CARTE PREMIATĂ ÎN 2005 CU HUGO AWARD ȘI WORLD FANTASY AWARD
PENTRU CEL MAI BUN ROMAN

JONATHAN STRANGE

Mr NORRELL

Susanna Clarke

Jonathan Strange

Mr.Norrell

www.virtual-project.eu

Traducere din limba engleză Mădălina-Monica Stancu

Ilustraţia copertei William Webb
Ilustraţiile din interior Portia Rosenberg

2007

Susanna Clarke este o autoare britanică renumită încă de la debut prin romanul „Jonathan Strange & Mr.Norrell” (2004), aparţinând genului fantasy/istorie alternativă, câştigător al premiului Hugo Award. S-a născut la 1 noiembrie 1959 în Nottingham. A mai publicat colecţii de povestiri scurte.

<u>Volumul I</u>

Mr Norrell

„Vorbea rareori despre magie, iar când o făcea părea că ţine o lecţie de istorie, astfel că nimeni nu suporta să-l asculte.”

1

Biblioteca de la Hurtfew

Toamna lui 1806-ianuarie 1807

Cu mai mulţi ani în urmă exista în oraşul York o societate a magicienilor. Se întruneau în a treia zi de miercuri a fiecărei luni şi îşi citeau unii altora lucrări lungi şi plictisitoare despre istoria magiei englezeşti.

Erau magicieni-gentilomi, cu alte cuvinte nu făcuseră niciodată vreun rău cuiva folosindu-se de magie – tot aşa cum nu făcuseră nici cel mai mic bine. De fapt, ca să spunem adevărul adevărat, niciunul dintre aceşti magicieni nu făcuse vreodată o vrajă câtuşi de mică; nu folosiseră magia nici cât să facă să tremure o frunzuliţă dintr-un copac, nici cât să mişte din loc un fir de praf, nici cât să schimbe înfăţişarea unui fir de păr din capul cuiva. Însă, lăsând la o parte această minoră rezervă, aveau reputaţia de a fi printre cei mai înţelepţi şi înclinaţi spre magie domni din Yorkshire.

Un mare magician a spus odată despre profesia sa că practicanţii ei „[…] trebuie să-şi frământe mintea serios ca să reuşească să adauge câtuşi de puţin la cunoştinţele lor, în schimb le vine întotdeauna foarte lesne să se certe între ei”[1], iar magicienii din York dovediseră deja de ani buni adevărul acestei observaţii.

În toamna anului 1806 li se adăugă un nou membru, în persoana unui domn pe nume John Segundus. La prima întrunire la care participă, John Segundus se ridică în picioare şi se adresă societăţii. Începu prin a-i lăuda pe membri pentru impresionanta istorie a societăţii lor; menţionă multe nume de magicieni şi istorici prestigioşi care făcuseră parte, la un moment dat, din societatea din York. Lăsă să se înţeleagă că existenţa acestei societăţi cântărise greu în hotărârea sa de a se stabili în York. Magicienii din nord, reaminti el publicului, se bucuraseră întotdeauna de mai mult respect decât cei din sud. Domnul Segundus spuse apoi că el însuşi studiase magia vreme de mulţi ani şi

cunoştea biografiile tuturor marilor magicieni din vechime. Citea şi publicaţiile contemporane pe marginea acestui subiect, ba chiar adusese şi o modestă contribuţie la acestea, însă de curând începuse să se întrebe de ce marile fapte magice despre care citise rămâneau închise în pagini de carte, de ce nu se vedeau astfel de fapte pe străzi, de ce nu se scria despre ele în ziare. Domnul Segundus dorea să ştie, după spusele sale, de ce magicienii moderni nu reuşeau să înfăptuiască magia despre care scriau. Pe scurt, dorea să ştie de ce nu se mai făceau vrăji în Anglia.

Era o întrebare cât se poate de la locul ei. Era întrebarea pe care, mai devreme sau mai târziu, orice copil din regat o adresează guvernantei, profesorului sau părinţilor. Cu toate acestea, învăţaţilor care făceau parte din societatea din York nu le-a făcut nici o plăcere să o audă, şi aceasta pentru următorul motiv: erau la fel de puţin în măsură să ofere un răspuns ca oricine altcineva.

Preşedintele societăţii din York (un anume dr. Foxcastle) se întoarse către John Segundus ca să-i explice că întrebarea sa nu era potrivită.

— Duce la presupunerea că magicienii au oarecum datoria de a face vrăji – ceea ce e în chip cât se poate de limpede o aiureală. Doar nu vă închipuiţi, de pildă, că botaniştii au sarcina de a inventa noi flori? Sau că astronomii trebuie să depună eforturi pentru a schimba locul stelelor? Magicienii, domnule Segundus, studiază faptele magice săvârşite cu mult timp în urmă. De ce ne-am aştepta la mai mult?

Un domn mai în vârstă, cu ochi de un albastru-spălăcit şi purtând veşminte la fel de spălăcite (pe nume Hart sau Hunt – domnul Segundus nu reuşise să-i reţină numele), spuse că nu conta câtuşi de puţin dacă se aştepta cineva la asta sau nu. Un gentilom nu putea să facă vrăji. Vrăjile erau ceea ce pretindeau a face magicienii de pe stradă, ca să-i jecmănească pe copii de bănuţi. Magia (în sensul ei practic) decăzuse considerabil. Era asociată cu aspecte destul de josnice ale realităţii – era tovarăşa de suflet a feţelor nebărbierite, a ţiganilor şi a tâlharilor; era un oaspete

obişnuit al încăperilor mizere cu perdele îngălbenite şi murdare. A, nu! Un gentilom nu putea să facă magie. Sigur, putea să studieze istoria magiei (ce putea fi mai nobil?), dar nu putea cu niciun chip s-o săvârşească. Domnul cel în vârstă îl privi pierdut pe domnul Segundus, cu un aer patern, şi îşi exprimă speranţa că acesta nu încercase să facă vrăji.

Domnul Segundus roşi.

Însă şi de această dată maxima faimosului magician se dovedi adevărată: doi magicieni – în acest caz, dr. Foxcastle şi domnul Hunt sau Hart – nu puteau cădea de acord fără ca alţi doi să susţină exact contrariul. Câţiva dintre domnii de faţă şi-au dat pe loc seama că erau perfect de acord cu domnul Segundus şi că nu exista întrebare în toată ştiinţa magiei mai importantă decât aceasta. Cel mai fervent susţinător al domnului Segundus se dovedi a fi un domn pe nume Honeyfoot, un bărbat plăcut şi prietenos aflat în jurul vârstei de cincizeci şi cinci de ani, cu faţa roşie şi părul cărunt. Pe măsură ce schimburile de replici deveneau din ce mai acide şi dr. Foxcastle îşi exprima sarcasmul la adresa domnului Segundus, domnul Honeyfoot se întoarse în câteva rânduri către acesta din urmă şi-i şopti vorbe ce aveau menirea să-l liniştească:

— Nu-i luaţi în seamă, domnule, eu sunt perfect de acord cu dumneavoastră, sau:

— Aveţi multă dreptate, domnule, nu vă lăsaţi convins de ei, sau:

— Aţi pus punctul pe „i“! Zău că da, domnule! Ceea ce ne ţinea în loc înainte era lipsa întrebării potrivite. Acum că aţi venit printre noi vom săvârşi lucruri măreţe.

John Segundus asculta plin de recunoştinţă aceste cuvinte de îmbărbătare, însă se vedea fără urmă de îndoială că era şocat.

— Mă tem că am trezit antipatii, îi şopti el domnului Honeyfoot. Nu aceasta a fost intenţia mea. Sperasem să le fac o impresie bună acestor domni.

La început, domnul Segundus se lăsase cuprins de mâhnire, însă o izbucnire deosebit de duşmănoasă a doctorului Foxcastle i-a trezit întrucâtva indignarea.

— Acest domn, spuse dr. Foxcastle, fixându-l cu o privire rece pe domnul Segundus, pare hotărât să ne facă să împărtăşim nefericita soartă a Societăţii Magicienilor din Manchester!

Domnul Segundus îşi apropie capul de domnul Honeyfoot, spunând:

— Nu mă aşteptam ca magicienii din Yorkshire să fie atât de încăpăţânaţi. Dacă nici în Yorkshire nu se găsesc prieteni ai magiei, atunci unde?

Bunătatea arătată de domnul Honeyfoot faţă de domnul Segundus nu se limită la seara aceea. Îl invită pe cel din urmă la locuinţa sa din High-Petergate, unde luară o cină delicioasă în compania doamnei Honeyfoot şi a celor trei fiice drăguţe ale sale. Domnul Segundus, care era necăsătorit şi nu prea bogat, primise cu bucurie această invitaţie. După cină, doamna Honeyfoot o acompanie la pianoforte pe domnişoara Jane, care cântă ceva în italiană. A doua zi, doamna Honeyfoot îi spuse soţului ei că John Segundus e un gentilom cum scrie la carte, dar că, se temea ea, nu va profita niciodată de acest lucru pentru că modestia, calmul şi bunătatea nu erau la modă.

Cei doi domni deveneau rapid din ce în ce mai apropiaţi. În curând, domnul Segundus ajunsese să petreacă două sau trei seri pe săptămână în casa din High-Petergate. Într-una din seri, prezenţi fiind destul de mulţi tineri, s-a şi dansat, fireşte. Totul era încântător, însă domnul Honeyfoot şi domnul Segundus se retrăgeau adesea pentru a discuta problema care îi frământa pe amândoi – de ce nu se mai practica magia în Anglia? Dar, oricât de mult discutau (adesea până la ceasurile două sau trei ale dimineţii), nu se apropiau câtuşi de puţin de găsirea unui răspuns; şi poate că acest lucru nu era cu totul surprinzător, având în vedere că aceeaşi întrebare fusese pusă de tot felul de magicieni, anticari şi învăţaţi vreme de mai bine de două sute de ani.

Domnul Honeyfoot era un gentilom înalt, vesel şi surâzător, căruia îi plăcea să fie mereu implicat în vreo activitate sau în plănuirea uneia, fără să se gândească prea des dacă ceea ce făcea servea vreunui scop. Sarcina lui actuală îi amintea foarte mult de marii

magicieni ai Evului Mediu[2], care, ori de câte ori se luptau cu o sarcină aparent imposibil de rezolvat, plecau undeva departe vreme de un an şi o zi însoţiţi doar de un slujitor sau doi din neamul zânelor care să-i îndrume, iar, odată acest timp scurs, găseau negreşit răspunsul dorit. Domnul Honeyfoot îi spuse domnului Segundus că, după părerea lui, cel mai bine ar fi fost să urmeze pilda acestor mari oameni, dintre care unii ajunseseră în cele mai îndepărtate regiuni ale Angliei, Scoţiei şi Irlandei (unde forţele magice erau cele mai puternice), iar alţii părăsiseră cu totul lumea aceasta, şi nici în ziua de azi nu ştia nimeni precis unde se duseseră sau ce făcuseră acolo. Domnul Honeyfoot nu propunea destinaţii atât de îndepărtate – de fapt nu dorea să plece departe deloc, având în vedere că era iarnă şi starea drumurilor era jalnică. Şi totuşi era pe deplin convins că trebuia să plece *undeva* şi să se consulte *cu cineva.* Îi spuse domnului Segundus că, după părerea lui, începuseră amândoi să lâncezească; şi că auzirea unei opinii noi ar fi fost un imens avantaj. Însă nu apărea la orizont nici o destinaţie, nici o posibilitate. Domnul Honeyfoot ajunsese la disperare: atunci i-a venit în minte celălalt magician.

Cu câţiva ani înainte, ajunseseră la urechile membrilor societăţii din York anumite zvonuri că ar mai exista un magician în Yorkshire. Acest domn locuia într-o regiune foarte izolată, iar acolo (se spunea) îşi petrecea zilele şi nopţile studiind texte rare despre magie în biblioteca sa extraordinară. Dr. Foxcastle aflase numele acestui magician şi unde poate fi găsit şi îi trimisese o scrisoare politicoasă prin care îl invita să devină membru al societăţii din York. În răspunsul său, celălalt magician aprecia onoarea care i se făcuse, dar îşi exprima totodată regretul profund: îi era absolut imposibil – distanţa mare dintre York şi Hurtfew Abbey – drumurile neîngrijite – munca sa, pe care nu putea în niciun caz să o neglijeze – etc. etc.

Magicienii din York citiseră cu toţii, fugitiv, scrisoarea şi declaraseră că e îndoielnic ca o persoană cu un scris atât de mărunt să poată fi un magician cât de cât acceptabil. Apoi – cu un uşor regret pentru minunata bibliotecă pe care nu aveau s-o vadă

nicicând – îl dăduseră cu totul uitării pe celălalt magician. Însă domnul Honeyfoot îi declară domnului Segundus că importanţa întrebării „De ce nu se mai practică magia în Anglia?" era atât de mare, încât ar fi fost o mare greşeală din partea lor să ignore orice cale ce i-ar fi putut duce către un răspuns. Cine ştie? — poate că opinia celuilalt magician se va dovedi demnă de luat în seamă. Prin urmare, compuse o scrisoare prin care solicita ca domniei-sale şi domnului Segundus să li se acorde bucuria de a-i face o vizită celuilalt magician în a treia zi de joi după Crăciun, la ora două şi jumătate. Răspunsul sosi foarte curând; domnul Honeyfoot, cu obişnuitul său spirit binevoitor şi camaraderesc, îi trimise de îndată vorbă domnului Segundus ca să-i arate scrisoarea. Celălalt magician scria, cu litere mărunte, că ar fi încântat să-i cunoască pe cei doi. Era suficient. Domnul Honeyfoot era cât se poate de mulţumit şi plecă de îndată să-l anunţe pe Walters, surugiul, când va avea nevoie de el.

Domnul Segundus rămase singur în încăpere, cu scrisoarea în mână. Şi iată ce citi: „[…] Mărturisesc că mă uimeşte întrucâtva această onoare neaşteptată ce mi se face. E foarte greu de crezut că magicienii din York, care fac parte dintr-o societate atât de aleasă şi au la dispoziţie comoara inestimabilă a înţelepciunii colegilor lor, simt câtuşi de puţin nevoia de a se consulta cu un savant solitar aşa cum sunt eu…"

Scrisoarea conţinea neîndoielnic o undă de sarcasm, iar cel care scrisese părea că-l ia în râs pe domnul Honeyfoot la fiecare cuvânt. Domnul Segundus se gândi cu uşurare că acesta din urmă nu sesizase acest aspect, căci altfel n-ar fi alergat cu atât entuziasm la Walters. Scrisoarea însă era *atât* de neprietenoasă, încât dorinţa domnului Segundus de a-l cunoaşte pe celălalt magician dispăru pe dată. „Ei, în orice caz, îşi spuse el, trebuie să merg şi eu, întrucât domnul Honeyfoot doreşte acest lucru – şi, la urma urmei, care e cel mai rău lucru ce s-ar putea întâmpla? Îl vom cunoaşte, vom fi dezamăgiţi şi cu asta se va termina totul."

Ziua vizitei fu precedată de o furtună; ploaia presărase băltoace alungite şi diforme pe câmpurile

goale, maronii; acoperişurile ude păreau oglinzi reci de piatră; iar trăsura domnului Honeyfoot înainta printr-o lume ce părea să conţină o proporţie nefiresc de mare de văzduh cenuşiu şi rece, precum şi una nefiresc de mică de pământ solid.

Încă din prima seară domnul Segundus dorise să-l întrebe pe domnul Honeyfoot despre Societatea Savantă a Magicienilor din Manchester pe care o pomenise dr. Foxcastle. Acum găsi momentul potrivit.

— A fost o societate înfiinţată destul de recent, spuse domnul Honeyfoot, iar membrii ei erau clerici dintre cei nu prea bogaţi, foşti negustori respectabili, spiţeri, avocaţi, proprietari de fabrici retraşi din afaceri care învăţaseră o spoială de latină şi aşa mai departe, oameni care ar putea fi categorisiţi drept gentilomi pe jumătate. Cred că dr. Foxcastle s-a bucurat când a auzit de dezmembrarea societăţii – domnia-sa e de părere că astfel de oameni nu e cazul să devină magicieni. Şi totuşi să ştiţi că erau printre ei şi câteva persoane luminate la minte. Şi-au propus chiar de la început, ca şi dumneavoastră, să readucă la viaţă latura practică a magiei. Erau cu toţii oameni practici şi doreau să aplice principiile raţiunii şi ştiinţei în cazul magiei, tot aşa cum făcuseră şi în cazul meşteşugurilor. Numeau această activitate „Taumaturgia raţională”. Însă, atunci când eforturile lor nu au dat roade, s-au lăsat descurajaţi. Ce-i drept, nu pot fi învinuiţi pentru aceasta. Şi totuşi, dezamăgirea lor le-a cauzat tot felul de greutăţi şi probleme. Au început să creadă că nici acum, nici în trecut n-a existat vreodată magie în lume. Să spună că magicienii *Aureaţi* fuseseră fie nişte şarlatani, fie înşelaţi la rândul lor. Şi că Regele Corb nu fusese nimic mai mult decât o invenţie a englezilor din nord, folosită ca să se apere de tirania sudului (şi, provenind ei înşişi din nord, credeau că înţeleg mai bine această situaţie). Vai, argumentele lor erau cât se poate de ingenioase – am uitat în ce fel explicau problema spiriduşilor şi zânelor. În sfârşit, societatea s-a desfiinţat, după cum v-am spus, iar unul dintre membri, Aubrey cred că îl chema, şi-a propus să pună pe hârtie toate ideile societăţii şi să le publice. Însă, când a fost vorba să se apuce propriu-zis de lucru, l-a

cuprins un fel de melancolie de durată şi n-a reuşit să se mobilizeze suficient încât să-şi pună ideea în aplicare.

— Sărmanul domn, spuse domnul Segundus. Poate că de vină sunt vremurile în care trăim. Nu e o epocă potrivită pentru magie şi studii savante, nu-i aşa, domnule? Negustorii prosperă, la fel şi marinarii şi politicienii, dar magicienii nu. Vremea noastră a apus. Rămase pe gânduri o clipă, apoi urmă: Acum trei ani eram la Londra şi am cunoscut un magician de stradă, un tip cam vagabond, genul care stă într-o casă cu perdele îngălbenite, şi care avea un defect fizic straniu. Omul acesta m-a convins să-i dau o sumă de bani destul de mare – în schimbul căreia mi-a promis că-mi va împărtăşi un mare secret. După ce i-am dat banii mi-a spus că într-o zi magia va fi readusă în Anglia de doi magicieni. Ei bine, eu nu cred câtuşi de puţin în profeţii, şi totuşi spusele acestui om m-au împins să încerc să aflu adevărul despre starea decăzută a magiei în ţara noastră – nu găsiţi că e bizar?

— Aveţi perfectă dreptate – profeţiile sunt nişte prostii, spuse domnul Honeyfoot, râzând. Apoi, ca şi cum l-ar fi lovit un gând pe neaşteptate, spuse: Iată, noi suntem doi magicieni. Honeyfoot şi Segundus, probă el, cu gândul parcă la ziare şi manuale de istorie. Honeyfoot şi Segundus – sună foarte bine.

Domnul Segundus clătină însă din cap.

— Individul ştia cu ce mă ocup, aşa că era de aşteptat să încerce să mă convingă că eu sunt unul din cei doi. Însă până la urmă mi-a spus făţiş că nu e aşa. La început mi s-a părut că nu e sigur. Era ceva în legătură cu mine, zicea el… M-a pus să-mi scriu numele pe o bucată de hârtie şi l-a privit vreme îndelungată.

— Cred că şi-a dat seama că nu va mai scoate niciun ban de la dumneavoastră, zise domnul Honeyfoot.

Hurtfew Abbey se afla cam la treizeci de kilometri de York, înspre nord-vest. Singurul aspect antic al locului era numele său – existase, e adevărat, o abaţie[3] acolo, însă cu mult timp în urmă; clădirea actuală fusese construită în timpul domniei reginei Anne. Era o casă frumoasă, de formă pătrată, cu aspect solid,

situată într-un parc plin de copaci uzi ce aveau o înfăţişare fantomatică (căci se lăsa treptat ceaţa). Parcul era străbătut de un râu (numit Hurt), iar de-a curmezişul acestuia se vedea un pod construit în stil clasic.

Celălalt magician (care se numea Norrell) se afla în hol, pregătit să-şi întâmpine oaspeţii. Era un om mărunt, la fel ca scrisul său, şi le ură bun-venit celor doi la Hurtfew cu un glas slab, ca şi cum nu ar fi fost obişnuit să-şi exprime gândurile cu voce tare. Domnul Honeyfoot, care era puţin surd, nu-l înţelese.

— Îmbătrânesc, domnule – un neajuns prea răspândit. Sper că veţi avea răbdare cu mine.

Mr Norrell îşi conduse oaspeţii într-un salon frumos aranjat, unde ardea în şemineu un foc zdravăn. Nu erau aprinse lumânările; prin cele două ferestre mari intra suficientă lumină – deşi această lumină era cenuşie, deloc veselă. Şi totuşi, domnul Segundus avea senzaţia că mai e un foc aprins undeva în încăpere, sau nişte lumânări – astfel că se întorcea mereu şi privea în jur ca să descopere unde erau acestea. Nu văzu însă nimic – decât, poate, o oglindă sau un orologiu străvechi.

Mr Norrell spuse că citise relatarea domnului Segundus cu privire la slujitorii spiriduşi ai lui Martin Pale[4].

— O lucrare demnă de laudă, domnule, însă nu l-aţi pomenit pe Jupân Fallowthought. Un duh minor, e adevărat, ale cărui servicii pentru marele Dr. Pale au fost de o utilitate îndoielnică[5]. Cu toate astea, micul dumneavoastră compendiu e incomplet fără el.

Urmă o pauză.

— Un spiriduş pe nume Fallowthought, domnule? spuse domnul Segundus, eu… cum adică… vreau să spun că n-am auzit niciodată de această creatură – nici în lumea noastră, nici în altele.

Mr Norrell zâmbi pentru prima oară – însă zâmbetul lui părea adresat mai mult proprie-i persoane.

— Desigur, zise el, am uitat. Totul e pomenit în cartea lui Holgarth şi Pickle despre propriile lor afaceri cu Jupân Fallowthought, pe care e foarte puţin probabil să o fi citit. Vă felicit – cei doi erau o pereche

destul de insipidă, mai mult nelegiuiţi decât magicieni: cu cât ştii mai puţin despre ei, cu atât mai bine.

— O, domnule! strigă domnul Honeyfoot, bănuind că Mr Norrell se referise la una dintre cărţile sale. Am auzit lucruri extraordinare despre biblioteca domniei-voastre. Toţi magicienii din Yorkshire au fost cuprinşi de invidie când au auzit cât de multe cărţi aveţi!

— Chiar aşa? spuse Mr Norrell cu răceală. Mă surprinde ce-mi spuneţi. Nu ştiam că treburile mele sunt atât de bine cunoscute… Presupun că e din cauza lui Thoroughgood, urmă el gânditor, referindu-se la un om ce vindea cărţi şi curiozităţi la Coffee-yard, în York. Childermass m-a avertizat în repetate rânduri că Thoroughgood e un palavragiu.

Domnul Honeyfoot nu înţelegea. Dacă ar fi fost *el* cel care să deţină un asemenea număr de cărţi despre magie, i-ar fi plăcut nespus să vorbească despre ele, să i se aducă laude din această pricină şi să le înfăţişeze admiraţiei celorlalţi; şi nu putea crede că Mr Norrell nu era la fel. Prin urmare, dorind să fie amabil şi să-l facă pe Mr Norrell să se simtă mai în largul său (îi intrase în cap că acesta e timid), insistă:

— Pot, oare, domnule, să-mi exprim o dorinţă – aceea de a ni se permite să vedem minunata dumneavoastră bibliotecă?

Domnul Segundus era convins că Norrell va refuza, însă Mr Norrell îi privi fix câteva clipe (avea ochii mici şi albaştri, şi părea că se uită pe furiş la ei de undeva, dintr-un loc secret aflat înlăuntrul său) şi apoi, cu o expresie ce friza mărinimia, încuviinţă cererea domnului Honeyfoot. Acesta din urmă se arătă plin de recunoştinţă, bucuros că îl mulţumise, credea el, pe Mr Norrell în aceeaşi măsură ca şi pe sine.

Mr Norrell îi conduse pe cei doi gentilomi de-a lungul unui coridor – unul cât se poate de obişnuit, observă domnul Segundus, cu pereţii îmbrăcaţi în lambriuri şi podeaua din lemn de stejar bine lustruit, răspândind un miros de ceară de albine; urmă apoi o scară, sau poate doar trei sau patru trepte; şi un alt coridor unde aerul era ceva mai rece, iar podeaua era din piatră solidă de York: nimic remarcabil. (Sau al doilea coridor fusese înaintea scării sau a treptelor?

Dar oare văzuseră într-adevăr o scară?) Domnul Segundus era unul dintre acei oameni norocoşi care îşi dau seama întotdeauna dacă stau cu faţa spre nord, sud, est sau vest. Nu era o însuşire cu care se mândrea în mod deosebit – era un lucru la fel de firesc ca şi certitudinea că avea capul pe umeri – însă în casa lui Mr Norrell acest simţ al său îl părăsi. Niciodată după aceea n-a reuşit să-şi amintească succesiunea de coridoare şi încăperi prin care trecuseră şi nici să precizeze clar cât le luase să ajungă la bibliotecă. În plus, nu putea nici să-şi dea seama în ce direcţie mergeau; avea senzaţia că Mr Norrell descoperise un al cincilea punct cardinal – nici est, nici sud, nici vest, nici nord, ci o direcţie cu totul nouă, înspre care îi conducea. Domnul Honeyfoot, pe de altă parte, nu părea să observe nimic ciudat.

Biblioteca era, poate, ceva mai mică decât salonul pe care îl părăsiseră. În şemineu ardea un foc sănătos, iar în jur totul inspira confort şi linişte. Şi de această dată lumina din încăpere nu se potrivea, parcă, cu cea venită prin cele trei ferestre înalte, cu câte douăsprezece ochiuri; şi pe domnul Segundus îl încercă din nou senzaţia stranie că ar fi trebuit să mai fie în încăpere nişte lumânări, alte ferestre sau încă un foc, care să explice lumina. Prin ferestre, cele care existau, nu se vedea decât o întindere vastă de ploaie mohorâtă, englezească, astfel încât domnul Segundus nu reuşi să observe niciun element al peisajului înconjurător şi nici să-şi dea seama în care aripă a casei se aflau.

Camera nu era goală; era acolo un bărbat aşezat la masă, care s-a ridicat atunci când au intrat ei, şi pe care Mr Norrell l-a prezentat scurt ca fiind Childermass, omul lui de încredere.

Domnul Honeyfoot şi domnul Segundus, fiind ei înşişi magicieni, îşi dădeau singuri seama că biblioteca de la Hurtfew Abbey era mai scumpă proprietarului său decât toate celelalte averi ale sale; astfel încât nu au fost surprinşi să vadă că Mr Norrell construise o minunată cutie de bijuterii care să adăpostească tezaurul inimii sale. Rafturile ce acopereau pereţii erau din esenţe de lemn englezesc şi erau tăiate în formă de

arcade gotice, împodobite cu sculpturi. Aceste sculpturi reprezentau frunze (uscate şi răsucite, ca şi cum artistul ar fi vrut să ofere o reprezentare a toamnei), rădăcini şi ramuri împletite, mici fructe sălbatice şi iederă – toate minunat realizate. Însă minunăţia rafturilor nu era nimic pe lângă cea a cărţilor.

Primul lucru pe care îl învaţă un elev într-ale magiei este că există cărţi *despre* magie şi cărţi *de* magie. Al doilea lucru este că din prima categorie poate găsi exemplare cât se poate de respectabile la orice librar, la preţul de două sau trei guinee, pe când celelalte sunt mai scumpe decât nestematele[6]. Colecţia societăţii din York era considerată foarte bună – chiar remarcabilă; printre multele volume păstrate aici existau cinci lucrări scrise între 1550 şi 1700, care puteau fi pe drept privite ca tomuri de magie (cu toate că una dintre ele nu însuma decât câteva pagini zdrenţuite). Cărţile de magie sunt rare, şi nici domnul Segundus, nici domnul Honeyfoot nu văzuseră vreodată mai mult de două sau trei într-o bibliotecă particulară. La Hurtfew, toţi pereţii erau acoperiţi cu rafturi şi toate rafturile erau pline cu cărţi. Iar cărţile erau toate, sau aproape toate, cărţi vechi, cărţi de magie. A! Sigur că multe dintre ele erau legate frumos, cu coperte noi, dar era limpede că acestea erau volume pe care Mr Norrell însuşi le dăduse la legat (îi plăceau, se pare, legăturile simple din piele de viţel, cu titlul gravat frumos cu majuscule argintii). Însă multe altele aveau coperte vechi, vechi, vechi de tot, roase la cotor şi la colţuri.

Domnul Segundus aruncă o privire către cotoarele cărţilor de pe cel mai apropiat raft; primul titlu pe care îl citi era *În ce fel să întrebăm întunecimea şi cum să pătrundem Spusele sale.*

— O lucrare prostească, spuse Mr Norrell. Domnul Segundus tresări – nu-şi dăduse seama că gazda lui se afla atât de aproape. Mr Norrell urmă: V-aş sfătui să nu pierdeţi nici o clipă gândindu-vă la ea.

Atunci domnul Segundus privi cea de a doua carte – *Instrucţiunile* lui Belasis.

— Îl ştiţi pe Belasis, cred? întrebă Mr Norrell.

— Doar din auzite, domnule, spuse domnul Segundus. Mi s-a spus de multe ori că acesta deţinea răspunsurile multor întrebări, însă am auzit de asemenea – de fapt, toate autorităţile în domeniu sunt de aceeaşi părere – că toate exemplarele *Instrucţiunilor* au fost distruse cu mult timp în urmă.

Şi totuşi iată cartea chiar aici! Domnule, dar este extraordinar! Este minunat!

— Aveţi aşteptări mari de la Belasis, observă Norrell, şi odinioară eram şi eu exact de aceeaşi părere. Îmi amintesc că vreme de mai multe luni am petrecut câte opt ore pe zi studiindu-i scrierile; un compliment pe care, aş spune, nu l-am mai făcut nici unui alt autor. Dar până la urmă s-a dovedit dezamăgitor. E obscur acolo unde ar trebui să fie inteligibil – şi inteligibil acolo unde n-ar trebui să se facă lesne înţeles. Sunt anumite lucruri care n-ar trebui scrise în cărţi, astfel ca oricine să le poată citi. Eu, unul, nu mai am o părere foarte bună despre Belasis.

— Iată o carte de care nici măcar nu am auzit, domnule, spuse domnul Segundus, *Excelenţele magiei creştino-iudaice.* Ce îmi puteţi spune despre ea?

— Ha! strigă Mr Norrell. Datează din secolul al XVII-lea, însă nu am o părere prea bună despre ea. Autorul a fost un ticălos mincinos, beţiv şi adulter. Mă bucur că a fost uitat pe deplin.

Se părea că Mr Norrell nu dispreţuia doar magicienii în viaţă. Îi analizase şi cei morţi şi îi găsise plini de lipsuri pe toţi.

În acest timp, domnul Honeyfoot, cu braţele ridicate în sus ca un metodist care-şi spune rugăciunile, alerga de la un raft la altul; abia dacă apuca să se oprească să citească titlul vreunei cărţi, că privirea îi era atrasă de un altul, aflat în partea cealaltă a încăperii.

— Vai, Mr Norrell! strigă el. Câte cărţi! Desigur că aici se găsesc răspunsurile la toate întrebările noastre!

— Mă îndoiesc, domnule, răspunse Mr Norrell sec.

Asistentul râse scurt – un râs adresat, cât se poate de limpede, domnului Honeyfoot, şi totuşi Mr Norrell nu-l mustră nici cu privirea, nici cu vorba; domnul Segundus se întrebă ce gen de afaceri îi încredinţa Mr Norrell acestui om. Cu părul său lung, învâlvorat ca ploaia şi negru ca tunetul, părea desprins dintr-un peisaj cu mlaştini bătute de vânt, sau din vreo alee întunecoasă, dacă nu chiar dintr-un roman al doamnei Radeliffe.

Domnul Segundus luă din raft *Instrucţiunile* lui Jacques Belasis şi, în ciuda părerii proaste a lui Mr

Norrell despre această carte, găsi pe dată două pasaje extraordinare[7]. Apoi, conştient de faptul că timpul trecea şi că asistentul îl fixa cu privirea lui stranie şi întunecată, deschise *Excelenţele magiei creştino-iudaice.* Aceasta nu era (cum crezuse el) o carte tipărită, ci un manuscris mâzgălit în mare grabă pe dosul a diverse petice de hârtie, majoritatea foste chitanţe de la cârciumă. Printre ele domnul Segundus găsi relatările unor minunate aventuri. Magicianul din secolul al XVII-lea îşi folosise slabele puteri magice pentru a se lupta cu duşmani măreţi şi puternici: bătălii pe care niciun magician din neamul oamenilor nu ar fi trebuit să le înceapă. Notase povestea victoriilor sale mărunte pe când duşmanii se apropiau din ce în ce mai mult, încercuindu-l. Autorul ştiuse foarte bine, chiar în timp ce scria, că i se apropia rapid sfârşitul şi că moartea era cel mai bun lucru la care putea spera.

Încăperea se întuneca; literele străvechi deveneau din ce în ce mai greu de desluşit. Doi valeţi intrară în încăpere şi, supravegheaţi de omul de încredere care numai încredere nu inspira, aprinseră lumânările, traseră draperiile şi împrospătară focul cu noi provizii de cărbuni. Domnul Segundus găsi de cuviinţă să-i reamintească domnului Honeyfoot că nu-i pomeniseră încă lui Mr Norrell despre motivul vizitei lor.

În timp ce părăseau biblioteca, domnul Segundus observă ceva ce i se păru ciudat. Lângă şemineu era tras un scaun, iar alături de acesta se afla o măsuţă. Pe măsuţă erau copertele legate în piele ale unei cărţi foarte vechi, o foarfecă şi un cuţit mare şi ameninţător, de felul celor folosite la curăţat arbuştii. Însă paginile cărţii nu se vedeau nicăieri. „Poate că, se gândi domnul Segundus, a trimis cartea la legat.” Şi totuşi vechea legătură părea încă solidă – de ce ar fi vrut Mr Norrell să scoată paginile, riscând astfel să le deterioreze? Cea mai potrivită persoană pentru a face asta ar fi fost un legător priceput.

Odată aşezaţi din nou în salon, domnul Honeyfoot îi spuse lui Mr Norrell:

— Ceea ce am văzut astăzi aici, domnule, mă convinge că sunteţi cea mai potrivită persoană pentru a ne ajuta. Domnul Segundus şi cu mine suntem de

părere că magicienii moderni înaintează într-o direcţie greşită; că îşi irosesc energia cu fleacuri. Nu sunteţi de acord, domnule?

— O! Întru totul, zise Mr Norrell.

— Întrebarea noastră, urmă domnul Honeyfoot, este de ce a decăzut magia de la statutul măreţ de care se bucura odinioară în ţara noastră. Întrebarea noastră, domnule, este de ce nu se mai foloseşte magia în Anglia?

Ochii mici şi albaştri ai lui Mr Norrell căpătară o duritate şi o strălucire nouă, iar buzele i se strânseră ca şi cum ar fi încercat să-şi suprime o mare şi tainică bucurie. „Era ca şi cum, îşi spuse domnul Segundus, ar fi aşteptat îndelung cineva ca să-i adreseze această întrebare, ca şi cum avea răspunsul pregătit de ani de zile.“ Mr Norrell spuse:

— Nu pot să răspund la această întrebare, domnule, căci nu o înţeleg. Este o întrebare greşită, domnule. Magia nu a luat sfârşit în Anglia. Eu însumi sunt un magician practicant perfect acceptabil.

2

Hanul Old Starre

Ianuarie-februarie 1807

În timp ce trăsura părăsea curtea lui Mr Norrell, domnul Honeyfoot exclamă:

— Un magician practicant în Anglia! Ba chiar în Yorkshire! Ce noroc extraordinar am avut! Ah, domnule Segundus, dumneavoastră trebuie să vă mulţumim pentru aceasta. Căci dumneavoastră aţi rămas treaz în vreme ce noi toţi căzuserăm în toropeală. Dacă n-ar fi fost încurajările domniei-voastre, poate că nu l-am fi descoperit niciodată pe Mr Norrell. Şi sunt convins că acesta n-ar fi luat în veci legătura cu noi din proprie iniţiativă; este oarecum rezervat. Nu ne-a oferit niciun fel de amănunte despre reuşitele sale în domeniul practicii magiei, nu ne-a spus decât că a avut succes. Aş spune că aceasta e o mărturie a unei firi modeste. Domnule Segundus, cred că veţi fi de acord că avem acum o sarcină cât se poate de clară. E de datoria noastră, domnule, să învingem sfiala naturală şi aversiunea faţă de laude a lui Norrell şi să-l aducem, triumfal, în faţa unui public mai larg!

— Poate, spuse domnul Segundus şovăielnic.

— E drept, nu va fi uşor, urmă domnul Honeyfoot. Este destul de reticent şi nu îndrăgeşte prea mult societatea. Însă trebuie să îşi dea seama că asemenea cunoştinţe ca cele pe care le posedă trebuie împărtăşite şi celorlalţi, spre binele Naţiunii. Este un gentilom: îşi cunoaşte, deci, îndatoririle şi sunt convins că le va şi îndeplini. O, domnule Segundus! Meritaţi mulţumirile pline de recunoştinţă ale fiecărui magician din ţară.

Însă, orice ar fi meritat domnul Segundus, tristul adevăr este că magicienii din Anglia sunt o tagmă din cale-afară de nerecunoscătoare. Era foarte posibil ca domnul Honeyfoot şi domnul Segundus să fi făcut cea mai însemnată descoperire pentru ştiinţa magiei din ultimele trei veacuri – ei, şi? Aproape că n-a fost membru al societăţii din York care, la aflarea veştii, să

nu fie convins că el s-ar fi descurcat mult mai bine – şi, în următoarea zi de marţi, când a avut loc o întrunire extraordinară a Societăţii Savante a Magicienilor din York, puţini erau membrii care nu doreau să-şi exprime această convingere.

La ceasul şapte în seara de marţi, încăperea de la etaj a Hanului Old Starre era plină. Se părea că veştile aduse de domnul Honeyfoot şi de domnul Segundus îi atrăseseră pe toţi gentilomii din oraş care aruncaseră măcar o privire, vreodată, într-o carte de magie – iar Yorkul se mândrea a fi unul dintre cele mai însemnate centre de magie din Anglia; poate doar oraşul regelui, Newcastle, să se fi putut lăuda cu existenţa a mai multor magicieni între zidurile sale.

Era o asemenea aglomerare de magicieni în încăpere încât, pentru moment, mulţi dintre ei erau nevoiţi să stea în picioare, deşi valeţii aduceau întruna scaune de jos. Dr. Foxcastle îşi găsise un loc excelent – un jilţ înalt şi negru, cu sculpturi ciudate – şi acest jilţ (ce aducea mai degrabă a tron), draperiile roşii de catifea din spatele lui şi felul în care şedea, cu mâinile încleştate peste burta mare şi rotundă, îi dădeau cu toatele un aer profund autoritar.

Servitorii de la Hanul Old Starre încinseseră un foc straşnic, ca să compenseze frigul serii de ianuarie; în jurul şemineului şedeau câţiva magicieni foarte bătrâni – care păreau că apucaseră domnia lui George al II-lea[8] sau o perioadă apropiată – înfăşuraţi cu toţii în şaluri în carouri, cu figuri îngălbenite semănând cu nişte pânze de păianjen şi însoţiţi de valeţi la fel de bătrâni, ducând în buzunare sticle cu doctorii. Domnul Honeyfoot îi întâmpina cu: „Ce mai faceţi, domnule Aptree? Bună seara, domnule Greyshippe! Sper că vă simţiţi bine, domnule Tunstall! Mă bucur mult să vă văd aici, domnilor! Sper că aţi venit cu toţii să vă bucuraţi alături de noi. Toţi aceşti ani pe care i-am petrecut într-o pustietate prăfoasă au luat sfârşit. O! Nimeni nu ştie mai bine decât dumneavoastră, domnule Aptree, şi decât dumneavoastră, domnule Greyshippe, cum au fost anii din urmă, căci i-aţi trăit pe mulţi dintre ei. Însă iată că magia va fi iarăşi sfătuitoarea şi protectoarea Britanniei! Şi francezii,

domnule Tunstall! Ce-or să zică francezii când vor afla? Ha! Nu m-ar mira să se predea de îndată”.

Domnul Honeyfoot mai avea multe astfel de lucruri de spus; îşi pregătise un discurs prin care dorea să le prezinte celor de faţă minunatele avantaje pe care Marea Britanie le-ar fi avut de câştigat de pe urma proaspetei descoperiri. Însă nu reuşea să spună mai mult de câteva propoziţii legate, pentru că fiecare gentilom din încăpere părea să ardă de nerăbdare să-şi exprime propriile opinii legate de acest subiect, şi fiecare dintre aceste opinii trebuia comunicată urgent tuturor celorlalţi participanţi la discuţie. Dr. Foxcastle a fost primul care l-a întrerupt pe domnul Honeyfoot. De pe tronul său mare şi negru, i se adresă astfel domnului Honeyfoot:

— Îmi pare nespus de rău, domnule, să văd că umbriţi reputaţia magiei – pentru care ştiu, de altfel, că aveţi un respect deosebit – cu poveşti imposibile şi invenţii năstruşnice. Domnule Segundus, urmă el, întorcându-se către cel pe care îl considera cauza tuturor relelor, nu ştiu ce se obişnuieşte acolo de unde veniţi dumneavoastră, dar în Yorkshire nu-i tolerăm pe cei care îşi câştigă reputaţia cu preţul liniştii sufleteşti a altora.

Atât apucă să spună dr. Foxcastle înainte ca exclamaţiile puternice şi furioase ale susţinătorilor domnului Honeyfoot şi ai domnului Segundus să-i înăbuşe vorbele. Următorul gentilom care s-a făcut auzit şi-a exprimat uimirea că domnul Segundus şi domnul Honeyfoot s-au lăsat astfel păcăliţi. Era limpede doar că Norrell e nebun – cu nimic mai bun decât toţi zănaticii cu privirea fixă ce urlau pe la colţuri de stradă că ei sunt Regele Corb.

Un domn cu păr nisipiu, aflat într-o stare de extremă agitaţie, era de părere că domnul Honeyfoot şi domnul Segundus ar fi trebuit să insiste ca Mr Norrell să plece de îndată de acasă şi să vină cât se poate de repede, într-o trăsură deschisă (deşi era luna ianuarie), şi să-şi facă intrarea triumfală în York, pentru ca domnul cu păr nisipiu să-i poată presăra în cale frunze de iederă[9]; iar unul dintre domnii foarte bătrâni aşezaţi lângă foc spunea ceva foarte aprins, însă, fiind atât de bătrân,

glasul îi era destul de slab şi nu-i ardea nimănui să afle tocmai atunci ce are el de spus.

Mai era de faţă şi un bărbat înalt şi cu mult bun-simţ, pe nume Thorpe, un gentilom care avea puţine cunoştinţe despre magie, însă cu o judecată atât de sănătoasă cum rar se întâlneşte la un magician. Acest domn fusese încă de la început de părere că domnul Segundus trebuia încurajat în încercarea sa de a descoperi unde anume dispăruse magia practică englezească – cu toate că, la fel ca toată lumea, nici domnul Thorpe nu se aşteptase ca acesta să găsească răspunsul chiar atât de curând. Însă, odată răspunsul găsit, domnul Thorpe era de părere că în niciun caz acesta nu trebuie neglijat:

— Domnilor, Mr Norrell a declarat că poate săvârşi fapte de magie. Prea bine. Ştim câte ceva despre Mr Norrell – am auzit cu toţii de textele rare pe care se spune că le-ar deţine; fie şi pentru acest unic motiv, ar fi o greşeală din partea noastră să dăm uitării declaraţia sa fără a o analiza îndeaproape.

Însă există şi alte argumente, mai puternice, în favoarea lui Norrell – şi anume că doi gentilomi din rândurile noastre – amândoi cărturari serioşi – s-au întâlnit cu Norrell şi s-au întors crezând în acesta.

Se întoarse către domnul Honeyfoot şi urmă:

— Credeţi în acest om – vi se citeşte pe faţă. Aţi văzut ceva care v-a convins – spuneţi-ne şi nouă, vă rugăm, despre ce e vorba.

Ei bine, reacţia domnului Honeyfoot la auzirea acestei întrebări a fost, poate, uşor stranie. Mai întâi i-a adresat domnului Thorpe un zâmbet recunoscător, ca şi cum acesta îi oferise exact ce îşi dorea: ocazia de a face cunoscute excelentele motive pe care le avea pentru a crede că Mr Norrell era în stare să facă vrăji; şi deschise gura ca să-şi înceapă relatarea. Apoi se opri; căzu pe gânduri o clipă; privi în jur, de parcă toate acele excelente motive care adineauri i se păruseră atât de substanţiale se prefăceau în ceaţă şi neant în gura lui, de parcă limba şi dinţii săi nu puteau să prindă nici măcar unul singur dintre ele, pentru a-l exprima sub forma unei propoziţii inteligibile în limba

engleză. În cele din urmă a bălmăjit ceva despre figura onestă a lui Mr Norrell.

Membrii societăţii din York nu au găsit acest argument satisfăcător (şi, dacă ar fi avut privilegiul să vadă şi ei figura lui Mr Norrell, probabil că şi-ar fi întărit şi mai mult părerea). Aşa că Thorpe se întoarse către domnul Segundus şi spuse:

— Domnule Segundus, l-aţi văzut şi dumneavoastră pe Mr Norrell. Ce părere aveţi?

Abia atunci au observat cei de faţă cât de palid era domnul Segundus, şi unii dintre ei şi-au dat seama că acesta nu le răspunsese nici la salut, ca şi cum ar fi fost prea adâncit în gânduri.

— Vă simţiţi rău, domnule? întrebă cu blândeţe domnul Thorpe.

— Nu, nu, murmură domnul Segundus, nu am nimic. Vă mulţumesc. Însă părea atât de pierdut, încât unul dintre gentilomi i-a oferit scaunul său, iar altul s-a dus să aducă un pahar cu vin de Canare; cât despre domnul cel agitat cu păr nisipiu care îşi exprimase intenţia de a presăra frunze de iederă în calea lui Mr Norrell, acesta nutrea în secret speranţa că domnul Segundus fusese vrăjit şi că vor vedea cu toţii ceva extraordinar!

Domnul Segundus oftă şi spuse:

— Vă mulţumesc. Nu sunt bolnav, însă în ultima săptămână m-am simţit extrem de greoi şi de amorţit. Doamna Pleasance mi-a dat arorut şi decoct cald de rădăcină de lemn-dulce, dar acestea nu mi-au ajutat deloc – şi nici nu mă mir, căci confuzia pare să fie în mintea mea. Însă mă simt ceva mai bine. Domnilor, dacă ar fi să mă întrebaţi acum de ce cred că magia a revenit pe pământul Angliei, v-aş spune că motivul e că am văzut magie înfăptuită. Impresia aceasta, că am văzut cum s-au săvârşit fapte magice, e extrem de vie aici şi aici… (la care domnul Segundus îşi atinse fruntea şi inima). Şi totuşi îmi dau seama că n-am văzut nimic. Norrell n-a făcut nici o vrajă cât timp am fost noi acolo. Aşa că nu pot decât să presupun că am visat.

A urmat o nouă izbucnire a membrilor societăţii din York. Domnul cel spălăcit schiţă un zâmbet fără vlagă

şi întrebă dacă înţelege cineva ceva. Atunci domnul Thorpe strigă:

— Doamne sfinte! Ce prostie din partea noastră să stăm aici şi să ne dăm cu presupusul cu privire la ce poate şi ce nu poate să facă Mr Norrell. Cred că suntem cu toţii nişte fiinţe raţionale, iar răspunsul este, cu siguranţă, unul foarte simplu – trebuie să-l rugăm să ne arate că poate face vrăji, dovedind astfel ce a susţinut.

Aceste vorbe arătau o judecată atât de sănătoasă, încât magicienii au tăcut cu toţii o clipă – deşi aceasta nu înseamnă că propunerea făcută s-a bucurat de sprijinul tuturor – câtuşi de puţin. Câţiva dintre magicieni (printre care şi dr. Foxcastle) s-au declarat împotrivă. Dacă îi cereau lui Norrell; să facă vrăji, exista desigur pericolul ca acesta să reuşească. Iar ei nu voiau să vadă magia pusă în practică; doreau doar să citească despre ea în cărţi. Alţii i-au arătat de părere că şi aşa societatea din York se expusese deja ridicolului. Însă până la urmă majoritatea magicienilor au fost de acord cu domnul Thorpe că „În calitatea noastră de cărturari, domnilor, trebuie măcar să-i oferim lui Mr Norrell ocazia de a ne convinge”. Prin urmare, s-a luat hotărârea ca să îi scrie cineva încă o scrisoare lui Mr Norrell.

Erau cu toţii convinşi de faptul că domnul Honeyfoot şi domnul Segundus se descurcaseră deplorabil în întâlnirea lor cu Mr Norrell; şi, cel puţin cu privire la un anume subiect – acela al minunatei biblioteci a acestuia din urmă – părea că cei doi s-au prostit de-a binelea, căci n-au fost în stare să relateze absolut nimic inteligibil despre ea. Ce văzuseră? O, cărţi, multe cărţi. Remarcabil de multe? Da, erau de părere că la momentul respectiv li se păruseră remarcabil de multe. Cărţi rare? A, probabil că da. Şi avuseseră permisiunea de a le lua de pe rafturi şi de a vedea ce conţin? O, nu! Mr Norrell nu mersese până acolo încât să-i invite să facă asta. Dar citiseră titlurile? Da, aşa era. Foarte bine, şi care erau titlurile cărţilor pe care le văzuseră? Nu ştiau; nu-şi aminteau. Domnul Segundus spuse că titlul uneia dintre cărţi începea cu litera „B“, dar aceasta a fost singura

informaţie pe care a putut să o ofere. Totul era foarte ciudat.

Fusese în intenţia domnului Thorpe de a scrie el însuşi scrisoarea către Mr Norrell, însă erau de faţă foarte mulţi magicieni care doreau în primul rând să-l atace pe Mr Norrell ca răspuns la propria sa insolenţă; iar aceşti domni s-au gândit, pe bună dreptate, că cel mai bun mod de a-l insulta pe Mr Norrell ar fi fost să-l lase pe dr. Foxcastle să scrie scrisoarea. Şi chiar aşa s-a întâmplat. După o perioadă nu foarte lungă de aşteptare, sosi şi răspunsul furios al celuilalt.

Hurtfew Abbey, Yorkshire
1 februarie 1807

Domnule,

De două ori în ultimii ani am avut onoarea de a primi câte o scrisoare din partea membrilor Societăţii Savante a Magicienilor din York, prin care mi se solicita o întâlnire. Şi iată că acum am primit o a treia scrisoare, prin care sunt informat de o nemulţumire a societăţii. Se pare că aprecierea societăţii din York se pierde la fel de lesne cum se şi câştigă, fără ca omul în cauză să ştie măcar ce a cauzat aceste transformări. Pentru a răspunde la acuzaţia din scrisoarea domniei-voastre, potrivit căreia mi-aş fi prezentat în mod exagerat abilităţile şi aş fi pretins a avea puteri pe care ar fi imposibil să le deţin cu adevărat, doresc să spun un singur lucru: unii oameni se grăbesc să atribuie propriile nereuşite unor neajunsuri ale sorţii, şi nu însuşirilor lor cărturăreşti defectuoase, însă adevărul este că magia este la fel

de practicabilă acum ca şi în orice altă epocă; lucru pe care mi l-am demonstrat, în chip pe deplin mulţumitor, de nenumărate ori în decursul ultimilor douăzeci de ani. Şi ce răsplată primesc pentru că-mi iubesc îndeletnicirea mai mult decât ceilalţi? — pentru că am studiat mai îndelung ca să o perfecţionez? — aud că s-a răspândit în diverse părţi zvonul că aş fabula; aptitudinile mele profesionale sunt desconsiderate şi cuvântul mi-e pus la îndoială. În aceste condiţii, cred că nu veţi fi foarte surprins să aflaţi că nu mă simt deloc înclinat să dau curs vreunei cereri a societăţii din York – cu atât mai puţin unei cereri de a practica magia în văzul tuturor. Societatea Savantă a Magicienilor din York se întruneşte miercurea viitoare, iar în acea zi vă voi informa cu privire la intenţiile mele.

Sluga dumneavoastră,
Gilbert Norrell

Lucrurile erau învăluite într-o aură de mister destul de neliniştitoare. Magicienii teoreticieni au aşteptat cu oarecare agitaţie să vadă ce le va trimite magicianul practicant. Însă ceea ce le-a trimis Mr Norrell nu a fost deosebit de alarmant: un avocat – zâmbitor, curtenitor şi făcând dese plecăciuni, un avocat ca toţi avocaţii, pe nume Robinson, purtând veşminte negre şi îngrijite şi mănuşi fine din piele de căprioară, aducând cu sine un document cum nu mai văzuseră niciodată gentilomii ce făceau parte din societatea din York; era schiţa unui contract redactat în conformitate cu demult uitatele coduri de legi magice englezeşti.

Domnul Robinson a intrat în odaia de la etajul Hanului Old Starre precis la ora opt, fiind pesemne convins că este aşteptat. Avea un birou pe strada Coney, cu doi funcţionari angajaţi. Figura lui era bine cunoscută multora dintre domnii de faţă.

— Trebuie să vă mărturisesc, domnilor, spuse domnul Robinson cu un zâmbet, că acest document e în cea mai mare parte opera celui care m-a trimis aici, Mr Norrell. Eu, unul, nu sunt expert în dreptul taumaturgic. Dar cine se mai poate lăuda azi cu aceasta? Totuşi, dacă greşesc, vă rog să mă corectaţi.

Câţiva dintre magicienii din York au încuviinţat atunci cu un aer atotştiutor.

Domnul Robinson era o persoană cizelată. Era atât de curat, sănătos şi mulţumit de tot ceea ce făcea, încât strălucea, pur şi simplu – un lucru de aşteptat de la o zână sau de la un înger, dar oarecum deconcertant la un avocat. S-a arătat extrem de curtenitor faţă de gentilomii din societatea din York; deşi nu se pricepea deloc la magie, era convins că e o îndeletnicire dificilă, care cere multă concentrare. Însă domnul Robinson a adăugat umilinţei profesionale şi sincerei admiraţii faţă de societatea din York un îndemn vioi şi oarecum vanitos: ca aceste minţi strălucite să înceteze pentru moment a cântări chestiuni ezoterice şi să-l asculte. Şi-a pus pe nas o pereche de ochelari cu ramă de aur, sporind astfel strălucirea propriei persoane cu încă o scânteie.

Domnul Robinson declară că Mr Norrell se angaja la săvârşirea unei fapte magice într-un anumit loc, la un anumit moment.

— Sper, domnilor, că nu veţi avea nici o obiecţie ca locul şi momentul să fie alese de clientul meu.

Nu, domnii nu aveau nici o obiecţie.

— Atunci se va întâmpla la Catedrală, de vineri în două săptămâni.[10]

Domnul Robinson spuse că, dacă Mr Norrell nu reuşea să facă magie, acesta avea să-şi retragă public declaraţia că ar fi un magician practicant, sau de orice alt tip, şi să jure că nu va mai susţine niciodată acest lucru.

— Nu e nevoie să meargă chiar atât de departe, spuse domnul Thorpe. Dorinţa noastră nu este să-l pedepsim, ci doar să probăm afirmaţiile domniei-sale.

Zâmbetul strălucitor al domnului Robinson scăzu puţin în intensitate, ca şi cum avea de făcut un anunţ nu tocmai plăcut şi nu ştia cum să înceapă.

— Staţi, spuse domnul Segundus, încă nu am auzit care e cealaltă latură a târgului. Nu ştim ce vrea domnia-sa de la noi.

Domnul Robinson încuviinţă. Se părea că Mr Norrell dorea ca fiecare magician din societatea din York să facă exact aceeaşi promisiune ca şi el însuşi. Cu alte cuvinte, dacă el reuşea în încercarea sa, ceilalţi erau obligaţi să desfiinţeze de îndată Societatea Magicienilor din York şi niciunul dintre ei nu ar mai fi avut vreodată dreptul să se numească „magician". Şi, la urma urmei, era corect să se întâmple aşa, căci Mr Norrell s-ar fi dovedit a fi singurul magician autentic din Yorkshire.

— Şi va exista o terţă parte, o persoană neutră care să hotărască dacă încercarea de a face magie a reuşit sau nu? întrebă domnul Thorpe.

Întrebarea păru să-l surprindă pe domnul Robinson. Spera că domnii îl vor ierta, spuse, dacă îşi făcuse o idee greşită – nu dorea pentru nimic în lume să-i jignească – dar crezuse că toţi cei de faţă sunt magicieni.

O, da, încuviinţară membrii societăţii din York, erau cu toţii magicieni.

În acest caz, spuse domnul Robinson, vor recunoaşte cu siguranţă un act de magie dacă îl vedeau. Cine altcineva ar fi fost mai potrivit pentru aceasta decât domniile lor?

Un alt domn întrebă atunci ce fel de magie intenţiona să facă Mr Norrell. Domnul Robinson le oferi o sumedenie de scuze politicoase şi de explicaţii elaborate; din păcate, nu putea să îi lămurească, întrucât nu ştia nici el.

Aş pune prea mult la încercare răbdarea cititorului dacă ar fi să redau multitudinea de argumente încâlcite care au dus la semnarea contractului propus de Mr Norrell de către gentilomii din societatea din York.

Mulţi au făcut-o din vanitate; căci declaraseră public că nu credeau în abilitatea lui Mr Norrell de a face magie şi îi lansaseră acestuia, tot public, provocarea de a încerca – iar în astfel de împrejurări ar fi fost de-a dreptul caraghios să se răzgândească – sau aşa credeau ei.

Domnul Honeyfoot, pe de altă parte, a semnat tocmai *crezând* în magia lui Mr Norrell. Domnul Honeyfoot spera că Mr Norrell va dobândi recunoaştere publică în urma acestei demonstraţii şi că îşi va folosi pe viitor puterile magice spre binele naţiunii.

Unii gentilomi au fost împinşi să semneze de sugestia (plecată de la Mr Norrell şi transmisă oarecum voalat de domnul Robinson) că, dacă nu o făceau, ar fi arătat că nu sunt magicieni adevăraţi.

Şi astfel, rând pe rând, chiar atunci, magicienii din York au semnat documentul adus de domnul Robinson. Ultimul rămase domnul Segundus.

— Eu nu semnez, spuse acesta. Căci magia e viaţa mea; şi, oricâtă dreptate ar avea Mr Norrell în a spune că sunt un cărturar cu multe neajunsuri, ce mi-ar mai rămâne de făcut dacă mi s-ar lua această îndeletnicire?

Tăcere.

— O! spuse domnul Robinson. O, dar asta e… Sunteţi sigur, domnule, că nu doriţi să semnaţi documentul? Vedeţi bine că toţi prietenii dumneavoastră au făcut-o. Veţi rămâne singur.

— Sunt foarte sigur, zise domnul Segundus, şi vă mulţumesc.

— O! zise domnul Robinson. Ei bine, în acest caz trebuie să vă mărturisesc că nu ştiu cum să procedez. Clientul meu nu mi-a dat instrucţiuni pentru cazul în care numai *unii* dintre gentilomi vor semna. Mă voi consulta cu domnia sa mâine-dimineaţă.

S-a auzit atunci o remarcă a doctorului Foxcastle către domnul Hart sau Hunt: iată cum, încă o dată, nou-venitul le aducea tuturor o sumedenie de necazuri pe cap.

Însă, peste două zile, domnul Robinson i-a transmis doctorului Foxcastle mesajul că, de această dată, Mr Norrell va trece bucuros cu vederea refuzul domnului

Segundus de a semna; şi va considera că are un contract cu toţi membrii societăţii din York *cu excepţia* domnului Segundus.

În noaptea dinaintea datei stabilite pentru demonstraţia lui Mr Norrell a nins în York, iar dimineaţa mizeria şi noroiul din oraş dispăruseră, înlocuite de albul fără cusur al zăpezii. Sunetele de copite şi de paşi erau înăbuşite, ba chiar şi vocile orăşenilor sunau altfel decât de obicei, amorţite parcă de tăcerea albă ce înghiţea orice zgomot. Mr Norrell stabilise întâlnirea pentru o oră foarte timpurie a dimineţii. Magicienii din York au luat micul dejun singuri, fiecare la casa lui. Au privit cu toţii tăcuţi cum servitorul le toarnă cafeaua, le rupe chiflele calde, le aduce untul. Soţia, sora, fiica, nora sau nepoata însărcinate de obicei cu aceste mici servicii erau încă în pat; iar plăcuta pălăvrăgeală feminină şi domestică, pe care membrii societăţii din York pretindeau că o dispreţuiesc teribil, dar care era de fapt un refren dulce şi blând pentru monotona melodie a vieţii lor de fiecare zi, lipsea cu desăvârşire. Şi încăperile în care şedeau aceşti gentilomi, cu micul dejun în faţă, erau altfel decât în ziua precedentă. Întunericul iernatic dispăruse cu totul, înlocuit de o lumină teribilă, orbitoare – lumina soarelui de iarnă, reflectată însutit de zăpada ce acoperea pământul. Feţele de masă din în alb străluceau în lumină, iar bobocii de trandafir ce împodobeau ceştile de cafea ale fiicei păreau că dansează, însufleţiţi. Cafetiera de argint a nepoatei reflecta razele soarelui, iar ciobăniţele surâzătoare de porţelan ale norei păreau îngeri sclipitori. Era ca şi cum masa ar fi fost încărcată cu argintărie şi cristaluri din cele ale zânelor.

Domnul Segundus, scoţând capul pe fereastra de la etajul al treilea al unei clădiri din Lady Peckitt's Yard, a crezut că poate Mr Norrell îşi săvârşise deja magia şi că ceea ce vedea era rezultatul. A auzit apoi un zgomot ameninţător deasupra capului şi s-a retras rapid din calea mormanului de zăpadă căzut pe neaşteptate de pe acoperiş. Domnul Segundus nu avea servitor, tot aşa cum nu avea nici soţie, soră, fiică, noră sau nepoată; însă doamna Pleasance, proprietăreasa, se trezea

devreme. Nu de puţine ori îl auzise dânsa, în ultimele două săptămâni, suspinând, cufundat în cărţile lui – astfel că sperase să-l înveselească acum, oferindu-i un mic dejun compus din doi heringi proaspăt fripţi, ceai şi lapte proaspăt, pâine albă şi unt, aşezate pe un platou de porţelan alb cu albastru. Acelaşi scop altruist a determinat-o apoi să se aşeze cu el la masă, să mai schimbe o vorbă. Văzând cât e de abătut, femeia strigă:

— Ah! Bătrânul acesta mă face să-mi pierd răbdarea!

Domnul Segundus nu-i spusese doamnei Pleasance că Mr Norrell ar fi bătrân – şi totuşi ea aşa îşi închipuia. Din relatările domnului Segundus, şi-l imagina ca pe un avar care strângea nu aur, ci magie; iar, pe măsură ce înaintăm cu povestirea noastră, cititorul va avea ocazia de a judeca singur justeţea acestui portret al caracterului lui Mr Norrell. Întocmai ca doamna Pleasance, şi eu îmi imaginez avarii ca fiind oameni bătrâni. Nu ştiu de ce – căci sunt convinsă, de altfel, că sunt pe lume tot atât de mulţi avari tineri ca şi bătrâni. Cât despre întrebarea dacă Mr Norrell era sau nu bătrân – acesta era genul de om bătrân şi la şaptesprezece ani.

Doamna Pleasance continuă:

— Când trăia, domnul Pleasance obişnuia să spună că nimeni din tot Yorkul, bărbat sau femeie, nu ştie să coacă pâine ca mine; şi au fost şi alţii care, în bunătatea lor, au declarat că nu mâncaseră în viaţa lor pâine mai bună. Dar uite că eu am preţuit întotdeauna dragostea omului de a face lucrurile bine şi, dacă în clipa asta ar ieşi din ceainic un spirit din acelea stranii, din poveştile arabe, şi s-ar oferi să-mi îndeplinească trei dorinţe, sper că nu m-ar împinge păcatele să-mi doresc ca alţii să nu mai coacă pâine – şi, chiar dacă pâinea lor o întrece pe-a mea, nu văd în ce fel ar putea să-mi dăuneze mie asta; ba chiar aş zice bravo lor. Haideţi, domnule, gustaţi, zise ea, împingând în faţa chiriaşului un platou vârfuit cu mult lăudata pâine. Aţi slăbit şi asta nu-mi place. Lumea va spune că Hettie Pleasance şi-a pierdut darul gospodăriei. Haideţi, domnule, nu mai fiţi aşa de supărat. Doar n-aţi semnat

documentul acela viclean; şi, chiar dacă ceilalţi gentilomi vor fi nevoiţi să se dea bătuţi, dumneavoastră veţi continua, şi sper din suflet, domnule Segundus, că veţi face descoperiri măreţe, şi poate că atunci acest Mr Norrell care se crede aşa de grozav se va bucura să vă aibă partener şi îşi va regreta mândria prostească de acum.

Domnul Segundus zâmbi şi îi mulţumi.

— Însă nu cred eu să se întâmple asta. Obstacolul cel mai important de care mă lovesc e lipsa materialelor. Eu însumi am extrem de puţine, iar când societatea se va desfiinţa – ei bine, nu ştiu ce se va întâmpla cu cărţile sale, dar mă îndoiesc că-mi vor reveni mie.

Domnul Segundus îşi mâncă pâinea (care se ridica pe deplin la înălţimea laudelor aduse de domnul Pleasance şi de prietenii acestuia) şi heringii şi bău nişte ceai. Probabil că puterea acestora de a linişti un suflet tulburat era mai mare decât îşi închipuise el, căci se simţi pe dată ceva mai bine; şi, astfel întărit, îşi puse paltonul, pălăria, fularul şi mănuşile şi se îndepărtă pe străzile acoperite cu zăpadă către locul stabilit de Mr Norrell pentru săvârşirea minunilor acelei zile – Catedrala din York.

Nutresc speranţa că toţi cititorii mei cunosc trăsăturile unui vechi oraş englezesc în care se află o Catedrală – căci altfel, mă tem, nu vor putea pătrunde semnificaţia alegerii acestui anume loc de către Mr Norrell. Trebuie să înţeleagă că, într-un astfel de oraş, măreaţa şi vechea biserică nu este doar o clădire printre atâtea altele; ea est*e prima clădire* – diferită de toate celelalte prin dimensiuni, frumuseţe şi solemnitate. Chiar şi în vremurile moderne, când vechile oraşe cu Catedrale s-au îmbogăţit cu accesorii elegante – clădiri civice, săli de întrunire (iar Yorkul avea din belşug astfel de clădiri) – Catedrala se ridică deasupra lor – martoră a devoţiunii strămoşilor noştri. E ca şi cum oraşul ar conţine ceva mai mare decât el însuşi. Trecând grăbit şi preocupat prin labirintul de străduţe înguste vei pierde cu siguranţă din vedere Catedrala, însă oraşul se deschide iarăşi şi o vezi dintr-odată, de multe ori mai înaltă şi mai mare decât orice

altă clădire, şi îţi dai seama că ai ajuns în inima oraşului şi că toate străzile şi aleile te conduc într-un fel sau altul aici, în acest loc încărcat de mistere mai adânci decât toate cele cunoscute de Mr Norrell. Astfel de gânduri îl preocupau pe domnul Segundus atunci când a pătruns în Incintă şi s-a oprit în faţa umbrei albastre şi grave aruncate de faţada de vest a Catedralei. Şi iată-l şi pe dr. Foxcastle, care apăru de după colţ plutind cu aerul său autoritar, ca o corabie neagră şi pântecoasă. Zărindu-l pe domnul Segundus, se îndreptă către el şi îi dădu bună dimineaţa.

— Domnule, spuse dr. Foxcastle, sper că veţi avea bunătatea de a mă prezenta lui Mr Norrell. Îmi doresc foarte mult să-l cunosc.

— Va fi plăcerea mea, domnule, răspunse domnul Segundus şi privi în jur. Din cauza vremii, nu ieşise multă lume din casă; se vedeau doar câteva siluete întunecate înaintând grăbite pe întinderea albă din faţa măreţei biserici cenuşii. Privite mai cu atenţie, siluetele s-au dovedit a fi cele ale membrilor societăţii din York sau ale unor clerici şi îngrijitori de la Catedrală – slujitori bisericeşti şi paracliseri, ajutoare de capelmaistru, preoţi parohi, măturători şi aşa mai departe – cei pe care superiorii lor îi trimiseseră prin zăpadă să se ocupe de treburile de la Catedrală.

— Mi-aş dori nespus să vă fac pe plac, domnule, zise domnul Segundus, însă nu-l văd pe Mr Norrell.

Şi totuşi era cineva.

Cineva aştepta singur în zăpadă, chiar în faţa Mânăstirii. Era o persoană întunecată şi nu foarte respectabilă, care îi privea pe domnul Segundus şi pe dr. Foxcastle cu mare interes. Părul lung şi neîngrijit îi cădea pe umeri ca o apă neagră; avea faţa slabă şi dură, oarecum strâmbă, ca o rădăcină de copac; un nas lung şi subţire; şi, cu toate că pielea îi era foarte palidă, figura lui părea întunecată – poate din cauza ochilor negri sau a părului negru, lung şi slinos care o încadra. După o clipă, această persoană se apropie de cei doi magicieni, făcu o plecăciune scurtă şi le ceru iertare pentru deranj – dar înţelesese că şi ei sunt acolo în acelaşi scop ca şi el. Le spuse că se numea

Childermass şi că era asistentul lui Mr Norrell în anumite probleme (fără să spună în care anume).

— Figura dumneavoastră, zise domnul Segundus gânditor, îmi pare cunoscută. V-am mai văzut undeva, nu-i aşa?

Figura întunecată a lui Childermass îşi schimbă uşor expresia preţ de o clipă, dar clipa trecu îndată, şi deveni imposibil de spus dacă omul se încruntase sau zâmbise.

— Vin des la York, trimis cu diverse treburi de Mr Norrell, domnule. Poate că m-aţi văzut într-una dintre prăvăliile de cărţi.

— Nu, zise domnul Segundus, v-am văzut… am imaginea în minte… dar unde?… Ah! Am să-mi amintesc de îndată!

Childermass ridică o sprânceană, parcă pentru a spune că se îndoia profund.

— Dar sigur că va veni şi Mr Norrell, nu? spuse dr. Foxcastle.

Childermass spuse că îi pare rău, dar nu credea că Mr Norrell va veni; nu credea că Mr Norrell considerase necesar să vină.

— Ah! strigă dr. Foxcastle, înseamnă deci că s-a dat bătut? Ca să vezi, ca să vezi. Sărmanul domn. Probabil că se simte foarte prost. Ei, ce să-i faci. În orice caz, a fost o încercare demnă de laudă. Iar noi nu-i vom purta în niciun caz pică pentru aceasta.

Uşurarea pe care o simţea dr. Foxcastle că nu va vedea niciun fel de magie înfăptuită îl umplea de generozitate.

Childermass îi ceru încă o dată iertare domnului Foxcastle, dar se temea că acesta îl înţelesese greşit. Mr Norrell va face magie negreşit; o va face la Hurtfew Abbey, iar rezultatele se vor vedea la York.

— Gentilomilor, îi spuse Childermass doctorului Foxcastle, nu le place să plece din salonul lor confortabil şi încălzit; fac asta doar atunci când sunt nevoiţi. Şi, dacă îmi daţi voie, domnule, cred că nici domnia-voastră nu aţi fi aici, în frig şi umezeală, dacă aţi fi putut să vedeţi totul de acasă.

Dr. Foxcastle respiră adânc, apoi îi aruncă lui John Childermass o privire din care se vedea limpede că îl

consideră teribil de insolent.

Childermass însă nu păru deloc descumpănit de părerea pe care o avea dr. Foxcastle despre el, ba chiar s-ar fi zis că îi face plăcere. Spuse:

— E timpul, domnilor. Ar fi bine să intraţi în biserică. Sunt sigur că nu doriţi să rataţi nimic din ce urmează să se întâmple – mai ales când atât de mult atârnă de aceasta.

Trecuseră douăzeci de minute peste ora stabilită; membrii societăţii din York intrau pe rând în Catedrală prin uşa din transeptul de sud. Câţiva dintre ei au privit în jur înainte de a intra, de parcă îşi luau cu drag adio de la o lume pe care nu erau siguri că aveau s-o revadă.

3

Pietrele din York

Februarie 1807

În miezul iernii, o biserică mare şi veche este în cel mai bun caz un loc descurajant; ai zice că frigul a sute de ierni s-a păstrat în pietrele sale şi că se prelinge încet din ele. În interiorul rece, jilav şi întunecos al Catedralei, gentilomii din societatea din York erau nevoiţi să stea în picioare, aşteptând o minune, fără a fi deloc siguri că surpriza avea să fie una plăcută.

Domnul Honeyfoot încercă să le adreseze un zâmbet vesel tovarăşilor săi, însă, pentru cineva cu atât de multă practică în arta de a zâmbi prietenos, încercarea lui nu fu foarte reuşită.

Începură să bată clopotele. Nu erau, e drept, decât clopotele de la St Michael-le-Belfrey, anunţând ora jumătate, dar în interiorul Catedralei ele aveau un sunet bizar şi îndepărtat, de parcă s-ar fi auzit din altă ţară. Nu era deloc un sunet voios. Iar membrii societăţii din York ştiau prea bine că sunetul clopotelor se asocia adesea cu magia, mai ales cu magia făcută de fiinţele acelea nepământene, *zânele;* ştiau şi că, în vremurile de demult, se auzea sunetul unor clopote de argint ori de câte ori un bărbat sau o femeie din naţia engleză, înzestraţi cu haruri sau cu frumuseţe deosebită, erau răpiţi de zâne şi duşi să trăiască pe tărâmuri stranii şi fantomatice pentru totdeauna. Chiar şi Regele Corb – care nu era din neamul zânelor, ci din cel al englezilor – avea acest obicei oarecum regretabil, de a răpi bărbaţi şi femei şi de a-i duce să locuiască împreună cu el în castelul său de pe Tărâmul Celălalt[11].

E foarte adevărat că, dacă oricare dintre noi am avea puterea de a răpi, cu ajutorul magiei, pe oricine am vrea şi de a ţine respectiva persoană alături de noi pe vecie, având de ales din lumea întreagă, îndrăznesc să spun că ne-am opri asupra cuiva puţin mai interesant decât un membru al Societăţii Savante a Magicienilor

din York; însă acest gând alinător nu le-a venit celor aflaţi în Catedrală, iar câţiva dintre ei au început să se întrebe cât de tare îl înfuriase pe Mr Norrell scrisoarea doctorului Foxcastle şi s-au înspăimântat de-a binelea.

De îndată ce s-a stins sunetul clopotelor, s-a auzit o voce venind din umbra întunecoasă de deasupra capetelor lor. Magicienii şi-au ciulit urechile ca să audă. Mulţi dintre ei erau deja într-o asemenea stare de încordare nervoasă încât şi-au închipuit că ceea ce aud sunt nişte instrucţiuni, aşa cum citiseră ei că se întâmplă în poveşti. S-au gândit că li se transmit nişte interdicţii misterioase. După cum ştiau ei din poveşti, astfel de instrucţiuni sau interdicţii sunt de obicei uşor stranii, dar nu foarte greu de îndeplinit – cel puţin aşa pare la început. În general sunt de tipul: „Să nu mănânci ultima prună zaharisită din borcanul albastru aflat în dulapul din colţ“ sau „Să nu-ţi baţi nevasta cu o nuia de pelin.“ Şi totuşi, după cum se întâmplă în toate poveştile, împrejurările conspiră inevitabil împotriva persoanei care a primit instrucţiunile şi aceasta se trezeşte făcând tocmai lucrul care îi fusese interzis – ca urmare, un destin încărcat de nenorociri se abate asupra capului său.

Alţi magicieni îşi închipuiau că li se recită încet litania propriului lor sfârşit. Însă în ce limbă anume vorbea vocea nu era limpede deloc. La un moment dat domnului Segundus i s-a părut că aude un cuvânt ce semăna cu „malefic”, iar altă dată *interficere,* un cuvânt latinesc însemnând „a ucide”. Vocea însăşi nu era uşor de înţeles; nu semăna câtuşi de puţin cu o voce omenească – ceea ce n-a făcut decât să sporească teama domnilor de faţă că aveau să apară nişte spiriduşi. Era un glas extrem de dur, grav şi aspru; părea că cineva freacă două pietre zgrunţuroase – şi totuşi, era limpede că sunetele care se auzeau serveau drept vorbire – chiar *erau* vorbire. Gentilomii priveau cu toţii în sus, într-o aşteptare înfricoşată, dar nu se vedea decât silueta măruntă şi neclară a unei statui de piatră ce ieşea din vârful unei coloane impunătoare şi se proiecta în spaţiul gol şi întunecat. Pe măsură ce se obişnuiau cu sunetul cel straniu, cei de faţă au început să recunoască din ce în ce mai multe cuvinte; vechi

cuvinte englezeşti şi latineşti, amestecate fără discernământ, ca şi cum cel care vorbea nu-şi dădea seama că sunt două limbi diferite. Din fericire, acest talmeş-balmeş înfiorător nu era foarte greu de înţeles pentru magicieni, obişnuiţi cum erau să descifreze bălmăjeala incoerentă din scrierile cărturarilor de odinioară. Tradus în engleză clară şi inteligibilă, discursul pe care l-au auzit ar fi sunat cam aşa: „Cu mult, mult timp în urmă (spuse vocea), cu cinci sute de ani în urmă sau poate chiar mai mult, într-o zi de iarnă, la apus, un tânăr a intrat în Biserică, şi împreună cu el o fată tânără cu frunze de iederă în păr. Nu mai era nimeni aici, doar pietrele. Nimeni nu l-a văzut cum a strâns-o de gât pe fată, doar pietrele. I-a căzut din braţe pe pietre, moartă, şi nimeni n-a văzut, doar pietrele. Nu şi-a primit niciodată pedeapsa cuvenită pentru că martori n-au fost, ci doar pietrele. Anii au trecut şi, ori de câte ori acest om a intrat în Biserică şi a rămas în mijlocul mulţimii, pietrele au strigat că el o omorâse pe fata cu iederă în păr, dar nimeni nu ne-a auzit vreodată. Însă nu e prea târziu! Ştim unde e îngropat! În colţul transeptului de sud! Repede! Repede! Aduceţi cazmale! Aduceţi lopeţi! Scoateţi dalele. Dezgropaţi-i oasele! Zdrobiţi-le cu lopata!

Loviţi-i ţeasta de coloane şi sfărâmaţi-o! Să aibă şi pietrele parte de răzbunare! Nu e prea târziu! Nu e prea târziu!”

De-abia avuseseră magicienii timp să priceapă cele spuse şi să se întrebe cine anume vorbise când a început să vorbească o altă voce împietrită. De data aceasta, vorbele păreau că vin din altar şi erau toate în engleză; şi totuşi era o engleză ciudată, plină de cuvinte străvechi şi uitate. Acest al doilea glas se plângea de nişte soldaţi care intraseră în Biserică şi spărseseră nişte geamuri. O sută de ani mai târziu veniseră iar şi distruseseră un iconostas, şterseseră chipurile de sfinţi, luaseră cu ei odoare de argint. Altă dată îşi ascuţiseră vârfurile săgeţilor de marginea cristelniţei; iar peste trei sute de ani trăseseră cu pistoalele în capitul. Cea de a doua voce părea să nu înţeleagă că, deşi o Biserică măreaţă poate rămâne în

picioare milenii întregi, oamenii nu trăiesc atât de mult.

— Le place să distrugă! striga ea. Şi ei înşişi merită să fie distruşi!

Ca şi cel dinainte, acest vorbitor părea să fi petrecut ani nenumăraţi în Biserică şi să fi auzit, probabil, o mulţime de predici şi rugăciuni; şi totuşi, cele mai dulci dintre virtuţile creştine – mila, dragostea, blândeţea – îi erau străine. În tot acest timp, primul glas a continuat să plângă soarta fetei cu iederă în păr, iar cele două voci scrâşneau împreună într-un chip cât se poate de neplăcut.

Domnul Thorpe, care era un gentilom plin de curaj, s-a dus singur şi a aruncat o privire în altar, ca să vadă cine vorbea.

— E o statuie, spuse el.

Atunci gentilomii din societatea din York au mai aruncat o privire către întunecimea de deasupra lor, în direcţia din care venea acea voce nepământeană. De data asta puţini s-au mai îndoit că cea care vorbea era mica figurină din piatră; căci, privind-o, au văzut cum braţele ei mici şi îndesate, din piatră, se mişcau agitate.

Apoi toate celelalte statui şi monumente din Catedrală au început să vorbească, povestind, cu vocile lor de piatră, tot ce văzuseră în decursul vieţii lor de pietre – iar zgomotul produs era ceva inimaginabil, după cum i-a spus mai târziu domnul Segundus doamnei Pleasance. Căci în Catedrala din York erau multe statui de oameni şi animale ciudate, care îşi fluturau aripile.

Multe dintre statui se plângeau de vecinii lor – ceea ce poate că nu era de mirare, având în vedere că fuseseră nevoiţi să stea alături unii de alţii atâtea sute de ani. Erau acolo cincisprezece regi din piatră, fiecare aşezat pe câte un piedestal, într-un amvon imens din piatră. Aveau părul foarte creţ, de parcă ar fi fost pus pe moaţe şi apoi lăsat nepieptănat – doamna Honeyfoot declara ori de câte ori îi vedea că şi-ar dori nespus să vâre peria în capetele lor regale. Din prima clipă în care au căpătat darul vorbirii, regii au început să se certe şi să se mustre unul pe altul – căci piedestalurile aveau toate aceeaşi înălţime, iar regii –

chiar de piatră fiind – nu urăsc nimic mai mult pe lume decât să fie puşi la egalitate cu altcineva. Alături de ei se afla un grup de figurine ciudate, cu braţele înlănţuite, care priveau în gol, cu ochi de piatră, din vârful unei coloane străvechi. De îndată ce vraja s-a înfăptuit, fiecare dintre ele a încercat să le împingă la o parte pe cele din jur, de parcă până şi braţele de piatră încep să simtă durerea după mai bine de un veac şi oamenii de piatră obosesc să fie înlănţuiţi de cei din jurul lor.

Una dintre statui vorbea o limbă ce părea a fi italiană. Nimeni nu ştia de ce, dar domnul Segundus a descoperit mai târziu că era vorba de copia unei lucrări a lui Michelangelo. Părea să descrie o altă biserică, una în care umbre negre ca smoala contrastau puternic cu lumina strălucitoare. Descria, aşadar, ceea ce vedea statuia originală, aflată la Roma.

Domnul Segundus a remarcat mulţumit că magicienii, cu toate că erau foarte înspăimântaţi, nu părăsiseră incinta Bisericii. Unii erau atât de uimiţi de ceea ce vedeau, încât au uitat curând de teamă şi au început să alerge într-o parte şi în alta, descoperind noi şi noi miracole, făcând observaţii şi luându-şi notiţe cu creionul în mici carneţele, de parcă uitaseră de perfidul document care avea să-i împiedice să mai studieze magia din acea zi înainte. Vreme îndelungată, magicienii din York (care, vai, aveau să înceteze curând a mai fi magicieni!) au rătăcit pe culoarele bisericii, văzând minuni peste minuni. Iar urechile le erau asaltate permanent de cacofonia hidoasă dată de o mie de voci de piatră vorbind în acelaşi timp.

În capitul se aflau bolţi de piatră, iar pe ele o multitudine de mici capete din piatră, purtând caschete şi podoabe ciudate, care pălăvrăgeau şi chicoteau laolaltă. Tot aici erau şi sculpturi minunate, închipuind o sută de arbori din Anglia: păducel, stejar, porumbar, pelin, cireş şi bryonia. Domnul Segundus descoperi doi dragoni de piatră nu mai lungi decât braţul său, care alunecară unul după altul, trecând când pe deasupra, când pe dedesubtul, când printre ramuri împietrite de păducel, frunze împietrite de păducel, rădăcini împietrite de păducel şi cârcei împietriţi de

păducel. Aparent, se mişcau cu aceeaşi uşurinţă ca orice creatură – şi totuşi, zgomotul făcut de atâţia muşchi de piatră, mişcându-se deodată sub pielea de piatră, frecând coastele de piatră, lovindu-se de inima de piatră şi cel al ghearelor de piatră zornăind pe ramurile împietrite erau aproape de nesuportat, iar domnul Segundus se întrebă cum de rezistau cei doi dragoni. Observă apoi un norişor de pulbere aspră, asemănătoare celei ce se poate găsi în atelierul oricărui pietrar, care îi înconjura pe cei doi dragoni, ridicându-se apoi în aer; şi îi trecu prin minte că, dacă vraja le-ar fi permis să se mişte la nesfârşit, dragonii s-ar fi măcinat singuri până când n-ar mai fi rămas din ei decât o grămăjoară de calcar.

Frunze şi ierburi din piatră tremurau şi se scuturau ca în bătaia vântului, iar câteva dintre ele începuseră deja să crească, mult mai repede decât suratele lor din regnul vegetal. Mai târziu, după ce vraja se stinsese, s-au descoperit vrejuri de iederă şi tufe de trandafiri din piatră încolăcite în jurul scaunelor, pupitrelor de citit şi cărţilor de rugăciuni, în locuri unde înainte nu fusese nici urmă de iederă sau trandafiri din piatră.

Însă nu doar magicienilor din societatea din York le-a fost dat în acea zi să vadă minuni. Fie că fusese în intenţia lui, fie că nu, magia făcută de Mr Norrell îşi făcuse efectul şi dincolo de incinta Catedralei, ajungând până în oraş. Trei statui care îşi aveau locul în dreptul faţadei de vest a Catedralei fuseseră duse în atelierul domnului Taylor, pentru a fi restaurate. Veacuri întregi de ploaie deasă de Yorkshire şterseseră complet trăsăturile acestor statui, şi nimeni nu mai ştia ce personaje măreţe reprezentaseră ele la început. La ora zece şi jumătate, unul dintre zidarii angajaţi de domnul Taylor tocmai îşi apropiase dalta de chipul uneia dintre statui, cu intenţia de a-i împrumuta trăsăturile unei sfinte drăguţe; în aceeaşi clipă, statuia scoase un strigăt puternic şi ridică braţul ca să îndepărteze dalta, iar bietul zidar se prăbuşi leşinat. Mai târziu, statuile au fost aduse înapoi la Catedrală neatinse, cu chipurile complet şterse, plate ca nişte biscuiţi şi fade ca untul.

Apoi, dintr-odată, ambianţa sonoră păru să se schimbe şi vocile se stinseră una câte una, iar în cele din urmă magicienii auziră clopotele de la St Michael-le-Belfrey bătând din nou ora jumătate. Prima voce (cea a figurinei aflate sus, în întunecime) continuă să vorbească un timp după ce toate celelalte amuţiseră, acuzând mai departe crima rămasă nedescoperită („Nu e prea târziu! Nu e prea târziu!“), până când tăcu şi ea, în cele din urmă.

Lumea se schimbase în timpul petrecut de magicieni în interiorul Bisericii. Magia revenise în Anglia, fie că asta era pe placul magicienilor sau nu. Surveniseră şi alte modificări, de natură mai prozaică: cerul se acoperise de nori grei, încărcaţi cu zăpadă. Norii nu erau cenuşii, ci aveau o culoare ciudată, un amestec de albastru ca ardezia şi verde ca marea. Această curioasă coloratură scălda lumea într-o penumbră care te trimitea cu gândul la regatele de pe fundul mării ce se întâlnesc în poveşti.

Domnul Segundus se simţea foarte ostenit în urma aventurii pe care o trăise. Alţi gentilomi se înspăimântaseră mai tare decât el; el văzuse magie înfăptuită şi găsise asta mai minunat decât tot ce-şi imaginase, însă acum, că totul se sfârşise, era teribil de agitat şi-şi dorea nespus să fie lăsat să plece acasă liniştit, fără să stea de vorbă cu nimeni. Cuprins fiind de această stare, fu totuşi oprit de asistentul lui Mr Norrell, care îi vorbi.

— Cred, domnule, spuse domnul Childermass, că acum societatea va trebui desfiinţată. Îmi pare rău.

Poate să fi fost de vină proasta dispoziţie care îl cuprinsese pe domnul Segundus; în orice caz, acesta bănui că, în ciuda comportamentului cât se poate de respectuos al lui Childermass, o parte ascunsă a fiinţei sale se amuza copios pe seama magicienilor din York. Childermass făcea parte din acea categorie de oameni născuţi în rândurile de jos ale societăţii şi care sunt predestinaţi să slujească o viaţă celor sus-puşi, dar care au mintea ageră şi destule abilităţi care să-i facă să tânjească spre recunoaştere şi recompense ce le depăşesc cu mult statutul. Câteodată, datorită unui straniu joc al sorţii sau unor împrejurări fericite, aceşti

oameni descoperă un drum al lor către mărire, însă cel mai adesea gândul la ce-ar fi putut avea îi umple de o nemulţumire acră; devin astfel slujitori nemulţumiţi şi îşi îndeplinesc sarcinile cu nimic mai bine – sau chiar mai rău – decât semenii lor mai puţin înzestraţi. Devin cu timpul insolenţi, îşi pierd slujba şi sfârşesc cât se poate de rău.

— Vă cer iertare, domnule, spuse Childermass, dar aş dori să vă întreb ceva. Sper să nu găsiţi că e o impertinenţă din partea mea – aş dori să ştiu dacă citiţi vreodată vreun ziar londonez.

Domnul Segundus răspunse afirmativ.

— Într-adevăr? Ce interesant. Şi mie îmi plac ziarele. Însă am prea puţin timp liber la dispoziţie pe care să-l întrebuinţez citind – sigur, cu excepţia cărţilor a căror lectură face parte din îndatoririle mele faţă de Mr Norrell.

Şi cam ce se mai scrie în ziarele londoneze? Iertaţi-mi întrebarea, domnule, dar Mr Norrell, care nu citeşte niciun fel de ziare, m-a întrebat asta ieri şi n-am ştiut ce să-i răspund.

— Păi, spuse domnul Segundus, uşor mirat, tot felul de lucruri. Ce anume doriţi să ştiţi? Sunt relatări despre desfăşurarea forţelor navale ale Maiestăţii Sale împotriva francezilor; discursuri de la guvern; reportaje legate de scandaluri şi divorţuri. La astfel de lucruri vă referiţi?

— O, da! spuse Childermass. Ce bine explicaţi, domnule. Mă întreb, urmă el, căzând pe gânduri, dacă ştirile din provincie sunt consemnate vreodată în ziarele londoneze, dacă (de pildă) remarcabilele întâmplări de astăzi ar merita un paragraf.

— Nu ştiu, spuse domnul Segundus. Aş zice că e posibil, dar pe de altă parte, ştiţi, Yorkshire e atât de departe de Londra – poate că publiciştii din Londra nici nu vor afla ce s-a întâmplat aici.

— Ah, spuse domnul Childermass, apoi tăcu.

Începu să ningă; mai întâi doar câţiva fulgi – apoi din ce în ce mai mulţi; şi în curând, milioane de steluţe pluteau din cerul blând, de un verde-cenuşiu întunecat. Contururile clădirilor din York deveniră mai şterse, zidurile mai gri din cauza zăpezii; oamenii păreau cu

toţii mai mici; strigătele, zgomotul de paşi şi de copite, scrâşnetele căruţelor şi uşile trântite se auzeau parcă de la o distanţă mai mare. Şi toate cele din jur îşi pierdeau treptat importanţa, până când n-a rămas nimic pe lume decât zăpada ce cădea, cerul verde ca marea, silueta fantomatică, înceţoşată şi cenuşie a Catedralei din York – şi Childermass.

Iar Childermass nu spunea nimic. Domnul Segundus se întreba ce mai dorea – îi răspunsese deja la toate întrebările. Însă Childermass aştepta, privindu-l pe domnul Segundus cu ochii săi negri şi ciudaţi, parcă aşteptând ca acesta să mai spună ceva – ca şi cum era convins că va mai spune ceva – ca şi cum nu exista pe lume o certitudine mai mare.

— Dacă doriţi, spuse domnul Segundus, scuturându-şi capişonul de zăpadă – pot înlătura eu orice urmă de nesiguranţă. Pot să-i scriu editorului ziarului *Times,* aducându-i la cunoştinţă extraordinarele realizări ale lui Mr Norrell.

— O! Cât de generos sunteţi! spuse Childermass. Vă rog să mă credeţi, domnule, ştiu foarte bine că nu mulţi gentilomi s-ar arăta atât de mărinimoşi odată ce au suferit o înfrângere. Însă nici nu mă aşteptam la altceva. I-am spus şi lui Mr Norrell că nu cred că existe gentilom mai îndatoritor decât domnul Segundus.

— Vă rog, spuse domnul Segundus, nu aveţi pentru ce să-mi mulţumiţi.

Societatea Savantă a Magicienilor din York a fost desfiinţată, iar membrii săi au fost nevoiţi să abandoneze magia (cu excepţia domnului Segundus) – şi, cu toate că unii dintre membri erau săraci cu duhul şi nu toţi erau foarte prietenoşi, nu cred că au meritat o astfel de soartă. Căci ce-i rămâne de făcut unui magician care, potrivit unui contract pernicios, nu mai are voie să studieze magia? Acesta rătăceşte prin casă zi după zi, îşi deranjează nepoata (sau soţia, sau fiica) de la cusut şi sâcâie servitorii cu întrebări legate de chestiuni care înainte nu-l interesaseră câtuşi de puţin – toate astea doar de dragul de a sta de vorbă cu cineva, până când servitorii se plâng stăpânei de purtarea stăpânului. Ia o carte din raft şi începe s-o

citească, fără a fi însă atent, şi ajunge la pagina 22, când îşi dă seama că are în mână un *roman* – exact genul de scriere pe care o dispreţuieşte mai mult decât pe toate celelalte – şi lasă cartea la o parte, dezgustat. O întreabă pe nepoată (sau pe soţie, sau pe fiică) de zece ori pe zi cât e ceasul, şi asta pentru că nu poate crede că timpul trece atât de încet – şi se supără pe ceasul său de buzunar din acelaşi motiv.

Domnul Honeyfoot, mă bucur să o spun, se simţea ceva mai bine decât ceilalţi. Acest om cu inimă de aur fusese cât se poate de afectat de povestea relatată de mica figurină de piatră aflată sus, în întunecime. Statuia purtase în mica-i inimă de piatră ştiinţa oribilei crime veacuri întregi, şi-o amintea pe fata cu frunze de iederă în păr şi acum, când lumea întreagă o uitase, iar domnul Honeyfoot era de părere că această fidelitate trebuie răsplătită. Aşa că le scrise vicarului, canonicilor şi arhiepiscopului; şi îşi dădu multă osteneală, până când aceste importante personaje îi acordară permisiunea de a îndepărta dalele de pavaj din transeptul de sud. Făcând aceasta, domnul Honeyfoot şi cei pe care îi angajase să-l ajute au descoperit nişte oseminte într-un sicriu plumbuit, întocmai cum spusese mica figurină din piatră. După aceea însă, Decanul a spus că nu poate permite scoaterea osemintelor din Catedrală (ceea ce dorea să facă domnul Honeyfoot) pe baza singurei dovezi care era relatarea micii figurine de piatră; era ceva fără precedent. O! spuse atunci domnul Honeyfoot, dar exista un precedent; şi astfel disputa a continuat vreme de mai mulţi ani şi, prin urmare, domnul Honeyfoot n-a avut timp să se mai căiască pentru că semnase documentul lui Mr Norrell[12].

Biblioteca Societăţii Savante a Magicienilor din York a fost vândută domnului Thoroughgood din Coffee-yard. Însă, nu se ştie de ce, nimeni nu s-a gândit să-l anunţe şi pe domnul Segundus de acest lucru, astfel că acesta a aflat ştirea pe o cale cât se poate de ocolită: ajutorul de prăvălie al domnului Thoroughgood i-a povestit unui prieten (care lucra la magazinul de pânzeturi Priestley), iar prietenul s-a întâmplat să-i povestească doamnei Cockroft de la

Hanul George, iar doamna Cockroft i-a spus doamnei Pleasance, proprietăreasa domnului Segundus. De îndată ce a aflat, domnul Segundus a luat-o la fugă, pe străzile acoperite cu zăpadă, către prăvălia domnului Thoroughgood, fără să mai zăbovească nici măcar cât să-şi pună haina, pălăria sau cizmele. Însă cărţile dispăruseră deja. L-a întrebat atunci pe domnul Thoroughgood cine le cumpărase. Domnul Thoroughgood spuse că îi pare rău, dar nu poate să divulge numele domnului respectiv; nu credea că acel domn dorea ca numele lui să fie adus la cunoştinţa publicului larg. Domnul Segundus, fără pălărie, fără haină şi fără răsuflare, cu pantofii muiaţi de apă, ciorapii pătaţi cu noroi şi având aţintite asupra sa privirile tuturor celor din prăvălie, a simţit o oarecare satisfacţie când i-a spus domnului Thoroughgood că nu avea nici o importanţă dacă îi spunea sau nu, pentru că oricum îl cunoştea pe cel care ce cumpărase.

Pe domnul Segundus îl încerca grozav curiozitatea cu privire la Mr Norrell. Se gândea adesea la el şi discuta de multe ori despre el cu domnul Honeyfoot.[13] Domnul Honeyfoot era convins că toate întâmplările ce avuseseră loc puteau fi explicate prin dorinţa sinceră a lui Mr Norrell de a readuce magia în Anglia. Domnul Segundus avea însă îndoielile lui, şi a început să caute vreo cunoştinţă a lui Mr Norrell care, poate, ar fi ştiut să-i spună mai multe.

Un gentilom ca Mr Norrell, având o casă frumoasă şi o proprietate de dimensiuni considerabile, prezintă întotdeauna interes pentru vecini şi, cu excepţia cazului în care aceşti vecini sunt foarte slabi de minte, ei reuşesc negreşit să afle câte ceva despre ocupaţiile celui vizat. Domnul Segundus a descoperit o familie din Stonegate care avea nişte veri ce locuiau la o fermă la opt kilometri de Hurtfew Abbey – şi s-a împrietenit cu cei din Stonegate, convingându-i apoi să organizeze un dineu la care să-i invite şi pe verii lor. (Domnul Segundus s-a mirat nespus când şi-a dat seama cât de talentat era în a pune la cale aceste mici stratageme.) Verii au sosit conform planului şi s-au arătat foarte nerăbdători să vorbească despre vecinul lor cel bogat şi plin de ciudăţenii care vrăjise Catedrala din York;

însă singura informaţie pe care o deţineau era că Mr Norrell se pregătea să părăsească Yorkshire, cu destinaţia Londra.

Domnul Segundus a fost surprins la auzirea acestei veşti, dar şi mai mult l-a surprins efectul pe care vestea l-a avut asupra sa. Se simţea ciudat de descumpănit – ceea ce era de-a dreptul ridicol, îşi spuse el; la urma urmei, Norrell nu manifestase niciodată cel mai mic interes în persoana sa, nici nu-i arătase vreodată măcar un dram de bunăvoinţă. Şi totuşi, Mr Norrell rămăsese singurul coleg al domnului Segundus. Odată acesta plecat, domnul Segundus avea să rămână singurul magician, ultimul magician din ţinutul Yorkshire.

4

Prietenii Magiei Englezeşti

Primăvara 1807

V-aş ruga să vă închipuiţi un bărbat care, zile de-a rândul, stă închis în propria-i bibliotecă; un bărbat mărunţel, fără vreo înzestrare fizică deosebită. Are pe masă, în faţa lui, o carte. Alături, la îndemână, câteva pene de scris, un cuţit cu care să le ascută pe cele noi, cerneală, hârtie, caiete de notiţe. În încăpere arde permanent focul – bărbatul nu poate rezista fără foc, căci e sensibil la frig. Înfăţişarea încăperii se schimbă odată cu trecerea anotimpurilor, însă ocupantul său nu. Trei ferestre înalte se deschid către un peisaj englezesc, liniştit primăvara, voios în timpul verii, melancolic toamna şi întunecat iarna – aşa cum sunt toate peisajele englezeşti. Însă schimbările aduse de anotimpuri nu-i trezesc celui dinăuntru nici cel mai mic interes – abia dacă-şi ridică vreodată privirea de pe paginile cărţii. Face şi el mişcare, ca orice gentilom; când nu plouă, face plimbări lungi, traversând parcul şi ajungând într-o pădurice; când vremea e umedă, se mulţumeşte cu o plimbare scurtă pe aleile mărginite de arbuşti. Însă aceste alei, parcul şi păduricea îi sunt aproape străine. Pe masa din bibliotecă îl aşteaptă o carte; iar ochii lui urmăresc, parcă, şi acum rândurile acestei cărţi, mintea îi e pe deplin concentrată la cele scrise acolo, iar degetele îi tremură de nerăbdare să o apuce din nou. Se vede cu vecinii o dată sau de două ori în fiecare trimestru – căci ne aflăm în Anglia, iar aici vecinii nu-i vor permite niciodată cuiva să trăiască pe deplin separat de societate, ori cât de anost şi de morocănos ar fi. Vecinii îi fac vizite, îşi lasă cărţile de vizită la servitori, îl invită la cină sau la petreceri dansante. Aceste manifestări pleacă de cele mai multe ori dintr-un sentiment de milă – cu toţii cred că nu e sănătos pentru un om să stea mereu singur – însă şi din curiozitatea de a vedea dacă cel în cauză s-a mai schimbat câtuşi de puţin de când l-au văzut ultima

oară. Ei bine, nu s-a schimbat. Nu are nimic a le spune celorlalţi şi este considerat omul cel mai plicticos din întreg ţinutul Yorkshire.

Şi totuşi, în sufletul mic şi arid al lui Mr Norrell exista o ambiţie atât de mare de a aduce magia înapoi în Anglia, încât l-ar fi impresionat până şi pe domnul Honeyfoot; şi tocmai pentru a aduce la îndeplinire acest vis îndelung amânat se hotărâse acum Mr Norrell să plece la Londra.

Childermass îl asigurase că momentul e propice, iar Childermass ştia bine mersul lucrurilor. Childermass cunoştea jocurile pe care le joacă pe la colţuri de stradă copiii – jocuri pe care toţi adulţii le-au uitat demult. Childermass ştia la ce se gândesc bătrânii aşezaţi lângă foc, deşi nimeni nu i-a mai întrebat asta de ani de zile. Childermass ştia ce anume aud tinerii în bătaia tobelor şi în sunetul goarnei care îi face să plece de acasă şi să se facă soldaţi – şi mai ştia şi că îi aşteaptă glorie cât să încapă într-o coajă de ou înjumătăţită, iar nenorociri cu toptanul. Childermass putea, uitându-se doar la un avocat elegant de pe stradă, să-ţi spună ce are acesta în buzunarele hainei. Iar toate aceste lucruri pe care le ştia Childermass îl făceau să zâmbească; unele dintre ele îl făceau chiar să râdă în hohote; dar nimic din tot ce ştia nu-i trezea milă nici cât ai da pe o ceapă degerată.

Iată de ce, atunci când Childermass i-a spus stăpânului său:

— Plecaţi la Londra. Plecaţi acum, Mr Norrell l-a crezut.

— Singurul lucru care nu-mi e tocmai pe plac, spuse Mr Norrell, este planul acesta al tău de a-l pune pe Segundus să trimită o scrisoare în numele nostru la un ziar din Londra. Sunt sigur că va face greşeli în ceea ce scrie – la asta te-ai gândit? Îndrăznesc chiar să spun că va încerca să dea lucrurilor o interpretare personală. Aceşti cărturari de mâna a treia nu rezistă niciodată tentaţiei de a pune şi ceva de la ei. Va face presupuneri – greşite – cu privire la tipul de magie pe care am folosit-o la York. Iar magia e şi aşa un domeniu destul de confuz. Chiar trebuie să ne folosim de Segundus?

Childermass îşi fixă privirea întunecată şi pătrunzătoare asupra stăpânului său, adresându-i un zâmbet şi mai întunecat decât privirea, şi spuse că, după părerea lui, acest lucru era necesar.

— Mă întreb, domnule, spuse el, dacă aţi auzit de curând de un anume domn Baines, membru al marinei?

— Cred că ştiu la cine te referi, spuse Mr Norrell.

— A! spuse Childermass. Şi cum aţi auzit de el?

Urmă un moment de tăcere.

— Păi, spuse Mr Norrell cam fără chef, presupun că am văzut numele căpitanului Baines în ziare.

— Locotenentul Hector Baines a slujit pe *Regele Nordului,* o fregată, spuse Childermass. La douăzeci şi unu de ani şi-a pierdut un picior şi câteva degete într-o acţiune militară undeva, în Indiile de Vest. În aceeaşi bătălie, căpitanul de pe *Regele Nordului* şi mulţi dintre marinari au pierit. Relatările potrivit cărora locotenentul Baines a continuat să comande nava şi să dea ordine echipajului chiar în timp ce medicul de pe vas îi ferestruia piciorul sunt, îndrăznesc să spun, mult exagerate, însă ceea ce este cert e că acest om a adus din Indii vasul extrem de grav avariat, a atacat un vas spaniol încărcat cu averi, s-a îmbogăţit şi s-a întors acasă ca un erou. A părăsit-o pe tânăra cu care era logodit şi s-a însurat cu alta. Această istorie a căpitanului a apărut întocmai cum v-am spus-o în ziarul *The Morning Post.* Iar acum am să vă spun ce a urmat. Baines provine din nord, ca şi dumneavoastră, domnule, şi e un om de obârşie modestă, fără prieteni care să-i facă viaţa mai uşoară. La scurt timp după ce s-a căsătorit, şi-a luat mireasa şi a dus-o la Londra, unde s-au stabilit în casa unui prieten, în Seacoallane; în timpul petrecut acolo au primit vizite de la oameni de toate felurile şi de toate rangurile. Luau cina acasă la vicontese, primeau toasturi din partea unor membri ai Parlamentului; căpitanului Baines i s-a promis tot ce se poate obţine pe calea influenţei şi a protecţiei sus-puse. Iar eu, domnule, sunt de părere că acest succes s-a datorat numai aprecierii generale şi stimei pe care acest om le-a căpătat în urma apariţiei acelui articol în ziar. Dar poate că domnia-voastră are prieteni la

Londra care vă vor asigura toate acestea, fără a mai fi nevoie să-i deranjăm pe redactorii ziarelor?

— Ştii foarte bine că nu am, spuse Mr Norrell nerăbdător.

În acest timp, domnul Segundus muncea din greu la scrisoarea pe care o avea de trimis; şi îl întrista doar faptul că nu putea fi mai cald în laudele pe care i le aducea lui Mr Norrell. Avea impresia că cititorii ziarului londonez se vor aştepta ca el să spună câteva cuvinte şi despre virtuţile personale ale lui Mr Norrell şi se vor mira negăsind nimic de acest gen.

După un timp, scrisoarea a fost publicată în *The Times,* cu titlul: „*Întâmplări extraordinare în York: apel către prietenii magiei englezeşti*." Domnul Segundus îşi încheiase relatarea despre magia înfăptuită la York spunând că Prietenii Magiei Englezeşti trebuie, desigur, să binecuvânteze acea înclinaţie spre solitudinea totală care îl caracteriza pe Mr Norrell – pentru că tocmai această înclinaţie îl ajutase în studiile sale care îşi arătaseră în cele din urmă roadele cu prilejul acestei minunate demonstraţii de magie de la Catedrala din York – însă, în continuare, domnul Segundus făcea un apel către Prietenii Magiei Englezeşti să i se alăture în a adresa o rugăminte către Mr Norrell să nu se întoarcă la viaţa de studiu solitar, ci să îşi ia locul cuvenit pe scena mai largă a afacerilor Naţiunii şi astfel să înceapă un nou capitol în Istoria Magiei Englezeşti.

„APEL CĂTRE PRIETENII MAGIEI ENGLEZEŞTI" a avut un efect extraordinar, mai ales în Londra. Cititorii ziarului *The Times* au fost uluiţi aflând de realizările lui Mr Norrell. S-a răspândit printre ei dorinţa de a-l vedea pe Mr Norrell; tinerelor le era milă de bieţii domni bătrâni din York pe care acesta îi înspăimântase, şi doreau să se simtă ele însele la fel de înspăimântate. Desigur că era puţin probabil să se mai ivească o astfel de ocazie; aşa că Mr Norrell s-a hotărât să se mute la Londra cât mai curând posibil.

— Trebuie să-mi faci rost de o casă, Childermass, spuse el. Găseşte-mi una care să le arate celor care vin să mă viziteze că magia este o profesie respectabilă –

nu mai puţin respectabilă decât dreptul şi mult mai mult decât medicina.

Childermass se interesă sec dacă Mr Norrell dorea o clădire a cărei arhitectură să sugereze faptul că magia era la fel de respectabilă ca şi instituţia Bisericii.

Iar Mr Norrell (care ştia că există pe lume nişte lucruri numite glume, căci altfel ele n-ar fi fost pomenite în cărţi, dar care nu făcuse niciodată cunoştinţă cu o glumă, nici nu strânsese mâna vreuneia) s-a gândit o vreme înainte de a răspunde, într-un târziu, că nu crede totuşi să poată pretinde aşa ceva.

Aşa că Childermass (animat, poate, de ideea că nimic pe lume nu e mai respectabil decât banii) şi-a dus stăpânul la o casă din Piaţa Hanover, într-o zonă ocupată numai de bogătaşi. Nu ştiu ce părere aveţi dumneavoastră, dar ca să vă spun drept eu nu mă dau în vânt după casele din partea de sud a Pieţei Hanover; casele sunt atât de înalte şi de înguste – fiecare cu cel puţin patru etaje – şi toate ferestrele acelea înalte şi sumbre, cu un aspect atât de monoton, şi asemănarea exactă a fiecărei case cu cele de alături – toate astea îmi amintesc de un perete înalt menit să ţină lumina departe. Şi totuşi, Mr Norrell (o persoană mai puţin pretenţioasă decât mine) era mulţumit de noua lui casă – cât de mulţumit poate fi un domn care în ultimii treizeci de ani a locuit într-o locuinţă spaţioasă la ţară, înconjurată de un parc cu arbori masivi, la rândul său înconjurat de o moşie vastă cu ferme şi păduri – cu alte cuvinte, un domn ai cărui ochi n-au fost niciodată deranjaţi de imaginea locuinţei altcuiva ori de câte ori se uita pe fereastră.

— Nu se poate tăgădui că locuinţa e mică, Childermass, spuse el, dar nu mă plâng. După cum ştii, pun prea puţin preţ pe confortul meu personal.

Childermass îi răspunse că era o casă mai mare decât majoritatea celorlalte.

— Chiar aşa? spuse Mr Norrell, foarte uimit. Pe Mr Norrell l-au şocat mai ales dimensiunile reduse ale bibliotecii, în care n-au încăput cu niciun chip mai mult de o treime din cărţile pe care el le considera indispensabile; l-a întrebat atunci pe Childermass cum

reuşeau cei din Londra să-şi păstreze cărţile. Nu cumva nu citeau?

Abia dacă trecuseră trei săptămâni de la sosirea lui Mr Norrell la Londra, când primi o scrisoare de la o anume doamnă Godestone, de care nu mai auzise.

„[…] îmi dau seama că e un lucru extrem de uimi*tor să* vă scriu fără a vă cunoaşte deloc şi nu mă îndoiesc că vă întrebaţi cine e această creatură impertinentă. Nu-mi închipuiam să existe astfel de oameni! Şi probabil că mă consideraţi uimitor de impertinentă etc. Etc. Însă Drawlight e un prieten drag al meu şi m-a asigurat că sunteţi cea mai drăguţă creatură ce se poate închipui şi că nu vă veţi supăra. Ard de nerăbdare să vă cunosc şi aş considera că-mi faceţi cea mai mare onoare din lume dacă aţi consimţi să ne acordaţi bucuria de a ne fi alături la o serată ce va avea loc joi seară. Nu lăsaţi teama de a vă afla în mijlocul unei mulţimii să vă împiedice de la a veni – nu există lucru pe lume pe care îl urăsc mai mult decât mulţimile, aşa că doar cei mai intimi prieteni ai mei vor fi invitaţi să vă cunoască…”

Nu era genul de scrisoare care să-i facă o impresie prea bună lui Mr Norrell. Acesta a citit-o foarte repede, a dat-o la o parte cu o exclamaţie de dezgust şi şi-a reluat cartea. Peste puţin timp sosi Childermass, gata să se ocupe de treburile acelei dimineţi. Citi şi el scrisoarea doamnei Godestone şi îl întrebă pe Mr Norrell ce răspuns dorea să trimită.

— Un refuz, spuse Mr Norrell.

— A, da? Şi doriţi să spun că aveţi deja un angajament pentru seara respectivă? întrebă Childermass.

— Sigur, dacă aşa vrei, spuse Mr Norrell.

— Şi aveţi, *într-adevăr,* un angajament? întrebă Childermass.

— Nu, spuse Mr Norrell.

— Ah! spuse Childermass. Atunci poate că multitudinea de angajamente din celelalte zile vă determină să refuzaţi această invitaţie? Vă temeţi că veţi fi prea ostenit?

— Nu am niciun fel de angajament. Ştii asta foarte bine doar. Mr Norrell îşi continuă lectura încă un

minut sau două, după care spuse (părând că vorbeşte cu cartea): N-ai plecat.
— Într-adevăr, spuse Childermass.
— Ei bine, spuse Mr Norrell, ce este? Ce s-a întâmplat?
— Credeam că aţi venit la Londra pentru a arăta lumii cum se prezintă un magician modern. Asta însă va dura teribil de mult dacă aveţi de gând să staţi numai în casă.
Mr Norrell nu răspunse. Luă apoi scrisoarea şi aruncă o privire pe ea.
— Drawlight, spuse el în cele din urmă. Ce vrea să spună cu asta? Nu ştiu pe nimeni care să se numească aşa.
— Nu ştiu ce vrea să spună, zise Childermass, însă ştiu atâta: în perioada asta trebuie să vă străduiţi să fiţi cât mai prietenos.
La ora opt în seara anunţată de doamna Godestone, Mr Norrell, îmbrăcat cu cel mai bun surtuc cenuşiu, se afla în trăsură, întrebându-se cine putea fi bunul prieten al doamnei Godestone, Drawlight; în acel moment şi-a dat seama că trăsura se oprise. Scoţând capul pe geam, văzu la lumina felinarelor o adunătură vastă şi haotică de oameni, trăsuri şi cai. Crezând că toată lumea îi împărtăşeşte confuzia cu privire la labirintul străzilor londoneze, presupuse imediat că surugiul şi valetul se rătăciseră şi, lovind cu bastonul în acoperişul trăsurii, strigă:
— Davey! Lucas! N-aţi auzit când v-am spus că mergem pe strada Manchester? De ce n-aţi aflat pe unde trebuie să o luăm înainte de a pleca?
Lucas, aşezat pe capră, strigă la rându-i că ajunseseră deja pe strada Manchester, dar că trebuia să-şi aştepte rândul – căci aveau în faţă un lung şir de trăsuri ce voiau să oprească la casa de mai sus.
— Care casă? strigă Mr Norrell.
Casa la care mergeau şi ei, spuse Lucas.
— Nu, nu! Te înşeli, spuse Mr Norrell. Trebuie să fie o reuniune restrânsă.
Însă, odată ajuns în locuinţa doamnei Godestone, Mr Norrell s-a trezit imediat înconjurat de o sută şi ceva dintre cei mai intimi prieteni ai doamnei

Godestone. Holul şi sălile de recepţie erau pline de lume şi în fiecare clipă soseau noi şi noi invitaţi. Mr Norrell era cuprins de uimire, cu toate că nu avea niciun motiv de surprindere: era doar o petrecere mondenă în Londra, cu nimic diferită de petrecerile care ar fi putut avea loc în cel puţin jumătate de duzină de reşedinţe londoneze în orice zi a săptămânii.

Şi cum s-ar putea descrie o petrecere londoneză? Peste tot în casă sunt aşezate lumânări în candelabre din sticlă şlefuită, într-o abundenţă uimitoare; oglinzi elegante sporesc de trei sau patru ori lumina, până când noaptea ajunge să fie mai strălucitoare decât ziua; multe fructe colorate şi exotice sunt aranjate în piramide falnice pe mese acoperite cu feţe de masă albe; creaturi divine, splendid împodobite cu bijuterii, se plimbă prin încăpere perechi-perechi, ţinându-se de braţ, stârnind admiraţia tuturor celor care le văd. Şi totuşi căldura e copleşitoare, iar aglomeraţia şi zgomotul aproape la fel de rele; nu ai unde să şezi – abia dacă ai loc să stai în picioare. Se poate întâmpla să-ţi vezi cel mai bun prieten în altă parte a încăperii; şi poate că ai o mulţime de lucruri să-i spui – dar cum să ajungi la el? Dacă ai noroc, poate că-l vei regăsi mai târziu în mulţime şi îi vei strânge mâna grăbit în timp ce sunteţi împinşi în direcţii diferite. Înconjurat de străini furioşi şi încinşi, ai cam tot atâtea şanse de a purta o conversaţie raţională ca atunci când te-ai afla într-un deşert african. Tot ce-ţi doreşti este să-ţi salvezi costumul preferat de ravagiile mulţimii. Toată lumea se plânge de căldură şi de lipsa de aer. Toată lumea declară că atmosfera e de-a dreptul insuportabilă. Şi, dacă oaspeţii au de îndurat atâtea suferinţe, ce să mai spunem despre cei care nu au fost invitaţi? Chinurile noastre nici nu se compară cu ale lor! În plus, mâine noi vom putea să ne spunem unii altora cât de minunată a fost petrecerea.

Întâmplarea a făcut ca Mr Norrell să ajungă în acelaşi timp cu o doamnă foarte bătrână. Deşi mărunţică şi cu o înfăţişare destul de respingătoare, era limpede că era o persoană cu greutate (era acoperită cu diamante). Servitorii s-au adunat în jurul ei, iar Mr Norrell a intrat în casă fără a fi observat de niciunul

dintre ei. A ajuns într-o încăpere plină de oameni, unde a găsit o carafă cu punci aşezată pe o măsuţă. În timp ce bea din punci, şi-a dat seama că nu spusese nimănui cine era, aşa că nimeni nu ştia că sosise. Se afla oarecum în încurcătură, neştiind cum să procedeze în continuare. Ceilalţi invitaţi erau ocupaţi să-şi salute prietenii, şi nici să se apropie de unul dintre servitori ca să se anunţe nu-i venea; găsea de-a dreptul iritante chipurile lor mândre şi aerul indescriptibil de superioritate pe care îl aveau. Mare păcat că nu erau de faţă şi unul sau doi dintre foştii membri ai Societăţii Magicienilor din York, să-l vadă aşa, uitat şi stângaci; probabil că asta i-ar fi înveselit nespus. Însă la fel ni se întâmplă tuturor. În împrejurări care ne sunt familiare suntem voioşi şi ne simţim în largul nostru, însă dacă ajungem într-un loc unde nu cunoaştem pe nimeni şi unde nimeni nu ne cunoaşte – o, Doamne! — cât de stânjeniţi devenim!

Mr Norrell rătăcea dintr-o cameră în alta, nedorindu-şi decât să plece mai repede, când s-a oprit brusc, auzindu-şi propriul nume rostit, urmat apoi de aceste vorbe enigmatice: „… m-a asigurat că poartă întotdeauna o robă mistică, de un albastru foarte închis, împodobită cu simboluri de pe Tărâmul Celălalt! Însă Drawlight – care îl cunoaşte foarte bine pe acest Norrell – spune că…“

Gălăgia din încăpere era atât de mare încât e de mirare că Mr Norrell reuşise să audă măcar atât. Cuvintele fuseseră rostite de o femeie tânără, iar Mr Norrell începu să-şi rotească frenetic privirea în jur pentru a o descoperi, fără a reuşi însă. Prinse atunci să se întrebe ce altceva se mai spunea despre el.

Se trezi curând în preajma unei doamne şi a unui domn. *Ea* era o persoană destul de comună – o femeie cu o înfăţişare serioasă, cam la patruzeci-cincizeci de ani – *el,* însă, era un tip cum rareori ai fi întâlnit în ţinutul Yorkshire. Destul de scund, era îmbrăcat extrem de grijuliu, cu o haină neagră de calitate şi cu o cămaşă de în de un alb impecabil. În jurul gâtului, atârnaţi de o panglică neagră de catifea, avea o pereche de ochelari argintii. Avea trăsături regulate şi destul de frumoase; părul îi era scurt şi închis la culoare, iar

pielea îi era foarte curată şi albă – cu excepţia unei umbre vagi de roşu în obraji. Cea mai remarcabilă trăsătură a sa erau însă ochii: mari, bine conturaţi, negri şi atât de strălucitori încât păreau aproape fluizi. Erau mărginiţi de gene incredibil de lungi şi de negre. Acest domn avea în înfăţişare multe amănunte voit feminine, dar ochii şi genele erau singurele pe care le primise de la natură.

Mr Norrell îşi concentră atenţia asupra conversaţiei celor doi, încercând să descopere dacă vorbeau despre el.

— … Sfatul pe care i l-am dat lui lady Duncombe în legătură cu fiica ei, spunea mărunţelul. Lady Duncombe găsise pentru fiica sa un soţ cât se poate de comun, un domn cu un venit de nouă sute pe an! Însă prostuţa de fată se îndrăgostise de un căpitan de dragoni sărac lipit, iar biata lady Duncombe era aproape înnebunită. „O, doamnă!“ am strigat în clipa când am auzit despre ce era vorba, „Liniştiţi-vă! Lăsaţi totul în seama mea. Nu sunt eu un geniu, domnia-voastră ştie foarte bine, însă talentele mele mai neobişnuite sunt de folos exact pentru acest gen de situaţii.” O, doamnă! O să râdeţi când veţi auzi cum am întors lucrurile! Îndrăznesc să spun că nimeni altcineva nu s-ar fi putut gândi la o combinaţie atât de ridicolă! Am dus-o pe domnişoara Susan la magazinul Gray de pe strada Bond, unde am petrecut amândoi o dimineaţă extrem de agreabilă probând coliere şi cercei. Fata şi-a petrecut aproape întreaga viaţă în Derbyshire, aşa că nu era obişnuită cu bijuterii cu adevărat rema*rcabile. Cre*d că nici măcar nu se gândise seri*os la* asta până atunci. După aceea, lady Duncombe şi cu mine am lăsat să se înţeleagă că, dacă alege să se mărite cu căpitanul Hurst, îi va fi cu neputinţă să cumpere astfel de lucruri minunate, în schimb, căsătorindu-se cu domnul Watts, va putea să le aleagă, după plac, pe cele mai frumoase. Apoi m-am străduit să fac cunoştinţă cu căpitanul Hurst şi l-am convins să mă însoţească la Boodle; acolo – ei bine, nu vă voi ascunde adevărul, doamnă – acolo se joacă jocuri de noroc! Mărunţelul chicoti, apoi urmă: I-am împrumutat ceva bani ca să-şi încerce norocul – sigur

că nu din banii mei. Lady Duncombe mi-i încredinţase exact în acest scop. Ne-am dus acolo de trei sau patru ori şi, după o perioadă remarcabil de scurtă, datoriile căpitanului erau – ce să vă spun, doamnă, chiar nu-m*i dau seama cum* va putea să scape de ele! Lady Duncombe şi cu mine i-am explicat că e una să te aştepţi ca o domnişoară să se mărite cu un domn cu venituri mici, dar să-ţi închipui că-şi va lua un bărbat înglodat în datorii e inadmisibil. La început nici n-a vrut să ne asculte. A folosit chiar nişte – cum să le spun? — expresii cam mili*tăreşti. Îns*ă până la urmă n-a avut de ales şi a trebuit să ne dea dreptate.

Mr Norrell a văzut cum doamna cea serioasă de patruzeci-cincizeci de ani i-a aruncat mărunţelului o privire în care se citea un oarecare dezgust. Apoi s-a înclinat abia perceptibil, cu răceală, şi a trecut mai departe în mulţime fără să spună o vorbă; mărunţelul s-a întors în direcţia opusă şi imediat a salutat un prieten.

În continuare, privirea lui Mr Norrell a fost atrasă de o tânără extrem de drăguţă, purtând o rochie albă cu argintiu. Un bărbat înalt şi arătos îi vorbea, iar femeia râdea cu poftă de spusele lui.

— … Şi dacă ar descoperi doi dragoni – unul roşu şi unul alb – ascunşi sub fundaţia casei, încolăciţi într-o luptă eternă şi simbolizând ruina viitoare a domnului Godestone? Îndrăznesc să spun, zise bărbatul cu viclenie, că nu v-ar deranja deloc o astfel de descoperire.

Femeia râse iar, cu şi mai multă voioşie decât înainte, iar Mr Norrell fu extrem de surprins când, în clipa următoare, auzi pe cineva adresându-i-se femeii cu „doamna Godestone”.

Mr Norrell se gândi că ar fi trebuit să vorbească cu ea, însă până atunci nu o văzuse nicăieri. Se săturase de gălăgie şi de mulţimea aceea de oameni şi se hotărâse să plece fără multă zarvă, însă chiar atunci mulţimea din jurul uşii era de nestrăbătut; aşa că Mr Norrell, prins în viitoarea de oameni, fu dus către o cu totul altă parte a încăperii. După ce se roti de câteva ori de jur-împrejurul camerei, ca o frunză prinsă într-un vârtej de apă, descoperi la un moment dat un colţ

liniştit în apropierea unei ferestre. Un paravan înalt din abanos sculptat şi împodobit cu sidef ascundea pe jumătate – ah! Ce binecuvântare! — o bibliotecă. Mr Norrell trecu dincolo de paravan, scoase din raft *O descoperire pe înţelesul tuturora a întregii Apocalipse a Sfântului Ioan* de John Napier şi începu să citească.

Nu peste mult timp, ridicând din întâmplare privirea, îl văzu pe gentilomul cel înalt şi frumos care stătuse de vorbă mai devreme cu doamna Godestone şi pe mărunţelul cel brunet care se străduise atâta să nimicească speranţele de însurătoare ale căpitanului Hurst. Cei doi discutau aprins, însă presiunea celor care se deplasau grăbiţi pe lângă ei era atât de mare, încât cel înalt îl apucă deloc ceremonios de mânecă pe mărunţel şi îl trase în spatele paravanului, ajungând în colţul ocupat de Mr Norrell.

— Nu e aici, spuse bărbatul cel înalt, însoţind fiecare vorbă cu o împunsătură de deget în umărul celuilalt. Unde sunt ochii arzători ca focul pe care ni i-ai promis? Unde sunt transele inexplicabile? A fost cineva blestemat în seara asta aici? N-aş zice. L-ai chemat ca pe un spirit din adâncuri, iar el nu a venit.

— L-am văzut chiar azi-dimineaţă, spuse mărunţelul sfidător, când mi-a povestit de minunatele fapte de magie pe care le-a săvârşit în ultima vreme; şi mi-a spus că va veni.

— E trecut de miezul nopţii. Nu are cum să mai vină acum. Pe figura celui înalt se întipări un zâmbet de superioritate. Mărturiseşte că nu îl cunoşti.

Celălalt afişă la rându-i un zâmbet la fel de sfidător (punctul forte al acestor doi domni era cu siguranţă zâmbetul) şi spuse:

— Nimeni din toată Londra nu-l cunoaşte mai bine decât mine. Trebuie să mărturisesc că sunt puţin – foarte puţin – dezamăgit.

— Ha! strigă cel înalt. Toată lumea de aici e de părere că am fost duşi de nas în chipul cel mai respingător. Am venit cu toţii aici sperând să vedem ceva extraordinar, şi când colo am fost nevoiţi să ne distrăm singuri. Apoi, zărindu-l din întâmplare pe Mr Norrell, spuse: Domnul *de acolo,* de pildă, citeşte o carte.

Mărunţelul aruncă o privire peste umăr, lovind din întâmplare cu cotul *Descoperirea pe înţelesul tuturora a întregii Apocalipse a Sfântului Ioan.* Îi adresă atunci o privire rece lui Mr Norrell, o privire de mustrare pentru că ocupa un spaţiu atât de mic cu o carte atât de mare.

— Am spus că sunt dezamăgit, continuă mărunţelul, dar nu sunt deloc surprins. Dumneata nu-l cunoşti aşa cum îl cunosc eu. O! Te asigur că îşi cunoaşte foarte bine valoarea. Nu cred să mai fie cineva care să şi-o cunoască atât de bine. Cineva care cumpără o casă în Piaţa Hanover ştie foarte bine mersul lucrurilor. O, da! A cumpărat o casă în Piaţa Hanover! Nu ştiai asta, aş zice? E bogat ca un evreu. A avut un unchi pe nume Haythomwaite care, murind, i-a lăsat o avere imensă. Deţine – printre altele – o casă solidă şi o moşie vastă – cea de la Hurtfew Abbey, în Yorkshire.

— Ha! spuse cel înalt sec. A avut mare noroc. Greu mai găseşti în ziua de azi un unchi bogat care să dea ortul popii.

— O, da! strigă mărunţelul. Am nişte prieteni, familia Griffin, care au un unchi bătrân incredibil de bogat; ei bine, l-au copleşit pe bătrân cu tot soiul de atenţii ani şi ani de zile – şi, cu toate că avea cel puţin o sută de ani când a început totul, încă nu a murit şi pare a avea de gând să trăiască veşnic numai ca să le facă lor în ciudă; cei din familia Griffin au început să îmbătrânească şi ei şi mor unul câte unul, cuprinşi de cea mai neagră dezamăgire. Şi totuşi, sunt convins că *dumneata,* dragul meu Lascelles, nu ai de ce să-ţi faci griji din pricina unor astfel de bătrâni sâcâitori – doar ai o avere mulţumitoare, nu?

Bărbatul cel înalt se hotărâ să ignore această obrăznicie şi spuse cu răceală:

— Cred că domnul doreşte să-ţi vorbească.

Domnul cu pricina era Mr Norrell care, de-a dreptul uimit să audă cum averea şi proprietăţile sale sunt discutate atât de făţiş, încerca de câteva minute bune să spună ceva.

— Vă cer scuze, spuse el.

— Da? spuse mărunţelul tăios.

— Eu sunt Mr Norrell.

Cel înalt şi cel scund îl priviră lung pe Mr Norrell.

După câteva clipe de tăcere, mărunţelul, care păruse mai întâi jignit, trecuse apoi la o expresie împietrită şi acum părea din ce în ce mai nedumerit, îl rugă pe Mr Norrell să-şi mai spună o dată numele.

Mr Norrell îi îndeplini rugămintea, la care domnul cel scund spuse:

— Vă cer iertare, dar… Vreau să spun… Sper că-mi veţi ierta această întrebare impertinentă, dar locuieşte cumva, în casa dumneavoastră din Piaţa Hanover, o persoană care se îmbracă numai în negru, cu faţa îngustă şi strâmbă ca o rădăcină de copac?

Mr Norrell se gândi o clipă, apoi spuse:

— Childermass. Vă referiţi la Childermass.

— O, Childermass! strigă mărunţelul, de parcă acum totul era limpede. Da, desigur! Ce prostie din partea mea! Acela este Childermass! O, Mr Norrell! Nici nu vă pot spune cât sunt de încântat să vă cunosc. Numele meu, domnule, este Drawlight.

— Îl cunoaşteţi pe Childermass? întrebă Mr Norrell, uimit.

— Eu… începu domnul Drawlight, apoi se opri. Am văzut o persoană cu înfăţişarea pe care v-am descris-o ieşind din locuinţa dumneavoastră şi… O, Mr Norrell! Cât de neghiob pot fi uneori! Am crezut că era vorba de dumneavoastră! Vă rog să nu vă supăraţi, domnule! Căci acum, văzându-vă, îmi dau seama că dacă el are a*ce*l aer romantic şi neîmblânzit asociat de obicei cu imaginea unui magician, dumneavo*astră aveţi a*erul meditativ al unui cărturar. Lascelles, nu-i aşa că Mr Norrell are ţinuta gravă şi sobră a unui cărturar?

Bărbatul cel înalt spuse, fără prea mare tragere de inimă, că aşa era.

— Mr Norrell, vi-l prezint pe prietenul meu, domnul Lascelles, spuse Drawlight.

Domnul Lascelles se înclină aproape imperceptibil.

— Vai, Mr Norrell, strigă domnul Drawlight. Nici nu vă puteţi închipui prin ce chinuri am trecut în această seară, întrebându-mă dacă veţi veni sau nu! La ora şapte temerile mele legate de acest fapt au devenit atât de acute încât nu am mai rezistat! M-am dus până la crama din strada Glasshouse numai şi numai ca să-i

întreb pe Davey şi Lucas ce ştiu! Davey era sigur că nu veţi veni, ceea ce mi-a provocat, după cum vă puteţi închipui şi singur, o disperare cruntă!

— Davey şi Lucas! spuse Norrell cu un glas ce trăda o uimire nespusă. (După cum vă aduceţi poate aminte, aşa îi chema pe surugiul, respectiv valetul lui Mr Norrell.)

— O, da! spuse domnul Drawlight. În crama de pe strada Glasshouse se duc uneori Davey şi Lucas ca să mănânce o pastramă de oaie, după cum ştiţi, probabil. Domnul Drawlight se opri o clipă din turuială, suficient pentru ca Mr Norrell să murmure că nu era la curent cu acest fapt.

— În ultima vreme v-am lăudat fără preget extraordinarele puteri în faţa multelor mele cunoştinţe, urmă domnul Drawlight. Am fost Ioan Botezătorul al domniei-voastre, domnule, căci v-am pregătit calea! — şi nu am ezitat deloc să declar că suntem prieteni buni, pentru că încă de la început am avut un presentiment că aşa va fi, dragul meu Mr Norrell; şi, după cum vedeţi, nu m-am înşelat, căci iată cât de prieteneşte stăm acum de vorbă amândoi!

5

Drawlight

Primăvara-toamna anului 1807

A doua zi dimineaţa, devreme, asistentul lui Mr Norrell, Childermass, a fost chemat la stăpânul său în încăperea în care acesta îşi lua micul dejun. Ajungând acolo, îl găsi pe Mr Norrell palid şi într-o stare destul de agitată.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Childermass.

— O! strigă Mr Norrell, ridicând privirea. Îndrăzneşti să mă mai întrebi! Tu, care ţi-ai neglijat într-atât îndatoririle încât orice ticălos poate să-mi supravegheze casa şi să-mi ia servitorii la întrebări fără nici o teamă! Ba să mai primească şi răspunsuri la întrebările sale! Aş vrea să ştiu pentru ce te-am angajat, dacă nu ca să mă aperi de astfel de impertinenţe?

Childermass ridică din umeri.

— Presupun că vă referiţi la Drawlight.

Urmă o tăcere scurtă şi uimită.

— Eşti la curent, deci? strigă Mr Norrell. Doamne sfinte, omule! Unde ţi-a fost capul? Nu eşti tu cel care mi-a spus de o sută de ori că, pentru a-mi asigura intimitatea, servitorii trebuie să fie împiedicaţi să bârfească?

— O, desigur! spuse Childermass. Însă mă tem, domnule, că veţi fi nevoit să renunţaţi la unele dintre aceste deprinderi de izolare. A fi retras şi însingurat este perfect acceptabil în Yorkshire, însă acum nu mai suntem în Yorkshire.

— Bine, bine! spuse Mr Norrell iritat. Ştiu asta. Dar nu despre asta vorbesc. Întrebarea e: ce vrea Drawlight?

— Vrea să aibă privilegiul de a fi primul gentilom din Londra care face cunoştinţă cu un magician. Atât şi nimic mai mult.

Însă Mr Norrell nu putea fi convins să uite de temerile sale. Îşi freca agitat mâinile albe, bătând în

gălbui, şi arunca priviri temătoare în colţurile umbrite ale încăperii de parcă acolo s-ar fi ascuns alţi Drawlight, cu toţii gata să-l spioneze.

— Nu semăna deloc a cărturar, în veşmintele acelea, spuse el, dar asta nu reprezintă nici o garanţie. Nu avea niciun inel al puterii sau al supunerii, şi totuşi…

— Nu vă înţeleg, spuse Childermass. Vorbiţi desluşit.

— Oare nu are şi el o oarecare *înclinaţie,* ce zici? spuse Mr Norrell. Sau poate are prieteni care îmi invidiază succesul! Cine sunt partenerii săi? Ce educaţie are?

Childermass afişă un zâmbet prelung şi strâmb.

— O! Văd că aţi ajuns să credeţi că e trimisul vreunui alt magician. Ei bine, domnule, nu e aşa. Puteţi să mă credeţi pe cuvânt. Căci, departe de a vă neglija interesele, după ce am primit scrisoarea doamnei Godestone am făcut unele cercetări cu privire la acest domn – la fel de minuţioase, aş spune, ca şi cele pe care dumnealui le-a făcut despre dumneavoastră. Ciudată speţă de magician ar trebui să fie acela care ar lua în slujba sa o astfel de creatură, domnule! De altfel, dacă ar exista totuşi un astfel de magician, dumneavoastră l-aţi fi descoperit de mult, nu-i aşa? Şi aţi fi găsit o modalitate de a-i lua cărţile şi de a pune capăt îndeletnicirilor sale cărturăreşti. Doar aţi mai făcut asta.

— Deci nu ştii ca acest Drawlight să aibă vreo intenţie necurată.

Childermass ridică din sprânceană şi zâmbi din nou pieziş.

— Dimpotrivă, spuse el.

— Ah! strigă Mr Norrell, ştiam eu! Ei bine, în acest caz mă voi strădui din răsputeri să-l evit.

— De ce? spuse Childermass. Nu asta am vrut să spun. Nu v-am asigurat adineauri că nu prezintă nici o ameninţare pentru dumneavoastră? Cu ce vă afectează faptul că e un om rău? Ascultaţi-mi sfatul, domnule, şi folosiţi-vă de această unealtă pe care o aveţi la îndemână.

Apoi Childermass îi povesti lui Mr Norrell ce aflase despre Drawlight: că aparţinea unei anumite caste de

gentilomi ce nu se găsesc decât la Londra, a căror ocupaţie principală este să se îmbrace cu veşminte cât mai scumpe şi moderne; cum îşi petrec aceşti domni viaţa într-o lenevealǎ ostentativă, jucând jocuri de noroc şi bând excesiv şi petrecând luni de-a rândul la Brighton sau în alte staţiuni la modă; cum, în ultimii ani, această castă părea să fi ajuns la perfecţiune prin reprezentantul său pe nume Christopher Drawlight. Chiar şi cei mai dragi prieteni ai lui erau gata să recunoască faptul că acest domn nu avea nici măcar o singură trăsătură lăudabilă[14].

Deşi Mr Norrell ţâţâia şi răsufla zgomotos la fiecare nou fapt dezvăluit de Childermass, această conversaţie i-a prins bine, fără urmă de îndoială. Când, peste zece minute, Lucas intră aducând o cană cu ciocolată, stăpânul său şedea liniştit şi mânca pâine prăjită cu dulceaţă, fără să mai semene parcă deloc cu fiinţa temătoare şi agitată de mai devreme.

Se auzi atunci o bătaie puternică în uşă şi Lucas se duse să deschidă. Apoi se auzi zgomot uşor de paşi pe trepte şi Lucas apăru din nou, anunţând: Domnul Drawlight!

— A, Mr Norrell! Ce mai faceţi, domnule? spuse domnul Drawlight intrând în încăpere. Purta o haină albastru-închis şi avea în mână un baston de abanos cu măciulie de argint. Părea să fie într-o dispoziţie excelentă şi începu să facă plecăciuni, să zâmbească şi să se plimbe de colo-colo, astfel că cinci minute mai târziu abia dacă mai era petic de covor în cameră pe care să nu fi călcat, masă sau scaun pe care să nu le fi mângâiat uşor, oglindă pe lângă care să nu fi trecut în pas de dans sau tablou căruia să nu-i fi adresat un zâmbet.

Mr Norrell, deşi convins acum că oaspetele său nu era un mare magician şi nici slujitorul vreunuia, nu era nici foarte dornic să urmeze sfatul lui Childermass. Aşa că invitaţia adresată domnului Drawlight de a lua loc la masă şi de a lua nişte ciocolată a fost făcută pe un ton cât se poate de îngheţat. Însă tăcerile îmbufnate şi privirile ostile nu aveau niciun efect asupra domnului Drawlight – care umplea momentele de

tăcere cu propria-i pălăvrăgeală şi era prea obişnuit cu privirile duşmănoase ca să le mai ia în seamă.

— Nu sunteţi de acord, domnule, că petrecerea de aseară a fost absolut splendidă? Deşi, dacă îmi daţi voie să spun asta, cred că aţi plecat într-un moment cât se poate de potrivit. După aceea am putut să mă plimb printre invitaţi şi să le spun tuturor că domnul pe care tocmai îl urmăriseră ieşind din cameră era chiar Mr Norrell! O! Vă rog să mă credeţi, domnule, că plecarea dumneavoastră nu a trecut neobservată. Onorabilul domn Masham era sigur că zărise cinstitul dumneavoastră umăr, lady Barclay credea că văzuse o buclă cenuşie şi aranjată din venerabila dumneavoastră perucă, iar domnişoara Fiskerton era de-a dreptul încântată la gândul că privirea i se oprise o clipă pe vârful nasului dumneavoastră savant! Iar puţinul pe care l-au văzut, domnule, i-a făcut să-şi dorească mai mult. Cu toţii ard de nerăbdare să vă vadă pe de-a-ntregul!

— O! spuse Mr Norrell, cu oarecare mulţumire.

Asigurările repetate ale domnului Drawlight că doamnele şi domnii ce participaseră la petrecerea doamnei Godestone fuseseră pe deplin fermecaţi de Mr Norrell reuşiră să diminueze întrucâtva prejudecăţile pe care le avea acesta faţă de oaspetele său. Din spusele domnului Drawlight, compania lui Mr Norrell era ca un condiment: o cantitate infimă adăuga gust şi farmec mâncării. În fine, domnul Drawlight reuşi să fie atât de fermecător, încât Mr Norrell deveni din ce în ce mai comunicativ.

— Şi cărei fericite împrejurări, domnule, întrebă domnul Drawlight, îi datorăm fericirea de a vă avea printre noi? Ce vă aduce la Londra?

— Am venit la Londra pentru a sprijini şi mai mult cauza magiei moderne. Intenţionez, domnule, să readuc magia în Marea Britanie, îi răspunse Mr Norrell pe un ton grav. Am foarte multe să le comunic Marilor Oameni ai Epocii noastre. Şi le pot fi de folos acestora în multe chipuri.

Domnul Drawlight murmură politicos că era sigur de acest lucru.

— Pot să vă spun, domnule, zise Mr Norrell, că mi-aş fi dorit sincer ca această însărcinare să-i revină unui alt magician. Mr Norrell oftă şi arboră o expresie nobilă – în măsura în care trăsăturile sale mici şi ascuţite puteau exprima nobleţe. E extraordinar faptul că un om ca Mr Norrell – un om care distrusese carierele atâtor colegi magicieni – putea să se convingă singur de faptul că ar fi preferat ca întreaga glorie aferentă acestei profesii să-i fi revenit unuia dintre aceşti colegi, şi totuşi nu e nici o îndoială că Mr Norrell spusese acest lucru cu toată sinceritatea.

Domnul Drawlight scoase un murmur înţelegător. Domnul Drawlight era convins că Mr Norrell era prea modest – nu-şi închipuia nici o clipă că era cineva pe lume mai potrivit decât Mr Norrell pentru sarcina de a readuce magia în Marea Britanie.

— Însă am un dezavantaj, domnule, spuse Mr Norrell.

Domnul Drawlight îşi declară uimirea auzind aceasta.

— Nu cunosc lumea, domnule. Ştiu că n-o cunosc. Iubesc liniştea şi singurătatea, ca orice cărturar. Pentru mine, a vorbi nimicuri ore în şir cu nişte necunoscuţi este cea mai cumplită tortură – însă am impresia că voi avea parte din plin tocmai de aşa ceva. Childermass m-a asigurat că aşa va fi. Mr Norrell îi aruncă o privire melancolică lui Drawlight, sperând parcă să fie contrazis de acesta.

— Ah! spuse domnul Drawlight, căzând pe gânduri o clipă. Tocmai de aceea mă bucur atât de mult că ne-am împrietenit! Eu nu pretind că aş fi vreun cărturar, domnule! Nu ştiu aproape nimic despre magicieni şi istoria magiei, şi pot spune chiar că s-ar putea să găsiţi câteodată că prezenţa mea e obositoare, însă trebuie să consideraţi aceste mici neplăceri în contextul mai larg al serviciilor imense pe care vi le pot aduce vorbind oamenilor despre dumneavoastră şi prezentându-vă lumii. O, Mr Norrell! Nici nu vă închipuiţi câte foloase vă pot aduce!

Mr Norrell refuză să-şi dea pe loc cuvântul că-l va însoţi pe domnul Drawlight în toate acele locuri despre care domnul Drawlight spunea că sunt încântătoare şi

că va face cunoştinţă cu toţi acei oameni a căror prietenie, spunea domnul Drawlight, avea să adauge o undă nouă de dulceaţă existenţei lui Mr Norrell; acceptă însă să-l însoţească în acea seară la o cină oferită de lady Rawtenstall, în Piaţa Bedford.

Cina a fost mai puţin obositoare decât de aşteptase Mr Norrell, astfel încât acesta a acceptat să se întâlnească şi a doua zi cu domnul Drawlight, acasă la domnul Plumtree. Avându-l pe domnul Drawlight ca ghid, Mr Norrell reuşi să pătrundă în societate cu mai multă încredere decât înainte. Avea din ce în ce mai multe angajamente, şi ajunse să fie ocupat începând cu ora unsprezece dimineaţa până după miezul nopţii. Făcea vizite dimineaţa; lua masa în diverse saloane, peste tot în oraş; lua parte la serate, baluri şi concerte de muzică italiană; cunoscu baroni, viconţi, vicontese şi diverse alte persoane onorabile; puteai să-l întâlneşti pe strada Bond, braţ la braţ cu domnul Drawlight; sau plimbându-se într-o trăsură deschisă prin Hyde Park, împreună cu domnul Drawlight şi cu prietenul bun al acestuia, domnul Lascelles.

În zilele în care Mr Norrell rămânea acasă, domnul Drawlight lua prânzul împreună cu el, în locuinţa din Piaţa Hanover – lucru pe care Mr Norrell îşi închipuia că domnul Drawlight îl apreciază foarte mult, căci Childermass îl informase că domnul Drawlight stătea foarte prost cu banii. Childermass spusese că Drawlight trăia din isteţime şi din datorii; niciunul dintre bunii săi prieteni nu fusese vreodată invitat la el acasă, şi asta pentru că locuia într-o cămăruţă aflată deasupra prăvăliei unui pantofar, pe strada Little Ryder.

Ca orice casă nouă, şi cea din Piaţa Hanover – care păruse perfectă la început – avea nevoie, după cum se dovedi curând, de tot felul de îmbunătăţiri. Bineînţeles că Mr Norrell era nerăbdător să vadă totul rezolvat cât mai curând posibil, dar, atunci când i s-a plâns lui Drawlight de încetineala muncitorilor londonezi, acesta a profitat de ocazie şi a cercetat planurile lui Mr Norrell pentru schimbările de culoare, tapet, covoare, mobilă şi decoraţiuni, găsind în cele din urmă că toate erau defectuoase. S-au contrazis în această privinţă un

sfert de oră, după care domnul Drawlight a dat ordin să se pregătească trăsura lui Mr Norrell şi i-a spus lui Davey să-i ducă pe amândoi la prăvălia domnului Ackermann, aflată pe chei. Ajunşi acolo, domnul Drawlight i-a arătat lui Mr Norrell o carte în care se afla o fotografie făcută de domnul Repton; fotografia înfăţişa un salon pustiu şi demodat, în care se vedea un bătrân cu figura împietrită, de pe vremea Reginei Elisabeta, privind fix dintr-un tablou agăţat pe perete, iar scaunele goale stăteau tăcute, faţă în faţă, aidoma unor oaspeţi la o petrecere care îşi dau seama că nu au despre ce vorbi. Pe pagina următoare, însă – ah! Ce schimbări extraordinare avuseseră loc prin folosirea nobilelor arte ale tâmplăriei, tapetării şi tapisării! Era fotografiat aici acelaşi salon, care fusese remobilat şi căruia i se aduseseră atât de multe îmbunătăţiri încât era aproape de nerecunoscut! Cam o duzină de doamne şi domni îmbrăcaţi după ultima modă fuseseră atraşi în noul şi elegantul apartament de posibilitatea de a se relaxa aşezaţi în poziţii elegante pe scaune sau de a se plimba în sera îmbrăcată în viţă-de-vie ce apăruse în chip misterios dincolo de o uşă din sticlă. Morala celor două fotografii, după spusele domnului Drawlight, era că, dacă Mr Norrell spera să atragă lumea de partea cauzei pe care o susţinea, cea a magiei moderne, atunci trebuia să-şi pună în casă cât mai multe uşi din sticlă.

Sub îndrumarea domnului Drawlight, Mr Norrell a învăţat să prefere nuanţele de roşu specifice galeriilor de tablouri în locul verdelui mohorât al tinereţii sale. În interesul magiei moderne, materialele simple din casa lui Mr Norrell au fost vopsite şi lăcuite, ajungând să reprezinte ceea ce nu erau - aidoma unor actori aflaţi pe scenă. Tencuiala a fost vopsită pentru a imita lemnul, iar lemnul a fost vopsit pentru a imita soiuri diferite de lemn. Când s-a ajuns la alegerea celor necesare pentru sufragerie, încrederea lui Mr Norrell în gusturile lui Drawlight devenise atât de puternică, încât Drawlight a fost însărcinat să aleagă serviciul de masă fără a se mai consulta cu nimeni.

— Nu veţi regreta, dragă domnule! strigă Drawlight, căci acum trei săptămâni am ales un serviciu pentru

ducesa de B… — şi, în clipa în care l-a văzut, ducesa a declarat că în viaţa ei nu văzuse ceva măcar pe jumătate la fel de încântător!

Într-o dimineaţă strălucitoare de mai, Mr Norrell se afla în salonul doamnei Littleworth, pe strada Wimpole. Printre cei de faţă erau şi domnul Drawlight şi domnul Lascelles. Domnul Lascelles aprecia nespus compania lui Mr Norrell, mai mult decât oricine altcineva, cu excepţia domnului Drawlight, desigur; însă motivele pentru care îl curta pe Mr Norrell erau cu totul altele. Domnul Lascelles era un om inteligent şi cinic, care găsea perfect ridicol faptul că un gentilom în vârstă şi citit ajunsese la convingerea că poate face vrăji. Prin urmare, domnului Lascelles îi făcea mare plăcere să-i pună lui Mr Norrell întrebări despre magie ori de câte ori avea ocazia, amuzându-se apoi de răspunsurile primite.

— Şi cum vă place Londra, domnule? întrebă el.

— Nu-mi place deloc, spuse Mr Norrell.

— Îmi pare rău să aud asta, zise domnul Lascelles. Aţi găsit vreun confrate magician cu care să staţi de vorbă?

Încruntându-se, Mr Norrell răspunse că nu credea să mai existe alţi magicieni în Londra; şi, chiar dacă existau, toate încercările sale de a-i găsi nu dăduseră roade.

— Vai, domnule! strigă domnul Drawlight. Vă înşelaţi! Aţi fost dezinformat într-un chip absolut abominabil! Avem magicieni în Londra. O! Avem cel puţin patruzeci. Lascelles, nu eşti de acord că avem sute de magicieni în Londra? Poţi să-i vezi aproape la orice colţ de stradă. Domnul Lascelles şi cu mine vi-i vom arăta cu mare plăcere. Au un fel de rege căruia îi spun Vinculus – un om înalt şi zdrenţăros ca o sperietoare de ciori, care are o maghernită chiar lângă St Christopher Le Stocks – plină de noroi, cu o perdea galbenă şi murdară; pentru doi penny, acesta face profeţii.

— Profeţiile lui Vinculus vorbesc numai despre calamităţi, remarcă domnul Lascelles râzând. Până acum mi-a promis înec, nebunie, pierirea în flăcări a tot ce am şi o fiică din flori ce-mi va aduce multe

necazuri la bătrâneţe din cauza duşmăniei pe care mi-o va purta.

— Mi-ar face plăcere să vă duc acolo, domnule, îi spuse Drawlight lui Mr Norrell. Mi-e foarte drag acest Vinculus.

— Să aveţi mare grijă dacă vă duceţi, domnule, îl sfătui doamna Littleworth. Acest gen de oameni pot speria grozav lumea. Familia Cruickshank a chemat un magician – un om extrem de murdar – acasă la ei, ca să le distreze prietenii cu câteva trucuri, însă când a ajuns acolo s-a dovedit că nu ştia niciun truc – aşa că cei care-l chemaseră au refuzat să-l plătească. Teribil de înfuriat, magicianul a jurat că le va preface copilul într-un coş cu cărbuni; şi după aceea cu toţii s-au agitat grozav pentru că nu mai găseau copilul nicăieri – deşi nu apăruse niciun coş nou de cărbune, le aveau doar pe cele vechi. Au întors casa cu susul în jos căutând, iar doamna Cruickshank era pe jumătate moartă de frică, au trimis şi după doctor – până când, în cele din urmă, a apărut la uşă doica ţinând copilul în braţe, şi s-a dovedit că ea îl dusese să i-l arate mamei ei, ce locuia pe strada James.

În ciuda acestor povestiri ademenitoare, Mr Norrell a refuzat oferta generoasă a domnului Drawlight de a-l vizita pe Vinculus în maghernița lui cea galbenă.

— Şi ce părere aveţi despre Regele Corb, Mr Norrell? întrebă plină de nerăbdare doamna Littleworth.

— N-am nici o părere. Nu mă gândesc niciodată la această persoană.

— Chiar aşa? remarcă domnul Lascelles. Mă scuzaţi că spun asta, Mr Norrell, dar aţi făcut o declaraţie absolut neobişnuită. N-am cunoscut până acum niciun magician care să nu declare că Regele Negru a fost cel mai mare dintre toţi – magicianul *par excellence!* Un om care, dacă ar fi dorit, ar fi putut să-l smulgă pe Merlin din copac, să-l facă pe bătrânul domn să se învârtească stând în cap şi apoi să-l vâre înapoi.[15]

Mr Norrell nu spuse nimic.

— Şi desigur, urmă domnul Lascelles, niciunul dintre *Aureaţi* nu a ajuns vreodată la fapte atât de măreţe ca ale lui! Regate în toate lumile ce au existat

vreodată.[16] Armate de cavaleri, atât din rasa umană, cât şi din cea a spiriduşilor, gata să-i îndeplinească poruncile. Păduri vrăjite, umblătoare.

Ca să nu mai vorbim de longevitatea sa – o domnie de trei sute de ani – la sfârşitul căreia, din câte se povesteşte, Regele nu îmbătrânise deloc.

Mr Norrell nu spuse nimic.

— Dar poate credeţi că poveştile acestea sunt mincinoase? Am auzit deseori sugestia că Regele Corb nici n-a existat măcar – că n-ar fi fost vorba de un singur magician, ci de un şir lung de magicieni care semănau foarte mult între ei. Poate că sunteţi de aceeaşi părere?

Mr Norrell părea că ar fi preferat să nu spună nimic, însă modul direct în care domnul Lascelles îi adresase ultima întrebare îl obliga să răspundă.

— Nu, zise el în cele din urmă, sunt convins că a existat. Însă părerea mea e că influenţa pe care a avut-o asupra magiei englezeşti a fost cu totul deplorabilă. Întrebuinţa magie deosebit de periculoasă; nimic nu m-ar bucura mai mult decât ca acest Rege să cadă în uitarea deplină pe care o merită.

— Şi ce ne puteţi spune despre spiriduşii care vă slujesc, domnule? spuse domnul Lascelles. Îi vedeţi numai dumneavoastră? Sau pot fi văzuţi şi de alte persoane?

Pufnind, Mr Norrell spuse că nu avea aşa ceva.

— Cum aşa, niciunul? exclamă cu uimire o doamnă îmbrăcată într-o rochie roşie ca garoafa.

— Daţi dovadă de înţelepciune, Mr Norrell, spuse domnul Lascelles. Cazul Tubbs versus Starhouse ar trebui să le fie învăţătură de minte tuturor magicienilor.[17]

— Domnul Tubbs nu a fost magician, spuse Mr Norrell. Şi nici n-am auzit să fi pretins vreodată aşa ceva. Însă, chiar să fi fost cel mai mare magician din lumea creştină, tot ar fi greşit dorindu-şi tovărăşia spiriduşilor. Nici că s-a pomenit vreodată rasă mai veninoasă şi mai plină de duşmănie faţă de Anglia. Au existat mulţi magicieni prea leneşi sau prea ignoranţi pentru a studia problema aşa cum se cuvine, canalizându-şi în schimb energiile pentru a căpăta un

slujitor spiriduş – şi, odată ce au reuşit, i-au încredinţat acestuia rezolvarea tuturor treburilor lor. Istoria Angliei e plină de astfel de exemple; şi mă bucur să spun că unii dintre aceşti magicieni şi-au primit pedeapsa cuvenită. Bloodworth, de pildă.[18]

Mr Norrell cunoscuse mulţi oameni, dar nu trezise simţăminte autentice de prietenie în inimile nici unuia dintre ei. În general, cei din Londra erau dezamăgiţi de el. Nu făcea vrăji, nu blestema pe nimeni, nu făcea nici o prezicere. O dată, aflat în vizită la doamna Godestone, fusese auzit spunând că probabil va ploua, dar aceasta, dacă poate fi considerată o profeţie, a fost tot o sursă de dezamăgire, pentru că nu a plouat – de fapt, n-a căzut picătură de ploaie până sâmbăta următoare. Vorbea rareori despre magie, iar când o făcea părea că ţine o lecţie de istorie, astfel că nimeni nu suporta să-l asculte. Nu spunea niciodată vreo vorbă bună despre alţi magicieni, cu o singură excepţie – când a lăudat un magician din secolul trecut, Francis Sutton-Grove[19].

— Dar credeam, domnule, spuse domnul Lascelles, că lucrările lui Sutton-Grove sunt de necitit. Mi s-a spus mereu că *De Generibus artium* e o carte imposibil de citit.

— O! spuse Mr Norrell, nu ştiu ce preţ are ea pentru doamnele şi domnii dornici de distracţie, însă găsesc că Sutton-Grove este nepreţuit pentru toţi cei care studiază serios magia. În lucrările sale aceştia vor găsi primele încercări de a defini domeniile magiei pe care magicienii moderni trebuie să le studieze, prezentate în liste şi tabele. E drept că sistemul de clasificare al lui Sutton-Grove se dovedeşte adesea eronat – poate că la acest lucru vă referiţi când spuneţi că e „de necitit“? — şi totuşi, nimic nu poate fi mai plăcut ochiului pe lume decât o duzină sau două din listele acestui autor; cel ce studiază poate să le parcurgă şi să spună: „Asta ştiu” sau „Asta mai trebuie să studiez”; se poate lucra pe marginea acestei cărţi patru sau cinci ani.

Povestea statuilor din Catedrala din York se învechise într-atât, tot povestită şi repovestită, încât lumea începu să se întrebe dacă Mr Norrell mai făcuse

vreodată şi altceva; iar domnul Drawlight s-a văzut nevoit să inventeze noi exemple.

— Dar ce ştie să facă acest magician, Drawlight? întrebă doamna Godestone într-o seară, când Mr Norrell nu era de faţă.

— Vai, doamnă! strigă Drawlight. Dar ce nu ştie să facă? De pildă, nu mai departe de iarna trecută, la York – care, după cum ştiţi, doamnă, e oraşul natal al lui Mr Norrell – s-a iscat o furtună puternică, venită din nord, care a trântit toate rufele spălate în noroiul amestecat cu zăpadă de pe jos, şi cei din sfatul orăşenesc, dorind să le scutească pe doamnele din oraş de neplăcerea de a spăla totul din nou, au apelat la Mr Norrell – iar acesta a pus o trupă de spiriduşi să spele toate rufele – şi toate găurile din cămăşi, bonete de noapte şi jupoane au dispărut, marginile rupte au fost reparate şi toţi au spus că nu mai văzuseră o asemenea albeaţă orbitoare de când erau!

Această povestire a devenit foarte populară, şi prin urmare Mr Norrell a crescut în ochii tuturor vreme de câteva săptămâni în vara aceea; de câte ori începea să vorbească, aşa cum făcea uneori, despre magia modernă, majoritatea celor care îl ascultau presupuneau că vorbeşte tocmai despre isprăvi de acest fel.

Însă dacă doamnele şi domnii pe care Mr Norrell îi cunoscuse în saloanele şi sufrageriile londoneze erau în general dezamăgiţi de *el,* şi el devenea din ce în ce mai nemulţumit de *ei.* Se plângea mereu faţă de domnul Drawlight în legătură cu întrebările frivole care i se adresau şi spunea că ceasurile petrecute de el în compania acestor oameni nu ajutaseră cu nimic cauza magiei englezeşti.

Într-o dimineaţă mohorâtă de miercuri, la sfârșitul lunii septembrie, Mr Norrell şi domnul Drawlight se aflau împreună în biblioteca locuinţei din Piaţa Hanover. Domnul Drawlight era în mijlocul unei relatări lungi despre un anume lucru pe care-l spusese domnul F. Pentru a-l insulta pe lordul S., şi despre părerea lui lady D. Despre toate astea, când Mr Norrell spuse deodată:

— V-aş fi recunoscător, domnule Drawlight, dacă mi-aţi putea da un sfat cu privire la următoarea problemă de o mare importanţă: l-a informat cineva pe ducele de Portland[20] de sosirea mea la Londra?

— Vai! domnule! strigă Drawlight, numai dumneavoastră, cu modestia ce vă caracterizează, puteaţi să vă gândiţi la aşa ceva. Vă asigur că *toţi* miniştrii au aflat deja de extraordinarul Mr Norrell.

— Şi, dacă aşa stau lucrurile, spuse Mr Norrell, atunci de ce nu mi-a trimis înălţimea Sa niciun mesaj? Nu, încep să cred că cei de acolo nici nu ştiu că exist – aşa că, domnule Drawlight, v-aş fi recunoscător dacă mi-aţi spune ce relaţii aveţi în guvern, persoane la care aş putea apela.

— În guvern, domnule? răspunse domnul Drawlight.

— Am venit aici ca să mă fac util, spuse Mr Norrell pe un ton plângăreţ. Speram ca până acum să fi jucat deja un rol important în lupta cu francezii.

— Dacă vă simţiţi neglijat, domnule, atunci îmi pare sincer rău! strigă Drawlight. Dar nu e nevoie, vă asigur de asta. Sunt doamne şi domni peste tot în oraş care s-ar bucura nespus să vadă câteva trucuri sau numere de iluzionism, dacă aţi avea plăcerea să ne prezentaţi aşa ceva într-o seară, după cină. Nu trebuie să vă fie teamă că ne veţi copleşi – avem nervii destul de tari.

Mr Norrell nu spuse nimic.

— Ei bine, domnule, spuse domnul Drawlight, arătându-şi dinţii cei albi într-un zâmbet calm şi având în ochii negri şi fluizi o expresie împăciuitoare, nu trebuie să ne certăm din pricina asta. Aş vrea nespus să vă îndeplinesc cererea, dar, după cum vedeţi, nu-mi stă în putere să fac asta. Guvernul are sferele sale, eu pe ale mele.

De fapt, domnul Drawlight cunoştea câţiva domni cu diverse funcţii în cadrul guvernului care s-ar fi întâlnit bucuroşi cu prietenul domnului Drawlight şi ar fi ascultat ce avea acesta de spus, în schimbul unei promisiuni din partea domnului Drawlight de a nu dezvălui câteva lucruri mai curioase pe care le ştia despre ei. Însă adevărul era că domnul Drawlight nu vedea ce folos ar fi avut el prezentându-l pe Mr

Norrell acestor domni; prefera să-l ţină pe Mr Norrell în saloanele şi sufrageriile londoneze, sperând că va reuşi să-l convingă, cu timpul, să facă acele mici trucuri şi numere de iluzionism pe care cunoştinţele domnului Drawlight doreau atât de mult să le vadă.

Mr Norrell începu să le scrie scrisori urgente domnilor din guvern, arătându-i-le domnului Drawlight înainte de a i le da lui Childermass să le trimită, însă domnii din guvern n-au trimis niciun răspuns. Domnul Drawlight îl avertizase pe Mr Norrell că aşa va fi. Domnii din guvern sunt, în general, destul de ocupaţi.

Cam peste o săptămână, domnul Drawlight a primit o invitaţie la o locuinţă din Piaţa Soho, la un concert susţinut de o faimoasă soprană italiană, proaspăt sosită de la Roma. Bineînţeles că Mr Norrell fusese invitat şi el. Însă, ajungând la destinaţie, Drawlight nu l-a văzut pe magician în mulţimea adunată acolo. Lascelles era sprijinit de cămin, adâncit într-o conversaţie cu alţi câţiva domni. Drawlight se duse la el şi-l întrebă dacă ştie unde se află Mr Norrell.

— O! spuse domnul Lascelles. S-a dus în vizită la Sir Walter Pole. Mr Norrell are nişte informaţii importante ce trebuie transmise urgent ducelui de Portland. Iar Sir Walter Pole este cel pe care Mr Norrell intenţionează să-l onoreze cu însărcinarea de a transmite acest mesaj.

— Portland? strigă alt domn. Cum? Miniştrii noştri au ajuns în asemenea hal de disperare? Acum se consultă cu magicieni?

— V-aţi făcut o idee greşită, zâmbi domnul Lascelles. Totul a plecat de la Norrell. Intenţionează să-şi ofere serviciile guvernului. Se pare că are un plan pentru a-i înfrânge pe francezi cu ajutorul magiei. Însă eu cred că e foarte puţin probabil să-i convingă pe miniştri să-l asculte. Cum francezii le stau în coastă pe continent şi toţi ceilalţi le stau în coastă în Parlament, mă îndoiesc să se găsească pe undeva nişte domni mai hărţuiţi decât ei sau cu mai puţin timp de pierdut cu excentricităţile unui bătrân domn din Yorkshire.

Ca un erou din basme, Mr Norrell descoperise că în tot acest timp deţinuse deja puterea de a face ce vroia.

Chiar şi un magician trebuie să aibă nişte relaţii; din întâmplare, exista o rudă îndepărtată a lui Mr Norrell (din partea mamei) care îi provocase odată o mare neplăcere acestuia, prin aceea că-i trimisese o scrisoare. Pentru ca aşa ceva să nu se mai întâmple niciodată, Mr Norrell îi făcuse acestui om un dar de opt sute de lire (adică exact cât îi trebuia), dar trebuie să vă spun cu regret că ruda din partea mamei a lui Mr Norrell – care trecea de orice limită a mârlăniei – nu s-a potolit, ci a trimis o *a doua* scrisoare, în care îşi declara recunoştinţa neţărmurită, îl binecuvânta pe binefăcătorul său şi declara că „[…] de acum înainte voi considera că atât eu, cât şi prietenii mei reprezentăm interesele dumneavoastră şi suntem gata ca, la următoarele alegeri, să votăm în conformitate cu nobilele dumneavoastră dorinţe; şi dacă, oricând în viitor, voi putea să vă fac vreun serviciu, poruncile primite de la dumneavoastră îl vor onora şi îl vor înnobila pe preaplecatul dumneavoastră slujitor, Wendell Markworthy”.

Până atunci Mr Norrell nu găsise niciodată cu cale să-l înnobileze pe domnul Markworthy cu vreo poruncă, dar află acum (graţie lui Childermass) că domnul Markworthy folosise banii primiţi pentru a obţine posturi de funcţionari, pentru el şi fratele său, în Compania East India. Plecaseră în India şi reveniseră de acolo, zece ani mai târziu, putred de bogaţi. Cum nu primise niciodată vreo instrucţiune din partea lui Mr Norrell, primul său ocrotitor, despre cum să voteze, domnul Markworthy urmase exemplul domnului Bonnell, superiorul său în cadrul Companiei East India, şi îşi încurajase toţi prietenii să facă la fel. Îl ajutase foarte mult pe domnul Bonnell, care era prieten bun cu Sir Walter Pole, politicianul. În cele două lumi extrem de ocupate, cea a comerţului şi cea a guvernării, domnul cutare îi datorează un favor celuilalt, în timp ce altul îi datorează lui însuşi un favor şi aşa mai departe, formându-se astfel un lanţ al promisiunilor şi obligaţiilor. În cazul de faţă, lanţul a plecat de la Mr Norrell şi a ajuns la Sir Walter Pole. Iar Sir Walter Pole era acum ministru.

6

„Magia nu este respectabilă, domnule."

Octombrie 1807

Era o perioadă grea pentru miniştri.

Războiul mergea din ce în ce mai prost, iar guvernul era detestat peste tot. De fiecare dată când era adusă la cunoştinţa publicului câte o nouă catastrofă, o mică parte din vină îi revenea lui cutare sau cutărescu, dar în general toată lumea se arăta unită în a da vina pe miniştri, care, bieţii de ei, nu puteau decât să dea vina unii pe alţii – ceea ce făceau din ce în ce mai des.

Nu se poate spune că miniştrii erau proşti – din contră, printre ei erau câteva minţi de-a dreptul strălucite. Nu erau nici oameni răi, luaţi pe de-a-ntregul; mulţi aveau vieţi de familie fără pată şi iubeau nespus copiii, muzica, pictatul peisajelor şi câinii. Şi totuşi, guvernul era atât de nepopular, încât, dacă n-ar fi fost discursurile pregătite cu grijă ale ministrului de Externe, ar fi fost aproape imposibil să treacă vreo hotărâre de Camera Comunelor.

Ministrul de Externe era un orator fără pereche. Oricât de prost văzut era guvernul de către toată lumea, atunci când se ridica ministrul de Externe şi începea sa vorbească – o! Cât de altfel părea totul dintr-odată! Cât de repede se descoperea că fiecare neajuns era de fapt vina guvernării precedente (nişte oameni răi, la care prostia se împletea cu reaua-voinţă). Cât despre cei aflaţi acum la guvernare, ministrul de Externe spunea că din Antichitate nu se mai văzuseră oameni atât de virtuoşi, de neînţeleşi şi de defăimaţi de către duşmanii lor. Cu toţii erau înţelepţi ca Solomon, nobili precum Cezar şi curajoşi ca Marc Antoniu; nu era nimeni pe lume care să semene mai mult cu Socrate în ceea ce privea onestitatea decât ministrul de Finanţe. Şi totuşi, în ciuda tuturor acestor virtuţi şi abilităţi, niciunul dintre planurile miniştrilor de a-i înfrânge pe francezi nu dăduse roade şi lumea începuse chiar să se plângă de

isteţimea lor. Domnii din provincie care citeau în ziare discursurile ministrului cutare sau cutare murmurau în barbă că respectivul e, fără îndoială, un tip isteţ. Însă domnii din provincie nu se mulţumeau cu atât. Aceştia aveau o puternică bănuială că isteţimea e o trăsătură nu tocmai britanică. Acea strălucire a minţii, vioaie şi imprevizibilă, era specifică mai ales duşmanului absolut al Marii Britanii, împăratul Napoleon Bonaparte; iar domnii din provincie nu o puteau accepta.

Sir Walter Pole avea patruzeci şi doi de ani şi, îmi pare rău să o spun, era la fel de isteţ ca şi ceilalţi membri ai cabinetului. Se certase, într-un moment sau altul, cu mai toţi marii politicieni ai vremii; ba chiar odată, când erau foarte beţi amândoi, fusese lovit în cap cu o sticlă de vin de Madera de Richard Brinsley Sheridan. Mai târziu, Sheridan i-a spus ducelui de York: „Pole mi-a acceptat scuzele ca un gentilom adevărat. Din fericire, e atât de urât, încât o cicatrice în plus sau în minus nici nu mai contează”.

Părerea mea este că Sir Walter Pole nu era chiar atât de urât. E adevărat că avea trăsăturile extrem de neregulate; avea faţa de două ori mai lungă decât a altor oameni, cu un nas imens (şi destul de ascuţit) înfipt în mijlocul ei, ochii negri ca două bucăţi de cărbune însufleţite şi sprâncenele mici şi groase, semănând cu doi peştişori ce înotau curajoşi în oceanul nesfârşit al feţei. Şi totuşi, luate laolaltă, toate aceste părţi urâte alcătuiau un ansamblu destul de plăcut. Dacă aţi fi văzut acest chip într-o stare de repaus (având o expresie mândră şi destul de melancolică), v-aţi fi închipuit că aşa arată mereu, că nu există chip pe lume mai nepotrivit pentru a exprima vreun sentiment. Dar nici că v-aţi fi putut înşela mai tare.

Nimic nu-i era mai caracteristic lui Sir Walter Pole decât *surprinderea.* Ochii i se măreau, sprâncenele i se ridicau aproape doi centimetri şi se lăsa dintr-odată pe spate, semănând nespus de mult cu un chip din gravurile domnului Rowlandson sau ale domnului Giliray. În viaţa publică, *surprinderea* îi era de mare folos lui Sir Walter. „Dar, desigur, striga el, nu vreţi să spuneţi că…!“ Şi, presupunând desigur că domnul care

fusese atât de nesăbuit încât să sugereze că… în faţa lui Sir Walter nu-ţi era prieten, şi că aveai în tine acel drăcuşor căruia îi place să asiste la confruntarea minţilor boante cu cele ascuţite, te-ai fi distrat grozav în faţa acestui spectacol. Când era într-o dispoziţie de voioşie maliţioasă, Sir Walter era mai distractiv decât o piesă de teatru de pe Drury-lane. Gentilomii anosti din ambele Camere erau din ce în ce mai uimiţi şi începuseră să-l evite ori de câte ori se putea. (Bătrânul lord Cutare îşi agită bastonul înspre Sir Walter, înaintând grăbit pe coridorul ce face legătura între Camera Comunelor şi Ministerul de Război, şi strigă peste umăr: „Refuz să stau de vorbă cu dumneavoastră, Sir! Îmi interpretaţi greşit spusele! îmi puneţi vorbe în gură!“)

Odată, în timpul unui discurs susţinut în faţa unei mulţimi de orăşeni, Sir Walter făcuse o comparaţie memorabilă între Anglia cu politicienii săi şi o tânără orfană lăsată în grija unei haite de bătrâni desfrânaţi şi avari. Aceste lichele, în loc să-i ofere tinerei protecţia de care avea nevoie în faţa răutăţii din lume, i-au furat moştenirea şi i-au prădat casa. Şi, dacă publicul lui se poticnise de câteva ori în vocabularul întrebuinţat de orator (produsul unei excelente educaţii clasice), asta contase prea puţin. Cu toţii şi-o închipuiseră pe biata fată, întinsă pe pat, având pe ea doar juponul, în timp ce politicienii de frunte ai zilei, din partidul Whig, îi scormoneau prin şifonier şi îi vindeau toate lucruşoarele negustorului de haine vechi. Şi toţi gentilomii tineri care îl ascultaseră au fost impresionaţi de această imagine.

Sir Walter era un spirit generos şi îşi dovedea adesea bunătatea. La un moment dat i-a spus cuiva că speră ca duşmanii săi să aibă motive să te teamă de el, iar prietenii să-l iubească – şi cred că, în ansamblu, aşa şi era. Voioşia, bunătatea şi isteţimea sa, poziţia însemnată pe care o deţinea în prezent – toate acestea îi făceau şi mai mult cinste prin felul în care şi le păstra în faţa atâtor probleme care l-ar fi doborât cu siguranţă pe unul mai slab decât el. Sir Walter avea probleme financiare. Şi nu vreau să spun că nu avea bani în buzunar. Sărăcia e una, iar datoriile lui Sir

Walter cu totul altceva. Ce situaţie mizerabilă – şi cu atât mai amară cu cât nu era vina lui: *el* nu fusese niciodată extravagant, iar nesăbuit nici atât, însă era fiul unui om imprudent şi nepotul altuia. Sir Walter se născuse dator. Dacă ar fi fost un altfel de om, atunci poate că totul s-ar fi rezolvat. Dacă ar fi avut o înclinaţie cât de mică spre marină, ar fi făcut poate avere din prime şi recompense; dacă i-ar fi plăcut agricultura, ar fi putut să-şi exploateze pământurile şi să facă bani din porumb. Sau măcar dacă ar fi ajuns ministru cu cincizeci de ani mai devreme, ar fi putut să dea cu împrumut bani din Trezorerie cu dobândă de douăzeci la sută şi să fi băgat profitul în buzunar. Dar ce mai poate face un politician modern? E mult mai probabil ca acesta să cheltuiască bani decât să îi câştige.

Cu câţiva ani în urmă, prietenii din guvern ai lui Sir Walter îi obţinuseră postul de secretar ordinar al Oficiului pentru Reclamaţii, pentru care a primit o pălărie specială, o mică piesă de fildeş şi şapte sute de lire pe an. Postul nu presupunea niciun fel de îndatoriri pentru că nimeni nu mai ţinea minte cu ce trebuia să se ocupe Oficiul pentru Reclamaţii sau la ce folosea mica piesă din fildeş. Mai târziu însă, prietenii lui Sir Walter au căzut de la putere şi au sosit miniştri noi, care au declarat că au de gând să abolească toate sinecurele; iar printre multele oficii şi posturi pe care le-au tăiat din arborele guvernamental s-a numărat şi Oficiul pentru Reclamaţii.

În primăvara anului 1807, se părea că Sir Walter ajunsese foarte aproape de sfârşitul carierei sale politice (ultimele alegeri îl costaseră aproape două mii de lire). Prietenii lui ajunseseră la disperare. Una dintre prietene, lady Winsell, a făcut o călătorie la Bath, unde, la un concert de muzică italiană, a cunoscut o familie pe nume Wintertowne – o văduvă şi fiica ei. Peste o săptămână, lady Winsell îi scria lui Sir Walter: „Este exact ce mi-am dorit dintotdeauna pentru dumneata. Mama e foarte dornică să-şi mărite fata cu o persoană sus-pusă şi nu-ţi va crea niciun fel de dificultăţi – şi, chiar dacă le creează, contez pe *dumneata* să o farmeci. Cât despre bani, îţi spun

sincer, dragul meu, când mi-au spus ce sumă îi revine fetei, mi-au dat lacrimile! Ce-ai zice de o mie pe an? Ca să nu mai vorbesc despre fata însăşi – după ce o s-o vezi ai să mi-o lauzi dumneata însuţi mult mai bine decât aş putea-o face eu.“

Aproximativ la ora trei în ziua în care domnul Drawlight s-a dus la recitalul susţinut de doamna din Italia, Lucas, valetul lui Mr Norrell, ciocănea la uşa unei case din Piaţa Brunswick, unde fusese invitat Mr Norrell la o întâlnire cu Sir Walter. Mr Norrell a fost primit în casă şi condus într-o încăpere foarte frumoasă de la primul etaj.

Pe pereţi erau atârnate mai multe tablouri gigantice, cu rame aurii sculptate cu modele complicate, toate reprezentând oraşul Veneţia; însă era o zi noroasă, începuse o ploaie rece, în rafale, iar Veneţia – acest oraş construit din părţi egale de marmură şi mare luminate de soare – era înecat în obscuritatea londoneză. Nuanţele de albastru-acvamarin, de alb al norilor şi stropii aurii erau umbrite şi reduse la griul şi verdele lucrurilor aflate sub apă. Din când în când, vântul aducea câte o rafală scurtă de ploaie şi o lovea de geam (producând un sunet trist) şi, în lumina cenuşie, suprafeţele bine lăcuite ale şifonierelor din lemn de tulipier şi ale meselor de scris din lemn de nuc deveniseră toate un fel de oglinzi negre, reflectându-se întunecat una pe alta. Deşi splendidă, încăperea era ciudat de lipsită de confort; nu erau lumânări care să îndepărteze întunericul şi nici foc care să învingă răcoarea.

S-ar fi zis că gospodăria era condusă de cineva cu vedere excelentă căruia nu-i era niciodată frig.

Sir Walter Pole se ridică în întâmpinarea lui Mr Norrell şi îi ceru onoarea de a i le prezenta pe doamna Wintertowne şi pe fiica sa, domnişoara Wintertowne. Deşi Sir Walter pomenise *două* doamne, Mr Norrell nu văzu decât *una,* o doamnă matură, cu un aer foarte demn şi autoritar. Mr Norrell rămase uimit. Crezu că poate Sir Walter s-a înşelat, dar ar fi fost nepoliticos să-l contrazică atât de curând după ce-l cunoscuse. Oarecum confuz, Mr Norrell se înclină în faţa doamnei celei autoritare.

— Mă bucur mult să vă cunosc, domnule, spuse Sir Walter. Am auzit foarte multe despre dumneavoastră. Se pare că întreaga Londră nu mai vorbeşte decât despre extraordinarul Mr Norrell; apoi, întorcându-se către doamna cea autoritară, Sir Walter spuse: Mr Norrell este magician, doamnă, şi se bucură de o reputaţie excelentă în ţinutul său natal, Yorkshire.

Doamna cea autoritară îl privi lung pe Mr Norrell.

— Nu sunteţi deloc aşa cum m-am aşteptat, Mr Norrell, observă Sir Walter. Mi s-a spus că sunteţi un magician *practicant* – sper să nu vă simţiţi jignit, domnule – aşa mi s-a spus, şi trebuie să vă spun că e o mare uşurare pentru mine să văd că nu sunteţi câtuşi de puţin aşa ceva. Londra e plină de aşa-zişi vrăjitori care îi păcălesc pe oameni şi le iau banii, promiţându-le câte-n lună şi-n stele. Mă întreb, l-aţi văzut cumva pe Vinculus, cel care ţine o magherniţă chiar lângă St Christopher Le Stocks? E cel mai rău dintre toţi. Însă dumneavoastră sunteţi un magician *teoretician,* îmi închipui? Sir Walter zâmbi încurajator: Dar am înţeles că doriţi să mă rugaţi ceva, domnule.

Mr Norrell spuse că îi cere scuze lui Sir Walter, dar că era, într-adevăr, un magician practicant; Sir Walter păru surprins. Mr Norrell îşi exprimă speranţa sinceră că nu avea să scadă în ochii lui Sir Walter în urma recunoaşterii acestui fapt.

— Nu, nu. În niciun caz, murmură Sir Walter politicos.

— Neînţelegerea cu care sunt nevoit să mă lupt, spuse Mr Norrell – şi anume opinia că toţi magicienii practicanţi sunt în mod necesar nişte şarlatani – are drept cauză lenea de-a dreptul şocantă de care au dat dovadă magicienii englezi în ultimii două sute de ani. Eu am dus la îndeplinire o faptă de magie minoră – despre care oamenii din York, în bunătatea lor, au spus că a fost uimitoare – şi totuşi vreau să vă spun, Sir Walter, că orice magician cât de cât talentat ar fi putut face acelaşi lucru. Această letargie generală a privat măreaţa noastră naţie de cel mai de seamă sprijin pe care îl avea şi ne-a lăsat fără apărare. Ei bine, tocmai această deficienţă doresc eu să o îndrept. Poate că alţi magicieni socotesc potrivit să-şi neglijeze datoria, însă

eu nu; am venit, Sir Walter, să vă ofer ajutorul meu în contextul dificultăţilor cu care ne confruntăm în prezent.

— Dificultăţile cu care ne confruntăm în prezent? spuse Sir Walter. Vă referiţi la război? Continuă el, deschizându-şi larg ochii mici şi negri. Dragă Mr Norrell! Ce legătură are războiul cu magia? Sau magia cu războiul? Cred că am aflat ce anume aţi făcut la York, şi sper că aţi primit recunoştinţa gospodinelor, dar nu văd deloc cum am putea folosi acest gen de magie în război! E adevărat că soldaţii se murdăresc foarte rău, dar, pe de altă parte, spuse el începând să râdă, după cum ştiţi, au alte lucruri mai importante pe cap.

Sărmanul Mr Norrell! El nu auzise povestea lui Drawlight despre spiriduşii care spălaseră hainele oamenilor, aşa că a fost pe drept cuvânt foarte şocat. Îl asigură pe Sir Walter că nu spălase rufe în viaţa lui – nici cu ajutorul magiei, nici altfel – şi îi povesti lui Sir Walter ce făcuse de fapt. Dar, lucru curios, deşi Mr Norrell era în stare de isprăvi care-ţi luau răsuflarea, când venea vorba să le descrie nu putea să o facă decât în obişnuita-i manieră seacă; astfel încât Sir Walter a rămas cu impresia că spectacolul oferit de cinci sute de statui din piatră din Catedrala din York ce începuseră să vorbească toate deodată fusese o trebuşoară destul de anostă şi că putea să se felicite că nu fusese de faţă.

— Chiar aşa? spuse el. Ce interesant. Dar tot nu înţeleg în ce fel…

Chiar atunci cineva tuşi; auzind tusea, Sir Walter se opri din vorbit, vrând parcă să audă mai bine.

Mr Norrell privi în jur. În colţul cel mai îndepărtat şi mai plin de umbre al încăperii era întinsă pe o sofa o tânără îmbrăcată într-o rochie albă, cu un şal alb înfăşurat strâns în jurul trupului. Nu făcea nici o mişcare. Cu o mână îşi apăsa pe gură o batistă. Poziţia ei, nemişcarea, totul crea o impresie puternică de durere şi de boală.

Mr Norrell fusese atât de sigur că nu era nimeni în acel colţ, încât apariţia ei bruscă l-a speriat ca şi cum fata ar fi ajuns acolo printr-o vrajă. În timp ce o privea, pe fată o apucă un acces de tuse ce se prelungi câteva

momente bune; în tot acest timp, Sir Walter păru extrem de stânjenit. Nu o privi deloc pe tânără (cu toate că privi în toate celelalte colţuri ale încăperii). Luă de pe o măsuţă o piesă ornamentală aurie, o întoarse, îi privi partea de dedesubt, o puse la loc. În cele din urmă tuşi – scurt, ca să-şi dreagă vocea, încercând parcă să sugereze că toată lumea tuşeşte – nimic mai normal decât a tuşi – tusea nu putea fi niciodată, în niciun fel de împrejurări, un motiv de alarmare. În sfârşit, accesul de tuse al tinerei de pe sofa se potoli, iar ea rămase nemişcată şi tăcută, cu toate că respira destul de greu.

Privirea lui Mr Norrell se mută de la tânără la tabloul mare şi mohorât atârnat deasupra ei; încercă să-şi aducă aminte despre ce vorbea.

— Este o nuntă, spuse doamna cea impunătoare.

— Poftim, doamnă? spuse Mr Norrell.

Doamna însă nu mai spuse nimic, ci făcu doar un semn din cap în direcţia tabloului şi-i adresă un zâmbet maiestuos lui Mr Norrell.

Tabloul ce atârna deasupra tinerei înfăţişa, ca şi toate celelalte tablouri din încăpere, Veneţia. Majoritatea oraşelor englezeşti sunt construite pe dealuri; străzile lor urcă şi coboară, şi Mr Norrell îşi dădu seama atunci că Veneţia, fiind construită pe mare, trebuie să fie cel mai plat şi cel mai ciudat oraş din lume. Tocmai această platitudine făcea ca tabloul să pară un exerciţiu de redare a perspectivei; statuile, coloanele, domurile, palatele şi catedralele se desfăşurau până la întâlnirea cu cerul vast şi melancolic, iar marea ce clipocea lângă zidurile acestor clădiri era plină de bărci sculptate decorativ şi vopsite în auriu şi de acele ciudate ambarcaţiuni negre veneţiene ce seamănă atât de mult cu papucii de casă ai doamnelor îndoliate.

— Este reprezentarea nunţii simbolice a Veneţiei cu Marea Adriatică, spuse doamna (despre care trebuie să presupunem că era doamna Wintertowne), o curioasă ceremonie italienească. Toate tablourile pe care le vedeţi aici, în cameră, au fost achiziţionate de răposatul domn Wintertowne în timpul călătoriei sale pe continent; iar la căsătoria noastră, ele au fost darul

său de nuntă pentru mine. Artistul – un italian – era pe atunci necunoscut în Anglia. Mai târziu însă, susţinut de domnul Wintertowne, a venit la Londra.

Modul de a vorbi al doamnei Wintertowne era la fel de maiestuos ca şi înfăţişarea ei. Se oprea după fiecare propoziţie pentru ca Mr Norrell să aibă timp să fie impresionat de informaţiile aflate.

— Iar când draga mea Emma se va mărita, continuă ea, aceste tablouri vor fi darul meu de nuntă pentru ea şi Sir Walter.

Mr Norrell întrebă dacă domnişoara Wintertowne şi Sir Walter aveau să se căsătorească în curând.

— Peste zece zile! răspunse doamna Wintertowne triumfător.

Mr Norrell le prezentă felicitări.

— Sunteţi magician, domnule? spuse doamna Wintertowne. Îmi pare rău să aud aşa ceva. Nu-mi place deloc această profesie. Spunând acestea, îl privi atent, ca şi cum dezaprobarea ei ar fi trebuit să fie de ajuns pentru ca Mr Norrell să renunţe pe dată la magie şi să se orienteze către o altă ocupaţie.

Cum acest lucru nu s-a întâmplat, ea se întoarse către viitorul său ginere.

— Chiar mama mea vitregă, Sir Walter, a avut mare încredere într-un magician. După moartea tatălui meu, acesta era mai mereu prezent la noi în casă. Dacă intrai într-o încăpere, sigur că e goală, îl găseai negreşit într-un colţ, pe jumătate ascuns după o draperie. Sau adormit pe canapea, cu cizmele murdare în picioare. Era fiul unui vopsitor de piele şi originile sale modeste erau vizibile în tot ceea ce făcea. Avea părul lung şi murdar şi o figură ca de câine, însă se aşeza la noi la masă de parcă ar fi fost un gentilom. Mama îi dădea ascultare în toate şi vreme de şapte ani el ne-a condus vieţile.

— Cum, şi părerea dumneavoastră nu era luată în considerare, doamnă? spuse Sir Walter. Asta mă miră!

Doamna Wintertowne începu să râdă.

— Nu aveam decât opt sau nouă ani când a început totul, Sir Walter. Omul se numea Dreamditch şi ne spunea necontenit cât de bine îi pare că ne e prieten, deşi fratele meu şi cu mine îl asiguram la fel de des că

nu-l priveam deloc ca pe un prieten. Însă el nu făcea altceva decât să ne zâmbească tot timpul, ca un câine dresat să zâmbească şi care nu se mai poate opri. Vă rog să nu mă înţelegeţi greşit, Sir Walter. Mama mea vitregă era în multe privinţe o femeie nemaipomenită. Tatăl meu i-a purtat un respect atât de mare, încât i-a lăsat un venit de şase sute de lire pe an şi tutela celor trei copii ai săi. Singura ei slăbiciune era o neîncredere prostească în propriile-i abilităţi. Tata credea că, în ceea ce priveşte înţelegerea, diferenţierea binelui de rău şi multe alte privinţe, femeile sunt la fel de înzestrate ca şi bărbaţii, iar eu îi împărtăşesc întru totul opinia. Mama mea vitregă n-ar fi trebuit să se lase copleşită de îndatoririle pe care le avea. Eu, una, n-am făcut-o atunci când a murit domnul Wintertowne.

— Într-adevăr, n-aţi făcut-o, doamnă, murmură Sir Walter.

— Însă ea, urmă doamna Wintertowne, i-a acordat toată încrederea acestui magician, Dreamditch. Acesta nu ştia niciun strop de magie, aşa că a fost nevoit să inventeze ceva. A stabilit nişte reguli pentru fratele meu, sora mea şi pentru mine, care, a asigurat-o el pe mama mea vitregă, aveau să ne ferească de rele. Purtam panglici mov legate strâns pe piept. La noi în cameră se punea masa pentru şase persoane – câte o farfurie pentru fiecare dintre noi şi câte una pentru spiritele care, potrivit lui Dreamditch, ne vegheau. Ne-a spus şi numele acestor spirite. Cum credeţi că le chema, Sir Walter?

— N-am nici cea mai vagă idee, doamnă.

Doamna Wintertowne începu să râdă.

— Meadowlace, Robin Summerfly şi Buttercup. Iar fratele meu, Sir Walter, care îmi semăna în privinţa independenţei spiritului, spunea adesea de faţă cu mama mea vitregă: „Lua-l-ar naiba pe Meadowlace! Lua-l-ar naiba pe Robin Summerfly! Lua-l-ar naiba pe Buttercup!”, iar ea, biată femeie prostuţă, îl ruga fierbinte să înceteze. Vedeţi însă că spiritele astea vrăjite nu ne-au făcut niciun bine. Sora mea s-a îmbolnăvit. Mergeam adesea la ea în cameră şi îl găseam acolo pe Dreamditch, mângâindu-i obrajii palizi şi mâna inertă cu unghiile lui lungi, galbene şi murdare. Aproape că plângea, nesăbuitul. Ar fi salvat-o dacă ar fi putut. În ciuda vrăjilor pe care le-a făcut, sora mea a murit. Era o copilă nespus de frumoasă, Sir Walter. Ani de zile după aceea l-am urât pe magicianul mamei mele vitrege. Ani de zile l-am crezut un om rău, dar în cele din urmă, Sir Walter, mi-am dat seama că nu era decât un nesăbuit trist şi demn de milă.

Sir Walter se întoarse.

— Domnişoară Wintertowne! zise el. Aţi spus ceva – dar n-am înţeles ce anume.

— Emma! Ce este? strigă doamna Wintertowne.

Din direcţia canapelei se auzi un oftat uşor. Apoi, o voce calmă şi limpede.

— Am spus că te înşeli, mamă.

— Chiar aşa, dragostea mea? Doamna Wintertowne, care avea o personalitate atât de impunătoare încât îşi prezenta părerile celorlalţi în acelaşi fel în care Moise

comunicase poporului Cele Zece Porunci, nu părea deloc jignită de faptul că fiica ei o contrazisese. Ba chiar părea că-i făcuse plăcere acest lucru.

— Sigur, spuse domnişoara Wintertowne. Avem nevoie de magicieni. Cine altcineva ne-ar putea oferi o interpretare a istoriei Angliei, mai ales a părţii de nord a acesteia, a Regelui ei negru din nord? Istoricii noştri obişnuiţi nu pot face acest lucru. Urmă o clipă de tăcere, apoi fata spuse: îmi place istoria.

— Nu ştiam, spuse Sir Walter.

— Vai, Sir Walter! strigă doamna Wintertowne. Draga de Emma nu-şi pierde vremea cu romane ca alte tinere. A citit mult; ştie mai multe despre biografii şi despre poezie decât toate celelalte fete tinere pe care le cunosc.

— Sper, totuşi, spuse Sir Walter nerăbdător, aplecându-se peste spătarul scaunului ca să poată vorbi cu logodnica lui, că îţi plac şi romanele, căci astfel am putea, de ce nu, să ne citim unul altuia. Ce părere ai despre doamna Radeliffe? Sau despre Madame d'Arblay?

Însă lui Sir Walter nu i-a fost dat să afle atunci ce părere avea domnişoara Wintertowne despre aceste distinse doamne, căci ea a fost cuprinsă de un al doilea acces de tuse care a forţat-o să încerce – făcând eforturi considerabile, după câte se părea – să se ridice în şezut. Sir Walter aşteptă câteva clipe să primească un răspuns, dar, după ce tuşea i se potoli, fata se întinse la loc pe canapea, în aceeaşi poziţie ca şi înainte, având întipărită pe chip o expresie de durere şi osteneală, şi închise ochii.

Lui Mr Norrell i se părea foarte curios că nimeni nu o ajută. S-ar fi zis că cei de faţă erau părtaşi la o conspiraţie prin care se urmărea negarea faptului că biata fată era bolnavă. Nimeni n-o întrebase dacă doreşte ceva. Nimeni nu îi propusese să meargă să se întindă în pat, lucru pe care Mr Norrell – care se simţea şi el rău adesea – îl considera cel mai potrivit în situaţia dată.

— Mr Norrell, spuse Sir Walter, tot nu înţeleg ce gen de ajutor ne oferiţi…

— O! În privinţa detaliilor, spuse Mr Norrell, mă pricep tot atât de puţin la război pe cât se pricep generalii şi amiralii la magie, şi totuşi…

— … Dar, oricare ar fi el, urmă Sir Walter, vă mărturisesc cu regret că nu-l putem accepta. Magia nu este respectabilă, domnule. Nu este – şi aici Sir Walter se opri o clipă, căutând cuvântul potrivit – serioasă. Guvernul nu se poate juca cu astfel de lucruri. Chiar şi această discuţie nevinovată ne poate cauza neplăceri atunci când lumea va afla despre ea. Sincer să fiu, Mr Norrell, dacă aş fi înţeles mai bine ce anume aveaţi de gând să-mi propuneţi, n-aş fi fost de acord cu această întâlnire.

Sir Walter nu spusese aceste lucruri cu răutate, şi totuşi, vai, bietul Mr Norrell! Să i se spună că magia nu este serioasă era o lovitură grea. Să se trezească vârât în aceeaşi oală cu cei de teapa lui Dreamditch şi a lui Vinculus era cumplit. Degeaba protestă, spunând că se gândise vreme îndelungată la o modalitate de a face ca magia să devină iar respectată; degeaba se oferi să-i arate lui Sir Walter o listă lungă cu recomandări privind reglementarea magiei în Anglia. Sir Walter nu dorea să vadă aceste recomandări. Clătină din cap şi zâmbi, spunând doar atât:

— Mă tem, Mr Norrell, că nu pot face nimic pentru dumneavoastră.

Când domnul Drawlight sosi în Piaţa Hanover în aceeaşi seară, trebui să-l asculte pe Mr Norrell care deplângea eşecul întâlnirii cu Sir Walter Pole şi distrugerea tuturor speranţelor sale de reuşită.

— Ei bine, domnule, ce v-am spus eu? strigă Drawlight. Dar vai! Sărmane Mr Norrell! Cât de urât s-au purtat cu dumneavoastră! Îmi pare nespus de rău. Dar asta nu mă surprinde deloc! Am auzit eu că aceşti Wintertowne sunt nişte îngâmfaţi nemaipomeniţi!

Îmi pare rău, însă, să spun că domnul Drawlight era o persoană cu două feţe şi că de fapt nu-i părea chiar atât de rău cum spunea. Această manifestare de independenţă îl iritase şi era hotărât să-l pedepsească pe Mr Norrell. În următoarea săptămână, Mr Norrell şi domnul Drawlight au luat parte numai la cine liniştite; ce-i drept, domnul Drawlight nu a mers atât de departe

încât să-l ducă pe Mr Norrell în ospeţie la gazda sa, pantofarul, şi nici la bătrâna care şterge de praf statuile din Westminster Abbey, însă a avut grijă ca cei vizitaţi să fie persoane cât mai puţin importante, influente şi moderne. În acest fel, Drawlight spera să-i creeze lui Mr Norrell impresia că nu numai Pole şi Wintertowne îl desconsiderau, ci lumea întreagă, astfel încât acesta să înţeleagă cine îi era prieten cu adevărat şi să devină mai înţelegător cu privire la realizarea acelor mici trucuri magice pe care Drawlight le tot promitea de luni întregi.

Acestea erau speranţele pe care le nutrea cel mai drag prieten al lui Mr Norrell; însă, din nefericire pentru domnul Drawlight, Mr Norrell se întristase atât de mult din pricina refuzului lui Sir Walter, încât aproape că nu observă schimbarea genului de evenimente la care lua parte, aşa că Drawlight nu reuşi să se pedepsească decât pe sine însuşi.

Acum că Sir Walter ajunsese total inaccesibil pentru Mr Norrell, acesta devenea din ce în ce mai convins că Sir Walter era exact protectorul pe care şi l-ar fi dorit. Un om voios şi energic, cu maniere plăcute şi destinse, Sir Walter Pole întrunea suma calităţilor care îi lipseau lui Mr Norrell. Prin urmare, gândea Mr Norrell, Sir Walter Pole ar fi putut realiza tot ce el *nu putea.* Oamenii influenţi ai vremii l-ar fi ascultat pe Sir Walter.

— O, dacă m-ar fi ascultat, oftă Mr Norrell într-o seară, în timp ce lua cina numai cu Drawlight. Dar n-am găsit cuvintele potrivite pentru a-l convinge. Sigur că acum îmi doresc să vă fi luat cu mine pe dumneavoastră sau pe domnul Lascelles. Oamenilor mondeni le place să stea de vorbă cu cei ca ei. Acum ştiu asta. Sau poate că ar fi trebuit să fac o vrajă – să transform ceştile de ceai în iepuri sau linguriţele în peştişori aurii. Atunci m-ar fi crezut. Dar cred că bătrânei doamne nu i-ar fi plăcut aşa ceva. Nu ştiu. Dumneavoastră ce ziceţi?

Însă Drawlight, care începea să creadă că, dacă se putea muri de plictiseală, atunci minutele sale erau deja numărate, descoperi că îi pierise complet pofta de vorbă; nu reuşi decât să zâmbească ostenit.

7

O şansă unică

Octombrie 1807

— Ei bine, domnule, sunteţi răzbunat! strigă domnul Drawlight, apărând pe neaşteptate în biblioteca locuinţei din Piaţa Hanover.

— Răzbunat! spuse Mr Norrell. Ce vreţi să spuneţi?

— O! spuse domnul Drawlight. Mireasa lui Sir Walter, domnişoara Wintertowne, a murit. Chiar în această după-amiază. Căsătoria trebuia să aibă loc peste două zile, dar sărmana de ea e moartă de-a binelea. O mie de lire pe an! Închipuiți-vă cât de disperat trebuie să fie! Dacă ar fi reuşit să rămână în viaţă până la sfârşitul săptămânii, cât de diferite ar fi fost lucrurile! Are nevoie disperată de bani – ce să zic, e de-a dreptul dărâmat. Nu m-ar surprinde deloc să auzim mâine că şi-a tăiat gâtul.

Domnul Drawlight se sprijini o clipă de spătarul unui fotoliu solid şi comod aflat lângă şemineu şi, privind în jos, îşi descoperi un prieten.

— Ah, Lascelles, pe cinstea mea. Aici erai, ascuns după ziar? Ce mai faci?

În acest timp, Mr Norrell îl privea uimit pe domnul Drawlight.

— Tânăra fată a murit, spuneţi? zise el uluit. Tânăra pe care am văzut-o acolo, în camera aceea? Nu-mi vine să cred. Ce lovitură neaşteptată!

— O! Ba din contră, spuse Drawlight, nimic nu era mai probabil.

— Dar nunta! spuse Mr Norrell. Toate aranjamentele! Desigur că nu ştiau cât de bolnavă era fata.

— Ba vă asigur că ştiau, spuse Drawlight. Toată lumea ştia. Ce să vă zic! Un tip pe nume Drummond, după ce a văzut-o de Crăciun la un bal privat organizat la Leamington Spa, a pariat pe cincizeci de lire cu lordul Carlisle că nu mai trăieşte mai mult de o lună.

Domnul Lascelles ţâţâi iritat şi puse deoparte ziarul pe care-l citea.

— Nu, nu, spuse el, nu era vorba de domnişoara Wintertowne. Vă referiţi la domnişoara Hookham-Nix, al cărei frate a ameninţat că o împuşcă dacă face familia de ruşine – lucru pe care toată lumea presupune că îl va face mai devreme sau mai târziu. Însă asta s-a petrecut la Worthing – şi cel care a acceptat pariul nu a fost lordul Carlisle, ci ducele de Exmoor.

Drawlight căzu pe gânduri o clipă.

— Cred că ai dreptate, spuse el în cele din urmă. Dar asta nu contează. Fapt e că toată lumea *ştia* de boala domnişoarei Wintertowne. Desigur, cu excepţia bătrânei doamne. *Ea* credea că fiică-sa întruchipează Perfecţiunea – şi ce legătură poate fi între Perfecţiune şi boală? Perfecţiunea trebuie doar admirată; Perfecţiunea trebuie să încheie o căsătorie grozavă. Însă bătrâna doamnă n-a acceptat niciodată că Perfecţiunea ar putea fi bolnavă – nu suporta să audă pe nimeni spunând acest lucru. Deşi domnişoara Wintertowne tuşea mereu, leşina adesea şi stătea mai tot timpul întinsă pe canapea, n-am auzit s-o fi văzut vreodată vreun doctor.

— Sir Walter ar fi îngrijit-o mai bine, spuse Lascelles, desfăcând din nou ziarul. Orice ar spune lumea despre comportamentul său politic, este totuşi un om cu capul pe umeri. Ce păcat că fata n-a rezistat până joi.

— Mr Norrell, spuse Drawlight întorcându-se către prietenul lor, sunteţi palid, parcă v-ar fi rău! V-a şocat, cred, spectacolul acestei tinere vieţi curmate. Simţămintele dumneavoastră vă fac cinste, domnule – şi sunt întru totul de acord cu dumneavoastră – gândul că tânără fată a pierit, ca o floare gingaşă călcată în picioare – ei bine, domnule, inima mea sângerează – nici nu pot să mă gândesc la asta. Dar ştiţi, era foarte bolnavă, şi ar fi murit oricum mai devreme sau mai târziu – şi, din câte mi-aţi spus, nu s-a arătat deosebit de prietenoasă cu dumneavoastră. Ştiu că nu mai e la modă să declari aşa ceva, însă eu sunt un susţinător ardent al părerii că tinerii trebuie să le acorde o atenţie

plină de respect celor mai în vârstă şi mai învăţaţi, aşa cum sunteţi dumneavoastră. Urăsc lipsa de politeţe, obrăznicia şi tot ce ţine de acestea.

Însă Mr Norrell părea să nu fi auzit cuvintele de îmbărbătare pe care i le oferise cu atâta gentileţe prietenul său; când vorbi, în cele din urmă, părea că se adresează doar sieşi, căci oftă adânc şi murmură:

— Nu mi-am închipuit niciodată ce puţin preţuită este magia aici. Apoi, cu glasul scăzut, urmă repede: Este extrem de periculos să aduci pe cineva înapoi din lumea celor drepţi. Nu s-a mai făcut asta de trei sute de ani. Nu pot să încerc aşa ceva!

Vorbele acestea erau de-a dreptul extraordinare; domnul Drawlight şi domnul Lascelles s-au întors şi l-au privit uimiţi pe prietenul lor.

— Desigur, domnule, zise domnul Drawlight, şi nimeni nu spune că ar trebui s-o faceţi.

— E drept că ştiu ce trebuie făcut, urmă Mr Norrell fără să-l ia în seamă pe Drawlight, dar este vorba exact de genul de magie pe care mi-am propus să nu o îmbrăţişez niciodată! Se bazează atât de mult pe… Atât de mult… Adică rezultatul ar fi complet imprevizibil. Nu stă în puterea magicianului să prevadă care va fi el. Nu! Nu voi face această încercare. Nici măcar n-am să mă mai gândesc la asta.

Urmară câteva momente de tăcere. Dar, cu toată hotărârea magicianului de a nu se mai gândi la magia aceea periculoasă, el continuă să se frământe pe scaun, să-şi muşte degetele, să respire agitat, într-un cuvânt să dea toate semnele unei tulburări considerabile.

— Dragă Mr Norrell, spuse Drawlight rar, cred că încep să înţeleg la ce vă referiţi. Şi vă mărturisesc că ideea e excelentă! Vă gândiţi la o faptă de magie măreaţă, care va sta mărturie puterilor dumneavoastră extraordinare! Domnule! Dacă veţi reuşi, toţi Wintertowne-ii şi Pole-ii din Anglia vă vor bate la uşă, cerând să-l cunoască pe minunatul Mr Norrell.

— Iar dacă va da greş, remarcă domnul Lascelles sec, întreaga populaţie a Angliei îi va închide uşa în nas bine cunoscutului Mr Norrell.

— Dragul meu Lascelles, strigă Drawlight, ce prostii vorbeşti! Pe cinstea mea, nu-i nimic pe lume

mai lesne de explicat decât eşecul – la urma urmei, avem parte cu toţii de el, mereu.

Domnul Lascelles spuse că nu era deloc aşa, iar cei doi tocmai începuseră să se certe pe această temă, când prietenul lor, Mr Norrell, dădu drumul unui strigăt agitat.

— O, Doamne! Ce să fac? Ce să fac? M-am străduit atâtea luni de zile să-i fac pe ceilalţi să-mi accepte profesia şi totuşi ei mă dispreţuiesc! Domnule Lascelles, dumneavoastră cunoaşteţi lumea, vă rog să-mi spuneţi…

— Vai, domnule, îl întrerupse rapid domnul Lascelles. Regula mea de căpătâi este să nu dau sfaturi nimănui. Şi, cu aceasta, îşi reluă lectura întreruptă a ziarului.

— Dragă Mr Norrell! spuse Drawlight (fără să mai aştepte să i se ceară şi lui părerea). Vi se oferă o şansă unică… (Era un argument puternic, iar la auzirea lui Mr Norrell oftă adânc.)… Şi trebuie sa vă spun că nu mi-aş ierta-o niciodată dacă v-aş lăsa s-o treceţi cu vederea. Nu numai că ne-aţi reda-o pe acea tânără adorabilă, a cărei moarte o deplângem cu toţii, ci aţi oferi o avere unui gentilom demn de toată lauda şi aţi r*ed*a magiei locul care i se cuvine în lumea generaţiilor viitoare! După ce veţi fi dovedit meritele puterilor dumneavoastră, utilitatea lor şi aşa mai departe, cine va mai putea să le refuze magicienilor dreptul la veneraţie şi laudă? Vor fi la fel de respectaţi ca şi amiralii, mult mai mult decât generalii, probabil că la fel de mult ca şi arhiepiscopii şi lorzii cancelari! Nu m-ar surprinde deloc ca însuşi Maiestatea Sa să pună la punct de îndată un sistem convenabil, cu diferite ranguri: magicieni ordinari, magicieni canonici, magicieni cu venit fix şi aşa mai departe. Iar dumneavoastră, Mr Norrell, aţi ocupa poziţia cea mai înaltă, aceea de Arhimagician! Şi toate astea dintr-un singur foc, domnule! Dintr-un singur foc!

Drawlight era mulţumit de discursul său; Lascelles, care răsfoia nervos ziarul, ar fi vrut cu siguranţă să-l contrazică pe Drawlight, dar nu putea să spună nimic, având în vedere declaraţia sa anterioară potrivit căreia el nu dădea niciodată sfaturi.

— E poate cea mai periculoasă formă de magie! spuse Mr Norrell în şoaptă, îngrozit. E periculoasă şi pentru magician, şi pentru persoana în cauză.

— Ei bine, domnule, spuse Drawlight pe un ton bine cumpănit, cred că dumneavoastră sunteţi cel mai în măsură să apreciaţi pericolul în ceea ce vă priveşte, iar persoana în cauză, cum i-aţi spus, este moartă. Ce rău mai mare i s-ar putea întâmpla?

Drawlight aşteptă o clipă să primească răspuns la această întrebare interesantă, dar Mr Norrell nu-i oferi niciunul.

— Voi chema trăsura, declară Drawlight şi făcu întocmai. Mă duc chiar acum în Piaţa Brunswick. Nu vă temeţi, Mr Norrell, sunt convins că toate propunerile noastre vor fi primite neîntârziat. Mă întorc într-un ceas!

După plecarea grăbită a lui Drawlight, Mr Norrell rămase nemişcat preţ de un sfert de ceas, privind fix în faţă şi, cu toate că Lascelles nu credea în magia pe care o promisese Mr Norrell (deci nici în pericolul despre care Mr Norrell spusese că va fi înfruntat), era bucuros că nu vedea şi el ceea ce părea că vede Mr Norrell cu ochii minţii.

Apoi Mr Norrell se ridică şi luă din raft cinci sau şase cărţi şi le deschise în mare grabă – probabil în căutarea paginilor cu sfaturi pentru magicienii care doresc să readucă la viaţă tinere fete. Rămase adâncit în această activitate încă vreo trei sferturi de oră, după care se auziră nişte zgomote în faţa bibliotecii, urmate de glasul domnului Drawlight.

— … O favoare imensă! Îţi sunt nespus de recunoscător…

Domnul Drawlight intră valsând pe uşa bibliotecii, cu figura lăţită într-un zâmbet până la urechi.

— Totul e aranjat, domnule! Sir Walter a fost puţin reticent la început, dar acum totul e aranjat! M-a rugat să vă transmit recunoştinţa lui pentru atenţia ce o arătaţi, dar nu crede să se mai poată face ceva. *Eu* însă i-am spus că, dacă îi e teamă că va afla lumea despre afacerea asta şi va începe să vorbească, e cazul să se liniştească, pentru că nu dorim câtuşi de puţin să-l punem într-o lumină proastă – i-am spus că Mr Norrell

nu doreşte decât să-l ajute şi că Lascelles şi cu mine suntem întruchiparea discreţiei – însă el a spus că nu din pricina asta e îngrijorat, căci oricum lumea va face haz pe seama lui la minister, dar că ar prefera ca domnişoara Wintertowne să fie lăsată să doarmă în pace – dată fiind situaţia, i se pare că aşa ar fi cel mai cuminte. Dragul meu Sir Walter am strigat eu atunci, cum puteţi spune asta? Doar nu vă închipuiţi că o tânără bogată şi frumoasă ar părăsi de bunăvoie această lume în chiar ajunul nunţii ei – mai ales că fericitul mire trebuia să fiţi chiar dumneavoastră! O! Sir Walter! — i-am spus – poate că *dumneavoastră* nu credeţi în magia lui Mr Norrell, dar nu strică să încercăm, nu-i aşa? Bătrâna doamnă şi-a dat seama imediat câtă dreptate aveam şi a venit cu noi argumente – mi-a povestit despre un magician pe care îl cunoscuse în copilărie, o persoană foarte talentată şi un prieten devotat al familiei ei, care reuşise să prelungească viaţa surorii ei cu câţiva ani atunci când toată lumea o credea deja pierdută. Vă spun, Mr Norrell, nu sunt cuvinte să exprime recunoştinţa pe care o simte doamna Wintertowne faţă de bunătatea pe care o arătaţi; m-a implorat să vă spun să veniţi imediat – şi Sir Walter însuşi a spus că nu e cazul să mai amânăm totul – aşa că i-am spus lui Davey să aştepte la ieşire şi să nu cumva să plece în altă parte. O, Mr Norrell, va fi noaptea reconcilierii! Toate neînţelegerile, toate supărările cauzate de vorbe aruncate la întâmplare – toate astea vor dispărea! Va fi întocmai ca într-o piesă de Shakespeare!

S-a adus apoi haina lui Mr Norrell, iar acesta s-a urcat în trăsură; şi, judecând după expresia de surprindere de pe chipul său când a văzut că uşile trăsurii se deschid şi că domnul Drawlight se urcă dintr-o parte, iar domnul Lascelles din cealaltă, sunt tentată să cred că nu fusese în intenţia lui ca aceşti doi domni să-l însoţească în Piaţa Brunswick.

Lascelles se aruncă pe pernele trăsurii pufnind în râs şi spunând că în viaţa lui nu auzise o poveste mai ridicolă; apoi începu să compare călătoria lor pe străzile londoneze în trăsura lui Mr Norrell cu întâmplări din vechi fabule franţuzeşti şi italieneşti, în

care nebunii pleacă în larg, suiţi în găleţi pentru lapte, ca să aducă imaginea lunii oglindită pe fundul iazului – şi poate că spusele sale l-ar fi supărat pe Mr Norrell dacă acesta ar fi avut dispoziţia necesară pentru a-l asculta.

Ajunşi în Piaţa Brunswick, au găsit un grup restrâns de oameni adunaţi pe treptele de la intrare. Doi bărbaţi alergară să liniştească armăsarii; în lumina felinarului, cei din trăsură au observat că pe trepte se aflau cam o duzină dintre servitorii doamnei Wintertowne, cu toţii aşteptând nerăbdători sosirea magicianului care avea să le readucă tânăra stăpână la viaţă. Dată fiind natura umană, îndrăznesc să spun că printre ei erau, poate, şi câţiva animaţi doar de curiozitatea de a vedea cum arată un astfel de om. Însă pe chipurile multora se citeau semnele durerii; pe aceştia îi mânaseră, probabil, sentimente mai nobile să ia parte la acea priveghere tăcută pe stradă, în frig, în puterea nopţii.

Unul dintre ei luă o lumânare şi îi conduse pe Mr Norrell şi pe prietenii acestuia, căci locuinţa era cufundată în întuneric şi frig. Tocmai urcau scările, când auziră vocea doamnei Wintertowne strigând de sus:

— Robert! Robert! A venit Mr Norrell? O! Slavă Domnului! Şi apăru pe neaşteptate în faţa lor, în pragul unei uşi: Credeam că nu mai veniţi! Apoi, spre consternarea lui Mr Norrell, îi luă mâinile într-ale sale şi, strângându-le cu putere, îl imploră să folosească cele mai puternice vrăji pentru a o readuce la viaţă pe domnişoara Wintertowne. De bani nici nu se punea problema. Să-i spună de îndată preţul, oricare ar fi el! Orice, numai să i-o aducă înapoi pe copila ei dragă. Să-i promită că o va aduce!

Mr Norrell îşi drese glasul şi părea gata să înceapă una dintre expunerile sale lungi şi plictisitoare privind filosofia magiei moderne, când domnul Drawlight făcu un pas în faţă şi o apucă de mâini pe doamna Wintertowne, salvându-i astfel pe amândoi.

— Vă rog, scumpă doamnă, strigă Drawlight, să vă liniştiţi! Mr Norrell a venit, după cum vedeţi, şi trebuie să vedem ce putem face cu puterile sale. Vă roagă însă să nu mai pomeniţi de plată. Tot ce va face în această

seară va fi făcut din prietenie… Spunând acestea, domnul Drawlight se ridică pe vârfuri şi ridică bărbia, privind peste umărul doamnei Wintertowne către locul unde se afla Sir Walter Pole. Acesta tocmai se ridicase din fotoliu şi rămăsese mai la o parte, privindu-i pe nou-sosiţi. În lumina lumânării, părea palid şi cu privirea rătăcită, iar pe chip i se citea o expresie nouă, de slăbiciune. Cele mai simple reguli ale politeţii îi cereau să înainteze şi să vorbească nou-veniţilor, şi totuşi el nu o făcuse.

Două lucruri curioase de observat au fost momentul de ezitare pe care l-a avut Mr Norrell în pragul uşii şi faptul că a refuzat să mai înainteze înainte de a vorbi cu Sir Walter.

— Dar trebuie să vorbesc cu Sir Walter! Doar câteva vorbe să-i spun lui Sir Walter! Am să fac tot ce-mi stă în puteri pentru dumneavoastră, Sir Walter! strigă el din prag. Cum tânăra domnişoară n-a plecat, hm, de mult dintre noi, pot spune că situaţia e promiţătoare. Da, cred că pot îndrăzni să spun că situaţia este promiţătoare. Voi merge acum să-mi încep treaba, Sir Walter. Sper ca, la momentul potrivit, să am onoarea de a vă aduce veşti bune!

Toate acele asigurări pe care le cerşise doamna Wintertowne – fără să le primească – de la Mr Norrell erau acum oferite cu înfrigurare de către acesta lui Sir Walter, care era limpede că nu le dorea. Din sanctuarul salonului, Sir Walter încuviinţă şi apoi, văzând că Mr Norrell tot nu pleacă, strigă cu glas răguşit:

— Vă mulţumesc, domnule. Vă mulţumesc! Şi gura i se lăţi într-un fel curios. Poate că încercase să zâmbească.

— Mi-aş fi dorit din toată inima, Sir Walter, strigă şi Mr Norrell, să vă pot invita să mă însoţiţi ca să vedeţi exact ce fac, dar natura curioasă a acestui tip de magie cere ca persoana ce o înfăptuieşte să fie absolut singură. Voi avea, sper, onoarea de a vă arăta cum fac magie cu altă ocazie.

Sir Walter făcu o mică plecăciune şi se întoarse cu spatele.

Doamna Wintertowne tocmai vorbea cu servitorul ei, Robert, iar Drawlight profită de acest moment de

neatenţie ca să-l tragă deoparte pe Mr Norrell şi să-i şoptească agitat la ureche:

— Nu, nu, domnule! Nu-i trimiteţi de aici! Sfatul meu este să adunaţi cât mai mulţi spectatori în jurul patului. Vă asigur că asta e cea mai bună garanţie că despre cele întâmplate aici în această seară se va vorbi mâine dimineaţă în tot oraşul. Şi nu vă sfiiţi să produceţi puţină agitaţie ca să-i impresionaţi pe servitori – cele mai grozave incantaţii, vă rog! Of! Ce găgăuţă sunt! Ce bine era dacă mi-aş fi adus aminte să iau cu mine nişte prafuri chinezeşti, din cele care se aruncă în foc! Presupun că nici dumneavoastră nu aveţi aşa ceva.

Mr Norrell nu răspunse la această întrebare, cerând în schimb să fie dus de îndată la domnişoara Wintertowne.

Dar, cu toate că magicianul ceruse în mod expres să fie condus acolo doar el, prietenii lui dragi, domnul Drawlight şi domnul Lascelles, nu au fost atât de lipsiţi de consideraţie încât să-l lase să înfrunte singur acest moment hotărâtor al carierei lui; aşa că toţi trei au fost conduşi de Robert într-un dormitor aflat la etajul al doilea.

8

Un gentilom cu părul ca puful

Octombrie 1807

Nu era nimeni acolo.

Adică era, totuşi, cineva. Domnişoara Wintertowne zăcea întinsă pe pat, însă, dată fiind situaţia, întrebarea dacă ea mai conta ca prezenţă sau nu ţine de domeniul filosofiei.

O îmbrăcaseră într-o rochie albă şi îi puseseră la gât un lănţişor de argint; îi pieptănaseră şi aranjaseră părul frumos şi-i puseseră în urechi cercei cu perle şi granate. Însă era extrem de îndoielnic că domnişoarei Wintertowne îi mai păsa de astfel de lucruri. Fuseseră aprinse lumânări şi în sobă ardea un foc zdravăn, iar camera era plină de trandafiri ce răspândeau un parfum dulce, însă domnişoara Wintertowne ar fi zăcut la fel de liniştită şi în cea mai mizerabilă şi urât mirositoare maghernită din oraş.

— Nu era deloc urâtă, văd, spuse domnul Lascelles.

— N-ai văzut-o niciodată? zise Drawlight. O! Era o ruptă din soare. Un chip divin. Un înger.

— Chiar aşa? Şi uite-o cât de palidă şi pierită e acum! Am să le sfătuiesc pe toate femeile frumoase pe care le cunosc să nu moară, spuse domnul Lascelles. Se apropie mai mult de ea, apoi spuse: I-au închis ochii.

— Avea nişte ochi perfecţi, spuse Drawlight, de un cenuşiu-închis şi limpede, cu gene lungi şi negre şi sprâncene negre. Ce păcat că n-ai văzut-o niciodată – era exact genul de fată care ţi-ar fi stârnit admiraţia. Drawlight se întoarse apoi cu faţa la Mr Norrell. Ei bine, domnule, sunteţi gata să începeţi?

Mr Norrell se aşezase lângă foc. Atitudinea hotărâtă şi metodică pe care o avusese la sosire dispăruse; acum şedea cu capul plecat, oftând adânc, cu privirea fixată pe covor. Domnul Lascelles şi domnul Drawlight îl priviră cu interesul corespunzător caracterului fiecăruia – adică domnul Drawlight era agitat şi ochii

îi străluceau de nerăbdare, în vreme ce domnul Lascelles era calm şi zâmbea sceptic. Domnul Drawlight se îndepărtă respectuos de pat cu câţiva paşi, pentru ca Mr Norrell să poată să se apropie, iar domnul Lascelles se sprijini de un perete şi-şi încrucişă braţele la piept (o poziţie pe care o adopta adesea la teatru).

Mr Norrell oftă din nou.

— Domnule Drawlight, v-am spus deja că pentru acest fel de magie este nevoie de singurătate absolută. Trebuie să vă rog să aşteptaţi jos.

— Vai, domnule, protestă Drawlight. Desigur că doi prieteni atât de intimi ca Lascelles şi cu mine nu au cum să vă stânjenească. Suntem cele mai tăcute fiinţe de pe faţa pământului! Peste două minute veţi fi uitat deja că suntem aici. Şi, trebuie să vă spun, consider prezenţa noastră aici absolut necesară! Căci cine va răspândi mâine vestea realizării dumneavoastră, dacă nu Lascelles şi cu mine? Cine va descrie grandoarea inefabilă a momentului în care puterile dumneavoastră de magician vor triumfa şi tânăra fată se va întoarce din morţi? Sau chinul de nedescris al clipei în care veţi fi nevoit să vă recunoaşteţi înfrânt? Dumneavoastră, domnule, nu v-aţi descurca nici pe jumătate la fel de bine ca noi. Şi ştiţi asta prea bine.

— Poate, spuse Mr Norrell. Însă ceea ce sugeraţi este absolut imposibil. Nu voi începe, *nu pot* să încep până când nu veţi părăsi încăperea.

Sărmanul Drawlight! Nu avea cum să-l oblige pe magician să-şi înceapă lucrarea împotriva voinţei sale, dar să fie astfel alungat după ce aşteptase atât de mult să vadă magie! Era aproape de neîndurat. Chiar şi domnul Lascelles era puţin dezamăgit, pentru că sperase să fie martorul unor întâmplări pline de ridicol de care să poată râde în voie.

Odată plecaţi cei doi, Mr Norrell se ridică ostenit din fotoliu şi luă o carte pe care o adusese cu el. O deschise la pagina unde lăsase ca semn o scrisoare împăturită şi o puse pe o măsuţă, ca să o aibă la îndemână în caz de nevoie. Apoi începu să recite o vrajă.

Vraja îşi făcu efectul aproape imediat, căci apăru din senin ceva verde şi încăperea fu străbătută de o mireasmă proaspătă şi dulce, amintind de păduri şi câmpii. Mr Norrell se opri din vorbit.

Cineva apăruse în mijlocul camerei: o persoană înaltă şi frumoasă, cu tenul palid şi fără cusur şi cu o cantitate imensă de păr, decolorat şi strălucitor ca puful de păpădie. Ochii lui reci şi albaştri sclipeau; avea sprâncene prelungi şi negre, ridicate puţin la capete. Era îmbrăcat ca un gentilom oarecare, cu excepţia faptului că avea o haină de un verde incredibil de viu – culoarea pe care o au frunzele la începutul primăverii.

— O *Lar!* începu Mr Norrell cu vocea tremurătoare. O *Lar! Magnum opus est mihi tuo auxilio. Haec virgo*

mortua est et familia eius earn ad vitam redire vult[21]. Mr Norrell arătă spre silueta de pe pat.

La vederea domnişoarei Wintertowne, gentilomul cu părul ca puful deveni dintr-odată foarte interesat. Îşi desfăcu larg braţele într-un gest de încântare şi surpriză şi începu să vorbească foarte repede în latină. Mr Norrell, care era obişnuit mai degrabă cu latina scrisă sau tipărită în cărţi, îşi dădu seama că nu înţelege limba vorbită atât de repede, cu toate că recunoştea câte un cuvânt pe ici, pe colo, ca de pildă *formosa* şi *venusta,* cuvinte ce descriu frumuseţea feminină.

Mr Norrell aşteptă până când torentul verbal al celuilalt se potoli, după care îl îndemnă pe acesta să privească oglinda aflată deasupra şemineului. Acolo apăru o viziune înfăţişând-o pe domnişoara Wintertowne, care mergea pe o cărare strimtă şi pietroasă, într-un ţinut muntos şi mohorât.

— *Ecce mortua inter terram et caelum!* declară Mr Norrell. *Scito igitur,*

Lar, me ad hanc magnum operam te elegisse quia… [22]

— Da, da! strigă gentilomul, trecând brusc la engleză. V-aţi hotărât să mă invocaţi pe *mine* pentru că harul meu într-ale magiei e mai mare decât al tuturor celorlalţi membri ai rasei mele. Pentru că am fost slujitorul şi prietenul apropiat al lui Thomas Godbless, Ralph Stokesey, Martin Pale *şi* al Regelui Corb. Pentru că sunt viteaz, curtenitor, generos şi frumos ca lumina zilei! Toate astea se înţeleg de la sine! Ar fi fost o nebunie să invocaţi pe altcineva! Ştim amândoi cine sunt *eu.* Întrebarea e: Cine naiba sunteţi *dumneavoastră?*

— Eu? spuse Mr Norrell, surprins. Eu sunt cel mai mare magician al acestor timpuri!

Gentilomul ridică una din sprâncenele lui perfecte, surprins parcă să audă aşa ceva. Se plimbă roată în jurul lui Mr Norrell, cercetându-l din toate unghiurile. Apoi, lucrul cel mai nebunesc, îi luă peruca de pe cap lui Mr Norrell şi privi dedesubt, de parcă acesta ar fi fost o oală cu mâncare aflată pe foc, iar gentilomul – curios să afle ce avea la cină.

— Eu… eu sunt cel menit să readucă magia în Anglia! se bâlbâi Mr Norrell, apucând peruca şi punându-şi-o înapoi pe cap, niţel într-o parte.
— Mda, asta e *evident!* spuse gentilomul. Căci altfel nu m-aş afla aici. Doar nu vă închipuiţi că mi-aş pierde vremea cu vreun vraci de două parale? Dar *cine* sunteţi dumneavoastră? Asta doresc să ştiu. Ce feluri de magie aţi înfăptuit? Cine v-a fost mentor? Ce tărâmuri magice aţi vizitat? Ce duşmani aţi înfrânt? Cine vă sunt aliaţii?
Mr Norrell fu extrem de surprins la auzirea atâtor întrebări la care nu era deloc pregătit să răspundă. Se gândi o vreme, ezită, apoi o alese pe singura la care putea da un răspuns acceptabil.
— N-am avut niciun mentor. Am învăţat totul singur.
— Cum?
— Din cărţi.
— Cărţi! (Pe un ton de dispreţ absolut.)
— Da, chiar aşa. În zilele noastre se găseşte foarte multă magie în cărţi. Sigur, majoritatea celor scrise acolo sunt aiureli. Nimeni nu ştie mai bine decât mine cât de multe aiureli sunt în cărţi. Dar poţi găsi şi multe informaţii utile şi este uimitor cum, odată ce ai învăţat câte ceva, începi să-ţi dai seama…
Mr Norrell se simţea din ce în ce mai în largul său, vorbind despre subiectul preferat – dar gentilomul cu părul ca puful nu avea răbdare să-i asculte pe alţii vorbind, aşa că îl întrerupse.
— Eu sunt primul din rasa mea pe care îl vedeţi?
— O, da!
Răspunsul păru să-i facă plăcere gentilomului cu părul ca puful, care zâmbi.
— Aşa deci! Dacă accept să o readuc la viaţă pe această tânără, ce răsplată voi primi?
Mr Norrell îşi drese glasul.
— Ce anume…? spuse el, uşor răguşit.
— O! Asta e simplu ca bună ziua! strigă gentilomul cu părul ca puful. Dorinţele mele sunt cât se poate de modeste. Din fericire nu mă încearcă nici lăcomia, nici ambiţiile sordide. De fapt, după cum veţi vedea, propunerea mea va fi mai mult în folosul

dumneavoastră decât al meu – sunt o persoană altruistă! Nu vreau decât să-mi daţi voie să vă ajut la lucrările dumneavoastră, să vă sfătuiesc în toate privinţele şi să vă ghidez studiul. A! Şi va mai trebui să le spuneţi tuturor că cele mai mari realizări ale dumneavoastră mi se datorează, în cea mai mare parte, mie!

Mr Norrell părea că nu se simte prea bine. Tuşi, apoi mormăi ceva despre generozitatea gentilomului.

— Dacă aş fi genul de magician care doreşte să-şi încredinţeze afacerile altcuiva, atunci oferta dumneavoastră ar fi bine-venită. Însă din păcate… mă tem… Pe scurt, nu am de gând să mai apelez la serviciile dumneavoastră – şi nici la ale vreunui alt membru al rasei dumneavoastră – niciodată.

Urmă o tăcere îndelungată.

— Găsesc că sunteţi foarte nerecunoscător, declară gentilomul cu răceală. Mi-am dat osteneala de a vă face această vizită. V-am ascultat cât se poate de binevoitor conversaţia anostă. Am trecut cu vederea, răbdător, ignoranţa dumneavoastră cu privire la formalităţile şi eticheta potrivită folosită în magie. Iar acum dumneavoastră mă batjocoriţi refuzându-mi ajutorul. Alţi magicieni, pot să vă spun, au trecut prin tot felul de chinuri pentru a obţine ajutorul meu. Poate că ar fi mai bine să stau de vorbă cu celălalt. Poate că el ştie mai bine decât dumneavoastră cum trebuie să li te adresezi unor persoane de rang înalt. Gentilomul aruncă o privire în jur, apoi urmă:

— Nu-l văd. Unde e?

— Cine?

— Celălalt.

— Celălalt ce?

— Magician!

— Magi… Cuvântul i se opri pe buze lui Mr Norrell. Nu, nu! Nu mai e niciun alt magician! Eu sunt singurul. Vă asigur că sunt singurul. Ce vă face să credeţi că…?

— *Bineînţeles* că mai e un magician! declară gentilomul, găsind parcă ridicolă negarea unui lucru atât de evident. Doar e cel mai bun prieten pe care-l aveţi!

— Eu nu am prieteni, spuse Mr Norrell.

Era extrem de uimit. La cine oare se referea spiriduşul? La Childermass? La Lascelles? La *Drawlight?*

— Are părul roşu şi nasul lung. Şi e foarte înfumurat – ca toţi englezii, de altfel! spuse gentilomul cu părul ca puful.

Spusele lui însă nu clarificau cu nimic situaţia. Childermass, Lascelles şi Drawlight erau cu toţii înfumuraţi, fiecare în felul său, atât Childermass, cât şi Lascelles aveau nasul lung, dar niciunul dintre ei nu avea părul roşu. Mr Norrell nu înţelegea nimic, aşa că reveni, oftând adânc, la problema care îl preocupa pe moment.

— Nu vreţi să mă ajutaţi, deci? spuse el. Nu vreţi să o readuceţi la viaţă pe această tânără femeie?

— N-am spus asta! spuse gentilomul cu părul ca puful, pe un ton care sugera mirarea că Mr Norrell se gândise la aşa ceva. Trebuie să mărturisesc, urmă el, că în ultimele secole m-am cam plictisit de compania familiei şi servitorilor mei. Surorile şi verii mei au multe virtuţi lăudabile, dar au şi lipsuri. Sunt, îmi pare rău să o spun, cam lăudăroşi, înfumuraţi şi mândri. Această tânără femeie, spuse el arătând spre domnişoara Wintertowne, avea, probabil, toate înzestrările şi virtuţile obişnuite. Era plină de graţie? Spirituală? Vioaie? Capricioasă? Dansa aidoma razelor de soare? Călărea ca vântul? Cânta cu voce de înger? Ţesea ca Penelopa? Vorbea franceza, italiana, germana, bretona, velşa şi multe alte limbi?

Mr Norrell spuse că probabil aşa era. Credea că tocmai cu astfel de lucruri se ocupau tinerele fete moderne.

— Atunci va fi o tovarăşă minunată pentru mine! declară gentilomul cu părul ca puful, bătând din palme.

Mr Norrell îşi linse buzele, agitat.

— Ce anume propuneţi?

— Daţi-mi jumătate din viaţa domnişoarei şi batem palma.

— Jumătate din viaţă? repetă Mr Norrell.

— Jumătate, spuse gentilomul cu părul ca puful.

— Dar ce vor spune prietenii ei când vor afla că am fost de acord să-i cedez jumătate din viaţă? întrebă Mr Norrell.

— O! Nu vor afla niciodată. Puteţi avea încredere în mine, spuse gentilomul. În plus, acum nu mai are viaţă deloc. Jumătate de viaţă e mai bună decât nimic.

Într-adevăr, jumătate de viaţă părea cu mult mai bună decât nimic. Având jumătate de viaţă, domnişoara Wintertowne putea să se mărite cu Sir Walter şi să-l salveze de la faliment. Iar Sir Walter şi-ar fi păstrat postul şi ar fi sprijinit planurile lui Mr Norrell de a reanima magia englezească. Însă Mr Norrell citise foarte multe cărţi în care se vorbea despre înţelegeri încheiate de alţi magicieni englezi cu membri ai acestei rase, aşa că ştia prea bine cât de vicleni pot fi ei. Crezu astfel că şi-a dat seama în ce fel voia să-l păcălească gentilomul.

— Cât de lungă e o viaţă? întrebă el.

Gentilomul cu părul ca puful deschise braţele într-un gest de candoare absolută.

— Cât de lungă doriţi să fie?

Mr Norrell se gândi câteva clipe.

— Să presupunem că ar trăi până la nouăzeci şi patru de ani. Aceasta ar fi o vârstă bună. Acum are nouăsprezece. Asta înseamnă că i-ar mai rămâne de trăit şaptezeci şi cinci de ani. Dacă ar fi să-i mai daţi şaptezeci şi cinci de ani, nu văd de ce să nu luaţi dumneavoastră jumătate din ei.

— Şaptezeci şi cinci de ani, acceptă gentilomul cu părul ca puful, din care exact jumătate îmi aparţin.

Mr Norrell îl privi agitat.

— Trebuie să mai facem ceva? întrebă el. Poate să semnăm ceva?

— Nu, însă voi lua ceva ce-i aparţine domnişoarei ca simbol al drepturilor pe care le am asupra ei.

— Luaţi unul dintre aceste inele, sugeră Mr Norrell, sau lănţişorul pe care-l are la gât. Sunt sigur că pot oferi o explicaţie pentru lipsa unui inel sau a unui lănţişor.

— Nu, spuse gentilomul cu părul ca puful. Trebuie să fie ceva… A! Am găsit!

***

Drawlight şi Lascelles se aflau în salonul unde se cunoscuseră Mr Norrell şi Sir Walter. Încăperea era destul de sumbră. Focul ardea potolit în şemineu, iar lumânările aproape că se terminaseră. Perdelele nu erau trase, şi nu se gândise nimeni să ridice obloanele. Ploaia bătea trist în ferestre.

— Nici că se putea noapte mai potrivită pentru a scula morţii din somn, observă domnul Lascelles. Ploaia şi crengile copacilor lovesc în pervaz, vântul geme pe horn în jos – sunt întrunite toate efectele scenice potrivite, aş spune. Mă cuprinde adesea cheful de a scrie piese de teatru, şi cred că cele petrecute în seara asta îmi vor servi drept inspiraţie pentru o nouă încercare – o tragicomedie despre încercările disperate ale unui ministru ajuns în sapă de lemn de a face nişte bani prin orice mijloace posibile, începând cu o căsătorie din interes şi terminând cu vrăjitorii. Îmi închipui că ar fi foarte bine primită de public. Cred că am să-i dau titlul *Ce păcat că fata-i moartă.*

Lascelles se opri din vorbit, lăsându-i timp lui Drawlight să se amuze pe seama spiritului făcut, însă lui Drawlight îi pierise tot cheful de glumă din cauza refuzului magicianului de a-l accepta ca martor la înfăptuirea magiei, aşa că întrebă doar atât:

— Unde crezi că au plecat cu toţii?

— Nu ştiu.

— Ei bine, având în vedere tot ce am făcut noi pentru ei, cred că meritam să fim trataţi ceva mai bine! Cu nu mai mult de jumătate de ceas în urmă nu mai ştiau cum să-şi arate recunoştinţa faţă de noi. Iar acum ne-au uitat de tot – ce urât din partea lor! Unde mai pui că nu ne-au oferit nici măcar o felie de prăjitură de când am sosit. E drept că e o oră cam târzie pentru cină – cu toate că mie, unul, mi-e o foame de lup! Tăcu o clipă, apoi remarcă: Focul e pe cale să se stingă.

— Mai pune nişte cărbuni, atunci, sugeră Lascelles.

— Ce vorbeşti! Vrei să mă murdăresc?

Una câte una, lumânările se stinseră, şi lumina focului scăzu din ce în ce mai mult, până când în cele din urmă tablourile cu Veneţia se transformară în pătrate mari şi negre atârnate pe pereţii de un negru

ceva mai puţin intens. Cei doi rămaseră tăcuţi vreme îndelungată.

— A bătut de unu şi jumătate! zise Drawlight dintr-odată. Cum mai sună a pustiu! Ah! Toate lucrurile îngrozitoare din romane se întâmplă exact la bătaia clopotelor de la biserică sau atunci când pendula anunţă ora fixă într-o casă întunecată!

— Nu ţin minte să se fi întâmplat vreodată ceva îngrozitor la unu şi jumătate, spuse Lascelles.

Chiar atunci cei doi auziră paşi pe trepte – care înaintară de îndată pe coridor. Uşa salonului se deschise brusc şi în cadrul ei apăru cineva cu o lumânare în mână.

Drawlight bâjbâi după vătrai.

Însă nu era decât Mr Norrell.

— Nu vă speriaţi, domnule Drawlight. Nu aveţi de ce.

Această asigurare nu era însă confirmată de expresia feţei lui Mr Norrell, aşa cum se vedea ea în lumina lumânării; era foarte palid, iar în ochii larg deschişi se mai vedeau încă, parcă, urme de teamă.

— Unde e Sir Walter? întrebă el. Unde sunt ceilalţi? Domnişoara Wintertowne vrea să-şi vadă mama.

Mr Norrell a fost nevoit să repete de două ori această ultimă propoziţie pentru ca cei doi domni să-l înţeleagă.

Lascelles clipi de câteva ori, apoi deschise gura, surprins parcă; dar îşi luă seama imediat, închise gura şi-şi luă o expresie de superioritate, pe care o păstră pe chip tot restul nopţii, ca şi cum i se întâmplă mereu să viziteze case unde tinere fete erau readuse la viaţă şi considera că de această dată lucrurile fuseseră cam plictisitoare. Drawlight, în schimb, avea o mie de lucruri de spus şi cred că le-a spus pe toate, însă din păcate nimănui nu-i ardea să-şi concentreze atenţia asupra lui şi să descopere care erau acele lucruri.

Drawlight şi Lascelles au fost trimişi în căutarea lui Sir Walter. Acesta a găsit-o pe doamna Wintertowne, iar Mr Norrell a condus-o pe femeia ce plângea şi tremura în camera fiicei ei. Între timp, vestea că domnişoara Wintertowne se întorsese la viaţă ajunse şi în alte părţi ale casei; aflând aceasta, servitorii se

lăsară cuprinşi de bucurie şi de recunoştinţă faţă de Mr Norrell, domnul Drawlight şi domnul Lascelles. Un majordom şi doi servitori s-au apropiat de domnul Drawlight şi i-au cerut permisiunea de a spune că, dacă, vreodată, domnul Drawlight şi domnul Lascelles vor avea nevoie de un serviciu cât de mic pe care l-ar fi putut oferi respectivul majordom şi respectivii servitori, nu trebuia decât să spună o vorbă.

Domnul Lascelles îi şopti domnului Drawlight că nu-şi dăduse seama până atunci că manifestările de bunătate vor duce la situaţia în care atâţia oameni de cea mai joasă speţă i se adresează pe un ton atât de familiar – era de-a dreptul deranjant – va avea grijă să evite cu totul astfel de manifestări pe viitor. Din fericire, respectivii oameni de joasă speţă erau atât de bucuroşi, încât nu şi-au dat seama că-l jigniseră.

Se aflǎ curând că domnişoara Wintertowne se dăduse jos din pat şi, susţinută de braţul lui Mr Norrell, se dusese în camera de zi, unde şedea acum într-un fotoliu cu o ceaşcă de ceai.

Drawlight şi Lascelles fură şi ei invitaţi la etaj, într-un salonaş drăguţ, unde se aflau domnişoara Wintertowne, mama ei, Sir Walter, Mr Norrell şi o parte dintre servitori.

Privindu-i pe doamna Wintertowne şi pe Sir Walter ai fi zis că ei fuseseră cei care călătoriseră prin mai multe tărâmuri supranaturale în acea seară, atât erau de traşi la faţă şi pământii; doamna Wintertowne plângea încetişor, iar Sir Walter îşi trecea din când în când mâna pe frunte, ca un om care a fost martorul unor orori.

Domnişoara Wintertowne, pe de altă parte, părea destul de calmă şi stăpână pe ea, ca o tânără care a petrecut o seară liniştită la ea acasă. Era aşezată pe un fotoliu, purtând aceeaşi rochie elegantă cu care o văzuseră mai devreme Drawlight şi Lascelles. Se ridică în picioare şi îi adresă un zâmbet lui Drawlight.

— Cred, domnule, că nu ne-am întâlnit decât de câteva ori până acum, însă am aflat cât de mult vă datorez. Mă tem doar că îmi este peste puteri să mă revanşez faţă de dumneavoastră. Faptul că mă aflu aici se datorează în mare parte energiei şi insistenţelor

dumneavoastră. Vă mulţumesc, domnule. Vă mulţumesc nespus.

Şi, spunând acestea, întinse mâinile către el; Drawlight i le luă într-ale lui.

— O! Doamnă! strigă el, copleşind-o cu plecăciuni şi zâmbete. A fost, vă asigur, o nemaipomenită onoa…

Apoi se opri şi rămase tăcut câteva clipe.

— Doamnă? spuse el. Râse apoi scurt, încurcat (ceea ce era un lucru destul de ciudat – căci lui Drawlight nu i se întâmpla des să fie încurcat). Nu-i dădu drumul mâinilor, însă se uită în jur, căutând parcă pe cineva care să-l scoată din încurcătură. Apoi ridică una din mâinile fetei şi i-o arătă. Ea nu păru deloc alarmată de ceea ce vedea, însă pe chip i se aşternu mirarea; ridică mâna, arătându-i-o mamei sale.

Degetul mic de la mâna stângă îi dispăruse.

9

Lady Pole

Octombrie 1807

S-a spus cândva (de către o doamnă infinit mai inteligentă decât autoarea acestor rânduri) că oamenii manifestă sentimente extrem de calde faţă de tinerii care mor şi faţă de cei care se căsătoresc. Închipuiți-vă, aşadar, de câtă grijă şi interes era înconjurată domnişoara Wintertowne! Nici o altă tânără nu se mai bucurase vreodată de asemenea avantaje: căci ea murise marţi, fusese readusă la viaţă în primele ceasuri ale zilei de miercuri, iar joi s-a căsătorit; ceea ce, spuneau unii, implica prea multe emoţii pentru o singură săptămână.

Toată lumea dorea să o vadă. Cei mai mulţi nu ştiau decât că fata îşi pierduse un deget la trecerea din lumea aceasta în cealaltă şi înapoi. Tocmai asta le stârnea cel mai mult curiozitatea: suferise oare şi alte schimbări? Nu ştia nimeni.

Miercuri dimineaţă (după fericita întâmplare care o readusese la viaţă), personajele principale ale acestei miraculoase aventuri păreau că iau parte la o conspiraţie cu scopul de a ţine totul secret; celor veniţi în vizită de dimineaţă la casa din Piaţa Brunswick nu li s-a spus decât că domnişoara Wintertowne şi mama ei se odihnesc; şi în Piaţa Hanover situaţia era aceeaşi – Mr Norrell era foarte ostenit – era imposibil să primească pe cineva; cât despre Sir Walter Pole, nimeni nu ştia prea bine unde putea fi găsit (deşi se bănuia că se află acasă la doamna Wintertowne, în Piaţa Brunswick). Dacă n-ar fi fost domnul Drawlight şi domnul Lascelles (ce suflete generoase!), oraşul n-ar fi aflat absolut nimic, însă cei doi s-au plimbat binevoitori prin Londra, făcându-şi apariţia într-un număr de-a dreptul absurd de saloane, salonaşe, sufragerii şi camere de primire. E imposibil de spus de câte ori a fost invitat Drawlight să ia loc la masă în acea zi – noroc că nu era el cine ştie ce mâncăcios,

pentru că altfel aparatul lui digestiv ar fi avut cu siguranţă de suferit. A povestit de cel puţin cincizeci de ori cum, după învierea domnişoarei Wintertowne, doamna Wintertowne şi cu el vărsaseră lacrimi împreună; cum Sir Walter şi cu el îşi strânseseră mâna bucuroşi; cum Sir Walter îi adresase mulţumiri pline de recunoştinţă şi cum el îl rugase fierbinte pe Sir Walter să nu mai pomenească de asta; şi cum doamna Wintertowne insistase ca atât el, cât şi domnul Lascelles să fie duşi acasă cu trăsura ei personală.

Sir Walter Pole părăsise locuinţa doamnei Wintertowne pe la ora şapte şi se întorsese acasă ca să doarmă câteva ceasuri, dar revenise în Piaţa Brunswick pe la prânz, exact cum presupunea toată lumea. (Cum le mai ştiu pe toate vecinii!) Deja doamna Wintertowne îşi dăduse seama că fiica ei se bucura acum de o oarecare popularitate; că ajunsese, cum s-ar spune, o persoană publică peste noapte. Pe lângă cărţile de vizită ce se adunau la uşă, soseau mereu nenumărate scrisori şi mesaje de felicitare pentru domnişoara Wintertowne, multe dintre ele de la oameni de care doamna Wintertowne nu auzise niciodată. „Daţi-mi voie, doamnă, scria cineva, să vă îndemn să uitaţi de apăsarea văii umbrelor ce v-a fost arătată."

Doamna Wintertowne găsea deosebit de neplăcut faptul că persoane necunoscute se credeau îndreptăţite la a face comentarii cu privire la o chestiune atât de intimă ca învierea şi că îşi manifestau curiozitatea în scrisori trimise fiicei sale; avea multe de spus la adresa acestor fiinţe vulgare şi prost crescute, iar când Sir Walter a ajuns în Piaţa Brunswick a fost nevoit să le asculte pe toate.

— Sfatul meu, doamnă, spuse el, este să nu vă mai gândiţi la toate astea. Aşa cum ştim prea bine noi, politicienii, o atitudine demnă şi discretă este cea mai bună apărare împotriva acestui gen de impertinenţe.

— O! Sir Walter! strigă viitoarea lui soacră. Cât de mult mă bucur să văd cât de adesea părerile noastre coincid! Demnitate şi tăcere. Cât de adevărat. Nu cred că putem fi prea discreţi când vine vorba de suferinţele bietei, dragei mele Emma. După ziua de mâine eu,

una, sunt hotărâtă să nu mai pomenesc niciodată acest subiect.

— Totuşi, spuse Sir Walter, poate că nu e cazul să mergem chiar atât de departe. Ştiţi, nu putem să-l uităm pe Mr Norrell. Persoana lui ne va aduce mereu aminte de cele petrecute. Mă tem că trebuie să-l ţinem aproape de acum înainte pe Mr Norrell – căci n-o să-i putem mulţumi niciodată îndeajuns pentru serviciul pe care ni l-a făcut. Se opri o clipă, apoi adăugă, cu o grimasă: Din fericire, Mr Norrell a avut bunătatea de a-mi spune cum mă pot achita *eu* de obligaţie.

Se referea la o conversaţie pe care o purtaseră Sir Walter şi Mr Norrell la ora patru în acea noapte, când Mr Norrell îl oprise pe Sir Walter pe scări şi îi vorbise îndelung despre planurile sale de a-i zăpăci pe francezi cu ajutorul magiei.

Doamna Wintertowne spuse că îi va face plăcere, desigur, să-i arate lui Mr Norrell tot respectul şi consideraţia cuvenite; le va spune tuturor cât de mult îl apreciază. Lăsând la o parte talentul său excepţional de magician – care, spuse doamna Wintertowne, nu era nevoie să fie amintit cu ocazia vizitelor acestuia – Mr Norrell părea un gentilom cum scrie la carte.

— Aşa e, spuse Sir Walter. Însă acum trebuie să ne concentrăm în primul rând asupra domnişoarei Wintertowne şi să avem grijă să nu se obosească prea mult – tocmai despre asta voiam să vă vorbesc. Nu ştiu ce părere aveţi dumneavoastră, dar eu cred că ar fi mai bine să mai amânăm nunta cu o săptămână sau două.

Doamna Wintertowne nu putea fi de acord; toate aranjamentele erau deja făcute şi o bună parte din mâncare era deja gata. Supă, aspic, cărnuri fierte, sturion murat şi aşa mai departe – toate erau pregătite; ce rost avea să lase toate aceste mâncăruri să se strice numai ca să o ia de la capăt cu pregătirile peste o săptămână? Sir Walter nu putu să se opună acestor argumente de ordin gospodăresc, aşa că sugeră s-o întrebe pe domnişoara Wintertowne dacă se simţea destul de în putere pentru eveniment.

Aşa că cei doi se ridicară şi părăsiră salonul îngheţat (unde stătuseră de vorbă până atunci) şi urcară la etajul

doi, în camera de zi a domnişoarei Wintertowne, şi îi cerură părerea.

— O! spuse ea. Mă simt mai bine ca niciodată. Mă simt foarte în putere şi sănătoasă. Vă mulţumesc. Am şi făcut o plimbare în dimineaţa asta. Nu merg adesea la plimbare, pentru că rareori mă simt în stare să fac acest efort, dar în dimineaţa asta casa mi s-a părut o închisoare. Tânjeam să ies afară.

Sir Walter părea foarte îngrijorat.

— A fost un lucru înţelept? spuse el, întorcându-se către doamna Wintertowne. Oare a fost bine să facă asta?

Doamna Wintertowne deschise gura pentru a protesta, dar fiica ei începu să râdă şi exclamă:

— O! Mama n-a ştiut nimic, vă asigur. Am ieşit în timp ce ea dormea. Barnard m-a însoţit. Şi am dat roată Pieţei Brunswick de douăzeci de ori. Douăzeci – ce ridicol, nu-i aşa? Însă doream atât de mult să mă plimb! Cred că aş fi început chiar să alerg, dacă lucrul acesta ar fi fost posibil, dar în Londra, ştiţi… Şi începu iar să râdă. Am vrut să merg şi mai departe, dar Barnard nu m-a lăsat. Barnard era extrem de agitată şi de îngrijorată ca nu cumva să leşin în mijlocul drumului. Nu m-a lăsat să mă îndepărtez prea mult de casă.

Cei doi o priviră lung. Fusese – lăsând la o parte orice altceva – cel mai lung discurs pe care-l auzise Sir Walter vreodată de la ea. Fata şedea cu spatele drept, cu ochii strălucitori şi cu figura înfloritoare – întruchiparea sănătăţii şi a frumuseţii. Vorbea atât de repede şi cu aşa o lumină în priviri; părea atât de voioasă şi de însufleţită. Ai fi zis că Mr Norrell nu-i dăduse doar viaţa înapoi, ci de două sau trei ori mai multă viaţă decât înainte.

Era foarte straniu.

— Sigur, spuse Sir Walter, dacă te simţi destul de bine pentru a face mişcare sunt convins că nimeni nu te va împiedica – mişcarea te va întări şi-ţi face bine. Dar poate că ar fi bine, deocamdată, să nu mai pleci din casă fără să spui nimănui. Nu e destul să te însoţească Barnard. De mâine, dacă îmi permiţi, voi avea eu onoarea de a face acest lucru.

— Dar dumneavoastră sunteţi ocupat, Sir Walter, îi reaminti fata. Aveţi atâtea treburi la guvern.

— E adevărat, însă…

— O! Ştiu că veţi fi aproape mereu ocupat cu chestiuni de afaceri. Ştiu şi că nu trebuie să mă aştept la altceva.

Părea atât de voioasă în resemnarea ei cu faptul că va fi neglijată, încât Sir Walter simţi impulsul de a protesta – însă ea avea atâta dreptate în ceea ce spusese, încât renunţă. Din prima clipă în care o văzuse în casa doamnei Winsell, la Bath, fusese impresionat de frumuseţea şi eleganţa ei – iar acum se gândi că ar fi foarte bine nu numai să se însoare cu ea cât mai curând posibil, ci şi să ajungă să o cunoască mai bine – căci începuse să creadă că, lăsând la o parte averea ei, domnişoara Wintertowne avea să-i fie o soţie foarte potrivită. Se gândi că un ceas de conversaţie cu ea va deschide calea către acea apropiere şi încredere atât de necesare între doi soţi. Spera că, stând de vorbă cu ea între patra ochi, va descoperi că aveau multe gusturi şi înclinaţii comune. Câteva dintre lucrurile spuse de ea îl încurajau să creadă aceasta.

Şi, fiind un bărbat – inteligent – de patruzeci şi doi de ani, deţinea, desigur, multe informaţii şi opinii despre aproape orice subiect; opinii pe care era nerăbdător să i le împărtăşească acestei fermecătoare femei de nouăsprezece ani – căci ea, credea el, nu putea decât să le găsească extrem de captivante pe toate. Însă, dat fiind că până acum *el* fusese foarte ocupat cu afacerile, iar *ea* fusese bolnavă, nu reuşiseră încă să poarte această conversaţie interesantă; şi acum ea îi spunea că se aşteaptă ca lucrurile să rămână neschimbate şi după căsătorie. Nu părea deranjată de acest lucru. Ba chiar, vioaie şi veselă cum era acum, părea de-a dreptul amuzată că el se amăgise cu gândul că situaţia avea să se schimbe.

Din păcate, Sir Walter întârziase deja la o întâlnire cu ministrul de Externe, aşa că îi luă mâna domnişoarei Wintertowne (mâna cea întreagă, dreapta) şi o sărută galant; îi spuse că aşteaptă cu nerăbdare ziua de mâine, când va deveni cel mai fericit dintre

oameni; ascultă politicos – cu pălăria în mână – micul discurs al doamnei Wintertowne pe marginea acestui subiect; şi plecă hotărât să analizeze această situaţie – de îndată ce va avea timp.

Cununia avu loc, într-adevăr, a doua zi dimineaţă, la Biserica St George din Piaţa Hanover. La ea au luat parte toţi miniştrii Maiestăţii Sale, doi sau trei dintre ducii regali, jumătate de duzină de amirali, un episcop şi câţiva generali. Însă trebuie să spun cu regret că, oricât de importanţi erau aceşti oameni pentru pacea şi prosperitatea naţiei, în ziua căsătoriei domnişoarei Wintertowne cu Sir Walter Pole nu i-a păsat nimănui de ei nici cât negru sub unghie. Cel care a atras cele mai multe priviri, cel pe care toată lumea îl arăta cu degetul şi despre care se auzeau cele mai multe vorbe şoptite a fost magicianul, Mr Norrell.

10

Cât de greu este să-i găseşti de lucru unui magician

Octombrie 1807

Sir Walter intenţionase să le prezinte pas cu pas subiectul magiei celorlalţi miniştri, lăsându-i să se obişnuiască treptat cu ideea înainte de a le propune folosirea talentelor lui Mr Norrell în război. Se temea că ceilalţi se vor opune ideii; era convins că domnul Canning se va arăta sarcastic, că lordul Castlereagh va refuza să coopereze şi ducele de Chatham va fi, în cel mai bun caz, amuzat.

Însă toate temerile sale se dovediră nefondate. Miniştrii, descoperi el în curând, erau la curent cu recentele întâmplări, ca toată lumea din Londra. La următoarea întrunire a cabinetului de la Burlington House[23] s-au declarat nerăbdători să-l ia în serviciu pe singurul magician al Angliei. Însă nu era deloc limpede ce anume i se putea da acestuia de făcut. Trecuseră două sute de ani de când guvernul Angliei angajase ultima oară un magician, astfel că îşi pierduseră oarecum exerciţiul.

— Problema *mea* cea mai gravă, explică lordul Castlereagh, este găsirea de oameni care să se înroleze în armată – o sarcină practic imposibil de rezolvat, vă asigur; britanicii sunt o rasă cu prea puţine însuşiri militare. Însă am pus ochii pe Lincolnshire; am auzit că porcii din Lincolnshire sunt grozavi, iar oamenii de acolo, care se hrănesc cu carnea lor, sunt bine clădiţi şi puternici. Aşa că ce mi-ar trebui mie ar fi o vrajă care să afecteze întreg ţinutul Lincolnshire, trezind în trei-patru mii de tineri dorinţa aprigă de a se face soldaţi şi de a se bate cu francezii. Îl privi gânditor pe Sir Walter. Ce ziceţi, Sir Walter, o fi ştiind prietenul dumneavoastră aşa o vrajă?

Sir Walter nu ştia, dar promise să-l întrebe pe Mr Norrell.

În aceeaşi zi, mai târziu, Sir Walter îi făcu o vizită lui Mr Norrell şi îi puse această întrebare. Mr Norrell se arătă încântat. Nu credea să mai fi propus vreodată cineva aşa o vrajă şi îl rugă pe Sir Walter să-i transmită complimentele sale lordului Castlereagh, pe care îl considera posesorul unei minţi foarte originale. Cât despre posibilitatea de a înfăptui aşa ceva…

— Dificultatea constă în a restrânge zona de aplicare a vrăjii la ţinutul Lincolnshire – şi în a o face să-i afecteze doar pe tinerii bărbaţi. Există pericolul ca, dacă vraja reuşeşte – şi îmi place să cred că ar reuşi – întregul ţinut Lincolnshire, precum şi câteva ţinuturi învecinate, să rămână complet fără populaţie.

Sir Walter se întoarse la lordul Castlereagh cu un refuz.

Următorul lucru propus de miniştri i-a făcut mult mai puţină plăcere lui Mr Norrell. Toată lumea din Londra se gândea acum numai la învierea lui lady Pole, iar miniştrii nu făceau în niciun caz excepţie de la această regulă a fascinaţiei generale. Lordul Castlereagh a dat tonul, atunci când i-a întrebat pe ceilalţi miniştri cine fusese persoana de care Napoleon Bonaparte se temuse cel mai mult pe lume? Cine părea că ştie mereu care va fi următoarea mutare a hainului împărat francez? Cine repurtase o victorie atât de răsunătoare asupra francezilor, încât aceştia nu mai îndrăzniseră să scoată nasurile lor franţuzeşti din porturi? Cine întrunise toate calităţile specifice rasei englezeşti? Cine altul, spuse lordul Castlereagh, dacă nu lordul Nelson? Era limpede că primul lucru de făcut era readucerea la viaţă a lordului Nelson. Lordul Castlereagh îi ceru iertare lui Sir Walter – poate că înţelesese el ceva greşit – dar de ce mai pierdeau vremea discutând despre asta?

La care domnul Canning, un om energic şi certăreţ, replică imediat că, într-adevăr, lordului Nelson i se simţea mult lipsa, căci Nelson fusese eroul întregii naţiuni şi realizase tot ceea ce spusese lordul Castlereagh. Însă, la urma urmei – şi lordul Canning nu dorea prin aceasta să jignească cu nimic Marina, această glorioasă instituţie britanică – Nelson fusese doar un marinar, pe când răposatul domn Pitt fusese de

toate[24]. Dacă era vorba să fie readus cineva la viaţă, atunci sigur că exista o singură opţiune – şi anume Pitt.

Lordul Chatham (care era, de altfel, fratele răposatului domn Pitt) sprijini, fireşte, această propunere, dar spuse că nu înţelege de ce trebuia să se facă o alegere – de ce să nu fie înviaţi atât Pitt, cât şi Nelson? Nu trebuia decât să-l plătească dublu pe Mr Norrell, ceea ce, spera el, nu avea să fie o problemă.

Atunci alţi miniştri au venit cu noi propuneri de candidaţi la înviere, până când se ajunse la situaţia de a goli, ipotetic, jumătate din cavourile Angliei. Se întocmi curând o listă destul de lungă şi începură, bineînţeles, să se certe pe această temă.

— Nu e bine, spuse Sir Walter. Trebuie să începem de undeva, iar eu cred că pe fiecare dintre noi prietenia cu domnul Pitt ne-a ajutat să ajungem unde suntem. Ar fi urât din partea noastră să dăm întâietate altcuiva.

Aşa că au trimis un curier să-l aducă pe Mr Norrell din Piaţa Hanover la Burlington House. Mr Norrell a fost condus în salonul minunat zugrăvit unde se aflau miniştrii. Sir Walter i-a spus de îndată că aveau în plan o nouă înviere.

Mr Norrell păli şi mormăi că numai aprecierea pe care o avea faţă de Sir Walter îl determinase să recurgă la un gen de magie pe care altfel nu ar fi pus-o în practică niciodată – că nu dorea câtuşi de puţin să mai facă o încercare – miniştrii nu-şi dădeau seama ce îi cereau.

Dar când Mr Norrell înţelese exact *pe cine* doreau ei să readucă la viaţă, păru dintr-odată mult mai uşurat şi spuse ceva despre starea *cadavrului.*

Atunci se gândiră şi miniştrii că domnul Pitt murise de aproape doi ani şi că, oricât de devotaţi îi fuseseră lui Pitt pe când acesta trăia, nu doreau deloc să-l vadă aşa cum era acum. Lordul Chatham (fratele domnului Pitt) remarcă trist că bietul William era probabil oale şi ulcele.

Nimeni n-a mai pomenit acest subiect după aceea.

Peste aproximativ o săptămâna, lordul Castlereagh a propus ca Mr Norrell să fie trimis în Olanda sau poate în Portugalia – locuri unde miniştrii sperau să-şi creeze o poziţie de avantaj împotriva lui Bonaparte – iar acolo

să facă magie sub comanda generalilor şi amiralilor. Aşa că i-au trimis în Piaţa Hanover pe amiralul Paycocke, un bătrân lup de mare cu faţa roşie, şi pe căpitanul Harcourt-Bruce de la Regimentul 20 de dragoni, în chip de expediţie combinată a Armatei şi a Marinei, ca să stea de vorbă cu Mr Norrell.

Căpitanul Harcourt-Bruce nu era numai dichisit, frumos şi curajos, ci şi o fire destul de romantică. Era extrem de încântat de faptul că magia se reîntorsese în Anglia. Citea cu plăcere povestiri de istorie romanţată – şi avea în cap numai bătălii din vechime, în care englezii erau depăşiţi ca număr de francezi şi sortiţi pieirii, când dintr-odată se auzea o muzică stranie, nepământeană, şi în vârful unui deal apărea Regele Corb cu coiful său înalt şi negru şi cu vesta lui din pene de corb fluturate de vânt; iar acesta galopa la vale pe murgul său mare, urmat de o sută de cavaleri din rasa oamenilor şi o sută din cea a spiriduşilor, biruindu-i pe francezi cu ajutorul magiei.

Astfel îşi închipuia căpitanul Harcourt-Bruce un magician. Şi *aşa ceva* voia el să vadă acum pe toate câmpurile de bătălie de pe continent. Aşa că, atunci când l-a văzut pe Mr Norrell în salonul lui din Piaţa Hanover, şi după ce l-a ascultat cum i se jeluia valetului pe un ton plângăreţ, întâi că laptele pentru ceai e prea gros, apoi că e prea subţire – ei bine, cred că n-o să vă miraţi aflând că a fost cam dezamăgit. De fapt, întrevederea l-a indispus atât de tare, încât amiralului Paycocke, un gentilom bătrân şi dintr-o bucată, i se făcu milă de el, astfel încât îşi moderă impulsul de a se amuza pe seama lui.

Amiralul Paycocke şi căpitanul Harcourt-Bruce se întoarseră la miniştri şi le spuseră că era exclus să-l trimită undeva pe Mr Norrell; amiralii şi generalii n-aveau să-i ierte niciodată pe cei din guvern dacă făceau aşa ceva. Vreme de câteva săptămâni în acea toamnă se părea că miniştrii nu vor reuşi în veci să-i găsească ceva de lucru singurului lor magician.

11

Brest

Noiembrie 1807

În prima săptămână a lunii noiembrie, o formaţie de vase franţuzeşti se pregătea să părăsească Portul Brest, aflat pe coasta de vest a regiunii franceze Bretania. Intenţia francezilor era de a naviga în Golful Biscaia, căutând vase britanice pe care să le captureze sau, dacă asta nu se putea, doreau cel puţin să-i împiedice pe britanici să-şi vadă de treburi, oricare ar fi fost acestea.

Vântul bătea cu putere dinspre ţărm. Marinarii francezi şi-au făcut pregătirile repede şi cu spor, astfel că navele erau în curând gata de plecare; atunci însă cerul se umplu pe neaşteptate de nori negri şi groşi şi începu să plouă.

Fireşte că într-un port important cum era Brestul se găseau foarte mulţi dintre cei care se ocupă cu studierea vântului şi a vremii în general. Tocmai când vasele se pregăteau să plece în larg, câţiva dintre aceştia coborâră în grabă pe docuri, cuprinşi de agitaţie, şi îi avertizară pe marinari că ploaia ce se pornise era foarte stranie: după spusele lor, norii veniseră dinspre miazănoapte, dar vântul bătea dinspre răsărit. Acest lucru, deşi imposibil, se petrecuse totuşi. Căpitanii vaselor abia dacă avură timp să se arate uimiţi, increduli sau indiferenţi – în funcţie de caracterul fiecăruia – când le ajunse la urechi o altă veste.

Portul Brest este alcătuit dintr-un golf interior şi unul exterior, cel interior fiind separat de largul mării printr-o peninsulă lungă şi îngustă. Pe când ploaia se înteţea, ofiţerii francezi aflaţi la comanda vaselor aflară că în golful exterior apăruse o flotă impresionantă de vase britanice.

Câte vase erau? Cei care-i informaseră pe ofiţeri nu cunoşteau acest amănunt. Erau prea multe ca să poată fi numărate lesne – poate chiar o sută. Ca şi ploaia, vapoarele păreau să fi apărut într-o singură clipă, pe o

mare ce până mai adineauri fusese pustie. Şi ce fel de vase erau? O! Acesta era lucrul cel mai ciudat! Erau toate vase de linie, nave de război puternic înarmate, cu două şi trei punţi.

Vestea era de-a dreptul uimitoare. Numărul impresionant de nave de dimensiuni atât de mari era, de fapt, mai ciudat chiar decât apariţia lor neaşteptată. Forţele navale britanice blocau mai mereu Portul Brest, dar niciodată nu desfăşurau mai mult de douăzeci şi cinci de nave pentru aceasta, dintre care doar zece sau douăsprezece vase de linie, restul fiind fregate, goelete şi bricuri uşoare şi rapide.

Povestea aceasta a celor o sută de vase era atât de stranie, încât căpitanii de vas francezi n-au crezut-o până când nu s-au deplasat, călare sau cu barca, până la Lochrist, Camaret Saint-Julien sau alte locuri, unde, urcându-se în vârful unor stânci înalte, au văzut navele cu ochii lor.

Trecură câteva zile. Cerul era plumburiu, iar ploaia nu se oprise deloc. Vasele britanice se încăpăţânau să rămână pe loc. Localnicii din Brest erau înspăimântaţi de gândul că unele dintre nave ar putea să înainteze până în dreptul oraşului şi să-l bombardeze. Însă vasele britanice nu făceau nimic.

Încă şi mai ciudate erau veştile primite din alte porturi ale Imperiului Francez – de la Rochefort, Toulon, Marsilia, Genova, Veneţia, Flushing, Lorient, Antwerp şi o sută de alte oraşe mai puţin importante. Şi de aici se semnala existenţa unor blocade alcătuite din flote de câte o sută şi ceva de vase de război britanice. Era un lucru imposibil de înţeles, căci adunate, toate aceste vase depăşeau numărul total al navelor de război de care dispuneau britanicii. Mai mult, depăşeau numărul total al navelor de război din toată lumea.

Ofiţerul cu rangul cel mai înalt care se afla la Brest în perioada aceea era amiralul Desmoulins. Acesta avea un servitor – un om mărunţel, ce nu depăşea în înălţime un copil de opt ani, şi cu pielea atât de închisă la culoare cum numai un european o poate avea. Arăta ca şi cum cineva l-ar fi vârât în cuptor şi l-ar fi uitat acolo, lăsându-l să se coacă mai mult decât era

necesar. Pielea lui avea culoarea boabelor de cafea şi aspectul unei budinci de orez răscoapte. Avea părul negru, creţ şi unsuros – semănând oarecum cu ţepii şi penele ce pot fi observate pe părţile mai puţin suculente ale puilor fripţi. Omul acesta se numea Perroquet (ceea ce înseamnă „papagal”). Amiralul Desmoulins era foarte mândru de Perroquet; mândru de dimensiunile acestuia, de inteligenţa şi agilitatea lui şi, mai ales, mândru de culoarea pielii sale.

Amiralul Desmoulins se lăuda adesea că văzuse la viaţa lui negri care, în comparaţie cu Perroquet, ar fi părut de-a dreptul blonzi.

Perroquet a fost cel care a stat în ploaie vreme de patru zile, cercetând vasele prin ochean. Picături de ploaie cădeau de pe bicornul lui micuţ, ca de copil, de parcă ar fi avut pe cap două burlane; apa pătrundea în gluga hainei sale croite pe dimensiuni de copil, îngreunând teribil haina şi transformând lâna în pâslă; şi curgea în pârâiaşe pe pielea lui răscoaptă şi unsuroasă; el însă nu lua în seamă câtuşi de puţin toate acestea.

După patru zile, Perroquet oftă, sări în picioare, se întinse, îşi scoase pălăria, se scărpină zdravăn în cap, căscă şi spuse:

— Ei bine, amirale, astea sunt cele mai stranii vase pe care le-am văzut în viaţa mea; nu înţeleg deloc ce se petrece cu ele.

— Cum aşa, Perroquet? întrebă amiralul.

Pe lângă Perroquet, mai erau cocoţaţi pe stânci în apropiere de Camaret Saint-Julien amiralul Desmoulins şi căpitanul Jumeau; picături de ploaie cădeau şi de pe bicornurile *lor,* iar apa le transformase *şi lor* lâna hainelor în pâslă şi le intrase cam de un deget în cizme.

— Ei bine, spuse Perroquet, vasele plutesc pe mare ca şi cum n-ar fi pic de vânt, însă nu e deloc aşa. Vântul bate cu putere dinspre asfinţit, iar în chip firesc navele de colo ar trebui să fie aruncate încoace, să se izbească de stânci, dar spuneţi şi dumneavoastră dacă se întâmplă aşa ceva. Nu. Se deplasează vasele câtuşi de puţin? Nu. Strâng vreo pânză? Nu. Deja nu mai ţin minte de câte ori s-a schimbat direcţia vântului de când

stau eu aici, şi cu toate astea i-am văzut vreodată pe cei de pe vase să facă ceva? Niciodată.

Căpitanul Jumeau, care îl antipatiza pe Perroquet şi era invidios din cauza influenţei pe care acesta o avea asupra amiralului, începu să râdă.

— E nebun, amirale. Dacă britanicii ar fi într-adevăr atât de leneşi sau de ignoranţi pe cât spune el, navele lor n-ar mai fi acum decât grămezi de fiare vechi.

— Parcă ar fi nişte vapoare pictate, zise Perroquet gânditor, fără să-l ia în seamă pe căpitan, mai degrabă decât unele reale. Un lucru şi mai ciudat, amirale, este vasul de colo, cel cu trei punţi, aflat în capătul dinspre nord al şirului. Luni, vasul acela era la fel ca toate celelalte, însă acum are pânzele zdrenţuite, arborele antimon i-a dispărut şi pe una din laturi are o gaură cu margini neregulate.

— Ura! strigă căpitanul Jumeau. Un echipaj de bravi francezi a reuşit să-l lovească chiar acum, în timp ce noi stăteam de vorbă.

Perroquet rânji.

— Credeţi, căpitane, că britanicii ar permite unei nave franceze izolate să se apropie de flota lor de o sută de vase, să facă bucăţi unul dintre ele, apoi să se îndepărteze liniştită? Ha! Tare aş vrea să vă văd încercând o astfel de ispravă, căpitane, cu bărcuţa domniei-voastre. Nu, amirale, părerea mea este că vasul britanic se topeşte.

— Se topeşte! strigă surprins amiralul.

— Coca e deformată ca săculeţii în care îşi ţin bătrânele lucrul de mână, spuse Perroquet. Iar bompresul şi verga pe care stă vela cu ghionder atârnă în apă.

— Ce idioţenie absolută! declară căpitanul Jumeau. Cum poate să se topească un vapor?

— Nu ştiu, zise Perroquet gânditor. Depinde din ce e alcătuit.

— Jumeau, Perroquet, spuse amiralul Desmoulins, cred că cel mai bun lucru pe care am putea să-l facem ar fi să pornim în larg şi să cercetăm vasele acestea. Dacă flota britanică dă semne că vrea să ne atace, atunci ne vom întoarce, însă poate că până atunci vom fi reuşit să ne dăm seama cum stau lucrurile.

Zis şi făcut: Perroquet, amiralul şi căpitanul Jumeau porniră în larg, prin ploaia care nu contenea, împreună cu câţiva oameni mai curajoşi – căci marinarii, deşi înfruntă nenumărate pericole şi privaţiuni cu sânge rece, sunt de regulă superstiţioşi, iar Perroquet nu era singurul care observase ciudăţenia vaselor britanice.

Odată ajunşi la o oarecare distanţă în larg, aventurierii noştri au observat că vapoarele cele stranii erau pe de-a-ntregul cenuşii şi că sclipeau; chiar şi sub cerul acela plumburiu, chiar şi bătute de ploaia abundentă, navele sclipeau. La un moment dat, preţ de o clipă, norii s-au dat la o parte şi o rază de soare a atins suprafaţa mării. Vapoarele s-au făcut nevăzute. Apoi norii s-au adunat la loc şi vapoarele au reapărut.

— Doamne sfinte! strigă amiralul. Ce înseamnă toate astea?

— Poate că, spuse Perroquet stânjenit, vasele britanice s-au scufundat cu toatele, iar acestea sunt fantomele lor.

Vasele cele stranii erau însă tot acolo, sclipind şi licărind, iar cei plecaţi să le cerceteze au început o discuţie legată de materialul din care erau făcute. Amiralul era de părere că ar fi putut fi vorba de fier sau de oţel. (Ce să spun, vapoare de metal! Francezii sunt, aşa cum am presupus eu adesea, o naţie cât se poate de fantezistă.)

Căpitanul Jumeau se întreba dacă nu cumva erau făcute din poleială.

— Poleială! exclamă amiralul.

— O, da! spuse căpitanul Jumeau. Ştiţi, femeile rulează coli de poleială şi fac din ele coşuleţe, pe care le împodobesc cu flori şi le umplu cu prune zaharisite.

Amiralul şi Perroquet au primit cu surprindere această informaţie, însă căpitanul Jumeau era un bărbat arătos şi era limpede că ştia mai bine decât ei cu ce se ocupă femeile.

Însă, dacă unei doamne îi lua o seară întreagă ca să facă un coşuleţ, de câte doamne ar fi fost nevoie ca să construiască o flotă întreagă?

— Mă doare capul numai când mă gândesc la asta, spuse amiralul.

Atunci soarele ieşi din nou dintre nori. De data aceasta amiralul şi ceilalţi se aflau mai aproape de navele străine şi au observat că lumina soarelui trecea *prin* ele şi le făcea să-şi piardă orice urmă de culoare, până când nu mai rămase din ele decât o licărire slabă plutind la suprafaţa apei.

— Sticlă, spuse amiralul, şi era destul de aproape de adevăr; însă cel care a descoperit până la urmă adevărul a fost Perroquet cel isteţ.

— Nu, amirale, e vorba de ploaie. Sunt alcătuite din ploaie.

Într-adevăr, picăturile de ploaie care cădeau din cer se adunau laolaltă şi formau mase compacte – pontile, traverse şi scote, pe care cineva le făcuse să capete înfăţişarea a o sută de nave.

Perroquet, amiralul şi căpitanul Jumeau erau măcinaţi de curiozitate: cine fusese în stare să realizeze aşa ceva? Căzură de acord că cel cu pricina trebuia să fie un maistru ploiar.

— Dar nu doar un maistru ploiar! exclamă amiralul. Trebuie să fie şi un maistru păpuşar! Uite cum se leagănă cu toatele, purtate de mişcarea valurilor! Uite cum se umflă pânzele în vânt!

— Trebuie să recunosc că n-am văzut în viaţa mea ceva mai frumos, amirale, fu de acord Perroquet, însă rămân la părerea mea: acest om, oricine ar fi el, nu ştie nimic despre navigaţie şi marinărit.

Vreme de două ore, ambarcaţiunea de lemn a amiralului a plutit în larg, trecând de mai multe ori prin navele de ploaie. Acestea, fiind alcătuite din apă de ploaie, nu scoteau niciun zgomot – punţile nu scârţâiau, pânzele nu fâşâiau în vânt, niciun marinar nu-şi striga vreun tovarăş. De câteva ori, grupuri de bărbaţi cu trupuri de ploaie şi cu feţe netede au venit lângă parapetul vasului, privind lung către ambarcaţiunea de lemn cu echipajul său alcătuit din carne şi oase, însă la ce anume se gândeau marinarii de ploaie,

asta nu ştia nimeni. Şi totuşi, amiralul, căpitanul şi Perroquet se simţeau în perfectă siguranţă, căci, după cum spusese Perroquet:

— Chiar dacă marinarii de ploaie se hotărăsc să tragă în noi, nu au la dispoziţie decât ghiulele din ploaie, aşa că nu ni se poate întâmplă nimic mai rău decât să ne udăm hainele.

Perroquet, amiralul şi căpitanul Jumeau erau cuprinşi de o admiraţie nesfârşită. Uitaseră că fuseseră păcăliţi, că pierduseră o săptămână întreagă, timp în care britanicii se furişaseră în diverse porturi de pe coasta Mării Baltice, a Portugaliei şi într-o sumedenie de alte porturi în care împăratul Napoleon Bonaparte nu voia ca ei să ajungă. Însă vraja care alcătuise navele şi le ţinea acolo părea că devine din ce în ce mai slabă (probabil că astfel se explica şi topirea vasului aflat în

punctul cel mai nordic al formaţiei). Două ore mai târziu, ploaia se opri şi în aceeaşi clipă se rupse şi vraja, lucru pe care Perroquet, amiralul şi căpitanul Jumeau îl percepură ca pe o distorsionare stranie a simţurilor, ca şi cum gustaseră dintr-un cvartet de coarde sau fuseseră asurziţi pentru o clipă de culoarea albastră. Pentru o fracţiune de secundă, navele din ploaie se transformară în nave din ceaţă, apoi se dezmembrară cu totul în bătaia brizei.

Francezii erau singuri în largul Atlanticului pustiu.

<u>12</u>

Spiritul Magiei Englezeşti îl cheamă pe Mr Norrell în ajutorul Britanniei

Decembrie 1807

Într-o bună zi, în decembrie, întâmplarea făcu să se ciocnească două căruţe voluminoase pe Cheapside. Una din ele, încărcată cu butoaie de sherry, se răsturnă. În timp ce căruţaşii se ciorovăiau, dând vina unul pe altul pentru această întâmplare, câţiva trecători observară că dintr-un butoi curgea sherry. La faţa locului se strânseră în curând o mulţime de beţivi, aducând cu ei pahare şi halbe în care să strângă sherry-ul, precum şi scoabe şi vergele de metal cu care să găurească butoaiele ce rămăseseră nevătămate. Cele două căruţe şi mulţimea de oameni reuşiră în scurt timp să blocheze atât de eficace strada Cheapside, încât toate străzile învecinate se umplură de şiruri peste şiruri de trăsuri – strada Poultry, strada Threadneedle, uliţa Bartholomew, plus Aldersgate, Newgate şi Paternoster în direcţia opusă. Dopul de trăsuri, cai şi oameni părea acum imposibil de spart.

Unul din cei doi căruţaşi era arătos, celălalt era gras; odată încheiată gâlceava dintre ei, cei doi deveniră un fel de Bacchus şi Silenus pentru mulţimea adunată la petrecere. Luară hotărârea de a se amuza atât pe sine, cât şi pe proaspăt căpătaţii discipoli, deschizând toate portierele trăsurilor pentru a se uita la bogătaşii dinăuntru. Surugiii şi valeţii încercau să împiedice aceste manifestări obraznice, însă cei din mulţime erau prea numeroşi şi prea beţi ca să le pese de loviturile de bici primite de la câte un surugiu mai supărat. Într-una dintre trăsuri, căruţaşul cel gras îl descoperi pe Mr Norrell şi strigă:

— Ei, drăcie! E bătrânul Norrell! După care amândoi căruţaşii se căţărară în trăsură ca să-i strângă mâna lui Mr Norrell, ameţindu-l aproape cu răsuflările lor duhnind a sherry şi asigurându-l că nu vor întârzia să elibereze strada pentru ca el – eroul Blocadei

Franceze – să poată trece. Şi, într-adevăr, şi-au ţinut promisiunea, astfel că toţi oamenii aceia respectabili adunaţi acolo se treziră că cineva le dezleagă caii şi le împinge fără pic de delicateţe trăsurile în curţile unor vopsitori de piele şi în alte locuri la fel de neplăcute sau că le trage înapoi în fundături murdare pavate cu cărămidă, unde trăsurile se şi opriră îndată, împotmolite şi cu lacul zgâriat; iar când cei doi căruţaşi şi prietenii lor reuşiră într-un târziu să deschidă o cale triumfală pentru Mr Norrell, îi escortară trăsura până în Piaţa Hanover, însoţindu-l cu urale tot drumul, aruncându-şi pălăriile în aer şi compunând pe loc cântece în cinstea lui.

Cum s-ar spune, toată lumea era încântată de isprava lui Mr Norrell. O bună parte din Marina militară franceză fusese păcălită să rămână nemişcată în porturi vreme de unsprezece zile, timp în care britanicii navigaseră nestingheriţi prin Golful Biscaia, în Canalul Mânecii şi în Marea Germaniei[25], după bunul lor plac, şi reuşiseră să rezolve o mulţime de treburi: mai mulţi spioni fuseseră plasaţi în diverse regiuni ale Imperiului Francez, iar alţi spioni fuseseră aduşi înapoi în Anglia, cu veşti legate de planurile lui Bonaparte. Vase comerciale britanice îşi lăsaseră încărcăturile de cafea, bumbac şi mirodenii în diverse porturi olandeze şi baltice, fără niciun fel de incident.

Cât despre Napoleon Bonaparte, se zvonea că acesta întorsese Franţa pe dos în încercarea de a găsi şi el un magician – fără să reuşească însă. La Londra, miniştrii erau destul de uimiţi să vadă că reuşiseră în sfârşit să ia o măsură care se bucura de aprobarea întregii naţiuni.

Mr Norrell a fost invitat la Amiralitate, unde a băut vin de Madera în Sala de Consiliu. Aşezat pe un fotoliu în apropierea focului, a purtat o conversaţie lungă şi plăcută cu primul lord al Amiralităţii, lordul Mulgrave, şi cu primul secretar al Amiralităţii, domnul Horrocks. Deasupra căminului erau agăţate machete sculptate ale unor instrumente de navigaţie şi ghirlande de flori pe care Mr Norrell le-a admirat cu însufleţire. A povestit despre propriile lui sculpturi, pe care le avea în biblioteca de la Hurtfew Abbey.

— Şi totuşi, spuse Mr Norrell, vă invidiez, milord. Zău că da. Ce reprezentare perfectă a instrumentelor necesare profesiei domniei-voastre! Mi-aş dori să pot dispune şi eu de aşa ceva. E o imagine nespus de mişcătoare. Cred că nu e nimic pe lume care să-i inspire unui om o dorinţă mai vie de a-şi începe munca de fiecare zi ca priveliştea instrumentelor sale de lucru, frumos aranjate – sau a unor machete ale aceloraşi instrumente, sculptate în lemn de stejar – cum sunt cele de aici. Însă un magician are nevoie de foarte puţine instrumente. Să vă spun un mic secret, milord: cu cât un magician are mai multe accesorii la el – pulberi colorate, pisici împăiate, pălării vrăjite şi aşa mai departe – cu atât cresc şansele ca acesta să se dovedească un şarlatan absolut!

Şi care, întrebă politicos domnul Horrocks, sunt acele instrumente, puţine la număr, de care are nevoie un magician?

— Hm! mai nimic, de fapt, spuse Mr Norrell. Doar un vas de argint pentru apariţia viziunilor.

— O! strigă domnul Horrocks. Aş da, cred, aproape orice să văd *astfel* de magie – domnia-ta nu, milord? O, Mr Norrell, aţi putea oare să ne îndatoraţi arătându-ne o viziune într-un vas de argint?

În mod normal, Mr Norrell nici nu s-ar fi gândit să dea curs unor astfel de manifestări de curiozitate deşartă, însă primirea care i se făcuse la Amiralitate îl încântase peste măsură (căci cei doi gentilomi îi făcuseră nenumărate complimente), astfel că acceptă aproape imediat; un servitor fu trimis să aducă un vas de argint.

— Un vas rotund de argint, cu diametrul de aproximativ un picior[26], spuse Mr Norrell, pe care să-l umpli cu apă curată.

Amiralitatea dăduse recent ordin ca trei nave să se întâlnească la sud de Gibraltar, iar lordul Mulgrave era teribil de curios dacă acest lucru se înfăptuise; putea Mr Norrell să afle? Mr Norrell nu era sigur, însă promise că va încerca. După ce vasul de argint fu adus şi Mr Norrell se aplecă deasupra lui, lordul Mulgrave şi domnul Horrocks simţiră cât se poate de viu fiorul trecutei glorii a magiei englezeşti; li se părea că trăiesc

în timpurile lui Stokesey, Godbless şi ale Regelui Corb.

La suprafaţa apei din vasul de argint apăru o imagine, imaginea a trei nave ce se legănau pe valurile unei mări albastre. Lumina puternică şi limpede a Mediteranei pătrunse în încăperea mohorâtă din cauza iernii de afară şi lumină chipurile celor trei domni aplecaţi deasupra vasului.

— Se mişcă! strigă lordul Mulgrave, plin de uimire.

Într-adevăr, aşa era. Nişte norişori albi, simpatici ca nişte jucărioare, alunecau pe cerul albastru, navele se legănau pe valuri şi pe punţile lor se vedeau oameni în miniatură, mişcându-se încoace şi încolo. Lordul Mulgrave şi domnul Horrocks recunoscură de îndată cele trei vase: *HMS*[27] *Catherine de Winchester, HMS Laurel* şi *HMS Centaur.*

— O, Mr Norrell! strigă domnul Horrocks. *Centaur* este nava vărului meu. Puteţi să mi-l arătaţi pe căpitanul Barry?

Mr Norrell făcu câteva mişcări agitate, apoi trase aer în piept cu un şuierat ascuţit şi privi concentrat vasul de argint; încetul cu încetul, la suprafaţa lui apăru imaginea unui bărbat cu chipul trandafiriu şi cu părul auriu, ca un heruvim supradimensionat, ce se plimba pe punte. Acesta, îi asigură domnul Horrocks, era chiar vărul său, căpitanul Barry.

— Ce bine arată, nu-i aşa? strigă domnul Horrocks. Mă bucur să văd că o duce atât de bine.

— Unde se află? Puteţi să vă daţi seama? îl întrebă lordul Mulgrave pe Mr Norrell.

— Vai, spuse Mr Norrell, această artă a conjurării de imagini este cea mai imprecisă din lume[28]. Sunt încântat că am avut onoarea de a vă fi arătat câteva din vasele Maiestăţii Sale. Mă bucură încă şi mai mult faptul că aceste vase sunt exact acelea pe care doreaţi să le vedeţi – ceea ce trebuie să mărturisesc că îmi întrece aşteptările – însă mă tem că nu vă mai pot spune nimic altceva.

Amiralitatea a fost atât de încântată de toate reuşitele lui Mr Norrell, încât lordul Mulgrave şi domnul Horrocks au început în curând să caute noi sarcini pentru magician. Forţele navale ale Maiestăţii

Sale capturaseră de curând un vas de linie francez care avea la prova o figurină sculptată foarte reuşită ce înfăţişa o sirenă cu ochi albaştri strălucitori, buze roz precum coralul, o coamă de păr auriu şi buclat, presărat artistic cu bucăţele de lemn sculptate, reprezentând stele de mare şi crabi, şi o coadă învelită complet în poleială de argint, de parcă înăuntru ar fi fost turtă dulce. Se ştia că, înainte de a fi capturată, nava trecuse pe la Toulon, Cherbourg, Antwerp, Rotterdam şi Genova, astfel încât sirena văzuse destul de mult din liniile de apărare inamice şi din strategia de construire a navelor, elaborată de împăratul Napoleon Bonaparte, ce se folosea atunci. Domnul Horrocks îi ceru lui Mr Norrell să facă o vrajă care să-i permită sirenei să spună tot ce ştia. Mr Norrell făcu întocmai. Însă, cu toate că sirena căpătase darul vorbirii, la început n-a putut fi convinsă cu niciun chip să răspundă la vreo întrebare. Se considera duşmanca de moarte a britanicilor şi era foarte încântată că poate să-şi exprime verbal ura faţă de ei. Cum îşi petrecuse întreaga existenţă printre marinari, învăţase numeroase insulte pe care le arunca prompt către oricine se apropia de ea, cu o voce care aducea cu scârţâitul unor catarge şi grinzi pe timp de furtună. Iar animozitatea ei faţă de englezi nu s-a limitat la vorbe de ocară. Trei marinari care aveau ceva treabă pe vas au ajuns lângă sirenă; în aceeaşi clipă, aceasta i-a apucat cu braţele ei de lemn şi i-a aruncat în valuri.

Domnului Horrocks, care se dusese la Portsmouth ca să stea de vorbă cu sirena, i se urâ curând de ea şi-i spuse că are de gând s-o taie bucăţi şi să facă din ea un foc de tabără. Sirena însă, în ciuda faptului că era franţuzoaică, era foarte curajoasă; şi declară că de-abia aşteaptă să-l vadă pe cel care va îndrăzni să-i dea foc. Spunând acestea, mişcă ameninţător din coadă şi scutură braţele; iar stelele de mare şi crabii de lemn din părul ei se zbârliră.

Situaţia se rezolvă atunci când tânărul şi frumosul căpitan care capturase nava fu trimis să stea de vorbă cu sirena. Acesta reuşi să-i explice, într-o franceză clară şi inteligibilă, justeţea cauzei britanice şi natura teribil de greşită a celei franceze; şi nu ştiu dacă sirena

s-a lăsat convinsă de înţelepciunea vorbelor căpitanului sau mai degrabă de chipul lui frumos, însă fapt e că i-a spus domnului Horrocks tot ce dorea să ştie.

Din zi în zi, admiraţia publicului pentru Mr Norrell atingea culmi tot mai înalte; un tipograf cu spirit întreprinzător pe nume Holland, care ţinea un magazin de stampe în St Paul's Churchyard, a avut ideea inspirată de a oferi spre vânzare la el în magazin o gravură a acestuia. Gravura îl înfăţişa pe Mr Norrell în compania unei tinere doamne, îmbrăcată doar cu o cămaşă largă şi subţire. Valuri-valuri de stofă aspră şi închisă la culoare fluturau şi se învălătuceau în jurul trupului tinerei femei, fără a-l atinge însă; şi, în chip de podoabă, tânăra purta pe cap o semilună, prinsă în buclele ei lungi şi bogate. Îl ţinea de braţ pe Mr Norrell (care părea sincer uimit de ceea ce i se întâmpla) şi îl trăgea energic în sus, pe nişte trepte, arătând într-un chip cât se poate de teatral către o doamnă aflată la vârstă maturităţii, aflată în capul scării. Aceasta din urmă era îmbrăcată la fel ca şi tânăra, cu o cămaşă şi falduri de stofă în jurul trupului, purtând pe cap un frumos coif roman; părea că plânge, fără urmă de stinghereală, iar un leu bătrân, singurul ei tovarăş, stătea întins la picioarele ei, cu un aer mohorât. Gravura, intitulată *Spiritul Magiei Englezeşti îl cheamă pe Mr Norrell în ajutorul Britanniei,* a avut un succes imens; domnul Holland a vândut aproape şapte sute de copii într-o lună.

Mr Norrell nu mai ieşea atât de mult ca înainte; stătea acasă şi primea vizite respectuoase din partea unor diverse persoane cu greutate. Nu era un lucru ieşit din comun ca într-o singură dimineaţă să se oprească în faţa locuinţei lui din Piaţa Hanover cinci sau şase trăsuri cu blazon. Era acelaşi omuleţ tăcut şi nevricos ca şi înainte şi, dacă n-ar fi fost domnul Drawlight şi domnul Lascelles, ocupanţii acestor trăsuri s-ar fi plictisit grozav, cu siguranţă, în timpul vizitelor. În astfel de împrejurări, domnul Drawlight şi domnul Lascelles erau în întregime răspunzători de întreţinerea conversaţiei. Iar Mr Norrell depindea din ce în ce mai mult de aceşti doi domni cu fiecare zi ce

trecea. Childermass spusese odată că numai un magician de un soi cât se poate de ciudat s-ar folosi de serviciile lui Drawlight, şi totuşi iată că Mr Norrell ajunsese să se folosească zilnic de serviciile acestuia; Drawlight se plimba tot timpul dintr-o parte în alta a oraşului, în trăsura lui Mr Norrell, rezolvând diverse treburi pentru acesta. Sosea devreme în fiecare zi în Piaţa Hanover ca să-i relateze lui Mr Norrell ultimele ştiri şi bârfe din oraş - cine era în ascensiune şi cine în decădere, cine era dator şi cine era îndrăgostit; cu rezultatul că Mr Norrell, care-şi petrecea timpul singur în bibliotecă, ajunse în cele din urmă să ştie tot atât de multe despre ceea se se petrecea în oraş ca o matroană din City.

Un lucru şi mai surprinzător, poate, era devotamentul manifestat de domnul Lascelles faţă de cauza magiei englezeşti. Explicaţia, însă, era destul de simplă. Domnul Lascelles era una dintre acele persoane incomode care dispreţuiesc orice formă de muncă normală. Deşi era perfect conştient de capacităţile sale intelectuale ce depăşeau media, nu se ostenise niciodată să-şi însuşească vreun meşteşug sau să înveţe ceva, iar acum, ajuns la vârsta de treizeci şi nouă de ani, nu era apt pentru nici o slujbă sau ocupaţie. Privind în jur, văzuse semeni ai săi care, după ce munciseră cu sârguinţă în timpul tinereţii, se bucurau acum de putere şi influenţă; şi, fără îndoială, domnul Lascelles îi invidia. Iată de ce i se păru foarte agreabil să devină consilier principal al celui mai mare magician al acelor timpuri şi să primească întrebări respectuoase din partea miniştrilor Regelui. Desigur, îşi dădea multă osteneală să pară acelaşi gentilom nepăsător şi indiferent ca înainte, însă de fapt ţinea grozav de mult la această importanţă nou dobândită. El şi Drawlight ajunseseră la o înţelegere într-o seară, în timp ce se aflau în Bedford şi împărţeau o sticlă de porto. Doi prieteni, credeau amândoi, erau suficienţi pentru un gentilom liniştit ca Mr Norrell; aşa că încheiaseră o alianţă prin care să-şi apere unul altuia interesele şi să împiedice pe oricine ar fi încercat să capete influenţă asupra magicianului.

Domnul Lascelles a fost cel care l-a încurajat prima dată pe Mr Norrell să se gândească la a publica o carte. Bietul Mr Norrell se simţea ofensat tot timpul din cauza ideilor complet eronate pe care le avea lumea despre magie şi se plângea neîncetat de ignoranţa generală asupra acestui subiect.

— Îmi cer să le arăt zâne, spiriduşi, inorogi, manticore şi alte lucruri asemenea, se plângea el. Nu par să vadă câtuşi de puţin *utilitatea* magiei pe care am săvârşit-o eu. Singurele care le stârnesc interesul sunt cele mai frivole feluri de magie.

Domnul Lascelles spuse:

— Faptele de magie vă vor face *numele* cunoscut pretutindeni, domnule, însă nu vă vor face înţelese *opiniile.* Pentru aceasta va trebui să publicaţi.

— Nimic mai adevărat, strigă Mr Norrell entuziast, şi sunt cât se poate de hotărât să scriu o carte – exact aşa cum mă sfătuiţi – însă mă tem că vor mai trece mulţi ani până când voi avea suficient timp pentru o asemenea întreprindere.

— O, sunt perfect de acord – scrierea unei cărţi necesită o muncă titanică, spuse domnul Lascelles mieros, însă eu nu mă gândeam la o carte, ci la două-trei articole. Cred că nu există redacţie în Londra sau Edinburgh care să nu fie încântată să publice orice i-aţi trimite – puteţi alege ce revistă doriţi, dar sfatul meu, domnule, este să optaţi pentru *The Edinburgh Review.* Mai toate familiile cât de cât respectabile din regat sunt abonate la această revistă, aşa că nu puteţi găsi modalitate mai rapidă de a vă face vederile cunoscute şi înţelese de foarte multă lume.

Domnul Lascelles reuşi să fie atât de convingător, zugrăvind imagini ale articolelor lui Mr Norrell aflate în toate camerele de studiu din ţară şi ale părerilor lui Mr Norrell discutate aprins în toate saloanele, încât, dacă Mr Norrell n-ar fi simţit o profundă antipatie faţă de *The Edinburgh Review,* acesta s-ar fi aşezat pe dată la masa de scris şi s-ar fi apucat de treabă. Din păcate, *The Edinburgh Review* era o publicaţie renumită mai ales pentru părerile radicale pe care le vehicula, pentru criticile aduse guvernului şi pentru opoziţia

manifestată faţă de războiul cu Franţa – lucruri cu care Mr Norrell nu putea fi de acord.

— Şi apoi, spuse Mr Norrell, nu doresc câtuşi de puţin să compun recenzii pentru cărţile scrise de alţii. Publicaţiile moderne pe tema magiei sunt cât se poate de vătămătoare – pline de informaţii eronate şi opinii greşite.

— În acest caz, domnule, n-aveţi decât să spuneţi asta lumii. Cu cât veţi fi mai brutal, cu atât redactorii vor fi mai încântaţi.

— Dar eu doresc să împărtăşesc lumii propriile mele opinii, nu pe ale altora.

— Ei, domnule – spuse Lascelles – tocmai criticând lucrările altora şi scoţând la lumină erorile pe care le conţin îi veţi putea face pe cititori să înţeleagă mai bine propriile dumneavoastră opinii. Cel mai lesne lucru din lume este să scrii o recenzie pe care să o foloseşti în propriul avantaj. E suficient să menţionezi cartea cu pricina o dată sau de două ori, iar în restul articolului poţi să prezinţi pe larg tema dorită, după plac. Vă asigur că aşa procedează toată lumea.

— Hmm… spuse Mr Norrell gânditor, s-ar putea să aveţi dreptate. Dar nu! Ar însemna că sprijin ceva ce n-ar fi trebuit publicat de la bun început.

Iar asupra acestui punct convingerile lui Mr Norrell rămaseră nestrămutate.

Lascelles era dezamăgit; *The Edinburgh Review* era mult mai sclipitoare şi mai spirituală decât toate revistele concurente. Articolele scrise aici erau devorate de toată lumea din regat, de la cel mai umil diacon până la prim-ministru. În comparaţie cu ea, celelalte publicaţii păreau extrem de anoste.

O vreme, Lascelles a fost tentat să abandoneze ideea cu totul şi aproape că uitase de ea, când întâmplarea făcu să primească o scrisoare de la un tânăr librar pe nume Murray. Domnul Murray le cerea cu respect permisiunea domnilor Lascelles şi Drawlight de a le face o vizită la ora şi în ziua care le-ar fi convenit domniilor lor cel mai mult. Motivul acestei vizite, după spusele sale, era o propunere pe care dorea să le-o facă celor doi, o propunere cu privire la Mr Norrell.

Lascelles şi Drawlight s-au întâlnit cu librarul acasă la domnul Lascelles, pe strada Bruton, câteva zile mai târziu. Domnul Murray era o persoană energică şi cu un aer de profesionist; nu întârzie să le prezinte celor doi propunerea sa.

— Ca toţi ceilalţi locuitori ai acestor insule, domnilor, am fost uimit, dar şi încântat să fiu martorul acestei recente reveniri spectaculoase a magiei englezeşti. La fel de mult m-a uimit entuziasmul cu care publicul britanic a întâmpinat această reapariţie a unei arte pe care o crezusem de mult dispărută. Sunt convins că o revistă dedicată magiei ar avea un succes răsunător. Literatura, politica, religia şi călătoriile sunt subiecte foarte populare pentru o revistă, şi aşa vor fi mereu, însă magia – magia reală, practică, aşa cum este cea profesată de Mr Norrell – are avantajul de a fi o temă complet nouă. Mă întreb, domnilor, dacă îmi puteţi spune ce părere ar avea Mr Norrell despre propunerea mea. Am auzit că Mr Norrell are foarte multe de spus pe marginea acestui subiect. Am auzit că opiniile lui Mr Norrell sunt destul de surprinzătoare! Desigur, am învăţat cu toţii câte ceva despre istoria şi teoria magiei la şcoală, dar a trecut atât de mult timp de când magia a fost pusă în practică pe teritoriul acestor insule, încât cred că ceea ce ni s-a spus este plin de erori şi concepţii greşite.

— O! strigă domnul Drawlight. Cât de perspicace sunteţi, domnule Murray! Ce fericit ar fi Mr Norrell să vă audă vorbind astfel! Erori şi păreri greşite – chiar aşa! Dragă domnule, atunci când ai onoarea de a sta de vorbă cu Mr Norrell – aşa cum am avut-o eu în multe rânduri – ajungi să înţelegi că exact aşa stau lucrurile!

— De mult timp, dorinţa cea mai arzătoare a lui Mr Norrell, spuse Lascelles, este să ofere publicului larg o explicaţie mai clară a magiei moderne, însă vai, domnule, dorinţele personale sunt adesea sacrificate pe altarul îndatoririlor publice, iar Amiralitatea şi Ministerul de Război îi ocupă atât de mult din timp!

Domnul Murray răspunse politicos că, desigur, orice alte probleme trebuie să cadă pe planul al doilea în faţa problemei principale, războiul; iar Mr Norrell era o comoară publică.

— Sper, totuşi, că se va putea găsi o modalitate prin care să nu-l încărcăm pe Mr Norrell cu greul acestor îndatoriri. Am putea să angajăm un redactor care să planifice fiecare număr al revistei, să solicite articole şi recenzii şi să facă modificările necesare – toate astea, desigur, sub îndrumarea lui Mr Norrell.

— O, da! spuse Lascelles. Într-adevăr. Toate sub îndrumarea lui Mr Norrell. Trebuie să insistăm asupra acestui aspect.

Întrevederea s-a încheiat în chipul cel mai cordial, iar Lascelles şi Drawlight au promis să stea de vorbă cu Mr Norrell cât mai curând posibil.

Drawlight îl urmări cu privirea pe domnul Murray în timp ce acesta părăsea încăperea.

— Scoţian, spuse el de îndată ce uşa se închise.

— Da, într-adevăr, fu de acord Lascelles. Dar nu mă deranjează asta. Scoţienii sunt adesea foarte şireţi şi abili în afaceri. Cred că acest lucru ne va fi de mare ajutor.

— Pare o persoană destul de respectabilă – aproape un gentilom, la drept vorbind. Cu excepţia felului straniu în care te priveşte fix cu ochiul drept în timp ce stângul cercetează restul încăperii. M-am simţit uşor dezorientat din cauza asta.

— Nu vede cu ochiul drept.

— Zău?

— Da. Mi-a spus Canning. Un profesor i-a înfipt un briceag în el pe când era copil.

— Doamne sfinte! În fine, imaginează-ţi, dragul meu Lascelles! O revistă întreagă dedicată părerilor unei singure persoane! N-aş fi crezut că se poate aşa ceva! Magicianul va fi uluit când îi vom da vestea.

Domnul Lascelles începu să râdă.

— Va considera că e cel mai firesc lucru cu putinţă. Vanitatea lui întrece pragul oricărei închipuiri.

Conform prezicerilor lui Lascelles, Mr Norrell nu găsi propunerea câtuşi de puţin ieşită din comun, ba chiar găsi pe dată ceva care îl nemulţumea.

— Este un plan excelent, spuse el, însă din nefericire este complet nepractic. Nu am timp să mă ocup de redactarea unei reviste şi nici n-aş putea să încredinţez o sarcină atât de importantă altcuiva.

— Şi eu eram de aceeaşi părere, domnule, spuse domnul Lascelles, dar apoi mi-a venit în minte Portishead.
— Portishead? Cine e Portishead? întrebă Mr Norrell.
— Ei bine, spuse Lascelles, *a fost* un magician teoretician, dar…
— Un magician teoretician? îl întrerupse Mr Norrell, alarmat. Ştiţi foarte bine ce părere am despre aceştia!
— Staţi, nu v-am spus totul, spuse Lascelles. Acest om vă admiră atât de mult, domnule, încât, atunci când a aflat că dumneavoastră nu sunteţi de acord cu magicienii teoreticieni, şi-a abandonat pe dată studiile.
— Chiar aşa? spuse Mr Norrell, oarecum calmat la auzul acestei informaţii.
— A publicat, cred, una sau două cărţi. Nu mai ştiu exact ce anume – o istorie a magiei secolului al XVI-lea scrisă pentru copii, cred, sau ceva de genul acesta.[29] Cred sincer că puteţi să-i încredinţaţi fără teamă sarcina îngrijirii revistei lordului Portishead, domnule. Nu există nici o primejdie ca acesta să publice vreun articol cu care dumneavoastră să nu fiţi de acord; este renumit ca unul dintre cei mai onorabili oameni din regat. Sunt convins că se va strădui din răsputeri să vă facă pe plac[30].
Cu oarecare reţineri, Mr Norrell acceptă să-l întâlnească pe lordul Portishead, iar domnul Drawlight îi trimise acestuia o scrisoare, invitându-l în casa din Piaţa Hanover.
Lordul Portishead avea cam treizeci şi opt de ani. Era foarte înalt şi foarte slab, cu mâini şi picioare prelungi şi subţiri. Purta de obicei o haină alburie şi pantaloni deschişi la culoare. Era un om foarte cumsecade, mereu stânjenit dintr-o pricină sau alta; era stânjenit din cauza înălţimii sale excesive; era stânjenit din pricina statutului său de fost magician teoretician (fiind o persoană inteligentă, ştia că Mr Norrell nu-l priveşte cu îngăduinţă); era stânjenit fiindcă era pus în situaţia de a face cunoştinţă cu Drawlight şi Lascelles, aceşti oameni de lume atât de cizelaţi; iar întâlnirea cu Mr Norrell - eroul lui absolut – îl stânjenea cel mai

mult. La un moment dat căzu în aşa hal pradă agitaţiei, încât începu să se legene înainte şi înapoi – ceea ce, date fiind înălţimea lui şi hainele deschise la culoare pe care le purta, îl făcu să semene cu un mesteacăn bătut de furtună.

Deşi era atât de agitat, reuşi să explice cât de onorat se simţea că fusese invitat să-l cunoască pe Mr Norrell. Iar Mr Norrell fu atât de mulţumit de respectul neţărmurit pe care i-l arăta lordul Portishead, încât îi acordă acestuia, cu mărinimie, permisiunea de a-şi relua studiile de magie.

Lordul Portishead se arătă, desigur, încântat; iar când auzi că Mr Norrell dorea ca el să stea ore întregi într-un colţ al salonului celui dintâi, ascultând părerile lui Mr Norrell despre magia modernă, iar apoi să se ocupe, sub îndrumarea lui Mr Norrell, de redactarea noii reviste a domnului Murray, lordul părea că a atins culmea absolută a fericirii.

Noua revistă primi titlul *Prietenii Magiei Englezeşti*, o sintagmă preluată din scrisoarea pe care domnul Segundus o trimisese celor de la *The Times* în primăvara anului precedent. În chip curios, niciunul dintre articolele din revista *Prietenii Magiei Englezeşti* nu era scris de Mr Norrell, care s-a dovedit complet incapabil să termine de scris ceva, şi asta pentru că nu era niciodată mulţumit de ceea ce scrisese. Nu putea fi sigur dacă nu cumva spusese prea mult sau prea puţin. {31}

În primele numere ale revistei nu sunt prea multe lucruri care ar putea prezenta interes pentru cei care studiază serios magia; singurele lucruri ce pot stârni interesul şi chiar amuzamentul cititorului sunt câteva articole în care Portishead îi atacă în numele lui Mr Norrell pe: magicienii-gentilomi; doamnele-magiciene; magicienii de stradă; magicienii vagabonzi; copiii-minune magicieni; Societatea Savantă a Magicienilor din York; Societatea Savantă a Magicienilor din Manchester; societăţile savante ale magicienilor în general; şi pe oricare alţi magicieni.

13

Magicianul de pe strada Threadneedle

Decembrie 1807

Cel mai faimos magician de stradă din Londra era, neîndoielnic, Vinculus. Dugheana lui se afla în faţa Bisericii St Christopher Le Stocks, pe strada Threadneedle, faţă în faţă cu Banca Angliei, şi era greu de spus care din cele două era mai faimoasă: banca sau dugheana.

Şi totuşi, cauza celebrităţii – sau notorietăţii – lui Vinculus era întrucâtva misterioasă. Nu era un magician cu nimic mai bun decât ceilalţi şarlatani cu părul slinos şi cu perdele galbene. Vrăjile lui nu funcţionau, profeţiile nu i se adevereau, cât despre transele în care cădea, fusese dovedit fără urmă de îndoială că erau false.

Vreme de mulţi ani avusese obiceiul de a purta conversaţii adânci şi pline de miez cu Spiritul râului Tamisa. Intra în transă şi îi punea întrebări Spiritului; iar vocea Spiritului începea să iasă pe gura lui, cu un accent ce amintea de adâncimi, ape şi furtuni. Într-o zi de iarnă a anului 1805, o femeie i-a dat un şiling ca să-l roage pe Spirit să-i spună unde putea să-şi găsească soţul fugit de acasă. Spiritul a început să ofere tot felul de informaţii, care de care mai surprinzătoare, şi în jurul dughenei s-a strâns lumea ca să asculte. Unii dintre cei aflaţi acolo credeau în puterile lui Vinculus şi au fost destul de impresionaţi de discursul Spiritului, însă ceilalţi au început să-i ia în derâdere pe magician şi pe clienta acestuia. Unul dintre aceşti zeflemişti (un individ cât se poate de ingenios) reuşi chiar să dea foc pantofilor lui Vinculus în timp ce acesta vorbea. Vinculus ieşi imediat din transă: începu să sară încoace şi-ncolo, urlând şi încercând să-şi scoată pantofii şi să stingă focul în acelaşi timp. Mulţimea se distra grozav privindu-l cum se agită, iar la un moment dat oamenii au observat cum ţâşneşte ceva din gura magicianului. Doi bărbați au ridicat obiectul şi l-au examinat: era un

soi de dispozitiv de metal. Nu mai lung de cinci centimetri. Aducea cu o muzicuţă, iar atunci când unul dintre bărbaţi şi-a vârât-o în gură, a început să vorbească şi el cu vocea Spiritului râului Tamisa.

În ciuda unor umiliri în public de acest fel, Vinculus continua să aibă o oarecare autoritate, o anumită demnitate înnăscută care făcea ca el singur, dintre toţi magicienii de stradă din Londra, să fie tratat cu o doză de respect. Prietenii şi admiratorii lui Mr Norrell îl rugau necontenit să-i facă o vizită lui Vinculus şi erau uimiţi că acesta nu se arată câtuşi de puţin dornic să dea curs rugăminţilor lor.

Într-o zi, spre sfârşitul lunii decembrie, când câţiva nori de furtună creaseră nişte peisaje de-a dreptul alpine pe cerul Londrei, iar vântul era atât de sălbatic, încât de la o clipă la alta oraşul trecea de la întuneric la lumina orbitoare a soarelui, când ploaia bătea în pervaz, Mr Norrell şedea comod la el în bibliotecă, în faţa unui foc vesel. Măsuţa de ceai, încărcată cu tot felul de bunătăţi, se afla în faţa lui, iar în mână ţinea *Limbajul păsărilor* de Thomas Lanchester. Tocmai întorcea filele cărţii, căutând un anume pasaj favorit, când se sperie grozav auzind pe neaşteptate un glas puternic şi dispreţuitor:

— Magicianule! Crezi că ai uimit lumea întreagă cu faptele tale!

Ridicând privirea, Mr Norrell văzu cu uimire că în încăpere apăruse cineva, un om pe care nu-l mai văzuse niciodată, un bărbat slab, jigărit, zdrenţăros, vai de capul lui. Chipul lui avea culoarea laptelui vechi de trei zile; nuanţa părului semăna cu cea a cerului londonez atunci când e încărcat cu fum de cărbune şi cenuşă; iar culoarea hainelor semăna cu cea a Tamisei când ajunge, încărcată de mizerie, la Wapping. Nici chipul, nici părul, nici hainele nu îi străluceau de curăţenie, însă din toate celelalte puncte de vedere semăna foarte bine cu imaginea obişnuită a unui magician (ceea ce nu se putea spune şi despre Mr Norrell). Stătea într-o poziţie perfectă de drepţi, iar în ochii lui aprigi, cenuşii, se citea expresia unei autorităţi înnăscute.

— O, da! urmă acest om, privindu-l furios pe Mr Norrell. Tare grozav te mai crezi! Ei bine, ascultă la mine, Magicianule! Venirea ta a fost prezisă de foarte mult timp. Te aştept de douăzeci de ani! Unde te-ai ascuns până acum?

Uimit, Mr Norrell rămase la locul lui fără să spună nimic, privindu-l cu gura căscată pe cel care-l acuza astfel. Era ca şi cum acest om şi-ar fi vârât mâna în inima sa şi ar fi smuls de acolo cel mai tainic gând, scoţându-l la lumină. Din prima clipă în care sosise în capitală, Mr Norrell îşi dăduse seama că, într-adevăr, fusese pregătit de foarte mult timp; ar fi putut să înfăptuiască magie spre binele Angliei de ani buni; francezii ar fi fost, poate, înfrânţi deja, iar magia englezească ar fi putut să capete de mult înalta consideraţie din partea naţiunii pe care Mr Norrell era convins că o merită. Îl tulbura nespus gândul că trădase magia englezească prin felul în care tărăgănase lucrurile. Iar acum părea că propria lui conştiinţă se întrupase şi venise să-l mustre, lucru care îl plasa oarecum într-o poziţie dezavantajată în confruntarea cu străinul misterios. Bâlbâindu-se, reuşi să-l întrebe pe acesta cine e.

— Sunt Vinculus, magicianul de pe strada Threadneedle!

— Oh! strigă Mr Norrell, uşurat că cel puţin nu avea în faţă vreo apariţie supranaturală. Şi presupun că ai venit aici să cerşeşti, nu? Ei bine, poţi să dispari aşa cum ai şi apărut! Nu te recunosc drept confrate magician şi n-ai să primeşti nimic de la mine! Nici bani, nici promisiuni că te voi ajuta, nici recomandări către alţii. Ba chiar vreau să-ţi spun că am de gând…

— Greşeşti şi de data asta, magicianule! Nu vreau nimic pentru mine. Am venit ca să-ţi explic ce destin te aşteaptă, adică să-mi împlinesc menirea.

— Destin? O, vorbeşti despre profeţii, nu-i aşa? strigă Mr Norrell dispreţuitor, apoi se ridică de pe scaun şi trase cu putere de şnurul clopoţelului, însă nu veni niciun servitor. Ei bine, chiar nu am ce discuta cu cei care pretind că fac profeţii. *Lucas!* Profeţiile sunt, fără îndoială, una dintre farsele cele mai mizerabile pe care ticăloşi ca tine le joacă oamenilor cinstiţi. Nu se

poate citi viitorul cu ajutorul magiei, iar magicienii care au pretins contrariul au fost cu toţii nişte mincinoşi. *Lucas!*

Vinculus aruncă o privire în jur.

— Am auzit că deţii toate cărţile care s-au scris vreodată despre magie, spuse el, şi se zvoneşte că le-ai recuperat chiar şi pe cele care s-au pierdut în incendiul care a mistuit biblioteca din Alexandria – şi probabil că le ştii pe toate pe de rost!

— Cărţile şi documentele stau la baza unei educaţii solide şi sunt o sursă sănătoasă de cunoştinţe, declară Mr Norrell afectat. Magia trebuie considerată la fel ca şi toate celelalte discipline.

Vinculus se aplecă brusc în faţă şi-l fixă pe Mr Norrell cu o privire extrem de intensă, arzătoare. Fără să vrea, Mr Norrell se opri din vorbit şi se apropie de Vinculus, ca să audă mai bine ce avea acesta de spus.

— „Am întins mâna“, şopti Vinculus, „iar râurile Angliei s-au întors şi au pornit a curge spre izvoare…”

— Poftim?

— „Am întins mâna”, spuse Vinculus ceva mai tare, „iar sângele duşmanilor mei a îngheţat în vene…” Se îndreptă de spate, deschise larg braţele şi închise ochii, cuprins parcă de un soi de extaz de natură religioasă. Apoi urmă, cu o voce puternică şi limpede, plină de trăire:

— Am întins mâna; gânduri şi amintiri au zburat din minţile duşmanilor mei ca un stol de grauri;
Duşmanii mei s-au prăbuşit, ca nişte saci goi, la pământ.
Am apărut în faţa lor, întrupat din ceţuri şi ploaie;
Le-am bântuit visurile în miez de noapte;
Am apărut în faţa lor din mijlocul unui stol de corbi de care era plin cerul zorilor, la miazănoapte;
Iar când se credeau în siguranţă am venit la ei ca un ţipăt ce

sfărâmă liniştea unei păduri de iarnă…

— Da, da! îl întrerupse Mr Norrell. Chiar îţi închipui că asemenea aiureli sunt noi pentru mine? Toţi smintiţii care-şi fac veacul pe la colţuri de stradă zbiară aceleaşi bălmăjeli fără sens, iar vagabonzii cu perdele galbene se străduiesc să pară mai misterioşi recitind astfel de poezii. Găseşti aşa ceva în toate cărţile de mâna a treia despre magie tipărite în ultimii două sute de ani! „Am apărut în faţa lor în mijlocul unui stol de corbi!” Dar ce *înseamnă* toate astea, asta poţi să-mi spui? Cine a apărut în faţa cui în mijlocul unui stol de corbi? *Lucas!*

Vinculus nu-l băgă în seamă; vocea lui puternică o acoperea pe cea slabă şi ascuţită a lui Mr Norrell.

— Ploaia mi-a clădit o poartă, iar eu am intrat;
Pietrele mi-au clădit un tron, iar eu m-am aşezat;
Trei regate mi-au fost date spre stăpânire veşnică;
Anglia mi-a fost dată spre stăpânire veşnică.
Sclavul fără de nume purta o coroană de argint;
Sclavul fără de nume era regele unui ţinut straniu…

— Trei regate! exclamă Mr Norrell. Ha! Acum înţeleg ce vrea să fie toată aiureala asta! O profeţie a Regelui Corb! Ei bine, regret să te anunţ că, dacă sperai să mă impresionezi cu poveşti despre acest domn, te aşteaptă o mare dezamăgire. O, da, te-ai înşelat amarnic! Nu există magician care să-mi fie mai nesuferit![32]

— Armele cu care duşmanii s-au ridicat împotriva mea sunt venerate în Iad ca relicve sfinte;
Planurile închipuite de duşmani împotriva mea sunt păstrate ca texte sfinte;
Sângele pe care l-am vărsat în bătălii e răzuit de pe pământul în care s-a scurs de către sacristanii Iadului şi păstrat într-un vas de argint şi fildeş.
Am dat magie Angliei, ce moştenire de preţ!
Dar englezii mi-au primit cu dispreţ darul.
Magia va fi scrisă pe cer de picăturile ploii, dar ei nu vor avea ochi să o citească;
Magia va fi scrisă pe versanţii dealurilor pietroase, dar ei nu vor avea minte să o pătrundă;

Iarna, arborii goi vor fi slove negre, dar ei nu vor înţelege…

— Toţi englezii au dreptul înnăscut de a fi slujiţi de magicieni competenţi şi bine educaţi, îl întrerupse Mr Norrell. Iar tu ce le oferi? Aiureli mistice despre pietre, ploaie şi copaci! Nu eşti departe de Godbless, care spunea că trebuie să învăţăm magie de la fiarele sălbatice din codri. De ce nu de la porcii din cocină? Sau de la câinii pribegi? Nu acesta e soiul de magie pe care oamenii civilizaţi doresc s-o vadă înfăptuită în Anglia în zilele noastre! Zicând acestea, Mr Norrell îl privi furios pe Vinculus; atunci observă ceva.

Vinculus era îmbrăcat destul de neîngrijit. La gât avea o eşarfă legată în grabă, iar între aceasta şi cămaşă se vedea o mică porţiune de piele murdară. Aici Mr Norrell zări un semn curios, curb, de un albastru-intens, asemănător întrucâtva unei trăsături de condei. Putea fi o cicatrice – amintirea, poate, a unei încăierări de stradă – însă cel mai mult semăna cu acele tatuaje barbare practicate de băştinaşii din insulele Mării Sudului. În chip destul de ciudat, Vinculus, pe care faptul că se afla în casa unui străin şi se răstea la el nu părea să-l stânjenească deloc, păru jenat din cauza acestui semn; iar când văzu că Mr Norrell îl observase, îşi duse mâna la gât şi-şi trase gulerul hainei mai sus, ca să-l ascundă.

— „Doi magicieni se vor ivi în Anglia…”

Mr Norrell scoase un fel de exclamaţie, una care începu ca un strigăt şi se sfârşi ca un oftat uşurel şi trist.

— Primul se va teme de mine; al doilea îşi va dori să mă afle;

Primul va fi condus de hoţi şi criminali; al doilea îşi va pune la cale propria pieire;

Primul îşi va îngropa inima într-un codru întunecos, sub zăpadă, dar tot o va simţi îndurerată;

Al doilea îşi va vedea cea mai de preţ comoară în mâinile

duşmanului său…

— Oh! Văd acum că ai un singur scop, acela de a mă răni! Fals magician, eşti invidios pe succesul meu! Nu poţi să-mi distrugi magia, aşa că te-ai hotărât să-mi ponegreşti numele şi să-mi tulburi liniştea…

— Primul îşi va petrece viaţa singur; va fi propriul său temnicer;
Cel de-al doilea va bate cărări neumblate, urmărit de furtună, căutând un turn întunecat înălţat pe coasta abruptă a unui deal…

În acea clipă, uşa se deschise şi intrară într-un suflet doi bărbaţi.

— Lucas! Davey! scânci Mr Norrell, isteric. Unde aţi fost?

Lucas începu să-i explice ceva în legătură cu şnurul clopoţelului.

— Ce face? Puneţi mâna pe el! Imediat!

Davey, surugiul lui Mr Norrell, făcea cinste profesiei sale prin dimensiunile corporale şi avea o forţă considerabilă, dată de faptul că trebuia să-şi impună zilnic voinţa în faţa celor patru cai zdraveni, de rasă, care trăgeau la trăsură. Îl apucă pe Vinculus de mijloc şi de gât, iar acesta începu să se zbată energic, fără să se oprească din a-l mustra pe Mr Norrell:

— Stau pe un tron negru al umbrelor, dar ei nu mă vor vedea.
Ploaia îmi va clădi o poartă, iar eu voi intra;
Pietrele îmi vor clădi un tron, iar eu mă voi aşeza…

Davey şi Vinculus se izbiră de o măsuţă, deranjând un teanc de cărţi aflate pe ea.

— Aaaah! Ai grijă! exclamă Mr Norrell, ai grijă, pentru numele lui Dumnezeu! O să răstoarne călimara! O să-mi strice cărţile!

Lucas i se alătură lui Davey în efortul de a imobiliza braţele lui Vinculus, care se învârteau sălbatice, ca aripile unei mori de vânt, în timp ce Mr Norrell începu să alerge de colo-colo prin bibliotecă, mult mai repede decât o făcuse vreodată în ultimii ani, adunându-şi cărţile şi punându-le la adăpost.

— „Sclavul fără de nume va purta o coroană de argint”, răsuflă Vinculus – braţul lui Davey care i se strângea în jurul gâtului făcea ca discursul său să devină mult mai puţin impresionant decât înainte. Cu un ultim efort, Vinculus se smulse din strânsoarea lui Davey şi strigă: „Sclavul fără de nume va fi regele unui ţinut straniu...” Apoi Lucas şi Davey îl scoaseră din încăpere, mai mult pe sus.

Mr Norrell se aşeză în fotoliul de lângă foc şi îşi luă iarăşi cartea, însă descoperi că era mult prea agitat ca să-şi poată continua lectura. Se foi puţin, îşi roase unghiile, se preumblă prin cameră, luă în mână de mai multe ori volumele care fuseseră deranjate de la locul lor în timpul luptei, căutând eventuale stricăciuni (fără să găsească vreuna), în tot acest timp făcând drumuri frecvente la fereastră şi privind afară temător, să vadă dacă nu cumva îl pândea cineva. La ceasul trei, în încăpere începu să se lase întunericul. Lucas reveni ca să aprindă lumânările, urmat îndeaproape de Childermass.

— Ah! strigă Mr Norrell. În sfârşit! Ai auzit ce s-a întâmplat? Sunt trădat de toată lumea! Alţi magicieni mă veghează şi îmi pun la cale prăbuşirea! Servitorii mei neglijenţi îşi uită îndatoririle. Le e complet indiferent dacă intră cineva aici şi-mi taie beregata! Cât despre tine, ticălosule, tu eşti cel mai rău dintre toţi! Îţi spun, omul ăsta a apărut absolut din senin – *ca prin farmec!* Iar când am sunat şi am strigat, *n-a venit nimeni!* Trebuie să laşi la o parte orice alte treburi. Singura îndatorire pe care o ai acum este să afli ce vrăji a folosit acest om pentru a pătrunde la mine în casă! Unde a învăţat magie? Ce anume ştie?

Childermass îi aruncă o privire ironică stăpânului său.

— Ei bine, dacă aceasta e singura mea îndatorire, aflaţi că am îndeplinit-o deja. N-a fost vorba de niciun

fel de vrăji. Una dintre fetele de la bucătărie a lăsat deschisă fereastra de la cămară, iar vrăjitorul a intrat pe acolo şi a bântuit prin casă până când v-a găsit. Asta e tot. N-a venit nimeni pentru că el tăiase şnurul clopoţelului, iar Lucas şi ceilalţi nu v-au auzit când aţi strigat. N-au auzit nimic până când musafirul şi-a început tirada, iar atunci au venit aici într-un suflet. Nu e aşa, Lucas?

Lucas, îngenuncheat în faţa căminului cu vătraiul în mână, fu de acord că lucrurile se petrecuseră întocmai.

— Am încercat să vă explic şi eu exact acelaşi lucru, domnule, dar n-aţi vrut să mă ascultaţi.

Însă Mr Norrell căzuse pradă unei asemenea spaime înfrigurate în legătură cu presupusele puteri magice ale lui Vinculus, încât aceste explicaţii n-au avut darul de a-l linişti.

— Ah, spuse el. Eu rămân la convingerea că vrea să-mi facă rău. De fapt, mi-a făcut deja foarte mult rău.

— Aşa e, încuviinţă Childermass, extrem de mult rău! Căci, pe când se ascundea în cămară, a înfulecat trei plăcinte cu carne.

— Plus două bucăţi de brânză grasă, adăugă Lucas.

Mr Norrell fu nevoit să recunoască în sinea lui că acestea nu păreau a fi manifestările unui mare magician, însă ca să se liniştească de tot simţea nevoia să-şi verse furia asupra cuiva. Cum îi avea la îndemână pe Childermass şi Lucas, îi alese pe ei ca destinatari şi îi regală cu un lung discurs plin de invective la adresa lui Vinculus, pe care-l declară cel mai mare ticălos de pe faţa pământului, şi încheiat cu câteva aluzii destul de transparente la felul trist în care sfârşesc servitorii obraznici şi neglijenţi.

Childermass şi Lucas, care erau nevoiţi să asculte câte un asemenea discurs aproape în fiecare săptămână de când se angajaseră în serviciul lui Mr Norrell, nu se îngrijorară în mod deosebit, ci aşteptară răbdători ca stăpânul lor să-şi verse tot amarul; după care Childermass spuse:

— Lăsând la o parte plăcintele şi bucăţile de brânză, vrăjitorul a făcut eforturi considerabile, ba chiar a riscat să fie spânzurat, numai ca să vă facă această vizită. Ce voia?

— Ah! Voia să-mi prezinte o profeţie a Regelui Corb. O idee prea puţin originală. Ce-am auzit a fost de neînţeles, aşa cum sunt toate aiurelile de acest gen. A spus ceva despre un câmp de luptă, despre un tron şi despre o coroană de argint, însă cel mai mult a trâmbiţat despre un alt magician – care presupun că era chiar el.

Odată liniştit şi convins că Vinculus nu era un rival teribil, Mr Norrell începu să regrete că se lăsase purtat de val şi se certase cu el. Ar fi fost mult mai bine, se gândea el, să fi păstrat o tăcere superioară şi maiestuoasă. Se consolă însă cu gândul că Vinculus nu mai păruse deloc impunător pe când Lucas şi Davey îl târau afară din cameră. Treptat, acest gând, împreună cu conştiinţa infinitei sale superiorităţi din punctul de vedere al educaţiei şi abilităţilor, îl ajută să-şi vină în fire complet. Dar, vai! Pacea lui sufletească fu iarăşi tulburată la scurt timp după aceea. Căci, reluându-şi lectura din *Limbajul păsărilor,* dădu peste următorul pasaj:

> […] Nimic nu contează în magie mai mult decât impulsul sălbatic al păsării ce se avântă în gol. Nu există fiinţă pe pământ cu un mai mare har pentru magie. Chiar şi cele mai mărunte dintre ele pot ieşi, în zbor, din lumea noastră şi ajunge pe Tărâmul Celălalt. De unde vine vântul pe care-l simţim pe faţă şi care ne răscoleşte paginile cărţii? Acolo unde magia necontrolată a micilor creaturi ale vântului se întâlneşte cu magia Omului, acolo unde limba vântului, a ploii şi a copacilor poate fi înţeleasă, acolo îl vom întâlni pe Regele Corb…[33]

La următoarea întâlnire a lui Mr Norrell cu lordul Portishead (două

zile mai târziu), cel dintâi îi spuse grăbit următoarele:

— Sper, milord, că veţi include în revistă câteva remarci usturătoare la adresa lui Thomas Lanchester. Ani de zile am admirat *Limbajul păsărilor,* considerându-l o încercare curajoasă de a prezenta cititorului o descriere clară şi cuprinzătoare a magiei din epoca *Aureaţilor,* însă la o examinare mai atentă mi-am dat seama că scrierile lui Lanchester sunt contaminate cu cele mai rele trăsături ale acestora… Este mistic, milord! Mistic!

14

Ferma Inimii Zdrobite

Ianuarie 1808

Cu vreo treizeci de ani înainte ca Mr Norrell să sosească la Londra, plănuind să uimească lumea întreagă prin readucerea la viaţă a magiei englezeşti, un gentilom pe nume Laurence Strange îşi primea moştenirea. Aceasta consta dintr-o casă pe jumătate în ruină, câteva terenuri sterpe şi un munte de datorii şi ipoteci. Toate acestea erau necazuri mari, însă, credea Laurence Strange, totul s-ar fi putut rezolva foarte simplu prin căpătarea unei sume suficiente de bani; prin urmare, la fel cum procedaseră şi aveau să mai procedeze mulţi alţi gentilomi, se strădui din răsputeri să se facă foarte plăcut tuturor moştenitoarelor pe care le întâlnea şi, fiind el un bărbat arătos, elegant şi iscusit în meşteşugul vorbelor, reuşi în scurt timp să o farmece pe domnişoara Erquistoune, o tânără lady scoţiană cu o dotă de 900 de lire pe an.

Cu banii aduşi de domnişoara Erquistoune, Laurence Strange îşi repară casa, îşi îngriji pământurile şi-şi plăti datoriile. În curând, se transformă din datornic într-un om prosper. Cumpără noi proprietăţi şi începu să dea bani cu împrumut, cu o dobândă de cincisprezece la sută. Cu asemenea treburi îşi ocupa acum toate ceasurile zilei, aşa că nu mai avea timp să-i acorde prea multă atenţie miresei sale. Ba din contră, îi arătă destul de limpede acesteia că prezenţa şi conversaţia ei îl plictiseau; iar femeia, biata de ea, se întristă amarnic. Moşia lui Laurence Strange se afla în Shropshire, un ţinut îndepărtat, aproape de graniţa cu Ţara Galilor. Doamna Strange nu cunoştea pe nimeni în ţinut. Era obişnuită cu viaţa de oraş, cu balurile din Edinburgh, magazinele din Edinburgh şi conversaţia sclipitoare a prietenilor ei din Edinburgh; priveliştea dealurilor înalte şi mohorâte, bătute veşnic de ploaia galeză, era cât se poate de descurajantă. Femeia suportă cu stoicism această viaţă însingurată vreme de

cinci ani, după care muri din pricina unei răceli pe care o contractase pe când se plimba singură pe dealurile sus-pomenite, în timpul unei furtuni.

Domnul şi doamna Strange aveau un copil, în vârstă de aproximativ patru ani la moartea mamei sale. Abia dacă trecuseră câteva zile de la înmormântarea doamnei Strange, când acest copil deveni motivul unui conflict puternic între Laurence Strange şi rudele soţiei sale decedate. Cei din familia Erquistoune susţineau că, potrivit contractului nupţial, o mare parte din venitul doamnei Strange trebuia acum pus deoparte ca moştenire pentru fiul ei, odată ce acesta avea să ajungă la majorat. Laurence Strange – fără să surprindă pe nimeni – pretindea că averea soţiei sale îi aparţine până la ultimul bănuţ şi că putea face ce vrea cu ea. Ambele părţi au angajat avocaţi şi au fost intentate două procese, unul la Colegiul doctorilor în drept civil din Londra, celălalt la un tribunal scoţian. Cele două procese, Strange versus Erquistoune şi Erquistoune versus Strange, au continuat ani la rând, timp în care Laurence Strange ajunse să nu-şi mai poată vedea în ochi propriul fiu. I se părea că băiatul e ca un teren mlăştinos sau ca o dumbravă plină de copaci bolnavi – adică ceva ce valorează bani pe hârtie, dar nu aduce niciun venit. Dacă legea englezească i-ar fi permis lui Laurence Strange să-şi vândă băiatul şi să cumpere unul mai bun, probabil că ar fi făcut-o.[34]

Între timp, familia Erquistoune şi-a dat seama că stătea în puterea lui Laurence Strange să-şi facă băiatul la fel de nefericit ca şi pe nevastă-sa, aşa că fratele doamnei Strange i-a trimis o scrisoare urgentă lui Laurence Strange, prin care sugera ca băiatul să petreacă în fiecare an câteva luni la locuinţa sa din Edinburgh. Spre marea surprindere a domnului Erquistoune, domnul Strange n-a ridicat nici o obiecţie[35].

În consecinţă, Jonathan Strange şi-a petrecut jumătate din fiecare an al copilăriei sale acasă la domnul Erquistoune, în Piaţa Charlotte din Edinburgh; e de presupus că aici n-a deprins vreo stimă deosebită faţă de tatăl său. În această casă i s-a dat educaţia primilor ani, în compania celor trei verişoare ale sale:

Margaret, Maria şi Georgiana Erquistoune.[36] Edinburgh este, fără îndoială, unul dintre oraşele cele mai civilizate din lume, iar locuitorii săi sunt la fel de deschişi la minte şi iubitori de plăceri ca şi cei din Londra. În timpul pe care băiatul îl petrecea în casa lor, domnul şi doamna Erquistoune se străduiau din răsputeri să-l facă fericit, sperând să compenseze astfel indiferenţa şi răceala pe care le îndura în casa tatălui său. Nu e de mirare, aşadar, că băiatul a ajuns puţin cam răsfăţat, dornic să se impună şi înclinat să aibă păreri bune despre propria persoană.

***

Laurence Strange îmbătrâni şi se îmbogăţi din ce în ce mai mult, însă în bunătate nu câştigă niciun dram.

Cu câteva zile înainte de întrevederea dintre Mr Norrell şi Vinculus, Laurence Strange îşi angajă un nou servitor. Ceilalţi slujitori s-au arătat gata să-l ajute şi să-i dea sfaturi: i-au spus noului servitor că Laurence Strange era mândru şi răutăcios, că toată lumea îl ura, că iubea banii mai presus decât orice şi că avea un fiu cu care abia dacă vorbise de ani şi ani de zile. I-au mai spus şi că avea o fire îndrăcită şi că noul servitor nu trebuia cu niciun chip să-l supere, dacă nu voia să-şi facă singur viaţa amară.

Noul servitor le mulţumi pentru informaţii şi promise că va ţine minte ce i s-a spus. Însă ceea ce nu ştiau ceilalţi servitori era faptul că noul venit avea o fire foarte asemănătoare cu cea a domnului Strange; că era uneori sarcastic, adesea nepoliticos, şi avea o părere foarte bună despre propriile sale calităţi şi, desigur, una pe măsură de proastă despre ceilalţi. Noul servitor nu le pomeni nimic celorlalţi despre aceste lipsuri ale sale, pentru simplul motiv că nu era deloc conştient de ele. Cu toate că se certa adesea cu prietenii şi vecinii săi, nu-şi dădea niciodată seama care fusese motivul şi presupunea negreşit că vina le aparţine celorlalţi. Însă nu trebuie să vă închipuiţi că în acest capitol va fi vorba numai de persoane dezagreabile; aflaţi că, dacă firea lui Laurence Strange avea o singură trăsătură, şi anume răutatea, noul servitor era alcătuit dintr-un amestec mai firesc de lumini şi umbre. Era înzestrat cu mult bun-simţ şi era

la fel de grăbit să-i apere pe alţii de rele şi nedreptăţi pe cât era să se răzbune pentru insultele despre care îşi imagina că îi sunt aduse lui însuşi.

Laurence Strange era bătrân şi dormea, de regulă, destul de puţin. I se întâmplă adesea să se simtă mai vioi în timpul nopţii decât ziua şi obişnuia să stea la birou, scriind scrisori şi aranjându-şi afacerile. Fireşte că unul dintre servitori rămânea întotdeauna treaz odată cu stăpânul, iar la câteva zile după ce sosise, această îndatorire îi reveni noului servitor.

Totul a mers bine până la un moment dat, puţin după ora două dimineaţa, când domnul Strange l-a chemat pe noul servitor şi i-a cerut să-i aducă un păhăruţ cu sherry. Oricât de obişnuită ar părea această solicitare, noului servitor nu i-a venit deloc uşor să o îndeplinească. După ce căutase vinul de sherry în toate locurile obişnuite, a fost nevoit să o trezească mai întâi pe fata în casă, pentru a o întreba unde se află dormitorul majordomului, apoi pe majordom, ca să-l întrebe unde se păstra vinul de sherry. Ba mai mult, noul servitor a trebuit să mai aştepte câteva clipe, timp în care majordomul şi-a exprimat surprinderea că domnul Strange ceruse sherry, ceea ce nu-i stătea deloc în obicei. Fiului domnului Strange, domnul Jonathan Strange – adăugă majordomul, pentru ca noul servitor să înţeleagă mai bine structura familiei – îi plăcea foarte mult vinul de sherry şi păstra de obicei o sticlă sau două la el în cameră.

Urmând instrucţiunile majordomului, noul servitor a adus vinul de sherry din pivniţă – o trebuşoară pentru care a fost nevoit să aprindă lumânări, să parcurgă coridoare întunecoase şi reci, să-şi îndepărteze pânze vechi şi prăfuite de păianjen de pe haine, să dea cu capul de diverse obiecte ruginite ce atârnau din tavane vechi şi mucegăite, apoi să-şi şteargă sângele şi mizeria de pe faţă. Îi aduse în cele din urmă paharul domnului Strange, care îl bău până la fund şi mai ceru unul.

Noul servitor consideră că un drum în pivniţă era prea destul pentru o seară, aşa că, amintindu-şi spusele majordomului, urcă în camera domnului Jonathan Strange. Intră cu băgare de seamă şi găsi camera goală,

dar lumânările aprinse. Acest lucru nu-l surprinse foarte tare pe noul servitor, care ştia că unul dintre multele vicii învederate ale bărbaţilor bogaţi şi necăsătoriţi este irosirea lumânărilor. Începu să deschidă diverse sertare şi dulăpioare, să ridice oale de noapte şi să se uite în ele, să caute pe sub mese şi scaune şi să cerceteze interiorul vazelor de flori. (Iar dacă vi se pare ciudat că servitorul a căutat în toate aceste locuri, nu pot să spun decât că acesta avea mai multă experienţă în legătură cu gentilomii bogaţi şi necăsătoriţi decât dumneavoastră şi că ştia că felul în care aceşti gentilomi îşi organizează treburile gospodăreşti este adesea caracterizat de o anumită excentricitate.) Descoperi în cele din urmă sticla de sherry, după cum se aştepta se, într-una din cizmele proprietarului ei, îndeplinind rolul de şan.

În timp ce servitorul cel nou turna vin în pahar, îşi aruncă din întâmplare privirea în oglinda de pe perete şi descoperi că, de fapt, încăperea nu era goală. Jonathan Strange şedea într-un fotoliu cu spătar înalt şi lat, privindu-l uluit pe servitor. Acesta nu scoase nici o vorbă prin care să explice ceea ce făcuse – ce explicaţie ar fi putut el să-i dea acestui gentilom, pentru ca el să-l înţeleagă? Dacă ar fi fost vorba de un alt servitor, acesta l-ar fi înţeles imediat. În fine, servitorul cel nou părăsi încăperea.

De când sosise în această casă, servitorul cel nou nutrise anumite speranţe că va dobândi o poziţie de autoritate asupra celorlalţi servitori. I se părea că inteligenţa sa ieşită din comun şi experienţa vastă pe care o deţinea îl făceau un ajutor de nădejde pentru cei doi domni Strange, ori de câte ori aceştia ar fi avut de rezolvat vreo problemă delicată; îşi închipuise deja scene în care cei doi îi spuneau: „După cum ştii, Jeremy, e vorba de lucruri serioase, şi numai ţie îţi pot încredinţa rezolvarea lor“. Nu se poate spune chiar că servitorul cel nou a abandonat orice speranţă în clipa când a ieşit din odaie, însă îi tot venea în minte faptul că Jonathan Strange nu păruse deosebit de încântat să descopere că la el în cameră apăruse cineva care îşi turna din rezerva lui personală de vin.

Prin urmare, când servitorul cel nou intră în biroul lui Laurence Strange, era primejdios de iritat, având în vedere că abia născutele lui speranţe de mărire se diminuaseră considerabil. Domnul Strange bău până la fund şi cel de-al doilea pahar de sherry şi spuse că parcă mai avea poftă de unul. Moment în care noul servitor scoase un soi de strigăt înăbuşit, se trase de păr şi urlă:

— Pentru numele lui Dumnezeu, idiot bătrân, de ce n-ai zis aşa de la bun început? Ţi-aş fi adus toată sticla!

Domnul Strange îl privi surprins şi spuse blând că, desigur, nu era nevoie să-i mai aducă încă un pahar dacă îi venea atât de greu să o facă.

Servitorul cel nou se întoarse la bucătărie (întrebându-se dacă nu cumva fusese, totuşi, cam direct). Peste câteva minute, clopoţelul sună iar. Domnul Strange era aşezat la birou, cu o scrisoare în mână, privind pe fereastră la ploaia şi întunericul nopţii.

— Pe dealul de colo locuieşte un domn, spuse el, iar scrisoarea asta, Jeremy, trebuie să ajungă la el înainte să se facă ziuă.

„Ah! se gândi servitorul cel nou, ce repede a început! O afacere urgentă, care trebuie rezolvată la adăpostul întunericului! Ce poate însemna asta? — desigur, că a început deja să prefere ajutorul *meu,* nu pe al altora." Foarte flatat, declară că va pleca de îndată şi luă scrisoarea, pe care nu era scris decât cuvântul enigmatic *Wyvern.* Întrebă atunci dacă locuinţa respectivă avea un nume, ca să poată întreba pe cineva în caz că se rătăcea.

Domnul Strange era pe cale să spună că locuinţa nu avea niciun nume, când se opri brusc şi începu să râdă.

— Vei întreba de Wyvern de la ferma Inimii Zdrobite, spuse el. Îi mai spuse noului servitor că trebuie să se abată de la drumul principal când va ajunge la o portiţă stricată aflată vizavi de berăria lui Blackstock; dincolo de portiţă avea să găsească o cărare care-l va duce drept la Ferma Inimii Zdrobite.

Servitorul cel nou îşi luă un cal şi un felinar zdravăn şi plecă la drum. Era o noapte sinistră. Vântul şuierător

se împletea cu ploaia aprigă ce cădea în rafale şi-i pătrundea în haine, astfel că în curând îngheţă până la oase.

Cărarea ce pornea din faţa berăriei lui Blackstock şi urca sinuos dealul era aproape complet acoperită cu vegetaţie. De fapt, aproape că nu merita denumirea de „cărare”, căci drept în mijlocul ei creşteau o sumedenie de arbuşti, pe care vântul puternic îi transforma în nuiele cu care îl croia de zor pe servitorul cel nou care se străduia din greu să înainteze. După ce parcursese cinci sute de metri, se simţea ca şi cum s-ar fi bătut pe rând cu mai mulţi bărbaţi zdraveni (şi, având în vedere că era o persoană iute la mânie care se lua mereu la harţă cu câte cineva în locuri publice, această senzaţie îi era foarte familiară). Îl blestemă în gând pe Wyvern, acest om neglijent şi leneş care nu era în stare nici măcar să-şi îngrijească gardurile vii. Abia peste vreun ceas sosi într-un loc care părea să fi fost odinioară un câmp, dar care acum ajunsese o încâlceală de rugi de mure şi de trandafiri sălbatici; începu atunci să regrete că nu-şi luase cu el un topor. Tufele erau încărcate din belşug cu spini mari şi ascuţiţi; de câteva ori se agăţă în tufe în atât de multe locuri şi într-un chip atât de elaborat (cu braţul în sus, de pildă, şi cu un picior răsucit în spatele lui), încât începu să-i fie teamă că nu va mai scăpa în veci de acolo. I se părea ciudat că cineva locuieşte în spatele unei perdele atât de dese de spini şi mărăciniş, şi îşi spuse în sinea lui că n-ar fi fost deloc de mirare să descopere că domnul Wyvern căzuse într-un somn adânc acum o sută de ani. Ei, *asta* nu m-ar deranja atât de mult, se gândi el, numai să nu mă pună nimeni să-l sărut.

Dincolo de coama dealului se ivi lumina tristă şi cenuşie a zorilor, moment în care servitorul ajunse la o căsuţă dărăpănată care, departe de a părea că are inima zdrobită, dădea mai degrabă impresia că şi-a frânt gâtul. Peretele pe care era clădit hornul era aplecat mult în afară, iar hornul stătea deasupra, gata-gata să cadă. Numeroase plăci de piatră de pe acoperiş căzuseră, lăsând în urmă găuri prin care se vedeau grinzile, ca nişte coaste. Interiorul căsuţei era invadat

de arbuşti de soc şi mărăcini care, crescând, spărseseră toate geamurile şi scoseseră uşile din ţâţâni.

Servitorul cel nou rămase în ploaie o vreme, privind lung acest peisaj dezolant. Când ridică ochii, observă că cineva cobora dealul, îndreptându-se către el; era o siluetă desprinsă parcă din basme, având pe cap o pălărie mare şi curioasă, iar în mână un toiag. Când se apropie mai mult, silueta se dovedi a fi cea a unui ţăran fermier, un om cu o înfăţişare cât se poate de normală; motivul pentru care păruse atât de straniu de la distanţă era, pur şi simplu, că-şi pusese o bucată de pânză de sac pe cap ca să nu-l ude ploaia.

Nou-sositul îl întâmpină pe servitor cu următoarele vorbe:

— Ce-ai păţit, omule? Eşti plin de sânge şi ţi-ai făcut ferfeniţă hainele matale bune!

Servitorul cel nou se cercetă o clipă şi descoperi că spusele celuilalt erau adevărate. Îi explică atunci că venise pe o cărare plină de mărăcini.

Fermierul îl privi uluit.

— Dar este şi un drum bun, strigă el, la nici patru sute de metri către asfinţit, pe care ai fi putut veni pe jos de două ori mai repede! Cine naiba ţi-a spus să vii pe cărarea aia veche?

Servitorul cel nou nu răspunse, ci îl întrebă pe fermier dacă ştie unde poate fi găsit domnul Wyvern de la ferma Inimii Zdrobite.

— Asta e căsuţa lui Wyvern, însă el e mort de cinci ani. Ferma Inimii Zdrobite, ai spus? Cine ţi-a spus că aşa se numeşte? Cineva şi-a bătut joc de matale. Cărări vechi, ferma Inimii Zdrobite, e limpede! Dar ce să zic, numele ăsta i se potriveşte destul de bine; căci inima lui Wyvern a fost într-adevăr zdrobită aici. A avut nenorocul, bietul de el, să deţină o bucată de pământ care i-a căzut cu tronc unui gentilom din vale; iar când Wyvern n-a vrut să-i vândă pământul gentilomului, acesta a trimis nişte ticăloşi în puterea nopţii care i-au smuls omului din pământ toată fasolea, morcovii şi varza pe care le plantase; după aceea, când Wyvern tot nu s-a lăsat convins, gentilomul l-a vârât în tot felul de procese – iar bietul Wyvern, care habar n-avea de legi şi tribunale, n-a putut să se descurce.

Servitorul cel nou cântări toate acestea o clipă în minte.

— Şi cred, spuse el în cele din urmă, că aş putea să-ţi spun cum îl cheamă pe acest gentilom.

— O! zise fermierul. Asta ar putea s-o facă oricine. Privindu-l mai atent pe servitor, urmă: Omule, eşti alb ca hârtia şi tremuri de zici că acu' o să te fărăimi în bucăţi!

— Mi-e frig, spuse servitorul cel nou.

La care fermierul (pe nume Bullbrige) insistă foarte tare ca servitorul să meargă cu el acasă, să se încălzească la sobă şi să mănânce şi să bea ceva, poate chiar să se întindă niţeluş. Servitorul cel nou îi mulţumi, dar spuse că îi era doar frig, atâta tot.

Atunci Bullbridge îl conduse pe servitorul cel nou înapoi la locul unde îşi lăsase calul (pe o potecă fără mărăcini) şi îi arătă cum să ajungă la drumul principal, după care servitorul cel nou se întoarse acasă la domnul Strange.

Un soare alburiu şi mohorât răsărise pe cerul la fel de alburiu şi mohorât, ca o alegorie a disperării; pe drum, i se păru noului servitor că soarele era bietul Wyvern, iar cerul era Iadul, şi că Wyvern fusese agăţat acolo de domnul Strange spre a fi chinuit întru vecie.

Odată ajuns, ceilalţi servitori se strânseră în jurul lui.

— Of, băiete! strigă majordomul îngrijorat. În ce hal eşti! Vinul de sherry a fost de vină, Jeremy? De asta s-a înfuriat?

Servitorul cel nou se rostogoli din şa, prăbuşindu-se la pământ. Apoi îl apucă pe majordom de reverele hainei şi-l imploră să-i aducă o undiţă, explicându-i că are nevoie de ea pentru a-l pescui pe bietul Wyvern din Iad.

Ascultând aceste vorbe, precum şi altele, la fel de coerente, ceilalţi servitori pricepură imediat că servitorul cel nou avea febră. Îl vârâră deci în pat şi trimiseră după doctor. Însă Laurence Strange auzi ce se petrecea şi trimise un al doilea om la doctor, ca să-i transmită acestuia că nu e nevoie de el. Apoi Laurence Strange spuse că avea poftă de fiertură de ovăz şi-i zise majordomului că vrea să-i fie adusă de servitorul

cel nou. La care majordomul se duse să-l caute pe domnul Jonathan Strange, ca să-l roage să intervină; însă Jonathan Strange se trezise devreme şi plecase la Shrewsbury, urmând să nu se întoarcă până a doua zi. Astfel că servitorii au fost nevoiţi să-l ridice din pat pe servitorul cel nou, să-l îmbrace, să-i pună în mâinile fără vlagă tava cu fiertură de ovăz şi să-l împingă în odaie. Toată ziua, domnul Strange a formulat numeroase solicitări mărunte, insistând în mod deosebit ca fiecare dintre ele să fie îndeplinită de servitorul cel nou.

La căderea serii, servitorul cel nou era fierbinte ca un ceainic lăsat să clocotească şi vorbea înfrigurat despre butoaie de stridii. Însă domnul Strange declară că are de gând să stea treaz şi în noaptea aceea şi spuse că vrea ca servitorul cel nou să vegheze şi el în birou.

Luându-şi inima în dinţi, majordomul îl rugă pe stăpân să-l lase pe el să vegheze.

— O, nu-ţi dai seama cât de mult a început să-mi placă băiatul ăsta, spuse domnul Strange, cu ochii sclipind răutăcios, şi cât de mult îmi doresc să-l am mereu în preajmă. Ţi se pare că nu arată bine? *Eu* cred că n-are nevoie decât de puţin aer curat. Zicând acestea, deschise fereastra aflată în dreptul mesei sale de scris. În încăpere intră pe dată un frig pătrunzător, iar vântul trimise câţiva fulgi de zăpadă înăuntru.

Majordomul oftă şi-l sprijini pe servitorul cel nou (care începuse iarăşi să alunece în jos) mai bine de perete, apoi îi vârâ pe furiş în buzunare câte o buiotă pentru încălzit mâinile.

La miezul nopţii, fata în casă îi duse nişte fiertură de ovăz domnului Strange. Când se întoarse la bucătărie, le povesti celor de acolo că domnul Strange găsise buiotele, le scosese din buzunarele servitorului şi le pusese pe masă. Servitorii plecară la culcare cu inima grea, convinşi că până dimineaţă servitorul cel nou avea să dea ortul popii.

Sosi şi dimineaţa. Uşa ce dădea în biroul domnului Strange era închisă. Se făcu şapte şi nu sună nimeni clopoţelul; din odaie nu ieşi nimeni. Se făcu opt. Apoi nouă. Zece. Servitorii îşi frângeau mâinile, disperaţi.

Însă ceea ce pierduseră ei din vedere – ca şi domnul Strange, de altfel – era că servitorul cel nou era un bărbat tânăr şi în putere, iar Laurence Strange era bătrân – iar o parte dintre cele îndurate de servitor în acea noapte fuseseră îndurate şi de Laurence Strange. La ora zece şi şapte minute, majordomul şi surugiul îndrăzniră să intre amândoi în odaie, unde îl găsiră pe servitorul cel nou întins pe podea, adormit, fără pic de febră. În partea cealaltă a încăperii, Laurence Strange, aşezat la masa de scris, murise de frig.

Atunci când vestea despre întâmplările celor două nopţi se răspândi, lumea se arătă foarte curioasă să-l vadă pe servitorul cel nou, cam în acelaşi fel în care s-ar fi arătat curioasă să vadă un om care ucisese un dragon sau doborâse un uriaş. Bineînţeles că servitorul cel nou s-a bucurat că devenise dintr-odată o persoană atât de însemnată, iar pe măsură ce relata iar şi iar întâmplarea, descoperi că ceea ce îi spusese *cu adevărat* domnului Strange atunci când acesta îi ceruse al treilea pahar de sherry fusese: „O, acum îţi cade bine, păcătos bătrân, să-ţi baţi joc de oamenii cumsecade şi să-i bagi în mormânt, dar va veni o zi – şi mult n-a mai rămas – când va trebui să dai socoteală pentru toate suspinele pe care oameni cinstiţi le-au scos din pricina ta şi pentru toate lacrimile pe care le-ai smuls din ochii văduvelor!” De asemenea, în curând s-a răspândit peste tot în împrejurimi vestea că, atunci când domnul Strange deschisese fereastra, cu intenţia nobilă de a-l înfrigura pe servitorul cel nou până la moarte, acesta din urmă strigase:

— Mai întâi rece, Laurence Strange, dar fierbinte până la urmă! mai întâi rece, fierbinte până la urmă! — o referire profetică la starea prezentă a domnului Strange.

15

„Ce mai face lady Pole?“

Ianuarie 1808

„Ce mai face lady Pole?“

Aceeaşi întrebare se auzea peste tot în oraş, pe buzele cetăţenilor de toate soiurile şi rangurile. În Covent-Garden, la revărsatul zorilor, zarzavagiii le întrebau pe florărese: „Ce mai face lady Pole?“ Pe Calea Strand, la magazinul Ackermann's, domnul Ackermann însuşi îi întreba pe clienţii săi (membri ai nobilimii şi persoane de o înaltă distincţie) dacă ştiau ceva despre lady Pole. În Camera Comunelor, în timpul unor discursuri plictisitoare, membrii Parlamentului le adresau, pe şoptite, aceeaşi întrebare vecinilor lor (privindu-l, în acest timp, pe Sir Walter cu coada ochiului). În camerele de toaletă din Mayfair, dimineaţa devreme, cameristele le întrebau pe stăpânele lor, scuzându-se pentru îndrăzneală, dacă „lady Pole a fost aseară la petrecere? Şi ce mai face înălţimea Sa?“

Astfel circula peste tot aceeaşi întrebare: „Ce mai face lady Pole?“

„O! (sosea şi răspunsul), înălţimea Sa face bine, extrem de bine.“

Ceea ce demonstrează că, din păcate, limba engleză e destul de săracă; Înălţimea Sa făcea mai mult decât bine. Pusă lângă înălţimea Sa, orice altă persoană din lume ar fi părut palidă, ostenită, pe jumătate moartă. Energia extraordinară pe care o manifestase în dimineaţa învierii sale nu o părăsise de atunci; când se plimba, oamenii se uitau lung după ea, uimiţi să vadă o doamnă mergând atât de repede. Cât despre valetul care trebuia să o însoţească, bietul om se afla de obicei la mulţi metri în spate, roşu la faţă şi cu răsuflarea tăiată. Într-o dimineaţă, ministrul de Război, care tocmai ieşise de la Drummond's şi se afla la Charing Cross, se izbi pe neaşteptate de lady Pole care mergea grăbită pe stradă, iar în urma loviturii căzu pur şi

simplu pe spate. Ea îl ajută să se ridice, îşi exprimă speranţa că nu-l rănise în vreun fel şi dispăru înainte ca el să apuce să-i răspundă ceva.

Asemenea tuturor doamnelor şi domnişoarelor de nouăsprezece ani, lady Pole era înnebunită după dans. La baluri, dansa neîncetat fără să obosească deloc, şi se mira cât de repede treceau aceste seri.

— E ridicol să numeşti o asemenea trebuşoară anemică „bal“! îi spuse ea odată lui Sir Walter. Abia dacă am apucat să dansăm trei ceasuri! Apoi se miră cât de firavi erau ceilalţi dansatori. Bieţii de ei! Îmi inspiră milă.

Armata, Marina şi Biserica închinau toate în cinstea sănătăţii ei. Se spunea adesea despre Sir Walter că e cel mai norocos om din regat, iar Sir Walter însuşi era de aceeaşi părere. Domnişoara Wintertowne – sărmana domnişoară Wintertowne, palidă şi bolnăvicioasă – îi trezise mila, însă lady Pole, înconjurată mereu de o aură de sănătate şi voioşie, îi stârnea admiraţia. Întâmplarea cu ministrul de Război i se păru extrem de amuzantă şi o povesti tuturor cunoscuţilor. Iar lui lady Winsell, buna lui prietenă, îi mărturisi în particular că îşi găsise o soţie cum nu se putea mai potrivită – atât ie spirituală şi vioaie, exact aşa cum îşi dorise. Cel mai mult îl uimeau părerile ei clare şi autonome.

— Săptămâna trecută mi-a spus că guvernul n-ar trebui să-i trimită bani şi trupe regelui Suediei – ceea ce am şi hotărât – ci să ofere sprijin guvernelor din Portugalia şi Spania, folosind aceste ţări ca baze de operaţiuni în războiul cu Bonaparte. Închipuiţi-vă, să ai, la doar nouăsprezece ani, o percepţie atât de profundă asupra lucrurilor şi să ajungi la atât de multe concluzii! La nouăsprezece ani, să ai curajul de a contrazice deschis părerea guvernului! I-am spus, fireşte, că ar trebui să intre în Parlament!

Lady Pole reprezenta o fericită combinaţie a mai multor realităţi fascinante: Frumuseţe, Politică, Avuţie şi *Magie.* Toţi cei din lumea mondenă erau convinşi că destinul îi rezerva un rol de conducătoare strălucită. Era căsătorită de aproape trei luni; sosise momentul ca ea să purceadă pe drumul pe care Soarta şi lumea mondenă i-l pregătiseră. Se trimiseră invitaţii pentru

un dineu magnific ce avea să aibă loc în a doua săptămână din ianuarie.

Primul dineu din cariera unei tinere proaspăt căsătorite reprezintă o ocazie însemnată, ce aduce cu sine nenumărate griji mărunte. Calităţile pentru care tânăra a primit laude peste laude în cei trei ani de când a terminat şcoala nu mai sunt îndeajuns. Nu mai e suficient să ştie să se îmbrace cu eleganţă şi fineţe, să aleagă de fiecare dată bijuteriile potrivite, să întreţină o conversaţie în limba franceză, să cânte la pian şi din gură. Acum trebuie să se concentreze asupra bucătăriei şi vinurilor franţuzeşti. Poate primi, e drept, sfaturi de la alţii când vine vorba de aceste lucruri importante, însă principalele surse de inspiraţie trebuie să fie propriile ei gusturi şi înclinaţii. Cu siguranţă că nu va suferi stilul de a primi oaspeţi al mamei sale şi va dori să procedeze cu totul diferit. În Londra, persoanele mondene iau cina la prieteni sau cunoscuţi de patru-cinci ori pe săptămână. Cum poate o tânără proaspăt căsătorită – care are doar nouăsprezece ani şi abia dacă a călcat vreodată într-o bucătărie până acum – să conceapă o masă care să uimească şi să încânte asemenea papile gustative blazate?

Apoi mai sunt şi servitorii. În casa cea nouă a tinerei proaspăt căsătorite, valeţii sunt cu toţii nou angajaţi. Dacă e nevoie de ceva repede – lumânări, o furculiţă de alt tip, un şervet gros cu care să se apuce o supieră fierbinte – vor reuşi ei oare să găsească acel ceva? În cazul gospodăriei lui lady Pole, aflată pe strada Harley la numărul nouă, problemele erau de trei ori mai numeroase. Jumătate dintre servitori erau de loc din Northamptonshire – sosiţi de la moşia înălţimii Sale din Great Hitherden – iar cealaltă jumătate fuseseră angajaţi de curând, din Londra; şi toată lumea ştie că între servitorii din Londra şi servitorii de la ţară e o diferenţă ca de la cer la pământ. Nu e vorba propriu-zis de îndatoririle ce trebuie îndeplinite. Şi în Northamptonshire, ca şi la Londra, servitorii trebuie să gătească, să facă curat şi să ducă de colo-colo diverse obiecte. Nu, diferenţa constă mai mult în maniera în care sunt îndeplinite aceste îndatoriri. Să presupunem că un moşier de la ţară îşi vizitează vecinul. Odată

vizita încheiată, valetul îi aduce paltonul moşierului şi îl ajută să se îmbrace. În timp ce face acest lucru, este cât se poate de firesc ca valetul să-l întrebe respectuos pe moşier ce-i mai face soţia. La care moşierul, fără a se arăta câtuşi de puţin jignit, pune şi el câteva întrebări de politeţe. De pildă, poate că moşierul a aflat că bunica valetului a căzut şi s-a lovit în timp ce tăia nişte verze în grădină şi vrea să afle dacă acum se simte mai bine. Moşierul şi valetul fac parte dintr-o lume foarte măruntă şi se cunosc din pruncie. Însă la Londra aşa ceva pur şi simplu nu se cuvine. Un valet londonez nu trebuie cu niciun chip să se adreseze oaspeţilor stăpânului său. El trebuie să ia o înfăţişare care să sugereze că habar nu are că există pe lume bunici sau verze.

În gospodăria de pe strada Harley, numărul nouă, servitorii de la ţară ai lui lady Pole nu se simţeau deloc în largul lor, se temeau să nu cumva să facă vreo greşeală şi nu erau deloc siguri ce se cuvine şi ce nu. Până şi felul în care vorbeau era obiectul batjocurii celorlalţi. Accentul lor de Northamptonshire nu era întotdeauna inteligibil pentru servitorii londonezi (care, trebuie spus, nu se străduiau nici ei prea mult să înţeleagă), plus că foloseau cuvinte ca pomuşoară, umbra-iepurelui, cotoroabă şi cârcăiac, în loc să spună agrişă, sparanghel, pisică şi urechelniţă.

Servitorilor londonezi le plăcea grozav să le joace feste celor de la ţară. Lui Alfred, un tânăr valet, i-au dat nişte farfurii pline cu apă murdară şi urât mirositoare, spunându-i că e supă franţuzească, şi l-au îndemnat insistent să le-o servească la cină celorlalţi servitori. De multe ori le dădeau servitorilor de la ţară mesaje pe care îi rugau să le transmită măcelarului, brutarului sau lampagiului. Mesajele erau scrise în argou londonez, din care servitorii de la ţară nu pricepeau nimic, însă pentru măcelar, brutar şi lampagiu, care le înţelegeau foarte bine, ele erau vulgare şi jignitoare. Odată, măcelarul i-a tras un pumn în ochi lui Alfred din cauza conţinutului unui astfel de mesaj, în timp ce servitorii londonezi stăteau ascunşi în cămară, ascultând şi chicotind.

Fireşte, servitorii de la ţară se plângeau faţă de lady Pole (pe care o ştiau de o viaţă) în legătură cu felul în care erau persecutaţi, iar lady Pole a aflat cu stupoare că vechii ei prieteni sunt nefericiţi în noua lor locuinţă. Însă tânăra femeie nu avea experienţă, aşa că nu ştia cum să procedeze în această situaţie. Era convinsă că servitorii de la ţară nu îi spuneau decât adevărul, dar se temea să nu înrăutăţească lucrurile.

— Ce să fac, Sir Walter? întrebă ea la un moment dat.

— Ce să faci? spuse Sir Walter surprins. Nu trebuie să faci nimic. Lasă totul în seama lui Stephen Black. Când Stephen Black îşi va fi spus cuvântul, vor fi cu toţii blânzi ca nişte mieluşei şi se vor înţelege de minune.

Înainte de căsătorie, Sir Walter avusese un singur servitor, pe Stephen Black; iar încrederea pe care i-o acorda Sir Walter acestui om aproape că nu avea margini. În locuinţa de pe strada Harley, numărul nouă, Stephen Black avea funcţia de „majordom”, însă îndatoririle şi responsabilităţile lui erau cu mult mai extinse decât cele ale unui simplu majordom; el discuta în numele lui Sir Walter cu bancheri şi avocaţi; analiza socotelile legate de averea lui lady Pole şi îi dădea raportul lui Sir Walter despre acestea; era singurul responsabil cu angajarea servitorilor şi muncitorilor, precum şi cu supravegherea şi plata acestora.

E drept că în multe gospodării există câte un servitor care, în virtutea inteligenţei şi abilităţilor sale excepţionale, primeşte o autoritate mai mare decât ar fi normal. Însă în cazul lui Stephen situaţia era şi mai ieşită din comun, pentru că Stephen era negru. Spun „ieşită din comun“ pentru că, nu-i aşa, un servitor negru este de regulă persoana cea mai desconsiderată într-o gospodărie, şi asta oricât de harnic sau de isteţ ar fi. Şi totuşi, Stephen Black reuşise cumva să contrazică acest principiu universal. E drept că avea de partea lui şi anumite avantaje date de natură: un chip frumos şi un trup înalt, bine făcut. Sigur că tot spre avantajul lui era şi faptul că stăpânul său era un politician care se străduia să arate lumii cum aplică el

principiile gândirii liberale, încredinţând treburile legate de organizarea casei şi afacerilor sale unui servitor de culoare.

Ceilalţi servitori au fost oarecum surprinşi să descopere că aveau ca superior un bărbat de culoare – o persoană cum mulţi dintre ei nici nu mai văzuseră până atunci. Unii dintre ei au fost tentaţi să se arate indignaţi la început, şi îşi spuneau unii altora că, dacă Stephen Black va îndrăzni să le poruncească ceva, îi vor răspunde cât se poate de obraznic. Însă, orice intenţii ar fi avut, au descoperit că, aflaţi în prezenţa lui Stephen, nu le venea să facă nimic de acest fel. Înfăţişarea lui sobră, aerul autoritar şi instrucţiunile de bun-simţ pe care le dădea îi făceau pe ceilalţi servitori să-i îndeplinească cererile în chipul cel mai firesc.

Măcelarul, brutarul, lampagiul şi alte asemenea cunoştinţe noi ale servitorilor de pe strada Harley s-au arătat foarte interesaţi de Stephen încă de la început. Le-au pus întrebări servitorilor despre stilul de viaţă al lui Stephen. Ce mânca? Ce bea? Ce prieteni avea? Unde se ducea atunci când era liber să se ducă unde voia? Iar când servitorii de pe strada Harley le-au spus că Stephen mâncase trei ouă fierte la micul dejun, că valetul galez al ministrului de Război îi era prieten apropiat şi că se dusese, cu o seară înainte, la un bal al servitorilor, în Wapping, măcelarul, brutarul şi lampagiul s-au arătat foarte recunoscători pentru informaţiile primite. Servitorii de pe strada Harley i-au întrebat de ce doreau să ştie aceste lucruri. La care măcelarul, brutarul şi lampagiul s-au arătat extrem de uimiţi. Cum, oare servitorii de pe strada Harley nu ştiau? Nu, nu ştiau. Atunci măcelarul, brutarul şi lampagiul le-au explicat că de ani de zile circula un zvon în Londra, un zvon potrivit căruia Stephen Black nu era, de fapt, majordom, ci un prinţ din Africa, moştenitorul unui regat întins, şi se credea că, de îndată ce se va sătura de slujba de majordom, se va întoarce în ţara sa de baştină şi se va însura cu o prinţesă la fel de neagră ca şi el.

După ce li s-a dezvăluit acest secret, servitorii de pe strada Harley l-au privit cu coada ochiului pe Stephen şi au căzut de acord că nimic nu putea fi mai probabil.

De fapt, oare propria lor supunere faţă de Stephen nu era cea mai bună dovadă? Căci era puţin probabil ca nişte englezi şi englezoaice atât de independenţi şi mândri să se fi supus unui *negru,* dacă n-ar fi simţit instinctiv respectul şi deferenţa pe care orice muritor de rând o simte faţă de cei cu sânge regal!

Între timp, Stephen Black nu ştia nimic despre toate aceste curioase speculaţii, ci îşi îndeplinea conştiincios îndatoririle, ca întotdeauna. Continua să lustruiască argintăria, să-i instruiască pe valeţi pentru *service a la francaise,* să-i mustre pe bucătari, să comande flori, rufărie, cuţite şi furculiţe şi, în general, să rezolve cele o mie şi una de treburi legate de pregătirea casei şi a servitorilor pentru seara cea importantă, cea a magnificului dineu. Când această seară sosi în cele din urmă, totul era splendid, pe măsura geniului său. Vaze cu trandafiri de seră se aflau pretutindeni în salon, sufragerie şi de-a lungul scărilor. Masa era aşternută cu o faţă de masă din damasc alb şi pe ea străluceau laolaltă argintul, sticlăria şi lumina lumânărilor. Pe perete se aflau două mari oglinzi veneţiene; conform instrucţiunilor lui Stephen, acestea fuseseră aşezate faţă în faţă, astfel că lumina argintului, a sticlei şi a lumânărilor era dublată, întreită, ba chiar înşesită, iar când oaspeţii s-au aşezat în cele din urmă la masă, aceştia păreau că se dizolvă încet într-o lumină aurie, uimitoare, ca nişte îngeri în strălucirea raiului.

Cel mai de seamă dintre oaspeţi era Mr Norrell. Cât de diferit era totul faţă de perioada sosirii sale la Londra! Pe atunci era desconsiderat – era un *nimeni*. Acum şedea printre cele mai de seamă persoane din ţară, care îl curtau! Ceilalţi oaspeţi îi adresau neîntrerupt observaţii şi întrebări, părând încântate să primească de la el răspunsuri scurte şi lipsite de amabilitate, ca: „Nu ştiu la cine vă referiţi", „Nu am avut plăcerea de a-l cunoaşte pe acest domn" sau „Nu am fost niciodată în locul despre care vorbiţi."

O parte din conversaţia cu Mr Norrell – partea cea mai interesantă – era asigurată de domnul Drawlight şi domnul Lascelles. Aceştia şedeau de o parte şi de alta a magicianului, exprimând de zor părerile acestuia cu privire la magia modernă, spre folosul mesenilor.

Magia era subiectul de conversaţie favorit al tuturor în seara aceea. Cum se aflau alături de singurul magician al Angliei şi de cea care constituia dovada vie a celei mai faimoase vrăji a acestuia, oaspeţii nu puteau să se gândească sau să vorbească despre nimic altceva. Curând începură să discute despre numeroasele cazuri de persoane din toată ţara care, după învierea lui lady Pole, începuseră să pretindă că au reuşit să facă vrăji.

— Cred că în fiecare ziar din provincie există cel puţin două-trei astfel de istorii, fu de acord lordul Castlereagh. Citeam zilele trecute în *Bath Chronicle* despre un om pe nume Gibbons, ce şade pe strada Milsom, care s-a trezit în puterea nopţii, auzind cum îi umblă hoţii prin casă. Se pare că acest om deţine o bibliotecă mare, plină cu cărţi de magie. Ei bine, a încercat o vrajă pe care o ştia şi i-a transformat pe spărgători în şoareci.

— Zău? spuse domnul Canning. Şi cu şoarecii ce s-a întâmplat?

— S-au ascuns cu toţii în găurile din lambriuri.

— Ha! spuse domnul Lascelles. Credeţi-mă, milord, că n-a fost vorba de niciun fel de magie. Gibbons a auzit un zgomot, i-a fost teamă că e un spărgător, a spus o incantaţie, a deschis uşa şi a găsit nu spărgători, ci şoareci. Adevărul e că despre şoareci a fost vorba de la bun început. Toate poveştile de acest fel se dovedesc până la urmă nişte baliverne. În Lincoln se află un preot celibatar pe nume Malpas care, împreună cu sora lui, s-a angajat să cerceteze aceste cazuri de presupuse întâmplări magice şi n-a descoperit nici urmă de adevăr în ele.

— Îl admiră atât de mult pe Mr Norrell, acest preot şi sora domniei-sale! adăugă domnul Drawlight cu entuziasm. Sunt atât de încântaţi că a apărut un astfel de om care a readus la viaţă nobila artă a magiei englezeşti! Pur şi simplu nu pot suporta ca alţii să spună minciuni şi să pretindă a imita faptele măreţe ale domniei-sale! Li se pare de neîndurat că unii încearcă să câştige popularitate pe socoteala lui Mr Norrell! Consideră acest gen de situaţii un afront personal! Mr Norrell, în marea lui bunătate, le-a oferit celor doi un mijloc infailibil de a stabili, dincolo de orice îndoială,

falsitatea tuturor acestor pretenţii; aşa că domnul şi domnişoara Malpas au început să călătorească prin ţară, în faetonul lor, dându-i în vileag pe aceşti impostori!

— Cred că sunteţi prea generos faţă de Gibbons, domnule Lascelles, spuse Mr Norrell cu pedanteria-i obişnuită. Nu se ştie dacă nu urmărea un scop necurat atunci când a făcut publică acea istorie inventată. În orice caz, a minţit în privinţa bibliotecii. L-am trimis pe Childermass să o vadă, iar

Childermass mi-a spus că nu se află acolo nici o carte scrisă înainte de 1760. De două parale! Efectiv, de două parale!

— Şi totuşi, trebuie să sperăm, îi spuse lady Pole lui Mr Norrell, că preotul şi sora lui vor descoperi în curând un magician autentic – cineva care să vă ajute, domnule.

— O! Dar nu există niciunul! exclamă Drawlight. Chiar niciunul! Vedeţi dumneavoastră, pentru a putea să săvârşească faptele sale extraordinare, Mr Norrell s-a izolat de lume vreme de mulţi ani, citind neîntrerupt. Dar vai! Un asemenea devotament faţă de interesele patriei este foarte rar! Vă asigur că nu mai există nimeni altcineva!

— Şi totuşi, preotul şi sora lui nu trebuie să renunţe la căutări, spuse lady Pole în grabă. Ştiu din proprie experienţă de câte eforturi este nevoie pentru un singur act de magie. Gândiţi-vă ce bine ar fi dacă Mr Norrell şi-ar găsi un asistent.

— Ar fi foarte bine, însă extrem de puţin probabil, spuse domnul Lascelles. Cei doi Malpas n-au găsit nici o urmă de dovadă că o asemenea persoană există.

— Însă chiar dumneavoastră aţi spus, domnule Lascelles, că nici măcar n-au căutat! spuse lady Pole. Scopul lor este acela de a-i da în vileag pe falşii magicieni, nu de a găsi unii adevăraţi. Le-ar fi foarte uşor ca, în timpul călătoriilor lor cu faetonul, să întrebe în dreapta şi-n stânga şi să afle cine se ocupă cu magia, sau cine are bibliotecă. Sunt sigură că nu îi va deranja acest efort suplimentar, ba chiar vor fi încântaţi să facă tot posibilul pentru a vă ajuta, domnule. (Spunând aceasta, îl privi pe Mr Norrell.) Iar noi toţi trebuie să

sperăm că eforturile lor vor da roade în curând, pentru că, după părerea mea, vă simţiţi cam singur.

După o vreme, s-a considerat că se mâncase o cantitate potrivită din cele aproximativ cincizeci de feluri, iar valeţii au strâns resturile. Doamnele s-au retras, iar gentilomii au rămas cu paharele lor de vin. Însă, rămaşi singuri, gentilomii şi-au dat seama că nu se simt la fel de bine ca de obicei. Epuizaseră deja tot ce aveau de spus despre magie. Nu aveau chef să-i bârfească pe cunoscuţii lor şi până şi politica li se părea acum un subiect cam plictisitor. Pe scurt, simţeau că le-ar face mare plăcere să o revadă pe lady Pole, aşa că l-au informat – nu întrebat – pe Sir Walter că îi e dor de soţia lui. Acesta a răspuns că nu e deloc aşa. Însă ceilalţi erau convinşi că aşa ceva e imposibil; se ştie doar că domnii proaspăt căsătoriţi nu se simt niciodată bine atunci când soţia nu se află lângă ei; chiar şi o absenţă foarte scurtă poate să întunece buna dispoziţie a unui proaspăt însurăţel şi să-i provoace indigestie. Oaspeţii lui Sir Walter s-au întrebat unii pe alţii dacă nu li se pare cumva că acesta nu arată tocmai bine, şi au fost cu toţii de acord că aşa e. Sir Walter i-a contrazis din nou. Ah, încerca deci să facă pe curajosul? Foarte lăudabil. Însă era un caz disperat, se vedea asta cât se poate de limpede. Aşa că se vor arăta milostivi faţă de el şi vor merge cu toţii la doamne.

Aflat în colţul încăperii, lângă bufet, Stephen Black îi urmări din priviri pe gentilomii care se retrăgeau. Mai erau de faţă trei valeţi – Alfred, Geoffrey şi Robert.

— Să mergem şi noi ca să servim ceaiul, domnule Black? întrebă Albert cu nevinovăţie.

Stephen Black ridică un deget subţire, semn că cei trei trebuia să rămână pe loc, şi se încruntă uşor, semn că nu voia să mai audă nici o vorbă. Aşteptă ca gentilomii să se îndepărteze suficient ca să nu-l mai audă, apoi exclamă:

— Ce a păţit toată lumea în seara asta? Alfred! Ştiu că nu ţi s-a întâmplat prea des să te afli într-o asemenea companie aleasă, dar asta nu înseamnă că trebuie să uiţi tot ce ai învăţat! M-a uimit cât de prosteşte te-ai comportat!

Alfred murmură câteva cuvinte prin care îşi cerea iertare.

— Lordul Castlereagh ţi-a cerut *potârniche cu trufe.* L-am auzit cât se poate de limpede! Iar tu i-ai adus *jeleu de căpşune!* Unde ţi-a stat mintea?

Alfred bălmăji ceva, dar singurul cuvânt care se înţelese fu „speriat”.

— Te-ai speriat? De ce?

— Mi s-a părut că văd o siluetă ciudată în spatele scaunului înălţimii Sale.

— Alfred, ce tot spui acolo?

— Un om înalt, cu păr strălucitor ca argintul şi o haină verde. Stătea aplecat, privind-o pe înălţimea Sa. Dar în clipa următoare n-am mai văzut pe nimeni.

— Alfred, ia priveşte tu în partea aceea a încăperii.

— Da, domnule Black.

— Ce vezi?

— O draperie, domnule Black.

— Şi mai ce?

— Un candelabru.

— O draperie din catifea verde şi un candelabru plin cu lumânări aprinse. Acesta ţi-e omul îmbrăcat în verde, cu părul argintiu, Alfred. Acum dă fuga să o ajuţi pe Cissie să pună la loc porţelanurile, iar pe viitor să nu mai fii atât de nesăbuit. Apoi Stephen Black se întoarse către al doilea valet. Geoffrey! Şi purtarea ta a fost la fel de execrabilă ca şi a lui Alfred. Pot să jur că ai fost cu gândul în altă parte toată seara. Explică-te!

Bietul Geoffrey nu răspunse imediat. Clipea, strângea din buze şi în general se manifesta exact ca o persoană care se străduieşte să nu izbucnească în plâns.

— Îmi pare rău, domnule Black, muzica mi-a distras atenţia.

— Ce muzică? întrebă Stephen. N-a fost niciun fel de muzică. Auzi! Acum începe să cânte cvartetul de coarde în salon. Până acum n-au cântat deloc.

— O, nu, domnule Black! Vorbesc despre fluierul şi scripca ce s-au auzit din încăperea de alături în tot timpul cinei. O, domnule Black! N-am auzit de când sunt muzică mai tristă. Am crezut că o să mi se frângă inima în două!

Stephen îl privi uluit.
— Nu te înţeleg, spuse el. N-a cântat niciun fluier şi nici o scripcă. În fine, se întoarse către ultimul valet, un bărbat solid şi brunet, la vreo patruzeci de ani. Robert! Zău dacă ştiu ce să mai spun. N-am stat oare de vorbă cu tine chiar ieri?
— Ba da, domnule Black.
— Nu ţi-am spus cât de mult contez pe tine să fii un exemplu pentru ceilalţi?
— Ba da, domnule Black.
— Şi totuşi, în seara asta te-ai dus la fereastră de şase ori! Unde ţi-a stat capul? Lady Winsell privea în jur, căutând pe cineva care să-i aducă un pahar curat. Tu trebuia să stai la masă, servindu-i pe oaspeţii înălţimii Sale, nu la fereastră.
— Îmi pare rău, domnule Black, dar am auzit o bătaie în fereastră.
— O bătaie? Ce fel de bătaie?
— Nişte crengi care se izbeau de sticlă, domnule Black.
Stephen Black îl întrerupse nerăbdător.
— Robert, dar nu e niciun copac în apropierea casei! Ştii asta foarte bine.
— Am crezut că a crescut o pădure în jurul casei, spuse Robert.
— Ce? strigă Stephen.

16

Lost-hope[37]

Ianuarie 1808

Servitorilor de pe strada Harley li se părea în continuare că văd tot felul de lucruri stranii şi aud sunete tânguitoare. Bucătarul, John Longridge, şi fetele care îl ajutau la bucătărie erau tulburaţi din cauza unui sunet trist de clopot. Acest clopot, îi explică John Longridge lui Stephen Black, îi făcea să-şi amintească extrem de clar de toate cunoştinţele lor care muriseră, de toate lucrurile bune pe care le pierduseră şi de toate relele pe care trebuiseră să le îndure toată viaţa. Prin urmare, deveniră cu toţii abătuţi şi mâhniţi, simţind că nu mai merită să trăiască.

Geoffrey şi Alfred, cei mai tineri valeţi, erau chinuiţi de sunetul fluierului şi viorii pe care Geoffrey le auzise prima dată în seara dineului. Muzica părea să vină mereu din camera alăturată celei în care se aflau. Stephen îi dusese pe rând în toate camerele şi le demonstrase că nu cânta nimeni, dar degeaba; cei doi rămâneau înspăimântaţi şi nefericiţi.

Cea mai uimitoare, însă, după părerea lui Stephen, era purtarea lui Robert, valetul mai în vârstă. Încă din prima zi, Robert îi păruse lui Stephen un om cu capul pe umeri, conştiincios şi de încredere – pe scurt, ultimul om de la care te-ai fi aşteptat să cadă pradă unor temeri imaginare. Cu toate acestea, Robert spunea mereu că aude cum în jurul casei creşte o pădure invizibilă. Ori de câte ori se oprea din treabă, auzea ramuri fantomatice care se frecau de pereţi şi băteau în ferestre sau rădăcini de copaci care creşteau încet sub fundaţia casei, dând la o parte cărămizile din calea lor. Pădurea e bătrână, spunea Robert, şi plină de răutate. Oricine ar călători prin ea ar trebui să se teamă de copaci la fel de mult ca de vreun alt om ascuns pe undeva.

Bine, spunea Stephen, dar cea mai apropiată pădure se află la şase kilometri depărtare, pe Hampstead

Heath, iar copacii de acolo sunt destul de blânzi. În niciun caz nu se adună în jurul caselor de oameni, încercând să le distrugă. Degeaba însă; orice ar fi spus Stephen, Robert nu făcea decât să clatine din cap şi să tremure.

Singura consolare a lui Stephen era că această ciudată manie eliminase toate conflictele dintre servitori. Servitorilor londonezi nu le mai păsa că cei de la ţară vorbeau tărăgănat şi erau demodaţi. Servitorii de la ţară nu i se mai plângeau lui Stephen că cei londonezi îşi bat joc de ei şi le dau de făcut comisioane imaginare. Toţi servitorii se uniseră în convingerea că locuiau într-o casă bântuită. După ce îşi terminau treaba, se adunau toţi la bucătărie şi povesteau despre alte case cu fantome şi orori, precum şi despre nenorocirile ce se abătuseră asupra locuitorilor de acolo.

Într-o seară, cam la două săptămâni după dineul oferit de lady Pole, se aflau cu toţii în jurul focului din bucătărie, adânciţi în această îndeletnicire favorită a lor. Stephen se sătură curând de poveştile lor, aşa că se retrase în cămăruţa lui ca să citească un ziar. După numai câteva minute însă, auzi sunetul unui clopoţel; lăsă ziarul, îşi luă jacheta neagră şi se duse să vadă cine avea nevoie de el.

Pe micul coridor ce făcea legătura între bucătărie şi camera majordomului se afla un şir de clopoţei, iar sub fiecare era scris cu vopsea maronie numele camerelor din casă: *Salonul veneţian; Salonul galben; Sufrageria; Camera de zi a lui lady Pole; Dormitorul lui lady Pole; Camera de toaletă a lui lady Pole; Biroul lui Sir Walter; Dormitorul lui Sir Walter; Camera de toaletă a lui Sir Walter; Lost-hope.*

„Lost-hope? se gândi Stephen. Asta ce mai e?“

Chiar în dimineaţa aceea îi plătise tâmplarului pentru montarea clopoţeilor şi trecuse suma în registru: „Lui Amos Judd, pentru montarea a nouă clopoţei pe coridorul de la bucătărie şi pentru scrierea cu vopsea a numelor camerelor dedesubt, patru şilingi”. Acum însă vedea zece clopoţei. Iar cel de deasupra numelui *Lost-hope* suna cu putere.

„Poate că Judd a vrut să facă o glumă, se gândi Stephen. Ei bine, am să-l chem din nou mâine şi am să-l pun să îndrepte lucrurile.”

Neştiind ce altceva să facă, Stephen urcă la parter şi căută în toate camerele; nu era nimeni. Atunci urcă la primul etaj.

Chiar în capul scării se afla o uşă pe care Stephen nu o mai văzuse niciodată până atunci.

— Cine-i acolo? şopti o voce de după uşă. Era un glas necunoscut lui Stephen şi, cu toate că era doar o şoaptă, era ciudat de pătrunzătoare. Părea să ajungă în mintea lui Stephen nu prin urechi, ci pe altă cale.

— E cineva pe scară! insistă glasul şoptit. E servitorul? Intră, te rog! Am nevoie de tine!

Stephen ciocăni şi intră.

Încăperea era la fel de misterioasă ca şi uşa. Dacă i-ar fi cerut cineva lui Stephen să o descrie, ar fi spus că e decorată în stil gotic – aceasta fiind singura explicaţie la care se putea gândi pentru înfăţişarea extraordinară a camerei. Însă nu se aflau acolo niciun fel de decoraţiuni gotice, de felul celor prezentate în cartea domnului Ackermann, *Muzeul artelor*. Nu erau arcade medievale ascuţite, nici lemnărie complicat sculptată, nici motive bisericeşti. Pereţii şi podeaua încăperii erau din piatră simplă, cenuşie, foarte uzată şi denivelată ici şi colo. Plafonul era arcuit, tot din piatră. Printr-o fereastră mică se vedea cerul înstelat. Această fereastră nu avea însă geam, iar vântul iernatic bătea cu putere în încăpere.

Un domn palid, cu o cantitate impresionantă de păr argintiu, ca puful de păpădie, se analiza într-o oglindă veche şi crăpată, cu un aer extrem de nemulţumit.

— Ah, iată-te! spuse, uitându-se urât la Stephen. Poate să sune omul până i se urăşte în casa asta, tot degeaba!

— Regret nespus, domnule, spuse Stephen, însă nu m-a anunţat nimeni că sunteţi aici. Presupunea că gentilomul e un oaspete al lui Sir Walter sau al lui lady Pole – ceea ce explica prezenţa lui, nu însă şi a camerei. E un lucru obişnuit ca un gentilom să fie invitat să petreacă un timp în casa altcuiva; unei camere nu i se adresează însă asemenea invitaţii.

— Cu ce vă pot fi de folos, domnule? întrebă Stephen.

— Prost mai eşti! strigă gentilomul cu părul ca puful. Nu ştii că lady Pole va lua parte la un bal în seara asta, la mine acasă? Servitorul meu a fugit şi s-a ascuns pe undeva. Cum să apar alături de frumoasa lady Pole în halul în care sunt?

Gentilomul era nemulţumit pe bună dreptate: era nebărbierit, părul lui ciudat era extrem de încâlcit şi nu era îmbrăcat, ci înfăşurat într-un halat demodat.

— Am să mă ocup îndată de dumneavoastră, domnule, îl asigură Stephen. Însă mai întâi trebuie să găsesc ustensilele de bărbierit. Presupun că nu ştiţi unde a pus servitorul briciul?

Gentilomul ridică din umeri.

În încăpere nu exista masă de toaletă. De fapt, nu era decât foarte puţină mobilă. În afară de oglindă, mai erau acolo un scăunel vechi pentru muls, cu trei picioare, şi un scaun straniu, sculptat, ce părea făcut din oase. Stephen nu putea să creadă că erau oase de om, deşi semănau izbitor cu acestea.

Pe scăunel, lângă o cutiuţă frumoasă, Stephen găsi un brici delicat, din argint. Pe podea se afla un lighean uzat din cositor, plin cu apă.

În chip curios, în cameră nu exista sobă, ci doar un vas de fier pentru jăratic, ruginit, din care căzuse cenuşă, murdărind podeaua. Stephen încălzi apa deasupra vasului cu jăratic, apoi îl bărbieri pe gentilom. După ce termină, gentilomul îşi analiză chipul şi se declară peste măsură de mulţumit, îşi scoase apoi halatul şi aşteptă răbdător, îmbrăcat numai în indispensabili, ca Stephen să-i maseze pielea cu o perie aspră. Stephen observă fără să vrea că, pe când pielea altor domni se înroşeşte ca racul atunci când este masată astfel, a oaspetelui rămase la fel de palidă ca înainte, căpătând doar o strălucire alburie, ca lumina lunii sau lucirea sidefului.

Stephen nu văzuse niciodată haine mai fine decât ale acestui domn; cămaşa era impecabil spălată, iar ghetele îi străluceau ca două oglinzi negre. Cel mai mult l-a impresionat însă duzina de cravate albe din

muselină, subţiri ca pânza de păianjen şi totuşi tari ca hârtia.

Toaleta gentilomului dură două ceasuri, pentru că, după cum observă Stephen, acesta era foarte vanitos. În acest timp, gentilomul se arăta din ce în ce mai încântat de Stephen.

— Îţi spun că prostul meu de servitor nu se pricepe nici pe jumătate cât tine să aranjeze părul, declară el, iar când vine vorba de arta delicată a legării unei cravate din muselină, ei bine! nu e în stare nicidecum să priceapă cum se face!

— Ei bine, domnule, mie îmi place nespus să îndeplinesc astfel de sarcini, spuse Stephen. Aş vrea să-l pot convinge pe Sir Walter să se preocupe mai mult de îmbrăcăminte, însă politicienii nu au timp să se gândească la aceste lucruri.

Stephen îl ajută pe gentilom să-şi îmbrace jacheta verde ca iarba (cu o croială modernă, şi făcută din stofă de cea mai bună calitate), apoi gentilomul se duse la scăunelul cu trei picioare şi luă de acolo cutiuţa. Aceasta era făcută din porţelan şi argint; era mare cam cât o tabacheră pentru tutun de prizat, doar că era puţin mai lungă. Stephen îşi exprimă admiraţia faţă de culoarea cutiei – nici albastră, nici cenuşie, semănând cu cea a lavandei, dar parcă şi cu cea a liliacului.

— Într-adevăr! Este foarte frumoasă, spuse gentilomul însufleţit. Şi foarte greu de obţinut. Pigmentul trebuie amestecat cu lacrimi de fete mari din familii bune, care trebuie să-şi ducă viaţa în deplină virtute şi să moară fără a fi cunoscut măcar o zi de fericire!

— Bietele de ele! spuse Stephen. Mă bucur că se obţine atât de greu.

— Ah! Dar asta nu e din cauza lacrimilor – am zeci de sticle pline – nu, e vorba de meşteşugul folosit la amestecare.

Gentilomul devenise atât de afabil şi atât de dornic de vorbă, încât Stephen nu se temu nici o clipă să-l întrebe:

— Şi ce aveţi în această cutiuţă atât de frumoasă, domnule? Tutun de prizat?

— O, nu! Este un obiect de mare preţ al meu, pe care doresc să-l poarte lady Pole la balul din seara asta! Şi, deschizând cutia, îi arătă lui Stephen un mic deget alb.

În primul moment, lui Stephen acest lucru îi păru cam ciudat, însă în clipa următoare uimirea îl părăsi şi, dacă l-ar fi întrebat cineva în clipa aceea, ar fi spus că e un lucru absolut firesc pentru un gentilom să aibă la el un deget într-o cutiuţă – şi că, de fapt, chiar el văzuse aşa ceva de mai multe ori.

— E de mult timp în familia dumneavoastră, domnule? întrebă el politicos.

— Nu, nu de mult.

Gentilomul închise cutiuţa şi o puse în buzunar.

Apoi, împreună cu Stephen, se admiră în oglindă. Stephen observă fără să vrea ce bine se potriveau unul lângă celălalt: pielea neagră, lucioasă, alături de cea albă, opalescentă – exemple perfecte a două tipuri diferite de frumuseţe masculină. Gentilomul păru că se gândeşte exact la acelaşi lucru.

— Ce frumoşi suntem! spuse el pe un ton uşor surprins. Însă îmi dau seama acum că am făcut o gafă îngrozitoare! Am crezut că sunteţi servitor în această casă! Însă acest lucru nu e cu putinţă! Aerul demn şi frumuseţea pe care le aveţi arată că vă curge în vene sânge nobil, poate chiar regal! Presupun că sunteţi oaspete aici, la fel ca şi mine. Trebuie să vă cer iertare că v-am necăjit şi să vă mulţumesc pentru marele serviciu pe care mi l-aţi făcut, ajutându-mă să mă pregătesc pentru întâlnirea cu lady Pole.

Stephen zâmbi.

— Nu, domnule. Sunt chiar servitor. Sunt servitorul lui Sir Walter.

Gentilomul cu părul ca puful ridică dintr-o sprânceană, uimit.

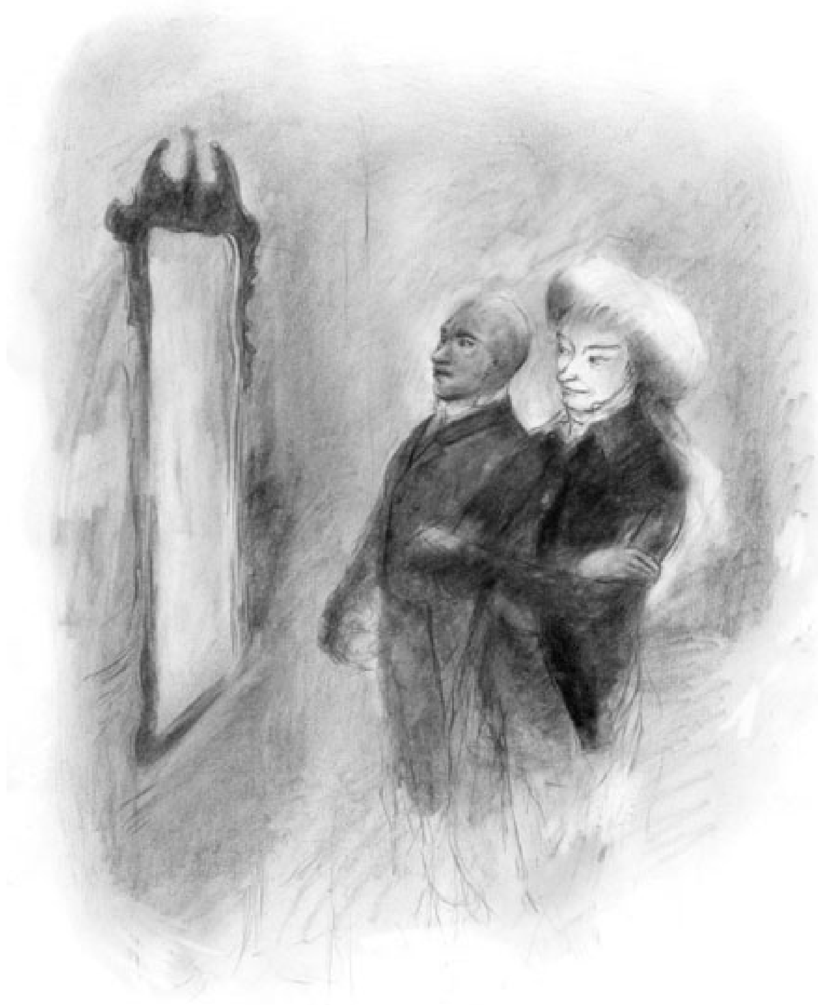
— Un om cu însuşirile şi înfăţişarea dumneavoastră n-ar trebui să fie servitor! spuse el pe un ton de surprindere. Ar trebui să fie conducătorul unui domeniu vast! La ce foloseşte oare frumuseţea, dacă nu să fie simbolul vizibil al superiorităţii unei persoane faţă de toţi ceilalţi? Ah, dar văd eu bine cum stau lucrurile! Duşmanii s-au unit împotriva dumneavoastră

şi v-au luat averile, aruncându-vă în mijlocul celor ignoranţi şi netrebnici!

— Nu, domnule. Vă înşelaţi. Am fost servitor toată viaţa.

— Ei bine, eu nu înţeleg, declară gentilomul cu părul ca puful, clătinând nedumerit din cap. Aici se ascunde o taină, şi am de gând să cercetez lucrurile de îndată ce voi putea. Între timp însă, ca mulţumire pentru că mi-aţi aranjat părul atât de frumos şi pentru toate celelalte servicii pe care mi le-aţi adus, vreau să luaţi parte la balul pe care îl organizez în seara asta.

Propunerea era atât de neobişnuită, încât Stephen rămase o clipă fără cuvinte. „Fie e nebun, se gândi el, fie e vreun politician cu vederi radicale, care vrea să dea la o parte toate diferenţele de rang dintre oameni.“

Apoi, cu voce tare:

— Îmi faceţi o mare onoare, domnule, dar gândiţi-vă puţin: ceilalţi oaspeţi vin la dumneavoastră crezând

că vor întâlni persoane de acelaşi rang cu ei. Atunci când vor descoperi că stau alături de un servitor, sunt convins că se vor simţi profund jigniţi. Vă mulţumesc pentru amabilitate, dar nu vreau să vă pun într-o situaţie neplăcută, nici să vă jignesc prietenii.

Auzind aceste vorbe, uimirea gentilomului cu părul ca puful spori.

— Câtă nobleţe! strigă el. Să renunţi la propriile bucurii pentru binele altora! Ei bine, trebuie să vă mărturisesc că eu n-aş fi în stare de aşa ceva. Sunt mai hotărât decât oricând să vă fiu prieten şi să fac tot ce pot ca să vă ajut. Însă nu înţelegeţi cum stau lucrurile. Oaspeţii aceştia ai mei, din pricina cărora vă faceţi atâtea probleme, îmi sunt cu toţii vasali şi supuşi. Niciunul dintre ei nu ar îndrăzni vreodată să mă critice pe *mine* sau pe cel care mi-e prieten. Şi, dacă ar îndrăzni! Ei bine, putem foarte lesne să le facem de petrecanie! Dar zău aşa, adăugă el, parcă brusc plictisit de această conversaţie, nu prea are rost să mai discutăm pe tema asta, dat fiind că sunteţi deja aici!

Aici gentilomul se îndepărtă, iar Stephen descoperi că se afla într-o sală imensă, în care o mulţime de oameni dansau în acordurile unei muzici triste.

Şi de data aceasta, uimirea iniţială îl părăsi după numai o clipă, şi începu să privească atent în jur. În ciuda celor spuse de gentilomul cu părul ca puful, îi era puţin teamă ca nu cumva să fie recunoscut. Însă, după ce aruncă o privire fugară prin sală, îşi dădu seama că nu se afla acolo niciun prieten al lui Sir Walter – de fapt, nu cunoştea pe nimeni dintre cei de faţă; şi, cum era îmbrăcat în haine negre şi cu rufărie albă de în, Stephen se gândi că ar putea trece lesne drept un gentilom. Se bucură că Sir Walter nu-i ceruse niciodată să poarte livrea sau perucă pudrată, care i-ar fi dat imediat de gol statutul de servitor.

Toată lumea era îmbrăcată după ultima modă. Doamnele purtau rochii în culori extraordinar de frumoase (pe care însă Stephen nu-şi amintea să le mai fi văzut vreodată, cu câteva excepţii). Domnii purtau pantaloni scurţi până la genunchi, ciorapi albi şi jachete maronii, verzi, albastre sau negre; aveau cămăşi sclipitor de albe, iar pe mănuşile din piele de

căprioară nu se vedeau nici o pată, nici o urmă cât de mică.

Dar, în ciuda hainelor fine şi a înfăţişării îngrijite a oaspeţilor, casa părea să-şi fi pierdut din prosperitatea de odinioară. Sala era slab luminată cu lumânări din seu, insuficiente ca număr, iar muzica provenea doar de la un fluier şi o violă.

„Probabil că asta e muzica despre care vorbeau Geoffrey şi Alfred, se gândi Stephen. Ce ciudat că n-am mai auzit-o până acum! E foarte tristă, exact cum spuneau ei."

Se îndreptă către o fereastră îngustă, fără geam, şi privi afară, unde văzu o pădure deasă şi întunecată sub cerul înstelat.

— Iar asta trebuie să fie pădurea despre care vorbeşte Robert. Ce răuvoitoare pare! Mă întreb dacă şi sunetul clopotului e real.

— O, da, spuse o doamnă din apropiere. Era îmbrăcată într-o rochie de culoarea furtunii, a umbrelor şi a ploii şi avea la gât un colier de promisiuni încălcate şi regrete. Stephen fu surprins că doamna i se adresase, căci era convins că nu spusese nimic cu voce tare.

— Există un clopot, da! îi spuse doamna. Se află sus, într-unul dintre turnuri.

Cum doamna zâmbea şi îl privea cu sinceră admiraţie, Stephen simţi că politeţea îl obligă să spună ceva.

— Ce lume elegantă e aici în seara aceasta, doamnă! Nu ştiu când am văzut ultima dată atât de multe chipuri frumoase şi trupuri graţioase strânse în acelaşi loc. Şi toată lumea e în floarea tinereţii! Mărturisesc că mă surprinde faptul că nu sunt de faţă şi persoane în vârstă. Oare doamnele şi domnii de aici nu au părinţi, unchi sau mătuşi?

— Ce remarcă ciudată! răspunse ea râzând. De ce ar vrea Stăpânul Casei Lost-hope să invite la bal persoane bătrâne şi urâte? Cine ar vrea să se uite la ele? De altfel, nu suntem chiar atât de tineri cum credeţi. Anglia era doar o întindere de codri sălbatici şi mlaştini pustii când am dat ochii cu părinţii noştri ultima dată. Ah, dar iată! Priviţi! E lady Pole!

Printre dansatori, Stephen îşi zări fugar stăpâna. Purta o rochie din catifea albastră, iar gentilomul cu părul ca puful o conducea către capătul şirului de dansatori.

Apoi doamna cu rochia de culoarea furtunii, a umbrelor şi a ploii îl întrebă dacă vrea să danseze cu ea.

— Cu plăcere, spuse el.

Atunci când celelalte doamne văzură ce dansator desăvârşit era Stephen, acesta descoperi că putea avea orice parteneră ar fi poftit. După doamna cu rochia de culoarea furtunii, a umbrelor şi a ploii, dansă cu o tânără care nu avea păr, dar care purta o perucă alcătuită din cărăbuşi strălucitori care mişunau agitaţi pe capul ei. A treia parteneră îl certă aspru când îi atinse din întâmplare rochia cu mâna, spunând că, atinsă, rochia îşi pierdea cheful de cântat; la care, privind în jos, Stephen văzu că rochia era, într-adevăr, plină de guri minuscule ce se deschideau şi cântau un cântecel pe note ascuţite şi stranii.

Cu toate că, în general, dansatorii respectau regula obişnuită, schimbând partenerii după două melodii, Stephen observă că gentilomul cu părul ca puful dansă numai cu lady Pole toată noaptea şi că abia dacă schimbă două vorbe cu altcineva. Însă pe Stephen nu-l uitase. Ori de câte ori li se încrucişau privirile, gentilomul cu părul ca puful îi zâmbea lui Stephen şi înclina din cap, dornic parcă să-i spună că, dintre toate lucrurile minunate care se petreceau în seara aceea la bal, cel mai mult îi făcea plăcere prezenţa lui Stephen Black.

17

Apariţia inexplicabilă a douăzeci şi cinci de guinee

Ianuarie 1808

Cea mai bună băcănie din oraş e Brandy's, aflată pe strada St James. Nu sunt singura care are această părere; bunicul lui Sir Walter Pole, Sir William Pole, refuza să cumpere cafea, ciocolată sau ceai de oriunde altundeva, spunând că, faţă de cafeaua turcească superfină prăjită de la domnul Brandy, toate celelalte au un gust făinos. Trebuie spus, totuşi, că această preferinţă arătată de Sir William Pole era o binecuvântare numai pe jumătate. Deşi era foarte darnic cu laudele şi se arăta întotdeauna curtenitor şi prietenos faţă de personalul magazinului, Sir William Pole nu-şi plătea aproape niciodată datoriile, iar atunci când a murit datora magazinului Brandy's o sumă considerabilă. Domnul Brandy, un bătrânel iute la mânie şi veşnic supărat, cu faţa ciupită de vărsat, se înfurie îngrozitor din această cauză. Muri şi el la scurt timp după aceea, iar mulţi au presupus că făcuse asta intenţionat, hotărând să plece în urmărirea nobilului său datornic.

La moartea domnului Brandy, afacerea îi rămase văduvei sale. Domnul Brandy se căsătorise destul de târziu, şi cred că cititorii mei nu vor fi foarte surprinşi să afle că doamna Brandy nu avusese parte de o viaţă de familie prea fericită. Descoperise curând că domnului Brandy îi plăcea mai mult să se uite la guinee şi şilingi decât la propria lui nevastă – deşi, după părerea *mea*, trebuie să fi fost un om tare ciudat cel căruia nu-i făcea plăcere să se uite la ea, căci doamna Brandy avea o înfăţişare absolut încântătoare, cu buclele ei castanii, ochii de un albastru-deschis şi expresia blândă a feţei. Zic eu că un om bătrân, a cărui singură calitate e averea, aşa cum era domnul Brandy, ar fi trebuit să preţuiască nespus o soţie tânără şi frumoasă, şi să încerce din răsputeri să o mulţumească

întru totul; iată însă că el nu făcuse nimic din toate astea. Nu-i oferise nici măcar o casă de locuit – lucru pe care şi l-ar fi permis lesne. Atât de greu îi venea bătrânului să se despartă fie şi de o firfirea, încât hotărâ să locuiască, împreună cu nevasta, în cămăruţa aflată deasupra prăvăliei de pe strada St James; aşa că, în decursul celor doisprezece ani de mariaj, această încăpere îi sluji doamnei Brandy drept salon, dormitor, sufragerie şi bucătărie. Însă la nici trei săptămâni de la moartea domnului Brandy, văduva cumpără o casă în Islington, în apropiere de Angel, şi angajă trei servitoare numite Sukey, Dafney şi Delphina.

Mai angajă şi doi oameni care să se ocupe de clienţii prăvăliei. John Upchurch era cinstit, harnic şi capabil. Toby Smith era un om roşcovan şi agitat, a cărui purtare o nedumerea adesea pe doamna Brandy. Uneori era tăcut şi trist, alteori îl apucau accese neaşteptate de veselie şi mărturisiri de tot soiul. Observând anumite nepotriviri în registre (obişnuite pentru orice afacere) şi faptul că Toby părea nefericit şi încurcat ori de câte ori îl întreba despre aceste nepotriviri, doamna Brandy începuse să se teamă că diferenţele ajung în buzunarul lui. Într-o seară de ianuarie, dilema în care se afla luă o întorsătură neaşteptată. Se afla în salonaşul ei, deasupra prăvăliei, când auzi o bătaie în uşă şi în cameră intră Toby Smith, târşâindu-şi picioarele şi evitându-i privirea.

— Ce s-a întâmplat, Toby?

— Vă rog, doamnă, zise Toby fără să se uite la ea, nu ies banii la socoteală. John şi cu mine am numărat iar şi iar, doamnă, şi am făcut adunările de zece ori şi mai bine, şi nu reuşim nicicum să-i dăm de cap.

Doamna Brandy scoase o exclamaţie de nerăbdare, oftă şi întrebă ce sumă nu le ieşea la socoteală.

— Douăzeci şi cinci de guinee, doamnă.

— Douăzeci şi cinci de guinee! strigă doamna Brandy îngrozită. Douăzeci şi cinci de guinee! Cum e posibil să fi pierdut atât de mult? Ah! Sper că te-ai înşelat, Toby. Douăzeci şi cinci de guinee! Nici n-aş fi crezut că avem atâţia bani în toată prăvălia! Ah, Toby! strigă ea, venindu-i dintr-odată un alt gând. Probabil că am fost jefuiţi!

— Nu, doamnă, spuse Toby. Vă cer iertare, doamnă, dar vă înşelaţi. N-am vrut să spun că ne lipsesc douăzeci şi cinci de guinee. Suma asta o avem în plus, doamnă.

Doamna Brandy îl privi lung.

— Puteţi vedea cu ochii dumneavoastră, doamnă, spuse Toby, dacă sunteţi bună să veniţi până jos. Spunând acestea, deschise uşa şi îi făcu loc să treacă, având pe chip o expresie speriată şi rugătoare. Aşa că doamna Brandy se grăbi să coboare treptele ce duceau în prăvălie, cu Toby pe urmele ei.

Era ceasul nouă, într-o seară fără lună. Obloanele erau trase, iar John şi Toby stinseseră toate lămpile. Prăvălia ar fi trebuit să fie cufundată complet în întuneric, însă era scăldată într-o lumină blândă, aurie, ce părea să vină de la ceva de aur aflat pe tejghea.

Acel ceva era o grămadă de guinee strălucitoare. Doamna Brandy luă o monedă şi se uită la ea cu atenţie. Părea că ţine în mână o sferă de lumină galbenă şi blândă, având în partea de jos o monedă. Lumina era stranie şi le dădea doamnei Brandy, lui John şi lui Toby o înfăţişare cu totul nefirească: doamna Brandy părea mândră şi trufaşă, John avea o înfăţişare de om viclean şi mincinos, iar Toby avea pe faţă o expresie de cruzime extremă. Desigur, toate aceste trăsături nu aveau nimic de-a face cu adevăratele lor caractere. Un lucru şi mai ciudat era felul în care lumina transformase zecile de sertare de mahon aflate pe unul dintre pereţii prăvăliei. În serile obişnuite, scrisul aurit de pe sertare arăta conţinutul lor, astfel: *Mentă (frunze), Muştar (nedecojit), Cuişoare, Nucşoară, Ghimbir (esenţă), Piper de Jamaica, Foi de dafin, Chimen, Piper boabe, Oţet* şi alte asemenea mărfuri nelipsite dintr-o băcănie modernă şi prosperă. Acum însă, cuvintele se transformaseră în: *Milă (meritată), Milă (nemeritată), Coşmaruri, Noroc, Ghinion, Persecuţie de către familie, Fii nerecunoscători, Confuzie, Perspicacitate, Onestitate.* Bine că niciunul dintre cei trei nu observă această curioasă transformare. Doamna Brandy ar fi fost tare supărată dacă ar fi ştiut ce se petrecuse, pentru

că n-ar fi avut nici cea mai vagă idee ce preţ să ceară pentru astfel de mărfuri.

— Ei bine, spuse doamna Brandy, de undeva tot au apărut. A fost cineva azi pe aici să plătească vreo datorie?

John şi Toby clătinară amândoi din cap.

— De altfel, spuse Toby, nu e nimeni care să ne datoreze atât de mult, cu excepţia ducesei de Worksop, fireşte, dar să vă spun drept, doamnă, în cazul acesta…

— Da, da, Toby, ajunge, îl întrerupse doamna Brandy. Rămase o clipă pe gânduri. Poate că, spuse ea, un domn a vrut să se şteargă pe faţă şi, scoţând batista din buzunar, i-a căzut punga cu bani pe podea.

— Dar n-am găsit banii pe podea, spuse John, ci aici, în casa de bani, cu toţi ceilalţi.

— Nu ştiu ce să zic, spuse doamna Brandy. A plătit cineva azi cu o monedă de o guinee?

Nu, răspunseră Toby şi John, nu plătise nimeni cu o guinee; de douăzeci şi cinci de guinee de la douăzeci şi cinci de persoane nici nu putea fi vorba.

— Şi ce guinee galbene, doamnă, remarcă John, toate la fel, fără vreo urmă de pată sau murdărie.

— Să dau o fugă să-l chem pe domnul Black, doamnă? întrebă Toby.

— O, da! zise doamna Brandy cu entuziasm. Sau poate mai bine nu. Nu ar trebui să-l deranjăm pe domnul Black decât dacă se întâmplă ceva foarte grav. Dar nu s-a întâmplat nimic grav, nu-i aşa, Toby? Sau poate că da… Nu ştiu.

Apariţia bruscă şi inexplicabilă a unei sume mari de bani este un lucru atât de rar în lumea modernă în care trăim, încât nici Toby, nici John nu se simţeau în stare să-şi ajute stăpâna în a hotărâ dacă era vorba de un lucru rău sau bun.

— Pe de altă parte, urmă doamna Brandy, domnul Black este atât de inteligent! Sunt sigură că va da de cap acestui mister imediat. Du-te pe strada Harley, Toby. Transmite-i complimentele mele domnului Black şi spune-i că, dacă poate, m-aş bucura să stau puţin de vorbă cu el. Nu, stai aşa! Să nu spui asta, sună a înfumurare. Trebuie să-i ceri iertare pentru deranj şi să-i spui că, atunci când poate, m-aş simţi

recunoscătoare – ba nu, onorată – ba nu, recunoscătoare – m-aş simţi recunoscătoare să pot sta puţin de vorbă cu el.

Doamna Brandy îl cunoscuse pe Stephen Black după ce Sir Walter moştenise datoriile bunicului său, iar doamna Brandy moştenise afacerea soţului. Cam o dată pe săptămână, Stephen venea şi aducea câte o guinee sau două în contul datoriei. Şi totuşi, lucru curios, doamna Brandy refuza adesea să ia banii.

— Vai, domnule Black! spunea ea, vă rog să luaţi banii înapoi! Sunt sigură că Sir Walter are mai mare nevoie de ei decât mine. Afacerea a mers excelent săptămână trecută! Avem în prăvălie nişte ciocolată de Carracca, despre care lumea spune că e cea mai bună din Londra – mult superioară tuturor celorlalte sortimente, ca aromă şi consistenţă! — am primit comenzi din tot oraşul. Nu doriţi să gustaţi şi dumneavoastră, domnule Black?

Apoi doamna Brandy îi aducea ciocolata într-o cană specială din porţelan alb cu albastru, îi turna o ceaşcă lui Stephen şi îl întreba neliniştită cum o găseşte; pentru că, deşi primise comenzi din tot oraşul, doamna Brandy nu era, se pare, pe deplin convinsă de calităţile respectivei ciocolate până când nu afla şi părerea lui Stephen. Iar grija pe care i-o purta nu se oprea la ciocolată. O preocupa grozav sănătatea lui. Dacă se întâmplă să fie o zi rece, era îngrijorată ca nu cumva să-i fie frig; dacă ploua, se temea să nu răcească; iar dacă era o zi călduroasă şi prăfoasă, insista ca Stephen să se aşeze în dreptul unei ferestre ce dădea într-o mică grădină, ca să se răcorească puţin.

Când venea timpul ca Stephen să plece, doamna Brandy revenea la problema guineei.

— Nu ştiu cum o să fie săptămâna viitoare, domnule Black. S-ar putea să am mare nevoie de o guinee săptămâna viitoare – ştiţi, nu toată lumea îşi plăteşte datoriile la timp – aşa că voi îndrăzni să vă rog să mi-o aduceţi din nou miercuri. Miercuri, pe la ora trei. Voi fi liberă atunci şi am să vă aştept negreşit cu o ceaşcă de ciocolată, dat fiind că aţi fost atât de bun încât să-mi spuneţi că vă place.

Domnii care citesc aceste rânduri vor zâmbi, poate, în sinea lor şi-şi vor spune că femeile nu ştiu să-şi urmărească interesul în afaceri, însă cred că doamnele vor fi de acord cu mine că doamna Brandy ştia prea bine să-şi urmărească interesul; căci interesul ei principal era să-l facă pe Stephen Black să o iubească la fel de mult cât îl iubea şi ea pe el.

După un timp, Tony se întoarse, aducând nu un mesaj de la Stephen Black, ci pe Stephen însuşi; iar agitaţia doamnei Brandy în legătură cu monedele fu înlocuită de un alt gen de agitaţie, mult mai plăcută.

— Vai! Domnule Black! Nu ne aşteptam să vă vedem atât de curând! Nu mi-am închipuit că sunteţi liber!

Stephen rămase în întuneric, dincolo de lumina aruncată de monedele cele ciudate.

— Nu are importanţă unde mă aflu în seara asta, spuse el mohorât, cu un glas ce nu părea al lui. Casa e întoarsă cu susul în jos. Înălţimea Sa nu se simte bine.

Doamna Brandy, John şi Toby primiră această veste cu surprindere. La fel ca toţi locuitorii din Londra, îi interesau foarte tare ştirile legate de lady Pole. E drept că se mândreau cu faptul că aveau printre cunoştinţe diverşi membri ai aristocraţiei, însă cel mai tare îi încânta sprijinul pe care li-l acorda lady Pole. Nimic nu le făcea mai multă plăcere decât să poată spune că la micul dejun lady Pole mânca din dulceţurile doamnei Brandy şi bea cafea preparată din boabe cumpărate de la Brandy's.

Doamnei Brandy îi trecu dintr-odată prin cap un gând tare neplăcut.

— Sper că înălţimea Sa n-a mâncat ceva care nu i-a căzut bine? întrebă ea.

— Nu, spuse Stephen oftând, nu e nimic de felul acesta. Se plânge că o dor membrele, că are vise stranii şi că îi e frig. În plus, e tăcută şi fără vlagă, iar pielea îi e rece ca gheaţa.

Făcând un pas înainte, Stephen ajunse în cercul de lumină.

Transformările pe care lumina le adusese înfăţişării lui Toby, lui John şi a doamnei Brandy erau de-a dreptul neînsemnate faţă de cele petrecute cu Stephen:

frumuseţea lui naturală fu sporită de cinci, sau şapte, sau chiar zece ori; căpătă o expresie de nobleţe aproape supranaturală; şi, lucrul cel mai interesant, lumina se concentrase cumva în jurul frunţii sale, astfel că Stephen părea încununat cu o diademă. Cu toate astea, la fel ca mai devreme, nimeni din cei de faţă nu observă nimic neobişnuit.

Stephen răsuci câteva monede între degetele lui subţiri şi negre.

— Unde le-aţi găsit, John?

— Aici, în casa de bani, cu restul banilor. De unde să fi apărut oare, domnule Black?

— Sunt la fel de nedumerit ca şi tine. Nu am nici o explicaţie. Stephen se întoarse către doamna Brandy. Doamnă, cred că cel mai important lucru este să vă protejaţi de orice bănuieli că aţi fi obţinut aceşti bani pe căi necinstite. Cred că ar fi bine să încredinţaţi banii unui avocat şi să-i cereţi să dea anunţuri în *The Times* şi în *The Morning Chronicle* pentru a afla dacă cineva a pierdut douăzeci şi cinci de guinee în prăvălia doamnei Brandy.

— Un avocat, domnule Black! strigă doamna Brandy, îngrozită. Vai, dar asta mă va costa o avere!

— Avocaţii sunt întotdeauna costisitori, doamnă.

În clipa aceea, un domn trecu prin faţa prăvăliei şi, zărind o rază de lumină, îşi dădu seama că se afla cineva înăuntru. Cum rămăsese fără ceai şi zahăr, bătu la uşă.

— Un client, Toby! strigă doamna Brandy.

Toby se grăbi să deschidă uşa, iar John puse banii la loc. De îndată ce închise capacul casei de bani, încăperea se cufundă în întuneric şi cei de faţă îşi dădură seama abia atunci că se folosiseră doar de lumina aruncată de monedele cele stranii. John aprinse grăbit lămpile, dând încăperii un aspect mai vesel, iar Toby cântări mărfurile pentru client.

Stephen se aşeză ostenit pe un scaun şi-şi trecu mâna peste frunte. Era pământiu la faţă şi părea ostenit de moarte.

Doamna Brandy se aşeză pe scaunul de alături şi îl mângâie blând pe mână.

— Nu vă simţiţi bine, dragă domnule Black.

— Mă doare tot trupul – aşa cum se întâmplă după o noapte întreagă de dansat. Oftă iar şi îşi sprijini fruntea de braţ.

Doamna Brandy îşi retrase mâna.

— Nu ştiam că a avut loc un bal aseară, spuse ea, cu o notă de gelozie în glas. Sper că v-aţi distrat de minune. Cu cine aţi petrecut?

— Nu, nu. N-a fost niciun bal. Se pare că am căpătat durerile de după dans fără să fi avut parte şi de plăcerile lui. Apoi, ridicând brusc capul, întrebă: Aţi auzit?

— Ce anume, domnule Black?

— Clopotul acela. Bate de înmormântare.

Femeia ascultă o clipă.

— Nu, nu aud nimic. Sper că rămâneţi la cină, dragă domnule Black. Am fi foarte onoraţi. Mă tem că nu va fi o masă foarte elegantă, căci nu am decât foarte puţine feluri, mai nimic, la drept vorbind. Am doar nişte stridii fierte în abur, plăcintă cu carne de porumbel şi o iahnie cu carne de oaie.

Însă sper că un vechi prieten ca dumneavoastră se va arăta îngăduitor. Toby poate aduce nişte…

— Sunteţi sigură că nu auziţi?

— Sunt sigură.

— Nu pot să rămân. Părea că ar fi vrut să mai spună ceva – ba chiar deschise şi gura, dar sunetul clopotului păru să-i distragă iarăşi atenţia, aşa că tăcu. Bună seara, doamnă, spuse în cele din urmă, ridicându-se, şi, cu o plecăciune scurtă, ieşi.

Auzea şi pe stradă clopotul bătând. Înainta ca prin ceaţă. Abia ajunsese la Piccadilly, când un hamal îmbrăcat cu şorţ care ducea un coş plin cu peşte apăru pe neaşteptate de pe o alee lăturalnică. Încercând să-l evite pe hamal, Stephen se lovi de un domn dolofan, cu o haină albastră şi cu o pălărie cu panglică lată, care se afla în colţul străzii Albemarle.

Domnul cel dolofan se întoarse şi îl văzu pe Stephen. Se alarmă pe dată, văzând un chip negru aproape de al lui şi două mâini negre aproape de buzunarele în care avea lucruri de preţ. Fără să bage în seamă hainele scumpe ale lui Stephen şi aerul său

respectabil, ajunse imediat la concluzia că va fi jefuit sau lovit, aşa că ridică umbrela, pregătit să se apere.

Era clipa de care Stephen se temuse toată viaţa. Presupuse că celălalt va chema poliţia şi că el însuşi va fi târât în faţa judecătorilor; şi probabil că nu va putea fi salvat, cu tot sprijinul şi prietenia pe care i le arăta Sir Walter Pole. Ce juraţi britanici şi-ar fi putut închipui un negru care nu fură şi nu minte? Un negru respectabil? Probabil că niciunul. Şi totuşi, în faţa acestei sorţi potrivnice, Stephen se descoperi destul de nepăsător şi asistă la desfăşurarea evenimentelor ca şi cum ar fi privit o piesă de teatru printr-un geam gros sau nişte întâmplări petrecute pe fundul unui lac.

Domnul cel dolofan deschise larg ochii de teamă, furie şi indignare. Deschise şi gura ca să-l mustre pe Stephen, dar în aceeaşi clipă începu să se transforme. Trupul lui deveni un trunchi de copac; începură să-i crească dintr-odată multe braţe, în toate direcţiile, iar braţele deveniră ramuri; faţa i se transformă în scorbură şi se înălţă cu aproape şapte metri; acolo unde mai adineauri se aflau umbrela şi pălăria apăruse acum o coroană deasă de iederă.

— Un stejar în Piccadilly, se gândi Stephen, fără prea mult interes. Asta e destul de neobişnuit.

Întreaga stradă Piccadilly se transforma. Tocmai trecea pe acolo o trăsură care aparţinea cu siguranţă unei persoane importante, căci, pe lângă surugiul cocoţat pe capră, în spatele trăsurii se aflau şi doi valeţi; trăsura avea blazon şi era trasă de patru cai suri de aceeaşi talie. În timp ce Stephen se uita la ei, caii deveniră din ce în ce mai înalţi şi mai subţiri, iar la un moment dat dispărură cu totul; în locul lor apăru un crâng de mesteceni delicaţi şi argintii. Trăsura se preschimbă într-un tufiş de ilice, iar surugiul şi valeţii deveniră o bufniţă şi, respectiv, două privighetori care îşi luară imediat zborul. Se mai plimbau prin apropiere o doamnă şi un domn; acestora le crescură brusc rămurele în toate direcţiile şi se transformară într-o tufă de soc; un câine se preschimbă într-un mănunchi voluminos de ferigi uscate. Felinarele cu gaz atârnate de stâlpi fură trase către cer şi se preschimbară în stele abia licărind prin reţeaua deasă de crengi, iar strada

Piccadilly însăşi deveni o cărare abia vizibilă, şerpuind printr-o pădure întunecată şi îngheţată.

Însă, aşa cum se întâmplă în vise, când evenimentele cele mai stranii sunt însoţite de explicaţii şi devin pe deplin normale, Stephen nu găsi niciun motiv de mirare în toate cele petrecute. Ba chiar i se părea că ştiuse mereu că în apropiere de Piccadilly se află o pădure magică.

Începu să înainteze pe cărare.

Pădurea era cufundată în întuneric şi linişte. Deasupra capului vedea nişte stele incredibil de strălucitoare, iar copacii păreau nimic mai mult decât umbre negre, simple locuri unde stelele lipseau.

Nefericirea şi oboseala grea şi cenuşie pe care le simţise toată ziua dispărură şi începu să se gândească la visul straniu pe care îl avusese în seara dinainte, în care se făcea că întâlnise o persoană ciudată, îmbrăcată cu o haină verde şi cu părul ca puful, care-l dusese într-o casă unde dansase toată noaptea alături de cei mai stranii oameni pe care-i văzuse vreodată.

Clopotul cel trist se auzea mult mai clar în pădure decât în Londra, iar Stephen înainta pe cărare către locul de unde venea bătaia lui. În scurt timp ajunse la o casă imensă din piatră cu o mie de ferestre. Unele dintre acestea erau luminate slab. Casa era înconjurată de un zid înalt. Stephen trecu dincolo (fără a înţelege cum, căci poartă nu văzuse nicăieri) şi ajunse într-o curte mare şi lugubră, plină de cranii, oase rupte şi arme ruginite ce păreau să zacă acolo de secole întregi. În ciuda dimensiunilor şi grandorii clădirii, singura intrare era o uşiţă neînsemnată; Stephen fu nevoit să se aplece mult ca să poată intra. Imediat văzu o mulţime de oameni îmbrăcaţi nemaipomenit de frumos.

Chiar lângă uşă se aflau doi gentilomi purtând haine fine de culoare închisă, ciorapi albi imaculaţi, mănuşi şi pantofi de dans. Cei doi erau adânciţi într-o discuţie, însă, în clipa în care intră Stephen Black, unul din ei se întoarse şi îi zâmbi.

— Ah, Stephen Black! spuse el. Vă aşteptam!

În clipa aceea, viola şi fluierul începură din nou să cânte.

18

Sir Walter se consultă cu domni de diverse profesii

Februarie 1808

Lady Pole stătea lângă fereastră, palidă şi serioasă. Vorbea foarte puţin, iar de câte ori o făcea, remarcile ei erau bizare şi rupte de context. Când soţul şi prietenii ei o întrebau îngrijoraţi ce are, ea le răspundea că s-a săturat de dans şi că nu vrea să mai danseze. Cât despre muzică, aceasta era lucrul cel mai detestabil din lume – şi se mira că nu-şi dăduse seama de asta până atunci.

Lui Sir Walter această pasă de tăcere şi indiferenţă i se părea foarte îngrijorătoare. Semăna prea mult cu boala care îi adusese atâta suferinţă înălţimii Sale şi care dusese până la urmă la moartea ei prematură. Nu fusese palidă înainte? Ei bine, tot palidă era şi acum. Nu-i fusese frig? Acum îi era frig din nou.

Atunci când înălţimea Sa fusese bolnavă în trecut, nu o văzuse niciun doctor, şi fireşte că toţi doctorii considerau că profesiunea lor primise prin aceasta o insultă.

— Ah! strigau ei ori de câte ori era pomenită lady Pole, magia folosită pentru a o aduce înapoi la viaţă a fost minunată, fără îndoială, însă, dacă i s-ar fi administrat la timp medicamentele potrivite, n-ar mai fi fost nevoie de niciun fel de magie.

Domnul Lascelles avea dreptate când spunea că vina îi aparţinea în exclusivitate doamnei Wintertowne. Aceasta detesta doctorii şi nu-i dăduse voie nici unuia să se apropie de fiica ei. Sir Walter însă nu avea această prejudecată, aşa că trimise grabnic după domnul Baillie.

Domnul Baillie era un gentilom scoţian, considerat de mult timp cel mai de seamă reprezentant din Londra al profesiei sale. Scrisese multe cărţi cu titluri pompoase şi deţinea funcţia de Medic Extraordinar al Regelui.

Avea figura unui om cumpănit şi ducea cu el un baston cu măciulie de aur, ca simbol al superiorităţii sale. Răspunse cu promptitudine chemării lui Sir Walter, nerăbdător să demonstreze superioritatea medicinei în faţa magiei. După ce îşi încheie vizita, ieşi din încăpere şi declară că înălţimea Sa era perfect sănătoasă şi că nu suferea nici măcar de o banală răceală.

Sir Walter îi explică încă o dată cât de diferită era soţia lui acum faţă de cum fusese în urmă cu doar câteva zile.

Domnul Baillie îl privi gânditor pe Sir Walter, apoi spuse că are o idee despre natura problemei. Sir Walter şi înălţimea Sa nu erau căsătoriţi de mult timp, adevărat? Ei bine, să-l ierte Sir Walter, dar doctorii sunt obligaţi de multe ori să spună unele lucruri despre care alte persoane nu vorbesc. Sir Walter nu era obişnuit cu viaţa de om însurat, dar avea să descopere în curând că soţii se ceartă adesea între ei. Asta nu e nici o ruşine – chiar şi celor mai iubitori şi devotaţi soţi li se întâmplă uneori să aibă neînţelegeri, iar în aceste situaţii e un lucru destul de obişnuit ca unul dintre ei să se prefacă indispus. Şi nu întotdeauna doamna e cea care se manifestă astfel. Poate că lady Pole dorea ceva în mod deosebit? Ei bine, dacă e vorba de un lucru neînsemnat, ca de pildă o rochie sau o bonetă nouă, poate că ar fi bine să i se facă hatârul. Iar dacă e vorba de ceva important, poate o casă sau o excursie în Scoţia, atunci ar trebui discutat cu ea. Domnul Baillie îşi declară convingerea că lady Pole e o persoană destul de rezonabilă.

Se lăsă o scurtă tăcere; Sir Walter îl privea pe domnul Baillie de sus în jos.

— Nu m-am certat cu înălţimea Sa, spuse el în cele din urmă.

Ah, spuse domnul Baillie înţelegător. Poate că lui Sir Walter i se pare că nu a avut loc nici o ceartă. Domnilor li se întâmplă adesea să nu observe semnele. Domnul Baillie îl sfătui pe Sir Walter să se gândească bine. Oare nu spusese ceva care o supărase pe înălţimea Sa? Domnul Baillie nu vorbea despre vină; era vorba doar de acele mici înţelegeri pe care oamenii

căsătoriţi trebuie să le facă atunci când îşi încep viaţa împreună.

— Bine, dar nu-i stă în caracter lui lady Pole să se poarte ca un copil răsfăţat!

— Fără îndoială, fără îndoială, spuse domnul Baillie.

Însă înălţimea Sa era foarte tânără; iar persoanelor tinere trebuie să li se accepte întotdeauna o anumită doză de nesăbuinţă. Într-un cap tânăr nu poţi avea o minte coaptă, iar Sir Walter nici nu trebuia să se aştepte la aşa ceva. Domnul Baillie vorbi cu multă căldură despre acest subiect, oferind şi exemple (luate din istorie şi literatură) de bărbaţi şi femei serioşi şi cu scaun la cap, care făcuseră cu toţii lucruri nebuneşti în tinereţe; totuşi, văzând expresia de pe chipul lui Sir Walter, înţelese că nu e cazul să mai insiste asupra acestui subiect.

Sir Walter se găsea într-o stare asemănătoare. Şi el ar fi vrut să spună câteva lucruri, dintre care unele îl preocupau chiar foarte mult, dar se simţea nesigur. Un bărbat care se căsătoreşte prima dată la vârstă de patruzeci şi doi de ani ştie prea bine că aproape toate cunoştinţele sale se pricep mai bine decât el la rezolvarea problemelor domestice. Aşa că Sir Walter se mulţumi să se încrunte la domnul Baillie; apoi, pentru că se făcuse aproape ora unsprezece, îşi chemă trăsura şi secretarul şi plecă către Burlington House, unde avea o întâlnire cu ceilalţi miniştri.

Ajuns la Burlington House, trecu prin curţi mărginite de coloane şi prin anticamere zugrăvite în auriu. Urcă trepte maiestuoase de marmură deasupra cărora, de pe tavanele pictate, un număr absurd de zei, zeiţe, eroi şi nimfe se rostogoleau din cerul albastru sau se sprijineau de norişori albi şi pufoşi. Primi plecăciunile unei întregi armate de valeţi cu livrele şi peruci pudrate şi ajunse în cele din urmă în încăperea în care miniştrii studiau nişte hârtii şi se certau unii cu alţii.

— Dar de ce nu-l chemaţi pe Mr Norrell, Sir Walter? întrebă domnul Canning imediat ce auzi ce se întâmplase. Mă surprinde foarte mult faptul că nu aţi făcut-o deja. Sunt convins că indispoziţia înălţimii

Sale se va dovedi o simplă neregulă legată de vraja care a readus-o la viaţă. Mr Norrell poate să facă ajustările necesare, iar înălţimea Sa îşi va reveni întru totul.

— Da, desigur, fu de acord lordul Castlereagh. Cred că starea lui lady Pole a depăşit sfera de activitate a medicilor. Domnia-voastră şi cu mine, Sir Walter, ne ducem zilele pe pământ prin voia lui Dumnezeu, însă înălţimea Sa se află aici prin voia lui Mr Norrell. Raportul ei cu viaţa este diferit de al nostru – atât din punct de vedere teologic, cât şi medical, aş spune.

— Când nu se simte bine doamna Perceval, interveni domnul Perceval, un avocat mărunţel şi meticulos, cu înfăţişare şi maniere perfect comune, care deţinea postul sus-pus de ministru de Finanţe, prima persoană la care apelez este camerista ei. La urma urmei, cine cunoaşte mai bine decât camerista starea de sănătate a unei doamne? Camerista lui lady Pole ce spune?

Sir Walter clătină din cap.

— Pampisford e la fel de nedumerită ca şi mine. A spus şi ea că acum două zile înălţimea Sa se simţea excelent, iar acum îi e frig, e palidă, fără vlagă şi nefericită. Atât a avut de spus Pampisford, atât şi nimic mai mult. A, şi mai spune tot felul de prostii cum că ar fi bântuită casa. Nu îmi dau seama ce i-a apucat pe servitori. Toţi sunt într-o stare ciudată de agitaţie. Unul dintre valeţi a venit la mine de dimineaţă să-mi spună că s-a întâlnit cu cineva pe scări la miezul nopţii. O persoană cu haină verde şi cu foarte mult păr decolorat, bătând în argintiu.

— Cum? O fantomă? O nălucire? întrebă lordul Hawkesbury.

— Da, cred că la asta s-a referit.

— Extraordinar! Şi a spus ceva? întrebă domnul Canning.

— Nu. Geoffrey mi-a spus că i-a aruncat doar o privire rece şi dispreţuitoare, apoi a trecut mai departe.

— O! Valetul a visat, Sir Walter. A visat, cu siguranţă, spuse domnul Perceval.

— Sau a băut ceva, sugeră domnul Canning.

— Da, m-am gândit şi eu la asta. Aşa că l-am întrebat, fireşte, pe Stephen Black, spuse Sir Walter; dar Stephen se poartă la fel de prosteşte ca şi ceilalţi. Abia dacă îl pot convinge să-mi spună câte ceva.

— Ei bine, spuse domnul Canning, cred că nu puteţi nega că în toată povestea asta există mai multe amănunte ce sugerează intervenţia unor forţe magice. Şi nu e Mr Norrell cel care poate explica ceea ce altora li se pare inexplicabil? Chemaţi-l pe Mr Norrell, Sir Walter!

Argumentul era atât de corect, încât Sir Walter începu să se întrebe de ce nu se gândise şi el la acelaşi lucru. În general se considera cât se poate de înzestrat şi i se părea ciudat că nu văzuse o legătură atât de evidentă. Dar adevărul, îşi dădu el seama, era că de fapt lui nu-i *plăcea* magia. Nu-i plăcuse niciodată – nici la început, când nu crezuse în adevărul ei, nici acum, după ce se dovedise reală. Însă cum să le explice asta celorlalţi miniştri tocmai el, care îi convinsese să se folosească de serviciile unui magician pentru prima dată după două sute de ani?

La ora trei şi jumătate se întoarse acasă, pe strada Harley. Era cel mai straniu moment al zilei de iarnă. Lumina crepusculară transforma clădirile şi oamenii într-un fel de nimic înceţoşat şi întunecos, dar sus cerul îşi păstra culoarea ameţitoare, albastră-argintie, şi lumina intensă şi rece. Apunând, soarele de iarnă zugrăvea zarea în fâşii de lumină trandafirie şi sângerie, plăcute ochiului, dar care umpleau inima de o ciudată răceală. Privind pe fereastra trăsurii, Sir Walter se bucură că nu are o imaginaţie prea bogată. Altul în locul lui s-ar fi simţit, poate, neliniştit la gândul că neplăcuta sarcină de a consulta un magician coincidea cu această stranie dizolvare în negru şi sângeriu a străzilor londoneze.

Geoffrey deschise uşa imobilului aflat pe strada Harley, la numărul nouă, iar Sir Walter urcă grăbit scările. Ajuns la primul etaj, trecu pe lângă salonul veneţian în care se aflase înălţimea Sa de dimineaţă. Un soi de presimţire îl făcu să arunce o privire înăuntru. La început i se păru că nu poate fi nimeni acolo. Focul ardea mocnit în şemineu, având ca efect

crearea unui al doilea crepuscul, în interiorul camerei. Nimeni nu aprinsese încă vreo lampă sau vreo lumânare. Apoi o zări.

Şedea perfect dreaptă într-un fotoliu, lângă fereastră. Era întoarsă cu spatele către el. Totul – fotoliul, postura ei, ba chiar şi cutele rochiei şi ale şalului – era exact la fel ca atunci când plecase el de dimineaţă.

Imediat ce ajunse la el în birou, Sir Walter se aşeză şi îi scrise un mesaj urgent lui Mr Norrell.

Mr Norrell nu veni imediat. Trecu un ceas, poate două. În cele din urmă sosi, cu o expresie de calm impenetrabil pe chip. Sir Walter îl întâmpină în hol şi îi spuse ce se întâmplase. Apoi îi sugeră să urce împreună în salonul veneţian.

— O! spuse Mr Norrell repede. Din cele ce mi-aţi spus, Sir Walter, sunt sigur că nu e nevoie să o deranjăm pe lady Pole, deoarece, vedeţi dumneavoastră, mă tem că nu pot face nimic pentru înălţimea Sa. Mă doare nespus că trebuie să vă spun asta, dragul meu Sir Walter – căci sunt gata, după cum ştiţi, să vă ajut de câte ori pot – însă nu cred că ceea ce o supără pe înălţimea Sa poate fi remediat cu ajutorul magiei.

Sir Walter oftă, apoi îşi trecu mâna prin păr cu tristeţe.

— Domnul Baillie nu a descoperit nimic în neregulă, aşa că m-am gândit…

— Ah! Tocmai acest lucru mă face atât de sigur că nu vă pot ajuta. Magia şi medicina nu sunt chiar atât de diferite cum credeţi dumneavoastră. De multe ori, sferele lor se suprapun în anumite privinţe. O boală poate avea atât un leac medical, cât şi unul magic. Dacă înălţimea Sa ar fi cu adevărat bolnavă sau dacă, Doamne fereşte! Ar muri iarăşi, atunci s-ar găsi cu siguranţă o vrajă care să o vindece sau să o readucă la viaţă. Dar, Sir Walter, vă rog să mă iertaţi: ce mi-aţi descris dumneavoastră pare a fi mai mult o suferinţă spirituală decât una fizică, care prin urmare nu ţine nici de magie, nici de medicină. Nu sunt expert în astfel de probleme, dar poate că un preot ar putea să o ajute întrucâtva.

— Dar lordul Castlereagh se gândea – nu ştiu dacă aşa stau lucrurile – lordul Caslereagh se gândea că, din moment ce lady Pole îşi datorează viaţa magiei – în fine, mărturisesc că nu l-am înţeles foarte bine, dar cred că voia să spună că, din moment ce viaţa înălţimii Sale este rezultatul magiei, atunci numai prin magie poate fi vindecată.

— Chiar aşa? Aşa a spus lordul Castlereagh? O! Se înşală amarnic; mă miră însă foarte tare faptul că s-a gândit la aşa ceva. Acest gen de raţionament era cunoscut în trecut sub denumirea de „erezia meraudiană[38]. Un anume abate de Rievaulx, care a trăit în veacul al XII-lea, şi-a dedicat viaţa eliminării acestei erezii, iar mai târziu a fost canonizat. E adevărat că teologia magiei n-a fost niciodată subiectul meu favorit, însă, dacă nu mă înşel, în capitolul şaizeci şi nouă din cartea lui William Pantler, *Trei feluri de fiinţe perfectibile*[39]...

Mr Norrell părea gata să înceapă unul dintre discursurile sale lungi şi plictisitoare despre istoria magiei englezeşti, pline de trimiteri la cărţi de care nu auzise nimeni, niciodată. Sir Walter îl întrerupse.

— Da, da! Dar aveţi vreo bănuială cine ar putea fi această persoană cu haină verde şi păr argintiu?

— Ah! spuse Mr Norrell. Credeţi, deci, că a fost totuşi cineva? Mi se pare foarte puţin probabil. Să nu fi fost, mai degrabă, un halat lăsat în cuier de un servitor neglijent. Într-un loc în care nu te-ai aştepta să-l vezi. Eu însumi m-am speriat adesea destul de rău din cauza perucii pe care o vedeţi acum pe capul meu. Lucas ar trebui să o pună bine în fiecare seară – şi ştie asta prea bine – însă de câteva ori a lăsat-o pe suportul de pe şemineu; iar când se află acolo, reflectată în oglinda de deasupra, poţi să juri că sunt de faţă doi domni care, cu capetele apropiate, vorbesc pe şoptite despre mine.

Mr Norrell clipi repede de câteva ori, privindu-l pe Sir Walter. Apoi, repetând că nu poate face nimic, îi dădu bună seara lui Sir Walter şi plecă.

Mr Norrell se duse direct acasă. Imediat ce ajunse în Piaţa Hanover, urcă grăbit într-un mic birou aflat la etajul al doilea. Era o încăpere liniştită, aflată în partea din spate a casei, ale cărei ferestre dădeau spre

grădină. Servitorii nu intrau niciodată atunci când el lucra aici; nici măcar Childermass nu-l deranja aici decât dacă era vorba de ceva foarte urgent. Deşi Mr Norrell nu anunţa aproape niciodată dinainte că are de gând să folosească acest birou, una dintre regulile casei era ca încăperea să fie mereu pregătită. Şi acum, în şemineu ardea un foc zdravăn şi lămpile erau aprinse, însă cineva uitase să tragă draperiile; din această cauză, fereastra părea o oglindă neagră în care se reflecta încăperea.

Mr Norrell se aşeză la birou, în faţa ferestrei. Deschise o carte voluminoasă, una dintre multele aflate pe masă, şi începu să murmure o vrajă în surdină.

Un cărbune căzut din cămin, o umbră mişcându-se în încăpere – şi Mr Norrell ridică privirea. Îşi văzu propria reflecţie în fereastra întunecată, expresia alarmată a feţei, şi mai văzu pe cineva care stătea în picioare în spatele lui – un chip palid, bătând în argintiu, cu o aureolă de păr strălucitor.

Mr Norrell nu se întoarse, ci îi vorbi imaginii reflectate în fereastră pe un ton furios de reproş:

— Când aţi spus că veţi lua jumătate din viaţa tinerei, am crezut că o veţi lăsa să trăiască alături de familie şi prieteni timp de şaptezeci şi cinci de ani împărţiţi în două. Am crezut că va părea că a murit, pur şi simplu!

— N-am spus asta niciodată.

— M-aţi păcălit! Nu m-aţi ajutat deloc! Riscaţi să stricaţi totul cu şmecheriile dumneavoastră! strigă Mr Norrell.

Persoana din oglindă scoase un sunet dezaprobator.

— Sperasem că veţi fi mai rezonabil la a doua noastră întâlnire. Şi când colo, văd că sunteţi plin de aroganţă şi de mânie împotriva mea! *Eu* am respectat termenii înţelegerii! Am făcut ce mi-aţi cerut şi n-am luat nimic din ce nu mi se cuvenea! Dacă v-ar preocupa câtuşi de puţin fericirea lui lady Pole, ar trebui să vă bucuraţi, căci ea se află acum printre prieteni care o admiră şi o stimează cu adevărat!

— O! Lucrurile astea, spuse Mr Norrell batjocoritor, nu mă interesează deloc. Ce contează soarta unei tinere

femei pe lângă succesul magiei englezeşti? Nu, pe mine mă preocupă soţul ei – omul pentru care am făcut toate astea! Trădarea dumneavoastră l-a întristat nespus. Dacă nu-şi mai revine? Dacă îşi dă demisia din guvern? S-ar putea să nu mai găsesc niciodată un alt aliat atât de dispus să mă ajute.[40] Cu siguranţă că niciodată vreun alt ministru nu-mi va fi atât de îndatorat!

— Aşa deci, soţul ei? Ei bine, am să-i dau un post foarte important! Am să-l fac mult mai puternic decât ar putea ajunge prin propriile lui eforturi. Va fi prim-ministru. Sau poate împărat al Marii Britanii? Asta v-ar conveni?

— Nu, nu! strigă Mr Norrell. Nu înţelegeţi! Nu vreau decât să fie mulţumit de mine şi să-i convingă pe ceilalţi miniştri cât de mult ar putea profita ţara asta de pe urma magiei!

— Nu pot cu niciun chip să înţeleg, spuse cu trufie persoana din fereastră, de ce doriţi ajutorul acestei persoane, şi nu pe al meu! Ce ştie el despre magie? Nimic! Pe când *eu* vă pot învăţa să ridicaţi munţi din pământ şi să vă zdrobiţi duşmanii sub ei! Pot face norii să cânte când vă apropiaţi. Pot face să fie primăvară acolo unde sunteţi dumneavoastră şi iarnă oriunde altundeva. Pot…

— O, da! Şi tot ce doriţi în schimb este să înlănţuiţi magia englezească, să o faceţi sclava capriciilor dumneavoastră! Veţi răpi englezi şi englezoaice din casele lor şi veţi transforma Anglia într-un ţinut potrivit numai pentru rasa dumneavoastră degenerată! Preţul pe care mi-l cereţi pentru a mă ajuta este mult prea mare!

Persoana din fereastră nu răspunse direct acestor acuzaţii. În schimb, o lumânare sări brusc din suportul ei aflat pe o măsuţă şi zbură prin cameră, spărgând o oglindă aflată pe peretele de vizavi şi un mic bust din porţelan reprezentându-l pe Thomas Lanchester.

Apoi se aşternu liniştea.

Mr Norrell se cufundă într-o aşteptare înspăimântată şi tremurătoare. Privirea îi era aţintită asupra cărţilor împrăştiate pe birou, însă, dacă citea, o făcea într-un fel ştiut numai de magicieni, căci ochii nu i se mişcau

deloc de-a latul paginilor. După câteva minute ridică din nou privirea. Persoana reflectată în fereastră dispăruse.

Aşa se alese praful de planurile pe care toată lumea şi le făcuse în legătură cu lady Pole. Căsătoria – care vreme de câteva săptămâni păruse atât de promiţătoare pentru ambii parteneri – căzu într-o stare de indiferenţă şi tăcere din partea ei şi de nelinişte şi nefericire din a lui. Departe de a deveni o eroină a lumii moderne, lady Pole nu mai voia să iasă nicăieri. Nu primea nici vizite din partea nimănui, aşa că foarte curând lumea mondenă o uită cu totul.

Servitorii de pe strada Harley deveniră din ce în ce mai puţin dornici să intre în camera în care stătea ea, deşi niciunul dintre ei nu ştia exact de ce. Adevărul era că în apropierea ei se auzea mereu un sunet foarte slab de clopot. De asemenea, asupra ei părea să bată un vânt rece venit de foarte departe, astfel că oricine se apropia de ea era cuprins de fiori. Aşa că ea şedea ceasuri de-a rândul, înfăşurată în şal, fără să se mişte şi fără să vorbească, cufundată din ce în ce mai adânc într-o mare de coşmaruri şi umbre.

19

Peep-O'Day-Boys[41]

Februarie 1808

În chip curios, nimeni nu observase că strania maladie care se abătuse asupra înălţimii Sale era exact la fel cu cea care-l cuprinsese pe Stephen Black. Şi el se plângea că se simte obosit şi că-i e frig, iar în rarele ocazii în care vreunul dintre cei doi spunea câte ceva, vorbeau amândoi cu glas jos şi ostenit.

Dar poate că faptul acesta nu e chiar atât de curios. O lady şi un majordom au stiluri de viaţă atât de diferite, încât orice asemănări între stările lor tind să treacă neobservate. Un majordom îşi are treburile lui de îndeplinit, pe care nu le poate neglija. Spre deosebire de lady Pole, Stephen nu putea să stea degeaba lângă fereastră ceasuri în şir, fără să scoată un cuvânt. Simptomele care căpătau importanţa unei adevărate boli în cazul lui lady Pole erau tratate drept simplă indispoziţie când venea vorba de Stephen.

John Longridge, bucătarul casei de pe strada Harley, suferea de indispoziţie de mai bine de treizeci de ani, aşa că s-a grăbit să salute intrarea lui Stephen în frăţia celor melancolici. Părea mulţumit, bietul de el, să-şi găsească un tovarăş de suferinţă. Seara, când Stephen se aşeza la masa din bucătărie şi-şi îngropa capul între mâini, John Longridge se aşeza de partea cealaltă a mesei şi îşi începea discursul de simpatie.

— Vă înţeleg, domnule, zău că da. Proasta dispoziţie, domnule Black, este cel mai mare chin pe care-l poate cunoaşte un om. Uneori mi se pare că toată Londra seamănă foarte tare cu o fiertură rece de mazăre, atât la culoare, cât şi la consistenţă. Văd oameni cu feţe ca o fiertură rece de mazăre şi cu mâini ca o fiertură rece de mazăre cum se plimbă pe străzi ca o fiertură rece de mazăre. Vai de sufletul meu! Rău mă mai simt atunci! Chiar şi soarele de pe cer mi se pare rece şi cenuşiu, ca o fiertură, şi simt că n-are nici o putere să mă încălzească. Vi se întâmplă adesea să vă

fie frig, domnule? Aici John Longridge punea mâna pe cea a lui Stephen. Vai, domnule Black, spunea el, sunteţi rece ca piatra de mormânt.

Stephen se simţea ca un somnambul. Ajunsese parcă să nu mai trăiască, ci doar să viseze. Visa casa de pe strada Harley şi îi visa pe ceilalţi servitori. Visa că munceşte, îşi visa prietenii şi pe doamna Brandy. Uneori visa nişte lucruri foarte ciudate – lucruri despre care o parte din el – o parte minusculă, îndepărtată şi rebegită – ştia că n-ar trebui să existe. Uneori se afla pe un hol sau pe scări, în casa de pe strada Harley, iar când se întorcea vedea alte holuri şi scări ce se întindeau până departe – holuri şi scări care nu aveau ce căuta acolo. Era ca şi cum casa de pe strada Harley ar fi ajuns din greşeală în interiorul unui alt edificiu, mult mai mare şi mai vechi. Aceste holuri aveau de obicei plafonul din piatră şi erau pline de praf şi de umbre. Scările şi podelele erau atât de tocite şi neregulate, încât semănau mai degrabă cu nişte pietre naturale decât cu cele folosite în arhitectură. Însă cel mai ciudat lucru era că toate aceste holuri fantomatice i se păreau cunoscute lui Stephen. Nu înţelegea de ce sau cum, însă se trezea că se gândeşte: „Da, chiar aici, după colţ, se află Sala de arme de la răsărit.” Sau: „Scările de colo duc la Turnul Spintecătorului.”

De câte ori vedea aceste coridoare sau, cum i se mai întâmplă, le simţea prezenţa fără să le vadă, se mai înviora puţin şi semăna mai mult cu Stephen cel dinainte. Acea parte din el care îngheţase (să fi fost sufletul? Sau inima?) se încălzea o câtime, sau câtimea unei câtimi, iar gândurile, curiozitatea şi simţurile începeau să pulseze iar în el. În rest însă, nimic nu-l amuza, nimic nu-l mulţumea. Totul era umbră, pustietate, ecouri goale şi praf.

Uneori neliniştea din suflet îl făcea să plece în plimbări lungi şi solitare pe străzile întunecoase şi îngheţate din jurul zonei Mayfair sau Piccadilly. Într-o astfel de seară, la sfârşitul lunii februarie, ajunse în faţa cafenelei domnului Wharton de pe strada Oxford. Ştia bine locul acesta. Încăperea de la etaj era sediul Clubului Peep-O'Day-Boys, din care făceau parte servitorii importanţi ai unor case londoneze

importante. Valetul lordului Castlereagh era un membru de vază; un altul era surugiul ducelui de Portland, iar Stephen făcea şi el parte din club. Cei de la Peep-O'Day-Boys se întâlneau în a treia zi de marţi a fiecărei luni şi se distrau la fel ca membrii oricărui alt club londonez – mâncau, beau, jucau jocuri de noroc, discutau politică şi îşi bârfeau stăpânele[42]. În alte seri, acei membri ai clubului care erau liberi se întâlneau în încăperea de la etajul cafenelei domnului Wharton şi se relaxau în compania semenilor lor. Stephen intră şi urcă la etaj.

Încăperea semăna foarte bine cu multe altele ce serveau unor scopuri asemănătoare, aflate în diverse clădiri din oraş. Era plină de fum de tutun, aşa cum se întâmplă de obicei cu locurile de întâlnire rezervate bărbaţilor. Pereţii erau acoperiţi cu lambriuri din lemn închise la culoare. Camera era împărţită în separeuri, delimitate de pereţi despărţitori din lemn de aceeaşi culoare; clienţii puteau astfel să se bucure de o mică lume din lemn, numai a lor. Pe podeaua goală se aşternea în fiecare zi un strat proaspăt de rumeguş. Feţele de masă erau de un alb imaculat, iar lămpile erau curate şi cu fitilul bine tăiat. Stephen se aşeză într-un separeu şi ceru un pahar de porto; apoi prinse să se uite mohorât la băutură.

Când treceau prin faţa separeului lui Stephen, membrii Clubului Peep-O'Day-Boys se opreau să schimbe două vorbe cu Stephen; acesta ridica de obicei mâna şi îi saluta fără entuziasm, însă în seara asta nu se obosi să le mai răspundă. Trecuseră deja vreo două sau trei persoane în acest fel, când Stephen auzi pe neaşteptate o şoaptă foarte clară:

— Ai dreptate să nu le dai atenţie! La urma urmei, nu sunt decât nişte servitori, nişte sclavi! Iar după ce, cu ajutorul meu, vei fi ajuns în locul ce ţi se cuvine şi vei fi cununa însăşi a nobleţei şi măririi, îţi vei aduce aminte cu uşurare că le-ai refuzat prietenia! Fusese doar o şoaptă, dar Stephen o auzise foarte clar peste vocile şi râsetele membrilor clubului şi ale celorlalţi domni aflaţi în încăpere. Îi veni ideea stranie că, deşi fusese doar o şoaptă, aceasta ar fi trecut lesne prin piatră, fier sau alamă. Chiar să fi venit de sub pământ,

de la treizeci de metri, şi tot s-ar fi auzit. Ar fi putut să spargă pietre preţioase în bucăţi şi să facă un om să-şi piardă minţile.

Era ceva atât de neobişnuit, încât, preţ de o clipă, Stephen ieşi din letargia-i obişnuită. Îl cuprinse o curiozitate puternică să afle cine vorbise, aşa că se uită în jur, fără însă a vedea pe nimeni cunoscut. Atunci scoase capul pe după peretele despărţitor şi aruncă o privire în separeul vecin. Aici se afla o singură persoană, cu o înfăţişare cu totul ieşită din comun. Acesta părea să se simtă în largul lui. Îşi ţinea braţele sprijinite de peretele despărţitor şi picioarele încălţate în cizme pe masă. Avea mai multe trăsături remarcabile, dar prima care îţi sărea în ochi era o cantitate impresionantă de păr argintiu, strălucitor, moale şi lucios ca puful de păpădie. Îi făcu cu ochiul lui Stephen, după care se ridică şi veni în separeul acestuia.

— Trebuie să-ţi spun, zise el, pe un ton scăzut şi confidenţial, că oraşul acesta n-a păstrat nici măcar a suta parte din splendoarea de odinioară! Am suferit dezamăgiri peste dezamăgiri de când m-am întors. Odinioară, când priveai Londra vedeai o pădure de turnuri, turnuleţe şi fleşe. Iar pe fiecare dintre acestea flutura câte un steag care-ţi lua ochii! Pretutindeni vedeai sculpturi în piatră, delicate ca oasele degetelor şi complicate precum curgerea apei! Erau case împodobite cu dragoni, grifoni şi lei din piatră, simbolizând înţelepciunea, curajul şi ferocitatea stăpânilor acelor case, iar în grădini găseai dragoni, grifoni şi lei în carne şi oase, închişi în cuşti solide. Răgetele lor, ce se auzeau până în stradă, îi înspăimântau pe cei slabi de înger. În toate bisericile găseai câte un sfânt binecuvântat, care făcea câte o minune la fiecare ceas, la cererea populaţiei. Fiecare sfânt era închis într-o lacră de fildeş, ascunsă într-un sicriu bătut cu pietre scumpe; la rândul lui, acesta era aşezat pe un altar magnific din argint şi aur, ce strălucea şi noaptea, şi ziua de lumina a sute de lumânări de ceară! În fiecare zi avea loc câte o procesiune splendidă pentru a celebra câte un astfel de sfânt; faima Londrei se răspândea dintr-o lume într-

alta! Desigur, pe atunci locuitorii Londrei aveau obiceiul de a veni să-mi ceară *mie* sfatul cu privire la construirea bisericilor, la aranjarea grădinilor şi la decorarea caselor. Dacă îşi scriau cererile cu respectul cuvenit, le dădeam în general sfaturi potrivite. O, da! Pe vremea când înfăţişarea Londrei mi se datora *mie,* era un oraş frumos, nobil, fără seamăn. Acum însă…

Aici făcu un gest grăitor, ca şi cum ar fi strâns întreaga Londră în pumn, ca pe o minge, apoi ar fi aruncat-o.

— Dar de ce te uiţi aşa lung la mine? M-am dat peste cap să vin să te vizitez – iar tu stai acolo tăcut şi bosumflat, cu gura deschisă! Aş zice că eşti surprins să mă vezi, dar asta nu înseamnă că trebuie să uiţi bunele maniere. Sigur, spuse el cu aerul unuia care se arată extrem de îngăduitor, englezii sunt adesea cuprinşi de o uimire teribilă când mă văd – e absolut firesc să fie aşa – dar, cum noi doi suntem prieteni apropiaţi, cred că merit o primire ceva mai călduroasă!

— Ne-am mai întâlnit, domnule? întrebă Stephen uluit. Sunt sigur că v-am visat. Am visat că ne aflam amândoi într-un conac imens, cu coridoare nesfârşite, pline de praf!

— „Ne-am mai întâlnit, domnule?" îl îngână gentilomul cu părul ca puful. Măi să fie! Ce prostii spui! De parcă n-am fi fost împreună la tot felul de baluri şi petreceri, în fiecare seară, de săptămâni întregi!

— În vis, cu siguranţă…

— Nu-mi închipuiam că eşti atât de greoi la minte! strigă gentilomul. Lost-hope nu e un *vis!* Este cel mai vechi şi mai frumos dintre conacele mele – multe la număr – şi e la fel de real ca şi Carlton House[43]. Ba chiar e mult mai reală decât aceasta! Multe dintre lucrurile pe care ni le rezervă viitorul îmi sunt cunoscute şi pot să-ţi spun asta: Carlton House va fi una cu pământul peste douăzeci de ani, iar Londra însăşi va mai dura… eh, nu mai mult de două mii de ani, în vreme ce Lost-hope va dăinui până în era de apoi! Părea ridicol de mulţumit de acest lucru; trebuie spus, de altfel, că starea lui naturală părea a fi una de extremă mulţumire de sine. Nu, nu e un vis. Pur şi

simplu, eşti supus unei vrăji care te aduce în fiecare noapte la Lost-hope, ca să te alături banchetelor noastre, ale spiriduşilor!

Stephen îl privi pe gentilom cu un aer nedumerit. Apoi, amintindu-şi că trebuie să spună ceva dacă nu vrea să fie iarăşi acuzat de îmbufnare şi proastă creştere, îşi adună curajul şi bâlbâi:

— Şi… şi vraja aţi făcut-o dumneavoastră, domnule?

— Bineînţeles!

Se vedea limpede, din aerul încântat cu care vorbise, că gentilomul cu părul ca puful considera că-i făcuse lui Stephen o mare favoare vrăjindu-l. Stephen îi mulţumi politicos pentru aceasta.

— … Deşi, adăugă el, nu-mi dau seama ce am făcut să merit o asemenea atenţie din partea dumneavoastră. Ba chiar sunt sigur că nu am făcut nimic.

— Ah! strigă gentilomul, încântat. Manierele tale îţi fac cinste, Stephen Black! Ai putea să le dai acestor englezi înfumuraţi câteva lecţii despre respectul cuvenit persoanelor de rang înalt. Bunele tale maniere îţi vor aduce mult noroc până la urmă!

— Şi guineele de aur din casa de bani a doamnei Brandy, spuse Stephen, ale dumneavoastră erau?

— Ah! Acum ai ghicit? Dar vezi cu câtă fineţe am lucrat! Mi-am amintit ce mi-ai spus, că noapte şi zi eşti înconjurat de duşmani care-ţi vor răul; am făcut deci în aşa fel încât banii să ajungă la o prietenă a ta. Iar când vă veţi căsători, banii vor fi ai tăi.

— Dar cum… începu Stephen, apoi se opri. Era limpede că gentilomul era la curent cu toate aspectele vieţii sale şi se simţea îndreptăţit să se amestece în toate. Dar vă înşelaţi în ceea ce priveşte duşmanii, domnule, spuse el în cele din urmă. N-am niciun duşman.

— Dragul meu Stephen! strigă gentilomul, foarte amuzat. *Bineînţeles* că ai duşmani! Iar cel mai de seamă dintre ei este omul acela rău, stăpânul tău şi soţul lui lady Pole! El te obligă să-i fii servitor şi să-i urmezi poruncile, fie noapte, fie zi. Îţi dă însărcinări care nu se potrivesc câtuşi de puţin unui om atât de frumos şi de nobil ca tine. Şi de ce face toate astea?

— Presupun că deoarece… începu Stephen.

— Întocmai! spuse gentilomul, triumfător. Deoarece, în răutatea lui, te-a capturat şi te-a pus în lanţuri, iar acum îşi savurează triumful asupra ta, dansând şi hohotind cu mârşăvie, bucuros să te poată chinui astfel!

Stephen deschise gura spre a protesta, spunând că Sir Walter Pole nu făcuse niciodată aşa ceva; că îi arătase întotdeauna lui Stephen multă bunătate şi afecţiune; că în tinereţe Sir Walter plătise bani de care nu se putea lesne lipsi pentru ca Stephen să meargă la şcoală; că mai târziu, atunci când Sir Walter era şi mai sărac, cei doi împărţiseră adesea aceeaşi mâncare şi se încălziseră la acelaşi foc. Cât despre felul în care triumfa asupra duşmanilor săi, Stephen îl văzuse adesea pe Sir Walter cu un rânjet suficient pe faţă atunci când credea că repurtase o victorie asupra adversarilor săi politici, dar niciodată nu-l văzuse dansând şi hohotind cu mârşăvie. Stephen era pe punctul de a spune toate astea când se simţi zguduit ca de un tunet interior şi tăcut, la auzul cuvântului „lanţuri". În minte îi apăru dintr-odată un loc întunecat – un loc groaznic – un loc plin de orori – un spaţiu încins, urât mirositor şi închis. Prin întuneric se mişcau nişte umbre şi se auzeau nişte lanţuri târâte care zdrăngăneau. Nu putea să-şi dea seama ce semnificaţie avea această imagine sau de unde venise. Nu credea că putea fi o amintire. Doar nu fusese niciodată într-un astfel de loc!?

— … Dacă ar fi să afle vreodată că tu şi cu ea fugiţi de la el în fiecare noapte ca să petreceţi fericiţi în casa mea, ah, cred că l-ar apuca pe dată nişte crize groaznice de gelozie şi probabil că ar încerca să vă omoare pe amândoi. Dar nu te teme, dragul meu Stephen! Voi avea mare grijă să nu cumva să afle. Ah! Cât îi urăsc pe oamenii aceştia egoişti! Eu ş*ti*u prea bine ce înseamnă să fii batjocorit şi dispreţuit de englezii cei înfumuraţi şi să fii obligat să îndeplineşti sarcini ce-ţi pătează demnitatea. N-aş suporta să te las pradă unei sorţi asemănătoare! Aici, gentilomul se opri şi îl mângâie pe Stephen pe frunte şi pe obraz cu degetele lui albe şi îngheţate, producându-i acestuia o

senzaţie curioasă, ca o gâdilătură. Nici nu ştii ce mult îmi pasă de tine şi cât de mult îmi doresc să-ţi fac un serviciu cu adevărat important! — iată de ce m-am gândit la un plan prin care să te fac regele unui regat al spiriduşilor!

— Vă… vă cer iertare, domnule. Mă gândeam la altceva. Rege, spuneţi? Nu, domnule. N-aş putea să fiu rege. Doar marea bunătate pe care mi-o arătaţi vă face să credeţi că aşa ceva ar fi cu putinţă. În plus, mă tem că tărâmul zânelor şi spiriduşilor nu-mi prieşte prea mult. De când v-am vizitat prima dată casa, mi-am simţit mintea greoaie şi înceată. Mă simt ostenit fie dimineaţă, fie prânz sau seară, iar viaţa a devenit o povară pentru mine. Probabil că vina îmi aparţine numai mie, dar nu cumva muritorii nu sunt făcuţi pentru fericirea din lumea zânelor?

— O! E vorba doar de întristarea pe care o simţi văzând urâţenia Angliei şi comparând-o cu viaţa încântătoare pe care o duci în casa mea, acolo unde se dansează şi se benchetuieşte pururea şi unde toată lumea e îmbrăcată în hainele cele mai bune!

— Cred că aveţi dreptate, domnule; şi totuşi, dacă aţi fi atât de bun încât să mă eliberaţi din vraja aceasta, v-aş fi nespus de recunoscător.

— O! Dar asta nu se poate! spuse gentilomul răspicat. Nu ştii că frumoasele mele surori şi verişoare – pentru care regi s-au omorât între ei şi imperii vaste s-au destrămat – se ceartă care să danseze cu tine? Ce-ar spune dacă le-aş anunţa că nu vei mai veni la Lost-hope? Să ştii că printre multele mele calităţi se numără şi cea de a fi un frate şi un văr atent; încerc pe cât pot să le mulţumesc pe doamnele din casa mea. Cât despre refuzul tău de a ajunge rege, te asigur că nu există lucru mai plăcut decât să primeşti plecăciuni de la toată lumea şi să ai tot soiul de titluri de nobleţe.

Începu să-l copleşească iar pe Stephen cu laude extravagante despre frumuseţea lui, ţinuta demnă şi eleganţa cu care dansa – calităţi pe care părea să le considere cele mai importante pentru stăpânitorul unui vast regat din Faerie; apoi începu să-şi dea cu presupusul care regat i s-ar potrivi cel mai bine lui Stephen.

— Binecuvântări Nebănuite este un loc foarte frumos, cu păduri întunecoase şi de nepătruns, munţi singuratici şi mări de netrecut. Avantajul acestui ţinut este că nu are stăpânitor în prezent – dar dezavantajul este că are deja douăzeci şi şase de pretendenţi la tron, ceea ce înseamnă că te-ai trezi drept în mijlocul unui sângeros război civil – ceea ce probabil că nu ţi-ar face nici o plăcere, nu-i aşa? Mai este şi ducatul Ai Milă. Ducele actual nu are niciun prieten. Ah, dar nu mi-aş putea trimite niciun prieten să conducă un loc atât de jalnic ca Ai Milă!

20

Pălărierul cel ciudat

Februarie 1808

Cei care se aşteptaseră ca războiul să ia sfârşit odată cu intrarea în scenă a magicianului au fost curând dezamăgiţi.

— Magie! spunea domnul Canning, ministrul de Externe. Să nu mai aud de magie! E la fel ca tot restul, plină de dezavantaje şi dezamăgiri.

Această opinie îşi avea justeţea ei, iar Mr Norrell era întotdeauna bucuros să ofere explicaţii lungi şi încâlcite pentru neputinţa de a face un lucru sau altul. Odată, pe când compunea o astfel de explicaţie, spuse un lucru pe care ajunse mai târziu să-l regrete. Aflat la Burlington House, Mr Norrell îi explica lordului Hawkesbury, ministrul de Interne[44], că nu se putea face cutare sau cutare lucru deoarece ar fi nevoie pentru aceasta de cel puţin o duzină de magicieni care să lucreze noapte şi zi. Continuă cu un discurs lung şi plictisitor despre starea jalnică în care se găsea magia englezească şi încheie astfel:

— Mi-aş dori ca lucrurile să stea altfel, însă, după cum ştiţi foarte bine, tinerii noştri talentaţi îşi doresc cariere în cadrul Armatei, al Marinei sau al Bisericii. Biata mea profesie este, din păcate, neglijată. Apoi oftă din rărunchi.

Mr Norrell nu urmărise nimic spunând aceste cuvinte; poate, cel mult, să atragă atenţia asupra talentelor lui ieşite din comun. Din păcate însă, lordul Hawkesbury se alese cu o altă idee.

— O! strigă el. Adică avem nevoie de mai mulţi magicieni? O, da! Aveţi dreptate. Într-adevăr. Poate o şcoală? Sau o Societate Regală, aflată sub patronajul Maiestăţii Sale? Mr Norrell, cred că este mai bine să lăsăm detaliile în seama dumneavoastră. Dacă aţi fi atât de bun încât să redactaţi un memorandum pe această temă, îl voi citi bucuros şi voi prezenta propunerile celorlalţi miniştri. Ştim cu toţii cât de bine

vă pricepeţi la astfel de documente – le faceţi atât de clare şi detaliate, şi aveţi un scris aşa de frumos! Domnule, sunt convins că vom reuşi să facem rost de nişte bani. Ocupaţi-vă de asta când veţi avea timp. Nu e nici o grabă, ştiu că sunteţi foarte ocupat.

Bietul Mr Norrell! Nimic nu putea să-i displacă mai mult decât apariţia unor noi magicieni. Se consolă cu gândul că lordul Hawkesbury era un ministru exemplar, foarte devotat treburilor lui şi având o mie şi una de griji pe cap. Fără îndoială că avea să uite curând de povestea asta.

Însă la următoarea vizită a lui Mr Norrell la Burlington House, lordul Hawkesbury se grăbi să-l întâmpine şi-i strigă:

— A, Mr Norrell! Am discutat cu regele despre planul dumneavoastră de a pregăti noi magicieni. Maiestatea Sa s-a arătat foarte mulţumit, găseşte că ideea e excelentă şi m-a rugat să vă transmit că va sprijini bucuros acest plan.

Din fericire, înainte ca Mr Norrell să poată spune ceva, lordul Hawkesbury a fost nevoit să plece la fel de grabnic, căci ambasadorul Suediei intrase pe neaşteptate în încăpere.

Cam la o săptămână după aceea, Mr Norrell se întâlni din nou cu lordul Hawkesbury, de data asta la un dineu special oferit de prinţul de Wales în cinstea lui Mr Norrell, la Carlton House.

— Ah, Mr Norrell, aici eraţi! Nu cumva aveţi la dumneavoastră recomandările pentru şcoala de magicieni? Nu de alta, dar tocmai vorbeam cu ducele de Devonshire şi s-a arătat foarte interesat – zice că are o casă la Leamington Spa care e tocmai potrivită, şi mi-a pus tot felul de întrebări: ce va conţine programa, dacă vor fi ore de rugăciune, unde vor dormi magicienii – în fine, tot felul de lucruri despre care eu n-am habar. Mă întreb dacă n-aţi vrea să staţi de vorbă cu el? E chiar aici, lângă şemineu – iată că ne-a văzut – vine încoace. Alteţa Voastră, iată-l pe Mr Norrell; el poate să vă spună totul!

Mr Norrell trebui să depună eforturi considerabile pentru a-i convinge pe lordul Hawkesbury şi pe ducele de Devonshire că o şcoală ar necesita mult prea mult

timp şi că, pe lângă asta, încă nu întâlnise nici măcar un singur tânăr al cărui talent să justifice deschiderea unei astfel de şcoli. Cam fără voie, Alteţa Sa şi lordul Hawkesbury au acceptat aceste argumente, iar Mr Norrell îşi concentra atenţia asupra unui proiect mult mai agreabil: distrugerea magicienilor care existau deja.

Vrăjitorii de stradă din Londra îl sâcâiau de foarte mult timp. Pe vremea când era încă un necunoscut ignorat de toată lumea începuse să trimită unor diverşi membri din guvern şi altor gentilomi de seamă petiţii prin care cerea eliminarea acestor magicieni vagabonzi. Fireşte, atunci când căpătase statutul de persoană publică îşi dublase sau chiar triplase eforturile în acest sens. Mai întâi îi venise ideea ca magia să fie reglementată prin lege, iar magicienii să primească nişte autorizaţii (sigur că nu-şi închipuia că va mai primi cineva autorizaţie în afară de el). Propuse înfiinţarea unui Comitet de reglementare a magiei în toată regula, însă acest proiect se dovedi prea ambiţios.

Lordul Hawkesbury îi spusese lui Sir Walter, în legătură cu această chestiune:

— Nu vrem deloc să-l supărăm pe acest om care a ajutat atât de mult ţara, dar acum, când ne aflăm în mijlocul unui război lung şi dificil, să ceri înfiinţarea unui comitet, cu consilieri privaţi, secretari şi Dumnezeu mai ştie ce! Şi pentru ce? Ca să-i asculte discursurile lui Mr Norrell şi să-i facă tot lui complimente! Este exclus. Dragă Sir Walter, vă rog, convingeţi-l să se gândească la altceva.

Prin urmare, la următoarea întâlnire cu Mr Norrell (acasă la acesta, în Piaţa Hanover), Sir Walter îi spuse următoarele:

— Aveţi un scop admirabil, domnule, nu contestă nimeni asta; însă înfiinţarea unui comitet este o abordare complet greşită. În Londra – acolo unde problema este cea mai gravă – Consiliul nu ar avea nici o putere. Uitaţi ce vă propun: să mergem mâine la Mansion House[45] şi să vorbim cu primarul şi cu unul sau doi dintre consilieri. Cred că vom găsi în curând nişte susţinători ai cauzei noastre.

— Vai, dragă Sir Walter, strigă Mr Norrell. Dar asta nu va fi destul. Problema se întinde şi dincolo de Londra. Analizez situaţia de când am plecat din Yorkshire… (Aici începu să scotocească într-un teanc de hârtii aflat pe o măsuţă, lângă el, şi scoase de acolo o listă.) Există doisprezece vrăjitori de stradă în Norwich, doi în Yarmouth, doi în Gloucester, şase în Winchester, patr*uzeci şi doi în Pen*zance! Păi cum! Mai deunăzi, un astfel de specimen – o femeie murdară – a venit la mine acasă şi n-a vrut să plece până când n-am stat de vorbă cu ea; iar atunci mi-a cerut să-i dau o hârtie – un certificat de competenţă, nici mai mult nici mai puţin – care să menţioneze faptul că eu sunt convins că ea poate face vrăji. În viaţa mea n-am fost atât de uluit! I-am spus: „Ascultă, femeie…”

— În privinţa celorlalte locuri pe care le-aţi menţionat, îl întrerupse Sir Walter grăbit, cred că, odată ce Londra va scăpa de această pacoste, peste tot se va întâmplă la fel. Oraşele se grăbesc întotdeauna să urmeze exemplul capitalei.

Mr Norrell descoperi în curând că previziunile lui Sir Walter fuseseră cât se poate de exacte. Primarul şi consilierii se arătară nerăbdători să ia parte la eforturile glorioase de a readuce la viaţă magia englezească. Îi convinseră pe membrii Curţii Consiliului Comun să înfiinţeze un Comitet pentru Acte de Magie, iar comitetul emise un decret potrivit căruia Mr Norrell era singurul autorizat să săvârşească acte de magie în interiorul oraşului; de asemenea, orice alte persoane care „ţin dughene sau prăvălii sau care îi deranjează în orice fel pe cetăţenii din Londra pretinzând că ar face magie” aveau să fie expulzate imediat.

Vrăjitorii de stradă îşi desfăcură deci magherniţele, îşi încărcară boarfele în cărucioare şi părăsiră obidiţi oraşul. Unii îşi dădură osteneala să arunce blesteme asupra Londrei la plecare, dar majoritatea îşi acceptară soarta într-un chip admirabil de filosofic. Mulţi dintre ei se hotărâseră pur şi simplu să renunţe la magie şi să se apuce în schimb de cerşit sau de furat; cum de ani de zile practicau aceste ocupaţii ca amatori, şocul n-a fost atât de mare pe cât v-aţi putea închipui.

Unul dintre ei, însă, nu plecă. Vinculus, magicianul de pe strada Threadneedle, rămase în dugheana lui, continuând să prezică destine nefericite şi să facă negoţ cu răzbunări mărunte pe care le vindea îndrăgostiţilor refuzaţi sau ucenicilor înciudaţi. Fireşte că Mr Norrell protestă vehement în faţa Comitetului pentru Acte de Magie împotriva acestei situaţii, căci Vinculus era vrăjitorul pe care îl ura cel mai mult. Prin urmare, Comitetul pentru Acte de Magie trimise aprozi şi poliţişti să-l ameninţe pe Vinculus că-l vor pune în butuci, dar Vinculus nu-i luă în seamă; şi, dată fiind popularitatea de care se bucura acesta printre locuitorii Londrei, cei din Comitet se temeau să nu izbucnească o revoltă dacă îl luau cu forţa de acolo.

Într-o zi mohorâtă de februarie, Vinculus se afla în dugheana lui din apropierea bisericii St Christopher Le Stocks. Pentru aceia dintre cititori care nu mai ţin minte din copilărie dughenele magicienilor, trebuie spus că forma acesteia amintea destul de mult de cele în care se dădeau reprezentaţii cu Punch şi Judy[46] sau cu un stand de prăvălie la târg şi că era alcătuită din lemn şi pânză groasă. O perdea galbenă, împodobită până la jumătate cu un strat gros de jeg, îndeplinea un dublu rol: acela de uşă şi acela de suport pentru anunţul referitor la serviciile oferite în interior.

În acea zi, Vinculus nu avea clienţi şi nici speranţe prea mari de a găsi vreunul. Străzile oraşului erau aproape pustii. O ceaţă cenuşie şi rece, cu gust de fum şi smoală, se lăsase deasupra Londrei. Proprietarii de prăvălii din oraş puseseră cărbuni pe foc şi aprinseseră toate lămpile, într-o încercare zadarnică de a învinge întunericul şi frigul, însă în ziua aceea ferestrele lor arcuite nu umpleau străzile de o strălucire veselă: lumina nu trecea prin ceaţă. Prin urmare, nimeni nu era tentat să intre şi să-şi cheltuiască banii, iar proprietarii, cu şorţurile lor albe şi cu perucile pudrate, zăboveau după plac, pălăvrăgind sau încălzindu-se la foc. Era una dintre zilele acelea în care cei care aveau treburi acasă îşi vedeau de ele, iar cei nevoiţi să iasă din casă nu ştiau cum să se întoarcă mai repede.

Vinculus şedea mohorât în spatele perdelei, pe jumătate îngheţat, cântărind în minte numele celor doi

sau trei cârciumari care ar fi putut fi convinşi să-i dea pe datorie un pahar sau două de vin fiert. Aproape că se hotărâse unde să-şi încerce norocul mai întâi când un tropăit şi un fluierat părură să indice prezenţa unui client afară. Vinculus dădu la o parte perdeaua şi ieşi.

— Dumneata eşti magicianul?

Vinculus încuviinţă uşor suspicios (celălalt semăna a portărel).

— Excelent. Am o treabă pentru dumneata.

— Prima consultaţie costă doi şilingi.

Celălalt vârâ mâna în buzunar, îşi scoase punga şi depuse doi şilingi în palma lui Vinculus.

Apoi prezentă problema pe care dorea ca Vinculus să o rezolve prin magie. Explică totul foarte clar şi spuse cât se poate de limpede ce dorea să facă Vinculus. Singura problemă era că, cu cât vorbea mai mult, cu atât îi venea mai greu lui Vinculus să-l creadă. Omul spuse că era din Windsor. Asta era foarte posibil. E adevărat că, după accent, părea din nord, dar nu era nimic ciudat în asta; erau mulţi cei veniţi din regiunile nordice ca să facă avere. De asemenea, spuse că era proprietarul unei afaceri cu pălării, foarte profitabilă – acest lucru era mult mai greu de crezut, căci cu greu ţi-ai fi putut închipui un om care să semene mai puţin a pălărier. Vinculus nu ştia prea multe despre pălărieri, însă era sigur că aceştia se îmbracă întotdeauna după ultima modă. Or, cel din faţa lui purta o haină neagră foarte veche cu nenumărate petice. Rufăria, deşi curată şi fină, se demodase de cel puţin douăzeci de ani. Vinculus nu ştia cum se numesc sutele de mici articole pe care le confecţionează pălărierii, dar era sigur că un pălărier ar trebui să ştie. Ei bine, acesta nu ştia: le numea „nimicuri”.

Din cauza gerului, pământul devenise un amestec neplăcut de gheaţă şi noroi îngheţat; în timp ce-şi nota datele problemei într-un carneţel soios, Vinculus alunecă, îşi pierdu echilibrul şi căzu, lovindu-se de pălărierul cel ciudat. Încercă să se ridice, dar gheaţa de pe jos era atât de haină, încât fu nevoit să se ţină de celălalt, folosindu-se de el ca de o scară. Pălărierul cel ciudat păru destul de şocat când îl izbi în nas răsuflarea lui Vinculus, duhnind a bere şi varză, şi

când îi simţi degetele osoase pipăindu-l peste tot, dar nu spuse nimic.

— Vă cer iertare, mormăi Vinculus, revenit în fine la verticală.

— Nu face nimic, zise politicos pălărierul cel ciudat, scuturându-şi haina de firimituri uscate, mici bucăţele de grăsime şi noroi şi alte semne ale trecerii lui Vinculus.

Vinculus îşi potrivea şi el hainele, deranjate în urma căzăturii.

Pălărierul cel ciudat îşi continuă povestea.

— Aşa, cum spuneam, afacerea îmi merge de minune şi bonetele mele sunt cele mai căutate din tot Windsor-ul; nu trece o săptămână fără să vină una dintre prinţesele de la castel să-şi comande o bonetă nouă sau alte nimicuri. Am pus deasupra uşii o reproducere din ghips a blazonului regal, ca să vadă lumea ce clienţi aleşi am. Şi totuşi, mă gândesc mereu ce meserie grea am. Să stai noapte de noapte să coşi la bonete, să numeri la bani şi aşa mai departe… Mi se pare că aş duce o viaţă mult mai uşoară dacă una dintre prinţese s-ar îndrăgosti de mine şi m-ar lua de bărbat. Cunoşti vreo vrajă pentru aşa ceva, magicianule?

— Un descântec de amor? Bineînţeles. Dar nu va fi ieftin. Preţul meu obişnuit este de patru şilingi pentru a prinde în mreje o lăptărească, zece şilingi pentru o croitoreasă şi şase guinee pentru o văduvă cu propria ei afacere. O prinţesă… hmm. Vinculus se scărpină pe obrazul neras cu unghiile lui murdare. Patruzeci de guinee, îşi încercă el norocul.

— Prea bine.

— Şi care să fie? întrebă Vinculus.

— Care să fie ce? întrebă pălărierul cel ciudat.

— Care prinţesă?

— Păi sunt toate cam la fel, nu? Preţul variază în funcţie de prinţesă?

— Nu, nu. Vă voi da descântecul scris pe o foaie de hârtie. Trebuie să rupeţi hârtia în două şi să coaseţi jumătate în gulerul hainei dumneavoastră. Cealaltă jumătate trebuie pusă într-un loc tainic, în interiorul unui obiect de îmbrăcăminte al prinţesei pe care o doriţi.

Pălărierul cel ciudat păru de-a dreptul uluit.
— Şi cum îţi închipui că aş putea să fac aşa ceva?
Vinculus se uită lung la el:
— Parcă spuneaţi că le coaseţi bonetele?
Pălărierul cel ciudat începu să râdă:
— A, da. Desigur.
Vinculus îl privi bănuitor.
— Dumneata nu eşti pălărier aşa cum nu sunt eu… cum nu sunt eu…
— Magician? sugeră pălărierul cel ciudat. Trebuie să recunoşti că asta nu e singura dumitale profesie. La urma urmei, tocmai mi-ai cotrobăit prin buzunare.
— Asta numai pentru că voiam să văd ce soi de ticălos eşti, replică Vinculus; apoi scutură mâna până când obiectele pe care le luase din buzunarul pălărierului celui ciudat îi căzură din mânecă: un pumn de monede de argint, două guinee de aur şi trei sau patru foi de hârtie împăturite. Ridică hârtiile.
Foile erau mici, groase, de foarte bună calitate. Toate erau acoperite cu un scris mărunt şi des. În partea de sus a primei foi scria: „Două vrăji care să-l facă pe un om încăpăţânat să părăsească Londra şi o vrajă prin care să mi se arate ce face duşmanul meu acum".
— Magicianul din Piaţa Hanover! exclamă Vinculus.
Childermass (căci el era) încuviinţă.
Vinculus citi descântecele. Primul îl făcea pe subiect să creadă că toate curţile bisericilor din Londra erau bântuite de cei îngropaţi acolo şi că toate podurile erau bântuite de sinucigaşii care se aruncaseră de pe ele. Subiectul urma să vadă fantomele cu înfăţişarea lor din clipa morţii, cu toate semnele de violenţă, boală sau bătrâneţe. Astfel, subiectul devenea din ce în ce mai îngrozit până când nu mai îndrăznea să treacă pe lângă niciun pod şi nici o biserică – ceea ce reprezintă un inconvenient serios în Londra, unde podurile se succed la cel mult o sută de metri, iar bisericile la şi mai puţin. A doua vrajă avea scopul de a-l convinge pe subiect că-şi va găsi adevărata dragoste şi fericirea supremă undeva în provincie, iar cea de a treia – prin care puteai afla ce face duşmanul tău – utiliza o oglindă şi

fusese scrisă, probabil, de Mr Norrell pentru ca Childermass să-l poată spiona pe Vinculus.

Vinculus pufni.

— Poţi să-i spui magicianului din Mayfair că vrăjile lui n-au niciun efect asupra mea!

— Chiar aşa? zise Childermass sarcastic. Ei bine, asta se întâmplă probabil pentru că nu le-am folosit.

Vinculus aruncă foile la pământ.

— Hai, foloseşte-le! zise el, apoi îşi încrucişă braţele la piept într-o atitudine sfidătoare, iar ochii îi scăpărară ca atunci când invoca Spiritul râului Tamisa.

— Mulţumesc, nu.

— Şi de ce nu?

— Deoarece, ca şi dumitale, nici mie nu-mi place să mi se poruncească ce să fac. Stăpânul meu mi-a ordonat să te fac să pleci din Londra. Dar eu am de gând să fac asta în felul meu, nu în al lui. Haide, cred că cel mai bine ar fi să stăm puţin de vorbă, Vinculus.

Vinculus se gândi câteva clipe.

— Şi am putea să stăm de vorbă într-un loc ceva mai călduros? O berărie, poate?

— Sigur, dacă doreşti.

Hârtiile cu vrăjile lui Mr Norrell le fluturau pe la picioare. Vinculus se aplecă, le adună de jos şi, fără să ia în seamă paiele şi noroiul care se lipiseră de ele, le vârâ în buzunarul de la piept.

21

Tarotul de Marsilia

Februarie 1808

Berăria se numea Pineapple şi fusese odinioară locul de refugiu al unui hoţ şi ucigaş celebru. Acesta avusese un duşman, un om la fel de rău ca şi el. Hoţul şi duşmanul său fuseseră complici la o nelegiuire îngrozitoare, dar hoţul păstrase toată prada pentru el şi le trimisese vorbă judecătorilor despre ascunzişul duşmanului său. De îndată ce duşmanul ieşise din închisoarea Newgate, venise la Pineapple în puterea nopţii, împreună cu treizeci de oameni. Îi pusese pe aceştia să smulgă plăcile de ardezie de pe acoperiş şi cărămizile din pereţi până când a reuşit să intre şi să-l găsească pe hoţ. Nimeni n-a văzut ce s-a petrecut mai departe, dar mulţi au auzit ţipetele înfiorătoare de pe strada cufundată în întuneric. Proprietarul descoperise că reputaţia sumbră a localului Pineapple atrăgea clienţi, aşa că nu se ostenise niciodată să repare casa; nu făcuse decât să astupe găurile cu bucăţi de lemn şi smoală, iar casa arăta ca şi cum ar fi fost bandajată în urma unor lupte cu vecinele ei.

Trei trepte mizerabile coborau din stradă până într-o sală mohorâtă. Cârciuma Pineapple avea parfumul ei special, o combinaţie de mirosuri de bere, tutun, aroma naturală a clienţilor şi duhoarea aproape solidă a râului Fleet, care încă din vremuri istorice era folosit pentru deversări. Râul Fleet curgea pe sub fundaţia localului Pineapple şi se credea că localul se scufundă treptat în râu. Pereţii cârciumii erau împodobiţi cu gravuri ieftine – portrete ale unor criminali celebri din secolul trecut, care sfârşiseră toţi în ştreang, şi portrete ale fiilor desfrânaţi ai regelui, care încă nu fuseseră spânzuraţi.

Childermass şi Vinculus se aşezară într-un colţ. O fată slăbănoagă le aduse o lumânare ieftină de seu şi două căni de tablă cu bere caldă şi aromată. Childermass plăti.

O vreme băură fără să spună nimic, apoi Vinculus ridică privirea către Childermass.

— Ce-a fost cu aiureala aia despre bonete şi prinţese?

Childermass începu să râdă.

— Ah, a fost doar o idee a mea. Vezi dumneata, din ziua în care ai apărut la el în bibliotecă, stăpânul meu a intervenit pe lângă toţi prietenii lui sus-puşi, cerându-le ajutorul ca să te distrugă. I-a rugat pe lordul Hawkesbury şi pe Sir Walter să discute cu regele. Cred că şi-a închipuit că Maiestatea Sa va trimite armata la război împotriva dumitale, dar lordul Hawkesbury şi Sir Walter au spus că regele probabil nu-şi va da prea multă osteneală din pricina unui vrăjitor amărât cu perdea galbenă. Eu m-am gândit însă că, dacă Maiestatea Sa ar afla că dumneata ai atentat în vreun fel la fecioria fetelor lui, s-ar putea să vadă altfel lucrurile.[47] Childermass mai luă o gură de bere, apoi urmă: Dar ia spune-mi, Vinculus, nu te-ai plictisit de descântece false şi oracole inventate? Jumătate din clienţii pe care-i ai vin doar ca să-şi râdă de dumneata. Nu cred nici ei în magia pe care o faci mai mult decât crezi dumneata. Vremea dumitale a apus. Acum în Anglia a apărut un magician adevărat.

Vinculus pufni, scârbit.

— Magicianul din Piaţa Hanover! Toţi oamenii importanţi din Londra îşi spun unii altora că n-au văzut niciodată om mai cinstit decât el. Dar eu îi cunosc pe magicieni şi cunosc magia, şi zic: toţi magicienii mint, iar ăsta mai ceva decât toţi.

Childermass ridică din umeri, ca şi cum n-avea rost să nege.

Vinculus se aplecă peste masă.

— „Magia va fi scrisă pe versanţii dealurilor pietroase, dar ei nu vor avea minte să o pătrundă. Iarna, arborii goi vor fi slove negre, dar ei nu vor înţelege."

— Arbori şi dealuri, Vinculus? Când ai văzut dumneata ultima dată un arbore sau un deal? De ce nu spui că magia e scrisă pe faţadele caselor murdare sau că fumul scrie slove magice în văzduh?

— Nu e profeţia mea!

— A, da. Desigur. Pretinzi că e o profeţie a Regelui Corb. Ei bine, nu găsesc nimic neobişnuit în asta. Toţi şarlatanii pe care i-am întâlnit vreodată erau purtătorii câte unui mesaj al Regelui Corb.

— „Stau pe un tron negru al umbrelor, murmură Vinculus, dar ei nu mă vor vedea. Ploaia îmi va clădi o poartă, iar eu voi intra.“

— Într-adevăr. Aşa deci, dacă nu ai scris dumneata profeţia asta, atunci unde ai găsit-o?

Preţ de o clipă, Vinculus păru că nu are de gând să răspundă, dar apoi spuse:

— E scrisă într-o carte.

— O carte? Ce carte? Stăpânul meu are o bibliotecă foarte cuprinzătoare, dar n-a găsit niciodată această profeţie.

Vinculus nu spuse nimic.

— E cartea dumitale? întrebă Childermass.

— Se află la mine.

— Şi de unde, mă rog, ai căpătat *dumneata* o carte? De unde ai furat-o?

— N-am furat-o. E o moştenire. E cea mai mare glorie şi cea mai grea povară ce i-a fost dată unui om în era în care trăim.

— Dacă e valoroasă într-adevăr, ai putea să i-o vinzi lui Norrell. Să ştii că s-a mai întâmplat să dea sume foarte mari pentru cărţi.

— Magicianul din Piaţa Hanover nu va pune în veci mâna pe cartea asta. Nu-i va fi dat nici măcar să o vadă.

— Şi unde ţii această comoară nepreţuită?

Vinculus începu să râdă cu răceală, vrând parcă să spună că n-are gând să-i dezvăluie asta tocmai servitorului duşmanului său.

Childermass îi strigă fetei să le mai aducă nişte bere, apoi rămaseră tăcuţi amândoi o vreme, sorbind din băutură. În cele din urmă Childermass scoase un pachet de cărţi de joc din buzunar şi i le arătă lui Vinculus.

— Tarotul de Marsilia. Ai mai văzut vreodată aşa ceva?

— Deseori, spuse Vinculus. Dar cărţile dumitale sunt altfel.

— Sunt copii după un set aparţinând unui marinar pe care l-am cunoscut la Whitby. Acesta le adusese la Genova şi avea de gând să le folosească pentru a descoperi locurile unde piraţii şi-au ascuns aurul, dar când s-a uitat la ele şi-a dat seama că nu le înţelege. S-a oferit să mi le vândă, dar eu eram sărac şi n-aveam banii pe care îi cerea el. Aşa că am ajuns la o înţelegere: eu i-am ghicit, iar el mi-a lăsat cărţile un timp, ca să pot face copii. Din păcate, vasul lui a ridicat ancora înainte să termin desenele, aşa că jumătate le-am făcut din memorie.

— Şi ce i-ai ghicit?

— Adevărata soartă. I-am spus că se va îneca înainte de sfârşitul anului.

Vinculus începu să râdă aprobator.

Childermass fusese atât de sărac pe atunci, se pare, încât nu putuse să cumpere nici măcar hârtie; cărţile erau desenate pe dosul unor note de plată din cârciumi, liste de spălătorie, scrisori, socoteli vechi şi diverse programe de la teatru. Ulterior lipise aceste hârtii pe bucăţi de carton colorat, dar la câteva dintre ele se vedea scrisul de pe partea cealaltă, ceea ce le dădea un aspect ciudat.

Childermass înşirui cărţile pe masă, apoi o întoarse pe prima dintre ele.

Dedesubtul desenului se aflau un număr şi o denumire: *VIIII. L'Ermite.* Desenul reprezenta un bătrân în rasă monahală, cu glugă. Acesta ducea în mână un felinar şi se sprijinea într-un băţ, ca şi cum îşi betegise de tot picioarele de atâta şezut şi citit. Avea faţa ciupită şi o expresie bănuitoare. O atmosferă uscată părea să-l învăluie pe observator, ca şi cum cartea însăşi era plină de un praf înţepător.

— Hmm! spuse Childermass. În prezent, acţiunile tale sunt conduse de un sihastru. Dar asta ştiam deja.

Următoarea carte era *Le Mai,* singura care nu are număr, ca şi cum personajul reprezentat pe ea iese într-un fel din poveste. Pe cartea lui Childermass era desenat un bărbat pe un drum, sub un copac înfrunzit. Se sprijinea într-un toiag şi avea un băţ pe umăr, de capătul căruia atârna o boccea legată într-o batistă. În urma lui ţopăia un căţel. Personajul reprezenta nebunul

sau bufonul din timpuri străvechi. Avea un clopoţel la pălărie şi panglici legate la genunchi, pe care Childermass le colorase în roşu şi verde. Childermass părea că nu ştie sigur cum să interpreteze această carte. Se gândi o vreme, apoi întoarse următoarele două cărţi: *VIII. La Justice,* o femeie cu coroană pe cap, ţinând în mână o sabie şi o balanţă; şi Doiul de bâte. Bâtele erau încrucişate şi puteau să reprezinte, printre altele, o răscruce.

Childermass râse scurt:

— Măi, măi, spuse el, încrucişând braţele la piept şi privindu-l pe Vinculus oarecum amuzat. Cartea asta de colea, arătă el spre *La Justice,* îmi spune că ţi-ai cântărit opţiunile şi ai ajuns la o hotărâre. Iar asta, bătu el în Doiul de bâte, îmi spune şi care e hotărârea: vei pleca la drum. Se pare că mi-am pierdut timpul. Dumneata erai deja hotărât să părăseşti Londra. Atâtea proteste, Vinculus, când aveai de gând să pleci oricum!

Vinculus ridică din umeri, ca şi cum ar fi spus: „La ce te aşteptai?"

A cincea carte era *Le Valet de Coupe,* Valetul de cupă. În general asociem ideea de valet cu o persoană tânără, dar în acest desen era reprezentat un bărbat matur, cu capul plecat. Avea părul zburlit şi barba deasă. În mâna stângă ţinea o cupă grea, dar acesta nu putea fi motivul pentru care avea o postură atât de ciudată şi chinuită – poate doar dacă ar fi fost cea mai grea cupă din lume. Nu, era cu siguranţă vorba de o altă povară, una mai puţin evidentă. Din cauza materialelor pe care Childermass fusese nevoit să le folosească pentru a-şi confecţiona cărţile, această imagine avea un aspect foarte bizar. Fusese desenată pe spatele unei scrisori, iar scrisul se vedea prin hârtie. Veşmintele bărbatului erau pline de mâzgăleli, ba chiar şi pe faţă şi mâini i se vedeau litere disparate.

Vinculus începu să râdă la vederea cărţii, ca şi cum o recunoscuse. O bătu uşurel de trei ori, în semn de salut. Poate că din această cauză Childermass deveni mai puţin sigur pe el decât înainte.

— Ai de transmis un mesaj cuiva, spuse el şovăitor.

Vinculus încuviinţă.

— Şi următoarea carte o să-mi arate această persoană? întrebă el.

— Da.

— Ah! exclamă Vinculus, apoi întoarse chiar el cartea a şasea.

Cartea a şasea era *Le Cavalier de Baton.* Cavalerul de bâte. Un bărbat purtând o pălărie cu boruri largi, pe un cal deschis la culoare. Se afla undeva la ţară, fapt indicat de câteva pietre şi smocuri de iarbă desenate lângă copitele calului. Veşmintele lui erau frumos croite şi păreau scumpe, dar dintr-un motiv neştiut ducea în mână o bâtă grea. De fapt, numele de bâtă e o exagerare: era pur şi simplu o creangă groasă ruptă dintr-un copac sau, poate, dintr-un tufiş; se vedeau mici crenguţe şi frunze pe ea.

Vinculus luă cartea de pe masă şi o privi cu atenţie.

A şaptea carte era Doiul de spade. Fără să spună nimic, Childermass întoarse imediat cartea a opta – *Le Pendv,* Spânzuratul. A noua carte era *Le Monde,* Lumea. Pe ea era reprezentată o femeie goală, dansând; în cele patru colţuri se aflau un înger, un vultur, un taur înaripat şi un leu înaripat – simbolurile celor patru evanghelişti.

— E posibil să ai parte de o întâlnire, spuse Childermass, ce va avea ca rezultat o încercare grea, poate chiar moartea. Cărţile nu dezvăluie dacă vei scăpa cu viaţă sau nu; orice s-ar întâmpla însă, cartea asta, zise el atingând-o pe ultima, spune că-ţi vei îndeplini scopul.

— Ştii acum ce sunt? întrebă Vinculus.

— Nu tocmai, dar ştiu mai multe despre dumneata decât înainte.

— Vezi că nu sunt precum ceilalţi, spuse Vinculus.

— Nimic din ce-am văzut nu arată că ai fi altceva decât un simplu şarlatan, spuse Childermass, apoi începu să-şi adune cărţile.

— Aşteaptă, spuse Vinculus, acum am să-ţi ghicesc eu.

Vinculus luă cărţile şi înşirui nouă pe masă. Apoi le întoarse una câte una: *XVIII La Lune, XVI La Maison Dieu* întoarsă, Nouăle de spade, *Le Valet de Baton,* Zecele de bâte întoarsă, *II La Papesse, X La Rove de*

Fortvne, Doiul de monede, Regele de cupă. Vinculus se uită la ele. Ridică *La Maison Dieu* şi o examină, dar nu spuse nimic.

Childermass începu să râdă.

— Ai dreptate, Vinculus. Nu eşti precum ceilalţi. Aici, pe masă, stă viaţa mea. Dumneata, însă, nu te pricepi s-o descifrezi. Eşti o fiinţă ciudată – opusul tuturor magicienilor veacurilor din urmă. Aceştia erau din cale-afară de învăţaţi, dar nu aveau nici urmă de talent. Tu ai talent, însă cunoştinţe deloc. Nu poţi să tragi foloase de pe urma a ceea ce vezi.

Vinculus îşi scărpină bărbia prelungă şi gălbuie cu unghiile murdare.

Childermass se apucă să strângă cărţile a doua oară, dar Vinculus îl opri şi de data asta, făcându-i semn că vrea să ghicească iar.

— Ce? întrebă Childermass, surprins. Eu ţi-am ghicit, iar dumneata n-ai reuşit să-mi ghiceşti mie. Ce mai vrei?

A.

— Îi voi ghici lui.

— Cui? Lui Norrell? Dar n-ai să înţelegi.

— Amestecă-le, zise Vinculus cu încăpăţânare.

Childermass se supuse, iar Vinculus luă nouă cărţi din pachet şi le înşirui pe masă. Apoi o întoarse pe prima. *IIII. L'Emperevr.* Cartea reprezenta un rege aşezat pe tron, în aer liber, având însemnele obişnuite ale regalităţii: coroană şi sceptru. Childermass se aplecă şi privi atent cartea.

— Ce e? întrebă Vinculus.

— Mi se pare că n-am copiat foarte bine cartea asta. N-am observat asta până acum. Desenul nu e bine făcut – liniile sunt prea groase şi mânjite, astfel că părul şi hlamida regelui par aproape negre. Iar vulturul e acoperit cu o urmă de deget murdar. Împăratul ar trebui să fie mai în vârstă. Am desenat un bărbat tânăr. Vrei să încerci o interpretare?

— Nu, spuse Vinculus; apoi, cu o mişcare trufaşă din bărbie, îi făcu semn lui Childermass să întoarcă următoarea carte.

IIII. L'Emperevr.

Urmă o clipă de tăcere.

— Nu se poate, zise Childermass. În pachet e o singură carte cu împăratul. Ştiu asta foarte bine.

Regele reprezentat aici era şi mai tânăr şi mai ameninţător decât cel dinainte. Părul şi hlamida îi erau negre, iar coroana de pe cap devenise o fâşie îngustă de metal deschis la culoare. Amprenta dispăruse, însă pasărea din colţ era acum complet neagră şi lepădase orice asemănări cu un vultur, luând o formă mult mai englezească: aceea a unui corb.

Childermass întoarse a treia carte. *IIII. L'Emperevr.* Apoi a patra. *IIII. L'Emperevr.* Când ajunse la a cincea, numărul şi denumirea cărţii dispăruseră, dar imaginea era aceeaşi: un rege tânăr şi brunet, având la picioare o pasăre mare şi neagră. Childermass întoarse pe rând toate cărţile. Ba chiar cercetă şi restul pachetului, dar, în nerăbdarea sa de a vedea ce era acolo, făcu o mişcare neîndemânatică şi cărţile se împrăştiară peste tot. Childermass fu pe dată înconjurat de Regi Negri ce zburau, răsucindu-se, în văzduhul rece şi cenuşiu. Pe toate cărţile era desenat acelaşi personaj, cu privirea îngheţată şi neîndurătoare.

— Poftim! spuse Vinculus încet. Asta să-i spui magicianului din Piaţa Hanover! Acestea sunt trecutul, prezentul şi viitorul lui!

E de la sine înţeles că, auzind de la Childermass ce se petrecuse, Mr Norrell se înfurie foarte rău. Era destul de grav faptul că Vinculus se încăpăţâna să-l sfideze; şi mai rău era că acesta se lăuda că are o carte pe care Mr Norrell nu putea să o citească; însă ca Vinculus să pretindă că i-a citit viitorul lui Mr Norrell şi să-l ameninţe cu imagini ale Regelui Corb, asta era de neîndurat.

— Te-a păcălit! exclamă Mr Norrell mânios. A ascuns cărţile tale şi le-a înlocuit cu ale lui. Nu-mi vine să cred că te-ai lăsat dus de nas în halul ăsta!

— Chiar aşa, fu de acord domnul Lascelles, privindu-l cu răceală pe Childermass.

— O, da, Vinculus se pricepe grozav la trucuri de iluzionism, spuse Drawlight. Mi-ar fi plăcut, totuşi, să văd şi eu scena. Mi-e tare drag acest Vinculus. Ce păcat că nu mi-aţi spus şi mie, domnule Childermass, că vă duceţi să-l vizitaţi. V-aş fi însoţit.

Fără să-i ia în seamă pe Lascelles şi pe Drawlight, Childermass i se adresă lui Mr Norrell:

— Chiar presupunând că este un iluzionist destul de priceput pentru a reuşi un astfel de truc – lucru de care mă îndoiesc profund – de unde ar fi putut să ştie că am un pachet de cărţi de Marsilia? De unde să fi ştiut, când nici dumneavoastră nu ştiaţi?

— Norocul tău, zău, că n-am ştiut! auzi, să ghiceşti viitorul cu cărţi de joc – e lucrul pe care-l dispreţuiesc mai mult decât orice! Ah, afacerea asta a fost prost gândită de la un capăt la altul!

— Şi cum rămâne cu cartea asta cu care se laudă vrăjitorul? întrebă Lascelles.

— Da, chiar aşa, spuse Mr Norrell. Profeţia aceea ciudată. Probabil că e lipsită de importanţă, însă câteva dintre cuvintele pe care le-am auzit sugerează o origine foarte îndepărtată. Cred că ar fi bine să văd şi eu cartea asta.

— Ei bine, domnule Childermass? întrebă Lascelles.

— Nu ştiu unde o ţine.

— Atunci îţi sugerăm să afli.

Prin urmare, Childermass trimise spioni pe urmele lui Vinculus; prima şi cea mai surprinzătoare descoperire pe care o făcură aceştia fu aceea că Vinculus era căsătorit. Ba chiar era mult mai căsătorit decât majoritatea oamenilor. Soţiile lui erau în număr de cinci, răspândite în diverse parohii din Londra, precum şi în sate şi orăşele din împrejurimi. Cea mai în vârstă avea patruzeci şi cinci de ani, cea mai tânără cincisprezece; niciuna nu avea habar de existenţa celorlalte patru. Childermass se întâlni pe rând cu fiecare dintre ele. Pe două le vizită sub înfăţişarea unui pălărier ciudat; alteia i se prezentă ca fiind un ofiţer vamal; a patra avu parte de vizita unui pungaş beat, căzut în patima jocurilor de noroc; iar celei de-a cincea îi spuse că, deşi în ochii lumii era servitorul marelui Mr Norrell din Piaţa Hanover, în taină era de fapt şi el un magician. Două încercară să-l jecmănească; una declară că-i va spune tot ce doreşte să ştie dacă îi cumpără nişte gin; una încercă să-l convingă să o însoţească la biserica metodistă, ca să se roage; iar a cincea, spre uimirea tuturor, se îndrăgosti de el. Însă până la urmă toate aceste şarade se dovediră inutile, pentru că nici una dintre neveste nu ştia că Vinculus ar avea – auzi colo! - o carte, cât despre posibile ascunzători, nici atât.

Mr Norrell refuză să creadă că aşa era; în biroul lui retras de la etajul al doilea, făcea vrăji peste vrăji şi se uita într-un vas de argint plin cu apă, cercetând locuinţele celor cinci neveste ale lui Vinculus, dar nu zări nimic care să semene cu o carte.

Între timp, aflat cu un etaj mai sus, în cămăruţa lui, Childermass îşi înşira cărţile pe masă. Acestea reveniseră la forma iniţială, cu excepţia împăratului care încă mai semăna cu Regele Corb. Unele cărţi apăreau frecvent, printre care şi Asul de cupă – un potir cu aspect bisericesc, de o lucrătură atât de complicată încât semăna cu o cetate împrejmuită de ziduri, aşezată pe un picior – şi *II. La Papesse.* După socotelile lui Childermass, ambele cărţi reprezentau ceva ascuns. Cărţile de bâte apăreau de asemenea neobişnuit de frecvent, dar numai numere mari, Şapte, Opt, Nouă şi Zece. Cu cât se uita mai mult la aceste

şiruri de bâte, cu atât i se părea lui Childermass că seamănă cu rânduri scrise. În acelaşi timp însă, ele reprezentau o barieră, un obstacol în calea înţelegerii; prin urmare, Childermass începu să creadă că această carte a lui Vinculus, oricare ar fi fost ea, era scrisă într-o limbă necunoscută.

<u>22</u>

Cavalerul de bîte

Februarie 1808

Jonathan Strange era o persoană cu totul altfel decât tatăl său. Nu era avar; nu era mândru; nu era arţăgos şi neplăcut. Însă, dacă nu avea niciun defect major, calităţile lui erau aproape la fel de greu de precizat. La petrecerile din Weymouth şi în saloanele din Bath era considerat „cel mai fermecător om din lume“ de către persoanele mondene pe care le întâlnea, dar asta nu însemna decât că ştia să poarte o conversaţie interesantă, să danseze bine şi că se pricepea la vânătoare şi la jocuri de noroc în chip mulţumitor.

Era destul de înalt şi avea un chip considerat plăcut. Unii ziceau că e chiar frumos, dar aceasta nu era câtuşi de puţin o opinie generală. Figura lui avea două neajunsuri: nasul mare şi expresia ironică. De asemenea, părul lui avea o nuanţă uşor roşcată şi, după cum ştie toată lumea, nici o persoană roşcată nu poate fi considerată cu adevărat frumoasă.

La moartea tatălui, său, era foarte preocupat de un plan prin care urmărea să convingă o anumită domnişoară să se mărite cu el. Când se întoarse de la Shrewsbury, în ziua morţii tatălui său, şi află de la servitori ce se petrecuse, se întrebă în primul rând cum îi vor fi afectate planurile de însurătoare. Oare această întorsătură de lucruri va cântări în favoarea lui? Sau împotrivă?

În mod normal, această căsătorie ar fi trebuit să se facă în chipul cel mai lesne. Toţi prietenii comuni erau de acord, iar fratele domnişoarei – singura ei rudă – şi-o dorea aproape la fel de mult ca Jonathan Strange însuşi. E adevărat că Laurence Strange se declarase împotriva căsătoriei, pe motiv că fata era săracă; însă acum nu mai avea nici o putere să ridice obiecţii, având în vedere că se transformase singur într-un sloi de gheaţă.

Şi totuşi, cu toate că Jonathan Strange o curta în chip deschis pe această domnişoară de câteva luni bune, logodna – aşteptată de toate cunoştinţele celor doi – nu mai venea. Nu era vorba că fata nu-l iubea; era convins că îl iubea chiar foarte mult, dar uneori i se părea că se îndrăgostise de el numai şi numai ca să îl certe. Nu reuşea nicicum să înţeleagă. Era convins că-i îndeplinise toate dorinţele legate de schimbarea stilului lui de viaţă. Jocul de cărţi şi alte jocuri de noroc îi deveniseră aproape străine şi ajunsese să nu mai bea decât foarte puţin – în niciun caz mai mult de o sticlă pe zi. Îi declarase că nu avea nimic împotriva unor vizite mai dese la biserică, dacă ea dorea asta – poate o dată pe săptămână, sau chiar de două ori, dacă ea aşa voia – însă ea spusese că astfel de hotărâri trebuie dictate de conştiinţa fiecăruia şi nu de altcineva. Jonathan Strange ştia că alesei lui îi displac vizitele lui frecvente la Bath, Brighton, Weymouth şi Cheltenham, aşa că o asigură că n-are a se teme de femeile din aceste locuri – erau, fără îndoială, cât se poate de fermecătoare, însă nu însemnau nimic pentru el. La care ea îi răspunse că astfel de lucruri nu o priveau. Că nici nu se gândise la *aşa ceva.* Că nu dorea decât ca el să-şi găsească o ocupaţie mai potrivită. Nu dorea să-i ţină lecţii de morală, şi la urma urmei nimic nu e mai plăcut decât o vacanţă; dar să fii veşnic în vacanţă! Oare el asta îşi dorea? Asta îl făcea fericit?

La care el îi spuse că e întru totul de acord şi în ultimul an făurise planuri după planuri de a se apuca fie de o meserie sau alta, fie de un program regulat de studiu. Planurile în sine erau foarte bune. De pildă, îi venise ideea de a găsi un geniu poetic în mizerie şi de a deveni protectorul acestuia; sau de a studia dreptul; de a căuta fosile pe plaja de la Lyme Regis; de a cumpăra o turnătorie de fontă; de a învăţa de la un cunoscut noi metode folosite în agricultură; de a studia teologia; în fine, de a termina de citit o lucrare fascinantă de inginerie pe care era aproape sigur că o abandonase pe o măsuţă, într-un colţ ascuns din biblioteca tatălui său, cu vreo doi sau trei ani înainte. Însă toate aceste proiecte se loviră de câte un obstacol de netrecut. Geniile poetice în mizerie erau mult mai

greu de găsit decât îşi închipuise el[48]; cărţile de drept erau plictisitoare; nu-şi mai amintea numele individului priceput la agricultură; iar în ziua când se hotărâse să plece la Lyme Regis ploua torenţial.

Şi aşa mai departe. Îi mărturisi domnişoarei cât de mult regretă că nu intrase în Marină în urmă cu câţiva ani. Nimic nu i s-ar fi potrivit mai bine! Însă tatăl lui n-ar fi fost niciodată de acord, iar acum avea douăzeci şi opt de ani. Era mult prea târziu să se gândească la o carieră în Marină.

Această domnişoară cu nemulţumiri curioase se numea Arabella Woodhope şi era fiica fostului diacon din St Swithin's în Clumbury[49], acum trecut în nefiinţă. În ziua morţii lui Laurence Strange, ea era plecată într-o vizită prelungită la nişte prieteni din satul unde fratele ei era diacon, aflat în Gloucestershire. Strange primi scrisoarea ei de condoleanţe în dimineaţa înmormântării. Erau exprimate acolo toate lucrurile potrivite împrejurării – compasiune pentru pierderea suferită, temperată de înţelegerea faptului că domnul Strange-tatăl fusese un părinte plin de neajunsuri. Pe lângă toate acestea, însă, mai era ceva. Domnişoara Woodhope spunea că e îngrijorată din pricina lui. Că regretă faptul că nu se află în Shropshire. Că nu suportă gândul că el e singur şi lipsit de prieteni într-o asemenea clipă.

Strange se hotărî imediat ce are de făcut. Era convins că nu se va mai găsi niciodată într-o poziţie atât de avantajoasă. Probabil că domnişoara Woodhope nu va fi niciodată cuprinsă de o asemenea tandră îngrijorare faţă de el, iar el nu va fi niciodată mai bogat. (Nu putea crede că era chiar atât de indiferentă la averea lui cum pretindea.) Se gândi că ar fi bine să aştepte un timp după înmormântarea tatălui său şi abia apoi să-şi formuleze cererea în căsătorie. Socoti că o perioadă de trei zile e tocmai bună, aşa că în dimineaţa celei de-a patra îi porunci valetului să-i împacheteze hainele şi grăjdarului să-i înşeueze calul, apoi plecă spre Gloucestershire.

Îl luă cu el pe servitorul cel nou. Discutase îndelung cu acest om şi-l găsise energic, inventiv şi capabil. Servitorul cel nou fu încântat că stăpânul îl alesese ca

însoţitor (deşi vanitatea îi şoptea că acesta era lucrul cel mai firesc din lume). Acum însă că servitorul cel nou a trecut de punctul culminant al carierei sale – doborârea uriaşului – acum că a părăsit, cum s-ar spune, tărâmul mitic şi a intrat în lumea firească, poate că ar fi mai simplu să-i spunem pe nume, ca oricărui muritor obişnuit. Se numea Jeremy Johns.

În prima zi a călătoriei, nu avură parte decât de incidente fireşti pentru orice călător: se dondăniră cu un om care-şi asmuţise câinele asupra lor fără motiv, apoi calul lui Strange dădu semne că ar fi bolnav; alarmaţi, îl examinară cu atenţie, dar se dovedi că animalul era, de fapt, perfect sănătos. În dimineaţa celei de-a doua zile se aflau într-o regiune frumoasă, cu dealuri blânde, păduri îngheţate şi ferme cochete şi prospere. Jeremy Johns era ocupat cu exersarea gradului de înfumurare potrivit pentru servitorul unui gentilom ce tocmai moştenise o avere considerabilă, iar Jonathan Strange se gândea la domnişoara Woodhope.

Acum că sosise ziua când avea să o revadă, începuseră să-l încerce nişte îndoieli cu privire la felul în care avea să fie primit. Din fericire, avea să fie şi fratele ei de faţă – dragul de Henry, care vedea unirea celor doi cu cei mai buni ochi şi care, lucru de care Strange era sigur, o încuraja neîncetat pe sora lui să accepte căsătoria. Însă era neliniştit la gândul prietenilor la care stătea domnişoara Woodhope. Aceştia erau un preot şi soţia lui. Nu ştia nimic despre ei, însă simţea acea neîncredere, firească pentru orice tânăr bogat şi dedat plăcerilor lumeşti, faţă de reprezentanţii clerului. Cine ştie ce idei îi vârau în cap în fiecare zi, despre virtuţi ieşite din comun şi sacrificii inutile?

Soarele abia răsărit făcea ca toate obiectele să arunce umbre prelungi. Crengile copacilor şi adânciturile din pământ sclipeau sub stratul de gheaţă şi promoroacă. Zărind pe câmp un plugar, Strange îşi aminti de familiile ce locuiau pe terenul lui şi de soarta cărora domnişoara Woodhope se arăta mereu îngrijorată. În minte începu să audă, parcă, ecourile unei conversaţii imaginare.

„Şi ce intenţii ai cu privire la arendaşii tăi?“ se făcea că îl întreabă ea.

„Intenţii?“ spunea el.

„Da, spunea ea. Cum ai de gând să le faci viaţa mai uşoară? Tatăl tău le lua şi pâinea de la gură. Le făcea viaţa un iad.“

„Ştiu, spunea parcă Strange, n-am fost niciodată de acord cu faptele tatei”.

„Le-ai micşorat arenda? spunea ea. Ai discutat cu consiliul parohial? Te-ai gândit să construieşti aziluri de bătrâni şi o şcoală pentru copii?”

„Nu e deloc rezonabil din partea ei să vorbească despre arende, aziluri şi o şcoală, se gândi Strange îmbufnat. La urma urmei, tata a murit nu mai departe de marţea trecută.”

— Ia te uită ce lucru ciudat! spuse Jeremy Johns.

— Hmmm? spuse Strange. Observă apoi că se opriseră în dreptul unei porţi albe. La marginea drumului se afla o căsuţă curată, văruită în alb. Era nou construită, cu şase faţade şi ferestre gotice.

— Unde o fi cel care strânge banii? întrebă Jeremy Johns.

— Hmmm? spuse Strange.

— E un loc de hotar, unde se plăteşte pentru a trece mai departe, domnule. Vedeţi, aici e lista cu sumele ce trebuie plătite. Dar nu e nimeni în jur. Să las aici şase pence?

— Da, da. Fă cum vrei.

Jeremy Johns lăsă deci obolul pe treptele căsuţei, apoi deschise poarta şi trecu dincolo împreună cu stăpânul său. Mai merseră o sută de metri şi ajunseră într-un sat. Aici se aflau o biserică străveche de piatră, luminată de soarele de iarnă, o potecă mărginită de carpeni bătrâni şi răsuciţi care ducea cine ştie unde, precum şi vreo douăzeci de căsuţe curăţele de piatră, din hornurile cărora se ridicau fuioare de fum. De-a lungul drumului curgea un pârâiaş mărginit de tufe uscate de ierburi galbene, împodobite cu ţurţuri de gheaţă.

— Unde or fi sătenii? întrebă Jeremy.

— Ce? spuse Strange. Apoi, aruncând o privire în jur, văzu două fetiţe la fereastra unei căsuţe. Uite,

spuse el.

— Nu, domnule. Cele de acolo sunt copii. Eu mă refeream la oameni în toată firea. Nu văd niciunul.

Era adevărat; nu se vedea niciunul. Erau pe acolo nişte găini, o pisică ce dormea pe o mână de fân, într-o căruţă veche, şi nişte cai pe câmp, dar oameni deloc. Însă, de îndată ce Strange şi Jeremy Johns ieşiră din sat, înţeleseră pe dată de ce nu văzuseră pe nimeni. Cam la o sută de metri de ultima casă din sat se afla o mulţime de oameni adunaţi în jurul unui tufiş îngheţat. Aceştia aveau cu ei o varietate de arme – foarfeci de grădină, seceri, beţe şi puşti. Era o imagine foarte bizară, sinistră, dar şi oarecum ridicolă. Ai fi zis că sătenii se hotărâseră să declare război tufelor de păducel şi de soc. Lumina soarelui de dimineaţă cădea drept pe săteni, aurindu-le veşmintele şi armele, precum şi chipurile ciudat de încordate. În spatele lor se întindeau umbre prelungi şi albăstrui. Nu spunea niciunul nimic, iar când se mişca vreunul, o făcea cu mare grijă, ca şi cum s-ar fi temut să nu scoată vreun sunet.

Trecând pe acolo, Strange şi Jeremy se ridicară în şei şi-şi lungiră gâturile cât puteau de mult ca să vadă la ce se uitau sătenii.

— Măi să fie! exclamă Jeremy după ce trecuseră. Nu era nimic acolo!

— Ba da, spuse Strange, era un bărbat. Nu mă mir că nu l-ai văzut. La început am crezut că e vreo rădăcină, dar era cu siguranţă un bărbat – un bărbat cenuşiu, slab şi jerpelit – care semăna izbitor cu o rădăcină de copac, dar era fără îndoială un bărbat.

Drumul ajunse într-o pădure întunecoasă şi îngheţată. Lui Jeremy Johns îi fusese stârnită curiozitatea şi se întreba cine o fi fost bărbatul cu pricina şi ce aveau de gând să-i facă sătenii. Strange îi răspunse aiurea la vreo două întrebări, dar apoi începu să se gândească iar la domnişoara Woodhope.

„Cel mai bine ar fi să nu discutăm schimbările ce se vor produce ca urmare a morţii tatei, se gândi el. Este mult prea primejdios. Voi începe cu nişte subiecte uşoare, neutre – de pildă, întâmplările acestei călătorii. Bun… Ce s-a întâmplat care ar putea să o amuze?“ Se

uită în sus. Era înconjurat de copaci întunecaţi, de pe care picura apă. „Trebuie să fi fost ceva.“ îşi aminti de o moară de vânt pe care o văzuse în apropiere de Hereford; pe una dintre aripi era prinsă o haină roşie de copil. După cum se roteau aripile, haina era ba târâtă prin zloată şi noroi, ba purtată prin văzduh ca un steag de un stacojiu-aprins. „Ca o alegorie a… a ceva. Apoi pot să-i povestesc despre satul pustiu şi despre copilele de la fereastră care priveau pe după perdele, una ţinând în mână o păpuşă, iar cealaltă un căluţ de lemn. Apoi, mulţimea cea tăcută şi înarmată şi omul de sub tufiş.”

„Oh!“ avea să spună ea cu siguranţă, „bietul om! Ce s-a întâmplat cu el?“

„Nu ştiu“, avea să spună Strange.

„Dar sigur că te-ai oprit să-l ajuţi”, avea să spună ea.

„Nu”, avea să spună Strange.

„Vai!” avea să spună ea…

— Stai! strigă Strange, trăgând frâiele calului. Nu e bine, nu e bine deloc! Trebuie să ne întoarcem. Nu mă simt împăcat la gândul omului aceluia de sub tufiş.

— Ah! strigă Jeremy Johns, uşurat. Mă bucur mult că spuneţi asta, domnule. Nici eu nu mă simt împăcat.

— Presupun că nu te-ai gândit să iei la tine nişte pistoale? spuse Strange.

— Nu, domnule.

— La dr…! spuse Strange, apoi tresări uşor, pentru că domnişoara Woodhope nu era de acord cu înjurăturile. Dar un cuţit? Ceva de genul acesta?

— Nu, domnule, n-am luat nimic. Dar nu vă temeţi. Jeremy sări din şa şi începu să scotocească prin lăstărişul de la marginea drumului. Am să tai nişte bâte din crengile astea, care ne vor servi la fel de bine ca şi pistoalele.

Pe pământ se aflau nişte crengi solide pe care cineva le tăiase dintr-un crâng şi le lăsase la marginea drumului. Jeremy ridică una dintre ele şi i-o dădu lui Strange. Nu se putea numi chiar bâtă; era pur şi simplu o creangă de copac, cu rămurele crescute din ea.

— Mă rog, spuse Strange nesigur, presupun că e mai bine decât nimic.

Jeremy îşi luă o creangă asemănătoare şi, astfel înarmaţi, se întoarseră în sat şi se apropiară de mulţimea cea tăcută.

— Hei, tu de colo! strigă Strange, arătând către un bărbat îmbrăcat în cămeşoaie de păstor, cu mai multe fulare împletite înnodate pe deasupra şi cu o pălărie cu boruri largi. Agită de câteva ori bâta într-un mod, spera, ameninţător: Ce…?

În aceeaşi clipă, mai multe persoane din mulţime se întoarseră şi-şi duseră câte un deget la buze.

Un alt bărbat se apropie de Strange. Acesta era îmbrăcat mai respectabil decât primul, cu o haină maronie din stofă reiată. Îşi duse degetele la pălărie în chip de salut, apoi spuse cu glas foarte scăzut:

— Îmi cer iertare, Sir, dar n-aţi putea, vă rog, să duceţi caii ceva mai departe? Lovesc cu copitele şi respiră atât de zgomotos!

— Dar… începu Strange.

— Şşşt, domnule! şopti omul. Vorbiţi prea tare. O să-l treziţi!

— O să-l trezesc? Pe cine?

— Pe omul de sub tufiş, Sir. E un magician. N-aţi auzit niciodată că, dacă trezeşti un magician înainte de a-şi fi încheiat somnul, rişti ca visele lui să-i iasă din cap şi să pătrundă în lumea reală?

— Şi cine ştie ce orori visează! întări alt om, pe şoptite.

— Dar de unde… începu Strange. Încă o dată, câţiva oameni din mulţime se întoarseră şi îl priviră încruntaţi, cu indignare, făcându-i semn să vorbească mai încet.

— Dar de unde ştiţi că e magician? şopti el atunci.

— O! Este în Monk Gretton de două zile, Sir. Le-a spus tuturor că e magician. În prima zi a păcălit nişte copii din sat şi i-a pus să fure plăcintă şi bere din cămările mamelor lor, spunându-le că proviziile sunt pentru Regina Zânelor. Ieri a fost descoperit rătăcind pe domeniul de la Farwater Hali, conacul de aici. Doamna Morrow – stăpâna conacului – l-a plătit să-i ghicească, dar el nu i-a spus decât că fiul ei, căpitanul Morrow, a fost împuşcat de francezi – iar acum sărmana doamnă s-a întins pe pat şi spune că va sta aşa

până în clipa morţii. Aşa că vedeţi, Sir, ne-am cam săturat de omul ăsta. Vrem să-l alungăm. Iar dacă nu vrea să plece, o să-l trimitem la azilul de săraci.

— Da, mi se pare o hotărâre cât se poate de înţeleaptă, şopti Strange. Dar ce nu înţeleg eu…

În aceeaşi clipă, bărbatul de sub tufiş deschise ochii. Mulţimea fremătă scurt, la unison, iar câţiva oameni făcură doi paşi înapoi.

Bărbatul ieşi de sub tufiş, lucru destul de anevoios, căci diverse părţi ale vegetaţiei – crenguţe de păducel, rămurele de soc, tulpini de iederă, vâsc şi patul-vântului – i se încâlciseră în haine, printre membre şi în păr în cursul nopţii sau, îngheţând, se lipiseră pur şi simplu de el. Se ridică în capul oaselor. Nu părea câtuşi de puţin surprins că se află în faţa unui public numeros; ba chiar, judecând după comportamentul lui, puteai presupune că se aştepta la aşa ceva. Îi privi pe toţi cei de faţă, pufnind dispreţuitor.

Îşi trecu degetele prin păr, îndepărtând mai multe frunze uscate, rămurele şi vreo şase urechelniţe.

— Am întins mâna, bolborosi el fără adresă, iar râurile Angliei s-au întors şi au pornit a curge spre izvoare. Îşi slăbi puţin legătura de la gât şi pescui câţiva păianjeni care îşi făcuseră culcuş în faldurile cămăşii. Cei de faţă observară că avea gâtul împodobit cu un model ciudat de linii, puncte, cruciuliţe şi cercuri albastre. Apoi îşi înfăşură la loc legătura în jurul gâtului şi, încheindu-şi astfel toaleta în chip mulţumitor, se ridică în picioare.

— Mă numesc Vinculus, declară el. Avea vocea remarcabil de puternică şi clară pentru unul care tocmai îşi petrecuse noaptea sub un tufiş. De zece zile merg spre apus, căutând un om care e predestinat să ajungă un mare magician. Acum zece zile am văzut un desen reprezentându-l pe acest om, iar acum semnele mistice îmi spun că e vorba de dumneata!

Toată lumea se uită în jur ca să vadă la cine se referea.

Cel cu veşmânt de păstor şi cu fularele împletite se apropie de Strange şi-l trase de haină.

— Dumneavoastră sunteţi, Sir, spuse el.

— Eu? spuse Strange.

Vinculus se apropie de Strange.

— Doi magicieni se vor ivi în Anglia, spuse el.
Primul se va teme de mine; al doilea își va dori să mă afle;
Primul va fi condus de hoți și criminali; al doilea își va pune la cale propria pieire;
Primul își va îngropa inima într-un codru întunecos, sub zăpadă, dar tot o va simți îndurerată;
Al doilea își va vedea cea mai de preț comoară în mâinile dușmanului său…

— Înțeleg, îl întrerupse Strange. Și eu care sunt, primul sau al doilea? Nu, stai, nu-mi spune. Nu contează. Amândoi ajung la fel de prost. Pentru unul care își dorește atât de mult ca eu să devin magician, îmi prezinți soarta ce m-ar aștepta într-un chip destul de puțin agreabil, trebuie să-ți spun. Sper că mă voi căsători în curând, iar o viață petrecută în codri întunecați, în compania hoților și a criminalilor, ar fi cel puțin incomodă. Îți sugerez, prin urmare, să-ți alegi alt mușteriu.

— Dar nu te-am ales eu, Magicianule! Ai fost ales cu mult timp în urmă.

— Ei bine, cel care m-a ales va fi dezamăgit, oricine ar fi.

Fără să ia în seamă această remarcă, Vinculus apucă strâns frâiele calului lui Strange, ca acesta să nu plece cumva. Apoi îi recită întreaga profeție pe care o prezentase deja lui Mr Norrell când îl vizitase în biblioteca lui din Piața Hanover.

Strange se arătă cam la fel de entuziasmat de ceea ce auzise ca și Mr Norrell, apoi, când Vinculus termină de vorbit, se aplecă în șa și îi spuse răspicat:

— Nu știu nimic despre vrăji și magie!

Vinculus rămase pe gânduri. Părea gata să accepte că acesta ar putea fi un obstacol legitim în calea îmbrățișării de către Strange a carierei de magician.

Din fericire însă, îi veni în minte imediat o soluţie; vârâ mâna în buzunarul de la piept al hainei şi scoase de acolo nişte foi de hârtie de care erau lipite câteva paie.

— Aşa… spuse el, cu o expresie şi mai misterioasă şi impresionantă decât înainte. Am aici nişte vrăji pe care… Nu, nu! Nu pot să ţi le dau, pur *şi* simplu! (Strange întinsese mâna după ele.) Sunt nişte bunuri de preţ. Am îndurat ani întregi de chinuri şi am trecut prin încercări îngrozitoare ca să pun mâna pe ele.

— Cât? zise Strange.

— Şapte şilingi jumate, spuse Vinculus.

— Prea bine.

— Doar nu aveţi de gând să-i daţi bani, domnule? întrebă Jeremy Johns.

— Ba da, cu siguranţă, dacă asta îl va face să tacă.

Între timp, mulţimea începuse să-i privească nu tocmai prietenos pe Strange şi pe Jeremy Johns. Cei doi sosiseră cam tot atunci când se trezise Vinculus, iar sătenii începeau să se întrebe dacă nu cumva erau două apariţii din visele magicianului. Sătenii prinseră să se acuze unii pe alţii că-l treziseră pe Vinculus. Tocmai se încinsese o ceartă când sosi o persoană cu aspect oficial, purtând o pălărie solemnă, şi îl informă pe Vinculus că trebuie să meargă la azilul de săraci. Vinculus răspunse că nu se duce nicăieri, pentru că nu mai e sărac – acum avea şapte şilingi şi jumătate! Spunând acestea, flutură banii pe sub nasul noului venit, într-un chip cât se poate de impertinent. O încăierare generală părea iminentă, dar pacea fu brusc readusă în satul Monk Gretton în momentul în care Vinculus se întoarse, pur şi simplu, şi plecă într-o direcţie, iar Strange şi Jeremy Johns îşi continuară drumul călare în direcţia opusă.

Către ora cinci cei doi ajunseră la un han în satul S… în apropiere de Gloucester. Strange avea speranţe atât de slabe că întâlnirea cu domnişoara Woodhope le va aduce amândurora altceva decât nefericire, încât hotărâ să amâne revederea până a doua zi de dimineaţă. Porunci să i se pregătească o cină consistentă, apoi se aşeză lângă foc, cu un ziar. Descoperi însă în curând că liniştea şi confortul erau

nişte surogate mult prea slabe ale companiei domnişoarei Woodhope, aşa că renunţă la cină şi plecă imediat către locuinţa familiei Redmond, spre a-şi începe nefericirea cât mai curând posibil. Nu le găsi acasă decât pe femei: doamna Redmond şi domnişoara Woodhope.

Îndrăgostiţii nu sunt decât rareori nişte fiinţe întru totul raţionale; cititorul nu va fi, deci, surprins să afle că portretul domnişoarei Woodhope, aşa cum a fost el zugrăvit în gândurile lui Strange, este cât se poate de inexact. Poate că în acele conversaţii imaginare au fost prezentate *opiniile* domnişoarei Woodhope, dar ele nu sunt câtuşi de puţin reprezentative pentru *firea* şi *manierele* ei. Nu-i stătea *deloc* în fire să sâcâie oamenii care tocmai şi-au pierdut tatăl, cerându-le să construiască şcoli şi aziluri. Nici nu găsea ceva de obiectat la tot ce spuneau ceilalţi. Nu avea un caracter atât de nefiresc.

Când îl întâmpină, domnişoara Woodhope nu se arătă deloc făptura supărată şi cicălitoare pe care şi-o închipuise el. Departe de a-i cere să repare imediat toate relele înfăptuite vreodată de tatăl lui, îi arătă multă blândeţe şi păru absolut încântată să-l vadă.

Avea cam douăzeci şi doi de ani. Când era liniştită, nu era o fată din cale-afară de frumoasă. Avea foarte puţine trăsături cu adevărat remarcabile, dar chipul ei făcea parte din categoria celor care, atunci când sunt animate de conversaţie sau râs, se transformă complet. Avea o fire vioaie, o minte ageră şi o predispoziţie spre latura amuzantă a vieţii. Avea întotdeauna un zâmbet pe buze şi, cum zâmbetul e cea mai frumoasă podoabă pentru orice doamnă sau domnişoară, i se întâmplase uneori să eclipseze frumuseţi vestite în trei comitate.

Prietena ei, doamna Redmond, era o fiinţă bună la suflet şi placidă, în vârstă de patruzeci şi cinci de ani. Nu era bogată, umblată sau deosebit de ageră la minte. În alte împrejurări, i-ar fi fost foarte greu să poarte o conversaţie cu un om de lume ca Jonathan Strange, dar din fericire acestuia tocmai îi murise tatăl, aşa că avea un subiect foarte bun.

— Îmi închipui că sunteţi foarte ocupat în perioada asta, domnule Strange, spuse ea. Îmi amintesc că,

atunci când a murit tata, am avut o sumedenie de treburi de rezolvat. Atâtea ultime dorinţe de îndeplinit! De pildă, aveam nişte căni de porţelan aşezate pe o poliţă în bucătărie. Ei bine, tata a lăsat cu limbă de moarte ca să dăm câte o cană fiecăruia dintre servitorii noştri bătrâni. Însă descrierea cănilor în testament era foarte încâlcită, aşa că n-am reuşit să ne dăm seama cui trebuia să-i dăm fiecare cană. Pe urmă servitorii s-au luat la harţă pentru că toţi voiau cana galbenă cu trandafiri roz. Ah! Am crezut că n-o să mai terminăm în veci cu îndeplinirea ultimelor dorinţe ale tatei. Tatăl dumneavoastră a lăsat multe cereri cu limbă de moarte, domnule Strange?

— Nu, doamnă. Niciuna. Tata ura pe toată lumea.

— Ah! Ce noroc, nu-i aşa? Şi acum ce veţi face?

— Să fac? repetă Strange.

— Domnişoara Woodhope mi-a spus că tatăl dumneavoastră, Dumnezeu să-l ierte, se ocupa cu comerţul. Veţi face şi dumneavoastră acelaşi lucru?

— Nu, doamnă. Dacă va fi după cum vreau eu – şi cred că aşa va fi – afacerea tatălui meu va fi lichidată cât mai curând posibil.

— O! Atunci probabil că veţi fi foarte ocupat cu agricultura? Domnişoara Woodhope mi-a spus că aveţi proprietăţi întinse.

— Aşa este, doamnă. Dar am încercat să mă ocup de agricultură şi am ajuns la concluzia că nu mi se potriveşte.

— Ah! spuse doamna Redmond, înţelegătoare.

Se lăsă tăcerea. Nu se mai auzeau decât ticăitul ceasului şi trosnetul cărbunilor în sobă. Doamna Redmond începu să-şi facă de lucru cu nişte mătase pentru brodat pe care o avea în poală şi care se înnodase foarte rău. Atunci pisica ei neagră crezu că stăpâna are chef de joacă, aşa că începu să pândească pe lângă canapea şi să prindă firele de mătase. Arabella izbucni în râs, luă pisica în braţe şi începu să se joace cu ea. Era exact genul de scenă domestică liniştită pe care o dorea Strange în viaţa lui (cu toate că pe doamna Redmond nu o voia deloc, iar în privinţa pisicii nu era tocmai hotărât); i se părea cu atât mai încântătoare cu cât în propria-i casă se lovise doar de

răceală şi antipatie, întrebarea era: cum să o convingă pe Arabella că şi ea îşi dorea acelaşi lucru? Atunci îl lovi un soi de inspiraţie şi i se adresă iar doamnei Redmond:

— Pe scurt, doamnă, nu cred că voi avea timp pentru toate acestea. Vedeţi dumneavoastră, am de gând să studiez magia.

— Magia! exclamă Arabella, privindu-l surprinsă.

Părea dornică să-i pună câteva întrebări, dar în acel moment de maximă tensiune se auzi pe hol vocea domnului Redmond. Acesta era însoţit de diacon, Henry Woodhope – acelaşi Henry Woodhope care era atât fratele Arabellei, cât şi prietenul din copilărie al lui Jonathan Strange. Fu nevoie, fireşte, de prezentări şi explicaţii (Henry Woodhope nu ştia de sosirea lui Strange), aşa că, pentru moment, toată lumea uită de anunţul neaşteptat făcut de Strange.

Cei doi domni veneau direct de la o întrunire a consiliului parohial şi, după ce toată lumea se aşeză în salon, domnul Redmond şi Henry le împărtăşiră diverse noutăţi doamnei Redmond şi Arabellei. Apoi îl întrebară pe Strange cum călătorise, cum se prezentau drumurile şi care era starea lucrărilor agricole în Shropshire, Herefordshire şi Gloucestershire (cele trei comitate prin care trecuse Strange). La ora şapte se aduse ceaiul. În tăcerea care urmă, în timp ce toată lumea bea şi mânca, doamna Redmond îi spuse soţului ei:

— Domnul Strange va deveni magician, dragul meu. Spusese asta ca şi cum ar fi fost lucrul cel mai firesc cu putinţă; iar pentru ea, chiar aşa era.

— Magician? spuse Henry, foarte uimit. De ce să faci aşa ceva?

Strange se gândi o clipă. Nu voia să dezvăluie adevăratul motiv – şi anume, dorinţa de a o impresiona pe Arabella cu hotărârea lui de a face un lucru serios şi pentru care era nevoie de mult studiu – aşa că recurse la singura explicaţie care îi veni în minte.

— Am cunoscut un om, sub un tufiş la Monk Gretton, care mi-a spus că sunt magician.

Domnul Redmond începu să râdă, părându-i-se o glumă reuşită.

— Excelent, spuse el.

— Chiar aşa? întrebă doamna Redmond.

— Nu înţeleg, spuse Henry Woodhope.

— Presupun că nu mă credeţi, nu-i aşa? îi spuse Strange Arabellei.

— O, ba dimpotrivă, domnule Strange! spuse Arabella, zâmbind amuzată. Mi se pare că se potriveşte perfect cu felul dumneavoastră de a fi. Nici nu mă puteam aştepta din partea dumneavoastră la un motiv mai solid de a alege o carieră.

Henry spuse:

— Bine, dar dacă vrei să-ţi alegi o carieră – deşi, drept să-ţi spun, nu ştiu de ce ţi-ai dori una, acum că ţi-ai primit moştenirea – cu siguranţă că poţi alege ceva mai de soi decât magia! Magia nu serveşte la nimic.

— Ah, cred că te înşeli! spuse domnul Redmond. La Londra trăieşte gentilomul acela care îi păcăleşte pe francezi trimiţându-le tot felul de iluzii! Am uitat cum îl cheamă. Cum îi zice teoriei lui? Magie modernă?

— Bine, şi care e diferenţa între asta şi magia veche? se întrebă doamna Redmond. Şi dumneavoastră pe care o veţi practica, domnule Strange?

— Da, domnule Strange, spuneţi-ne, spuse Arabella, ridicând o sprânceană. Pe care o veţi practica?

— Voi face câte puţin din amândouă, domnişoară Woodhope. Câte puţin din amândouă! Apoi, către doamna Redmond: Am cumpărat trei vrăji de la omul de sub tufiş. Doriţi să fac una dintre ele, doamnă?

— O, da, vă rog!

— Domnişoară Woodhope? întrebă Strange.

— La ce folosesc?

— Nu ştiu. Încă nu le-am citit. Aici Jonathan Strange scoase din buzunarul de la piept cele trei hârtii pe care i le dăduse Vinculus şi i le întinse Arabellei.

— Sunt foarte murdare, spuse Arabella.

— O! Noi, magicienii, nu luăm în seamă puţină murdărie. Cred că sunt foarte vechi. Vrăjile străvechi şi misterioase ca acestea sunt adesea…

— E scrisă data aici, deasupra. 2 februarie 1808. Sunt vechi de două săptămâni.

— A, da? Nu observasem.

— „Două vrăji care să-l facă pe un om încăpăţânat să părăsească Londra”, citi Arabella. Mă întreb de ce ar vrea magicianul să-i facă pe oameni să părăsească Londra.

— Nu ştiu. E drept că sunt prea mulţi oameni în Londra, dar pare destul de anevoios să-i faci să plece unul câte unul.

— Bine, dar sunt îngrozitoare! Numai fantome şi orori! Auzi, să-i faci să creadă că-şi vor întâlni adevărata dragoste, când de fapt vraja nu face nimic de felul acesta!

— Daţi-mi voie să mă uit! Strange îi smulse din mână vrăjile cele supărătoare. Aruncând o privire grăbită asupra lor, spuse: Vă jur că habar nu aveam ce conţin atunci când le-am cumpărat – habar nu aveam! Adevărul este că cel de la care le-am cumpărat era un

vagabond şi se găsea într-o stare destul de jalnică. Banii de la mine l-au ajutat să scape de azilul de săraci.

— Mă bucur să aud asta. Dar vrăjile sunt, totuşi, groaznice; sper că nu le veţi folosi.

— Dar ultima vrajă? „O vrajă prin care să mi se arate ce face duşmanul meu acum.“ Cred că la asta nu aveţi nimic de obiectat? Daţi-mi voie să fac vraja asta.

— Dar va funcţiona? Nu aveţi duşmani, nu-i aşa?

— Nu, nu ştiu să am vreunul. Asta înseamnă că nu se poate întâmplă nimic rău dacă încercăm, nu?

În instrucţiuni scria că e nevoie de o oglindă şi de nişte flori tăiate[50], aşa că Strange şi Henry luară o oglindă de pe perete şi o puseră pe masă. Cu florile a fost mai greu; era luna februarie, iar doamna Redmond nu avea decât nişte flori uscate: lavandă, trandafiri, lămâiţă.

— Sunt bune acestea? îl întrebă ea pe Strange.

Acesta ridică din umeri.

— Cine ştie? Aşa… spuse el, citind mai departe instrucţiunile. Florile trebuie puse în cerc, aşa. Apoi desenez un cerc pe oglindă cu degetul, aşa. Şi împart cercul în patru. Lovesc oglinda de trei ori şi spun aceste vorbe…

— Strange, spuse Henry Woodhope, de unde ai aiureala asta?

— De la omul de sub tufiş. Henry, nu m-ai ascultat.

— Şi părea om cinstit?

— Cinstit? Nu în mod deosebit. Părea, aş spune, înfrigurat. Da, „înfrigurat” e un cuvânt potrivit pentru a-l descrie; altul ar fi „înfometat”.

— Şi cât i-ai dat pentru vrăjile astea?

— Henry! spuse sora lui. Nu l-ai auzit pe domnul Strange când a spus că le-a cumpărat din milostenie?

Strange desena absent cercuri pe suprafaţa oglinzii, apoi le împărţea în patru. Arabella, care şedea lângă el, tresări surprinsă. Strange privi în jos.

— Doamne sfinte! strigă el.

În oglindă se vedea imaginea unei încăperi, dar nu salonul doamnei Redmond. Era o încăpere mică, foarte bine mobilată, deşi nu extravagant. Tavanul – destul de înalt – sugera că e vorba de o cameră mică aparţinând

unei case spaţioase, probabil destul de impunătoare. Erau rafturi cu cărţi peste tot, iar pe mesele din încăpere se vedeau alte cărţi. În şemineu ardea un foc zdravăn, iar pe birou se aflau lumânări aprinse. La birou era aşezat un bărbat care lucra. Avea, poate, cincizeci de ani şi era îmbrăcat cu o haină sobră, cenuşie. Părea un om liniştit şi comun, iar pe cap purta o perucă demodată. Pe birou avea câteva cărţi şi caiete deschise; citea câte ceva din unele, apoi scria în altele.

— Doamnă Redmond! Henry! strigă Arabella. Veniţi repede! Priviţi ce a făcut domnul Strange!

— Dar cine poate fi omul ăsta? întrebă Strange, uluit. Ridică oglinda şi se uită dedesubt, sperând poate să descopere dedesubt un gentilom mititel, îmbrăcat cu o haină cenuşie, care să-i răspundă pe dată la întrebări. Când puse oglinda la loc pe masă, viziunea celeilalte încăperi şi a bărbatului nu dispăruse. Nu se auzea niciun sunet din oglindă, dar flăcările dansau în şemineu şi bărbatul, cu ochelarii lui sclipitori pe nas, făcea mişcări scurte din cap, citind când dintr-o carte, când din alta.

— De ce vă e duşman omul acesta? întrebă Arabella.

— Nu am nici cea mai vagă idee.

— Poate că îi datoraţi bani? întrebă domnul Redmond.

— Nu *cred.*

— Poate că e bancher. Încăperea seamănă puţin cu un birou de contabilitate, sugeră Arabella.

Strange începu să râdă.

— Ei bine, Henry, poţi să nu te mai încrunţi la mine. Dacă sunt într-adevăr magician, atunci nu sunt unul prea grozav. Alţi practicanţi invocă spirite de zâne şi regi morţi de sute de ani. Din câte se pare, eu am invocat spiritul unui bancher.

Volumul II

Jonathan Strange

Un magician poate să ucidă folosind magia? îl întrebă lordul

Wellington pe Strange.

Strange se încruntă. Părea că nu-i place întrebarea.

— Presupun că da, un magician ar putea să facă asta,

admise el, însă un gentilom n-ar face-o niciodată.“

23

Casa Umbrelor

Iulie 1809

Într-o zi de vară a anului 1809, doi bărbaţi călare treceau printr-un peisaj rural şi prăfos din comitatul Wiltshire. Cerul era de un albastru-intens şi strălucitor; sub el, ţinutul englezesc părea un desen trasat numai în umbre de penel şi pete estompate de lumină, reflectând strălucirea puternică a soarelui. Un castan semeţ, cu coroana aplecată deasupra drumului, arunca o umbră deasă şi întunecată, iar când cei doi călăreţi au ajuns în dreptul umbrei, aceasta i-a înghiţit cu totul; n-au mai rămas din ei decât vocile.

— … Şi cât veţi mai zăbovi cu publicarea? spuse unul din glasuri. Este absolut necesar, să ştiţi. M-am gândit la această chestiune şi cred că e datoria oricărui magician modern să publice. Mă surprinde faptul că Mr Norrell nu o face.

— Probabil că o va face şi dumnealui, la un moment dat, spuse celălalt. Cât despre publicarea scrierilor mele, cine să le citească? Acum, când Mr Norrell înfăptuieşte un nou miracol în fiecare săptămână, nu cred că scrierile unui simplu magician *teoretician* ar putea interesa pe cineva.

— Ah! Sunteţi prea modest, spuse primul glas. Nu trebuie să lăsaţi totul în seama lui Mr Norrell. Nu poate nici Norrell să le facă pe toate.

— Ba da, poate. Şi chiar le face.

Ce plăcut e să reîntâlneşti vechi prieteni! Ei bine, da, cei doi sunt domnul Honeyfoot şi domnul Segundus. Dar de ce îi regăsim călare? — un sport care nu-i prieşte nici unuia şi cu care nu sunt deloc obişnuiţi, căci domnul Honeyfoot este prea bătrân, iar domnul Segundus prea sărac. Şi încă în ce zi! Una atât de călduroasă, încât îl va face pe domnul Honeyfoot întâi să transpire, apoi să-l apuce mâncărimile, iar în cele din urmă să se umple de mici bubiţe roşii; o zi atât de luminoasă, încât pe domnul Segundus îl va

cuprinde cu siguranţă o migrenă. Şi apoi, ce caută cei doi în Wiltshire?

Ei bine, întâmplarea făcuse ca, în timpul cercetărilor întreprinse în numele micii figurine de piatră şi al fetei cu frunze de iederă în păr, domnul Honeyfoot să descopere ceva. Credea că reuşise să-l identifice pe ucigaş ca fiind din Avebury, aşa că venise în Wiltshire ca să cerceteze nişte vechi documente păstrate în biserica parohială din Avebury.

— Căci, îi explicase el domnului Segundus, dacă descopăr *cine* a fost, voi afla, poate, şi cine era fata şi ce impuls nefiresc l-a determinat să o ucidă.

Domnul Segundus îşi însoţise prietenul, cercetase împreună cu el toate documentele şi-l ajutase să descifreze latina în care erau scrise. Dar, cu toate că domnului Segundus îi plăceau documentele vechi (nu era altul care să le îndrăgească mai mult) şi, în general, avea mare încredere în posibilitatea de a rezolva tot felul de probleme cu ajutorul unor astfel de documente, de data aceasta nutrea o tainică îndoială că cinci vorbe latineşti, vechi de cinci sute de ani, vor putea lămuri viaţa unui om. Însă domnul Honeyfoot era plin de optimism. Apoi i-a trecut prin minte domnului Segundus că, dacă tot se aflau în Wiltshire, ar trebui să profite de ocazie şi să viziteze Casa Umbrelor, aflată în acel comitat, pe care cei doi n-o văzuseră până atunci.

Mulţi dintre noi îşi amintesc, probabil, că au auzit de Casa Umbrelor la şcoală. Acest nume ne face să ne gândim la magie şi la ruine, dar puţini îşi amintesc de ce este atât de important. Adevărul e că istoricii magiei nu au căzut încă de acord asupra semnificaţiei acestui loc – ba chiar unii se grăbesc să declare că nu are nici o semnificaţie. Nu a avut loc acolo niciun eveniment major din istoria magiei englezeşti; ba mai mult, dintre cei doi magicieni care au locuit în această casă, unul era şarlatan şi celălalt era femeie – însuşiri prea puţin de natură să-i recomande pe cei doi comunităţii de gentilomi magicieni şi istorici ai magiei din zilele noastre – şi totuşi, Casa Umbrelor este recunoscută de două secole ca unul dintre locurile cele mai încărcate de magie din întreaga Anglie.

A fost construită în secolul al XVI-lea de Gregory Absalom, magician la Curtea regelui Henric al VIII-lea şi a reginelor Maria şi Elisabeta. Dacă ar fi să măsurăm succesul unui magician după numărul de vrăji pe care le înfăptuieşte, atunci Absalom nu era magician deloc, căci vrăjile lui nu funcţionau aproape niciodată. Dacă însă alegem ca unitate de măsură averea dobândită de magician, atunci putem spune neîndoielnic că Absalom a fost unul dintre cei mai mari magicieni ai Angliei, căci se născuse sărac, iar când a murit era putred de bogat.

Una dintre realizările sale cele mai îndrăzneţe a fost aceea că l-a convins pe regele Danemarcei să-i dea un pumn de diamante în schimbul unei vrăji care, pretindea Absalom, va preschimba trupul regelui Suediei în apă. Vraja nu a funcţionat, bineînţeles, însă Absalom a folosit banii căpătaţi din vânzarea a jumătate din pietrele preţioase pentru a construi Casa Umbrelor. A decorat această casă cu covoare turceşti, oglinzi şi sticlă de Veneţia şi sute de alte obiecte frumoase; apoi, odată casa terminată, s-a petrecut un lucru curios – sau poate că s-a petrecut – sau nu s-a petrecut. Unii savanţi cred – iar alţii nu – că vrăjile pe care Absalom pretinsese că le face pentru clienţii lui au început să se înfăptuiască de la sine în casă.

Într-o noapte cu lună, în anul 1610, două slujnice priveau pe fereastră de la etaj şi au văzut vreo douăzeci-treizeci de doamne frumoase şi domni arătoşi, care dansau în cerc pe pajiştea din faţa casei. În februarie 1666, Valentine Greatrakes, un irlandez, a purtat o conversaţie, în ebraică, cu profeţii Moise şi Aaron în timp ce se afla pe un holişor în apropiere de uscătorie. În 1667, domnişoara Penelope Chelmorton, aflată în vizită în Casa Umbrelor, s-a uitat în oglindă şi a văzut acolo o fetiţă de trei sau patru ani. În timp ce o privea, fetiţa a început să crească şi să se maturizeze, iar domnişoara Chelmorton şi-a dat seama că cea din oglindă era chiar ea. Fata din oglindă a continuat să îmbătrânească până când n-a rămas din ea decât un cadavru uscat. Reputaţia Casei Umbrelor se bazează pe aceste poveşti şi pe multe altele la fel.

Absalom avea un sigur copil, o fiică pe nume Maria. Aceasta s-a născut în Casa Umbrelor şi a trăit acolo toată viaţa, fără a-şi părăsi aproape niciodată locuinţa mai mult de o zi-două. Pe când fata era tânără, casa fusese vizitată de regi, ambasadori, savanţi, soldaţi şi poeţi. Chiar şi după moartea tatălui ei, lumea mai venea să vadă aici sfârşitul magiei englezeşti, această ultimă şi ciudată înflorire a ei înaintea unei ierni îndelungate. Apoi, pe măsură ce vizitatorii se împuţinau, casa şi-a pierdut din puteri şi a căzut în paragină, iar grădina s-a sălbăticit. Dar Maria Absalom a refuzat să repare casa tatălui ei. Până şi farfuriile care se spărgeau erau lăsate aşa, în bucăţi, pe podea.[51]

Când a împlinit cincizeci de ani, iedera crescuse atât de deasă şi se întinsese atât de mult, încât pătrunsese în toate dulapurile şi făcuse ca podeaua din aproape toate camerele să fie alunecoasă şi nesigură. Păsările cântau în interiorul locuinţei la fel ca şi afară. Când a împlinit o sută de ani, atât casa, cât şi femeia ajunseseră o ruină – deşi niciuna nu era gata să-şi dea ultima suflare. Femeia a mai trăit patruzeci şi nouă de ani, apoi a murit într-o dimineaţă de vară, la ea în pat, înconjurată de umbra unui frasin şi de raze de soare.

În timp ce se îndreptau grăbiţi către Casa Umbrelor în după-amiaza fierbinte de vară, domnul Honeyfoot şi domnul Segundus erau uşor neliniştiţi la gândul că Mr Norrell ar putea să afle de aventura lor (căci, cu toţi amiralii şi miniştrii care îi trimiteau scrisori respectuoase şi îi făceau vizite, Mr Norrell devenea din ce în ce mai important cu fiecare ceas). Se temeau ca acesta să nu considere cumva că domnul Honeyfoot îşi încălcase contractul. De aceea, ca să ştie cât mai puţină lume ce aveau ei de gând, cei doi nu spuseseră nimănui unde se duc şi, plecând dis-de-dimineaţă, merseseră pe jos până la o fermă de unde îşi închiriaseră cai, apoi o apucaseră pe un drum foarte ocolit către Casa Umbrelor.

La capătul uliţei albe şi prăfoase ajunseră în faţa unei porţi înalte. Domnul Segundus descălecă şi se duse să deschidă. Poarta fusese făurită din fier forjat de Castilia, lucrat cu fineţe, însă acum ruginise, ajungând de un roşu-închis aprins, iar forma sa

originară se transformase mult în decursul anilor de paragină. Domnul Segundus se alese cu urme prăfuite pe mână, de parcă un milion de trandafiri uscaţi şi transformaţi în pulbere fuseseră strânşi laolaltă, alcătuind această poartă ca o nălucire. Bucăţile răsucite de fier erau ornate cu mici basoreliefuri reprezentând chipuri rele, hohotind de râs; acestea erau acum roşii ca tăciunii aprinşi şi se desfăceau în bucăţi, ca şi cum regiunea din Iad în care îşi aveau acum sălaşul aceşti păgâni s-ar fi aflat în grija vreunui demon neglijent, care lăsase cuptorul să se încingă prea mult.

Dincolo de poartă se aflau mii de trandafiri de un roz-pal şi, la înălţime, bătute de soare, crengi aplecate de ulm, frasin şi castan, iar deasupra tuturor, cerul albastru. Casa avea patru frontoane înalte, o mulţime de hornuri înalte şi cenuşii şi ferestre tăiate în piatră, cu zăbrele. Însă Casa Umbrelor era în paragină de mai bine de un secol, aşa că printre zidurile tencuite cu var argintiu creşteau în voie tufe de soc şi măceş, iar fierul şi lemnul construcţiei se îmbibaseră cu parfumul serilor de vară.

— Seamănă cu Tărâmurile Celelalte, spuse domnul Segundus, lipindu-şi chipul de poartă, plin de entuziasm; iar urma fierului, parcă desenată cu pudră de trandafiri, i se imprimă imediat pe piele.[52] Apoi trase de poartă, deschizând-o, şi intră ducându-şi calul de dârlogi. Domnul Honeyfoot îl urmă. Cei doi îşi legară caii lângă un bazin de piatră şi plecară să cerceteze grădina.

Curtea Casei Umbrelor nu merita, poate, numele de „grădină”. Nimeni nu se îngrijise de ea de mai bine de o sută de ani. Totuşi, nu se putea spune nici că e pădure ori desiş. Nu există cuvânt în limba engleză care să poată descrie grădina unui magician la două sute de ani după moartea acestuia. Era o grădină mai luxuriantă şi mai dezordonată decât oricare alta văzută vreodată de domnul Segundus şi de domnul Honeyfoot.

Domnul Honeyfoot era extrem de încântat de tot ceea ce vedea. Scoase o exclamaţie văzând o alee largă, mărginită de ulmi cufundaţi până la mijloc, ca să spunem aşa, într-o mare de degeţei de un roz-aprins.

Se minună cu voce tare când ajunse în dreptul unei sculpturi ce reprezenta o vulpe ducând în gură un prunc. Lăudă voios atmosfera încărcată de magie a locului şi declară că până şi Mr Norrell ar avea ce învăţa de aici.

Însă domnul Honeyfoot nu era foarte sensibil la atmosfera unui loc, în general; pe de altă parte, domnul Segundus începu să se simtă stânjenit. I se părea că grădina lui Absalom exercită o influenţă stranie asupra lui. De câteva ori, în timp ce se plimba alături de domnul Honeyfoot, se trezi gata-gata să vorbească cu câte o persoană ce-i părea cunoscută. Sau avu impresia că recunoaşte un loc sau altul. Însă de fiecare dată, tocmai când era pe punctul de a-şi aminti ce anume dorea să spună, îşi dădea seama că ceea ce i se păruse lui o persoană cunoscută nu era, de fapt, decât o umbră căzută pe o tufă de trandafiri. Chipul cunoscutului era doar un smoc de petale trandafirii, mâna era un altul.

Iar locul care i se păruse atât de cunoscut domnului Segundus se dovedea a fi doar o alăturare întâmplătoare de vreun tufiş galben, nişte ramuri unduitoare de soc şi colţul scăldat în soare al clădirii. De altfel, nu-şi putea da seama cu niciun chip cine sunt aceste persoane care îi păreau cunoscute sau de unde ştia acele locuri. Toate acestea îl tulburară atât de mult, încât, după vreo jumătate de ceas, îi propuse domnului Honeyfoot să se aşeze undeva ca să se odihnească.

— Dragul meu prieten! spuse domnul Honeyfoot. Ce s-a întâmplat? Nu vă simţiţi bine? Sunteţi foarte palid – mâna vă tremură. De ce nu aţi spus nimic până acum?

Domnul Segundus îşi trecu mâna peste frunte şi spuse, oarecum neclar, că are impresia că anumite fapte de magie sunt pe cale de a fi înfăptuite. Avea senzaţia clară că se va întâmplă asta.

— Magie? exclamă domnul Honeyfoot. Dar ce soi de magie s-ar putea găsi aici? Spunând acestea, privi în jur agitat, ca şi cum s-ar fi aşteptat să-l vadă pe Mr Norrell apărând de după un copac. Zău, cred că v-a afectat căldura soarelui. Şi mie mi-e foarte cald. Dar ce nătângi suntem, să stăm aşa! Căci iată, avem aici locul perfect ca să ne răcorim şi să prindem puteri! Ce poate fi mai bine pentru cei încinşi de soare decât să stea la umbra unor arbori înalţi – ca aceştia – lângă un pârâu ce susură lin – ca acesta? Haideţi, domnule Segundus, să ne aşezăm!

Se aşezară deci pe malul înverzit al unui pârâu cu apă cafenie. Aerul cald şi blând, precum şi parfumul trandafirilor avură darul să-l liniştească pe domnul Segundus. Închise pleoapele o dată. Apoi le deschise. Le închise iar. Le deschise cu mare greutate.

Aproape imediat începu să viseze.

Văzu o poartă înaltă, aflată într-un loc întunecat. Poarta era sculptată în piatră cenuşiu-argintie care strălucea slab, ca bătută de lumina lunii. Stâlpii porţii aveau forma a doi bărbaţi (sau, poate, unul singur – căci cele două statui erau identice). Acest bărbat părea că stă să iasă din perete, iar John Segundus îşi dădu seama imediat că e vorba de un magician. Chipul nu i se distingea prea bine, dar se vedea că e acela al unui

bărbat tânăr şi frumos. Pe cap purta un coif cu cioc ascuţit şi având de o parte şi de alta aripi de corb.

John Segundus intră pe poartă şi, preţ de o clipă, nu văzu decât cerul întunecat, plin de stele, şi simţi bătaia vântului. Însă după aceea îşi dădu seama că se află, totuşi, într-o încăpere, dar una căzută în paragină – deşi zidurile rămase în picioare erau împodobite cu tablouri, tapiserii şi oglinzi. Siluetele reprezentate pe tapiserie, însă, se mişcau şi vorbeau unele cu altele, iar oglinzile nu reflectau toate ceea ce se afla în încăpere; în unele se vedeau imagini ale unor locuri complet diferite.

În capătul îndepărtat al încăperii, într-o pată de lumină provenind atât de la lună, cât şi de la lumânări, se afla o femeie aşezată la o masă. Era îmbrăcată cu o rochie croită după o modă de mult apusă şi dintr-o cantitate de material ce-i păru lui John Segundus cu totul inutilă, dacă nu chiar absurdă pentru o singură rochie. Culoarea rochiei era un albastru ciudat, străvechi şi intens; iar pe rochie străluceau, ca nişte stele, ultimele diamante din comoara regelui Danemarcei. Femeia îl privi în timp ce se apropia – cu ochii ei ciudaţi, oblici şi mai depărtaţi unul de altul decât o cer canoanele obişnuite ale frumuseţii; gura ei prelungă schiţa un zâmbet a cărui semnificaţie John Segundus nu o înţelegea. Lumina tremurătoare a lumânărilor trăda faptul că femeia avea părul de un roşu tot atât de intens ca albastrul rochiei.

Pe neaşteptate, în visul lui John Segundus apăru o altă persoană – un domn de data asta, îmbrăcat în haine moderne. Acest domn nu păru deloc surprins să o vadă pe doamna cea frumos (dar demodat) îmbrăcată, însă păru de-a dreptul uluit când îl zări pe John Segundus; întinse mâna, îl apucă de umăr pe John Segundus şi începu să-l scuture…

Domnul Segundus îşi dădu seama că domnul Honeyfoot îl apucase de umăr şi îl scutura cu blândeţe.

— Vă cer iertare! spuse domnul Honeyfoot. Dar aţi strigat ceva în somn şi m-am gândit că poate aţi vrea să fiţi trezit.

Domnul Segundus îl privi oarecum uimit.

— Am visat ceva, spuse el. Un vis cât se poate de curios.

Apoi domnul Segundus îi povesti visul său domnului Honeyfoot.

— Ce loc uimitor, încărcat cu magie! spuse domnul Honeyfoot, pe un ton aprobator. Şi visul dumneavoastră – plin de simboluri stranii şi de semne prevestitoare – e o dovadă în plus a acestui fapt!

— Bine, dar ce *înseamnă* întrebă domnul Segundus.

— O! spuse domnul Honeyfoot, apoi căzu o clipă pe gânduri. Ei bine, doamna din vis era îmbrăcată în albastru, spuneţi? Albastrul semnifică – hmm… — nemurire, castitate şi fidelitate; este culoarea planetei Jupiter şi se reprezintă uneori prin cositor. Ufff! Astfel ajungem la… Unde ajungem?

— Nicăieri, cred, oftă domnul Segundus. Haideţi să mergem mai departe.

Domnul Honeyfoot, care ardea de nerăbdare să vadă mai multe, se arătă de îndată de acord cu această sugestie şi propuse explorarea interiorului Casei Umbrelor.

În lumina orbitoare a soarelui, casa părea doar o umbră înaltă, albastră-verzuie, profilată pe cer. Dar când intrară pe uşă, ajungând în sala mare, domnul Segundus strigă:

— Ah!

— Vai de mine! Acum ce mai e? întrebă domnul Honeyfoot, speriat.

Uşa avea de o parte şi de alta câte o imagine a Regelui Corb, dăltuită în piatră.

— Am văzut toate astea în vis, spuse domnul Segundus.

Ajuns în sala mare, domnul Segundus privi în jur. Oglinzile şi tablourile pe care le visase dispăruseră de mult. Pereţii pe jumătate dărâmaţi erau susţinuţi de tufe de liliac şi soc. Coroanele castanilor şi frasinilor alcătuiau o cupolă verde-argintie ce se unduia şi lăsa să se întrevadă cerul albastru. Ierburi subţiri, aurii, şi tulpini de floarea-cucului alcătuiseră o reţea ce acoperea cadrul gol al ferestrelor tăiate în piatră.

Într-un capăt al încăperii se aflau două siluete nedesluşite, scăldate în lumina soarelui. Pe podea erau

împrăştiate câteva obiecte ciudate, ca nişte rămăşiţe ale vreunei activităţi magice: bucăţi de hârtie pe care erau scrise fragmente de vrăji, un vas de argint plin cu apă şi o lumânare arsă pe jumătate într-un sfeşnic străvechi de alamă.

Domnul Honeyfoot le adresă un salut politicos celor două siluete nedesluşite; una din ele îi răspunse pe un ton grav şi la fel de politicos, dar cealaltă scoase pe dată un strigăt:

— Henry, el e! El e! E chiar bărbatul pe care ţi l-am descris! Nu vezi? Un bărbat mărunţel, cu ochii şi părul atât de negre încât ai putea zice că e italian – dar văd că în păr are şi fire argintii. Iar expresia feţei atât de liniştită şi sfioasă, încât nu poate fi decât a unui englez! O haină veche, prăfuită şi plină de petice, cu manşetele roase – dar cu firele de urzeală tăiate cu grijă, ca să nu se cunoască. Ah! Henry, cu siguranţă acesta e omul! Hei, domnule! strigă el brusc către domnul Segundus. Ce explicaţie puteţi să-mi daţi?

Bietul domn Segundus se simţi cuprins de uimire auzind din gura unui străin o descriere atât de minuţioasă a sa şi a hainei pe care o purta – şi ce descriere supărătoare! Câtuşi de puţin politicoasă. În timp ce-şi aduna gândurile, în căutarea unui răspuns, cel care-l interpelase păşi în umbra unui frasin ce crescuse într-o spărtură a zidului dinspre apus al încăperii; atunci domnul Segundus îl văzu pentru întâia dată, în realitate, pe Jonathan Strange.

Ezitând întrucâtva (căci îşi dădea seama ce straniu trebuie să sune spusele sale) domnul Segundus zise:

— Cred, domnule, că v-am visat.

Auzind aceasta, Strange se înfurie şi mai tare:

— Nu, domnule, eu v-am visat pe dumneavoastră! Era visul meu, pe care l-am invocat într-adins. Am dovezi şi martori că visul era al meu. Domnul Woodhope, spuse el arătând către însoţitorul său, a fost alături de mine. Iar domnul Woodhope este preot – are o parohie în Gloucestershire – aşa că mă îndoiesc că ar îndrăzni cineva să-i pună spusele la îndoială! Înclin să cred că în Anglia un domn are dreptul la intimitatea propriilor vise. Îmi închipui că avem şi o lege în acest sens, iar dacă nu avem, Parlamentul ar trebui să

instituie una cât mai curând! Nu se face deloc să intri nepoftit în visul altuia, încheie Strange şi se opri ca să-şi tragă răsuflarea.

— Domnule! strigă domnul Honeyfoot înfierbântat. Trebuie să vă rog să-i vorbiţi mai respectuos acestui gentilom. Nu aţi avut norocul de a-l cunoaşte aşa cum îl cunosc eu, însă, dacă veţi avea această onoare, veţi afla că nimic nu-i stă mai puţin în fire decât dorinţa de a-i deranja pe semenii lui în vreun fel.

Strange scoase o scurtă exclamaţie, arătându-şi exasperarea.

— E într-adevăr foarte ciudat să pătrundă cineva în visul altcuiva, spuse Henry Woodhope. Cu siguranţă că n-a fost vorba de acelaşi vis, totuşi?

— O! Ba mă tem că a fost, oftă domnul Segundus. Din prima clipă în care am pătruns în această grădină am avut senzaţia că e plină de uşi invizibile; iar eu am pătruns pe rând prin toate aceste uşi, până în clipa în care am adormit şi l-am văzut pe domnul aici de faţă. Eram într-o stare de confuzie teribilă. Ştiam că altcineva, şi nu eu a deschis toate acele uşi, dar nu mi-a păsat. Nu voiam decât să văd ce se află dincolo de ele.

Henry Woodhope îl privi lung pe domnul Segundus, parcă fără să înţeleagă pe deplin spusele acestuia.

— Şi totuşi, nu cred că poate fi vorba de *acelaşi* vis, îi explică el domnului Segundus, ca şi cum i s-ar fi adresat unui copil greu de cap. Ce aţi visat?

— Am visat o doamnă într-o rochie albastră, spuse domnul Segundus. Am presupus că e domnişoara Absalom.

— *Bineînţeles* că era domnişoara Absalom, strigă Strange şi mai exasperat, de parcă pomenirea unui lucru atât de evident era mai mult decât putea îndura el. Însă din păcate această domnişoară avea întâlnire cu un singur domn. Aşa că, atunci când a văzut doi, s-a simţit, fireşte, tulburată, şi a dispărut imediat. Clătinând din cap, Strange urmă:

— Nu cred să existe mai mult de cinci oameni în toată Anglia care să aibă vreo urmă măcar de talent pentru magie; şi iată că unul dintre ei a trebuit să apară aici şi să-mi întrerupă întâlnirea cu fata lui Absalom.

Nu-mi vine să cred. Sunt omul cel mai ghinionist din ţară. Dumnezeu ştie cât m-am străduit ca să pot avea acel vis. Mi-a luat nu mai puţin de trei săptămâni de eforturi neîntrerupte, noapte şi zi, ca să realizez vrăjile pentru invocare, cât despre…

— Dar e minunat! îl întrerupse domnul Honeyfoot. E magnific! Ah! Nici măcar Mr Norrell n-ar reuşi să facă aşa ceva!

— O, spuse Strange, întorcându-se către domnul Honeyfoot. Nu e chiar atât de dificil cum vă închipuiţi. Mai întâi trebuie trimisă o invitaţie domnişoarei – şi se poate face asta folosind orice vrajă de invocare. Eu m-am folosit de Ormskirk[53]. E drept că partea mai dificilă a fost să adaptez vraja lui Ormskirk pentru a face ca domnişoara Absalom şi cu mine să apărem amândoi în visul meu în acelaşi timp – lucrarea lui Ormskirk e atât de dezlânată, încât persoana pe care vrei să o invoci poate foarte bine să ajungă în cu totul altă parte şi în cu totul alt moment, crezând totuşi că şi-a îndeplinit obligaţiile – recunosc că *asta* n-a fost deloc o sarcină uşoară. Şi totuşi, nu pot spune că sunt nemulţumit de rezultat. După aceea a trebuit să fac o vrajă prin care să cad într-un somn magic. Auzisem, desigur, că există astfel de vrăji, dar mărturisesc că eu, unul, n-am văzut niciodată vreuna; aşa că, fireşte, a trebuit să inventez chiar eu un descântec – nu e unul prea grozav, dar ce era să fac?

— Doamne sfinte! strigă domnul Honeyfoot. Vreţi să spuneţi că toată magia pe care aţi folosit-o este inventată chiar de dumneavoastră?

— Ah! Păi, spuse domnul Strange, ce să zic… l-am avut la dispoziţie pe Ormskirk – l-am folosit pe Ormskirk ca punct de plecare pentru tot ce am făcut.

— O! Dar oare Hether-Gray n-ar fi constituit un punct de plecare mai bun decât Ormskirk? întrebă domnul Segundus.[54] Iertaţi-mă. Nu sunt magician practicant, însă am fost întotdeauna de părere că Hether-Gray e mai de încredere decât Ormskirk.

— Chiar aşa? spuse Strange. Am auzit, desigur, de Hether-Gray. Am început de curând o corespondenţă cu un domn din Lincolnshire care spune că are un

exemplar din *Anatomia unui minotaur* a lui Hether-Gray. Deci spuneţi că Hether-Gray merită cercetat?

Domnul Honeyfoot declară atunci că lucrurile nu stăteau deloc aşa: cartea lui Hether-Gray era o colecţie de aiureli înfiorătoare; domnul Segundus îşi exprimă dezaprobarea, iar Strange deveni din ce în ce mai interesat de discuţie, uitând că ar trebui să fie supărat pe domnul Segundus.

Dar cine oare ar fi putut rămâne supărat pe domnul Segundus? E adevărat că există pe lume oameni în stare să urască bunătatea şi amabilitatea, oameni pe care îi irită blândeţea – însă pot spune, cu bucurie, că Jonathan Strange nu făcea parte dintre aceştia. Domnul Segundus se scuză pentru că provocase eşecul vrăjii, iar Strange, cu un zâmbet şi o plecăciune, îi spuse domnului Segundus să nu se mai gândească la asta.

— N-am să vă întreb, domnule, îi spuse Strange domnului Segundus, dacă sunteţi magician. Uşurinţa cu care pătrundeţi în visele altora vorbeşte de la sine despre puterile pe care le aveţi. Apoi Strange se întoarse către domnul Honeyfoot. Dar dumneavoastră, domnule, sunteţi tot magician?

Bietul domn Honeyfoot! O întrebare atât de directă, ţintind într-un loc atât de sensibil! În sufletul său se considera tot magician şi nu-i plăcea deloc să i se reamintească pierderea suferită. Răspunse că *fusese* magician până în urmă cu câţiva ani, nu mulţi. Însă fusese obligat să renunţe, cu totul împotriva propriilor dorinţe. Studiul magiei – al magiei adevărate englezeşti – era, după părerea sa, cea mai nobilă ocupaţie cu putinţă.

Strange îl privi oarecum surprins.

— Mă tem că nu vă înţeleg. Cum a putut cineva să vă facă să renunţaţi la studii, împotriva voinţei dumneavoastră?

Atunci domnul Segundus şi domnul Honeyfoot îi povestiră că fuseseră membri ai Societăţii Savante a Magicienilor din York şi că această societate fusese distrusă de Mr Norrell.

Domnul Honeyfoot îl întrebă pe Strange ce părere are despre Mr Norrell.

— O! spuse Strange zâmbind. Mr Norrell e sfântul protector al librarilor englezi.

— Domnule? spuse domnul Honeyfoot.

— O! spuse Strange. Numele lui Mr Norrell se aude în orice loc în care se face comerţ cu cărţi, de la Newcastle până la Penzance. Librarul zâmbeşte, face o plecăciune şi spune: „Vai, domnule, aţi venit prea târziu! *Am avut* foarte multe cărţi despre magie şi istorie. Însă le-am vândut pe toate unui gentilom foarte învăţat din Yorkshire." Iar gentilomul cu pricina e întotdeauna Norrell. Sigur, poţi cumpăra, dacă doreşti, cărţile lăsate în urmă de Norrell. În general am descoperit că volumele ce rămân după trecerea lui Mr Norrell sunt excelente pentru aprinsul focului.

Domnul Segundus şi domnul Honeyfoot erau, fireşte, extrem de dornici să-l cunoască mai bine pe Jonathan Strange, iar acesta părea la fel de nerăbdător să stea de vorbă cu cei doi. Prin urmare, după ce se făcu schimbul obişnuit de întrebări şi răspunsuri („Unde staţi?" „A! La Hanul George, în Avebury." „Asta e de-a dreptul uimitor. Şi noi la fel."), s-au hotărât imediat să meargă toţi patru înapoi la Avebury şi să ia cina împreună.

În timp ce părăseau Casa Umbrelor, Strange se opri o clipă lângă uşa străjuită de Regele Corb şi îi întrebă pe domnul Segundus şi pe domnul Honeyfoot dacă vizitaseră Newcastle, fosta capitală a Regelui, aflată în nord. Niciunul din cei doi nu fusese vreodată acolo.

— Uşi ca aceasta găseşti acolo la tot pasul, spuse Strange. Primele au fost sculptate pe vremea când Regele era încă în Anglia. În oraşul acela ai senzaţia că, oriunde ai fi, îl vezi pe Rege apărând dinspre vreo arcadă întunecată şi prăfoasă şi venind înspre tine, spuse Strange cu un zâmbet silit.

Însă are întotdeauna chipul pe jumătate ascuns şi nu-ţi vorbeşte niciodată.

La ora cinci, cei patru se aşezară să cineze în salonul de la Hanul George. Domnul Honeyfoot şi domnul Segundus găsiră compania lui Strange cât se poate de agreabilă, căci era un om plin de viaţă şi vorbăreţ. Pe de altă parte, Henry Woodhope îşi văzu sârguincios de mâncare şi, când termină, aruncă o privire pe fereastră.

Temându-se ca nu cumva acesta să se simtă neglijat, domnul Segundus se întoarse către el şi îl complimentă pentru magia săvârşită de Strange la Casa Umbrelor.

Henry Woodhope se arătă surprins.

— Nu mi-am dat seama că se impun felicitări pentru asta, spuse el. Strange n-a spus că ar fi reuşit îndit ceva ieşit din comun.

— Vai, dragă domnule! exclamă domnul Segundus. Cine ştie cu cât timp în urmă a mai văzut Anglia o asemenea reuşită?

— O! Eu nu mă pricep deloc la magie. Cred că e un lucru foarte la modă – am citit şi eu articole despre magie în ziarele londoneze. Însă un preot nu are prea mult timp de citit. În plus, îl ştiu pe Strange de când eram copii şi ştiu că are o fire cât se poate de capricioasă. Mă uimeşte faptul că toana asta cu magia a ţinut atât de mult. Sunt sigur că se va sătura şi de ea în curând, aşa cum s-a săturat de toate celelalte. Spunând acestea, Henry Woodhope se ridică de la masă şi spuse că se duce să se plimbe puţin prin sat. Le ură bună seara domnului Honeyfoot şi domnului Segundus, apoi plecă.

— Bietul Henry, spuse Strange, odată domnul Woodhope plecat. Cred că l-am plictisit îngrozitor.

— Foarte frumos din partea prietenului dumneavoastră că vă însoţeşte într-o călătorie al cărei scop nu-l interesează câtuşi de puţin, spuse domnul Honeyfoot.

— O, desigur! spuse Strange. Dar, vedeţi dumneavoastră, a trebuit să vină cu mine pentru că se plictisea teribil acasă. Henry a venit să stea la noi câteva săptămâni, dar locuim într-o zonă foarte retrasă şi mă tem că eu sunt foarte ocupat cu studiul.

Domnul Segundus îl întrebă pe domnul Strange când începuse să studieze magia.

— În primăvară, anul trecut.

— O, dar cât de departe aţi ajuns! strigă domnul Honeyfoot. Şi asta în mai puţin de doi ani! Dragă domnule Strange, asta e de-a dreptul remarcabil!

— Ah! Credeţi? Mie mi se pare că n-am făcut mai nimic. Însă nici n-am avut cui să-i cer un sfat. Sunteţi primii confraţi magicieni pe care i-am întâlnit până

acum, şi vă avertizez că am de gând să vă ţin treji jumătate din noapte, ca să-mi răspundeţi la întrebări.

— Vom fi încântaţi să vă ajutăm cum putem, spuse domnul Segundus. Dar mă îndoiesc că vom putea să vă fim de prea mult folos. N-am fost niciodată altceva decât simpli magicieni *teoreticieni.*

— Sunteţi mult prea modest, declară Strange. Gândiţi-vă, de pildă, cât de mult aţi citit în comparaţie cu mine.

Atunci, domnul Segundus începu să pomenească autori de care Strange probabil că nu auzise, iar Strange îşi nota numele acestora şi titlurile lucrărilor într-o manieră destul de haotică: uneori scria într-un carneţel, alteori pe spatele notei de plată, o dată chiar pe dosul palmei. Apoi începu să-i pună domnului Segundus tot felul de întrebări despre aceste cărţi.

Bietul domn Honeyfoot! Ce mult îşi dorea să ia şi el parte la această conversaţie interesantă! Şi cum *lua,* de fapt, parte la ea, căci nu reuşea să se păcălească decât pe sine cu micile lui stratageme.

— Spuneţi-i să citească *Limbajul păsărilor* de Thomas Lanchester, spuse el, adresându-i-se domnului Segundus, nu lui Strange. Oh! spuse el. Ştiu că dumneavoastră nu aveţi o părere prea grozavă despre ea, dar eu cred că se pot învăţa multe lucruri din Lanchester.

Aici domnul Strange le spuse că ştia sigur că în Anglia, cu nu mai mult de cinci ani în urmă, existaseră patru exemplare din *Limbajul păsărilor:* una la un librar din Gloucester; una în biblioteca particulară a unui gentilom magician din Kendal; una aflată în proprietatea unui fierar de pe lângă Penzance, care o primise ca plată parţială pentru repararea unei porţi de fier; şi încă una, care masca o gaură dintr-o fereastră, în şcoala pentru băieţi aflată în incinta Catedralei din Durham.

— Bine, şi acum unde sunt? strigă domnul Honeyfoot. De ce nu aţi cumpărat şi dumneavoastră un exemplar?

— De fiecare dată când am ajuns în unul dintre aceste patru locuri am aflat că Norrell fusese acolo înaintea mea; le-a cumpărat el pe toate patru, spuse

domnul Strange. N-am dat niciodată ochii cu acest om, şi totuşi îmi pune beţe în roate neîncetat. De aceea m-am gândit la planul acesta, de a invoca spiritul unui magician mort, căruia să-i pot pune câteva întrebări. M-am gândit că o *doamnă* s-ar putea arăta mai înţelegătoare faţă de mine, aşa că am ales-o pe domnişoara Absalom.[55]

Domnul Segundus clătină din cap.

— Ca modalitate de a obţine cunoştinţe, aceasta mi se pare mai degrabă dramatică decât convenabilă. Nu puteţi găsi o cale mai simplă? La urma urmei, în Era de Aur a magiei englezeşti cărţile erau mult mai rare decât acum; şi totuşi, erau destui care deveneau magicieni.

— Am studiat istoria şi biografiile *Aureaţilor* pentru a afla de unde au început ei, spuse Strange; se pare că, în vremea aceea, când cineva descoperea că are o oarecare înclinaţie spre magie se ducea de îndată la un magician mai în vârstă şi mai experimentat şi se oferea să devină învăţăcelul acestuia.[56]

— Atunci trebuie să-i cereţi ajutorul lui Mr Norrell! strigă domnul Honeyfoot. Da, asta trebuie să faceţi. O, da, ştiu, spuse el, văzând că domnul Segundus era pe cale să obiecteze, Norrell e oarecum rezervat. Şi ce dacă? Sunt sigur că domnul Strange va reuşi să-l facă să-şi învingă timiditatea. Cu toate defectele lui, Norrell nu e prost deloc; cu siguranţă că-şi va da seama ce mult îl poate ajuta un asemenea asistent!

Domnul Segundus avea multe obiecţii de adus împotriva acestei idei, mai ales faptul ştiut că Mr Norrell nutrea o puternică aversiune faţă de orice alţi magicieni; însă domnul Honeyfoot, cu entuziasmul şi nerăbdarea sa, se îndrăgosti pe dată de proaspăta sa idee; prin urmare, era convins că nu poate exista niciun obstacol în calea ei.

— O! Recunosc, spuse el, Norrell nu s-a arătat niciodată îngăduitor faţă de noi, magicienii *teoreticieni.* Însă sunt convins că va avea o atitudine cu totul diferită faţă de un *egal* al său.

Şi lui Strange părea să-i placă ideea; era, fireşte, curios să-l vadă pe Mr Norrell. Domnul Segundus începu să creadă că Strange luase deja o hotărâre în

această privinţă, aşa că se lăsă şi el convins, încetul cu încetul.

— E o zi mare pentru Marea Britanie, domnule! strigă domnul Honeyfoot. Gândiţi-vă numai cât de multe a realizat deja un singur magician! Vă daţi seama câte vor face doi? Strange şi Norrell! O, sună foarte bine! Apoi domnul Honeyfoot mai spuse de câteva ori „Strange şi Norrell" atât de surescitat, încât Strange începu să râdă cu poftă.

Însă, ca multe firi blânde, domnul Segundus avea tendinţa de a se răzgândi destul de uşor. În timp ce domnul Strange se afla în faţa lui, înalt, zâmbitor şi încrezător, domnul Segundus rămase convins că geniul lui Strange avea să primească recunoaşterea meritată – fie cu ajutorul lui Mr Norrell, fie în ciuda împotrivirii acestuia; însă în dimineaţa următoare, după ce Strange şi Henry Woodhope plecaseră, domnul Segundus îşi reaminti de toţi magicienii pe care Mr Norrell se străduise din răsputeri să-i distrugă şi începu să se întrebe dacă nu cumva, împreună cu domnul Honeyfoot, îl îndreptase pe Strange pe un drum greşit.

— Nu pot să nu mă gândesc, spuse el, că ar fi fost mult mai bine dacă îi spuneam domnului Strange să se ferească de Mr Norrell. În loc să-l sfătuim să-l caute pe Norrell, mai bine îi spuneam să se ascundă!

Însă domnul Honeyfoot nu era deloc de acord.

— Gentilomilor nu le place să se ascundă, spuse el, iar dacă Mr Norrell are de gând să-i facă vreun rău domnului Strange – lucru de care mă îndoiesc profund – sunt sigur că domnul Strange va afla primul.

24

Alt magician

Septembrie 1809

Domnul Drawlight se întoarse uşor în scaun, zâmbi şi spuse:

— Se pare, domnule, că aveţi un rival.

Înainte ca Mr Norrell să găsească un răspuns potrivit, Lascelles întrebă cum se numeşte respectivul.

— Strange, spuse Drawlight.

— Nu-l cunosc, spuse Lascelles.

— O! strigă Drawlight. Sunt sigur că-l ştii. Jonathan Strange, din Shropshire. Două mii de lire pe an.

— Habar n-am despre cine vorbeşti. Ah, stai aşa! Nu e cel care, pe când era student la Cambridge, a speriat pisica rectorului de la Corpus Christi?

Drawlight încuviinţă că, într-adevăr, despre el era vorba. Lascelles şi-l aminti de îndată şi începură amândoi să râdă.

În acest timp, Mr Norrell rămăsese tăcut ca o stană de piatră. Prima remarcă făcută de Drawlight venise ca o lovitură teribilă pentru el. Se simţea ca şi cum Drawlight s-ar fi întors şi l-ar fi lovit – sau ca şi cum un personaj dintr-un tablou, sau poate o masă sau un scaun, s-ar fi întors şi l-ar fi lovit. Şocul suferit aproape că-i tăiase respiraţia; era convins că i se va face rău. Nici nu îndrăznea să se gândească ce va spune în continuare Drawlight – poate va pomeni ceva despre puteri mai mari – sau despre săvârşirea unor miracole pe lângă care cele ale lui Mr Norrell ar părea demne de milă. Şi cât de mult se străduise să se asigure că nu are cum să apară vreun rival! Se simţea aidoma celui care, înainte de culcare, se asigură personal că toate uşile şi ferestrele casei îi sunt încuiate, ca după aceea să audă zgomot de paşi la etaj.

Însă, auzind urmarea conversaţiei, aceste sentimente neplăcute se diminuară şi Mr Norrell începu să-şi mai vină în fire. Auzind că Drawlight şi Lascelles pomenesc de călătoriile de plăcere ale domnului

Strange la Brighton, de vizitele lui la Bath şi de moşia domnului Strange din Shropshire, Mr Norrell crezu că înţelege ce fel de om e acest Strange: un bărbat monden şi superficial, nu foarte diferit de Lascelles însuşi. Aşa stând lucrurile (îşi spuse Mr Norrell), nu era oare mai probabil ca replica „Aveţi un rival" să-i fi fost adresată nu lui, ci lui Lascelles? Acest Strange (se gândi Mr Norrell) era probabil rivalul lui Lascelles în cine ştie ce problemă de amor. Norrell îşi privi mâinile, încleştate în poală, şi zâmbi cu gândul la propria-i agitaţie.

— Aşa deci, spuse Lascelles, Strange e acum magician?

— O! spuse Drawlight, întorcându-se către Mr Norrell. Sunt convins că nici cei mai dragi prieteni ai lui n-ar îndrăzni să-i compare talentul cu cel al stimabilului nostru Mr Norrell. Însă am impresia că lumea are o părere destul de bună despre el la Bristol şi la Bath. Acum se află la Londra. Prietenii lui speră că veţi avea bunătatea de a-i acorda o întrevedere – şi aş dori şi eu să-mi exprim dorinţa de a fi de faţă la întâlnirea dintre doi practicieni ai marii arte a magiei.

Mr Norrell ridică încet privirea.

— Mă voi întâlni bucuros cu domnul Strange, spuse el.

Domnul Drawlight nu a fost nevoit să aştepte prea mult până să asiste la întreverea plină de importanţă dintre cei doi magicieni (spre norocul lui, căci domnului Drawlight nu-i plăcea deloc aşteptarea). A fost trimisă o invitaţie, iar Lascelles şi Drawlight au avut grijă să fie amândoi de faţă la vizita făcută de domnul Strange lui Mr Norrell.

Musafirul se dovedi mai puţin tânăr şi frumos decât se temuse Mr Norrell. Era trecut de douăzeci şi cinci de ani şi, dacă se acceptă judecata unui bărbat în această privinţă, câtuşi de puţin frumos. Cu totul neaşteptat, însă, a fost faptul că domnul Strange venise însoţit de o femeie tânără şi frumoasă: doamna Strange.

Mr Norrell începu prin a-l întreba pe Strange dacă îşi adusese scrierile. După spusele lui, i-ar fi făcut mare plăcere să le citească,

— Scrierile mele? spuse Strange, apoi se opri o clipă. Mă tem, domnule, că nu ştiu la ce vă referiţi. Eu nu am scris nimic.

— Ah! spuse Mr Norrell. Domnul Drawlight mi-a spus că aţi fost rugat să scrieţi ceva pentru *The Gentleman's Magazine,* dar poate că…

— A, da! spuse Strange. Aproape că uitasem. Nichols m-a asigurat că va avea nevoie de material abia de vineri într-o săptămână.

— De vineri într-o săptămână, şi încă nu v-aţi apucat! spuse Mr Norrell, sincer uimit.

— O! spuse Strange. Părerea mea e că soluţia ideală e să treci cât mai repede astfel de idei din cap pe hârtie, apoi să le trimiţi imediat la tipărit. Şi cred, domnule, îi zâmbi el prietenos lui Mr Norrell, că şi dumneavoastră sunteţi de aceeaşi părere.

Mr Norrell, care încă nu reuşise să treacă absolut nimic din cap pe hârtie, iar să trimită ceva la tipărit nici atât, care se afla într-un perpetuu stadiu intermediar cu toate proiectele sale de publicare, nu spuse nimic.

— Cât despre subiectul pe care îl voi aborda, urmă Strange, nu ştiu încă sigur ce va fi, dar probabil că voi combate articolul lui Portishead apărut în *Magicianul modern.*[57] L-aţi văzut, domnule? O săptămână am fost furios din cauza lui. Portishead încearcă să demonstreze că magicienii moderni nu trebuie să aibă nimic de-a face cu spiriduşii. Una e să recunoşti că am pierdut orice putere de a mai convoca astfel de spirite – şi cu totul altceva să renunţi cu totul la intenţia de a le mai cere vreodată ajutorul! Găsesc deosebit de iritante astfel de mofturi. Un lucru şi mai extraordinar, însă, e faptul că n-am văzut nicăieri vreo critică a articolului lui Portishead. Acum, când aproape că s-a constituit o comunitate a magicienilor, cred că ar fi o mare greşeală să trecem cu vederea asemenea idioţenii.

Strange, având probabil impresia că vorbise destul, se opri, aşteptând o reacţie din partea celorlalţi.

O clipă sau două mai târziu, domnul Lascelles spuse că lordul Portishead scrisese acel articol la cererea şi cu aprobarea expresă a lui Mr Norrell.

— A, da? spuse Strange, cu o expresie uluită.

Preţ de câteva momente nu mai spuse nimeni nimic; apoi Lascelles, cu glasul onctuos, întrebă cum se mai poate învăţa magie în ultima vreme.

— Din cărţi, spuse Strange.

— Ah, domnule! strigă Mr Norrell. Cât mă bucur să vă aud că spuneţi asta! Vă implor, nu pierdeţi vremea încercând să apucaţi pe altă cale; dedicaţi-vă toată energia cititului! E un sacrificiu care merită făcut!

Strange îi aruncă lui Mr Norrell o privire oarecum ironică, apoi spuse.

— Din păcate, m-am lovit prea adesea de un obstacol însemnat: lipsa cărţilor. Cred că nici nu vă închipuiţi, domnule, cât de puţine cărţi de magie se mai găsesc în prăvăliile din Anglia. Toţi librarii spun acelaşi lucru: acum câţiva ani erau destule, dar între timp…

— Chiar aşa? îl întrerupse grăbit Mr Norrell. Ce lucru ciudat, nu-i aşa?

Urmară apoi câteva clipe de tăcere încordată. Doi magicieni ai erei moderne se aflau în aceeaşi încăpere. Unul mărturisea că nu are cărţi; iar celălalt, după cum se ştia prea bine, avea biblioteci pline. Potrivit unor reguli de politeţe elementară, Mr Norrell ar fi trebuit să se ofere să-l ajute pe Strange, măcar de formă; dar Mr Norrell nu spuse nimic.

— Probabil că împrejurarea care v-a făcut să alegeţi profesia de magician a fost una foarte ciudată, spuse domnul Lascelles după o vreme.

— Într-adevăr, răspunse Strange, cât se poate de ciudată.

— De ce nu ne povestiţi ce s-a întâmplat?

Strange schiţă un surâs maliţios.

— Sunt convins că Mr Norrell va fi încântat să afle că motivul pentru care am devenit magician este chiar domnia lui. Se poate spune chiar că Mr Norrell m-a făcut magician.

— Eu? strigă Mr Norrell, îngrozit.

— Adevărul, domnule, spuse repede Arabella Strange, este că încercase totul – agricultură, poezie, fierărie. Un an întreg a trecut de la o ocupaţie la alta, fără să se oprească la niciuna. Mai devreme sau mai târziu trebuia să ajungă şi la magie.

Se lăsară iar câteva clipe de tăcere, apoi Strange spuse:

— Nu ştiam că lordul Portishead scrie sub îndrumarea dumneavoastră, domnule. Sunteţi atât de bun să-mi explicaţi ceva? Am citit toate eseurile domniei sale publicate în *Prietenii magiei englezeşti* şi în *Magicianul modem,* dar nicăieri nu e pomenit Regele Corb. Omisiunea aceasta e atât de izbitoare, încât am început să cred că e deliberată.

Mr Norrell încuviinţă.

— Am, printre altele, ambiţia de a face ca numele acesta să cadă în deplina uitare pe care o merită, spuse el.

— Bine, dar fără Regele Corb n-ar exista nici magie, nici magicieni, nu e aşa, domnule?

— Într-adevăr, asta se crede în general. Dar, chiar dacă ar fi adevărat – lucru pe care sunt departe de a-l accepta – Regele Corb a pierdut demult orice drept la stima noastră. Spuneţi, care au fost primele lucruri pe care le-a făcut, odată ajuns în Anglia? A pornit la război împotriva regelui legitim al Angliei şi i-a luat jumătate din regat! Vi se pare recomandabil, domnule Strange, să spunem lumii că ne-am ales drept model un astfel de om? Că *el* e cel dintâi dintre noi? Oare astfel vom câştiga respectul lumii faţă de profesiunea noastră? Aşa îi vom convinge pe miniştrii regelui să ne acorde încredere? Cred că nu! Nu, domnule Strange, dacă nu putem face în aşa fel încât numele lui să se cufunde în uitare, atunci datoria noastră – a dumneavoastră şi a mea deopotrivă – este să spunem sus şi tare cât de mult îl urâm! Lumea întreagă trebuie să afle câtă silă simţim faţă de firea lui vicioasă şi faţă de faptele urâte pe care le-a săvârşit!

Era limpede că între cei doi magicieni exista o nepotrivire gravă de păreri şi temperamente, iar Arabella Strange părea să creadă că nu are rost ca cei doi să mai zăbovească în aceeaşi încăpere, iritându-se reciproc. Ea şi Strange plecară foarte repede.

Domnul Drawlight a fost, desigur, primul care şi-a exprimat părerea despre noul magician.

— Ei bine, spuse el, chiar *înainte* ca uşa să se închidă după Strange. Nu ştiu ce părere aveţi

dumneavoastră, dar eu n-am fost în viaţa mea mai uluit! Mi-au spus mai mulţi că ar fi un bărbat frumos. Oare ce-a fost în mintea lor, mă întreb? La nasul pe care îl are, unde mai pui şi părul! Acest roşcat bătând în maroniu e o culoare atât de capricioasă – nu rezistă deloc – sunt convins că am văzut nişte fire argintii. Şi totuşi, nu poate să aibă mai mult de treizeci, poate treizeci şi doi de ani. Ea, pe de altă parte, e absolut încântătoare! Câtă însufleţire! Ce minunate bucle castanii, atât de drăguţ aranjate! Dar aş spune că e mare păcat că nu s-a străduit mai mult să afle care e moda în Londra. Muselina înflorată pe care o purta era încântătoare, fără îndoială, dar mi-ar plăcea să o văd îmbrăcată cu ceva mai şic – de pildă, mătase verde-pădure împodobită cu panglici şi mărgele negre. Sigur, asta e doar o primă impresie – poate că atunci când o voi revedea, voi avea o cu totul altă părere.

— Credeţi că lumea va fi curioasă în ceea ce-l priveşte? întrebă Mr Norrell.

— O, cu siguranţă! spuse domnul Lascelles.

— Ah! spuse Mr Norrell. În cazul acesta, să ştiţi că mă tem foarte tare – domnule Lascelles, v-aş fi recunoscător pentru un sfat – mă tem foarte tare ca nu cumva lordul Mulgrave să-i solicite domnului Strange o întrevedere. Dorinţa arzătoare a domniei sale de a folosi magia în război – lăudabilă, de altfel, desigur – a avut efectul neplăcut de a-l încuraja să citească tot soiul de tomuri de istorie a magiei şi să-şi formeze opinii despre lucrurile găsite acolo. Prin urmare, a pus la cale un plan: invocarea unor vrăjitoare care să mă ajute să-i înfrâng pe francezi – cred că se gândeşte la acele fiinţe pe jumătate femei, pe jumătate zâne cărora oamenii răi le cereau în trecut ajutorul atunci când voiau să le facă rău semenilor lor – vrăjitoare de felul celor descrise de Shakespeare în *Macbeth.* Mi-a cerut să invoc trei sau patru astfel de fiinţe, iar atunci când l-am refuzat n-a fost deloc mulţumit. Magia modernă poate face multe, dar invocarea unor vrăjitoare poate duce la o sumedenie de necazuri. Acum însă mă tem ca nu cumva să-l cheme pe domnul Strange şi să-i dea lui aceeaşi sarcină. Domnule Lascelles, nu credeţi că ar putea să facă asta? Iar domnul Strange ar putea încerca

să-i îndeplinească rugămintea, fără să-şi dea seama de pericolele ce ne pândesc. Poate că ar trebui să-i scriu lui Sir Walter şi să-l rog să stea de vorbă cu lordul Mulgrave – să-l avertizeze în legătură cu domnul Strange.

— O! spuse Lascelles. Nu cred că e cazul. Dacă *dumneavoastră* sunteţi de părere că magia practicată de domnul Strange este primejdioasă, sunt convins că se va afla asta peste tot, în curând.

Mai târziu în cursul aceleiaşi zile, s-a dat o cină în cinstea lui Mr Norrell într-o locuinţă aflată pe strada Great Titchfield; domnul Drawlight şi domnul Lascelles au fost şi ei de faţă. Nu a durat prea mult până când lui Mr Norrell i s-a cerut părerea despre magicianul din Shropshire.

— Domnul Strange, spuse Mr Norrell, pare a fi o persoană foarte plăcută şi un magician plin de talent, care poate aduce un plus de valoare profesiunii noastre – o profesiune care, în ultima vreme, a rămas destul de săracă în reprezentanţi.

— Domnul Strange pare să aibă nişte noţiuni destul de ciudate despre magie, spuse Lascelles. Nu şi-a dat osteneala să afle care sunt ideile moderne legate de acest subiect – şi aici mă refer, desigur, la ideile lui Mr Norrell, care au uimit lumea întreagă prin claritatea şi precizia lor.

Domnul Drawlight îşi exprimă încă o dată părerea că părul domnului Strange avea o culoare prea puţin rezistentă şi că rochia doamnei Strange, deşi nu tocmai la modă, era croită dintr-o muselină încântătoare.

În timp ce avea loc această conversaţie, un alt grup de persoane (printre care şi domnul şi doamna Strange) se aşezau să cineze într-o sufragerie mai modestă, dintr-o locuinţă aflată în Piaţa Charterhouse. Prietenii familiei Strange erau, fireşte, nerăbdători să afle ce părere îşi făcuseră cei doi despre marele Mr Norrell.

— Zice că speră ca Regele Corb să fie în curând uitat pe deplin, spuse Strange plin de uimire. Ce ziceţi de asta? Un magician care speră ca Regele Corb să fie uitat în curând! La fel de absurd mi s-a părea dacă s-ar descoperi că arhiepiscopul de Canterbury face eforturi

în secret să anuleze toate cunoştinţele omenirii despre Sfânta Treime.

— E ca un muzician care ar dori să facă uitate creaţiile domnului Handel, fu de acord o doamnă cu turban pe cap, ce mânca anghinare cu migdale.

— Sau un negustor de peşte care speră să convingă lumea că marea nu există, spuse un domn, servindu-se cu o porţie zdravănă de chefal în sos de vin.

Ceilalţi meseni continuară să dea exemple asemănătoare de purtare nebunească, şi toţi începură să râdă, mai puţin Strange, care îşi privea încruntat farfuria.

— Credeam că ai de gând să-i ceri lui Mr Norrell să te ajute, spuse Arabella.

— Cum aş fi putut face asta? N-ai văzut că ne-am contrazis încă din prima clipă a întrevederii? strigă Strange. Nu mă simpatizează. Şi nici eu pe el.

— Nu te simpatizează! Nu, poate că n-a simţit *simpatie* faţă de tine. Însă, tot timpul cât am stat acolo, nu şi-a luat ochii de la tine. Parcă voia să te mănânce din priviri. Cred că se simte singur. A petrecut atâţia ani îngropat în studiu şi n-a avut pe nimeni care să-l înţeleagă. Cu siguranţă nu poate să stea de vorbă cu bărbaţii aceia neplăcuţi – am uitat cum îi cheamă. Dar acum, că te-a văzut – şi şi-a dat seama că ar putea sta de vorbă cu tine – ei bine, mi s-ar părea foarte ciudat să nu te mai cheme o dată la el.

Pe strada Great Titchfield, Mr Norrell puse jos furculiţa şi îşi apăsă şervetul pe buze.

— Desigur, spuse el, trebuie să se străduiască mai mult. L-am îndemnat să se dedice acestei munci.

În Piaţa Charterhouse, Strange spunea:

— M-a îndemnat să mă dedic acestei munci. „Cărei munci?“ l-am întrebat. „Cititului”, mi-a spus el. În viaţa mea n-am fost mai uluit. Puţin mi-a lipsit să-l întreb ce aş putea să citesc, având în vedere că toate cărţile sunt la el.

A doua zi, Strange îi spuse Arabellei că se pot întoarce în Shropshire când doreşte ea – nu, aveau niciun motiv să rămână la Londra. Mai spuse şi că se hotărâse să nu se mai gândească deloc la Mr Norrell. În această privinţă, însă, nu reuşi să se ţină de cuvânt;

în zilele următoare, Arabella fu nevoită nu o dată să asculte o lungă înşiruire a defectelor lui Mr Norrell, atât în plan profesional, cât şi personal.

Între timp, aflat în locuinţa sa din Piaţa Hanover, Mr Norrell îl întreba tot timpul pe domnul Drawlight ce face domnul Strange, pe cine vizitează şi ce părere are lumea despre el.

Domnul Lascelles şi domnul Drawlight erau oarecum alarmaţi din această cauză. Vreme de mai bine de un an se bucuraseră de o influenţă însemnată asupra magicianului şi, în calitate de prieteni ai acestuia, erau curtaţi de amirali, generali, politicieni şi, în general, de oricine dorea să cunoască părerea lui Mr Norrell despre cutare lucru sau voia ca Mr Norrell să le îndeplinească vreo rugăminte. Gândul că apăruse un alt magician, care ar fi putut dezvolta o relaţie mult mai strânsă cu Mr Norrell decât ar fi reuşit vreodată Drawlight şi Lascelles, care ar fi putut să preia rolul de consilier al lui Mr Norrell, le era foarte neplăcut celor doi. Domnul Drawlight îi spuse domnului Lascelles că Norrell trebuia convins să nu se mai gândească la magicianul din Shropshire; iar domnul Lascelles, deşi firea lui capricioasă nu-l lăsa să-şi exprime vreodată aprobarea deschisă faţă de părerile altuia, se gândea fără îndoială la acelaşi lucru.

Însă, la trei sau patru zile după vizita domnului Strange, Mr Norrell spuse:

— M-am gândit îndelung la întreaga situaţie şi cred că trebuie să facem ceva pentru domnul Strange. S-a plâns că nu are materiale. Şi, desigur, îmi dau seama că asta poate fi… În fine, m-am hotărât să-i dăruiesc o carte.

— Vai, domnule! strigă Drawlight. Scumpele dumneavoastră volume! Nu trebuie să le daţi altora – mai ales altor magicieni, care ar putea să nu se folosească de ele cu tot atâta înţelepciune ca şi dumneavoastră!

— O! spuse Mr Norrell. Nu mă refeream la una dintre cărţile mele. Mă tem că nu mă pot lipsi de niciuna. Nu, am cumpărat un volum de la Edwards and Skittering pe care vreau să i-l dăruiesc domnului Strange. Mărturisesc că nu mi-a venit uşor să aleg.

Sunt multe cărţi pe care, ca să fiu cinstit, n-aş putea să i le recomand domnului Strange cu cugetul împăcat; încă nu e pregătit pentru ele. Ar prelua de acolo tot felul de idei greşite. Cartea aceasta, spuse Mr Norrell privind tomul cu oarecare înfrigurare, are multe neajunsuri – mă tem că are chiar foarte multe. Domnul Strange nu va afla nimic despre magie de aici. Însă autorul are foarte multe de spus despre studiul susţinut şi despre neajunsurile publicării înainte de vreme – lecţii pe care sper ca domnul Strange să le reţină.

Aşa că Mr Norrell îl invită încă o dată pe Strange la el; ca şi la vizita anterioară, Drawlight şi Lascelles erau de faţă, dar Strange veni singur.

A doua întâlnire se desfăşură în biblioteca din Piaţa Hanover. Strange privi în jur la cantitatea impresionantă de cărţi, dar nu scoase niciun cuvânt. Poate că ajunsese la capătul puterilor, nemaifiind în stare nici măcar să se înfurie. Ambele părţi păreau hotărâte să vorbească şi să se poarte mai cordial.

— Îmi faceţi o mare onoare, domnule, spuse Strange atunci când Mr Norrell îi înmână darul. *Magia englezească* de Jeremy Tott. Începu să răsfoiască volumul, apoi adăugă: Nu am auzit de acest autor.

— Este biografia fratelui său, un istoric al magiei din veacul trecut, pe nume Horace Tott, spuse Mr Norrell.[58] Îi explică apoi lui Strange că volumul conţine nişte lecţii importante despre studiul susţinut şi despre publicarea înainte de vreme, pe care spera să şi le însuşească. Strange zâmbi politicos, făcu o plecăciune şi îşi exprimă convingerea că lectura va fi foarte interesantă.

Domnul Drawlight admiră darul primit de Strange.

Mr Norrell îl privea pe Strange cu o expresie ciudată pe chip, ca şi cum i-ar fi făcut plăcere să stea puţin de vorbă cu el, dar nu ştia cum să înceapă.

Domnul Lascelles îi aminti lui Mr Norrell că lordul Mulgrave de la Amiralitate trebuia să sosească în mai puţin de un ceas.

— Aveţi treabă, domnule, spuse Strange. Nu vă mai reţin. De fapt, am şi eu nişte treburi de rezolvat pe strada Bond, la rugămintea doamnei Strange, şi nu vreau să le neglijez.

— Poate că, într-o zi, vom avea onoarea de a vedea magie înfăptuită de domnul Strange. Îmi place extrem de mult să asist la fapte de magie.

— Poate, spuse Strange.

Domnul Lascelles sună după servitor. Brusc, Mr Norrell spuse:

— Mi-ar face plăcere să văd chiar acum ce magie ştie să înfăptuiască domnul Strange – dacă acesta ne acordă cinstea de a ne face o demonstraţie.

— Oh, spuse Strange, dar ştiţi că nu…

— Mi-aţi face o mare onoare, insistă Mr Norrell.

— Prea bine, spuse Strange. Vă voi arăta cu plăcere ceva. Va fi cam ciudat, poate, în comparaţie cu magia cu care sunteţi obişnuit dumneavoastră. Mă îndoiesc profund, Mr Norrell, că mă pot compara cu dumneavoastră în ceea ce priveşte eleganţa execuţiei.

Mr Norrell făcu o plecăciune.

Strange privi în jur, căutând o idee. Privirea i se opri asupra unei oglinzi aflate în colţul îndepărtat al încăperii, unde lumina nu ajungea niciodată. Puse apoi exemplarul din *Magia englezească* de Jeremy Tott pe masa din bibliotecă, astfel încât reflexia volumului se vedea foarte clar în oglindă. Preţ de câteva clipe privi fix cartea, dar nu se întâmplă nimic. Apoi făcu un gest curios: îşi trecu mâinile prin păr, se apucă de ceafă şi îşi destinse umerii, de parcă încerca să scape de nişte crampe musculare. Apoi zâmbi, cu o expresie de intensă mulţumire de sine.

Lucru destul de ciudat, de altfel, căci cartea arăta exact la fel ca înainte.

Lascelles şi Drawlight, care erau deja obişnuiţi să vadă vrăjile minunate ale lui Mr Norrell – sau să-i asculte pe alţii povestind despre ele – nu se arătară deloc impresionaţi; până şi un iluzionist de rând s-ar fi descurcat mai bine. Lascelles deschise gura – cu siguranţă pentru vreo remarcă usturătoare – însă fu oprit de Mr Norrell, care strigă dintr-odată, pe un ton uluit:

— Ah, dar e remarcabil! E de-a dreptul… Dragă domnule Strange! Nici măcar n-am auzit vreodată de o astfel de vrajă! Nu e trecută în Sutton-Grove. Vă asigur, dragă domnule, că nu e în Sutton-Grove!

Lascelles şi Drawlight se uitau când la un magician, când la celălalt, oarecum nelămuriţi.

Lascelles se apropie de masă şi privi atent cartea.

— Poate că e puţin mai lungă decât înainte, spuse el.

— Nu cred, spuse Drawlight.

— E îmbrăcată în piele maronie, spuse Lascelles. Înainte nu era albastră?

— Nu, spuse Drawlight, tot maronie era.

Mr Norrell începu să râdă; Mr Norrell, care abia dacă zâmbea vreodată, acum râdea de ei.

— Nu, nu, domnilor! N-aţi ghicit! Chiar deloc! O, domnule Strange, nu pot să vă spun cât de mult… dar vedeţi că ei nu înţeleg ce aţi făcut! Luaţi cartea în mână! strigă el. Luaţi-o de pe masă, domnule Lascelles!

Şi mai nedumerit, Lascelles întinse mâna, încercând să apuce cartea, dar mâna i se strânse în gol. Nu se afla acolo decât imaginea cărţii.

— A făcut ca volumul şi imaginea lui în oglindă să-şi schimbe locurile între ele, spuse Mr Norrell. Adevărata carte e acum în oglindă. Se duse să se uite în oglindă, manifestând un viu interes profesional. Dar cum aţi făcut asta?

— Chiar aşa, cum? murmură Strange; se plimba de colo-colo prin încăpere, examinând reflexia cărţii din diferite unghiuri, ca un jucător de biliard, închizând mai întâi un ochi, apoi pe celălalt.

— Puteţi să recuperaţi cartea? întrebă Drawlight.

— Din păcate, nu, spuse Strange. Ca să fiu cinstit, spuse el într-un târziu, nu prea ştiu nici eu ce am făcut. Cred că şi dumneavoastră păţiţi la fel, domnule; e ca şi cum ai avea o melodie în minte – pur şi simplu, ştii ce notă va urma.

— Remarcabil, spuse Mr Norrell.

Un lucru şi mai remarcabil, poate, era că Mr Norrell, care se temuse toată viaţa de ziua în care avea să descopere un rival, fusese în sfârşit martor la o vrajă înfăptuită de altcineva şi, departe de a se simţi distrus, era cuprins de entuziasm.

Mr Norrell şi domnul Strange se despărţiră prieteni, iar în dimineaţa următoare se întâlniră iar, fără ştirea

domnului Drawlight sau a domnului Lascelles. La sfârşitul acestei întrevederi, Mr Norrell se oferi să-l ia pe domnul Strange ca elev. Domnul Strange acceptă.

— Îmi doresc doar să nu se fi însurat, spuse Mr Norrell agitat. Magicienii şi însurătoarea nu fac casă bună.

25

Şcolirea unui magician

Septembrie-decembrie 1809

În prima dimineaţă a instruirii lui Strange, acesta fu invitat la o oră matinală în Piaţa Hanover, la micul dejun. După ce se aşezară la masă, Mr Norrell spuse:

— Mi-am permis să redactez un plan de studiu pentru dumneavoastră; se întinde pe următorii trei sau patru ani.

Strange păru uşor surprins auzind la ce perioadă se gândea Mr Norrell, dar nu spuse nimic.

— Trei sau patru ani e un interval atât de scurt, urmă Mr Norrell oftând, încât, oricât de mult m-aş strădui, nu văd cum am putea să ajungem foarte departe.

Îi dădu apoi lui Strange cam o duzină de foi de hârtie. Fiecare dintre ele era împărţită pe trei coloane, şi acoperită cu scrisul mărunt şi citeţ al lui Mr Norrell; iar pe fiecare dintre coloane erau înşiruite diferite tipuri de magie.[59] Strange se uită peste ele şi spuse că avea mai multe de învăţat decât crezuse.

— Ah! Vă invidiez, domnule, spuse Mr Norrell. Vă rog să mă credeţi. Partea *practică* a magiei e plină de frustrări şi dezamăgiri, însă *studiul* ei este o încântare perpetuă! Toţi marii magicieni ai Angliei ne sunt tovarăşi şi învăţători. Munca susţinută e răsplătită printr-o continuă sporire a cunoştinţelor; iar lucrul cel mai bun e că poţi să stai o lună încheiată fără să dai ochii cu nimeni, dacă aşa ţi-e voia!

Mr Norrell rămase câteva clipe pierdut în contemplarea acestei fericite stări; apoi se trezi din visare şi propuse să nu mai amâne câtuşi de puţin plăcerea de a începe instruirea lui Strange, ci să treacă imediat în bibliotecă pentru a se apuca de treabă.

Biblioteca lui Mr Norrell se afla la primul etaj. Era o încăpere fermecătoare, aranjată pe gustul proprietarului, care se retrăgea aici ori de câte ori simţea nevoia de consolare sau relaxare. Domnul

Drawlight îl convinsese pe Mr Norrell să adopte moda aşezării de mici oglinzi în diverse colţuri ale încăperii. Ca urmare, atunci când te aşteptai mai puţin, vedeai o rază strălucitoare de lumină argintie sau reflexia câte unui trecător de pe stradă. Pereţii erau acoperiţi cu un tapet verde-deschis, cu un model reprezentând frunze verzi şi crenguţe noduroase de stejar, iar tavanul în formă de cupolă avea o zugrăveală ce imita coronamentul înfrunzit al unui crâng primăvăratic. Toate cărţile erau legate în piele de viţel deschisă la culoare, iar titlurile erau tipărite îngrijit pe cotor, cu litere argintii. Dată fiind această eleganţă şi armonie, era oarecum surprinzător să observi că printre cărţi erau multe goluri, iar câteva rafturi erau complet goale.

Strange şi Mr Norrell se aşezară de o parte şi de alta a căminului.

— Dacă îmi daţi voie, domnule, spuse Strange, aş vrea să încep prin a vă pune câteva întrebări. Mărturisesc că am fost foarte uimit auzind deunăzi spusele dumneavoastră despre spiriduşi; mă întrebam dacă m-aţi putea îndatora vorbindu-mi puţin despre acest subiect. Care sunt pericolele la care se expune un magician atunci când se foloseşte de astfel de spirite? Şi ce părere aveţi dumneavoastră despre utilitatea lor?

— Utilitatea lor este mult exagerată, iar pericolele subestimate considerabil, spuse Mr Norrell.

— O! Credeţi că spiriduşii sunt demoni, aşa cum susţin unii? întrebă Strange.

— Din contră. Sunt convins că părerea generală asupra lor este şi cea corectă. Ştiţi ce a scris Chaston pe marginea acestui subiect? Nu m-aş mira ca părerile lui să fie foarte aproape de adevăr[60]. Nu, nu, obiecţiile mele cu privire la spiriduşi sunt de cu totul altă natură. Domnule Strange, spuneţi-mi, după părerea dumneavoastră, care este motivul pentru care magia englezească depinde atât de mult – sau pare să depindă – de spiriduşi?

Strange căzu o clipă pe gânduri.

— Cred că motivul e că toată magia englezească porneşte de la Regele Corb, care a fost educat la Curtea unui rege din neamul spiriduşilor, şi tot acolo a învăţat şi magie.

— Sunt de acord că motivul se leagă foarte mult de Regele Corb, spuse Mr Norrell, dar socot că nu aşa cum credeţi dumneavoastră. Gândiţi-vă, vă rog, domnule Strange, că, în perioada în care Regele Corb domnea în Anglia de Nord, el domnea şi asupra unui regat al spiriduşilor. Gândiţi-vă, vă rog, că niciun alt rege n-a mai condus vreodată două rase atât de diferite. Gândiţi-vă, vă rog, că acest personaj a fost nu doar un magician puternic, ci şi un mare rege – lucru pe care majoritatea istoricilor tind să-l treacă cu vederea. E foarte probabil că l-a preocupat intens încercarea de a împleti destinele celor două popoare pe care le-a cârmuit – ceea ce a şi reuşit, domnule Strange, *exagerând în mod deliberat rolul spiriduşilor în magie.* Astfel a sporit respectul supuşilor săi oameni faţă de spiriduşi, le-a oferit supuşilor săi spiriduşi o ocupaţie utilă şi a făcut ca cele două popoare să-şi dorească o apropiere între ele.
— Da, spuse Strange gânditor. Înţeleg.
— Eu cred, urmă Mr Norrell, că până şi cei mai mari dintre magicienii *Aureaţi* au apreciat greşit măsura în care spiriduşii sunt necesari pentru magia înfăptuită de oameni. Să ne gândim la Pale! Acesta considera că servitorii din neamul spiriduşilor sunt atât de importanţi pentru activitatea sa magică, încât a scris undeva că cea mai de preţ comoară a sa sunt cei trei sau patru spiriduşi care trăiau la el în casă! Cu toate acestea, vă spun din proprie experienţă că aproape toate felurile de magie *respectabilă* pot fi înfăptuite fără niciun fel de ajutor! Am făcut eu ceva vreodată pentru care să am nevoie de ajutorul unui spiriduş?
— Vă înţeleg, spuse Strange, închipuindu-şi că întrebarea e retorică. Şi vă mărturisesc, domnule, că ideea e cu totul nouă pentru mine. N-am întâlnit-o în nici o carte.
— Nici eu, spuse Mr Norrell. E drept că sunt unele feluri de magie care nu se pot înfăptui fără ajutorul spiriduşilor. S-ar putea ca uneori – foarte rar, sper din tot sufletul – să fie nevoie să avem de-a face cu aceste fiinţe pernicioase. Fireşte, în astfel de cazuri va trebui să acţionăm cu maximă precauţie. Orice spiriduş invocat de noi va mai fi avut a face şi cu alţi magicieni

englezi, asta e aproape sigur. Aşa că va fi nerăbdător să ne înşire toate numele marilor magicieni pe care i-a slujit şi ce anume a făcut pentru fiecare dintre ei. Va cunoaşte mult mai bine decât noi contextul şi precedentele acestor înţelegeri între cele două rase. Acest lucru reprezintă – va reprezenta – un dezavantaj pentru noi. Vă asigur, domnule Strange, că nicăieri nu se cunoaşte mai bine declinul magiei englezeşti decât pe Tărâmurile Celelalte.

— Şi totuşi, spiriduşii sunt foarte atraşi de oamenii obişnuiţi, zise Strange, şi poate că, dacă ne-am folosi din când în când de aceste fiinţe, arta magiei ar deveni mai populară. Încă există foarte multe prejudecăţi când vine vorba de folosirea magiei în război.

— O! Aşa el strigă Mr Norrell, supărat. Oamenii cred că magia începe şi se termină cu spiriduşii! Nici nu se gândesc la talentul şi la efortul intelectual al magicianului! Nu, domnule Strange, nu puteţi să mă convingeţi să mă folosesc de spiriduşi! Dimpotrivă! Acum un veac, un istoric al magiei pe nume Valentine Munday a negat existenţa Celorlalte Tărâmuri. Credea că toţi cei care pretind că au fost acolo sunt nişte mincinoşi. Sigur că aici greşea, însă e o părere pe care o apreciez şi aş vrea să fie mai răspândită. E drept, urmă Mr Norrell gânditor, că Munday a mai negat şi existenţa Americii, apoi a Franţei şi aşa mai departe. Cred că atunci când a murit renunţase de mult să mai creadă în Scoţia, ba chiar începuse să aibă îndoieli cu privire la Carlisle… Am cartea lui chiar aici.[61] Spunând acestea, Mr Norrell se ridică şi aduse volumul de pe unul dintre rafturi. Însă nu i-l dădu imediat lui Strange.

După câteva clipe de tăcere, Strange spuse:

— Mă sfătuiţi să citesc cartea asta?

— Da, da. Cred că ar fi bine să o citiţi, spuse Mr Norrell.

Strange mai aşteptă puţin, dar Norrell se uita mai departe la cartea pe care o ţinea în mână, părând că nu ştie deloc cum să procedeze în continuare.

— Atunci va trebui să mi-o daţi, domnule, spuse Strange cu blândeţe.

— Da, aveţi dreptate, spuse Mr Norrell. Se apropie precaut de Strange şi ţinu întinsă mâna în care avea cartea preţ de câteva clipe, apoi săltă dintr-odată volumul şi-i dădu drumul în mâna lui Strange cu un gest ciudat, de parcă n-ar fi ţinut în mână o carte, ci o mică pasăre care se lipea de el cu tot dinadinsul, forţându-l să recurgă la un truc ca să o facă să plece. Se concentră atât de mult la aceste manevre, încât din fericire, nu zări expresia de pe chipul lui Strange, care se străduia să nu izbucnească în râs.

Mr Norrell rămase nemişcat preţ de o clipă, privindu-şi cu melancolie cartea aflată în mâna altui magician.

Însă, după această despărţire, Mr Norrell păru că a scăpat de partea dureroasă a încercării prin care trecea. Peste jumătate de oră, îi recomandă o altă carte lui Strange, pe care se duse şi o luă din raft aproape fără să ezite deloc. La prânz, ajunsese deja să-i indice lui Strange locul cărţilor, lăsându-l pe el să şi le ia singur din raft. Până seara, Mr Norrell îi împrumutase lui Strange un număr extrem de mare de cărţi, şi îi spuse că trebuie să le termine pe toate până la sfârşitul săptămânii.

Nu-şi permiteau adesea să stea de vorbă şi să studieze împreună o zi întreagă; de cele mai multe ori, erau nevoiţi să dedice câteva ore pe zi musafirilor lui Mr Norrell – care erau fie oameni de lume, cu care Mr Norrell încă mai credea că e esenţial să întreţină relaţii, fie domni din diverse ministere.

După două săptămâni, Mr Norrell era peste poate de entuziasmat de noul său elev.

— Ajunge să-i explic ceva o dată, îi spuse Mr Norrell lui Sir Walter, şi înţelege imediat! îmi aduc aminte foarte bine câte săptămâni m-am chinuit să înţeleg lucrarea lui Pale, *Conjuncturi privind semnele viitorului;* ei bine, în patru ceasuri, domnul Strange a înţeles la perfecţie această teorie extrem de dificilă!

Sir Walter zâmbi.

— Nu mă îndoiesc. Însă cred că sunteţi prea modest când vine vorba de propriile dumneavoastră realizări. Domnul Strange e avantajat pentru că are un profesor care îi explică părţile dificile, pe când dumneavoastră

n-aţi avut aşa ceva – *dumneavoastră* aţi deschis drumul pe care păşeşte el acum, făcându-i calea netedă şi uşoară.

— Ah! strigă Mr Norrell. Dar atunci când am stat de vorbă mai îndelung cu domnul Strange despre *Conjuncturi,* mi-am dat seama că această teorie are o arie de aplicabilitate mult mai mare decât crezusem eu. Vedeţi dumneavoastră, întrebările lui m-au condus către o nouă înţelegere a ideilor doctorului Pale!

Sir Walter spuse:

— Ei bine, domnule, mă bucur că v-aţi găsit un prieten al cărui mod de a gândi se potriveşte atât de bine cu al dumneavoastră – nimic nu poate fi mai plăcut.

— Sunt de acord cu dumneavoastră, Sir Walter! strigă Mr Norrell. Întru totul de acord!

Admiraţia lui Strange pentru Mr Norrell era mai rezervată. Conversaţia monotonă şi excentricităţile lui Norrell continuau să-l irite; cam în acelaşi timp în care Mr Norrell îl lăuda pe Strange în faţa lui Sir Walter, Strange i se plângea Arabellei de neajunsurile lui Norrell.

— Nici acum nu reuşesc aproape deloc să-l înţeleg. Este, în acelaşi timp, cel mai remarcabil om al zilelor noastre şi cel mai obositor. Azi-dimineaţă ne-am întrerupt de două ori discuţia pentru că *i s-a părut* că a auzit un şoarece – şoarecii îi sunt deosebit de nesuferiţi. Doi valeţi, două cameriste şi cu mine am mutat toată mobila din loc, căutând şoarecele, în timp ce el stătea lângă şemineu, înţepenit de groază.

— Are pisică? întrebă Arabella. I-ar trebui o pisică.

— O, dar asta e cu totul imposibil! Urăşte pisicile şi mai mult decât şoarecii. Mi-a spus că, dacă are ghinionul să stea într-o încăpere în care se află şi o pisică, într-un ceas se umple negreşit de bubiţe roşii.

Mr Norrell era mânat de dorinţa sinceră de a-i oferi elevului său o instruire temeinică, însă nu-i era deloc uşor să scape de deprinderea de a se ascunde şi de a fi secretos, cultivată o viaţă întreagă. Într-o zi din decembrie, când din norii grei, gri-verzui, cădeau fulgi mari şi pufoşi de zăpadă, cei doi magicieni se aflau în biblioteca lui Mr Norrell. Mişcarea uşoară a fulgilor de

afară, căldura focului şi efectele unui pahar mare de sherry pe care avusese proasta inspiraţie să-l accepte de la Mr Norrell aveau, combinate, darul de a-l face pe Strange să se simtă foarte somnoros şi greoi. Îşi sprijinea capul cu mâna şi ochii aproape că i se închideau.

Mr Norrell vorbea.

— Mulţi magicieni, spuse el, lipindu-şi palmele una de alta, au încercat să atribuie puteri magice unor obiecte. Nu este o operaţiune dificilă, iar magicianul poate alege orice obiect doreşte. Arbori, bijuterii, cărţi, gloanţe, pălării – toate acestea au fost folosite la un moment dat în acest scop.

Privindu-şi atent şi încruntat vârfurile degetelor, Mr Norrell urmă: Închizând o parte dintre puterile sale într-un obiect, magicianul speră să se apere de acea scădere a puterilor care apare inevitabil pe timp de boală sau la bătrâneţe. Chiar şi eu am fost adesea tentat să fac asta; abilităţile pe care le am sunt date serios peste cap dacă sunt foarte răcit sau dacă mă doare gâtul. Şi totuşi, după ce m-am gândit îndelung la acest lucru, am ajuns la concluzia că nu e deloc recomandabil să-ţi împărţi astfel puterea. Să ne gândim, de pildă, la inele. S-a crezut mult timp că inelele sunt foarte potrivite pentru acest tip de magie, datorită dimensiunilor lor reduse. Poţi purta un inel pe deget ani de zile, fără să atragi în niciun fel atenţia – însă cu totul altfel ar sta lucrurile dacă ai purta mereu cu tine o carte sau o pietricică – şi totuşi, aproape că nu există magician care, după ce a încredinţat unui inel o parte din puterile lui magice, să nu fi pierdut cumva inelul respectiv; apoi urmează, desigur, o sumedenie de necazuri până să-l recupereze. Să ne gândim, de pildă, la exemplul Maestrului din Nottingham, care a trăit în secolul al XII-lea; fiica acestuia a confundat inelul puterii cu o bijuterie ieftină, şi l-a pus pe deget şi s-a dus la târgul de Sfântul Matei. Această tânără nesocotită…

— Ce? strigă Strange dintr-odată.

— Ce? spuse şi Mr Norrell, tresărind.

Strange îl privi lung şi întrebător. Mr Norrell îi întoarse privirea, puţin speriat.

— Vă cer iertare, domnule, spuse Strange, dar am înţeles oare bine ce spuneţi? vorbiţi despre puteri magice transferate asupra unor inele, pietre, amulete – şi altele asemenea?

Mr Norrell încuviinţă, încă temător.

— Dar parcă spuneaţi… adică, urmă Strange, încercând să-şi controleze tonul, parc*ă mi*-aţi spus acum câteva săptămâni că inelele şi pietrele magice sunt doar poveşti.

Mr Norrell îşi privi alarmat elevul.

— Dar poate că mă înşel? spuse Strange.

Mr Norrell nu răspunse.

— M-am înşelat, zise iarăşi Strange. Vă cer iertare că v-am întrerupt, domnule. Vă rog să continuaţi.

Însă Mr Norrell, deşi părea foarte uşurat că Strange nu insistase, părea să-şi fi pierdut cheful de prelegeri şi propuse să ia câte un ceai; iar domnul Strange se grăbi să încuviinţeze propunerea.[62]

În seara aceea, Strange îi povesti Arabellei tot ce făcuse şi spusese Mr Norrell, precum şi ce răspunsese el.

— A fost extraordinar de ciudat! Era atât de înspăimântat că l-am prins cu minciuna că nu mai ştia ce să spună. Am fost nevoit să mă gândesc eu la subiecte noi, astfel ca el să-mi poată turna noi minciuni. A trebuit să conspir cu el împotriva mea!

— Dar nu înţeleg, spuse Arabella. De ce s-a contrazis singur în felul acesta straniu?

— O! E hotărât să ţină anumite lucruri doar pentru el. Asta e evident – şi presupun că nu ţine minte întotdeauna ce s-a hotărât să ţină secret şi ce nu. Ţii minte când ţi-am spus că printre cărţile din bibliotecă sunt nişte locuri goale? Ei bine, se pare că în ziua când m-a acceptat ca elev, şi-a pus servitorii să golească cinci rafturi şi a trimis cărţile înapoi în Yorkshire, pentru că sunt prea periculoase ca să le citesc.

— Doamne sfinte! De unde ştii? întrebă Arabella, foarte uimită.

— Mi-au spus Drawlight şi Lascelles. Pot spune că le-a făcut mare plăcere să-mi dezvăluie acest mic amănunt.

— Ce ticăloşi!

Mr Norrell a primit cu mare dezamăgire vestea că instruirea lui Strange trebuia întreruptă o zi sau două, căci el şi Arabella voiau să-şi caute o locuinţă.

— Soţia lui e problema, îi explică Mr Norrell lui Drawlight, oftând. Dacă nu era însurat, sunt sigur că nu l-ar fi deranjat să vină să locuiască aici, cu mine.

Drawlight se alarmă foarte tare auzind la ce se gândise Mr Norrell, aşa că se gândi să-şi ia o măsură de precauţie pentru a împiedica o eventuală revenire a acestei idei.

— Vai, spuse el, dar gândiţi-vă la colaborarea dumneavoastră cu Amiralitatea şi cu Ministerul de Război, o muncă atât de importantă şi confidenţială! Prezenţa unei alte persoane în casă v-ar stânjeni foarte mult.

— A, nu! Domnul Strange mă va ajuta la acele proiecte! spuse Mr Norrell. Ar fi o mare greşeală din partea mea să nu mă asigur că talentul domnului Strange e folosit în interesul ţării. Domnul Strange şi cu mine am făcut o vizită la Amiralitate joia trecută şi am stat de vorbă cu lordul Mulgrave. Cred că lordul Mulgrave n-a fost prea bucuros, la început, văzând că l-am adus cu mine pe domnul Strange…

— Asta pentru că înălţimea Sa e obişnuit cu magia dumneavoastră de calitate! Cred că nu i se pare potrivit ca un simplu *amator* – oricât de talentat ar fi – să se amestece în treburile Amiralităţii.

— … Dar, când înălţimea Sa a auzit ideile domnului Strange despre cum pot fi înfrânţi francezii cu ajutorul magiei, s-a întors către mine cu un zâmbet larg pe chip şi mi-a spus: „Dumneavoastră şi cu mine, Mr Norrell, eram cam blazaţi. Aveam nevoie de sânge tânăr ca să ne revenim, nu-i aşa?“

— Lordul Mulgrave v-a spus *asta? Dumneavoastră?* spuse Drawlight. Cât de nepoliticos! Sper, domnule, că l-aţi privit aşa cum ştiţi dumneavoastră!

— Poftim? Mr Norrell, prins de poveste, nu era deloc atent la spusele domnului Drawlight. „0!“ i-am spus, „sunt întru totul de acord cu înălţimea Voastră. Dar aşteptaţi să auziţi şi celelalte idei ale domnului Strange. Abia dacă v-a spus jumătate!“

Nu doar Amiralitatea, ci şi Ministerul de Război şi toate celelalte ministere aveau de ce să se bucure de apariţia lui Jonathan Strange. Dintr-odată, o sumedenie de lucruri bune care înainte păreau foarte dificil de realizat deveniră lesnicioase. Miniştrii regelui se gândeau de mult timp la un plan: să-i facă pe duşmanii Marii Britanii să aibă coşmaruri. Ministrul de Externe făcuse această propunere încă din ianuarie 1808, şi timp de un an Mr Norrell îi trimisese conştiincios câte un coşmar în fiecare noapte împăratului Napoleon Bonaparte, însă fără rezultat. Imperiul lui Bonaparte nu se destrămase, iar Bonaparte însuşi înainta pe câmpul de luptă cu la fel de multă stăpânire de sine ca întotdeauna. Prin urmare, în cele din urmă, lui Mr Norrell i s-a spus să renunţe. În particular, Sir Walter şi domnul Canning erau de părere că planul eşuase deoarece Mr Norrell nu era deloc talentat la crearea de orori. Domnul Canning se plânse că visele urâte pe care i le trimisese Mr Norrell împăratului (care aveau drept figură principală un căpitan de dragoni care se ascundea în şifonierul lui Bonaparte) n-ar fi speriat nici o guvernantă, darămite pe cel care cucerise jumătate din Europa. O vreme încercase să-i convingă pe ceilalţi miniştri să le solicite domnului Beckford, domnului Lewis şi doamnei Radeliffe să creeze nişte vise cu adevărat îngrozitoare, pe care Mr Norrell să i le trimită apoi lui Bonaparte. Însă ceilalţi miniştri spuseră că una e să angajezi un magician, şi cu totul altceva să te foloseşti de serviciile scriitorilor – şi că nu se vor coborâ la un asemenea nivel.

Odată cu apariţia lui Strange, planul fu reluat. Strange şi domnul Canning bănuiau că întruchiparea răului, împăratul francez, era imun în faţa unor demoni atât de lipsiţi de substanţă ca visele rele, aşa că se hotărâră să-şi încerce norocul cu aliatul lui Bonaparte, Alexandru, împăratul Rusiei. Avantajul lor era că aveau mulţi prieteni la Curtea lui Alexandru: nobili ruşi care făcuseră averi vânzând cherestea în Marea Britanie şi care doreau să-şi continue această afacere profitabilă; apoi mai era şi o doamnă scoţiană plină de curaj şi de ingeniozitate, soţia valetului lui Alexandru.

Aflând că Alexandru era, în chip curios, foarte impresionabil şi bisericos, Strange se hotărâ să-i trimită un vis plin de semne rău prevestitoare şi simboluri. Şapte nopţi la rând, Alexandru visă acelaşi vis, în care se făcea că cinează împreună cu Napoleon Bonaparte şi li se serveşte o supă excelentă din carne de vânat. Dar imediat ce gusta supa, împăratul sărea în picioare şi striga: *J'ai une faim qui ne saurait se satisfaire de potage.*[63] Apoi se transforma într-o lupoaică ce înghiţea mai întâi pisica lui Alexandru, apoi câinele, apoi calul, apoi pe drăguţa lui amantă turcoaică. Iar când lupoaica începea să înghită din prietenii şi rudele lui Alexandru, pântecele i se deschidea şi ieşeau de acolo pisica, câinele, calul, amanta turcoaică, prietenii, rudele etc., însă cu toţii deformaţi în chipul cel mai îngrozitor. Şi, cu cât mânca mai mult, cu atât mai mare se făcea lupoaica; iar când ajungea mare cât Kremlinul, se întorcea, cu mamelele grele legănându-i-se şi cu burta însângerată, hotărâtă să devoreze întreaga Moscovă.

— Nu e deloc necinstit să-i trimitem un vis care îi spune că nu e bine să aibă încredere în Bonaparte şi că Bonaparte îl va trăda până la urmă, îi explică Strange Arabellei. Până la urmă, aş putea foarte bine să-i trimit şi o scrisoare în care să-i explic acest lucru. Chiar *nu e bine,* iar Bonaparte *îl va trăda* cu siguranţă, până la urmă.

Curând după aceea, doamna scoţiană le trimise veşti: împăratul Rusiei era foarte tulburat din cauza viselor şi, precum regele Nabucodonosor din Biblie, trimisese după astrologi şi ghicitori care să le interpreteze – ceea ce aceştia şi făcură foarte repede.

Strange îi trimise apoi alte vise împăratului Rusiei.

— De data asta, îi spuse el domnului Canning, v-am urmat sfatul şi am făcut aceste vise mai obscure şi mai greu de interpretat, ca să le dau ceva de lucru şi vrăjitorilor împăratului.

Neobosită, doamna Janet Archibaldovna Barsukova le trimise în curând vestea îmbucurătoare că Alexandru începuse să neglijeze treburile guvernării şi ale războiului şi că stătea toată ziua să se gândească la visele pe care le avea, discutându-le cu astrologii şi

vrăjitorii; iar de câte ori primea o scrisoare de la împăratul Napoleon Bonaparte, Alexandru pălea şi era cuprins de fiori.

26

Glob, coroană şi sceptru

Septembrie 1809

În fiecare seară, negreşit, lady Pole şi Stephen Black ascultau chemarea cea tristă a clopotului şi ajungeau la balul ce se desfăşura întotdeauna în saloanele umbrite de la Lost-hope. În ceea ce privea mondenitatea şi frumuseţea, acestea erau, fără îndoială, cele mai strălucitoare baluri pe care le văzuse vreodată Stephen, însă îmbrăcămintea fină şi eleganţa dansatorilor contrastau în chip ciudat cu casa în care se aflau, urâţită de numeroase semne de sărăcie şi decrepitudine. Muzica nu se schimba niciodată. Câteva melodii chinuite – întotdeauna aceleaşi – ieşeau dintr-o vioară şi dintr-un fluier. Lumânările unsuroase din seu – Stephen, cu ochiul lui format de majordom, nu putea să nu observe că erau mult prea puţine pentru dimensiunile salonului – aruncau umbre ciudate pe pereţi, în timp ce dansatorii se roteau.

Alteori, lady Pole şi Stephen luau parte la procesiuni nesfârşite, în care se purtau stindarde de-a lungul unor holuri prăfoase şi slab luminate (gentilomului cu părul ca puful îi plăceau grozav aceste ceremonii). Unele stindarde erau bucăţi străvechi şi destrămate de broderie deasă; altele erau reprezentări ale victoriilor repurtate de gentilom asupra duşmanilor săi; acestea erau făcute din pielea bine păstrată a respectivilor duşmani, iar buzele, ochii, părul şi hainele fuseseră brodate pe piele de femeile din familia gentilomului. Gentilomul cu părul ca puful nu se sătura niciodată de aceste bucurii ale lui şi părea să nu aibă nici o îndoială că Stephen şi lady Pole se simţeau la fel de bine ca şi el.

Deşi avea o fire extrem de schimbătoare, rămânea constant în două privinţe: admiraţia pentru înălţimea Ei şi afecţiunea pentru Stephen Black.

Dovada acesteia din urmă erau numeroasele daruri pe care i le făcea lui Stephen şi ciudatele talismane pe

care i le trimitea. Unele dintre daruri erau trimise, ca şi înainte, doamnei Brandy, ca din partea lui Stephen; altele îi erau trimise direct lui Stephen; căci, după cum îi spunea plin de voioşie gentilomul, „Duşmanul tău de moarte n-are să afle nimic!“ (se referea la Sir Walter.) „Din cauza farmecelor pe care i le-am făcut, nici nu-i va trece prin minte să-şi pună întrebări. Ha! Ai putea foarte bine să devii arhiepiscop de Canterbury mâine, iar lui nu i s-ar părea nimic ciudat! Nimănui nu i s-ar părea, de altfel.” Apoi, lovit subit de un gând:

— Vrei să devii arhiepiscop de Canterbury mâine, Stephen?

— Nu, mulţumesc, domnule.

— Eşti absolut sigur? Nu mi-ar fi greu deloc, iar dacă te simţi cât de cât atras de Biserică…

— Vă asigur, domnule, că nu mă atrage deloc.

— Bunul tău gust îţi face cinste, ca întotdeauna. Mitra e foarte greu de purtat, şi nu-i şade bine nimănui.

Bietul Stephen era copleşit cu minuni. La fiecare câteva zile, se întâmplă ceva care îi aducea un câştig. Uneori valoarea câştigului era foarte mică – poate nu mai mult de câţiva şilingi – însă modul în care primea acest câştig era întotdeauna extraordinar. O dată, de pildă, fu vizitat de administratorul unei ferme care susţinea că, în urmă cu câţiva ani, îl întâlnise pe Stephen cu ocazia unor lupte de cocoşi organizate în apropiere de Richmond, în partea de nord a ţinutului Yorkshire, şi că Stephen pusese atunci prinsoare cu el că prinţul de Wales va face într-o bună zi ceva care va aduce ruşinea asupra ţării. Cum acest lucru se întâmplase (administratorul se referea la faptul că prinţul îşi părăsise soţia), administratorul venise la Londra cu diligenţa ca să-i aducă lui Stephen douăzeci şi şapte de şilingi şi şase pence – aceasta fiind, după spusele lui, suma pariată. Degeaba încercă Stephen să-l convingă că nu asistase niciodată la lupte de cocoşi şi că nu fusese niciodată în Richmond, ţinutul Yorkshire; administratorul nu se lăsă până când nu-l făcu pe Stephen să ia banii.

La câteva zile după vizita administratorului, apăru în faţa casei pe de strada Harley un câine mare şi

cenuşiu. Bietul dobitoc era ud leoarcă din cauza ploii, plin de noroi, şi părea să fi venit de foarte departe. Şi mai curios era faptul că ţinea în gură un document. Cei doi valeţi, Robert şi Geoffrey, precum şi John Longridge, bucătarul, se străduiră din răsputeri să-l alunge, ţipând şi aruncând în el cu sticle şi cu pietre, însă câinele suportă totul cu stoicism şi nu se mişcă până când Stephen Black nu ieşi în ploaie şi nu-i luă hârtia din gură. După aceea câinele îşi luă tălpăşiţa cu un aer mulţumit şi calm, de parcă se felicita singur pentru o treabă bine făcută. Documentul se dovedi a fi harta unui sat din ţinutul Derbyshire pe care, printre alte lucruri ciudate, era reprezentată şi o intrare secretă tăiată în coasta unui deal.

Altă dată, Stephen primi o scrisoare semnată de primarul şi consilierii oraşului Bath, în care se spunea cum, cu două luni înainte, marchizul de Wellesley fusese în Bath şi, pe toată durata şederii sale acolo, vorbise numai despre Stephen Black şi despre cât de onest, inteligent şi loial faţă de stăpânul lui e acesta. Primarul şi consilierii fuseseră atât de impresionaţi de cele auzite de la înălţimea Sa, încât dăduseră imediat poruncă să se bată o medalie în onoarea lui Stephen. Odată făcute cinci sute de astfel de medalii, primarul şi consilierii le trimiseseră celor mai de vază cetăţeni din Bath, spre încântarea generală a tuturor. În plic se afla o medalie şi pentru Stephen; primarul şi consilierii îl rugau ca la prima sa vizită în Bath să le dea şi lor de ştire că se află acolo, ca să poată organiza un dineu grandios în cinstea lui.

Toate aceste minuni nu reuşeau să-l înveselească pe bietul Stephen. Nu făceau decât să sublinieze caracterul straniu al vieţii pe care o ducea. Ştia că ceea ce făcuseră administratorul, câinele, primarul şi consilierii era împotriva firii lor: administratorii sunt mari iubitori de arginţi – şi în niciun caz nu dau bani fără motiv; câinii nu petrec săptămâni la rând încercând răbdători să rezolve o sarcină; iar primarii şi consilierii nu se îndrăgostesc subit de servitori negri pe care nu i-au văzut în viaţa lor. Şi totuşi, niciunul dintre prietenii lui nu părea surprins de aceste întâmplări recente. Stephen se săturase de atâta aur şi argint, iar

cămăruţa lui aflată la mansarda casei de pe strada Harley era plină de comori pe care el nu le voia.

Trecuseră aproape doi ani de când era prizonierul vrăjilor gentilomului. Îl rugase de multe ori pe acesta să-l elibereze – sau, dacă nu pe el, măcar pe lady Pole – însă gentilomul nici nu voia să audă de aşa ceva. Aşa că Stephen îşi adunase curajul şi încercase să dezvăluie cuiva prin ce treceau el şi lady Pole. Ar fi vrut foarte mult să afle dacă mai existaseră vreodată cazuri asemănătoare. Nutrea speranţa vagă că va găsi pe cineva care să îi ajute şi să-i elibereze. Primul cu care vorbise fusese Robert, valetul. Începu prin a-l avertiza pe Robert că îi va dezvălui un secret despre un necaz care îl chinuie, iar Robert arboră o expresie serioasă şi plină de interes, aşa cum se cuvenea. Însă, atunci când Stephen începu să vorbească, descoperi, spre uimirea lui, că pe gură îi ieşea cu totul altceva; se trezi că ţine un discurs pasionat şi savant despre cultivarea şi utilizarea mazării şi fasolei – subiect despre care nu ştia absolut nimic. Ba mai mult, o parte dintre lucrurile pe care le spunea erau cu totul neobişnuite – dacă l-ar fi auzit un fermier sau un grădinar, ar fi fost extrem de uimit. Vorbi despre diferitele proprietăţi ale boabelor plantate sau culese la lumina lunii, în nopţile fără lună, în noaptea de Beltane[64] sau în noaptea solstiţiului de vară, şi despre modul în care se schimbau aceste proprietăţi dacă foloseai la semănat sau la cules o lopăţică sau un cuţit de argint.

Următoarea persoană căreia încercă să-i spună prin ce trecea fu John Longridge. De data aceasta se trezi că povesteşte cu lux de amănunte tot ce făcuse Iuliu Cezar în Britania. Nici măcar un savant care ar fi studiat vreme de douăzeci de ani şi mai bine acest subiect n-ar fi putut face o prezentare atât de clară şi detaliată. Şi de data aceasta, Stephen spunea lucruri pe care nu le-ai fi putut găsi în nici o carte.[65]

Mai încercă de două ori să dezvăluie îngrozitoarea situaţie în care se afla: doamnei Brady îi prezentă nişte argumente ciudate în apărarea lui Iuda Iscarioteanul, declarând că toate acţiunile de pe urmă ale acestuia fuseseră rezultatul unor instrucţiuni primite de la doi

bărbaţi, John Copperhead şi John Brassfoot, despre care Iscarioteanul crezuse că sunt îngeri; iar lui Toby Smith, ajutorul de prăvălie al doamnei Brandy, îi înşirui numele tuturor oamenilor din Irlanda, Scoţia, Ţara Galilor şi Anglia ce fuseseră răpiţi de spiriduşi în ultimele două sute de ani. Toate aceste nume îi erau complet necunoscute.

În cele din urmă, Stephen fu nevoit să se resemneze: oricât ar fi încercat, pur şi simplu *nu putea* să vorbească despre vraja care îl subjuga.

Persoana care suferea cel mai mult de pe urma tăcerilor lui stranii şi a dispoziţiei lui înnegurate era, fără îndoială, doamna Brandy. Nu înţelegea că Stephen se schimbase faţă de toată lumea; era convinsă că se purta aşa numai faţă de *ea.* Într-o zi, la începutul lunii septembrie, Stephen îi făcu o vizită. Nu se văzuseră de câteva săptămâni, pricină din care doamna Brandy era nespus de nefericită, atât de nefericită, încât îi trimisese o scrisoare lui Robert Austin, iar Robert se dusese imediat la Stephen şi-l certase pentru neglijenţa de care dădea dovadă. Şi totuşi, odată ce Stephen sosi în micul salonaş aflat deasupra prăvăliei de pe strada St James, nimeni n-ar fi putut s-o învinuiască pe doamna Brandy dacă şi-ar fi dorit să-l vadă plecat cât mai curând: stătea cu capul în mâini, oftând amarnic, şi nu spunea nimic. Doamna Brandy îi oferi vin de Constantia, marmeladă, o brioşă cu seminţe, făcută după o reţetă foarte veche – tot soiul de delicatese – însă el le refuză pe toate. Nu voia nimic; atunci doamna Brandy se aşeză lângă şemineu şi îşi reluă lucrul de mână – o bonetă pe care o broda, descurajată, tot pentru el.

— Poate că, spuse ea, v-aţi plictisit de Londra şi de mine şi vreţi să vă întoarceţi în Africa?

— Nu, spuse Stephen.

— Cred că Africa e un loc absolut fermecător, spuse doamna Brandy, ce părea hotărâtă să se pedepsească singură, trimiţându-l cât mai curând pe Stephen în Africa. Am auzit numai lucruri bune despre ea. Sunt portocale şi ananas peste tot, şi trestie de zahăr, şi arbori de ciocolată.

Cum lucrase timp de paisprezece ani în prăvălie, pentru doamna Brandy lumea era reprezentată în funcţie de mărfurile pe care le producea. Râse amar, apoi urmă:

— Cred că nu mi-ar merge deloc bine în Africa. Ce nevoie mai au oamenii de prăvălii dacă ajunge să întindă mâna ca să culeagă fructul dorit din cel mai apropiat pom? O, da! Aş ajunge imediat la sapă de lemn în Africa.

Rupse aţa cu dinţii.

— Asta nu înseamnă că n-aş merge bucuroasă acolo, chiar şi mâine, zise ea înfigând cu hotărâre aţa în urechea acului nevinovat, dacă mi-ar cere cineva asta.

— Aţi merge în Africa de dragul meu? întrebă Stephen surprins.

Doamna Brandy ridică privirea.

— Aş merge oriunde de dragul dumneavoastră, spuse ea. Credeam că ştiţi asta.

Se priviră unul pe altul cu mâhnire.

Apoi Stephen spuse că trebuie să se întoarcă acasă, să-şi vadă de treburi.

Când ieşi pe stradă, cerul se înnegură şi începu să plouă. Trecătorii îşi deschideau umbrelele. Mergând de-a lungul străzii St James, Stephen văzu o privelişte stranie – o corabie neagră ce venea înspre el prin aerul cenuşiu şi umezit de ploaie, pe deasupra mulţimii. Era o fregată înaltă cam de jumătate de metru, cu pânzele murdare şi zdrenţuite şi cu vopseaua cojită.

Înainta ridicându-se şi coborând succesiv, legănată parcă de valurile mării. Văzând-o, Stephen fu cuprins de fiori. Din mulţime apăru un cerşetor, un negru cu pielea la fel de întunecată şi lucioasă ca a lui Stephen. De pălăria lui era legată corabia. Mergând, îşi legăna capul în sus şi în jos, ajutând corabia să se mişte. Înainta cu nişte mişcări curioase, când săltate, când unduioase, foarte încet, ca nu cumva să i se strâmbe pălăria enormă. Totul semăna cu un dans extrem de lent. Cerşetorul se numea Johnson. Era un marinar sărac şi schilod, căruia i se refuzase cererea de pensie. Neavând din ce altceva să trăiască, se apucase de cântat şi de cerşit, având mare succes în această întreprindere; tot oraşul îl ştia din pricina pălăriei

curioase pe care o purta. Johnson întinse mâna către Stephen, dar acesta întoarse privirea. Avea întotdeauna mare grijă să nu vorbească negrilor din clasele inferioare, ba chiar să-i ignore complet. Se temea că, dacă l-ar vedea cineva că stă de vorbă cu astfel de oameni, ar presupune că are ceva legături cu ei.

Se auzi strigat şi sări ca ars; dar nu era decât Toby Smith, băiatul de prăvălie al doamnei Brandy.

— O! Domnule Black! strigă Toby, grăbindu-se să-l ajungă. Aici eraţi! Ştiu că de obicei mergeţi foarte repede, aşa că eram convins că aţi ajuns deja pe strada Harley. Doamna Brandy vă transmite salutări şi vă înapoiază acest obiect pe care l-aţi uitat lângă scaun.

Spunând acestea, Toby îi întinse o diademă de argint, o bandă delicată de metal care i s-ar fi potrivit perfect lui Stephen ca dimensiune. Nu avea niciun ornament, cu excepţia câtorva semne şi litere ciudate gravate în argint.

— Dar nu e a mea! spuse Stephen.

— Ah, spuse Toby pe un ton neutru; apoi îi veni ideea că Stephen probabil glumeşte. Vai, domnule Black; doar v-am văzut de atâtea ori purtând-o! spuse el chicotind, apoi făcu o plecăciune şi o luă la fugă înapoi către prăvălie, lăsându-l pe Stephen cu diadema în mână.

Acesta din urmă traversă Piaţa Picadilly şi ajunse pe strada Bond. Nu mersese prea mult când îi ajunseră la urechi nişte strigăte, iar din susul străzii apăru în goană o siluetă scundă. După înălţime, părea să fie un copil nu mai mare de patru-cinci ani, dar figura albă ca de ceară, cu trăsături aspre, era a unuia mult mai în vârstă. După el, la o distanţă destul de mare, veneau doi-trei oameni, ce strigau: „Hoţul!“ şi „Puneţi mâna pe el!“

Stephen făcu un salt şi îi tăie calea hoţului. Puştiul nu reuşi să scape imediat din strânsoarea lui Stephen (care era abil în mişcări), nici Stephen nu reuşi să-l reţină prea mult pe puşti (care avea mişcări de zvârlugă). Hoţul ducea cu el un pachet lunguieţ, înfăşurat într-un material roşu, pe care reuşi cumva să i-l plaseze lui Stephen, apoi dispăru într-o mare de oameni adunaţi în faţa prăvăliei lui Hemming, bijutierul. Aceşti oameni tocmai ieşiseră din prăvălie şi

nu ştiau nimic despre urmărire, aşa că nu s-au dat la o parte atunci când hoţul a nimerit în mijlocul lor. Era deja imposibil să-ţi mai dai seama încotro o luase.

Stephen rămase pe loc, ţinând în mână pachetul. Materialul în care era învelit, o catifea veche şi moale, alunecă de pe el, dezvăluind o vergea lungă de argint.

Primul dintre urmăritori care ajunse lângă Stephen era un gentilom oacheş şi frumos, îmbrăcat în haine negre, sobre, dar elegante.

— Aproape că l-aţi prins, îi spuse el lui Stephen.

— Îmi pare rău, domnule, spuse Stephen, că n-am reuşit să-l reţin. Însă, după cum vedeţi, am aici obiectul pe care vi-l furase, continuă el, întinzându-i celuilalt vergeaua de argint şi bucata de catifea; însă gentilomul nu le luă.

— E numai vina mamei! spuse acesta furios. Ah! Cum poate fi atât de neglijentă? I-am spus de o mie de ori să nu mai lase fereastra salonului deschisă, pentru că mai devreme sau mai târziu o să intre un hoţ peste ea. Nu i-am spus asta de o sută de ori, Edward? N-am spus aşa, John?

Aceste ultime cuvinte le fuseseră adresate servitorilor gentilomului, care sosiseră şi ei în goană după stăpânul lor. Cei doi aveau răsuflarea tăiată de atâta alergătură şi nu puteau răspunde, dar dădură din cap viguros, confirmând spusele gentilomului.

— Toată lumea ştie că am în casă tot felul de comori, urmă gentilomul, şi cu toate astea ea continuă să ţină fereastra deschisă, în ciuda avertismentelor mele! Iar acum, parcă văd: stă şi plânge pentru că a pierdut această comoară care a fost a familiei mele timp de sute de ani. Căci, vedeţi dumneavoastră, mama e foarte mândră de familia ei şi de toate odoarele pe care le-a adunat. De pildă, acest sceptru e o dovadă a faptului că ne tragem din spiţa vechilor regi ai Wessexului; i-a aparţinut lui Edgar – sau lui Alfred – sau aşa ceva.

— Atunci vă rog să-l luaţi înapoi, domnule, zise Stephen pe un ton insistent. Sunt sigur că mama dumneavoastră se va bucura foarte tare să-l vadă recuperat.

Gentilomul întinse mâna ca să ia sceptrul, dar apoi se retrase brusc.

— Nu! strigă el! Nu-l iau! Pe onoarea mea că nu. Dacă îi înapoiez mamei acest obiect de preţ, nu va învăţa ce consecinţe nefaste poate avea propria ei neglijenţă! N-are să se înveţe minte să ţină fereastra închisă! Şi data viitoare cine ştie ce-mi mai fură hoţii? Parcă văd că mâine ajung acasă şi găsesc casa goală! Nu, domnule, sceptrul trebuie să-l păstraţi dumneavoastră! E răsplata pe care vreau să v-o ofer pentru că aţi încercat să prindeţi hoţul.

Servitorii gentilomului dădură din cap în semn de încuviinţare, hotărârea părându-li-se de bună seamă firească. Apoi se apropie de ei o trăsură; gentilomul şi servitorii se suiră în ea şi plecară.

Stephen rămase în ploaie, ţinând într-o mână o diademă şi în cealaltă un sceptru. În faţa lui se aflau prăvăliile de pe strada Bond, cele mai moderne din tot regatul. În vitrinele acestor prăvălii erau expuse mătăsuri şi catifele, voaluri brodate cu perle şi pălării cu pene de păun, diamante, rubine, giuvaiericale şi tot soiul de nimicuri din aur şi argint.

„Hmm, îşi zise Stephen, fără îndoială că are să-mi presare în cale tot soiul de comori din aceste prăvălii. Însă voi fi mai isteţ decât el. Am să mă duc acasă pe alt drum.“

Zis şi făcut: o luă pe o alee îngustă, printre două clădiri, traversă o curte interioară, trecu de o poartă, intră pe o altă alee şi ajunse pe o stradă cu locuinţe modeste. Zona era aproape pustie şi ciudat de liniştită. Nu se auzea decât zgomotul ploii pe pavaj. Din cauza ploii, faţadele caselor erau întunecate, părând aproape negre. Cât despre locuitorii de aici, aceştia trebuie să fi fost foarte economi, căci nu se vedea nicăieri vreo lampă sau vreo lumânare aprinsă, în ciuda atmosferei atât de mohorâte de afară. Şi totuşi, norii cei deşi nu acoperiseră complet cerul; la orizont se vedea o lumină alburie şi apoasă, astfel că, între cerul întunecat şi pământul aidoma, ploaia cădea în rafale argintii şi strălucitoare.

Brusc, de pe o alee lăturalnică apăru un obiect strălucitor care se rostogoli pe pavajul umed şi se opri

drept în faţa lui Stephen.

Privindu-l, acesta oftă adânc; era, întocmai cum se aşteptase, un mic glob de argint, cu un aspect foarte vechi şi uzat. În partea de sus, unde ar fi trebuit să aibă o cruce, semn că întreaga lume îi aparţine lui Dumnezeu, se afla o minusculă palmă deschisă, cu un deget lipsă. Acest simbol – palma deschisă – îi era bine cunoscut lui Stephen, căci gentilomul cu părul ca puful îl folosea adesea. Nu mai departe de seara trecută, Stephen luase parte la o procesiune şi purtase un stindard pe care era reprezentat chiar acest simbol prin curţi întunecoase şi bătute de vânt şi de-a lungul unor alei mărginite de stejari imenşi, în ale căror crengi nevăzute vântul se zbătea neostoit.

Atunci se auzi o fereastră deschizându-se şi o femeie cu părul pus pe moaţe scoase capul în stradă de undeva de la mansarda unei case.

— Ce faci, ia-l de jos! strigă ea, privindu-l furioasă pe Stephen.

— Dar nu e al meu! strigă el, la rându-i.

— Auzi, cică nu-i al lui! îngână femeia, înfuriindu-se şi mai rău. Mai zi şi că n-am văzut adineauri cum ţi-a căzut din buzunar şi s-a rostogolit pe jos! Zi şi că nu mă cheamă Mariah Tompkins! Zi şi că nu trudesc zi şi noapte să ţin curăţenie pe strada Pepper, ca să poţi veni matale să-ţi arunci gunoaiele aici!

Oftând din rărunchi, Stephen ridică globul. Descoperi că, în ciuda celor spuse de Mariah Tompkins, nu putea să îl pună în buzunar pentru că era foarte greu şi risca să-şi rupă materialul pantalonilor. Fu nevoit aşadar să înainteze în ploaie ţinând într-o mână sceptrul şi în cealaltă globul. Diadema o puse pe cap, căci acolo stătea cel mai bine şi, astfel gătit, îşi văzu de drum către casă.

Odată ajuns în locuinţa de pe strada Harley, coborî în bucătărie. Însă, după ce deschise uşa, se trezi nu în bucătărie, ci într-o încăpere pe care nu o mai văzuse niciodată. Strănută de trei ori.

Nu-i trebui mai mult de o clipă să-şi dea seama, uşurat, că nu se află la Lost-hope. Era o încăpere normală – cum ai fi putut găsi în orice locuinţă înstărită din Londra. Înăuntru era însă foarte multă

dezordine. Locuitorii casei, probabil mutaţi de curând, încă nu terminaseră de despachetat. Erau acolo toate obiectele pe care te-ai aştepta sa le vezi într-o cameră de zi şi de studiu: măsuţe pentru jucat cărţi, mese de lucru, mese pentru lectură, o garnitură de sobă, tot felul de scaune, mai mult sau mai puţin confortabile şi utile, oglinzi, ceşti de ceai, ceară pentru sigilii, sfeşnice, tablouri, cărţi (foarte multe cărţi), nisipelniţe, călimări, stilouri, hârtii, ceasuri, gheme de sfoară, scăunele, ecrane ignifuge şi mese de scris. Însă toate acestea erau claie peste grămadă, alăturate în combinaţii inedite şi surprinzătoare. Încăperea era presărată cu lăzi, cufere şi cutii, unele golite, altele despachetate doar pe jumătate, altele de-abia atinse. Paiele pentru izolat fuseseră scoase din lăzi şi zăceau acum împrăştiate pe podea şi pe mobilă, din care pricină aerul era foarte prăfos; Stephen mai strănută de două ori. Mai mult, o parte dintre paie ajunseseră în sobă şi ameninţau să dea foc întregii încăperi.

În încăpere se aflau două persoane: un bărbat pe care Stephen nu-l mai văzuse niciodată şi gentilomul cu părul ca puful. Necunoscutul era aşezat la masă, în faţa ferestrei. În mod normal ar fi trebuit să fie ocupat cu despachetatul şi cu aranjarea camerei, însă abandonase această sarcină şi acum era cufundat în lectură. Din când în când lăsa cartea deoparte şi începea să caute câte ceva în alte două-trei volume de pe masă; apoi murmura ca pentru sine, cu un aer foarte entuziasmat; şi sfârşea prin a nota ceva într-un carneţel pătat cu cerneală.

În acest timp, gentilomul cu părul ca puful şedea pe un fotoliu aflat de partea cealaltă a şemineului, privindu-l pe celălalt bărbat cu atâta răutate, încât Stephen începu să se teamă pentru viaţa acestuia. Însă, când îl zări pe Stephen, gentilomul cu părul ca puful deveni dintr-odată numai lapte şi miere.

— Ah, iată-te în sfârşit! strigă el. Ce înfăţişare nobilă îţi dau aceste podoabe regeşti!

Chiar în faţa uşii se afla o oglindă de dimensiuni mari, iar Stephen se văzu pentru prima oară cu coroană, sceptru şi glob. Semăna leit cu un rege. Apoi îl privi pe bărbatul aşezat la masă, aşteptând o reacţie a

acestuia la vederea unui negru cu coroană pe cap, apărut brusc la el în casă.

— O! Nu-ţi face griji din pricina *lui!* spuse gentilomul cu părul ca puful. Nu poate nici să ne vadă, nici să ne audă. Nu e cu nimic mai talentat decât celălalt. Uite! spuse el, apoi mototoli o foaie de hârtie şi o aruncă cu putere drept în capul celuilalt. Acesta nu se mişcă şi nu ridică privirea, părând că nu simţise absolut nimic.

— Celălalt, domnule? Despre ce vorbiţi?

— Acesta e magicianul cel tânăr. Cel care a sosit de curând la Londra.

— Chiar aşa? Am auzit de el, desigur. Sir Walter are o părere foarte bună despre el. Însă mărturisesc că am uitat cum se numeşte.

— Ah! Cui îi pasă cum se numeşte? Contează că e la fel de prost ca şi celălalt şi aproape tot atât de urât.

— Poftim? spuse dintr-odată magicianul. Lăsă deoparte cartea şi se uită în jur, cu un aer uşor bănuitor. Jeremy! strigă el apoi cu putere.

De după uşă apăru capul unui servitor, care însă nu se mai osteni să intre.

— Da, domnule? spuse acesta.

Stephen făcu ochii mari văzând această manifestare de indolenţă – el n-ar fi permis niciodată aşa ceva. Se hotărâ să-l privească pe servitor cu multă răceală, ca să-l pedepsească într-un fel, dar apoi îşi aminti că acesta nu poate să-l vadă.

— Casele acestea londoneze sunt incredibil de prost construite, spuse magicianul. Tocmai i-am auzit pe vecini vorbind.

Spusele stăpânului prezentau destul interes, aşa că servitorul pe nume Jeremy se hotărâ să intre, totuşi, în cameră. Rămase apoi nemişcat o vreme, ascultând atent.

— Toţi pereţii sunt la fel de subţiri? urmă magicianul. Crezi că e ceva în neregulă cu ei?

Jeremy ciocăni în peretele ce despărţea încăperea de locuinţa vecină. Acesta scoase un sunet înfundat şi slab, întocmai ca toţi ceilalţi pereţi zdraveni şi bine clădiţi din regat. Nedumerit, Jeremy spuse:

— Eu nu aud nimic, domnule. Ce spuneau vecinii?

— Cred că l-am auzit pe unul dintre ei spunându-i altuia că e prost şi urât.

— Sunteţi sigur, domnule? Pe partea asta locuiesc două bătrâne.

— Ha! Asta nu dovedeşte nimic. În zilele noastre, vârsta înaintată nu mai reprezintă nici o garanţie.

Spunând acestea, magicianul păru că s-a plictisit brusc de această conversaţie, drept pentru care îşi reluă lectura întreruptă.

Jeremy mai aşteptă un moment, apoi, văzând că stăpânul a uitat cu totul de el, plecă.

— Încă n-am apucat să vă mulţumesc, domnule, îi spuse Stephen gentilomului, pentru aceste daruri minunate.

— O, Stephen! Mă bucur că îţi sunt pe plac. Mărturisesc, coroana e de fapt vechea ta pălărie, transformată cu ajutorul magiei. Aş fi vrut să-ţi ofer o coroană veritabilă, dar n-am reuşit să procur una într-un răstimp atât de scurt. Cred că eşti dezamăgit. Dar stai aşa… dacă mă gândesc bine, regele Angliei are mai multe coroane, pe care nu le foloseşte aproape niciodată.

Spunând acestea, gentilomul cu părul ca puful ridică braţele, ţinând întinse două degete foarte lungi şi albe.

— Ah! strigă Stephen, înţelegând brusc ce voia să facă gentilomul. Dacă vreţi să faceţi o vrajă care să-l aducă aici pe regele Angliei cu una din coroanele lui – şi cred că asta vreţi, în marea dumneavoastră bunătate – vă rog din suflet să nu vă osteniţi! Nu îmi trebuie o altă coroană acum, iar regele Angliei, după cum ştiţi, e foarte în vârstă – n-ar fi mai bine să-l lăsăm să stea liniştit acasă?

— Prea bine, atunci! spuse gentilomul, lăsând braţele în jos.

Din lipsă de ocupaţie, începu să-l batjocorească iar pe noul magician. Nu-i plăcea nimic la acest om. Luă în râs, pe rând, cartea pe care o citea, cizmele pe care le purta şi înălţimea acestuia (cu toate că magicianul era exact la fel de înalt ca însuşi gentilomul cu părul ca puful – lucru dovedit când se întâmplă ca cei doi să stea în picioare în acelaşi timp).

Stephen era nerăbdător să se întoarcă acasă, la îndatoririle lui, însă se temea că, dacă îi lasă pe cei doi singuri, gentilomul va începe să arunce în magician cu ceva mai substanţial decât ghemotoace de hârtie.

— Nu vreţi să mergem împreună pe strada Harley, domnule? întrebă el. Aţi putea astfel să-mi povestiţi despre modul în care nobilele dumneavoastră fapte au modelat Londra şi au umplut-o de glorie. E aşa de interesant ce-mi spuneţi dumneavoastră! Nu mă satur niciodată de aceste relatări.

— Cu mare plăcere, Stephen! Cu mare plăcere!

— E departe, domnule?

— Ce să fie departe, Stephen?

— Strada Harley, domnule. Nu ştiu unde ne aflăm acum.

— Ne aflăm în Piaţa Soho; nu, nu e departe deloc!

Când ajunseră la locuinţa de pe strada Harley, gentilomul îşi luă rămas-bun de la Stephen cu multă duioşie, îndemnându-l să nu se întristeze din cauza despărţirii, căci aveau să se revadă din nou, chiar în aceeaşi seară, la Lost-hope, „unde va avea loc o ceremonie absolut fermecătoare în clopotniţa din Turnul de Est". Vom comemora o întâmplare de acum – hm… de acum aproape cinci sute de ani – când am reuşit, cu o lovitură de geniu, să-i răpesc pe copiii duşmanului meu, apoi i-am aruncat din clopotniţă, trimiţându-i astfel la moarte. În seara asta vom retrăi acest măreţ triumf! Vom îmbrăca nişte păpuşi de paie cu hainele pătate de sânge ale copiilor, apoi le vom arunca de sus pe pavaj, şi vom cânta, vom dănţui şi ne vom bucura amintindu-ne de distrugerea lor!

— Şi această ceremonie are loc în fiecare an, domnule? Sunt sigur că mi-aş fi amintit dacă aş mai fi văzut-o vreodată. E atât de… izbitoare.

— Mă bucur că spui asta. Ceremonia are loc ori de câte ori îmi aduc eu aminte. E drept că a fost cu mult mai izbitoare atunci când am folosit copii adevăraţi.

27

Soţia magicianului

Decembrie 1809-ianuarie 1810

Acum Londra avea doi magicieni pe care să-i admire şi cărora să le dea importanţă, şi cred că toată lumea a ghicit deja că, dintre cei doi, Londra îl prefera pe domnul Strange. Strange era exact aşa cum îşi închipuiau toţi că trebuie să fie un magician. Era înalt; era fermecător; avea un zâmbet plin de ironie; şi, spre deosebire de Mr Norrell, vorbea foarte mult despre magie şi nu se sfia să răspundă oricăror întrebări pe marginea acestui subiect. Domnul şi doamna Strange luau parte la multe dineuri şi serate, iar în decursul acestora Strange accepta rugăminţile celor de faţă şi le arăta una sau două vrăji mărunte. Cea mai populară dintre acestea era cea prin care făcea să apară viziuni pe suprafaţa apei.[66] Spre deosebire de Norrell, Strange nu folosea un vas de argint, instrumentul tradiţional pentru producerea de viziuni. Strange spunea că într-un astfel de vas vezi atât de puţine, încât aproape că nu merită să te chinui să faci vraja. El prefera să aştepte ca servitorii să strângă farfuriile şi tacâmurile şi să îndepărteze faţa de masă, după care vărsa un pahar de vin pe masă şi invoca viziunile ce apăreau pe pelicula de lichid astfel formată. Din fericire, gazdele lui erau în general atât de încântate să vadă această vrajă, încât nu se plângeau aproape niciodată că li s-au murdărit mesele şi covoarele.

Domnul şi doamna Strange erau foarte mulţumiţi în urma mutării la Londra. Îşi găsiseră o locuinţă în Piaţa Soho, iar Arabella era cufundată în plăcutele sarcini ce ţin de organizarea unei noi gospodării: comanda mobilă nouă, îşi ruga prietenele să-i recomande servitori de încredere şi mergea în fiecare zi la cumpărături.

Într-o dimineaţă, cam pe la mijlocul lunii decembrie, ea primi un mesaj de la unul dintre vânzătorii de la tapiţeria Haig and Chippendale (o

persoană foarte drăguţă şi atentă), care o anunţa că tocmai primiseră la prăvălie o mătase de culoarea bronzului cu dungi din satin în ape, perfectă, după spusele vânzătorului, pentru perdelele din salonul doamnei Strange. Ca să profite de această ocazie, Arabella fu nevoită să-şi reorganizeze programul zilei.

— Din câte spune domnul Sumner, cred că e un material foarte elegant, îi spuse ea lui Strange în timp ce luau micul dejun, şi probabil că îmi va plăcea mult. Însă, dacă iau mătase de culoarea bronzului pentru perdele, va trebui să renunţ cu totul la ideea de catifea rubinie pentru şezlong. Nu s-ar potrivi deloc. Aşa că am să mă duc la Flint and Clark să mai văd o dată catifeaua rubinie şi să mă hotărăsc dacă pot renunţa la ea sau nu. După aceea mă duc la Haig and Chippendale. Dar asta înseamnă că n-am să mai am timp să o vizitez pe mătuşa ta – deşi ar trebui să fac totuşi şi asta, pentru că pleacă la Edinburgh în dimineaţa asta. Vreau să-i mulţumesc că ne-a găsit-o pe Mary.

— Mmm? spuse Strange, muşcând din chifla cu dulceaţă şi continuându-şi în acelaşi timp lectura din *Observaţiuni curioase despre anatomia spiriduşilor* de Holgarth şi Pickle.[67]

— Mary. Camerista cea nouă. Ai văzut-o aseară.

— Aha, spuse Strange, întorcând pagina.

— Pare o fată atât de drăguţă, plăcută şi liniştită. Sunt sigură că vom fi foarte mulţumiţi de ea. Aşadar, cum spuneam, ţi-aş fi foarte recunoscătoare, Jonathan, dacă te-ai duce tu să-ţi vezi mătuşa în dimineaţa asta. Poţi să faci o plimbare până pe strada Henrietta după micul dejun şi să-i mulţumeşti pentru Mary. După aceea, poţi să te duci la Haig and Chippendale şi să mă aştepţi acolo. A! Poţi să treci şi pe la Wedgwood and Byerley şi să întrebi când va fi gata noul serviciu de masă. N-are să-ţi fie prea greu, e aproape în drum. Apoi, privindu-l întrebătoare: Jonathan, tu asculţi ce-ţi spun?

— Mmm? spuse Strange, ridicând privirea. A, sigur că da!

Prin urmare, Arabella, însoţită de unul dintre valeţi, se duse pe strada Wigmore, la prăvălia Flint and Clark.

Văzând a doua oară catifeaua rubinie, se hotărâ că, deşi foarte frumoasă, era totuşi prea întunecată. Aşa că îşi continuă nerăbdătoare drumul către strada St Martin, ca să vadă mătasea de culoarea bronzului. La Haig and Chippendale o aştepta vânzătorul, însă soţul nu. Cerându-şi scuze peste scuze, vânzătorul o informă că domnul Strange nu fusese deloc acolo în dimineaţa aceea.

Arabella ieşi din prăvălie.

— George, îl vezi pe undeva pe stăpânul tău?

— Nu, doamnă.

Începuse să plouă mohorât. Mânată parcă de o premoniţie, Arabella îşi aruncă privirea către vitrina unei librării. Acolo îl descoperi pe Strange, cufundat într-o conversaţie însufleţită cu Sir Walter Pole. Atunci intră şi ea în librărie, îl salută pe Sir Walter şi îl întrebă dulce pe soţul ei dacă îşi vizitase mătuşa şi dacă intrase la Wedgwood şi Byerley.

Strange păru uşor surprins auzind întrebarea. Coborâ privirea şi descoperi că ţine în mână o carte voluminoasă. Se încruntă, ca şi cum habar n-avea cum ajunsese volumul acolo.

— Aş fi făcut şi una, şi alta, dragostea mea, spuse el, dar, vezi tu, am stat de vorbă cu Sir Walter în tot acest timp, aşa că nu am avut cum.

— E numai vina mea, o asigură grăbit Sir Walter pe Arabella. A apărut o problemă în legătură cu blocada. E un neajuns care se întâmplă adesea şi i-am povestit domnului Strange despre ce e vorba, în speranţa că dumnealui şi Mr Norrell ne-ar putea ajuta.

— Şi puteţi să-i ajutaţi? întrebă Arabella.

— O, da, cred că da, spuse Strange.

Sir Walter îi explică Arabellei că guvernul britanic aflase că nişte vase franţuzeşti – poate chiar zece – reuşiseră să spargă blocada britanică. Nu ştia nimeni încotro o luaseră sau ce intenţii aveau. În plus, guvernul nu reuşea să-l găsească pe amiralul Armingeroft, care răspundea de astfel de situaţii. Amiralul dispăruse, cu tot cu flota lui alcătuită din zece fregate şi două vase de linie – probabil că pornise în urmărirea francezilor. În rândul britanicilor era un tânăr căpitan vajnic, aflat în prezent la Madera, iar

dacă Amiralitatea reuşea să afle ce şi mai ales *unde* se petrecea, avea să-i dea imediat în subordine cinci vase căpitanului Lightwood, trimiţându-l la faţa locului. Lordul Mulgrave îi ceruse părerea amiralului Greenwax; acesta, la rându-i, le ceruse părerea miniştrilor, care spuseseră că Amiralitatea ar face bine să-i consulte imediat pe domnul Strange şi pe Mr Norrell.

— N-aş vrea să credeţi că Amiralitatea e complet neajutorată fără domnul Strange, zâmbi Sir Walter. Au făcut şi ei ce au putut. Au trimis un funcţionar, un anume domn Petrofax, la Greenwich, cu misiunea de a-l găsi pe un vechi prieten al amiralului Armingeroft şi de a-l întreba ce crede, ca unul care îl cunoaşte atât de bine pe amiral, că ar fi făcut acesta în împrejurările date. Însă, odată ajuns la Greenwich, domnul Petrofax îl găsi pe prietenul din copilărie al amiralului în pat, beat mort; domnul Petrofax declară la întoarcere că nici măcar nu e sigur că celălalt înţelesese întrebarea.

— Cred că Norrell şi cu mine vom reuşi să găsim o soluţie, spuse Strange gânditor, dar aş vrea să văd exact care e situaţia, cu harta în faţă.

— Am toate hărţile şi hârtiile necesare acasă. Voi trimite un servitor să le ducă în Piaţa Hanover mai târziu, şi, dacă veţi avea bunătatea de a sta de vorbă cu Mr Norrell…

— O! Dar putem sta de vorbă şi acum! spuse Strange. Pe Arabella nu o deranjează să aştepte câteva clipe! Nu te superi, nu? îşi întrebă el soţia. Mă întâlnesc cu Mr Norrell la ora două şi, dacă îi explic imediat situaţia, poate că vom ajunge la Amiralitate cu o soluţie înainte de ora cinei.

Arabella, ca o femeie şi o soţie drăguţă şi supusă, uită deocamdată de perdelele cele noi şi îi asigură pe cei doi gentilomi că, dată fiind importanţa problemei, nu o deranja deloc să aştepte. Se înţeleseră atunci ca domnul şi doamna Strange să-l însoţească pe Sir Walter acasă la el, pe strada Harley.

Strange îşi scoase ceasul din buzunar şi îl privi.

— Facem douăzeci de minute până pe strada Harley. Apoi, trei sferturi de oră ca să cercetăm problema.

Apoi încă cincisprezece minute până în Piaţa Soho. Da, avem timp destul.

Arabella începu să râdă.

— Vă asigur că nu e întotdeauna atât de scrupulos, îi spuse ea lui Sir Walter, dar joi a întârziat la o întâlnire cu lordul Liverpool, iar Mr Norrell a fost cât se poate de nemulţumit.

— Atunci n-a fost vina mea, spuse Strange. Aş fi plecat la timp, dar nu mi-am găsit mănuşile.

Însă mustrarea glumeaţă a Arabellei legată de lipsa lui de punctualitate nu-i ieşi imediat din minte, iar pe drum începu să-şi cerceteze cu atenţie ceasul, sperând parcă să descopere un aspect până atunci necunoscut legat de curgerea Timpului, poate ceva care să-l scuze şi să-l răzbune în acelaşi timp. Când ajunseră pe strada Harley, i se păru că a descoperit ceva.

— Ha! strigă el dintr-odată. Ştiu ce s-a întâmplat. Ceasul meu nu merge bine!

— Nu cred, spuse Sir Walter, scoţându-şi ceasul şi arătându-i-l lui Strange. E douăsprezece fix. Şi al meu arată la fel.

— Atunci de ce nu trag clopotele? spuse Strange. Tu auzi vreun clopot? o întrebă el pe Arabella.

— Nu, nu aud nimic.

Înroşindu-se, Sir Walter bălmăji ceva despre faptul că în parohia aceea şi în cele învecinate nu se mai trăgeau clopotele.

— Chiar aşa? întrebă Strange. Dar de ce?

Sir Walter nu părea foarte încântat auzind această manifestare a curiozităţii lui Strange, dar nu spuse decât:

— Boala lui lady Pole i-a şubrezit foarte rău nervii. Sunetul clopotelor o tulbură în mod deosebit, aşa că am îndrăznit să întreb, la adunarea enoriaşilor din parohiile St Mary-le-bone şi St Peter, dacă ar fi posibil ca, pentru a-i cruţa nervii lui lady Pole, să nu se mai tragă clopotele; iar enoriaşii mi-au făcut bucuria de a-mi accepta rugămintea.

Era o poveste de-a dreptul extraordinară, însă toată lumea ştia că nici boala lui lady Pole nu era un lucru obişnuit, având simptome nemaiîntâlnite până atunci. Nici domnul, nici doamna Strange nu o văzuseră

niciodată pe lady Pole. De fapt, de doi ani nu o mai văzuse nimeni.

Când ajunseră acasă la Sir Walter, Strange vru să înceapă imediat studiul documentelor, dar trebui să aibă răbdare până când Sir Walter îi găsi ceva de făcut şi Arabellei, ca nu cumva să se plictisească în absenţa lor. Sir Walter era un bărbat bine-crescut şi nu-i plăcea deloc să-şi lase musafirii singuri. Iar a abandona o doamnă era şi mai grav. Pe de altă parte, Strange se temea să nu întârzie la întâlnirea cu Mr Norrell, aşa că, în timp ce Sir Walter încerca să sugereze diferite ocupaţii pentru Arabella, Strange se grăbea să-l asigure că soţia lui nu are nevoie de nimic.

Sir Walter îi arătă Arabellei romanele din bibliotecă şi îi recomandă cu căldură *Belinda*, al doamnei Edgeworth.

— A, îl întrerupse Strange, i-am citit cartea asta Arabellei acum doi sau trei ani. Şi, de altfel, ştiţi, nu cred că discuţia noastră va dura atât de mult încât să poată termina de citit un roman în *trei volume.*

— Atunci poate doriţi un ceai şi nişte prăjitură cu anason…? o întrebă Sir Walter pe Arabella.

— Arabellei nu-i place prăjitura cu anason, îl întrerupse iar Strange, luând absent din raft primul volum din *Belinda* şi începând să-l citească. Chiar nu-i place deloc.

— Atunci un pahar cu vin de Madera, spuse Sir Walter. Trebuie să beţi un pahar cu vin, sunt sigur că are să vă placă. Stephen!… Stephen, adu-i doamnei Strange un pahar cu vin de Madera.

Atunci îşi făcu intrarea, în felul straniu şi tăcut tipic servitorilor londonezi de înaltă clasă, un servitor negru, care se opri chiar lângă Sir Walter. Domnul Strange păru destul de surprins de sosirea lui bruscă şi îl privi lung câteva clipe, apoi îi spuse soţiei lui:

— Nu vrei vin de Madera, nu-i aşa? Nu vrei nimic.

— Nu, Jonathan. Nu vreau nimic, confirmă soţia lui, râzând din pricina acestei ciudate discuţii. Vă mulţumesc, Sir Walter, dar am să stau aici, liniştită, şi am să citesc.

Servitorul cel negru făcu o plecăciune şi se retrase la fel de tăcut cum venise, iar Strange şi Sir Walter se

duseră să discute despre flota franceză şi despre vasele britanice dispărute.

Rămasă singură, Arabella descoperi că de fapt nu avea poftă să citească. Uitându-se prin cameră, căutând ceva care s-o amuze, privirea îi fu atrasă de un tablou mare. Era un peisaj înfăţişând un colţ de pădure şi un castel în ruină, cocoţat în vârful unei stânci. Copacii erau întunecaţi, iar ruinele şi stânca erau atinse de lumina aurie a unui soare ce apunea; prin contrast, cerul strălucea de o lumină perlată. În prim-plan se vedea un iaz argintiu în care se afla o femeie tânără ce părea că se îneacă; deasupra ei stătea aplecată o a doua siluetă – dar era imposibil de spus dacă era bărbat, femeie, satir sau faun şi, oricât de mult de strădui, Arabella nu putu să-şi dea seama dacă intenţia celui de-al doilea personaj era să o salveze pe tânăra femeie sau să o ucidă. După ce se sătură să privească tabloul, Arabella ieşi pe coridor ca să vadă picturile de acolo; însă, acestea fiind mai ales acuarele reprezentând scene din Brighton şi Chelmsford, le găsi foarte plictisitoare.

Dintr-o altă încăpere îi auzea vorbind pe Sir Walter şi pe Strange.

— … Ce lucru nemaipomenit! Şi totuşi, în felul lui, e un tip pe cinste, spunea Sir Walter.

— O, da! Fratele lui e organistul Catedralei din Bath, spuse Strange. Are o pisică alb cu negru care îl însoţeşte pe străzile din Bath, mergând chiar în faţa lui. Odată eram pe strada Milsom şi…

Una dintre uşi era deschisă, şi dincolo de ea Arabella văzu un salon foarte elegant, cu foarte multe tablouri ce păreau mai frumoase şi mai colorate decât tot ce văzuse ea până atunci. Intră.

Camera părea plină de lumină, cu toate că vremea de afară era la fel de mohorâtă şi de cenuşie ca înainte. „Şi atunci de unde vine toată lumina asta?“ se întrebă Arabella. „Parcă ar ieşi chiar din tablouri, dar aşa ceva e imposibil.” Toate tablourile reprezentau imagini din Veneţia,[68] iar faptul că în ele erau reprezentate mai mult cerul şi marea decât orice altceva făcea ca restul obiectelor din încăpere să pară şterse şi imateriale.

După ce termină de privit tablourile de pe un perete, se întoarse şi se îndreptă către peretele opus, descoperind imediat – spre groaza ei – că nu era singură. O femeie tânără stătea pe o sofa albastră, în faţa şemineului, şi o privea curioasă. Sofaua avea un spătar destul de înalt, motiv pentru care Arabella nu observase mai devreme această prezenţă.

— Ah! Vă cer iertare!

Tânără femeie nu spuse nimic.

Era foarte elegantă, având tenul palid şi fără cusur şi părul negru foarte frumos aranjat. Purta o rochie din muselină albă şi un şal indian în trei culori: ivoriu, argintiu şi negru. Părea mult prea bine îmbrăcată pentru a fi guvernantă şi prea în largul ei pentru a fi o doamnă de companie. Şi totuşi, dacă era musafiră în această casă, de ce nu i-o prezentase Sir Walter?

Arabella făcu o reverenţă şi, roşind uşor, spuse:

— Nu ştiam că e cineva aici! Vă cer iertare că v-am deranjat, apoi dădu să plece.

— O! spuse tânără. Sper că nu vreţi să plecaţi! Atât de rar văd şi eu pe cineva – aproape niciodată! Pe lângă asta, voiaţi să vedeţi tablourile! Nu puteţi nega asta, căci v-am văzut în oglindă din clipa în care aţi intrat, iar intenţia dumneavoastră era limpede. Deasupra şemineului era atârnată o oglindă veneţiană mare. Avea o ramă foarte elaborată, împodobită cu alte oglinzi minuscule şi cu nişte flori de sticlă foarte urâte. Sper, continuă tânăra femeie, că nu veţi renunţa din pricina mea.

— Dar mă tem că vă deranjez, spuse Arabella.

— Ba nu mă deranjaţi deloc! spuse tânăra, apoi făcu un gest de invitaţie în direcţia tablourilor. Vă rog, continuaţi.

Prin urmare, simţind că a refuza ar fi fost o impoliteţe şi mai mare, Arabella îi mulţumi tinerei femei şi se duse să vadă şi celelalte tablouri, însă cu mai puţină minuţiozitate decât înainte, căci se simţea privită în oglindă.

Când termină de privit, tânăra femeie o invită pe Arabella să ia loc.

— Ce părere aveţi? întrebă ea.

— Sunt foarte frumoase, spuse Arabella. Îmi plac mai ales cele cu procesiuni şi cu serbări – în Anglia nu există aşa ceva. Câte stindarde ce flutură în vânt! Câte bărci aurii şi costume minunate! Însă am impresia că pictorului i-au plăcut mai mult clădirile şi cerul albastru decât oamenii. Pe aceştia i-a făcut atât de mărunţi, de nesemnificativi! Printre atâtea palate de marmură şi poduri, par aproape pierduţi. Nu sunteţi de acord?

Această remarcă păru s-o amuze pe tânăra femeie, care schiţă un zâmbet ostenit.

— Pierduţi? spuse ea. Ah, sunt convinsă că sunt pierduţi, bieţii de ei! Căci, la urma urmei, Veneţia nu e altceva decât un labirint – un labirint vast şi frumos, e drept, dar totuşi un labirint; şi nimeni, în afara locuitorilor ei cei mai în vârstă, nu poate fi sigur că nu se va rătăci – aşa am auzit, cel puţin.

— Chiar aşa? spuse Arabella. Ce neplăcut. Pe de altă parte, însă, senzaţia de a fi pierdut într-un labirint trebuie să fie încântătoare! Ah! Cred că aş da aproape orice ca să pot merge şi eu acolo!

Tânăra o privi cu un zâmbet straniu şi melancolic.

— Dacă aţi fi petrecut luni de zile, ca mine, plimbându-vă la nesfârşit pe coridoare întunecate fără sfârşit, nu aţi mai spune asta. Plăcerea de a te rătăci într-un labirint dispare foarte repede. Cât despre ceremonii, procesiuni şi serbări interesante, ei bine… ridică ea din umeri, pot spune că le detest!

Arabella nu o înţelegea prea bine, dar se gândi că ar fi bine să afle cine e; aşa că o întrebă pe tânăra cum se numeşte.

— Sunt lady Pole.

— Ah! Desigur! spuse Arabella, mirată că nu se gândise la această posibilitate. Se prezentă şi ea, apoi îi spuse lui lady Pole că soţul ei avea ceva de discutat cu Sir Walter, motiv pentru care era şi ea acolo.

Dinspre bibliotecă se auzi un hohot brusc de râs.

— Ar trebui să discute despre război, spuse Arabella, însă ori a devenit războiul mult mai distractiv în ultima vreme, ori – după cum bănuiesc – au uitat de treabă şi au început să bârfească. Acum o jumătate de oră, domnul Strange nu se gândea decât la

următoarea întâlnire la care trebuie să ajungă, dar presupun că Sir Walter l-a luat cu vorba şi l-a făcut să uite cu totul de asta. Arabella schiţă un zâmbet, aşa cum fac soţiile când par că-şi critică bărbaţii, dar se fapt se laudă cu ei. Cred că nu e om pe lume care să poată fi distras atât de uşor. Probabil că răbdarea lui Mr Norrell e pusă uneori la grea încercare.

— Mr Norrell? spuse lady Pole.

— Domnul Strange are onoarea de a fi elevul lui Mr Norrell, spuse Arabella.

Se aştepta ca înălţimea Ei să răspundă lăudând abilităţile magice extraordinare ale lui Mr Norrell sau să-şi exprime în vreun fel recunoştinţa faţă de el. Însă lady Pole nu spuse nimic; Arabella urmă pe un ton încurajator:

— Sigur, am auzit multe despre minunata lucrare de magie pe care Mr Norrell a făcut-o pentru înălţimea Voastră.

— Mr Norrell nu mi-e prieten, spuse lady Pole pe un ton sec şi neutru. Ar fi mult mai bine să fiu moartă decât aşa.

Această declaraţie era atât de şocantă, încât, preţ de câteva clipe, Arabella rămase perplexă, neştiind ce să spună. Ea, una, nu avea niciun motiv să ţină la Mr Norrell. Nu-i arătase niciodată simpatie, ba chiar de câteva ori se străduise să-i arate foarte limpede cât de puţin o preţuieşte – şi totuşi, Mr Norrell împărţea profesia de magician cu soţul ei. Prin urmare, aşa cum soţia unui amiral ia întotdeauna partea Marinei şi soţia unui episcop laudă Biserica, Arabella se simţi obligată să spună ceva în apărarea celuilalt magician.

— Durerea şi suferinţa sunt cei mai nesuferiţi tovarăşi; nu mă îndoiesc că înălţimea Voastră s-a săturat de ele până peste poate. Nu vă poate învinui nimeni că doriţi să scăpaţi de aceste chinuri… (Şi totuşi, chiar în timp ce spunea asta, Arabella se gândi: „E foarte straniu, dar nu pare bolnavă. Chiar deloc.“) Însă, dacă e adevărat ce am auzit, înălţimea Voastră are şi o consolare. Trebuie să mărturisesc că, ori de câte ori am auzit pomenit numele înălţimii Voastre, acesta era însoţit de o laudă adusă devotamentului soţului dumneavoastră. Nu-i aşa că nu v-ar veni uşor să-l

părăsiţi? Înălţimea Voastră, sunt convinsă că trebuie să simţiţi puţină recunoştinţă faţă de Mr Norrell – fie şi numai de dragul lui Sir Walter.

Lady Pole nu răspunse la întrebare, ci începu să-i pună întrebări Arabellei despre soţul ei. De când practica magia? De când era elevul lui Mr Norrell? Îi reuşeau vrăjile, în general? Făcea vrăji şi singur sau numai sub supravegherea lui Mr Norrell?

Arabella se strădui să-i răspundă la toate întrebările, adăugând apoi:

— Dacă înălţimea Voastră doreşte să-i cer ceva domnului Strange, dacă credeţi că poate să vă ajute cu ceva, vă rog să-mi spuneţi.

— Vă mulţumesc. Însă ceea ce vreau să vă spun e şi spre folosul soţului dumneavoastră. Cred că domnul Strange trebuie să afle cum m-a lăsat Mr Norrell în voia unei sorţi îngrozitoare. Domnul Strange trebuie să afle cu ce soi de om are de-a face. Îi veţi transmite ceea ce vă spun?

— Bineînţeles. Eu…

— Promiteţi-mi că o veţi face.

— Îi voi spune domnului Strange tot ce doriţi.

— Trebuie să vă avertizez că am încercat de multe ori să dezvălui prin ce trec, dar încă n-am reuşit niciodată.

În timp ce lady Pole spunea asta, Arabella simţi că se petrece ceva, fără să înţeleagă ce anume. Parcă se mişcase ceva într-un tablou sau trecuse cineva prin spatele unei oglinzi; o cuprinse iarăşi senzaţia că această încăpere nu era, de fapt, o încăpere, că pereţii nu aveau consistenţă, iar camera era un soi de răscruce de vânturi stranii ce suflau asupra lui lady Pole, venind din locuri foarte îndepărtate.

— În 1607, începu lady Pole, un gentilom pe nume Redeshawe din Halifax, în Yorkshire-ul de Vest, moşteni zece lire de la mătuşa lui. Cu aceşti bani cumpără un covor turcesc pe care îl duse acasă şi-l aşeză pe dalele de piatră din salon. După aceea bău nişte bere şi adormi stând pe fotoliu. Când se trezi, la două dimineaţa, pe covor se aflau vreo trei sau patru sute de omuleţi, înalţi cam de doi-trei ţoli. Domnul Redeshawe observă că cei mai importanţi dintre ei,

atât bărbaţi, cât şi femei, purtau armuri splendide din aur şi argint şi erau călare pe iepuri albi – care, pentru ei, erau la fel de mari cum sunt pentru noi elefanţii. Când îi întrebă ce fac, unul dintre omuleţi, dând dovadă de multă vitejie, i se căţără pe umăr şi-i urlă în ureche că au de gând să se lupte potrivit regulilor lui Honore Bonet, şi că acest covor al domnului Redeshawe era exact ce le trebuia lor, având desenat un model perfect simetric ce le permitea pristavilor să stabilească dacă armatele sunt corect poziţionate, fără ca vreuna să aibă un avantaj nepermis asupra celeilalte. Însă domnul Redeshawe nu era de acord să se dea o bătălie la el pe covor, aşa că luă o mătură şi… Nu, staţi! Lady Pole se opri brusc şi îşi îngropă faţa în mâini. Nu asta voiam să spun!

O luă de la capăt. De data asta spuse povestea unui om care se dusese să vâneze într-o pădure şi se rătăcise de prietenii lui. Calul său îşi prinsese piciorul într-o vizuină de iepure, făcându-l să se rostogolească din şa. Căzând, avea senzaţia ciudată că a ajuns în vizuina iepurelui. Când reuşi în cele din urmă să se ridice în picioare, îşi dădu seama că ajunsese pe un tărâm straniu, luminat de un soare propriu şi hrănit de ploi numai ale lui. Într-o pădure foarte asemănătoare cu cea din care plecase, descoperi un conac în care un grup de domni – printre care unii destul de în vârstă – jucau o partidă de cărţi.

Lady Pole tocmai ajunsese la partea în care gentilomii îl invitau pe vânătorul rătăcit să li se alăture, când un zgomot slab – doar o răsuflare – o făcu pe Arabella să se întoarcă. Văzu atunci că Sir Walter intrase în încăpere şi îşi privea uluit soţia.

— Eşti obosită, îi spuse el.

Lady Pole ridică privirea către soţul ei. Avea pe chip o expresie curioasă, de tristeţe amestecată cu milă, şi, destul de ciudat, uşor amuzată. Parcă-şi spunea în sine: „Ia te uită la noi! Ce mai pereche facem!” Cu voce tare însă spuse:

— Nu sunt mai obosită decât de obicei. Cred că am mers pe jos kilometri întregi azi-noapte. Şi am dansat ceasuri la rând!

— Atunci trebuie să te odihneşti, insistă el. Hai să mergem sus, la Pampisford; o să aibă ea grijă de tine.

În primă clipă, înălţimea Ei păru că are de gând să se împotrivească. Apucă strâns mâna Arabellei, încercând parcă să-i arate soţului ei că nu vrea să se despartă de aceasta. Apoi însă dădu drumul mâinii la fel de brusc şi se lăsă condusă afară din încăpere.

Ajunsă la uşă, se întoarse.

— La revedere, doamnă Strange. Sper că au să vă lase să mai veniţi. Sper că-mi veţi face această onoare. Eu nu văd niciodată pe nimeni. De fapt, văd o sumedenie de lume, dar printre ei nu e niciun creştin.

Arabella făcu un pas înainte, vrând să dea mâna cu lady Pole şi să o asigure că va reveni cu plăcere, însă Sir Walter o scosese deja din încăpere. Pentru a doua oară în aceeaşi zi, Arabella rămase singură în casa de pe strada Harley.

Atunci începu să bată un clopot.

Fireşte că Arabella fu mirată, având în vedere tot ce le povestise Sir Walter despre clopotele de la Mary-le-bone, care nu băteau din respect pentru lady Pole şi boala ei. Sunetul acestui clopot, extrem de melancolic, părea să vină de foarte departe; gândurile Arabellei fură asaltate de tot felul de imagini întristătoare…

…mlaş*tini şi smârcuri mohorâte şi bătute de vânt; câmpuri pustii pe care se vedeau fragmente de ziduri sparte, cu porţi atârnând trist de balamale; o biserică neagră, în ruine; mormântul unui sinucigaş la o răscruce neumblată; un foc de oase, arzând cu vâlvătăi în zăpada luminată de un soare apunând; o spânzurătoare cu un om atârnat de ea; un alt om tras pe roată; o suliţă străveche înfiptă în noroi, având agăţat de ea un talisman bizar, ca un mic deget de piele; o sperietoare de ciori ale cărei zdrenţe negre fluturau atât de puternic în vânt, încât părea gata-gata să sară în văzduhul cenuşiu şi să zboare către tine cu aripi imense, negre…*

— Trebuie să vă cer iertare dacă aţi văzut aici lucruri care v-au tulburat, spuse Sir Walter, intrând pe neaşteptate în cameră.

Arabella apucă spătarul unui scaun, încercând să-şi revină.

— Doamnă Strange? Nu vă simţiţi bine, spuse el, apoi o luă de braţ şi o ajută să se aşeze. Vreţi să chem pe cineva? Pe soţul dumneavoastră? Pe camerista înălţimii Sale?

— Nu, nu, spuse Arabella, respirând agitată. Nu am nevoie de nimic. Credeam… Nu mi-am dat seama că aţi intrat, asta e tot.

Sir Walter o privi foarte îngrijorat. Ea încercă să schiţeze un zâmbet, dar avu senzaţia că n-a fost prea convingătoare.

El îşi vârâ mâinile în buzunar, apoi le scoase iar, îşi trecu degetele prin păr şi oftă adânc.

— Presupun că înălţimea Sa v-a spus tot felul de poveşti stranii, spuse el nefericit.

Arabella încuviinţă.

— Şi vă simţiţi tulburată. Îmi pare foarte rău.

— Nu, nu. Chiar deloc. Într-adevăr, înălţimea Sa mi-a spus nişte lucruri… nişte lucruri destul de ciudate, dar asta nu m-a deranjat câtuşi de puţin. Adineauri m-a cuprins o slăbiciune, dar vă rog să mă credeţi că asta nu are nici o legătură cu înălţimea Sa! Am avut o viziune nebunească – mi se părea că am în faţă un soi de oglindă în care vedeam tot felul de privelişti ciudate, apoi am avut senzaţia că mă voi prăbuşi în oglindă. Presupun că eram pe cale să leşin când aţi intrat dumneavoastră. E foarte straniu; n-am mai păţit niciodată aşa ceva.

— Daţi-mi voie să-l chem pe domnul Strange.

Arabella începu să râdă.

— Puteţi să-l chemaţi dacă vreţi, dar vă asigur că el va fi mult mai puţin îngrijorat din pricina mea decât dumneavoastră. Pe domnul Strange nu-l preocupă niciodată în mod deosebit indispoziţiile altora. Când vine vorba de ale sale, e cu totul altceva, într-adevăr! În fine, zău că nu e nevoie să chemaţi pe nimeni. Vedeţi, deja mi-am revenit. Mă simt foarte bine.

Se aşternu tăcerea preţ de câteva clipe.

— Lady Pole… începu Arabella, apoi se opri, neştiind cum să continue.

— Înălţimea Sa e în general destul de calmă, spuse Sir Walter, nu tocmai liniştită, mă înţelegeţi, dar suficient de calmă. Însă, ori de câte ori se întâmplă să

vină la noi o persoană nouă – lucru foarte rar, de altfel – devine agitată şi începe să spună poveştile acestea bizare. Sunt convins că sunteţi prea bună la suflet ca să mai spuneţi cuiva ce aţi auzit.

— O! Bineînţeles! N-aş scoate o vorbă pentru nimic în lume!

— Sunteţi foarte amabilă.

— Şi aş putea… aş putea să mai vin? Mi s-a părut că înălţimea Sa îşi doreşte asta foarte mult, iar mie mi-ar face mare plăcere să o cunosc mai bine.

Sir Walter se gândi destul de mult la această propunere, dar în cele din urmă încuviinţă din cap şi făcu chiar o plecăciune.

— Ne faceţi o mare onoare, spuse el. Vă mulţumesc.

Strange şi Arabella plecară în fine din casa de pe strada Harley; Strange era bine dispus.

— Am găsit soluţia, spuse el. Nici că se putea ceva mai simplu. Păcat că trebuie să-i cer părerea şi lui Norrell înainte de a începe, căci altfel cred că aş fi rezolvat problema în jumătate de ceas. După părerea mea, sunt două elemente esenţiale de luat în calcul. Primul… Dar ce s-a întâmplat?

Arabella scosese o exclamaţie scurtă şi se oprise.

Îşi dăduse seama dintr-odată că făcuse două promisiuni ce se băteau cap în cap: pe de o parte, îi promisese lui lady Pole că-i va spune lui Strange despre gentilomul din Yorkshire, cel cu covorul; pe de altă parte, îi promisese lui Sir Walter că nu va mai spune nimănui ce auzise de la lady Pole.

— Nimic, nimic, spuse ea în cele din urmă.

— Spune-mi, din mulţimea de distracţii pe care ţi le-a propus Sir Walter, pe care ai ales-o până la urmă?

— Niciuna. Am… am văzut-o pe lady Pole şi am stat puţin de vorbă cu înălţimea Sa. Atâta tot.

— Chiar aşa? Ce rău îmi pare că n-am fost şi eu acolo. Mi-ar fi plăcut să o cunosc pe femeia care îşi datorează viaţa vrăjilor lui Norrell. Dar nu ţi-am spus ce mi s-a întâmplat mie! Îl ţii minte pe servitorul cel negru care a apărut pe neaşteptate în cameră? Ei bine, preţ de o clipă am avut senzaţia clară că se află în cameră un rege negru, înalt, cu o coroană de argint şi ţinând în mâini un sceptru strălucitor de argint şi un

glob – dar, când m-am uitat mai bine, nu era acolo decât servitorul de culoare al lui Sir Walter. Nu e absurd? râse Strange.

Strange stătuse atât de mult la bârfe cu Sir Walter, încât întârzie aproape un ceas la întâlnirea cu Mr Norrell, care se înfurie foarte tare din această pricină. În aceeaşi zi, mai târziu, Strange trimise un mesaj la Amiralitate, spunând că cercetase împreună cu Mr Norrell problema vaselor franţuzeşti dispărute şi credeau că acestea navighează în apele Atlanticului, îndreptându-se către Indiile de Vest, cu scopuri necurate. Mai mult, cei doi magicieni credeau că amiralul Armingeroft ghicise intenţiile francezilor şi se luase după ei. Amiralitatea, urmând sfatul domnului Strange şi al lui Mr Norrell, îi trimise ordin căpitanului Lightwood să-l urmeze pe amiral înspre vest. Mai târziu, câteva dintre vasele franţuzeşti au fost capturate, iar celelalte, reuşind să scape, s-au îndreptat către porturile lor franţuzeşti şi n-au mai plecat de acolo.

Arabella îşi simţea conştiinţa încărcată din pricina celor două promisiuni pe care le făcuse. Prezentă problema mai multor prietene ale ei, doamne respectabile, în a căror judecată avea mare încredere. Fireşte, explică situaţia la modul teoretic, fără să dea nume sau să pomenească ceva despre felul exact în care se petrecuseră lucrurile. Din păcate, din cauza acestor măsuri de precauţie, problema devenea imposibil de înţeles, iar prietenele ei nu reuşiră să o ajute în niciun fel. O supăra faptul că nu putea să i se destăinuie lui Strange, însă nu putea să-i pomenească nimic acestuia fără să-şi încalce cuvântul dat lui Sir Walter. După multe frământări, ajunse la concluzia că o promisiune făcută unei persoane care *este în* toate minţile e mai importantă decât una făcută cuiva care *nu este* în toate minţile. La urma urmei, ce rost ar fi avut să repete aiurelile auzite de la o biată nebună? Aşa că nu-i spuse nimic lui Strange despre poveştile lui lady Pole.

Peste câteva zile, domnul şi doamna Strange se aflau într-o locuinţă din Piaţa Bedford, unde fuseseră invitaţi la un concert de muzică italiană. Arabella se

simţea minunat, însă camera în care se aflau era destul de răcoroasă, aşa că într-o pauză a concertului ieşi discret şi se duse să-şi ia şalul dintr-o altă încăpere. Tocmai şi-l punea pe umeri, când auzi o şoaptă în spatele ei şi, întorcându-se, îl văzu pe Drawlight; acesta se apropie de ea cu iuţeala vântului şi spuse:

— Doamnă Strange! Cât mă bucur să vă văd! Şi ce mai face scumpa noastră lady Pole? Am auzit că aţi fost să o vedeţi.

Fără nici o tragere de inimă, Arabella admise că aşa era.

Drawlight o luă de braţ, ca nu cumva să-i scape, apoi spuse:

— Nici nu vă închipuiţi cât de mult m-am străduit să obţin o invitaţie la înălţimile Lor, dar totul a fost în van! Sir Walter îmi serveşte tot felul de scuze mărunte. Îmi spune aproape acelaşi lucru întotdeauna – înălţimea Ei se simte rău, sau se simte puţin mai bine, dar niciodată nu suficient de bine pentru a primi lume.

— Ce să zic, cred că… răspunse Arabella.

— O! Da! o întrerupse Drawlight. Dacă e într-adevăr bolnavă, atunci fireşte că gloata trebuie ţinută la distanţă. Însă asta nu înseamnă că trebuie să mă îndepărteze şi *pe mine.* La urma urmei, eu am văzut-o atunci când era un *cadavru!* O, da! Presupun că pe asta n-aţi ştiut-o, nu-i aşa? În seara în care a readus-o la viaţă, Mr Norrell a venit la mine şi m-a implorat să-l însoţesc. Mi-a spus aşa: „Vino cu mine, dragul meu Drawlight, căci nu ştiu dacă voi putea îndura să o văd pe această tânără frumoasă şi nevinovată, răpită dintre noi la o vârstă atât de fragedă şi fermecătoare!” Iar acum înălţimea Ei stă numai în casă şi nu vede pe nimeni. Unii cred că revenirea din morţi a făcut-o înfumurată şi că nu mai vrea să aibă de-a face cu muritorii de rând.

Însă eu cred că adevărul e cu totul altul. Cred că experienţa morţii şi a învierii a făcut să crească în ea apetitul pentru întâmplări stranii. Nu credeţi că aşa e? Poate că ia anumite substanţe ca să vadă tot felul de orori! Nu cumva aţi văzut ceva care să susţină această teorie? N-aţi văzut-o bând vreo licoare bizar colorată? N-a vârât grăbită în buzunar o hârtie împăturită atunci

când v-a văzut că intraţi? O hârtie care ar putea să conţină, de pildă, o linguriţă sau două de prafuri? Nu? Laudanumul se vinde în general în sticluţe albastre, lungi cam de doi-trei ţoli. În cazuri de dependenţă, rudele celui în cauză îşi închipuie întotdeauna că pot ascunde adevărul, dar degeaba. Până la urmă tot se află. *Eu* aflu întotdeauna, încheie el cu un hohot de râs afectat.

Arabella îşi extrase cu blândeţe braţul din strânsoare, apoi îi ceru iertare, spunându-i că nu poate să-i dea informaţiile pe care le doreşte, că nu ştie nimic de nici o sticluţă şi de niciun praf.

Apoi se întoarse la concert, mult mai puţin bine dispusă decât atunci când plecase.

— Ah, ce omuleţ odios! Odios!

28

Biblioteca ducelui de Roxburghe

Noiembrie 1810-ianuarie 1811

La sfârşitul anului 1810, guvernul se găsea într-o situaţie cât se poate de proastă. Miniştrii nu auzeau decât veşti rele. Francezii obţineau victorii după victorii, iar celelalte mari puteri europene care fuseseră odinioară aliatele Britaniei în lupta cu împăratul Napoleon Bonaparte (şi care fuseseră înfrânte de către acesta) îşi descoperiseră între timp greşeala şi schimbaseră tabăra, aliindu-se cu Bonaparte. În ţară, comerţul mergea execrabil din pricina războiului şi falimentul se răspândea rapid în toate colţurile regatului; în plus, recoltele fuseseră distruse doi ani la rând. Fiica cea mai mică a regelui se îmbolnăvise şi murise, iar regele îşi pierduse minţile de durere.

Războiul făcea ca prezentul să fie lipsit de bunăstare şi înnegura viitorul. Soldaţi, negustori, politicieni şi ţărani blestemau la unison ceasul în care se născuseră, însă magicienii (o rasă aparte prin excelenţă) erau absolut încântaţi de întorsătura pe care o luau evenimentele. Trecuseră multe secole de când meşteşugul lor nu mai fusese atât de bine văzut. Multe încercări de a câştiga războiul se încheiaseră dezastruos, iar acum magia părea singura speranţă ce-i rămăsese Marii Britanii. Diverşi domni de la Ministerul de Război şi din departamentele Marinei ardeau de nerăbdare să se folosească de serviciile lui Mr Norrell şi ale domnului Strange. Se lucra atât de mult în locuinţa lui Mr Norrell din Piaţa Hanover, încât deseori vizitatorii erau nevoiţi să aştepte până la ceasul trei sau patru al dimineţii pentru a ajunge să stea de vorbă cu domnul Strange şi cu Mr Norrell. Aşteptarea nu era foarte grea atât timp cât în salonul lui Mr Norrell mai erau şi alţi domni, însă vai de cel care rămânea ultimul; nu-i face nimănui plăcere să trebuiască să aştepte, în puterea nopţii, în faţa unei uşi

închise, ştiind că dincolo se află doi magicieni cu vrăjile lor.[69]

Una dintre poveştile care circulau în acea perioadă (şi care ajunsese extrem de răspândită) era cea despre încercările jalnice ale împăratului Napoleon Bonaparte de a-şi găsi şi el un magician. Spionii angajaţi de lordul Liverpool[70] raportaseră că împăratul era atât de invidios pe succesul magicienilor englezi, încât trimisese oameni în tot imperiul care să-i găsească pe cineva cu talent la magie. Deocamdată însă, nu găsiseră decât un danez pe nume Witloof care avea un şifonier magic. Şifonierul fusese transportat la Paris într-un landou. La Versailles, Witloof îi jurase împăratului că va putea găsi răspunsul la orice întrebare în interiorul şifonierului.

Potrivit informaţiilor obţinute de spioni, Bonaparte îi adresase şifonierului următoarele trei întrebări: „Copilul pe care îl aşteaptă împărăteasa va fi băiat?"; „Ţarul Rusiei va trece iar dintr-o tabără în alta?"; „Când vor fi înfrânţi englezii?"

Witloof intrase în şifonier, apoi ieşise cu următoarele răspunsuri: „Da", „Nu" şi „Peste patru săptămâni". La fiecare intrare a lui Witloof în şifonier se auzeau nişte zgomote înfiorătoare, de parcă s-ar fi aflat adunaţi acolo jumătate din demonii Iadului; din crăpături şi pe la balamale ieşeau mici norişori de scântei argintii, iar şifonierul însuşi se legăna uşor pe picioarele în formă de gheare. După ce primi răspuns la cele trei întrebări, Bonaparte privi tăcut şifonierul câteva clipe, după care se duse şi deschise uşile, înăuntru găsi o gâscă (pentru zgomote), nişte salpetru (pentru scânteile argintii) şi un pitic (care avea sarcina de a aprinde salpetrul şi de a înfuria gâsca). Nu ştia nimeni cu exactitate ce se alesese de Witloof şi de pitic, însă se ştia că împăratul mâncase gâsca la cină a doua zi.

La jumătatea lunii noiembrie, Amiralitatea i-a invitat pe Mr Norrell şi pe domnul Strange la Portsmouth, cu ocazia trecerii în revistă a Flotei Canalului Mânecii, onoare rezervată de obicei doar amiralilor, eroilor şi regilor. Cei doi magicieni împreună cu Arabella au călătorit până la Portsmouth

în trăsura lui Mr Norrell. Intrarea lor în oraş a fost salutată cu o salvă din tunurile tuturor vaselor din port, precum şi din toate arsenalele şi forturile din împrejurimi. Li s-a oferit un tur de onoare al navelor de la Spithead, însoţiţi de un alai întreg de amirali, ofiţeri-amirali şi căpitani îmbarcaţi pe câteva barje. S-au mai ţinut după ei şi alte ambarcaţiuni mai puţin oficiale, din care vajnicii locuitori din Portsmouth îi priveau pe cei doi magicieni, le făceau cu mâna şi îi salutau cu urale. Întorşi în oraş, Mr Norrell şi soţii Strange au vizitat şantierul naval, iar seara au participat la un mare bal organizat în cinstea lor în Sala de Festivităţi, ocazie cu care întreg oraşul a fost iluminat.

Toată lumea s-a simţit minunat la acest bal. N-a existat decât un singur moment mai puţin plăcut, când, la începutul festivităţilor, câţiva invitaţi neinspiraţi s-au gândit să intre în vorbă cu Mr Norrell făcând observaţii despre bucuria de a lua parte la acest eveniment şi despre frumuseţea sălii de bal. Răspunsul grosolan al lui Mr Norrell i-a convins însă imediat că aveau de-a face cu un om iritabil şi respingător, hotărât să nu stea de vorbă decât cu persoane având cel puţin rangul de amiral. Au uitat însă curând această dezamăgire când au văzut cât de agreabili şi deschişi sunt domnul şi doamna Strange. *Ei* s-au bucurat să-i cunoască pe cetăţenii de vază din Portsmouth şi şi-au exprimat admiraţia faţă de oraş, de navele văzute şi, în general, faţă de tot ce ţinea de domeniul naval şi nautic. Domnul Strange nu a ratat niciun dans, iar doamna Strange a stat pe margine doar la vreo două dintre ele, iar cei doi s-au retras în camerele lor de la Hanul Crown de-abia după ora două a dimineţii.

Având în vedere că se culcase cu puţin înainte de trei, Strange nu s-a bucurat foarte tare când, la şapte dimineaţa, l-a trezit o bătaie în uşă. Se duse să deschidă şi descoperi că pe hol aştepta unul dintre servitorii de la han.

— Vă cer iertare, domnule, spuse acesta, dar comandantul portului a trimis vorbă că *Falsul prelat* a ajuns pe Nisipurile Calului. L-a trimis pe căpitanul

Gilbey să-l cheme pe unul dintre magicieni, dar celălalt are o migrenă şi nu vrea să meargă.

Omul nu reuşise să se facă prea bine înţeles; Strange bănui că n-ar fi priceput mare lucru din spusele lui chiar dacă n-ar fi fost proaspăt trezit după un somn de patru ore. Era limpede însă că se petrecuse *ceva* şi că era nevoie de el *undeva.*

— Spune-i căpitanului Cum-zici-că-l-cheamă să mă aştepte, spuse el oftând, vin imediat.

Se îmbrăcă şi coborâ. În sala pentru micul dejun găsi un tânăr arătos îmbrăcat în uniformă de căpitan, care se plimba agitat încoace şi încolo. Era căpitanul Gilbey. Strange şi-l amintea de la balul din ajun – un bărbat ce părea inteligent, cu maniere alese. Căpitanul păru uşurat la vederea lui Strange, căruia îi spuse că o navă, *Falsul prelat,* eşuase pe unul dintre bancurile de nisip de la Spithead. Era o situaţie dificilă. Nu se ştia dacă *Falsul prelat* va putea fi recuperată fără stricăciuni prea mari sau nu. Până una, alta, amiralul le trimitea salutări lui Mr Norrell şi domnului Strange şi îşi exprima rugămintea ca unul din ei, sau chiar amândoi, să-l însoţească pe căpitanul Gilbey la faţa locului şi să vadă dacă pot da o mână de ajutor.

În faţa hanului aştepta o cabrioletă păzită de unul dintre servitori. Strange şi căpitanul Gilbey se urcară, căpitanul dădu bice cailor şi o porniră cu iuţeală prin oraş. Pe străzi începuse să se facă simţit un oarecare aer de precipitare şi alarmă. Ferestrele se deschideau spre a face loc unor capete acoperite cu bonete de noapte, care adresau întrebări celor din stradă; la rândul-le, aceştia aruncau răspunsuri sonore. Mulţi oameni păreau că se grăbesc în aceeaşi direcţie ca şi cabrioleta căpitanului Gilbey.

Când ajunseră la dig, căpitanul Gilbey opri caii. Aerul era umed şi rece şi dinspre mare bătea o briză proaspătă. La mică distanţă în larg, o navă imensă zăcea într-o rână. Siluete întunecate de marinari, minuscule din cauza depărtării, se agăţau de parapeţi şi coborau cu greu de pe navă. În jur se adunaseră cam o duzină de bărci cu vâsle şi mici ambarcaţiuni cu pânze. Unii dintre ocupanţii acestor bărci păreau că discută înflăcărat cu marinarii de pe navă.

Pentru ochiul de nespecialist într-ale navigaţiei al lui Strange, părea că nava s-a întins pur şi simplu ca să tragă un pui de somn. Se gândi că, dacă ar fi fost el căpitanul, i-ar fi vorbit cu asprime navei, spunându-i să se ridice imediat.

— Dar staţi puţin, spuse el, doar ies şi intră atâtea nave în Portsmouth. Cum s-a putut întâmpla aşa ceva?

Căpitanul Gilbey ridică din umeri.

— Mă tem că situaţia nu e deloc remarcabilă. Cârmaciul poate să nu cunoască prea bine canalele de la Spithead sau pur şi simplu să fie beat.

Între timp se adunase o mulţime impresionantă. Toţi locuitorii din Portsmouth sunt interesaţi, mai mult sau mai puţin direct, de tot ce ţine de mare şi vapoare. Discuţiile la ordinea zilei se leagă de traficul din port şi de vasele ancorate la Spithead. Nu e de mirare, aşadar, că o astfel de întâmplare trezise viul interes al întregului oraş. Se aflau acolo nu doar obişnuiţii locului (destul de numeroşi, de altfel), ci şi cetăţeni cu ocupaţii mai serioase, negustori şi, fireşte, toţi reprezentanţii Marinei care aveau timp să stea şi să privească evoluţia evenimentelor. Tocmai se încinsese o ceartă zdravănă cu privire la ce anume greşise căpitanul navei şi la măsurile pe care ar fi trebuit să le ia comandantul portului pentru a îndrepta lucrurile. De îndată ce mulţimea înţelese cine era Strange şi de ce venise acolo, păreri şi sfaturi începură să curgă din toate părţile. Din păcate, limbajul folosit conţinea mulţi termeni marinăreşti, aşa că Strange avea, în cel mai bun caz, doar o idee vagă despre ce spuneau cei din jur. Ascultând o anume explicaţie, făcu greşeala să întrebe ce înseamnă „a merge în volte" şi „a se opri cu vântul în faţă", primind drept răsplată o explicaţie detaliată a principiilor navigaţiei, care i se păreau acum şi mai greu de înţeles decât înainte.

— Bun! zise el. Problema cea mai gravă, nu-i aşa, e faptul că nava e înclinată într-o parte. Vreţi să o îndrept, pur şi simplu? Ar fi destul de uşor.

— Doamne sfinte, nu! strigă căpitanul Gilbey. Nu se poate! Dacă mişcarea nu se face în chipul cel mai grijuliu cu putinţă, o să i se frângă chila în două şi toată lumea o să se înece.

— Ah, spuse Strange.

A doua sugestie a sa fu întâmpinată cu proteste şi mai viguroase. Auzise pe cineva spunând că, dacă în timpul fluxului briza ar bate puţin mai tare, nava ar putea fi împinsă de pe bancul de nisip, iar el se gândi că un vânt puternic ar putea fi de folos. Prin urmare, ridică braţele, vrând să invoce un astfel de vânt.

— Ce faceţi? întrebă căpitanul Gilbey.

Strange îi spuse.

— Nu! Nu! Nu! strigă căpitanul, îngrozit.

Câţiva oameni din jur îl apucară pe Strange, ţinându-l strâns. Unul dintre ei prinse să-l scuture cu putere, crezând poate că astfel va îndepărta orice vrajă înainte să-şi facă efectul.

— Vântul bate dinspre sud-vest, spuse căpitanul Gilbey. Dacă se înteţeşte, o să lovească nava de nisipuri şi o să o facă bucăţi. Toată lumea o să se înece!

Unul dintre privitori spuse că nu reuşea nicicum să înţeleagă de ce îl apreciau atât de mult cei de la Amiralitate pe individul ăsta, a cărui ignoranţă era de-a dreptul uluitoare.

Un altul spuse, sarcastic, că poate nu e un magician prea grozav, dar cel puţin ştie să danseze.

Un al treilea începu să râdă.

— Cum se numeşte nisipul? întrebă Strange.

Căpitanul Gilbey clătină din cap exasperat, lăsând să se înţeleagă că habar nu are despre ce vorbeşte Strange.

— Ăăă… locul… locul unde a rămas prinsă nava, insistă Strange plin de nerăbdare. Ceva cu cai, nu-i aşa?

— Bancul se numeşte Nisipurile Calului, spuse căpitanul Gilbey cu răceală, apoi se întoarse cu spatele şi începu să discute cu altcineva.

Preţ de un minut sau două, nimeni nu-i mai dădu nici o atenţie magicianului. Priveau cu toţii goeletele, bricurile şi barjele din jurul vaporului *Falsul prelat,* ridicau privirile către cer şi discutau despre evoluţia vremii, întrebându-se din ce direcţie va bate vântul la vremea fluxului.

Dintr-odată, mai multe persoane începură să scoată exclamaţii de uimire, arătând către largul mării, unde apăruse ceva ciudat. Era ceva mare şi argintiu, având un cap de o formă stranie şi plete ce se unduiau ca nişte ierburi palide bătute de vânt. Părea să înoate către *Falsul prelat.* Abia începuse lumea să scoată strigăte uimite la vederea acestui obiect misterios, când apărură şi altele. Imediat după aceea marea se umplu cu astfel de forme argintii – prea multe ca să poată fi numărate – care înotau lin, dar cu mare iuţeală, către nava eşuată.

— Ce-or mai fi şi astea? întrebă un om din mulţime.

Erau mult prea mari pentru a fi oameni, dar nu păreau nici peşti sau delfini.

— Sunt cai, spuse Strange.

— Şi de unde au apărut? întrebă altcineva.

— I-am creat eu, spuse Strange, din nisip. Din Nisipurile Calului, mai exact.

— Dar n-or să se dizolve? se auzi o nouă voce din mulţime.

— Şi la ce folosesc? întrebă căpitanul Gilbey.

Strange spuse:

— Sunt alcătuiţi din nisip, apă de mare şi magie, şi vor rezista atât timp cât au o sarcină de îndeplinit. Căpitane Gilbey, trimiteţi o barcă la *Falsul prelat,* cu următorul mesaj pentru căpitan: oamenii lui să înhame cât mai mulţi dintre cai la navă, iar caii o vor scoate din bancul de nisip.

— O! spuse căpitanul Gilbey. Prea bine. Da, desigur.

La jumătate de ceas după ce mesajul fusese transmis căpitanului de pe *Falsul prelat,* nava fusese scoasă din bancul de nisip şi marinarii erau ocupaţi cu ridicarea velelor şi o sumedenie de alte operaţiuni marinăreşti (care, în felul lor, sunt la fel de misterioase ca şi acţiunile magicienilor). Trebuie spus, totuşi, că vraja nu a funcţionat întocmai cum preconizase Strange. Acesta nu-şi închipuise că prinderea cailor se va dovedi atât de dificilă. Presupunea că pe un vapor se găsesc frânghii din belşug din care se puteau improviza căpestre, şi încercase să creeze prin magie nişte cai foarte uşor de prins. Însă marinarii nu prea

ştiu multe despre cai. Ei ştiu totul despre mare şi nimic altceva. Unii marinari au încercat din răsputeri să prindă caii şi să-i înhame, dar mulţi dintre ei fie nu aveau habar cum se face asta, fie le era prea teamă de creaturile argintii şi fantomatice şi nu îndrăzneau să se apropie de ele. Din cei o sută de cai pe care îi crease Strange, abia dacă au fost înhămaţi la navă vreo douăzeci. Aceştia au avut, desigur, meritul lor în a smulge nava din bancul de nisip; la fel de util a fost însă şi faptul că, pe măsură ce Strange crea cai, în locul lor rămânea o scobitură crescândă în bancul de nisip.

La Portsmouth, părerile erau împărţite: unii susţineau că salvarea *Falsului prelat* de către Strange fusese ceva glorios, alţii spuneau că acesta se folosise de respectiva nenorocire pentru a-şi pune în valoare îndeletnicirea. Mulţi căpitani şi ofiţeri susţineau că magia folosită fusese ostentativă şi fusese aleasă de Strange mai degrabă pentru a atrage atenţia asupra talentului său şi pentru a impresiona Amiralitatea decât pentru a salva nava. În plus, erau nemulţumiţi şi din pricina cailor de nisip. Aceştia nu dispăruseră imediat după ce-şi terminaseră treaba, aşa cum promisese Strange, ci înotaseră în regiunea Spithead vreme de o zi şi jumătate, după care se scufundaseră, formând astfel bancuri de nisip în locuri noi şi cu totul neaşteptate. Căpitanii de vas şi cârmacii din Portsmouth i se plângeau comandantului portului că Strange modificase amplasamentul canalelor şi bancurilor de nisip din regiunea Spithead, astfel încât Marina avea să fie acum nevoită să cheltuiască o mulţime de timp şi bani pentru a face noi sondaje şi pentru a supraveghea ancorajul.

Cu toate acestea, la Londra, unde miniştrii ştiau la fel de puţine despre vapoare şi marinărit ca şi Strange, un singur lucru era limpede: Strange salvase o navă a cărei distrugere ar fi costat Amiralitatea o mulţime de bani.

— Această salvare a *Falsului prelat* demonstrează ceva, îi spuse Sir Walter Pole lordului Liverpool, şi anume că e un mare avantaj să ai un magician la faţa locului, care să poată rezolva orice situaţie de criză de

îndată ce aceasta apare. Ştiu că ne-am gândit să-l trimitem pe Norrell undeva şi apoi am renunţat, dar de Strange ce spuneţi?

Lordul Liverpool căzu pe gânduri.

— Cred, spuse el în cele din urmă, că am putea să-l trimitem pe domnul Strange să-l ajute pe unul dintre generali numai dacă am avea siguranţa că acel general va obţine o victorie împotriva francezilor la scurt timp după aceea. Altfel, ar însemna să irosim în mod impardonabil talentul domnului Strange, de care Dumnezeu ştie că avem destulă nevoie şi la Londra. La drept vorbind, nu prea avem de unde alege. Nu poate fi vorba decât de lordul Wellington.

— Ah, da!

Lordul Wellington era în Portugalia împreună cu armata lui, aşa că nu se putea afla prea uşor ce părere are, însă, printr-o coincidenţă stranie, soţia lui locuia pe strada Harley la numărul unsprezece, chiar peste drum de Sir Walter. În drum spre casă, în seara aceleiaşi zile, Sir Walter ciocăni la uşa lui lady Wellington şi o întrebă pe înălţimea Sa ce părere crede că ar avea lordul Wellington despre ideea de a i se trimite un magician. Însă lady Wellington, o făptură mărunţică şi tristă, de părerea căreia soţul ei nu prea ţinea seama, declară că nu ştie.

Strange, pe de altă parte, se arătă încântat de propunere. Arabella, deşi nu tot atât de încântată, îşi dădu imediat consimţământul. Cel mai mare obstacol în calea plecării lui Strange se dovedi a fi, fără să surprindă pe nimeni, Norrell. În anul ce trecuse, Mr Norrell ajunsese să depindă foarte mult de elevul lui. Îl consulta pe Strange în toate acele privinţe care fuseseră odinioară apanajul lui Drawlight şi Lascelles. Mr Norrell nu vorbea decât despre domnul Strange atunci când acesta din urmă nu era de faţă, iar în restul timpului nu vorbea decât *cu* Strange. Acest ataşament părea cu atât mai puternic cu cât era un sentiment absolut nou pentru Mr Norrell; până acum nu se simţise niciodată cu adevărat în largul lui în prezenţa altcuiva. Dacă se aflau într-un salon sau într-o sală de bal aglomerată şi Strange lipsea cincisprezece minute, Mr Norrell îl trimitea pe Drawlight să vadă unde e şi

cu cine vorbeşte. Prin urmare, Mr Norrell fu şocat să afle că se punea la cale trimiterea singurului său elev şi prieten la război.

— Sunt uluit, Sir Walter, spuse el, că aţi putut să sugeraţi aşa ceva!

— Bine, dar orice bărbat trebuie să fie pregătit să facă sacrificii pentru ţara sa în timp de război, spuse Sir Walter oarecum iritat, şi sunt mii de oameni care le-au făcut deja.

— Da, dar aceştia sunt *soldaţi!* strigă Mr Norrell. O! E adevărat că şi un soldat e valoros în felul lui, însă nu putem compara asta cu pierderea pe care ar suferi-o naţiunea dacă domnul Strange ar păţi ceva! Din câte am înţeles, la High Wycombe există o academie ce pregăteşte trei sute de ofiţeri pe an. Ce n-aş da să am eu norocul de a avea la dispoziţie trei sute de magicieni pe care să-i instruiesc! Dacă ar fi aşa, atunci magia englezească s-ar afla într-o situaţie mult mai promiţătoare decât acum!

După încercarea nereuşită a lui Sir Walter, lordul Liverpool şi ducele de York luară asupra lor sarcina de a sta de vorbă cu Mr Norrell pe această temă, însă Mr Norrell nu se lăsă convins de niciunul dintre ei să renunţe la aversiunea pe care o simţea faţă de propusa plecare a lui Strange.

— V-aţi gândit, domnule, spuse Strange, cât de respectată va deveni astfel magia englezească?

— Da, cred că aşa va fi, spuse Mr Norrell morocănos, însă nimic nu va face mai vie amintirea Regelui Corb şi a genului aceluia de magie sălbatică şi dăunătoare decât prezenţa unui magician englez pe câmpul de bătălie! Oamenii vor începe să creadă că invocăm spiriduşi şi că avem drept sfetnici bufniţe şi urşi. Eu, însă, doresc ca magia englezească să fie considerată o profesie liniştită şi respectabilă – de fapt, genul de profesie…

— Dar, domnule, spuse Strange, grăbindu-se să întrerupă acest discurs pe care îl mai auzise de nenumărate ori, pe mine n-o să mă însoţească niciun rege-spiriduş. În plus, sunt şi alte aspecte la mijloc, pe care nu ar fi deloc înţelept să le ignorăm. Ne plângem adesea că ni se cere mereu să facem aceleaşi vrăji, iar

şi iar. Probabil că în război voi fi nevoit să încerc tipuri noi de magie – şi, după cum am remarcat adesea amândoi, practicarea magiei face ca teoria să devină mult mai uşor de înţeles.

Dar cei doi magicieni aveau firi atât de diferite, încât nu puteau nicicum cădea de acord asupra acestui aspect. Strange vorbea despre înfruntarea cu curaj a pericolelor spre sporirea gloriei magiei englezeşti. Folosea cuvinte şi metafore împrumutate din domeniul jocurilor de noroc şi al războiului, care nu trezeau nici o rezonanţă în sufletul lui Mr Norrell. Acesta din urmă încerca să-l convingă pe domnul Strange că războiul îi va displăcea profund.

— Pe câmpul de luptă suferi adesea de umezeală şi frig. O să vă placă mult mai puţin decât credeţi.

Vreme de câteva săptămâni, în ianuarie şi februarie 1811, se părea că dezaprobarea lui Mr Norrell va împiedica plecarea lui Strange. Greşeala pe care o făcuseră Sir Walter, lordul Liverpool, ducele de York şi Strange fusese că încercaseră să trezească în Mr Norrell simţul datoriei, al nobleţei şi al patriotismului. Fără îndoială, Mr Norrell avea toate aceste virtuţi, însă principiile care contau cu adevărat pentru el, şi care contrabalansau orice altceva, erau altele.

Din fericire, se aflau prin preajmă doi domni care ştiau să se descurce mai bine în astfel de situaţii. Lascelles şi Drawlight erau la fel de dornici ca şi toţi ceilalţi să-l vadă pe Strange plecat în Portugalia, iar după părerea lor metoda cea mai bună de a atinge acest obiectiv era să exploateze îngrijorarea lui Mr Norrell cu privire la soarta bibliotecii ducelui de Roxburghe.

Această bibliotecă îi stătea de mult timp ca un ghimpe în coastă lui Mr Norrell. Era una dintre cele mai însemnate biblioteci private din regat – nu o întrecea decât cea a lui Mr Norrell însuşi. Povestea ei era una curioasă şi plină de picanterii. Cu vreo cincizeci de ani înainte, ducele de Roxburghe, un gentilom cât se poate de inteligent, civilizat şi respectabil, se îndrăgostise de sora reginei şi îi ceruse regelui permisiunea de a se căsători cu ea. Din varii motive legate de eticheta de la Curte, obligaţii formale şi drepturi de întâietate, regele refuzase. Cu inimile

frânte, ducele şi sora reginei îşi făcuseră jurăminte solemne de a se iubi veşnic şi de a nu accepta niciodată să se căsătorească cu altcineva. Nu ştiu dacă sora reginei şi-a ţinut sau nu promisiunea, însă ducele s-a retras în castelul său aflat la graniţa cu Scoţia şi, pentru a-şi trece mai uşor zilele însingurate, a început să colecţioneze cărţi rare: manuscrise medievale împodobite cu miniaturi de o fineţe rară şi ediţii ale primelor cărţi tipărite vreodată, realizate în tipografiile unor personalităţi strălucite, cum ar fi William Caxton din Londra şi Valdafer din Veneţia. La începutul secolului, biblioteca ducelui se înscria deja în rândul minunilor lumii. Alteţa Sa îndrăgea în mod deosebit cărţile de poezie, povestirile cavalereşti, volumele de istorie şi teologie. Magia nu îl interesa prea mult, însă îi plăceau toate cărţile vechi, aşa că ar fi fost de mirare ca biblioteca să nu conţină şi astfel de texte.

Mr Norrell îi scrisese ducelui de mai multe ori, cerându-i permisiunea de a examina şi, poate, de a cumpăra eventualele volume de magie care s-ar fi găsit acolo. Ducele, însă, nu se arătase deloc dornic să-i satisfacă dorinţa lui Mr Norrell şi, fiind putred de bogat, nu avea nevoie de bani de la acesta.

Cum îşi respectase promisiunea făcută surorii reginei de-a lungul întregii vieţi, ducele nu avea copii şi, probabil, niciun moştenitor. La moartea lui au apărut dintr-odată o mulţime de rude de sex masculin ale ducelui, fiecare convins că el va fi următorul duce de Roxburghe. Aceşti domni şi-au prezentat cererile în faţa Comitetului pentru Privilegii al Camerei Lorzilor. Comitetul analiză situaţia şi ajunse la concluzia că noul duce avea să fie ori general-maiorul Ker, ori Sir James Innes; cei din Comitet nu erau însă siguri care dintre cei doi era mai îndreptăţit să preia titlul, aşa că hotărâră să prelungească perioada de deliberări. La începutul anului 1811, nu ajunseseră încă la nici o concluzie.

Într-o dimineaţă rece şi umedă de marţi, Mr Norrell se afla în biblioteca din Piaţa Hanover împreună cu domnul Lascelles şi domnul Drawlight. Era de faţă şi Childermass, care redacta scrisori către diverse ministere în numele lui Mr Norrell. Strange plecase la

Twickenham, împreună cu soţia lui, să-şi viziteze un prieten.

Lascelles şi Drawlight discutau despre procesul în care erau implicaţi Ker şi Innes. Aparent întâmplător, Lascelles pomeni de vreo două ori faimoasa bibliotecă, ceea ce îi atrase atenţia lui Mr Norrell.

— Ce ştim despre aceşti oameni? îl întrebă el pe Lascelles. Îi interesează magia?

Lascelles zâmbi.

— Puteţi sta liniştit din acest punct de vedere, domnule. Vă asigur că singurul lucru care îi interesează pe Ker şi pe Innes e să ajungă duci. Nu cred că i-am văzut vreodată deschizând o carte.

— Chiar aşa? Nu-i interesează cărţile? Asta e foarte bine. După o clipă de gândire, Mr Norrell urmă: Şi dacă unul din ei capătă biblioteca ducelui şi găseşte din întâmplare vreun volum rar de magie? Asta ar putea să-i stârnească interesul. Lumea e curioasă când vine vorba de magie, ştiţi? Aceasta e una dintre consecinţele regretabile ale propriului meu succes. Omul acesta ar putea să citească o pagină-două şi să-i vină pofta de a încerca şi el o vrajă. La urma urmei, exact aşa am început şi eu; aveam doisprezece ani când am deschis o carte din biblioteca unchiului meu şi am găsit acolo o pagină ruptă dintr-un volum mult mai vechi. Ei bine, în clipa în care am citit acea pagină m-a cuprins convingerea nestrămutată că trebuie să devin magician!

— Într-adevăr? Ce interesant, spuse Lascelles, pe un ton extrem de plictisit. Însă e puţin probabil, zic eu, ca aşa ceva să se întâmple în cazul lui Innes sau Ker. Amândoi sunt trecuţi de şaptezeci de ani. Niciunul nu doreşte să înceapă o nouă carieră.

— A! Dar rude mai tinere nu au? Rude care citesc, poate, cu interes *Prietenii magiei englezeşti* şi *Magicianul modern?* Rude care ar pune imediat gheara pe orice carte de magie? Nu, vă rog să mă iertaţi, domnule Lascelles, dar nu mă puteţi convinge că vârsta înaintată a celor doi e o garanţie!

— Prea bine. Însă mă îndoiesc, domnule, că aceşti tineri taumatomani[71] despre care vorbiţi cu atâta însufleţire vor avea vreodată ocazia de a vedea

biblioteca. Pentru procesele în care sunt implicaţi, de stabilire a succesiunii titlului de duce, atât Ker, cât şi Innes au avut cheltuieli mari. Prima grijă a noului duce, oricare ar fi el, va fi să-i plătească pe avocaţi. Şi primul lucru pe care îl va face când va intra în Castelul Floors va fi să găsească ceva de vândut[72]. M-ar mira foarte tare ca biblioteca să nu fie scoasă la vânzare la cel mult o săptămână după ce Comitetul va da verdictul final.

— O vânzare de cărţi! exclamă Mr Norrell alarmat.

— Acum de ce vă temeţi? întrebă Childermass, ridicând privirea din hârtii. De obicei nimic nu vă încântă mai tare decât o vânzare de cărţi.

— O! Asta era mai demult, spuse Mr Norrell, pe vremea când nimeni din regat nu era câtuşi de puţin interesat de cărţile de magie, în afară de mine, însă acum mă tem că mulţi vor încerca să cumpere astfel de cărţi. S-ar putea să se pomenească despre asta şi în *The Times*.

— A! strigă Drawlight. Dar dacă volumele care vă interesează sunt cumpărate de altcineva, puteţi să vă plângeţi miniştrilor! Puteţi să vă plângeţi prinţului de Wales! Ar fi împotriva intereselor naţiunii ca volumele de magie să ajungă în mâna altcuiva decât a dumneavoastră, Mr Norrell.

— Cu excepţia lui Strange, spuse Lascelles. Nu cred că prinţul de Wales sau miniştrii ar avea ceva de obiectat dacă Strange ar cumpăra aceste cărţi.

— E adevărat, fu de acord Drawlight, uitasem de Strange.

Mr Norrell părea şi mai alarmat decât înainte.

— Dar domnul Strange va înţelege că aceste cărţi trebuie să fie ale mele, spuse el. Volumele trebuie strânse, într-o singură bibliotecă. Nu e bine să fie separate.

Privi în jur, sperând să vadă semne de aprobare.

— Fireşte, urmă el apoi, domnul Strange va putea să le citească şi el. Toată lumea ştie cât de multe dintre cărţile mele – scumpele mele cărţi – i le-am împrumutat domnului Strange. Fireşte… mă rog, vreau să spun că depinde şi care e subiectul, desigur.

Drawlight, Lascelles şi Childermass nu spuseră nimic. Ştiau, într-adevăr, cât de multe cărţi îi împrumutase Mr Norrell domnului Strange. Mai ştiau şi cât de multe *nu* îi împrumutase.

— Strange este un gentilom, spuse Lascelles. Se va comporta, deci, ca atare şi se va aştepta ca şi dumneavoastră să faceţi la fel. Dacă volumele vă sunt oferite în particular dumneavoastră şi numai dumneavoastră, atunci cred că puteţi să le cumpăraţi, dar, dacă va avea loc o licitaţie, atunci domnul Strange va considera că e dreptul lui să liciteze împotriva dumneavoastră.

Mr Norrell se gândi o clipă, apoi îl privi pe Lascelles şi îşi linse buzele agitat.

— Şi cum credeţi că se vor vinde cărţile? Prin licitaţie publică sau printr-o tranzacţie privată?

— Licitaţie, spuseră Lascelles, Drawlight şi Childermass la unison.

Mr Norrell îşi îngropă faţa în mâini.

— Fireşte, spuse Lascelles rar, ca şi cum ideea abia atunci îi venise, dacă Strange ar fi plecat din ţară, n-ar putea să participe la licitaţie. Nu-i aşa? sfârşi el, după ce luase o gură de cafea.

Mr Norrell ridică privirea, cu chipul luminat de o nouă speranţă.

Brusc, plecarea domnului Strange în Portugalia pentru aproximativ un an deveni foarte dezirabilă.[73]

29

Acasă la Jose Estoril

Ianuarie-martie 1811

— Mă gândeam, domnule, că plecarea mea în Peninsulă va cauza multe schimbări în relaţia dumneavoastră cu ministerul de Război, spuse Strange. Mă tem că, după ce plec, nu vă va mai fi la fel de uşor să primiţi lume la orice oră din zi şi din noapte şi să satisfaceţi tot felul de cereri de magie. Veţi fi singurul responsabil pentru toate acestea, şi mă tem că nu veţi mai avea timp nici să dormiţi. Cred că trebuie să-i convingem pe cei de la minister să găsească o modalitate de rezolvare a acestei probleme. M-aş bucura să vă pot fi de folos în acest sens. Ce-aţi zice să-l invităm pe lordul Liverpool la cină săptămâna asta?

— O, da! spuse Mr Norrell, încântat să audă câtă grijă îi purta Strange. Trebuie să fiţi şi dumneavoastră de faţă. Explicaţi totul atât de bine! Ajunge să spuneţi ceva o singură dată, şi lordul Liverpool înţelege imediat despre ce e vorba!

— Atunci să-i scriu înălţimii Sale?

— Da, da! Scrieţi-i!

Era prima săptămână a lunii ianuarie. Data plecării lui Strange nu fusese încă stabilită, dar probabil că nu avea să mai întârzie mult. Strange se aşeză şi scrise invitaţia. Lordul Liverpool trimise un răspuns prompt, iar două zile mai târziu sosea în Piaţa Hanover ca să ia cina cu cei doi.

Mr Norrell şi Jonathan Strange aveau obiceiul de a petrece un ceas înainte de cină în biblioteca lui Mr Norrell; aici l-au primit şi pe lordul Liverpool. Childermass era şi el de faţă, gata să facă pe secretarul, consilierul, curierul sau servitorul, după cum o cereau împrejurările.

Lordul Liverpool nu văzuse până atunci biblioteca lui Mr Norrell; înainte să ia loc făcu un mic tur al încăperii.

— Mi s-a spus, domnule, că biblioteca dumneavoastră este una dintre minunile lumii moderne, dar nu-mi închipuisem că poate fi atât de vastă.

Mr Norrell era cât se poate de încântat. Lordul Liverpool era musafirul ideal – îi admira cărţile fără să pară dornic de a le lua din raft şi a le răsfoi.

Strange îi spuse atunci lui Mr Norrell:

— Domnule, încă nu am discutat despre cărţile pe care ar trebui să le iau cu mine în Peninsulă. Am alcătuit o listă cu patruzeci de titluri, dar, dacă dumneavoastră credeţi că aceasta poate fi îmbunătăţită, vă rog să-mi spuneţi, zise el şi extrase o foaie de hârtie împăturită dintr-un teanc de pe masă, întinzându-i-o lui Mr Norrell.

Lista nu avea cum să-i placă lui Mr Norrell, căci era plină de ştersături, tăieturi şi încolăceli de cuvinte. Ici-colo se lăţea câte o pată de cerneală, unele titluri erau scrise incorect, unii autori erau botezaţi aiurea şi, lucrul cel mai deconcertant, în josul paginii erau scrise trei versuri dintr-un poem-ghicitoare pe care Strange începuse să-l compună ca dar de despărţire pentru Arabella. Şi totuşi, motivul pentru care Mr Norrell păli dintr-odată era altul. Nu-i trecuse prin minte până atunci că Strange avea să aibă nevoie de cărţi în Portugalia. Gândul că patruzeci dintre scumpele lui volume aveau să fie duse într-o ţară aflată în război, într-un loc unde putea să le ardă focul, să le sufle vântul, să le ude ploaia sau să le murdărească praful era aproape de nesuportat. Mr Norrell nu ştia prea multe despre război, însă presupunea că soldaţii nu sunt vestiţi pentru respectul pe care-l manifestă faţă de cărţi. Poate că aveau să le apuce cu degetele lor murdare. Poate că aveau să le rupă! Poate că – oroare a ororilor! — aveau să le citească şi să încerce şi ei vreo vrajă! Oare soldaţii ştiau să citească? Mr Norrell nu era sigur. Însă la mijloc fiind soarta întregului continent şi dat fiind că era de faţă şi lordul Liverpool, îşi dădu seama că îi va fi extrem de dificil – de fapt, imposibil – să-l refuze pe Strange.

Se întoarse spre Childermass cu o expresie de disperare mută.

Childermass ridică din umeri.

Lordul Liverpool continua să privească în jur cu mult calm. Părea să se gândească la faptul că absenţa temporară a patruzeci de volume nici nu se va observa între atâtea mii altele.

— Nu aş vrea să duc cu mine mai mult de patruzeci, urmă Strange pe un ton neutru.

— E un lucru foarte înţelept, domnule, spuse lordul Liverpool. Foarte înţelept. Să nu luaţi mai multe decât puteţi transporta cu uşurinţă dintr-un loc în altul.

— Dintr-un loc în altul! exclamă Mr Norrell, mai şocat decât oricând. Doar nu aveţi de gând să plimbaţi cărţile după dumneavoastră? Trebuie să le duceţi într-o bibliotecă de îndată ce ajungeţi acolo. Cel mai bine ar fi să găsiţi o bibliotecă într-un castel. Un castel solid, bine apărat…

— Mă tem însă că nu-mi vor folosi prea mult dacă le ţin într-o astfel de bibliotecă, spuse Strange cu un calm care te scotea din pepeni. Eu voi fi în tabere şi pe câmpuri de bătălie. Iar cărţile trebuie să mă însoţească.

— Atunci trebuie să le puneţi într-un cufăr! spuse Mr Norrell. Un cufăr zdravăn de lemn, sau poate chiar o cutie de fier! Da, de fier ar fi cel mai bine. Putem să comandăm o astfel de ladă. Şi apoi…

— Mă iertaţi, Mr Norrell, îl întrerupse lordul Liverpool, dar eu l-aş sfătui pe domnul Strange să nu-şi ia o astfel de ladă cu dumnealui. Nu trebuie să-şi închipuie că i se vor face concesii când vine vorba de spaţiul din carele militare. Soldaţii folosesc aceste care pentru transportul echipamentului, al hărţilor, al alimentelor, al muniţiei şi aşa mai departe. Domnul Strange ar da mult mai puţine bătăi de cap armatei dacă şi-ar transporta toate lucrurile cu ajutorul unui măgar sau catâr, aşa cum fac ofiţerii. Apoi, către Strange: Veţi avea nevoie de un catâr zdravăn pentru bagaje şi pentru servitor. Cumpăraţi nişte desagi de la Hewley and Ratt şi puneţi cărţile în ele. Desagile militare sunt foarte încăpătoare. În plus, dacă le lăsaţi într-un car, cărţile vor fi foarte probabil furate. Îmi pare rău să o spun, dar soldaţii fură orice. Apoi, după o clipă de gândire: Ai noştri, cel puţin, aşa fac.

Mr Norrell n-a mai fost în stare după aceea să fie atent la ce se petrecea în jurul lui. Îşi dădea vag seama că Strange şi înălţimea Sa vorbesc şi râd foarte mult. De câteva ori îl auzi pe Strange spunând: „Bun, deci aşa rămâne!“ şi pe înălţimea Sa replicând: „Da, desigur!” Însă despre ce anume vorbeau Mr Norrell nu ştia şi nici nu-i păsa. Îşi dorea să nu fi venit niciodată la Londra. Îşi dorea să nu fi luat niciodată asupra sa însărcinarea de a readuce la viaţă magia englezească. Îşi dorea să fi rămas la Hurtfew Abbey, citind şi făcând vrăji după bunul său plac. Nimic, se gândea el, nu putea să compenseze pierderea a patruzeci de cărţi.

După ce plecară lordul Liverpool şi Strange, se duse în bibliotecă să privească cele patruzeci de cărţi, să le ţină în mână şi să le mângâie cât mai putea.

Childermass era tot acolo. Luase cina la una dintre mesele din bibliotecă şi acum făcea socoteala cheltuielilor gospodăreşti. Când îl văzu pe Mr Norrell intrând, ridică privirea şi rânji.

— Cred că domnul Strange se va descurca foarte bine în război, domnule. Deja a reuşit să vă întreacă în şiretenie.

***

Într-o noapte scăldată în lumina strălucitoare a lunii, la începutul lunii februarie, o navă britanică numită *Binecuvântarea Sfântului Serlo*[74] naviga în susul râului Tagus, ancorând în cele din urmă în piaţa Black-horse, în centrul oraşului Lisabona. Printre primii care au debarcat au fost şi Strange, însoţit de servitorul său, Jeremy Johns. Strange nu mai fusese niciodată în străinătate, iar conştiinţa acestei situaţii noi pentru el, la care se adăuga agitaţia militară şi navală din jur, îi dădea o senzaţie de ameţeală plăcută. Era nerăbdător să se apuce de magie.

— Mă întreb unde e lordul Wellington, îi spuse el lui Jeremy Johns. Crezi că ştie cineva de pe aici? întrebă el, privind curios o boltă vastă şi neterminată aflată la capătul pieţei. Bolta avea o înfăţişare foarte militărească şi Strange nu s-ar fi mirat deloc să descopere că Wellington se află undeva în spatele ei.

— E ora două dimineaţa, domnule, spuse Jeremy. Probabil că înălţimea Sa doarme.

— Crezi? Când soarta întregii Europe se află în mâinile lui? Mda, poate că ai dreptate.

Cam fără voie, Strange fu de acord că ar fi mai bine să meargă acum la han şi să aştepte până a doua zi pentru a-l căuta pe lordul Wellington.

Le fusese recomandat un han aflat pe Strada Pantofarilor, aparţinând unui anume domn Prideaux, originar din Cornwall. Oaspeţii domnului Prideaux erau aproape toţi ofiţeri britanici proaspăt sosiţi din Anglia sau care aşteptau să plece în permisie. Domnul Prideaux se străduia să-i facă pe ofiţeri să se simtă întocmai ca acasă, însă nu reuşea decât parţial. În ciuda tuturor eforturilor lui, amprenta Portugaliei se făcea simţită în permanenţă. Deşi tapetul şi mobila fuseseră aduse de la Londra în urmă cu cinci ani, strălucirea soarelui Portugaliei le dăduse o patină tipic portugheză. Deşi domnul Prideaux îi cerea bucătarului să prepare un meniu englezesc, bucătarul era portughez şi întotdeauna punea în mâncare prea mult piper şi ulei pentru gustul oaspeţilor. Până şi cizmele oaspeţilor căpătau un vag aer portughez după ce treceau prin mâna lustragiului portughez.

A doua zi, Strange se trezi destul de târziu. Luă un mic dejun copios şi făcu o plimbare de vreun ceas. Lisabona se dovedi a fi un oraş bogat în pieţe boltite, clădiri moderne şi elegante, statui, teatre şi magazine. Începu să creadă că poate războiul nu e chiar atât de îngrozitor.

Întors la hotel, văzu vreo patru-cinci ofiţeri britanici opriţi în prag, stând de vorbă cu însufleţire. Era tocmai ce-şi dorise. Se apropie, le ceru iertare pentru întrerupere, se prezentă şi întrebă unde anume în Lisabona putea fi găsit lordul Wellington.

Ofiţerii se întoarseră şi-l priviră oarecum surprinşi, ca şi cum pusese o întrebare nepotrivită, deşi Strange nu-şi dădea seama de ce.

— Lordul Wellington nu se află în Lisabona, spuse unul dintre ofiţeri, îmbrăcat în haină albă şi pantaloni albaştri, uniforma husarilor.

— Ah! Şi când vine înapoi? întrebă Strange.

— Înapoi? spuse ofiţerul. Poate peste câteva săptămâni – sau chiar luni, aş zice eu. Sau poate

niciodată.

— Şi atunci unde pot să îl găsesc?

— O, Doamne! spuse ofiţerul. Ar putea fi oriunde.

— Dumneavoastră nu ştiţi unde e? întrebă Strange.

Ofiţerul îl privi destul de sever.

— Lordul Wellington nu stă pe loc, spuse el. Lordul Wellington se duce acolo unde e nevoie de el. Iar de lordul Wellington, adăugă el pentru ca Strange să înţeleagă mai bine situaţia, e nevoie *peste tot.*

Un alt ofiţer, care purta o haină de un stacojiu-aprins, împodobită din belşug cu dantelă argintie, spuse pe un ton ceva mai blând:

— Lordul Wellington este în linii.

— În linii? spuse Strange.

— Da.

Din păcate, explicaţia nu era nu era deloc limpede şi utilă, aşa cum intenţionase ofiţerul. Însă Strange simţi că dăduse destule dovezi de ignoranţă. Îi pierise complet cheful de a mai pune întrebări.

„Lordul Wellington e în linii.“ Era o propoziţie ciudată; dacă ar fi fost să ghicească despre ce era vorba, Strange ar fi spus probabil că e o expresie argotică pentru „a fi beat“.

Se întoarse la han şi îi spuse portarului să-l caute pe Jeremy Johns. Dacă trebuia neapărat ca unul din ei să-şi arate ignoranţa şi să se facă de râs în faţa Armatei britanice, prefera ca acesta să fie Jeremy.

— Bun, ai venit! spuse el când îl văzu pe Jeremy. Du-te să cauţi un soldat sau un ofiţer şi întreabă unde pot să-l găsesc pe lordul Wellington.

— Sigur, domnule. Dar nu vreţi să întrebaţi dumneavoastră?

— Nu pot. Am de făcut nişte vrăji.

Jeremy plecă şi în scurt timp se întoarse.

— Ai aflat? întrebă Strange.

— A, da, domnule! spuse Jeremy voios. Nu e niciun secret. Lordul Wellington se află în linii.

— Bine, dar ce înseamnă asta?

— O, vă cer iertare, domnule! Domnul cu care am vorbit a spus asta pe un ton atât de firesc, ca şi cum ar fi fost cel mai banal lucru din lume. Mi-am închipuit că ştiţi ce înseamnă.

— Ei bine, nu ştiu. Poate că ar fi bine să-l întreb pe Prideaux.

Domnul Prideaux se arătă încântat să-şi ofere ajutorul. Nici că se putea ceva mai simplu. Domnul Strange trebuia să ajungă la Cartierul general al armatei, unde avea să-l găsească sigur pe lordul Wellington. Cartierul general se afla la jumătate de zi de mers călare de oraş, poate ceva mai mult.

— Ca de la Tyburn la Godalming, domnule, dacă ştiţi cum vine asta.

— Vă rog, dacă sunteţi amabil să-mi arătaţi pe hartă…

— Să fiţi dumneavoastră sănătos, domnule! spuse domnul Prideaux, amuzat. N-o să reuşiţi în vecii vecilor să găsiţi singur locul. Trebuie să găsesc pe cineva care să vă însoţească.

Însoţitorul găsit de domnul Prideaux era un comisar adjunct ce avea treabă la Torres Vedras, un oraş aflat la şase sau opt kilometri dincolo de Cartierul general. Comisarul adjunct se declară încântat să plece la drum împreună cu Strange şi să-l ghideze.

— În sfârşit, se gândi Strange, am realizat ceva.

În prima parte a călătoriei, au străbătut un peisaj încântător: câmpuri şi vii presărate ici-colo cu ferme minuscule şi drăguţe, văruite în alb, şi cu mori de vânt din piatră, cu aripi făcute din pânză maronie de sac. Pe drum se deplasau foarte mulţi soldaţi portughezi în uniforme cafenii şi câţiva ofiţeri britanici ale căror uniforme în culori mai vii, stacojii sau albastre, păreau – cel puţin în ochii de patriot ai lui Strange – mai bărbăteşti şi mai războinice.

Călăreau de vreo trei ceasuri, când zăriră un lanţ muntos ce se ridica, aidoma unui zid, în mijlocul câmpiei.

Pe când pătrundeau într-o vale îngustă situată între doi dintre cei mai înalţi munţi, comisarul adjunct spuse:

— Aici încep liniile. Vedeţi fortul de colo, aşezat sus, pe latura trecătorii? întinse braţul înspre dreapta. „Fortul” părea să fi fost la origini o moară de vânt, însă primise de curând tot felul de adăugiri: bastioane, parapete şi ambrazuri pentru puşti. Vedeţi şi celălalt

fort, de pe partea opusă a trecătorii? adăugă comisarul adjunct, arătând acum spre stânga. Şi mai departe, pe aflorimentul acela stâncos, încă un mic fort? Şi dincolo de acesta – deşi nu se vede acum, căci ziua e mohorâtă şi văzduhul e plin de nori – mai e încă unul. Şi tot aşa, unul câte unul. O linie întreagă de forturi ce se întinde de la Tagus până la malul mării! Şi asta nu e tot! Mai sunt încă două linii înspre nord. Trei linii cu totul!

— E într-adevăr impresionant. Cine a făcut toate astea, portughezii?

— Nu, domnule. Lordul Wellington a făcut totul. Francezii nu au cum să treacă pe aici. Dar ce spun eu! Nici măcar un cărăbuş n-ar putea să treacă pe aici dacă n-ar avea o hârtie semnată de lordul Wellington! Iată de ce, domnule, francezii stau la Santarem şi nu pot să înainteze, în timp ce dumneavoastră şi cu mine dormim liniştiţi în paturile noastre, în Lisabona!

Curând după aceea părăsiră drumul şi intrară pe o potecă abruptă şi şerpuită care urca dealul înspre sătucul Pero Negro. Strange era uluit să vadă diferenţa dintre ceea ce îşi închipuise el despre război şi realitate. El şi-l imaginase pe lordul Wellington stând într-o clădire impunătoare din Lisabona şi dând ordine. Când colo, îl găsea într-un loc atât de neînsemnat, încât în Anglia abia dacă ar fi meritat numele de sat.

Cartierul general al armatei se dovedi a fi o casă ca toate casele, aflată în mijlocul unei curţi pavate cu pietriş. Strange fu informat că lordul Wellington plecase să inspecteze liniile. Nimeni nu ştia când avea să se întoarcă – probabil că nu înainte de ora cinei. Nimeni nu exprimă vreo obiecţie la cererea lui Strange de a aştepta acolo – dar îl avertizară să nu le stea în drum.

Însă, din clipa în care intră în casă, Strange simţi din plin influenţa acelei legi a naturii care spune că o persoană aflată într-un loc străin îi va încurca pe cei de acolo oriunde s-ar aşeza. Strange nu putea să stea jos pentru că odaia nu avea scaune – probabil pentru ca francezii să nu se poată ascunde după ele, în caz că ar fi reuşit să pătrundă în casă – aşa că se opri în faţa unei ferestre. Curând însă intrară doi ofiţeri, dintre care unul dorea să explice nişte caracteristici militare

importante ale reliefului portughez, având pentru aceasta nevoie să privească pe fereastră. Cei doi se uitară urât la Strange, care se dădu la o parte şi se opri în faţa unei bolţi pe jumătate ascunse de o draperie.

Între timp se auzeau de pe coridor strigătele frecvente ale cuiva care îl îndemna pe un anume Winespill să aducă imediat butoaiele cu praf de puşcă. Un soldat foarte mărunţel şi uşor cocoşat intră în odaie. Avea un semn din naştere pe faţă, de un violet-aprins, şi părea să se fi îmbrăcat cu o combinaţie a tuturor uniformelor militare din Marea Britanie. Probabil că acesta era Winespill. Winespill era nefericit. Nu găsea nicăieri praful de puşcă. Căută în dulapuri, sub scări şi pe balcoane. Din când în când striga „O clipă!“ – până când sosi clipa în care se gândi să caute şi în spatele lui Strange, după draperie, sub boltă. Imediat după aceea strigă că găsise butoaiele cu praf de puşcă şi că le-ar fi văzut mai devreme dacă cineva – şi aici îl privi foarte sumbru pe Strange – nu s-ar fi proţăpit în faţa lor.

Orele treceau încet. Strange îşi reluase locul de lângă fereastră şi aproape aţipise, când îşi dădu seama, auzind sunetele unei agitaţii crescânde, că intrase în casă Cineva Important. În clipa următoare dădură buzna în încăpere trei bărbaţi şi Strange îl văzu în sfârşit pentru prima dată pe lordul Wellington.

Cum poate fi descris lordul Wellington? E oare necesar acest lucru? Sau posibil? Chipul său e pretutindeni – de la stampa ieftină de pe peretele hanului până la tabloul mult mai elaborat, împodobit cu steaguri şi tobe, aflat în capul scărilor ce duc la Sala de Consiliu. În zilele noastre, toate domnişoarele cât de cât predispuse la romantism nu apucă să împlinească şaptesprezece ani fără să-şi cumpere cel puţin o miniatură a lui. Aceste fete consideră că un nas lung, acvilin, e de o mie de ori mai atrăgător decât unul scurt şi borcănat şi îşi deplâng amarnic soarta care le-a făcut să fie deja măritate. Pentru a compensa acest lucru, îşi jură că-şi vor boteza primul fiu Arthur. Pe de altă parte, şi fraţii şi surorile mai mici ale acestor fete le împărtăşesc fanatismul. Cel mai frumos soldat de jucărie din toată colecţia îl întruchipează negreşit pe

Wellington şi are parte de mai multe aventuri decât toate celelalte jucării la un loc. Fiecare şcolar joacă rolul lui Wellington cel puţin o dată pe săptămână, iar surorile lui nu se lasă nici ele mai prejos. Wellington este întruchiparea tuturor virtuţilor englezeşti. Este chintesenţa perfecţiunii englezeşti. Dacă francezii îl poartă pe Napoleon în stomac (şi se pare că aşa e), noi îl purtăm pe Wellington în inimi.[75]

În clipa de faţă lordul Wellington era destul de nemulţumit dintr-o anumită pricină.

— Ordinele mele au fost cât se poate de limpezi, cred! le spunea el celorlalţi ofiţeri. Portughezilor li s-a spus să distrugă tot porumbul pe care nu îl pot duce cu ei, ca să nu ajungă în mâinile francezilor. Când colo, am stat jumătate de zi să mă uit la francezii care intrau în peşterile de la Cartaxo şi ieşeau de acolo încărcaţi cu saci.

— Fermierilor portughezi le-a venit foarte greu să dea foc porumbului; le e teamă că vor face foamea, explică unul dintre ofiţeri.

Celălalt ofiţer îşi exprimă speranţa că francezii nu găsiseră de fapt porumb, ci ceva mult mai puţin folositor. Poate aur sau argint?

Lordul Wellington îi aruncă o privire lungă şi rece.

— Soldaţii francezi au dus sacii la morile de vânt. Iar aripile morilor se învârteau, se vedea asta de la o poştă! Crezi poate că macină aur? Dalziel, te rog să înaintezi o plângere autorităţilor portugheze. Apoi, în timp ce îşi rotea mânios privirea prin odaie, îl zări pe Strange. Cine-i ăsta? întrebă el.

Ofiţerul numit Dalziel murmură ceva la urechea înălţimii Sale.

— O! spuse lordul Wellington; apoi, către Strange: Sunteţi magicianul, spuse el uşor întrebător.

— Da, spuse Strange.

— Mr Norrell?

— A, nu. Mr Norrell e în Anglia. Eu sunt domnul Strange.

Figura lordului Wellington nu exprima nimic.

— Celălalt magician, explică Strange.

— Înţeleg, spuse lordul Wellington.

Ofiţerul numit Dalziel îl privi pe Strange surprins, vrând parcă să spună că, odată ce lordul Wellington îi spusese lui Strange cine e, era o dovadă de proastă creştere să insiste că ar fi altcineva.

— Ei bine, domnule Strange, spuse lordul Wellington, mă tem că aţi bătut drumul degeaba. Vă spun sincer că, dacă aş fi putut să împiedic venirea dumneavoastră, aş fi făcut-o. Însă acum, dacă tot aţi venit, vreau să profit de ocazie ca să vă explic câte necazuri ne-aţi adus, dumneavoastră şi celălalt domn.

— Necazuri? spuse Strange.

— Necazuri, repetă lordul Wellington. Viziunile pe care le-aţi arătat miniştrilor i-au încurajat pe aceştia să creadă că înţeleg cum stau lucrurile în Portugalia. Mi-au trimis mult mai multe ordine decât înainte şi s-au amestecat în treburile mele mult mai abitir decât dacă n-aţi fi fost dumneavoastră. Numai eu ştiu ce trebuie făcut în Portugalia, domnule Strange, pentru că eu sunt singurul care cunoaşte toate datele problemei. Poate că dumneavoastră şi celălalt domn aţi făcut lucruri bune în alte părţi – cei din Marină păreau mulţumiţi – nu ştiu ce să zic – însă ceea ce *ştiu* e că aici, în Portugalia, nu-mi trebuie niciun magician.

— Bine, milord, dar aici, în Portugalia, magia nu vă va mai aduce niciun necaz, pentru că voi acţiona numai în serviciul dumneavoastră şi vă voi îndeplini întru totul instrucţiunile.

Lordul Wellington îi aruncă o privire aspră.

— Cel mai mult am nevoie de oameni. Puteţi să fabricaţi nişte oameni?
— Oameni? Hm… depinde la ce vă referiţi. E o întrebare interesantă… Spre marea lui neplăcere, Strange descoperi că începuse să vorbească exact ca Mr Norrell.
— Puteţi să-mi faceţi rost de mai mulţi oameni? îl întrerupse înălţimea Sa.
— Nu.
— Puteţi să faceţi gloanţele să zboare mai repede ca să-i lovească pe francezi? Să ştiţi că zboară destul de repede şi aşa. Sau poate că veţi reuşi să ridicaţi pământul în sus şi să mutaţi pietrele din loc ca să-mi construiţi redute, lunete şi alte mijloace de apărare?
— Nu, milord. Dar, milord…

— Preotul Cartierului general este domnul Briscall. Medicul-şef este doctorul Megrigor. Dacă vă hotărâţi să rămâneţi în Portugalia, vă sugerez să faceţi cunoştinţă cu aceşti domni. Poate că pe ei îi puteţi ajuta în vreun fel. Pe mine, în niciun caz.

Spunând acestea, lordul Wellington se întoarse cu spatele şi îl strigă imediat pe un anume Thornton, spunându-i să pregătească cina. Lui Strange i se dădu astfel de înţeles că întrevederea se încheiase.

Strange era obişnuit să fie tratat cu deferenţă de către miniştri. I se părea firesc ca unii dintre cei mai importanţi oameni din ţară să i se adreseze ca unui egal. Iată de ce a se trezi brusc pus în aceeaşi oală cu preoţii şi medicii Armatei – simple anexe – era foarte, foarte rău.

Petrecu noaptea – în chip foarte neplăcut – la singurul han din Pero Negro şi, de îndată ce se lumină de ziuă, se întoarse la Lisabona. Ajungând la hanul de pe strada Pantofarilor, se aşeză şi compuse o scrisoare lungă către Arabella, povestindu-i în detaliu despre primirea îngrozitoare de care avusese parte. Apoi, înviorându-se puţin, se gândi că unui bărbat nu-i stă bine să se plângă, aşa că rupse scrisoarea.

Întocmi apoi o listă cu toate vrăjile pe care el şi Norrell le făcuseră pentru Amiralitate şi încercă să-şi dea seama care dintre ele i-ar fi pe plac lordului Wellington. După o analiză atentă, ajunse la concluzia că cel mai bun mod de a provoca nefericire în rândul soldaţilor francezi era să le trimită pe cap furtuni şi ploi torenţiale. Se hotărâ imediat să-i scrie înălţimii Sale, oferindu-se să facă vraja necesară. Un plan bine gândit e întotdeauna un motiv de optimism, iar Strange se înveseli pe dată – asta până când aruncă din întâmplare o privire pe fereastră. Cerul era acoperit de nori negri, ploaia cădea în rafale şi bătea un vânt cumplit. Părea că stă să tune şi să fulgere. Atunci Strange plecă în căutarea domnului Prideaux, care îi confirmă că ploua aşa de câteva săptămâni – că portughezii credeau că o va mai ţine tot aşa o bună bucată de vreme – şi că, într-adevăr, francezii erau cât se poate de nefericiţi din pricina asta.

Strange căzu iarăşi pe gânduri. Aproape că-i venea să îi trimită lordului Wellington un bilet prin care să se ofere să facă ploaia să *înceteze,* pe motivul că nici soldaţilor britanici nu avea cum să le facă bine – însă până la urmă hotărâ să amâne orice propuneri legate de vreme pentru momentul în care va ajunge să ştie mai bine cum stau lucrurile atât cu războiul, cât şi cu lordul Wellington. Între timp, se gândi că ar fi bine să trimită o ploaie de broaşte asupra francezilor. Era un simbol biblic în toată regula – ce putea fi mai respectabil decât atât?

În dimineaţa următoare se afla tot la han, într-o dispoziţie mohorâtă, prefăcându-se că citeşte una dintre cărţile lui Mr Norrell, de fapt privind însă ploaia; se auzi o bătaie în uşă. Era un ofiţer scoţian în uniformă de husari, care îl privi întrebător pe Strange şi spuse:

— Mr Norrell?

— Nu sunt… Ei, nu contează! Cu ce vă pot ajuta?

— Am un mesaj pentru dumneavoastră de la Cartierul general, Mr Norrell, spuse tânărul ofiţer, întinzându-i lui Strange o bucată de hârtie.

Era chiar biletul pe care i-l trimisese el lui Wellington. Cineva scrisese pe ea cu un creion albastru un singur cuvânt cu litere îngroşate: „Respins”.

— Al cui e scrisul ăsta? întrebă Strange.

— Al lordului Wellington, Mr Norrell.

— Ah!

În ziua următoare, Strange îi scrise un nou bilet lui Wellington, prin care se oferea să facă apele râului Tangus să crească şi să-i înghită pe francezi.

De data aceasta, cel puţin, Wellington fu provocat să trimită un răspuns mai lung, prin care îi explica lui Strange că deocamdată toată Armata britanică şi mare parte din cea portugheză se aflau *între* râul Tagus şi francezi, drept care sugestia domnului Strange nu era acceptabilă.

Strange refuza să se dea bătut. Continuă să-i trimită în fiecare zi câte o nouă propunere lui Wellington. Toate îi fură respinse.

Într-o zi deosebit de mohorâtă, la sfârşitul lunii februarie, Strange tocmai trecea pe holul hanului,

ducându-se să ia cina de unul singur, când aproape că se ciocni de un tânăr cu chipul senin, îmbrăcat în haine englezeşti. Tânărul îi ceru iertare şi îl întrebă dacă nu ştie unde poate fi găsit domnul Strange.

— Eu sunt Strange. Dumneavoastră cine sunteţi?

— Mă numesc Briscall. Sunt preotul de la Cartierul general al armatei.

— O, domnul Briscall. Da. Desigur.

— Lordul Wellington mi-a cerut să vă fac o vizită, îi explică domnul Briscall. Mi-a spus că aţi putea să mă ajutaţi prin magie. Domnul Briscall zâmbi. De fapt, cred că motivul real e că speră să vă pot convinge să nu-i mai scrieţi în fiecare zi.

— O! spuse Strange. Nu am de gând să mă opresc până când nu îmi dă ceva de făcut.

Domnul Briscall începu să râdă.

— Prea bine. Am să-i spun asta.

— Vă mulţumesc. Şi pe dumneavoastră cum pot să vă ajut? N-am mai făcut niciodată vrăji pentru Biserică. Vă spun sincer, domnule Briscall, că am cunoştinţe foarte restrânse în domeniul magiei ecleziastice, dar m-aş bucura să fiu de folos cuiva.

— Hmm. Voi fi şi eu la fel de sincer cu dumneavoastră, domnule Strange. Îndatoririle mele sunt extrem de simple. Îi vizitez pe bolnavi şi pe răniţi. Fac slujbe pentru soldaţi şi încerc să-i înmormântez creştineşte pe cei care sunt ucişi, bieţii de ei. Chiar nu ştiu cum aţi putea să mă ajutaţi.

— Nimeni nu ştie, spuse Strange oftând. Vreţi măcar să luaţi cina cu mine? Cel puţin nu voi fi nevoit să mănânc singur.

Celălalt încuviinţă pe dată, aşa că cei doi se aşezară în salonul hanului ca să ia cina. Strange descoperi că domnul Briscall era o prezenţă agreabilă şi se arăta bucuros să-i povestească tot ce ştia despre lordul Wellington şi despre armată.

— Soldaţii nu prea sunt credincioşi, spuse el, dar nici nu mă aşteptam să fie aşa; în plus, avantajul meu a fost că toţi preoţii dinaintea mea plecau în permisie la foarte scurt timp după ce ajungeau aici. Eu am fost primul care a rămas – iar soldaţii îmi sunt recunoscători pentru asta. Se arată îngăduitori faţă de

toţi cei care sunt gata să suporte viaţa dură de garnizoană.

Strange îşi declară convingerea că aşa era.

— Dar dumneavoastră, domnule Strange? Cum vă descurcaţi?

— Eu? Eu nu mă descurc deloc. Nimeni nu mă vrea aici. Mi se spune – în rarele ocazii când îmi vorbeşte cineva – fie domnul Strange, fie Mr Norrell, cu o totală lipsă de părtinire. Nimeni nu pare să-şi dea seama că ar putea fi vorba de persoane *diferite.*

Briscall începu să râdă.

— Iar lordul Wellington îmi respinge toate ofertele de ajutor imediat ce le fac.

— Dar ce v-aţi oferit să faceţi?

Strange îi povesti despre prima dintre propuneri, cea cu ploaia de broaşte trimisă din ceruri asupra francezilor.

— Ha! Nici nu e de mirare că a refuzat *aşa* o propunere! spuse Briscall dispreţuitor. Doar francezii gătesc broaşte şi le mănâncă, nu? Iar lordul Wellington vrea ca francezii să sufere de foame. Puteaţi la fel de bine să vă oferiţi să le trimiteţi francezilor o ploaie de pui fripţi sau de plăcinte!

— Nu e vina mea, spuse Strange, atins. Aş fi încântat să iau în calcul planurile lordului Wellington – atâta doar că nu ştiu care sunt aceste planuri. La Londra, cei de la Amiralitate ne făceau cunoscute intenţiile lor, iar noi ne modelam vrăjile în funcţie de acestea.

— Înţeleg, spuse Briscall. Vă rog să mă iertaţi, domnule Strange – poate că n-am înţeles eu foarte bine cum stau lucrurile – dar cred că aveţi aici un mare avantaj. La Londra eraţi nevoit să vă bazaţi pe opinia celor de la Amiralitate despre evoluţia evenimentelor pe o scenă aflată la sute de kilometri distanţă – şi îndrăznesc să spun că Amiralitatea se înşela deseori. Aici puteţi merge singur să vedeţi cum stau lucrurile. Să ştiţi că şi eu am avut de suferit exact la fel ca şi dumneavoastră. Când am sosit, nici pe mine nu mă băga nimeni în seamă. Mă plimbam aiurea de la un regiment la altul. Nimeni nu mă voia.

— Şi totuşi, acum faceţi parte din Statul-Major al lui Wellington. Cum aţi reuşit?

— A durat destul, dar până la urmă am reuşit să-mi dovedesc utilitatea în faţa înălţimii Sale – şi sunt convins că şi dumneavoastră veţi face la fel.

Strange oftă.

— Mă străduiesc. Dar se pare că nu reuşesc să demonstrez decât că sunt de prisos. Iar şi iar!

— Prostii! Din câte îmi dau eu seama, aţi făcut o singură greşeală – aceea că aţi rămas în Lisabona. Dacă vreţi să-mi urmaţi sfatul, veţi pleca de aici cât mai repede. Mergeţi să dormiţi în munţi, împreună cu soldaţii şi ofiţerii! Nu-i veţi înţelege decât atunci când veţi face asta. Staţi de vorbă cu ei. Petreceţi-vă vremea alături de ei, în satele părăsite din spatele liniilor. Iar ei vor ajunge foarte repede să vă iubească pentru asta. Sunt cu toţii nişte oameni pe cinste.

— Chiar aşa? La Londra se povestea la un moment dat că Wellington îi numise „scursurile pământului”.

Briscall începu să râdă, de parcă statutul de scursură a pământului ar fi fost un neajuns minor şi, de altfel, însăşi esenţa farmecului comunităţii militare. Era o atitudine destul de ciudată din partea unui cleric, îşi spuse Strange.

— Şi până la urmă cum sunt? întrebă el.

— Sunt şi aşa, şi aşa, domnule Strange. Sunt şi aşa, şi aşa. Ei bine, ce spuneţi? Mergeţi?

Strange se încruntă.

— Nu ştiu. Să ştiţi că nu mă tem de vitregii şi lipsă de confort. Cred că pot îndura astfel de lucruri la fel de bine ca oricine. Problema e că nu cunosc pe nimeni acolo. De când am sosit mi se pare că am încurcat pe toată lumea, şi, neavând prieteni la care să mă duc…

— O! Pentru asta există o soluţie foarte simplă! Aici nu suntem la Londra sau la Bath, unde ai nevoie de scrisori de recomandare. Luaţi cu dumneavoastră un butoiaş de brandy – şi o ladă sau două cu vin de Champagne, dacă servitorul dumneavoastră le poate duce. Vă veţi împrieteni curând cu foarte mulţi ofiţeri dacă aveţi destul brandy şi şampanie.

— Serios? E chiar atât de uşor?

— O, da! Dar să nu vă osteniţi să duceţi vin roşu. Dintr-ăsta au deja destul.

Câteva zile mai târziu, Strange şi Jeremy Johns plecară din Lisabona, îndreptându-se către regiunea din spatele liniilor. Ofiţerii şi soldaţii britanici fură uşor uimiţi când se treziră cu un magician în mijlocul lor. Trimiseră acasă scrisori în care îl descriau în moduri nu foarte măgulitoare şi îşi exprimau nedumerirea cu privire la prezenţa lui acolo. Însă Strange urmă întocmai sfatul domnului Briscall. Invită toţi ofiţerii pe care îi întâlni la un pahar de şampanie, după cină. Ofiţerii ajunseră să-i scuze în curând excentricitatea profesiei. Ceea ce conta era că în bivuacul lui Strange găseai întotdeauna o companie plăcută şi ceva bun de băut.

Strange se apucă şi de fumat. Până atunci această ocupaţie nu i se păruse niciodată atrăgătoare, însă acum descoperi că o provizie zdravănă de tutun era un ajutor nepreţuit pentru începerea de conversaţii cu militarii.

Era o viaţă ciudată, ce se desfăşura într-o regiune stranie. Satele din spatele liniilor fuseseră evacuate la ordinele lordului Wellington, iar recoltele fuseseră arse. Soldaţi din ambele armate se duceau adesea în satele părăsite şi-şi luau de acolo tot ce li se părea util. În tabăra britanică era ceva obişnuit să dai peste canapele, şifoniere, paturi, scaune şi mese presărate pe coasta unui deal sau în vreun luminiş din pădure. Uneori găseai dormitoare sau saloane complete, dotate cu instrumente de bărbierit, cărţi şi veioze, scutite însă de impedimentul pereţilor şi al tavanului.

Dacă Armata britanică suferea din cauza vântului şi a ploii, francezii o duceau mult mai rău. Hainele li se zdrenţuiseră de tot şi nu aveau ce mânca. Din octombrie nu făcuseră altceva decât să privească fix liniile lordului Wellington. Nu puteau să atace Armata britanică din cauza celor trei linii de forturi inexpugnabile în care aceştia se puteau retrage oricând. Lordul Wellington, pe de altă parte, nu se ostenea să-i atace pe francezi. De ce ar fi făcut-o, când ştia că foametea şi boala îi ucideau duşmanii mai repede decât ar fi reuşit el? Pe 5 martie, francezii ridicară

tabăra şi o luară spre nord. În numai câteva ceasuri, lordul Wellington şi Armata britanică porniseră deja în urmărirea lor. Jonathan Strange îi însoţi.

***

Într-o dimineaţă foarte ploioasă, cam pe la jumătatea lunii, Strange călărea la marginea unui drum de-a lungul căruia mărşăluia Regimentul 95 puşcaşi. La un moment dat zări nişte prieteni puţin mai în faţă. Îmboldi calul să o ia la trap şi reuşi să-i ajungă repede din urmă.

— Bună dimineaţa, Ned, spuse el către un bărbat pe care îl considera, pe bună dreptate, o persoană grijulie şi sensibilă.

— Bună dimineaţa, domnule, răspunse Ned voios.

— Ned?

— Da, domnule?

— Ce ţi-ai dori tu mai mult şi mai mult? Ştiu că e o întrebare neobişnuită, Ned, şi te rog să mă ierţi pentru asta. Dar trebuie să ştiu.

Ned nu răspunse imediat. Trase aer în piept, se încruntă şi dădu şi alte semne de activitate mentală intensă. Între timp, camarazii lui se arătară gata să-l ajute pe Strange, spunându-i ce-şi doreau ei cel mai mult – vase magice pline cu aur care să nu se termine niciodată, case tăiate dintr-un singur diamant şi aşa mai departe. Unul dintre ei, de loc din Ţara Galilor, intonă melancolic: „Brânză prăjită! Brânză prăjită!” de câteva ori, spre amuzamentul celorlalţi; se ştie că galezii au un puternic simţ al umorului înnăscut.

Între timp, Ned îşi încheie reflecţiile spunând:

— Cizme noi.

— Serios? spuse Strange uimit.

— Da, domnule, răspunse Ned. O pereche de cizme noi. Păi, cu blestematele astea de drumuri portugheze! zise el, făcând un gest înspre adunătura de pietre şi gropi pe care portughezii o numeau duios „drum“. Îţi fac cizmele ferfeniţă şi noaptea te dor toate oasele după un marş pe aici. Însă dacă aş avea cizme noi, ah! Mi-ar fi mai mare dragul să mărşăluiesc! Ce i-aş mai bate pe francezi atunci! I-aş da eu lui Johnny, să nu le poată duce!

— Pofta ta de bătaie îţi face cinste, Ned, spuse Strange. Îţi mulţumesc. Mi-ai dat un răspuns excelent. Strange se îndepărtă apoi, însoţit de strigăte ca: „Şi când are să-şi primească Ned cizmele?” sau „Unde sunt cizmele lui Ned?“

În seara aceea, lordul Wellington îşi stabili Cartierul general într-un conac odinioară splendid, aflat în satul Lousâo. Casa îi aparţinuse cândva unui nobil portughez bogat şi patriot, Jose Estoril, însă acesta şi fiii lui fuseseră torturaţi şi ucişi de francezi. Soţia lui murise de friguri şi circulau mai multe poveşti despre tragica soartă a fiicelor lui. Vreme de câteva luni conacul fusese cufundat în dezolare, însă acum sosise aici Statul-Major al lui Wellington, umplând casa cu glume şi dispute zgomotoase, iar încăperile mohorâte deveniră aproape vesele datorită circulaţiei neîntrerupte a ofiţerilor îmbrăcaţi în uniforme roşii şi albastre.

Ora dinaintea cinei era printre cele mai agitate din întreaga zi; odaia era plină de ofiţeri care aduceau rapoarte, primeau ordine sau pur şi simplu făceau să circule zvonuri. Într-un capăt al odăii se afla o scară de piatră, pe jumătate ruinată, venerabilă şi bogat împodobită, ce ducea la o străveche uşă dublă. În spatele acestei uşi, se spunea, lordul Wellington muncea din greu la alcătuirea de noi planuri pentru a-i bate pe francezi şi era curios cum absolut toţi cei care intrau în odaie aruncau o privire respectuoasă în direcţia acelei uşi. Doi dintre ofiţerii de rang înalt ai lui Wellington, şeful intendenţei, colonelul George Murray, şi aghiotantul general, generalul Charles Stewart, erau aşezaţi de o parte şi de alta a unei mese mari, ocupaţi cu organizarea plecării armatei din ziua următoare. Mă întrerup aici doar ca să precizez că, dacă citind titlurile de „colonel” şi „general” v-aţi închipuit că la masă şedeau doi *bătrâni,* v-aţi înşelat amarnic. E adevărat că în urmă cu optsprezece ani, la izbucnirea războiului cu Franţa, Armata britanică era comandată de nişte bătrâni foarte venerabili, dintre care mulţi şi-au încheiat cariera fără să vadă vreodată un câmp de bătălie. Însă trecuseră mulţi ani de atunci, şi acei generali în vârstă ieşiseră la pensie sau chiar

muriseră; s-a considerat oportun să fie înlocuiţi cu bărbaţi mai tineri şi mai energici. Wellington însuşi nu avea mult peste patruzeci de ani, iar majoritatea ofiţerilor erau şi mai tineri. Odaia din casa lui Jose Estoril era plină de bărbaţi tineri, toţi iubitori de lupte şi de dans, toţi devotaţi lordului Wellington.

Seara de martie, deşi ploioasă, era destul de caldă – caldă ca luna mai în Anglia. După moartea lui Jose Estoril, grădina conacului se sălbăticise şi apăruseră foarte mulţi arbuşti de liliac, înghesuindu-se pe lângă zidurile casei. Liliacul era acum în plină floare, şi ferestrele şi obloanele casei fuseseră lăsate deschise pentru a lăsa să intre aerul umed şi parfumat. Dintr-odată, colonelul Murray şi generalul Stewart se treziră cu o ploaie de picături de apă pe hârtiile lor importante. Ridicând privirile, oarecum indignaţi, îl văzură pe Strange care, de pe verandă, îşi scutura nepăsător umbrela.

Acesta intră în odaie şi îi salută pe ofiţerii cu care se cunoştea. Se apropie apoi de masă şi întrebă dacă ar putea sta de vorbă cu lordul Wellington. Generalul Stewart, un bărbat mândru şi arătos, nu spuse nimic, clătinând doar capul în semn de refuz. Colonelul Murray, mai blând şi mai politicos din fire, spuse că din păcate aşa ceva era imposibil.

Strange aruncă o privire în direcţia venerabilei scări ce ducea la uşile sculptate dincolo de care se afla înălţimea Sa. (Ce curios, oricine intra în odaie simţea instinctiv unde se află lordul Wellington. Iată ce fascinaţie exercită marii oameni!) Strange nu dădu niciun semn că ar vrea să plece. Colonelul Murray presupuse că se simte singur.

Un bărbat înalt, cu sprâncene de un negru-intens şi cu mustăţi asortate, lungi şi negre, se apropie de masă. Purta uniforma dragonilor uşori: haină albastru-închis şi trese aurii.

— Unde aţi dus prizonierii francezi? îl întrebă el pe colonelul Murray.

— În clopotniţă, spuse colonelul Murray.

— E bine, spuse celălalt. V-am întrebat pentru că aseară colonelul Pursey a închis trei francezi într-un mic şopron, crezând că n-au ce pagubă să facă acolo.

Însă după aceea am aflat că nişte băieţi din Regimentul 52 lăsaseră nişte găini în şopron, iar în timpul nopţii francezii le-au mâncat. Colonelul Pursey spunea că azi-dimineaţă câţiva dintre băieţii lui îi priveau pe francezi într-un fel anume, de parcă se gândeau cât din gustul de pui a ajuns în carnea francezilor şi dacă nu cumva ar fi o idee bună să-l pună la frigare pe unul dintre ei ca să afle.

— O! spuse colonelul Murray. Nu e niciun pericol de aşa ceva diseară. Singurele creaturi care frecventează clopotniţa sunt şobolanii, iar dacă e vorba să se mănânce unii pe alţii, cred că şobolanii vor lua o cină franţuzească.

Colonelul Murray, generalul Stewart şi cel cu mustăţi negre începură să râdă, dar fură curând întrerupţi de magician.

— Drumul care leagă Espinhalul de Lousâo e groaznic. (Era vorba de drumul pe care îl străbătuse în acea zi o mare parte din Armata britanică.)

Colonelul Murray spuse că da, era într-adevăr un drum foarte prost.

Strange urmă:

— Nici nu mai ţin minte de câte ori iapa mea s-a împiedicat în gropi şi a alunecat pe noroi. Eram sigur că o să ologească. Şi totuşi, n-a fost cu nimic mai rău decât toate celelalte drumuri pe care le-am străbătut de când am ajuns aici, iar mâine am înţeles că unii dintre noi vor străbate o regiune în care nu sunt drumuri deloc.

— Aşa e, spuse colonelul, dorindu-şi din toată inima ca magicianul să plece odată.

— Prin albii de râuri învolburate şi platouri stâncoase, prin păduri şi desişuri, presupun, zise Strange. Nu ne va fi uşor. Cred că vom înainta cu mare greutate, poate chiar deloc.

— Acesta e unul dintre dezavantajele faptului că ducem un război într-o ţară uitată de Dumnezeu ca Portugalia, spuse colonelul Murray.

Generalul Stewart nu spuse nimic, însă din privirea furioasă pe care i-o aruncă magicianului se putea înţelege foarte limpede ce părere are: că domnul

Strange ar înainta mai cu spor dacă şi-ar lua iapa şi s-ar duce frumuşel înapoi la Londra.

— Să duci patruzeci şi cinci de mii de oameni, plus cai, şi care, şi echipament, printr-o regiune atât de îngrozitoare! În Anglia nimeni n-ar crede că aşa ceva e cu putinţă, râse Strange. Ce păcat că înălţimea Sa nu are o clipă liberă ca să stea de vorbă cu mine; în fine, poate că veţi fi dumneavoastră atât de buni să-i transmiteţi un mesaj. Să-i spuneţi aşa: domnul Strange îi transmite complimentele sale lordului Wellington şi îi spune că, dacă doreşte ca armata sa să aibă un drum drept şi bine construit pe care să mărşăluiască mâine, va fi plăcerea domnului Strange să facă să apară unul. A! Şi dacă doreşte poate primi şi poduri, pentru a le înlocui pe cele aruncate în aer de francezi. Bună seara, domnilor. Cu această încheiere, Strange făcu o plecăciune, îşi luă umbrela şi ieşi.

Strange şi Jeremy Johns nu reuşiseră să găsească niciun loc în care să tragă în Lousão. Niciunul dintre domnii care găsiseră locuri de dormit pentru generali şi le spuseseră soldaţilor pe care câmp umed să-şi facă culcuşul nu se gândise şi la magician şi la servitorul său. Până la urmă, Strange căzuse la învoială pentru o cămăruţă minusculă aflată în podul casei unui om ce ţinea o vinărie ceva mai jos de Miranda de Corvo.

Strange şi Jeremy luară cina oferită de gazda lor. Li se servise tocană şi distracţia serii au fost încercările lor de a ghici ce conţinea aceasta.

— Ce naiba e asta? întrebă Strange ţinând furculiţa în sus. Înfipt în ea era ceva albicios, lucitor şi foarte răsucit.

— Un peşte, poate? îşi dădu cu părerea Jeremy.

— Seamănă mai mult cu un melc, zise Strange.

— Sau cu o bucată de ureche, adăugă Jeremy.

Strange mai privi o clipă misteriosul ingredient, apoi:

— O vrei tu? întrebă el.

— Nu, mulţumesc, domnule, spuse Jeremy, privind resemnat propria lui farfurie plină de crăpături. Am şi eu câteva.

După ce sfârşiră de mâncat şi li se termină şi ultima lumânare, se părea că nu mai au altceva de făcut decât

să meargă la culcare – ceea ce se şi întâmplă. Jeremy se făcu ghem într-o parte a odăii, Strange se întinse în partea cealaltă. Fiecare îşi improvizase un pat din ce găsise. Jeremy îşi încropise o saltea din hainele care-i prisoseau, iar Strange îşi făcuse o pernă din cărţi din biblioteca lui Mr Norrell.

Dintr-odată se auzi un cal ce se apropia în galop; puţin după aceea urmă un boncănit de cizme pe scările şubrede, apoi bubuitul unui pumn în uşa ce stătea să cadă. Uşa se deschise, făcând loc unui tânăr ferchezuit îmbrăcat în uniformă de husari care năvăli în odaie. Tânărul cel ferchezuit avea respiraţia întretăiată din cauza grabei cu care venise, dar reuşi să transmită următorul mesaj: lordul Wellington îi trimitea complimentele sale domnului Strange şi dorea să stea de vorbă cu el imediat, dacă şi domnul Strange era de acord.

În locuinţa lui Jose Estoril, Wellington lua cina împreună cu câţiva ofiţeri din Statul-Major şi cu alţi domni. Strange ar fi putut jura că domnii de la masă fuseseră adânciţi într-o conversaţie însufleţită înainte să intre el în odaie, acum însă se aşternuse tăcerea. Putea presupune, deci, că subiectul conversaţiei fusese chiar el.

— A, Strange! strigă lordul Wellington, ridicând paharul în semn de salut. În sfârşit! Am trimis trei aghiotanţi să te caute. Aş fi vrut să te invit la cină, dar băieţii nu au reuşit să dea de dumneata la timp. Ia loc, totuşi; ai ajuns la şampanie şi desert.

Strange privi cu melancolie resturile cinei pe care servitorii tocmai le strângeau de pe masă. Printre alte bunătăţi, lui Strange i se păru că recunoaşte nişte rămăşiţe de gâscă friptă, carcase de crevete unse cu unt, nişte sote de ţelină şi capete de cârnaţi portughezi picanţi. Îi mulţumi lordului Wellington, apoi se aşeză. Un servitor îi aduse un pahar de şampanie şi el se servi cu tartă cu migdale şi cu cireşe confiate.

— Şi cum vă place la război, domnule Strange? întrebă un domn cu părul şi faţa ca de vulpe, care şedea de partea cealaltă a mesei.

— Păi, mi s-a părut uşor bulversant la început, aşa cum se întâmplă în general, spuse Strange, dar acum,

că am trecut prin multe aventuri specifice războiului, m-am obişnuit. Am fost jefuit – o dată, s-a tras în mine – tot o dată. Într-o zi am dat peste un francez în bucătărie şi a trebuit să alerg după el, iar altă dată casa în care dormeam a fost incendiată.

— De către francezi? întrebă generalul Stewart.

— Nu, nu. De către englezi. O companie din Regimentul 43 suferea de frig în seara aceea, aşa că băieţii au dat foc casei să se încălzească.

— Ah, asta e ceva frecvent! spuse generalul Stewart.

După câteva clipe de tăcere, un alt domn îmbrăcat în uniformă de cavalerie spuse:

— Tocmai vorbeam – de fapt, ne certam – pe tema magiei şi a modului în care se fac vrăjile. Strathelyde spune că dumneavoastră şi celălalt magician aţi atribuit câte un număr fiecărui cuvânt din Biblie, că găsiţi cuvintele care vă trebuie pentru a compune vraja, apoi adunaţi numerele şi mai faceţi încă ceva, după care…

— Nu am spus *asta!* comentă un altul, probabil Strathelyde. Nu m-aţi înţeles deloc!

— Mă tem că n-am făcut niciodată nimic care să semene măcar de departe cu procedeul descris de dumneavoastră, spuse Strange. Mi se pare destul de complicat şi nu cred că ar funcţiona. Cât despre modalitatea de a face vrăji, să ştiţi că există foarte multe procedee. Cam la fel de multe, aş îndrăzni să spun, ca acelea folosite pentru a duce un război.

— Mi-ar plăcea să fac vrăji, spuse domnul cu părul şi faţa ca de vulpe aşezat de partea cealaltă a mesei. Dacă aş putea, aş da în fiecare seară câte un bal cu muzică şi artificii de-ale spiriduşilor şi le-aş aduce acolo pe cele mai frumoase femei din istorie. Elena din Troia, Cleopatra, Lucrezia Borgia, domniţa Marian şi doamna Pompadour. Le-aş aduce pe toate aici, să danseze cu voi, băieţi. Iar când ar apărea francezii la orizont, aş… aş face ceva, zise el fluturând vag din mână, iar ei ar cădea la pământ, morţi până la unul.

— Un magician poate să ucidă folosind magia? îl întrebă lordul Wellington pe Strange.

Strange se încruntă. Părea că nu-i place întrebarea.

— Presupun că da, un magician ar putea să facă asta, admise el, însă un gentilom n-ar face-o niciodată.

Lordul Wellington încuviinţă din cap, ca şi cum se aşteptase la acest răspuns. Apoi continuă:

— Drumul acesta, domnule Strange, pe care ni l-aţi oferit cu atâta mărinimie – ce fel de drum ar fi?

— A! Detaliile sunt lucrul cel mai uşor de aranjat, milord. Ce fel de drum aţi dori?

Ofiţerii şi ceilalţi domni aşezaţi la masă se priviră unii pe alţii; nu se gândiseră deloc la această problemă.

— Un drum alb, de cretă? sugeră Strange. Ar fi frumos.

— E prea prăfos când nu e umezeală, iar când plouă se transformă într-un râu de noroi, spuse lordul Wellington. Nu, nu. Nu vreau drum de cretă – am putea la fel de bine să rămânem fără drum deloc.

— Atunci un drum pietruit? sugeră colonelul Murray.

— Pietrele ar strica încălţările soldaţilor, zise Wellington.

— Şi nici cei de la artilerie n-ar fi prea încântaţi, spuse domnul cu părul şi faţa ca de vulpe. S-ar chinui grozav dacă ar trebui să târască tunurile pe un drum pietruit.

Altcineva sugeră un drum acoperit cu pietriş. Însă şi în acest caz, spuse Wellington, ar fi apărut aceleaşi probleme ca şi în cazul drumului de cretă: pietrişul s-ar fi înnămolit la orice ploaie mai zdravănă, iar portughezii păreau convinşi că avea să plouă şi în ziua următoare.

— Nu, spuse în cele din urmă înălţimea Sa, eu cred, domnule Strange, că cel mai bun pentru noi ar fi un drum asemănător cu cele construite de romani, cu şanţuri de o parte şi de alta în care să se scurgă apa de ploaie şi pavat cu dale plate, bine îmbinate.

— Prea bine, spuse Strange.

— Plecăm în zori, spuse Wellington.

— În acest caz, milord, dacă va avea cineva bunăvoinţa de a-mi arăta în ce direcţie trebuie să se aştearnă drumul, mă voi ocupa de el imediat.

În zori drumul era gata; lordul Wellington înainta de-a lungul lui călare pe Copenhagen – calul său

preferat – iar Strange mergea alături de el călare pe Egyptian – care era favoritul *lui.* În stilul său caracteristic, scurt şi la obiect, Wellington îi spunea ce îi plăcea în mod deosebit la drum şi ce nu-i plăcea.

— Dar, până la urmă, chiar nu am ce critici să aduc. Este un drum excelent! Mâine însă să-l faci puţin mai lat, te rog.

Lordul Wellington şi Strange căzură de acord asupra unor reguli generale: fiecare drum avea să fie instalat cu câteva ceasuri înainte ca primul regiment să pornească la marş şi să dispară la un ceas după trecerea ultimului soldat. Astfel armata franceză nu putea să profite de pe urma drumurilor. Pentru ca planul să reuşească, Statul-Major al lui Wellington trebuia să-i furnizeze lui Strange informaţii exacte despre ora la care urma să înceapă şi să se încheie marşul Armatei britanice. Însă sigur că aceste calcule nu se făceau întotdeauna fără greşeală. Cam la o săptămână după instalarea primului drum, colonelul Mackenzie de la Regimentul 11 infanterie veni mânios la lordul Wellington şi se plânse că magicianul lăsase drumul să dispară înainte ca regimentul lui să ajungă la el.

— Când am ajuns la Celorico, milord, drumul ni se topea pur şi simplu sub tălpi! Un ceas mai târziu dispăruse cu totul. N-ar putea magicianul să afle, cu ajutorul viziunilor, ce face fiecare regiment? Din câte am înţeles, poate să facă asta foarte lesne! Astfel ar putea să aibă grijă ca drumurile să nu mai dispară până când nu a trecut toată lumea.

La care lordul Wellington îi răspunse cu asprime:

— Magicianul are mult de lucru. Beresford are nevoie de drumuri.[76] Eu am nevoie de drumuri. Nu am cum să-i cer domnului Strange să stea toată ziua cu nasul în oglinzi şi în castroane cu apă ca să vadă pe unde s-a rătăcit fiecare regiment. Va trebui ca dumneavoastră şi băieţii să vă străduiţi să ţineţi pasul, domnule colonel Mackenzie. Atâta tot.

La puţin timp după aceea, la Cartierul general se primiră informaţii despre un incident suferit de o mare parte a armatei franceze în timp ce mărşăluia de la Guarda către Sabugal. Francezii trimiseseră o patrulă să vadă cum e drumul între cele două oraşe, dar

apăruseră nişte portughezi care le spuseseră soldaţilor din patrulă că drumul era unul dintre cele ale magicianului şi că avea să dispară cu siguranţă într-un ceas sau două, ducându-i pe toţi cei de pe el în Iad – sau poate în Anglia. De îndată ce zvonul ajunsese la urechile soldaţilor, aceştia refuzară cu hotărâre să calce pe drum – care era de fapt cât se poate de real şi era în acel loc de aproape o mie de ani. Francezii o apucară pe un drum în serpentine ce traversa un lanţ muntos şi nişte văi stâncoase; îşi rupseră astfel încălţările şi hainele şi întârziară câteva zile.

Lordul Wellington nici că putea fi mai încântat.

30

Cartea lui Robert Findhelm

Ianuarie-februarie 1812

E de aşteptat ca în locuinţa unui magician să întâlneşti oarecare ciudăţenii, dar cel mai ciudat în locuinţa lui Mr Norrell era, fără îndoială, Childermass. Nu mai găseai servitor ca el nicăieri în Londra. Într-o zi îl vedeai că strânge cănile murdare şi curăţă masa de firimituri, ca un valet de rând. În ziua următoare putea să întrerupă o adunare întreagă de amirali, generali şi nobili ca să le spună unde credea el că greşesc. Mr Norrell îl mustrase odată în public pe ducele de Devonshire pentru că vorbise în acelaşi timp cu Childermass.

Într-o zi ceţoasă şi umedă, la sfârşitul lui ianuarie 1812, Childermass intră în biblioteca din Piaţa Hanover unde lucra Mr Norrell şi îl informă scurt pe acesta că e nevoit să plece cu afaceri şi că nu ştie când se va întoarce. Apoi, după ce le dăduse celorlalţi servitori diverse instrucţiuni referitoare la îndatoririle ce trebuiau îndeplinite, încălecă şi plecă la drum.

În următoarele trei săptămâni, Mr Norrell primi patru scrisori de la el: una din Newark, aflat în comitatul Nottinghamshire, una din York, aflat în regiunea de est a comitatului Yorkshire, una din Richmond, aflat în regiunea de nord a comitatului Yorkshire, şi una din Sheffield, aflat în regiunea de vest a comitatului Yorkshire. Scrisorile însă tratau numai probleme de afaceri şi nu lămureau cu nimic natura misterioasă a acestei călătorii.

Se întoarse într-o seară, către sfârşitul lunii februarie. Lascelles şi Drawlight cinaseră la Mr Norrell şi se aflau în salon împreună cu acesta, când îşi făcu intrarea Childermass. Venea direct de la grajd; avea cizmele şi pantalonii stropiţi cu noroi şi haina umedă încă din cauza ploii.

— Unde Dumnezeu ai fost? întrebă Mr Norrell.

— În Yorkshire, spuse Childermass, am făcut cercetări cu privire la Vinculus.

— Te-ai întâlnit cu Vinculus? întrebă nerăbdător Drawlight.

— Nu, nu m-am întâlnit.

— Ştii unde se află? întrebă Mr Norrell.

— Nu, nu ştiu.

— Ai găsit cartea lui Vinculus? întrebă Lascelles.

— Nu, nu am găsit-o.

— Măi, să fie, spuse Lascelles, privindu-l dezaprobator pe Childermass. După părerea mea, Mr Norrell, n-ar trebui să-i mai permiteţi lui Childermass să piardă vremea cu Vinculus. Nimeni n-a mai auzit nimic de el de ani de zile. Probabil că a murit.

Childermass se aşeză pe canapea ca unul perfect îndreptăţit să facă asta şi spuse:

— Cărţile spun că nu e mort. Cărţile spun că e în viaţă şi cartea e în continuare la el.

— Cărţile! Cărţile! strigă Mr Norrell. Ţi-am spus de o mie de ori cât urăsc să te aud pomenindu-le! Ţi-aş fi recunoscător dacă le-ai duce departe de casa aceasta şi dacă nu mi-ai mai vorbi niciodată despre ele!

Childermass îşi privi stăpânul cu răceală.

— Vreţi să auziţi ce am aflat sau nu? întrebă el.

Mr Norrell încuviinţă bosumflat.

— Bine, spuse Childermass. În interesul dumneavoastră, Mr Norrell, m-am străduit să le cunosc mai bine pe toate nevestele lui Vinculus. Mereu am crezut că măcar una dintre ele ar trebui să ştie ceva care să ne fie de ajutor. M-am gândit că ajunge să le însoţesc în destul de multe cârciumi, să le dau destul gin de băut şi să le las să vorbească pentru ca una dintre ele să-mi spună până la urmă ceva. Ei bine, am avut dreptate. Acum trei săptămâni Nan Purvis mi-a istorisit ceva care m-a ajutat în sfârşit să dau de urma cărţii lui Vinculus.

— Care e Nan Purvis? întrebă Lascelles.

— Prima. Mi-a povestit ceva ce s-a petrecut acum douăzeci sau treizeci de ani, când ea şi Vinculus s-au căsătorit. Zice că băuseră într-o cârciumă până când îşi terminaseră banii, pe datorie nu mai primeau nimic, aşa că era timpul să se întoarcă acasă. Ei, şi, cum se

împleticeau ei pe drum, au văzut în şanţ un prăpădit într-o stare şi mai jalnică decât ei. Zăcea acolo un bătrân mort de beat. Apa mizerabilă curgea pe lângă el, acoperindu-i faţa, aşa că era de mirare că nu se înecase. Ceva din înfăţişarea acestui prăpădit îi atrase atenţia lui Vinculus – părea că îl recunoaşte. Se duse să se uite mai bine la el, apoi scoase un hohot de râs şi-i trase o lovitură zdravănă bătrânului. Nan l-a întrebat atunci pe Vinculus cine era moşul şi de unde îl cunoaşte. Vinculus i-a răspuns că îl cheamă Clegg, ea l-a mai întrebat o dată de unde îl cunoaşte, la care Vinculus i-a răspuns furios că nu-l cunoaşte pe Clegg. Că nu-l cunoscuse niciodată pe Clegg! Ba mai mult, i-a spus el femeii, era hotărât nici să nu-l cunoască vreodată! Pe scurt, Clegg era omul pe care Vinculus îl ura cel mai mult pe lume! Când Nan s-a plâns că nu înţelege nimic, Vinculus îi mărturisi în silă că bătrânul era tatăl lui, după care refuză să mai scoată un cuvânt.

— Bine, dar ce legătură are asta cu ce ne interesează pe noi? îl întrerupse Mr Norrell. De ce nu le-ai întrebat pe nevestele lui Vinculus despre *carte?*

Childermass afişă o expresie de iritare.

— Ba le-am întrebat, domnule. Acum patru ani. Poate că vă aduceţi aminte – v-am spus atunci că niciuna dintre ele nu ştie nimic.

Mr Norrell flutură exasperat din mână, semn că Childermass putea să-şi continue relatarea.

— Câteva luni mai târziu, Nan se afla într-o tavernă şi asculta pe cineva citind din ziar o relatare despre spânzurarea cuiva la York. Lui Nan îi plăceau grozav poveştile cu spânzuraţi, iar aceasta a impresionat-o în mod deosebit, pentru că cel executat se numea Clegg. În seara aceleiaşi zile, i-a povestit lui Vinculus ce auzise. Spre uimirea ei, s-a dovedit că Vinculus ştia deja totul şi că, într-adevăr, cel spânzurat era tatăl lui. Vinculus era încântat că-l spânzuraseră pe Clegg şi a spus că acesta îşi meritase din plin soarta. A mai spus că acest Clegg se făcuse vinovat de o nelegiuire îngrozitoare – cea mai rea din Anglia ultimului veac.

— Ce nelegiuire? întrebă Lascelles.

— La început Nan nu reuşea să-şi amintească, spuse Childermass. Dar, după ce am mai insistat o vreme cu

întrebările şi i-am promis un supliment de gin, şi-a adus aminte. Clegg furase o carte.

— O carte! exclamă Mr Norrell.

— O, Mr Norrell! strigă Drawlight. Trebuie să fie vorba de aceeaşi carte. Trebuie să fie cartea lui Vinculus!

— Aşa e? întrebă Mr Norrell.

— Cred că da, răspunse Childermass.

— Dar femeia asta ştia despre ce carte fusese vorba? întrebă Mr Norrell.

— Nu, mai mult n-am putut scoate de la Nan. Aşa că am plecat spre nord, către York, acolo unde fusese judecat şi executat Clegg; aici am cercetat însemnările de la şedinţele trimestriale ale judecătorilor de pace. Primul lucru pe care l-am descoperit a fost acela că Clegg era de loc din Richmond, comitatul Yorkshire. O, da, spuse Childermass, privindu-l pe Mr Norrell cu subînţeles. Vinculus e de obârşie din Yorkshire[77]. Clegg şi-a început cariera ca acrobat pe sârmă, dar, cum această meserie nu se împacă prea bine cu băutura – iar Clegg era un beţiv inveterat – a fost nevoit să renunţe. S-a întors în Richmond şi s-a angajat ca servitor la o fermă prosperă. Acolo i-a mers bine şi a reuşit să-l impresioneze pe fermier cu isteţimea lui, aşa că acesta a început să-i încredinţeze tot mai multe sarcini. Din când în când avea câte o escapadă de beţie cu nişte tovarăşi foarte dubioşi, iar în aceste ocazii nu se mulţumea niciodată cu o sticlă-două. Bea până când toate cepurile de la butoaie zburau şi toate pivniţele erau golite. Petrecea zile întregi beat turtă, timp în care se deda la tot soiul de nelegiuiri – hoţie, pariuri, bătăi, distrugere de bunuri – însă avea grijă întotdeauna ca aceste aventuri sălbatice să aibă loc departe de fermă şi avea întotdeauna pregătită câte o scuză plauzibilă pentru absenţele lui îndelungate; astfel fermierul nu bănuia că se petrece ceva în neregulă, deşi toţi ceilalţi servitori erau la curent cu năravul lui Clegg. Fermierul se numea Robert Findhelm. Era un om liniştit, bun la suflet şi respectabil – genul de persoană ce poate cădea uşor în mrejele unui coţcar cum era Clegg. Ferma fusese în proprietatea familiei lui de multe generaţii,

însă odinioară ea fusese folosită ca hambar al Abaţiei Easby…

Mr Norrell trase aer adânc în piept şi se frământă pe scaun.

Lascelles îl privi întrebător.

— Abaţia Easby a fost una dintre reşedinţele de început ale Regelui Corb, explică Mr Norrell.

— Ca şi Hurtfew, adăugă Childermass.

— Chiar aşa? spuse Lascelles uimit.[78] Mărturisesc că, după tot ce v-am auzit spunând despre el, mă mir că locuiţi într-o casă care se leagă atât de mult de el.

— Nu înţelegeţi, spuse Mr Norrell iritat. Vorbim despre Yorkshire, despre regatul Angliei de Nord, pe care John Uskglass l-a cârmuit şi în care a locuit vreme de trei sute de ani. Nu există sat sau câmp acolo care să nu aibă legătură cu el.

Childermass urmă:

— Familia lui Findhelm mai avea ceva care aparţinuse odinioară abaţiei – o comoară care le fusese dată spre păstrare de către ultimul abate şi care era transmisă din generaţie în generaţie, odată cu pământul.

— O carte de magie? întrebă Norrell, plin de nerăbdare.

— Din câte spun cei din Yorkshire cu care am stat de vorbă, era mai mult decât o simplă carte de magie. Era însăşi Cartea de Magie. O carte scrisă de Regele Corb, aşternută pe pergament chiar de mâna lui.

În odaie se lăsă tăcerea.

— E posibil? îl întrebă în cele din urmă Lascelles pe Mr Norrell.

Mr Norrell nu răspunse. Şedea adâncit în gânduri, absorbit complet de această idee nouă şi nu tocmai plăcută.

În cele din urmă vorbi, însă părea mai mult că gândeşte cu voce tare decât că îi răspunde lui Lascelles.

— Una dintre ideile cele mai nebuneşti ale magiei englezeşti este aceasta a unei cărţi ce i-a aparţinut Regelui Corb sau chiar a fost scrisă de el. Mulţi şi-au închipuit că au găsit-o sau că ştiu unde e ascunsă. Unii dintre ei erau oameni cu scaun la cap, care ar fi putut

să scrie lucrări importante şi savante, însă şi-au irosit viaţa căutând această carte a Regelui. Asta nu înseamnă că această carte n-ar putea, totuşi, să existe cu adevărat pe undeva…

— Şi dacă ar exista, insistă Lascelles, şi ar fi găsită, atunci ce s-ar întâmpla?

Mr Norrell clătină din cap fără să răspundă.

Childermass răspunse în locul lui:

— Atunci toată magia englezească ar trebui reinterpretată în lumina conţinutului acestei cărţi.

Lascelles ridică din sprânceană.

— E adevărat? întrebă el.

Mr Norrell ezită, părând că-şi doreşte foarte tare să poată spune că nu.

— *Dumneata* crezi că în povestea asta e vorba chiar de cartea Regelui? îl întrebă Lascelles pe Childermass.

Acesta ridică din umeri.

— Findhelm credea asta. În Richmond am găsit doi bătrâni care fuseseră servitori în casa lui Findhelm în tinereţe. Ei mi-au spus că această carte a Regelui era lumina ochilor lui Findhelm. În primul rând era păzitor al Cărţii, toate celelalte atribuţii – de soţ, părinte, fermier – erau pe locul al doilea. Childermass se opri o clipă, apoi urmă: Cea mai mare glorie şi cea mai grea povară încredinţată unui om în epoca în care trăim, spuse el meditativ. Se pare că Findhelm însuşi era un soi de magician teoretician. A cumpărat cărţi despre magie şi a angajat un magician din Northallerton să-i dea lecţii. Un lucru însă mi s-a părut foarte curios – amândoi bătrânii au susţinut sus şi tare că Findhelm n-a citit niciodată cartea Regelui şi că nu avea decât o idee vagă cu privire la conţinutul ei.

— Ah! exclamă Mr Norrell încetişor.

Lascelles şi Childermass îl priviră.

— Aşadar, n-a putut să o citească, spuse Mr Norrell. Ei bine, asta e cât se poate de… Aici se opri şi începu să-şi roadă unghiile.

— Poate că era scrisă în latină, sugeră Lascelles.

— Şi de ce presupuneţi că Findhelm nu ştia latină? replică Childermass oarecum iritat. Doar fiindcă era fermier…

— O! N-am vrut să mă arăt lipsit de respect faţă de tagma fermierilor, te asigur, râse Lascelles. E o ocupaţie utilă, fără îndoială. Însă fermierii nu sunt în general vestiţi pentru vastele lor cunoştinţe livreşti. Crezi că omul acesta ar fi putut măcar să recunoască limba latină dacă o vedea scrisă?

Sigur că ar fi putut, replică Childermass, că doar nu era prost.

La care Lascelles răspunse că nu sugerase deloc aşa ceva.

Discuţia devenea din ce în ce mai aprinsă, când cei doi au fost brusc reduşi la tăcere de Mr Norrell care spuse încet şi gânditor:

— Când Regele Corb a ajuns prima oară în Anglia, nu ştia să scrie şi să citească. În vremea aceea puţini ştiau – chiar şi în rândul regilor. Iar Regele Corb fusese crescut în casa unor spiriduşi, unde scrierea nu era folosită deloc, aşa că nici nu văzuse vreodată ceva scris. Noii lui servitori din rasa oamenilor i-au arătat scrierea şi i-au explicat la ce serveşte. Însă pe atunci el nu era decât un băietan, avea poate nu mai mult de paisprezece sau cincisprezece ani. Cucerise deja regate în două lumi diferite şi cunoştea toată magia pe care şi-o putea dori orice magician. Era plin de aroganţă şi mândrie. Nu dorea câtuşi de puţin să citească părerile altora. Căci ce valoare aveau acestea pe lângă propriile lui gânduri şi păreri? Aşa că a refuzat să înveţe să scrie şi să citească în latină – aşa cum îl îndemnau servitorii lui – şi a inventat în schimb propriul lui sistem de scriere, prin care putea să-şi înregistreze gândurile pentru mai târziu. Probabil că această scriere se potrivea mai bine cu felul în care funcţiona mintea lui decât latina. Asta a fost la început. Însă, odată cu trecerea timpului, el se schimba din ce în ce mai mult, devenind mai puţin tăcut, mai puţin solitar – semănând mai puţin cu un spiriduş şi mai mult cu un om. Până la urmă a consimţit să înveţe să scrie şi să citească la fel ca toţi ceilalţi oameni, însă nu a uitat de tot propria lui scriere – care se numeşte Alfabetul Regelui – şi chiar a dezvăluit-o unor magicieni aleşi, ca aceştia să-i poată înţelege mai bine opera de magie. Martin Pale pomeneşte acest Alfabet al Regelui, la fel şi Belasis,

însă niciunul din ei nu văzuse vreodată nici măcar un rând scris astfel. Dacă a supravieţuit o lucrare scrisă în acest alfabet, ba mai mult, scrisă chiar de mâna Regelui, atunci sigur că… Aici Mr Norrell se cufundă iar în tăcere.

— Ei bine, Mr Norrell, spuse Lascelles, sunteţi plin de surprize în seara asta! Câtă admiraţie pentru un om faţă de care n-aţi manifestat până acum decât ură şi dispreţ!

— Această admiraţie nu diminuează nici cu o câtime ura pe care o simt faţă de el! spuse Mr Norrell cu asprime. Am spus şi altă dată că a fost un mare magician. N-am spus niciodată că ar fi fost un om bun sau că apreciez influenţa pe care a avut-o asupra magiei englezeşti. În plus, ceea ce aţi auzit adineauri reprezintă opinia mea privată care nu trebuie răspândită. Childermass ştie. Childermass înţelege.

Mr Norrell aruncă o privire agitată în direcţia lui Drawlight, însă acesta încetase să-i mai asculte cu mai multă vreme în urmă – de îndată ce descoperise că povestea lui Childermass nu era legată de niciunul dintre personajele lumii mondene, ci numai de fermieri din Yorkshire şi de servitori beţivi. Acum era ocupat să-şi lustruiască tabachera cu batista.

— Deci Clegg a furat cartea asta? îl întrebă Lascelles pe Childermass. Asta urmează să ne spui?

— Într-un fel, da. În toamna anului 1754 Findhelm i-a încredinţat cartea lui Clegg, spunându-i să i-o ducă unui om din satul Bretton, aflat pe Culmea Derbyshire. De ce nu ştiu. Clegg a pornit la drum şi a ajuns la Sheffield în a doua sau a treia zi a călătoriei. A poposit la o tavernă unde a dat peste un om, fierar de meserie, a cărui reputaţie de beţivan aproape că o egala pe a lui însuşi. Cei doi au făcut un concurs de băut care a ţinut două zile şi două nopţi. La început au băut pur şi simplu ca să vadă cine rezistă mai mult, dar în a doua zi au început să se provoace unul pe altul la tot felul de aiureli. În colţul cârciumii se afla un butoi cu heringi în saramură. Clegg l-a provocat pe fierar să traverseze podeaua acoperită cu heringi. Între timp, în jurul celor doi se strânsese un public destul de numeros şi toţi gură-cască din preajmă s-au înghesuit să golească

butoiul de heringi şi să paveze podeaua cu peşti. Apoi fierarul a traversat încăperea de la un capăt la altul; când a terminat încercarea, podeaua era acoperită cu un strat gros şi împuţit de peşti zdrobiţi, iar fierarul era plin de sânge din cap până-n picioare în urma căzăturilor îndurate. După aceea fierarul l-a provocat pe Clegg să meargă de-a lungul muchiei acoperişului tavernei. Clegg băuse întruna de o zi încheiată. De mai multe ori privitorii au fost convinşi că are să cadă şi să-şi frângă gâtul, dar el n-a căzut. După aceea Clegg l-a provocat pe fierar să-şi coacă şi să-şi mănânce încălţările – ceea ce fierarul a şi făcut – apoi, în fine, fierarul l-a provocat pe Clegg să mănânce cartea lui Robert Findhelm. Clegg a rupt-o atunci în bucăţele şi a mâncat-o fâşie cu fâşie.

Mr Norrell scoase un strigăt îngrozit. Chiar şi Lascelles clipi de câteva ori, surprins.

— Peste câteva zile, continuă Childermass, când Clegg s-a trezit din beţie, şi-a dat seama ce făcuse. A luat-o către Londra şi patru ani mai târziu s-a încurcat cu o fată care servea la mese într-o tavernă din Wapping. Fata aceasta a fost mama lui Vinculus.

— Bine, dar lucrurile sunt cât se poate de limpezi! strigă Mr Norrell. Cartea nu s-a pierdut deloc! Istoria aceea cu concursul de băut a fost doar o invenţie a lui Clegg, o încercare de a-i ascunde adevărul lui Findhelm! În realitate, el a păstrat cartea şi i-a transmis-o apoi propriului său fiu! Acum, dacă am putea afla…

— Dar de ce? spuse Childermass. De ce să se străduiască atât de mult să facă rost de o carte pentru un fiu pe care nu-l văzuse niciodată şi de care nu-i păsa? În plus, Vinculus nici nu se născuse atunci când Clegg a pornit la drum către Derbyshire.

Lascelles îşi drese glasul şi spuse:

— De data asta, Mr Norrell, sunt de acord cu domnul Childermass. Dacă Clegg ar mai fi avut asupra lui cartea sau dacă ar fi ştiut de unde să o ia, sunt sigur că ar fi arătat-o la proces sau ar fi încercat să o dea ca să-şi salveze viaţa.

— Şi dacă Vinculus a avut atât de mult de câştigat de pe urma nelegiuiri înfăptuite de tatăl său, adăugă

Childermass, atunci de ce îl ura atât? De ce s-a bucurat când acesta a fost spânzurat? Robert Findhelm era convins că respectiva carte fusese distrusă – asta e limpede. Nan mi-a spus că bătrânul Clegg fusese spânzurat pentru că furase o carte, însă Robert Findhelm nu l-a acuzat de furt, ci de ucidere de carte. Clegg a fost ultimul spânzurat pentru ucidere de carte în Anglia.[79]

— Şi atunci de ce pretinde Vinculus că deţine această carte, dacă tatăl lui a mâncat-o? spuse Lascelles pe un ton nedumerit. Aşa ceva nu e cu putinţă.

— Moştenirea lui Robert Findhelm i-a fost transmisă cumva lui Vinculus, dar zău că nu ştiu în ce fel, spuse Childermass.

— Şi omul din Derbyshire? întrebă dintr-odată Mr Norrell. Ai zis că Findhelm i-a trimis cartea unui om din Derbyshire.

Childermass oftă.

— Am trecut prin Derbyshire la întoarcere. Am fost în satul Bretton. Trei case şi un han cocoţate pe coama unui deal mohorât. Omul pe care trebuia să-l caute Clegg a murit cu siguranţă demult, oricine ar fi fost. N-am aflat nimic acolo.

***

Stephen Black şi gentilomul cu părul ca puful se aflau în încăperea de la etajul cafenelei domnului Wharton de pe strada Oxford, locul de întâlnire a celor din Clubul Peep-O'Day Boys.

Gentilomul vorbea, cum făcea adesea, despre marea afecţiune pe care i-o purta lui Stephen.

— Apropo, zise el, de câteva luni vreau să-ţi ofer scuzele mele şi o explicaţie.

— Scuzele dumneavoastră, domnule?

— Da, Stephen. Lucrul pe care îl dorim cel mai fierbinte amândoi este ca lady Pole să fie fericită, însă nesuferitul acela de acord pe care l-am încheiat cu magicianul mă obligă să o duc înapoi în casa soţului ei în fiecare dimineaţă; aici e obligată să stea cât e ziua de lungă. Ei bine, inteligent cum eşti, sunt sigur că ţi-ai dat seama că această constrângere nu ţi se aplică şi ţie; probabil că te întrebi de ce nu te iau definitiv la Lost-

hope, unde ai putea să trăieşti fericit o veşnicie întreagă.

— Să ştiţi că m-am întrebat care e motivul, domnule, fu de acord Stephen. Se opri o clipă, căci părea că tot viitorul lui atârnă de următoarea întrebare. Există ceva care vă împiedică? zise el în cele din urmă.

— Da, Stephen. Există ceva, într-un fel.

— Înţeleg, spuse Stephen. Ce păcat.

— Nu vrei să ştii despre ce e vorba? întrebă gentilomul.

— O, ba da, domnule. Sigur că vreau!

— Află atunci, spuse gentilomul, cu o expresie gravă şi solemnă pe chip, foarte diferită de cea pe care o avea de obicei, că noi, spiriduşii, ştim câte ceva despre viitor. Soarta ne alege adesea ca purtători ai profeţiilor ei. În trecut le-am acordat ajutorul nostru unor creştini, care s-au bucurat astfel de destine pline de măreţie şi nobleţe – Iuliu Cezar, Alexandru Macedon, Carol cel Mare, William Shakespeare, John Wesley şi aşa mai departe.[80] Însă de multe ori cunoştinţele noastre despre ceea ce va să fie sunt neclare şi – aici gentilomul începu să gesticuleze frenetic, de parcă ar fi încercat să-şi îndepărteze de pe faţă nişte pânze dese de păianjen – imperfecte. Din dragoste pentru tine, Stephen, am urmărit mişcările fumului ce se ridica din oraşe incendiate şi de pe câmpuri de luptă şi am smuls măruntaiele sângerânde ale unor muribunzi ca să-ţi aflu viitorul. Eşti, într-adevăr, menit să ajungi rege! Trebuie să-ţi spun că asta nu mă surprinde câtuşi de puţin! încă din prima clipă în care te-am văzut am simţit foarte clar că trebuie să fii rege – era puţin probabil să mă înşel. Mai mult, acum cred că ştiu şi care regat îţi este menit. Din fum, măruntaie şi din alte semne reiese foarte clar că e vorba de un regat în care ai mai fost! Un regat cu care ai deja legături strânse.

Stephen aştepta fără să spună nimic.

— Nu-ţi dai seama? strigă gentilomul, nerăbdător. Nu poate fi decât Anglia! Nu pot să-ţi descriu cât de încântat am fost când am aflat acest lucru minunat!

— Anglia! exclamă Stephen.

— Da, chiar aşa! Nimic nu i-ar prinde mai bine Angliei decât să te aibă pe tine rege. Regele actual este bătrân şi orb, iar fiii lui sunt cu toţii nişte grăsani beţivi! Aşa că vezi, nu te pot lua la Lost-hope. Ar fi o mare greşeală din partea mea să te îndepărtez de regatul care ţi se cuvine!

Stephen rămase pe gânduri o clipă, încercând să priceapă.

— Dar oare regatul cu pricina nu e undeva în Africa? spuse el în cele din urmă. Poate că sunt menit să ajung iarăşi acolo şi, cine ştie, poate că printr-o întâmplare minunată poporul mă va recunoaşte ca descendent al unuia dintre regii lor.

— Poate, spuse gentilomul nesigur. Dar nu! Nu se poate. Ţi-am spus doar că e vorba de un regat *în care ai fost deja.* Or, în Africa n-ai fost niciodată. O, Stephen! Cât îmi doresc să văd acest minunat destin împlinindu-se. În ziua când se va întâmplă asta, numeroasele regate peste care stăpânesc se vor alia cu Marea Britanie – iar noi doi vom trăi în deplină prietenie, întocmai ca fraţii. Închipuie-ţi cât de uluiţi vor fi duşmanii noştri! Gândeşte-te cum se vor mai înfuria magicienii! Cum or să-şi mai blesteme zilele că nu ne-au tratat cu mai mult respect!

— Totuşi, cred că vă înşelaţi, domnule. Nu pot să conduc eu Anglia. Nu cu această… — aici întinse braţele – … „piele neagră“, urmă în gând. Cu voce tare spuse doar: Numai dumneavoastră, domnule, care îmi arătaţi atâta părtinire, vă puteaţi gândi la aşa ceva. Sclavii nu ajung regi, domnule.

— Sclav, Stephen? Ce tot spui tu acolo?

— M-am născut sclav, domnule, la fel ca mulţi alţii din rasa mea. Mama era sclavă pe o moşie din Jamaica, deţinută de bunicul lui Sir Walter. Când datoriile sale au ajuns prea mari, Sir William s-a dus în Jamaica şi a vândut moşia – iar la întoarcere a adus-o cu el şi pe mama, ca să-i fie servitoare. De fapt, a vrut doar să o aducă să-i fie servitoare, căci în timpul călătoriei mama m-a născut şi apoi a murit.

— Ha! exclamă gentilomul, triumfător. Înseamnă că am avut dreptate! Tu şi respectabila ta mamă aţi fost

făcuţi sclavi de către englezii cei câinoşi şi aţi decăzut din pricina uneltirilor lor!

— Ei bine, da, domnule. Într-un fel, e adevărat. Dar acum nu mai sunt sclav. Pe pământ britanic, nimeni nu poate fi sclav. Aerul Angliei e aerul libertăţii – englezii se mândresc nespus cu asta. „Şi totuşi, urmă el în gând, tot ei au sclavi în alte ţări.“ Cu voce tare spuse însă altceva: Din clipa în care valetul lui Sir William m-a luat în braţe şi m-a dat jos de pe corabie, am fost un om liber.

— Totuşi, trebuie să-i pedepsim! strigă gentilomul. Va fi lesne să-l ucidem pe soţul lui lady Pole, iar după aceea eu voi coborâ în Iad şi-l voi găsi pe bunicul lui şi…

— Dar Sir William şi Sir Walter nu sunt vinovaţi de existenţa sclaviei, protestă Stephen. Sir Walter s-a opus mereu comerţului cu sclavi. Iar Sir Walter mi-a arătat numai bunătate. M-a botezat şi m-a educat.

— Te-a botezat? Cum? Până şi numele pe care îl porţi ţi-a fost impus de către duşmanii tăi? Un simbol al sclaviei? În acest caz, te sfătuiesc să te lepezi de el şi să-ţi iei alt nume atunci când vei urca pe tronul Angliei! Ce nume îţi dăduse mama ta?

— Nu ştiu, domnule. Nici nu ştiu dacă îmi dăduse un nume.

Gentilomul strânse din pleoape, semn că se gândea intens la ceva.

— Ce mamă e aceea care nu dă un nume copilului ei? cugetă el. Sunt sigur că există un nume care e al tău. Cu adevărat al tău. Asta mi-e clar. Numele pe care ţi l-a dat mama ta, în sufletul ei, în clipele acelea în care te-a ţinut în braţe. Nu ai vrea să afli care e acest nume?

— Ba sigur că aşa vrea, domnule. Însă mama a murit demult. Poate că n-a pomenit nimănui acest nume. Până şi numele ei s-a pierdut. Odată, când eram mic, l-am întrebat pe Sir William, însă acesta nu mai ţinea minte.

— Fără îndoială că ţinea minte, dar în răutatea lui n-a vrut să-ţi spună şi ţie. Ar fi nevoie de o persoană cu totul remarcabilă pentru a-ţi afla numele, Stephen – cineva înzestrat cu o perspicacitate rară, cu talente

ieşite din comun şi cu o extraordinară nobleţe de caracter. De fapt, ar fi nevoie de mine. Da, asta am să fac. Ca semn al dragostei pe care ţi-o port, îţi voi descoperi adevăratul nume!

31

Şaptesprezece napolitani morţi

Aprilie 1812-iunie 1814

În vremea aceea, în Armata britanică existau mai mulţi „ofiţeri cercetaşi” care aveau datoria să stea de vorbă cu localnicii, să fure scrisorile celor din Armata franceză şi să fie mereu la curent cu locaţia trupelor franceze. Oricât de romantice ar fi ideile domniilor voastre despre război, ofiţerii cercetaşi ai lui Wellington v-ar întrece în imaginaţie. Aceştia treceau râuri cu piciorul la lumina lunii şi traversau lanţuri muntoase sub soarele arzător. Petreceau mai mult timp în spatele liniilor franceze decât în spatele celor englezeşti şi-i cunoşteau pe toţi partizanii cauzei britanice.

Cel mai de seamă dintre aceşti ofiţeri cercetaşi era, fără urmă de îndoială, maiorul Colquhoun Grant din Regimentul 11 infanterie. Deseori, francezii, ridicând privirea de la ceea ce făceau, îl zăreau pe maiorul Grant călare, spionându-i de pe vârful vreunui deal îndepărtat. Se uita la ei cu telescopul, apoi îşi nota ceva într-un carneţel. Asta îi deranja foarte tare pe francezi.

Într-o dimineaţă de aprilie, în 1812, maiorul Grant se trezi din întâmplare prins între două patrule de cavalerie franceze. Când îşi dădu seama că nu are cum să scape prin fugă, îşi abandonă calul şi se ascunse într-o pădurice. Maiorul Grant se considera soldat, şi nu spion şi de aceea credea că e o datorie de onoare să poarte mereu uniformă. Din nefericire, uniforma Regimentului 11 infanterie (ca a majorităţii regimentelor de acest fel) era de un stacojiu-aprins, aşa că francezii l-au reperat imediat printre ramurile abia înfrunzite.

Pentru britanici, capturarea lui Grant era o nenorocire la fel de mare ca pierderea unei întregi brigăzi de soldaţi obişnuiţi. Lordul Wellington trimise imediat mai multe mesaje urgente – unele către

generalii francezi, cărora le propunea un schimb de prizonieri, altele comandanţilor de *guerilla*[81], cărora le promitea dolari de argint şi arme din belşug dacă reuşeau să-l elibereze pe Grant. Cum niciuna din cele două propuneri n-a dat roade, lordul Wellington se văzu nevoit să încerce altceva. Îl angajă pe unul dintre cei mai notorii şi feroce dintre comandanţii de *guerilla,* Jeronimo Saornil, ca să-l ducă pe Jonathan Strange la maiorul Grant.

— Ai să vezi că Saornil e un om cu totul nemaipomenit, îl informă lordul Wellington pe Strange înainte de plecare, dar eu unul nu sunt deloc neliniştit în privinţa asta, pentru că, la drept vorbind, domnule Strange, şi dumneata eşti la fel.

Saornil şi oamenii săi erau, într-adevăr, o adunătură pe cinste. Erau murdari, urât mirositori şi nebărbieriţi. Aveau săbii şi pumnale la centură şi puşti atârnate pe umăr. Hainele şi păturile pentru şei le erau pline de imagini crude şi de simboluri ale morţii: cranii şi oase încrucişate; inimi străpunse de cuţite; spânzurători; oameni traşi pe roată; corbi ciugulind inimi şi ochi; şi alte însemne la fel de drăguţe. Aceste imagini păreau alcătuite din nasturi perlaţi cusuţi pe pânză, dar la o privire mai atentă descopereai că aşa-zişii nasturi erau de fapt dinţii tuturor francezilor pe care îi omorâseră. Saornil, mai ales, avea atâţia dinţi cusuţi de îmbrăcăminte, încât zornăia la fiecare pas; ai fi zis că francezii morţi clănţăneau şi acum din dinţi de groază.

Înconjuraţi de această aură a morţii, Saornil şi oamenii lui erau convinşi că bagă spaima în toţi cei cu care se întâlnesc. Iată de ce au fost uşor derutaţi să vadă că magicianul englez îi întrecuse în această privinţă – adusese cu el un sicriu. Aşa cum se întâmplă de multe ori cu oamenii violenţi, şi aceştia erau destul de superstiţioşi. Unul dintre ei îl întrebă pe Strange ce se află în sicriu, la care el răspunse cu nonşalanţă: un om.

După câteva zile în care călăriră aproape fără întrerupere, trupa de *guerilla* împreună cu Strange ajunseră la un deal de pe care se vedea ca în palmă drumul de graniţă între Spania şi Franţa. Strange fu

asigurat că maiorul Grant şi cei care îl capturaseră aveau să treacă pe acest drum.

Oamenii lui Saornil îşi făcură tabăra în apropiere şi se puseră pe aşteptat. În a treia zi, zăriră o mulţime de soldaţi francezi ce înaintau pe drum şi în mijlocul lor, în uniforma lui stacojie, călărea maiorul Grant. Strange le spuse imediat însoţitorilor lui să deschidă sicriul. Trei dintre *guerilleros* luară câte o rangă şi deschiseră capacul. Înăuntru găsiră un om din lut – un fel de manechin făcut din acea argilă brută, roşie, pe care o foloseau spaniolii ca să-şi facă farfurii şi căni frumos colorate. Era înalt cât un om, dar lucrat foarte grosolan. În loc de ochi avea două găuri şi nasul îi lipsea cu desăvârşire. Totuşi, era îmbrăcat grijuliu în uniformă de ofiţer din Regimentul 11 infanterie.

— Aşa, îi spuse Strange lui Jeronimo Saornil, când avangarda franceză ajunge la stânca de colo, luaţi-vă oamenii şi atacaţi-i.

Lui Saornil îi luă o clipă să priceapă ce i se spusese, asta şi pentru că spaniola lui Strange avea oarecare ciudăţenii de gramatică şi pronunţie.

Înţelegând în cele din urmă ce i se cerea, întrebă:

— Să încercăm să-l eliberăm pe *El Bueno Granto? (El Bueno Granto* era numele pe care i-l dăduseră spaniolii maiorului Grant.)

— Nu, nu! răspunse Strange. Lăsaţi-l pe *El Bueno Granto* în seama mea!

Saornil şi oamenii lui coborâră până la jumătatea dealului, unde se afla un pâlc de copaci care îi ascundea privirilor. De aici deschiseră focul. Francezii fură luaţi complet prin surprindere. Unii dintre ei fură ucişi, mulţi alţii răniţi. În preajma drumului nu existau stânci şi tufişuri erau doar câteva – aşa că nu aveau unde să se ascundă – însă puteau încerca să scape cu fuga. După câteva minute de panică şi confuzie, francezii îşi adunară curajul şi răniţii şi o tuliră.

În timp ce urcau înapoi către coama dealului, *guerilleros* se îndoiau că realizaseră mare lucru; la urma urmei, silueta îmbrăcată în uniformă stacojie rămăsese tot în mijlocul francezilor. Când ajunseră la locul în care îl lăsaseră pe magician, văzură cu uimire că acesta nu mai era singur. Maiorul Grant se afla şi el

acolo. Cei doi şedeau prieteneşte pe aceeaşi stâncă, înfruptându-se cu carne rece de pui şi bând vin de Bordeaux.

— Brighton-ul e foarte frumos, într-adevăr, spunea maiorul Grant, dar eu unul prefer Weymouth-ul.

— Mă uimiţi, replică Strange. Eu nu suport Weymouth-ul. Am petrecut acolo una dintre cele mai groaznice săptămâni din viaţa mea. Eram îndrăgostit până peste cap de o fată pe nume Marianne, care m-a lăsat baltă pentru un tip care avea o moşie în Jamaica şi un ochi de sticlă.

— Bine, dar Weymouth-ul nu are nici o vină, spuse maiorul Grant. Ah! *Capitan* Saornil! continuă el, fluturând un copan de pui în chip de salut. *Buenos dias!*

Între timp, ofiţerii şi soldaţii care făceau parte din escorta franceză îşi continuară drumul către Franţa; când ajunseră la Bayonne, îl încredinţară pe prizonier şefului poliţiei secrete din Bayonne. Acesta veni să-l întâmpine pe cel despre care era convins că e maiorul Grant. Nu e de mirare că fu uşor derutat când, vrând să-i strângă mâna maiorului, se trezi că braţul acestuia se desprinde din umăr. Uimirea îi fu atât de mare, încât scăpă braţul la pământ, iar acesta se făcu bucăţi-bucăţele. Se întoarse ca să-şi ceară scuze de la maiorul Grant, însă îl apucă şi mai tare groaza văzând că pe faţa maiorului apăruseră nişte crăpături negre. În clipa următoare, o bucată din capul maiorului căzu pe pământ, iar cei de faţă descoperiră atunci că maiorul era complet gol pe dinăuntru – şi imediat după aceea aşa-zisul maior căzu cu totul şi se făcu bucăţi, întocmai ca vestitul personaj Humpty-Dumpty din cântecelul pentru copii.

***

Pe 22 iulie, Wellington se bătu cu francezii lângă vechiul oraş universitar Salamanca. Acesta fu cea mai importantă victorie a Armatei britanice din ultimii ani.

În noaptea de după bătălie, Armata franceză fugea printr-o pădure aflată la sud de Salamanca. În goana lor, soldaţii ridicară privirile la un moment dat şi văzură uluiţi că printre copacii întunecaţi coborau cete de îngeri. Aceştia străluceau orbitor, aveau aripi albe

ca penele de lebădă şi erau înfăşuraţi în veşminte care îşi schimbau culoarea: erau când sidefii, când strălucitoare ca solzii de peşte, când întunecate ca cerul înainte de furtună. În mâini ţineau săbii de foc, iar ochii le străluceau întunecaţi, încărcaţi de o furie divină. Zburau printre copaci cu o iuţeală uimitoare şi începură să-şi fluture săbiile în faţa francezilor.

Mulţi dintre soldaţi fură cuprinşi de o asemenea groază, încât se întoarseră şi o luară la goană către oraş – apropiindu-se astfel de britanicii care îi urmăreau. Mulţi dintre ei erau prea uluiţi ca să mai facă ceva – rămaseră pur şi simplu pe loc, privind în jur cu ochii mari. Un anume soldat, mai curajos şi mai hotărât decât restul, încercă să-şi dea seama ce se petrecea. I se părea foarte puţin probabil să fi trecut brusc Cerurile de partea duşmanilor Franţei; la urma urmei, nu se mai pomenise aşa ceva din timpurile Vechiului Testament. Acest soldat observă că îngerii îi ameninţau doar pe soldaţi cu săbiile, fără să-i atace însă. Aşteptă până când unul dintre îngeri se năpusti către el şi îşi înfipse spada în el. Lama însă nu întâmpină nici o rezistenţă – doar aer. Nici îngerul nu dădea semne că ar fi fost rănit sau măcar surprins. Francezul le strigă de îndată compatrioţilor lui că nu au de ce se teme; îngerii nu erau decât iluzii produse de magicianul lui Wellington; nu puteau să le facă niciun rău.

Soldaţii francezi îşi urmară drumul, urmăriţi de îngerii-fantomă. Ieşind din pădure, se treziră pe malul râului Tormes. Un pod străvechi traversa râul, ducând în oraşul Alba de Tormes. Dintr-o eroare a unuia dintre aliaţii lui Wellington, acest pod fusese lăsat complet nepăzit. Francezii trecură râul şi reuşiră să scape de urmăritori.

***

Câteva ceasuri mai târziu, cu puţin înaintea zorilor, lordul Wellington trecea şi el ostenit podul de la Alba de Tormes. Era însoţit de trei domni: locotenent-colonelul De Lancey, intendentul-adjunct al armatei; un tânăr chipeş pe nume Fitzroy Somerset, secretarul militar al lordului Wellington; şi Jonathan Strange. Toţi erau prăfuiţi, murdari şi nedormiţi de câteva zile. De altfel, nici nu prea erau speranţe că vor dormi curând,

căci Wellington era hotărât să-i urmărească mai departe pe francezii care scăpaseră.

Oraşul, cu bisericile, mânăstirile şi clădirile lui medievale, se profila limpede pe cerul lăptos. În ciuda orei matinale (abia trecuse de cinci şi jumătate), oraşul se trezise deja. Sunau deja clopotele pentru a sărbători victoria asupra francezilor. Regimente de soldaţi britanici şi portughezi osteniţi de moarte înaintau pe străzi, iar orăşenii ieşeau din case şi le ofereau daruri: pâine, fructe sau flori. Carele cu răniţi fuseseră aliniate lângă un perete, iar ofiţerul responsabil de ele îşi trimitea oamenii să caute spitalul şi alte locuri unde puteau fi primiţi aceştia. Între timp, vreo cinci-şase călugăriţe cu un aer de seriozitate şi eficienţă sosiseră de la una dintre mânăstiri şi treceau printre răniţi, dându-le să bea câte o înghiţitură de lapte proaspăt dintr-o cană de tablă. Băieţei pe care nimeni nu-i putea convinge să mai doarmă întâmpinau cu urale entuziaste fiecare soldat care trecea şi alcătuiau parade de sărbătoare improvizate în spatele celor care le permiteau asta.

Lordul Wellington aruncă o privire în jur.

— Watkins! strigă el, făcându-i semn unui soldat îmbrăcat în uniformă de artilerist.

— Da, milord, spuse acesta.

— Aş dori să iau micul dejun, Watkins. Presupun că nu mi-ai văzut bucătarul?

— Sergentul Jeff ord spune că i-a văzut pe oamenii dumneavoastră urcând dealul către castel, milord.

— Îţi mulţumesc, Watkins, spuse înălţimea Sa şi îşi continuă drumul.

Castelul din Alba de Tormes nu prea îşi merita numele. Cu mulţi ani în urmă, la începutul războiului, francezii îl asediaseră; acum, cu excepţia unui singur turn, era complet ruinat. Păsări şi jivine îşi făceau culcuş în locurile unde odinioară trăiseră ducii de Alba într-un lux extraordinar. Picturile murale fine, italieneşti, pe vremuri mândria castelului, erau mult mai puţin impresionante acum, căci tavanele se prăbuşiseră şi ele fuseseră lăsate pradă mângâierilor aspre ale ploii, grindinei, lapoviţei şi zăpezii. Sufrageria era uşor neconvenţională prin aceea că nu

avea deasupra decât cerul deschis şi că în mijlocul ei creştea un tânăr mesteacăn. Însă servitorii lordului Wellington nu se lăsară câtuşi de puţin impresionaţi de toate acestea; erau obişnuiţi să-i servească mese înălţimii Sale în locuri mult mai stranii. Întinseseră masa sub mesteacăn, acoperind-o cu o faţă de masă albă. Pe când Wellington şi însoţitorii lui se apropiau de castel, servitorii tocmai se apucaseră să pună pe masă chifle, felii de şuncă spaniolă, castroane cu caise şi farfurii cu unt proaspăt. Bucătarul lui Wellington plecă să prăjească nişte peşte şi rinichi în aluat şi să prepare cafeaua.

Cei patru domni se aşezară. Colonelul De Lancey spuse că nu mai ţine minte când a mâncat ultima dată. Altul spuse că nici el nu-şi mai aminteşte, după care se apucară cu toţii de treaba serioasă a mâncatului şi băutului.

Tocmai începuseră să-şi mai vină în fire şi să fie mai vorbăreţi când sosi maiorul Grant.

— A, Grant, spuse lordul Wellington, bună dimineaţa. Ia loc. Mănâncă şi dumneata ceva.

— Imediat, milord. Mai întâi am să vă dau nişte veşti. Unele destul de surprinzătoare. Se pare că francezii au pierdut şase tunuri.

— Tunuri? spuse înălţimea Sa, nu foarte interesat. Îşi luă o chiflă şi nişte rinichi prăjiţi, apoi urmă: Bineînţeles că au pierdut nişte tunuri. Somerset!

Se adresă el secretarului militar. Câte tunuri franţuzeşti am capturat ieri?

— Unsprezece, milord.

— Nu, nu, milord, spuse maiorul Grant. Vă cer iertare, dar m-aţi înţeles greşit. Nu vorbesc despre tunurile capturate în timpul bătăliei. Acestea despre care vă spun eu nu au fost folosite în bătălie. Fuseseră trimise din nord, de la generalul Caffarelli, pentru Armata franceză. Însă nu au ajuns la timp pentru bătălie. De fapt nu au ajuns deloc. Ştiind că vă aflaţi prin preajmă, milord, şi că le daţi de furcă francezilor, generalul Caffarelli a încercat să le trimită cât mai grabnic cu putinţă. Aşa că le-a încredinţat primilor treizeci de soldaţi pe care i-a găsit prin preajmă. Ei bine, milord, acum are timp destul să se căiască pentru

pripeala de atunci; se pare că zece dintre cei treizeci de soldaţi erau napolitani.

— Napolitani! Chiar aşa? spuse înălţimea Sa.

De Lancey şi Somerset schimbară priviri voioase; până şi Jonathan Strange zâmbi.

Adevărul era că, deşi Napoli făcea parte din Imperiul Francez, napolitanii îi urau pe francezi. Tinerii din Napoli erau nevoiţi să lupte în Armata franceză, însă profitau de orice ocazie li se ivea pentru a dezerta, trecând adesea în tabăra duşmanului.

— Bine, dar ceilalţi soldaţi? întrebă Somerset. Probabil că nu-i vor lăsa pe napolitani să facă trăsnăi, nu-i aşa?

— E prea târziu pentru ca ceilalţi soldaţi să mai poată face ceva, spuse maiorul Grant. Sunt morţi cu toţii. Douăzeci de perechi de cizme şi douăzeci de uniforme franţuzeşti se află acum în prăvălia unui negustor de haine vechi din Salamanca. Toate hainele sunt tăiate la spate, pe lung – nişte tăieturi ce te duc imediat cu gândul la un stilet italienesc – şi sunt pline de pete de sânge.

— Aşadar, tunurile se află în mâinile unui grup de dezertori italieni, nu? spuse Strange. Şi ce-or să facă? Or să-şi înceapă propriul război?

— Nu, nu! spuse Grant. Le vor vinde celui care dă mai mult. Fie înălţimii Voastre, milord, fie generalului Castanos. (Aşa îl chema pe generalul care se afla în fruntea Armatei spaniole.)

— Somerset! spuse înălţimea Sa. Cât să dau pentru şase tunuri franţuzeşti? Patru sute de dolari?

— O! Ar merita cu siguranţă să daţi patru sute de dolari ca să-i faceţi pe francezi să simtă consecinţele propriei lor nesăbuinţe, milord. Eu nu înţeleg însă de ce n-am primit încă nici o veste de la napolitani. Oare ce aşteaptă?

— Cred că ştiu răspunsul la această întrebare, spuse maiorul Grant. Acum patru nopţi, doi oameni s-au întâlnit în secret într-un mic cimitir aflat pe o colină în apropiere de Castrejon. Cei doi purtau uniforme franţuzeşti zdrenţuite şi vorbeau un soi de italiană. S-au sfătuit ei ce s-au sfătuit, iar când s-au despărţit unul a luat-o spre sud, către armata franceză aflată la

Cantalapiedra, iar celălalt a luat-o spre nord, către Duero. Milord, eu cred că dezertorii napolitani le trimit mesaje compatrioţilor lor, îndemnându-i să vină cu ei. Probabil vor să folosească banii pe care îi vor primi de la înălţimea Voastră sau de la generalul Castanos pentru a se întoarce la Napoli într-o corabie încărcată cu aur. Nu cred să fie vreunul printre ei care să nu aibă un frate sau un văr în alte regimente franceze. Nu vor să se întoarcă acasă şi să dea ochii cu mamele şi bunicile lor fără să-şi fi adus cu ei toate rudele.

— Da, am auzit şi eu că femeile italiene sunt iuţi la mânie, fu de acord colonelul De Lancey.

— Tot ce avem de făcut, milord, urmă maiorul Grant, e să găsim nişte napolitani şi să-i întrebăm. Sunt sigur că ştiu cu toţii unde se află hoţii şi armele.

— Printre prizonierii de ieri sunt şi napolitani? întrebă Wellington.

Colonelul De Lancey trimise pe cineva să afle.

— Sigur, continuă Wellington gânditor, mi-ar conveni mult mai mult să nu trebuiască să plătesc nimic. Merlin! (Aşa îi spunea el lui Jonathan Strange.) Vrei să fii drăguţ şi să invoci o viziune a napolitanilor? Poate că astfel ne vom da seama unde se află atât ei, cât şi tunurile – după care n-avem decât să ne ducem să-i culegem de acolo.

— Poate, spuse Strange.

— Probabil că vom vedea în fundal un munte cu o formă neobişnuită, zise înălţimea Sa voios, sau un sat în care turnul bisericii e mai ciudat. Nu le va fi greu atunci călăuzelor spaniole să recunoască locul.

— Probabil că da, spuse Strange.

— Nu pari prea convins.

— Iertaţi-mă, milord, dar – cum v-am mai spus şi altă dată – viziunile nu folosesc prea mult în acest gen de situaţii.[82]

— Atunci ai o idee mai bună? întrebă înălţimea Sa.

— Nu, milord. Acum nu.

— Atunci aşa rămâne! zise lordul Wellington. Domnul Strange, colonelul De Lancey şi maiorul Grant se pot concentra asupra găsirii acestor tunuri. Somerset şi cu mine mergem să-i sâcâim pe francezi.

Aceste instrucţiuni fuseseră date pe un ton destul de energic, ce sugera dorinţa înălţimii Sale ca ordinele să-i fie duse la îndeplinire imediat. Strange şi ceilalţi domni din Statul-Major îşi terminară grăbiţi micul dejun şi se duseră să-şi vadă de treburi.

Pe la prânz, lordul Wellington şi Fitzroy Somerset aşteptau călare în vârful unei coline blânde în apropiere de satul Garcia Hernandez. Pe platoul pietros de la picioarele lor câteva brigăzi britanice de dragoni se pregăteau să atace nişte escadroane de cavalerie ce formau ariergarda armatei franceze.

Chiar atunci se apropie de ei colonelul De Lancey.

— A, colonele! spuse lordul Wellington. Mi-ai găsit vreun napolitan?

— Nu e niciunul printre prizonieri, milord, spuse De Lancey. Însă domnul Strange a propus să căutăm şi printre cadavrele celor ucişi ieri în luptă. Folosind magia, a reuşit să identifice şaptesprezece leşuri de napolitani.

— Leşuri! spuse lordul Wellington surprins, lăsând la o parte telescopul. Ce naiba vrea să facă cu leşurile?

— L-am întrebat şi noi asta, milord, însă nu ne-a dat niciun răspuns limpede. Totuşi, a cerut ca morţii să fie puşi într-un loc sigur, unde să se păstreze bine şi să nu se piardă.

— În fine, presupun că, dacă angajezi un magician, nu e cazul să te plângi după aceea că se poartă ciudat, spuse Wellington.

În acel moment un ofiţer aflat în apropiere strigă că dragonii înaintau acum în galop şi că aveau să-i ajungă în curând pe francezi; lordul Wellington îşi duse telescopul la ochi şi toţi cei de faţă îşi întoarseră atenţia către bătălie.

În acest timp, Strange părăsise câmpul de luptă şi se întorsese la castelul din Alba de Tormes. În Turnul Armelor (singura parte a castelului rămasă în picioare) găsise o încăpere pe care nu o folosea nimeni şi pe care, prin urmare, şi-o însuşise. În această odaie zăceau împrăştiate peste tot cele patruzeci de cărţi ale lui Mr Norrell. Erau încă mai mult sau mai puţin întregi, cu toate că unele dintre ele căpătaseră, ce-i drept, un aspect destul de uzat. Podeaua era plină de

caiete şi foi de hârtie pe care Strange mâzgălise fragmente de vrăji şi calcule magice. Pe o masă, în mijlocul încăperii, se afla un vas de argint larg şi puţin adânc, plin cu apă. Obloanele erau complet trase, iar singura sursă de lumină din odaie era însuşi vasul de argint. Una peste alta, odaia era o veritabilă peşteră de magician, iar slujnica spanioloaică cea drăguţă care îi aducea lui Strange cafea şi biscuiţi cu migdale la intervale regulate era de-a dreptul îngrozită: nu ştia cum să fugă mai repede din odaie de îndată ce lăsa tava pe podea.

Un ofiţer din Regimentul 18 husari, pe nume Whyte, sosise să-l ajute pe Strange. Căpitanul Whyte trăise o vreme în casa trimisului diplomatic britanic la Napoli. Avea înclinaţie spre limbi străine şi înţelegea la perfecţie dialectul napolitan.

Lui Strange nu îi era greu deloc să invoce viziuni, dar, exact cum bănuise el, imaginile care apăreau pe suprafaţa apei nu ofereau aproape niciun indiciu referitor la locaţia napolitanilor. Tunurile, descoperi el, erau ascunse în spatele unor stânci gălbui – nişte stânci foarte asemănătoare cu cele presărate cu generozitate în toată peninsula – iar soldaţii îşi făcuseră tabăra într-o pădurice rară de măslini amestecaţi cu pini – o pădurice absolut similară celor pe care le puteai vedea în orice parte îţi aruncai privirile.

Căpitanul Whyte îi traducea lui Strange tot ce spuneau napolitanii într-o engleză clară şi concisă. Însă, cu toate că s-au uitat toată ziua în vasul de argint, cei doi n-au reuşit să afle mare lucru. Unui om care de optsprezece luni suferă de foame, care nu şi-a văzut nevasta sau iubita de doi ani, care de patru luni doarme numai în noroi şi pe pietre, nu prea îi mai arde de conversaţie. Napolitanii îşi vorbeau foarte puţin, iar când o făceau, nu pomeneau decât de mâncarea pe care ar fi vrut s-o mănânce, de nurii nevestelor şi iubitelor de departe şi de saltelele moi de puf pe care şi-ar fi dorit să doarmă.

Strange şi căpitanul Whyte rămaseră închişi în turn jumătate din noapte şi toată ziua următoare, ocupaţi cu sarcina plicticoasă de a-i urmări pe napolitani. A doua zi, către seară, sosi un aghiotant cu un mesaj de la

Wellington. Înălţimea Sa îşi stabilise Cartierul general într-un loc numit Flores de Avila, iar Strange şi căpitanul Whyte erau invitaţi să i se alăture. Au strâns deci cărţile lui Strange, au luat vasul de argint şi celelalte lucruri şi au luat-o din loc de-a lungul drumurilor fierbinţi şi prăfoase.

Flores de Avila se dovedi un loc destul de obscur; nimeni dintre spaniolii pe care îi întrebă căpitanul Whyte nu auzise de el. Însă, atunci când două dintre cele mai mari armate ale Europei trec pe un drum, ele vor lăsa cu siguranţă anumite semne în urma lor; Strange şi căpitanul Whyte şi-au dat seama că cel mai sigur era să urmărească înşiruirea de bagaje aruncate, cărucioare abandonate, cadavre şi păsări negre ce se ospătau. Pe fundalul câmpiilor pustii, presărate cu bolovani, aceste obiecte te duceau imediat cu gândul la picturile medievale reprezentând Iadul; mişcat, Strange începu să facă numeroase observaţii sumbre cu privire la ororile şi inutilitatea războiului. În mod normal, căpitanul Whyte, soldat de meserie, s-ar fi simţit poate înclinat să-şi exprime dezacordul, însă şi el era afectat de caracterul sumbru al ţinutului pe care îl străbăteau şi nu spunea decât: „Aveţi dreptate, domnule. Mare dreptate”.

Dar un soldat nu trebuie să zăbovească prea mult asupra gândurilor de acest fel. Viaţa lui e plină de greutăţi şi trebuie să ştie să profite de plăcerile care i se oferă. Chiar dacă i se întâmplă să cadă uneori pe gânduri, reflectând la toate manifestările de cruzime pe care le întâlneşte, odată ajuns în mijlocul tovarăşilor lui de arme nu se poate să nu se înveselească. Strange şi căpitanul Whyte ajunseră la Flores de Avila cam pe la ora nouă; peste numai cinci minute ei îşi salutau voioşi prietenii, ascultau ultimele bârfe despre lordul Wellington şi puneau o sumedenie de întrebări despre bătălia din ajun – încă o înfrângere pentru francezi. Văzându-i şi auzindu-i, ai fi zis că nu întâlniseră în cale nimic supărător de cel puţin un an.

Cartierul general fusese instalat într-o biserică părăsită ce domina satul de pe o colină; aici îi aşteptau lordul Wellington, Fitzroy Somerset, colonelul De Lancey şi maiorul Grant.

Cu toate că în două zile câştigase două bătălii, lordul Wellington nu era tocmai binedispus. Armata franceză, faimoasă în întreaga Europă pentru rapiditatea cu care se deplasa, reuşise să-i scape, iar acum se îndrepta în siguranţă către Valladolid.

— Nu reuşesc deloc să pricep cum pot să se mişte atât de repede, se plângea el. Ce n-aş da să-i prind şi să-i fac praf! Dar asta e singura armată pe care o am la dispoziţie; dacă mi-o ostenesc fără măsură, n-am de unde să iau alta.

— Am primit veşti de la napolitanii cu tunurile, îi informă maiorul Grant pe Strange şi pe căpitanul Whyte. Vor o sută de dolari de bucată. Cu totul, şase sute.

— Adică prea mult, spuse înălţimea Sa scurt. Domnule Strange, căpitane Whyte, sper că-mi aduceţi veşti bune.

— Nu tocmai, milord, spuse Strange. Napolitanii sunt ascunşi într-o pădure. Însă nu am nici cea mai vagă idee unde anume e pădurea asta. Nu ştiu ce să mai fac, m-am folosit deja de toate cunoştinţele pe care le am.

— Atunci trebuie să înveţi de îndată ceva nou!

Preţ de o clipă, Strange păru că are de gând să-i întoarcă un răspuns aspru înălţimii Sale, dar, gândindu-se mai bine, oftă şi întrebă unde erau păstrate leşurile napolitanilor.

— Le-am pus pe toate în turnul clopotniţei, spuse colonelul De Lancey. Sergentul Nash e însărcinat cu paza lor. Nu ştiu ce vreţi să faceţi cu ele, dar vă sfătuiesc să purcedeţi la treabă cât mai repede. Mă îndoiesc că vor mai rezista mult pe căldura asta.

— Vor mai rezista o noapte, spuse Strange. Noaptea e răcoare, mai zise el, apoi se întoarse şi ieşi din biserică.

Oamenii lui Wellington îl priviră curioşi cum iese.

— Ştiţi, spuse Fitzroy Somerset, tare sunt curios ce are de gând să facă cu şaptesprezece cadavre.

— Nici eu nu ştiu, spuse Wellington, înmuindu-şi pana în cerneală şi începând o scrisoare către miniştrii de la Londra, dar văd bine că gândul la asta nu-i face

nici o plăcere. Face tot posibilul să evite această soluţie.

În noaptea aceea, Strange făcu o vrajă pe care nu o mai încercase niciodată până atunci. Încercă să pătrundă în visele grupului de napolitani. Reuşita lui a fost deplină.

Unul dintre napolitani visa că îl fugăreşte o Pulpă de Miel plină de răutate. Se făcea că el se urcase într-un copac şi stătea acolo, plângând de foame, în timp ce Pulpa de Miel alerga dedesubt, de jur-împrejurul copacului, şi îl ameninţa cu osul. Puţin după aceea, Pulpei de Miel i se alăturară vreo cinci-şase Ouă Fierte mânate de gânduri de răzbunare, care spuneau pe şoptite nişte minciuni îngrozitoare despre el.

Un altul visa că, pe când se plimba printr-o pădurice, s-a întâlnit cu mama lui decedată. Aceasta îi spuse că tocmai privise într-o vizuină de iepure şi-i văzuse acolo pe Napoleon Bonaparte, pe regele Angliei, pe papă şi pe ţarul Rusiei. Omul coborâ în vizuina iepurelui ca să vadă şi el, însă, odată ajuns la fund, descoperi că Napoleon Bonaparte, regele Angliei, papa şi ţarul Rusiei erau de fapt una şi aceeaşi persoană, un bărbat imens cu buze groase, mare cât o biserică, cu dinţi de fier şi cu ochi ce păreau nişte roţi de car cuprinse de flăcări.

— Ha! rânji acest căpcăun. Doar nu credeai că suntem persoane diferite, ai? spuse el, apoi începu să cotrobăie într-un ceaun ce clocotea şi-l scoase de acolo pe băieţelul celui care visa, apoi îl mâncă. Pe scurt, visele napolitanilor, deşi interesante, nu erau foarte lămuritoare.

A doua zi dimineaţă pe la ora zece, lordul Wellington era aşezat la un birou improvizat în capela bisericii ruinate. Ridicând ochii, îl văzu pe Strange care tocmai intra în biserică.

— Ei bine? întrebă el.

Strange oftă şi spuse:

— Unde e sergentul Nash? Trebuie să-mi aducă leşurile. Cu permisiunea înălţimii Voastre, milord, voi încerca să fac o vrajă despre care am auzit câte ceva mai de mult.[83]

Vestea că magicianul are de gând să le facă ceva napolitanilor morţi se răspândi iute în tot Cartierul general. Flores de Avila era o aşezare mică – nu avea mai mult de o sută de gospodării. Cu o seară înainte, tinerii soldaţi care tocmai câştigaseră o bătălie importantă şi ar fi vrut să petreacă se plictisiseră grozav în acest sătuc; cu toţii erau convinşi că magia lui Strange avea să fie cea mai însemnată distracţie a zilei. Se adună aşadar o mulţime restrânsă de spectatori – ofiţeri şi soldaţi – să vadă ce se petrece.

Biserica avea o terasă de piatră ce dădea spre o vale îngustă; în fundal se vedeau nişte munţi înalţi şi înceţoşaţi din cauza depărtării. Pantele erau acoperite de vii şi crânguri de măslini. Sergentul Nash şi oamenii săi aduseră cele şaptesprezece leşuri din clopotniţă şi le aşezară în poziţie şezândă, proptite de un zid scund ce mărginea terasa.

Strange analiză pe rând fiecare cadavru.

— Parcă v-am spus, îi zise el sergentului Nash, să nu se atingă nimeni de cadavre.

Sergentul Nash arboră o expresie de indignare.

— Sunt sigur, domnule, spuse el, că nimeni dintre ai noştri nu s-a atins de ele. Dar, milord, se întoarse el către lordul Wellington, aproape că nu mai rămăsese leş pe câmpul de luptă căruia nelegiuiţii aceia de spanioli să nu-i fi făcut ceva… Se lansă apoi într-o tiradă despre numeroasele neajunsuri ale naţiei spaniole şi conchise că, şi dacă te duceai la culcare într-un loc unde puteai fi găsit de spanioli, la trezire aveai să regreţi cu siguranţă.

Lordul Wellington îi făcu nerăbdător semn sergentului să tacă.

— Mie nu mi se pare că sunt foarte mutilaţi, îi spuse el lui Strange. Şi oricum, asta are vreo importanţă?

Strange mormăi înnegurat că nu avea mare importanţă, atâta doar că el era nevoit să se uite la cadavre.

Într-adevăr, majoritatea rănilor pe care le aveau napolitanii păreau să fi fost cele din cauza cărora şi muriseră, însă toţi fuseseră dezbrăcaţi până la piele şi câtorva le fuseseră tăiate degetele – ca să li se poată lua mai uşor inelele. Unul dintre ei fusese un tânăr

chipeş, însă frumuseţea îi era mult diminuată acum, căci cineva îi scosese dinţii (pentru confecţionarea de dinţi falşi) şi îi tăiase aproape tot părul negru (pentru peruci).

Strange îi spuse unui soldat să aducă un cuţit ascuţit şi un bandaj curat. Când i se aduse cuţitul, îşi scoase haina şi îşi ridică mâneca de la cămaşă. Apoi începu să mormăie ceva doar pentru el, în latină. În continuare îşi făcu o tăietură lungă şi adâncă pe braţ şi stropi cu sânge capetele cadavrelor, având grijă să ungă bine ochii, limba şi nările fiecăruia. O clipă mai târziu, primul cadavru se trezi. Se auzi un scrâşnet înfiorător atunci când plămânii lui uscaţi se umplură cu aer, iar membrele începură să i se scuture într-un chip foarte neplăcut privirii. Apoi, unul câte unul, toate cadavrele se însufleţiră şi începură să vorbească într-o limbă guturală ce conţinea mult mai multe strigăte decât orice limbă cunoscută de spectatori.

Până şi Wellington pălise uşor. Numai Strange îşi continua treaba impasibil.

— Doamne sfinte! strigă Fitzroy Somerset. Ce limbă e asta?

— Cred că e unul dintre dialectele Iadului, spuse Strange.

— Chiar aşa? spuse Somerset. Remarcabil.

— L-au învăţat foarte repede, spuse lordul Wellington. La urma urmei, n-au murit decât de trei zile. Lordului îi plăceau oamenii care acţionau cu promptitudine şi eficienţă. Dar dumneata înţelegi limba asta? îl întrebă el pe Strange.

— Nu, milord.

— Păi şi atunci cum o să stăm de vorbă cu ei?

Drept răspuns, Strange îl apucă de cap pe primul dintre morţi, îi deschise cu forţa maxilarele care se mişcau întruna şi îi scuipă în gură. În aceeaşi clipă, mortul începu să vorbească în limba lui maternă, *de pe pământ* – un dialect napolitan al limbii italiene, care pentru majoritatea celor de faţă era la fel de neinteligibil şi aproape la fel de neplăcut auzului ca şi limba pe care o vorbise înainte. Acest dialect avea însă avantajul de necontestat că era înţeles la perfecţie de căpitanul Whyte.

Cu ajutorul căpitanului Whyte, maiorul Grant şi colonelul De Lancey îi interogară pe napolitanii cei morţi şi primiră o sumedenie de răspunsuri care îi mulţumiră pe deplin. Fiind deja morţi, napolitanii se arătau mult mai dornici să-i ajute decât orice informator viu. Din spusele lor reieşi că, puţin înainte să moară în bătălia de la Salamanca, aceşti nenorociţi primiseră câte un mesaj secret de la compatrioţii lor care se ascundeau într-o pădure, prin care fuseseră informaţi de capturarea tunurilor şi îndemnaţi să se îndrepte către un sat aflat la câţiva kilometri nord de Salamanca, de unde puteau găsi uşor pădurea cu pricina urmărind nişte semne secrete trasate cu cretă pe copaci şi bolovani.

Maiorul Grant luă cu el un mic detaşament de cavalerie şi peste câteva zile se întoarse, aducând cu el atât tunurile, cât şi pe dezertori. Wellington era în al nouălea cer.

Din păcate, Strange nu reuşi cu niciun chip să descopere vraja cu care ar fi putut să-i cufunde la loc pe napolitani în somnul lor amar.[84] Făcu, e drept, mai multe încercări, însă acestea nu avură niciun efect; o singură dată, cele şaptesprezece cadavre se înălţară brusc până ajunseră de vreo şapte metri şi ciudat de transparente, de parcă s-ar fi transformat în acuarele pictate pe stindarde de muselină. Strange reuşi să le readucă la starea iniţială, însă tot nu ştia ce să facă cu ele.

La început cadavrele au fost puse alături de ceilalţi prizonieri francezi. Aceştia însă au început să protesteze vehement pentru că fuseseră închişi laolaltă cu aceste orori care-şi târşâiau picioarele de colo-colo. („Trebuie să recunoaşteţi, spuse lordul Wellington pe când privea dezgustat cadavrele, că au dreptate.)

Prin urmare, atunci când prizonierii fură trimişi în Anglia, napolitanii cei morţi rămaseră alături de armată. Toată vara au călătorit într-un car tras de boi; la ordinele lordului Wellington, fuseseră legaţi cu lanţuri. Lanţurile aveau menirea de a le limita mişcările, ţinându-i într-un singur loc, dar napolitanii cei morţi nu se temeau de durere – de fapt, păreau să nu simtă absolut nimic – aşa că nu le era deloc greu să

se extragă din lanţuri, uneori lăsând în urmă bucăţile de carne. De îndată ce reuşeau să se elibereze, se duceau să-l caute pe Strange şi începeau să-l roage fierbinte, în chipul cel mai jalnic, să-i readucă la viaţă. Cum apucaseră deja să vadă cum e în Iad, nu ardeau deloc de nerăbdare să se întoarcă acolo.

La Madrid, Francisco Goya, artistul spaniol, a realizat o schiţă în cretă roşie reprezentându-l pe Jonathan Strange înconjurat de napolitanii cei morţi. Acesta are privirea îndreptată în jos şi braţele îi atârnă moi pe lângă corp; întreaga lui atitudine exprimă neputinţă şi disperare. Napolitanii sunt înghesuiţi în jurul lui; unii îl privesc cu o expresie lacomă, alţii rugător; unul întinde un deget, încercând să-l atingă pe Strange pe ceafă. Nu e nevoie să mai spunem că această schiţă e complet diferită de toate celelalte portrete ale lui Strange.

La 25 august, lordul Wellington dădu ordin ca napolitanii cei morţi să fie distruşi[85].

Strange se cam temea ca nu cumva Mr Norrell să afle ce vrajă făcuse el în biserica părăsită din Flores de Avila. Nu pomeni nimic despre asta în scrisorile lui şi îl rugă pe lordul Wellington să facă la fel.

— Prea bine, prea bine! spuse înălţimea Sa. Lordul Wellington nu era deloc dornic să compună misive despre magie. Nu-i plăcea faptul că trebuia să se folosească de acest instrument al cărui mod de funcţionare nu-l înţelegea pe deplin. Dar să ştii că degeaba ţinem noi secretul, continuă el. Sunt sigur că toate scrisorile trimise acasă de soldaţi în ultimele cinci zile conţin o relatare amănunţită a întâmplării.

— Ştiu, zise Strange stânjenit, dar soldaţii exagerează întotdeauna când povestesc despre vrăjile mele, şi poate că cei din Anglia vor crede că istorisirea e mult înflorită şi de data asta. Sper să-şi închipuie că tot ce am făcut a fost să vindec nişte napolitani răniţi sau ceva asemănător.

Readucerea la viaţă a celor şaptesprezece napolitani morţi era un bun exemplu al tipului de probleme cu care s-a confruntat Strange în a doua parte a războiului. Exact cum făcuseră şi miniştrii înaintea lui, lordul Wellington se obişnuise treptat să folosească magia pentru a-şi atinge scopurile şi-i cerea

magicianului să săvârşească vrăji din ce în ce mai elaborate. Şi totuşi, spre deosebire de miniştri, Wellington nu avea nici timp, nici dispoziţia necesară pentru a asculta explicaţii elaborate ale motivelor pentru care cutare sau cutare lucru nu era posibil. La urma urmei, le cerea în mod regulat imposibilul inginerilor, generalilor şi ofiţerilor săi, aşa că nu vedea de ce ar face o excepţie în cazul magicianului.

— Găseşte o altă cale! spunea el de fiecare dată când Strange încerca să-i explice că vraja dorită nu mai fusese încercată din 1302 – sau că formula magică se pierduse – sau că nu existase niciodată. Ca şi la începuturile carierei sale de magician, când încă nu îl cunoscuse pe Norrell, Strange era nevoit să inventeze majoritatea vrăjilor pe care le folosea, plecând de la nişte principii generale şi folosindu-se de amintiri vagi ale unor instrucţiuni citite cândva în vreo carte.

La începutul verii anului 1813, Strange făcu din nou o vrajă ce nu se mai folosise de pe vremea Regelui Corb: mută un râu din loc. Iată cum s-a petrecut totul. În vara aceea, războiul mergea bine şi toate acţiunile lordului Wellington erau încununate de succes. Totuşi, întâmplarea a făcut ca într-o dimineaţă de iunie francezii să se găsească într-o poziţie avantajoasă, lucru care nu se mai întâmplase de mult. Înălţimea Sa şi ceilalţi generali se adunară imediat să discute despre ce puteau face pentru a îndrepta această situaţie care nu le convenea deloc. Strange fu şi el convocat la consfătuiri în coitul lordului Wellington. Ajuns acolo, îi găsi pe toţi adunaţi în jurul unei mese pe care era întinsă o hartă mare.

Înălţimea Sa fusese extrem de bine dispus toată vara şi îl întâmpină pe Strange aproape afectuos:

— A! Merlin! Bine că ai venit! Iată cu ce problemă ne confruntăm. Noi ne aflăm de partea asta a râului, iar francezii sunt de partea cealaltă şi mi-ar conveni mult mai mult dacă lucrurile ar sta invers.

Unul dintre generali începu să explice că, dacă deplasau armata spre vest *pe aici* şi apoi construiau un pod peste râu *pe aici*, atacându-i apoi pe francezi *pe aici*…

— Ar dura prea mult! declară lordul Wellington. Mult prea mult! Merlin, n-ai putea tu să faci în aşa fel ca soldaţilor noştri să le crească aripi şi sa zboare dincolo de francezi? Ce zici, poţi? Înălţimea Sa spusese asta pe jumătate în glumă, poate – dar numai pe jumătate. Nu trebuie decât să-i dai fiecărui soldat câte o pereche de aripioare. Uite, căpitanul Macpherson, de pildă – continuă el, uitându-se la un scoţian imens – mi-ar plăcea grozav să-l văd pe Macpherson că-i cresc aripi şi începe să zburătăcească pe aici.

Strange îl privi gânditor pe căpitanul Macpherson.

— Nu, zise el în cele din urmă, dar v-aş fi recunoscător, milord, dacă mi-aţi da voie să vi-l iau – şi pe el, şi harta – pentru un ceas sau două.

Strange şi căpitanul Macpherson studiară harta o vreme, după care Strange se întoarse la lordul Wellington şi îi spuse că ar dura prea mult ca tuturor soldaţilor să le crească aripi, în schimb ar putea să mute râul imediat; ar fi bine aşa?

— Acum, spuse Strange, râul curge înspre sud pe aici şi apoi coteşte către nord aici. Dacă însă ar curge spre nord şi ar face cotul spre sud pe aici, atunci, vedeţi, noi ne-am afla pe malul de nord, iar francezii pe cel dinspre sud.

— Aha! spuse înălţimea Sa. Foarte bine.

Noul curs al râului îi uimi atât de mult pe francezi, încât mai multe companii, primind ordin să mărşăluiască spre nord, plecară în direcţia opusă, convinşi că mergând spre nord trebuie să se *îndepărteze* de râu. Aceste companii n-au mai fost văzute niciodată de atunci şi prin urmare s-a presupus că soldaţii respectivi fuseseră prinşi şi ucişi de *guerilleros* spanioli.

Mai târziu, lordul Wellington îi spuse vesel generalului Pincton că nimic nu e mai obositor pentru soldaţi şi pentru cai decât marşurile neîntrerupte dintr-o parte în alta şi că pe viitor ar fi mai bine ca toată lumea să stea pe loc, iar domnul Strange să deplaseze Spania sub picioarele lor, ca pe un covor.

Între timp, Consiliul Regenţei din Spania, având reşedinţa la Cadiz, începu să se alarmeze din cauza

acestor mutări şi începu să se întrebe dacă atunci când, în fine, îşi vor lua ţara înapoi de la francezi o vor mai putea recunoaşte. Membrii Consiliului înaintară deci o plângere către ministrul de Externe (ceea ce mulţi au considerat drept o dovadă de nerecunoştinţă din partea lor). Ministrul de Externe îl convinse pe Strange să trimită o scrisoare către Consiliul Regenţei, prin care să promită că după război va readuce la locul său râul, precum şi „[…] orice alt lucru pe care lordul Wellington va dori să-l mute pe parcursul războiului". Printre multele lucruri mutate de Strange s-au numărat: o pădure de măslini şi pini din Navarra[86]; oraşul Pamplona[87]; şi două biserici din oraşul St Jean de Luz, din Franţa.[88]

***

Pe 6 aprilie 1814 împăratul Napoleon Bonaparte abdică. Se spune că, atunci când a aflat, lordul Wellington a început să danseze de bucurie. Când ştirea ajunse şi la urechile lui Strange, acesta începu să râdă cu poftă, apoi se opri brusc şi murmură:

— Doamne sfinte! Şi acum ce vor face cu noi? Atunci s-a presupus că această observaţie oarecum enigmatică se referea la armată, dar mai târziu oamenii au început să se întrebe dacă nu cumva Strange se referise la el şi la celălalt magician.

Harta Europei se trasă din nou: noile regate ale lui Bonaparte fură desfiinţate, iar cele vechi îşi recăpătară locul ştiut; unii regi fură detronaţi, alţii îşi recăpătară coroana. Popoarele Europei se felicitau că reuşiseră, în cele din urmă, să-l învingă pe Marele Intrus. Însă locuitorilor Marii Britanii le veni brusc ideea că războiul avusese un cu totul alt scop: acela de a face ca Marea Britanie să devină cea mai puternică naţie din lume. La Londra, Mr Norrell auzea încântat de peste tot că magia – magia lui şi a domnului Strange – avusese o importanţă vitală pentru realizarea acestui lucru.

Într-o seară, către sfârşitul lunii mai, Arabella tocmai sosise acasă de la o cină închinată victoriei, organizată la Carlton House. Auzise acolo numai vorbe de laudă la adresa soţului ei; se ţinuseră toasturi în cinstea lui, iar prinţul regent îi spusese Arabellei o

mulţime de lucruri măgulitoare. Acum trecuse cu puţin de miezul nopţii şi Arabella se afla în salon, gândindu-se că singurul lucru care mai lipsea pentru ca fericirea ei să fie deplină era să-i vină şi soţul acasă; tocmai atunci una dintre slujnice dădu buzna în odaie, strigând:

— Vai, doamnă! A venit stăpânul!

În cameră intră cineva.

Era mai subţire şi mai bronzat decât şi-l amintea ea. Avea mai multe fire albe în păr şi deasupra sprâncenei stângi avea o cicatrice alburie. Cicatricea nu era una recentă, însă Arabella nu o mai văzuse. Trăsăturile îi rămăseseră neschimbate, însă avea un aer oarecum diferit. Nu părea să fie unul şi acelaşi bărbat cu cel la care se gândea ea cu o clipă înainte. Însă, înainte să apuce ea să simtă vreun strop de dezamăgire sau stânjeneală sau vreun alt lucru pe care se temuse că îl va simţi atunci când l-ar fi văzut în sfârşit acasă, el aruncă o privire rapidă şi pe jumătate ironică prin încăpere – o privire pe care ea o recunoscu pe dată. Apoi o privi cu zâmbetul acela atât de familiar şi spuse:

— Am venit.

***

A doua zi dimineaţă, încă nu apucaseră să depene nici a suta parte din câte aveau să-şi spună.

— Şezi aici, îi spuse Strange Arabellei.

— Aici, pe scaun?

— Da.

— De ce?

— Ca să mă uit la tine. Nu m-am uitat la tine de trei ani şi am simţit pe deplin lipsa acestui lucru. Vreau să recuperez.

Arabella se aşeză, dar peste o clipă sau două începu să zâmbească.

— Jonathan, nu pot sta serioasă dacă te holbezi aşa la mine. În ritmul acesta vei recupera totul în jumătate de oră. Îmi pare rău să te dezamăgesc, dar să ştii că nu obişnuiai să mă priveşti atât de des. Tot timpul aveai nasul vârât în câte o carte veche şi prăfuită.

— Nu-i adevărat. Uitasem complet ce mult îţi place să cauţi ceartă. Dă-mi hârtia de colo, am să-mi notez

asta.

— Ba n-am să fac aşa ceva, zise Arabella râzând.

— Ştii la ce m-am gândit prima dată azi-dimineaţă, când m-am trezit? M-am gândit că trebuie să mă dau jos din pat, să mă bărbieresc şi să iau micul dejun înainte ca servitorii altora să ia toată apa caldă şi toate chiflele. Pe urmă mi-am amintit că toţi servitorii din casa asta sunt ai mei, că toată apa caldă e a mea şi că toate chiflele tot ale mele sunt. Cred că în viaţa mea n-am fost mai fericit.

— În Spania nu te-ai bucurat deloc de confort?

— Pe timp de război trăieşti fie ca un prinţ, fie ca un vagabond. L-am văzut pe lordul Wellington – pe ducele de Wellington, de fapt[89] – dormind sub un copac cu un bolovan drept pernă. Alteori am văzut hoţi şi cerşetori sforăind pe saltele de puf în iatacuri împărăteşti. Războiul e o afacere tare anapoda.

— Ei bine, sper că nu te vei plictisi la Londra. Gentilomul cu părul ca puful spune că, după ce prinzi gustul războiului, te plictiseşti de moarte stând acasă.

— Ha! Ba deloc! Cum, când totul în jurul meu e curat şi la locul său? Când am toate cărţile şi celelalte lucruri la îndemână şi când ajunge să ridic privirea ca să-mi văd nevasta – să mă plictisesc? Ce vrea să spună…? Cine ziceai că a spus asta? Gentilomul cu ce fel de păr?

— Ca puful. Sigur ştii despre cine vorbesc. Locuieşte acasă la Sir Walter şi la lady Pole. De fapt, nu sunt sigură că locuieşte acolo, însă îl văd ori de câte ori mă duc în vizită la înălţimile Lor.

Strange se încruntă.

— Nu-l cunosc. Cum îl cheamă?

Dar Arabella nu ştia.

— Am presupus că e vreo rudă a lui Sir Walter sau a lui lady Pole. Ce ciudat că nu m-am gândit niciodată să-l întreb cum îl cheamă. Am stat de vorbă cu el ceasuri întregi!

— Zău aşa? Nu sunt sigur că mă bucur să aud asta. E chipeş?

— O, da! Foarte! Ce bizar că nu ştiu cum îl cheamă! E o persoană foarte plăcută. Foarte diferit de restul lumii.

— Şi despre ce vorbiţi?

— O, despre tot felul de lucruri! Însă până la urmă încearcă mereu să-mi facă daruri. Lunea trecută a vrut să-mi aducă un tigru din Bengal. Miercuri a vrut să mi-o aducă pe regina din Napoli – deoarece, după spusele lui, regina şi cu mine semănăm foarte mult şi ne-am împrieteni cu siguranţă; iar vineri a vrut să trimită un servitor să-mi aducă un arbore muzical…

— Un arbore muzical?

Arabella începu să râdă.

— Un arbore muzical! zice că undeva, în vârful unui munte cu un nume de basm, creşte un copac care în loc de fructe rodeşte partituri muzicale, iar muzica aceasta o întrece cu mult pe oricare alta. Nu reuşesc să-mi dau seama dacă el însuşi crede toate poveştile pe care le spune sau nu. La drept vorbind, m-am întrebat uneori dacă nu cumva e nebun. Tot timpul sunt nevoită să inventez scuze ca să-i refuz darurile.

— Mă bucur. Nu mi-ar fi plăcut câtuşi de puţin ca la întoarcere să găsesc casa plină de tigri, regine şi arbori muzicali. Ai primit ceva veşti de la Mr Norrell în ultima vreme?

— Nu, în ultima vreme nu.

— De ce zâmbeşti? întrebă Strange.

— Zâmbeam? Nu mi-am dat seama. Ei bine, am să-ţi spun de ce. O singură dată mi-a trimis un mesaj, atâta tot.

— O singură dată? În trei ani?

— Da. Cam acum un an se zvonea că ai fost ucis la Vitoria, iar Mr Norrell l-a trimis pe Childermass să mă întrebe dacă zvonul e adevărat. Nu ştiam nici eu mai multe decât el. Însă în seara aceea a venit căpitanul Moulthrop. Acesta abia ajunsese la Portsmouth de două zile şi venise direct încoace să-mi spună că nu era nimic adevărat. N-am să uit niciodată bunătatea pe care mi-a arătat-o! Bietul de el! Îi fusese amputat braţul cu doar o lună înainte şi încă suferea foarte mult. În fine… ai o scrisoare de la Mr Norrell pe masă. Childermass a adus-o ieri.

Strange se ridică şi se duse la masă. Luă scrisoarea şi o întoarse pe toate părţile.

— Mda, presupun că trebuie să mă duc, zise el şovăitor.

Adevărul era că nu-l trăgea inima deloc să-şi revadă fostul profesor. Se obişnuise să fie independent în gândire şi acţiune. În Spania primise instrucţiuni de la lordul Wellington, însă el singur hotăra ce vrăji să folosească pentru a îndeplini acele instrucţiuni. Perspectiva de a se reîntoarce la magia înfăptuită sub îndrumarea lui Mr Norrell nu era deloc tentantă; în plus, după ce petrecuse luni întregi în compania tinerilor şi îndrăzneţilor ofiţeri ai lui Wellington, gândul la lungile ceasuri în care avea să stea nas în nas cu Mr Norrell era destul de sumbru.

Şi totuşi, în ciuda reţinerilor lui Strange, întâlnirea fu cât se poate de cordială. Mr Norrell se arătă atât de încântat să-l revadă, atât de curios în legătură cu natura precisă a vrăjilor pe care le folosise în Spania, atât de darnic cu laudele pentru tot ce realizase, încât Strange aproape că începu să creadă că-şi judecase greşit profesorul.

Mr Norrell, fireşte, nici nu vru să audă de posibilitatea ca Strange să renunţe la rolul lui de elev.

— Nu, nu, nu! Trebuie să vă întoarceţi aici! Avem foarte mult de lucru. Acum că războiul s-a terminat, ne aşteaptă treburi cu adevărat importante. Trebuie să punem bazele magiei Epocii Moderne! Mai mulţi miniştri m-au încurajat, spunându-mi că le-ar fi absolut imposibil să mai guverneze ţara fără ajutorul magiei noastre! Şi totuşi, în ciuda a tot ce am realizat amândoi, lumea continuă să aibă păreri eronate! Staţi să vedeţi! Nu mai departe de ieri l-am auzit pe lordul Castlereagh spunându-i cuiva că dumneavoastră, la insistenţele ducelui de Wellington, aţi fi folosit magie neagră în Spania! M-am grăbit să-l asigur pe înălţimea Sa că nu aţi folosit decât metodele cele mai moderne.

Strange rămase tăcut câteva clipe, apoi înclină uşor capul – ceea ce Mr Norrell luă drept semn de încuviinţare.

— Dar discutam dacă trebuie să vă mai fiu elev sau nu. Cunosc acum toate formele de magie de pe lista pe care aţi alcătuit-o acum patru ani. Chiar dumneavoastră mi-aţi spus, domnule, înainte să plec în

peninsulă, că sunteţi pe deplin mulţumit de progresele mele – cred că vă amintiţi.

— Ah! Dar toate astea au fost doar începutul. Am alcătuit o altă listă în timp ce eraţi în Spania. Acum sun după Lucas să-i spun să o aducă din bibliotecă. În plus, mai sunt şi *alte cărţi,* ştiţi, pe care aş vrea să le citiţi, încheie el, privindu-l agitat cu ochişorii lui albaştri pe Strange.

Strange ezită. Mr Norrell făcea referire la biblioteca de la Hurtfew Abbey, pe care Strange încă nu apucase să o vadă.

— O, domnule Strange! exclamă Mr Norrell. Cât mă bucur că v-aţi întors acasă! Cât mă bucur să vă văd! Sper că vom putea sta iarăşi de vorbă ceasuri întregi, cum făceam înainte. Domnul Lascelles şi domnul Drawlight m-au vizitat adesea…

Strange spuse că nu se îndoia de asta.

— … Dar cu ei nu se poate vorbi despre magie. Vă aştept mâine. Haideţi devreme. Haideţi la micul dejun!

32

Regele

Noiembrie 1814

La începutul lunii noiembrie 1814, Mr Norrell fu onorat cu o vizită din partea unor domni cu sânge albastru – un conte, un duce şi doi baroneţi – care sosiseră, după spusele lor, ca să vorbească cu Mr Norrell despre o problemă extraordinar de delicată; prin urmare, arătară atâta discreţie, încât, la jumătate de ceas după ce începuseră să vorbească, Mr Norrell tot nu ştia ce vor de la el.

Până la urmă se dovedi că aceşti oameni de rang înalt erau reprezentanţii unui domn şi mai important – ducele de York – şi că veniseră să discute cu Mr Norrell despre nebunia regelui. Fiii regelui îl vizitaseră de curând pe tatăl lor şi fuseseră extrem de şocaţi văzându-i starea jalnică; şi, cu toate că toţi erau egoişti, unii erau desfrânaţi şi niciunul nu avea vreo înclinaţie deosebită spre a face sacrificii, căzuseră de acord că ar da oricât şi ar face orice – chiar să-şi taie mâinile sau picioarele – ca să-i mai uşureze regelui chinurile.

Însă tot aşa cum, mai de mult, copiii regelui se certaseră cu privire la doctorul care să le trateze tatăl, acum nu reuşeau să se pună de acord dacă e cazul să cheme un magician în ajutorul regelui. Cel care se opunea cel mai mult acestei idei era prinţul regent. Cu mulţi ani înainte, pe când trăia încă marele domn Pitt, regele suferise un atac grav de nebunie, iar prinţul cârmuise atunci ţara în locul lui; mai târziu însă, regele îşi revenise şi prinţul s-a trezit că i se iau înapoi toate prerogativele şi toate privilegiile puterii. Dintre toate neplăcerile de pe lume, credea prinţul regent, cea mai rea e să te trezeşti dimineaţa fără să ştii cu siguranţă dacă mai eşti sau nu cârmuitorul Marii Britanii. E de înţeles, aşadar, că prinţul regent îşi dorea ca regele să rămână nebun sau, dacă era să-i fie uşurată situaţia, această uşurare să şi-o găsească în braţele morţii.

Mr Norrell, care nu dorea să-l supere pe prinţul regent, refuză să-şi ofere ajutorul, exprimându-şi în plus îndoiala că boala regelui ar putea fi tratată cu ajutorul magiei. Prin urmare, al doilea fiu al regelui, ducele de York, un gentilom cu înclinaţii militare, îl întrebă pe ducele de Wellington dacă crede că domnul Strange ar putea fi convins să-i facă o vizită regelui.

— O! Sunt convins că da, răspunse ducele de Wellington. Domnul Strange se bucură ori de câte ori are ocazia să facă vrăji. Nimic nu poate să-l încânte mai mult. Sarcinile pe care i le dădeam în Spania erau de cele mai multe ori foarte greu de îndeplinit, dar el, cu toate că pe faţă se plângea de zor, de fapt era extrem de încântat. Am o părere foarte bună despre abilităţile domnului Strange. Spania, după cum ştie Alteţa Voastră Regală, e una dintre ţările cele mai sălbatice din lume; cele mai bune drumuri sunt nişte amărâte de poteci pentru capre. Mulţumită domnului Strange, însă, oamenii mei au avut la dispoziţie drumuri bune, englezeşti, pe care să meargă, iar dacă întâlneam în cale un munte, o pădure sau un oraş, ei bine, domnul Strange le muta pur şi simplu altundeva.

Ducele de York spuse atunci că regele Ferdinand al Spaniei îi trimisese o scrisoare prinţului regent, prin care se plângea că multe părţi ale regatului său deveniseră de-a dreptul de nerecunoscut în urma vrăjilor magicianului englez şi cerea ca domnul Strange să se întoarcă acolo şi să pună totul la loc.

— Ah, spuse ducele de Wellington, nu foarte interesat, deci încă se mai plâng din pricina asta?

Ca urmare a acestei conversaţii, când Arabella Strange coborâ în salon într-o dimineaţă de joi, se trezi înconjurată de fiii regelui. Erau cinci cu totul: Alteţele Lor Regale ducii de York, Clarence, Sussex, Kent şi Cambridge. Aveau cu toţii între patruzeci şi cincizeci de ani. Toţi fuseseră chipeşi odinioară, dar înclinaţia spre mâncare şi băutură îi făcuse cam corpolenţi.

Domnul Strange stătea în picioare, sprijinindu-şi cotul de poliţa căminului, ţinând în mână una dintre cărţile lui Mr Norrell şi având pe chip o expresie de interes politicos, iar Alteţele Lor Regale vorbeau în acelaşi timp şi se întrerupeau unul pe altul, dornici să

prezinte cât mai expresiv chinurile prin care trecea regele.

— Dacă ai vedea cum îi curg din gură laptele şi pâinea când mănâncă, îi spuse ducele de Clarence Arabellei cu lacrimi în ochi, cum îl chinuie tot soiul de frici imaginare şi cum poartă conversaţii lungi cu domnul Pitt, care a murit de mult… Ce să zic, draga mea, sunt sigur că priveliştea te-ar întrista teribil. Ducele luă mâna Arabellei şi începu să o mângâie încetişor, crezând probabil că stă de vorbă cu camerista.

— Toţi supuşii Maiestăţii Sale sunt foarte întristaţi că e bolnav, spuse Arabella. Nimeni nu poate rămâne indiferent la gândul suferinţelor prin care trece.

— O, draga mea, spuse ducele, încântat. Sunt profund mişcat să te aud vorbind astfel! urmă el, apoi îi aplică pe mână un sărut regal umed şi sonor, privind-o duios.

— Dacă Mr Norrell e de părere că magia nu va avea efect în acest caz, atunci, vă spun sincer, şi eu mă tem că şansele de reuşită nu sunt prea grozave, spuse Strange. Dar îl voi vizita bucuros pe Maiestatea Sa.

— În acest caz, spuse ducele de York, singura problemă sunt cei doi Willis.

— Cei doi Willis? spuse Strange.

— O, da! spuse ducele de Cambridge. Cei doi Willis sunt grozav de impertinenţi.

— Trebuie să avem grijă să nu-i supărăm prea rău pe cei doi Willis, spuse şi ducele de Clarence, căci altfel se vor răzbuna cu siguranţă pe Maiestatea Sa.

— Cei doi Willis vor avea multe de obiectat când vor auzi că domnul Strange vrea să-l viziteze pe rege, oftă ducele de Kent.

Cei doi Willis erau fraţi şi aveau un azil de nebuni în Lincolnshire. Vreme de mulţi ani îl îngrijiseră pe rege ori de câte ori pe Maiestatea Sa îl apucau crizele de nebunie. Şi ori de câte ori îşi revenea, regele le spunea tuturor cât de mult îi ura pe cei doi Willis şi ce tratament inuman îi aplicau. Reuşea să smulgă promisiuni de la regină, de la duci şi de la prinţese că nu-l vor mai lăsa în voia celor doi dacă ar fi să înnebunească din nou. Însă totul era în van. La primul

semn de delir se trimitea după cei doi Willis; aceştia soseau de îndată, îl încuiau pe rege într-o odaie, îl vârau într-o cămaşă de forţă şi îi dădeau purgative puternice.

Cred că cititorii mei vor fi uimiţi (de fapt, toată lumea era uimită) aflând că un rege poate avea atât de puţin control asupra propriei lui sorţi. Însă gândiţi-vă cu câtă nelinişte e întâmpinată ameninţarea nebuniei în orice familie. Apoi gândiţi-vă cu cât mai mare e neliniştea când cel în cauză e însuşi regele Marii Britanii! Dacă dumneavoastră sau eu am înnebuni, ar fi un dezastru pentru noi înşine, pentru prietenii şi familia noastră. Când înnebuneşte regele, dezastrul loveşte întreaga naţiune. De multe ori, în trecut, atunci când pe regele George îl lovea nebunia, nimeni nu era sigur cine ar trebui să conducă ţara în locul lui. Nu existau precedente în acest sens. Nimeni nu ştia ce să facă. Cei doi Willis nu erau nici plăcuţi, nici respectaţi; secretul succesului lor era că îşi păstrau calmul atunci când toată lumea era cuprinsă de panică. Că îşi asumau o răspundere de care toată lumea fugea. În schimb, cereau să aibă control absolut asupra regelui. Nimeni nu avea voie să stea de vorbă cu regele dacă nu era de faţă măcar unul din cei doi Willis. Nici măcar regina, nici măcar prim-ministrul. Nici măcar cei treisprezece copii ai regelui.

— Ei bine, spuse Strange după ce i se explicară toate acestea, recunosc că aş prefera să stau de vorbă cu Maiestatea Sa fără să se amestece şi altcineva – mai ales persoane care nu văd cu ochi buni ţelul urmărit de mine. Pe de altă parte, am reuşit uneori să zăpăcesc întreaga armată a Franţei, aşa că nădăjduiesc că doi doctori nu-mi vor pune prea multe probleme. Lăsaţi-i pe cei doi Willis în seama mea.

Strange refuză să discute problema onorariului înainte de a-l fi văzut pe rege. Pentru vizită nu vru să ia niciun ban, ceea ce ducilor – care aveau toţi datorii de plătit pe la casele de pariuri şi liote de copii nelegitimi de hrănit şi educat – li se păru foarte frumos din partea lui.

A doua zi, dimineaţa devreme, Strange plecă la Castelul Windsor ca să-l vadă pe rege. Era o dimineaţă

rece şi se aşternuse pretutindeni o ceaţă deasă şi albă. Pe drum, Strange făcu trei vrăji. Prima avea să-i facă pe cei doi Willis să se trezească mult mai târziu decât de obicei; a doua făcea ca soţiile şi servitorii celor doi Willis să uite să-i trezească; iar a treia făcea ca, atunci când cei doi aveau să se trezească în cele din urmă, hainele şi cizmele lor să nu mai fie acolo unde le lăsaseră. Cu doi ani în urmă Strange s-ar fi jenat să joace o festă, chiar una nevinovată ca aceasta, unor străini; însă acum o făcu fără măcar să clipească. Ca mulţi alţi domni care fuseseră în Spania împreună cu ducele de Wellington, Strange începuse să-l imite pe Alteţa Sa, fără măcar să-şi dea seama; iar Alteţa Sa acţiona întotdeauna în modul cel mai direct cu putinţă. [90]

Era aproape zece când Strange traversă fluviul Tamisa pe micul pod de lemn aflat în satul Datchet. O luă apoi pe cărarea aflată între fluviu şi zidul castelului şi intră în oraşul Windsor. Ajuns la poarta castelului, îi spuse străjerului cine e şi că venise să-l vadă pe rege. Apăru în curând un servitor îmbrăcat într-o livrea albastră ca să-l conducă în apartamentele regelui. Servitorul era un om politicos şi inteligent şi, aşa cum se întâmplă adesea cu personalul care lucrează în locuri grandioase, era extrem de mândru de castel şi de tot ce ţinea de acesta. Cea mai mare bucurie a vieţii lui era să le arate oamenilor castelul şi să-şi închipuie cât de surprinşi, copleşiţi şi uluiţi erau aceştia.

— Cred că nu e prima oară când vizitaţi castelul, nu-i aşa, domnule? fu prima întrebare pe care i-o adresă el lui Strange.

— Ba da. N-am fost în viaţa mea aici.

Celălalt păru de-a dreptul şocat.

— Atunci, domnule, înseamnă că aţi ratat una dintre cele mai nobile privelişti din întreaga Anglie!

— Chiar aşa? Ei bine, iată că acum mă aflu aici.

— Da, dar vă aflaţi aici cu treabă, domnule, îi răspunse servitorul mustrător, şi cred că nu veţi avea timp să vedeţi totul pe îndelete. Trebuie să mai veniţi, domnule. Să veniţi vara. Iar dacă se întâmplă să fiţi însurat, daţi-mi voie să vă spun că doamnele găsesc întotdeauna că e o încântare să viziteze castelul.

Îl conduse pe Strange printr-o curte de dimensiuni impresionante. Odinioară, pe timp de război, această curte adăpostea probabil un număr mare de oameni şi animale; mai existau încă nişte dependinţe construite într-un stil foarte simplu, ce stăteau mărturie caracterului militar pe care îl avusese castelul la origini. Însă, pe măsură ce trecuse timpul, înclinaţia ocupanţilor săi către pompă şi splendoare regală luase locul altor consideraţii de natură utilitară, astfel că acum aproape tot spaţiul era ocupat de o magnifică biserică. Această biserică (denumită capelă, deşi aducea mai mult a catedrală) era imaginea însăşi a complexităţii şi minuţiozităţii arhitectonice, aşa cum numai un monument gotic poate fi. Era împrejmuită cu stâlpi ascuţiţi din piatră, încununată de turnuleţe şi plină de protuberanţe – capele, paraclise şi sacristii.

Servitorul îl conduse mai departe pe Strange peste un dâmb abrupt cu poale netede, în vârful căruia se afla un turn rotund, elementul cel mai uşor de recunoscut atunci când castelul este privit de la distanţă. Trecând printr-o poartă medievală, cei doi pătrunseră într-o a doua curte. Aceasta era de proporţii aproape la fel de impresionante ca şi prima, dar, spre deosebire de aceea, care era populată cu servitori, soldaţi şi obişnuiţi ai locului, aceasta era tăcută şi pustie.

— Mare păcat că nu aţi fost aici acum câţiva ani, domnule, spuse servitorul. Atunci aţi fi putut să vizitaţi apartamentele regelui şi reginei, cu permisiunea intendentului, însă acum, din pricina bolii Maiestăţii Sale, acest lucru este imposibil.

Îl conduse pe Strange către o intrare impunătoare, în stil gotic, aflată în mijlocul unui şir de clădiri din piatră. Pe când urcau nişte trepte de piatră, servitorul continuă să deplângă faptul că atâtea obstacole îl împiedicau pe Strange să viziteze castelul. Era convins că Strange e grozav de dezamăgit din această pricină.

— Gata, ştiu! zise el dintr-odată. Am să vă arăt Sala Sf. Gheorghe! Sigur, e doar o părticică neînsemnată din tot ce ar trebui să vedeţi, domnule, dar cel puţin vă veţi face o idee despre cât de sublim poate să fie Castelul Windsor!

Terminând de urcat scările, servitorul coti la dreapta şi înaintă cu iuţeală de-a lungul unui coridor ai cărui pereţi erau împodobiţi cu săbii şi pistoale. Strange îl urmă. Intrară într-o sală înaltă şi lungă cam de şaizeci-o sută de metri.

— Iată! spuse servitorul, încântat de parcă el însuşi construise şi decorase încăperea.

Printr-un şir de ferestre înalte şi arcuite aflate pe latura de sud pătrundea lumina rece şi ceţoasă de afară. Partea inferioară a pereţilor era acoperită cu lambriuri din lemn de păr, cu margini frumos sculptate şi poleite cu aur. Partea superioară a pereţilor şi tavanul erau acoperite cu picturi reprezentând zei şi zeiţe, regi şi regine. Pe tavan era pictat Carol al II-lea, purtat către glorie eternă pe un nor alb cu albastru, înconjurat de heruvimi grăsuni şi roz. Diverşi generali şi diplomaţi îi aşezau la picioare trofee, în timp ce Iuliu Cezar, Marte, Hercule şi alte personaje importante stăteau mai la o parte, oarecum jenate, lovite brusc de conştiinţa propriei nimicnicii în comparaţie cu regele Marii Britanii.

Erau nişte imagini de-a dreptul impresionante, însă atenţia lui Strange fu atrasă de altceva: o pictură murală care acoperea întreg peretele dinspre nord al sălii. În mijlocul acestei picturi erau reprezentaţi doi regi aşezaţi pe două tronuri. De o parte şi de alta a celor doi se aflau, stând în picioare sau în genunchi, cavaleri, domniţe, curteni, paji, zei şi zeiţe. Partea stângă a picturii era scăldată în lumina soarelui. Regele de aici era puternic şi frumos, plin de vigoarea tinereţii. Era îmbrăcat într-o mantie deschisă la culoare şi avea părul auriu şi cârlionţat. Avea pe frunte o cunună de laur şi în mână un sceptru. Oamenii şi zeii adunaţi în preajma lui erau cu toţii înarmaţi cu coifuri, platoşe, suliţe şi săbii; probabil că artistul dorise să sugereze că acest rege nu-i avea prieteni decât pe oamenii şi pe zeii cei mai războinici. În partea dreaptă a picturii lumina devenea mult mai slabă şi roşiatică, artistul încercând, pare-se, să reprezinte un amurg de vară. Deasupra şi în jurul personajelor străluceau stele. Regele de aici era palid şi brunet. Purta o mantie neagră, iar pe chip avea o expresie tainică,

impenetrabilă. Avea o cunună din frunze de iederă închise la culoare, iar în mâna stângă ţinea o baghetă subţire de fildeş. Era înconjurat de multe creaturi magice: o pasăre phoenix, un inorog, o manticoră, fauni şi satiri. Însă se mai aflau acolo şi nişte fiinţe umane misterioase: un bărbat înveşmântat în rasă de călugăr, cu gluga trasă peste faţă, o femeie purtând o mantie închisă la culoare şi presărată cu stele, care îşi acoperea ochii cu braţul. Între cele două tronuri se afla o femeie tânără într-o mantie albă şi vaporoasă, purtând pe cap un coif de aur. Regele cel războinic îşi ţinea mâna stângă pe umărul acestei femei, într-o atitudine protectoare; regele cel înnegurat avea mâna dreaptă întinsă către ea, iar femeia întinsese la rându-i mâna, astfel că degetele celor doi se atingeau uşor.

— Opera lui Antonio Verrio, un gentilom italian, spuse servitorul. Apoi, arătând către regele din stângă: Acesta e Eduard al III-lea, cârmuitorul Angliei de Sud; iar acesta, zise el arătând către regele din dreapta, este Regele-magician al Angliei de Nord, John Uskglass.

— Nu mai spune! zise Strange, foarte interesat. Sigur, am văzut mai multe statui ale lui. Am văzut şi gravuri, în cărţi. Dar nu cred să mai fi văzut vreodată o reprezentare a lui într-un tablou. Şi femeia dintre cei doi regi?

— Este doamna Gwynn, una dintre amantele lui Carol al II-lea. Reprezintă Britannia.

— Înţeleg. Presupun că e ceva, totuşi, faptul că are încă un loc de onoare în casa regelui. Pe de altă parte, însă, l-au îmbrăcat în haine romane şi l-au pus să se ţină de mână cu o actriţă. Mă întreb ce ar spune el despre toate acestea.

Servitorul îl duse pe Strange înapoi de-a lungul coridorului cu arme, până ajunseră în dreptul unei uşi negre de dimensiuni impresionante, având în partea de sus un fronton masiv din marmură.

— Mai departe nu vă pot însoţi, domnule. Aici se termină domeniul meu şi începe cel al doctorilor Willis. Îl veţi găsi pe rege dincolo de uşa asta, spuse servitorul, apoi făcu o plecăciune şi coborî înapoi scările.

Strange bătu la uşă. De dincolo se auzeau acordurile unui clavecin şi cineva care cânta.

Uşa se deschise şi apăru un bărbat înalt şi solid, de vreo treizeci-patruzeci de ani. Avea faţa rotundă, albă, ciupită de vărsat şi plină de stropi de sudoare, semănând cu o roată de brânză de Cheshire. Una peste alta, semăna izbitor cu omul din lună, despre care se spune că e făcut din brânză. Se bărbierise nu tocmai îndemânatic; ici şi colo se vedeau câteva fire negre şi aspre pe faţa lui albă, de parcă o familie de muşte s-ar fi înecat în laptele din care se făcuse brânză mai apoi, lăsându-şi la vedere doar picioruşele. Purta o haină din stofă aspră de lână, iar cămaşa şi legătura de la gât erau din inul cel mai ordinar. În general, hainele lui nu se remarcau prin curăţenie.

— Da? spuse el, ţinând mâna pe uşă, gata parcă să o închidă la loc la cea mai mică provocare. Aducea foarte puţin a servitor de Curte regală, dar foarte mult a îngrijitor la casa de nebuni – ceea ce şi era.

Ridicând din sprânceană, deranjat de nepoliteţea lui, Strange îşi spuse numele cu răceală şi declară că venise să-l vadă pe rege.

Celălalt oftă.

— Ei bine, domnule, nu pot să zic că nu vă aşteptam. Însă, vedeţi dumneavoastră, nu pot să vă las înăuntru. Domnul doctor John şi domnul doctor Robert… (aşa se numeau cei doi fraţi Willis)… Nu sunt aici. De un ceas şi jumătate îi aşteptăm să sosească. Nu înţelegem unde au putut să dispară aşa.

— Ce păcat, spuse Strange. Dar să ştiţi că asta nu mă priveşte câtuşi de puţin. Nu doresc să mă întâlnesc cu domnii pe care i-aţi pomenit. Eu am treabă doar cu regele. Am aici o scrisoare semnată de arhiepiscopii de Canterbury şi de York, prin care mi se acordă permisiunea de a-l vizita pe Maiestatea Sa astăzi, zise Strange, fluturându-i scrisoarea pe sub nas.

— Dar trebuie să aşteptaţi, domnule, să sosească domnul doctor John şi domnul doctor Robert. Aceştia nu permit nimănui să se amestece în sistemul pe care îl folosesc pentru tratarea regelui. Linişte şi izolare – asta îi trebuie regelui. Nimic nu-i face mai mult rău decât conversaţia. Nici nu vă puteţi închipui, domnule, cât

de mult rău i-aţi putea face regelui pur şi simplu stând de vorbă cu el. De pildă, dacă i-aţi spune că plouă; probabil dumneavoastră consideraţi că o astfel de remarcă e cât se poate de nevinovată. Pe rege, însă, această remarcă nevinovată ar putea să-l pună pe gânduri, iar în nebunia lui gândurile îi sar de la una la alta, făcându-l să devină extrem de agitat şi de furios. S-ar putea să-şi aducă aminte de anumite timpuri ploioase din trecut, de clipe în care servitorii lui i-au adus veşti despre bătălii pierdute, de fiicele care i-au murit şi de fiii care l-au făcut de ruşine. Dar ce zic eu! O simplă remarcă ar putea chiar să-l ucidă pe rege pe loc! Vreţi să-l ucideţi pe rege, domnule?

— Nu, spuse Strange.

— Ei bine, atunci, domnule, zise omul mieros, nu credeţi că ar fi mult mai bine să-i aşteptaţi pe domnul doctor John şi domnul doctor Robert?

— Vă mulţumesc, dar cred că am să-mi asum riscul. Vă rog să mă conduceţi la rege.

— Domnul doctor John şi domnul doctor Robert se vor supăra foarte tare, îl avertiză îngrijitorul.

— Puţin îmi pasă, zise Strange cu răceală.

Îngrijitorul păru de-a dreptul uluit auzind acest răspuns.

— Acum, zise Strange hotărât, fluturând iarăşi scrisoarea pe sub nasul celuilalt, ai de gând să mă laşi să-l văd pe rege sau sfidezi autoritatea a doi arhiepiscopi? E un delict foarte grav, să ştii, care se pedepseşte cu… în fine, nu ştiu exact cu ce, dar îmi închipui că nu poate fi o pedeapsă uşoară.

Îngrijitorul oftă. Îl strigă pe un altul (la fel de necioplit şi de murdar ca şi el) şi-i spuse să se ducă imediat la locuinţa domnilor doctori John şi Robert şi să-i cheme. Apoi, fără nici o tragere de inimă, se dădu la o parte şi-l lăsă pe Strange să intre.

Încăperea era spaţioasă şi înaltă. Pereţii erau acoperiţi cu lambriuri din lemn de stejar sculptate cu fineţe. Alte personaje regale şi simbolice erau reprezentate pe tavan, odihnindu-se pe norişori. Însă atmosfera încăperii era posomorâtă. Podeaua nu era acoperită cu nimic şi era foarte frig. Singurele piese de mobilier erau un scaun şi un clavecin uzat. La clavecin

era aşezat un bătrân, cu spatele întors către cei doi. Acesta purta un halat vechi din brocart violet. Pe cap avea o bonetă boţită din catifea purpurie, iar în picioare nişte papuci de casă rupţi şi murdari. Se acompania la clavecin cu multă vigoare în timp ce cânta tare ceva în limba germană. Când auzi sunetul paşilor celor doi care se apropiau, se opri.

— Cine e acolo? întrebă el. Cine e?

— Magicianul, Maiestate, spuse îngrijitorul de la azilul de nebuni.

Bătrânul păru să cântărească preţ de o clipă răspunsul primit, apoi zise răspicat:

— Nu pot să sufăr această profesie! După aceea începu iarăşi să lovească clapele clavecinului şi să cânte în gura mare.

Era un început puţin promiţător. Îngrijitorul de la casa de nebuni scoase un chicot obraznic şi plecă, lăsându-l pe Strange singur cu regele. Strange mai înaintă câţiva paşi şi se opri într-un loc din care putea să vadă chipul regelui.

Era un chip pe care se oglindea clar nefericirea nebuniei, împletită cu nefericirea orbirii. Avea irişi de un albastru-ceţos, în timp ce albul ochilor îi era spălăcit ca laptele stricat. Şuviţe lungi de păr alburiu amestecat cu fire cenuşii îi atârnau de o parte şi de alta a obrajilor brăzdaţi de vinişoare sparte. În timp ce cânta, dintre buzele roşii şi moi îi zburau mici picături de salivă. Avea barba aproape la fel de lungă şi de albă ca şi părul. Nu semăna deloc cu cel din picturile pe care le văzuse Strange, şi asta pentru că toate tablourile fuseseră făcute înainte ca regele să-şi piardă minţile. Aşa, cu părul şi barba peste măsură de lungi şi cu halatul violet ce ajungea până la pământ, semăna cu un personaj bătrân şi tragic din piesele lui Shakespeare – de fapt, chiar cu două personaje bătrâne şi tragice din piesele lui Shakespeare. Nebun şi orb, era în acelaşi timp Lear şi Gloucester.

Strange fusese avertizat de ducii regali că eticheta de la Curte nu-i permitea să vorbească înainte ca regele să i se adreseze. Totuşi, nu putea spera că se va întâmplă asta prea curând, având în vedere că regelui nu-i plăceau magicienii. Prin urmare, atunci când regele se opri iarăşi din cântat, Strange spuse:

— Sunt umilul servitor al Maiestăţii Voastre, Jonathan Strange din Ashfair, comitatul Shropshire. Am fost Magician Permanent al Armatei în timpul războiului din Spania, unde mă bucur să vă spun că i-am adus Maiestăţii Voastre câteva servicii. Fiii şi fiicele Maiestăţii Voastre speră că voi reuşi, cu ajutorul magiei, să vă mai alin suferinţele.

— Spune-i magicianului că nu-l văd, zise regele nepăsător.

Strange nu se osteni să răspundă la această observaţie absurdă. Fireşte că regele nu-l vedea, că doar era orb.

— Însă pe însoţitorul lui îl văd *foarte clar!* continuă Maiestatea Sa pe un ton apreciativ. Întoarse capul, privind parcă un punct aflat în stânga lui Strange, cam la un metru. E şi normal să-l văd, cu aşa un păr argintiu! Pare destul de sălbatic.

Spusele regelui erau atât de convingătoare, încât Strange se întoarse şi el să se uite. Fireşte, în locul respectiv nu era nimeni.

În ultimele zile, Strange răscolise biblioteca lui Norrell, căutând un leac pentru boala regelui. Nu existau însă decât foarte puţine vrăji pentru vindecarea nebuniei. De fapt, Strange nu găsise decât una singură, şi nici despre aceasta nu era sigur că într-adevăr la asta servea. Era o prescripţie din cartea lui Ormskirk, *Revelaţii din treizeci şi şase de alte lumi.* Potrivit lui Ormskirk, vraja trebuia să risipească iluziile şi să îndrepte ideile false. Strange scoase cartea şi mai citi o dată vraja. Era un text magic deosebit de obscur, conţinând doar frazele următoare:

> *Pune-i luna în faţa ochilor, iar albeaţa ei va înghiţi vedeniile pe care i le arată amăgitorul.*
>
> *Pune-i un roi de albine la urechi. Albinele iubesc adevărul şi vor nimici minciunile amăgitorului.*
>
> *Pune-i sare în gură, ca nu cumva amăgitorul să încerce să-l încânte cu gustul mierii sau să-l scârbească cu cel al cenuşii.*
>
> *Prinde-i mâna în loc cu un cui de fier, să n-o poată ridica întru îndeplinirea poruncii amăgitorului.*
>
> *Pune-i inima într-un loc tainic, ca nimeni să nu-i ştie dorinţele şi puterea amăgitorului să nu sporească.*

Memorandum. Culoarea roşie poate fi de ajutor.

Recitind textul, Strange fu nevoit să recunoască faptul că habar nu are ce înseamnă.[91] Cum să aducă magicianul luna în faţa bolnavului? Iar dacă fraza a doua era corect notată, atunci ducii ar fi trebuit să angajeze un prisăcar, nu un magician. De asemenea, Strange nu era convins că Alteţele Lor Regale ar fi fost foarte mulţumiţi să afle că el se apucase să bată cuie în mâinile regelui. Şi nota despre culoarea roşie era ciudată. Parcă ţinea minte că auzise sau citise ceva odată despre această culoare, dar nu-şi amintea ce anume.

Între timp, regele începuse o conversaţie cu persoana imaginară cu părul argintiu.

— Vă cer iertare că v-am luat drept un om de rând, spuse el. Poate că sunteţi rege, aşa cum spuneţi, dar daţi-mi voie să vă spun că nu am auzit niciodată de regatele pe care spuneţi că le cârmuiţi. Unde se află Lost-hope? Unde sunt Castelele Albastre? Unde e Oraşul îngerilor de Fier? Vedeţi, eu sunt regele *Marii Britanii, o* ţară cunoscută de toată lumea, trecută pe toate hărţile! Maiestatea Sa se opri o clipă, aşteptând probabil răspunsul persoanei cu păr argintiu, căci imediat după aceea strigă: Vai, nu! Vă rog, nu vă enervaţi! Şi dumneavoastră sunteţi rege ca şi mine! Vom fi regi împreună! Zău, nu aveţi de ce să vă înfuriaţi! Am să vă cânt ceva! încheie el, după care scoase un flaut din buzunarul halatului şi începu un cântecel trist.

Strange se gândi atunci să încerce ceva: se întinse şi-i luă regelui boneta stacojie de pe cap. Îl privi apoi cu atenţie să vadă dacă nu cumva înnebuneşte şi mai tare fără ea, însă după câteva minute fu nevoit să admită că nu era nici o diferenţă. Îi puse atunci boneta la loc.

Timp de un ceas şi jumătate, încercă toate vrăjile care îi veniră în minte. Vrăji de amintire, vrăji de găsire, vrăji de trezire, vrăji care ajută mintea să se concentreze, vrăji care risipesc coşmarurile şi

gândurile rele, vrăji pentru găsirea de căi raţionale în mijlocul haosului, vrăji prin care cei rătăciţi pot regăsi cărarea, vrăji de combatere a înşelătoriei, vrăji de sporire a puterii de discernământ, vrăji de sporire a inteligenţei, vrăji de însănătoşire şi vrăji de refacere a membrelor zdrobite. Unele vrăji erau lungi şi complicate. Altele constau dintr-un singur cuvânt. Unele trebuiau spuse cu voce tare. Altele trebuiau spuse doar în gând. Unele nu aveau cuvinte deloc, ci constau doar dintr-un gest. Unele erau vrăji pe care Strange şi Norrell le folosiseră zi de zi, într-o formă sau alta, în ultimii cinci ani. Altele probabil că nu mai fuseseră folosite de secole întregi. Pentru unele era nevoie de o oglindă; pentru două dintre ele a fost nevoie de o picătură de sânge din degetul magicianului; iar pentru alta a fost nevoie de o lumânare şi de o bucată de panglică. Toate aveau însă un singur lucru în comun: nu aveau absolut niciun efect asupra regelui.

Fir-ar să fie, mă dau bătut, îşi spuse Strange în cele din urmă.

Maiestatea Sa, aflat într-o stare de fericită ignoranţă a vrăjilor care îi fuseseră aplicate, sporovăia pe un ton confidenţial cu persoana cu păr argintiu pe care doar el o vedea.

— Şi aţi fost trimis aici pentru totdeauna sau puteţi să plecaţi dacă doriţi? O, să nu vă lăsaţi prins aici! E un loc foarte rău pentru regi! Ne vâră în cămăşi de forţă! Ultima oară când mi s-a permis să ies din aceste odăi a fost într-o luni, în 1811. Mi se spune că asta a fost acum trei ani, dar eu ştiu că mă mint! După calculele mele, de sâmbătă în două săptămâni se împlinesc două sute patruzeci şi şase de ani!

„Bietul de el! îşi spuse Strange. E închis în locul acesta rece şi trist, fără prieteni şi fără niciun fel de distracţii! Nici nu e de mirare că i se pare că timpul trece atât de încet. Nici nu e de mirare că e nebun!“

Cu voce tare spuse:

— Vă scot eu afară bucuros, dacă doriţi, Maiestate.

Regele se opri din sporovăială şi întoarse puţin capul.

— Cine a vorbit? întrebă el.

— Eu, Maiestate. Jonathan Strange, magicianul, spuse Strange şi făcu o plecăciune respectuoasă, amintindu-şi abia după aceea că regele nu putea să-l vadă.

— Marea Britanie! Scumpul meu regat! strigă regele. Ce n-aş da să îl pot vedea iarăşi – mai ales acum, în timpul verii. Arborii şi pajiştile sunt împodobite cu straiele lor cele mai mândre, iar aerul e dulce ca o tartă cu cireşe!

Strange aruncă o privire pe fereastră la ceaţa albă şi îngheţată şi la arborii despuiaţi.

— Într-adevăr. Mi-aţi face o mare onoare, Maiestate, dacă aţi vrea să mă însoţiţi într-o plimbare.

Regele păru să cântărească în minte această propunere. Îşi scoase un papuc şi încercă să şi-l aşeze în echilibru pe cap. Când văzu că nu reuşeşte, se încălţă la loc şi apucă în schimb un ciucure agăţat de cordonul de la halat şi prinse să-l sugă gânditor.

— De unde ştiu că nu eşti un demon răuvoitor venit să mă ispitească? întrebă el în cele din urmă, pe un ton cât se poate de raţional.

Strange nu prea ştia ce să răspundă. În timp ce el căzuse pe gânduri, regele urmă:

— Sigur, dacă eşti într-adevăr un demon răuvoitor, trebuie să ştii că eu sunt etern şi nemuritor. Dacă îmi voi da seama că îmi eşti duşman, voi bate din picior şi te voi trimite înapoi în Iad!

— Zău? Maiestatea Voastră trebuie să mă înveţe şi pe mine cum se face asta. Mi-ar prinde bine să cunosc ceva atât de util. Însă daţi-mi voie să vă spun că, având la dispoziţie o vrajă atât de puternică, Maiestatea Voastră nu trebuie să se teamă să mă însoţească afară din castel. Ar trebui să plecăm imediat, şi cât mai discret cu putinţă. Cei doi Willis vor apărea în curând, cu siguranţă. Maiestatea Voastră trebuie să nu facă niciun zgomot!

Regele nu spuse nimic, dar se bătu cu degetul pe nas şi pe chip i se întipări o expresie de şiretenie.

În continuare, Strange trebui să descopere o ieşire, evitând în acelaşi timp întâlnirea cu îngrijitorii de la casa de nebuni. Regele nu-i fu de niciun ajutor, întrebat unde duceau diversele uşi din odaie, spuse că

una dădea în America, alta către Pieirea Veşnică şi a treia, probabil, către vinerea viitoare. Strange alese una dintre ele – cea despre care regele credea că dă în America – şi îl conduse rapid pe Maiestatea Sa prin câteva alte încăperi. Toate aveau tavane pictate pe care erau reprezentaţi regii Angliei străbătând văzduhul în care de foc, învingând diverse personaje ce simbolizau Invidia, Păcatul şi Revolta sau punând temeliile unor Temple ale Virtuţii, Palate ale Justiţiei Eterne şi altor instituţii utile de acest fel. În ciuda activităţii intense ce se desfăşura pe tavane, încăperile de dedesubt erau căzute în uitare, pustii şi pline de praf şi pânze de păianjen. Toată mobila era acoperită cu bucăţi de pânză, de parcă scaunele şi mesele muriseră de mult şi acestea erau pietrele lor funerare.

Cei doi ajunseră în cele din urmă la o scară dosnică. Regele, care luase avertismentul lui Strange de a nu face gălăgie mult prea în serios, insistă să coboare scara în vârful picioarelor, exagerându-şi mişcările aşa cum fac copiii mici. Coborârea dură deci destul de mult.

— Ei bine, Maiestate, spuse Strange vesel când ajunseră în cele din urmă jos, cred că ne-am descurcat chiar foarte bine. Nu aud să ne urmărească cineva. Ducele de Wellington ar fi încântat să ne folosească pe post de agenţi secreţi. Cred că nici căpitanul Somers-Cocks, sau chiar Colquhoun Grant, n-ar fi reuşit să traverseze un teritoriu inamic cu mai multă…

Fu întrerupt de rege, care trâmbiţă un acord sonor şi triumfal din flaut.

— La dr…! zise Strange, ascultând atent dacă nu cumva veneau îngrijitorii sau, şi mai rău, cei doi Willis.

Nu se întâmplă însă nimic. De undeva din apropiere se auzeau nişte bufnituri şi zornăituri ciudate, neregulate, însoţite de ţipete şi vaiete – genul de sunete pe care le-ar scoate o persoană bătută de un arsenal întreg de mături. În rest, totul era liniştit.

Strange descoperi o uşă care dădea către o terasă largă din piatră. De aici solul cobora abrupt, iar la poalele pantei se afla un parc. Undeva în partea dreaptă abia se zărea un lung şir dublu de arbori golaşi.

Braţ la braţ, regele şi Strange merseră de-a lungul terasei către colţul castelului. Aici, Strange găsi o cărare ce cobora panta, ducând către parc. Cei doi o luară în jos pe această cărare şi intrară în parc. Nu merseseră foarte mult, când dădură peste un bazin ornamental, mărginit de o bordură scundă din piatră.[92] În centrul bazinului se afla un mic pavilion din piatră decorat cu figurine sculptate. Unele dintre acestea semănau cu nişte câini – numai că aveau trupuri alungite şi scunde, ca de şopârle, şi un şirag de ţepi pe spate. Altele voiau să reprezinte delfini arcuiţi, care reuşiseră nu se ştie cum să se lipească de ziduri. Pe acoperişul pavilionului se aflau jumătate de duzină de doamne şi domni din perioada clasică, aşezaţi în posturi clasice, ţinând în braţe amfore. Era limpede că arhitectul intenţionase ca din gurile acestor creaturi ciudate şi din vazele de pe acoperiş să ţâşnească jeturi de apă care să curgă apoi în mod artistic în bazin – însă acum scena era complet îngheţată şi tăcută.

Strange tocmai voia să spună ceva despre priveliştea tristă a bazinului îngheţat, când auzi mai multe strigăte. Privind în urmă, văzu că un grup de câţiva oameni coborau cu mare repeziciune panta castelului. Când se apropiară mai mult, văzu că erau patru la număr: doi domni pe care nu-i mai văzuse niciodată şi cei doi îngrijitori – cel cu faţa ca o roată de brânză de Cheshire şi cel care fusese trimis să-i cheme pe cei doi Willis. Toţi patru păreau furioşi.

Cei doi domni măriră pasul şi mai mult, încruntându-se într-un fel care exprima în acelaşi timp importanţa lor şi faptul că se simţeau jigniţi. Se vedea foarte limpede că se îmbrăcaseră în grabă. Unul din ei încerca să-şi încheie nasturii de la haină, fără să reuşească însă. De îndată ce încheia ultimul nasture, toţi ceilalţi se desfăceau la loc. Acest domn era cam de vârsta lui Mr Norrell şi purta o perucă demodată (destul de asemănătoare cu cea a lui Mr Norrell), care din când în când făcea un mic salt şi i se rotea pe cap. Diferenţa dintre el şi Mr Norrell era că el era destul de înalt, destul de chipeş şi avea un aer impunător şi hotărât. Celălalt domn (care era cu câţiva ani mai tânăr) se chinuia foarte tare din pricina cizmelor, care

păreau să-şi fi dezvoltat o voinţă independentă de a stăpânului. În timp ce acesta încerca din răsputeri să înainteze, cizmele încercau să-l poarte într-o cu totul altă direcţie. Strange nu putea decât să presupună că vraja pe care o făcuse mai devreme reuşise mult mai abitir decât se aşteptase el, făcând ca hainele să devină greu de stăpânit.

Gentilomul mai înalt (cel care purta peruca cu chef de joacă) îl privi furios pe Strange.

— Cu voia cui l-aţi scos afară pe rege? întrebă el.

Strange ridică din umeri:

— Cu voia mea, aş zice.

— Cu voia dumneavoastră! Şi cine, mă rog, sunteţi dumneavoastră?

Neplăcându-i modul în care i se vorbea, Strange replică:

— Dar dumneavoastră cine sunteţi?

— Eu sunt doctorul John Willis. Acesta este fratele meu, doctorul Robert Darling Willis. Suntem medicii regelui. Suntem responsabili cu îngrijirea Maiestăţii Sale din ordinul Consiliului Reginei. Nimeni nu are voie să-l vadă pe Maiestatea Sa fără permisiunea noastră. Aşa că vă mai întreb o dată: cine sunteţi dumneavoastră?

— Eu sunt Jonathan Strange. Am venit aici la solicitarea Alteţelor Lor Regale, ducii de York, Clarence, Sussex, Kent şi Cambridge, ca să văd dacă Maiestatea Sa poate fi vindecat cu ajutorul magiei.

— Ha! strigă doctorul John dispreţuitor. Magie! Asta se foloseşte mai ales pentru omorârea francezilor, nu-i aşa?

Doctorul Robert începu să râdă sarcastic. Însă efectul pe care încerca să-l creeze, de dispreţ îngheţat, fu oarecum stricat în momentul în care cizmele lui o luară la sănătoasa cu atâta viteză încât îl făcură să se izbească cu nasul de un copac.

— Ei bine, magicianule! zise doctorul John. Dacă îţi închipui că poţi să mă tratezi pe mine şi pe ajutoarele mele cu neobrăzare, să ştii că ţi-ai greşit omul. Recunoşti, sper, că dumneata ai fost acela care a închis uşile castelului cu ajutorul magiei, pentru ca oamenii mei să nu te poată împiedica să ieşi?

— Ba deloc! declară Strange. Nu am făcut aşa ceva! *Aş fi putut* să o fac, admise el, dacă aş fi avut nevoie. Însă oamenii dumitale sunt pe cât de impertinenţi, pe atât de leneşi! Atunci când Maiestatea Sa şi cu mine am ieşit din castel, nu erau nicăieri!

Primul îngrijitor (cel cu faţa ca o roată de brânză de Cheshire) aproape că explodă auzind aceste acuzaţii.

— Nu e adevărat! strigă el. Domnule doctor John, domnule doctor Robert, vă rog să nu plecaţi urechea la aceste minciuni! Lui Martin, aici de faţă, zise el arătând către celălalt îngrijitor, i-a dispărut vocea complet. N-a reuşit să scoată niciun sunet ca să dea alarma! Celălalt îngrijitor mişca muteşte din gură şi gesticula înnebunit, confirmând spusele primului. Cât despre mine, domnule, mă aflam pe coridorul de la baza scărilor când s-a deschis uşa de sus. Tocmai mă pregăteam să-i spun vreo două vorbe acestui magician, când am fost tras în chip magic într-un dulap pentru mături, iar uşa s-a închis imediat în urma mea…

— Ce aiureli! strigă Strange.

— Aiureli, spuneţi? strigă celălalt. Probabil o să susţineţi şi că nu dumneavoastră aţi pus măturile din dulap să mă bată! Sunt plin de vânătăi.

Asta era adevărat. Faţa şi mâinile îngrijitorului erau acoperite de urme roşii.

— Poftim, magicianule! strigă doctorul John triumfător. Acum ce mai ai de spus? Acum, că toate trucurile ţi-au fost date în vileag?

— Ei, na! spuse Strange. Omul s-a lovit singur ca să-şi facă povestea mai convingătoare!

Regele scoase o notă stridentă din flaut.

— Poţi să fii sigur, spuse doctorul John, că în curând Consiliul Reginei va fi informat despre neruşinarea dumitale! Apoi, întorcându-i spatele lui Strange, strigă: Maiestate! Veniţi aici!

Regele se ascunse agil în spatele lui Strange.

— Vă rog să mi-l încredinţaţi imediat pe rege, spuse doctorul John.

— Nici nu mă gândesc, declară Strange.

— Aha, înseamnă că ştiţi cum trebuie trataţi nebunii, nu-i aşa? spuse doctorul Robert cu un rânjet. Aveţi studii în domeniu?

— Ştiu doar că a ţine un om închis fără tovarăşi, a-i interzice să facă mişcare şi să ia aer din când în când nu poate fi un leac pentru nimic, spuse Strange. E barbarie curată! N-aş ţine niciun câine în condiţiile astea.

— Vorbind astfel, adăugă doctorul Robert, nu faceţi decât să vă trădaţi ignoranţa. Singurătatea şi liniştea pe care le acuzaţi atât de vehement sunt elementele esenţiale ale sistemului de tratament pe care i-l aplicăm noi Maiestăţii Sale.

— Aha, spuse Strange. Sistem, deci. Şi în ce constă sistemul ăsta al dumneavoastră?

— Există trei principii de bază, declară doctorul Robert. Intimidarea…

Regele suflă câteva note triste la flaut…

— … Izolarea…

…Care se transformară într-un cântecel solitar…

— … Şi austeritatea.

…Terminat într-o notă prelungă ca un oftat.

— Astfel, urmă doctorul Robert, toate posibilele surse de agitaţie sunt înlăturate şi pacientului nu i se creează condiţii prielnice pentru a-şi dezvolta fanteziile şi gândurile nebuneşti.

— Însă până la urmă, adăugă doctorul John, tratamentul este desăvârşit prin impunerea voinţei doctorului asupra celei a pacientului. De tăria de caracter a doctorului atârnă succesul acestei metode. Mulţi oameni au observat că tatăl nostru reuşea să-i stăpânească pe nebuni pur şi simplu fixându-i cu privirea.

— Chiar aşa? spuse Strange, devenind interesat fără să vrea. Nu m-am gândit niciodată la asta, însă un principiu asemănător se aplică şi în cazul magiei. Există multe cazuri în care reuşita unei vrăji atârnă de tăria de caracter a magicianului.

— Serios? spuse doctorul John, aruncând o privire fugară către stângă.

— Da. De pildă, în cazul lui Martin Pale. Acesta… Privirea lui Strange se îndreptă automat în direcţia în care se uita doctorul John. Unul dintre îngrijitorii de la casa de nebuni – cel care nu putea vorbi – se furişa pe după bazinul ornamental, apropiindu-se de rege, ţinând

în mâini ceva deschis la culoare. La început Strange nu reuşi să-şi dea seama ce anume era acel obiect, apoi îl recunoscu. Era o cămaşă de forţă.

Atunci se petrecură mai multe lucruri dintr-odată. Strange strigă ceva – nu ştia nici el ce – celălalt îngrijitor se repezi către rege – cei doi Willis încercară să-l apuce pe Strange – regele începu să scoată note stridente, de alarmă, din flaut – şi se auzi un zgomot ciudat, de parcă o sută de persoane şi-ar fi dres glasul în acelaşi timp.

Toată lumea se opri şi privi în jur. Sunetul părea să fi venit dinspre micul pavilion aflat în centrul bazinului îngheţat. Brusc, din gura fiecărei figurine de piatră ieşi câte un nor alb şi dens, de parcă toate expiraseră în acelaşi timp. Norii de abur sclipiră în lumina slabă şi ceţoasă, apoi căzură pe gheaţă cu un clinchet uşor.

Se lăsă tăcerea, urmată imediat de un sunet oribil, de parcă blocuri de marmură se rupeau în două. Apoi creaturile de piatră se desprinseră de pereţii pavilionului şi începură să se târască pe gheaţă, împleticindu-se, către cei doi Willis. Ochii lor goi, din piatră, li se roteau în orbite. Îşi deschiseră gurile din piatră şi din fiecare gâtlej ţâşni câte un fir de apă. Cozi de piatră şerpuiau şi picioare de piatră se ridicau şi coborau cu rigiditate. Ţevile de plumb prin care apa le ajungea în gură se prelungeau în chip magic în spatele lor.

Cei doi Willis şi îngrijitorii de la casa de nebuni priveau uluiţi, fără să înţeleagă ce se petrecea. Groteştile creaturi înaintau greoi, târând după ele ţevile de plumb şi împroşcându-i cu apă pe cei doi Willis. Aceştia începură să ţipe şi să sară de colo-colo, mai mult de frică decât din cauză că ar fi păţit într-adevăr ceva.

Îngrijitorii o luară la goană, iar cei doi Willis nu puteau nici ei să mai rămână alături de rege. În frigul de afară, hainele lor ude îngheţau imediat.

— Magician! strigă doctorul John, întorcându-se şi luând-o la goană către castel. Ha! Poţi să zici la fel de bine „mincinos”! Lordul Liverpool va afla tot, magicianule! Va afla cum ţi-ai bătut joc de medicii

regelui! Au! Aoleu!… Ar fi spus el mai multe, însă siluetele de piatră de pe acoperişul pavilionului se ridicaseră în picioare şi începuseră să arunce cu pietre în el.

Strange nu făcu altceva decât să le adreseze un zâmbet dispreţuitor celor doi Willis. Însă în sufletul lui nu se simţea chiar atât de încrezător. De fapt, începuse să se simtă de-a dreptul neliniştit. Vrăjile care fuseseră făcute aici, oricare ar fi fost ele, nu erau ale lui.

33

„Pune-mi luna în faţa ochilor.“

Noiembrie 1814

Situaţia era cât se poate de misterioasă. Oare în castel mai era un magician? Poate unul dintre servitori? Sau vreuna dintre prinţese? Părea puţin probabil. Să se fi amestecat Mr Norrell? Strange şi-l închipui pe profesorul său stând în cămăruţa lui aflată la etajul al doilea în locuinţa din Piaţa Hanover, uitându-se atent în vasul lui de argint, urmărind toate întâmplările şi gonindu-i în cele din urmă pe cei doi Willis cu ajutorul magiei. Posibil, îşi spuse Strange. La urma urmei, însufleţirea statuilor era, într-un fel, specialitatea lui Mr Norrell. Aceasta fusese prima vrajă prin care se făcuse cunoscut publicului. Şi totuşi, şi totuşi… De ce s-ar fi decis Mr Norrell să-i vină în ajutor, aşa, din senin? De mărinimos ce era? Puţin probabil. Pe lângă asta, magia înfăptuită aici conţinea o undă de umor negru care nu-i era deloc specifică lui Norrell. Magicianul nu dorise pur şi simplu să-i sperie pe cei doi Willis; voise cu tot dinadinsul să-i facă de râs. Nu, nu putea fi Norrell. Dar atunci cine?

Regele nu părea câtuşi de puţin ostenit. De fapt, îi venea întruna să danseze, să ţopăie de colo-colo şi să se bucure din pricina înfrângerii celor doi Willis. Prin urmare, gândindu-se că puţină mişcare n-avea cum să-i strice Maiestăţii Sale, Strange decise să continue plimbarea.

Ceaţa albă estompa toate contururile şi culorile peisajului, transformând totul într-un tărâm fantomatic. Cerul şi pământul se împleteau, devenind una şi aceeaşi substanţă, cenuşie şi vaporoasă.

Afectuos, regele îl luă de braţ pe Strange; părea să fi uitat că nu-i plăceau magicienii. Începu să vorbească despre lucrurile care îl preocupau, în nebunia lui. Era convins că asupra Marii Britanii se abătuseră o sumedenie de nenorociri de când înnebunise el. Părea să creadă că prăbuşirea propriei minţi trebuia să fi fost

dublată de o prăbuşire a întregului regat, închipuirea cea mai vie din mintea lui era aceea că Londra fusese înecată de un potop teribil.

— … Şi când au venit la mine şi mi-au spus că apele reci şi cenuşii au acoperit domul Catedralei Sfântul Pavel şi că Londra a devenit o împărăţie a peştilor şi a monştrilor marini, nu pot să-ţi descriu ce a fost în sufletul meu! Cred că am plâns trei săptămâni încheiate! Acum toate clădirile sunt acoperite cu scoici şi la piaţă nu se mai vând decât stridii şi arici-de-mare! Domnul Fox mi-a povestit că acum trei duminici s-a dus la Biserica St Vedast, din Foster-Lane, unde a ascultat o predică excelentă ţinută de un calcan.[93] Însă am un plan pentru refacerea regatului meu! Am trimis ambasadori la Regele Peştilor cu propunerea ca eu să mă însor cu o sirenă şi astfel să încheiem sfada dintre strălucitele noastre naţii!…

Celălalt subiect care îl preocupa pe Maiestatea Sa era persoana cu părul argintiu pe care doar el putea să o vadă.

— Spune că e rege, şopti el agitat, dar eu cred că e un înger! Mi se pare foarte probabil, cu părul acela argintiu şi voluminos. Iar pe cele două Duhuri Rele – cele cu care ai vorbit – le-a batjocorit teribil. Cred că a fost trimis aici ca să le biruiască şi să le arunce într-o prăpastie cu flăcări! Apoi, desigur, ne va duce pe noi doi în Potsdam, către glorie eternă!

— În Paradis, spuse Strange. În Paradis vreţi să spuneţi, Maiestate.

Cei doi îşi continuară plimbarea. Începu să ningă, o pudră albă cernută lent peste o lume cenuşie şi palidă. Totul era cufundat în linişte.

Dintr-odată se auzi sunetul unui flaut – o melodie nespus de jalnică şi de singuratică, dar în acelaşi timp plină de nobleţe.

Crezând că regele e cel care cântă, Strange se întoarse să-l privească. Însă regele avea braţele lăsate pe lângă corp şi flautul în buzunar. Strange privi în jur. Ceaţa nu era destul de deasă pentru a ascunde o eventuală persoană care s-ar fi aflat în apropiere. Nu era nimeni. Parcul era complet pustiu.

— Ah, ascultă! strigă regele. Cântă despre tragedia regelui Marii Britanii. Ascultă acordurile acestea, cum deplâng pierderea puterilor de odinioară! Şi bucata asta plină de melancolie! Reprezintă distrugerea raţiunii regelui de către politicienii vicleni şi răutatea propriilor fii. Iar melodia asta, atât de tristă încât simţi cum ţi se frânge inima – ea aminteşte de acea fiinţă minunată pe care a adorat-o când nu era decât un băietan şi pe care prietenii l-au forţat să o abandoneze. Of, Doamne! Cât a mai plâns atunci!

Din ochii regelui prinseră să curgă lacrimi, apoi acesta începu un dans lent şi solemn, legănându-şi trupul şi braţele şi rotindu-se încet. Muzica se îndepărta acum din ce în ce mai mult, către adâncul parcului, iar regele înainta odată cu sunetele, dănţuind.

Strange nu înţelegea ce se petrece. Muzica părea să îl atragă pe rege în direcţia unui pâlc de copaci, sau asta credea Strange că se află acolo. Era aproape sigur că văzuse acolo, cu o clipă în urmă, cam o duzină de copaci – poate mai puţini. Însă acum pâlcul se transformase în desiş – ba nu, în pădure – o pădure deasă şi întunecată, cu copaci bătrâni şi sălbatici. Crengile lor imense păreau nişte membre răsucite, iar rădăcinile semănau cu nişte cuiburi colcăind de şerpi, aşa împletite cum erau cu tulpini şi frunze mari de iederă şi vâsc. Printre copaci se zărea o cărăruie mărginită de gropi adânci cu margini de gheaţă şi de buruieni acoperite cu promoroacă. Razele fugare şi palide de lumină ce veneau din adâncul pădurii sugerau prezenţa unei case într-un loc unde o aşezare omenească nu avea ce căuta.

— Maiestate! strigă Strange. Alergă după rege şi îl prinse de mâini. Vă rog să mă iertaţi, Maiestate, dar nu-mi place deloc cum arată aceşti copaci. Cred că ar fi mai bine să ne întoarcem la castel.

Regele însă era absorbit de muzică şi nu dorea deloc să plece. Mormăind, îşi trase braţul din strânsoarea lui Strange. Strange îl apucă iarăşi şi îl conduse, mai mult târându-l, înapoi către poartă.

Însă muzicianul cel nevăzut nu se dădea bătut. Brusc, muzica se auzi mult mai tare; acum venea parcă

de pretutindeni. O a doua melodie începu aproape imperceptibil şi i se alătură primei.

— Ah! Ascultă! O, ascultă! strigă regele, întorcându-se. Acum cântă pentru tine! Melodia aceasta dură e pentru profesorul tău cel lipsit de inimă, care nu vrea să te înveţe lucrurile pe care ai tot dreptul să le ştii. Notele acestea discordante descriu mânia care te încearcă atunci când nu eşti lăsat să faci descoperiri noi. Iar marşul acesta lent şi trist e pentru imensa bibliotecă pe care, din egoism, nu vrea să ţi-o arate.

— Dar de unde… începu Strange, apoi se opri. O auzea acum şi el – muzica ce îi descria întreaga viaţă. Pentru prima oară îşi dădea seama cât de tristă era existenţa lui. Era înconjurat de oameni răi care îl urau şi care îi invidiau în taină talentele. Acum ştia că toate gândurile mânioase pe care le nutrise vreodată fuseseră justificate şi că de gânduri bune nu era loc. Avea duşmani îngrozitori, iar prietenii îl trădau. Norrell (fireşte) era cel mai rău dintre toţi, dar până şi Arabella i se părea acum o fiinţă slabă şi nedemnă de dragostea lui.

— Ah, oftă Maiestatea Sa. Deci şi tu ai fost trădat.

— Da, zise Strange cu tristeţe.

Se întorseseră iar cu faţa la pădure. Luminiţele ce se vedeau printre copaci – aşa mici cum erau – îl făceau pe Strange să se gândească cu drag la o casă şi la confortul dinăuntru. Aproape că vedea lumina blândă a lumânărilor căzând pe fotoliile comode, şemineul străvechi în care ardea un foc zdravăn, paharele cu vin cald cu mirodenii pe care le-ar fi primit ca să se încălzească după drumul prin pădurea întunecoasă. Apoi luminile îl făcură să se gândească şi la alte lucruri.

— Cred că e o bibliotecă acolo, spuse el.

— O, desigur! declară regele, bătând încântat din palme. Vei citi cărţile de acolo, iar când ochii îţi vor obosi am să-ţi citesc eu! Haide, să ne grăbim! Ascultă muzica! A devenit nerăbdător, vrea să îl urmăm!

Maiestatea Sa încercă să-l apuce Strange de braţul stâng. Ca să poată fi luat de braţ, Strange descoperi că trebuie să se descotorosească de un obiect pe care îl

ţinea în mâna stângă: cartea *Revelaţii din treizeci şi şase de alte lumi* de Ormskirk.

— Ah, *asta* era! se gândi el. Oricum nu îmi mai trebuie. Cu siguranţă voi găsi cărţi mai bune în casa din pădure! Desfăcând palma, lăsă cartea să cadă pe pământul acoperit cu zăpadă.

Ninsoarea se înteţi. Flautistul cânta mai departe. Cei doi se apropiau grăbiţi de pădure. La un moment dat, regelui îi căzu boneta peste ochi. Strange întinse mâna şi o aşeză la loc, din goană. În aceeaşi clipă îşi aminti brusc ce anume ştia despre culoarea roşie: că oferă o protecţie puternică împotriva farmecelor.

— Mai repede! mai repede! strigă regele.

Flautistul dădu drumul unui torent de sunete când înalte, când joase, ce imitau vuietul vântului. Din senin se iscă apoi un vânt adevărat care aproape că îi luă pe sus, împingându-i către pădure. Când bătaia lui se mai potoli, cei doi erau mult mai aproape de copaci.

— Minunat! strigă regele.

Privirea lui Strange fu iarăşi atrasă de bonetă.

„… Protecţie împotriva farmecelor…"

Flautistul invocă o nouă pală de vânt, care reuşi să-i dea regelui boneta jos.

— Nu-i nimic! Nu-i nimic! strigă regele voios. Mi-a promis că-mi va da bonete din belşug după ce ajungem acasă la el.

Însă Strange dădu drumul braţului regelui şi se întoarse cu greu, luptând cu vântul şi cu zăpada, să ridice boneta. Aceasta zăcea în omăt, o pată strălucitoare, roşu-aprins, în marea ceţoasă de alb şi cenuşiu.

„… Protecţie împotriva farmecelor…"

Îşi aminti că îi spusese unuia din cei doi Willis că, pentru a practica magia cu succes, magicianul trebuie să-şi folosească tăria de caracter; oare de ce se gândise la asta tocmai acum?

„Pune-mi luna în faţa ochilor, se gândi el, iar albeaţa ei va înghiţi vedeniile pe care mi le arată amăgitorul."

Discul alb şi brăzdat de cicatrice al lunii apăru dintr-odată – nu pe cer, ci în altă parte. Dacă l-ar fi întrebat cineva unde anume, ar fi spus că în interiorul propriului cap. Nu era deloc un sentiment plăcut. Nu

putea să se gândească la nimic altceva, nu putea să vadă nimic altceva decât chipul lunii, ca un disc de os străvechi. Uită cu totul de rege. Uită că era magician. Îl uită pe Mr Norrell. Îşi uită până şi numele.

În mintea lui nu mai era decât luna…

***

Luna dispăru. Strange privi în jur şi văzu că se afla într-un loc înzăpezit, la mică distanţă de o pădure întunecoasă. Între el şi pădure se afla regele cel orb, îmbrăcat în halat. Regele trebuie să-şi fi continuat înaintarea în timp ce el stătuse pe loc. Însă, fără călăuza de care putea să se sprijine, se simţea pierdut şi înspăimântat. Striga mereu:

— Magicianule! Magicianule! Unde eşti?

Brusc, pădurea nu i se mai părea primitoare lui Strange. O vedea acum la fel ca la început – sinistră, neştiută, *ne-englezească.* Cât despre lumini, acestea abia dacă se mai zăreau; nu erau decât nişte sclipiri alburii în întuneric şi sugerau, cel mult, că locuitorii acelei case nu-şi permiteau să cumpere prea multe lumânări.

— Magicianule! strigă regele.

— Sunt aici, Maiestate.

„Pune-mi un roi de albine la urechi, se gândi el. Albinele iubesc adevărul şi vor nimici minciunile amăgitorului."

Un fel de murmur în surdină se porni în urechile lui, acoperind muzica celui cu flautul. Zgomotul pe care-l auzea acum aducea foarte mult a limbaj, iar lui Strange îi trecu prin minte că în scurt timp va începe să-l înţeleagă. Zumzetul deveni din ce în ce mai puternic, umplându-i capul şi pieptul, ajungându-i până în vârful degetelor. Până şi părul îi era ca electrizat, iar pielea îi vibra sonor în ritmul zumzetului. Preţ de o clipă – o clipă îngrozitoare – i se păru că are gura plină de albine, că pe sub piele, în măruntaie şi în urechi îi zboară roiuri întregi de albine zumzăind.

Apoi zumzetul se opri. Strange auzi iarăşi muzica celui cu flautul, însă acum nu i se mai părea dulce şi ademenitoare şi nici nu mai avea impresia că melodia vorbeşte despre viaţa lui.

„Pune-mi sare în gură, se gândi el, ca nu cumva amăgitorul să încerce să mă încânte cu gustul mierii sau să mă îngreţoşeze cu cel al cenuşii.”

Această parte a vrăjii nu avu niciun efect.[94]

„Prinde-mi mâna în loc cu un cui de fier, să n-o pot ridica întru îndeplinirea poruncii amăgitorului.“

— Aaahhh! Sfinte Dumnezeule! ţipă Strange. Palma stângă îi fusese străpunsă de o durere cumplită. Când durerea încetă (la fel de brusc cum apăruse), Strange nu se mai simţi îndemnat să înainteze către pădure.

„Pune-mi inima într-un loc tainic, ca nimeni să nu-mi ştie dorinţele şi puterea amăgitorului să nu sporească.”

Şi-o închipui pe Arabella, aşa cum o văzuse de atâtea ori, îmbrăcată frumos şi aşezată într-un salon împreună cu mai multe persoane care râdeau şi stăteau de vorbă. Îi dădu ei inima lui. Ea o luă şi, liniştită, o puse în buzunarul rochiei, fără ca nimeni să vadă ce făcuse.

În continuare, Strange repetă vraja pentru rege; la ultima etapă, îi dădu tot Arabellei şi inima regelui, să o pună în buzunar. I se păru interesant să vadă efectele magiei din afară. Mintea bietului rege era atât de rătăcită şi fusese atât de încercată în ultima vreme, încât apariţia bruscă a lunii în capul lui nu păru să-l surprindă prea tare. Însă albinele nu-i plăcură deloc; mult timp după ce dispăruseră regele continuă să dea din mâini disperat, încercând să le alunge.

Odată vraja săvârşită, cel cu flautul îşi încetă brusc cântecul.

— Şi acum, Maiestate, spuse Strange, cred că e timpul să ne întoarcem la castel. Maiestatea Voastră şi cu mine suntem un rege britanic şi un magician britanic. Chiar dacă Marea Britanie ne abandonează, noi nu avem dreptul să o abandonăm. S-ar putea să mai aibă nevoie de noi.

— Aşa e, aşa el La încoronare am jurat să o slujesc până la moarte! Vai, biata mea ţară! Regele se întoarse şi flutură din mână în direcţia în care presupunea că se află misteriosul cântăreţ din flaut.

— Adio! Adio, bunule domn! Dumnezeu să vă binecuvânteze pentru bunătatea pe care i-aţi arătat-o

lui George al III-lea!

Revelaţii din treizeci şi şase de alte lumi zăcea pe jos, aproape îngropată în zăpadă. Strange o ridică şi o scutură de omăt. Privi înapoi şi văzu că pădurea cea întunecoasă dispăruse. În locul ei rămăsese doar un pâlc nevinovat de cinci fagi desfrunziţi.

Pe drumul de întoarcere la Londra, Strange se afundă în gânduri. Îşi dădea seama că experienţa pe care o trăise la Castelul Windsor ar fi trebuit să-l tulbure, poate chiar să-l sperie. Însă se simţea mai mult curios şi surescitat decât neliniştit. De altfel, reuşise să-l înfrângă pe autorul farmecelor, să-şi impună voinţa asupra lui, oricine ar fi fost. Avusese de înfruntat un adversar puternic, însă puterea lui fusese şi mai mare. Întreaga aventură îi confirmase o bănuială mai veche: în Anglia exista mai multă magie decât voia să recunoască Mr Norrell.

Din orice unghi ar fi privit problema, ajungea mereu la persoana cu părul argintiu pe care nu o vedea decât regele. Încercă să-şi aducă aminte ce anume spusese regele despre el, însă nu-i venea în cap decât acest amănunt: părul argintiu.

Ajunse la Londra pe la patru şi jumătate. Începuse să se întunece. Toate ferestrele prăvăliilor erau luminate, iar lampagiii ieşiseră pe străzi. Când ajunse la colţul dintre strada Oxford şi strada New Bond, Strange coti şi o luă către Piaţa Hanover. Îl găsi pe Mr Norrell în bibliotecă, luând ceaiul.

Ca de obicei, Mr Norrell se arătă încântat să-l vadă pe celălalt magician şi nerăbdător să-l audă pe Strange povestindu-i despre vizita la rege.

Strange îi spuse că regele era ţinut prizonier în propriul palat, apoi îi înşiră toate vrăjile pe care le încercase. Nu-i spuse însă niciun cuvânt despre baia forţată a celor doi Willis, despre pădurea fermecată şi despre flautistul nevăzut.

— Nu mă mir deloc că nu ai reuşit să-l ajuţi pe Maiestatea Sa, spuse Mr Norrell. Cred că nici măcar magicienii *Aureaţi* nu puteau vindeca nebunia. De fapt, nici nu ştiu dacă au încercat asta vreodată. Se pare că ei priveau nebunia într-o cu totul altă lumină. Aveau un soi de respect pentru nebuni şi credeau că aceştia ştiu

lucruri pe care cei întregi la minte nu le ştiu – lucruri care i-ar putea fi de folos unui magician. Se povesteşte că atât Ralph Stokesey, cât şi Catherine de Winchester stăteau adesea de vorbă cu nebunii.

— Dar nu doar magicienii făceau asta, nu-i aşa? spuse Strange. Şi spiriduşii erau foarte interesaţi de nebuni. Sunt sigur că am citit asta undeva.

— Da, într-adevăr! Unii dintre autorii noştri cei mai de seamă au remarcat adesea asemănarea izbitoare între nebuni şi spiriduşi. Şi unii, şi ceilalţi înşiră vorbe fără sens şi fără legătură – probabil că aţi observat asta şi în cazul regelui. Şi asemănările nu se opresc aici. Dacă ţin bine minte, Chaston discută pe larg acest subiect. El dă ca exemplu un lunatic din Bristol care, în fiecare dimineaţă, îşi anunţa familia că are de gând să iasă la plimbare însoţit de un scaun. Omul îi arăta mult devotament respectivei piese de mobilier; considera că scaunul îi este bun prieten şi purta conversaţii imaginare cu el, în care discutau despre plimbarea pe care aveau să o facă şi despre posibilitatea de a se întâlni cu alte scaune şi mese. Se pare că omul acesta se supăra foarte tare dacă cineva îşi exprima dorinţa de a se aşeza pe scaunul respectiv. E limpede că omul era complet nebun, însă Chaston spuse că spiriduşii nu i-ar considera purtarea chiar atât de ridicolă. Spiriduşii nu consideră că există o diferenţă atât de mare între fiinţe şi obiecte, între animat şi inanimat. Ei cred că pietrele, uşile, arborii, focul, norii şi aşa mai departe sunt toate înzestrate cu câte un suflet şi cu dorinţe şi că sunt fie masculine, fie feminine. Poate că astfel se explică simpatia ieşită din comun pe care o manifestă spiriduşii faţă de nebunie. De exemplu, odinioară toată lumea ştia că, atunci când spiriduşii se fac nevăzuţi oamenilor, nebunii pot adesea să îi vadă. Cel mai cunoscut exemplu în acest sens pe care mi-l amintesc este cel al unui băiat nebun pe nume Duffy, care a trăit în Chesterfield, comitatul Derbyshire, în secolul al XIV-lea; băiatul acesta îi căzuse cu tronc unui spiriduş răuvoitor, care chinuia oraşul respectiv de ani de zile. Ei bine, spiriduşul îl îndrăgi nespus pe băiat şi începu să-i facă tot soiul de daruri extravagante – dintre care majoritatea nu i-ar fi

folosit la nimic nici dacă ar fi avut mintea întreagă, iar aşa nici atât – de pildă, o corabie cu pânze incrustată cu diamante, o pereche de cizme de argint, un porc cântător…

— Dar de ce atâta mărinimie din partea spiriduşului pentru Duffy?

— Ah! Spiriduşul îi tot spunea lui Duffy că pe ei doi îi unesc necazurile. Nu ştiu de ce. Chaston spune că mulţi spiriduşi aveau senzaţia vagă că englezii s-au purtat urât cu ei. Cu toate astea, motivul acestei păreri e un mister pentru Chaston – ca şi pentru mine. În casele marilor magicieni englezi spiriduşii ocupau locurile de frunte în rândul servitorilor şi şedeau la masă pe locurile cele mai bune, după magician şi soţia lui. Chaston dezvăluie multe lucruri interesante în acest sens. Cea mai bună lucrare a lui este *Liber Novus.* Aruncându-i o privire încruntată elevului său, Mr Norrell urmă: Sunt sigur că v-am recomandat acest volum de cel puţin cinci ori. Încă nu l-aţi citit?

Din păcate, Mr Norrell nu-şi amintea întotdeauna cu precizie pe care dintre cărţi i le dăduse lui Strange şi pe care le trimisese în Yorkshire, tocmai ca să le ţină departe de acesta. *Liber Novus* stătea cuminte pe un raft din biblioteca de la Hurtfew Abbey. Strange oftă şi spuse că, în clipa în care Mr Norrell îi va da cartea cu pricina, el o va citi cu mare plăcere.

— Între timp, domnule, nu vreţi să-mi spuneţi până la capăt povestea spiriduşului din Chesterfield?

— A, da! Unde rămăsesem? Aşa… ei bine, timp de mai mulţi ani lucrurile au mers cât se poate de bine pentru Duffy şi cât se poate de prost pentru ceilalţi. În piaţa oraşului apăru o pădure care îi împiedica pe orăşeni să-şi vadă de târguieli. Caprelor şi porcilor le crescură aripi şi zburară. Spiriduşul transformă pietrele bisericii parohiale, pe jumătate ridicată, în căpăţâni de zahăr. Bătut de soare, zahărul se încălzi şi deveni lipicios, iar o parte din biserică se topi. Tot oraşul mirosea ca o uriaşă cofetărie. Mai rău, câinii şi pisicile oraşului veniră să lingă biserica de zahăr, iar păsările, şobolanii şi şoarecii ciuguleau şi rodeau din ea. Până la urmă, orăşenii s-au ales cu o biserică pe jumătate mâncată şi fără nici o formă – ceea ce nu le convenea

deloc. Au fost nevoiţi să se ducă în păr la Duffy şi să-l implore să-i vorbească spiriduşului în numele lor. Băiatul însă era îmbufnat şi nu s-a arătat dornic să-i ajute, căci îşi amintea foarte bine cum îşi bătuseră joc de el mai de mult. Orăşenii au fost obligaţi să-i facă bietului nebun tot felul de complimente referitoare la inteligenţa şi frumuseţea lui. Duffy s-a lăsat convins în cele din urmă şi a stat de vorbă cu spiriduşul – şi vai! Cum s-au schimbat lucrurile după aceea! Spiriduşul a încetat să-i mai chinuie pe orăşeni şi a transformat biserica de zahăr la loc într-una de piatră. Orăşenii au tăiat pădurea din piaţă şi şi-au cumpărat alte animale. Însă n-au mai reuşit niciodată să-i redea bisericii forma iniţială. Până în ziua de azi biserica din Chesterfield are ceva ciudat – e diferită de toate celelalte.

Strange rămase tăcut o clipă, apoi spuse:

— Ce credeţi, Mr Norrell, spiriduşii au părăsit oare definitiv Anglia?

— Nu ştiu. În ultimele trei-patru sute de ani au existat multe relatări ale unor întâlniri dintre englezi şi spiriduşi, petrecute în locuri izolate, dar, cum niciunul dintre eroii acestor întâmplări n-a fost nici învăţat, nici magician, nu putem avea foarte multă încredere în relatările lor. Când dumneavoastră şi cu mine invocăm spiriduşi – adică, adăugă el grăbit, dacă ne-ar veni nefericita idee de a face aşa ceva – atunci, dacă rostim corect vrăjile, spiriduşii chemaţi vor apărea cu promptitudine. Însă nu se ştie nici de unde vin aceştia, nici pe ce căi ajung în lumea noastră. Pe vremea lui John Uskglass se construiseră nişte drumuri, tăiate foarte drept, care duceau din Anglia în Faerie – drumuri late, acoperite cu iarbă, mărginite de garduri vii înalte sau de ziduri de piatră. Aceste drumuri există şi azi, dar cred că spiriduşii nu le mai folosesc, aşa cum nu le folosesc nici creştinii. S-au sălbăticit şi s-au distrus. Au un aspect părăginit şi am înţeles că oamenii le evită.

— Oamenii cred că drumurile spiriduşilor aduc ghinion, spuse Strange.

— Sunt nişte proşti, zise Norrell. Drumurile spiriduşilor nu le pot face nimic. Drumurile spiriduşilor nu duc nicăieri.[95]

— Şi cum rămâne cu cei care sunt pe jumătate oameni şi pe jumătate spiriduşi? Aceştia nu moştenesc ştiinţa şi puterile strămoşilor lor, spiriduşii? întrebă Strange.

— O! Asta e cu totul altceva. Numele multor oameni reflectă faptul că strămoşii lor au fost spiriduşi. Otherlander şi Fairchild sunt două dintre ele. Mai e şi Elfick. A, şi Fairey, bineînţeles. Îl ţin minte pe un anume Tom Otherlander care lucra la una dintre fermele noastre pe când eram copil. Însă se întâmplă destul de rar ca vreunul dintre aceşti descendenţi ai spiriduşilor să fie înzestrat cu un talent pentru magie, oricât de neînsemnat. De fapt, cel mai adesea aceşti oameni sunt predispuşi să fie răuvoitori, trufaşi şi leneşi – neajunsuri bine cunoscute ale strămoşilor lor.

A doua zi, Strange se întâlni cu ducii regali şi îşi exprimă regretul imens că nu reuşise să vindece nebunia regelui. Ducii se arătară întristaţi la auzirea acestei veşti, dar deloc surprinşi. Se aşteptaseră să se întâmple aşa şi îl asigurară pe Strange că nu îl învinuiau pe el câtuşi de puţin. De fapt, erau recunoscători pentru tot ce făcuse şi le plăcea mai ales faptul că nu le ceruse bani. Drept răsplată, îi acordară aşa-numitele *Royal Warrants,* nişte privilegii regale care însemnau că, dacă dorea, putea să-şi instaleze deasupra uşii locuinţei din Piaţa Soho efigii din ipsos poleit reprezentând cele cinci blazoane ale ducilor. De asemenea, avea voie să spună oricui dorea că este Magicianul în serviciu al ducilor regali.

Strange nu le mărturisi ducilor că merita recunoştinţa lor într-un grad mult mai mare decât îşi închipuiau ei. El însă era sigur că îl salvase pe rege de la o nenorocire grozavă, chiar dacă nu ştia în ce anume consta aceasta.

34

La marginea deşertului

Noiembrie 1814

Stephen şi gentilomul cu părul ca puful se plimbau pe străzile unui oraş straniu.

— Nu aţi obosit, domnule? întrebă Stephen. Eu, da. Mergem de ceasuri întregi.

Gentilomul scoase un hohot de râs piţigăiat.

— Dragul meu Stephen! Chiar acum ai ajuns aici! Acum o clipă erai acasă la lady Pole, nevoit să îndeplineşti o sarcină nedemnă de tine la solicitarea nesuferitului ei de bărbat!

— Ah! spuse Stephen. Îşi dădu seama că ultimul lucru pe care şi-l amintea era că se afla în cămăruţa lui de lângă bucătărie, lustruind argintăria, dar, vai! Parcă trecuseră ani întregi de atunci.

Privi în jur. Nu recunoştea absolut nimic. Până şi mirosul locului, un amestec de mirodenii, cafea, legume putrede şi cărnuri prăjite, îi era necunoscut.

Oftă.

— E din cauza magiei, domnule. Mă face să mă simt atât de dezorientat.

Gentilomul îi strânse braţul afectuos.

Oraşul părea construit pe o colină abruptă. Din câte se vedea, nu existau străzi normale, ci doar nişte ulicioare strâmte alcătuite din trepte, care şerpuiau în sus şi în jos printre case. Casele însele erau construite într-un stil extrem de simplu, chiar sever. Zidurile erau din pământ sau argilă, văruite în alb, iar uşile şi obloanele ferestrelor erau şi ele simple, din lemn. Treptele de pe uliţe erau văruite tot în alb. Nicăieri în oraş nu se vedea nici măcar o pată de culoare care să înveselească ochiul privitorului: nici măcar o floare într-un ghiveci aşezat pe pervaz, nici măcar o jucărie colorată lăsată de vreun copil în pragul uşii. A te plimba pe aceste străzi înguste era, îşi spuse Stephen, ca şi cum te-ai fi rătăcit printre faldurile unui imens şervet de in.

Oraşul era cufundat într-o linişte nepământeană. Trecând pe străduţele întortocheate, cei doi auzeau murmurul unor conversaţii serioase purtate în interiorul caselor, în schimb nu se auzea niciun hohot de râs, niciun cântec, nici o voce sonoră şi voioasă de copil. Din când în când se întâlneau cu câte un locuitor al oraşului; întotdeauna era câte un bărbat serios, cu pielea închisă la culoare şi îmbrăcat cu mantie şi pantaloni albi, purtând pe cap un turban de aceeaşi culoare. Toţi aveau bastoane – chiar şi cei tineri – cu toate că, la drept vorbind, niciunul nu părea tânăr cu adevărat; locuitorii acestui oraş se născuseră bătrâni.

Nu văzură decât o femeie (gentilomul cu părul ca puful i-o indicase lui Stephen ca fiind femeie). Aceasta se afla lângă soţul ei, învăluită din vârful capului până la tălpi într-un singur veşmânt de culoarea umbrelor. Când Stephen o văzu prima dată, femeia era întoarsă cu spatele; iar când se întoarse, i se păru firesc, dat fiind locul bizar în care se aflau, să vadă că în loc de faţă femeia avea o ţesătură brodată mărunt, lucrată din acelaşi material ca şi restul veşmântului.

— Oamenii aceştia sunt foarte ciudaţi, şopti Stephen. Însă nu par uimiţi să ne vadă aici.

— A! spuse gentilomul. Asta e din cauza vrăjii făcute de mine; din cauza ei, şi noi părem a fi la fel ca ei. Sunt convinşi că ne cunosc de când eram copii. Mai mult, vei vedea că înţelegi tot ce spun şi ei te vor înţelege pe tine – deşi vorbesc o limbă extrem de obscură, aproape de neînţeles chiar şi pentru compatrioţii lor care locuiesc la doar patruzeci de kilometri depărtare!

Stephen îşi spuse că tot vraja făcea ca locuitorii oraşului să nu observe cât de tare vorbea gentilomul şi felul în care spusele lui răsunau ca un ecou reflectat de toate zidurile albe din jur.

Uliţa pe care coborau cotea la un moment dat şi se sfârşea brusc în dreptul unui zid scund, construit acolo pentru ca vreun trecător neatent să nu cadă în prăpastie. De aici se vedea întregul ţinut. În faţă aveau o vale pustie, albă şi stâncoasă, ce se întindea la nesfârşit sub cerul fără pic de nor, măturată de un vânt

fierbinte. Era o lume ce semăna cu un trup de pe care toată carnea a fost smulsă, lăsând doar oasele.

Stephen era tentat să creadă că locul acesta făcea parte dintr-un vis sau din vraja în puterea căreia se afla, însă gentilomul cu părul ca puful îi spuse surescitat că se aflau în „… Africa! Pământul străbunilor tăi, dragul meu Stephen!”

„Bine, îşi zise Stephen, dar străbunii mei nu au locuit aici, sunt sigur. Aceşti oameni au pielea mai închisă decât englezii, însă mult mai albă decât a mea. Presupun că sunt arabi.” Cu voce tare spuse:

— Mergem undeva anume, domnule?

— Mergem să vizităm piaţa, Stephen!

Stephen se bucură să audă asta. Tăcerea şi pustietatea din oraş erau apăsătoare. Probabil că la piaţă aveau să găsească ceva mai multă agitaţie, mai multă gălăgie.

Însă piaţa acestui oraş se dovedi a fi cât se poate de neobişnuită. Se afla în apropierea zidurilor înalte ce împrejmuiau cetatea, chiar lângă o poartă mare de lemn. Nu existau tarabe sau mulţimi de oameni grăbiţi să vadă mărfurile. Aici toţi cei care doreau să cumpere ceva se aşezau tăcuţi pe pământ cu braţele încrucişate la piept, în timp ce un funcţionar al pieţei – un fel de conducător de licitaţie – se plimba printre ei ducând mărfurile şi arătându-le posibililor cumpărători. Acesta dezvăluia ultimul preţ care i se oferise, iar cumpărătorul fie clătina din cap, fie oferea un preţ mai mare. Mărfurile nu erau foarte variate – nu se vindeau decât nişte baloţi de pânzeturi fine, câteva obiecte brodate, dar mai ales covoare. Atunci când Stephen remarcă acest lucru cu voce tare, gentilomul îi spuse:

— Religia lor este extrem de severă, Stephen. Le este interzis aproape orice, cu excepţia covoarelor.

Stephen îi privea pe cei care se plimbau mohorâţi prin piaţă, bărbaţii aceştia care îşi ţineau mereu buzele lipite ca nu cumva să rostească un cuvânt interzis, ai căror ochi se îndepărtau mereu de privelişti oprite, ale căror mâini se abţineau mereu de la a săvârşi acte nepermise. „Ce surogat de existenţă”, se gândi Stephen. Oamenii aceştia ar fi putut la fel de bine să fie fantome sau vise. În oraşul tăcut aşezat în mijlocul

unui ţinut tăcut, doar vântul cel fierbinte părea real. Lui Stephen îi trecu prin minte că n-ar fi fost de mirare ca, într-o bună zi, vântul să ia pe sus oraşul şi pe toţi locuitorii lui şi să-i ducă undeva, departe, în uitare.

Stephen şi gentilomul se aşezară într-un colţ al pieţei, sub un umbrar cafeniu şi zdrenţăros.

— De ce ne aflăm aici, domnule? întrebă Stephen.

— Ca să putem sta de vorbă în linişte, Stephen. S-a ivit o problemă foarte gravă. Regret să-ţi spun că toate planurile noastre minunate au fost dejucate în chipul cel mai mârşav şi că cei responsabili sunt, încă o dată, magicienii! Nu s-a mai pomenit nicicând o asemenea pereche de ticăloşi! Cred că nu trăiesc decât pentru a-şi manifesta dispreţul pe care îl nutresc faţă de noi. Dar într-o bună zi, îţi zic…

Gentilomul era mult mai preocupat să-i bălăcărească pe cei doi magicieni decât să-şi explice spusele, aşa că dură destul de mult până când Stephen înţelese ce se petrecuse. Din spusele gentilomului, Jonathan Strange îi făcuse o vizită regelui Angliei – de ce anume, asta n-a mai spus-o – iar gentilomul se dusese şi el, curios ce va face magicianul, dar şi pentru a-l vedea pe regele Angliei.

— … şi, nu ştiu cum se face, dar până acum n-am ajuns niciodată la Maiestatea Sa să-i prezint omagiile mele. Am descoperit că e un bătrânel absolut încântător! Foarte respectuos cu mine! Am stat de vorbă pe îndelete! A suferit foarte mult din pricina cruzimii cu care îl tratează supuşii lui. Se pare că englezilor le place în mod deosebit să îi umilească pe cei nobili. Multe persoane vrednice de respect au suferit în decursul istoriei din cauza persecuţiei lor îngrozitoare – oameni precum Carol cel Mare, Iulius Cezar şi, mai ales, tu şi cu mine!

— Vă cer iertare, domnule. Aţi pomenit ceva despre nişte planuri. Ce planuri?

— Cum! Planurile de a te înscăuna rege al Angliei, fireşte! Doar nu ai uitat?

— Nu, nu am uitat. Însă…

— Ah! Nu ştiu ce crezi tu, dragul meu Stephen, declară gentilomul, fără a aştepta însă vreun răspuns, dar eu unul m-am săturat să tot aştept ca destinul

glorios ce-ţi este hărăzit să se împlinească de la sine. Sunt foarte tentat să dau o mână de ajutor Ursitelor care par că s-au lăsat pe tânjeală şi să te fac eu însumi rege. Cine ştie? Poate că eu trebuie să fiu nobila unealtă ce te va ajuta să te ridici în poziţia de mărire pe care o meriţi pe deplin! Nimic mai probabil! În fine… În timp ce stăteam de vorbă cu regele, mi-am dat seama că primul pas pe care trebuie să-l fac pentru ca tu să ajungi rege este să scap de el! Ţine minte, nu i-am vrut nici o clipă răul bătrânului. Din contră! I-am învăluit sufletul în dulceaţă şi l-am făcut să se simtă atât de fericit cum n-a mai fost de ani de zile. Însă magicianului nu i-a convenit! De-abia începusem să-mi ţes farmecele, când magicianul s-a apucat să lupte împotriva mea. A folosit o vrajă străveche a spiriduşilor, extrem de puternică. În viaţa mea n-am fost atât de uluit! Cine ar fi crezut că ştie să facă aşa ceva?

Gentilomul se opri din tirada lui suficient pentru ca Stephen să spună şi el ceva:

— Deşi vă sunt recunoscător pentru grija pe care mi-o purtaţi, domnule, mă simt nevoit să observ că regele actual are treisprezece fii şi fiice, dintre care cel mai în vârstă conduce deja ţara. Chiar dacă regele ar muri, coroana i-ar reveni cu siguranţă unuia dintre aceştia.

— Da, da! Însă copiii regelui sunt graşi şi proşti. Cine şi-ar dori să fie condus de asemenea lighioane? Atunci când poporul englez va înţelege că ar putea fi condus de către tine, Stephen – tu, care eşti întruchiparea eleganţei şi a farmecului, cu profilul tău nobil care ar arăta atât de bine pe o monedă – eh! Ar trebui să fie prost de-a dreptul dacă nu s-ar arăta încântat pe dată şi nu s-ar grăbi să-ţi susţină cauza!

Gentilomul, îşi spuse Stephen, înţelegea mult mai puţin decât credea adevărata fire a englezilor.

În clipa aceea conversaţia celor doi fu întreruptă de un sunet extrem de barbar – un sunet puternic de goarnă. Mai mulţi bărbaţi dădură fuga şi închiseră marile porţi ale oraşului. Crezând că oraşul e ameninţat de vreun pericol, Stephen privi în jur alarmat.

— Domnule, ce se întâmplă?
— Ah, aceşti oameni au obiceiul de a închide porţile în fiecare seară ca să se apere de păgânii cei răi, zise gentilomul alene, iar păgâni pentru ei sunt toţi ceilalţi, lumea întreagă. Dar spune-mi, Stephen, ce părere ai? Ce să facem?
— Ce să facem, domnule? În legătură cu ce?
— Cu magicienii, Stephen! Cu magicienii! Acum ştiu că, ori de câte ori destinul tău minunat va face câte un pas spre înfăptuire, cei doi se vor amesteca negreşit. Deşi nu pot să înţeleg ce le pasă lor cine e regele Angliei. Presupun că, urâţi şi proşti cum sunt, preferă un rege care să le semene. Nu, cei doi magicieni ne sunt duşmani, aşa că trebuie să găsim o cale de a-i. Nimici. Ce să fie? Otravă? Cuţite? Pistoale?…
Vânzătorul din piaţă se apropie de ei, ţinând în mână – fireşte – un covor.
— Douăzeci de bănuţi de argint, zise el grav şi sacadat, de parcă vestea pieirea lumii celei păcătoase.
Gentilomul cu părul ca puful privi gânditor covorul.
— Este posibil, desigur, zise el, să închizi pe cineva în ţesătura unui covor vreme de, să zicem, o mie de ani. Este o soartă înfiorătoare, pe care nu le-o hărăzesc decât celor care m-au supărat foarte rău – aşa cum au făcut aceşti magicieni! Repetarea la nesfârşit a culorilor şi a modelului – ca să nu mai vorbim de praful cel iritant şi de petele cele umilitoare – ei bine, toate astea reuşesc negreşit să-l facă pe prizonier să-şi piardă complet minţile! Când iese din covor, acesta este întotdeauna hotărât să se răzbune cumplit pe întreaga lume şi atunci magicienii şi eroii veacului respectiv trebuie să-şi unească forţele pentru a-l ucide sau, mai adesea, pentru a-l arunca într-o închisoare şi mai groaznică pentru încă un mileniu. Şi tot aşa, prizonierul devine din ce în ce mai smintit şi mai rău odată cu trecerea mileniilor. Da, un covor! Poate că…
— Vă mulţumim, îi spuse Stephen grăbit vânzătorului, dar nu dorim să cumpărăm acest covor. Vă rog, domnule, treceţi mai departe.
— Ai dreptate, Stephen, spuse gentilomul. Oricâte păcate ar avea, aceşti magicieni s-au dovedit foarte abili în a evita diverse farmece şi vrăji. Trebuie să

găsim o altă modalitate de a le zdrobi spiritul, astfel încât să nu mai aibă voinţa necesară pentru a ne înfrunta! Trebuie să-i facem să-şi dorească să nu se fi apucat niciodată de magie!

35

Gentilomul din Nottinghamshire

Noiembrie 1814

În timpul absenţei de trei ani a lui Strange, domnul Drawlight şi domnul Lascelles se bucuraseră de un oarecare reviriment al influenţei lor asupra lui Mr Norrell. Toţi cei care doreau să stea de vorbă cu Mr Norrell sau să-i ceară ajutorul fuseseră nevoiţi să vorbească mai întâi cu ei. Ei îl sfătuiseră pe Mr Norrell cum să se descurce cu miniştrii, iar pe miniştri cum să se descurce cu Mr Norrell. În calitatea lor de prieteni şi consilieri ai celui mai de seamă magician din Anglia, fuseseră căutaţi de cei mai bogaţi şi mai fini oameni din regat.

După întoarcerea lui Strange, cei doi continuau să îl viziteze pe Mr Norrell cu aceeaşi asiduitate, însă acum părerea pe care o preţuia cel mai mult Mr Norrell era cea a lui Strange; lui Strange îi cerea în primul rând sfatul. Fireşte, cei doi nu erau deloc încântaţi de această întorsătură a lucrurilor; Drawlight, mai ales, făcea tot ce-i stătea în puteri ca să sporească micile neînţelegeri şi frecuşuri ocazionale dintre cei doi magicieni.

— Nu-mi vine să cred că nu ştiu nimic care să-i facă rău, îi spuse el lui Lascelles. Circulă tot soiul de poveşti despre ce a făcut el în Spania. Mai multe persoane mi-au spus că a adunat o armată întreagă de soldaţi morţi pe care i-a trimis să lupte cu francezii. Cadavre cu membrele sfărâmate, cu ochii atârnându-le afară din orbite şi alte asemenea orori! Ce crezi că ar spune Norrell dacă ar afla toate astea?

Lascelles oftă.

— Aş vrea să te pot convinge că nu are rost să încerci să işti o ceartă între ei. Vor face asta singuri mai devreme sau mai târziu.

La câteva zile după vizita făcută de Strange regelui, prietenii şi admiratorii lui Mr Norrell se adunară în biblioteca din Piaţa Hanover ca să admire un nou

portret al celor doi magicieni realizat de domnul Lawrence.[96] Se aflau acolo domnul Lascelles şi domnul Drawlight, precum şi domnul şi doamna Strange şi câţiva dintre miniştrii regelui.

În portret, Mr Norrell era îmbrăcat cu haina lui simplă, cenuşie, şi avea pe cap peruca lui demodată. Atât haina, cât şi peruca păreau puţin cam mari pentru el. Ai fi zis că s-a ghemuit în interiorul lor, iar ochii lui mici şi albaştri priveau lumea cu un amestec curios de teamă şi aroganţă care îi aminti lui Sir Walter Pole de pisica valetului său. Majoritatea celor prezenţi au fost nevoiţi, se pare, să facă un efort de imaginaţie ca să găsească ceva drăguţ de spus despre jumătatea de portret în care era reprezentat Mr Norrell, însă toţi au admirat sincer jumătatea lui Strange. Acesta era reprezentat în spatele lui Mr Norrell, pe jumătate aşezat şi pe jumătate sprijinindu-se de o măsuţă, cu un aer foarte degajat, pe buze cu surâsul lui ironic şi cu ochii plini de voioşie, de taine şi de vrăji – exact aşa cum trebuie să fie ochii unui magician.

— Ah! E un tablou minunat, se entuziasmă o doamnă. Vedeţi cum oglinda întunecată din spate scoate în evidenţă chipul domnului Strange?

— Nu ştiu de ce toată lumea crede că acolo unde este un magician trebuie să fie şi o oglindă, se văită Mr Norrell. În acea parte a bibliotecii nu se află nici o oglindă.

— Artiştii sunt nişte fiinţe ciudate, domnule; le stă în fire să remodeleze lumea după dorinţele şi închipuirea lor, spuse Strange. Din acest punct de vedere seamănă oarecum cu magicienii. Şi totuşi, a pictat oglinda asta într-un fel ciudat. Parcă ar fi mai mult o uşă decât o oglindă, atât e de întunecată. Parcă simt cum vine dinspre ea un curent de aer. Nu-mi place să mă văd stând atât de aproape de ea – mă tem să nu răcesc.

Unul dintre miniştri, care nu mai fusese niciodată în biblioteca lui Mr Norrell, îşi exprimă admiraţia faţă de proporţiile armonioase şi de îmbinarea deosebit de reuşită a pieselor de mobilier, la care ceilalţi remarcară şi ei că, într-adevăr, era o încăpere foarte frumoasă.

— E adevărat, spuse Drawlight, dar biblioteca de aici nu e nimic în comparaţie cu cea de la Hurtfew Abbey. Încăperea aceea e cu adevărat fermecătoare. Niciodată n-am văzut ceva mai încântător, e desăvârşită. E împodobită cu mici arcade ascuţite, cu o cupolă susţinută de pilaştri în stil gotic, iar frunzele sculptate – frunze uscate şi răsucite, veştejite parcă de suflarea unui crivăţ cumplit, cioplite numai în lemn bun, de stejar englezesc, frasin şi ulm – sunt însăşi întruchiparea perfecţiunii. „Mr Norrell, am spus eu când le-am văzut, firea dumneavoastră dezvăluie nişte profunzimi nebănuite. Sunteţi un adevărat romantic, domnule."

Mr Norrell nu părea foarte încântat să audă vorbindu-se atât de mult despre biblioteca de la Hurtfew, însă domnul Drawlight continuă senin:

— Te simţi acolo ca într-o pădure, o pădurice încântătoare într-o toamnă târzie, iar copertele cărţilor, în nuanţele lor diferite de maroniu şi uscate cum sunt din cauza vremii, sporesc această impresie. Şi, la drept vorbind, cărţile de acolo sunt la fel de numeroase ca frunzele dintr-o pădure. Domnul Drawlight se opri o clipă, apoi urmă: Dumneavoastră aţi fost vreodată la Hurtfew, domnule Strange?

Strange răspunse că deocamdată nu avusese această plăcere.

— O, dar trebuie să vă duceţi, rânji Drawlight sfidător. Zău că da. Este cu adevărat un loc minunat.

Norrell îl privi neliniştit pe Strange, dar acesta nu mai spuse nimic. Le întorsese spatele tuturor şi privea atent portretul.

Când oaspeţii s-au mai risipit şi au început să vorbească despre altceva, Sir Walter murmură:

— Nu-i luaţi în seamă răutatea.

— Mmmm? spuse Strange. A, nu, nu e vorba de asta. Mă uitam la oglinda aceasta. Nu vi se pare că arată ca şi cum ai putea intra în ea? Eu, unul, cred că nu ar fi foarte dificil. S-ar putea folosi o vrajă de revelaţie. Ba nu, de dezlegare a misterelor. Sau poate amândouă. Apoi ai avea calea drept în faţă. Un singur pas şi ai şi dispărut. Apoi, privind în jur: Şi uneori chiar mi-aş dori să pot pleca.

— Unde? întrebă Sir Walter, surprins; pentru el, locul ideal era Londra, în care găseai după plac felinare cu gaz şi prăvălii, cafenele şi cluburi, mii de femei frumoase şi mii de zvonuri şi bârfe. Sir Walter era convins că toată lumea gândeşte la fel ca el.

— O, nu ştiu, în locurile unde plecau odinioară cei asemenea mie. Să mă preumblu pe cărări neştiute de alţii. Dincolo de cer sau de partea cealaltă a curcubeului.

Strange oftă iarăşi şi bătu nerăbdător cu piciorul drept pe covorul lui Mr Norrell; s-ar fi zis că, dacă nu se hotăra mai repede să caute aceste cărări neştiute, atunci picioarele lui aveau să-l ducă acolo cu de la sine putere.

Pe la ora două musafirii plecară, şi Mr Norrell, care dorea să evite orice conversaţie cu Strange, se duse la etajul al doilea şi se ascunse în cămăruţa lui aflată undeva în fundul casei. Se aşeză la masă şi se apucă de lucru. Uită curând de Strange, de biblioteca de la Hurtfew şi de senzaţiile neplăcute pe care i le creease discursul lui Drawlight. Prin urmare, fu oarecum demoralizat când peste câteva minute se auzi o bătaie în uşă şi în odaie apăru Strange.

— Vă cer iertare pentru deranj, domnule, îi spuse acesta, dar aş vrea să vă întreb ceva.

— O! spuse Mr Norrell agitat. Ei bine, îmi face întotdeauna mare plăcere să vă răspund la întrebări, însă acum am puţină treabă care, din păcate, nu suferă amânare. Am vorbit cu lordul Liverpool despre planul nostru de a feri coasta Marii Britanii de furtuni cu ajutorul magiei şi propunerea a fost întâmpinată cu entuziasm. Lordul Liverpool mi-a spus că în fiecare an marea distruge bunuri şi proprietăţi în valoare de multe sute de mii de lire. Lordul Liverpool e de părere că protejarea proprietăţilor trebuie să fie cel dintâi obiectiv de îndeplinit cu ajutorul magiei pe timp de pace. Ca de obicei, înălţimea Sa doreşte ca rezultatele să fie vizibile cât mai curând, aşa că avem foarte mult de lucru. Numai pentru ţinutul Cornwall e nevoie de o săptămână de muncă. Aşa că mă tem că va trebui să amânăm această conversaţie pentru mai târziu.

Strange zâmbi.

— Dacă e nevoie de aceste vrăji atât de repede, atunci ar fi mai bine să vă ajut; astfel vom putea să şi stăm de vorbă în timp ce lucrăm. De unde o să începeţi?

— De la Yarmouth.

— Şi ce folosiţi? Scrierile lui Belasis?

— Nu, nu pe Belasis. În *Limbajul păsărilor* de Lanchester există o reconstituire a vrăjii folosite de Stokesey pentru a linişti apele învolburate. Sigur, nu sunt atât de naiv încât să-mi închipui că Lanchester îl redă cu exactitate pe Stokesey, dar nu avem nimic mai bun. Am revizuit puţin textul lui Lanchester şi am de gând să adaug vrăjile lui Pevensey pentru strajă şi veghe.[97] Mr Norrell împinse câteva hârtii către Strange, care le luă şi începu şi el să lucreze.

După un timp Strange spuse:

— Am găsit de curând în cartea lui Ormskirk, *Revelaţii din treizeci şi şase de alte lumi,* o referire la regatul aflat dincolo de oglinzi, un regat plin, din câte se pare, de drumuri foarte utile cu ajutorul cărora călătorul poate ajunge lesne acolo unde doreşte.

În mod normal, acest subiect n-ar fi fost tocmai pe placul lui Mr Norrell, însă acum era atât de uşurat văzând că Strange nu vrea să-l ia la rost din pricina bibliotecii, încât deveni foarte comunicativ.

— O, da! Există, într-adevăr, o cale ce uneşte toate oglinzile lumii. Marii magicieni ai Evului Mediu o cunoşteau bine, şi probabil că o şi foloseau adesea. Mă tem că nu vă pot oferi informaţii mai precise. Scriitorii care o pomenesc spun fiecare altceva. Ormskirk spune că e un drum ce trece printr-o mlaştină întinsă şi întunecoasă, iar Hickman o descrie ca pe o casă vastă, cu multe coridoare întunecate şi scări nesfârşite.[98] Hickman spune că în această casă sunt poduri de piatră ce traversează prăpăstii fără fund şi canale cu apă neagră ce curge între nişte pereţi de piatră – în ce direcţie sau cu ce scop, asta nu se ştie. Mr Norrell se înveselise brusc. A sta liniştit alături de domnul Strange, lucrând la vrăji şi magie, era pentru el modul ideal de a-şi petrece timpul. Şi cum staţi cu articolul pentru următorul număr din *Gentleman's Magazine?* întrebă el.

Strange reflectă o clipă, apoi spuse:
— Încă nu l-am terminat.
— Despre ce e vorba? Nu, nu-mi spuneţi! De-abia aştept să îl citesc! Poate îl aduceţi cu dumneavoastră mâine, când veniţi.
— O, da. Mâine, cu siguranţă.
În seara aceleiaşi zile, intrând în salon, Arabella fu uimită să descopere că tot covorul era acoperit cu bucăţele de hârtie pe care erau notate vrăji şi fragmente din conversaţiile cu Mr Norrell. Strange se afla în mijlocul camerei, uitându-se exasperat la hârtii, cu mâinile în cap.
— Despre ce aş putea oare să scriu în următorul articol pentru *Gentleman's Magazine?* întrebă el.
— Nu ştiu, dragul meu. Mr Norrell nu ţi-a sugerat nimic?
Strange se încruntă.
— Nu ştiu de ce, dar are impresia că articolul e deja gata.
— Hm… ce zici de legătura dintre arbori şi magie? sugeră Arabella. Deunăzi spuneai că acest subiect e foarte interesant, însă destul de neglijat, din păcate.
Strange luă o foaie albă de hârtie şi începu să noteze ceva cu înfrigurare.
— Stejarii sunt prietenoşi şi te pot apăra de duşmani dacă sunt convinşi că lupţi pentru o cauză dreaptă. Pădurile de mesteceni sunt cunoscute pentru faptul că în ele poţi găsi uşi către Faerie. Frasinii nu se vor opri din jelit până la revenirea acasă a Regelui Corb[92]. Nu, nu! Nu e bine. Nu pot să scriu aşa ceva. Norrell o să facă o criză dacă vede aşa ceva, zise el, apoi mototoli hârtia şi o aruncă în foc.
— Ah! Ei bine, atunci poate că vrei să mă asculţi o clipă, spuse Arabella. Astăzi i-am făcut o vizită lui lady Westby; acolo am cunoscut o tânără foarte ciudată, care pare convinsă că tu o înveţi magie.
Strange ridică o clipă privirea din hârtii.
— Nu învăţ pe nimeni magie, spuse el.
— Nu, dragul meu, zise Arabella răbdătoare. Ştiu că nu. Tocmai asta face ca situaţia să fie atât de neobişnuită.

— Şi cum o cheamă pe persoana asta cu idei ciudate?

— Domnişoara Gray.

— Nu o cunosc.

— E o fată elegantă şi stilată, dar nu frumoasă. Se pare că e foarte bogată şi înnebunită după magie. Toată lumea spune asta. Are un evantai împodobit cu portretele voastre – al tău şi al lui Mr Norrell – şi a citit absolut toate scrierile publicate de tine şi de lordul Portishead.

Strange o privi gânditor câteva clipe, motiv pentru care Arabella făcu presupunerea greşită că se gândeşte la ce îi spusese ea. Însă, atunci când el vorbi în cele din urmă, spuse, pe un ton de mustrare blândă, doar atât:

— Draga mea, stai pe hârtiile mele.

Apoi o luă de braţ şi o împinse uşurel ceva mai departe.

— Mi-a spus că ţi-a plătit patru sute de guinee pentru privilegiul de a-ţi fi elevă. Zice că tu i-ai trimis în schimb scrisori în care îi explici diverse vrăji şi îi recomanzi cărţi pe care să le citească.

— Patru sute de guinee! Ei bine, asta e într-adevăr ciudat. Poate că n-ar fi exclus să uit o domnişoară, însă patru sute de guinee sunt imposibil de uitat, aş zice. Atenţia lui Strange fu atrasă de o foaie de hârtie pe care o luă de jos şi începu să o citească.

— Mai întâi m-am gândit că poate a inventat această poveste ca să mă facă geloasă şi să provoace o ceartă între noi, dar mania ei pare a fi de altă natură. Obiectul admiraţiei ei nu eşti tu ca persoană, ci profesia ta. Eu, una, nu pricep nimic. Ce-o fi cu scrisorile astea? Cine să le fi scris?

Strange luă un carneţel (care se întâmplă să fie carneţelul cu socoteli al Arabellei şi nu-l privea deloc pe Strange) şi începu să noteze grăbit ceva în el.

— Jonathan!

— Mmm?

— Ce să-i spun domnişoarei Gray dacă o revăd?

— Întreab-o ce s-a întâmplat cu cele patru sute de guinee. Spune-i că deocamdată n-am primit niciun sfanţ.

— Jonathan! E o chestiune cât se poate de serioasă.

— Ah! Sunt întru totul de acord. Puţine lucruri pe lume sunt mai serioase decât patru sute de guinee.

Arabella spuse încă o dată că era o situaţie extrem de ciudată. Îi spuse lui Strange că se simţea îngrijorată din pricina domnişoarei Gray şi că dorea să stea de vorbă cât mai curând cu ea, pentru ca misterul să fie desluşit. Însă toate astea le spuse doar pentru sine, căci ştia foarte bine că Strange nu o mai asculta.

Câteva zile mai târziu, Strange şi Sir Walter Pole jucau biliard la Bedford, în Covent Garden. Jocul ajunsese într-un *impasse,* căci Sir Walter începuse, după obicei, să-l acuze pe Strange că mişcă bilele cu ajutorul magiei.

Strange declară că nu făcuse aşa ceva.

— V-am văzut când v-aţi dus mâna la nas, protestă Sir Walter.

— Doamne sfinte! strigă Strange. Nu mai poate omul nici să strănute? Sunt răcit.

Alţi doi prieteni ai lui Strange şi ai lui Sir Walter, locotenent-colonelul Colquhoun Grant şi colonelul Manningham, care îi priveau cum joacă, spuseră că, dacă Strange şi Sir Walter aveau de gând să se certe, poate că nu era nevoie să ţină şi masa de biliard pentru asta. Colquhoun Grant şi colonelul Manningham sugerară discret că mai erau şi alţii pe acolo – mai interesaţi de jocul în sine – care îşi aşteptau rândul. Discuţia se prelungi şi deveni din ce în ce mai înflăcărată, astfel că doi domni de la ţară avură proasta inspiraţie să vâre capul pe uşă şi să întrebe când avea să se elibereze masa de biliard; nu ştiau că marţi seara sala de biliard de la Bedford era de obicei considerată proprietatea privată a lui Sir Walter Pole şi a lui Jonathan Strange, precum şi a prietenilor apropiaţi ai acestora.

— Pe cinstea mea, zise Colquhoun Grant, nu ştiu. Probabil că nu se va elibera prea curând, totuşi.

Unul din cei doi domni de la ţară era un bărbat corpolent şi vânjos, îmbrăcat cu o haină dintr-o ţesătură cafenie şi încălţat cu nişte cizme care ar fi fost mai potrivite la un târg de provincie, şi nu în regiunea atât de modernă şi de elegantă a Bedfordului. Celălalt

era un omuleţ fără vlagă, având întipărită pe chip o expresie de uimire perpetuă.

— Dar, domnule, zise primul către Strange, pe un ton cât se poate de raţional, văd că staţi de vorbă, nu jucaţi. Domnul Tantony şi cu mine suntem din Nottinghamshire. Am comandat cina, dar ni s-a spus că trebuie să aşteptăm o oră până când va fi gata. Daţi-ne voie să jucăm o partidă până vă terminaţi dumneavoastră conversaţia, după care vă vom lăsa bucuroşi să treceţi din nou la masă.

Vorbise cu o politeţe desăvârşită, însă cu toate astea cei din grupul lui Strange se simţiră lezaţi. Se vedea limpede că omul e fermier sau neguţător şi nu le făcea nici o plăcere să-l audă că le spune lor ce să facă.

— Dacă vă uitaţi bine la masă, spuse Strange, veţi vedea că abia am început partida. Să-i ceri unui gentilom să-şi întrerupă jocul înainte de a fi terminat – ei bine, domnule, să ştiţi că aşa ceva nu se face la Bedford.

— Ah! Nu se face? spuse domnul din Nottinghamshire amabil. În acest caz vă cer iertare. Dar aţi putea, vă rog, să-mi spuneţi măcar atât: credeţi că va fi o partidă lungă sau una scurtă?

— V-am spus deja, zise Grant, că nu ştim.

Îi aruncă apoi lui Strange o privire care spunea cât se poate de limpede: „Dar prost mai e individul!”

În acel moment, pe domnul din Nottinghamshire îl lovi bănuiala că Strange şi ai lui nu numai că nu voiau să fie amabili, ci chiar ţineau morţiş să se arate nepoliticoşi. Se încruntă şi arătă către mărunţelul fără vlagă de lângă el.

— Aceasta e prima vizită a domnului Tantony la Londra, şi nu are de gând să mai revină. Am ţinut în mod special să-i arăt cafeneaua Bedford; nu credeam să descopăr aici nişte oameni atât de puţin amabili.

— Ei bine, dacă nu vă place aici, spuse Strange furios, nu pot decât să vă sugerez să vă întoarceţi de unde aţi venit… Nothing-shire[100] aţi spus, parcă?

Colquhoun Grant îl privi rece pe domnul din Nottinghamshire şi remarcă fără vreo adresă anume:

— Nici nu mă mir că agricultura merge atât de prost. Fermierii au început, văd, să umble hai-hui prin

ţară. Dai peste ei pe unde nici nu te aştepţi. Nu mai ţin seama decât de propriile plăceri. Mă întreb: oare în Nottinghamshire nu e grâu de semănat? Nu sunt porci de hrănit?

— Domnul Tantony şi cu mine nu suntem fermieri, domnule! exclamă indignat domnul din Nottinghamshire. Suntem berari. Berea Gatcombe & Tantony Entire Stout, cea mai cunoscută marcă pe care o producem, e vestită în trei comitate!

— Vă mulţumim, dar avem deja destulă bere şi destui berari aici, în Londra, spuse colonelul Manningham. Aşa că nu e cazul să mai zăboviţi din pricina noastră.

— Dar n-am venit aici să vindem bere! Am venit pentru un scop mult mai nobil! Domnul Tantony şi cu mine suntem pasionaţi de magie! Credem că e de datoria oricărui gentilom care ţine la ţara lui să afle cât mai multe despre acest subiect. Londra nu mai e doar capitala Marii Britanii – a devenit centrul erudiţiei magice. Domnul Tantony îşi dorea fierbinte de mulţi ani să înveţe magie, însă această artă era într-o stare atât de jalnică, încât prietenul meu ajunsese la disperare. Prietenii l-au îndemnat să nu mai fie atât de trist; i-am spus că, atunci când lucrurile merg cum nu se poate mai prost, va veni cu siguranţă o îndreptare. Şi am avut dreptate, căci la foarte puţin timp după aceea au apărut doi dintre cei mai mari magicieni pe care i-a cunoscut vreodată Anglia. Mă refer, desigur, la Mr Norrell şi la domnul Strange! Minunile săvârşite de aceştia le-au dat motive englezilor să binecuvânteze iarăşi patria în care s-au născut şi l-au încurajat pe domnul Tantony în speranţa lui că într-o zi va face şi el parte din familia magicienilor.

— Chiar aşa? Ei bine, eu unul cred că va fi dezamăgit, observă Strange.

— Atunci, domnule, aflaţi că vă înşelaţi amarnic! strigă domnul din Nottinghamshire triumfător. Domnul Tantony este instruit în domeniul artelor magice de către însuşi domnul Strange!

Din nefericire, în clipa aceea Strange tocmai se întindea peste masă, stând într-un picior, şi încerca să lovească o bilă. Surprinderea lui la auzul acestor vorbe

fu atât de mare, încât rată complet lovitura, lovi tacul de mantă şi căzu grămadă.

— Cred că e vorba de o neînţelegere, spuse Colquhoun Grant.

— Nu, domnule. Nu e nici o neînţelegere, spuse domnul din Nottinghamshire, exasperant de calm.

Strange, ridicându-se de jos, spuse:

— Şi cum arată acest domn Strange?

— Din păcate, spuse domnul din Nottinghamshire, nu pot să vă dau informaţii exacte despre acest aspect. Domnul Tantony nu l-a văzut niciodată pe domnul Strange. Instruirea domnului Tantony se realizează exclusiv prin corespondenţă. Însă sperăm să-l zărim pe domnul Strange pe stradă. Mâine ne ducem până în Piaţa Soho numai şi numai ca să îi vedem casa.

— Corespondenţă! exclamă Strange.

— Aş zice că instruirea prin corespondenţă nu poate fi prea grozavă, spuse Sir Walter.

— Ba dimpotrivă! strigă domnul din Nottinghamshire. Scrisorile domnului Strange sunt pline de sfaturi înţelepte şi fac dovada unei înţelegeri profunde a stării magiei englezeşti. De pildă, zilele trecute domnul Tantony i-a scris domnului Strange, cerându-i o vrajă cu care să oprească ploaia – în regiunea noastră plouă foarte mult. Chiar a doua zi domnul Strange i-a răspuns; i-a scris că, deşi există, într-adevăr, o mulţime de vrăji cu care ploaia şi vremea bună pot fi controlate la fel de uşor ca piesele pe o tablă de şah, el unul nu ar folosi aceste vrăji decât în cazuri de extremă urgenţă, şi l-a sfătuit pe domnul Tantony să-i urmeze exemplul. Magia englezească, scrie domnul Strange, a răsărit din pământul englezesc şi, într-un fel, a fost hrănită de ploaia englezească. Domnul Strange mai spune că, dacă influenţăm mersul firesc al vremii în Anglia, înseamnă să influenţăm Anglia, iar dacă influenţăm Anglia riscăm să distrugem însăşi fundaţia magiei englezeşti. Am considerat că acest raţionament dovedeşte fără urmă de îndoială geniul domnului Strange, nu-i aşa, domnule Tantony? încheie domnul din Nottinghamshire, dându-i un mic ghiont prietenului său, care clipi de câteva ori în semn de încuviinţare.

— Aţi spus vreodată aşa ceva? murmură Sir Walter.

— Ei, drăcie! Mi se pare că da, răspunse Strange. Cred că am spus ceva de genul acesta… oare când să fi fost? Vinerea trecută, parcă.

— Şi cui i-aţi spus asta?

— Lui Norrell, bineînţeles.

— Şi mai era cineva de faţă?

Strange rămase tăcut o clipă.

— Drawlight, zise el încet.

— Ah!

— Domnule, îi spuse Strange gentilomului din Nottinghamshire. Vă cer iertare că v-am jignit adineauri. Însă trebuie să recunoaşteţi că felul în care mi-aţi vorbit nu a fost tocmai… Pe scurt, sunt iute la mânie, iar dumneavoastră m-aţi provocat. Eu sunt Jonathan Strange şi regret să vă spun că până astăzi n-am auzit niciodată nici de dumneavoastră, nici de domnul Tantony. Presupun că domnul Tantony şi cu mine am fost victimele unei farse de prost-gust. Spuneţi-mi, domnul Tantony plăteşte ceva pentru această instruire, nu-i aşa? Puteţi să-mi spuneţi unde anume trimite banii? Dacă adresa e pe strada Little Ryder, atunci nici nu-mi mai trebuie altă dovadă.

Din păcate, gentilomul din Nottinghamshire şi domnul Tantony şi-l imaginaseră pe Strange ca fiind un bărbat înalt, cu pieptul lat şi cu o barbă lungă şi albă, un domn care vorbea tărăgănat şi se îmbrăca în haine demodate. Cum domnul Strange care se afla în faţa lor era zvelt, cu obrazul ras, iute la vorbă şi îmbrăcat ca toţi ceilalţi domni bogaţi şi mondeni de la Londra, nu s-au lăsat convinşi aşa de uşor că el era cel în cauză.

— Asta se poate rezolva foarte uşor, spuse Colquhoun Grant.

— Bineînţeles, spuse Sir Walter. Am să chem un chelner. Dacă nu aveţi încredere în cuvântul unui gentilom, poate că cel al unui servitor are să vă mulţumească. John! Vino aici! Avem nevoie de tine!

— Nu, nu, nu! strigă Grant. Nu la asta m-am referit. John, poţi să pleci. Nu avem nevoie de tine. Există o sumedenie de lucruri pe care le-ar putea face domnul Strange pentru a-şi dovedi talentul extraordinar de

magician, lucruri mult mai convingătoare decât nişte simple mărturii verbale. La urma urmei, îl avem printre noi pe cel mai mare magician al zilelor noastre.

— Staţi puţin, spuse cel din Nottinghamshire încruntându-se. Titlul acesta îi aparţine lui Mr Norrell, nu-i aşa?

Colquhoun Grant zâmbi.

— Colonelul Manningham şi cu mine am avut onoarea, domnule, de a lupta alături de Alteţa Sa ducele de Wellington în Spania. Vă asigur că acolo nu ştiam nimic despre Mr Norrell. Domnul Strange – aici de faţă – a fost cel în care am avut încredere acolo. Acum, dacă ar face o vrajă uimitoare, sunt sigur că îndoielile dumneavoastră s-ar risipi şi marele respect pe care îl purtaţi magiei şi magicienilor din Anglia v-ar sili să recunoaşteţi adevărul. V-aţi simţi, desigur, obligat să-i spuneţi tot ce ştiţi despre aceste scrisori false, încheie Grant, privindu-l întrebător pe gentilomul din Nottinghamshire.

— Ce să zic, spuse gentilomul din Nottinghamshire, sunteţi nişte oameni foarte ciudaţi, asta e sigur; nu-mi dau seama ce urmăriţi cu povestea asta a dumneavoastră. Vă spun sincer, tare m-aş mira ca scrisorile cu pricina să fie false; la urma urmei, din fiecare rând reiese o cunoaştere profundă şi amănunţită a magiei englezeşti!

— Dar, vedeţi dumneavoastră, spuse Grant, dacă ticălosul acesta s-a folosit chiar de vorbele domnului Strange pentru a-şi fabrica scrisorile lui mincinoase, atunci s-ar explica totul, nu-i aşa? Bun… acum, ca să vă dovedească că este într-adevăr cine pretinde, domnul Strange vă va arăta ceva nemaivăzut!

— Cum aşa? spuse cel din Nottinghamshire. Ce-o să facă?

Grant zâmbi larg şi se întoarse către Strange, cuprins parcă şi el de curiozitate.

— Chiar aşa, Strange. Ce-o să faci?

Dar cel care răspunse fu Sir Walter. Clătină din cap în direcţia unei oglinzi veneţiene ce acoperea aproape tot peretele şi care în acel moment nu reflecta decât întuneric, apoi spuse:

— Va intra în acea oglindă şi nu va mai ieşi.

36

Toate oglinzile lumii

Noiembrie 1814

Satul Hampstead se află la opt kilometri de Londra, înspre nord. Pe vremea bunicilor noştri era o adunătură complet neinteresantă de ferme şi căsuţe, însă acest loc atât de rustic aproape pe Londra atrăgea încă de pe atunci o mulţime de oameni care se bucurau de aerul curat şi de verdeaţă. Au fost amenajate un turf şi un gazon pentru jocul cu bile, pentru distracţia vizitatorilor. Au apărut şi chioşcuri unde se vindeau prăjiturele şi ceai. Cei bogaţi au început să-şi cumpere case de vacanţă în zonă şi Hampsteadul a ajuns destul de repede la statutul său de astăzi: una dintre staţiunile de odihnă favorite ale societăţii mondene de la Londra. În scurt timp s-a transformat din sătuc într-un loc de dimensiuni respectabile – aproape un orăşel.

La două ore după ce Sir Walter, colonelul Grant, colonelul Manningham şi Jonathan Strange se certaseră cu gentilomul din Nottinghamshire, o trăsură intră în Hampstead venind dinspre Londra şi coti pe o uliţă întunecoasă, mărginită de tufe bogate de soc, liliac şi măceş. Trăsura înaintă până în dreptul unei case de la capătul uliţei, unde se opri, şi din ea coborâ domnul Drawlight.

Casa fusese odinioară o fermă, dar în ultimii ani i se aduseseră multe îmbunătăţiri. Ferestrele mici, ţărăneşti – gândite mai degrabă să ţină frigul afară decât să lase lumina înăuntru – fuseseră lărgite şi îndreptate; un portic sprijinit de coloane înlocuise uşa strimtă, de ţară; grădina de legume fusese desfiinţată, iar în locul ei apăruseră o grădină cu flori şi arbuşti.

Domnul Drawlight ciocăni la uşă. Îi deschise o servitoare care îl conduse de îndată într-un salon. Probabil că mai demult această încăpere servise drept cameră de zi, însă toate însemnele stării ei originale fuseseră ascunse sub tapete scumpe franţuzeşti,

covoare persane şi cele mai moderne piese de mobilier englezeşti.

Drawlight nu aşteptase decât câteva minute, când intră o femeie. Era înaltă, bine făcută şi frumoasă. Purta o rochie din catifea stacojie şi gâtul alb îi era pus în valoare de un colier sofisticat din mărgele de jais.

Printr-o uşă deschisă aflată dincolo de coridor se zărea sufrageria, la fel de bogat decorată ca şi salonul. Pe masă se afla un tacâm rămas de la cină, care sugera că femeia luase masa singură. Se părea că-şi pusese rochia roşie şi colierul negru pentru propria plăcere.

— Ah, doamnă! strigă Drawlight, sărind în picioare. Sper că sunteţi bine?

Femeia flutură din mână a lehamite.

— Presupun că da. Pe cât de bine se poate simţi o femeie care nu are nici companie, nici ocupaţie.

— Cum! strigă Drawlight pe un ton şocat. Sunteţi singură aici?

— Am o singură tovarăşă – o mătuşă bătrână care mă bate la cap cu fleacuri bisericeşti.

— Vai, doamnă! strigă Drawlight. Nu vă pierdeţi timpul cu rugăciuni şi predici. Nu veţi găsi nici o mângâiere în ele. Mai bine concentraţi-vă asupra *răzbunării.*

— Asta voi face. Asta şi fac, spuse ea simplu, apoi se aşeză pe canapea în faţa ferestrei. Spuneţi-mi, ce mai fac domnul Strange şi Mr Norrell?

— O, sunt ocupaţi, doamnă! Ocupaţi, ocupaţi, ocupaţi! Tare mi-aş dori, de dragul lor, ca şi al dumneavoastră, să nu fie atât de ocupaţi. Chiar ieri domnul Strange a întrebat de dumneavoastră. Voia să ştie dacă sunteţi într-o stare de spirit bună. „Ah! O duce binişor, i-am spus, binişor, nimic mai mult." Domnul Strange este şocat, doamnă, sincer şocat de purtarea atât de crudă a familiei dumneavoastră.

— Chiar aşa? Mi-aş dori ca indignarea aceasta să se manifeste într-un chip mai practic, spuse ea rece. I-am plătit mai bine de o sută de guinee şi încă nu a făcut nimic. M-am săturat să aranjez totul prin intermediari, domnule Drawlight. Transmiteţi-i domnului Strange salutările mele. Spuneţi-i că sunt gata să mă întâlnesc cu el oriunde doreşte, la orice oră din zi sau din

noapte. Pentru mine ora nu are nici o importanţă, căci nu am nimic altceva de făcut.

— Vai, doamnă! Cât mi-aş dori să pot face ceea ce-mi cereţi. Cât şi-ar dori asta şi domnul Strange! Însă mă tem că e cu neputinţă.

— Îmi tot spuneţi asta, dar nu mi-aţi dat niciun motiv – sau cel puţin niciunul care să mă mulţumească. Presupun că domnul Strange se teme de ce va spune lumea dacă ne vede împreună. Însă întâlnirea poate avea loc în taină. Nu trebuie să afle nimeni.

— O, doamnă! Aţi înţeles greşit firea domnului Strange! Nimic nu l-ar bucura mai mult decât o ocazie de a le arăta tuturor cât de mult îi dispreţuieşte pe cei care vă persecută. Nu, motivul pentru care se arată atât de prevăzător are legătură numai şi numai cu dumneavoastră. Vedeţi, se teme că…

Însă femeia nu apucă să mai afle de ce anume se temea domnul Strange, pentru că în clipa aceea Drawlight se opri brusc şi privi în jur cu o expresie de intensă nedumerire pe chip.

— Pentru Dumnezeu, ce-a fost asta? întrebă el.

Parcă se deschisese undeva o uşă, sau chiar mai multe uşi. În casă părea că intrase o briză, aducând cu ea miresmele pe jumătate uitate ale copilăriei. Lumina se schimbă şi toate umbrele din odaie cădeau parcă altfel. Asta era tot; şi totuşi, aşa cum se întâmplă adesea atunci când e pe care să se înfăptuiască o vrajă, atât Drawlight, cât şi femeia aveau senzaţia clară că toate certitudinile lumii celor văzute dispăruseră dintr-odată. Senzaţia că, dacă ar fi atins orice obiect de lângă ei, acesta ar fi putut să nu se mai afle acolo.

Pe peretele din spatele canapelei unde şedea femeia se afla o oglindă mare. În ea se vedeau o a doua lună mare şi albă dincolo de o a doua fereastră înaltă şi întunecată, precum şi o a doua încăpere slab luminată. Însă Drawlight şi femeia nu apăreau în odaia din oglindă. Acolo unde ar fi trebuit să se afle reflexia lor era o zonă tulbure ce se transformă treptat într-un fel de umbră, o siluetă nedesluşită ce venea către ei. Urmărind drumul parcurs de această siluetă se vedea clar că încăperea din oglindă nu semăna deloc cu

originalul; ceea ce le făcea să pară la fel era un joc bizar de lumini şi perspectivă – întocmai ca cele pe care le vedem la teatru. Încăperea din oglindă părea de fapt a fi un coridor lung. Părul şi haina misterioasei siluete fluturau în bătaia unui vânt care nu se simţea în încăperea de dincoace de oglindă şi, cu toate că cel de dincolo înainta grăbit către sticla ce separa cele două încăperi, îi luă destul de mult timp să ajungă. În cele din urmă însă ajunse la geamul despărţitor şi, preţ de o clipă, silueta lui mare şi întunecată se profilă ameninţător în spatele oglinzii; chipul îi era mai departe ascuns de umbre.

În clipa următoare, Strange sări frumuşel din oglindă, cu un zâmbet fermecător pe chip, şi le dădu bună seara lui Drawlight şi femeii.

Aşteptă o clipă, oferindu-le parcă celor doi răgazul de a spune ceva; când văzu că nu primeşte niciun răspuns, urmă:

— Sper, doamnă, că veţi avea bunătatea să-mi iertaţi vizita la o oră atât de târzie. Ca să vă spun drept, drumul a fost puţin mai ocolit decât mă aşteptam. Am cotit greşit la un moment dat şi aproape că am ajuns în… de fapt, nu prea ştiu unde am ajuns.

Se opri iarăşi din vorbit, aşteptând parcă să-l invite cineva să ia loc. Cum cei doi se încăpăţânau să nu scoată o vorbă, se aşeză fără să-l mai poftească nimeni.

Drawlight şi femeia în roşu îl priveau cu ochii mari. El le adresă din nou un zâmbet.

— Am făcut cunoştinţă cu domnul Tantony, îi spuse el lui Drawlight. Un gentilom cât se poate de plăcut, dar nu foarte vorbăreţ. Însă prietenul lui, domnul Gatcombe, mi-a spus tot ce voiam să ştiu.

— Sunteţi domnul Strange? întrebă femeia în roşu.

— Da, doamnă.

— Ah, ce bine îmi pare. Domnul Drawlight tocmai îmi explica de ce nu vom putea să ne întâlnim niciodată.

— E adevărat, doamnă, că până acum împrejurările nu s-au arătat favorabile unei întâlniri între noi. Domnule Drawlight, vă rog, faceţi prezentările.

Drawlight murmură numele femeii în roşu:

— Doamna Buliworth.

Strange se ridică, se înclină în faţa doamnei Buliworth, apoi se aşeză la loc.

— Domnul Drawlight v-a pus, cred, la curent cu situaţia îngrozitoare în care mă aflu, spuse doamna Buliworth.

Strange clătină uşor din cap, un gest care ar fi putut însemna orice, sau ar fi putut să nu însemne nimic. Spuse:

— O relatare făcută de cineva din afară nu are niciodată aceeaşi valoare ca povestea spusă de cel sau cea care se află chiar în mijlocul evenimentelor. S-ar putea să existe anumite amănunte de o importanţă vitală pe care domnul Drawlight să le fi omis, dintr-un motiv sau altul. Faceţi-mi această plăcere, doamnă. Spuneţi-mi chiar dumneavoastră povestea.

— Toată?

— Toată.

— Prea bine. După cum ştiţi, sunt fiica unui gentilom din Northamptonshire. Tatăl meu este foarte bogat, are o casă imensă şi un venit substanţial. Însă cei din familia mea m-au încurajat mereu să cred că, date fiind frumuseţea şi talentele mele, aş putea să ajung la o poziţie socială mai înaltă.

Acum doi ani m-am căsătorit – o căsătorie exact cum sperasem. Domnul Buliworth este bogat; am ajuns să fac parte din cercurile cele mai exclusiviste. Însă nu eram fericită. Vara trecută am avut nenorocul să cunosc un bărbat plin de toate calităţile care îi lipsesc domnului Buliworth: chipeş, spiritual, amuzant. Câteva săptămâni au fost de ajuns ca să mă conving că îl preferam pe acest bărbat oricărui altuia. Doamna Buliworth ridică uşor din umeri, apoi urmă: Cu două zile înainte de Crăciun am plecat din casa soţului meu în compania acestui domn. Speram – de fapt, eram sigură – că voi divorţa de domnul Buliworth şi că mă voi căsători cu el. Însă intenţiile lui erau altele. La sfârşitul lunii ianuarie ne-am certat şi prietenul meu m-a părăsit. S-a întors la el acasă şi şi-a reluat viaţa obişnuită, însă pentru mine o întoarcere asemănătoare nu mai era posibilă. Soţul meu m-a repudiat. Prietenii nu voiau să mă mai vadă.

Am fost nevoită să apelez la mila tatei, care mi-a spus că îmi va asigura cele necesare toată viaţa, însă cu condiţia să trăiesc într-o izolare totală. Nu mai am parte de baluri, de petreceri, de prieteni. Nu mai am parte de nimic. Privi în zare o clipă, contemplând parcă tabloul desfătărilor pierdute pe veci, dar imediat îşi luă seama şi declară: Şi acum, să trecem la treabă! Se ridică, se duse la o măsuţă de scris, deschise un sertar şi scoase de acolo o hârtie pe care i-o întinse lui Strange. Aşa cum mi-aţi spus, am întocmit o listă cu toţi cei care m-au trădat, spuse ea.

— Ah, v-am spus deci să alcătuiţi o listă, da? zise Strange, luând hârtia. Cât de meticulos şi organizat sunt! Ah, dar văd că lista e destul de lungă.

— O! zise doamna Buliworth. Fiecare nume va fi considerat un comision separat; vă veţi primi plata pentru fiecare. Mi-am permis să notez în dreptul fiecărui nume pedeapsa pe care aş dori să o primească. Dar poate dumneavoastră, având cunoştinţe superioare de magie, veţi sugera nişte pedepse mai potrivite pentru duşmanii mei. Vă rog să-mi spuneţi ce părere aveţi.

— Sir James Southwell. Gută, citi Strange.

— E tatăl meu, îi explică doamna Buliworth. M-a sâcâit îngrozitor cu discursuri despre răutatea de care am dat dovada şi m-a exilat definitiv din casa în care am crescut. Din multe puncte de vedere el e de vină pentru toată nefericirea mea. Aş vrea ca inima să-mi fie şi mai împietrită, ca să pot cere pentru el o boală mai gravă. Dar nu pot. Probabil că asta e slăbiciunea femeilor, despre care se vorbeşte mereu.

— Guta este extrem de dureroasă, observă Strange. Cel puţin aşa mi s-a spus.

Doamna Buliworth făcu un gest de nerăbdare.

— Domnişoara Elizabeth Church, continuă Strange. Să rupă logodna. Cine e domnişoara Elizabeth Church?

— O verişoară a mea – o fată plicticoasă, care stă toată ziua cu acul în mână. Nimeni nu i-a acordat nici o atenţie până când m-am căsătorit eu cu domnul Buliworth. Acum însă aflu că urmează să se mărite cu un preot, iar tata i-a dăruit un cec cu care să-şi cumpere rochia de mireasă şi mobilă nouă. Le-a mai promis preotului şi lui Lizzie că se va folosi de relaţiile pe care le are ca să-i ajute să avanseze pe scara socială. Are de gând să le facă viaţa cât mai uşoară. Cei doi vor locui la York şi se vor duce la tot felul de serate, cine şi baluri şi vor avea parte de toate plăcerile vieţii care mi s-ar fi cuvenit mie. Domnule Strange, zise ea, devenind dintr-odată agitată, există, nu-i aşa, vrăji care să-l facă pe preot să n-o mai poată suferi pe Lizzy? Să se înfioare dezgustat atunci când îi aude glasul?

— Nu ştiu, spuse Strange. Nu m-am gândit niciodată la această chestiune. Presupun că există. Apoi, revenind la listă: Domnul Buliworth…

— Soţul meu, spuse ea.

— … Să fie muşcat de câini.

— Are şapte fiare mari şi negre pe care le iubeşte mai mult decât pe oricine.

— Doamna Buliworth senioara – mama soţului dumneavoastră, presupun – să se înece în albia de rufe. Să moară înecată cu dulceaţă de caise făcută chiar de ea. Să fie închisă din greşeală într-un cuptor de pâine încins. Doamnă, aţi notat aici trei morţi diferite pentru aceeaşi femeie. Iertaţi-mă, doamnă Buliworth, dar să ştiţi că nici cel mai grozav magician nu poate omorî o singură persoană de trei ori.

— Faceţi şi dumneavoastră ce puteţi, spuse doamna Buliworth cu încăpăţânare. Femeia e incredibil de îngâmfată când vine vorba de gospodăria ei. M-a plictisit de moarte povestindu-mi despre acest subiect.

— Înţeleg. Mda, aveţi, văd, un stil foarte shakespearian. Am ajuns şi la ultimul nume. Henry Lascelles. Dar pe domnul acesta îl cunosc, zise Strange, privindu-l întrebător pe Drawlight.

Doamna Buliworth spuse:

— El este cel sub protecţia căruia am părăsit casa soţului meu.

— Ah! Şi ce soartă vă doriţi pentru dumnealui?

— Să ajungă la sapă de lemn, zise ea pe un ton scăzut, dar încrâncenat. Să înnebunească. Să-i ia foc casa. Să contracteze o boală care să-l desfigureze. Să-l calce în picioare un cal! Să-l pândească un răufăcător şi să-i taie faţa cu cuţitul! Să-l bântuie noapte de noapte o arătare de groază, care să-i alunge somnul! Femeia se ridică în picioare şi începu să se plimbe agitată prin cameră. Fiecare faptă rea şi dezonorantă pe care a săvârşit-o vreodată să fie făcută publică în ziare! Toată lumea din Londra să-i întoarcă spatele! Să seducă o fată de la ţară care să se îndrăgostească nebuneşte de el şi să îl urmărească pretutindeni ani în şir. Să ajungă de râsul lumii din pricina ei, iar ea să nu-i mai dea pace în veci. Să fie acuzat de o nelegiuire din cauza unei erori făcute de cineva. Să treacă prin toată ruşinea unui proces şi să fie aruncat în închisoare. Să fie stigmatizat! Să fie bătut! Să fie biciuit! Şi să fie executat!

— Doamnă Buliworth, spuse Strange, vă rog să vă liniştiţi.

Doamna Buliworth se opri din plimbat şi din torentul verbal al nenorocirilor trimise pe capul domnului Lascelles, însă nu se putea spune în niciun caz că era liniştită. Respira agitată, tremura din tot trupul şi chipul îi era schimonosit într-o grimasă de furie.

Strange aşteptă ca femeia să-şi mai vină în fire, ca să fie sigur că înţelege spusele lui, apoi începu:

— Îmi pare foarte rău, doamnă Buliworth, dar aţi fost victima unei înşelătorii de o mare cruzime. Acest – zise el aruncându-i o privire lui Drawlight – individ v-a minţit. Nici Mr Norrell, nici eu nu am acceptat niciodată să îndeplinim comisioane pentru persoane particulare. Nu l-am angajat niciodată pe acest individ ca agent. Eu nu am auzit niciodată de dumneavoastră până în seara aceasta.

Doamna Buliworth îl privi lung câteva clipe, apoi se întoarse către Drawlight.

— E adevărat?

Nenorocitul de Drawlight îşi aţinti privirea către covor şi bălmăji un soi de discurs din care nu se înţeleseră decât vorbele „doamnă” şi „situaţie deosebită”.

Doamna Buliworth întinse mâna şi sună după servitoare.

Fata în casă care îl condusese pe Drawlight în salon apăru imediat.

— Flaverhill, spuse doamna Buliworth, scoate-l de aici pe domnul Drawlight.

Spre deosebire de majoritatea cameristelor din locuinţele distinse, care sunt angajate mai ales pentru că sunt drăguţe, Haverhill era o femeie între două vârste cu o înfăţişare ce inspira eficienţă: avea braţe puternice şi o expresie severă pe chip. De data asta însă, n-a fost nevoie să-şi folosească prea mult puterea de convingere: domnul Drawlight se arătă recunoscător că i se oferea ocazia să-şi ia tălpăşiţa. Îşi luă bastonul şi ieşi zorit din încăpere de îndată ce Haverhill deschise uşa.

Doamna Buliworth se întoarse către Strange.

— Vreţi să mă ajutaţi? Vreţi să faceţi ce v-am cerut? Dacă banii nu sunt destui…

— Ei, banii! spuse Strange cu un gest de refuz. Îmi pare rău, însă, aşa cum v-am spus, nu fac astfel de comisioane.

Femeia îl privi lung, apoi spuse mirată:

— Bine, dar chiar nu v-au impresionat deloc nenorocirile mele?

— Dimpotrivă, doamnă Buliworth, un sistem etic ce pedepseşte femeia şi consideră că bărbatul nu are nici o vină mi se pare cu adevărat detestabil, însă nu pot merge mai departe. Nu pot face rău unor oameni nevinovaţi.

— Nevinovaţi! strigă ea. Nevinovaţi! Cine e nevinovat? Nimeni!

— Doamnă Buliworth, am spus tot ce aveam de spus. Nu pot face nimic pentru dumneavoastră. Îmi pare rău.

Femeia îl privi cu acreală.

— Hmm… foarte bine. Cel puţin aveţi decenţa să nu-mi recomandaţi căinţă, fapte bune, lucru de mână şi alte aiureli pe care lumea le proslăveşte ca leacuri pentru o viaţă anostă şi o inimă zdrobită. Cu toate astea, cred că ar fi mai bine să încheiem aici întrevederea noastră. Bună seara, domnule Strange.

Strange se înclină. Pe când ieşea din încăpere aruncă o privire visătoare către oglinda de deasupra canapelei, ca şi cum ar fi preferat să plece pe calea aceea, însă Haverhill îi ţinea uşa deschisă, aşa că din politeţe trebui să iasă pe acolo.

Neavând la dispoziţie nici cal, nici trăsură, fu nevoit să parcurgă pe jos cei opt kilometri care despărţeau Hampsteadul de Piaţa Soho. Ajungând în pragul propriei locuinţe, descoperi că luminile erau aprinse în toată casa, deşi era aproape ora două dimineaţa. Nu apucase nici să-şi scoată cheia din buzunar, când uşa se dădu de perete şi în prag apăru Colquhoun Grant.

— Doamne sfinte! Ce cauţi aici? strigă Strange.

Grant nu se osteni să-i răspundă, ci intră înapoi în casă şi strigă:

— A sosit, doamnă! E teafăr.

Arabella sosi într-un suflet, gata să se împiedice, urmată imediat de Sir Walter. Apărură şi Jeremy Johns şi câţiva servitori pe coridorul ce ducea la bucătărie.

— S-a întâmplat ceva? Ceva rău? întrebă Strange, privindu-i surprins pe toţi.

— Ah, cap sec ce eşti! râse Grant, lovindu-l afectuos după ceafă. Am fost îngrijoraţi din pricina dumitale! Unde naiba ai fost?

— La Hampstead.

— La Hampstead! exclamă Sir Walter. Ah, bine că sunteţi teafăr! Aruncându-i o privire Arabellei, urmă agitat: Mă tem că am neliniştit-o pe doamna Strange fără motiv.

— O! îi spuse Strange soţiei lui. Doar nu ţi-a fost frică? N-am păţit absolut nimic. Niciodată nu păţesc nimic, ştii doar.

— Aţi văzut, doamnă? zise colonelul Grant voios. V-am spus eu! În Spania, domnul Strange se afla adesea în mare primejdie, însă nu eram niciodată îngrijoraţi din pricina lui. E prea deştept să i se întâmple ceva.

— Dar de ce stăm pe hol? întrebă Strange.

Pe drumul de întoarcere de la Hampstead se gândise numai la magie şi sosise acasă hotărât să încerce anumite vrăji. Când colo, acasă la el se afla o adunătură întreagă de oameni care vorbeau toţi în acelaşi timp. Nu e de mirare că Strange se cam bosumflă.

Îi conduse pe toţi în salon şi îl trimise pe Jeremy după vin şi după ceva de mâncare. După ce îi văzu pe toţi aşezaţi, spuse:

— Lucrurile stau exact cum credeam. Drawlight punea la cale nişte aranjamente, vârându-ne pe Norrell şi pe mine în toate soiurile de magie neagră posibile. L-am găsit împreună cu o tânără femeie extrem de agitată, care voia ca eu să-i chinui rudele cu tot felul de vrăji îngrozitoare.

— Ah, oribil! spuse colonelul Grant.

— Şi Drawlight ce-a spus? întrebă Sir Walter. Cum şi-a explicat purtarea?

— Ha! Strange scoase un mic hohot de râs lipsit de orice voioşie. N-a spus nimic. Pur şi simplu şi-a luat

tălpăşiţa – lucru pentru care mi-a părut destul de rău, de altfel; tare aş mai fi vrut să-l provoc la duel.

— Aha! zise Arabella dintr-odată. Deci acum s-a ajuns la dueluri, da?

Sir Walter şi Grant o priviră amândoi alarmaţi, dar Strange era prea absorbit de ceea ce spunea ca să observe expresia furioasă de pe chipul ei.

— Bine, presupun că oricum nu ar fi acceptat, dar mi-ar fi plăcut să-l sperii niţel. Dumnezeu ştie că o merită din plin.

— Dar nu ne-ai spus nimic despre tărâmul acesta sau calea – sau ce o fi – din spatele oglinzii, spuse colonelul Grant. Este aşa cum vi l-aţi imaginat?

Strange clătină din cap.

— Nu am cuvinte să îl descriu. Tot ce am făcut eu şi Mr Norrell e un fleac pe lângă ce am văzut acolo! Şi totuşi, avem îndrăzneala să ne numim magicieni!

Aş vrea să vă pot descrie măcar în termeni vagi grandoarea pe care am văzut-o! Dimensiunile şi complexitatea acestui tărâm! Marile coridoare de piatră care se întind la nesfârşit, în toate direcţiile! La început am încercat să-mi dau seama cât sunt de lungi şi de numeroase, dar am renunţat curând. Păreau fără sfârşit. Erau acolo şi nişte canale cu apă stătătoare, mărginite de diguri de piatră. Apa părea neagră în lumina slabă. Am văzut nişte scări ce urcau atât de sus, încât nu le vedeam capătul şi altele ce coborau către un întuneric de nepătruns. Fără veste, am trecut pe sub o arcadă şi m-am trezit pe un pod de piatră ce traversa un peisaj întunecat şi pustiu. Podul era atât de vast, încât nu-i vedeam capătul. Închipuiţi-vă cum ar arăta un pod care să unească Islingtonul de Twickenham! Sau Yorkul de Newcastle! Şi pretutindeni, pe coridoare şi pe pod deopotrivă, am văzut imaginea lui.

— Imaginea cui? întrebă Sir Walter.

— A omului pe care Norrell şi cu mine l-am ponegrit în aproape toate scrierile noastre. Omul al cărui nume Norrell nici nu suportă să-l audă. Omul care a construit coridoarele, canalele, podul, totul! John Uskglass, Regele Corb! Desigur, întreaga construcţie a căzut în ruină de-a lungul veacurilor. Nu ştiu la ce îi foloseau aceste drumuri lui John Uskglass

odinioară, dar se pare că acum nu mai are nevoie de ele. Statuile şi zidăria sunt pe jumătate distruse. Raze de lumină pătrund nu se ştie de unde. Unele coridoare sunt blocate, altele sunt inundate. Şi vă mai spun un lucru foarte curios. Am văzut o mulţime de pantofi aruncaţi pretutindeni. Probabil că aceştia au aparţinut altor călători. În orice caz, erau nişte modele foarte demodate şi într-o stare jalnică. De aici se poate deduce că aceste coridoare au fost foarte puţin circulate în ultima vreme. De altfel, tot timpul cât m-am plimbat pe acolo n-am mai văzut decât o persoană.

— Aţi mai văzut pe cineva acolo? se miră Sir Walter.

— O, da! Cred, cel puţin, că era un om. Am văzut de fapt o umbră înaintând de-a lungul unui drum alb ce traversa mlaştina cea întunecată. Însă eu mă aflam în acea clipă pe un pod, un pod mult mai înalt decât cele din lumea noastră. Pământul părea să se afle la câteva mii de metri sub mine. Când am privit în jos, am văzut pe cineva. Dacă n-aş fi fost atât de hotărât să-l găsesc pe Drawlight, cu siguranţă aş fi găsit o cale de a coborâ şi m-aş fi luat după cel sau cea de acolo; pentru un magician nimic nu poate fi mai interesant sau mai util decât să stea de vorbă cu o astfel de persoană.

— Dar oare o astfel de persoană e inofensivă? întrebă Arabella.

— Inofensivă? zise Strange cu o notă de dispreţ în glas. O, nu. Nu cred. Dar îmi place să cred că nici eu nu sunt tocmai *inofensiv.* Sper că n-am ratat o şansă unică. Sper că, atunci când mă voi întoarce acolo mâine, voi descoperi un semn care să-mi arate încotro a luat-o misterioasa siluetă.

— Să vă întoarceţi! exclamă Sir Walter. Dar sunteţi sigur…?

— Ah! îl întrerupse Arabella. Văd eu bine cum vor sta lucrurile de acum! O să baţi cărările acelea ori de câte ori Mr Norrell nu va avea nevoie de tine, în timp ce eu voi sta acasă plină de nelinişte, întrebându-mă înnebunită dacă te voi mai vedea vreodată!

Strange o privi surprins.

— Arabella? Ce s-a întâmplat?

— Ce s-a întâmplat! Eşti hotărât să te expui unor pericole îngrozitoare şi ai vrea ca eu să nu spun nimic!

Strange făcu un gest ce trăda în acelaşi timp neputinţă şi nevoia de ajutor, de parcă i-ar fi luat martori pe Sir Walter şi pe Grant la nedreptatea ce i se făcea. Spuse:

— Bine, dar când ţi-am spus că plec în Spania ai fost cât se poate de calmă, cu toate că acolo se desfăşura un război sângeros. Acum însă, situaţia e…

— Cât se poate de calmă? Crede-mă că nu! Mi-a fost groaznic de frică pentru tine – la fel ca tuturor soţiilor şi mamelor celor plecaţi în Spania. Însă am căzut amândoi de acord că aveai o datorie de îndeplinit. Şi, de altfel, în Spania aveai alături toată armata britanică, în timp ce de data asta ai de gând să te aventurezi singur acolo. De fapt, nici nu ştiu ce înseamnă „acolo"!

— Te rog să mă ierţi, dar eu ştiu exact ce înseamnă! E vorba de Drumurile Regelui. Zău aşa, Arabella, cred că e puţin cam târziu să-mi spui că nu-ţi place meseria mea!

— Ah, cât eşti de nedrept! N-am spus niciodată nimic împotriva meseriei tale. Cred că este una dintre cele mai nobile profesii din lume. Sunt peste poate de mândră de ceea ce aţi realizat tu şi Mr Norrell şi nu am spus niciodată să nu înveţi toate felurile de magie pe care le consideri utile – însă până azi te-ai mulţumit mereu cu ceea ce găseai în cărţi.

— Ei bine, de acum înainte nu va mai fi aşa. Să restrângi aria de cercetare a unui magician la cărţile dintr-o bibliotecă, ah, asta e ca şi cum i-ai spune unui explorator că eşti de acord cu planul lui de a căuta izvorul acelor… acelor râuri din Africa – nu mai ştiu cum le zice – dar cu condiţia să nu pună piciorul mai departe de Tumbridge Wells!

Arabella scoase o exclamaţie de exasperare:

— Credeam că vrei să fii magician, nu explorator!

— E acelaşi lucru. Un explorator nu poate să stea acasă, studiind hărţi făcute de alţii. La fel, un magician nu poate spori cunoştinţele de magie ale sale şi ale comunităţii dacă nu face altceva decât să citească ce au scris alţii. Pentru mine e cât se poate de limpede că,

mai devreme sau mai târziu, Norrell şi cu mine vom trebui să începem să privim şi dincolo de cărţi!

— Chiar aşa? Pentru tine e cât se poate de limpede? Ei bine, Jonathan, mă îndoiesc profund că e la fel de limpede şi pentru Mr Norrell.

În timpul acestui schimb de replici, Sir Walter şi locotenent-colonelul Grant se ţinuseră deoparte foarte stânjeniţi, o stânjeneală firească pentru doi oameni care devin fără să vrea martorii unei scene conjugale de acest fel. În plus, erau conştienţi că nici Arabella, nici Strange nu erau într-o pasă tocmai binevoitoare faţă de ei. Primiseră deja o săpuneală de la Arabella atunci când îşi recunoscuseră partea de vină, şi anume faptul că-l încurajaseră pe Strange să facă această vrajă primejdioasă. Acum Strange le arunca priviri furioase, de parcă se întreba cu ce drept veniseră ei la el acasă în puterea nopţii şi îi iritaseră nevasta care era de obicei atât de drăguţă. În clipa când în schimbul rapid de replici dintre cei doi soţi apăru o infimă pauză, colonelul Grant mormăi ceva neinteligibil despre ora târzie şi despre ospitalitatea lor de care nu voia să abuzeze şi despre faptul că le dorea tuturor o noapte bună. Însă, cum nimeni nu ascultase nimic din spusele lui, fu nevoit să rămână pe loc.

Sir Walter, însă, era o fire mai hotărâtă. Era convins că făcuse o greşeală trimiţându-l pe Strange pe drumul din oglindă şi era decis să îndrepte lucrurile, cât se putea. Ca un adevărat politician, îşi exprima părerile, netulburat de faptul că cei din jur nu voiau să le audă.

— Aţi citit toate cărţile de magie? îl întrebă el pe Strange.

— Poftim? Nu, bineînţeles că nu! Ştiţi foarte bine că nu! spuse Strange (cu gândul la cărţile din biblioteca de la Hurtfew).

— Şi coridoarele pe care le-aţi văzut în seara asta: ştiţi unde duc? întrebă Sir Walter.

— Nu, spuse Strange.

— Ştiţi ce anume e acel ţinut întunecat pe care îl traversează podul?

— Nu, dar…

— Atunci ar fi, cu siguranţă, mai bine să o ascultaţi pe doamna Strange şi să citiţi tot ce puteţi despre

aceste drumuri, înainte de a vă întoarce acolo, spuse Sir Walter.

— Dar informaţiile din cărţi sunt inexacte şi contradictorii! Până şi Norrell recunoaşte asta, iar el a citit tot ce s-a scris vreodată despre ele. De asta puteţi fi siguri!

Arabella, Strange şi Sir Walter se mai certară preţ de vreo jumătate de oră; până la urmă toţi erau supăraţi, nefericiţi şi dornici să se culce. Strange era singurul căruia descrierea acelor coridoare stranii şi tăcute, a cărărilor nesfârşite şi a ţinuturilor întinse şi întunecate nu-i dădea fiori. Arabella era sincer înspăimântată de tot ce auzise, iar Sir Walter şi colonelul Grant nu se simţeau nici ei tocmai în largul lor. Magia, care cu câteva ceasuri înainte le păruse atât de familiară, de *englezească*, devenise brusc neomenească, nepământeană, *de pe alt târâm.*

Cât despre Strange, el era convins că are de-a face cu oamenii cei mai de neînţeles şi mai exasperanţi din ţară. Nu păreau să priceapă că el reuşise un lucru cu adevărat *remarcabil.* Se putea spune chiar (îşi spunea el) că aceasta fusese cea mai mare realizare din cariera lui de până atunci. Niciun magician englez nu mai fusese pe Drumurile Regelui de la Martin Pale încoace. Iar ei, în loc să-l felicite şi să-i laude talentul – aşa cum ar fi fost firesc – nu făceau decât să-l critice, într-un stil care îi amintea prea mult de Norrell.

În dimineaţa următoare se trezi hotărât să se întoarcă pe Drumurile Regelui. Îi dădu voios bună dimineaţa Arabellei, vorbi cu ea despre subiecte neutre şi se strădui să pretindă că cearta din ajun se iscase numai din cauză că ea fusese obosită şi agitată. Însă, cu mult timp înainte de a reuşi să profite de această convenabilă înscenare (şi să o şteargă în cea mai apropiată oglindă), Arabella îi spuse cât se poate de limpede că nu-şi schimbase părerea câtuşi de puţin.

E inutil, până la urmă, să încerci să redai o ceartă dintre doi soţi. O astfel de discuţie devine întotdeauna mult mai încâlcită decât altele. În aceste certuri se ajunge inevitabil la reproşuri latente şi la supărări ce durează ani întregi – toate acestea fiind de neînţeles pentru cei din afară. Niciuna din părţi nu are dreptate

până la urmă în aceste dispute, şi, chiar dacă ar avea, ce dovedeşte asta?

Dorinţa de a trăi în pace şi armonie alături de soţ sau soţie e foarte puternică în fiecare dintre noi, iar în această privinţă Strange şi Arabella nu erau cu nimic diferiţi de restul lumii. În cele din urmă, după două zile de discuţii în contradictoriu, cei doi încheiară prin a-şi face câte o promisiune. El îi promise ei că nu se va întoarce pe Drumurile Regelui până când nu va primi încuviinţarea ei. În schimb, ea îi promise să-i dea această încuviinţare de îndată ce se va convinge că nu era niciun pericol.

37

Les Cinque Dragownes

Noiembrie 1814

Cu şapte ani în urmă, locuinţa domnului Lascelles, aflată pe strada Bruton, era considerată una dintre cele mai stilate din Londra. Avea acea perfecţiune ce nu poate fi atinsă decât de un om foarte bogat şi foarte leneş, care îşi dedică majoritatea timpului colecţionării de picturi şi de sculpturi şi îşi investeşte majoritatea energiei mentale în alegerea de mobilă şi tapete. Avea un gust desăvârşit şi ştia să combine culorile în moduri inedite şi destul de surprinzătoare. Îi plăceau în mod deosebit nuanţele de albastru, gri şi un bronz-închis, metalic. Cu toate astea, nu se ataşa niciodată de obiectele pe care le achiziţiona. Vindea tablouri la fel de frecvent cum le şi cumpăra, iar în casa lui nu domnea niciodată acea abundenţă excesivă şi dezordonată ce te face să te crezi într-o galerie de tablouri, aşa cum se întâmplă din păcate cu locuinţele unor colecţionari. În fiecare dintre încăperile lui Lascelles se găseau doar câteva tablouri şi *objets d'art,* însă printre aceste câteva se numărau unele dintre cele mai frumoase şi mai remarcabile piese din întreaga Londră.

În ultimii şapte ani însă, perfecţiunea casei domnului Lascelles se diminuase întrucâtva. Culorile erau la fel de distinse ca întotdeauna, însă rămăseseră la fel de şapte ani. Mobilierul era scump, dar ieşise din modă de tot atât timp. De şapte ani în colecţia lui Lascelles nu apăruse niciun tablou nou. De şapte ani sosiseră la Londra mai multe sculpturi antice deosebite, din Italia, Egipt şi Grecia, însă toate fuseseră cumpărate de alţi domni.

Mai mult, existau semne că proprietarul casei era ocupat cu activităţi lucrative, pe scurt, că *muncea.* Rapoarte, manuscrise, scrisori şi hârtii de la guvern zăceau împrăştiate pe scaune şi pe mese, şi în fiecare

cameră se găseau exemplare din *Prietenii magiei englezeşti.*

Adevărul era că Lascelles, deşi pretindea în continuare că dispreţuieşte profund ideea de muncă, fusese mai ocupat ca niciodată în cei şapte ani care trecuseră de la sosirea lui Mr Norrell la Londra. Deşi chiar el sugerase ca lordul Portishead să fie numit redactor al revistei *Prietenii magiei englezeşti,* maniera în care îşi îndeplinea înălţimea Sa îndatoririle îl adusese pe Lascelles în pragul disperării. Lordul Portishead respectase întru totul părerile lui Mr Norrell – aplicase imediat toate amendamentele inutile solicitate de Mr Norrell – şi, drept urmare, *Prietenii magiei englezeşti* devenise cu fiecare număr tot mai plicticoasă şi mai bombastică. În toamna anului 1810, Lascelles izbutise să se facă numit coredactor. *Prietenii magiei englezeşti* era una dintre cele mai bine vândute reviste din întregul regat; era deci mult de muncă la ea. În plus, Lascelles scria articole despre magia modernă şi la alte ziare şi reviste; era consilier al guvernului pe probleme de strategie magică; îl vizita pe Mr Norrell aproape în fiecare zi, iar în timpul liber studia istoria şi teoria magiei.

În a treia zi după ce Strange o vizitase pe doamna Buliworth, Lascelles muncea din greu la el în bibliotecă, scriind ceva pentru numărul următor din *Prietenii magiei englezeşti.* Deşi trecuse de prânz, nu apucase încă să se bărbierească şi să se îmbrace; cu halatul pe el, era înconjurat de o mulţime dezordonată de cărţi, hârtii, farfurii rămase de la micul dejun şi ceşti de cafea.

Îşi dădu la un moment dat seama că are nevoie de o anumită scrisoare, aşa că plecă să o caute. Intrând în salon, văzu cu surprindere că acolo se afla cineva.

— Ah, zise el. Tu erai.

Nefericitul care zăcea într-un fotoliu de lângă foc ridică privirea. Spuse:

— Servitorul tău tocmai plecase să te anunţe că am sosit.

— A! zise Lascelles şi se opri, neştiind parcă ce să mai spună. Se aşeză pe fotoliul din faţa celuilalt, îşi

sprijini bărbia de mână şi îl privi gânditor pe Drawlight.

Chipul acestuia era palid şi avea ochii înfundaţi în orbite. Haina îi era prăfuită, ghetele lustruite de mântuială, până şi rufăria de pe el avea un aspect ofilit.

— Găsesc că e foarte urât din partea ta, spuse Lascelles în cele din urmă, să iei bani de la cineva pentru a aranja ca eu să ajung ruinat, olog şi nebun. Şi încă de la Maria Buliworth! Chiar nu înţeleg de ce s-a înfuriat în aşa hal! La urma urmei, a fost hotărârea ei la fel de mult ca şi a mea. N-am obligat-o eu să se mărite cu Buliworth. Eu n-am făcut decât să-i ofer o şansă de evadare atunci când nu mai putea să-l vadă în ochi. E adevărat că voia ca Strange să mă îmbolnăvească de lepră?

— Eh, tot ce se poate, oftă Drawlight. Chiar nu ştiu. Dar n-a existat nici o clipă pericolul ca tu să păţeşti ceva, să ştii. Uită-te la tine: eşti la fel de bogat, de sănătos şi de mulţumit ca întotdeauna, pe când eu sunt cel mai nenorocit om din toată Londra. N-am mai dormit de trei zile. Azi-dimineaţă mâinile îmi tremurau atât de tare, încât cu greu am reuşit să-mi leg cravata. Nu-şi dă nimeni seama cât de groaznic mă simt ştiind că trebuie să apar în lume arătând ca o sperietoare de ciori. Pe de altă parte însă, nimeni nu mă primeşte – aşa că ce mai contează? Mi s-au închis în nas uşile tuturor caselor din Londra. Numai la tine am fost lăsat să intru. Căzu o clipă pe gânduri, apoi adăugă: N-ar fi trebuit să-ţi spun asta.

Lascelles ridică din umeri.

— Ceea ce nu înţeleg, zise el, este cum te-ai putut gândi că această uneltire complet absurdă are să-ţi reuşească.

— Ba nu era deloc absurdă! Din contră, am avut mare grijă atunci când mi-am ales… clie*nţii. Mar*ia Buliworth trăieşte complet retrasă. Gatcombe şi Tantony sunt fabricanţi de bere! Din Nottinghamshire! Cine ar fi crezut că se vor întâlni vreodată cu Strange?

— Bine, dar domnişoara Gray? Arabella Strange a întâlnit-o acasă la lady Westby, în Piaţa Bedford.

Drawlight oftă.

— Domnişoara Gray avea optsprezece ani şi locuia cu tutorii ei, în Whitby. Conform testamentului lăsat de tatăl ei, fata era nevoită să respecte voinţa tutorilor în tot ce făcea până la vârsta de treizeci şi şase de ani. Cei doi detestau Londra şi nu voiau cu niciun chip să plece din Whitby. Din nefericire, au răcit amândoi şi au murit pe neaşteptate acum două luni, iar nefericita fată a plecat imediat către capitală. Drawlight se opri o clipă şi îşi linse buzele agitat. E supărat rău Norrell?

— Mai rău decât mi-aş fi imaginat că se poate, zise Lascelles cu blândeţe.

Drawlight se ghemui şi mai tare în fotoliu.

— Şi ce au de gând să facă?

— Nu ştiu. De când mica ta aventură a ieşit la iveală, m-am gândit că ar fi mai înţelept să mă ţin departe de Piaţa Hanover pentru o vreme. Amiralul Summerhayes mi-a spus că Strange ar fi vrut să te provoace la duel… (Drawlight scoase un mic ţipăt de spaimă)… dar Arabella nu e de acord cu duelurile, aşa că a renunţat.

— Norrell nu are niciun drept să se supere pe mine! declară Drawlight brusc. Îmi datorează totul! O fi el un magician grozav, dar, dacă nu l-aş fi dus eu peste tot şi nu l-aş fi prezentat lumii, nimeni n-ar fi auzit de el. Nu s-ar fi putut descurca fără mine atunci şi nu poate nici acum.

— Crezi?

Ochii negri ai lui Drawlight se măriră mai mult ca niciodată şi îşi vârâ un deget în gură, probabil ca să se mai liniştească rozându-şi o unghie, dar, dându-şi seama că nu-şi dăduse jos mănuşile, se grăbi să scoată degetul din gură. Am să revin diseară, spuse el. Vei fi acasă?

— A, probabil că da! I-am spus lui lady Blessington că s-ar putea să mă duc la expoziţia pe care o organizează, dar mă îndoiesc că o voi face. Avem teribil de mult de lucru la *Prieteni.* Norrell ne chinuie întruna cu instrucţiuni contradictorii.

— Ah, câtă treabă! Bietul de tine! Stilul acesta de viaţă nu ţi se potriveşte deloc! Ce mai zbir e şi bătrânul!

După ce plecă Drawlight, Lascelles sună după servitor.

— Voi pleca de acasă cam într-un ceas, Emerson. Spune-i lui Wallis să-mi pregătească hainele… Ah, şi fii atent, Emerson! Domnul Drawlight şi-a exprimat intenţia de a se întoarce aici către seară. Când vine, să nu cumva să-l laşi să intre.

În timp ce avea loc această conversaţie, Mr Norrell, domnul Strange şi John Childermass se aflau în biblioteca locuinţei din Piaţa Hanover şi discutau despre trădarea lui Drawlight. Mr Norrell privea tăcut focul în timp ce Childermass îi spunea lui Strange că mai descoperise încă o persoană păcălită de Drawlight, un gentilom în vârstă din Twickenham, pe nume Palgrave, care îi dăduse două sute de guinee lui Drawlight, sperând în schimb că viaţa îi va fi prelungită cu optzeci de ani şi că-şi va recăpăta tinereţea.

— Nu ştiu, spuse Childermass, dacă vom afla vreodată cu certitudine câte persoane i-au dat bani lui Drawlight crezând că vă plătesc de fapt pe dumneavoastră ca să faceţi magie neagră pentru ei. Atât domnului Tantony, cât şi domnişoarei Gray li s-a promis că vor ajunge să deţină la un moment dat un loc într-o ierarhie a magicienilor; Drawlight le-a spus că va exista în curând o astfel de ierarhie, dar eu, unul, nu înţeleg foarte bine despre ce e vorba.

Strange oftă.

— Nu ştiu, zău, cum o să reuşim să convingem lumea că n-am avut niciun amestec. Trebuie să facem ceva, dar mărturisesc că nu am nici o idee.

Mr Norrell spuse pe neaşteptate:

— M-am gândit foarte mult la această chestiune în ultimele două zile – ba chiar se poate spune că nu m-am gândit aproape la nimic altceva – şi am ajuns la concluzia că trebuie să reinstaurăm Curtea Cinque Dragownes![101]

Urmă o clipă de tăcere, apoi Strange spuse:

— Mă scuzaţi, domnule. Aţi spus Cinque Dragownes?

Mr Norrell încuviinţă.

— E cât se poate de limpede că acest nelegiuit trebuie judecat de Les Cinque Dragownes. Se face vinovat de Falsă magie şi de Porniri rele. Din fericire, vechea lege medievală nu a fost anulată.

— Vechea lege medievală, spuse Childermass cu un chicotit, cerea ca judecata la Curtea Cinque Dragownes să fie făcută de doisprezece magicieni. Nu există doisprezece magicieni în Anglia. Ştiţi asta foarte bine. Există doar doi.

— Am putea să mai găsim, spuse Mr Norrell.

Strange şi Childermass îl priviră uluiţi.

Mr Norrell avu bunul-simţ de a se arăta uşor jenat, având în vedere că tocmai susţinuse opusul unei păreri pe care o promova de ani de zile, însă continuă totuşi:

— Îi avem pe lordul Portishead şi pe omul acela oacheş şi mărunţel din York, care n-a vrut să semneze înţelegerea. Sunt deja încă doi, şi îndrăznesc să cred, zise el privindu-l pe Childermass, că poţi să mai găseşti câţiva dacă te străduieşti.

Childermass deschise gura, probabil ca să amintească despre toţi magicienii pe care îi găsise deja pentru Mr Norrell – magicieni care nu mai aveau acum această calitate pentru că Mr Norrell le luase cărţile, îi făcuse să renunţe la profesie, îi convinsese să semneze acorduri păguboase sau folosise alte metode pentru a-i distruge.

— Iertaţi-mă, Mr Norrell, îl întrerupse Strange, dar, când am spus că trebuie să facem ceva, mă gândeam la publicarea unui anunţ în ziar sau la ceva de felul acesta. Mă îndoiesc profund că lordul Liverpool şi miniştrii ne vor permite ca, pentru a pedepsi un singur om, să readucem la viaţă o ramură a dreptului britanic ce nu s-a mai folosit de peste două sute de ani. Şi, chiar dacă s-ar arăta mărinimoşi şi ne-ar da voie să facem acest lucru, cred că trebuie să presupunem că cei doisprezece magicieni trebuie să fie doisprezece magicieni *practicanţi.* Lordul Portishead şi John Segundus sunt amândoi magicieni teoreticieni. În plus, Drawlight va fi probabil urmărit în justiţie cât de curând pentru fraudă, fals, furt şi cine ştie mai ce. Nu văd de ce ar fi mai bună Curtea Cinque Dragownes decât tribunalele obişnuite.

— Justiţia tribunalelor obişnuite este complet imprevizibilă! Sunt sigur că judecătorul nu va şti nimic despre magie. Nu va înţelege cât de grave sunt nelegiuirile săvârşite de acest om. Mă refer la delictele lui împotriva magiei englezeşti, la delictele lui împotriva *mea.* Curtea Cinque Dragownes era renumită pentru severitatea sa. Iar eu cred că singura soluţie este ca omul să fie spânzurat.

— Spânzurat!

— O, da. Sunt foarte hotărât să-l văd atârnând în ştreang! Credeam că despre asta vorbeam, zise Mr Norrell, clipind repede din ochii lui mici.

— Mr Norrell, spuse Strange, şi eu sunt la fel de supărat pe el ca şi dumneavoastră. Este un om fără principii. Este necinstit. Reprezintă tot ce urăsc mai mult pe lume. Însă refuz să fiu cauza morţii unui om. Am fost în peninsulă, domnule. Am văzut destui oameni murind.

— Bine, dar acum două zile voiaţi să-l provocaţi la duel!

Strange îi aruncă o privire furioasă:

— Asta e cu totul altceva!

— În orice caz, continuă Mr Norrell, cred că Drawlight nu e cu mult mai vinovat decât dumneavoastră!

— Decât mine? strigă Strange, surprins. De ce? Ce am făcut eu?

— Ah, ştiţi foarte bine la ce mă refer! Ce v-a venit să vă duceţi pe Drumurile Regelui? Singur şi complet nepregătit! Doar nu vă închipuiaţi că voi fi de acord cu această aventură nebunească! Faptele dumneavoastră din acea seară vor dăuna la fel de mult reputaţiei magiei ca şi ceea ce a făcut acest om. Ba poate chiar mai mult! Nimeni nu avea o părere prea bună despre Christopher Drawlight, aşa că nimeni nu va fi surprins că s-a dovedit a fi un ticălos. Însă dumneavoastră sunteţi cunoscut peste tot ca elevul meu! Sunteţi al doilea magician al ţării! Lumea va crede că am fost de acord cu ceea ce aţi făcut. Va crede că toate astea fac parte din planul meu de a restaura magia englezească!

Strange îl privi lung pe mentorul său.

— Să ferească Dumnezeu, Mr Norrell, să vă simţiţi compromis din cauza vreunei fapte de-ale mele. Vă asigur că e ultimul lucru pe care mi-l doresc. Însă situaţia se poate remedia foarte uşor. Dacă ne despărţim, domnule, atunci fiecare dintre noi va putea acţiona independent, aşa cum doreşte. Lumea ne va judeca separat, fără să mai creadă că acţionăm împreună.

Mr Norrell păru extrem de şocat la auzirea acestor vorbe. Îi aruncă o privire fugară lui Strange, apoi se uită în altă parte şi murmură pe un ton scăzut că nu vrusese să spună *asta.* Spera că domnul Strange ştia că nu la *asta* se referise. Îşi drese glasul, apoi urmă:

— Sper că domnul Strange va trece cu vederea momentul meu de iritare. Sper că domnului Strange îi pasă destul de mult de magia din Anglia ca să mă ierte pentru agitaţia de care am dat dovadă. Ştie bine cât e de important ca el şi cu mine să comunicăm şi să acţionăm împreună spre binele magiei englezeşti. E mult prea curând pentru ca magia englezească să fie lovită de năpasta unor neînţelegeri. Dacă domnul Strange şi cu mine începem să ne contrazicem asupra unor probleme importante legate de strategia ce trebuie aplicată în acest domeniu, atunci mă tem că magia englezească nu va supravieţui.

Tăcere.

Strange se ridică de pe fotoliu şi îi făcu lui Mr Norrell o plecăciune rigidă, formală.

Urmară câteva clipe extrem de stânjenitoare. Mr Norrell părea că ar fi vrut să spună ceva, dar nu ştia ce.

Din întâmplare, noua carte a lordului Portishead, *Eseu despre extraordinara renaştere a magiei englezeşti &c.,* tocmai sosise de la tipografie şi se afla în apropiere, pe o măsuţă. Mr Norrell o luă de acolo şi începu:

— Ce lucrare excelentă! Şi cât de devotat cauzei noastre e lordul Portishead! După o asemenea criză poţi avea tendinţa de a nu mai avea încredere în nimeni – şi totuşi simt că vom putea conta mereu pe lordul Portishead!

Îi întinse cartea lui Strange.

Strange începu să o răsfoiască gânditor.

— Într-adevăr, ne-a respectat întocmai indicaţiile. Are două capitole lungi în care îl denigrează pe Regele Corb şi nu pomeneşte aproape nimic despre spiriduşi. Din câte ţin minte, manuscrisul iniţial conţinea o descriere consistentă a magiei Regelui Corb.

— Da, într-adevăr, spuse Mr Norrell. Până să faceţi acele corecturi, cartea nu era bună de nimic. Ba mai rău – era primejdioasă! Însă lungile ceasuri pe care le-aţi petrecut împreună cu el, îndrumându-l, au dat roade! Mă bucur nespus.

Când Lucas aduse ceaiul, cei doi magicieni se liniştiseră şi se comportau normal (deşi Strange era puţin cam tăcut, poate). Neînţelegerea părea să fi trecut cu bine.

Chiar înainte de plecare, Strange îl rugă pe Mr Norrell să-i împrumute cartea lordului Portishead.

— Sigur că da! strigă Mr Norrell. Vă rog chiar să o luaţi de tot! Eu mai am câteva exemplare.

În ciuda opoziţiei fervente arătate de Strange şi de Childermass, Mr Norrell nu fu în stare să renunţe la planul său de a reinstaura Curtea Cinque Dragownes. Cu cât se gândea mai mult la asta, cu atât i se părea mai clar că nu-şi va mai afla liniştea până când nu avea să existe în Anglia un tribunal competent care să judece cazurile legate de magie. Simţea că nici o pedeapsă dată de alt tribunal nu ar fi fost suficientă pentru Drawlight. Prin urmare, în seara aceleiaşi zile îl trimise pe Childermass acasă la lordul Liverpool, ca să-l roage să-i acorde lui Mr Norrell câteva minute. Lordul Liverpool trimise la rându-i un mesaj, anunţându-l pe Mr Norrell că va fi aşteptat în ziua următoare.

La ora stabilită, Mr Norrell sosi la prim-ministru şi îi vorbi despre planul lui. Când termină de vorbit, lordul Liverpool se încruntă.

— Bine, dar dreptul magic nu se mai foloseşte în Anglia, spuse înălţimea Sa. Nu avem avocaţi care ar putea să pledeze într-un astfel de tribunal. Cine s-ar ocupa de cazuri? Cine ar fi judecătorii?

— Ah! exclamă Mr Norrell, scoţând un teanc gros de hârtii. Mă bucur că înălţimea Voastră pune nişte întrebări atât de pertinente. Am schiţat un document în

care este prezentat modul de funcţionare a Curţii Cinque Dragownes. Din păcate, sunt multe lucruri pe care nu le cunoaştem, însă am sugerat nişte modalităţi de a recupera ceea ce s-a pierdut. Am luat drept model tribunalele ecleziastice Doctors Commons[102]. După cum veţi vedea, avem foarte mult de lucru.

Lordul Liverpool aruncă o privire pe hârtii.

— Chiar mult prea mult de lucru, Mr Norrell, zise el pe şleau.

— O, dar este absolut necesar să facem asta, vă asigur! Absolut necesar! Cum altfel vom putea reglementa domeniul magiei? Cum altfel să ne apărăm de magicieni rău intenţionaţi şi de cei care îi slujesc?

— Ce magicieni rău intenţionaţi? În afară de domnul Strange şi de dumneavoastră nu mai e nimeni.

— Mda, asta e adevărat, însă…

— Vă simţiţi rău intenţionat, Mr Norrell? Există vreun motiv urgent ca guvernul britanic să pună bazele unei ramuri juridice separate pentru a vă controla tendinţele vicioase?

— Nu, eu…

— Sau poate că aţi observat că domnul Strange a dezvoltat o puternică înclinaţie spre crimă, mutilare şi hoţie?

— Nu, dar…

— Atunci nu mai rămâne decât acest domn Drawlight – care, din câte îmi dau eu seama, nici măcar nu e magician.

— E adevărat, însă nelegiuirile de care se face vinovat ţin de domeniul magiei. Conform sistemului legal britanic, ar trebui judecat de Curtea Cinque Dragownes – acolo trebuie să ajungă. Iată o listă a delictelor pe care le-a săvârşit, zise Mr Norrell, dându-i încă o hârtie prim-ministrului. Vedeţi?

Falsă magie, Porniri rele şi Pedagogie răuvoitoare. Niciun tribunal obişnuit nu are competenţa de a judeca aceste nelegiuiri.

— Fără îndoială. Însă, după cum v-am spus deja, nu are cine să judece acest caz.

— Dacă sunteţi bun să aruncaţi o privire la pagina patruzeci şi doi a notiţelor mele, veţi vedea că propun să se folosească judecători, procurori şi avocaţi din

Doctors Commons. Aş putea să le explic eu principiile dreptului taumaturgic – n-ar dura mai mult de o săptămână. În plus, aş putea să îl trimit pe servitorul meu, John Childermass, să-i ajute pe toată durata procesului. Omul acesta ştie foarte multe lucruri şi ar putea lesne să le atragă atenţia atunci când greşesc.

— Cum! Judecătorul şi avocaţii să fie instruiţi de reclamant şi de servitorul lui! Aşa ceva nu se poate! Justiţia însăşi se înfioară la auzul unei asemenea propuneri!

Mr Norrell clipi.

— Şi atunci ce garanţie am eu că nu vor apărea alţi magicieni care să îmi conteste autoritatea şi să mă contrazică?

— Mr Norrell, nu este datoria curţii de judecată – a oricărei curţi de judecată – să înalţe părerile unui om deasupra celor ale altora! Nici în magie, nici în vreun alt domeniu al vieţii. Dacă alţi magicieni au păreri diferite de ale dumneavoastră, atunci trebuie să vă confruntaţi direct cu ei. Trebuie să vă dovediţi singur superioritatea părerilor, aşa cum fac şi eu în politică. Trebuie să aduceţi argumente, să publicaţi şi să vă practicaţi magia; şi trebuie să învăţaţi să trăiţi aşa cum trăiesc şi eu – supus criticilor, opoziţiei şi cenzurii constante. Acesta, domnule, este stilul englezesc.

— Dar…

— Îmi pare rău, Mr Norrell. Nu vreau să mai aud nimic. Această discuţie s-a încheiat. Guvernul Marii Britanii vă este recunoscător. Aţi adus servicii nepreţuite ţării dumneavoastră. Toată lumea ştie cât de mult vă respectăm, dar ceea ce ne cereţi este absolut imposibil.

Înşelătoria lui Drawlight ajunse în curând la urechile tuturor şi, aşa cum prevăzuse Strange, o parte din vină le-a fost atribuită celor doi magicieni. La urma urmei, Drawlight fusese tovarăşul apropiat al unuia din ei. Întâmplarea a constituit un subiect excelent pentru caricaturişti; s-au publicat câteva desene destul de surprinzătoare. Într-una dintre caricaturi, realizată de George Cruikshank, Mr Norrell era reprezentat în faţa unui grup de admiratori cărora le ţinea un discurs despre nobleţea magiei englezeşti, în timp ce în planul

al doilea Strange îi dicta un soi de meniu unui servitor, care nota totul cu creta pe o tablă: „Pentru uciderea cu ajutorul magiei a unei cunoştinţe vagi – douăzeci de guinee. Pentru uciderea unui prieten apropiat – patruzeci de guinee. Pentru uciderea unei rude – o sută de guinee. Pentru uciderea soţului sau a soţiei – patru sute de guinee.” Într-o altă caricatură, realizată de Rowlandson, o doamnă elegantă se plimba pe stradă ducând în lesă un căţeluş flocos şi se întâlnea cu o cunoştinţă care exclama: „O, doamnă Foulkes, ce căţel drăguţ!” „Da, răspundea doamna Foulkes, e domnul Foulkes. Le-am dat cincizeci de guinee domnului Strange şi lui Mr Norrell ca să-l facă pe soţul meu să mă asculte întru totul; acesta e rezultatul.”

Fără îndoială că articolele răutăcioase şi caricaturile publicate în ziare au dăunat mult cauzei magiei englezeşti. Devenise dintr-odată posibil ca magia să fie privită într-o cu totul altă lumină – nu mai era Cea Dintâi Linie de Apărare Naţională, ci unealta Răutăţii şi a Invidiei.

Dar oamenii pe care îi înşelase Drawlight? Ei ce părere aveau? Ei bine, nu există nici o îndoială că domnul Palgrave – domnul cel bătrân, bolnav şi nesuferit care sperase să trăiască veşnic – a avut de gând să-l dea în judecată pe Drawlight pentru fraudă, însă a fost împiedicat de faptul că a murit pe neaşteptate chiar a doua zi. Copiii şi moştenitorii lui (care îl urau cu toţii) au fost mai degrabă mulţumiţi să descopere că bătrânul îşi trăise ultimele zile chinuit de frustrare, nefericire şi dezamăgire. Drawlight n-a avut a se teme nici din partea domnişoarei Gray sau a doamnei Buliworth. Prietenii şi rudele domnişoarei Gray nu i-au permis să se amestece într-un proces înjositor, iar doamna Buliworth se ştia ea însăşi vinovată din cauza instrucţiunilor atât de îngrozitoare pe care i le dăduse lui Drawlight; aşa că n-a putut să se răzbune pe el în niciun fel. Mai rămâneau Gatcombe şi Tantony, berarii din Nottinghamshire. Ca un om de afaceri mânat de simţ practic ce se găsea, grija principală a domnului Gatcombe a fost să-şi recupereze banii, scop pentru care şi-a trimis vechilii la Londra. Din păcate, Drawlight n-a putut să respecte

această măruntă dorinţă a domnului Gatcombe, întrucât banii cu pricina fuseseră de mult cheltuiţi.

De aici s-a tras de fapt prăbuşirea lui Drawlight; abia scăpase de spânzurătoare când adevărata lui Nemesis s-a ivit pe cerul deja înnorat al existenţei lui, rotindu-se prin văzduh cu aripile ei negre, gata să-l distrugă. Drawlight nu fusese niciodată bogat, ba dimpotrivă. Trăia mai ales din datorii şi din împrumuturile de la prieteni. Uneori câştiga şi el la casele de pariuri, dar cel mai adesea rolul lui aici era să-i îndemne la joc pe tinerii nătăfleţi, iar când aceştia pierdeau (invariabil), îi lua de braţ şi, vorbindu-le întruna la ureche, îi ducea la cutare sau cutare cămătar cunoscut de el.

— N-aş putea să vă recomand să mergeţi la niciun alt cămătar, le spunea el cu solicitudine. Cu toţii cer nişte dobânzi monstruoase – însă domnul Buzzard e altfel. E un bătrânel foarte cumsecade şi nu suportă să vadă că oamenii se lipsesc de plăcerile vieţii atunci când ştie că el îi poate ajuta. Zău aşa, cred că pentru el împrumutul unor mici sume de bani este mai degrabă o faptă de milostenie decât o afacere! Ei bine, pentru acest rol mic, dar important, de a-i împinge pe tineri către datorii, viciu şi ruină, Drawlight primea anumite sume de la cămătari – în general, patru la sută din dobânda pe primul an în cazul unui băiat din popor, şase la sută pentru fiul unui viconte sau baronet şi zece la sută pentru fiul unui conte sau duce.

Vestea despre căderea lui în dizgraţie începu să se răspândească. Croitori, pălărieri şi mănuşari cărora le era dator se neliniştiră şi începură să vocifereze, cerându-şi plata. Datorii despre care fusese convins că se mai puteau amâna patru sau cinci ani deveniră brusc de actualitate. Bărbaţi cu chipuri dure şi cu bâte în mâini veniră să-i bată la uşă. Mai multe persoane îl sfătuiră să plece imediat în străinătate, însă lui Drawlight nu-i venea să creadă că prietenii lui l-au abandonat cu desăvârşire. Spera că Mr Norrell va reveni la sentimente mai bune; credea că Lascelles, dragul lui Lascelles, îl va ajuta. Le trimise celor doi scrisori afabile şi respectuoase, rugându-i să îi împrumute urgent patru sute de guinee. Însă Mr

Norrell nu-i răspunse deloc, iar Lascelles îi scrise doar că el nu dădea bani cu împrumut nimănui, din principiu. Drawlight a fost arestat pentru datorii marţi dimineaţă şi până vineri era deja prizonier în închisoarea Bench.

***

Într-o seară de la sfârşitul lunii noiembrie, cam la o săptămână după aceste evenimente, Strange şi Arabella se aflau în salonul din locuinţa lor. Arabella compunea o scrisoare, iar Strange se trăgea absent de păr şi se uita fix drept înainte. Brusc, se ridică şi ieşi din încăpere.

Reapăru peste un ceas, aducând cu el o duzină de foi scrise.

Arabella ridică privirea.

— Credeam că ai terminat articolul pentru *Prietenii magiei englezeşti,* spuse ea.

— Acesta nu e articolul pentru *Prietenii magiei englezeşti.* E o recenzie la cartea lui Portishead.

Arabella se încruntă.

— Dar nu poţi să recenzezi o carte la scrierea căreia ai contribuit şi tu.

— Ba cred că pot. În anumite împrejurări.

— A, da? Şi care sunt aceste împrejurări?

— De pildă, dacă declar că e o carte abominabilă, o înşelătorie crasă servită publicului britanic.

Arabella făcu ochii mari.

— Jonathan! zise ea în cele din urmă.

— Ce? *Chiar e* o carte abominabilă.

Îi întinse teancul de hârtii şi ea începu să le citească. Ceasul de pe poliţa căminului bătu de nouă şi Jeremy aduse ceaiul. După ce termină de citit, Arabella oftă.

— Ce ai de gând să faci?

— Nu ştiu. Cred că o voi publica.

— Bine, dar cum rămâne cu bietul lord Portishead? Dacă ceea ce a scris în carte e greşit, atunci sigur că cineva trebuie să facă public acest lucru. Dar ştii foarte bine că a scris totul numai la îndemnul tău. Se va simţi folosit în chipul cel mai josnic.

— Da, aşa el Ah, e o situaţie cât se poate de neplăcută, spuse Strange indiferent. Apoi, după ce luă o gură de ceai şi muşcă din felia de pâine prăjită: Dar

problema e alta. Oare ar trebui ca, din cauza stimei pe care i-o port lui Portishead, să renunţ la a-mi exprima punctul de vedere? Cred că nu. Ce zici?

— Dar trebuie neapărat să fii tu cel care face asta? zise Arabella întristată. Bietul om, va resimţi cu atât mai mult o critică venită din partea ta.

Strange se încruntă.

— Bineînţeles că eu trebuie să fac asta; ce altă opţiune avem? Haide, linişteşte-te. Îţi promit că îi voi cere scuze în chipul cel mai politicos de îndată ce se va ivi ocazia.

Arabella trebui deci să se mulţumească cu această promisiune.

Între timp, Strange se gândea unde anume să-şi trimită recenzia. În cele din urmă îl alese pe domnul Jeffrey, redactorul ziarului *The Edinburgh Review* din Scoţia. După cum îşi amintesc poate cititorii, *The Edinburgh Review* era o publicaţie radicală ce susţinea reforma politică, emanciparea catolicilor şi a evreilor şi tot soiul de alte lucruri cu care Mr Norrell nu era de acord. Prin urmare, de câţiva ani buni, domnul Jeffrey văzuse că în toate celelalte ziare apăreau recenzii şi articole despre renaşterea magiei englezeşti, iar bietul de el nu primea nimic. Iată de ce a fost, fireşte, încântat la primirea recenziei lui Strange. Nu l-a deranjat deloc conţinutul ei surprinzător şi revoluţionar, căci lui tocmai astfel de lucruri îi plăceau. Îi trimise imediat o scrisoare lui Strange, asigurându-l că va publica recenzia cât mai curând posibil, iar peste vreo două zile îi trimise în dar o *haggis* (un fel de budincă scoţiană).

38

Din *The Edinburgh Review*

Ianuarie 1815

Art. XIII. *Eseu despre extraordinara renaştere a magiei englezeşti &c.* De JOHN WATERBURY, lord PORTISHEAD, cu o relatare despre magia folosită în timpul Războiului Peninsular de JONATHAN STRANGE, Magician Permanent al Alteţei Sale, ducele de WELLINGTON. Londra, 1814. John Murray.

În calitatea sa de consilier şi confident al lui Mr Norrell şi de prieten al domnului STRANGE, lordul PORTISHEAD este fără îndoială omul potrivit pentru a scrie o istorie a evenimentelor magice recente, căci a fost puternic implicat în multe dintre ele. Toate realizările lui Mr Norrell şi ale domnului STRANGE au fost discutate pe larg în ziare şi reviste, dar cititorii lordului PORTISHEAD vor înţelege mult mai bine lucrurile văzând întreaga poveste prezentată în acelaşi volum.

Admiratorii mai entuziaşti ai lui Mr Norrell ar vrea să credem că la sosirea lui la Londra, în primăvara anului 1807, acesta era deja cel mai mare magician al Angliei şi primul fenomen al epocii noastre, însă din relatarea lui PORTISHEAD reiese limpede că atât NORRELL, cât şi STRANGE au pornit de la un nivel destul de modest de talent şi încredere în propriile forţe. PORTISHEAD nu uită să pomenească eşecurile celor doi, pe lângă numeroasele lor succese. În capitolul 5 este prezentată povestea tragicomică a conflictului celor doi cu GARDA CĂLARE, conflict început în 1810, atunci când unul dintre generali a avut ideea originală de a înlocui caii folosiţi de cavalerie cu inorogi. Astfel, spera el, soldaţii vor avea posibilitatea de a-i străpunge pe francezi în inimă. Din nefericire, acest plan excelent nu a fost niciodată pus în aplicare deoarece, departe de a reuşi să găsească destui inorogi

pentru întreaga cavalerie, Mr Norrell şi domnul STRANGE nu au descoperit nici măcar unul singur.

De o valoare mai îndoielnică este a doua parte a cărţii înălţimii Sale, în care lasă la o parte relatările şi descrierile şi începe să emită reguli pentru delimitarea magiei englezeşti respectabile – cu alte cuvinte, pentru a stabili nişte graniţe între magia albă şi magia neagră. Ideea în sine nu are nimic nou. Cititorul nu trebuie decât să arunce o privire asupra articolelor despre magie publicate în ultima vreme şi va observa de îndată o curioasă uniformitate a părerilor exprimate. În toate sunt menţionate aceleaşi fapte istorice şi sunt folosite aceleaşi argumente în sprijinul concluziilor formulate.

Poate că a sosit momentul să ne întrebăm de ce se întâmplă aşa. În toate celelalte ramuri ale cunoaşterii umane, înţelegerea devine mai adâncă datorită unor dezbateri şi conflicte de opinii susţinute în limitele rezonabilului. Şi atunci de ce, când vine vorba de magie, nu auzim decât aceleaşi argumente obosite? Începi să te întrebi de ce se mai ostenesc oamenii să argumenteze, având în vedere că toţi cred în aceleaşi lucruri. Această monotonie aridă a devenit din ce în ce mai evidentă în relatările recente despre ISTORIA MAGIEI ENGLEZEŞTI, relatări ce devin din ce în ce mai excentrice cu fiecare publicare.

Acum opt ani, acest autor a publicat o *Istorie a Regelui Corb scrisă pentru copii,* una dintre cele mai reuşite lucrări ale genului. Cititorul îşi poate forma o vie imagine mentală a stranietăţii şi frumuseţii magiei lui JOHN USKGLASS. Şi atunci de ce pretinde el acum că adevărata magie englezească a început în secolul al XVI-lea cu MARTIN PALE? În capitolul 6 din *Eseu despre extraordinara renaştere a magiei englezeşti &c.,* autorul susţine că PALE şi-a propus în mod deliberat să purifice magia englezească, eliminând din ea toate elementele întunecate. Totuşi, nu încearcă să ofere dovezi întru susţinerea acestei extraordinare presupuneri – cu atât mai bine, căci asemenea dovezi nici nu există.

Potrivit celor susţinute acum de PORTISHEAD, tradiţia iniţiată de PALE a fost perfecţionată de

HICKMAN, LANCHESTER, GOUBERT, BELASIS *et al* (cei pe care îi numim magicieni ARGENTINI) şi a ajuns în prezent la un apogeu glorios, odată cu activitatea în domeniu a lui Mr Norrell şi a domnului STRANGE. Aceasta este, cu siguranţă, o părere pe care domnul STRANGE şi Mr Norrell s-au străduit mult să o promoveze. Însă ea nu corespunde adevărului. MARTIN PALE şi magicienii ARGENTINl nu au intenţionat niciodată să pună bazele magiei englezeşti. În fiecare vrajă pe care au notat-o, în fiecare vorbă pe care au scris-o, n-au făcut altceva decât să încerce să recreeze glorioasa magie a predecesorilor lor (cei pe care îi numim magicienii Erei de Aur sau AUREAŢI): THOMAS GODBLESS, RALPH DE STOKESEY, CATHERINE DE WINCHESTER şi, mai presus decât toţi, JOHN USKGLASS. MARTIN PALE a fost discipolul devotat al acestor magicieni şi a regretat mereu că se născuse, cum spunea el, cu două sute de ani prea târziu.

Unul dintre cele mai bizare aspecte legate de renaşterea magiei englezeşti este atitudinea faţă de JOHN USKGLASS. Se pare că astăzi numele acestuia nu mai e pomenit decât pentru a-l denigra. Situaţia e de-a dreptul ciudată: e ca şi cum domnul DAVY şi domnul FARADAY şi ceilalţi mari oameni de ştiinţă ai naţiunii noastre şi-ar începe prelegerile exprimându-şi dispreţul şi ura faţă de ISAAC NEWTON. Sau ca şi cum străluciţii noştri medici ar afirma, ori de câte ori anunţă o nouă descoperire în domeniul lor, că WILLIAM HARVEY a fost un ticălos.

Lordul PORTISHEAD dedică un capitol lung din cartea sa încercării de a demonstra că JOHN USKGLASS nu este, aşa cum se crede în general, fondatorul magiei englezeşti, având în vedere că au existat magicieni în insulele britanice şi înaintea lui. Nu neg acest fapt. Ceea ce neg însă cu vehemenţă este supoziţia că a existat vreo *tradiţie magică* în Anglia înaintea lui JOHN USKGLASS.

Să ne gândim puţin la acei magicieni dinaintea lui, cărora PORTISHEAD le acordă atâta importanţă. Cine au fost ei? Ei bine, unul dintre ei a fost IOSIF DIN ARIMATEEA, un magician care a venit din Locurile

Sfinte şi a plantat un arbore magic care avea rolul de a proteja Anglia de rele – însă nu se spune nicăieri că ar fi rămas aici mai mult timp sau că i-ar fi învăţat magie pe locuitorii insulelor. Un altul a fost MERLIN, dar cum acesta era *velş* din partea mamei şi *infernal* din partea tatălui, este clar că nu corespunde modelului de magie englezească respectabilă la care ţin atât PORTISHEAD, NORRELL şi STRANGE. Şi cine au fost discipolii lui MERLIN? Nu ştim să fi existat vreunul. Nu, de data aceasta părerea cea mai răspândită este şi cea corectă: magia dispăruse de mult din aceste insule când a venit JOHN USKGLASS din Faerie ca să pună bazele regatului său, Anglia de Nord.

PORTISHEAD pare să aibă şi el anumite dubii asupra acestui punct, aşa că încearcă să-şi convingă cititorii că magia lui JOHN USKGLASS era folosită numai în scopuri rele. Însă exemplele pe care le aduce în sprijinul acestei teorii nu sunt deloc convingătoare. Să analizăm unul dintre aceste exemple. Toată lumea a auzit de cele patru păduri magice care înconjurau cetatea de scaun a lui JOHN USKGLASS, Newcastle. Ele se numeau Great Tom, Asmody's Citadel, Petty Egypt şi Serlo's Blessing. După cum se ştie, aceste păduri se puteau muta dintr-un loc în altul şi, uneori, îi înghiţeau cu totul pe cei care se apropiau de oraş cu intenţii necurate. Fireşte, gândul la o pădure care mănâncă oameni este înfricoşător şi straniu, însă nu există nici o dovadă că cei din vremea lui JOHN USKGLASS erau de aceeaşi părere. Era o perioadă plină de violenţă; JOHN USKGLASS a fost un rege medieval şi a acţionat în consecinţă, protejându-şi cetatea şi pe locuitorii ei.

Este adesea dificil să ne dăm seama dacă acţiunile lui USKGLASS erau morale sau nu, deoarece motivele acestor acţiuni ne sunt cu totul necunoscute. Dintre toţi magicienii AUREAŢI, el este cel mai misterios. Nimeni nu ştie de ce, în 1138, a făcut ca luna să dispară de pe cer şi să călătorească apoi prin toate lacurile şi râurile din Anglia. Nu ştim de ce, în 1202, s-a certat cu Iarna şi a izgonit-o din regat, astfel încât timp de patru ani în Anglia de Nord a fost numai Vară. Nu ştim nici de ce, vreme de treizeci de nopţi la

rând în mai şi iunie 1345, toţi bărbaţii, femeile şi copiii din regat au visat că se află împreună pe o câmpie roşu-închis, sub un cer de un auriu-palid, ca să ajute la construirea unui turn negru şi înalt. Munceau cu toţii în fiecare noapte, trezindu-se dimineaţa la ei în pat, complet epuizaţi. Acest vis nu le-a dat pace decât atunci când, în a treizecea noapte, turnul şi fortificaţiile au fost gata. În toate aceste poveşti – şi mai ales în ultima – avem senzaţia că este vorba despre un eveniment important, dar nu putem să ne dăm seama care e acesta. Mai mulţi învăţaţi au presupus că turnul cel negru se afla în acea parte a Iadului despre care se spunea că USKGLASS o închiriase de la LUCIFER şi că USKGLASS dorise să construiască o fortăreaţă pentru a putea să pornească la război împotriva duşmanilor lui din Iad. Cu toate acestea, MARTIN PALE era de altă părere. El credea că ridicarea turnului avea legătură cu izbucnirea în Anglia, trei ani mai târziu, a morţii negre. Regatul lui JOHN USKGLASS, Anglia de Nord, a suferit mult mai puţin ravagiile acestei epidemii decât regatul vecin de la sud, iar PALE credea că acest lucru se datora faptului că USKGLASS construise un soi de sistem de apărare.

Însă, potrivit celor susţinute în *Eseu despre extraordinara renaştere a magiei englezeşti,* nu trebuie nici măcar să ne gândim la aceste lucruri. După părerea lui Mr Norrell şi a lordului PORTISHEAD, magicianul modern nu trebuie să se joace cu astfel de chestiuni înţelese numai pe jumătate. Părerea *mea* este că trebuie să cercetăm aceste lucruri tocmai pentru că sunt numai pe jumătate înţelese.

Magia englezească este o casă ciudată în care locuim noi, magicienii. Este clădită pe fundaţia pusă de JOHN USKGLASS, iar dacă alegem să ignorăm această fundaţie, o facem în detrimentul nostru. Această fundaţie trebuie studiată şi înţeleasă, ca să putem afla ce anume va susţine şi ce nu. În caz contrar, în fundaţia casei vor apărea fisuri, lăsând să intre furtuni venite cine ştie de unde. Coridoarele vor începe să ne ducă spre locuri unde nu voiam să ajungem.

În concluzie, cartea lui PORTISHEAD – deşi conţine multe lucruri excelente – este un exemplu foarte bun al contradicţiei nebuneşti apărute în sânul magiei englezeşti moderne: magicienii noştri cei mai de seamă îşi declară în mod constant intenţia de a elimina orice urmă şi amintire a lui JOHN USKGLASS din magia englezească, dar cum ar putea oare să facă asta? La urma urmei, magia pe care o practicăm este magia lui JOHN USKGLASS.

39

Cei doi magicieni

Februarie 1815

Dintre toate articolele controversate publicate în *The Edinburgh Review,* acesta a fost de departe cel mai controversat. Până la sfârşitul lunii ianuarie aproape că nu mai exista persoană educată dintr-un capăt în altul al ţării care să nu-l fi citit şi să nu-şi fi format o părere. Deşi articolul nu fusese semnat, toată lumea ştia cine era autorul – Strange. E drept că la început unii au ezitat în această privinţă, argumentând că Strange era criticat în articol la fel de mult ca şi Norrell – poate chiar mai mult. Însă aceştia au fost consideraţi teribil de nepricepuţi şi naivi de către prietenii lor. Oare Jonathan Strange nu era exact genul de persoană capricioasă şi contradictorie care *ar fi publicat* un articol împotriva lui însuşi? Şi oare autorul nu se declarase magician? Despre cine altcineva ar fi putut fi vorba? Cine ar fi putut vorbi cu atâta autoritate?

Atunci când Mr Norrell se mutase la Londra, părerile lui păruseră foarte noi şi destul de excentrice. Însă de atunci lumea se obişnuise cu aceste păreri şi cu toţii se regăsiseră pe deplin în opinia exprimată la un moment dat de Mr Norrell, potrivit căreia magia, ca şi oceanele, trebuia să se lase de bunăvoie guvernată de englezi. Urma să se traseze hotarele acestei arte şi tot ce nu era uşor de înţeles pentru doamnele şi domnii din societatea modernă - domnia de trei sute de ani a lui John Uskglass, povestea ciudată şi neliniştitoare a legăturilor dintre rasa oamenilor şi cea a spiriduşilor – putea să fie lesne eliminat şi uitat. Şi iată că acum Strange dăduse peste cap viziunea norrelliană asupra magiei. Dintr-odată, oamenilor li se părea că tot ce auziseră în fragedă copilărie despre caracterul sălbatic al magiei englezeşti ar putea totuşi să fie adevărat, că, poate, pe nişte cărări de mult uitate, dincolo de cer, de cealaltă parte a curcubeului, John Uskglass călăreşte şi

acum, însoţit de supuşii lui credincioşi, oameni şi spiriduşi deopotrivă.

Cei mai mulţi erau convinşi că asocierea dintre cei doi magicieni a luat sfârşit. În Londra circula un zvon că Strange se dusese să-l vadă pe Mr Norrell, dar servitorii nu-l lăsaseră să intre. Mai circula însă şi un alt zvon, complet opus, conform căruia Strange *nu* se dusese deloc în Piaţa Hanover, iar Mr Norrell şedea zi şi noapte în bibliotecă, aşteptându-şi elevul şi chinuindu-i pe servitori, pe care îi trimitea la fiecare cinci minute să se uite pe fereastră şi să vadă dacă nu cumva venise cel aşteptat.

Într-o seară de duminică, la sfârşitul lunii februarie, Strange l-a vizitat în sfârşit pe Mr Norrell. Acest lucru era sigur, căci doi domni care se îndreptau către Biserica St George din Piaţa Hanover l-au văzut pe treptele de la intrare; au văzut cum se deschidea uşa; şi au văzut cum servitorul l-a poftit de îndată să intre, ca pe cineva îndelung aşteptat. Cei doi domni şi-au continuat drumul şi au ajuns la biserică, unde le-au povestit imediat celor de pe băncile alăturate ce văzuseră. După cinci minute, un tânăr slab, cu înfăţişare de ascet, intră în biserică. Prefăcându-se că-şi spune rugăciunile, acesta le şopti celor din jur că tocmai vorbise cu cineva care ieşise pe geam la primul etaj al casei vecine cu cea a lui Mr Norrell şi că persoanei respective i se părea că-l aude pe domnul Strange ţinându-i un discurs plin de patos mentorului său. Două minute mai târziu, în toată biserica se spunea că cei doi magicieni se ameninţaseră unul pe altul cu un fel de excomunicare magică. Începu apoi slujba; mai mulţi membri ai congregaţiei se uitau cu nostalgie la ferestre, întrebându-se parcă de ce aceste deschizături spre lumea din afară sunt plasate întotdeauna atât de sus în lăcaşurile de cult. Se cântă un imn cu acompaniamentul orgii, iar mai târziu mai multe persoane au declarat că auziseră, în afară de muzică, un bubuit ameninţător de tunet – semn clar că aveau loc nişte conflicte de natură magică. Alţii însă au spus că nu se auzise nimic.

Toate astea i-ar fi uimit pe cei doi magicieni, care în acea clipă stăteau tăcuţi în biblioteca lui Mr Norrell,

privindu-se cu prudenţă. Strange, care nu-şi mai văzuse mentorul de câteva zile, fu şocat să vadă cum arăta acesta. Avea chipul tras şi trupul micit parcă – părea cu zece ani mai bătrân.

— Ce-ar fi să luăm loc, domnule? spuse Strange.

Se îndreptă apoi către un scaun, iar Mr Norrell tresări din cauza mişcării bruşte a celuilalt. Ai fi zis că se aştepta ca Strange să-l lovească. În clipa următoare, însă, îşi mai veni în fire şi se aşeză.

Nici Strange nu se simţea cu mult mai bine. În ultimele zile se întrebase de nenumărate ori dacă procedase corect publicând acea recenzie, şi de fiecare dată ajunsese la concluzia că făcuse bine. Se gândise că ar trebui să adopte o atitudine de superioritate morală plină de demnitate, îndulcită de un regret bine temperat. Însă acum, că se afla iarăşi în biblioteca lui Mr Norrell, nu-i venea deloc la îndemână să-şi privească mentorul în ochi. Privea tot felul de lucruri din încăpere – o statuetă din porţelan, reprezentându-l pe Dr. Martin Pale; mânerul uşii; propria lui unghie de la degetul mare; pantoful stâng al lui Mr Norrell.

Mr Norrell, pe de altă parte, nu-şi lua ochii de la chipul lui Strange.

După câteva clipe de tăcere, începură amândoi să vorbească în acelaşi timp.

— După toată bunătatea pe care mi-aţi arătat-o… începu Strange.

— Credeţi că sunt furios, începu Mr Norrell.

Amândoi se opriră o clipă, apoi Strange, cu un gest, îl invită pe Mr Norrell să continue.

— Credeţi că sunt furios, spuse Mr Norrell, dar nu sunt. Credeţi că nu ştiu de ce aţi făcut ce aţi făcut, dar ştiu. Credeţi că v-aţi vărsat tot amarul în articolul acela şi că acum întreaga Anglie vă înţelege. Dar ce înţelege lumea? Nimic. Eu v-am înţeles înainte să fi scris un cuvânt. Se opri o clipă, cu chipul contorsionat, ca şi cum încerca să dea glas unor simţăminte adânc îngropate în sufletul lui. Ceea ce aţi scris aţi scris pentru mine. Numai pentru mine.

Strange deschise gura ca să protesteze împotriva acestei concluzii surprinzătoare. Însă, gândindu-se mai

bine, îşi dădu seama că probabil aşa era. Nu mai zise nimic.

Mr Norrell urmă:

— Chiar credeţi că eu n-am simţit niciodată acelaşi… acelaşi dor *ca* şi dumneavoastră? Magi*a pe care o facem este magia lui John Uskglass. Fir*eşte că aşa e. Ce altceva ar putea fi? Când eram tânăr, am avut clipe când aş fi făcut orice, aş fi îndurat orice, numai să-l găsesc şi să mă arunc la picioarele lui. Am încercat chiar să-l invoc – Ha! M-am purtat atunci ca un tânăr neghiob ce eram – am tratat un rege ca pe un valet de rând şi am încercat să-i poruncesc să vină să stea de vorbă cu mine. Faptul că nu am reuşit a fost, probabil, unul dintre cele mai mari noroace ale vieţii mele! Apoi am încercat să-l găsesc folosind vechile vrăji de alegere. Dar n-am reuşit nici măcar să fac vrăjile să funcţioneze! Toată magia pe care am făcut-o în tinereţe a fost dedicată încercărilor zadarnice de a-l găsi. Vreme de zece ani nu m-am gândit la nimic altceva.

— Domnule, nu mi-aţi vorbit niciodată despre asta.

Mr Norrell oftă.

— Am încercat să vă feresc de greşelile pe care eu le-am făcut deja, zise el, apoi ridică braţele către tavan, în semn de neputinţă.

— Dar, după cum spuneţi chiar dumneavoastră, Mr Norrell, toate astea s-au petrecut când eraţi tânăr şi nu aveaţi experienţă. Acum însă sunteţi un magician foarte diferit, şi îmi place să cred că nici eu nu sunt un asistent chiar rău. Poate am putea să mai încercăm o dată?

— Un magician atât de puternic nu poate fi găsit decât dacă el doreşte acest lucru, declară Mr Norrell simplu. Este inutil să încercăm. Credeţi că lui îi pasă ce se întâmplă cu Anglia? Vă spun eu că nu. Ne-a abandonat cu mult timp în urmă.

— Ne-a abandonat? spuse Strange, încruntându-se. E un cuvânt cam dur. Presupun că, după atâţia ani de dezamăgiri, e oarecum firesc să ajungeţi la o astfel de concluzie. Însă mulţi oameni au povestit că l-au văzut pe John Uskglass la mult timp după presupusa lui plecare din Anglia. Fiica mănuşarului din

Newcastle[103], fermierul din Yorkshire[104], marinarul basc…[105]

Mr Norrell icni iritat.

— Toate sunt zvonuri şi superstiţii! Chiar dacă poveştile astea ar fi adevărate - lucru pe care sunt departe de a-l accepta – n-am înţeles niciodată de unde ştiau oamenii cu pricina că cel pe care îl văzuseră era John Uskglass. Nu există portrete ale lui. Iar în două dintre cazurile pe care le-aţi pomenit – cel cu fata mănuşarului şi cel cu marinarul basc – persoanele în cauză nici măcar nu l-au identificat ca fiind Uskglass. Ei au văzut un bărbat îmbrăcat în negru; alţii *le-au spus* că era vorba despre John Uskglass. În orice caz, nu are prea multă importanţă dacă s-a întors sau nu la un moment dat şi dacă a fost văzut de cutare sau cutare persoană. Fapt e că, atunci când şi-a abandonat tronul şi a plecat din Anglia, a luat cu el o parte esenţială, partea cea mai bună, a magiei englezeşti. Din ziua aceea a început declinul ei aici. Oare acest lucru nu e suficient ca să-l considerăm duşmanul nostru? Cunoaşteţi, *cred, A Faire Wood Withering* a lui Watershippe?

— Nu, nu o cunosc, zise Strange, aruncându-i lui Mr Norrell o privire aspră ce părea să spună că motivul pentru care nu o citise era unul bine cunoscut de amândoi. Dar ce păcat, domnule, că nu mi-aţi vorbit niciodată despre toate astea.

— Poate că am greşit ascunzându-vă atât de multe lucruri, spuse Mr Norrell, împletindu-şi degetele. Acum sunt aproape sigur că am greşit. Însă e mult timp de când am decis că e spre binele Marii Britanii să păstrez o tăcere absolută în privinţa acestor chestiuni şi e foarte greu să schimbi un vechi obicei. Dar vedeţi, nu-i aşa, domnule Strange, ce sarcină ne aşteaptă pe dumneavoastră şi pe mine? Magia nu poate aştepta o toană bună a unui Rege căruia nu-i mai pasă ce se întâmplă cu Anglia. Trebuie să anihilăm dependenţa magicienilor englezi de el. Trebuie să-i facem să-l uite cu desăvârşire pe John Uskglass, la fel cum şi el ne-a uitat pe noi.

Strange clătină din cap, încruntându-se.

— Nu. Orice aţi spune dumneavoastră, eu cred că John Uskglass este însuşi centrul vital al magiei englezeşti şi dacă îl ignorăm vom avea numai de pierdut. Poate că în cele din urmă se va dovedi că nu am dreptate. Tot ce se poate. Însă, când vine vorba de un aspect atât de important al magiei englezeşti, trebuie să înţeleg singur cum stau lucrurile. Nu vreau să par nerecunoscător, domnule, dar cred că perioada noastră de colaborare ia sfârşit aici. Mi se pare că suntem prea diferiţi…

— Ah! strigă Mr Norrell. Ştiu că firile noastre… flutură din mână ca pentru a alunga un gând fără importanţă. Dar ce contează asta? Suntem magicieni. De aici plecăm şi aici ne întoarcem, şi dumneavoastră, şi eu. Este singurul lucru care ne interesează. Dacă plecaţi acum din această casă şi vă urmaţi propriul drum solitar, cu cine veţi mai sta de vorbă – aşa cum stăm de vorbă noi acum? Nu veţi avea cu cine. Veţi fi absolut singur. Apoi, pe un ton aproape implorator, şopti: Nu faceţi asta!

Strange îşi privi uluit mentorul. Nu se aşteptase deloc la aşa ceva. În loc să se arate furios din pricina articolului scris de Strange, Mr Norrell părea cuprins de un acces de sinceritate şi umilinţă. În clipa aceea Strange se gândi că lucrul cel mai firesc ar fi fost să-şi reia locul sub tutela lui Mr Norrell. Doar mândria şi certitudinea că peste un ceas sau două va fi de altă părere îl determinară să spună:

— Îmi pare rău, Mr Norrell, dar de când m-am întors din peninsulă nu mi s-a mai părut firesc să mă numesc elevul dumneavoastră. M-am simţit ca şi cum aş fi interpretat un rol. Să vă înaintez toate scrierile mele pentru aprobare, iar dumneavoastră să faceţi toate modificările pe care le găsiţi necesare – ei bine, nu mai pot face asta. Ar însemna să declar nişte lucruri în care nu mai cred.

— Ah, totul trebuie făcut în public, oftă Mr Norrell. Apoi, aplecându-se în faţă, urmă pe un ton mai energic: Lăsaţi-vă îndrumat de mine. Promiteţi-mi că nu veţi publica nimic, că nu veţi declara nimic, că nu veţi face nimic până când nu vă formaţi o părere certă despre aceste lucruri. Credeţi-mă pe mine: merită să

păstrezi tăcerea zece, douăzeci sau chiar cincizeci de ani dacă ai după aceea satisfacția de a şti că ai spus numai ce trebuia – nici mai mult, nici mai puţin. Tăcerea şi lipsa de acţiune nu vi se potrivesc – ştiu asta. Dar vă promit să vă ofer compensaţii, cât de mult voi putea. Nu veţi avea de pierdut. Dacă până acum aţi avut motive să mă consideraţi nerecunoscător, pe viitor nu va mai fi aşa. Voi declara lumii întregi cât de mult vă preţuiesc. Nu vom mai fi mentor şi elev. Haideţi să punem bazele unui parteneriat între egali! Oare nu am învăţat la fel de mult de la dumneavoastră cât aţi învăţat şi dumneavoastră de la mine? Activităţile cele mai profitabile vor fi ale dumneavoastră! Iar cărţile… Aici Mr Norrell se opri o clipă şi înghiţi în sec. Cărţile pe care ar fi trebuit să vi le împrumut şi pe care le-am ţinut departe de dumneavoastră: le veţi citi pe toate! Vom merge în Yorkshire, împreună - chiar în seara asta, dacă doriţi – şi vă voi da cheia bibliotecii ca să citiţi tot ce doriţi. Nici măcar… zise Mr Norrell, trecându-şi mâna peste frunte, surprins parcă de propriile sale vorbe – nici măcar nu vă voi cere să retrageţi articolul. Să rămână. Să rămână. Şi, în timp, vom răspunde împreună la toate întrebările pe care le-aţi ridicat acolo.

Urmă o lungă tăcere. Mr Norrell privea cu înflăcărare chipul celuilalt magician. Oferta lui de a-i arăta lui Strange biblioteca de la Hurtfew nu rămase fără efect. Preţ de câteva clipe, se văzu clar că hotărârea lui Strange de a se despărţi de mentorul său slăbeşte, însă în cele din urmă acesta spuse:

— Sunt onorat, domnule. Ştiu că nu vă stă în fire să faceţi compromisuri. Dar cred că a sosit vremea să-mi urmez propriul drum. Cred că trebuie să ne despărţim.

Mr Norrell închise ochii.

În clipa aceea se deschise uşa. Lucas şi un alt valet intrară cu ceaiul.

— Haideţi, domnule, spuse Strange.

Îl luă uşurel de braţ pe mentorul său, ajutându-l să se ridice, apoi singurii doi magicieni ai Angliei luară ceaiul împreună pentru ultima oară.

***

Strange plecă din piaţa Hanover la opt şi jumătate. Mai multe persoane care priveau pe ferestrele lor de la parter îl văzură plecând. Alţii, cărora li se părea nedemn să stea ei înşişi la fereastră, îşi trimiseseră slujnicele şi valeţii să aştepte în piaţă. Nu se ştie dacă Lascelles aranjase intenţionat lucrurile în acest fel, însă, la zece minute după ce Strange cotise pe strada Oxford, el ciocănea la uşa lui Mr Norrell.

Mr Norrell era tot în bibliotecă; nu se mişcase deloc după plecarea lui Strange. Privea fix covorul.

— A plecat? întrebă Lascelles.

Mr Norrell nu răspunse.

Lascelles se aşeză.

— Şi condiţiile noastre? Cum le-a primit?

Niciun răspuns.

— Mr Norrell? I-aţi spus ce am stabilit? I-aţi spus că, dacă nu publică un anunţ de retragere a recenziei, vom fi nevoiţi să dăm publicităţii tot ce ştim despre magia neagră pe care a folosit-o în Spania? I-aţi spus că în niciun caz nu-l veţi mai accepta ca elev?

— Nu, spuse Mr Norrell. Nu i-am spus nimic din toate astea.

— Dar…

Mr Norrell oftă cu amărăciune.

— Nu mai contează ce i-am spus. A plecat.

Lascelles tăcu, privindu-l cam nemulţumit pe magician, dar Mr Norrell era cufundat în gânduri şi nu văzu nimic.

În cele din urmă, Lascelles ridică din umeri.

— Aţi avut dreptate la început, domnule, spuse el. Nu poate să existe decât un magician în Anglia.

— Cum adică?

— Adică nu e bine să existe *două* lucruri de acelaşi fel. *Unul* poate să facă tot ce doreşte. *Şase* pot să se înţeleagă foarte bine. Însă *doi se* vor lupta negreşit pentru supremaţie. *Doi* trebuie să se urmărească în permanenţă unul pe celălalt. Ochii tuturor sunt aţintiţi asupra *celor doi,* căci lumea nu ştie pe care dintre ei să-l urmeze. Oftaţi, Mr Norrell. Ştiţi că am dreptate. De azi înainte trebuie să ţinem seama de Strange în toate planurile noastre - ce va spune, ce va face, cum să-l contracarăm. Mi-aţi spus adesea că este un

magician remarcabil. Talentul lui extraordinar ne-a fost de mare folos atât timp cât am luptat de aceeaşi parte a baricadei. Însă acum lucrurile s-au schimbat. Mai devreme sau mai târziu îşi va folosi cu siguranţă priceperea împotriva dumneavoastră. Trebuie să ne gândim cât mai repede la modalităţi prin care ne putem apăra de el, la propriu. Priceperea lui într-ale magiei este atât de mare şi dispune de atât de puţine materiale, încât până la urmă va ajunge să creadă că unui magician i se permite orice – chiar să spargă case, să fure şi să înşele. Aplecându-se în faţă, Lascelles urmă: Nu vreau să spun că e atât de depravat încât să fure de la dumneavoastră acum, imediat, însă, dacă într-o bună zi va avea mare nevoie de ceva, atunci i se va părea că orice trădare, orice violare a proprietăţii private este justificată. Apoi, după o clipă: V-aţi luat măsuri de precauţie împotriva hoţilor la Hurtfew? Aţi făcut vrăji de tăinuire?

— Vrăjile de tăinuire nu m-ar proteja câtuşi de puţin de Strange! exclamă furios Mr Norrell. N-ar face decât să-i atragă atenţia! L-ar conduce drept la cele mai preţioase volume ale mele! Nu, nu, aveţi dreptate, zise el oftând. E nevoie de ceva mai eficient. Trebuie să mă gândesc.

La două ceasuri după plecarea lui Strange, Mr Norrell şi Lascelles părăsiră locuinţa din Piaţa Hanover în trăsura lui Mr Norrell. Erau însoţiţi de servitori şi era limpede că pleacă într-o călătorie lungă.

***

A doua zi, Strange, cu toane ca întotdeauna, începu să regrete despărţirea de Mr Norrell. Îşi aducea mereu aminte de prevestirea făcută de Mr Norrell, anume că nu va mai avea pe nimeni cu care să discute despre magie. Întorsese pe toate părţile conversaţia cu Mr Norrell şi era aproape convins că toate concluziile acestuia cu privire la John Uskglass erau greşite. În urma discuţiei, îi veniseră nişte idei noi despre acest subiect şi acum era foarte supărat, neavând cu cine să le discute.

În lipsa unui ascultător mai potrivit, se duse pe strada Harley să i se plângă lui Sir Walter Pole.

— De aseară mi-au venit în minte cincizeci de lucruri pe care ar fi trebuit să i le spun. Acum presupun că n-am ce face decât să scriu un articol care să le cuprindă pe toate – care va fi publicat cel mai devreme în aprilie – după care el va trebui să-i pună pe Lascelles sau pe Portishead să scrie o replică – care va apărea cel mai devreme în iunie sau iulie. Cinci sau şase luni până voi afla ce părere are! E o modalitate mult prea greoaie de a purta o discuţie, mai ales dacă te gândeşti că până ieri aş fi putut să mă duc pur şi simplu până în Piaţa Hanover şi să-l întreb ce crede. În plus, acum sunt sigur că nu voi mai vedea niciun colţ de pagină măcar din cărţile importante! Cum poate un magician să se descurce fără cărţi? Aş vrea să-mi explice şi mie cineva *cum se poate aşa ceva.* E ca şi cum i-ai cere unui politician să ajungă într-o poziţie sus-pusă fără a putea să se folosească de mită şi patronaj.

Sir Walter nu se arătă jignit de această remarcă deosebit de nepoliticoasă, ci, mărinimos, o puse pe seama faptului că Strange era supărat. Pe când frecventa Şcoala Harrow, Sir Walter fusese nevoit să studieze istoria magiei (materie ce i se păruse grozav de nesuferită) şi acum încercă să-şi amintească ceva folositor. Îşi dădu curând seama însă că nu-şi mai amintea decât foarte puţin – cam cât să umpli pe jumătate un păhăruţ de vin.

Se mai gândi câteva clipe şi în cele din urmă spuse:

— Din câte am înţeles eu, Regele Corb a învăţat totul despre magia englezească fără să aibă la dispoziţie niciun fel de cărţi – căci pe atunci cărţile nu apăruseră în Anglia; nu poţi să faci şi dumneata la fel?

Strange îl privi cu multă răceală.

— Iar din câte am înţeles *eu,* Regele Corb a fost odrasla adoptivă favorită a regelui Auberon, care, printre alte mizilicuri, i-a oferit o educaţie excelentă în domeniul magiei şi un regat numai al lui. Presupun că aş putea să încep să bat crângurile şi luminişurile pustii, sperând că voi da peste vreun spiriduş de spiţă regală care să mă adopte, dar cred că sunt puţin cam înalt pentru asta.

Sir Walter râse.

— Şi ce vei face acum, dacă nu-l mai ai pe Norrell cu care să-ţi petreci timpul? Vrei să-i spun lui Robson de la Ministerul de Externe să-ţi găsească ceva de făcut? Săptămâna trecută mi se plângea că trebuie să aştepte ca Mr Norrell să termine întâi cu toate sarcinile primite de la Amiralitate şi de la Trezorerie ca să-şi facă puţin timp şi pentru el.

— Sigur că da. Dar spune-i că nu voi putea să-l ajut decât peste vreo două sau trei luni. Ne ducem acasă, în Shropshire. Atât Arabella, cât şi eu ne dorim foarte mult să ne vizităm ţinuturile natale şi, acum că nu mai suntem nevoiţi să aşteptăm aprobarea lui Mr Norrell, putem pleca liniştiţi.

— Ah! spuse Sir Walter. Dar nu plecaţi în curând, nu-i aşa?

— Peste două zile.

— Aşa de repede?

— De ce te miri? Zău aşa, Pole, nu-mi închipuiam că ţii atât de mult la compania mea!

— Nu, nu ţin. Mă gândeam la lady Pole. Va fi destul de trist pentru ea să-i plece prietena.

— A! A, da, zise Strange, cam dezumflat. Desigur!

***

Ceva mai târziu, în aceeaşi dimineaţă, Arabella îi făcu o vizită de rămas-bun lui lady Pole. Cinci ani de zile trecuseră lăsând doar urme neînsemnate pe chipul frumos al înălţimii Sale şi fără să aducă vreo modificare a tristei situaţii în care se afla. Era la fel de tăcută ca întotdeauna şi se arăta cu totul impasibilă la dureri sau la bucurii. Bunătatea şi răceala o lăsau la fel de indiferentă. Îşi petrecea zilele aşezată în dreptul ferestrei din salonul veneţian al locuinţei de pe strada Harley. Nu părea niciodată dornică să facă ceva, iar în afară de Arabella nu primea pe nimeni.

— Îmi pare rău că plecaţi, spuse înălţimea Sa după ce auzi vestea de la Arabella. Ce fel de loc e Shropshire?

— Ah! Mă tem că sunt un judecător părtinitor în această privinţă. Cred că multă lume ar fi de acord că e un ţinut drăguţ, cu dealuri şi păduri înverzite şi cu câmpii vălurite şi molatice. Desigur, va trebui să aşteptăm să vină primăvara ca să ne putem bucura cum

se cuvine de peisaj. Dar chiar şi iarna poţi vedea nişte privelişti spectaculoase. E un ţinut foarte romantic, încărcat de o istorie plină de nobleţe. Sunt o mulţime de castele în ruină şi pietre aşezate în vârful dealurilor de cine ştie cine şi apoi, fiind atât de aproape de Ţara Galilor, s-au dus foarte multe lupte acolo de-a lungul veacurilor şi găseşti foste câmpuri de luptă în aproape toate văile.

— Câmpuri de luptă! spuse lady Pole. Ştiu prea bine ce înseamnă asta. Să priveşti pe fereastră şi să nu vezi decât oase împrăştiate şi armuri ruginite peste tot! E o privelişte foarte melancolică; sper că nu vă va face să vă întristaţi prea rău.

— Oase împrăştiate şi armuri? repetă Arabella. Nu, deloc. Înălţimea Voastră m-a înţeles greşit. Bătăliile s-au purtat cu foarte mult timp în urmă.

Acum n-a mai rămas nimic acolo – în niciun caz imagini care să-l întristeze pe privitor.

— Şi totuşi, urmă lady Pole fără să o asculte pe Arabella, aproape peste tot s-a purtat câte o bătălie la un moment dat. Ţin minte că am învăţat la şcoală că în Londra s-a dat cândva o bătălie extrem de sângeroasă. Mulţi au murit în chinuri groaznice şi oraşul a fost ars până în temelii. Suntem înconjuraţi de umbrele violenţei şi nefericirii acelor vremuri în toate zilele vieţii noastre şi cred că aproape nu mai contează dacă mai avem şi un semn material care să ne amintească de cele trecute.

Ceva se schimbă în încăpere. Parcă pluteau pe deasupra lor nişte aripi reci şi cenuşii sau parcă cineva trecuse prin oglindă, aruncând o umbră în odaie. Era un joc straniu al luminii, pe care Arabella îl observase de multe ori în timp ce se afla în vizită la lady Pole. Neştiind cum să şi-l explice, se gândi că motivul era numărul mare de oglinzi din încăpere.

Pe lady Pole o trecu un fior şi se înfăşură mai strâns în şal. Arabella se aplecă puţin şi o luă de mână.

— Haideţi! Gândiţi-vă la ceva mai vesel.

Lady Pole o privi cu ochii goi. Să-i spui să fie veselă era totuna cu a o îndemna să zboare.

Atunci Arabella începu să povestească tot felul de lucruri, sperând să îi scoată din minte toate acele orori.

Îi vorbi despre prăvălii noi şi despre modă. Îi descrise o mătase foarte drăguţă, de culoarea fildeşului, pe care o văzuse într-o vitrină de pe strada Friday, apoi un tiv cu mărgele turcoaz pe care îl văzuse în altă parte şi care s-ar fi potrivit minunat cu mătasea ivorie. Apoi îi povesti ce spusese croitoreasa ei despre mărgele, după care îi descrise o plantă extraordinară pe care croitoreasa o ţinea într-un mic ghiveci pe balcon şi care în decurs de un an crescuse atât de mult, încât blocase complet o fereastră de la etajul superior, unde locuia un fabricant de sfeşnice. Vorbi apoi despre alte plante miraculoase – despre vrejul de fasole al lui Jack – despre uriaşul care trăia în tărâmul aflat la capătul vrejului – apoi despre alţi uriaşi şi cei care i-au învins – despre Napoleon Bonaparte şi ducele de Wellington – despre meritele ducelui în toate privinţele, mai puţin una – şi despre cât de nefericită era ducesa.

— Din fericire, noi două nu am avut parte niciodată de aşa ceva, zise ea în cele din urmă, trăgându-şi sufletul – tulburarea permanentă de a-ţi vedea soţul acordându-le atenţie altor femei.

— Probabil, spuse lady Pole, nu foarte convinsă.

Asta o deranjă pe Arabella. Încerca să treacă peste toate ciudăţeniile lui lady Pole, însă îi venea destul de greu să-i ierte acesteia răceala pe care o manifesta mereu faţă de soţul ei. În desele ei vizite, Arabella nu putuse să nu observe cât de devotat îi era Sir Walter soţiei lui. Nu pregeta să facă totul pentru a o înveseli sau pentru a-i alina câtuşi de puţin suferinţele; iar pe Arabella o durea să vadă cât de puţin îi erau răsplătite strădaniile. E drept că lady Pole nu manifesta niciodată antipatie faţă de el – însă uneori părea că nici nu-l observă.

— Ah! Nu vă daţi seama ce noroc e acesta, zise Arabella. E una dintre cele mai mari bucurii ale vieţii.

— Ce anume?

— Dragostea soţului.

Lady Pole păru surprinsă.

— Da, e adevărat că mă iubeşte, spuse ea în cele din urmă. Sau cel puţin îmi declară asta. Dar la ce bun? Dragostea lui nu mă încălzeşte niciodată când îmi e frig – iar mie mi-e frig mereu, ştiţi asta. N-a reuşit

niciodată să scurteze vreun bal nici măcar cu un minut, n-a oprit niciodată drumurile nesfârşite pe coridoare lungi, întunecate şi fantomatice. Dragostea lui nu m-a scutit niciodată de nefericire. Pe dumneavoastră v-a salvat vreodată de la ceva dragostea soţului?

— Domnul Strange? zâmbi Arabella. Nu, niciodată. Mai degrabă îl salvez eu pe el. Vreau să spun, adăugă ea grăbită, văzând că lady Pole nu o înţelege, că adesea se întâlneşte cu persoane care îi cer să facă tot felul de vrăji – sau care au un nepot care doreşte să înveţe magie de la el – sau cred că au descoperit un pantof sau o furculiţă cu proprietăţi magice, sau alte asemenea aiureli. Nu sunt rău intenţionaţi, ba chiar se arată în general foarte respectuoşi. Însă răbdarea nu este unul dintre punctele forte ale domnului Strange, aşa că trebuie să mă duc şi să-l salvez înainte să spună ceva regretabil.

Era timpul ca Arabella să se pregătească de plecare, aşa că îşi începu discursul de rămas-bun. Acum, că nu avea să o mai vadă pe înălţimea Sa vreme de câteva luni, dorea mai mult ca oricând să spună ceva care să o înveselească.

— Şi sper, draga mea lady Pole, zise ea, că atunci când ne vom revedea vă veţi simţi mult mai bine şi poate că veţi ieşi iarăşi în lume. Tare mult îmi doresc să ne întâlnim într-o bună zi la teatru sau la un bal…

— La un bal! exclamă lady Pole îngrozită. Cum puteţi spune aşa ceva? Doamne fereşte să ne întâlnim vreodată la un bal!

— Gata! Gata! N-am vrut să vă supăr. Am uitat cât de mult urâţi dansul. Haideţi, vă rog, nu plângeţi! Nu vă mai gândiţi la asta, vă face rău!

Încercă din răsputeri să-şi liniştească prietena. O îmbrăţişă, o mângâie pe mână, îi oferi puţină apă de lavandă. Degeaba. Lady Pole plânse în hohote preţ de câteva minute bune. Arabella nu înţelegea ce se întâmplase. Dar ce era de înţeles? Aşa se întâmpla mereu: boala înălţimii Sale o făcea să se sperie şi să se supere din orice nimic. Arabella sună să vină camerista.

De-abia când sosi aceasta înălţimea Sa făcu un efort să se liniştească.

— Nu vă daţi seama ce aţi spus! strigă ea. Şi să ferească Dumnezeu să aflaţi vreodată, aşa cum am aflat eu. Voi încerca să vă previn – ştiu că totul e în van, dar voi mai încerca odată! Ascultaţi-mă cu atenţie, dragă doamnă Strange. Ascultaţi-mă ca şi cum de asta ar depinde mântuirea sufletului dumneavoastră!

Arabella o privi deci cu mare atenţie.

Degeaba însă. Şi acum se întâmplă ca şi în celelalte dăţi când înălţimea Sa o anunţase pe Arabella că are să-i spună ceva extrem de important. Păli, trase aer în piept de câteva ori – apoi începu să istorisească o poveste foarte ciudată, despre proprietarul unei mine de plumb din Derbyshire care se îndrăgostise de o lăptăreasă. Lăptăreasa era femeia visurilor pentru proprietarul minei, atâta doar că imaginea ei apărea întotdeauna în oglindă cu câteva minute întârziere, ochii ei îşi schimbau culoarea la asfinţit şi adesea oamenii observau că umbra ei dănţuieşte sălbatic atunci când ea stătea complet nemişcată.

După ce lady Pole urcă la etaj, Arabella rămase singură.

— Cât de nesăbuită sunt! îşi spuse ea. Doar ştiu foarte bine ce tare se supără când aude de dans! Cum am putut fi atât de neglijentă? Şi oare ce voia să-mi spună? Mă întreb dacă ea însăşi ştie. Biata de ea! Ce folos să fii bogată şi frumoasă dacă îţi lipseşte darul sănătăţii trupeşti şi mentale?

În timp ce îşi făcea mustrări de conştiinţă, auzi un zgomot uşor în spate şi se întoarse. Se ridică de îndată şi înaintă grăbită spre uşă, întinzând braţele.

— Dumneavoastră eraţi! Ce bine îmi pare să vă văd! Haideţi! Daţi-mi mâna. N-o să ne mai vedem pentru mult timp.

***

În seara aceleiaşi zile, Arabella îi spuse lui Strange:

— Ei bine, iată că se găseşte şi cineva care să fie încântat de hotărârea ta de a-ţi îndrepta atenţia către John Uskglass şi supuşii lui spiriduşi.

— A, da? Cine?

— Gentilomul cu părul ca puful.

— Cine?

— Gentilomul care locuieşte împreună cu Sir Walter şi lady Pole. Ţi-am mai povestit despre el.

— A, da. Acum îmi amintesc. Apoi, după ce se gândi câteva clipe, exclamă: Arabella! Vrei să spui că nici acum n-ai aflat cum îl cheamă? Şi începu să râdă.

— Nu e vina mea, se supără Arabella. Nu mi-a spus niciodată cum îl cheamă, iar eu uit mereu să îl întreb. În orice caz, mă bucur să te văd vesel. Mai demult te-ai arătat oarecum gelos.

— Nu-mi aduc aminte.

— Ce ciudat! Eu îmi amintesc chiar foarte bine.

— Iartă-mă, Arabella, dar ar fi destul de greu să fiu gelos pe un bărbat pe care l-ai cunoscut acum câţiva ani, dar pe care încă nu ştii cum îl cheamă. Deci zici că e de acord cu ceea ce fac?

— Da, mi-a spus adesea că nu vei ajunge nicăieri până când nu te apuci de studiul spiriduşilor. Zice că asta e adevărata magie – studiul spiriduşilor şi al magiei lor.

— Chiar aşa? Pare foarte convins! Şi, mă rog, de unde ştie el toate astea? E cumva magician?

— Nu cred. Mi-a spus odată că n-a citit în viaţa lui cărţi despre acest subiect.

— Aşa deci! Cunosc genul! zise Strange dispreţuitor. N-a studiat domeniul deloc, însă are o mulţime de teorii. Am cunoscut multe persoane de soiul acesta. Ei bine, dacă nu e magician, atunci cu ce se ocupă? Asta ştii?

— Cred că da, zise Arabella, încântată ca una care a făcut o descoperire importantă.

Strange o privi întrebător.

— Nu, zise Arabella. Nu-ţi spun. Ai să râzi iarăşi de mine.

— Probabil că da.

— Mă rog, zise Arabella după o clipă, cred că e un prinţ. Sau un rege. Cu siguranţă are sânge albastru.

— Cum de ţi-a venit aşa o idee?

— Pentru că mi-a vorbit foarte mult despre regatele, castelele şi conacele lui – deşi mărturisesc că toate au nişte nume foarte ciudate, de care n-am mai auzit niciodată. Cred că e unul dintre prinţii din Germania sau Elveţia pe care i-a detronat Bonaparte.

— Chiar aşa? spuse Strange, oarecum iritat. Ei bine, acum că Napoleon a fost înfrânt, poate că ar fi bine să se întoarcă acasă.

Aceste explicaţii nesigure şi bănuieli cu privire la identitatea gentilomului cu părul ca puful nu-l mulţumiseră; continuă să se întrebe ce era cu acest prieten al Arabellei. A doua zi (ultima înaintea plecării) se duse la biroul lui Sir Walter, aflat la Whitehall, cu scopul declarat de a afla cine era individul.

Când ajunse acolo însă, Strange nu-l găsi decât pe secretarul lui Sir Walter, adâncit în muncă.

— Ah! Moorcock! Bună dimineaţa! Sir Walter a plecat?

— Tocmai s-a dus la Fife House[106], domnule Strange. Pot să vă ajut cu ceva?

— Nu… De fapt, poate că da. De mult vreau să-l întreb ceva pe Sir Walter, dar mereu uit. Nu cumva îl cunoşti pe gentilomul care locuieşte acasă la el?

— Acasă la cine, domnule?

— La Sir Walter.

Domnul Moorcock se încruntă.

— Un gentilom care locuieşte acasă la Sir Walter? Nu-mi dau seama despre cine vorbiţi. Cum îl cheamă?

— Tocmai asta vreau şi eu să aflu. Eu nu l-am văzut niciodată, însă doamna Strange îl întâlneşte întotdeauna atunci când se pregăteşte să plece de acolo. Îl cunoaşte de mai mulţi ani şi cu toate astea n-a aflat nici până azi cum îl cheamă. Probabil că e o persoană foarte excentrică dacă se arată atât de secretos în această privinţă. Doamna Strange îi spune gentilomul cu nasul argintiu – sau gentilomul cu pielea ca zăpada? Nu mai ştiu, o ciudăţenie de felul acesta.

Însă domnul Moorcock părea şi mai uluit.

— Îmi pare rău, domnule, dar nu cred că l-am văzut niciodată pe acest domn.

40

„Ascultă-mă pe mine; locul acesta nu există*!*

Iunie 1815

Împăratul Napoleon Bonaparte fusese exilat pe Insula Elba. Maiestatea Sa Imperială se îndoia însă că viaţa pe o insulă liniştită îi va prii – la urma urmei, era obişnuit să conducă o porţiune însemnată a lumii cunoscute. Prin urmare, înainte de a pleca din Franţa le spuse câtorva persoane că se va întoarce înainte să înflorească violetele de primăvară. Şi îşi ţinu promisiunea.

În clipa în care ajunse pe pământ francez, îşi strânse o armată şi o luă către nord, spre Paris, urmându-şi destinul – acela de a se război cu toate naţiile lumii. Era, fireşte, nerăbdător să se înscăuneze din nou *împărat,* însă deocamdată nu se ştia *unde.* Cum dorise întotdeauna să-l imite pe Alexandru cel Mare, unii au crezut că o va lua către est. La urma urmei, mai invadase o dată Egiptul, cu oarecare succes. Alţii erau de părere că se va îndrepta către vest: circulau zvonuri că la Cherbourg se află o flotă de vase gata de plecare către America, unde Bonaparte ar fi putut să înceapă cucerirea unei lumi nou-nouţe.

În orice caz, toată lumea era convinsă că va începe cu invadarea Belgiei, astfel încât ducele de Wellington se duse la Bruxelles ca să aştepte acolo sosirea Marelui Inamic al Europei.

Ziarele din Anglia erau pline de zvonuri: că Bonaparte îşi adunase armata; că avansa înfiorător de rapid către Belgia; că ajunsese acolo; că învinsese! A doua zi însă, ziarele scriau că se află tot în palatul lui din Paris, de unde nici măcar nu plecase.

La sfârşitul lunii mai, Jonathan Strange plecă şi el la Bruxelles, pe urmele lui Wellington şi ale armatei. Îşi petrecuse ultimele trei luni în Shropshire, nefăcând altceva decât să reflecteze la probleme de magie, aşa că la început se simţi uşor tulburat – şi pe bună dreptate. Însă, după ce se plimbase preţ de un ceas sau

două, ajunse la concluzia că pricina tulburării nu era el, ci însuşi oraşul Bruxelles. Ştia cum arată un oraş în vreme de război – cu siguranță nu ca acesta. Ar fi trebuit să vadă companii de soldaţi trecând încoace şi încolo, care cu muniţie şi provizii, feţe îngrijorate. Când colo, nu vedea decât prăvălii moderne şi doamne plimbându-se în trăsuri elegante. E adevărat că peste tot erau grupuri de ofiţeri, însă niciunul nu părea preocupat de chestiuni militare (unul dintre ei se străduia din greu să repare umbrela de jucărie a unei fetiţe). Toată lumea râdea şi era veselă, lucru deloc normal având în vedere iminenţa unei invazii a armatei lui Napoleon Bonaparte.

Se auzi strigat. Întorcându-se, îl văzu pe colonelul Manningham, o cunoştinţă a lui, care îl invită imediat să-l însoţească acasă la lady Charlotte Greville (o lady englezoaică ce locuia la Bruxelles). Strange protestă, spunând că nu fusese invitat; în plus, trebuia să-l găsească pe duce. Însă Manningham îl linişti: nu conta câtuşi de puţin că nu fusese invitat, spuse el; avea să fie bine-venit, cu siguranţă; cât despre duce, era foarte probabil să-l găsească tot în salonul lui lady Charlotte Greville.

Zece minute mai târziu, Strange se afla într-un apartament de lux, plin de lume – printre care şi multe cunoştinţe. Se aflau acolo ofiţeri; femei frumoase; gentilomi eleganţi; politicieni britanici; şi, probabil, reprezentanţi ai tuturor gradelor de nobleţe. Cu toţii discutau aprins despre război şi făceau glume pe marginea aceluiaşi subiect. Ideea era cu totul nouă pentru Strange: războiul văzut ca o distracţie mondenă. În Spania şi Portugalia, soldaţii se considerau de regulă nişte martiri nefericiţi şi uitaţi. Ziarele britanice se străduiseră să prezinte lucrurile în lumina cea mai sumbră cu putinţă. Însă aici, la Bruxelles, cel mai grozav lucru era să fii unul dintre ofiţerii Alteţei Sale – iar pe locul doi venea statutul de magician al Alteţei Sale.

— Wellington e de acord ca toţi aceşti oameni să stea aici? îi şopti Strange lui Manningham, uluit. Ce se va întâmpla dacă ne atacă francezii? Mai bine nu veneam. Sunt sigur că lumea va începe să mă întrebe

despre cearta cu Norrell, şi n-am niciun chef să vorbesc despre asta.

— Prostii! şopti la rândul lui Manningham. Nimănui nu-i pasă de asta aici! În fine, iată că a sosit ducele!

În salon se produse o rumoare, apoi apăru ducele.

— Ah, Merlin, strigă el, şi chipul i se lumină la vederea lui Strange. Ce mă bucur să te văd! Haide, dă-mi mâna! Îl cunoşti, desigur, pe ducele de Richmond. Nu? Atunci dă-mi voie să fac prezentările!

Dacă atmosfera fusese veselă până atunci, acum, că apăruse şi Alteţa Sa, ea deveni mult mai însufleţită. Toate privirile erau îndreptate către el; toţi voiau să vadă cu cine stă de vorbă şi (încă şi mai interesant) cu cine flirtează. Văzându-l, nu ţi-ai fi închipuit că se află la Bruxelles pentru alt motiv decât să se distreze. Însă, ori de câte ori Strange încerca să se îndepărteze, ducele îl fixa cu privirea, spunându-i parcă: „Nu, *tu* trebuie să rămâi. Am nevoie de tine!“ În cele din urmă, tot surâzător, înclină capul şi-i spuse la ureche lui Strange:

— Gata, cred că putem pleca. Haide! În capătul celălalt al salonului se află o seră. Acolo vom putea sta de vorbă liniştiţi.

În curând cei doi erau aşezaţi printre palmieri şi alte plante exotice.

— Vreau să te avertizez, spuse ducele. Aici nu e ca în Spania. În Spania francezii erau detestaţi de toţi bărbaţii, femeile şi copiii din ţară. Aici nu e aşa. Bonaparte are prieteni în tot oraşul şi o mare parte din armată e de partea lui. Bruxelles-ul e plin de spioni. Prin urmare, este necesar ca noi – tu şi cu mine – să părem convinşi de înfrângerea lui ca de propria noastră existenţă! Zâmbeşte, Merlin! Ia o ceaşcă de ceai. O să te ajute să te linişteşti.

Strange încercă să zâmbească nepăsător, însă zâmbetul i se transformă aproape instantaneu într-o grimasă de îngrijorare; ca să distragă atenţia Alteţei Sale de la expresia lui facială, îl întrebă cum i se pare armata.

— Ah! E o armată proastă – şi ăsta e cel mai bun lucru pe care îl pot spune. Cea mai amestecată armată pe care am condus-o vreodată. Britanici, belgieni, olandezi şi germani puşi laolaltă. E ca şi cum ai

încerca să clădeşti un zid folosind o jumătate de duzină de materiale diferite. Chiar dacă fiecare material este foarte bun, în sine, nu poţi să nu te întrebi dacă zidul va rezista. Însă armata prusacă a promis că ni se va alătura. Iar Blucher e un tip pe cinste. Îi place la nebunie să se războiască. (Acesta era generalul prusac.) Din păcate, e nebun. Crede că e însărcinat.

— Ah!

— Da, cu un pui de elefant.

— Ah!

— Însă trebuie să te apuci imediat de treabă! Ţi-ai adus cărţile? Vasul de argint? Ai unde să lucrezi? Am o puternică bănuială că Bonaparte va apărea de la vest, dinspre Lille. Eu pe acolo aş veni şi în plus am primit şi nişte scrisori de la prietenii noştri de acolo, care mă asigură că se aşteaptă să-l vadă sosind pe Bonaparte dintr-un ceas în altul. Aceasta e sarcina pe care ţi-o dau. Stai cu ochii pe graniţa de vest şi dă-mi de ştire în clipa când vezi trupele franceze.

În următoarele două săptămâni, Strange invocă viziuni ale tuturor locurilor în care credea ducele că ar putea apărea francezii. Ducele îi oferise două ajutoare: o hartă mare şi un tânăr ofiţer pe nume William Hadley-Bright.

Hadley-Bright era unul dintre acei oameni norocoşi pe care Soarta îi răsfaţă cu darurile cele mai alese. Toate dorinţele i se îndeplineau pe dată şi cu mare uşurinţă. Era singurul şi adoratul copil al unei văduve bogate. Dorise să urmeze o carieră militară, iar prietenii lui îi făcuseră rost de un post într-un regiment modern. Apoi îşi dorise aventuri şi agitaţie; iar ducele de Wellington îl alesese aghiotant. Apoi, tocmai când se hotărâse că singurul lucru care îi place mai mult decât viaţa de soldat este magia, ducele îl făcuse asistentul sublimului şi misteriosului Jonathan Strange. Însă numai persoanele cu o fire deosebit de acră puteau să-l invidieze pe Hadley-Bright pentru succesele lui; toţi ceilalţi rămâneau dezarmaţi în faţa voioşiei şi bonomiei sale.

Zi după zi, Strange şi Hadley-Bright examinau vechile fortăreţe din vestul Belgiei; priveau atenţi uliţe banale de sat; se uitau la câmpii vaste şi pustii

aşternute sub întinderea şi mai vastă a norilor pictaţi parcă în acuarelă. De francezi, însă, nici urmă.

Într-o zi extrem de călduroasă, la jumătatea lui iunie, erau ocupaţi cu această sarcină fără de sfârşit. Era ceasul trei al după-amiezii. Feciorul uitase să ia nişte ceşti murdare de cafea de pe masă, iar în jurul acestora bâzâia o muscă. Pe fereastra deschisă venea de afară un miros amestecat, de sudoare de cai, piersici şi lapte înăcrit. Hadley-Bright, cocoţat pe un scaun cu spătar, demonstra în chip desăvârşit una dintre cele mai importante abilităţi ale unui soldat – aceea de a adormi în orice împrejurări şi la orice oră.

Strange aruncă o privire pe hartă şi alese un punct la întâmplare. În apa din vasul lui de argint apăru o răscruce pustie; în apropiere se aflau o fermă şi două sau trei case. Privi o clipă acest peisaj în care nu se întâmpla nimic. Închise apoi ochii şi era pe punctul de a adormi, când văzu nişte soldaţi sub un ulm, care pregăteau un tun pentru tragere. Aveau un aer destul de preocupat. Îi dădu un ghiont lui Hadley-Bright ca să-l trezească, apoi îl întrebă:

— Cine sunt ăştia?

Hadley-Bright clipi în direcţia vasului de argint.

Soldaţii de la răscruce aveau uniforme verzi cu trese roşii. Parcă se înmulţiseră dintr-odată.

— Nassauari, zise Hadley-Bright; vorbea despre nişte trupe germane aflate sub comanda lui Wellington. Băieţii prinţului de Orania. N-avem de ce să ne facem griji. Unde e asta?

— E o răscruce aflată cam la treizeci de kilometri în sudul oraşului. Locul se numeşte Quatre Bras.

— Ah! N-are rost să pierdem vremea cu asta! declară Hadley-Bright, căscând. E drumul care duce către Charleroi. Armata prusacă se află la capătul acestui drum – cel puţin aşa mi s-a spus. Mă întreb dacă băieţii ăştia ar trebui să fie acolo. Începu să frunzărească nişte hârtii în care era prezentată dispunerea diferitelor armate ale aliaţilor. Nu, chiar cred că nu…

— Dar *asta* ce mai e? îl întrerupse Strange, arătându-i un soldat îmbrăcat în uniformă albastră ce apăruse brusc de după un deal, cu muscheta scoasă.

O clipă se lăsă tăcerea.
— E un francez, spuse Hadley-Bright.
— Şi *el* ar trebui să fie acolo? întrebă Strange.
Francezului i se mai alăturară câţiva. Apoi apărură încă cincizeci. Cei cincizeci deveniră două sute – trei sute – o mie! Din coasta dealului ieşeau francezi aşa cum dintr-o bucată de brânză ies viermi. Imediat după aceea începură să tragă cu muschetele în nassauarii aflaţi la răscruce. Lupta nu dură prea mult. Nassauarii traseră cu tunurile şi francezii, care din câte se părea nu dispuneau de astfel de arme, se retraseră după deal.
— Ha! strigă Strange încântat. I-au bătut! Au fugit!
— Da, dar de unde au apărut? murmură Hadley-Bright. Putem arunca o privire dincolo de deal?
Strange atinse uşor suprafaţa apei din vas şi răsuci din mână într-un fel aparte. Răscrucea dispăru şi în locul ei apăru o privelişte extrem de clară asupra armatei franceze – sau, dacă nu a întregii armate, în orice caz a unei părţi importante.
Hadley-Bright şedea ca o marionetă cu sforile tăiate. Strange înjură în spaniolă (limbă pe care o asocia în mod natural cu războiul). Armatele aliate se aflau exact acolo unde nu trebuia. Diviziile lui Wellington erau în vest, gata să apere tot soiul de locuri pe care Bonaparte nu avea nici o intenţie să le atace. Generalul Blucker şi armata prusacă erau mult prea departe, la est. Şi iată că armata franceză apărea pe nepusă masă din sud. În acea clipă, nassauarii (care numărau trei, poate patru mii de oameni) erau singura apărare a Bruxellesului împotriva francezilor.
— Domnule Strange! Faceţi ceva, vă implor! strigă Hadley-Bright.
Strange trase aer în piept şi deschise larg braţele, de parcă încerca să adune laolaltă toată magia pe care o învăţase vreodată.
— Repede, domnule Strange! Repede!
— Aş putea să mut oraşul! spuse Strange. Aş putea să mut Bruxelles-ul. Aş putea să-l duc undeva unde să nu-l găsească francezii.
— Unde să-l duceţi? strigă Hadley-Bright, apucându-l pe Strange de braţe şi forţându-l să le lase în jos. Suntem înconjuraţi de armate. Propriile armate!

Dacă mutaţi Bruxelles-ul aţi putea să nimeriţi peste nişte regimente pe care le-aţi zdrobi sub greutatea clădirilor şi a pietrelor de pavaj. Ducelui nu-i va plăcea asta. Are nevoie de toţi oamenii pe care îi are.

Strange căzu iar pe gânduri.

— Gata, ştiu! strigă el.

Începu apoi să bată un fel de briză. Nu era deloc neplăcută – dimpotrivă, aducea cu ea o mireasmă proaspătă de ocean. Hadley-Bright se uită pe fereastră. Dincolo de case, biserici, palate şi parcuri se vedeau nişte coame muntoase care cu o clipă în urmă nu fuseseră acolo. Erau închise la culoare, ca şi cum ar fi fost acoperite cu păduri de pin. Aerul era mult mai curat – ca un aer care nu mai fusese respirat niciodată.

— Unde suntem? întrebă Hadley-Bright.

— În America, spuse Strange. Apoi, în chip de explicaţie, adăugă: Pe hartă, America pare întotdeauna aşa de pustie…

— Doamne sfinte! Dar n-am rezolvat nimic! Aţi uitat că tocmai semnasem un tratat de pace cu America? Nimic nu-i va înfuria mai tare pe americani decât apariţia bruscă a unui oraş european pe teritoriul lor!

— Ah, probabil că aşa el Dar vă asigur că nu e cazul să ne îngrijorăm. Suntem departe de Washington, de New Orleans şi de toate locurile unde s-au dat bătălii. Cred că suntem la sute de kilometri distanţă. Cel puţin… Vreau să spun că nu sunt sigur unde anume suntem. Credeţi că are vreo importanţă?[107]

Hadley-Bright se repezi afară să-l găsească pe duce şi să-l informeze că lucrurile stăteau exact invers decât presupunea Alteţa Sa: francezii se aflau acum în Belgia, iar el, ducele, nu.

Alteţa Sa (care tocmai lua ceaiul împreună cu nişte politicieni britanici şi câteva contese belgiene) se arătă la fel de netulburat ca întotdeauna la primirea acestei veşti. Însă peste un sfert de oră sosi la hotelul în care locuia Strange împreună cu intendentul general al armatei, colonelul De Lancey. Privi şi el viziunea din vasul de argint cu o expresie de încrâncenare pe chip.

— Napoleon m-a păcălit, pe cinstea mea! exclamă el. De Lancey, scrie ordinele cât mai repede. Toată

armata trebuie să se adune la Quatre Bras.

Bietul colonel De Lancey părea extrem de alarmat.

— Dar cum vom face ca ordinele să ajungă la ofiţeri când ne desparte de ei Oceanul Atlantic? întrebă el.

— A, zise Alteţa Sa. Domnul Strange se va ocupa de asta. Privirea îi fu atrasă de ceva de afară. Prin faţa ferestrei treceau patru călăreţi. Toţi aveau o ţinută de rege şi o expresie de împărat. Pielea lor avea culoarea lemnului de mahon; părul lung le era negru şi lucios ca aripa de corb. Erau îmbrăcaţi în veşminte de piele împodobite cu ţepi de porc spinos. Drept arme purtau câte o puşcă în teacă de piele, o suliţă cu aspect foarte ameninţător (decorată cu pene asemănătoare cu cele pe care le purtau pe cap) şi un arc. Ah, De Lancey! Găseşte pe cineva care să-i întrebe pe băieţii ăştia dacă nu vor să lupte alături de noi mâine, bine? Par foarte potriviţi pentru asta.

Cam un ceas mai târziu, în oraşul Ath, aflat la treizeci de kilometri de Bruxelles (sau, mai bine zis, la treizeci de kilometri de locul în care se află de obicei Bruxelles-ul), un patisier scoase din cuptor o tavă cu prăjiturele. După ce se răciră, patisierul desenă pe fiecare dintre ele, cu glazură roz, câte o literă – ceea ce nu mai făcuse în viaţa lui. Soţia lui (care nu ştia nici o boabă de engleză) puse prăjiturile pe o tavă de lemn şi i le dădu ucenicului de patisier. Acesta le duse la cartierul general al armatei aliate, aflat în oraş, unde Sir Henry Clinton tocmai le dădea ordine ofiţerilor din subordine. Ucenicul patisierului îi oferi prăjiturile lui Sir Henry. Acesta luă una de pe tavă şi se pregătea să o ducă la gură, când maiorul Norcott din Regimentul 95 puşcaşi scoase un strigăt de uimire. În faţa lor, scris cu litere din glazură roz pe prăjiturele, se afla un ordin de la Wellington, prin care Sir Henry era instruit să se deplaseze de urgenţă împreună cu Divizia a II-a infanterie către Quatre Bras. Sir Henry ridică privirea uluit. Ucenicul de patisier îi adresă un zâmbet larg.

Cam în acelaşi timp, generalul aflat la comanda Diviziei a III-a – un gentilom din Hanovra pe nume Sir Charles Alten – muncea din greu într-un castel aflat la douăzeci şi cinci de mile sud-vest de Bruxelles. Aruncând o privire pe fereastră, observă că în curte

începuse o ploaie extrem de ciudată, care cădea numai în mijlocul curţii, fără să atingă deloc pereţii. Mânat de curiozitate, Sir Charles ieşi să vadă mai bine despre ce era vorba. În praful de pe jos apăruse, scris cu litere formate de ploaie, următorul mesaj:

Bruxelles, 15 iunie 1815

Divizia a III-a se va deplasa de urgenţă la Quatre Bras.

Wellington

Între timp, nişte generali olandezi şi belgieni din armata lui Wellington descoperiseră singuri că francezii se aflau la Quatre Bras şi plecaseră într-acolo împreună cu Divizia a II-a a Olandei. Prin urmare, aceşti generali (care se numeau Rebecq şi Perponcher) au fost mai mult iritaţi decât luminaţi de apariţia unui stol numeros de păsări care se aşezară în copacii din jur şi începură să cânte:

Ducele zice uite-aşa:
Francezii sunt la Quatre Bras.
Trupele toate adunaţi
Şi spre răspântie plecaţi!

— Da, da! Ştim! strigă generalul Perponcher, fluturând din mâini către păsări în încercarea de a le alunga. Daţi-i drumul de aici, lua-v-ar nai…! însă păsările se apropiară şi mai mult, iar unele i se aşezară chiar pe umeri; altele se opriră pe cal. Continuară să cânte într-o manieră cât se poate de oficială:

Onoare voi veţi câştiga
Căci teamă nu veţi arăta,
Planurile ducelui sunt sfinte
Brigada luaţi – şi înainte!

Păsările îi însoţiră pe soldaţi tot restul zilei, fără să înceteze a ciripi acelaşi cântec enervant. Generalul Rebecq – care vorbea excelent engleza – reuşi să prindă una dintre păsări şi încercă să o înveţe un

cântec nou, sperând că i-l va cânta lui Jonathan Strange la întoarcere:

> *Acest magician se vrea trosnit*
> *De la Bruxelles şi până la Maastricht*
> *Că-şi bate joc fără obraz de noi*
> *De la Bruxelles la Maastricht şi-napoi.*{108}

La ora şase, Strange readuse Bruxelles-ul pe pământ european. Imediat, regimentele încartiruite în oraş ieşiră pe Poarta Namur şi se îndreptară către Quatre Bras. Strange reuşi în sfârşit să se pregătească şi el pentru război. Îşi strânse vasul de argint, vreo şase cărţi de magie, două pistoale, o haină uşoară de vară având multe buzunare neobişnuit de adânci, o duzină de ouă fierte tari, trei sticle de coniac, câteva bucăţi de plăcintă cu carne înfăşurate în hârtie şi o umbrelă imensă de mătase.

A doua zi dimineaţa, având la el toate aceste obiecte, călări împreună cu ducele şi cu oamenii acestuia până la răscrucea Quatre Bras. Deja se strânseseră aici câteva mii de oameni din trupele aliate, însă francezii nu se arătaseră încă. Din când în când se auzea un sunet de muschetă, însă atmosfera aducea mai mult cu o partidă de vânătoare decât cu un război.

Strange tocmai cerceta locurile, când pe umăr i se aşeză un sturz cântător care începu să ciripească:

> *Ducele zice uite-aşa:*
> *Francezii sunt la Quatre Bras…*

— Ce? mormăi Strange. Ce cauţi aici? Trebuia să dispari de mult! Apoi făcu semnul lui Ormskirk de desfacere a vrăjilor şi pasărea îşi luă zborul.

De fapt, spre surprinderea lui, un stol întreg de păsări îşi luă zborul în aceeaşi clipă. Agitat, aruncă o privire în jur să vadă dacă observase cineva că vraja lui fusese făcută cam de mântuială; dar toată lumea părea preocupată de probleme militare, aşa că Strange conchise că nu observase nimeni.

Îşi găsi o poziţie pe placul lui – într-o tranşee aflată chiar în faţa fermei Quatre Bras. Răscrucea se afla la dreapta lui, iar în stânga avea Regimentul de scoţieni 92 infanterie. Scoase ouăle fierte de prin buzunare şi le oferi acelora dintre scoţieni care păreau dornici de aşa ceva. (Pe timp de pace, pentru a cunoaşte pe cineva este în general nevoie să te prezinte altcineva; la război, aceeaşi funcţie socială este îndeplinită de oferirea unei gustări.) Scoţienii îi oferiră în schimb nişte ceai dulce, botezat cu lapte, şi curând după aceea sporovăiau cu toţii în chipul cel mai familiar.

Ziua era extrem de caldă. Drumul cobora şerpuind printre lanuri de secară, care sub soarele puternic păreau nefiresc de strălucitoare. La cinci kilometri distanţă, armata prusacă începuse deja schimbul de focuri cu francezii şi se auzeau slab bubuituri de tun şi strigăte, ca nişte năluci prevestitoare. Chiar înainte de amiază, se auziră din depărtare bătăi de tobe şi cântece aprige de luptă. Pământul începu să vibreze sub greutatea zecilor de mii de picioare mărşăluind, iar în faţa lor apărură, printre lanurile de secară, şiruri-şiruri întunecate de infanterişti francezi.

Ducele nu-i dăduse ordine specifice lui Strange, aşa că, la începerea luptei, acesta se apucă să facă aceleaşi vrăji pe care le folosise şi în Spania. Trimise îngeri cu săbii de foc să-i sperie pe francezi şi dragoni care să scuipe flăcări asupra lor. Aceste făpturi iluzorii erau mai mari şi mai strălucitoare decât tot ce reuşise să facă în Spania. De câteva ori chiar ieşi din tranşee să le admire – în ciuda faptului că scoţienii îl certau, spunându-i că se află drept în bătaia focului.

Se ocupase sârguincios de aceste vrăji vreme de trei sau patru ceasuri, când se petrecu ceva. Pe câmpul de luptă, un atac neaşteptat al francezilor ameninţa să-i copleşească pe duce şi oamenii lui. Aceştia fură nevoiţi să se întoarcă şi să călărească grăbiţi şi în dezordine către liniile aliaţilor. Trupele cele mai apropiate erau cele din Regimentul 92 infanterie.

— Regimentul 92! strigă ducele. Culcat!

Scoţienii se aruncară imediat la pământ. Ridicând capul din tranşee, Strange îl văzu pe duce, călare pe Copenhagen[109], zburând pe deasupra capetelor lor.

Alteţa Sa era nevătămat şi părea mai degrabă înviorat decât alarmat de primejdia prin care trecuse. Îl zări pe Strange.

— Domnule Strange! Ce faci? Dacă doresc să văd un spectacol de magie în stilul Vauxhall-Gardens, te voi anunţa![110] Francezii au văzut toate aceste lucruri în Spania şi nu se mai sperie deloc. Însă apariţiile astea sunt noi şi neaşteptate pentru soldaţii belgieni, olandezi şi germani din armata *mea.* Tocmai am văzut cum unul dintre dragonii dumitale ameninţa o companie de soldaţi din Brunswick în pădurea de colo. Patru dintre ei au căzut de pe cai. Nu e bine, domnule Strange! Nu e bine deloc! încheie el, apoi se îndepărtă în galop.

Strange privi lung în urma lui. Ar fi vrut să le spună câte ceva despre nerecunoştinţa ducelui prietenilor lui, scoţienii; însă aceştia păreau cam ocupaţi pentru moment cu ghiulelele ce veneau înspre ei şi cu săbiile care încercau să-i hăcuiască. Aşa că îşi luă harta, ieşi din tranşee şi se duse până la răscruce, unde secretarul militar al ducelui, lordul Fitzroy Somerset, privea în jur cu un aer îngrijorat.

— Milord? spuse Strange. Trebuie să vă întreb ceva. Cum merge bătălia?

Somerset oftă.

— Totul va fi bine până la urmă. Cu siguranţă că aşa va fi. Însă jumătate din armată n-a sosit încă. Nu avem cavalerie aproape deloc. Ştiu că dumneavoastră aţi trimis ordinele diferitelor divizii foarte repede, însă unele dintre ele se aflau pur şi simplu prea departe. Dacă francezilor le sosesc întăriri înainte să ajungă trupele noastre, atunci… Lordul Somerset ridică din umeri.

— Şi din ce direcţie ar putea să sosească întăririle francezilor? Din sud, presupun?

— Din sud şi sud-est.

Strange nu se mai întoarse pe câmpul de luptă. Se duse la ferma Quatre Bras, aflată chiar în spatele liniilor britanice. Ferma era pustie. Uşile erau deschise, perdelele fluturau la ferestre; o coasă şi o sapă zăceau aruncate în praf, abandonate de locuitori în graba lor de a pleca de acolo. Într-o încăpere

întunecoasă ce mirosea a lapte găsi o pisică ce tocmai fătase. De câte ori bubuiau tunurile (adică foarte des), pisica tremura. Strange îi aduse nişte apă şi îi vorbi cu blândeţe. Apoi se aşeză pe treptele răcoroase şi întinse harta.

Începu să mute drumurile, uliţele şi satele aflate în sudul şi în estul câmpului de luptă. Mai întâi schimbă poziţia a două sate. Apoi făcu toate drumurile ce mergeau de la est la vest să meargă de la nord la sud. Aşteptă câteva minute, apoi preschimbă totul la loc. Mută toate pădurile din împrejurimi, astfel că acum erau aşezate invers decât de obicei. Apoi schimbă cursul tuturor pâraielor. Ceas după ceas continuă să schimbe locul diverselor elemente din împrejurimi. Era o muncă migăloasă şi plictisitoare – la fel de monotonă ca lucrul alături de Mr Norrell. La ora şase şi jumătate auzi goarnele aliaţilor sunând atacul. La ora opt se ridică şi îşi întinse membrele amorţite.

— Ce să zic, îi spuse el pisicii, habar nu am dacă am rezolvat ceva sau nu.[111]

Deasupra lanurilor se vedea un fum negru şi gros. Mohorâţii însoţitori ai oricărei bătălii, corbii şi ciorile, apăruseră cu sutele. Strange îşi găsi prietenii scoţieni într-o stare cât se poate de jalnică. Reuşiseră să pună stăpânire pe o casă din apropierea drumului, însă cu preţul vieţii a jumătate dintre soldaţi şi a douăzeci şi cinci dintre cei treizeci şi şase de membri ai regimentului, inclusiv a colonelului – un om care fusese ca un tată pentru mulţi dintre ei. Mulţi veterani cu părul cărunt şedeau cu capul în mâini, plângând.

Din câte se părea, francezii se întorseseră la Frasnes – oraşul din care veniseră în acea dimineaţă. Strange îi întrebă pe mai mulţi dacă asta însemna că aliaţii câştigaseră bătălia, dar nimeni nu părea să aibă informaţii precise asupra acestui punct.

În noaptea aceea dormi la Genappe, un sat aflat la cinci kilometri mai sus, către Bruxelles. Tocmai îşi lua micul dejun, când apăru căpitanul Hadley-Bright cu veşti: aliaţii ducelui, cei din armata prusacă, mâncaseră o bătaie straşnică în lupta din ajun.

— Au fost înfrânţi? întrebă Strange.

— Nu, dar s-au retras, şi ducele spune că şi noi trebuie să facem la fel. Alteţa Sa a ales alt loc pentru bătălie, iar prusacii vor veni şi ei acolo. Locul se numeşte Waterloo.

— Waterloo? Ce nume ridicol! spuse Strange.

— E ciudat, nu-i aşa? Nici nu l-am găsit pe hartă.

— Ah! spuse Strange. În Spania păţeam mereu aşa! Fără îndoială că ţi s-a spus un nume greşit. Ascultă-mă pe mine: locul acesta, Waterloo, nu există!

Puţin după prânz, încălecară, şi tocmai se pregăteau să o ia pe urmele armatei, părăsind satul, când primiră un mesaj de la Wellington: se apropia un escadron de lăncieri francezi; putea domnul Strange să facă ceva să le pună beţe în roate? Strange, nedorind să mai fie încă o dată acuzat că face magie în stil Vauxhall-Gardens, îi ceru sfatul lui Hadley-Bright.

— Ce urăşte cel mai mult cavaleria?

Hadley-Bright se gândi o clipă, apoi spuse:

— Noroiul.

— Noroiul? Zău? Da, presupun că aveţi dreptate. Uf! Puţine lucruri sunt mai plictisitoare şi mai comune decât să faci magie pentru a schimba vremea!

Cerul se întunecă şi apăru un nor albastru-închis, precum cerneala; era mare cât întreaga Belgie şi atât de greu şi de plin, încât marginile lui zdrenţuite păreau că ating vârfurile copacilor. Apoi fulgeră şi lumea deveni, pentru o clipă, albă ca un os. Se auzi un trosnet asurzitor şi în clipa următoare începu o răpăială incredibil de abundentă, ce făcea pământul să fiarbă în bulboane şi să sfârâie ameninţător.

În câteva minute, câmpurile din împrejurimi se transformară într-o mlaştină. Lăncierii francezi nu mai putură să-şi vadă de sportul lor favorit, călăritul rapid şi agil; ariergarda lui Wellington reuşi să se retragă în siguranţă.

Un ceas mai târziu, Strange şi Hadley-Bright aflară cu surprindere că exista, de fapt, un loc numit Waterloo şi că tocmai sosiseră acolo. Ducele aştepta călare în ploaie, privind binedispus soldaţii, caii şi carele murdare.

— Excelent noroi, Merlin! strigă el voios. Foarte lipicios şi alunecos. Francezilor n-are să le placă deloc.

Mai multă ploaie, te rog! Bun… Vezi copacul de colo, unde drumul coboară?

— Ulmul, Alteţă?

— Exact. Ţi-aş fi foarte recunoscător dacă ai sta acolo mâine, în timpul bătăliei. Voi fi şi eu acolo din când în când, dar probabil că nu foarte des. Îi voi trimite pe băieţi la tine cu instrucţiuni.

În seara aceea, diversele divizii ale armatei aliate îşi ocupară poziţiile de-a lungul unei movile puţin înalte aflate la sud de Waterloo. Tuna mereu şi ploaia cădea în torente. Din când în când, solii formate din soldaţi uzi până la piele se apropiau de ulm şi îl rugau pe Strange să oprească ploaia, dar acesta clătina din cap şi spunea:

— O voi opri atunci când îmi spune ducele.

Însă veteranii războiului peninsular comentau aprobator că ploaia era întotdeauna un aliat de nădejde al englezului pe timp de război. Le spuneau camarazilor lor:

— Pentru noi ploaia e ceva liniştitor şi familiar, în vreme ce altor naţiuni le strică toate planurile. A plouat în nopţile dinaintea bătăliilor de la Fuentes, Salamanca şi Vitoria. (Acestea fuseseră câteva dintre victoriile strălucite ale lui Wellington în peninsulă.)

La adăpostul umbrelei, Strange reflecta asupra bătăliei ce avea să vină. Încă de când se terminase războiul peninsular el începuse să studieze magia folosită de *Aureaţi* pe timp de război. Nu se ştiau foarte multe lucruri în acest sens; existau nişte zvonuri – zvonuri şi nimic mai mult – despre o vrajă pe care ar fi folosit-o John Uskglass însuşi înainte să plece la luptă. Această vrajă dezvăluia rezultatele viitoare ale evenimentelor din prezent. Chiar înainte de căderea nopţii, lui Strange îi veni o idee. „N-am cum să aflu ce vrajă anume folosea Uskglass, dar pot să folosesc lucrarea lui Pale, *Conjuncturi privind semnele viitorului.* E foarte probabil ca vraja descrisă acolo să fie o versiune diluată a aceluiaşi lucru."

Cu o clipă sau două înainte ca vraja să se înfăptuiască, Strange încă mai auzea sunetele din jurul lui: ploaia căzând cu zgomot pe metal şi piele sau şiroind pe pânză; caii agitându-se şi fornăind; englezii

cântând din gură, iar scoţienii la cimpoi; doi soldaţi din Ţara Galilor certându-se cu privire la interpretarea corectă a unui pasaj din Biblie; căpitanul scoţian, John Kincaid, distrându-i pe sălbaticii din America şi învăţându-i să bea ceai (probabil sperând că, odată ce l-ai învăţat pe un om să bea ceai, celelalte deprinderi şi însuşiri tipice britanicilor vor veni de la sine).

Apoi se lăsă tăcerea. Cai şi oameni începură să dispară, mai întâi câte puţini, apoi din ce în ce mai repede – sute şi mii se făcură nevăzuţi. Printre şirurile dese de soldaţi apărură goluri imense. Puţin mai la est dispăru un regiment întreg, lăsând în urmă un spaţiu gol mare cât Piaţa Hanover. Acolo unde, cu câteva clipe înainte, peisajul fusese plin de viaţă, însufleţit de conversaţie şi activitate, acum nu mai erau decât ploaia, lumina înserării şi lanurile vălurite de secară. Strange se şterse la gură, căci simţea că i se face rău. „Bravo! se gândi el. Aşa îmi trebuie dacă îmi bag nasul în vrăjile destinate regilor! Norrell are dreptate. Anumite părţi ale magiei pur şi simplu nu sunt de nasul oamenilor de rând. Presupun că John Uskglass ar fi ştiut ce să facă acum cu această revelaţie îngrozitoare. Dar eu nu ştiu. Oare ar trebui să spun cuiva ce am văzut? Ducelui? Sunt singur că nu-mi va mulţumi pentru asta."

Cineva îl privea; cineva îi vorbea – un căpitan din artileria călare. Strange vedea cum i se mişcă buzele, dar nu auzea niciun sunet. Plesni din degete ca să facă vraja să înceteze. Căpitanul îl invita să meargă cu el să bea coniac şi să fumeze trabuc. Cuprins de un fior, Strange refuză.

Tot restul serii rămase singur sub ulm. Până atunci nu avusese niciodată senzaţia că a fi magician îl făcea diferit de alţii. Însă acum aruncase o privire într-o lume diferită, străină şi rea. Se simţea extrem de ciudat – ca şi cum lumea îmbătrânea în jurul lui, şi toate bucuriile vieţii – râsul, dragostea şi inocenţa – alunecau irevocabil către trecut.

A doua zi, pe la unsprezece şi jumătate, francezii începură să tragă cu tunurile. Artileria aliaţilor replică. Aerul curat de vară dintre cele două tabere era acum plin de valuri de fum negru şi înecăcios.

Atacul francezilor era îndreptat în principal împotriva Castelului Hougoumont, un avanpost al aliaţilor aflat în vale; pădurile ce îl înconjurau şi dependinţele castelului erau apărate de Regimentul 3 infanterie, Regimentul Coldstream Guards şi de cei din Nassau şi Hanovra. Strange invoca viziuni peste viziuni în vasul lui de argint ca să vadă luptele sângeroase ce se duceau în pădurile din jurul castelului. Se gândi la un moment dat să mute copacii astfel încât soldaţii aliaţi să-i poată nimeri mai bine pe atacatori, însă astfel de lupte strânse făceau magia aproape imposibil de înfăptuit. Îşi aminti apoi că în război soldatul care se arată nerăbdător poate face mai mult rău decât bine, aşa că decise să mai aştepte.

Canonada crescu în intensitate. Veteranii britanici le povesteau mai târziu prietenilor că nu-şi închipuiau că ghiulelele pot cădea atât de repede şi atât de multe. Soldaţii îşi vedeau camarazii sfârtecaţi în două, făcuţi bucăţele sau decapitaţi. Văzduhul însuşi vibra de zgomotul tunurilor.

— Aici e bătaie serioasă, remarcă ducele senin, apoi le ordonă rândurilor din faţă să se retragă dincolo de coama dealului şi să se culce la pământ. Când schimbul de focuri încetă, cei din trupele aliate ridicară capetele şi văzură cum infanteria franceză înainta prin valea plină de fum: şaisprezece mii de oameni veneau ca unul, umăr la umăr, în coloane nesfârşite, strigând şi mărşăluind în acelaşi ritm.

Nu puţini au fost cei care s-au întrebat dacă nu cumva francezii îşi găsiseră, în sfârşit, un magician al lor; infanteriştii francezi păreau mult mai înalţi decât ar fi fost normal, iar ochii le străluceau, plini de o mânie aproape supranaturală. Însă magia care îi anima era doar cea a lui Napoleon Bonaparte, care ştia mai bine decât oricine cum să-şi îmbrace soldaţii ca să-l înspăimânte pe duşman şi cum să-i desfăşoare pe câmpul de luptă astfel încât să pară o forţă indestructibilă.

Acum Strange ştia exact ce are de făcut. Noroiul dens îngreuna oricum înaintarea soldaţilor; pentru a-i întârzia şi mai mult, începu să vrăjească lanurile de secară. Le făcu să se încolăcească în jurul picioarelor

francezilor. Tulpinile erau dure ca sârma, iar soldaţii prinşi începură să se împiedice şi să cadă. Cu puţin noroc, tina avea să-i împiedice să se ridice şi aveau să fie călcaţi în picioare de camarazii lor – sau de cavaleria franceză care apăru în curând în ariergardă. Însă era o muncă migăloasă şi dificilă şi, în ciuda tuturor eforturilor lui, această primă vrajă folosită de Strange probabil că nu le-a făcut mai mult rău francezilor decât focurile trase de un muşchetar sau puşcaş britanic abil.

Un aghiotant se apropie de el cu o viteză incredibilă şi îi strecură în mână o fâşie de piele de capră, strigând:

— Mesaj de la Alteţa Sa! în clipa următoare se făcuse nevăzut.

Obuzele franţuzeşti au dat foc Castelului Hougoumont. Stinge flăcările.

Wellington

Strange invocă o viziune a Castelului Hougoumont. Soldaţii de acolo avuseseră mult de suferit de când văzuse el castelul ultima dată. În fiecare încăpere zăceau răniţi din ambele tabere. Şira de fân, dependinţele şi castelul însuşi erau cuprinse de flăcări. Pretutindeni se vedea un fum negru, înecăcios. Caii nechezau, iar răniţii încercau să se târască din calea focului – dar nu aveau unde scăpa. Între timp, în jur se ducea o luptă aprigă. În capelă, Strange descoperi şase sfinţi pictaţi pe pereţi. Aceştia erau înalţi de peste doi metri şi aveau proporţii ciudate – probabil opera vreunui amator entuziast. Cu toţii aveau bărbi lungi şi castanii şi ochi mari, melancolici.

— Sunt foarte buni! mormăi el.

La comanda lui, sfinţii coborâră de pe perete. Se mişcau destul de smucit, ca nişte marionete, dar aveau totuşi o anumită graţie şi agilitate. Trecură printre şirurile de răniţi şi ajunseră la un puţ aflat în curtea castelului. Scoaseră găleţi de apă pe care le turnară peste flăcări. Totul părea să meargă foarte bine până când doi dintre ei (posibil să fi fost Sfântul Petru şi Sfântul Ieronim) luară foc şi arseră complet – cum erau alcătuiţi numai din vopsea şi magie, erau foarte inflamabili. Strange tocmai încerca să găsească o

soluţie pentru a remedia situaţia, când o schijă dintr-un obuz franţuzesc îi lovi vasul de argint, care se învârti prin aer şi ateriză la vreo cincizeci de metri mai la dreapta. Până reuşi el să-l recupereze şi să îndrepte curbura adâncă ce-i apăruse într-o parte ca să-l poată folosi din nou, toţi sfinţii cei pictaţi pieriseră în flăcări. Oameni şi cai răniţi ardeau de vii. Pe pereţi nu mai era nici o pictură. Aproape plângând de frustrare, Strange îl blestemă în gând pe artistul necunoscut pentru lenea de care dăduse dovadă.

Ce mai era de făcut? Ce mai ştia? Se gândi, se gândi… Odinioară, John Uskglass îşi crea uneori un erou din corbi – păsările zburau laolaltă, formând un uriaş negru şi ţepos, care-şi schimba forma cu uşurinţă şi putea îndeplini orice sarcină. Alteori, Uskglass îşi făcea slujitori din pământ.

Strange invocă o viziune a puţului de la Hougoumont. Scoase o coloană de apă din el, formând un soi de fântână arteziană; apoi, înainte ca apa să se împrăştie pe pământ, îi dădu forma aproximativă a unui om. Apoi îi ordonă omului de apă să alerge către flăcări şi să se arunce peste ele. Astfel reuşi să stingă focul într-o porţiune a grajdului şi să salveze trei oameni. Strange se grăbi să continue în acelaşi fel, însă apa e un element care nu poate rămâne mult timp într-o formă anume; după vreun ceas în care făcuse iar şi iar aceeaşi vrajă, Strange simţea că i se învârte capul, iar mâinile îi tremurau incontrolabil.

Între patru şi cinci după-amiaza se petrecu ceva cu totul neaşteptat. Ridicând ochii, Strange văzu mulţimea viu colorată a cavaleriei franceze apropiindu-se. Douăsprezece formaţii de linie de câte cinci sute de oameni veneau călări – dar bubuitul tunurilor era atât de asurzitor, încât nu se auzea niciun sunet dinspre cavalerie; păreau că se mişcă în tăcere. „Oare nu-şi dau seama, se gândi Strange, că infanteria lui Wellington e încă întreagă? O să-i facă fărâme.“ în spatele lui, regimentele de infanterie se organizau în careuri; câţiva dintre soldaţi îl chemară pe Strange să se adăpostească în interiorul careului lor. Părea un sfat bun, aşa că se duse.

Aflat oarecum la adăpost, în careu, Strange privea cavaleria apropiindu-se; cuirasierii purtau platoşe strălucitoare şi coifuri înalte, ascuţite; armele lăncierilor erau împodobite cu flamuri roşii cu alb. Păreau să nu aparţină acestei epoci terne. Erau simbolurile gloriei de odinioară – dar Strange era hotărât să li se împotrivească cu propria glorie străveche. Avea în minte imaginile vii ale slujitorilor lui John Uskglass – slujitori creaţi din corbi sau din pământ. În spatele călăreţilor francezi, pământul prinse să se umfle şi să bolborosească. Luă apoi forma unor mâini gigantice, care se întinseră şi apucară oameni şi cai. Cei care cădeau erau călcaţi în picioare de tovarăşii lor. Restul fuseseră prinşi în bătaia focului muschetelor infanteriei aliate. Strange privea impasibil.

După ce atacul cavaleriei franceze fu respins, Strange se întoarse la vasul lui de argint.

— Dumneavoastră sunteţi magicianul? spuse cineva.

Întorcându-se, văzu cu uimire un civil mărunţel şi rotofei, cu o înfăţişare blândă, care îi zâmbea.

— Cine Dumnezeu mai eşti şi dumneata? întrebă el.

— Mă numesc Pink, îi explică celălalt. Sunt comis-voiajor şi reprezint compania Welbeck din Birmingham, producători de nasturi de calitate superioară. Am un mesaj pentru dumneavoastră din partea ducelui.

Lui Strange, plin de noroi şi ostenit cum nu fusese niciodată în viaţă, îi luă ceva timp să pătrundă înţelesul acestor vorbe.

— Dar unde sunt aghiotanţii ducelui?

— Zice că sunt morţi cu toţii.

— Cum? Hadley-Bright e mort? Şi colonelul Canning?

— Din păcate, zâmbi domnul Pink, nu vă pot oferi informaţii precise în acest sens. Eu am sosit ieri de la Antwerp ca să văd lupta, iar când l-am zărit pe duce am profitat de ocazie ca să mă prezint şi să-i vorbesc în treacăt despre excelentele calităţi ale nasturilor Welbeck. Ducele mi-a cerut să-i fac favoarea de a veni până aici pentru a vă spune că armata prusacă e pe drum încoace şi că au ajuns la Paris Wood, dar, potrivit spuselor Alteţei Sale, se chinuie al dracului… (domnul Pink zâmbi la auzul acestui cuvânt soldăţesc ce ieşise de pe propriile buze)… se chinuie al dracului să înainteze pe potecuţele înglodate; dacă sunteţi drăguţ, puteţi să le faceţi un drum între pădure şi câmpul de luptă?

— Sigur că da, spuse Strange, ştergându-şi nişte noroi uscat de pe faţă.

— Îl voi informa pe Alteţa Sa. Se opri o clipă, apoi urmă ştrengăreşte: Credeţi că Alteţa Sa va dori să comande nişte nasturi?

— Nu văd de ce nu. Îi plac nasturii la fel de mult ca oricui.

— Atunci, ştiţi, am putea să scriem în toate reclamele noastre că suntem „Furnizori de nasturi ai Alteţei Sale, ducele de Wellington”. Domnul Pink zâmbi fericit. Gata, am plecat!

— Da, da. Duceţi-vă. Strange făcu drumul cerut pentru armata prusacă, dar mult timp după terminarea bătăliei fu tentat să creadă că domnul Pink, comisul-voiajor ce vindea nasturi Welbeck de calitate superioară, fusese doar un vis.[112]

Evenimentele păreau că se repetă. Iar şi iar atacau trupele franceze de cavalerie şi Strange se refugia în interiorul careului infanteriştilor. Iar şi iar călăreţii înspăimântători veneau ca un vârtej către laturile careului. Iar şi iar Strange scotea mâini uriaşe din pământ care îi trăgeau în jos pe duşmani. De câte ori se retrăgea cavaleria, începea iar canonada; Strange se întorcea la vasul de argint şi începea să facă noi oameni de apă pentru a stinge flăcările şi a-i salva pe muribunzii de la Castelul Hougoumont cel ruinat şi cuprins de disperare. Totul se repeta iar şi iar, fără oprire; nici nu-ţi puteai închipui că lupta se va mai sfârşi vreodată. Strange începu să creadă că fusese în mijlocul acestei bătălii dintotdeauna.

— La un moment dat se va termina muniţia pentru muschete şi tunuri, se gândi el. Şi atunci ce-o să facem? O să ne sfârtecăm cu săbii şi baionete? Şi, dacă murim cu toţii, până la unul, cine va fi câştigat?

Fumul începu să se ridice, scoţând la iveală imagini încremenite, ca nişte scene ale unui teatru fantomatic: la ferma numită La Haye Sainte, francezii încropiseră o movilă din trupurile propriilor tovarăşi morţi pentru a reuşi să treacă peste colină şi să-i ucidă pe nemţii care o apărau.

La un moment dat, atacul cavaleriei franceze îl surprinse pe Strange în afara careului. Dintr-odată,

drept în faţa lui apăru un cuirasier francez uriaş, călare pe un cal la fel de mare. În prima clipă se întrebă dacă individul ştia cine e. (I se spusese că întreaga armată franceză îl ura pe magicianul englez cu o pasiune înflăcărată, tipică celor din neamurile latine.) În clipa următoare îşi aminti că-şi lăsase pistoalele în interiorul careului format de infanterişti.

Cuirasierul ridică paloşul. Fără să se gândească, Strange murmură vraja *Animam evocare* a lui Stokesey. Ceva asemănător unei albine îşi luă zborul din pieptul cuirasierului şi se opri în palma lui Strange. Dar nu era o albină; era o mărgea sidefie de lumină albastră. O a doua luminiţă zbură din calul cuirasierului. Calul necheză şi se cabră. Cuirasierul rămase pe loc, uluit.

Strange ridică cealaltă mână, pregătindu-se să-i şteargă de pe faţa pământului pe cuirasier şi pe cal deopotrivă. Apoi încremeni.

Un magician poate să ucidă folosind magia? îl întrebase ducele.

Iar el răspunsese:

— Un magician ar putea, însă un gentilom n-ar face-o niciodată."

În timp ce el încă ezita, un ofiţer din cavaleria britanică – din Regimentul Scots Grey – apăru de nicăieri şi spintecă ţeasta cuirasierului, de la bărbie în sus, prin dinţi. Omul se prăbuşi la pământ ca un copac tăiat. Ofiţerul îşi urmă drumul.

Mai târziu, Strange n-a reuşit niciodată să-şi amintească exact ce se petrecuse după aceea. Nu ţinea minte decât că se plimbase de colo-colo, ameţit, nu se ştie cât timp.

Îşi veni în fire abia când auzi urale. Ridică privirea şi îl văzu pe Wellington călare pe Copenhagen. Ducele îşi flutura pălăria – semn pentru aliaţi să înainteze şi să-i atace pe francezi. Însă fumul se învălătucea gros în jurul ducelui, astfel încât acest moment al victoriei nu putea fi împărtăşit decât de soldaţii aflaţi în apropierea lui.

Atunci Strange şopti un cuvânt şi în norul de fum apăru o fantă subţire. O singură rază a soarelui ce apunea străluci asupra lui Wellington. Atunci toţi

soldaţii de pe colină îşi întoarseră chipurile către el. Uralele se înteţiră.

„Aşa da, îşi spuse Strange, aşa trebuie folosită magia englezească."

Îi urmă pe soldaţi şi pe francezii care se retrăgeau pe câmpul de luptă. Printre morţi şi muribunzi de aflau imensele mâini de pământ pe care le crease. Păreau încremenite în gesturi de furie şi oroare, cuprinse parcă şi ele de disperare. Când ajunse în dreptul tunurilor franceze care omorâseră atâţia soldaţi ai Alianţei, Strange făcu o ultimă vrajă. Mai scoase nişte mâini uriaşe din pământ, care apucară tunurile şi le traseră dedesubt pentru vecie.

La Hanul Belle Alliance, aflat de partea cealaltă a câmpului de luptă, îl găsi pe duce împreună cu generalul prusac, prinţul Blucher. Ducele îl salută din cap şi-i spuse:

— Vino să iei cina cu mine.

Prinţul Blucher îi strânse mâna cu căldură şi-i spuse multe lucruri în germană (din care Strange nu înţelese nimic). Apoi bătrânul domn făcu un gest către burta lui, acolo unde sălăşluia elefantul iluzoriu, şi chipul i se crispă, vrând parcă să spună: „Ce-i de făcut?"

Strange ieşi afară; în clipa următoare, aproape că se ciocni de căpitanul Hadley-Bright.

— Mi s-a spus că ai murit! strigă el.

— Iar eu eram convins că dumneata ai murit, replică Hadley-Bright.

Se lăsă tăcerea; amândoi se simţeau uşor încurcaţi. Cât vedeai cu ochii se întindeau şiruri-şiruri de morţi şi de răniţi. În clipa aceea, simplul fapt de a fi în viaţă părea, într-un fel ciudat, nedemn de un gentilom.

— Cine a mai supravieţuit? Ştii? întrebă Hadley-Bright.

Strange clătină din cap.

— Nu.

Se despărţiră.

În seara aceea, la Cartierul general al lui Wellington din Waterloo se puse masa pentru patruzeci sau cincizeci de persoane. Însă, când sosi ora cinei, doar trei bărbaţi se aflau acolo: ducele, generalul Alava (ataşatul lui spaniol) şi Strange. Ori de câte ori se

deschidea uşa, ducele întorcea capul să vadă dacă nu e vreunul din prietenii lui, viu şi nevătămat; dar nu mai sosi nimeni.

Multe dintre locurile de la masă aparţineau unor domni care erau fie morţi, fie răniţi de moarte: colonelul Canning, locotenent-colonelul Gordon, general-maiorul Pieton, colonelul De Lancey. Şi lista avea să devină şi mai lungă odată cu scurgerea nopţii.

Ducele, generalul Alava şi domnul Strange şedeau cufundaţi în tăcere.

41

Starecross

Sfârşitul lui septembrie-decembrie 1815

Se părea că norocul nu voia nicicum să-i surâdă domnului Segundus, care se mutase la York cu scopul de a se bucura de societatea şi de conversaţia numeroşilor magicieni din acest oraş. Însă abia sosise acolo, când toţi ceilalţi magicieni rămăseseră fără profesie din cauza lui Mr Norrell, iar el se trezise dintr-odată singur. Mica lui rezervă de bani se împuţină considerabil, astfel că în toamna anului 1815 se văzu nevoit să-şi caute ceva de lucru.

— Şi nu pot spera, îi spuse el domnului Honeyfoot cu un oftat, să câştig prea mult. La urma urmei, ce mă pricep eu să fac?

Domnul Honeyfoot nu se putea resemna în faţa fatalităţii.

— Scrieţi-i domnului Strange! îl sfătui el. S-ar putea să aibă nevoie de un secretar.

Nimic nu i-ar fi plăcut mai mult domnului Segundus decât să lucreze pentru Jonathan Strange, însă modestia lui înnăscută nu-i permitea să facă această propunere. Ar fi fost inadmisibil să se scoată singur în evidenţă în felul acesta. Poate că domnul Strange s-ar fi simţit jenat, neştiind ce să-i răspundă. Ar fi putut chiar să dea impresia că el, John Segundus, se considera egalul domnului Strange!

Domnul şi doamna Honeyfoot se grăbiră să-l liniştească, spunându-i că, dacă domnului Strange nu-i plăcea ideea, avea să se exprime curând în acest sens – şi că, deci, nu avea nimic de pierdut făcând această propunere. Însă domnul Segundus se arătă neînduplecat.

Cei doi îi făcură atunci o altă propunere, una care i se păru şi lui acceptabilă.

— Ce-ar fi să vă interesaţi dacă sunt băieţi în oraş care ar vrea să studieze magia? întrebă doamna Honeyfoot. Nepoţii ei – doi băieţei dolofani de cinci,

respectiv şapte ani – tocmai ajunseseră la o vârstă la care era cazul să-şi înceapă educaţia, aşa că subiectul o preocupa destul de mult.

Domnul Segundus deveni, deci, profesor particular de magie. Pe lângă băieţi, găsi şi câteva domnişoare care ar fi trebuit în mod normal să studieze numai franceza, germana şi muzica, dar care doreau acum fierbinte să primească şi câteva noţiuni de magie teoretică. Curând după aceea fu solicitat să le dea lecţii fraţilor mai mari ai acestor domnişoare, dintre care mulţi se şi închipuiau în postura de magicieni. Pentru tinerii cu o fire mai studioasă care nu doreau să ia calea Bisericii sau a dreptului, magia era un domeniu foarte ademenitor, mai ales de când cu triumfurile lui Strange pe câmpurile de luptă ale Europei. La urma urmei, trecuseră multe veacuri de când preoţii se făceau remarcaţi în războaie, iar avocaţii nu făcuseră asta niciodată.

La începutul toamnei anului 1815, tatăl unuia dintre elevi îl rugă pe domnul Segundus să-i facă un comision. Acest domn, care se numea Palmer, auzise de o casă de vânzare aflată în nordul ţinutului. Domnul Palmer nu dorea să cumpere casa, însă auzise de la un prieten că se găsea acolo o bibliotecă interesantă. Domnul Palmer nu avea timp să se ducă el însuşi să o cerceteze şi, cu toate că avea mare încredere în servitorii lui în general, aceştia nu se puteau lăuda cu talente cărturăreşti deosebite, aşa că îl rugă pe domnul Segundus să dea el o fugă până acolo, ca să vadă câte cărţi erau în bibliotecă, în ce stare se aflau şi dacă merita să le cumpere.

Starecross Hall era cea mai mare clădire dintr-un sat în care se mai aflau doar o mână de căsuţe şi ferme din piatră. Starecross însăşi era situată într-un loc extrem de izolat, înconjurată din toate părţile de mlaştini cafenii şi singuratice. Mai mulţi arbori înalţi protejau clădirea de furtuni şi vânturi puternice – dar îi şi dădeau un aspect întunecat şi solemn. În sat se găseau din belşug ziduri din piatră dărăpănate şi hambare în aceeaşi stare. Totul era cufundat în linişte; aveai senzaţia că ai ajuns la capătul lumii.

Se mai afla acolo un pod străvechi şi uzat pentru caii de povară, ce traversa un pârâu adânc şi învolburat. Frunze de un galben-viu pluteau iute pe suprafaţa aproape neagră a apei, formând tot felul de modele complicate. Domnului Segundus i se păru că aceste modele seamănă cu o scriere într-un alfabet magic. „Ca multe alte lucruri, de altfel", se gândi el.

Casa era prelungă, joasă şi pe jumătate ruinată, construită din aceeaşi piatră închisă la culoare ca şi restul clădirilor din sat. Grădinile, ţarcurile şi curţile lăsate în părăsire erau pline de frunze moarte. Era greu de spus cine ar fi vrut să cumpere aşa o casă. Era mult prea mare pentru a fi folosită ca fermă, dar prea întunecoasă şi prea izolată ca să poată fi locuită de un gentilom. Ar fi fost potrivită pe post de casă parohială, dar în zonă nu se afla nici o biserică. Ar fi fost bună de transformat într-un han, însă vechiul drum pentru animale de povară ce trecea prin sat era dezafectat; nu mai rămăsese din el decât podul.

Domnul Segundus bătu la uşă, dar nu-i răspunse nimeni. Observă atunci că uşa din faţă era întredeschisă. I se părea cam îndrăzneţ să intre pur şi simplu, dar, după ce mai bătu preţ de vreo patru-cinci minute fără rezultat, îşi luă inima în dinţi şi pătrunse în clădire.

Casele, întocmai ca şi oamenii, au tendinţa de a deveni excentrice dacă sunt lăsate în părăsire prea mult; această casă era echivalentul arhitectonic al unui gentilom bătrân îmbrăcat într-un halat ponosit şi cu papuci de casă rupţi în picioare, care se trezeşte şi se culcă la ore neobişnuite şi care sporovăieşte întruna cu prieteni pe care nimeni în afară de el nu-i poate vedea. Căutându-l pe stăpânul casei, domnul Segundus dădu peste o cameră plină numai cu vase din porţelan pentru închegatul brânzei, aşezate grămezi-grămezi. În altă cameră se aflau mormane întregi de straie roşii extrem de ciudate, de o croială cu totul nouă pentru el – o combinaţie între salopete muncitoreşti şi rase preoţeşti. În bucătărie se găseau foarte puţine dintre obiectele pe care te-ai aştepta să le vezi într-o astfel de încăpere; în schimb, într-o cutie de sticlă se afla un craniu de aligator; craniul avea un rânjet larg şi părea foarte

mulţumit de sine, cu toate că domnul Segundus nu înţelegea de ce. Mai dădu peste o cameră la care nu se putea ajunge decât pe nişte scări şi trepte dispuse într-un chip foarte ciudat, plină cu tablouri ce păreau alese de cineva îndrăgostit peste măsură de lupte: tablouri înfăţişând lupte între bărbaţi, lupte între băieţi, lupte de cocoşi, lupte de tauri, lupte de câini, lupte între centauri şi chiar o reprezentare uimitoare a doi cărăbuşi încleştaţi în luptă. O altă încăpere era aproape goală; nu se afla aici decât o casă de jucărie aşezată pe o masă, în mijlocul odăii; era o copie fidelă a casei reale – atâta doar că în interiorul casei de jucărie mai multe păpuşi îmbrăcate elegant duceau laolaltă un trai paşnic şi cumpătat: făceau pâine şi prăjituri minuscule, îşi distrau prietenii cântând la un clavecin miniatural, jucau cărţi, îşi educau copiii mititei şi serveau la cină curcani fripţi mici cât unghia domnului Segundus. Această casă de păpuşi forma un contrast ciudat cu realitatea sumbră şi pustie.

Deşi căutase în toate încăperile, domnul Segundus nu găsise nici biblioteca, nici vreun suflet de om. Ajunse atunci în faţa unei uşiţe pe jumătate ascunse în spatele unei scări. Dincolo se afla o odaie extrem de mică – nu cu mult mai mare ca o debara. Aici dădu peste un bărbat îmbrăcat într-o haină albă şi murdară, care, cu picioarele pe masă, bea coniac şi privea fix în tavan. Domnul Segundus reuşi, după multă strădanie, să-l convingă să-i arate biblioteca.

Primele zece cărţi la care se uită domnul Segundus erau complet lipsite de valoare – erau fie volume de predici moralizatoare din secolul trecut, fie biografii ale unor persoane complet uitate. Următoarele cincizeci se dovediră la fel. Domnul Segundus începu să creadă că-şi va duce la bun sfârşit însărcinarea mult mai repede decât crezuse. Apoi dădu însă peste nişte lucrări foarte interesante şi neobişnuite de geologie, filosofie şi medicină, începu să devină mai interesat.

Lucră fără întrerupere vreme de două sau trei ceasuri. La un moment dat i se păru că aude o trăsură sosind, însă nu-i dădu nici o atenţie. Când termină, îşi dădu brusc seama că e teribil de înfometat. Nu ştia dacă se ocupase cineva sau nu de cina lui, iar cel mai

apropiat han se afla la o distanţă destul de mare de casă. Plecă în căutarea omului celui neglijent pe care-l descoperise în cămăruţă, ca să încerce să rezolve situaţia. Se rătăci însă imediat în labirintul de încăperi şi coridoare al casei. Merse mai departe, deschizând fiecare uşă, simţindu-se din ce în ce mai înfometat şi mai furios pe omul cel neglijent.

La un moment dat ajunse într-un salon demodat, având pereţii căptuşiţi cu lambriuri întunecate din lemn de stejar şi un cămin de dimensiunile unui arc de triumf modern. Drept în faţa lui văzu o tânără femeie încântătoare, aşezată într-un jilţ de lângă fereastră, ce privea arborii şi dealurile pustii din zare. Abia apucase să observe că tinerei îi lipsea degetul mic de la o mână, când aceasta dispăru – sau, mai bine zis, se transformă. În locul ei apăruse o femeie mult mai în vârstă şi mai trupeşă, cam de aceeaşi vârstă cu domnul Segundus, îmbrăcată într-o rochie de mătase violet, având un şal indian înfăşurat în jurul umerilor şi un căţeluş în poală. Această doamnă era aşezată în aceeaşi poziţie ca şi cealaltă, privind pe fereastră cu aceeaşi expresie melancolică.

Domnul Segundus observă toate detaliile într-o singură clipă, însă imaginea celor două femei avu un efect neobişnuit de puternic asupra lui – aproape supranatural – ca vedeniile unui om ce delirează. Tot trupul îi fu străbătut de un fior, simţi că îşi pierde stăpânirea de sine şi leşină.

Când îşi veni în fire, era întins pe podea şi deasupra lui erau aplecate două femei ce scoteau exclamaţii de uimire şi îngrijorare. În ciuda ameţelii care îl cuprinsese, îşi dădu imediat seama că niciuna din ele nu era tânără cea încântătoare cu un deget lipsă pe care o văzuse prima dată. Una din cele două era doamna cu căţelul, pe care o văzuse *după aceea,* iar cealaltă era o doamnă zveltă, blondă şi la fel de în vârstă ca şi prima, cu o înfăţişare foarte comună. Din câte se părea, această doamnă fusese şi ea în cameră când intrase el, însă nu o văzuse deoarece era aşezată *după* uşă.

Cele două doamne nu-i dădură voie să se ridice în picioare sau să se mişte în vreun fel. Abia dacă-l lăsau să vorbească; îi spuseră cu severitate că asta îl va face

să leşine iarăşi. Îi aduseră perne pe care să-şi sprijine capul şi pături ca să se încălzească (el protestă, spunând că îi era destul de cald, dar doamnele nici nu vrură să audă). Îi oferiră apă de lavandă şi săruri volatile. Li se păru că pe sub uşă vine un curent, aşa că se ocupară şi de asta. Domnul Segundus începu să creadă că cele două doamne petrecuseră o dimineaţă foarte plictisitoare, astfel că apariţia unui domn necunoscut care leşinase la ele în salon le oferise un prilej bine-venit de distracţie.

După un sfert de oră de îngrijiri, domnului Segundus i se permise să se aşeze pe un fotoliu şi să bea singur o ceaşcă de ceai.

— E numai vina mea, spuse doamna cu căţelul. Fellowes mi-a spus că a sosit domnul de la York ca să vadă cărţile. Ar fi trebuit să vin la dumneavoastră mai devreme. Probabil că aţi avut un şoc puternic când aţi dat aşa peste noi!

Această femeie era doamna Lennox. Cealaltă era doamna Blake, prietena ei. Locuiau la Bath şi veniseră la Starecross pentru ca doamna Lennox să mai vadă o dată casa înainte de a o vinde.

— Ce prostie, nu-i aşa? îi spuse doamna Lennox domnului Segundus. Casa n-a mai fost locuită de ani întregi. Ar fi trebui s-o vând cu mult timp în urmă, dar am petrecut aici câteva veri extrem de frumoase, pe vremea când eram copilă.

— Sunteţi încă foarte palid, domnule, zise doamna Blake. Aţi mâncat ceva astăzi?

Domnul Segundus mărturisi că era foarte înfometat.

— Cum? Fellowes nu s-a oferit să vă servească masa? întrebă doamna Lennox uimită.

Fellowes nu putea să fie decât servitorul cel neglijent din cămăruţă. Domnul Segundus preferă să nu-i dezvăluie doamnei Lennox că abia dacă reuşise să-l convingă să stea de vorbă cu el.

Din fericire, doamna Lennox şi doamna Blake aduseseră din oraş destulă mâncare, iar Fellowes tocmai pregătea prânzul. Peste jumătate de oră, cele două doamne şi domnul Segundus se aşezară la masă într-o sufragerie lambrisată cu lemn de stejar, de unde se vedea priveliştea melancolică a unor arbori cu

frunze ruginii. Singurul inconvenient era că cele două doamne insistau ca domnul Segundus, convalescent cum era, să nu mănânce decât alimente uşoare – iar lui îi era extrem de foame şi poftea la fripturi şi la budincă fierbinte.

Cele două doamne se arătară bucuroase de tovărăşie şi îl iscodiră pe îndelete. Li se păru foarte interesant faptul că era magician; nu mai cunoscuseră niciunul până atunci.

— Şi aţi găsit vreun volum de magie în biblioteca mea? întrebă doamna Lennox.

— Niciunul, doamnă, spuse domnul Segundus. Însă cărţile de magie cu adevărat valoroase sunt extrem de rare. Aş fi fost realmente surprins să găsesc vreuna aici.

— Dacă mă gândesc bine, zise doamna Lennox, cred că am avut câteva. Însă le-am vândut pe toate unui domn ce locuia în apropiere de York. Între noi fie vorba, mi s-a părut cam necugetat din partea lui să-mi dea o sumă atât de mare pentru nişte vechituri pe care nu le voia nimeni. Dar poate că de fapt era un om înţelept.

Domnul Segundus ştia prea bine că „domnul care locuia în apropiere de York“ probabil că nu-i dăduse doamnei Lennox nici măcar un sfert din valoarea reală a cărţilor, însă n-are niciun rost să spui aşa ceva cu voce tare, aşa că zâmbi politicos fără să scoată o vorbă.

Le povesti apoi despre elevii şi elevele lui, despre cât de inteligenţi şi dornici de învăţătură erau aceştia.

— Şi, datorită încurajărilor pe care le primesc de la dumneavoastră, zise doamna Blake cu blândeţe, progresează cu siguranţă mai repede decât sub îndrumarea oricărui alt profesor.

— Ah! Nu ştiu ce să zic, spuse domnul Segundus.

— Nu mi-am dat seama până acum, zise doamna Lennox cu un aer gânditor, cât de popular a devenit studiul magiei. Credeam că această îndeletnicire era apanajul exclusiv al celor doi domni de la Londra. Cum îi cheamă oare? Presupun, domnule Segundus, că pasul următor la care vă gândiţi e înfiinţarea unei şcoli pentru magicieni. Nu-i aşa că asta vă doriţi?

— O şcoală! spuse domnul Segundus. Ah! Dar pentru asta ar fi nevoie… în fine, nu ştiu exact de ce ar fi nevoie, dar presupun că de foarte mulţi bani, în primul rând, şi de o casă.

— Ar fi dificil să găsiţi destui elevi? spuse doamna Lennox.

— Nu, deloc! Chiar acum mi-au venit în minte patru tineri care ar fi cu siguranţă interesaţi.

— Şi dacă i-aţi face reclamă…

— Ah! N-aş face niciodată aşa ceva! spuse domnul Segundus, oarecum şocat. Magia este cea mai nobilă îndeletnicire din lume – sau, mă rog, a doua ca nobleţe, după cea de preot. Nu se cade să o întinăm cu astfel de practici comerciale. Nu, aş primi numai tineri cu recomandare.

— Atunci nu mai trebuie decât să găsiţi pe cineva care să vă împrumute nişte bani şi să vă pună la dispoziţie o casă. Nimic mai simplu. Presupun că domnul Honeyfoot, de care ne-aţi vorbit cu atâta căldură, va dori chiar el să vă împrumute. Probabil că nu va dori să lase nimănui această onoare.

— O, nu! Domnul Honeyfoot are trei fiice – nişte fete minunate. Una dintre ele e măritată, cealaltă e logodită, iar a treia e nehotărâtă. Nu, domnul Honeyfoot trebuie să se gândească la familia lui. Nu poate să investească bani aiurea.

— Atunci pot să vă vorbesc liniştită despre proiectul la care m-am gândit! Ce-aţi zice să vă împrumut eu banii?

Domnul Segundus era extrem de uimit; preţ de câteva clipe nici nu ştiu ce să răspundă.

— Sunteţi foarte generoasă, doamnă! bălmăji el în cele din urmă.

Doamna Lennox zâmbi.

— Ba deloc, domnule. Dacă magia e atât de populară cum spuneţi – şi voi cere, desigur, mai multe păreri în această privinţă – atunci cred că vor ieşi bani frumoşi.

— Dar eu nu am aproape niciun fel de experienţă în afaceri, zise domnul Segundus. Mă tem să nu fac vreo greşeală şi să vă pierd banii. Nu, sunteţi foarte

generoasă şi vă mulţumesc din suflet, dar mă văd nevoit să refuz.

— Ei bine, dacă nu vreţi să fiţi debitorul meu – îmi dau seama că nu tuturor le face plăcere să ia bani cu împrumut – atunci putem rezolva problema foarte simplu. Şcoala va fi a mea – numai a mea. Voi suporta eu toate cheltuielile şi îmi voi asuma întregul risc. Dumneavoastră veţi fi directorul şcolii, iar pe prospect vor apărea şi numele meu, şi al dumneavoastră. La urma urmei, nu văd cum ar putea fi folosită mai bine această casă decât ca sediu al unei şcoli de magicieni. Nu e o clădire foarte potrivită pentru locuit, însă ca şcoală are multe avantaje. Este aşezată într-un loc foarte izolat. În împrejurimi nu există vânat de niciun fel. Prin urmare, tinerii veniţi aici nu vor putea nici să joace jocuri de noroc, nici să vâneze. Fiindu-le astfel restricţionate posibilităţile de distracţie, vor putea să se dedice întru totul studiului.

— Dar n-aş alege niciodată tineri cu patima jocurilor de noroc! zise domnul Segundus, destul de şocat.

Doamna Lennox zâmbi iarăşi.

— Îmi închipui că nu le-aţi oferit niciodată motive de îngrijorare prietenilor dumneavoastră – decât, poate, îngrijorarea că lumea asta rea în care trăim ar putea să profite de pe urma unei firi atât de oneste ca a dumneavoastră.

După prânz, domnul Segundus se întoarse conştiincios în bibliotecă, iar către seară îşi luă la revedere de la cele două doamne. Se despărţiră ca nişte prieteni apropiaţi, iar doamna Lennox îi promise să-l invite în curând la Bath.

Pe drumul de întoarcere, domnul Segundus încercă din răsputeri să nu se lase în voia tendinţei de a făuri planuri minunate de viitor, în care se vedea util şi fericit, dar nu putea să-şi scoată din minte tot soiul de imagini şi gânduri: despre cum le preda el magia unor tineri, înregistrând progrese nemaipomenite; despre Jonathan Strange care venea să viziteze şcoala; despre cât de încântaţi erau elevii lui aflând că el e prieten bun cu cel mai faimos magician al erei moderne;

despre Strange care îi spunea: „Totul e excelent, Segundus. Sunt de-a dreptul încântat. Bravo!”

Trecuse de miezul nopţii când ajunse acasă; avu nevoie de toată stăpânirea lui de sine pentru a nu alerga chiar în clipa aceea acasă la domnul Honeyfoot, ca să-i împărtăşească vestea cea mare. Însă a doua zi dimineaţă, când îi vizită pe cei doi, aceştia se arătară peste măsură de încântaţi. Erau fericiţi aşa cum el însuşi nu-şi îngăduise să fie. Doamna Honeyfoot avea încă un temperament de şcolăriţă, aşa că îşi luă bărbatul de mâini şi începu să danseze cu el în jurul mesei, manifestându-şi astfel bucuria. Apoi îl luă pe domnul Segundus de mâini şi dansă *şi cu el* în jurul mesei, iar când ambii magicieni protestară, spunând că nu mai voiau să danseze, ea continuă de una singură. Singurul regret (minor, de altfel) al domnului Segundus era că domnul şi doamna Honeyfoot nu se arătau atât de *surprinşi* de această veste pe cât îşi închipuise el; aveau o părere atât de bună despre el, încât nu li se părea câtuşi de puţin remarcabil faptul că o doamnă din lumea bună dorea să înfiinţeze o şcoală pentru el.

— Ar trebui să se considere norocoasă că v-a găsit! declară domnul Honeyfoot. Cine ar fi mai potrivit să conducă o şcoală de magicieni? Nimeni!

— Şi, la urma urmei, zise şi doamna Honeyfoot, ce altceva poate face cu banii? Biata de ea nu are copii!

Domnul Honeyfoot era convins că domnul Segundus îşi găsise norocul. Avea un temperament sangvin ce nu-l lăsa să se aştepte la mai puţin. Cu toate astea, experienţa de viaţă îl făcuse să deprindă câte ceva din lumea afacerilor, aşa că îi spuse domnului Segundus că ar fi bine să se intereseze mai îndeaproape de doamna Lennox; să vadă cine era şi dacă dispunea, într-adevăr, de o avere aşa de mare.

Îi scriseră deci unui prieten al domnului Honeyfoot ce locuia la Bath. Din fericire, se dovedi că doamna Lennox era cunoscută ca persoană cu greutate chiar şi în Bath, oraş frecventat mai ales de oameni bogaţi şi cultivaţi. Soţul ei murise de tânăr, fără să lase în urmă prea multe regrete, dându-i doamnei Lennox, în schimb, libertatea de a-şi pune în valoare după plac

firea activă şi mintea iscoditoare. Doamna Lennox îşi sporise averea în urma unor investiţii inteligente şi reuşise să-şi gestioneze cu grijă pământurile şi celelalte proprietăţi. Era vestită pentru firea ei îndrăzneaţă şi voluntară, pentru operele de binefacere în care se implica şi pentru prietenia caldă pe care o arăta celor din jur. Avea proprietăţi peste tot în regat, dar stătea cel mai mult la Bath, împreună cu prietena ei, doamna Blake.

În acest timp, doamna Lennox se interesase la rându-i despre domnul Segundus şi probabil că aflase numai lucruri lăudabile, căci îl invită curând la Bath; aici cei doi puseră repede la punct toate detaliile cu privire la şcoala pe care doreau să o înfiinţeze.

În decursul lunilor următoare, Starecross Hall fu reparată şi mobilată. Acoperişul era spart, două coşuri erau înfundate şi o parte din bucătărie pur şi simplu se prăbuşise. Domnul Segundus descoperi cu groază cât de mult aveau să coste toate reparaţiile necesare. Mai făcu nişte calcule şi descoperi că, dacă renunţa la curăţarea celui de-al doilea coş, se mulţumea cu bănci vechi de la ţară şi cu scaune de lemn, în loc să cumpere mobilă nouă, şi angaja numai trei servitori, putea economisi 60 de lire. Îi trimise o scrisoare în acest sens doamnei Lennox, care îi răspunse imediat, spunându-i că nu cheltuia destul. Elevii aveau să fie toţi de familie bună, aşteptându-se deci să aibă parte de un foc zdravăn în sobă şi de mult confort. Îl sfătui să angajeze nouă servitori, plus un majordom şi un bucătar francez. Îl îndemnă să cumpere mobilier nou în toată casa şi să umple pivniţa cu vinuri fine, franţuzeşti. Tacâmurile, spunea ea, trebuie să fie toate din argint, iar serviciul de masă să fie Wedgwood.

La începutul lunii decembrie, domnul Segundus primi o scrisoare de felicitare de la Jonathan Strange, care îi promitea să viziteze şcoala în primăvara următoare. Şi totuşi, în ciuda urărilor de bine şi încurajărilor tuturor, domnul Segundus nu reuşea să scape de senzaţia că şcoala nu va exista niciodată; că va apărea un obstacol de netrecut în calea proiectului său. Această presimţire îl chinuia neîncetat, oricât de mult se străduia să şi-o alunge din minte.

Într-o dimineaţă, pe la jumătatea lunii decembrie, sosi la Starecross Hall şi găsi acolo un bărbat aşezat pe trepte, cu un aer foarte degajat. Deşi nu-şi amintea să-l mai fi văzut vreodată, îl recunoscu imediat: era întruchiparea Sorţii Potrivnice; era Ruina Speranţelor şi a Viselor domnului Segundus. Bărbatul era îmbrăcat cu o haină neagră cu o croială demodată, la fel de purtată şi de ponosită ca şi cea a domnului Segundus, iar cizmele îi erau pline de noroi. Cu părul său lung, negru şi nepieptănat, părea un personaj dintr-o piesă ieftină, menit să simbolizeze soarta necruţătoare.

— Domnule Segundus, nu puteţi face asta! spuse el cu accent de Yorkshire.

— Poftim? spuse domnul Segundus.

— Şcoala, domnule. Trebuie să renunţaţi la ideea asta cu şcoala!

— Ce? strigă domnul Segundus, prefăcându-se cu destul curaj a nu avea habar că omul din faţa lui dăduse glas unui adevăr inexorabil.

— Haideţi, domnule, continuă bărbatul cel înnegurat, mă cunoaşteţi doar şi ştiţi că, atunci când spun un lucru, acesta se adevereşte – indiferent cât de mult am regreta amândoi asta, în particular.

— Dar vă înşelaţi, spuse domnul Segundus. Nu vă cunosc. Sau, cel puţin, nu ţin minte să ne mai fi întâlnit.

— Sunt John Childermass, servitorul lui Mr Norrell. Am stat de vorbă acum nouă ani, în faţa catedralei din York. Câtă vreme v-aţi mulţumit cu câţiva elevi, domnule Segundus, am putut închide ochii. N-am scos o vorbă, iar Mr Norrell nici n-a aflat cu ce vă îndeletniceaţi. Însă o şcoală în toată regula pentru magicieni adulţi – asta e cu totul altceva. V-aţi arătat prea ambiţios, domnule. A aflat, domnule Segundus. A aflat şi doreşte să renunţaţi imediat la întreaga afacere.

— Bine, dar ce mă interesează pe mine Mr Norrell şi ce-şi doreşte dumnealui? *Eu* nu am semnat acordul. În plus, ar trebui să ştiţi că nu sunt singurul implicat în acest proiect. Acum am prieteni care mă sprijină.

— E adevărat, spuse Childermass, oarecum amuzat. Iar doamna Lennox este o femeie foarte bogată, cu un excelent cap de afaceri. Însă se poate lăuda cu

prietenia tuturor miniştrilor, ca Mr Norrell? Se bucură oare de aceeaşi influenţă ca el? Amintiţi-vă de Societatea Savantă a Magicienilor, domnule Segundus! Amintiţi-vă cum i-a zdrobit!

Childermass aşteptă o clipă, apoi, cum conversaţia părea să fi luat sfârşit, se îndepărtă în direcţia grajdurilor.

Cinci minute mai târziu, reapăru, călare pe un cal roib. Domnul Segundus rămăsese în aceeaşi poziţie ca înainte: cu braţele încrucişate la piept, privind încruntat pietrele din pavaj.

Childermass îl privi.

— Regret că totul trebuie să se termine astfel, domnule. Şi totuşi, nu e totul pierdut, nu-i aşa? Această casă e potrivită pentru orice fel de şcoală, nu doar pentru una de magie. Poate că n-aţi crede asta văzându-mă, dar să ştiţi că sunt o persoană cu maniere alese şi cunosc un număr mare de persoane influente. Nu trebuie decât să deschideţi alt fel de şcoală şi vă promit că, ori de câte ori voi auzi că un lord sau o lady e în căutarea unei astfel de instituţii pentru odraslele lor, îi voi trimite încoace.

— Dar nu vreau un alt fel de şcoală, zise domnul Segundus morocănos.

Childermass îi adresă zâmbetul lui strâmb, apoi plecă.

Domnul Segundus se duse la Bath şi o informă pe protectoarea lui despre situaţia neplăcută în care se aflau. Aceasta se arătă indignată că un domn pe care nici măcar nu-l cunoştea îndrăznise să-i spună ce poate să facă şi ce nu. Îi trimise o scrisoare furioasă lui Mr Norrell. Nu primi niciun răspuns, însă bancherii, avocaţii şi ceilalţi parteneri ai ei de afaceri se treziră dintr-odată asaltaţi cu scrisori de la diverse cunoştinţe influente, cu toţii având câte ceva de spus împotriva şcolii domnului Segundus. Unul dintre bancheri – un bătrân certăreţ şi încăpăţânat – avu proasta inspiraţie de a declara în public (în holul Camerei Comunelor) că şcoala de magicieni din Yorkshire nu-l priveşte câtuşi de puţin. Ca urmare, mai multe persoane – prieteni ai lui Mr Norrell - îşi retraseră sprijinul pe care îl acordau băncii lui.

Câteva seri mai târziu, aflat la York, în salonul doamnei Honeyfoot, domnul Segundus şedea cu capul în mâini şi se lamenta:

— Parcă mă urmăreşte o soartă vrăjmaşă, hotărâtă să mă chinuie punându-mi în faţă tot felul de bucurii numai şi numai ca să mi le înhaţe înapoi înainte să apuc măcar să pun mâna pe ele.

Doamna Honeyfoot dădu din cap aprobator, îl bătu pe umăr şi îi oferi drept consolare o critică aspră la adresa lui Mr Norrell, genul de critică cu care atât domnul Segundus, cât şi domnul Honeyfoot se obişnuiseră în ultimii nouă ani: pe scurt, că Mr Norrell i se părea un domn extrem de ciudat, plin de toane trăsnite, şi că ea, una, nu avea să-l înţeleagă niciodată.

— Ce-ar fi să-i scrieţi domnului Strange? zise domnul Honeyfoot dintr-odată. El va şti ce e de făcut!

Domnul Segundus ridică privirea.

— Ah! Ştiu că domnul Strange şi Mr Norrell s-au despărţit, dar n-aş vrea să provoc o ceartă între ei.

— Aiurea! strigă domnul Honeyfoot. N-aţi citit ultimele numere din *Magicianul modern?* Exact asta aşteaptă Strange: un principiu al magiei norrelliene pe care să-l poată ataca în mod deschis, contribuind astfel la prăbuşirea întregului edificiu. Credeţi-mă pe mine, vă va rămâne îndatorat dacă îi oferiţi această ocazie. Ştiţi ceva, domnule Segundus, cu cât mă gândesc mai mult, cu atât mi se pare mai bun acest plan!

Domnul Segundus era de aceeaşi părere.

— Lăsaţi-mă numai să mă consult şi cu doamna Lennox şi, dacă dumneaei va fi de acord, voi face întocmai cum mi-aţi sugerat!

Doamna Lennox era complet ignorantă cu privire la evenimentele magice recente. Ştia foarte puţin despre Jonathan Strange: îl cunoştea după nume şi ştia că are vagi legături cu ducele de Wellington. Însă se grăbi să-l încredinţeze pe domnul Segundus că, dacă domnul Strange îl antipatiza pe Mr Norrell, atunci ea nu putea fi decât de partea celui dintâi. Prin urmare, la 20 decembrie, domnul Segundus îi trimise o scrisoare lui Strange, prin care îl informa ce făcuse Gilbert Norrell în legătură cu şcoala de la Starecross Hall.

Din păcate, departe de a sări în ajutorul domnului Segundus, Strange nici măcar nu-i răspunse.

42

Strange se hotărăşte să scrie o carte

Iunie-decembrie 1815

Ne putem lesne închipui cât de încântat a fost Mr Norrell la primirea veştii că, la întoarcerea în Anglia, domnul Strange se dusese direct în Shropshire.

— Şi lucrul cel mai bun, îi spuse Mr Norrell lui Lascelles, e că la ţară e puţin probabil să mai publice articole din acelea nesuferite despre magia Regelui Corb.

— Într-adevăr, domnule, spuse Lascelles, mă îndoiesc că va mai avea timp de ele.

Mr Norrell se gândi o clipă la posibila semnificaţie a acestor vorbe.

— Ah! N-aţi aflat, domnule? urmă Lascelles. Strange scrie o carte. În scrisorile către prieteni nu mai pomeneşte despre nimic altceva. S-a apucat de treabă brusc, cam acum două săptămâni, şi, după spusele lui, progresează foarte rapid. Dar, în fine, ştim cu toţii cu câtă uşurinţă scrie Strange. A jurat să includă în carte toată magia englezească. I-a spus lui Sir Walter că s-ar mira să poată cuprinde totul în două volume. E mai probabil că va avea nevoie de trei. Cartea se va numi *Istoria şi practica magiei englezeşti,* iar Murray a promis s-o publice când e gata.

Vestea era cum nu se poate mai proastă. Mr Norrell avusese dintotdeauna de gând să scrie el însuşi o carte. Avea de gând să o numească *Precepte pentru educaţia unui magician* şi începuse să lucreze la ea atunci când devenise mentorul domnului Strange. Umpluse deja cu notiţe două rafturi din mica încăpere înţesată de cărţi aflată la etajul al doilea. Cu toate astea, vorbea încă despre cartea lui ca despre un proiect îndepărtat. Avea o teamă inexplicabilă de a-şi publica gândurile, teamă pe care cei opt ani în care întreaga Londră îl adulase nu reuşiseră să i-o vindece. Toate caietele cu notiţe, relatări şi jurnale personale nu fuseseră încă văzute de nimeni (cu excepţia câtorva pagini pe care i le arătase

lui Strange sau lui Childermass). Mr Norrell nu se considera niciodată gata să publice: nu putea fi sigur că aflase tot adevărul; găsea că nu reflectase suficient asupra subiectului; nu ştia dacă tema pe care o avea în vedere avea să trezească interesul publicului.

Imediat ce plecă domnul Lascelles, Mr Norrell ceru să i se aducă în camera lui de la etajul al doilea un vas de argint plin cu apă curată.

La Shropshire, Strange lucra la carte. Fără să ridice privirea, pe buze îi apăru dintr-odată un zâmbet cam strâmb şi ridică un deget, clătinându-l, ca şi cum i-ar fi spus „Nu" unei persoane nevăzute. Toate oglinzile din încăpere erau întoarse cu faţa la perete, şi, cu toate că Mr Norrell petrecu câteva ceasuri bune cocoşat deasupra vasului de argint, până la căderea nopţii nu reuşi să afle nimic.

***

Într-o seară, la începutul lunii decembrie, Stephen Black se afla în camera lui de la capătul coridorului ce ducea în bucătărie, lustruind nişte argintărie. Privind în jos, văzu cu uimire că i se deznoadă cordonul şorţului. Asta nu se întâmpla din cauză că funda nu fusese bine legată (Stephen nu legase prost o fundă în viaţa lui); nu, capetele cordonului se răsuceau într-un mod hotărât şi îndrăzneţ, ca nişte capete de cordon ce ştiau foarte bine ce au de făcut. În continuare, mânecile şi mănuşile pe care le folosea pentru lustruit îi alunecară de pe mâini şi se împăturiră frumos, aşezându-se cuminţi pe masă. Apoi haina îi sări de pe spătarul scaunului unde o lăsase, îl apucă ferm şi îl îmbrăcă. În cele din urmă, camera lui de majordom dispăru cu totul.

Brusc, se trezi într-o încăpere nu foarte mare, lambrisată cu lemn închis la culoare. Spaţiul era aproape în întregime ocupat de o masă pe care se afla aşternută o faţă de masă din în stacojiu, brodată din belşug cu fir greu de aur şi argint. Masa era încărcată cu farfurii din aur şi argint, iar farfuriile erau pline cu mâncare. Se găseau acolo şi pocale bătute cu pietre preţioase, pline cu vin. Odaia era luminată din belşug cu lumânări de ceară aşezate în sfeşnice de aur, iar în două cădelniţe de aur ardea tămâie. În afară de masă,

singurele piese de mobilier din încăpere erau două jilţuri din lemn sculptat, tapisate cu pânză aurită şi împodobite cu pernuţe brodate. Pe unul din aceste jilţuri şedea gentilomul cu părul ca puful.

— Bună seara, Stephen!

— Bună seara, domnule.

— Îmi pari cam palid în seara asta, Stephen. Sper că nu ţi-e rău.

— Nu, atâta doar că mi s-a tăiat puţin respiraţia, domnule. Aceste călătorii bruşte peste mări şi ţări mă fac să fiu uşor dezorientat.

— Ah! Dar suntem tot la Londra, Stephen. Aceasta e cafeneaua Jerusalem din Cowper's-court. Nu cunoşti locul?

— A, ba da, domnule. Sir Walter obişnuia să ia adesea cina aici cu prietenii lui bogaţi pe vremea când nu era căsătorit. Atâta doar că n-am văzut niciodată încăperea aceasta atât de bogat împodobită. Cât despre ospăţ, aproape că nu recunosc niciunul dintre felurile de mâncare de pe masă.

— Ah! Asta pentru că am poruncit să se pregătească o copie fidelă a mesei pe care am luat-o exact aici acum patru sau cinci sute de ani! Iată, aici avem pulpă friptă de balaur şi plăcintă cu colibri şi miere. Aici avem friptură de salamandră cu aromă de rodii; aici, un *fricase* delicat din creste de bazilisc, condimentat cu şofran şi cu pudră de curcubeu şi decorat cu stele de aur! Haide, stai jos şi mănâncă! Aşa vei scăpa de ameţeală. Ce doreşti?

— Totul e minunat, domnule, dar cred că am văzut acolo nişte friptură obişnuită de porc ce arată extrem de apetisant.

— Ah, Stephen. Ca de obicei, instinctele tale nobile te-au îndemnat să alegi felul cel mai grozav dintre toate! Într-adevăr, carnea de porc este cât se poate de obişnuită, însă a fost friptă în grăsime obţinută de la fantomele exorcizate ale porcilor negri ce bântuie noaptea pe dealurile din Ţara Galilor, îngrozindu-i pe locuitorii acelei ţări deplorabile! Caracterul spectral şi ferocitatea porcilor îi conferă fripturii o aromă minunată şi unică! Iar sosul pentru friptură e făcut din vişine luate din grădina unui centaur!

Luând un pocal aurit bătut cu pietre preţioase, gentilomul îi turnă lui Stephen un pahar de vin rubiniu.

— Vinul provine de la una dintre podgoriile iadului – dar nu lăsa asta să te facă să nu-l guşti! Ai auzit, nu-i aşa, de Tantal? Regele cel rău care şi-a copt propriul fiu într-o plăcintă şi l-a mâncat? Ei bine, Tantal a fost osândit să stea afundat până la bărbie într-o apă din care nu poate să bea, sub o vie încărcată de struguri din care nu poate să mănânce. Vinul acesta e făcut din strugurii de acolo. Şi, cum via a fost plantată numai şi numai ca să-l chinuie pe Tantal, poţi să fii convins că strugurii au un gust şi o aromă excelente – la fel şi vinul. Iar rodiile sunt chiar din livada Persefonei.

Stephen gustă din vin şi din friptură.

— Este cu adevărat excelent, domnule. Cu ce ocazie aţi mai luat cina aici?

— O! Eu şi prietenii mei ne sărbătoream plecarea în Cruciade. William de Lanchester[113] era de faţă, la fel şi Tom Dundell[114] şi mulţi alţi nobili şi cavaleri, atât creştini, cât şi spiriduşi. Sigur, pe vremea aceea aici nu era o cafenea, ci un han. Pe fereastră vedeam o curte vastă, mărginită cu piloni sculptaţi şi poleiţi cu aur. Servitorii, pajii şi scutierii noştri alergau de colo-colo, pregătind toate cele necesare ca noi să ne răzbunăm crunt pe duşmanii noştri! În partea cealaltă a curţii se aflau grajdurile în care erau adăpostiţi nu numai cei mai frumoşi cai din Anglia, ci şi trei inorogi pe care un alt spiriduş – un văr al meu – voia să-i ducă în Ţara Sfântă ca să-i străpungă în inimă pe duşmani. Aveam cu noi la masă şi câţiva magicieni înzestraţi. Aceştia nu semănau deloc cu ororile care trec astăzi drept magicieni. Erau pe cât de chipeşi, pe atât de talentaţi la magie! Păsările cerului se opreau în loc să le îndeplinească poruncile. Ploile şi râurile le erau servitori credincioşi. Vântul de miazănoapte, vântul de miazăzi etc. Etc. Nu doreau decât să le împlinească dorinţele. Desfăceau braţele şi oraşe întregi se prăbuşeau – sau se ridicau la loc, nevătămate! Ce contrast faţă de bătrânul acela oribil care stă într-o cameră plină de praf, mormăindu-şi singur în barbă în timp ce întoarce paginile vreunei cărţi străvechi!

Gânditor, gentilomul îşi luă nişte *fricase* de bazilisc. Celălalt scrie o carte, spuse el.

— Am auzit, domnule. Aţi mai fost să-l vedeţi în ultima vreme?

Gentilomul se încruntă.

— Eu? Nu m-ai auzit când am spus adineauri că îi consider pe aceşti magicieni cei mai proşti şi mai abominabili oameni din toată Anglia? Nu. Nu l-am văzut mai des de două sau trei ori pe săptămână de când a plecat din Londra. Atunci când scrie, îşi taie peniţele cam pătrăţos cu un briceag vechi. *Mie* mi-ar fi ruşine să folosesc un cuţit atât de uzat, de vechi şi de urât, dar aceşti magicieni acceptă tot felul de mizerii care pe noi ne-ar face să ne înfiorăm! Uneori e atât de cufundat în munca lui, încât uită să-şi îndrepte peniţa, iar atunci stropeşte cu cerneală toate hârtiile din jur, ba chiar şi cafeaua, fără să bage de seamă nimic.

Lui Stephen îi trecu prin minte cât era de ciudat faptul că gentilomul, care locuia într-o casă parţial ruinată, înconjurat de sinistrele rămăşiţe ale unor bătălii din vechime, se arăta atât de sensibil la dezordinea din casele altora.

— Dar subiectul cărţii, domnule? întrebă el. Ce părere aveţi despre subiect?

— E cât se poate de ciudat! Descrie cele mai importante apariţii ale rasei mele în această ţară. Povesteşte cum am intervenit în istoria Marii Britanii, apărând binele ţării şi cinstea locuitorilor ei. Declară în mod repetat că, după părerea lui, ar fi de dorit ca magicienii acestei ere să ne invoce cât mai repede şi să ne ceară ajutorul. Tu înţelegi ceva de aici, Stephen? Eu nu. Când am vrut să-l duc pe regele Angliei la mine acasă şi să-l înconjor cu atenţii delicate, acelaşi magician m-a împiedicat. Purtarea lui de atunci părea menită să mă insulte!

— Dar eu cred, domnule, spuse Stephen cu blândeţe, că n-a înţeles foarte bine atunci cine sau ce sunteţi.

— Ah! Cine ştie ce înţeleg aceşti englezi? Mintea lor funcţionează atât de ciudat! E imposibil să-ţi dai seama ce au în cap! Mă tem că vei vedea şi tu asta, Stephen, atunci când vei fi regele lor!

— Dar eu nu-mi doresc să fiu rege nicăieri, domnule.

— Îţi vei schimba părerea atunci când ai să ajungi rege. Acum te întristează gândul că va trebui să părăseşti Lost-hope şi să nu-ţi mai vezi prietenii. Dar nu te îngrijora! Şi eu aş fi extrem de nefericit dacă ridicarea ta la rang de rege ar însemna să ne părăseşti. Dar nu văd niciun motiv să stai permanent în Anglia doar pentru că vei fi monarh aici. Nu poţi să-i ceri nici unei persoane cu gusturi alese să stea aici mai mult de o săptămână. Da, o săptămână e prea destul!

— Bine, dar cum rămâne cu îndatoririle mele, domnule? Din câte am înţeles, regii au foarte multă treabă de făcut, şi cu toate că nu-mi doresc deloc să ajung rege, n-aş vrea nici…

— Dragul meu Stephen! strigă gentilomul pe un ton de încântare plină de afecţiune, dar şi de amuzament. Pentru asta există seneşali! Aceştia pot duce la bun sfârşit toate treburile plicticoase ale ocârmuirii, în timp ce tu vei sta alături de mine la Lost-hope şi te vei delecta cu plăcerile noastre obişnuite. Te vei întoarce în ţară din când în când pentru a colecta taxele şi tributul de la naţiunile cucerite, apoi vei pune banii la bancă. A, şi cred că ar fi bine ca din când în când să stai în Anglia ceva mai mult, ca să ţi se poată face portretul; astfel, populaţia te va putea adora şi mai abitir. Câteodată le vei lăsa pe cele mai frumoase femei din ţară să stea la rând ca să-ţi sărute mâna şi să se îndrăgostească de tine. Apoi, după ce-ţi vei fi îndeplinit în chip desăvârşit toate îndatoririle, te vei putea întoarce la lady Pole şi la mine cu conştiinţa împăcată! Gentilomul se opri câteva clipe, iar pe chip i se aşternu o expresie gânditoare, destul de neobişnuită pentru el. Deşi trebuie să mărturisesc, zise el în cele din urmă, că desfătarea pe care o simt în prezenţa frumoasei lady Pole nu mai e atât de copleşitoare ca odinioară. Am cunoscut o altă doamnă, care îmi place mult mai mult. Nu e atât de frumoasă, însă această lipsă e compensată pe deplin de spiritul ei viu şi de darul ei pentru conversaţie. În plus, această doamnă mai are un avantaj faţă de lady Pole. După cum ştim amândoi, Stephen, ori de câte ori lady Pole vine la

mine acasă, trebuie să şi plece înapoi, în conformitate cu acordul pe care l-am semnat cu magicianul. Însă, în cazul acestei doamne, nu va fi nevoie de asemenea acorduri prosteşti. După ce pun mâna pe ea, voi putea să o ţin pururea alături de mine!

Stephen oftă. Gândul că încă o altă biată femeie avea să ajungă prizonieră la Lost-hope pe vecie îl umplea de tristeţe. Dar ar fi fost o prostie din partea lui să creadă că putea face ceva în acest sens, aşa că încercă să întoarcă situaţia în favoarea lui lady Pole.

— Atunci, domnule, zise el respectuos, poate că veţi dori să o eliberaţi pe înălţimea Sa din puterea vrăjii? Soţul şi prietenii săi ar fi nespus de bucuroşi să o primească înapoi.

— O, nu! Lady Pole va rămâne o prezenţă mult dorită la întâlnirile noastre. O femeie frumoasă e întotdeauna o companie plăcută, şi cred că pe înălţimea Sa n-o întrece nimeni în frumuseţe în întreaga Anglie. Nu sunt multe care s-o egaleze nici în Faerie. Nu, ceea ce sugerezi tu este absolut imposibil. Dar să revenim la ce spuneam. Trebuie să ne gândim la un plan ca să o luăm pe această doamnă din casa ei şi să o ducem la Lost-hope. Ştiu, Stephen, că vei fi dornic să mă ajuţi, mai ales dacă îţi spun că scoaterea acestei doamne din Anglia este esenţială pentru îndeplinirea ţelului nobil de a te face rege. Va fi o lovitură groaznică pentru duşmanii noştri! Îi va arunca în genunea disperării! Va semăna ură şi discordie între ei! O, da! Noi vom avea numai de câştigat, iar ei numai de pierdut! Să nu ducem la îndeplinire acest plan ar însemna să nu ne facem datoria de onoare!

Stephen nu înţelegea mare lucru. Oare gentilomul vorbea despre una dintre prinţesele de la Castelul Windsor? Toată lumea ştia că regele înnebunise la moartea fiicei lui celei mici, care îi era şi cea mai dragă. Poate că gentilomul cu părul ca puful îşi închipuia că pierderea unei alte prinţese îl va ucide sau îl va face pe vreun al membru al familiei regale să-şi piardă minţile.

— Acum, dragul meu Stephen, zise gentilomul, întrebarea este: Cum să o răpim pe doamna aceasta fără să observe nimeni – şi mai ales magicienii?!

Căzu pe gânduri o clipă, apoi spuse: Gata, ştiu! Adu-mi o bucată de stejar de turbă!

— Domnule?

— Trebuie să fie groasă cam cât tine şi lungă cât clavicula mea.

— V-aş aduce-o bucuros, Sir. Dar nu ştiu ce este stejarul de turbă.

— Lemn străvechi scufundat într-o turbărie de veacuri nenumărate!

— Atunci, domnule, mă tem că nu vom găsi aşa ceva la Londra. Aici nu sunt turbării.

— Adevărat, adevărat.

Gentilomul se sprijini de spătarul jilţului şi îşi aţinti privirea în tavan, reflectând la această problemă spinoasă.

— Altfel de lemn nu e bun, domnule? întrebă Stephen. Ştiu un negustor de cherestea pe strada Gracechurch care probabil…

— Nu, nu, spuse gentilomul. Trebuie să facem asta…

În aceeaşi clipă, Stephen trăi o senzaţie extrem de bizară: fu smuls de pe jilţ şi ridicat în picioare. Instantaneu, cafeneaua dispăru, înlocuită de un vid negru precum cerneala şi rece ca gheaţa. Deşi nu vedea nimic, Stephen avea impresia că se află într-un spaţiu deschis, extrem de vast. Un vânt tăios îi şuiera pe la urechi şi o ploaie deasă îl biciuia din toate direcţiile în acelaşi timp.

— … aşa cum se cuvine, încheie gentilomul pe acelaşi ton. Pe aici pe undeva se găseşte o bucată frumoasă de stejar de turbă. Cel puţin aşa parcă ţin minte… Glasul lui, ce venise până atunci de undeva de lângă urechea dreaptă a lui Stephen, se îndepărtă. Stephen! strigă el. Ai adus un zgârmar, un brăzdar şi un râmar?

— Poftim, domnule? Ce anume, domnule? Nu, domnule. N-am adus nimic din toate astea. Ca să vă spun drept, nici nu mi-am dat seama că vom merge undeva.

Stephen îşi dădu seama că era cufundat până la glezne în apă rece. Încercă să facă un pas în lateral, însă pământul se clătină în chip înfricoşător, iar el se

scufundă până la jumătatea gambelor. Scoase un strigăt.

— Mmm? făcu gentilomul.

— N-aş… n-aş vrea să vă întrerup, domnule. Dar mi se pare că mă înghite pământul.

— E un ochi de mlaştină, zise gentilomul plin de solicitudine.

— Este, fără îndoială, o substanţă absolut înfiorătoare.

Stephen se străduia să imite tonul calm şi indiferent al gentilomului. Ştia prea bine că gentilomul punea mare preţ pe stăpânirea de sine manifestată în orice împrejurare şi se temea că, dacă îi arată cât e de înfricoşat, gentilomul se va scârbi de el şi va pleca, lăsându-l pradă mlaştinii. Încercă să se mişte, dar nu reuşi să găsească niciun punct fix de care să-şi sprijine picioarele. Se zbătu puţin şi aproape căzu, cu singurul rezultat că picioarele i se afundară şi mai mult în mâlul apos. Ţipă iarăşi, în timp ce mlaştina scotea nişte sunete dezagreabile.

— Doamne sfinte! Daţi-mi voie să remarc, domnule, că mă scufund din ce în ce mai tare. Ah! Începu să alunece într-o parte. V-aţi exprimat de multe ori, domnule, cu generozitatea ce vă caracterizează, afecţiunea faţă de mine şi mi-aţi spus că preferaţi compania mea celei a oricărei alte persoane. Dacă nu vă deranjează, aş putea îndrăzni să vă rog să mă scoateţi din mlaştina aceasta îngrozitoare?

Gentilomul nu se osteni să răspundă, însă Stephen se trezi scos ca prin farmec din mlaştină. Îi tremurau picioarele din cauza sperieturii şi ar fi vrut să se întindă, dar nu îndrăznea să se mişte. În locul în care se afla acum, pământul părea destul de solid, însă era umed şi scârbos, iar el nu ştia unde anume era mlaştina.

— V-aş ajuta cu plăcere, domnule, strigă el în întuneric, dar nu îndrăznesc să mă mişc aici de teamă să nu cad iar în mlaştină!

— Ah, n-are nici o importanţă! zise gentilomul. La drept vorbind, nu putem decât să aşteptăm. Stejarul de turbă se găseşte cel mai uşor în zorii zilei.

— Dar mai sunt nouă ceasuri până în zori! exclamă Stephen îngrozit.

— Într-adevăr. Să ne aşezăm, deci, şi să aşteptăm.

— Aici, domnule? Dar e un loc înfiorător. E întuneric, şi frig, şi îngrozitor!

— O, da! E cât se poate de neplăcut! declară şi gentilomul, pe acelaşi ton enervant de calm. Apoi tăcu, iar Stephen nu putu decât să presupună că avea să-şi ducă la bun sfârşit planul nebunesc de a aştepta acolo revărsatul zorilor.

Vântul îngheţat îl chinuia pe Stephen; umezeala îi pătrundea, încet, dar sigur, până în oase; întunericul îl apăsa; iar ceasurile lungi ale nopţii treceau groaznic de încet. Nu se aşteptase să poată adormi, însă la un moment dat reuşi totuşi să scape de chinuri pentru scurt timp. Fără să adoarmă cu adevărat, începu să viseze.

Se făcea că se dusese în cămară să ia o felie de plăcintă cu carne de porc, extrem de apetisantă. Însă, când tăie plăcinta, descoperi că în interior nu era decât foarte puţină carne. Interiorul plăcintei era în mare parte ocupat de oraşul Birmingham. În mijlocul aluatului, fierăriile fumegau şi maşinile lucrau. Unul dintre cetăţeni, cu o înfăţişare blândă, ieşi prin tăietura făcută de Stephen, iar când îl văzu pe acesta îi spuse…

Exact în clipa aceea, un sunet înalt şi tânguitor întrerupse visul lui Stephen – un cântec lent şi trist într-o limbă necunoscută; Stephen înţelese, fără a se trezi măcar, că gentilomul cu părul ca puful începuse să cânte.

Se poate spune în general că, dacă un om cântă, nu-l iau în seamă decât ceilalţi oameni. Această regulă e valabilă chiar şi atunci când melodia e copleşitor de frumoasă. Oamenii pot fi extaziaţi de talentul lui, însă toate celelalte făpturi ale lumii nu se arată câtuşi de puţin impresionate. O pisică sau un câine îl va privi, poate; calul său, dacă e un animal deosebit de inteligent, ar putea să se oprească o clipă din păscut, dar atâta tot. Însă, atunci când spiriduşul începu să cânte, lumea întreagă îl ascultă. Stephen simţi că norii se opreau în loc pe cer; că dealurile adormite începeau să se mişte şi să murmure; că ceţurile îngheţata te

prindeau să dănţuiască. Înţelese pentru prima oară în viaţă că pământul nu e mut şi neînsufleţit, ci că aşteaptă doar ca cineva să-i vorbească într-o limbă pe care o înţelege. În cântecul spiriduşului, pământul recunoştea numele pe care şi le dădea chiar el.

Stephen începu din nou să viseze. De data asta se făcea că dealurile mergeau şi cerul plângea. Arborii veneau să-i vorbească, împărtăşindu-i tainele lor şi spunându-i dacă poate să-i considere prieteni sau duşmani. Destine măreţe se ascundeau în interiorul unor pietricele şi al unor frunze mototolite. Visă că toate lucrurile acestei lumi – pietre şi râuri, frunze şi flăcări - au menirea lor, pe care şi-o îndeplinesc cu rigoare; dar înţelese şi că, uneori, lucrurile din jur pot fi convinse să-şi schimbe această menire.

Când se trezi, se luminase de ziuă. Sau semăna a ziuă. Lumina era slabă, apoasă şi incredibil de tristă. Cei doi erau înconjuraţi din toate părţile de dealuri imense, sumbre şi cenuşii, iar între dealuri se afla o întindere vastă de mlaştini negre. Stephen nu mai văzuse niciodată un asemenea peisaj, proiectat parcă să-l aducă la disperare pe privitor într-o singură clipă.

— Ne aflăm într-unul dintre regatele dumneavoastră, presupun, domnule? zise el.

— Regatele mele? exclamă surprins gentilomul. O, nu! Ne aflăm în Scoţia!

Gentilomul dispăru brusc – şi se întoarse peste o clipă, aducând cu el un braţ de unelte. Un topor, o cazma şi trei obiecte necunoscute lui Stephen. Primul aducea puţin cu o săpăligă, al doilea cu o lopată, iar al treilea era o unealtă extrem de ciudată, ceva între lopată şi coasă. Gentilomul i le puse pe toate în braţe lui Stephen, care le cercetă uimit.

— Sunt noi, domnule? Văd că sunt foarte strălucitoare.

— Bineînţeles că strălucesc! La urma urmei, pentru un scop ca acesta nu poţi folosi unelte din metal de rând. Astea sunt făcute dintr-un aliaj de argint viu şi pulbere de stele. Acum, Stephen, trebuie să căutăm o porţiune de pământ unde nu s-a aşezat roua şi, dacă săpăm acolo, vom găsi cu siguranţă stejar de turbă!

În întreaga vale, toate ierburile şi plantele minuscule de turbărie erau acoperite de rouă. Hainele, mâinile, părul şi pielea lui Stephen căpătaseră o tentă catifelată şi cenuşie, iar părul gentilomului – care avea de obicei un aspect impresionant – era acum acoperit de strălucirea a mii şi mii de picături de apă. Părea că poartă pe cap un nimb bătut cu nestemate.

Gentilomul înainta încet în vale, cu ochii aţintiţi în pământ. Stephen îl urma.

— Ah! strigă gentilomul. Am găsit!

Stephen habar nu avea ce găsiseră.

Se aflau în mijlocul unui teren mlăştinos, semănând ca două picături de apă cu tot restul văii. Nu se aflau în apropiere niciun copac, nici o stâncă, niciun punct de reper. Însă gentilomul înaintă cu un aer încrezător până când ajunse la o mică depresiune. În mijlocul acesteia se afla o fâşie lungă de pământ, destul de lată, unde nu se aşezase nici o picătură de rouă.

— Sapă aici, Stephen!

Gentilomul se dovedi extrem de priceput la meşteşugul tăierii de turbă. Cu toate că el nu făcu propriu-zis nimic, îl învăţă pe Stephen cum să îndepărteze stratul superior de iarbă şi muşchi cu una dintre unelte, cum să taie turba cu altă unealtă şi cum să ridice bucăţile degajate cu cea de a treia.

Neobişnuit cu munca fizică, Stephen obosi curând şi începu să simtă dureri în tot trupul. Din fericire, nu săpase prea mult, când dădu peste ceva mult mai dur decât turba.

— Ah! strigă gentilomul, cât se poate de încântat. Acesta e stejarul de turbă. Excelent. Acum, Stephen, degajează trunchiul!

Uşor de zis, greu de făcut. Chiar şi după ce Stephen îndepărtase suficient de multă turbă, eliberând aproape complet stejarul, era greu să distingi între lemn şi turbă – ambele erau negre, ude şi pline de nămol. Mai săpă o vreme şi îl cuprinse bănuiala că avea de a face nu cu un buştean, cum spusese gentilomul, ci cu un copac întreg.

— Nu puteţi să-l scoateţi de aici cu ajutorul magiei, domnule? întrebă el.

— O, nu! Nu, în niciun caz! Am de gând să cer ceva extrem de important de la acest lemn, aşa că trebuie să-i facem cât mai uşoară ieşirea din mlaştină! Aşa… Ia toporul ăsta, Stephen, şi taie o bucată lungă cât clavicula mea. Apoi o vom scoate afară cu ajutorul cazmalei şi al râmarului!

Le luă încă trei ceasuri să ducă treaba la bun sfârşit. Stephen tăie o bucată de lemn, aşa cum îi ceruse gentilomul, însă nu reuşi să o scoată singur din mlaştină, aşa că gentilomul fu nevoit să coboare şi el în groapa plină de nămol şi urât mirositoare; se chinuiră apoi amândoi, încordându-se, trăgând şi împingând de zor.

Când reuşiră în cele din urmă să scoată lemnul afară, Stephen se aruncă la pământ, complet extenuat, iar gentilomul rămase în picioare, privindu-şi încântat buşteanul.

— Ei bine, zise el, a fost mult mai uşor decât m-am aşteptat.

Stephen se trezi dintr-odată înapoi în cafeneaua Jerusalem. Se privi pe sine, apoi îl privi şi pe gentilom. Aveau hainele făcute zdrenţe şi erau acoperiţi din cap până-n picioare cu mâl.

De-abia acum reuşi sa vadă mai bine bucata de stejar de turbă. Era negru ca păcatul, foarte fin şi mustea de apă murdară.

— Trebuie să-l lăsăm să se usuce înainte de a-l folosi, zise el.

— O, nu! zise gentilomul, zâmbind radios. Pentru ce-mi trebuie mie e foarte bun aşa!

43

Curioasa aventură a domnului Hyde

Decembrie 1815

Într-o dimineaţă, în prima săptămână din decembrie, Jeremy ciocăni la uşa bibliotecii lui Strange din Ashfair House şi îi spuse că domnul Hyde dorea să stea de vorbă cu el câteva minute. Strange nu se prea bucură de întrerupere. De când sosise la ţară, ajunsese să-i placă liniştea şi singurătatea aproape la fel de mult ca şi lui Mr Norrell.

— Bine, fie! mormăi el.

Mai rămase în bibliotecă numai cât să mai scrie încă un paragraf, să caute două sau trei amănunte într-o biografie a lui Valentine Greatreakes, să facă o pată de cerneală pe foaie, să corecteze câteva greşeli, să mai facă o pată de cerneală pe foaie, apoi se duse de îndată în salon.

Un domn şedea singur lângă şemineu, privind gânditor flăcările. Era un bărbat de vreo cincizeci de ani, viguros şi energic, îmbrăcat cu haine groase şi având în picioare cizme de fermier. Pe o măsuţă aflată lângă el se aflau un pahar cu vin şi o farfurioară cu prăjituri. Era limpede că Jeremy considerase că aşteptarea îndelungată se cerea îndulcită cu o trataţie.

Domnul Hyde şi Jonathan Strange fuseseră vecini toată viaţa, însă diferenţele însemnate de avere şi de gusturi dintre ei îi făcuseră să nu treacă niciodată dincolo de o simplă relaţie între cunoştinţe. De fapt, aceasta era prima lor întâlnire după ce Strange devenise magician.

Îşi strânseră mâna.

— Probabil că vă întrebaţi, domnule, începu domnul Hyde, ce mă aduce la dumneavoastră pe o astfel de vreme.

— Vreme?

— Da, domnule. Vremea e foarte urâtă.

Strange privi pe fereastră. Dealurile înconjurătoare erau acoperite cu zăpadă. Toate ramurile copacilor şi

toate crenguţele erau încărcate. Văzduhul însuşi părea alb de atâta gheaţă şi burniţă.

— Într-adevăr. Nu observasem. N-am mai ieşit din casă de duminică.

— Servitorul dumneavoastră mi-a spus că sunteţi foarte ocupat cu studiul. Vă cer iertare că v-am întrerupt, însă trebuie să vă spun ceva ce nu suferă amânare.

— Ah! Nu e nevoie de nici o explicaţie. Şi ce vă face… Strange se opri o clipă, încercând să-şi aducă aminte dacă domnul Hyde avea soţie, copii, fraţi, surori sau prieteni. Dându-şi seama că nu ştie nimic în acest sens, încheie:… ferma? Din câte ţin minte, e în apropiere de Aston.

— Nu, e mai aproape de Clumbury.

— Clumbury. Desigur.

— Îmi merge foarte bine, domnule Strange, cu excepţia unei întâmplări destul de… neliniştitoare prin care am trecut acum trei zile. De atunci mă tot întreb dacă să vin să vă spun şi dumneavoastră. Am cerut sfatul prietenilor şi al soţiei şi mi-au spus cu toţii să vin să vă povestesc ce am văzut. Acum trei zile am avut nişte treabă dincolo de hotarul cu Ţara Galilor; m-am întâlnit cu David Evans, pe care cred că îl cunoaşteţi şi dumneavoastră.

— Îl ştiu din vedere. N-am stat de vorbă niciodată. Cred că Ford îl cunoaşte. (Ford era administratorul proprietăţilor lui Strange.)

— Ei bine, domnule, am terminat de discutat cu David Evans pe la ora două şi eram grăbit să mă întorc acasă. Se aşternuse un strat gros de zăpadă, iar drumurile de aici până la Llanfair Waterdine erau într-o stare foarte proastă. Probabil că dumneavoastră nu ştiţi asta, domnule, dar casa lui David Evans e aşezată pe un deal, la o înălţime destul de mare; ieşind, am văzut nişte nori imenşi de zăpadă venind drept spre noi. Doamna Evans, mama lui Davey, m-a rugat să rămân la ei peste noapte, dar am discutat cu Evans şi am căzut de acord că voi fi în siguranţă, cu condiţia să plec de îndată şi să o iau pe drumul cel mai drept – cu alte cuvinte, să călăresc până la Dyke şi să trec în Anglia înainte să mă prindă furtuna.[115]

— La Dyke? zise Strange, încruntându-se. Drumul e foarte abrupt acolo – chiar şi pe timp de vară – şi e un loc foarte pustiu. Cred că eu n-aş fi îndrăznit s-o iau pe acolo. Dar probabil că dumneavoastră cunoaşteţi mult mai bine decât mine dealurile acestea.

— Poate că sunteţi mai înţelept decât m-am dovedit a fi eu, domnule. Pe când mă apropiam de Dyke, s-a pornit un vânt puternic care a început să viscolească zăpada deja aşternută. Fulgii se lipeau de pătura calului şi de haina mea; curând eram amândoi la fel de albi cum era coasta dealului, la fel de albi ca văzduhul şi ca totul în jur. Vântul se juca cu zăpada, alcătuind forme bizare, astfel încât mi se părea că sunt înconjurat de fantome şi de spirite rele, exact ca cele din *O mie şi una de nopţi.* Bietul meu cal – deşi în general e un animal foarte liniştit – părea să vadă tot soiul de lucruri care îl înspăimântau. După cum vă închipuiţi probabil, începuse să-mi pară grozav de rău că nu acceptasem invitaţia doamnei Evans; atunci am auzit un clopot bătând.

— Un clopot? spuse Strange.

— Da, domnule.

— Dar ce clopot putea să fie acela?

— Un clopot foarte ciudat, domnule, căci mă aflam în mijlocul pustietăţii. De fapt, mă şi mir că l-am auzit, căci vântul îmi urla în urechi şi calul fornăia înfricoşat.

Strange, închipuindu-şi că domnul Fayde doreşte să afle ce era cu acest clopot straniu, începu să-i vorbească despre semnificaţia magică a clopotelor: îi spuse că acestea se foloseau ca mijloc de protecţie împotriva spiritelor rele de tot felul şi că uneori acestea dispăreau la auzul sunetului unui clopot de biserică. Şi totuşi, se ştia de asemenea că spiriduşii îndrăgeau clopotele; magia lor era adesea însoţită de sunetul unui clopot, la fel şi apariţiile lor neaşteptate.

— Nu ştiu cum se explică această ciudată contradicţie, spuse el. Magicienii teoreticieni încearcă de veacuri întregi să se lămurească.

Domnul Hyde ascultă foarte atent şi politicos acest discurs. Când Strange sfârşi de vorbit, domnul Hyde spuse:

— Dar clopotul n-a fost decât începutul, domnule.

— Ah! zise Strange, uşor iritat. Prea bine. Spuneţi mai departe.

— Ajunsesem destul de sus pe deal; zăream deja silueta zidului din vârf. În jurul meu se aflau câţiva copaci cu trunchiurile răsucite şi nişte ziduri prăbuşite, sau poate doar nişte bolovani. Am privit atunci spre sud şi am văzut o femeie care mergea foarte repede de-a lungul zidului Dyke, în direcţia mea…

— O femeie!

— Am văzut-o cât se poate de limpede. Avea părul despletit, iar vântul i-l ridicase şi îl făcea să-i fluture în jurul capului. Domnul Hyde îşi mişcă mâinile, arătând cum dansa părul femeii în văzduhul încărcat de zăpadă. Cred că am strigat-o. Ştiu că a întors capul şi m-a privit, dar nu s-a oprit, nici măcar nu şi-a încetinit ritmul. A întors capul la loc şi şi-a continuat drumul de-a lungul zidului, în mijlocul furtunii de zăpadă. Nu avea pe ea decât o rochie neagră. Nu avea nici şal, nici manta. Toate astea m-au făcut să mă tem pentru soarta ei. Mi-am închipuit că păţise ceva îngrozitor. Prin urmare, am dat pinteni calului şi l-am forţat să urce dealul cât de repede putea, bietul de el. Am încercat să nu-mi iau ochii de la femeie, însă vântul îmi umplea ochii de zăpadă. Când am ajuns la Dyke, femeia nu mai era nicăieri. Am luat-o atunci de-a lungul zidului, când într-o parte, când în alta. Am căutat şi am strigat până am răguşit – eram sigur că se prăbuşise în spatele vreunei movile de pietre sau de zăpadă sau că îşi prinsese piciorul în vreo vizuină de iepure. Sau poate că fusese luată de acolo de cel care îi făcuse rău şi înainte.

— Cel care îi făcuse rău?

— Da, domnule. Am presupus că femeia fusese adusă la Dyke de cineva care dorea să-i facă rău. În zilele noastre auzi tot felul de poveşti îngrozitoare.

— Ştiţi cine era femeia?

— Da, domnule.

— Cine era?

— Doamna Strange.

Urmă o clipă de tăcere.

— Dar nu se poate, zise Strange, siderat. Domnule Hyde, dacă i s-ar fi întâmplat ceva rău doamnei

Strange, sunt sigur că aş fi aflat şi eu. Nu sunt chiar atât de prins în cărţile mele. Îmi pare rău, domnule Hyde, dar trebuie să vă spun că v-aţi înşelat. Nu ştiu cine era această biată femeie, dar cu siguranţă nu era doamna Strange.

Domnul Hyde clătină din cap.

— Domnule, dacă v-aş vedea la Shrewsbury sau la Ludlow, poate că nu v-aş recunoaşte din prima clipă. Însă tatăl doamnei Strange a fost preotul parohiei de care aparţin vreme de patruzeci şi şapte de ani. O cunosc pe doamna Strange – domnişoara Woodhope, cum se numea atunci – de când era copilă şi învăţa să meargă în curtea bisericii din Clumbury. Chiar dacă nu s-ar fi uitat la mine aş fi recunoscut-o. Aş fi recunoscut-o după siluetă, după mers, după tot.

— Şi ce aţi făcut după ce n-aţi mai văzut-o pe femeie?

— Am venit drept încoace – dar servitorul dumneavoastră nu m-a lăsat să intru.

— Jeremy? Cel cu care aţi stat de vorbă acum?

— Da. Mi-a spus că doamna Strange se află în casă. Mărturisesc că nu l-am crezut, aşa că am dat ocol casei şi m-am uitat pe fereastră în toate camerele, până când am văzut-o aşezată pe canapea, chiar în odaia aceasta, zise domnul Hyde, arătând către canapeaua cu pricina. Purta o rochie albastru-deschis, nu neagră.

— Nici nu e de mirare. Doamna Strange nu poartă niciodată negru. Sunt de părere că această culoare nu i se potriveşte deloc unei tinere.

Domnul Hyde clătină din cap, încruntându-se:

— Aş vrea să vă pot convinge, domnule, de adevărul celor ce vi le-am spus. Dar văd că nu am cum.

— Iar eu mi-aş dori să vă pot oferi o explicaţie. Dar nu pot.

Îşi strânseră mâna la despărţire. Domnul Hyde îl privi solemn pe Strange şi spuse:

— Să ştiţi că nu i-am dorit nici o clipă răul, domnule Strange. Mă bucur nespus că nu a păţit nimic.

Strange făcu o mică plecăciune.

— Vom avea grijă să nu păţească nimic nici pe viitor.

Domnul Hyde plecă.

Strange aşteptă o clipă, apoi se duse să-l caute pe Jeremy.

— De ce nu mi-ai spus că a mai fost aici?

Jeremy pufni dispreţuitor.

— Cred că ştiu şi eu, domnule, că nu e cazul să vă deranjez pentru orice prostie! auzi, femei în rochii negre hălăduind prin furtuni de zăpadă!

— Sper că nu i-ai vorbit urât.

— Eu, domnule? Câtuşi de puţin!

— Poate că era băut. Da, asta trebuie să fi fost. Probabil că sărbătorise încheierea vreunei afaceri cu David Evans.

Jeremy se încruntă.

— Nu prea cred, domnule. David Evans e pastor metodist.

— Ah! Da, aşa e. Presupun că ai dreptate. Şi, drept vorbind, nu pare o halucinaţie provocată de alcool. Seamănă mai degrabă cu o închipuire dată de consumul de opiu după o lectură din romanele doamnei Radeliffe.

Pe Strange îl neliniştise vizita domnului Hyde. Gândul la Arabella – chiar şi o Arabella ireală, imaginară – pierdută în zăpadă, rătăcind pe dealuri, îl tulbura. Nu putea să nu-şi aducă aminte de mama lui, care obişnuia să rătăcească singură pe aceleaşi dealuri pentru a uita de căsnicia ei nefericită, şi care, surprinsă o dată de o furtună, contractase o răceală care-i fusese fatală.

În seara aceea, la cină, îi spuse Arabellei:

— M-am văzut cu John Hyde astăzi. Zice că te-a văzut plimbându-te pe lângă Dyke marţea trecută, în plină furtună de zăpadă.

— Nu!

— Ba da.

— Bietul de el! Probabil că s-a speriat rău.

— Cred că da.

— O să le fac o vizită soţilor Hyde când vine Henry, cu siguranţă.

— Pari hotărâtă să vizitezi pe toată lumea din Shropshire când vine Henry, zise Strange. Sper să nu fii dezamăgită.

— Dezamăgită! Ce vrei să spui?

— Doar că vremea e rea.

— Atunci îi vom spune lui Harris să mâne încet şi cu grijă. Dar el ar face asta oricum. Iar Starling e un cal foarte curajos. Nu se sperie el de puţină zăpadă şi gheaţă. În plus, ştii, sunt multe persoane pe care Henry *trebuie* să le viziteze – persoane care s-ar supăra să fie neglijate. Jenny şi Alwen – foştii servitori ai tatei, de pildă. Vorbesc întruna numai despre sosirea lui Henry. Au trecut cinci ani de când l-au văzut ultima oară şi mă îndoiesc că vor mai trăi încă cinci, bieţii de ei.

— Bine, bine! N-am spus decât că vremea s-ar putea să fie urâtă. Atâta tot.

Dar asta nu era tot. Strange ştia că Arabella avea speranţe mari legate de această vizită. Îşi văzuse foarte rar fratele de când se măritase. Acesta nu venise în vizită la ei atât de des cât şi-ar fi dorit ea, iar când venise nu stătuse decât foarte puţin. Însă acum, de Crăciun, aveau să-şi regăsească apropierea de odinioară. Aveau să fie împreună în locurile în care copilăriseră, iar Henry promisese să rămână la ei o lună încheiată.

Henry sosi în sfârşit şi la început se părea că toate dorinţele Arabellei aveau să se îndeplinească. Purtară o conversaţie însufleţită la cină în acea seară. Henry avea multe noutăţi de la Great Hitherden, satul din Northamptonshire unde era paroh.[116]

Great Hitherden era un sat mare şi prosper. În vecinătate locuiau câţiva gentilomi şi familiile lor. Henry era foarte mulţumit de poziţia respectabilă pe care o ocupa în comunitatea respectivă. După ce le vorbise îndelung lui Strange şi Arabellei despre prietenii lui şi despre seratele şi balurile la care fusese, conchise:

— Dar n-aş vrea să credeţi că neglijăm munca de binefacere. Suntem o societate foarte activă în acest sens. Avem multe de făcut – mulţi necăjiţi de ajutat. Alaltăieri, de pildă, am făcut o vizită unei familii sărmane şi chinuite de boală şi am găsit-o pe domnişoara Watkins deja acolo, oferindu-le bani şi vorbe bune. Domnişoara Watkins e o tânără foarte milostivă.

Aici Henry se opri, aşteptând parcă o replică din partea celorlalţi.

Strange privea în gol; apoi, dintr-odată, păru că-i vine o idee.

— Vai, Henry, te rog din suflet să mă ierţi. Câtă neglijenţă din partea noastră! Ai pomenit-o deja de cinci ori pe domnişoara Watkins în ultimele zece minute, dar nici eu, nici Bell nu te-am întrebat nimic despre ea. Suntem cam grei de cap în seara asta – aerul ăsta rece, galez, îţi pătrunde până în creier – însă acum, că mi-am dat seama unde baţi, te voi întreba despre ea cât pofteşti. E blondă sau brunetă? Are tenul închis la culoare sau deschis? Preferă pianul sau harpa? Care sunt cărţile ei favorite?

Henry, bănuind că e luat peste picior, se încruntă şi păru tentat să nu mai scoată niciun cuvânt despre tânără domnişoară.

Arabella, aruncându-i o privire de dojană soţului ei, îi reluă însă întrebările cu mult mai mult tact, obţinând de la Henry următoarele informaţii: domnişoara Watkins se mutase recent în Great Hitherden; numele ei de botez era Sophronia; locuia împreună cu tutorii ei, domnul şi doamna Swoonfirst (care îi erau rude îndepărtate); îi plăcea să citească (deşi Henry nu ştia ce anume); culoarea ei preferată era galbenul; şi nu-i plăcea deloc ananasul.

— Şi cum arată? E frumoasă? întrebă Strange.

Întrebarea păru să-l pună în încurcătură pe Henry.

— Domnişoara Watkins nu e considerată o frumuseţe, e adevărat. Însă, cunoscând-o mai bine – cum să spun – lucrurile se schimbă. Bărbaţi şi femei care la prima vedere par urâţi pot deveni aproape frumoşi în ochii celor apropiaţi. O minte cultivată, o purtare aleasă şi o fire blândă – toate astea pot aduce mai multă fericire unui soţ decât simpla frumuseţe trecătoare.

Strange şi Arabella fură uşor uimiţi la auzul acestor vorbe. Se lăsă tăcerea câteva clipe, apoi Strange întrebă:

— Ceva bani?

Pe chipul lui Henry apăru o expresie triumfătoare:

— Zece mii de lire, spuse el.

— Dragul meu Henry! strigă Strange.

Mai târziu, după ce rămăseseră singuri, Strange îi spuse Arabellei:

— Din câte înţeleg, Henry trebuie felicitat pentru isteţimea de care a dat dovadă. Se pare că a reuşit să o găsească pe această tânără înaintea altora. Presupun că nu a fost copleşită cu cereri în căsătorie până acum ~ probabil că are ceva care o fereşte de admiraţia înflăcărată a tuturor.

— Dar nu cred că e vorba numai de bani, zise Arabella, înclinată să-i ia apărarea fratelui ei. Probabil că se şi iubesc. Altfel Henry nu s-ar fi gândit la însurătoare.

— A, da, spuse Strange. Henry e un tip pe cinste. De altfel, după cum ştii, mie nu-mi place să mă amestec.

— Văd că zâmbeşti, zise Arabella, cu toate că nu ai niciun drept să faci asta. Şi *eu* am fost la fel de isteaţă ca şi Henry, la vremea mea. Nu cred că-i trecuse nimănui prin cap să te ia de bărbat, cu nasul tău mare şi cu firea ta neprietenoasă, până când mi-a venit mie această idee.

— E adevărat, spuse Strange gânditor. Uitasem. Se pare că e un defect de familie.

A doua zi, Strange rămase în bibliotecă, iar Arabella şi Henry se duseră în vizită la Jenny şi Alwen. Însă bucuria primelor zile nu dură prea mult. Arabella descoperi curând că nu mai avea foarte multe în comun cu fratele ei. Henry îşi petrecuse ultimii şapte ani din viaţă într-un sătuc. Ea, pe de altă parte, fusese la Londra, martoră a câtorva dintre cele mai importante evenimente recente. Era prietenă cu mai mulţi membri ai cabinetului. Îl cunoştea pe prim-ministru şi dansase de câteva ori cu ducele de Wellington. Îi cunoscuse pe ducii regali, le făcuse reverenţe prinţeselor şi avea parte de un zâmbet sau o vorbă bună din partea prinţului regent ori de câte ori mergea la Carlton House. În plus, se înţelegea de la sine că era la curent cu toate evenimentele legate de glorioasa revenire a magiei englezeşti.

Ei bine, dacă pe ea o interesau foarte mult toate noutăţile din viaţa fratelui ei, acesta nu manifesta nici o curiozitate faţă de ce făcuse Arabella în ultima

vreme. Poveştile ei despre viaţa la Londra nu reuşeau să scoată de la el decât un: „A, da?“ politicos. O dată, când Arabella îi relata ce-i spusese ducele de Wellington într-o anumită împrejurare şi ce-i răspunsese ea, Henry se întoarse şi o privi cu sprinceana ridicată şi cu un zâmbet afabil care parcă spunea: „Nu te cred.“ Această atitudine o deranjă. Ei nu i se părea că se laudă – astfel de întâlniri făceau parte din viaţa ei de zi cu zi de la Londra. Îşi dădu seama cu o tresărire că, în timp ce ei îi făcuse întotdeauna plăcere să citească scrisorile primite de la Henry, reciproca probabil că nu era deloc valabilă.

Între timp, bietul Henry suferea şi el în felul lui. În copilărie admirase foarte mult locuinţa Ashfair House. Dimensiunile clădirii, poziţionarea ei şi statutul pe care îl avea proprietarul în regiunea Clun i se păruseră pe atunci deopotrivă de încântătoare. Aşteptase multă vreme cu nerăbdare ziua în care Jonathan Strange avea să moştenească proprietatea, ca el să poată veni în vizită în calitate de prieten al stăpânului. Acum, că se întâmplase acest lucru, descoperi că de fapt nu-i plăcea deloc să stea aici. Ashfair era inferioară multor locuinţe pe care le văzuse el în ultimii ani. Avea aproape la fel de multe frontoane câte ferestre. Camerele aveau forme ciudate şi plafoane joase. Reprezentanţii numeroaselor generaţii de locuitori tăiaseră ferestre unde poftiseră – fără să se gândească deloc la aspectul general al casei – iar ferestrele erau întunecate de iedera şi de trandafirii căţărători care creşteau în voie pe pereţi. Era o casă demodată – de fapt, după spusele lui Strange însuşi, era genul de casă în care unei eroine de roman i-ar fi plăcut să fie persecutată.

Mai multe case din împrejurimile aşezării Great Hitherden fuseseră renovate de curând şi se construiseră căsuţe elegante pentru doamnele şi domnii cu înclinaţii rustice; iată de ce, pe de o parte pentru că lui Henry îi plăcea nespus să vorbească despre parohia lui, iar pe de altă parte pentru că avea de gând să se însoare în curând şi avea tendinţa de a se gândi la tot felul de chestiuni gospodăreşti, nu se putu abţine să nu-i dea lui Strange câteva sfaturi în acest

sens. Îl deranja mai ales amplasarea curţii animalelor; după cum îi spuse el lui Strange:

— Eşti nevoit să treci prin ea ca să ajungi în partea sudică a grădinii şi în livadă. Ai putea foarte bine să dărâmi grajdul cu totul şi să-l construieşti în altă parte.

Strange nu răspunse direct acestei sugestii, ci i se adresă brusc soţiei lui:

— Draga mea, sper că îţi place casa asta… Mă tem că nu mi-a trecut niciodată prin minte să te întreb. Dacă nu îţi place, nu trebuie decât să spui; ne vom muta de îndată altundeva!

Arabella râse şi spuse că era pe deplin mulţumită de casă.

— Şi, îmi pare rău, Henry, dar să ştii că îmi place şi grajdul la fel de mult ca tot restul.

Henry nu se dădu bătut.

— Bine, atunci trebuie să recunoaşteţi că s-ar putea îmbunătăţi foarte mult lucrurile tăind pur şi simplu copacii din jurul casei, care fac încăperile atât de întunecoase! Arborii aceştia cresc absolut alandala – probabil acolo unde se nimereşte să cadă câte o ghindă sau vreo altă sămânţă.

— Poftim? zise Strange, care îşi lăsase iar ochii în carte în timpul ultimei părţi a conversaţiei.

— Copacii, spuse Henry.

— Care copaci?

— Cei de colo, zise Henry, arătând pe fereastră către un pâlc zdravăn de stejari, frasini şi fagi bătrâni şi maiestuoşi.

— Copacii aceia sunt nişte vecini exemplari. Îşi văd de treaba lor şi nu m-au deranjat niciodată. Cred că am să le întorc această favoare.

— Dar stau în lumină.

— Şi tu la fel, Henry, dar nu mă vezi umblând cu toporul pe la picioarele tale.

Adevărul era că, deşi Henry avea multe de obiectat cu privire la organizarea de la Ashfair, adevărata lui doleanţă era alta. Ceea ce îl deranja de fapt era atmosfera încărcată de magie din casă. Atunci când Strange se hotărâse să urmeze această profesie, lui Henry nu i se păruse nimic deosebit. Pe vremea aceea, veştile despre realizările extraordinare ale lui Mr

Norrell abia începuseră să se răspândească în regat. Magia părea doar o ramură ezoterică a istoriei, o sursă de distracţie pentru domnii bogaţi şi plictisiţi; şi, nu se ştie cum, Henry reuşise să rămână şi acum la aceeaşi părere. Se mândrea cu averea lui Strange, cu proprietăţile lui, cu obârşia lui nobilă, dar nu cu magia pe care o înfăptuia. Se arăta întotdeauna uşor surprins ori de câte ori cineva îl felicita pentru legătura strânsă de rudenie cu cel de-al doilea mare magician al acelor vremuri.

Strange nu corespundea deloc idealului de gentilom bogat din mintea lui Henry. Renunţase la toate acele îndeletniciri cu care îşi ocupă timpul domnii englezi de la ţară. Nu-l interesau nici agricultura, nici vânătoarea. Vecinii lui mergeau destul de des la vânătoare – Henry auzea ecoul împuşcăturilor şi lătratul câinilor din pădurile înzăpezite şi de pe câmpurile pustii – dar Strange nici măcar nu punea mâna pe armă. Era nevoie ca Arabella să-şi folosească întreaga putere de convingere ca să-l scoată la plimbare o jumătate de ceas. În bibliotecă, volumele care le aparţinuseră tatălui şi bunicului lui Strange – acele cărţi în engleză, greacă şi latină ce pot fi găsite pe rafturile oricărui gentilom – fuseseră date jos şi aşezate în teancuri pe podea, iar locul lor fusese luat de cărţile şi caietele lui Strange.[117] Periodice dedicate studiului magiei, ca *Prietenii magiei englezeşti* şi *Magicianul modern,* erau împrăştiate peste tot în casă. Pe una dintre mesele din bibliotecă se afla un vas mare de argint, uneori plin cu apă. Strange şedea adesea câte o jumătate de oră în faţa lui, privind atent suprafaţa apei, lovind-o uşor din când în când, făcând tot felul de gesturi ciudate şi notând ceea ce vedea. Pe o altă masă, printre multe cărţi îngrămădite, se afla o hartă a Angliei pe care Strange însemna drumurile spiriduşilor care odinioară duceau afară din Anglia, către cine ştie ce tărâmuri.

Mai erau şi alte lucruri pe care Henry nu le înţelegea decât pe jumătate, dar care îi displăceau şi mai mult. Ştia, de pildă, că uneori încăperile din Ashfair House aveau un aer ciudat, dar nu-şi dădea seama că asta se întâmpla pentru că oglinzile din casa lui Strange puteau la fel de bine să reflecte lumina de acum o

jumătate de oră, ca şi pe cea de acum o sută de ani. Iar dimineaţa, când se trezea, şi seara, chiar înainte să adoarmă, auzea bătaia slabă a unui clopot – un sunet trist, ca un clopot dintr-un oraş înghiţit de ape ce se auzea peste întinderea nesfârşită a unui ocean. Nu se gândea niciodată la acest clopot, de fapt nici nu şi-l amintea, însă sunetul îi umplea zilele de melancolie.

Singura lui consolare era să facă numeroase comparaţii între viaţa din Great Hitherden şi cea din Shropshire (în detrimentul Shropshireului, desigur) şi să se întrebe cu voce tare de ce studia Strange atât de mult – „ca şi cum n-ar avea niciun fel de avere şi ar trebui să-şi câştige astfel pâinea de zi cu zi". Aceste observaţii îi erau în general adresate Arabellei, însă Strange era adesea suficient de aproape ca să le audă şi el, aşa că în curând Arabella se trezi pusă la mijloc între cei doi, o poziţie deloc de invidiat.

— Dacă vreau sfaturi de la Henry, am să i le cer, spuse Strange la un moment dat. Ce-i pasă lui, aş vrea să ştiu, unde îmi construiesc eu grajdurile? Sau cum îmi petrec timpul?

— Este foarte iritant, dragul meu, fu de acord Arabella, şi nu e de mirare că te scoate din pepeni, dar gândeşte-te…

— Mă scoate din pepeni! El e cel care-mi caută mereu pricină!

— Ssst! Sst! O să te audă. Ai avut multe de îndurat şi oricine ar fi de acord că ai dovedit o răbdare îngerească. Dar să ştii că nu e rău intenţionat. Atâta doar că nu-şi alege foarte bine cuvintele; în orice caz, cu toate defectele lui, ne va fi tare dor de el când nu va mai fi aici.

Probabil că Strange nu părea prea convins asupra acestui ultim punct, aşa că Arabella adăugă:

— Fii îngăduitor cu Henry, da? De dragul meu?

— Sigur că da! Sigur că da! Ştii doar că sunt întruchiparea răbdării! Îmi aduc aminte de un proverb – unul foarte vechi – care spunea ceva de genul că preoţii seamănă grâu, iar magicienii secară, pe acelaşi câmp. Semnificaţia era că preoţii şi magicienii nu se vor înţelege niciodată.[118] N-am crezut până acum că acest lucru e adevărat. M-am înţeles destul de bine, zic

eu, cu preoţii din Londra. Vicarul de la Westminster Abbey şi capelanul prinţului regent sunt nişte oameni pe cinste. Dar Henry mă scoate din sărite.

În ziua de Crăciun ninse abundent. Fie din cauza certurilor din ultimele zile, fie din cine ştie ce altă pricină, Arabella se trezi cu o durere puternică de cap şi nu se simţi în stare să se dea jos din pat. Strange şi Henry fură nevoiţi să-şi ţină reciproc de urât toată ziua. Henry vorbi îndelung despre Great Hitherden, iar seara jucară câteva partide de *ecarte,* un joc ce le plăcea amândurora. Poate că s-ar fi distrat mai mult, dar, în mijlocul celei de-a doua partide, Strange întoarse nouăle de pică şi îi veniră în minte imediat câteva idei noi referitoare la semnificaţia magică a acestei cărţi. Abandonând jocul şi pe Henry, îşi luă cartea cu el în bibliotecă să o studieze mai îndeaproape. Henry rămase singur cu gândurile lui.

La un moment dat, către dimineaţă, Strange se trezi – de fapt, se trezi doar pe jumătate. În odaie se vedea o strălucire slabă, argintie, poate o reflexie a lunii sau a zăpezii de afară. I se păru că o vede pe Arabella, îmbrăcată şi aşezată la capătul patului, cu spatele la el. Îşi pieptăna părul. Strange îi spuse ceva – sau cel puţin aşa i se păru.

Apoi adormi la loc.

Pe la şapte se trezi de-a binelea, nerăbdător să se ducă în bibliotecă şi să lucreze un ceas sau două înainte să apară Henry. Se sculă grăbit, se duse în camera de toaletă şi-l chemă pe Jeremy Johns să-l bărbierească.

La ora opt, camerista Arabellei, Janet Hughes, ciocăni la uşa dormitorului. Neprimind niciun răspuns, Janet se gândi că stăpâna n-a scăpat încă de migrenă, aşa că se retrase.

La ora zece, Strange şi Henry luară micul dejun împreună. Henry se hotărâse să meargă la vânătoare în ziua aceea şi se străduia să-l convingă pe Strange să-l însoţească.

— Nu, nu. Eu am de lucru, dar asta nu înseamnă că tu nu poţi să te duci. La urma urmei, cunoşti câmpurile şi dealurile de aici la fel de bine ca şi mine. Am să-ţi dau eu o armă, iar câini se găsesc peste tot.

Atunci intră Jeremy Johns, spunând că domnul Hyde venise iar. Se afla în hol şi dorea să-i vorbească lui Strange despre o problemă urgentă.

— Ah, ce mai vrea de data asta? mormăi Strange.

Domnul Hyde intră grăbit, cu chipul pământiu de îngrijorare.

Brusc, Henry exclamă:

— Ce naiba face băiatul ăla? Nici nu intră, nici nu iese!

Unul dintre aspectele care îl deranjau teribil pe Henry la Ashfair House era că servitorii nu se purtau destul de ceremonios, după părerea lui, ca membri ai unei case atât de însemnate. Acum, Jeremy fusese pe punctul de a ieşi din cameră, dar se oprise în pragul uşii, unde purta o conversaţie însufleţită, pe şoptite, cu un alt servitor.

Strange aruncă o privire în direcţia uşii, oftă şi spuse:

— Henry, lasă-l în pace. Domnule Hyde, sunt…

În acest moment, domnul Hyde, care părea să fi devenit din ce în ce mai agitat, izbucni:

— Acum o oră am văzut-o iarăşi pe doamna Strange pe dealurile dinspre Ţara Galilor!

Henry tresări şi se uită la Strange.

Strange îi aruncă domnului Hyde o privire plină de răceală, apoi spuse:

— Linişteşte-te, Henry. Nu s-a întâmplat nimic.

Domnului Hyde nu-i căzură prea bine aceste vorbe, însă avea în el un soi de încăpăţânare care îl ajută să treacă peste momentul neplăcut.

— Mă aflam în apropiere de Castelul Idris şi, exact ca data trecută, am văzut-o pe doamna Strange care se îndepărta de mine. Nu i-am văzut faţa. Am încercat să mă iau după ea şi să o ajung, dar, ca şi înainte, am pierdut-o din priviri. Ştiu că data trecută aţi crezut că era o iluzie – o arătare izvodită de mintea mea, din zăpadă şi vânt – însă azi cerul e senin şi nu bate vântul şi sunt absolut sigur că am văzut-o pe doamna Strange – la fel de limpede, domnule, cum vă văd acum pe dumneavoastră.

— Data trecută? zise Henry fără să înţeleagă nimic.

Strange, oarecum agitat, îi mulţumi domnului Hyde pentru bunătatea de a le aduce această… (Aici nu reuşi să găsească un cuvânt potrivit.)

— Dar, cum ştiu că doamna Strange se află aici, în casă, în perfectă siguranţă, vă rog să-mi daţi voie să…

Jeremy dădu buzna în cameră. Se duse imediat la Strange şi începu să-i şoptească ceva la ureche.

— Hai, vorbeşte, omule! Spune-ne ce s-a întâmplat! zise Henry.

Jeremy îl privi întrebător pe Strange, dar acesta nu zise nimic. Îşi duse mâna la gură şi începu să privească agitat în toate părţile, ca şi cum îl lovise brusc un gând nou şi deloc plăcut.

Jeremy spuse:

— Doamna Strange nu mai e în casă, domnule. Nu ştim unde se află.

Henry începu să-l întrebe pe domnul Hyde ce anume văzuse pe dealuri; nici nu-l lăsa bine să răspundă la o întrebare, că îi şi punea alta. Jeremy Johns îi privea încruntat pe amândoi. În acest timp, Strange şedea tăcut, privind fix în faţă. Dintr-odată, se ridică şi ieşi grăbit din încăpere.

— Domnule Strange! strigă domnul Hyde. Unde vă duceţi?

— Strange! ţipă şi Henry.

Cum nu se putea face nimic fără el, fură nevoiţi să-l urmeze. Strange urcă la primul etaj, intră în bibliotecă şi se duse drept la vasul de argint aşezat pe una dintre mese.

— Adu-mi nişte apă, îi spuse el lui Jeremy Johns.

Jeremy Johns aduse o carafă cu apă şi umplu vasul.

Strange pronunţă un singur cuvânt, iar Camera se cufundă în penumbră. În acelaşi timp, apa din vas se întunecă şi deveni uşor opacă.

Văzând că scade lumina, Henry se sperie.

— Strange! strigă el. Ce facem aici? Se întunecă! Sora mea e afară. Nu trebuie să mai rămânem nici o clipă în casă! Apoi se întoarse către Jeremy Johns, singurul dintre cei de faţă care ar fi putut avea vreo influenţă asupra lui Strange. Spune-i să înceteze! Trebuie să plecăm în căutarea ei!

— Taci, Henry, zise Strange.

Îşi trecu de două ori degetul peste suprafaţa apei. Apărură două linii strălucitoare de lumină, împărţind suprafaţa apei în patru. Strange făcu un gest deasupra unuia dintre pătrare. Apărură acolo stele şi alte linii, vinişoare şi reţele de lumină. Privi un timp, apoi repetă gestul deasupra celui de-al doilea pătrar. Aici apăru un model luminos diferit. Făcu la fel şi cu celelalte două pătrare. Liniile luminoase îşi schimbau forma şi sclipeau diferit: uneori semănau cu nişte litere, alteori cu o hartă, iar alteori cu nişte constelaţii.

— La ce folosesc toate astea? întrebă domnul Hyde mirat.

— La găsirea ei, zise Strange. Sau cel puţin aşa ar trebui.

Lovi uşor unul dintre pătrare. Instantaneu, celelalte trei dispărură. Cel rămas crescu treptat, umplând toată suprafaţa apei. Strange îl împărţi în patru, îl cercetă un timp, apoi lovi unul dintre pătrare. Repetă acest proces de câteva ori. Modelele de lumină deveneau din ce în ce mai complicate şi semănau din ce în ce mai mult cu o hartă. Însă, cu cât lucra mai mult, cu atât expresia feţei lui Strange devenea mai neîncrezătoare; părea tot mai nesigur de ceea ce vedea în vasul de argint.

După câteva minute, Henry izbucni:

— Pentru numele lui Dumnezeu, nu e momentul să faci vrăji! Arabella a dispărut! Strange, te implor! Lasă prostiile astea şi haide să o căutăm!

Strange nu zise nimic, dar se vedea limpede că se înfuriase. Lovi suprafaţa apei, iar liniile şi stelele dispărură instantaneu. Trase aer adânc în piept şi o luă de la capăt. De data asta lucră cu mai multă siguranţă şi ajunse curând la un model pe care părea să-l considere relevant. Însă, în loc să le împărtăşească celorlalţi vreo informaţie folositoare, Strange încremeni, privind imaginea din vas cu un amestec de uimire şi exasperare.

— Ce s-a întâmplat? întrebă domnul Hyde alarmat. Domnule Strange, v-aţi văzut soţia?

— Nu reuşesc să înţeleg ce-mi spune vraja asta! Nu e în Anglia. Nici în Ţara Galilor. Nici în Scoţia. Nici în Franţa. Nu reuşesc să fac vraja cum trebuie. Ai

dreptate, Henry. Pierd timpul aici. Jeremy, adu-mi cizmele şi haina!

Pe suprafaţa apei apăru brusc o viziune. Într-o sală străveche şi plină de umbre, mulţi domni chipeşi şi multe doamne încântătoare dansau. Dar, cum imaginea aceasta nu putea să aibă vreo legătură cu Arabella, Strange lovi din nou suprafaţa apei. Viziunea dispăru.

Afară se aşternuse un strat gros de zăpadă. Totul era îngheţat, cufundat în nemişcare şi tăcere. În primul rând căutară pe domeniul Ashfair; negăsind nici măcar o pitulice sau o prigorie, Strange, Henry, domnul Hyde şi servitorii începură să caute pe drumurile din jur.

Trei servitoare se întoarseră acasă şi scotociră prin mansardele unde aproape că nu mai intrase nimeni de pe vremea când Strange era copil. Îşi luară cu ele un topor şi un ciocan şi deschiseră cufere încuiate de cincizeci de ani. Căutară în dulapuri şi sertare, dintre care unele abia dacă ar fi putut cuprinde trupul unui copil, în niciun caz pe cel al unei femei în toată firea.

Unii dintre servitori răspândiră vestea pe la familiile din Clun. Alţii încălecară şi plecară la Clunton, Purslow, Clumbury şi Whitcott. În curând, nu era casă în toată regiunea unde să nu se fi aflat de dispariţia doamnei Strange; de peste tot sosiră oameni dornici să ajute la căutare. Între timp, femeile din aceste gospodării inteţiră focurile în sobe şi făcură tot soiul de pregătiri, pentru ca, dacă se întâmpla cumva să fie adusă *acolo* doamna Strange, să-i poată oferi toată căldura, hrana şi confortul dorite.

La mai puţin de un ceas sosi căpitanul John Ayrton din Regimentul 12 dragoni uşori, care fusese împreună cu Wellington şi Strange şi în peninsulă, şi la Waterloo. Pământurile lui se învecinau cu cele ale lui Strange. Cei doi erau de aceeaşi vârstă şi fuseseră vecini de când se ştiau, însă căpitanul Ayrton era un domn atât de retras şi de timid, încât nu schimbaseră decât rareori mai mult de douăzeci de cuvinte pe an. În această situaţie de criză, sosi aducând cu el mai multe hărţi şi le promise solemn lui Strange şi lui Henry că îi va ajuta cât de mult va putea.

Descoperiră în curând că domnul Hyde nu fusese singurul care o văzuse pe Arabella. Doi ţărani, Martin

Oakley şi Owen Bullbridge, o zăriseră şi ei. Jeremy Johns află asta de la nişte prieteni ai celor doi, după care încălecă pe primul cal aflat la îndemână şi se duse într-un suflet până la câmpurile înzăpezite de pe malul râului Clun, să-i găsească pe Oakley şi pe Bullbridge, care se alăturaseră şi ei celor aflaţi în căutarea Arabellei. Jeremy îi aduse pe cei doi, târâş-grăpiş, înapoi la Clun şi îi înfăţişă dinaintea căpitanului Ayrton, a domnului Hyde, a lui Henry Woodhope şi a lui Strange.

Povestea lui Oakley şi Bullbridge o contrazicea în chip ciudat pe cea a domnului Hyde. Domnul Hyde o văzuse pe Arabella pe dealurile pustii şi înzăpezite din apropierea Castelului Idris. Se îndrepta către nord. O văzuse exact la ora nouă şi, ca şi data trecută, auzise un clopot bătând.

Pe de altă parte, Oakley şi Bullbridge o văzuseră mergând grăbită printre arborii desfrunziţi, la vreo cinci kilometri est de Castelul Idris; cu toate astea, şi ei pretindeau că o văzuseră exact la ora nouă.

Căpitanul Ayrton se încruntă şi îi întrebă pe Oakley şi Bullbridge de unde ştiau că era ora nouă, având în vedere că niciunul din ei, spre deosebire de domnul Hyde, nu avea ceas. Oakley răspunse că se gândiseră că trebuie să fie nouă pentru că auziseră clopotele bătând, probabil clopotele de la Biserica St George din Clun. Însă Bullbridge zise că *nu* fuseseră clopotele de la St George – căci auziseră mai multe clopote bătând, iar la St George nu era decât unul. Mai zise că sunetul clopotelor pe care le auziseră ei era trist – de înmormântare, credea el – însă, atunci când i se ceru să explice ce voia să spună cu asta, se pierdu cu totul.

Cele două relatări erau asemănătoare în privinţa tuturor celorlalte detalii. În niciuna din ele nu mai era vorba de aiureli despre veşminte negre. Toţi trei erau de acord că Arabella purta o rochie albă şi că mergea foarte repede. Niciunul nu-i văzuse chipul.

Căpitanul Ayrton trimise bărbaţii să caute prin pădurile întunecoase în grupuri de câte patru sau cinci persoane. Pe femei le puse să caute felinare şi haine groase, iar călăreţii fură îndemnaţi să cerceteze dealurile înalte din apropierea Castelului Idris.

Domnul Hyde nu se lăsă până când nu fu numit în fruntea acestora din urmă. La zece minute după ce Oakley şi Bullbridge îşi terminaseră relatarea, cu toţii plecaseră deja în căutare. Scotociră neobosiţi pretutindeni până la căderea nopţii, însă noaptea sosi foarte curând. Mai erau cinci zile până la solstiţiul de iarnă; la ora trei, lumina începu să scadă, iar la patru era întuneric de-a binelea.

Căutătorii se întoarseră acasă la Strange, unde căpitanul Ayron voia să treacă în revistă ce se făcuse până atunci, sperând să poată stabili ce era de făcut mai departe. Erau de faţă şi câteva doamne din regiune, care încercaseră să aştepte cuminţi la ele acasă veşti despre soarta doamnei Strange, dar fuseseră copleşite de singurătate şi îngrijorare. Veniseră deci la Ashfair House, gândindu-se că poate era nevoie de ele, dar şi ca să se îmbărbăteze reciproc.

Ultimii sosiţi fură Strange şi Jeremy Johns. Veneau direct de la grajduri, cu cizmele în picioare şi plini de noroi. Strange avea chipul pământiu şi ochii goi. Părea că se mişcă în vis. Probabil că nici nu s-ar fi aşezat dacă Jeremy Johns nu l-ar fi împins pe un scaun.

Căpitanul Ayrton întinse hărţile pe masă şi începu să-i întrebe pe membrii fiecărei echipe de căutare unde fuseseră şi ce găsiseră – dar nimeni nu găsise nimic.

Fiecare dintre cei de faţă se gândea că liniile frumos trasate de pe hartă erau de fapt bălţi şi râuri îngheţate, păduri cufundate în tăcere, şanţuri acoperite cu gheaţă şi dealuri înalte şi pustii; cu toţii îşi aminteau cât de multe oi şi vite mureau în acest anotimp.

— Mi se pare că m-am trezit azi-noapte… se auzi dintr-odată o voce răguşită.

Cu toţii se întoarseră. Strange era aşezat pe acelaşi scaun pe care îl împinsese Jeremy. Braţele îi atârnau fără vlagă de-o parte şi de alta a trupului şi avea privirea aţintită în podea.

— Mi se pare că m-am trezit azi-noapte. Nu ştiu precis la ce oră. Arabella era aşezată la capătul patului, îmbrăcată.

— Nu ne-aţi spus asta până acum, zise domnul Hyde.

— De-abia acum mi-am amintit. Credeam că a fost un vis.

— Nu înţeleg, zise căpitanul Ayrton. Vreţi să spuneţi că doamna Strange a plecat de acasă în timpul nopţii?

Strange se gândi îndelung ce răspuns să dea la această întrebare cât se poate de rezonabilă, dar fără rezultat.

— Bine, dar ar trebui să ştiţi dacă se afla acolo sau nu de dimineaţă, când v-aţi trezit, spuse domnul Hyde.

— Era acolo. Fireşte că era acolo. E ridicol să sugeraţi… De fapt… Strange se opri o clipă. De fapt, mă gândeam la cartea mea atunci când m-am trezit, iar în odaie era întuneric.

Mai mulţi dintre cei de faţă se gândiră atunci că Strange era un soţ, dacă nu complet neglijent, cel puţin curios de neatent cu soţia lui; unii îl priviră cu suspiciune, gândindu-se la numeroasele motive care ar fi putut-o îndemna pe o soţie aparent devotată să-şi ia câmpii şi să fugă prin zăpadă. Poate nişte vorbe aspre? O fire violentă? Imaginile îngrozitoare inerente traiului alături de un magician – strigoi, demoni şi alte orori? Revelaţia neaşteptată că el avea pe undeva o amantă şi o droaie de copii nelegitimi?

Dintr-odată, se auzi un strigăt de pe hol. Nimeni nu-şi dădu seama, nici atunci, nici mai târziu, cine anume strigase. Câţiva dintre vecinii lui Strange, aflaţi mai aproape de uşă, se duseră să vadă ce se petrecuse. Apoi exclamaţiile lor îi atraseră şi pe ceilalţi afară din odaie.

Holul era întunecat, dar se aduseră îndată lumânări, şi văzură cu toţii că în capul scărilor se afla cineva.

Era Arabella.

Henry alergă să o îmbrăţişeze; domnul Hyde şi doamna Ayrton îi spuseră cât de mult se bucurau să o vadă nevătămată; alţii scoaseră exclamaţii de uimire şi le spuseră celor din jur că habar nu avuseseră că ea se afla acolo. Câteva doamne şi slujnice se strânseră în jurul ei, punându-i tot felul de întrebări. Păţise ceva? Unde fusese? Se rătăcise? O necăjise ceva?

Apoi, aşa cum se mai întâmplă uneori, câţiva dintre cei de faţă îşi dădură brusc seama de un lucru ciudat: Strange nu scosese niciun cuvânt, nu se apropiase

deloc de ea – dar nici ea nu-i spusese lui nimic şi nu se apropiase de el.

Magicianul se ridicase în picioare, privindu-şi tăcut soţia. Apoi, dintr-odată, exclamă:

— Doamne sfinte, Arabella! Ce ai pe tine?

Chiar şi în lumina slabă şi tremurătoare a lumânărilor, se vedea limpede că Arabella purta o rochie neagră.

44

Arabella

Decembrie 1815

— Cred că ai îngheţat complet! zise doamna Ayrton, luând-o de mână pe Arabella. Vai de mine! Eşti rece ca mormântul!

O altă doamnă alergă să-i aducă Arabellei un şal. Se întoarse cu un şal indian din caşmir albastru, tivit delicat cu fir auriu şi roz; însă, când doamna Ayrton o înfăşură pe Arabella cu el, rochia cea neagră îi umbri toată frumuseţea.

Arabella, cu mâinile împreunate în faţă, îi privea pe toţi cu un aer calm şi indiferent. Nu se osteni să răspundă la întrebările lor pline de solicitudine. Nu părea nici surprinsă, nici jenată să-i vadă pe toţi adunaţi acolo.

— Unde Dumnezeu ai fost? întrebă Strange.

— La plimbare, zise ea, cu glasul ei dintotdeauna.

— La plimbare! Arabella, eşti nebună? Prin omăt de un metru? Unde?

— În păduri întunecoase, zise ea, printre fraţii şi surorile mele cu somnul uşor. Prin smârcuri înalte, printre umbrele parfumate ale fraţilor şi surorilor mele care au murit demult. Pe sub văzduhul cenuşiu, printre visele şi murmurele fraţilor şi surorilor mele care încă nu s-au întrupat.

Strange făcu ochii mari.

— Ce?

Dată fiind delicateţea întrebării, nimeni nu se miră că Arabella nu mai scoase niciun cuvânt. Mai multe doamne începură să creadă că asprimea soţului ei o făcea atât de tăcută şi o determinase să răspundă în doi peri.

Doamna Ayrton o luă uşurel pe după umeri şi o întoarse în direcţia scărilor.

— Doamna Strange e ostenită, zise ea ferm. Haide, draga mea, să urcăm şi să…

— O, nu! zise Strange. Nu încă! Vreau să ştiu de unde a apărut rochia aceea. Vă cer iertare, doamnă Ayrton, dar sunt hotărât să nu…

Făcu câţiva paşi către ele, dar se opri brusc şi privi uluit podeaua. Apoi se dădu grijuliu la o parte, ferindu-se parcă de ceva.

— Jeremy! De unde a apărut apa asta? Aici, unde a stat doamna Strange până acum.

Jeremy Johns aduse un candelabru. În capul scărilor apăruse o băltoacă. El şi Strange cercetară tavanul şi pereţii. Ceilalţi servitori şi restul domnilor deveniră şi ei interesaţi de această problemă.

Profitând de neatenţia domnilor, doamna Ayrton şi celelalte femei o conduseră pe Arabella la etaj, fără să mai spună nimic.

Holul de la Ashfair House era la fel de demodat ca şi restul casei. Pereţii lui erau acoperiţi cu lambriuri din lemn de ulm, vopsite în crem. Podeaua era pavată cu dale şlefuite de piatră. Unul dintre servitori era de părere că apa se infiltrase printre pietre, aşa că se duse să ia o vergea de fier şi începu să ciocănească dalele, să vadă dacă suna vreuna a gol. Dar nu reuşi să le mişte din loc. Nu de acolo venise apa. Altcineva se gândi că poate câinii căpitanului Ayrton vărsaseră ceva. Se uitară aşadar cu atenţie la câini, dar aceştia nu erau uzi deloc.

În cele din urmă, cercetară chiar apa.

— E neagră şi are un soi de fire prin ea, zise Strange.

— Par a fi bucăţele de muşchi, zise Jeremy Johns.

Continuară să scoată exclamaţii de uimire un timp, apoi, nereuşind să rezolve misterul, se văzură nevoiţi să renunţe. Curând după aceea domnii plecară pe la casele lor, luându-şi şi soţiile.

La ora cinci, Janet Hughes se duse în dormitorul stăpânei şi o găsi întinsă pe pat. Nici măcar nu se ostenise să-şi scoată rochia cea neagră. Când Janet o întrebă dacă se simte rău, Arabella răspunse că o dor mâinile. Janet îşi ajută atunci stăpâna să se dezbrace, apoi se duse şi-i spuse lui Strange ce auzise.

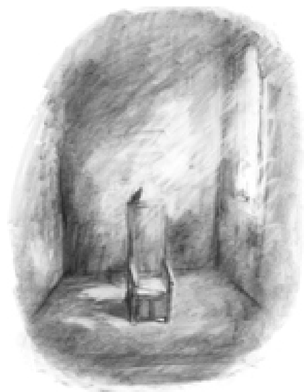
A doua zi, Arabella se plânse de dureri în partea dreaptă a corpului, din cap până-n picioare (sau, cel

puţin, asta au presupus cu toţii că însemnau vorbele ei, „de la coroană până în vârful rădăcinilor"). Alarmat, Strange trimise după domnul Newton, medicul din Church Stretton. Domnul Newton sosi la Clun în decursul după-amiezii, însă, în afară de dureri, nu găsi nimic în neregulă la Arabella, aşa că plecă voios, promiţându-i lui Strange să revină peste o zi sau două.

A treia zi, Arabella muri.

<u>Volumul III</u>

John Uskglass

„După părerea lui Mr Norrell, ar trebui să curăţăm magia modernă de tot ce are legătură cu John Uskglass, aşa cum se curăţă o haină veche de molii şi de praf. Dar oare ce îşi închipuie că va mai avea după aceea? Dacă renunţăm la John Uskglass, vom rămâne cu mâinile goale.“

Jonathan Strange, Prolog la Istoria şi practica magiei englezeşti, pub. John Murray, Londra, 1816

45

Prolog la Istoria şi practica magiei englezeşti

de Jonathan Strange

Către sfârşitul anului 1110, o armată străină a apărut în nordul Angliei. Mai întâi s-au auzit zvonuri despre ea în apropierea unei aşezări pe nume Penlaw, aflată la vreo douăzeci sau treizeci de mile nord-vest de Newcastle. Nimeni nu ştia de unde apăruse – lumea bănuia, în general, că e vorba de o invazie de scoţieni, danezi sau chiar francezi.

La începutul lunii decembrie, armata cucerise oraşele Newcastle şi Durham şi se îndrepta către apus. Ajunse apoi la Allendale, o mică aşezare clădită din piatră, aflată pe dealurile înalte din Northumbria, şi către seară îşi făcu tabăra la marginea unei mlaştini din apropiere. Locuitorii din Allendale erau ciobani, nu soldaţi. Oraşul nu avea ziduri de apărare, iar cei mai apropiaţi soldaţi se aflau la cincizeci şi cinci de kilometri depărtare, pregătindu-se să apere Castelul Carlisle. Prin urmare, localnicii s-au gândit că ar fi înţelept să se împrietenească grabnic cu armata străină. În acest scop, câteva tinere frumoase au plecat la drum – o ceată de Iudite hotărâte să facă tot ce puteau pentru a-şi salva aproapele şi pe ele însele. Însă, când au ajuns în locul unde armata îşi ridicase tabăra, femeile s-au înspăimântat şi s-au ascuns.

Tabăra era un loc mohorât, cufundat în tăcere. Din văzduh cădea o ninsoare deasă, iar soldaţii zăceau întinşi pe pământ, înfăşuraţi în mantiile lor negre. Mai întâi femeilor li s-a părut că sunt morţi cu toţii – impresie întărită şi de mulţimea de corbi şi alte păsări negre aşezate pretutindeni în tabără, ba chiar şi pe trupurile culcate ale soldaţilor – dar soldaţii nu erau morţi; din când în când, câte unul se ridica şi se ducea să vadă de cal sau alunga câte o pasăre care încerca să-i ciugulească faţa.

Când tinerele se apropiară mai mult, un soldat se ridică în picioare. Una dintre femei îşi învinse teama şi

se apropie de el, apoi îl sărută pe gură.

Soldatul avea pielea neobişnuit de palidă (strălucitoare ca lumina lunii) şi fără niciun cusur. Părul îi era lung şi drept, ca o cascadă brună. Avea pometi puternici, ce dădeau chipului său o fineţe oarecum nefirească şi o expresie solemnă. Ochii lui albaştri erau migdalaţi şi oblici, iar sprâncenele, desenate parcă din condei, se terminau cu un soi de buclă ciudată. Nimic din toate astea nu trezi îngrijorarea fetei. Din câte ştia ea, toţi danezii, scoţienii şi francezii din lume puteau să fie înzestraţi de natură cu o frumuseţe stranie.

Soldatul nu dădu semne că i-ar fi displăcut sărutul, ba chiar o lăsă să-l mai sărute o dată, apoi îi răspunse cu aceeaşi monedă. Un alt soldat se ridică în picioare, deschise gura şi dădu drumul unui cântec trist, tânguitor. Primul soldat – cel pe care îl sărutase fata – o îndemnă să danseze cu el, împingând-o cu degetele lui lungi şi albe când încoace, când încolo, până când reuşi să o facă să dănţuiască aşa cum voia el.

Continuară aşa o vreme, până când fata se încălzi din pricina dansului şi se opri o clipă ca să-şi dea jos mantia. Atunci prietenele ei observară că avea braţele, picioarele şi chipul pline de mici picături de sânge, ca nişte broboane de sudoare, ce cădeau pe zăpadă. Înspăimântate, celelalte fete fugiră de acolo.

Armata străină nu intră în Allendale. În timpul nopţii plecă mai departe, înspre Carlisle. A doua zi, localnicii se apropiară temători de locul unde fusese tabăra. Aici o găsiră pe fată, cu trupul alb precum creta, complet golit de sânge; zăpada pe care zăcea se făcuse purpurie.

Astfel îşi dădură seama că aveau de-a face cu *Daoine Sidhe* – Oastea Spiriduşilor.

S-au dat multe bătălii, iar englezii le-au pierdut pe toate. Până la Crăciun, Oastea Spiriduşilor ajunsese la York. Cucerise deja oraşele Newcastle, Durham, Carlisle şi Lancaster. În afară de exsanguinarea fetei din Allendale, spiriduşii dăduseră foarte puţine dovezi de cruzime, o trăsătură bine cunoscută a rasei lor. Dintre toate cetăţile şi fortificaţiile pe care le-au cucerit, numai Lancasterul a fost ars până la temelii.

La Thirsk, o aşezare aflată la nord de York, un porc l-a deranjat pe unul dintre oşteni, alergând printre picioarele calului acestuia şi speriind astfel animalul care s-a cabrat, a căzut şi şi-a rupt spatele. Spiriduşul şi tovarăşii lui s-au luat după porc şi, după ce l-au prins, i-au scos ochii. Însă, de regulă, sosirea oştii în diverse locuri era un motiv de bucurie generală în rândul animalelor, atât sălbatice, cât şi domestice, de parcă recunoşteau în spiriduşi nişte aliaţi împotriva duşmanului comun, Omul.

De Crăciun, regele Henric i-a convocat pe toţi conţii, episcopii, abaţii şi ceilalţi oameni de vază din regat la castelul din Westminster, pentru a discuta problema. Spiriduşii nu erau necunoscuţi în Anglia în vremea aceea. În multe locuri existau vechi aşezări ale spiriduşilor, unele ascunse vederii cu ajutorul magiei, altele pur şi simplu evitate de creştinii din împrejurimi. Sfetnicii regelui Henric erau cu toţii de acord că spiriduşii sunt fiinţe rele prin natura lor; că sunt lascivi, mincinoşi şi înclinaţi spre hoţie; că ademenesc tineri şi tinere, că-i fac pe călători să se rătăcească şi că fură copii, vite şi porumb. De asemenea, spiriduşii erau renumiţi pentru uimitoarea lor indolenţă: stăpâneau de mii de ani meşteşugul zidăriei, al tâmplăriei şi al cioplirii lemnului şi totuşi, decât să se ostenească să-şi construiască locuinţe, cei mai mulţi preferau să stea în nişte clădiri pe care ei le numeau cu mândrie castele, dar care de fapt erau *brugh* – un fel de bordeie străvechi de pământ. Îşi petreceau vremea bând şi dănţuind, în timp ce orzul şi mazărea le putrezeau pe câmp, iar animalele le mureau de frig pe dealuri. Toţi sfetnicii regelui Henric susţineau că, dacă spiriduşii n-ar fi fost aproape nemuritori şi înzestraţi cu talentul lor extraordinar pentru magie, ar fi pierit de mult cu toţii de foame şi de sete. Şi totuşi, acest popor nechibzuit şi fără căpătâi invadase un regat creştin bine apărat, câştigase toate bătăliile şi se deplasase nestânjenit dintr-un loc în altul, cucerind toate fortăreţele pe care le întâlnise în cale. Toate acestea dovedeau o fermitate cu totul neobişnuită pentru neamul spiriduşilor.

Nimeni nu ştia ce să mai creadă.

În ianuarie, Oastea Spiriduşilor părăsi Yorkul şi o luă către sud. Se opri la Trent. Prin urmare, regele Henric şi armata lui se luptară cu *Daoine Sidhe* la Newark, pe malurile râului Trent.

Înaintea bătăliei, în tabăra regelui Henric se porniră un vânt magic şi o melodie dulce din fluier, la auzul căreia un număr mare de cai îşi rupseră legăturile şi fugiră în tabăra spiriduşilor, mulţi purtându-i şi pe nefericiţii lor călăreţi. În continuare, fiecare oştean auzi glasurile celor dragi – mamă, tată, copii, iubită – care îi îndemnau să vină acasă. Un stol de corbi coborâ din cer, lovind cu ciocurile feţele englezilor şi orbindu-i cu o învălmăşeală de aripi negre. Soldaţii englezi nu aveau de înfruntat doar agilitatea şi cruzimea spiriduşilor, ci şi propria teamă provocată de aceste vrăji nepământene. Nici nu e de mirare că bătălia a fost de scurtă durată şi că regele Henric a pierdut. În clipa când nu se mai auzi niciun sunet şi deveni limpede că regele Henric fusese înfrânt, păsările aflate pe o suprafaţă de kilometri întregi de jur împrejurul câmpului de luptă începură să cânte, bucuroase parcă.

Regele şi sfetnicii lui aşteptau apariţia vreunei căpetenii sau a unui rege. Atunci şirurile de *Sidhe* se dădură la o parte şi în faţă ieşi cineva.

Părea să aibă mai puţin de cincisprezece ani. Ca şi *Daoine Sidhe,* era îmbrăcat în haine destul de ponosite, din lână neagră şi aspră. Ca şi ei, avea părul negru, lung şi drept. Ca şi ei, nu vorbea nici engleza, nici franceza – cele două limbi folosite în mod curent în Anglia în vremea aceea – ci doar un dialect al limbii Faerie[119]. Avea chipul palid, frumos şi grav, dar cu toate astea se vedea limpede că e om, nu spiriduş.

După standardele conţilor şi ale cavalerilor normanzi şi englezi, care îl vedeau atunci pentru prima oară, acest băiat era aproape sălbatic. Nu văzuse în viaţa lui o lingură sau un scaun, sau o oală de fier, sau un penny de argint, sau o lumânare de ceară. În niciun regat sau clan de spiriduşi din vremea aceea nu se găseau astfel de lucruri fine. Atunci când regele Henric şi băiatul s-au întâlnit pentru a-şi împărţi Anglia, Henric s-a aşezat pe o băncuţă de lemn şi a băut vin dintr-un pocal de argint, iar băiatul s-a aşezat pe jos şi

a băut lapte de oaie dintr-o cupă de piatră. Cronicarul Orderic Vitalis descrie, cam la treizeci de ani după aceea, şocul resimţit de toţi cei de la Curtea regelui Henric când au văzut că, în timpul acestei întâlniri atât de importante, unul dintre războinicii din *Daoine Sidhe* s-a aplecat şi a început, plin de solicitudine, să culeagă păduchi din părul soios al băiatului.

În Oastea Spiriduşilor se afla un tânăr cavaler normand pe nume Thomas de Dundale[{120}]. Cu toate că fusese prizonier în Faerie mulţi ani, îşi amintea încă destul de bine limba lui maternă (franceza) ca să-i ajute pe băiat şi pe regele Henric să se înţeleagă.

Regele Henric îl întrebă pe băiat cum îl cheamă.

Băiatul răspunse că nu are nume.[{121}]

Regele Henric îl întrebă de ce pornise la război împotriva Angliei.

Băiatul răspunse că era singurul urmaş rămas în viaţă al unei familii de nobili normanzi căreia tatăl lui Henric, Wilhelm Cuceritorul, îi dăruise pământuri în nordul Angliei. Însă pământurile le fuseseră furate şi toţi bărbaţii din familie fuseseră ucişi de către un duşman hain, pe nume Hubert de Cotentin. Băiatul povesti că, în urmă cu mai mulţi ani, tatăl lui apelase la William al II-lea (fratele şi predecesorul la tron al regelui Henric), cerând să i se facă dreptate, însă nu o primise. La scurt timp după aceea, şi tatăl lui fusese ucis. Băiatul mai povesti că el însuşi fusese răpit de oamenii lui Hubert pe când era doar un prunc; aceştia îl abandonaseră într-o pădure. Însă *Daoine Sidhe* îl găsiseră şi-l luaseră cu ei în Faerie. Iar acum se întorsese.

Credea orbeşte, aşa cum se întâmplă adesea cu cei foarte tineri, că el şi numai el are dreptate, iar toţi ceilalţi greşesc. Ajunsese singur la concluzia că porţiunea din Anglia dintre Tweed şi Trent i se cuvenea pe drept, ca recompensă pentru faptul că regii normanzi nu răzbunaseră crimele înfăptuite împotriva familiei lui. Acesta a fost motivul pentru care regelui Henric i s-a permis să domnească mai departe în jumătatea sudică a regatului său.

Băiatul spuse că era deja rege în Faerie. Pomeni apoi numele regelui spiriduş care îi era suzeran.

Nimeni nu înţelese.[122]

În acea zi a început domnia lui neîntreruptă de peste trei sute de ani.

La vârsta de paisprezece ani, acest băiat crease deja sistemul magic pe care îl folosim şi noi astăzi. Sau, mai bine zis, pe care l-am folosi dacă am putea; căci majoritatea lucrurilor pe care le ştia el sunt astăzi uitate. El folosea un amestec perfect de magie a spiriduşilor şi organizare a oamenilor – forţa celor două sisteme era dedicată în întregime ambiţiei lui înfricoşător de puternice. Nu ştim care este motivul pentru care un copil creştin furat de spiriduşi a ajuns dintr-odată cel mai mare magician al tuturor timpurilor. Şi alţi copii, şi înainte, şi după vremea lui, au fost ţinuţi prizonieri în regiunile de la graniţa ţinutului Faerie, însă niciunul nu a reuşit să profite la fel de mult ca el de pe urma acestei experienţe. În comparaţie cu realizările lui, toate eforturile noastre par triviale, lipsite de orice însemnătate.

După părerea lui Mr Norrell, ar trebui să curăţăm magia modernă de tot ce are legătură cu John Uskglass, aşa cum se curăţă o haină veche de molii şi de praf. Dar oare ce îşi închipuie că va mai avea după aceea? Dacă renunţăm la John Uskglass, vom rămâne cu mâinile goale.

Din *Istoria şi practica magiei englezeşti,* volumul I, de Jonathan Strange, publicată de John Murray, 1816

46

„Cerul mi-a vorbit… “

Ianuarie 1816

Era o zi mohorâtă. Un vânt rece lipea fulgii de zăpadă de ferestrele bibliotecii lui Mr Norrell; înăuntru, Childermass era aşezat la birou, redactând scrisori de afaceri. Deşi era abia zece dimineaţa, lumânările fuseseră aprinse deja. Nu se auzeau decât sfârâitul cărbunilor în sobă şi scârţâitul peniţei lui Childermass pe hârtie.

Piaţa Hanover
Lordului Sidmouth, ministru de Interne
8 ianuarie 1816

Milord,

Mr Norrell doreşte să vă informez că vrăjile de protecţie împotriva inundaţiilor în ţinutul Suffolk au fost făcute. Nota de plată îi va fi trimisă astăzi domnului Wynne, la Trezorerie…

Undeva bătea un clopot – un sunet plin de jale. Era departe, departe de tot. Childermass abia dacă îl auzi şi totuşi, sub influenţa bătăii clopotului, încăperea deveni mai întunecată şi mai singuratică.

…Vraja va menţine nivelul apei în limitele albiilor normale ale nurilor. Totuşi, domnul Leeves, tânărul inginer angajat de guvernatorul general al ţinutului Suffolk să evalueze rezistenţa podurilor existente şi a celorlalte

structuri din preajma nurilor, şi-a exprimat îndoiala…

În faţa ochilor îi apăru imaginea unui ţinut mohorât. O vedea extrem de limpede, ca şi cum ar fi fost un loc pe care îl ştia bine sau un tablou pe care îl văzuse zi de zi vreme de ani întregi. Un ţinut întins, cu câmpii cafenii şi goale şi cu clădiri în ruină, înălţându-se sub cerul cenuşiu şi trist…

…că podurile peste Stour şi Orwell vor rezista debitelor crescute ce vor apărea cu siguranţă în perioadele cu ploi mai abundente. Domnul Leeves recomandă să se facă de îndată o examinare minuţioasă a podurilor, morilor şi vadurilor din Suffolk, începând cu cele de pe râurile Stour şi Orwell. Din câte am înţeles, v-a trimis deja o scrisoare în acest sens…

Acum peisajul nu mai era doar în mintea lui. I se părea că se află acolo.

Era în mijlocul unui drum vechi, brăzdat de făgaşe şi tocit, care şerpuia până în vârful unei coline brune, către cerul plin de păsări negre…

…Mr Norrell a refuzat să dea un termen de expirare a vrăjii. Domnia-sa e de părere că aceasta va rezista la fel de mult ca şi râurile; totuşi, vă cere îngăduinţa să vă facă recomandarea ca vrăjile

să fie reexaminate peste douăzeci de ani. Marţea viitoare, Mr Norrell va începe să facă vrăji similare pentru ţinutul Norfolk…

Păsările semănau cu nişte litere negre scrise pe fundalul cenuşiu al văzduhului. Avu senzaţia că într-o clipă va înţelege sensul acestor litere. Pietrele de pe drumul străvechi erau nişte simboluri ce preziceau soarta călătorului.

Childermass îşi veni în fire, tresărind. Scăpă tocul din mână şi pe hârtie se lăţi o pată de cerneală.

Privi în jur, confuz. Nu părea să fi visat. Toate obiectele familiare erau acolo, în jurul lui: rafturile cu cărţi, oglinda, călimara, vătraiul, bustul din porţelan reprezentându-l pe Martin Pale. Însă încrederea în propriile simţuri îi fusese zdruncinată. Nu mai era convins că volumele, oglinda şi statueta erau cu adevărat acolo. Era ca şi cum tot ce vedea ar fi fost o simplă pojghiţă pe care ar fi putut s-o rupă cu unghia pentru a găsi dincolo de ea peisajul îngheţat şi părăsit.

Câmpiile cafenii erau parţial inundate, pline de şiruri de bălţi cenuşii. Felul în care erau aşezate bălţile avea un înţeles. Bălţile erau un mesaj aşternut de ploaie pe câmpuri. Bălţile erau o vrajă înfăptuită de ploaie, la fel cum învâltorarea păsărilor negre în văzduh era o vrajă înfăptuită de cer, iar unduirea ierburilor cafenii era o vrajă înfăptuită de vânt. Totul avea un înţeles.

Childermass sări brusc de pe scaun şi se scutură. Se îndreptă cu paşi grăbiţi către uşă şi sună după servitor. Însă, pe când aştepta, magia începu să se facă iarăşi simţită. Când apăru Lucas, Childermass nu mai era

sigur dacă se află în biblioteca lui Mr Norrell sau pe un drum străvechi…

Scutură cu putere din cap şi clipi de câteva ori.

— Unde e stăpânul? întrebă el. Ceva nu e în regulă.

Lucas îl privi lung, destul de îngrijorat.

— Domnule Childermass? Vă simţiţi rău, domnule?

— Lasă asta. Unde e Mr Norrell?

— E la Amiralitate, domnule. Credeam că ştiţi. A venit trăsura după domnia-sa acum mai bine de un ceas. Bănuiesc că trebuie să sosească în curând.

— Nu, zise Childermass, nu se poate. Nu se poate să fi plecat. Eşti sigur că nu e sus, făcând vrăji?

— Absolut sigur, domnule. Am văzut trăsura plecând, iar stăpânul se afla înăuntru. Am să-l trimit pe Matthew să aducă un medic, domnule Childermass. Arătaţi foarte rău.

Childermass deschise gura să protesteze, spunând că nu se simţea rău deloc, însă în aceeaşi clipă…

…cerul îl privi. Simţi cum pământul freamătă, căci îl purta pe el în spinare.

Cerul îi vorbi.

Era o limbă pe care n-o mai auzise niciodată. Nici măcar nu era convins că ceea ce auzea erau cuvinte. Poate că îi vorbea în aceeaşi limbă cu care păsările compuneau mesaje în văzduh. Era mărunt şi lipsit de apărare – şi nu avea cum să scape. Era prizonier între pământ şi cer, prins parcă în căuşul unor palme uriaşe. Ar fi putut să-l zdrobească în orice moment.

Cerul îi vorbi iarăşi.

— Nu înţeleg, spuse el.

Clipi şi îşi dădu seama că Lucas era aplecat deasupra lui. Avea respiraţia întretăiată. Întinse mâna şi atinse ceva. Întorcând privirea în direcţia aceea, descoperi cu uimire că atinsese piciorul unui scaun. Era întins pe podea.

— Ce…? începu el.

— Sunteţi în bibliotecă, domnule, spuse Lucas. Cred că aţi leşinat.

— Ajută-mă să mă ridic. Trebuie să vorbesc cu Norrell.

— Dar v-am spus, domnule, că…

— Nu, spuse Childermass. Te înşeli. Trebuie să fie aici. Trebuie. Du-mă sus. Lucas îl ajută să se ridice şi să iasă din încăpere, dar când ajunseră la scări

Childermass aproape că se prăbuşi iar. Atunci Lucas îl chemă pe Matthew, celălalt valet, şi împreună cei doi îl duseră pe Childermass în micuţa cameră de studiu aflată la etajul al doilea, unde Mr Norrell înfăptuia de obicei vrăjile cele mai tainice.

Lucas deschise uşa. În soba din odaie ardea focul. Condeie, cuţitaşe pentru ascuţit, suporturi pentru condeie şi creioane erau aşezate ordonat pe o tăviţă. Călimara era plină şi astupată cu dopul de argint. Cărţi şi caiete erau aşezate în teancuri ordonate. Nicăieri nu se vedea niciun fir de praf sau de murdărie – totul era în perfectă ordine. Era limpede că Mr Norrell nu trecuse pe acolo în dimineaţa aceea.

Childermass îi dădu la o parte pe cei doi valeţi, apoi privi lung obiectele din încăpere, nedumerit.

— Vedeţi, domnule? spuse Lucas. V-am spus doar că stăpânul a plecat la Amiralitate.

— Da, spuse Childermass.

Însă nu înţelegea. Dacă magia cea stranie nu fusese înfăptuită de Norrell, atunci de cine?

— A fost Strange pe aici? întrebă el.

— Nu, fireşte! făcu Lucas, indignat. Sper că-mi cunosc destul de bine îndatoririle încât să nu-i dau voie domnului Strange să intre în casa asta. Domnule, să ştiţi că arătaţi în continuare ciudat. Daţi-mi voie să trimit după doctor.

— Nu, nu. Mă simt mai bine. Mult mai bine. Haide, ajută-mă să mă aşez, zise Childermass, apoi se prăbuşi pe un scaun, oftând. La ce Dumnezeu vă holbaţi amândoi? se răsti el, apoi îi concedie pe cei doi valeţi cu o fluturare a mâinii. Matthew, n-ai de lucru? Lucas, adu-mi un pahar cu apă!

Se simţea încă năuc şi ameţit, însă senzaţia de greaţă i se mai potolise. Vedea acum peisajul în cele mai mici detalii. Imaginea lui îi rămăsese întipărită în minte. Îi percepea dezolarea şi caracterul nepământean, însă acum nu se mai simţea în pericol să se piardă în el. Acum putea să gândească.

Lucas se întoarse cu o tavă pe care se aflau un pahar de vin şi o carafă cu apă. Umplu paharul cu apă, iar Childermass îl bău dintr-o răsuflare.

Childermass ştia o vrajă folosită pentru detectarea magiei. Nu dezvăluia ce fel anume de magie se înfăptuia sau cine era autorul; nu făcea decât să anunţe dacă în apropiere exista sau nu magie. Sau cel puţin asta trebuia să facă. Childermass nu o încercase decât o singură dată până atunci, fără să obţină niciun rezultat. Nu avea, deci, de unde să ştie dacă vraja funcţiona sau nu.

— Umple iarăşi paharul, îi spuse el lui Lucas.

Lucas se supuse.

De data asta, Childermass nu bău din pahar, ci murmură câteva vorbe în direcţia lui. Apoi îl ridică în dreptul luminii şi se uită cu atenţie prin el, întorcându-

se încet, până când privi toate colţurile încăperii prin luciul apei.

Nu văzu însă nimic.

— Nici măcar nu ştiu precis ce caut, murmură el. Apoi, către Lucas: Haide. Am nevoie de tine.

Se întoarseră împreună în bibliotecă. Childermass ridică din nou paharul, murmură aceleaşi vorbe şi privi prin el.

Nimic.

Se apropie de fereastră. Preţ de o clipă, i se păru că vede ceva la fundul paharului, ceva ca o mărgea de lumină alburie.

— E în piaţă, spuse el.

— Ce e în piaţă? întrebă Lucas.

Childermass nu răspunse, ci se uită pe fereastră. Pavajul noroios din Piaţa Hanover era acoperit cu zăpadă. Grilajul negru ce împrejmuia incinta din mijlocul pieţei contrasta puternic cu albul zăpezii. Ningea şi acum şi vântul bătea cu putere. Cu toate astea, în piaţă se aflau câteva persoane. Toată lumea ştia că Mr Norrell locuia în Piaţa Hanover şi adesea veneau aici mulţi curioşi care sperau să-l vadă, fie şi numai o clipă. Acum, un domn şi două tinere domnişoare (admiratori înfocaţi ai magiei, fără îndoială) aşteptau în faţa casei, privind clădirea cu un entuziasm considerabil. Ceva mai departe, un tânăr oacheş se sprijinea cu spatele de grilaj. Lângă el se afla un negustor de cerneluri, care purta o haină ponosită şi ducea în spinare un butoiaş cu cerneală. În partea dreaptă se afla o altă femeie. Aceasta era întoarsă cu spatele către casă şi se îndepărta încet, dar Childermass era convins că şi ea se aflase printre privitori cu puţin timp înainte. Purta veşminte scumpe şi elegante: o manta verde-închis, tivită cu blană de hermină, şi un manşon din aceeaşi blană.

Childermass îl ştia bine pe negustorul de cerneluri – cumpărase adesea cerneală de la el. Ceilalţi, din câte îşi putea da el seama, erau cu toţii străini.

— Recunoşti pe cineva? întrebă el.

— Pe individul cel brunet, răspunse Lucas, arătând către tânărul care se sprijinea de grilaj. E Frederick Marston. A fost aici de mai multe ori,încercând să-l

convingă pe Mr Norrell să-l accepte ca elev, însă Mr Norrell a refuzat de fiecare dată să-l primească.

— Da. Cred că mi-ai mai vorbit despre el. Childermass îi mai privi o clipă pe cei din piaţă, apoi spuse: Oricât de ciudat ar părea, unul dintre cei de jos înfăptuieşte chiar acum un soi de magie. Trebuie să cobor şi să văd despre ce e vorba. Vino cu mine. Nu pot face asta singur.

În piaţă, vraja se simţea mai puternic decât oricând. Mintea lui Childermass era copleşită de bătaia tristă de clopot. În spatele perdelei de zăpadă, cele două lumi alternau, pâlpâind, ca imaginile dintr-o lanternă magică – când Piaţa Hanover, când câmpiile pustii şi cerul acoperit cu litere negre.

Childermass ridică paharul cu apă, pregătindu-se să rostească vraja, dar nu mai era nevoie. Paharul strălucea, plin de o lumină alburie. Era cel mai strălucitor obiect în peisajul acela întunecat, de iarnă; lumina pe care o arunca era mai limpede şi mai curată decât orice strălucire de felinar şi arunca umbre curioase pe chipurile lui Childermass şi Lucas.

Cerul îi vorbi iarăşi. Acum i se păru că îi adresează o întrebare. De răspunsul lui atârnau consecinţe grave. Dacă ar fi reuşit să înţeleagă care anume era întrebarea şi dacă ar fi, găsit cuvintele potrivite pentru a da un răspuns, atunci i s-ar fi dezvăluit ceva – ceva care ar fi schimbat pentru vecie magia englezească, ceva despre care Strange şi Norrell nu bănuiau încă nimic.

Se strădui mult timp să înţeleagă. Limbajul sau vraja folosită i se părea acum chinuitor de familiară. Încă o clipă, doar una, se gândea el, şi va înţelege. La urma urmei, universul îi vorbise astfel în fiecare zi a vieţii

lui – atâta doar că până acum el nu observase…

Lucas spunea ceva. Probabil că Childermass fusese din nou pe cale să leşine, căci se trezi acum că Lucas îl apucase de subsuori şi încerca să-l ridice în picioare. Paharul se făcuse cioburi pe pavaj, iar lumina cea albă se împrăştiase pe zăpadă.

— … În viaţa mea ceva mai ciudat, zise Lucas. Gata, domnule Childermass. Hopa sus. Niciodată nu v-au apucat asemenea crize. Sunteţi sigur, domnule, că nu vreţi să intrăm? Dar iată că soseşte Mr Norrell. El va şti ce e de făcut.

Childermass privi spre dreapta. Trăsura lui Mr Norrell tocmai intra în piaţă, cotind de pe strada George.

Negustorul de cerneluri o văzu şi el. Se apropie imediat de domn şi de cele două domnişoare. Făcând o plecăciune respectuoasă, îi spuse ceva domnului. Toţi trei întoarseră capetele şi priviră trăsura. Gentilomul scoase din buzunar o monedă şi i-o întinse negustorului. Acesta făcu încă o plecăciune, apoi se retrase.

Domnul Marston, tânărul cel oacheş, nu avea nevoie să-i spună nimeni că trăsura era a lui Mr Norrell. De îndată ce o văzu apropiindu-se, se desprinse de grilaj şi făcu câţiva paşi în faţă.

Până şi doamna cea elegantă se întorsese şi se apropia acum de casă, părând că doreşte să-l vadă pe primul magician al Angliei.

Trăsura se opri în faţa casei. Lacheul sări de pe capră şi deschise portiera. Mr Norrell coborâ. Era înfăşurat cu atât de multe fulare, încât silueta lui sfrijită părea aproape dolofană. Domnul Marston îl salută de îndată şi începu să-i vorbească. Mr Norrell clătină din cap nerăbdător şi îl trimise la plimbare pe domnul Marston cu o mişcare a mâinii.

Doamna cea elegant îmbrăcată trecu de Childermass şi de Lucas. Era foarte palidă şi avea o expresie solemnă întipărită pe chip. Lui Childermass îi trecu prin minte că probabil era considerată frumoasă de cei

cărora le păsa de asemenea lucruri. Privind-o mai de aproape, avu brusc senzaţia că o cunoaşte de undeva.

— Lucas, murmură el, cine e femeia aceea?

— Regret, domnule, dar nu cred că am mai văzut-o vreodată.

Lângă trăsură, domnul Marston devenea din ce în ce mai insistent, iar Mr Norrell din ce în ce mai furios. Privind în jur, Mr Norrell îi zări pe Lucas şi pe Childermass şi le făcu semn să se apropie.

În aceeaşi clipă, doamna cea elegant îmbrăcată făcu un pas în direcţia lui. O clipă păru că vrea să-i vorbească, dar se vădi îndată că intenţia ei era alta. Scoase un pistol din manşon şi, cu un calm imperturbabil, i-l îndreptă către inimă.

Mr Norrell şi domnul Marston făcură ochii mari, încremenind.

Apoi se petrecură mai multe lucruri în acelaşi timp. Lucas îi dădu drumul lui Childermass – care căzu ca un bolovan la pământ – şi se repezi în ajutorul stăpânului său. Domnul Marston o apucă pe femeie de mijloc. Davey, vizitiul lui Mr Norrell, sări de pe capră şi o prinse de mâna în care ţinea pistolul.

Childermass zăcea pe zăpadă, printre cioburile paharului spart. Văzu cum femeia se eliberează din strânsoarea domnului Marston cu o agilitate remarcabilă. Apoi îl împinse cu o asemenea forţă, încât acesta căzu la pământ, fără să se mai ridice. După care îşi lipi mâna mică, înmănuşată, de pieptul lui Davey, care fu de îndată aruncat în spate câţiva metri. Lacheul lui Mr Norrell – cel care îi deschisese portiera trăsurii – încercă să o trântească la pământ, dar lovitura lui nu avu niciun efect asupra femeii. Ea îi puse mâna pe faţă – părând că abia îl atinge – iar el se prăbuşi inert. Pe Lucas îl lovi pur şi simplu cu pistolul.

Childermass nu înţelegea ce se petrece. Se ridică cu greu în picioare şi înaintă împleticindu-se vreo şase metri, fără să ştie sigur dacă merge pe pietrele de pavaj din Piaţa Hanover sau pe un drum străvechi din Faerie.

Mr Norrell o privea îngrozit pe femeie, prea înspăimântat ca să strige sau să o ia la goană. Childermass ridică mâinile în faţa ei, încercând să o liniştească.

— Doamnă… începu el.

Femeia nici nu se uită la el.

Învolburarea albă a fulgilor ce cădeau îl ameţea. Oricât de mult se străduia, nu izbutea să se concentreze asupra întâmplărilor din Piaţa Hanover. Peisajul cel nepământean îl chema; Mr Norrell avea să fie ucis, iar el nu putea face nimic pentru a împiedica acest lucru.

Atunci se petrecu ceva straniu.

Ceva straniu se petrecu. Piaţa Hanover dispăru. Mr Norrell, Lucas şi toţi ceilalţi dispărură şi ei.

Dar femeia rămase.

Stătea cu faţa la el, pe drumul cel străvechi, sub cerul clocotind de învălmăşeala păsărilor negre. Ridică pistolul şi îl aţinti afară din Faerie, în Anglia, către inima lui Mr Norrell.

— Doamnă, spuse iarăşi Childermass.

Femeia îl privi cu o furie rece şi arzătoare totodată. În orice tărâm s-ar fi aflat, el nu putea spune nimic ca să o împiedice. Aşa că făcu singurul lucru care îi veni în minte. Apucă ţeava pistolului.

Se auzi o împuşcătură, un sunet insuportabil de puternic.

Forţa acestui sunet, presupuse Childermass, îl împinse înapoi în Anglia. Dintr-odată, se trezi pe jumătate întins în Piaţa Hanover, cu spinarea lipită de scara trăsurii. Se întrebă unde e Norrell şi dacă murise. Îi trecu prin minte că ar trebui să se ridice şi să vadă ce se petrecuse, dar apoi îşi dădu seama că nu prea îi pasă, aşa că rămase pe loc.

Abia când sosi un chirurg înţelese şi el că femeia împuşcase într-adevăr pe cineva, şi că acel cineva era chiar el.

***

Îşi petrecu restul zilei şi pe următoarea într-o stare de confuzie, un amestec de durere şi vise provocate de laudanum. Uneori, lui Childermass i se părea că se află pe drumul străvechi, sub cerul vorbitor, însă acum era cu el şi Lucas, care vorbea despre doamne de onoare şi găleţi de cărbuni. Pe cer era întinsă o funie pe care mergeau mulţi oameni. Strange era acolo, la fel şi Norrell. Amândoi duceau teancuri de cărţi. Mai erau şi John Murray, editorul, Vinculus şi mulţi alţii. Uneori, durerea din umăr îl părăsea, iar el alerga prin încăpere, ascunzându-se. Atunci lui Childermass i se părea că durerea se transformă într-un mic animal. Nimeni altcineva nu ştia de prezenţa ei acolo. Se gândea că ar fi bine să-i anunţe pe ceilalţi, ca să o poată alunga. O singură dată o văzu, preţ de o clipă; era acoperită cu o blană roşie ca flacăra, mai viu colorată decât cea a unei vulpi…

***

În seara celei de-a doua zile stătea întins în pat, pe deplin conştient şi amintindu-şi tot ce se petrecuse. Pe la ora şapte, Lucas intră în odaie, aducând cu el un scaun din sufragerie, pe care îl lăsă lângă pat. O clipă mai târziu intră şi Mr Norrell şi se aşeză pe scaun.

Preţ de câteva momente, Mr Norrell nu făcu decât să fixeze cuvertura cu o expresie agitată. Apoi bălmăji o întrebare.

Childermass nu-i înţelese spusele, dar presupuse, firesc, că Mr Norrell îl întrebase cum se simte, aşa că îşi exprimă speranţa că avea să se înzdrăvenească peste o zi sau două.

Mr Norrell îl întrerupse şi repetă întrebarea, pe un ton mai aspru:

— De ce ai făcut vraja Scopus a lui Belasis?

— Poftim? întrebă Childermass.

— Lucas mi-a zis că ai făcut o vrajă, spuse Mr Norrell. L-am pus atunci să-mi explice cum ai procedat şi am recunoscut, fireşte, Scopusul lui Belasis[{123}]. Pe chip i se aşternu o expresie aspră şi bănuitoare. De ce ai făcut vraja? Şi – mai important – unde Dumnezeu ai învăţat aşa ceva? Cum să muncesc dacă sunt trădat la tot pasul? E de mirare că am reuşit

să realizez ceva, înconjurat cum sunt de servitori care învaţă vrăji fără ştirea mea şi de elevi care îşi propun să nimicească toate reuşitele mele!

Childermass îl privi oarecum exasperat.

— Chiar dumneavoastră m-aţi învăţat să fac această vrajă.

— Eu? chiţăi Mr Norrell.

— S-a întâmplat înainte să vă mutaţi la Londra, pe vremea când nu ieşeaţi din biblioteca de la Hurtfew, iar eu călătoream prin ţară, căutând să cumpăr cărţi de valoare pentru dumneavoastră. M-aţi învăţat să fac vraja asta pentru cazul în care m-aş fi întâlnit cu vreun pretins magician practicant. Vă temeaţi că ar putea exista un alt magician care să…

— Da, da, făcu Mr Norrell nerăbdător. Acum îmi amintesc. Dar asta nu explică de ce ai făcut vraja în piaţă, ieri-dimineaţă.

— Pentru că pretutindeni în jur era magie.

— Lucas nu a observat nimic.

— Nu e datoria lui Lucas să-şi dea seama când cineva face magie. Asta e treaba mea. A fost extrem de ciudat. Mi se părea că sunt în cu totul altă parte. Cred că la un moment dat chiar am fost în mare pericol. Nu înţeleg foarte bine ce fel de loc era acela. Avea nişte trăsături foarte curioase – despre care vă voi vorbi de îndată – dar sunt sigur că nu era în Anglia. Cred că era în Faerie. Ce fel de magie produce un astfel de efect? Şi de unde provenea ea? E oare posibil ca femeia aceea să fi fost magician?

— Care femeie?

— Femeia care m-a împuşcat.

Mr Norrell icni, enervat.

— Glonţul te-a afectat mai serios decât credeam, zise el dispreţuitor. Dacă ar fi dispus de talente magice atât de grozave, crezi că ţi-ar fi fost atât de uşor să i te împotriveşti? Nimeni dintre cei aflaţi în piaţă ieri nu era magician. Şi cu siguranţă nu femeia aceea.

— De unde ştiţi? Cine era?

Mr Norrell rămase tăcut o clipă, apoi spuse:

— Soţia lui Sir Walter Pole. Femeia pe care am readus-o la viaţă.

Childermass nu mai zise nimic.

— Sunt uluit, făcu el în cele din urmă. Îmi vin în minte destul de multe persoane care ar avea motive să vă pună pistolul la tâmplă, dar zău că nu reuşesc să înţeleg de ce se numără şi femeia asta printre ei.

— Mi s-a spus că e nebună, zise Mr Norrell. A reuşit să scape de cei care o păzeau şi a venit să mă ucidă – ceea ce-i dovedeşte, nu-i aşa, sminteala. Mr Norrell îşi feri privirea şi urmă: La urma urmei, sunt recunoscut pretutindeni ca binefăcătorul ei.

Childermass abia dacă îl asculta.

— Dar de unde avea pistolul? Sir Walter e un om cu capul pe umeri. E greu de închipuit că i-ar lăsa arme de foc la îndemână.

— Era un pistol pentru dueluri – Sir Walter are o pereche, păstrată într-o cutie încuiată, aflată într-un sertar încuiat şi el din biroul lui în care nu intră nimeni. Sir Walter spune că până ieri ar fi putut jura că ea nici nu ştie de existenţa acelor pistoale. Cât despre cum a reuşit să pună mâna pe cheie – pe ambele chei – asta nu ştie nimeni.

— Mie nu mi se pare cine ştie ce mister. Soţiile, chiar şi cele nebune, au metodele lor de a obţine ceea ce vor de la soţii lor.

— Dar cheile nu erau la Sir Walter. Asta e ciudăţenia. Aceste pistoale erau singurele arme de foc din toată casa şi Sir Walter avea oarecare temeri fireşti legate de siguranţa soţiei şi a averii lui, având în vedere faptul că pleacă adesea în călătorii. Cheile se aflau în păstrarea majordomului – negrul acela înalt – cred că îl ştii. Sir Walter nu înţelege cum de a făcut o asemenea greşeală. Zice că în general majordomul e foarte grijuliu şi demn de încredere. E drept că niciodată nu poţi şti ce le trece prin minte servitorilor, continuă Mr Norrell nepăsător, uitând că vorbea chiar cu un reprezentant al tagmei astfel criticate, dar e greu de crezut că omul acesta are ceva cu mine. Nici nu-mi aduc aminte să-i fi vorbit vreodată. Sigur, urmă el, aş putea să o dau în judecată pe lady Pole pentru tentativă de omor. Ieri eram hotărât să fac asta. Însă mai mulţi mi-au spus că ar fi bine să mă gândesc la Sir Walter. Şi lordul Liverpool şi domnul Lascelles mi-au zis asta, şi cred că au dreptate. Sir Walter este un susţinător al

magiei englezeşti. N-aş vrea să-i dau motive să regrete prietenia pe care mi-a arătat-o. Sir Walter mi-a promis solemn că soţia lui va fi dusă la ţară, într-o izolare totală.

Mr Norrell nu se osteni să-i ceară părerea lui Childermass asupra acestei chestiuni. În ciuda faptului că Childermass era cel care zăcea în pat, chinuit de dureri şi slăbit din cauza hemoragiei masive pe care o suferise, şi că Mr Norrell nu se alesese decât cu o durere de cap şi cu o mică tăietură la deget, acesta din urmă era convins că el, şi nu Childermass, era cel care avusese cel mai mult de suferit.

— Şi atunci ce magie era aceea pe care am simţit-o? întrebă Childermass.

— A mea, fireşte! declară Mr Norrell supărat. Cum altfel? Era magia pe care am făcut-o ca să o readuc la viaţă. Asta ai simţit şi asta a semnalat şi vraja lui Belasis. A fost o vrajă făcută la începutul carierei mele şi trebuie să spun că au avut loc atunci anumite neregularităţi care ar fi putut să-i dea o întorsătură ciudată…

— O întorsătură ciudată? strigă Childermass cu glas răguşit, apoi fu cuprins de un acces de tuse. Când îşi recăpătă răsuflarea, zise: Clipă de clipă m-a ameninţat primejdia de a fi dus pe un tărâm unde totul era încărcat cu magie. Cerul mi-a vorbit! Totul mi-a vorbit! Cum explicaţi asta?

Mr Norrell ridică o sprânceană.

— Nu ştiu. Poate că erai beat.

— Vi s-a întâmplat vreodată să mă vedeţi beat de când m-aţi luat în serviciul dumneavoastră? întrebă Childermass pe un ton îngheţat.

Mr Norrell ridică din umeri, defensiv.

— N-am nici cea mai vagă idee ce faci tu. Mi se pare că n-ai făcut decât ce te-a tăiat pe tine capul din prima clipă când ai intrat în casa mea.

— Dar întâmplarea aceasta nu mai pare atât de ciudată dacă o privim în lumina străvechii magii englezeşti, insistă Childermass. Oare nu mi-aţi spus chiar dumneavoastră că *Aureaţii* considerau că arborii, dealurile, râurile şi aşa mai departe sunt fiinţe vii, înzestrate cu gânduri, amintiri şi dorinţe proprii?

Aureaţii credeau că lumea întreagă îşi înfăptuieşte magia sa proprie.

— Unii dintre *Aureaţi* credeau asta, într-adevăr. Era o convingere împrumutată de la slujitorii lor spiriduşi, care susţineau că vrăjile extraordinare pe care reuşeau să le facă se datorau în parte abilităţii lor de a vorbi cu arborii, râurile şi celelalte şi de a forma alianţe cu aceste elemente. Însă nu avem niciun motiv să credem că aveau dreptate. Magia mea nu se bazează pe astfel de idei aiurite.

— Cerul mi-a vorbit, zise Childermass. Dacă ceea ce am văzut e real, atunci… Se opri.

— Atunci ce? întrebă Mr Norrell.

Slăbit cum era, Childermass gândise cu voce tare. Voia să spună că, dacă ceea ce văzuse fusese real, atunci tot ce făcuseră până atunci Strange şi Norrell fusese doar o joacă de copii, iar magia era un lucru mult mai puternic şi mai înspăimântător decât îşi închipuiau ei. Strange şi Norrell nu făcuseră decât să stea închişi într-o casă, aruncând săgeţi de hârtie în jur, în timp ce magia cea adevărată se înălţa şi cobora ameninţătoare, purtată de aripi maiestuoase, pe un cer fără margini, mult deasupra lor.

Apoi însă îşi dădu seama că era puţin probabil ca Mr Norrell să fie încântat la auzul acestor idei, aşa că tăcu.

În chip curios, Mr Norrell păru să-i ghicească gândurile.

— Ah! strigă el, cuprins brusc de înflăcărare. Prea bine! Asta crezi, da? Atunci te sfătuiesc să te alături imediat lui Strange, Murray şi celorlalţi trădători! Cred că vei descoperi că ideile lor se potrivesc mai bine cu noile tare păreri! Sunt convins că te vor primi cu braţele deschise. Iar tu vei putea să le dezvălui toate secretele mele! Probabil că-ţi vor da bani frumoşi pentru asta. Eu voi fi ruinat şi…

— Mr Norrell, liniştiţi-vă. Nici nu-mi trece prin cap să-mi schimb locul de muncă. Sunteţi singurul stăpân pe care îl voi avea vreodată.

Se lăsă iar o scurtă tăcere, timp în care Mr Norrell îşi dădu seama, probabil, cât era de nepotrivit să se

certe cu cel care mai deunăzi îi salvase viaţa. Urmă aşadar pe un ton ceva mai calm:

— Cred că n-ai aflat încă. Soţia lui Strange a murit.

— Cum?

— A murit. Mi-a spus Sir Walter ieri. Se pare că a ieşit să se plimbe pe timp de ninsoare. Foarte nesăbuit. Două zile mai târziu a murit.

Childermass simţi că i se face frig. Dintr-odată, ţinutul cel sumbru părea foarte aproape, chiar după pojghiţa subţire care era Anglia. Aproape că se vedea iarăşi pe drumul străvechi…

…iar Arabella Strange era şi ea pe drum, în faţa lui. Avea spatele întors către el şi înainta singură pe câmpurile reci şi cenuşii, sub cerul vorbitor de magie…

— Din câte am înţeles, urmă Mr Norrell, fără să observe paloarea bruscă şi respiraţia îngreunată a lui Childermass, pe lady Pole a întristat-o foarte mult moartea doamnei Strange. A fost tulburată peste măsură. Se pare că cele două erau prietene. Eu abia acum am aflat asta. Dacă aş fi ştiut, poate că aş fi putut să… Se opri, cu chipul aprins de o emoţie misterioasă, Dar acum nu mai are nici o importanţă – una din ele e nebună şi cealaltă moartă. Din câte şi-a dat seama Sir Walter, lady Pole pare să mă considere pe mine vinovat de moartea doamnei Strange. Tăcu iarăşi, apoi, ca să înlăture orice urmă de îndoială, adăugă: Ceea ce e o aiureală, desigur.

În clipa aceea, cei doi eminenţi medici pe care Mr Norrell îi chemase să-l îngrijească pe Childermass intrară în odaie. Se arătară surprinşi să-l găsească acolo pe Mr Norrell – surprinşi, dar şi încântaţi în acelaşi timp. Zâmbetele şi plecăciunile lor spuneau limpede cât de minunat li se părea să-l vadă pe marele om dând o asemenea dovadă de mărinimie – o vizită la patul servitorului său. Îi spuseră că rareori li se întâmplase să vadă un stăpân atât de grijuliu cu sănătatea inferiorilor lui sau servitori atât de ataşaţi de

stăpânul lor, cu legături ce ţineau nu atât de datorie, cât de respect şi de afectuoasă consideraţie.

Mr Norrell era sensibil la linguşiri, cel puţin la fel de mult ca majoritatea oamenilor, aşa că începu să creadă că făcuse într-adevăr ceva demn de toată lauda. Întinse mâna, vrând să o bată uşurel pe a lui Childermass, într-o atitudine de prietenie condescendentă. Întâlnind însă privirea rece a lui Childermass, îşi luă seama, tuşi puţin şi ieşi din odaie.

Childermass se uită lung după el.

„Toţi magicienii mint, iar acesta mai mult decât toţi“, spusese Vinculus.

47

„Un flăcău negru ş-unu' vânăt – asta musai că-nseamnă ceva."

Sfârşitul lui ianuarie 1816

Trăsura lui Sir Walter Pole călătorea pe un drum pustiu din Yorkshire. Stephen Black călărea alături, pe un cal alb.

De-o parte şi de alta a drumului, mlaştini singuratice şi vineţii se întindeau cât vedeai cu ochii, împreunându-se la orizont cu cerul plumburiu din care părea că stă să se pornească ninsoarea. Stânci cenuşii, cu forme ciudate, erau presărate ici şi colo, făcând ţinutul să pară şi mai mohorât şi sălbatic. Din când în când, câte o rază piezişă de soare străpungea stratul gros de nori, luminând câte o clipă un pârâu alb de spumă sau o băltoacă ce devenea dintr-odată strălucitoare ca un bănuţ de argint.

Ajunseră la o răscruce. Vizitiul opri caii şi privi posomorât locul în care, după părerea lui, ar fi trebuit să se afle un indicator.

— Nu văd nici o piatră de hotar, zise Stephen, nimic care să ne spună încotro duc drumurile astea.

— Asta dacă duc undeva, zise vizitiul, lucru de care încep să mă cam îndoiesc. Scoase o cutie cu tutun de prizat din buzunar şi trase pe nas o porţie zdravănă.

Lacheul, care şedea pe capră, alături de vizitiu (şi care era, de departe, cel mai înfrigurat şi mai nefericit dintre toţi trei), înjură copios ţinutul Yorkshire, pe toţi locuitorii lui şi toate drumurile sale.

— Ar trebui să mergem către nord sau nord-est, cred, zise Stephen. Dar m-am cam încurcat de când am intrat în mlaştinile astea. Ai idee încotro e nordul?

Vizitiul, căruia îi fusese adresată întrebarea, zise că lui toate direcţiile i se păreau destul de nordice.

Lacheul scoase un hohot de râs scurt, lipsit de voioşie.

Văzând că tovarăşii de drum nu-i sunt de niciun ajutor, Stephen făcu ceea ce făcea întotdeauna în

împrejurări asemănătoare; luă asupra-i răspunderea întregii călătorii. Îi spuse vizitiului să o apuce pe unul dintre drumuri, în timp ce el o luă pe un altul.

— Dacă găsesc ceva, am să vin după voi sau o să trimit pe cineva să vă cheme. Dacă găsiţi voi destinaţia, lăsaţi ce aveţi de lăsat şi nu vă faceţi griji din pricina mea.

Stephen plecă, privind cu îndoială cărările şi potecile pe lângă care trecea. La un moment dat se întâlni cu un alt călăreţ singuratic pe care îl întrebă pe unde să o ia, însă omul era şi el străin de acel ţinut şi nu auzise niciodată de locul pomenit de Stephen.

În cele din urmă ajunse la o cărare îngustă ce şerpuia între două ziduri, construite – aşa cum se obişnuieşte în acea parte a Angliei – din pietre suprapuse, fără mortar. De fiecare parte, câte un şir de copaci desfrunziţi urmărea linia zidurilor. Când începură să cadă primii fulgi, Stephen traversă un podeţ îngust pentru animale de povară şi intră într-un sat cu căsuţe cenuşii din piatră şi ziduri dărăpănate. Totul era cufundat în linişte. Satul nu avea decât o mână de clădiri, aşa că lui Stephen nu-i fu deloc greu să o găsească pe cea pe care o căuta. Era o construcţie lungă şi joasă, cu o curte pavată în faţă. Cercetă acoperişurile joase, obloanele demodate şi pietrele acoperite de muşchi cu un aer profund nemulţumit.

— Heei! strigă el. E cineva aici?

Ninsoarea se înteţi. De undeva din lateralul casei sosiră în goană doi servitori. Erau îmbrăcaţi îngrijit şi curat, însă expresia agitată de pe feţele lor şi aerul lor stângaci îl făcură pe Stephen să se înfioare, dorindu-şi să fi fost el cel responsabil cu instruirea celor doi.

Aceştia însă rămăseseră cu gura căscată la vederea unui bărbat negru călare pe o iapă albă ca laptele, şi asta chiar la ei în curte. Cel mai curajos încercă un soi de plecăciune stângace.

— Aici e Starecross Hall? întrebă Stephen.

— Da, domnule, zise curajosul.

— Sunt trimisul lui Sir Walter Pole. Du-te şi cheamă-ţi stăpânul.

Omul se îndepărtă grăbit. O clipă mai târziu, uşa din faţă se deschise şi apăru un bărbat oacheş şi subţiratic.

— Sunteţi custodele azilului de nebuni? întrebă Stephen. John Segundus?

— Da, da, întocmai! strigă domnul Segundus. Bun venit! Bun venit!

Stephen descălecă şi îi aruncă frâiele servitorului.

— Greu mai e de găsit locul ăsta! Ne învârtim de un ceas prin mlaştina asta îngrozitoare. Puteţi trimite pe cineva să aducă încoace trăsura înălţimii Sale? Au luat-o în stânga la răscrucea aflată la trei kilometri şi jumătate de aici.

— Sigur că da. Îndată, îl asigură domnul Segundus. Regret că aţi avut greutăţi. Casa, după cum vedeţi şi dumneavoastră, este extrem de izolată, însă acesta e unul dintre motivele pentru care Sir Walter s-a arătat mulţumit de ea. Doamna se simte bine, sper?

— Înălţimea Sa e foarte obosită din pricina călătoriei.

— Am pregătit totul pentru a o primi. Cel puţin… Aici, domnul Segundus o luă înainte, conducându-l pe Stephen în interiorul casei. Îmi dau seama că nu se compară cu luxul cu care e obişnuită înălţimea Sa…

La capătul unui mic coridor de piatră ajunseră într-o încăpere ce era un plăcut contrast cu împrejurimile mohorâte şi cenuşii. Aici totul arăta confort şi te făcea să te simţi bine-venit. Odaia fusese împodobită cu tablouri şi mobilă drăguţă, cu covoare moi şi lămpi cu lumină plăcută. Erau taburete pe care înălţimea Sa să-şi odihnească picioarele atunci când se simţea ostenită, paravane care să o apere de curent dacă îi era răcoare şi cărţi care să o amuze dacă ar fi poftit cumva să citească.

— Nu e potrivit? întrebă domnul Segundus, agitat. Văd pe chipul dumneavoastră că nu e.

Stephen deschise gura să-i spună domnului Segundus că el vedea cu totul altceva. Vedea ceea ce avea să vadă şi înălţimea Sa intrând în odaie. Scaunele, tablourile şi lămpile erau doar nişte năluci. Dincolo de ele se aflau siluetele mult mai reale ale saloanelor şi scărilor mohorâte din Lost-hope.

Dar nu avea sens să încerce să-i explice toate astea. Cuvintele s-ar fi transformat de la sine pe măsură ce le-ar fi pronunţat, devenind vreo aiureală despre bere

fermentată din mânie şi dorinţe de răzbunare; sau despre fete ale căror lacrimi se transformă în opale şi perle când luna e în creştere şi ale căror urme se umplu cu sânge atunci când luna e în descreştere. Aşa că se mulţumi să spună doar atât:

— Ba da, ba da, e perfect mulţumitor. Înălţimea Sa nu are nevoie de nimic altceva.

Multor oameni această apreciere li s-ar fi părut cam rece – mai ales dacă s-ar fi străduit atât de mult ca domnul Segundus – însă acesta nu avu nimic de obiectat.

— Şi doamna aceasta e cea pe care a înviat-o Mr Norrell? zise el.

— Da, răspunse Stephen.

— Fapta pe care se bazează întregul proces de restaurare a magiei englezeşti!

— Da, spuse Stephen.

— Şi cu toate astea, a încercat să-l omoare! E o afacere cât se poate de ciudată! Teribil de ciudată!

Stephen nu mai spuse nimic. Nu considera că e potrivit ca acest îngrijitor de nebuni să comenteze astfel de chestiuni; şi, în orice caz, era foarte puţin probabil ca acesta să descopere adevărul, oricât de mult şi-ar fi bătut capul.

Pentru a-l face pe domnul Segundus să nu se mai gândească la lady Pole şi la presupusa ei crimă, Stephen zise:

— Sir Walter însuşi a ales acest loc, dar nu ştiu cine i l-a recomandat. Sunteţi custodele azilului de mult?

Domnul Segundus râse.

— Nu, nu de mult. De vreo două săptămâni, de fapt. Lady Pole va fi prima mea pacientă.

— Nu mai spuneţi!

— Cred că Sir Walter consideră că lipsa mea de experienţă e un avantaj! Alţi reprezentanţi ai acestei profesii sunt obişnuiţi să-şi impună autoritatea în fel şi chip asupra pacienţilor care le sunt încredinţaţi şi să-i supună la diverse constrângeri – lucru cu care Sir Walter nu e de acord în cazul soţiei sale. Vedeţi dumneavoastră, eu nu am astfel de obiceiuri pe care să fiu nevoit să le încalc. Înălţimea Sa va avea parte numai de bunătate şi respect în casa aceasta. Şi, în

afara unor mici precauţii dictate de bunul-simţ – cum ar fi să nu-i lăsăm la îndemână arme de foc sau cuţite – înălţimea Sa va fi tratată ca oaspete aici şi ne vom strădui să o facem fericită.

Stephen înclină capul, în semn că ceea ce auzise i se părea foarte acceptabil.

— Cum aţi ajuns aici? întrebă el.

— Aici, în casă? întrebă domnul Segundus.

— Nu, la profesia de custode de azil.

— Ah! Absolut din întâmplare. În septembrie anul trecut, am avut marele noroc de a o cunoaşte pe o anume doamnă Lennox, care a devenit între timp binefăcătoarea mea. Această casă îi aparţine. Vreme de mai mulţi ani a încercat să găsească un chiriaş, dar fără să reuşească. Pe mine m-a simpatizat încă de la început şi a dorit să-mi facă un bine; aşa că s-a gândit să pornească aici o afacere şi să-mi încredinţeze mie conducerea ei. La început ne-a venit ideea să înfiinţăm o şcoală pentru magicieni, dar…

— Magicieni! exclamă Stephen surprins. Dar ce legătură aveţi dumneavoastră cu magicienii?

— Eu însumi sunt magician. Am fost magician toată viaţa.

— Nu mai spuneţi!

Stephen părea atât de jignit la auzul acestor vorbe, încât domnul Segundus simţi nevoia să-i ceară scuze – dar nu ştia deloc în ce fel ar fi putut să-şi ceară iertare pentru vina de a fi magician. Aşa că urmă:

— Însă Mr Norrell n-a fost de acord cu planul nostru de a deschide o şcoală şi l-a trimis aici pe Childermass să mă avertizeze să nu fac asta. Îl cunoaşteţi pe John Childermass, domnule?

— Îl ştiu din vedere, făcu Stephen. N-am stat niciodată de vorbă cu el.

— La început, doamna Lennox şi cu mine am fost hotărâţi să ne luptăm cu el – cu Mr Norrell, vreau să spun, nu cu Childermass. I-am scris şi domnului Strange, însă scrisoarea mea a sosit în dimineaţa zilei în care i-a dispărut soţia şi, după cum probabil că ştiţi, biata femeie a murit peste numai câteva zile.

Preţ de o clipă, Stephen păru că are de gând să spună ceva, dar apoi clătină din cap, şi domnul

Segundus urmă:

— Fără ajutorul domnului Strange, mi-am dat seama că vom fi nevoiţi să abandonăm ideea şcolii. M-am dus la Bath ca să o informez pe doamna Lennox ce se petrecuse; ea mi-a arătat nespus de multă amabilitate şi mi-a spus că vom găsi în curând altceva. Însă mărturisesc că, atunci când am plecat de acolo, eram într-o stare de spirit de-a dreptul deznădăjduită. Abia făcusem câţiva paşi când mi-a fost dat să văd o privelişte ciudată. În mijlocul drumului se afla o siluetă înveşmântată în zdrenţe negre. În ochii roşii şi îndureraţi nu avea pic de raţiune sau speranţă. Omul îşi agita braţele de zor, încercând să alunge nălucile care-l chinuiau, şi striga în gura mare, implorându-le să aibă milă de el. Bietul de el! Cei cu trupul bolnav găsesc uneori alinare în somn, dar mi-am dat seama instinctiv că demonii acestui om îl urmăreau şi în vis. I-am pus câţiva bănuţi în mână şi am mers mai departe. Nu cred că m-am gândit prea mult la el pe drumul de întoarcere, însă, în clipa când am trecut pragul acestei case s-a întâmplat un lucru foarte curios. Am avut, cred, un soi de viziune. L-am văzut pe nebun, chinuit de rătăcirile lui, stând aici, în hol, la fel de limpede cum îl văzusem la Bath – şi mi-am dat seama de ceva. Mi-am dat seama că această casă, aşa liniştită şi retrasă cum e, ar fi un loc potrivit pentru cei cu mintea tulburată. I-am scris deci doamnei Lennox, care a aprobat noul meu plan. Aţi spus că nu ştiţi cine m-a recomandat lui Sir Walter. Ei bine, Childermass a făcut-o. Childermass îmi promisese să mă ajute dacă va putea.

Stephen spuse:

— Cred, domnule, că ar fi mai bine să nu pomeniţi nimic despre profesia dumneavoastră sau despre această şcoală, cel puţin la început. Nimic din lumea asta – sau din altele – nu i-ar provoca mai multă supărare înălţimii Sale decât să afle că a căzut pradă unui alt magician.

— Pradă! exclamă domnul Segundus, uluit. Ce cuvânt ciudat! Sper din toată inima că nimeni nu va simţi vreodată că mi-a căzut pradă! Şi cu atât mai puţin această doamnă!

Stephen îl privi lung preţ de o clipă.

— Sunt sigur că sunteţi un magician foarte diferit de Mr Norrell, zise el.

— Sper şi eu că da, răspunse domnul Segundus, serios.

Un ceas mai târziu se auzi ceva mişcare în curte. Stephen şi domnul Segundus ieşiră să o întâmpine pe înălţimea Sa. Trăsura nu reuşise să traverseze micul pod pentru animale de povară, aşa că lady Pole fusese nevoită să parcurgă pe jos ultimii cincizeci de metri ai călătoriei. Când intră în curtea conacului o trecu un fior, văzând peisajul dezolant, acoperit cu omăt, care o înconjura; iar lui Stephen îi trecu prin minte că trebuia să ai inima de piatră ca, văzând-o atât de tânără, frumoasă şi totuşi atât de năpăstuită, să nu-ţi doreşti să o protejezi atât cât îţi stătea în puteri. Îl blestemă în gând pe Mr Norrell.

Ceva din înfăţişarea ei păru să-l surprindă pe domnul Segundus. Îşi aruncă privirea către mâna ei, însă înălţimea Sa purta mănuşi. Îşi luă seama pe dată şi îi ură bun venit la Starecross Hall.

În salon, Stephen aduse ceai.

— Din câte am înţeles, înălţimea Voastră a suferit nespus din pricina decesului doamnei Strange, zise domnul Segundus. Daţi-mi voie să vă prezint condoleanţele mele.

Lady Pole se întoarse, ascunzându-şi lacrimile.

— Ar fi mai potrivit să i le oferiţi ei, nu mie, spuse ea. Soţul meu s-a oferit să-i scrie domnului Strange şi să-l roage să-i împrumute un portret al doamnei Strange, cu gândul de a comanda o copie după acesta, care să mă consoleze. Dar la ce bun? La urma urmei, e puţin probabil că voi uita cum arată, când luăm parte amândouă la aceleaşi baluri şi procesiuni seară de seară – şi vom face asta, cred, până la sfârşitul zilelor noastre. Stephen ştie. Stephen înţelege.

— Ah, da, zise domnul Segundus. Înălţimea Voastră are oroare de muzică şi dans, ştiu. Vă asigur că nu veţi fi nevoită să suportaţi aşa ceva aici. Aici nu vom îngădui decât lucruri vesele, lucruri care să vă facă fericită. Îi vorbi apoi despre cărţile pe care plănuia să

le citească împreună şi despre plimbările pe care le puteau face primăvara, dacă înălţimea Sa dorea asta.

Lui Stephen, ocupat cu servirea ceaiului, conversaţia i se păru cu totul inofensivă – atâta doar că o dată sau de două ori îl văzu pe domnul Segundus cum priveşte întâi la înălţimea Sa, apoi la el, apoi iar la înălţimea Sa, într-o manieră aspră şi pătrunzătoare care îl uimi şi îl stânjeni în acelaşi timp.

Trăsura, vizitiul, camerista şi valetul aveau să rămână cu toţii la Starecross Hall, cu lady Pole; doar Stephen trebuia să se întoarcă în strada Harley. A doua zi dimineaţă, în timp ce înălţimea Sa lua micul dejun, se duse să-şi ia la revedere de la ea.

Când Stephen se înclină în faţa ei, lady Pole scoase un mic hohot de râs, pe jumătate melancolic şi pe jumătate amuzat.

— Ce ridicol să ne luăm astfel la revedere, când ştim bine că vom fi iarăşi împreună peste numai câteva ceasuri. Nu fi îngrijorat din pricina mea, Stephen. Mă voi simţi mai bine aici. Ştiu asta.

Stephen ieşi în curtea grajdului, unde iapa sa îl aştepta, pregătită. În timp ce îşi punea mănuşile, auzi din spate un glas.

— Iertaţi-mă, vă rog!

Era domnul Segundus, şovăitor şi modest ca de obicei.

— Pot să vă întreb ceva? Ce este această magie care vă înconjoară pe dumneavoastră şi pe înălţimea Sa? Ridică mâna, vrând parcă să atingă cu vârful degetelor chipul lui Stephen. Aveţi la gură un trandafir roşu cu alb. Iar la gura ei se află unul asemănător. Ce înseamnă asta?

Stephen îşi duse mâna la gură, dar nu găsi nimic acolo. Preţ de o clipă fu tentat să-i spună totul domnului Segundus – despre vraja care îl stăpânea şi pe el, şi pe cele două femei. Se gândi că poate domnul Segundus îl va înţelege; că domnul Segundus se va dovedi un magician extraordinar – mult mai puternic decât Strange sau Norrell – care va şti cum să-i dejoace planurile gentilomului cu părul ca puful. Însă toate astea erau închipuiri zadarnice. Imediat,

neîncrederea naturală a lui Stephen în englezi – şi mai ales în magicienii englezi – se făcu iarăşi simţită.

— Nu înţeleg despre ce vorbiţi, zise el repede. Apoi încălecă şi se îndepărtă fără să mai spună nimic.

Drumurile erau într-o stare cum nu se poate mai proastă în ziua aceea. Noroiul îngheţase, formând brazde şi făgaşe tari ca oţelul. Câmpurile şi drumurile erau acoperite cu un strat gros de promoroacă, iar văzduhul ceţos şi îngheţat făcea ca atmosfera să fie şi mai mohorâtă.

Calul era unul dintre nenumăratele daruri primite de la gentilom. Era o iapă albă ca laptele, fără niciun fir de păr negru. În plus, era un animal iute şi puternic, şi manifesta un profund ataşament faţă de Stephen, aşa cum se întâmplă de multe ori cu aceste nobile animale. O botezase Firenze şi credea că nici în grajdurile prinţului regent sau ale ducelui de Wellington nu se găseau cai mai frumoşi decât ea. Una dintre ciudăţeniile vieţii lui stranii, stăpânite de puterea farmecelor gentilomului, era că, oriunde s-ar fi dus, nimănui nu i se părea curios că un servitor negru stăpâneşte cel mai frumos cal din regat.

Cam la treizeci şi cinci de kilometri sud de Starecross Hall ajunse într-un sătuc. Drumul cotea brusc, lăsând în dreapta o casă mare şi elegantă, cu grădină, iar în stânga un şir de grajduri dărăpănate. Tocmai când Stephen trecea prin dreptul porţii, o trăsură apăru dintr-odată de după colţ şi aproape că se ciocni de el. Vizitiul întoarse capul să vadă ce-i speriase caii, obligându-l să tragă de hăţuri. Nevăzând decât un negru, plesni din bici în direcţia lui. Stephen scăpă nevătămat, însă vârful biciului o atinse pe Firenze chiar deasupra ochiului drept. Durerea şi sperietura o făcură să se cabreze, apoi alunecă pe solul îngheţat.

În clipa următoare lumea întreagă păru că se dă de-a berbeleacul. Când Stephen reuşi în sfârşit să înţeleagă ce se întâmplase, era întins la pământ. Firenze căzuse. El fusese aruncat la oarecare distanţă, însă avea piciorul stâng prins şi acum în scară şi răsucit într-un fel de-a dreptul alarmant – era convins că şi-l rupsese. Îşi eliberă piciorul şi rămase nemişcat o clipă, cuprins

de o senzaţie de rău şi de amorţeală. Simţea cum îi picură ceva pe faţă şi avea palmele julite de la căzătură. Încercă să se ridice în picioare şi reuşi, uşurat; piciorul părea lovit, dar nu rupt.

Firenze zăcea la pământ, fornăind, rostogolindu-şi disperată ochii în orbite. Stephen se întrebă de ce nu încerca să se ridice sau cel puţin să-şi mişte picioarele. Fu cuprinsă de un soi de tresărire involuntară, dar altfel nici nu se clinti. Avea picioarele ţepene şi îndreptate în direcţii ciudate. Atunci Stephen înţelese: iapa nu putea să se mişte; avea spinarea frântă.

Aruncă o privire către locuinţa de alături, sperând că va veni cineva să-l ajute. La un moment dat, la fereastră apăru o femeie. Stephen văzu în treacăt nişte veşminte elegante şi o expresie rece şi trufaşă. De îndată ce se convinse că accidentul nu avea absolut nici o legătură cu ea sau ai ei, femeia se retrase şi Stephen nu mai văzu pe nimeni.

Îngenunche lângă Firenze şi o mângâie pe cap şi pe gât. Scoase apoi din desagă un pistol, un cornet cu praf de puşcă, o vergea şi un cartuş. Încărcă şi armă pistolul, apoi se ridică în picioare şi trase complet cocoşul.

Însă simţi că nu poate să meargă până la capăt. Îi fusese o prietenă prea dragă; nu putea să o ucidă. Aproape că se dăduse bătut, cuprins de disperare, când auzi un zuruit pe uliţa din spatele lui. De după colţ apăru o căruţă trasă de un cal mare, cu aspect placid şi cu mers leneş. Era furgonul unui căruţaş, iar pe capră se afla chiar căruţaşul, un om masiv, gros ca o bute, cu o faţă rotundă şi dolofană, îmbrăcat cu o haină veche şi ponosită. La vederea lui Stephen, trase frâiele calului.

— Ei, băiete! Ce păţişi?

Stephen făcu un gest, cu mâna în care ţinea pistolul, în direcţia iepei.

Căruţaşul se dădu jos din furgon şi se apropie de Stephen.

— Da' frumos animal mai era, zise el blând, apoi îl bătu pe umăr pe Stephen, răspândind un miros prietenos de varză. Ei, ce să-i faci; asta nu-i mai foloseşte la ni'ca acu'.

Privi chipul lui Stephen, apoi pistolul. Întinse mâna şi ridică uşurel ţeava pistolului, îndreptând-o către capul tremurător al lui Firenze. Când văzu că Stephen tot nu apasă pe trăgaci, zise:

— Vrei s-o fac eu, băiete?

Stephen încuviinţă tăcut.

Căruţaşul îi luă atunci pistolul din mână. Stephen întoarse privirea. Se auzi o împuşcătură – un sunet înfiorător – urmată imediat de un croncănit sălbatic şi de foşnetul a sute de aripi; toate păsările din împrejurimi îşi luară zborul în aceeaşi clipă. Stephen o privi iarăşi pe Firenze, care mai tresări o dată şi apoi rămase nemişcată.

— Mulţumesc, îi spuse el căruţaşului.

Îl auzi pe acesta cum se îndepărtează şi crezu că a plecat, însă o clipă mai târziu căruţaşul se întoarse, îl înghionti iarăşi pe Stephen şi îi întinse o sticlă neagră.

Stephen luă o înghiţitură. Era gin din soiul cel mai ordinar. Începu să tuşească.

Cu toate că numai hainele şi cizmele lui Stephen costau de două ori mai mult decât furgonul şi calul căruţaşului, acesta din urmă adoptă atitudinea de superioritate jovială pe care o au în general albii faţă de negri. După ce cumpăni o vreme, îi spuse lui Stephen că în primul rând trebuia să găsească pe cineva să ia leşul calului de acolo.

— E un animal valoros – fie viu, fie mort. Lu' stăpân-tu n-are să-i pară prea bine dac-o afla că altu' a pus gheara pă cal şi pă bani.

— Nu era iapa stăpânului meu, zise Stephen. Era a mea.

— Ei! zise căruţaşul. Ia uite colo!

Un corb poposise pe trupul alb ca laptele al lui Firenze.

— Nu! strigă Stephen, vrând să alunge pasărea.

Dar căruţaşul îl opri.

— Stai domol, băiete! Stai domol! Asta-i semn de noroc. Nici nu mai ţin minte de când nu mi-a mai fost dat să văd aşa un semn bun!

— Noroc! zise Stephen. Despre ce vorbeşti?

— Iaca, semnul Regelui din vechime, nu? Un corb pe ceva alb. Flamura bătrânului John![124]

Căruţaşul îl informă pe Stephen că ştia un loc în apropiere unde putea să aranjeze, contra cost, transportul şi vânzarea leşului lui Firenze. Stephen se urcă atunci pe capră şi căruţaşul îl duse la o fermă.

Fermierul nu mai văzuse în viaţa lui un negru şi se arătă extrem de uimit la apariţia, chiar la el în curte, a unei creaturi atât de nepământene. În ciuda evidenţei, nu se lăsă cu niciun chip convins că Stephen vorbeşte engleza. Căruţaşul, care înţelegea prea bine confuzia fermierului, rămase lângă Stephen, repetând plin de bunăvoinţă tot ce spunea acesta, spre mai buna lămurire a fermierului. Degeaba însă. Fermierul nu-l asculta pe niciunul, ci doar căsca gura la Stephen, comentând înfăţişarea acestuia cu unul dintre slujitorii lui, cuprins de aceeaşi mirare neţărmurită. Se întrebă dacă negreala se lua pe obiectele atinse de Stephen, apoi făcu şi alte speculaţii, de o natură şi mai impertinentă şi dezagreabilă. Toate instrucţiunile precise ale lui Stephen privind leşul lui Firenze se pierdură în vânt până când se întoarse de la târg nevasta fermierului. Aceasta din urmă avea o fire cu totul diferită de a bărbatului ei. Din punctul ei de vedere, un bărbat bine îmbrăcat, având un cal scump (chiar şi mort), era un gentilom – orice culoare ar fi avut. Îi vorbi lui Stephen despre un negustor de hrană pentru pisici care le lua şi lor caii morţi de la fermă; după ce porţiona carnea, acesta vindea oasele şi copitele fabricanţilor de clei. Femeia îi spuse cât avea să primească în schimbul leşului de la negustor şi promise să aranjeze tranzacţia cu condiţia să primească ea o treime din sumă. Stephen fu de acord.

Stephen şi căruţaşul ieşiră din curtea fermei.

— Mulţumesc, zise Stephen. Mi-ar fi fost mult mai greu fără ajutorul dumitale. O să-ţi plătesc pentru osteneală, fireşte. Dar mă văd nevoit să te mai rog ceva. Nu am cum să ajung acasă. Ţi-aş fi foarte recunoscător dacă m-ai putea duce până la cea mai apropiată staţie de diligenţă.

— Ei! zise căruţaşul. Vâră-ţi punga la loc, băiete; te duc pân' la Doncaster, da' nu te costă ni'ca.

La drept vorbind, Stephen ar fi preferat să ia diligenţă din staţia cea mai apropiată, dar căruţaşul

părea atât de încântat că şi-a găsit un tovarăş, încât nu-l lăsă inima să nu meargă cu el.

Furgonul se apropia încetişor de Doncaster, înaintând pe uliţe de ţară şi ajungând pe nepusă masă în tot soiul de hanuri şi sate. Lăsau ici un schelet de pat, colo o tartă cu fructe, şi primeau în schimb o sumedenie de pachete cu forme ciudate. O dată se opriră în dreptul unei căsuţe minuscule ce stătea singură în mijlocul pădurii, ascunsă după un gard înalt din arbuşti desfrunziţi. Aici primiră din mâinile unei cameriste foarte bătrâne o străveche colivie din os, vopsită în negru, în care se afla un canar mititel. Căruţaşul îi spuse lui Stephen că pasărea aparţinuse unei bătrâne doamne acum decedată şi că i-o ducea nepoatei ei, stabilită la sud de Selby.

La puţin timp după ce canarul fusese aşezat în spatele furgonului, Stephen auzi cu surprindere o serie de sforăituri asurzitoare venind pe neaşteptate din acelaşi loc. Părea imposibil ca o pasăre atât de mică să scoată un zgomot atât de puternic, astfel încât Stephen conchise că în furgon se mai afla cineva, o persoană pe care el încă nu avusese privilegiul să o vadă.

Căruţaşul scoase dintr-un coş o plăcintă mare cu carne de porc şi o bucată de brânză. Tăie cu un cuţit lung o bucată de plăcintă şi dădu să i-o ofere lui Stephen, când îi veni un gând.

— Negrii mănâncă tot ca noi? întrebă el, de parcă aceştia ar fi putut să mănânce iarbă sau raze de lună.

— Da, spuse Stephen.

Căruţaşul îi întinse atunci bucata de plăcintă şi nişte brânză.

— Mulţumesc. Celălalt pasager al dumitale nu vrea nimic?

— Poate că o să vrea, când se trezeşte. L-am luat de la Rippon. N-avea nici o leţcaie. Mi-am zis că o să am cu cine schimba o vorbă. La-nceput a trăncănit destul, da' pe la Boroughbridge s-a culcat şi nici că s-a mai trezit de-atunci.

— Ce urât din partea lui.

— Nu-i ni'ca. Acu' pot sta de vorbă cu mata.

— Probabil că e foarte ostenit, presupuse Stephen. Nu l-au trezit nici împuşcătura, nici vizita la fermierul

cel nătâng, nici scosul patului din căruţă şi nici canarul – adică nimic, toată ziua. Unde merge?

— Asta? Nicăieri. Se preumblă de colo-colo. Un mahăr de la Londra îi poartă sâmbetele şi nu poate sta prea mult niciunde – că altfel îi dă de urmă servitorul ăluilalt.

— Chiar aşa?

— E vânăt, zise căruţaşul.

— Vânăt? făcu Stephen, fără să înţeleagă.

Căruţaşul încuviinţă.

— Cum adică? Vânăt de frig? Sau l-a bătut cineva?

— Nu, băiete. E vânăt tot aşa cum mata eşti negru. I-auzi una! Am în căruţă un flăcău negru şi unu' vânăt! Nici c-am auzit să mai fi păţit careva una ca asta. Da' vorba e, dacă aduce noroc să vezi un negru – şi aşa trebuie să fie, ca la pisici – atunci, dacă vezi laolaltă un flăcău negru ş'unu' vânăt – asta musai că-nseamnă ceva. Da' ce?

— Poate că înseamnă ceva, sugeră Stephen, dar nu pentru dumneata. Poate că înseamnă ceva pentru el. Sau pentru mine.

— Nu, nu se poate, obiectă căruţaşul. Că doar mie mi se întâmplă asta.

Stephen se gândea la culoarea ciudată a necunoscutului.

— Are vreo boală? întrebă el.

— Poate, zise căruţaşul, nesigur.

După ce terminară de mâncat, căruţaşul începu să moţăie şi în curând adormi adânc, cu frâiele în mână. Furgonul îşi continuă drumul lin, condus de cal – un animal extrem de inteligent şi de liniştit.

Stephen era ostenit. Tristul exil al lui lady Pole şi pierderea lui Firenze îl întristaseră nespus. Prin urmare, se bucură să vadă că, cel puţin o vreme, nu mai trebuie să vorbească cu căruţaşul.

La un moment dat auzi un soi de mormăit ce sugera că omul cel vânăt se trezise. La început nu înţelese ce spunea acesta, apoi auzi dintr-odată, cât se poate de limpede, următoarele vorbe: „Sclavul fără de nume va fi regele unei ţări străine".

Trecu un fior; cuvintele îl făcuseră imediat să se gândească la promisiunea gentilomului de a-l face

regele Angliei.

Începu să se întunece. Stephen opri calul, coborâ de pe capră şi aprinse cele trei felinare străvechi atârnate de căruţă. Tocmai se pregătea să se urce înapoi, când din spatele furgonului sări un om zdrenţăros şi şleampăt, aterizând fără veste drept în faţa lui Stephen, pe pământul îngheţat.

Omul cel şleampăt îl cercetă pe Stephen în lumina felinarelor.

— Am ajuns? întrebă el cu glas răguşit.

— Unde să ajungem? întrebă la rându-i Stephen.

Omul cumpăni un moment, apoi decise să-şi reformuleze întrebarea.

— Unde suntem? făcu el.

— Nicăieri. Între un loc pe nume Ulleskelf şi unul pe nume Thorpe Willoughby, cred.

Celălalt nu părea foarte interesat de informaţiile pe care el însuşi le solicitase. Cămaşa murdară cu care era îmbrăcat era descheiată, iar Stephen văzu că descrierea făcută de căruţaş era cât se poate de înşelătoare. Nu era vânăt aşa cum Stephen era negru. Era un bărbat slab, a cărui înfăţişare dizgraţioasă amintea de o pasăre de pradă; în starea ei naturală, pielea lui avea, probabil, aceeaşi culoare ca şi a tuturor celorlalţi englezi, însă era acoperită cu desene ciudate de culoare albastră – linii, bucle, puncte şi cercuri.

— Îl ştii pe John Childermass, servitorul magicianului? întrebă el.

Stephen era uimit – o uimire firească, de altfel, având în vedere că i se pusese de două ori aceeaşi întrebare în numai două zile, de către persoane necunoscute.

— Îl ştiu din vedere. N-am stat niciodată de vorbă cu el.

Celălalt rânji şi îi făcu cu ochiul.

— De opt ani mă caută. Şi încă nu m-a găsit. Am fost să văd casa lu' stăpân-su din Yorkshire. E în mijlocul unui parc imens. Mi-ar fi plăcut să pot fura ceva de acolo. Când am fost acasă la el, în Londra, am mâncat nişte plăcinte.

Era uşor deconcertant să te trezeşti în compania unui hoţ autodeclarat, însă Stephen simţea fără voia lui

un fel de simpatie faţă de acest om care ar fi vrut să-l jefuiască pe magician. La urma urmei, dacă n-ar fi fost Mr Norrell, nici lady Pole, nici el n-ar fi căzut pradă vrăjii. Vâră mâna în buzunar şi scoase două coroane.

— Ţine, zise el.

— Ce mai e şi asta? făcu celălalt, bănuitor, luând totuşi banii.

— Mi-e milă de dumneata.

— De ce?

— Fiindcă, dacă ceea ce mi s-a spus e adevărat, n-ai casă.

Omul rânji iarăşi şi se scărpină pe obrazul murdar.

— Iar dacă ceea ce mi s-a spus *mie* e adevărat, dumneata n-ai nume!

— Poftim?

— Eu am un nume. Vinculus, zise el şi îl apucă de mână pe Stephen.

— De ce te fereşti de mine?

— Nu mă feresc, zise Stephen.

— Ba da, ai făcut-o. Chiar adineauri.

Stephen ezită o clipă.

— Ai pielea însemnată şi palidă. M-am gândit că poate semnele sunt cauzate de vreo boală.

— Nu asta înseamnă pielea mea, făcu Vinculus.

— Înseamnă? zise Stephen. Ce cuvânt ciudat ai folosit. Şi totuşi, ai dreptate. Pielea poate însemna o mulţime de lucruri. A mea, de pildă, înseamnă că oricine mă poate lovi în public, fără să se teamă de consecinţe, înseamnă că prietenilor mei nu le face întotdeauna plăcere să fie văzuţi alături de mine pe stradă. Înseamnă că, oricât de multe cărţi citesc sau oricâte limbi învăţ, nu voi fi niciodată mai mult decât o curiozitate – ca un porc vorbitor sau un cal care face socoteli.

Vinculus rânji.

— Iar pielea mea înseamnă exact contrariul. Înseamnă că te aşteaptă gloria, rege fără nume. Înseamnă că regatul tău te aşteaptă şi că duşmanul tău va fi călcat în picioare. Înseamnă că ceasul acela aproape că a sosit. „Sclavul fără de nume va purta o coroană de argint; sclavul fără de nume va fi regele unei ţări străine…”

Apoi, ţinându-l strâns de mână pe Stephen, Vinculus îi recită toată profeţia.

— Gata, zise el după ce termină, acum le-am spus-o celor doi magicieni şi ţi-am spus-o şi dumitale. Prima parte a datoriei mele s-a încheiat.

— Dar eu nu sunt magician, zise Stephen.

— Nici n-am zis că ai fi, răspunse Vinculus.

Fără veste, îi dădu drumul lui Stephen, îşi trase haina cea zdrenţuită mai strâns în jurul trupului, se avântă în întunericul de dincolo de lumina felinarelor şi dispăru.

***

Câteva zile mai târziu, gentilomul cu părul ca puful îşi exprimă dintr-odată dorinţa de a vedea o vânătoare de lupi, ceea ce se pare că nu mai făcuse de câteva secole.

Din întâmplare, tocmai atunci se desfăşura o astfel de vânătoare în Suedia; într-o clipă, el şi Stephen se şi aflau acolo. Stephen se trezi stând în picioare pe o creangă imensă a unui stejar străvechi, în mijlocul unei păduri înzăpezite.

De aici se vedea ca-n palmă un mic luminiş unde cineva înfipsese în pământ un stâlp înalt de lemn. În vârful stâlpului se afla o roată veche de lemn, de care fusese legat strâns un ţap tânăr ce behăia plin de jale.

O familie de lupi ieşi tiptil dintre copaci; aveau blana presărată cu fulgi de zăpadă şi mici ţurţuri de gheaţă şi îşi ţineau privirile aţintite asupra ţapului. Abia apăruseră, când începură să latre zeci de câini, din toate părţile, şi mai mulţi călăreţi se apropiară ca vântul. O haită de ogari năvăli în luminiş; cei doi câini aflaţi în faţă se repeziră la unul dintre lupi şi cele trei creaturi se transformară într-un ghem de trupuri, picioare şi colţi ce se izbeau, mârâiau şi se muşcau. Călăreţii se apropiară în galop şi împuşcară lupul. Ceilalţi lupi se refugiară în întunericul pădurii, iar ogarii şi vânătorii îi urmară.

De îndată ce partida de vânătoare se muta în altă parte, gentilomul îl lua pe Stephen şi-l transporta prin văzduh, în chip magic, acolo unde se vedea cel mai bine desfăşurarea evenimentelor. Astfel înaintau amândoi dintr-un vârf de copac în altul, de pe un deal

pe un afloriment stâncos. O dată au ajuns în vârful turlei bisericii dintr-un sat cu case de lemn, în care ferestrele şi uşile aveau forme stranii, ieşite parcă dintr-un basm, iar acoperişurile erau acoperite cu zăpadă fină ce strălucea în lumina soarelui.

Tocmai aşteptau, într-un colţ liniştit de pădure, sosirea vânătorilor, când trecu pe lângă copacul în care stăteau un lup singuratic. Era un animal deosebit de frumos, cu ochi inteligenţi, închişi la culoare şi cu blana de culoarea ardeziei umede. Ajuns lângă copac, lupul privi în sus şi i se adresă gentilomului într-o limbă ce semăna cu susurul apei peste pietre, cu foşnetul vântului printre crengile desfrunzite sau cu trosnetul focului ce mistuie frunze uscate.

Gentilomul îi răspunse în acelaşi fel, apoi scoase un hohot de râs nepăsător şi-i făcu semn să plece.

Lupul îi aruncă o ultimă privire plină de reproş, apoi îşi continuă goana.

— M-a rugat să-l salvez, explică gentilomul.

— Ah, puteţi face asta, domnule? Nu suport să văd cum sunt ucise aceste nobile creaturi!

— Dragul de Stephen, cu inima lui mare! zise gentilomul cu drag.

Însă nu făcu nimic ca să salveze lupul.

Lui Stephen nu-i plăcea deloc vânătoarea de lupi. E drept că vânătorii erau curajoşi şi că ogarii lor erau energici şi credincioşi; însă trecuse prea puţin timp de la moartea lui Firenze, iar Stephen nu putea să vadă cu ochi buni uciderea altor creaturi, mai ales unele atât de puternice şi frumoase ca lupii.

Gândindu-se la Firenze, îşi aminti că încă nu-i povestise gentilomului despre întâlnirea lui cu omul cu pielea albastră şi despre profeţia acestuia. Îi relată deci toată întâmplarea.

— Nu mai spune! Ce întâmplare neaşteptată! declară gentilomul.

— Aţi mai auzit vreodată de această profeţie, domnule?

— Da, fireşte! O cunosc chiar foarte bine. Toţi cei din neamul meu o cunosc. Este profeţia lui… Aici, gentilomul pronunţă un cuvânt pe care Stephen nu-l înţelese.[125] Pe care îl cunoşti mai ales sub numele lui

englezesc, John Uskglass, Regele Corb. Dar nu înţeleg cum de a rezistat această profeţie în Anglia. Nu credeam că pe englezi îi mai interesează astfel de lucruri.

— Sclavul fără de nume! E vorba de mine, nu-i aşa, domnule? Şi această profeţie pare să se refere la faptul că voi ajunge rege!

— Păi sigur că vei ajunge rege! Ţi-am spus deja asta, iar eu nu mă înşel niciodată când vine vorba de astfel de lucruri. Însă, oricât de drag îmi eşti, Stephen, trebuie să-ţi spun că profeţia aceasta nu se referă la tine. Se referă în principal la restaurarea magiei englezeşti, iar partea pe care tocmai mi-ai recitat-o nici măcar nu e o profeţie. Regele îşi aduce aminte despre felul în care a ajuns să stăpânească cele trei regate, unul în Anglia, unul în Faerie şi unul în Iad. Sclavul fără de nume este chiar el. El a fost un sclav fără nume în Faerie, pruncul creştin ascuns în *brugh,* adus acolo de un spiriduş cumplit de hain care îl răpise din Anglia.

În chip ciudat, Stephen se simţi dezamăgit, cu toate că nu ştia de ce. La urma urmei, nu-şi dorea să fie rege nicăieri. Nu era englez; nu era nici african. Nu aparţinea nici unui tărâm. Vorbele lui Vinculus îi dăduseră, pentru scurt timp, senzaţia că are un loc al lui, că face parte dintr-un plan, că are o menire a lui. Însă totul fusese doar o iluzie.

48

Gravurile

Sfârşitul lui februarie-martie 1816

— Te-ai schimbat. Sunt extrem de uimit.

— Chiar aşa? Mă mir că spui asta. Poate că am slăbit puţin, dar altfel nu ştiu să mă fi schimbat.

— Nu, ţi s-a schimbat expresia feţei, aerul… ceva, nu ştiu.

Strange zâmbi; sau, mai bine zis, îşi schimonosi faţa într-un anume fel care îl făcu pe Sir Walter să presupună că zâmbeşte. Nu-şi mai amintea zâmbetul lui Strange dinainte.

— E din cauza hainelor negre, zise Strange. Sunt ca o rămăşiţă a unei înmormântări, nevoit să umblu aşa prin oraş şi să sperii oamenii, amintindu-le de faptul că nu sunt nemuritori.

Cei doi se aflau în cafeneaua Bedford din Covent-Garden, aleasă de Sir Walter pentru că aici petrecuseră multe clipe voioase odinioară şi spera ca locul să-l mai înviorеze pe Strange. Însă, într-o seară ca aceea, nici măcar la Bedford atmosfera nu era prea veselă. Afară, un vânt negru şi îngheţat îi împingea pe trecători de colo-colo, iar o ploaie deasă şi întunecată le biciuia chipurile. Înăuntru, din încăperile pline de domni muraţi de ploaie şi prost dispuşi se ridica un soi de ceaţă întunecată şi domestică, pe care chelnerii încercau să o alunge punând mai mulţi cărbuni pe foc şi îmbiindu-i pe domni cu tot mai multe pahare de vin fiert cu mirodenii.

La sosire, Sir Walter îl găsise pe Strange scriind înfrigurat într-un carneţel. Arătând cu capul înspre hârtii, Sir Walter întrebă:

— Să înţeleg, deci, că n-ai renunţat la magie?

Strange râse.

Sir Walter deduse că răspunsul era afirmativ – şi se bucură, pentru că el considera esenţial ca omul să aibă o meserie şi credea că o activitate utilă şi constantă poate vindeca multe răni imune la orice alte remedii.

Cu toate astea, nu-i plăcuse râsul lui Strange – un hohot puternic şi amar, pe care nu-l mai auzise niciodată până atunci la el.

— Întreb pentru că ai spus la un moment dat… începu el.

— O, dar câte n-am spus! Mintea mi se umpluse cu tot soiul de idei ciudate. Durerea excesivă poate să te aducă în pragul unei crize de nebunie la fel de bine ca orice alt exces. Ca să fiu sincer, n-am fost chiar în apele mele o vreme. O cam luasem razna. Însă, după cum vezi, toate astea au trecut.

Dar – ca să fie sincer – Sir Walter nu vedea asta câtuşi de puţin.

Să spui că Strange se schimbase nu era întru totul potrivit. În anumite privinţe arăta ca de obicei. Zâmbea la fel de des ca înainte (deşi zâmbetul nu era tocmai acelaşi). Folosea acelaşi ton ironic şi superficial când vorbea (dând impresia că nu prea e atent la ceea ce spune). Cuvintele şi chipul lui erau exact cum şi le aminteau prietenii – cu o singură diferenţă: aceea că omul din spatele lor părea că joacă un rol, în timp ce gândurile şi inima îi erau în cu totul altă parte. Îi privea pe toţi cu zâmbetul acela sarcastic întipărit pe buze şi nimeni nu ştia la ce se gândeşte. Mai mult decât oricând, se vedea că e magician. Era un lucru curios pe care nimeni nu ştia cum să-l interpreteze, dar în anumite privinţe semăna mai mult cu Norrell.

Pe inelarul mâinii stângi purta un inel de doliu cu o şuviţă subţire, castanie, în interior; Sir Walter observă că Strange atingea mereu inelul şi-l răsucea întruna pe deget.

Comandară o cină copioasă: o broască ţestoasă, trei sau patru fripturi de vită, sos cu grăsime de gâscă sălbatică, câteva mrene, escalop de stridii şi o salată de sfeclă.

— Mă bucur că m-am întors, zise Strange. Acum că sunt aici, am de gând să provoc un adevărat scandal. Prea mult timp a stat Norrell liniştit şi a primit totul pe tavă.

— Deja îl apucă tremuratul ori de câte ori aude de cartea ta. Tot timpul întreabă dacă ştie cineva ce conţine.

— A, dar cartea va fi doar începutul! În plus, va mai dura câteva luni bune până să fie gata. Urmează să scoatem o nouă revistă. Murray vrea să înceapă să o publice cât mai curând posibil. E vorba, fireşte, de un produs de calitate superioară. Se va numi *The Famulus*[126] şi va face cunoscute opiniile *mele* despre magie.

— Opinii complet diferite de cele ale lui Norrell, nu-i aşa?

— Fireşte! Urmăresc în primul rând să cercetez acest subiect în chip raţional, renunţând la toate restricţiile şi limitările impuse de Norrell. Sunt sigur că după o astfel de reexaminare ni se vor deschide în faţă noi drumuri demne de explorat. La urma urmei, dacă stăm să ne gândim, ce a fost această aşa-zisă restaurare a magiei englezeşti? Ce am realizat până acum, Norrell şi cu mine? Nimic altceva decât nişte iluzii fabricate din nori, ploaie, fum şi aşa mai departe – probabil cele mai facile vrăji din lume! Apoi, însufleţirea unor obiecte – asta, recunosc, e destul de complicat. Trimiterea de ploaie şi furtună către duşmani – ei bine, nici nu pot să-ţi spun cât de simplă e magia pentru influenţarea vremii. Şi mai ce? Invocarea de viziuni – acesta, într-adevăr, ar fi un lucru impresionant dacă vreunul dintre noi ar şti să îl facă bine – dar nu ştim. Bun! Acum să comparăm acest jalnic pomelnic cu magia făcută de *Aureaţi.* Aceştia convingeau pădurile de sicomor şi de stejar să li se alăture în lupte; îşi făceau soţii şi servitori din flori; se transformau în şoareci, vulpi, arbori, râuri şi aşa mai departe; îşi făceau corăbii din pânze de păianjen şi case din tufe de măceş…

— Da, da, îl întrerupse Sir Walter. Văd că eşti nerăbdător să încerci toate aceste feluri de magie. Însă, cu toate că nu-mi face nici o plăcere să spun asta, poate că Norrell are dreptate. Nu toate aceste vrăji ar fi potrivite în zilele noastre. Preschimbările şi celelalte erau foarte bune odinioară – orice poveste devine mult mai interesantă dacă i se adaugă astfel de elemente. Dar zău aşa, Strange, doar nu te gândeşti serios să practici aşa ceva! Un gentilom nu se poate preschimba în altceva. Un gentilom nu suportă să pară altceva

decât e de fapt. Sunt sigur că nu ţi-ar plăcea să te preschimbi în bucătar sau în lampagiu…

Strange râse.

— Şi atunci, urmă Sir Walter, gândeşte-te cât de rău ar fi să te transformi în câine sau în porc.[127]

— Alegi în mod intenţionat exemple înjositoare.

— Zău? Atunci un leu! Ţi-ar plăcea să fii un leu?

— Posibil. Poate. Probabil că nu. Dar asta nu are nici o importanţă! Sunt de acord că magia de acest fel trebuie făcută cu mare grijă, dar asta nu înseamnă că nu i se poate găsi o întrebuinţare utilă. Întreabă-l pe ducele de Wellington dacă nu i-ar fi plăcut să-şi poată transforma ofiţerii cercetaşi în vulpi sau în şoareci şi să-i strecoare apoi în taberele francezilor. Te asigur că Alteţa Sa nu s-ar arăta atât de scrupulos.

— Nu cred că ai fi putut să-l convingi pe Colquhoun Grant să se transforme în vulpe.[128]

— Ei! Pe Grant nu l-ar fi deranjat câtuşi de puţin să fie vulpe, dacă ar fi putut fi o vulpe îmbrăcată în uniformă. Nu, nu, trebuie să ne îndreptăm atenţia către *Aureaţi.* Este nevoie de un studiu mult mai amănunţit şi mai dedicat al magiei lui John Uskglass, şi când vom…

— Acesta este singurul lucru de care trebuie cu adevărat să te fereşti. Nici nu te gândi la asta.

— Ce tot spui acolo?

— Vorbesc serios, Strange. N-am nimic împotriva *Aureaţilor* în general. De fapt, în linii mari, chiar cred că ai dreptate. Englezii se mândresc grozav cu istoria magiei din vechime – cu Godbless, Stokesey, Pale şi ceilalţi. Nu le place să citească în ziare că Norrell nu ia în serios realizările acestora. Însă pe tine te pândeşte primejdia de a cădea în extrema cealaltă. Dacă vorbeşti prea mult de alţi regi, guvernul va fi cu siguranţă cuprins de agitaţie. Mai ales acum, când suntem în pericol de a pierde puterea în favoarea ioaniţilor.

— Ioaniţilor? Cine sunt ioaniţii?

— Poftim? Doamne sfinte, Strange! Tu nu răsfoieşti deloc ziarele?

— Studiul îmi ocupă foarte mult timp, răspunse Strange, îmbufnat. De fapt, îmi ocupă tot timpul. Şi, pe

lângă asta, după cum ştii, în ultima lună am avut de rezolvat nişte chestiuni cu totul deosebite.

— Dar nu e vorba de ultima lună. De patru ani există ioaniţi în regiunile nordice.

— Bine, bine, dar cine sunt aceştia?

— Sunt meşteşugari care se strecoară în interiorul fabricilor în puterea nopţii şi distrug bunurile de acolo. Incendiază casele proprietarilor de fabrici. Ţin adunări primejdioase în care îi incită pe oamenii de rând la acte de revoltă şi jefuiesc pieţele.[129]

— Ah, *distrugători de maşini.* Da, da. Acum înţeleg. M-ai indus în eroare folosind numele acela ciudat. Dar ce legătură au distrugătorii de maşini cu Regele Corb?

— Mulţi dintre ei sunt, sau pretind că sunt, adepţi ai acestuia. Mâzgălesc semnul Corbului-în-Zbor pe toţi pereţii proprietăţilor distruse. Căpeteniile lor au scrisori de împuternicire despre care pretind că sunt de la John Uskglass şi susţin că acesta va apărea în curând să-şi reînceapă domnia la Newcastle.

— Şi guvernul îi crede? întrebă Strange uluit.

— Fireşte că nu! Nu suntem chiar atât de caraghioşi. Însă ne temem de un lucru mult mai lumesc – pe scurt, de o revoluţie. Stindardul lui John Uskglass flutură peste tot în nord, de la Nottingham la Newcastle. Avem şi noi, desigur, spionii şi informatorii noştri, de la care aflăm ce fac şi ce au de gând aceşti indivizi. Nu spun că toţi cred că John Uskglass se va întoarce. Majoritatea sunt oameni cu capul pe umeri, ca tine şi ca mine. Însă ştiu prea bine ce putere are acest nume în rândul prostimii. Rowley Fisher-Drake, reprezentantul comitatului Hampshire, a înaintat un proiect de lege în care se propune interzicerea ridicării flamurii cu Corbul-în-Zbor. Însă nu le putem interzice oamenilor să-şi ridice propriul stindard, stindardul regelui lor legitim.[130]

Oftând, Sir Walter luă cu furculiţa o bucată de friptură şi o puse în farfurie.

— În alte ţări, zise el, există legende despre regi care se vor întoarce la vreme de restrişte. Numai în Anglia povestea asta e trecută în Constituţie.

Strange flutură nerăbdător furculiţa, întrerupând şirul gândurilor ministrului.

— Dar toate astea sunt chestiuni politice, care nu au nici o legătură cu mine. Eu nu am de gând să susţin restabilirea domniei lui John Uskglass. Nu doresc decât să examinez, într-un mod calm şi raţional, realizările lui ca magician. Cum putem să restaurăm magia englezească înainte de a înţelege ce anume avem de restaurat?

— Bine, atunci studiază-i *pe Aureaţi,* dar lasă-l pe John Uskglass în obscuritatea în care l-a cufundat Norrell.

Strange clătină din cap.

— Norrell v-a sucit minţile, asmuţindu-vă împotriva lui John Uskglass. V-a vrăjit pe toţi.

Mâncară în linişte o vreme, apoi Strange zise:

— Ţi-am spus vreodată că în Castelul Windsor se află un portret al lui?

— Al cui?

— Al lui Uskglass. O scenă imaginară, pictată pe unul dintre pereţii unui salon de stat, opera unui artist italian. Sunt reprezentaţi acolo Edward al III-lea şi John Uskglass – regele războinic şi regele magician, aşezaţi unul lângă altul. Au trecut aproape patru sute de ani de când John Uskglass a părăsit Anglia, dar englezii încă nu s-au hotărât dacă să-l venereze sau să-l urască.

— Ha! exclamă Sir Walter. În nord lumea ştie foarte bine ce să creadă despre el. Şi mâine l-ar primi drept conducător, în locul regelui de la Westminster, dacă ar putea.[131]

Peste vreo săptămână a apărut primul număr al revistei *The Famulus* şi, datorită naturii senzaţionale a unuia dintre articole, întregul tiraj s-a epuizat în două zile. Domnul Murray, care avea să publice în curând primul volum al cărţii lui Strange, *Istoria şi practica magiei englezeşti,* era stăpânit de un plăcut presentiment care-i spunea că e pe cale să se îmbogăţească. Articolul care stârnise într-o asemenea măsură interesul publicului era o descriere a modului în care magicienii ar putea să invoce spiritele celor morţi cu scopul de a obţine de la ei informaţii preţioase. Acest subiect şocant (dar şi extrem de interesant) a provocat o asemenea senzaţie, încât se

povestea după aceea că mai multe domnişoare leşinaseră doar auzind că aveau în casă un exemplar din *The Famulus*.[132] Nimeni nu-şi închipuia că Mr Norrell ar fi aprobat o asemenea publicaţie, drept pentru care toţi cei care nu-l simpatizau pe Mr Norrell şi-au cumpărat-o cu deosebită satisfacţie.

În Piaţa Hanover, domnul Lascelles îi citea pasaje din revistă lui Mr Norrell.

— „[…] Atunci când magicianului îi lipseşte talentul sau nu are destule cunoştinţe – şi aici putem vorbi de toţi magicienii moderni, căci geniul nostru naţional pentru astfel de chestiuni a decăzut în chip jalnic din poziţia pe care o avea odinioară – atunci acesta ar face bine să invoce spiritul cuiva care a fost magician, sau cel puţin al cuiva care a avut, în timpul vieţii, oarecare talent pentru această artă. Căci, dacă noi înşine nu suntem siguri de calea de urmat, cel mai bine este să cerem ajutorul cuiva care are anumite cunoştinţe şi care poate, cum s-ar spune, să ne dea o mână de ajutor."

— Va face ca totul să se prăbuşească! strigă Norrell sălbatic. E hotărât să mă distrugă!

— Este, cu siguranţă, o situaţie teribil de supărătoare, remarcă Lascelles cu un calm imperturbabil, mai ales că i-a jurat lui Sir Walter că va renunţa la magie după ce i-a murit soţia.

— Ah! Putem să murim cu toţii – poate să fie ştearsă de pe faţa pământului jumătate din Londra, dar Strange va continua să facă magie – nu poate să se abţină. E magician într-o măsură prea mare ca să se mai oprească vreodată. Iar magia pe care o va face e rea – şi eu nu ştiu cum să-l opresc!

— Vă rog, calmaţi-vă, Mr Norrell, zise Lascelles, sunt sigur că are să vă vină o idee cât de curând.

— Când urmează să-i apară cartea?

— Reclamele lui Murray spun că primul volum va apărea în august.

— Primul volum!

— O, da! Nu ştiaţi? Va fi o lucrare în trei volume. În primul volum este prezentată publicului întreaga istorie a magiei englezeşti. În al doilea volum, cititorii

vor găsi o explicaţie detaliată a naturii ei, iar în al treilea vor fi descrise bazele practicării ei în viitor.

Mr Norrell oftă adânc, lăsă capul în jos şi-şi ascunse faţa în mâini.

— Şi, fireşte, zise Lascelles gânditor, oricât de vătămător ar fi textul cărţii în sine, mie mi se par şi mai alarmante gravurile…

— Gravurile? strigă Mr Norrell îngrozit. Ce gravuri?

— Ei, făcu Lascelles, Strange a descoperit un oarecare emigrant care a studiat sub îndrumarea celor mai de seamă artişti din Italia, Franţa şi Spania şi i-a plătit acestui om o sumă exorbitantă ca să-i facă gravurile.

— Dar ce conţin gravurile? Care e tema?

— Chiar, care o fi tema? zise Lascelles căscând. N-am nici cea mai vagă idee. Luă apoi iarăşi revista *The Famulus* şi începu să citească, de data asta pentru sine.

Mr Norrell căzu pe gânduri, rozându-şi unghiile. În cele din urmă, sună şi ceru să fie chemat Childermass.

La est de zona City din Londra se află suburbia Spitalfields, renumită peste tot pentru minunatele mătăsuri ce se produc aici. Nu există şi nici nu va exista vreodată mătase englezească de mai bună calitate decât cea de Spitalfields. În trecut se construiau case luxoase în care erau găzduiţi negustorii, ţesătorii şi vopsitorii de mătăsuri care prosperau de pe urma acestui comerţ. În zilele noastre însă, deşi mătasea provenită din atelierele ţesătorilor este remarcabilă ca întotdeauna, suburbia Spitalfields a decăzut considerabil. Casele au devenit murdare şi şubrede. Negustorii cei bogaţi s-au mutat în Islington, Clerkenwell sau (în cazul celor cu adevărat bogaţi) în parohia Mary-le-bone, din vest. Astăzi în Spitalfields nu mai locuiesc decât oameni de rând şi săraci şi regiunea e plină de puşlamale, hoţi şi alţi indivizi care primejduiesc liniştea cetăţenilor.

Într-o zi deosebit de mohorâtă, cu ploaie rece şi cenuşie ce cădea pe străzile murdare şi băltea în mocirlă, o trăsură apăru pe strada Elder din Spitalfields şi se opri în dreptul unei case înalte şi înguste. Vizitiul şi lacheul erau în doliu mare. Cel din urmă sări de pe

capră, deschise o umbrelă neagră şi o ridică în timp ce-i deschidea portiera lui Jonathan Strange.

Strange se opri o clipă ca să-şi pună mănuşile negre şi să arunce o privire în stânga şi-n dreapta. În afară de două javre ce scormoneau de zor într-o grămadă de gunoaie, strada era pustie. Cu toate astea, Strange continuă să privească atent în jur, până când atenţia îi fu atrasă de pragul unei case aflate pe partea cealaltă a străzii.

Uşa nu se remarca prin nimic – era probabil intrarea în depozitul vreunui negustor. Trei trepte tocite de piatră duceau către o uşă masivă şi neagră, cu aspect antic, având deasupra un fronton impunător, ieşit mult în relief. Uşa era acoperită cu tot felul de hârtii – note de plată zdrenţuite şi anunţuri prin care cititorul era informat că în ziua cutare, la taverna cutare, toate bunurile domnului Cutare Esq. (falit) vor fi oferite spre vânzare.

— George, îi spuse Strange lacheului care îi ţinea umbrela, tu desenezi?

— Pardon, domnule?

— Ai luat vreodată lecţii de desen? Cunoşti principiile acestei arte? Ştii ceva despre prim-planuri, ecrane, perspectivă şi aşa mai departe?

— Eu, domnule? Nu, domnule.

— Ce păcat. Eu am luat lecţii. Aş putea să desenez un peisaj sau un portret absolut corect şi absolut neinteresant. Semănând ca două picături de apă cu producţiile oricărui alt amator instruit. Fosta ta stăpână nu a avut parte, ca mine, de profesori scumpi, dar cred că avea mai mult talent. Acuarelele ei reprezentând oameni şi copii ar îngrozi orice maestru desenator modern, care ar găsi că siluetele sunt prea rigide şi culorile prea ţipătoare. Însă doamna Strange avea un talent aparte la captarea expresiei chipurilor şi trupurilor deopotrivă şi ştia să găsească o nuanţă fermecătoare şi spirituală în situaţiile cele mai banale. În picturile ei există ceva viu şi frumos care… Aici Strange se opri şi rămase tăcut o clipă. Ce spuneam? făcu el în cele din urmă. A, da. Desenul îţi formează deprinderea unei observaţii atente care poate să-ţi fie oricând utilă. De pildă, intrarea de colo…

Lacheul se uită la intrare.

— E o zi rece, întunecată şi ploioasă. Lumina e foarte slabă şi, prin urmare, nu sunt umbre. Te-ai aştepta ca intrarea aceea să fie mohorâtă şi slab luminată; nu te-ai aştepta să vezi umbra aceea acolo – mă refer la umbra aceea pronunţată care se întinde de la stânga la dreapta, lăsând partea stângă a intrării cufundată în întuneric deplin. Şi cred că am dreptate când spun că, şi dacă ar fi fost o zi foarte însorită, am fi văzut acolo o umbră căzând în direcţia opusă. Ei bine, umbra aceea e cât se poate de ciudată. Câtuşi de puţin firească.

Lacheul îl privi pe vizitiu, cerându-i parcă ajutorul, dar acesta din urmă era hotărât să nu se lase atras în discuţie şi rămase cu privirea pierdută în depărtare.

— Înţeleg, domnule, zise lacheul.

Strange continuă să privească intrarea cu aceeaşi expresie de interes întipărită pe chip. Apoi strigă:

— Childermass! Dumneata eşti?

O clipă nu se întâmplă nimic, dar apoi umbra cea întunecată care îl intrigase atât de mult pe Strange se mişcă. Se îndepărtă de uşă ca un cearşaf umed desprins de pe pat şi, în acelaşi timp, începu să-şi schimbe forma şi să se micşoreze până când deveni un om: John Childermass.

Childermass le adresă zâmbetul lui strâmb.

— Ce să zic, domnule, nu era cazul să-mi închipui că voi putea rămâne prea mult timp ascuns de dumneavoastră.

Strange pufni.

— Te aştept de cel puţin o săptămână. Unde ai fost?

— Abia ieri m-a trimis stăpânul.

— Şi ce mai face stăpânul dumitale?

— O, nu face bine, domnule, chiar nu face bine deloc. E chinuit de răceli, dureri de cap şi frisoane. Simptomele lui obişnuite atunci când îl supără cineva. Şi nimeni nu îl supără ca dumneavoastră.

— Mă bucur să aud asta.

— Apropo, domnule, voiam să vă spun ceva. Am acasă nişte bani pentru dumneavoastră. Onorariul de la Trezorerie şi de la Amiralitate pentru ultimul trimestru al anului 1814.

Strange făcu ochii mari.

— Cum, Norrell are de gând să-mi dea partea mea? Eram convins că banii aceia sunt pierduţi.

Childermass zâmbi.

— Mr Norrell nu ştie nimic despre această chestiune. Vreţi să vă aduc banii diseară?

— Sigur că da. Eu nu voi fi acasă, dar poţi să i-i dai lui Jeremy. Ia spune, Childermass, că sunt curios. Norrell ştie că te plimbi pe străzi invizibil, preschimbat în umbre?

— Eh! Am învăţat şi eu câte ceva, pe apucate. Sunt în slujba lui Mr Norrell de douăzeci şi şase de ani. Ar trebui să fiu teribil de greu de cap să nu fi învăţat nimic.

— Da, fireşte. Dar nu asta te-am întrebat eu. Norrell *ştie?*

— Nu, domnule. Bănuieşte ceva, dar e alegerea lui să nu *ştie.* Un magician care îşi petrece tot timpul într-o încăpere ticsită de cărţi trebuie să aibă pe cineva care să iasă în lume în locul lui. Nu poţi afla chiar totul privind într-un vas de argint plin cu apă. Ştiţi şi dumneavoastră asta.

— Hmm. Ei, haide, omule! Hai să vezi ce voiai!

Casa avea aerul unui loc neglijat, aproape lăsat în paragină. Ferestrele şi zugrăveala erau foarte murdare, iar obloanele erau toate lăsate. Strange şi Childermass aşteptară pe trotuar în timp ce lacheul ciocănea la uşă. Strange avea umbrelă, iar lui Childermass nu-i păsa câtuşi de puţin de ploaie.

O vreme nu se petrecu nimic, apoi ceva îl făcu pe lacheu să privească în jos şi să înceapă o conversaţie cu cineva nevăzut de ceilalţi. Oricine ar fi fost această persoană, lacheul lui Strange nu avea o părere prea bună despre ea; chipul lui încruntat, poziţia pe care şi-o luase, cu mâinile în şolduri, şi felul în care o admonesta trădau o iritare intensă.

După o vreme uşa fu deschisă de o servitoare foarte mică, foarte murdară şi foarte înspăimântată. Jonathan Strange, Childermass şi lacheul intrară şi se uitară pe rând la ea; biata făptură era de-a dreptul îngrozită să se ştie privită de atâţia oameni înalţi, cu înfăţişare sobră.

Strange nu se mai osteni să-i ceară fetei să-l anunţe, căci i se părea foarte puţin probabil că va reuşi să o convingă să facă asta. Invitându-l pe Childermass să-l însoţească, Strange urcă în goană scările şi intră de-a dreptul într-una dintre camere. Acolo, scăldaţi în lumina slabă a multor lumânări ce ardeau într-un soi de ceaţă – căci casa aceasta părea să-şi producă propriile fenomene atmosferice – îi găsiră pe gravor, M'sieur Minervois, şi pe asistentul acestuia, M'sieur Forcalquier.

M'sieur Minervois nu era înalt; era un bărbat mai degrabă pirpiriu. Avea părul lung, fin, întunecat, mătăsos şi lucios ca un scul de mătase castanie. Îi cădea pe umeri şi pe faţă ori de câte ori se apleca deasupra mesei de lucru – adică mai tot timpul. Şi ochii lui erau remarcabili – mari, blânzi şi căprui, care te trimiteau cu gândul la originea lui sudică. Înfăţişarea lui M'sieur Forcalquier alcătuia un contrast izbitor cu frumuseţea extraordinară a maestrului său. Avea o faţă osoasă, cu ochii adânc înfundaţi în orbite, şi o ţeastă rasă, acoperită cu peri scurţi şi deschişi la culoare. Însă, în ciuda aspectului său cadaveric, aproape scheletic, avea o fire cât se poate de prietenoasă.

Cei doi erau refugiaţi din Franţa, însă diferenţa dintre un refugiat şi un duşman era mult prea fină pentru locuitorii suburbiei Spitalfields. M'sieur Minervois şi M'sieur Forcalquier erau cunoscuţi peste tot ca spioni francezi. Aveau multe de suferit din pricina acestei reputaţii câştigate pe nedrept: cete de băieţi şi fete din Spitalfields găseau că cea mai grozavă distracţie în zilele de sărbătoare era să-i pândească pe cei doi francezi, apoi să-i bată şi să-i tăvălească în noroi – articol de care Spitalfields dispunea din abundenţă. În alte zile, vecinii francezilor îşi exprimau sentimentele prin priviri duşmănoase şi huiduieli, precum şi prin refuzul de a le vinde celor doi orice lucru de care aveau nevoie. Strange contribuise întrucâtva la medierea relaţiei dintre M'sieur Minervois şi proprietarul casei în care locuia acesta, explicându-i acestuia din urmă pe îndelete caracterul şi situaţia lui M'sieur Minervois; de asemenea, îl trimisese pe Jeremy Johns în toate cârciumile din

împrejurimi, să bea gin şi să intre în vorbă cu localnicii, spunându-le tuturor că cei doi francezi erau protejaţii unuia din cei doi magicieni din Anglia – „şi“, îl instruise Strange pe Jeremy, ridicând un deget, „dacă zice careva că Norrell este magicianul cel mai grozav, poţi să-i laşi să creadă asta – dar spune-le că eu sunt mai iute la mânie şi mă supăr mai tare atunci când prietenii mei nu sunt trataţi cum se cuvine”. M'sieur Minervois şi M'sieur Forcalquier îi erau recunoscători lui Strange pentru toate eforturile depuse, însă, dată fiind situaţia, găsiseră că cel mai bun prieten le era sticla de brandy, pe care o curtau cu regularitate pe tot parcursul zilei.

Stăteau închişi în casa de pe strada Elder. Obloanele erau trase zi şi noapte, ca măsură de protecţie împotriva lipsei de ospitalitate a celor din Spitalfields. Trăiau şi lucrau la lumina lumânărilor şi rupseseră de mult orice legătură cu ceasurile. Se arătară destul de uimiţi să-i vadă pe Strange şi pe Childermass, căci aveau impresia că e miezul nopţii. Aveau o singură slujnică – micuţa orfană cu ochi mari – care nu înţelegea ce vorbesc şi se temea grozav de ei, şi pe care ei nu ştiau cum o cheamă. Însă, în felul lor neglijent şi semeţ, cei doi erau buni cu ea şi îi dăduseră o cămăruţă în care fata avea un pat cu saltea de puf şi cearşafuri de olandă – astfel încât micuţei casa aceea mohorâtă i se părea un adevărat paradis. Îndatoririle ei principale erau să le aducă mâncare, brandy şi opiu – pe care cei doi le împărţeau apoi cu ea, păstrând ei brandy-ul şi opiul, dar dăruindu-i ei aproape toată mâncarea. De asemenea, fata aducea apă şi o încălzea pentru baia şi bărbieritul stăpânilor – care erau, amândoi, destul de vanitoşi. Însă nu le păsa câtuşi de puţin de dezordinea şi mizeria din casă, şi bine făceau, căci mica orfană ştia la fel de multe despre curăţenie ca şi despre ebraica veche.

Toate mesele şi măsuţele erau acoperite cu coli groase de hârtie şi cârpe pătate de cerneală. Peste tot vedeai farfurii de cositor conţinând cruste străvechi de brânză şi borcane cu creioane şi bucăţi de cărbune. Mai era acolo şi o legătură bătrâioară de ţelină, căreia traiul în comun cu bucăţile de cărbune, îndelungat şi

promiscuu, nu-i făcuse bine deloc. Lambriurile şi tapetul închis la culoare şi murdar erau acoperite aproape în întregime cu gravuri şi desene, prinse în ţinte – printre ele, una deosebit de reuşită, reprezentându-l pe Strange.

În spatele casei, într-o curticică murdară, se afla un măr care fusese odinioară un pom de la ţară – asta până când cenuşia Londră venise şi-i înghiţise toţi vecinii cei verzi şi simpatici. Odată, într-un avânt de hărnicie, un locuitor necunoscut al casei culesese toate merele din pom şi le aşezase pe pervazurile ferestrelor, unde zăceau deja de câţiva ani buni – transformându-se mai întâi în mere zbârcite, apoi în cadavre umflate de mere şi în cele din urmă în fantome ale merelor de odinioară. Locul avea un iz aparte – un amestec de mirosuri de tuş, hârtie, cărbune, brandy, opiu, mere putrede, lumânări, cafea – la care se adăuga parfumul emanat de doi bărbaţi care lucrau zi şi noapte într-un spaţiu destul de strâmt şi care nu puteau fi convinşi nici în ruptul capului să deschidă o fereastră.

Adevărul era că Minervois şi Forcalquier uitau adesea că pe faţa pământului existau locuri ca Spitalfields sau Franţa. Trăiau zile de-a rândul închişi în micul univers al gravurilor pentru cartea lui Strange – iar acestea erau nişte lucruri cu adevărat ciudate.

Vedeai în ele coridoare vaste, clădite mai mult din umbre decât din orice altceva. Deschizături întunecate în pereţi sugerau existenţa altor coridoare, astfel încât gravurile păreau să reprezinte interiorul unui labirint sau ceva asemănător. În unele vedeai trepte largi ce duceau spre canale subterane întunecoase. Altele erau imagini ale unei mlaştini vaste şi sumbre, străbătută de un drum şerpuitor şi părăsit. Spectatorul părea că priveşte această scenă de la o mare înălţime. Undeva pe drum, foarte departe, se vedea o umbră – o simplă zgârietură pe suprafaţa palidă a drumului – şi era prea departe ca să-ţi poţi da seama dacă era vorba de un bărbat, o femeie sau un copil sau dacă era într-adevăr o fiinţă umană, însă prezenţa ei în spaţiul acela atât de vast şi de pustiu era teribil de neliniştitoare.

Într-o altă gravură era reprezentată umbra unui pod singuratic ce se întindea peste un gol imens şi ceţos –

poate chiar cerul – şi, cu toate că podul avea aceeaşi zidărie masivă ca şi coridoarele şi canalele, de fiecare parte a sa se aflau scăriţe în spirală ce coborau, agăţate de suporţii imenşi ai podului. Scările aveau un aspect fragil, construite mult mai puţin măiestrit decât podul, însă erau foarte numeroase, răsucindu-se în jos, printre nori, şi ducând Dumnezeu ştie unde.

Strange se aplecă deasupra gravurilor, la fel de concentrat ca Minervois însuşi, întrebând, criticând şi făcând sugestii. Vorbea în franceză cu cei doi gravori. Spre uimirea lui Strange, Childermass înţelegea la perfecţie şi chiar îi puse vreo două întrebări lui Minervois în limba lui maternă. Din păcate, franceza lui Childermass avea un accent de Yorkshire atât de puternic, încât Minervois nu reuşi să înţeleagă şi îl întrebă pe Strange dacă Childermass era cumva olandez.

— E drept, îi spuse Strange lui Childermass, că desenele au prea mult aerul şcolii de la Roma – seamănă prea tare cu lucrările lui Palladio şi Piranesi, dar n-au ce face – asta e şcoala pe care au urmat-o. N-ai cum să te descotoroseşti de instruirea primită, ştii? Ca magician, cred că nu voi fi niciodată Strange, pur şi simplu – am în mine prea mult din Norrell.

— Aşadar, asta aţi văzut pe Drumurile Regelui? zise Childermass.

— Da.

— Şi ce tărâm e acela pe care îl traversează podul?

Strange îl privi ironic pe Childermass.

— Nu ştiu, Magicianule. Dumneata ce părere ai?

Childermass ridică din umeri.

— Presupun că e Faerie.

— Poate. Dar încep să cred că ceea ce numim noi Faerie este de fapt o mulţime de tărâmuri diferite. Am putea să-i spunem la fel de bine „Dincolo”, am fi la fel de precişi.

— Cât de departe sunt locurile acestea?

— Nu prea departe. Am ajuns acolo din Covent Garden şi le-am văzut pe toate într-un ceas şi jumătate.

— Şi vraja e dificilă?

— Nu, nu prea.

— Îmi spuneţi şi mie cum se face?

— Cu dragă inimă. Ai nevoie de o vrajă de revelaţie – eu am folosit-o pe cea a lui Doncaster. Îţi mai trebuie şi una de dizolvare, pentru a face suprafaţa oglinzii să se topească. Există nenumărate vrăji de dizolvare în cărţile pe care le-am citit, dar după părerea mea niciuna nu e bună de nimic, aşa că am fost nevoit să-mi compun singur o vrajă – ţi-o scriu pe ceva dacă vrei. În fine, trebuie să combini aceste două vrăji cu una mai cuprinzătoare, care să te ajute la găsirea drumului. E foarte important să faci asta, pentru că altfel nu ştiu cum ai mai putea ieşi de acolo. Strange se opri o clipă, privindu-l pe Childermass. Mă urmăreşti?

— Întru totul, domnule.

— Bine. Se opri iar o clipă, apoi zise: N-ar fi oare timpul, Childermass, să pleci din serviciul lui Mr Norrell şi să vii la mine? Despre aiureala asta, poziţia ta de servitor, nici n-o să discutăm. Ai fi, pur şi simplu, elevul şi asistentul meu.

Childermass începu să râdă.

— Ha, ha! Vă mulţumesc, domnule. Vă mulţumesc! Dar încă nu mi-am încheiat socotelile cu Mr Norrell. Nu încă. Şi, în plus, cred că aş fi un elev groaznic – chiar mai rău decât dumneavoastră.

Zâmbind, Strange cumpăni o clipă.

— Ai dat un răspuns bun, zise el în cele din urmă, dar nu destul de bun, mă tem. Nu cred că eşti cu adevărat de partea lui Mr Norrell. Un singur magician în Anglia! O singură opinie asupra magiei! Doar nu vrei să spui că eşti de acord? În firea dumitale există cel puţin tot atât spirit de contradicţie ca şi în a mea. De ce nu vrei să-ţi exprimi acest spirit alături de mine?

— Dar în acest caz, domnule, ar trebui să fiu de acord cu dumneavoastră, nu-i aşa? Nu ştiu cum are să se sfârşească povestea asta dintre dumneavoastră şi Norrell. Am întrebat cărţile, dar răspunsul variază. Ceea ce se va întâmpla este prea complex pentru a putea fi explicat limpede cu ajutorul cărţilor, iar eu nu reuşesc să găsesc întrebarea potrivită. Uitaţi cum am să fac. Vă fac o promisiune. Dacă dumneavoastră daţi greş şi Mr Norrell câştigă, atunci voi pleca din serviciul lui. Voi îmbrăţişa cauza dumneavoastră, mă voi lupta cu el cu toate puterile mele şi voi găsi argumente care să-l contrarieze – şi atunci vor fi în continuare doi magicieni în Anglia şi două opinii asupra magiei. Dar dacă el dă greş şi dumneavoastră câştigaţi, voi face acelaşi lucru cu dumneavoastră. E bine aşa?

Strange zâmbi.

— Da, e bine. Întoarce-te la Mr Norrell şi transmite-i complimentele mele. Spune-i că sper să fie mulţumit de răspunsurile pe care ţi le-am dat. Şi, dacă mai doreşte să ştie ceva, mă găseşti acasă mâine pe la patru.

— Vă mulţumesc, domnule. Aţi fost foarte sincer şi deschis.

— Şi de ce n-aş fi? Norrell e cel căruia îi place să ţină secrete, nu eu. Nu ţi-am spus nimic care nu e deja explicat în cartea mea. Peste vreo lună de zile, orice bărbat, femeie sau copil din regat va putea să o citească şi să-şi formeze propria opinie despre ea. Chiar nu văd ce ar putea face Norrell ca să mă împiedice.

49

Sălbăticie şi nebunie

Martie 1816

La câteva zile după vizita la cei doi gravori, Strange îi invită la masă pe Sir Walter şi pe lordul Portishead. Amândoi luaseră masa împreună cu Strange de multe ori, însă acum intrau pentru prima oară în casa lui din Piaţa Soho după moartea doamnei Strange. Găseau locuinţa schimbată mult în rău. Strange părea să fi revenit la toate vechile lui obiceiuri de burlac. Mesele şi scaunele erau aproape complet îngropate sub mormane de hârtii. Capitole neterminate din cartea lui puteau fi găsite în toate colţurile casei, iar în salon începuse chiar să scrie pe tapet.

Sir Walter dădu să mute o grămadă de cărţi de pe un scaun.

— Nu, nu! strigă Strange. Nu le muta! Sunt aranjate într-o anume ordine.

— Bine, dar unde vrei să stau? făcu Sir Walter, uşor perplex.

Strange scoase un mic icnet exasperat, de parcă i se cerea un lucru de-a dreptul absurd. Mută totuşi cărţile şi nu se lăsă distras decât o dată, începând să citească dintr-una. După ce parcurse de două ori pasajul respectiv şi notă ceva pe tapet, îşi reîntoarse atenţia către oaspeţi.

— Mă bucur că aţi venit, milord, îi spuse el lui Portishead. Tot întreb lumea ce face Norrell – tot aşa, îmi închipui, cum întreabă el de mine. Sper că aveţi multe să-mi spuneţi.

— Credeam că ţi-am spus eu totul deja, se tângui Sir Walter.

— Da, da. Mi-ai spus pe unde a fost Norrell şi cu cine a stat de vorbă şi ce părere au miniştrii despre el, dar acum vreau să-l întreb pe înălţimea Sa despre *magie,* iar cunoştinţele dumitale despre magie abia dacă ar ajunge…

— … Să acopere zece centimetri pătraţi de tapet? propuse Sir Walter.

— Întocmai. Haideţi, milord. Spuneţi-mi. Ce mai pune la cale Mr Norrell?

— Ei bine, spuse lordul Portishead, la cererea lordului Liverpool, lucrează la alcătuirea unei vrăji care să-l împiedice pe Napoleon Bonaparte să mai evadeze vreodată – şi studiază lucrarea *Discursuri asupra Regatului Luminii şi Regatului întunericului.* Crede că a făcut nişte descoperiri.

— Ce face? strigă Strange alarmat. A găsit ceva nou în *Discursuri*[133]

— A găsit ceva la pagina 72 din ediţia lui Cromford. O aplicaţie a vrăjii pentru invocarea morţii. N-am înţeles prea bine despre ce e vorba.[134] Mr Norrell pare să creadă că principiul de acolo poate fi adaptat şi folosit pentru vindecarea bolilor oamenilor şi animalelor – forţând boala să iasă din trup, ca şi cum ar fi un demon.

— A, *asta* era! exclamă Strange uşurat. Da, da! Acum ştiu la ce vă referiţi. Mi-am dat şi eu seama de asta anul trecut, în iunie. Aşa deci, de-abia acolo a ajuns Norrell? Excelent!

— Mulţi au fost surprinşi că nu şi-a luat un alt elev după dumneavoastră, urmă lordul Portishead, şi ştiu că a primit destul de multe cereri. Însă n-a acceptat pe nimeni. De fapt, cred că nici n-a stat de vorbă cu tinerii respectivi; nici măcar la scrisori nu cred că le-a răspuns. Standardele lui sunt atât de înalte, şi nimeni nu se ridică la nivelul dumneavoastră, domnule.

Strange zâmbi.

— Nici nu mă aşteptam la altceva. Abia dacă poate suporta gândul că mai există încă un magician în afară de el. Un al treilea probabil că l-ar da gata. În curând i-o voi lua înainte. În lupta pentru a hotărâ caracterul magiei englezeşti, taberele nu vor avea forţe egale. Va exista un singur magician norrellit şi zeci de magicieni strangiţi. Sau, cel puţin, cât de mulţi voi fi în stare să educ. Mă gândesc să fac din Jeremy Johns un fel de anti-Childermass. Ar putea să se plimbe prin ţară, căutându-i pe cei pe care Norrell şi Childermass i-au convins să abandoneze studiul magiei, şi să-i facă să se

apuce iarăşi. Am stat deja de vorbă cu câţiva tineri. Doi dintre ei sunt chiar foarte promiţători. Fiul mijlociu al lordului Chaldecott, Henry Purfois, a citit foarte multe cărţi de mâna a patra despre magie şi biografii de mâna a cincea ale unor magicieni cunoscuţi. E adevărat că asta face conversaţia cu el cam plictisitoare, dar nu e vina lui, bietul băiat. Mai e şi William Hadley-Bright, unul dintre aghiotanţii lui Wellington în bătălia de la Waterloo, precum şi un omuleţ ciudat pe nume Tom Levy, care lucrează în prezent ca profesor de dans în Norwich.

— Profesor de dans? se încruntă Sir Walter. Crezi că o asemenea persoană ar trebui încurajată să se apuce de magie? Credeam că profesia e rezervată exclusiv gentilomilor.

— Nu văd de ce. În plus, de Levy îmi place cel mai mult. Este primul om pe care l-am întâlnit în ultimii ani care priveşte magia ca pe o ocupaţie ce trebuie savurată – şi este singurul dintre cei trei care a reuşit să înveţe ceva magie practică. A făcut ca pervazului de colo să-i crească ramuri şi frunze. Probabil că vă întrebaţi de ce arată aşa ciudat.

— Ca să fiu sincer, zise Sir Walter, încăperea asta e atât de plină de ciudăţenii, încât nici măcar n-am observat.

— Fireşte, Levy nu avea de gând să-l lase aşa, zise Strange, dar, după ce a făcut vraja, n-a mai reuşit să-i anuleze efectul – şi nici eu n-am putut. Presupun că va trebui să-i spun lui Jeremy să găsească un tâmplar.

— Mă bucur mult că ai găsit atâţia tineri pe gustul dumitale, zise Sir Walter. Vin vremuri bune pentru magia englezească.

— Am primit multe cereri şi de la domnişoare, zise Strange.

— Domnişoare! exclamă lordul Portishead.

— Sigur că da! Nu există niciun motiv pentru care femeile să nu studieze magia. Aceasta e doar încă una dintre aberaţiile lui Norrell.

— Hmm. Văd că au început să curgă gârlă, făcu Sir Walter.

— Ce anume?

— Aberaţiile lui Norrell.

— Ce vrei să spui?

— Nimic! Nimic! Nu te supăra. Dar văd că n-ai spus că ai de gând să-ţi iei vreo elevă din rândul acestor domnişoare.

Strange oftă.

— E vorba de raţiuni practice, nimic mai mult. Un magician trebuie să petreacă foarte mult timp împreună cu elevii săi, citind şi discutând. Dacă n-ar fi murit Arabella, atunci poate că aş fi luat şi eleve. Însă aşa, ar trebui să recurg la însoţitoare şi la alte plictiseli pentru care n-am răbdare acum. Studiile mele sunt cele mai importante.

— Şi ce fapte noi de magie aveţi de gând să ne arătaţi, domnule Strange? întrebă lordul Portishead nerăbdător.

— Ah! Mă bucur că mă întrebaţi asta! M-am gândit foarte mult la acest lucru în ultima vreme. Dacă vrem ca renaşterea magiei englezeşti să continue – sau, mai bine zis, să nu rămână doar la mâna lui Gilbert Norrell – atunci trebuie să învăţ lucruri noi. Însă nu e deloc uşor să găseşti magie nouă. Aş putea să merg pe Drumurile Regelui şi să ajung în ţinuturile acelea unde magia e o stare firească şi nu o excepţie.

— Doamne sfinte! exclamă Sir Walter. Nu începe iar cu asta! Ţi-ai pierdut minţile? Credeam că suntem de acord că Drumurile Regelui sunt mult prea primejdioase ca să justifice…

— Da, da! Cunosc foarte bine părerile dumitale. Mi-ai ţinut destule predici pe marginea acestui subiect. Dar nu m-ai lăsat să termin! Vorbeam numai despre posibilităţile pe care le am. N-am să merg pe Drumurile Regelui. Mi-am dat cuvântul că nu o voi face soţiei… Arabellei.

O clipă nimeni nu mai spuse nimic.[135] Strange oftă, întunecându-se la chip. Era limpede că se gândeşte la altceva – sau altcineva.

Sir Walter spuse liniştit:

— Am preţuit întotdeauna nespus judecata doamnei Strange. Cel mai bun lucru e să-i urmezi sfatul. Strange, să ştii că te înţeleg – e firesc să-ţi doreşti să descoperi noi feluri de magie – orice învăţat şi-ar dori

asta – dar nu crezi că singurul mod neprimejdios de a învăţa magie este să o cauţi în cărţi?

— Dar nu am cărţi! exclamă Strange. Doamne sfinte! Promit să fiu cuminte şi să stau acasă ca o fată bătrână dacă guvernul dă o lege prin care să-l oblige pe Norrell să-mi pună la dispoziţie biblioteca lui! Însă, cum guvernul nu-mi va face această favoare, n-am de ales, trebuie să-mi sporesc cunoştinţele aşa cum pot.

— Ce veţi face, deci? întrebă lordul Portishead.

— Voi invoca un spiriduş, zise Strange simplu. Am făcut deja câteva încercări.

— Dar nu spune Norrell că invocarea spiriduşilor e un lucru teribil de primejdios? întrebă Sir Walter.

— Puţine sunt lucrurile pe care Mr Norrell nu le consideră teribil de primejdioase, zise Strange pe un ton iritat.

— E adevărat. Sir Walter era mulţumit. La urma urmei, invocarea spiriduşilor fusese folosită mult timp în magia englezească. Toţi *Aureaţii* făcuseră asta şi toţi *Argentinii îşi* doriseră să reuşească.

— Dar sunteţi sigur că se poate, domnule? întrebă lordul Portishead. Majoritatea autorităţilor spun că spiriduşii nu mai vizitează Anglia aproape deloc în zilele noastre.

— Într-adevăr, asta se crede în general, fu de acord Strange, dar sunt aproape sigur că am întâlnit un spiriduş în noiembrie 1814, cam cu o lună sau două înainte să plec de sub tutela lui Mr Norrell.

— Chiar aşa? exclamă lordul Portishead.

— Nu mi-ai povestit niciodată, zise Sir Walter.

— N-am putut să suflu o vorbă. Ca să-mi păstrez poziţia de elev al lui Norrell am fost nevoit să ţin sub tăcere toată întâmplarea. Norrell ar fi făcut o criză dacă i-aş fi sugerat măcar aşa ceva.

— Şi cum arăta, domnule Strange? întrebă lordul Portishead.

— Spiriduşul? Nu ştiu. Nu l-am văzut. L-am auzit doar cântând. Mai era cineva de faţă care cred că l-a văzut şi l-a auzit. Gândiţi-vă cât de mult aş avea de învăţat de la o asemenea persoană! Niciun magician, viu sau mort, nu mi-ar putea dezvălui atâtea. Spiriduşii reprezintă întruchiparea dorinţelor celor mai fierbinţi

ale magicienilor. Magia e starea lor naturală! Cât despre dezavantaje, ei bine, nu există decât unul singur – anume că habar n-am cum să procedez. Am făcut zeci de vrăji, am încercat toate lucrurile pe care le-am auzit sau le-am citit, şi degeaba. Zău dacă înţeleg de ce se străduieşte atât de mult Norrell să condamne un lucru pe care oricum nimeni nu-l poate realiza. Milord, presupun că nu cunoaşteţi vrăji pentru invocarea spiriduşilor?

— Ba cunosc o grămadă, zise lordul Portishead, dar sunt convins că le-aţi încercat deja pe toate, domnule Strange. Sperăm cu toţii că dumneavoastră veţi putea reconstrui ceea ce s-a pierdut.

— Ah! oftă Strange. Uneori mă gândesc că nu s-a pierdut nimic. Adevărul e că totul e ascuns în biblioteca de la Hurtfew.

— Ai spus că mai era cineva de faţă atunci, care l-a văzut şi l-a auzit pe spiriduş? întrebă Sir Walter.

— Da.

— Şi înţeleg că nu e vorba de Norrell?

— Nu.

— Prea bine. Ce-a spus această persoană?

— Era… confuză. Avea impresia că vede un înger, dar, din cauza stilului său de viaţă şi a felului în care îi lucra mintea, nu a considerat această întâmplare ceva foarte ieşit din comun. Vă cer iertare, dar discreţia mă împiedică să spun mai multe.

— Da, da! Sigur că da! Însă această persoană a văzut spiriduşul. De ce?

— A, ştiu de ce. Avea ceva special care îl făcea să poată vedea spiriduşii.

— Şi nu te poţi folosi cumva de acest ceva?

Strange cumpăni un timp.

— Nu văd cum aş putea să fac asta. E vorba de ceva absolut întâmplător, tot aşa cum unii oameni au ochi albaştri, iar alţii căprui. Se mai gândi o clipă, apoi urmă: Dar poate că nu. Poate că ai dreptate. Nu e o idee chiar atât de rea, dacă stau să mă gândesc. Să ne aducem aminte *de Aureaţi! Unul* dintre ei semănau mult cu spiriduşii, sălbatici şi nebuni cum erau! Să ne gândim la Ralph Stokesey şi la slujitorul lui spiriduş, Col Tom Blue! Pe vremea când Stokesey era tânăr, cei

doi erau la fel de smintiţi. Poate că sunt un magician prea cuminte, prea *domestic.* Dar *cum* să fac să devin puţin nebun? Văd în fiecare zi nebuni pe stradă, dar nu m-am întrebat niciodată cum au înnebunit. Poate că ar trebui să mă plimb prin mlaştini singuratice şi pe coaste pustii. Asta fac în general nebunii – cel puţin în romane şi piese de teatru. Poate că regiunile sălbatice ale Angliei mă vor face să înnebunesc.

Strange se ridică şi se duse la fereastra salonului, ca şi cum s-ar fi aşteptat să vadă afară una dintre regiunile sălbatice ale Angliei – dar nu văzu decât priveliştea obişnuită a Pieţei Soho muiate de ploaie.

— Cred că mi-ai dat o idee bună, Pole.

— Eu? strigă Sir Walter, oarecum speriat de întorsătura pe care o luase observaţia lui. Nici prin cap nu mi-a trecut să sugerez aşa ceva!

— Dar, domnule Strange, începu cu blândeţe lordul Portishead, nu puteţi să vă gândiţi cu adevărat la aşa ceva. Cum, un om atât de erudit ca dumneavoastră să devină un… un vagabond? Trebuie să vă spun, domnule, că e un gând cât se poate de şocant.

Strange îşi încrucişă braţele la piept, mai aruncă o privire pe fereastră şi spuse:

— Ei bine, n-am să plec astăzi. Apoi pe buze i se întipări surâsul lui autoironie; semăna acum destul de bine cu Strange cel de odinioară. Voi aştepta, spuse el, să se oprească ploaia.{136}

50

Istoria şi practica magiei englezeşti

Aprilie-sfârşitul lui septembrie 1816

Prietenii lui Strange aflară cu bucurie că acesta nu avea de gând să renunţe la confortul casei sale, la venitul lui substanţial şi la servitori ca să plece ca ţiganii prin vânt şi ploaie, însă foarte puţini dintre ei acceptau cu inima uşoară noile lui metode. Aveau motive întemeiate să creadă că pierduse orice simţ al măsurii şi că era gata să se afunde în magie de tot soiul. Promisiunea pe care i-o făcuse Arabellei îl ţinea departe, deocamdată, de Drumurile Regelui, însă, în ciuda avertismentelor lui Sir Walter, vorbea întruna despre John Uskglass şi supuşii lui spiriduşi.

Înainte de sfârşitul lunii aprilie, cei trei noi elevi ai lui Strange, onorabilul Henry Purfois, William Hadley-Bright şi Tom Levy, profesorul de dans, îşi găsiseră locuinţe în apropiere de Piaţa Soho. Se duceau în fiecare zi acasă la Strange ca să înveţe magie. Între două lecţii, Strange lucra la carte şi făcea vrăji pentru armată şi pentru compania East India. Primi de asemenea solicitări din partea Corporaţiei Liverpool şi a Societăţii Comercianţilor din Bristol.

Faptul că Strange primea în continuare solicitări din partea unor instituţii oficiale – şi, de fapt, din partea oricui – îl înfuria atât de rău pe Mr Norrell, încât se duse să i se plângă lordului Liverpool, prim-ministrul.

Lordul Liverpool, însă, nu se arătă înţelegător.

— Generalii sunt liberi să facă ce vor, Mr Norrell. Guvernul nu se amestecă în chestiuni militare, după cum ştiţi foarte bine.[{137}] Generalii se folosesc de ani de zile de serviciile lui Strange şi nu văd de ce ar trebui să renunţe la ele pur şi simplu pentru că dumneavoastră v-aţi certat cu el. Cât despre Compania East India, am înţeles că reprezentanţii ei au apelat întâi la dumneavoastră, dar aţi refuzat să-i ajutaţi.

Mr Norrell începu să clipească agitat.

— Munca pe care o depun pentru guvern – pe care o depun pentru dumneavoastră, milord – îmi ia atât de mult timp! Conştiinţa nu mă lasă să o neglijez de dragul unei companii private.

— Şi vă rog să mă credeţi, Mr Norrell, că vă suntem recunoscători. Şi totuşi, cred că nu e cazul să vă explic cât de important este succesul Companiei East India pentru prosperitatea întregii naţiuni, iar această companie are mare nevoie de un magician. Flote întregi cad pradă furtunilor; teritorii vaste trebuie administrate şi trupele de care dispune compania sunt hărţuite permanent de tot felul de prinţi şi bandiţi indieni. Domnul Strange se ocupă de controlarea vremii în jurul Capului Bunei Speranţe şi în Oceanul Indian şi le dă sfaturi despre folosirea eficientă a magiei în teritoriile ostile. Directorii Companiei East India cred că experienţa acumulată de domnul Strange în Peninsula Iberică se va dovedi nepreţuită. Şi astfel vedem încă o dată cât de mare e nevoia de magicieni în Marea Britanie. Mr Norrell, aşa sârguincios cum sunteţi, nu puteţi să fiţi pretutindeni şi să faceţi totul – şi nimeni nu aşteaptă asta de la dumneavoastră. Am auzit că domnul Strange şi-a luat nişte elevi. Mi-ar face nespus de multă plăcere să aflu că aveţi de gând să-i urmaţi exemplul.

În ciuda asentimentului lordului Liverpool, educarea celor trei noi magicieni, Henry Purfois, William Hadley-Bright şi Tom Levy, înainta la fel de greoi ca şi cea a lui Strange însuşi, realizată cu şase ani înainte. Singura diferenţă era că, dacă Strange avusese de luptat cu caracterul evaziv al lui Norrell, cei trei tineri sufereau în mod constant din pricina dispoziţiei proaste şi a agitaţiei lui Strange.

La începutul lunii iunie, primul volum din *Istoria şi practica magiei englezeşti* era gata. Strange îi dădu manuscrisul domnului Murray, iar a doua zi, fără să surprindă pe nimeni, le spuse lui Henry Purfois, William Hadley-Bright şi Tom Levy că trebuie să-şi amâne studiile pe termen nedefinit, întrucât el se hotărâse să plece în străinătate.

— Găsesc că e o idee excelentă! spuse Sir Walter când Strange îi spuse şi lui ce avea de gând. Peisaje

noi, lume nouă – cred că este exact ce-ţi trebuie. Du-te! Du-te!

— Nu crezi că e prea curând? întrebă Strange îngrijorat. Dacă plec, Londra va rămâne în mâinile lui Norrell, ca să zic aşa.

— Crezi că avem memoria atât de scurtă? Ei bine, vom încerca din răsputeri să nu te uităm în câteva luni. În plus, cartea ta va apărea în curând şi vom avea ceva care să ne amintească ce rău e fără dumneata.

— E adevărat. Mai e şi cartea. Lui Norrell îi vor trebui câteva luni ca să combată patruzeci şi şase de capitole, iar eu mă voi întoarce cu mult timp înainte să isprăvească.

— Unde vrei să te duci?

— În Italia, cred. Ţările din sudul Europei m-au atras dintotdeauna. Când eram în Spania, m-a impresionat adesea frumuseţea peisajelor – de fapt, cred că m-ar fi impresionat foarte mult dacă n-ar fi fost pline de soldaţi şi de fum de praf de puşcă.

— Sper că-mi vei scrie din când în când. Ca să-mi trimiţi impresiile dumitale.

— O! Nu te teme, n-am de gând să te cruţ. E dreptul oricărui călător să-şi verse frustrarea pentru orice mic neajuns în scrisori către prietenii lui. Fii sigur că-ţi voi povesti totul în amănunt.

Aşa cum se întâmpla adesea în ultima vreme, Strange se întunecă dintr-odată la faţă. Dispoziţia lui veselă şi ironică se risipi într-o clipă şi rămase privind încruntat găleata de cărbuni.

— Mă întrebam dacă ai putea… zise el în cele din urmă. Adică vreau să te rog… Oftă, exasperat de propria ezitare. Vrei să-i transmiţi un mesaj lui lady Pole din partea mea? Ţi-aş fi foarte recunoscător. Arabellei i-a fost tare dragă înălţimea Sa; ştiu că n-ar fi vrut să plec din Anglia fără să-i trimit măcar o vorbă lui lady Pole.

— Sigur că da. Ce să-i spun?

— Ah! Transmite-i doar urările mele sincere de însănătoşire grabnică. Sau ce crezi dumneata că e bine. Nu contează ce anume îi spui, dar să-i explici că mesajul vine din partea soţului Arabellei. Aş vrea ca înălţimea Sa să ştie că soţul prietenei sale n-a uitat-o.

— O voi face cu dragă inimă, zise Sir Walter. Îţi mulţumesc.

Strange se aşteptase întrucâtva ca Sir Walter să-l invite să stea el însuşi de vorbă cu lady Pole, dar nu se întâmplă aşa. De fapt, nu se ştia nici măcar dacă înălţimea Sa se mai afla în casa de pe strada Harley. Prin oraş circula zvonul că Sir Walter o trimisese la ţară.

Strange nu era singurul doritor de călătorii în străinătate. Ideea ajunsese foarte la modă în ultima vreme. Războiul cu Bonaparte îi ţinuse pe britanici prea mult timp ţintuiţi în insulă. Prea mult timp fuseseră nevoiţi să-şi satisfacă pofta de a vedea locuri şi personaje noi prin drumeţii în Munţii Scoţiei, la Lacuri sau la Derbyshire Peak. Acum, că se terminase războiul, puteau să plece pe continent, să vadă munţi şi plaje cu totul diferite. Puteau să vadă cu ochii lor faimoasele opere de artă pe care până atunci nu le admiraseră decât în albume. Unii plecau în străinătate cu speranţa de a descoperi că viaţa pe continent e mai ieftină decât acasă. Alţii fugeau de datorii sau scandaluri, iar alţii, printre care se număra şi Strange, plecau în căutarea unei linişti de care nu aveau parte în Anglia.

Jonathan Strange către John Segundus
Bruxelles

12 iunie 1816

Din câte îmi dau seama, sunt cam cu o lună în urma lordului Byron. [138] *În toate oraşele în care poposim descoperim hangii, curieri, funcţionari, cetăţeni, servitori şi doamne de toate soiurile şi din toate păturile sociale ce par să aibă minţile oarecum afectate de scurta întâlnire cu înălţimea Sa. Şi, cu toate că tovarăşii mei de drum se grăbesc să le spună tuturor că sunt o fiinţă îngrozitoare, un magician*

englez, e limpede că nici nu mă pot compara cu un poet englez; prin urmare, oriunde ajung mă bucur de reputaţia – cu totul nouă pentru mine – a unui englez liniştit şi de treabă, care nu face scandal şi nu provoacă neplăceri nimănui…

În anul acela a fost o vară stranie, sau, mai bine zis, n-a fost deloc vară. Iarna îşi prelungise stăpânirea chiar şi în luna august. Soarele aproape că nu ieşea deloc din norii cenuşii ce acopereau cerul; un vânt muşcător biciuia străzile oraşelor şi ofilea recoltele pe câmp; toată Europa era bătută de rafale de ploaie şi grindină, însufleţite ocazional de tunete şi fulgere. Din multe puncte de vedere era chiar mai rău decât iarna; zilele lungi le răpiseră oamenilor consolarea dată de întunericul ce ar fi ascuns vederii, pentru o vreme, mizeria de afară.

Londra era pe jumătate pustie. Parlamentul se dizolvase şi parlamentarii plecaseră cu toţii la ţară, ca să poată privi ploaia în linişte. Aflat la Londra, domnul John Murray, editorul, şedea acasă la el, pe strada Albermarle. De obicei, saloanele domnului Murray erau cele mai însufleţite din Londra – pline de poeţi, eseişti, critici şi alte personalităţi de seamă din lumea literară a regatului. Însă aceste personalităţi de seamă plecaseră la ţară. Ploaia bătea în fereastră şi vântul gemea pe coş. Domnul Murray mai puse nişte cărbuni pe foc, apoi se aşeză la birou să treacă în revistă corespondenţa zilei. Lua pe rând fiecare scrisoare şi o ducea în dreptul ochiului stâng (căci cu dreptul nu vedea absolut deloc).

Întâmplarea făcu să aibă în ziua aceea două scrisori de la Geneva, din Elveţia. Prima era de la lordul Byron, care se plângea de Jonathan Strange, iar a doua era de la Strange, care se plângea de Byron. Cei doi se întâlniseră de câteva ori acasă la domnul Murray, dar până acum nu ajunseseră niciodată să se cunoască mai bine. Strange îi făcuse o vizită lui Byron la Geneva cu

vreo două săptămâni în urmă, vizită deloc încununată de succes.

Strange (a cărui stare de spirit actuală îl făcea să preţuiască nespus instituţia căsătoriei şi tot ce pierduse odată cu Arabella) era tulburat din pricina vieţii casnice a lui Byron. „L-am găsit pe înălţimea Sa la frumoasa lui vilă aflată pe malul lacului. Nu era singur. Împreună cu el mai erau un poet pe nume Shelley, doamna Shelley şi o altă tânără – o fetişcană, de fapt – care îşi spunea doamna Clairmont şi a cărei relaţie cu cei doi bărbaţi n-am înţeles-o. Dacă ştiţi, vă rog să nu-mi spuneţi. Mai era acolo şi un tânăr ciudat care vorbea numai aiureli – un anume domn Polidori."

Lordul Byron, pe de altă parte, avea obiecţii legate de îmbrăcămintea lui Strange. „Poartă doliu. Soţia lui a murit de Crăciun, nu-i aşa? Dar poate crede că negrul îi dă un aer mai misterios şi vrăjitoresc."

După valul iniţial de antipatie reciprocă, cei doi ajunseseră pe nesimţite să se certe pe teme politice. Strange scria: „Nu ştiu prea bine cum s-a întâmplat, dar aproape imediat am început să discutăm despre bătălia de la Waterloo – o alegere foarte neinspirată, având în vedere că eu sunt magicianul ducelui de Wellington, iar ei îl urăsc cu toţii pe Wellington şi-l idolatrizează pe Bonaparte. Doamna Clairmont, cu toată impertinenţa celor optsprezece ani ai săi, m-a întrebat dacă nu mi-e ruşine că am contribuit la decăderea unei fiinţe atât de sublime. I-am spus că nu."

Byron scria: „E un partizan înflăcărat al ducelui de W. Spre binele tău, dragul meu Murray, sper că ce a scris e mai interesant decât el, ca persoană."

Strange încheia astfel: „Lumea are nişte idei atât de ciudate despre magicieni. Mi-au cerut să le povestesc despre *vampiri*."

Domnul Murray se întristă aflând că cei doi scriitori ai lui nu se simpatizau, dar se gândi că acest lucru era, probabil, inevitabil, dată fiind reputaţia de certăreţi a amândurora: Strange era faimos pentru conflictul cu Norrell, iar Byron era în conflict cu aproape toată lumea.[139]

După ce termină de citit scrisorile, domnul Murray se gândi să coboare puţin până la librărie. Tipărise un număr foarte mare de exemplare din cartea lui Jonathan Strange şi era nerăbdător să afle cum mergeau vânzările. Librăria era în grija unui om pe nume Shackleton, a cărui înfăţişare corespundea de minune meseriei pe care o practica. Era făcut să vândă cărţi – cu siguranţă n-ar fi fost potrivit ca negustor de mărunţişuri sau de pălării, căci aceştia trebuie să fie mai eleganţi decât clienţii lor – însă printre cărţi se potrivea perfect. Era un om fără vârstă, uscăţiv, prăfuit şi plin de mici pete de cerneală. Avea un aer de om învăţat şi uşor absent. Pe nas avea o pereche de ochelari, în spatele urechii un toc şi pe cap o perucă pe jumătate despletită.

— Shackleton, câte exemplare din cartea lui domnului Strange s-au vândut azi? întrebă domnul Murray.

— Vreo şaizeci sau şaptezeci, cred.

— Excelent! făcu domnul Murray.

Shackleton se încruntă şi îşi ridică puţin ochelarii.

— Da, aşa s-ar zice, nu?

— Ce vrei să spui?

Shackleton îşi luă tocul de după ureche.

— Foarte multă lume a venit de două ori, cumpărând de fiecare dată câte un exemplar.

— Şi mai bine! În ritmul acesta, vom depăşi în curând vânzările *Corsarului* lordului Byron! În ritmul acesta, va fi nevoie să scoatem o nouă ediţie la sfârşitul săptămânii viitoare! Apoi, observând că Shackleton era tot încruntat, domnul Murray adăugă: Şi ce-i rău în asta, mă rog? Probabil că vor să le dăruiască prietenilor.

Shackleton clătină din cap; şuviţele despletite din perucă se legănară.

— E ciudat. Nu s-a mai întâmplat niciodată aşa ceva.

În clipa aceea, uşa librăriei se deschise şi intră un tânăr. Era mic de statură şi pirpiriu. Avea trăsături regulate şi, la drept vorbind, ar fi fost destul de chipeş dacă soarta nu l-ar fi năpăstuit cu o fire atât de ciudată. Era unul dintre acei oameni ale căror idei sunt prea vii

pentru a sta închise în interiorul minţii lor, astfel că se revarsă în lume, spre consternarea celor din jur. Vorbea singur şi expresia feţei i se schimba neîncetat. Reuşea, într-o singură clipă, să pară şi surprins, şi insultat, şi hotărât, şi furios – emoţii ce erau, probabil, urmarea conversaţiilor pline de însufleţire pe care le purta cu persoanele imaginare din mintea lui.

În prăvălii, mai ales în cele londoneze, intră adesea tot felul de lunatici care fac scandal, aşa că domnul Murray şi Shackleton deveniră imediat atenţi la noul sosit. Iar temerile lor nu fură deloc potolite atunci când tânărul îl fixă pe Shackleton cu ochii lui strălucitor de albaştri şi urlă:

— Bine vă mai trataţi clienţii, n-am ce zice! Frumoasă purtare, zău aşa! Apoi se întoarse către domnul Murray şi-i spuse: Ascultaţi-mă pe mine, domnule! Nu cumva să cumpăraţi cărţi de aici. Sunt nişte mincinoşi şi nişte hoţi!

— Hoţi şi mincinoşi? zise domnul Murray. Vă înşelaţi, domnule. Sunt sigur că vă putem convinge de asta.

— Ha! făcu tânărul, apoi îi aruncă o privire şireată: înţelesese acum că domnul Murray nu era, aşa cum crezuse el, un alt client.

— Eu sunt proprietarul, îi explică domnul Murray grăbit. Aici nu furăm banii nimănui. Vă rog să-mi spuneţi ce s-a întâmplat şi vă voi ajuta cu plăcere. Sunt sigur că e vorba de o neînţelegere.

Însă vorbele politicoase ale domnului Murray nu avură câtuşi de puţin darul de a-l potoli pe tânăr. Strigă:

— Negaţi, domnule, că această editură lucrează cu un ticălos de magician de cea mai joasă speţă – un magician pe nume Strange?

Domnul Murray încercă să-i explice că Strange era, într-adevăr, unul dintre autorii pe care îi publica, însă tânărul nu-l lăsă să termine.

— Negaţi, domnule, că domnul Strange şi-a vrăjit cărţile, făcându-le să dispară, obligând lumea să cumpere încă un exemplar? Şi încă unul?! Apoi, gesticulând cu degetul în direcţia lui Shackleton şi cu o

privire vicleană: Parcă văd că ai să spui că nu mă mai ţii minte!

— Ba nu, domnule. Vă ţin minte foarte bine. Aţi fost printre primii care au cumpărat un exemplar din *Istoria şi practica magiei englezeşti,* apoi v-aţi întors să mai cumpăraţi unul după vreo săptămână.

Tânărul făcu ochii mari.

— Am fost nevoit să mai cumpăr unul! strigă el indignat. Cel dintâi a dispărut!

— A dispărut? întrebă domnul Murray, nedumerit. Dacă v-aţi pierdut cartea, domnule… Aăă, regret nespus că vi s-a întâmplat asta, dar nu înţeleg ce vină are librarul.

— Numele meu, domnule, este Green. Şi nu mi-am pierdut cartea. Cartea a dispărut. De două ori. Domnul Green oftă adânc, ca un om care descoperă că are de-a face cu nebuni sau debili mintal. Am dus prima carte acasă, începu el să explice, şi am pus-o pe masă, pe capacul unei cutii în care îmi ţin briciurile şi celelalte ustensile pentru ras. Aici domnul Green mimă gestul aşezării cărţii pe cutie. Am pus ziarul peste carte şi deasupra sfeşnicul meu de alamă şi un ou.

— Un ou? spuse domnul Murray.

— Un ou fiert tare! Dar, când m-am întors – la nici zece minute după aceea – ziarul se afla direct pe cutie, iar cartea dispăruse! Cu toate astea, oul şi sfeşnicul se aflau exact unde le lăsasem. Ei bine, peste o săptămână am venit şi am mai cumpărat un exemplar – aşa cum a spus şi vânzătorul. L-am dus acasă. L-am pus pe poliţa căminului, împreună cu *Dicţionarul Cooper de chirurgie practică* şi am aşezat deasupra ceainicul. Însă, când am făcut ceai, am mişcat din greşeală amândouă volumele, care au căzut în coşul cu rufe de spălat. Luni, Jack Boot – servitorul meu – a pus lenjeria murdară în coş. Marţi a venit spălătoreasă să ia rufele, dar, când a scos cearşafurile din coş, *Dicţionarul Cooper de chirurgie practică* era acolo, la fundul coşului, dar *Istoria şi practica magiei englezeşti* dispăruse!

Această relatare, ce sugera că în casa domnului Green lucrurile erau organizate într-un chip destul de excentric, părea să ofere şansa unei explicaţii.

— Oare nu cumva aţi pus cartea în altă parte? încercă domnul Shackleton.

— Poate că spălătoreasă a luat-o odată cu cearşafurile? sugeră domnul Murray.

— Nu, nu! exclamă domnul Green.

— Poate că a luat-o cineva cu împrumut? Sau a mutat-o din loc? sugeră Shackleton.

Domnul Green părea uimit.

— Cine să fi făcut asta? întrebă el.

— Nu… nu ştiu. Poate doamna Green? Sau servitorul?

— Nu există nici o doamnă Green! Locuiesc singur! Nu mai e decât Jack Boot, iar Jack Boot nu ştie să citească!

— Atunci un prieten?

Domnul Green părea pe cale să nege că avusese vreodată prieteni.

Domnul Murray oftă.

— Shackleton, dă-i domnului Green un alt exemplar şi banii pentru al doilea pe care l-a cumpărat. Apoi, către domnul Green: Mă bucur că v-a plăcut atât de mult cartea, încât vreţi să mai cumpăraţi un exemplar.

— Mi-a plăcut?! strigă domnul Green, mai uluit decât oricând. N-am nici cea mai vagă idee dacă mi-a plăcut sau nu! N-am apucat nici măcar să o deschid.

După ce plecă, domnul Murray mai rămase o vreme în librărie, făcând glume despre coşuri cu rufe murdare şi ouă fierte tari, însă domnul Shackleton (căruia, în general, îi plăceau glumele la fel de mult ca oricui) nu se amuza deloc. Părea îngrijorat şi repetă de mai multe ori că se petrecea ceva ciudat.

O jumătate de ceas mai târziu, domnul Murray se afla în camera lui de la etaj, privind lung cărţile din bibliotecă. Ridicând ochii, îl văzu pe Shackleton.

— S-a întors, zise Shackleton.

— Cum?

— Green. Iar şi-a pierdut cartea. O avea în buzunarul drept al hainei, dar până să ajungă pe strada Great Pulteney, cartea dispăruse. Fireşte, i-am spus că Londra e plină de hoţi de buzunare, dar trebuie să recunoaşteţi…

— Da, da! Lasă asta! îl întrerupse domnul Murray. A dispărut şi exemplarul meu! Uite! Îl pusesem aici, între *Flim-Flams* a lui d'Israeli şi *Emma* a domnişoarei Austen. Se vede locul liber. Ce se întâmplă, Shackleton?

— E magie, zise Shackleton ferm. Mă gândesc la asta de ceva vreme şi cred că Green are dreptate. S-a făcut o vrajă ce acţionează asupra cărţilor şi asupra noastră.

— O vrajă! zise domnul Murray cu ochii mari. Da, presupun că asta trebuie să fie. Nu mi s-a mai întâmplat niciodată să simt efectele magiei în mod direct şi nici nu-mi doresc să repet experienţa prea curând. E o senzaţie stranie şi foarte neplăcută. De unde să ştii ce să faci dacă nimic nu e cum ar trebui să fie?

— Ei bine, zise Shackleton, dacă aş fi în locul dumneavoastră aş începe prin a-i întreba pe ceilalţi librari dacă şi cărţile pe care le-au vândut ei dispar; astfel vom şti măcar dacă problema e una generală sau dacă ne afectează numai pe noi.

Sfatul părea bun. Prin urmare, lăsând librăria în grija ajutorului lor, domnul Murray şi Shackleton îşi puseră pălăriile şi ieşiră în vânt şi ploaie. Cea mai apropiată librărie era cea a lui Edwards şi Skittering, în Piccadilly. Ajunşi acolo, fură nevoiţi să se dea la o parte ca să-i facă loc unui lacheu în livrea albastră, care tocmai ieşea din prăvălie cu un teanc mare de cărţi.

Domnul Murray abia avu timp să-şi dea seama că atât lacheul, cât şi livreaua îi păreau cunoscute, când acesta dispăru, grăbit.

Înăuntru îl găsiră pe domnul Edwards adâncit în conversaţie cu John Childermass. Domnul Edwards se întoarse către Murray şi Shackleton cu o expresie vinovată pe chip, dar Childermass era la fel ca întotdeauna.

— O, domnule Murray! zise el. Mă bucur să vă văd, domnule. M-aţi scutit de un drum prin ploaie.

— Ce se petrece aici? întrebă domnul Murray. Ce faceţi?

— Ce facem? Mr Norrell cumpără nişte cărţi, atâta tot.

— Ha! Dacă stăpânul dumitale are de gând să desfiinţeze cartea domnului Strange cumpărând toate exemplarele, atunci va fi dezamăgit. Mr Norrell e un om bogat, dar chiar şi averea lui se va isprăvi până la urmă; iar eu pot tipări cărţi la fel de repede cum le poate el cumpăra.

— Nu, zise Childermass. Nu puteţi.

Domnul Murray se întoarse către domnul Edwards.

— Robert, Robert! De ce îi laşi să te tiranizeze în felul acesta?

Bietul domn Edwards părea tare nefericit.

— Îmi pare rău, domnule Murray, dar cărţile dispăreau cu toatele. Am fost nevoit să dau banii înapoi la cel puţin treizeci de persoane. Eram pe cale să pierd o sumă importantă. Însă acum, Mr Norrell s-a oferit să cumpere toate exemplarele din cartea lui Strange pe care le mai am, la un preţ convenabil, aşa că…

— Convenabil? strigă Shackleton, nemaiputând suporta. Convenabil? Aş vrea să ştiu şi eu ce e convenabil în toată afacerea asta! Cine credeţi că face cărţile să dispară?

— Chiar aşa! întări domnul Murray. Apoi, către Childermass: Sper că nu negaţi că toate astea sunt opera lui Norrell?

— Nu, nu. Dimpotrivă. Mr Norrell e nerăbdător să se declare răspunzător. Are o listă întreagă de motive pentru felul în care a procedat, motive pe care le va dezvălui cu plăcere oricui e dornic să-l asculte.

— Şi care ar fi aceste motive? întrebă domnul Murray cu răceală.

— Ah, cele obişnuite, presupun, zise Childermass, acum uşor evaziv. Veţi primi o scrisoare ce explică totul.

— Şi crezi că asta va fi destul? O scrisoare prin care să-mi ceară scuze?

— Scuze? Mă îndoiesc că ceea ce veţi primi vor fi scuze.

— Am de gând să vorbesc cu avocatul meu, zise domnul Murray, chiar astăzi.

— Fireşte. Nici nu ne aşteptam la altceva. Însă trebuie să ştiţi că Mr Norrell nu intenţionează câtuşi de puţin să vă provoace pierderi financiare. De îndată ce îmi veţi putea spune exact cât aţi cheltuit cu publicarea cărţii domnului Strange, am autorizaţia să vă ofer un cec care va acoperi întreaga sumă.

Lucrurile luaseră o întorsătură neaşteptată. Domnul Murray ezita între dorinţa de a-i da o replică usturătoare lui Childermass şi conştiinţa faptului că din cauza lui Norrell pierduse o mulţime de bani, pe care cinstit ar fi fost să-i primească înapoi.

Shackleton îl înghionti discret pe domnul Murray, îndemnându-l pe tăcute să nu se pripească.

— Şi profitul? întrebă domnul Murray, încercând să mai câştige puţin timp.

— Ah, vreţi aşadar să fie luat şi acesta în considerare? De fapt, aşa ar fi şi corect. Daţi-mi voie să vorbesc cu Mr Norrell, făcu Childermass şi, cu o plecăciune, ieşi din prăvălie.

Domnul Murray şi Shackleton nu aveau de ce să mai rămână acolo. De îndată ce ieşiră pe stradă, domnul Murray se întoarse către Shackleton şi-i spuse:

— Du-te pe strada Thames… (Acolo se afla depozitul de cărţi al domnului Murray.)… Şi vezi dacă a mai rămas ceva din stocul cărţilor domnului Strange. Nu-l lăsa pe Jackson să te ducă cu vorba. Spune-i să ţi le arate. Mai spune-i şi că vreau să le numere şi să-mi trimită rezultatul într-o oră.

Când domnul Murray ajunse înapoi pe strada Abelmarle, găsi în librărie trei tineri ce aşteptau. În clipa când îl văzură, cei trei îşi închiseră cărţile, îl înconjurară imediat şi prinseră să vorbească în acelaşi timp. Domnul Murray presupuse, în chip firesc, că veniseră din acelaşi motiv ca şi domnul Green. Cum doi dintre ei erau foarte înalţi şi toţi trei se manifestau într-un chip gălăgios şi indignat, îl apucă frica şi-i făcu semn băiatului de prăvălie să fugă după ajutor. Acesta însă rămase ţintuit locului, privind desfăşurarea evenimentelor cu viu interes.

Câteva exclamaţii mai violente ale tinerilor, ca: „Ticălos disperat!” sau „Secătură îngrozitoare!”, nu avură darul de a-l linişti pe domnul Murray, dar după

numai câteva clipe acesta începu să înţeleagă că ţinta atacurilor verbale nu era el, ci Norrell.

— Mă scuzaţi, domnilor, zise el, dar, dacă nu vă e cu supărare, aţi fi atât de buni să-mi spuneţi şi mie cine sunteţi?

Tinerii se opriră uimiţi. Crezuseră că sunt ceva mai faimoşi. Se prezentară pe rând. Erau cei trei elevi ai lui Strange, Henry Purfois, William Hadley-Bright şi Tom Levy.

William Hadley-Bright şi Henry Purfois erau înalţi şi chipeşi, iar Tom Levy era mărunţel şi pirpiriu, brunet cu ochii negri. După cum s-a spus deja, Hadley-Bright şi Purfois erau gentilomi englezi de familie bună, în timp ce Tom era un fost profesor de dans ai cărui strămoşi fuseseră cu toţii evrei. Din fericire, Hadley-Bright şi Purfois nu prea luau în seamă aceste diferenţe de rang şi familie. Cum Tom era cel mai talentat dintre ei, îi arătau respect ori de câte ori era vorba de probleme de teorie magică şi, în afară de faptul că i se adresau pe numele de botez (în vreme ce el li se adresa cu „domnule Purfois”, respectiv „domnule Hadley-Bright”) şi că se aşteptau să strângă el cărţile în urma lor, aveau tendinţa de a-l trata ca pe un egal.

— Nu putem sta cu mâinile în sân şi să privim cum secătura asta, cum monstrul ăsta distruge măreaţa operă a domnului Strange! exclamă Henry Purfois. Daţi-ne ceva de făcut, domnule Murray! Atât vă cerem!

— Şi, dacă ne cereţi să-l facem bucăţi pe Mr Norrell cu o sabie foarte ascuţită, cu atât mai bine, adăugă William Hadley-Bright.

— Ar putea unul dintre dumneavoastră să meargă şi să-l aducă înapoi pe Strange? întrebă domnul Murray.

— O, desigur! Hadley-Bright e omul potrivit pentru asta! făcu Henry Purfois. A fost unul dintre aghiotanţii ducelui la Waterloo, să ştiţi. Nimic nu-l încântă mai mult decât să gonească nebuneşte călare.

— Ştiţi unde se află domnul Strange? întrebă Tom Levy.

— Acum două săptămâni era la Geneva, zise domnul Murray. Azi-dimineaţă am primit o scrisoare

de la el. S-ar putea să fie tot acolo şi acum. Sau poate că a plecat în Italia.

Uşa se deschise şi intră Shackleton, cu peruca plină de picături de ploaie – părea că o împodobise cu nenumărate mărgele de sticlă.

— Totul e în regulă, îi spuse el pe nerăsuflate domnului Murray. Cărţile sunt încă în baloţi.

— Le-ai văzut cu ochii tăi?

— Chiar aşa. Aş zice că îţi trebuie ceva magie să faci să dispară zece mii de cărţi.

— Aş vrea să pot fi la fel de optimist, zise Tom Levy. Iertaţi-mă, domnule Murray, dar, din câte am auzit despre Mr Norrell, atunci când acesta îşi pune în minte ceva, nu are linişte până când nu îşi atinge scopul. Nu cred că avem timp să aşteptăm întoarcerea domnului Strange.

Shackleton părea surprins să audă pe cineva vorbind atât de încrezător despre probleme de magie.

Domnul Murray se grăbi să-i prezinte pe cei trei elevi ai lui Strange.

— Cât timp credeţi că avem la dispoziţie? îl întrebă el pe Tom.

— O zi? Poate două, cel mult? Cu siguranţă nu destul ca să-l găsim pe domnul Strange şi să-l aducem înapoi. Domnule Murray, cred că trebuie să lăsaţi această problemă în seama noastră; iar noi trebuie să încercăm să găsim o vrajă sau două care să contracareze magia lui Norrell.

— Şi există astfel de vrăji? întrebă domnul Murray, privindu-i neîncrezător pe cei trei ucenici magicieni.

— O, există cu sutele! spuse Henry Purfois.

— Şi cunoaşteţi vreuna? întrebă domnul Murray.

— Ştim că *exista*, spuse William Hadley-Bright. Probabil că am reuşi să compunem împreună una acceptabilă. Ce grozav ar fi dacă, la întoarcerea de pe continent, domnul Strange ar afla că i-am salvat cartea! Cred că asta i-ar deschide ochii!

— Ce spuneţi de chestiunea aia invizibilă şi cum-îi-zice a lui Pale? întrebă Henry Purfois.

— Ştiu la ce te referi, zise William Hadley-Bright.

— E vorba despre un procedeu remarcabil folosit de doctorul Pale, îi explică Henry Purfois domnului

Murray. Face vrăjile să se inverseze şi să acţioneze asupra autorului lor. Asta ar însemna ca toate volumele din biblioteca lui Mr Norrell să dispară sau să rămână cu paginile albe! Ceea ce şi merită, la urma urmei.

— Nu sunt foarte sigur că domnul Strange ar fi tocmai încântat dacă ar descoperi la întoarcere că am distrus cea mai de seamă bibliotecă magică din Anglia, zise Tom. În plus, ca să putem face reflexia şi protecţia invizibilă a lui Pale ar trebui să construim un quiliphon.

— Un ce? făcu domnul Murray.

— Un quiliphon, zise William Hadley-Bright. Lucrările doctorului Pale pomenesc o sumedenie de astfel de maşinării pentru înfăptuirea actelor de magie. E ceva între trompetă şi furculiţă cu coada lungă…

— Şi are patru globuri de metal în vârf care se învârtesc întruna, adăugă Henry Purfois.

— Înţeleg, făcu domnul Murray.

— Ne-ar lua prea mult să construim un quiliphon, zise Tom cu fermitate. Propun să ne întoarcem atenţia către vraja Prophylaxis a lui de Chepe[140]. Se realizează foarte repede şi, dacă o facem cum trebuie, ar trebui să întârzie efectele magiei lui Norrell o vreme – exact cât ar dura să primim un mesaj de la domnul Strange.

În clipa aceea, uşa se deschise şi intră un individ murdar, cu şorţ de piele. Uşor încurcat din cauză că ochii tuturor se aţintiseră asupra lui, făcu o plecăciune stângace, îi dădu o hârtie lui Shackleton şi se retrase imediat.

— Ce este, Shackleton? întrebă domnul Murray.

— Un mesaj de la depozit. Au deschis cărţile. Toate sunt goale – n-a mai rămas niciun cuvânt pe niciuna dintre pagini. Îmi pare rău, domnule Murray, dar *Istoria şi practica magiei englezeşti* a dispărut.

William Hadley-Bright îşi vârâ mâinile în buzunare şi scoase un fluierat discret.

Ceasurile treceau şi devenea din ce în ce mai limpede că nici măcar un exemplar din cartea lui Strange nu rămăsese neatins. William Hadley-Bright şi Henry Purfois erau hotărâţi să-l provoace pe Mr Norrell la duel, până când le explicară mai mulţi că Mr Norrell era un domn în vârstă, care făcea foarte puţină

mişcare şi care nu fusese văzut niciodată ţinând în mână o sabie sau un pistol. În aceste împrejurări, n-ar fi fost nici corect, nici onorabil ca doi bărbaţi în floarea tinereţii (din care unul era chiar soldat de profesie) să-l provoace la duel. Hadley-Bright şi Purfois acceptară cu demnitate acest sfat, însă Purfois se tot uita în jur, sperând să găsească pe cineva la fel de neputincios ca Mr Norrell. Gânditor, îl măsura pe Shackleton din priviri.

Sosiră şi alţi prieteni ai lui Strange să-şi exprime regretele faţă de domnul Murray şi să dea glas furiei pe care o simţeau la adresa lui Mr Norrell.

Lordul Portishead le povesti despre scrisoarea pe care i-o trimisese lui Mr Norrell, în care îi declara că prietenia lor s-a încheiat, precum şi despre cea către Lascelles, prin care demisiona din funcţia de redactor al revistei *Prietenii magiei englezeşti* şi renunţa la abonament.

— De acum înainte, domnilor, le spuse el elevilor lui Strange, mă consider exclusiv de partea dumneavoastră.

Elevii lui Strange îl asigurară pe înălţimea Sa că procedase bine şi că nu avea să regrete niciodată pasul făcut.

La ora şapte sosi Childermass. Intră în odaia plină de lume la fel de calm cum ar fi pătruns într-o biserică.

— Ei bine, cât anume aţi pierdut, domnule Murray? întrebă el. Îşi scoase apoi carneţelul, luă un toc de pe biroul domnului Murray şi îi înmuie capătul în cerneală.

— Pune-ţi la loc carneţelul, domnule Childermass, zise domnul Murray. Nu vreau niciun ban de la dumneata.

— Chiar aşa? Aveţi grijă, domnule, cât de mult vă lăsaţi influenţat de aceşti domni. Unii dintre ei sunt tineri şi nu au niciun fel de răspunderi… aici Childermass îi privi cu răceală pe cei trei elevi ai lui Strange şi pe cei câţiva ofiţeri în uniformă care se aflau în odaie. Iar alţii sunt atât de bogaţi, încât o sută de lire în plus sau în minus nu înseamnă nimic pentru ei, urmă Childermass, privindu-l de astă dată pe lordul Portishead. Însă dumneavoastră, domnule Murray,

sunteţi un om de afaceri şi la afaceri trebuie să vă gândiţi în primul rând.

— Ha! făcu domnul Murray, încrucişându-şi braţele la piept şi privindu-l triumfător pe Childermass cu ochiul lui sănătos. Crezi că am mare nevoie de aceşti bani – dar, vezi dumneata, nu e deloc aşa. Toată seara, prietenii domnului Strange s-au oferit să-mi dea bani cu împrumut. Cred că aş putea deschide o afacere nouă dacă aş pofti! Însă te-aş ruga să-i transmiţi un mesaj lui Mr Norrell. Spune-i aşa: va plăti în cele din urmă – dar o va face aşa cum spunem noi, nu cum vrea el. Avem de gând să-l obligăm să suporte cheltuielile de tipărire a unei noi ediţii. Va plăti publicitatea făcută cărţii propriului rival. Asta îl va roade mai mult decât orice altceva, aş zice.

— O, desigur! Dacă se va întâmpla, zise Childermass sec. Se îndreptă către uşă, apoi se opri şi, cu privirea aţintită pe covor, păru că se gândeşte intens la ceva.

— Vă spun doar atât, zise el în cele din urmă. Cartea nu e cu totul distrusă, în ciuda aparenţelor. Am întrebat cărţile dacă a mai rămas vreun exemplar. Se pare că mai sunt două. Unul e la Strange, iar celălalt la Norrell.

În decursul lunii următoare, în Londra aproape că nu s-a mai vorbit decât despre uimitoarea faptă a lui Mr Norrell; cât despre vina pentru ce se întâmplase, părerile erau împărţite: unii spuneau că lucrarea lui Strange era prea de tot, alţii că Mr Norrell mersese prea departe cu invidia. Cei care cumpăraseră cartea erau furioşi din pricină că o pierduseră, iar Mr Norrell nu contribui cu nimic la ameliorarea situaţiei când îşi trimise servitorii pe la casele păgubaşilor cu o guinee (costul cărţii) şi o scrisoare în care explica de ce anume făcuse cartea să dispară. Foarte mulţi s-au simţit grozav de insultaţi şi şi-au chemat pe dată avocaţii, hotărâţi să-l dea în judecată pe Mr Norrell.[141]

În septembrie, miniştrii s-au întors de la ţară şi la prima lor întrunire s-a discutat, fireşte, despre fapta cu totul neobişnuită a lui Mr Norrell.

— Când i-am cerut prima oară lui Mr Norrell să facă magie pentru noi, spuse unul dintre ei, nu ne-am

gândit câtuşi de puţin că va ajunge să bage vrăji cu forţa în casele oamenilor şi să-şi facă de lucru cu bunurile lor. Într-un fel îmi pare rău că nu am înfiinţat tribunalul acela magic despre care tot vorbea. Cum îi zice?

— Cinque Dragownes, zise Sir Walter Pole.

— Presupun că se face vinovat de ceva delicte magice, nu?

— O, sigur că da! Dar n-am nici cea mai vagă idee de ce anume. Probabil că John Childermass ştie, dar mă îndoiesc că ne va spune şi nouă.

— Nu contează. I s-au intentat deja mai multe procese la tribunalele civile – sub acuzaţia de furt.

— Furt! exclamă uimit un alt ministru. Găsesc că e de-a dreptul şocant ca un om care a adus asemenea servicii ţării sale să fie judecat pentru un delict atât de înjositor!

— De ce? spuse primul. Şi-a făcut-o cu mâna lui.

— Problema e, zise Sir Walter, că, atunci când i se va cere să se apere, va spune ceva despre natura magiei englezeşti. Şi nimeni nu are competenţa de a discuta acest subiect în afară de Strange. Cred că trebuie să avem răbdare şi să aşteptăm întoarcerea lui Strange.

— Şi astfel ajungem la o altă problemă, zise alt ministru. În Anglia nu sunt decât doi magicieni. Cum să alegem între ei? Cine poate spune care are dreptate şi care nu?

Miniştrii se priviră sideraţi.

Doar lordul Liverpool, prim-ministrul, se arăta netulburat.

— Îi vom judeca aşa cum îi judecăm pe toţi ceilalţi oameni, declară el, după roadele pe care le dau.[{142}]

În clipele de tăcere care urmară, miniştrii se gândiră cu toţii că roadele pe care le dădea acum Mr Norrell nu erau tocmai lăudabile: aroganţă, furt şi răutate.

Căzură cu toţii de acord ca ministrul de Interne să stea de vorbă cu domnul Lascelles în particular şi să-l roage să-i transmită lui Mr Norrell indignarea pe care o simţeau prim-ministrul şi toţi ceilalţi membri ai guvernului faţă de faptele lui recente.

Părea că nu mai rămăsese nimic de spus, însă miniştrii nu se îndurară să treacă la alt subiect înainte de a schimba şi câteva bârfe. Aflaseră cu toţii despre ruptura dintre lordul Portishead şi Mr Norrell. Însă Sir Walter mai ştia ceva: Childermass – care până atunci jucase rolul unei umbre fidele a stăpânului său – se îndepărtase şi el întrucâtva de interesele lui Mr Norrell şi le vorbise prietenilor lui Strange din punctul de vedere al unui om independent, asigurându-i că lucrarea nu fusese distrusă. Sir Walter oftă adânc.

— Nu pot să nu mă gândesc că acesta e un semn mai rău decât toate celelalte. Norrell nu s-a priceput niciodată prea bine să judece oamenii, iar acum toţi prietenii lui adevăraţi îl părăsesc – s-a dus Strange, apoi John Murray şi acum şi lordul Portishead. Dacă şi Childermass se ceartă cu Norrell, acesta va rămâne numai cu Henry Lascelles.

În seara aceea, toţi prietenii lui Strange îi trimiseră acestuia scrisori pline de indignare. Ele aveau să ajungă în Italia abia peste două săptămâni şi, cum Strange se plimba atât de mult dintr-un loc în altul, ar fi putut să mai treacă încă două până să le primească. La început, prietenii lui Strange erau convinşi că, în clipa când va citi scrisorile, acesta va pleca de îndată către Anglia, tunând şi fulgerând, gata să se războiască cu Norrell în tribunale şi în paginile ziarelor. Însă în septembrie primiră nişte veşti care îi făcură să creadă că mai aveau de aşteptat o vreme.

În timpul călătoriei spre Italia, Strange păruse destul de binedispus. Scrisorile lui fuseseră pline de aiureli amuzante. Însă dispoziţia i se schimbă substanţial de îndată ce ajunse acolo. Pentru prima oară după moartea Arabellei, nu avea nimic de lucru şi, deci, nimic care să-l smulgă din starea lui de văduv îndurerat. Nimic din ce vedea nu-i făcea plăcere şi, vreme de câteva săptămâni, se părea că nu-şi poate alina nefericirea decât plimbându-se neîncetat dintr-un loc în altul.[143] La începutul lunii septembrie ajunse la Genova. Oraşul acesta îi plăcu ceva mai mult decât celelalte aşezări din Italia pe care le văzuse, aşa că rămase acolo aproape o săptămână. În acest răstimp, la hotelul unde stătea sosi o familie de englezi. Cu toate

că Strange îi declarase lui Sir Walter că avea de gând să evite cu totul societatea englezilor în timpul petrecut în străinătate, făcu totuşi cunoştinţă cu această familie. La scurt timp după aceea, începu să trimită în Anglia scrisori pline de laude la adresa manierelor, spiritului viu şi bunătăţii celor din familia Greysteel. La sfârşitul săptămânii se duse la Bologna, însă, negăsind acolo nimic agreabil, se întoarse curând la Genova, cu intenţia de a-şi petrece timpul alături de familia Greysteel până la sfârşitul lunii, după care voiau să plece cu toţii la Veneţia.

Fireşte, prietenii lui Strange erau încântaţi că acesta îşi găsise nişte tovarăşi agreabili, dar ceea ce-i intriga cel mai mult erau anumite pasaje din scrisorile lui Strange care făceau referire la fiica din familie, care era tânără, nemăritată şi a cărei tovărăşie părea să-i facă o plăcere deosebită lui Strange.

O idee interesantă încolţi simultan în mintea mai multora dintre prietenii lui: cum ar fi fost să se însoare iarăşi? O soţie tânără şi drăguţă l-ar fi vindecat de tristeţe mai repede decât orice altceva; şi, lucrul cel mai important, o astfel de soţie i-ar fi distras atenţia de la magia aceea întunecată şi neliniştitoare la care se gândea mereu.

Strange nu era singurul ghimpe din coasta lui Mr Norrell. Un gentilom pe nume Knight înfiinţase o şcoală pentru magicieni pe strada Henrietta din Covent Garden. Domnul Knight nu era, şi nici nu pretindea să fie, un magician practician. În anunţul şcolii sale spunea că oferă tinerilor domni: „Instruire completă în domeniul Magiei Teoretice şi al Istoriei Magiei Englezeşti, bazată pe aceleaşi principii după care s-a ghidat Cel Mai de Seamă Magician al nostru, Mr Norrell, atunci când i-a predat lecţii de magie Ilustrului său Elev, Jonathan Strange". Domnul Lascelles îi trimisese domnului Knight o scrisoare plină de indignare, în care declara că şcoala domnului Knight nu putea cu niciun chip să se bazeze pe principiile pomenite, având în vedere că acestea nu erau cunoscute decât de Mr Norrell şi de domnul Strange. Scrisoarea se încheia cu ameninţarea că domnul

Knight va fi dat în vileag ca escroc dacă nu desfiinţa imediat şcoala.

Domnul Knight răspunsese cu o scrisoare politicoasă, în care exprima o părere diferită de a lui Lascelles. Dimpotrivă, spunea el, sistemul de educaţie al lui Mr Norrell era bine cunoscut tuturor. Îl îndruma apoi pe domnul Lascelles la pagina 47 din ediţia apărută în toamna anului 1810 a revistei *Prietenii magiei englezeşti,* în care lordul Portishead declarase că singurele principii aprobate de Mr Norrell pentru instruirea de noi magicieni erau cele concepute de Francis Sutton-Grove. Domnul Knight (care se declara un admirator sincer al lui Mr Norrell) cumpărase o copie a lucrării lui Sutton-Grove, *De generibus artium magicarum anglorum,* şi o studiase. Profita de această ocazie pentru a se întreba dacă Mr Norrell i-ar face onoarea de a deveni mentorul invitat al şcolii, susţinând prelegeri şi aşa mai departe. Avusese de gând să instruiască patru tineri, însă fusese copleşit de cereri de înscriere atât de numeroase, încât se văzuse nevoit să închirieze o altă casă pentru a-i primi pe elevi şi să angajeze mai mulţi profesori care să-i instruiască. Se gândea chiar să deschidă şi alte şcoli la Bath, Chester şi Newcastle.

O pacoste şi mai mare decât şcolile erau prăvăliile. Mai multe astfel de stabilimente din Londra începuseră să vândă filtre şi oglinzi magice, precum şi vase de argint care, pretindeau fabricanţii, erau special făcute pentru a vedea viziuni în ele. Mr Norrell se străduise din răsputeri să pună capăt acestui comerţ, publicând diatribe împotriva lui în *Prietenii magiei englezeşti.* Îi convinsese pe redactorii tuturor celorlalte publicaţii de magie asupra cărora avea vreo influenţă să publice articole în care se explica faptul că nu existaseră niciodată oglinzi magice şi că pentru magia înfăptuită de magicieni cu ajutorul oglinzilor (din care, oricum, nu existau decât puţine tipuri şi aproape nici unele aprobate de Mr Norrell) se foloseau oglinzi obişnuite. Cu toate astea, articolele magice continuau să se vândă ca pâinea caldă, iar unii negustori se gândeau chiar să renunţe la orice alt negoţ şi să-şi umple prăvăliile numai şi numai cu ustensile pentru magie.

51

O familie pe nume Greysteel

Octombrie-noiembrie 1816

Campo Santa Maria Zobenigo, Veneţia
16 octombrie 1816
Jonathan Strange către Sir Walter Pole

Am părăsit *terra firma* la Mestre. Aveam la dispoziţie două gondole. Domnişoara Greysteel şi mătuşa ei trebuiau să se urce într-una din ele, iar doctorul şi cu mine în cealaltă. Nu ştiu dacă italiana mea n-a fost destul de limpede atunci când am vorbit cu gondolierii sau dacă aşezarea cutiilor şi cuferelor domnişoarei Greysteel a necesitat un aranjament diferit, fapt e că lucrurile s-au petrecut altfel decât plănuisem. Prima gondolă s-a îndepărtat către ieşirea din lagună cu toţi cei trei Greysteel, în timp ce eu rămăsesem pe mal. Doctorul Greysteel a scos capul şi a urlat că-şi cere scuze, politicos ca de obicei, asta până când sora lui – care am impresia că se cam teme de apă – l-a tras înapoi. A fost un incident cu totul neînsemnat, dar m-a demoralizat într-un fel şi câteva momente după aceea am căzut pradă unor temeri şi închipuiri teribil de sumbre. Am privit gondola în care trebuia să mă urc. Ştiu că s-au spus multe

despre aspectul funebru al acestei invenţii – ceva între coşciug şi barcă. Însă în mintea mea s-a născut o idee cu totul diferită. M-am gândit ce mult seamănă gondola cu acele cutii de scamatorii din copilăria mea, vopsite în negru şi protejate cu paravane de aceeaşi culoare – cutiile în care şarlatanii ce se dădeau drept magicieni vârau batiste, monede şi medalioane ale ţăranilor care căscau gura pe margine. Uneori aceste obiecte nu mai puteau fi cu niciun chip recuperate – lucru pe care scamatorii îl regretau întotdeauna nespus – „dar să ştiţi, domnule, că spiriduşii sunt nişte fiinţe tare nechibzuite şi supărăcioase". Şi toate slujnicele pe care le-am cunoscut în copilărie aveau negreşit o mătuşă care ştia o femeie care avea o verişoară primară al cărei băiat fusese vârât într-o cutie taman ca asta, dispărând astfel pentru vecie de pe faţa pământului. Stând pe cheiul de la Mestre m-a încercat senzaţia înfiorătoare că, odată ajunşi la Veneţia, cei trei Greysteel aveau să se uite în gondola care ar fi trebuit să mă ducă şi pe mine acolo, numai ca să o găsească cu totul goală. Ideea aceasta mi-a înfierbântat într-atât închipuirea, încât preţ de câteva minute n-am putut să mă gândesc la nimic altceva şi ochii mi s-au umplut de lacrimi adevărate – ceea ce bănuiesc că arată cât de sensibil am devenit în ultima vreme. E de-a

dreptul ridicol să te temi că urmează să dispari. Era către seară şi cele două gondole erau negre ca noaptea şi la fel de melancolice. Cu toate astea, cerul era de un albastra atât de palid şi de rece cum greu îţi poţi închipui. Vântul nu bătea aproape deloc, iar marea oglindea cu fidelitate văzduhul. Sus şi jos, deopotrivă, vedeam întinderi neţărmurite de lumină rece, încremenită. Însă oraşul aflat în faţa noastră nu era luminat nici de cer, nici de apa lagunei, ci se înălţa ca o vastă colecţie de turnuri ascuţite, înveşmântate în umbră, străpunse de luminiţe şi aşezate pe suprafaţa sclipitoare a apei. Când am intrat în Veneţia, am început să văd plutind pe apă tot felul de resturi şi gunoaie – bucăţi de lemn, paie, coji de portocală şi cotoare de varză. Privind în jos, am văzut prin apă o mână fantomatică – viziunea n-a durat decât o clipă, dar am fost încredinţat că sub stratul de apă murdară se afla într-adevăr o femeie care încerca să ajungă înapoi la lumină. Nu era, desigur, decât o mănuşă albă, însă preţ de câteva clipe am fost cuprins de o spaimă grozavă. Dar să nu-ţi faci griji din pricina mea. Sunt ocupat cu al doilea volum din *Istorie şi practică,* iar când nu lucrez îmi petrec aproape tot timpul cu cei trei Greysteel, nişte oameni care sunt sigur că ţi-ar plăcea şi dumitale – veseli, independenţi şi bine informaţi. Îţi mărturisesc că sunt puţin îngrijorat fiindcă n-am aflat încă nimic

despre felul în care a fost primit primul volum. Sunt aproape sigur că va fi un triumf – *ştiu,* de pildă, că, atunci când l-a citit, N. S-a prăbuşit pe jos cu spume la gură, cuprins de o criză de invidie – dar nu pot să nu-mi doresc să primesc veşti de la cineva care să-mi confirme aşteptările.

Campo Santa Maria Zobenigo, Veneţia

27 octombrie 1816

Jonathan Strange către John Murray

[…] de la opt persoane diferite ce a făcut Norrell. O, aş p*utea să* mă înfurii. Aş p*utea să*-mi tocesc creionul şi să-mi consum nervii lansându-mă într-o lungă tiradă împotriva lui – dar la ce bun? Nu mai vrea*u să* mă las condus de acest omuleţ neruşinat. Mă voi întoarce la Londra la începutul primăverii, aşa cum mi-am planificat, şi vom scoate atunci o nouă ediţie. Vom angaja avocaţi. Am şi eu prietenii mei, tot aşa cum îi are şi el pe ai lui. N-are decât să explice în faţa judecătorului (dacă îndrăzneşte) de ce crede că englezii au dat în mintea copiilor şi nu au voie să cunoască nişte lucruri pe care strămoşii lor le ştiau. Iar dacă îndrăzneşte să mai folosească magia împotriva mea, atunci voi face şi eu nişte vrăji şi vom vedea în sfârşit care din noi e cel mai mare magician al vremurilor noastre. Domnule Murray, cred că ar fi bine să

tipăriţi mult mai multe exemplare decât înainte – aceasta a fost una dintre cele mai răsunătoare fapte de magie ale lui Norrell şi sunt convins că lumea va dori să vadă cartea ce l-a provocat să facă aşa ceva. De altfel, la ediţia următoare va trebui să facem nişte corecturi – am văzut nişte greşeli urâte de tot, mai ales în capitolele şase şi patruzeci şi doi…

Strada Harley, Londra
1 octombrie 1816

Sir Walter Pole către Jonathan Strange

[…] un librar din St Paul's Churchyard, Titus Watkins, a tipărit o carte plină de aiureli pe care o vinde spunând că e cartea pierdută a lui Strange, Isto*ria şi practica magiei englezeşti. Lor*dul Portishead spune că unele fragmente sunt copiate din Absalom[144] şi restul sunt aiureli. Portishead se întreabă care parte ţi se va părea mai jignitoare – cea copiată din Absalom sau aiurelile. Cu bunăvoinţa pe care i-o ştii, Portishead anunţă peste tot că e vorba de o şarlatanie, dar foarte mulţi au fost deja păcăliţi şi Watkins a făcut bani frumoşi. Mă bucur că o placi atât de mult pe domnişoara Greysteel…

Campo Santa Maria Zobenigo,
Veneţia
16 noiembrie 1816

Jonathan Strange către John Murray

Dragul meu domn Murray,

Vă veţi bucura, cred, să aflaţi că distrugerea *Istoriei şi practicii magiei englezeşti* a avut, în sfârşit, şi o urmare pozitivă – m-am împăcat cu lordul Byron. Înălţimea Sa nu ştie nimic despre controversele ce împart magia englezească în două tabere şi, de fapt, nici nu-i pasă. Însă pentru cărţi are un respect deosebit. Mi-a spus că e mereu atent ca nu cumva pana dumneavoastră prea zeloasă să-i modifice ceva din poeme şi să preschimbe unele dintre cuvintele mai *surprinzătoare* în variante ceva mai respectabile. Când a auzit că o carte întreagă a fost ştearsă de pe faţa pământului cu ajutorul magiei, l-a cuprins o indignare ce cu greu se poate descrie. Mi-a trimis o scrisoare lungă, în care îl face cu ou şi cu oţet pe Norrell. Dintre toate scrisorile pe care le-am primit cu această tristă ocazie, asta e favorita mea. Nu există englez în viaţă care să-l întreacă pe înălţimea Sa când vine vorba de insulte. El a sosit în Veneţia cam acum o săptămână şi ne-am întâlnit la Florian's[145]. Mărturisesc că mi-era cam teamă să nu cumva să o aducă pe tânără aceea insolentă, domnişoara Clairmont, dar din fericire pe ea n-am văzut-o. Se pare că a alungat-o de ceva vreme. Proaspăta noastră prietenie a fost întărită de descoperirea că ne place deopotrivă jocul de biliard; eu joc când mă gândesc la magie, iar el

când își compune în minte poemele…

Lumina soarelui era limpede şi rece, aidoma sunetului scos de lama unui cuţit ce loveşte un pahar din cristal fin. În lumina aceasta, pereţii Bisericii Santa Maria Formosa erau albi ca scoicile sau ca oasele – iar umbrele aruncate pe pavaj erau albastre ca marea.

Uşa bisericii se deschise şi un mic grup ieşi în piaţetă. Erau câţiva vizitatori ai Veneţiei care priviseră interiorul bisericii, altarele şi celelalte obiecte de interes de acolo; acum că ieşiseră, îi cuprinsese pofta de vorbă şi umpleau tăcerea cu clipocit de apă a locului cu conversaţii gălăgioase şi vesele. Le plăcea extrem de mult Campo Santa Maria Formosa. Găseau că faţadele caselor sunt magnifice – nu aveau cuvinte să le laude pe cât meritau. Însă trista decădere a clădirilor, a podurilor şi a bisericii li se părea şi mai fermecătoare. Erau englezi şi, pentru ei, declinul oricărei alte naţii era un lucru cât se poate de firesc. Aparţineau unei rase dăruite cu o conştiinţă atât de pronunţată a propriilor merite (şi cu o părere atât de proastă despre ale celorlalţi), încât nu s-ar fi mirat deloc să afle că veneţienii nu avuseseră habar de farmecul oraşului lor – până când nu veniseră englezii să le deschidă ochii în acest sens.

Una dintre doamne, după ce-şi exprimase pe îndelete încântarea, începu să-i vorbească celeilalte despre vreme.

— Ştii, s-a petrecut un lucru foarte ciudat, draga mea; când eram în biserică şi tu te uitai la tablouri împreună cu domnul Strange, am scos o clipă capul pe uşă şi mi s-a părut că plouă, aşa că m-a cuprins teama că o să te uzi.

— Nu, mătuşă. Vezi, pietrele sunt uscate. N-a căzut nici o picătură pe ele.

— Da, draga mea; sper totuşi că nu te supără vântul acesta. Îl simt cum vâjâie pe la urechi. Dacă te deranjează, putem să-i rugăm pe domnul Strange şi pe papa să meargă mai repede.

— Mulţumesc, mătuşă, dar mă simt foarte bine. Îmi place briza aceasta – îmi place mirosul mării – simt

cum îmi limpezeşte mintea şi simţurile – totul. Dar poate că *tu* nu te simţi bine, mătuşă.

— O, nu, draga mea. Pe mine nu mă deranjează niciodată lucrurile acestea. Mă gândesc numai la tine.

— Ştiu, mătuşă, zise tânăra.

Aceasta îşi dădea seama, poate, că lumina soarelui şi briza care făceau Veneţia atât de fermecătoare, zugrăvindu-i canalele într-un albastru intens şi marmura într-un alb de o strălucire mistică, o avantajau şi pe ea cel puţin la fel de mult. Nimic nu putea atrage mai bine atenţia asupra tenului diafan al domnişoarei Greysteel decât succesiunea rapidă de lumină şi umbră. Nimic n-ar fi pus în valoare mai bine rochia ei albă de muselină decât briza care o învolbura, jucăuşă.

— Ah, spuse mătuşa, papa îi arată ceva domnului Strange. Flora, draga mea, nu vrei să vezi şi tu despre ce e vorba?

— Am văzut destule. Du-te tu, mătuşă.

Mătuşa porni grăbită către celălalt capăt al piaţetei, iar domnişoara Greysteel îşi continuă plimbarea lentă către micul pod alb aflat chiar lângă biserică, lovind agitată cu vârful umbreluţei albe de soare pavajul alb şi murmurând pentru sine: „Am văzut destule. O, am văzut chiar *prea* destule!” Repetarea acestei misterioase exclamaţii nu păru să o înveselească prea mult – din contră, deveni şi mai melancolică şi începu să ofteze mai des.

— Sunteţi foarte tăcută azi, zise Strange fără veste.

Tânăra tresări. Nu-şi dăduse seama că el se afla atât de aproape.

— Într-adevăr? Nu mi-am dat seama.

Întoarse apoi privirea şi tăcu. Strange se sprijini de piciorul podului, îşi încrucişă braţele la piept şi o privi atent.

— Chiar aşa, repetă el, şi mi se pare că sunteţi şi puţin tristă. Prin urmare, trebuie să vă vorbesc.

Fata zâmbi fără să vrea auzind aceste vorbe.

— Trebuie? făcu ea.

Apoi însă păru că însuşi zâmbetul şi vorbele pe care i le adresase o îndurerau, aşa că oftă şi îşi feri din nou privirea.

— Da, trebuie. Şi asta pentru că ori de câte ori mă simt *eu* trist, dumneavoastră îmi vorbiţi de lucruri vesele şi mă vindecaţi de melancolie, aşa că trebuie să fac acelaşi lucru pentru dumneavoastră. Asta înseamnă prietenie.

— Francheţe şi onestitate, domnule Strange. Pe asta trebuie să se bazeze o prietenie, după părerea mea.

— Ah! Credeţi că vă ascund ceva – se vede pe chipul dumneavoastră. S-ar putea să aveţi dreptate, dar… adică… Da, de fapt cred că aveţi dreptate. Însă profesia mea, vedeţi dumneavoastră, nu încurajează…

Domnişoara Greysteel îl opri.

— Nu mă refeream la profesia dumneavoastră. Nu, câtuşi de puţin. Toate profesiile au dramul lor de discreţie. *Asta,* cred eu, se înţelege de la sine.

— Atunci nu vă înţeleg.

— Nu contează. Să mergem la mătuşa şi la papa.

— Nu, aşteptaţi, domnişoară Greysteel, nu se poate aşa. Cine mă va ajuta să mă îndrept dacă am greşit, dacă nu dumneavoastră? Spuneţi-mi – pe cine credeţi că înşel?

Domnişoara Greysteel tăcu o clipă, apoi spuse, cu oarecare reţinere:

— Poate pe prietena dumneavoastră de aseară?

— Prietena mea de aseară! Despre ce vorbiţi?

Domnişoara Greysteel părea cât se poate de nefericită.

— Tânăra din gondolă, atât de nerăbdătoare să vă vorbească şi atât de reticentă – preţ de o jumătate de ceas – să lase pe altcineva să se apropie de dumneavoastră.

— A! Strange zâmbi şi clătină din cap. Nu, v-aţi făcut o părere greşită. Nu e prietena mea. E prietena lordului Byron.

— Ah!… Domnişoara Greysteel roşi uşor.

Părea o tânără destul de agitată.

— Nu e tocmai mulţumită de purtarea lordului. Apoi, ridicând din umeri, Strange urmă: Dar pe cine mulţumeşte purtarea lui, la urma urmei? Voia să mă întrebe dacă aş putea să-l influenţez şi m-am chinuit destul de mult să o conving că nu există, şi nici nu cred

să fi existat vreodată, magie destul de puternică în Anglia pentru asta.

— V-am jignit.

— Câtuşi de puţin. Acum cred că suntem mai aproape decât oricând de acea bună înţelegere atât de necesară unei prietenii trainice. Vreţi să-mi daţi mâna?

— Cu dragă inimă, spuse ea.

— Flora? Domnule Strange? strigă doctorul Greysteel, înaintând grăbit către ei. Ce faceţi?

Domnişoara Greysteel era uşor încurcată. Ţinea mult ca mătuşa şi tatăl ei să aibă o părere bună despre domnul Strange. Nu voia ca ei să ştie că ea însăşi îl bănuise de ceva rău. Prefăcându-se că n-a auzit întrebarea tatălui ei, începu să vorbească înflăcărat despre nişte tablouri din şcoala lui Giorgio degli Schiavoni pe care dorea mult să le vadă.

— Nu e departe deloc. Am putea să mergem chiar acum. Sper că ne însoţiţi? îi spuse ea lui Strange.

Strange îi adresă un surâs trist.

— Am de lucru.

— La carte? întrebă doctorul Greysteel.

— Astăzi nu. Încerc să descopăr magia care îmi va aduce un spiriduş să mă ajute. Nici nu mai ştiu de câte ori am încercat – şi în câte feluri. Fireşte, fără să reuşesc vreodată ceva. Însă aşa le este dat să se chinuiască magicienilor moderni! Vrăji care odinioară se găseau pe toate drumurile şi puteau fi folosite de cei mai mărunţi vrăjitori sunt acum atât de evazive, încât ne temem că nu le vom mai descoperi în veci. Martin Pale avea douăzeci şi opt de slujitori din neamul spiriduşilor. Eu m-aş considera norocos şi cu unul singur.

— Spiriduşi! exclamă mătuşa Greysteel. Dar toată lumea spune că spiriduşii sunt nişte fiinţe puse numai pe rele! Sunteţi sigur, domnule Strange, că vreţi să vă împovăraţi cu o tovărăşie atât de îndoielnică?

— Mătuşă dragă! zise domnişoara Greysteel. Domnul Strange ştie ce face.

Însă mătuşa Greysteel era îngrijorată; pentru a fi mai convingătoare, începu să le povestească despre un râu care trecea printr-un sat din Derbyshire în care copilăriseră ea şi doctorul Greysteel. Acest râu fusese

vrăjit de spiriduşi cu mult timp în urmă şi de atunci se preschimbase dintr-un torent năvalnic într-un pârâiaş mărunt şi, cu toate că trecuseră de atunci sute şi sute de ani, localnicii îşi aminteau ce se petrecuse şi erau furioşi din cauza asta. Vorbeau şi acum despre atelierele pe care le-ar fi înfiinţat şi despre afacerile pe care le-ar fi pornit dacă râul ar fi fost destul de puternic.[146]

Strange ascultă politicos toată povestea, apoi spuse:

— O, desigur! Spiriduşii sunt prin natura lor nişte fiinţe rele şi foarte greu de controlat. Dacă aş reuşi în încercarea mea, ar trebui să am grijă cu cine s-ar întovărăşi spiriduşul – sau spiriduşii – găsiţi de mine. Apoi, privind-o pe domnişoara Greysteel: Cu toate astea, puterile şi cunoştinţele lor sunt de aşa natură, încât niciun magician nu se poate lipsi cu uşurinţă de ajutorul lor – cu excepţia lui Gilbert Norrell. Orice spiriduş are în minte, în mâini şi în inimă mai multă magie decât ar putea fi adunată în cea mai mare bibliotecă de cărţi de magie imaginabilă.[147]

— Chiar aşa? spuse mătuşa Greysteel. Ei, asta e într-adevăr remarcabil.

Doctorul Greysteel şi mătuşa Greysteel îi urară succes lui Strange, iar domnişoara Greysteel îi aminti că îi promisese să o însoţească în curând să vadă un pianoforte de închiriat, la un anticar care locuia pe lângă Campo San Angelo. Apoi cei trei Greysteel îşi continuară plimbarea, în căutare de noi frumuseţi de admirat, iar Strange se întoarse la locuinţa lui de lângă Santa Maria Zobenigo.

Majoritatea gentilomilor englezi care vin în Italia în zilele noastre scriu poezii sau impresii de călătorie sau desenează schiţe. Italienii care doresc să le închirieze apartamente acestor domni sunt inspiraţi dacă le pun la dispoziţie încăperi potrivite pentru aceste îndeletniciri. Proprietarul casei în care stătea Strange, de pildă, păstrase o cămăruţă întunecoasă de la ultimul etaj special pentru chiriaşul lui. Înăuntru se aflau o masă străveche, cu patru grifoni sculptaţi în chip de picioare, un scaun de căpitan de navă, un dulap de lemn pictat, asemănător celor din biserici, şi o figurină din lemn, înaltă de aproape un metru, aşezată pe un soclu.

Reprezenta un om zâmbitor care ţinea în mână un obiect rotund şi roşu, ce putea fi un măr, o rodie sau pur şi simplu o minge roşie. Era greu de spus care era originea acestei sculpturi: personajul era puţin prea vesel ca să fie un sfânt din vreo biserică, dar nu suficient de comic pentru o reclamă de cafenea.

Strange descoperise că dulapul era umed şi plin de mucegai, aşa că renunţase la el şi îşi îngrămădise toate cărţile şi hârtiile pe podea. Se împrietenise însă, oarecum, cu figurina din lemn şi, în timp ce lucra, i se adresa astfel: „Ce părere ai?“ sau „Doncaster sau Belasis? Ce zici?“[148], sau „Ei? Îl vezi? Eu nu“, sau, alteori, pe un ton de-a dreptul exasperat: „Ah! Taci, te rog!“

Scoase o hârtie pe care îşi notase o vrajă. Începu să mişte buzele, aşa cum fac magicienii când recită incantaţii magice. Sfârşind, aruncă o privire în jur de parcă se aştepta să mai fie cineva în odaie. Însă cel pe care spera să-l vadă, oricine ar fi fost, nu se afla acolo. Oftând, Strange mototoli hârtia şi o aruncă în mica statuetă de lemn.

Apoi luă o altă foaie de hârtie – notă ceva pe ea – căută ceva într-o carte – luă de pe jos hârtia mototolită – o netezi – o studie atent preţ de jumătate de oră, trăgându-se de păr în tot acest timp – şi în cele din urmă o mototoli iar şi o aruncă pe fereastră.

Undeva începuse să bată un clopot. Era un sunet trist, însingurat, ce te făcea să te gândeşti la locuri uitate de lume, nori plumburii acoperind cerul şi pustietăţi nesfârşite. Strange părea afectat şi el de astfel de închipuiri, căci se opri din lucru şi aruncă o privire pe fereastră, încercând parcă să se asigure că Veneţia nu se preschimbase într-o ruină părăsită şi cufundată în tăcere. Însă scena de afară era una obişnuită, plină de larmă şi însufleţire. Apa albastră sclipea în lumina soarelui. Piaţa era plină de lume: doamne veneţiene care veneau la Santa Maria Zobenigo, soldaţi austrieci plimbându-se braţ la braţ şi vârându-şi nasul peste tot, negustori care încercau să le vândă acestora din urmă tot soiul de nimicuri, derbedei care se băteau şi cerşeau, pisici văzându-şi de treburile lor misterioase.

Strange se întoarse la treabă. Îşi scoase haina şi îşi suflecă una din mânecile cămăşii. Ieşi din cameră o clipă, apoi se întoarse aducând un cuţit şi un mic vas alb. Îşi crestă braţul cu cuţitul până începu să curgă sânge, apoi puse vasul pe masă să vadă dacă se adunase destul; probabil însă că hemoragia îl afectase mai mult decât crezuse, căci într-un moment de ameţeală lovi masa şi vasul căzu pe podea. Trase o înjurătură în italiană (o limbă tare bună pentru înjurături) şi începu să caute ceva cu care să şteargă sângele.

Găsi pe masă o bucată de pânză albă. Era o cămaşă de noapte pe care o cususe Arabella în anii de început ai căsniciei lor. Fără să-şi dea seama ce e, Strange se întinse după ea. Aproape că o apucase, când Stephen Black ieşi din umbra odăii şi îi întinse o cârpă, însoţindu-şi gestul cu o plecăciune scurtă ce stă în firea oricărui servitor bine instruit. Strange luă cârpa şi şterse sângele (destul de neglijent), dar nu păru să observe apariţia lui Stephen în odaie. Stephen luă cămaşa de noapte, o scutură, o împături grijuliu şi o puse pe un taburet din colţ.

Strange se aruncă în fotoliu, dar se lovi cu partea rănită a braţului de muchia mesei, aşa că trase încă o înjurătură şi-şi îngropă faţa în mâini.

— Ce vrea să facă, pentru Dumnezeu? întrebă Stephen Black pe şoptite.

— O, încearcă să mă cheme! făcu pompos gentilomul cu părul ca puful. Vrea să-mi pună tot felul de întrebări despre magie! Dar nu e nevoie să vorbeşti în şoaptă, dragul meu Stephen. Nu poate nici să te vadă, nici să te audă. Cât de ridicoli sunt magicienii aceştia englezi! Fac totul într-un chip atât de ocolit. Zău aşa, Stephen, când îl văd pe individul acesta cum încearcă să facă magie, mă duce gândul la un om care ar încerca să ia cina cu haina îmbrăcată invers, legat la ochi şi cu o găleată în cap! M-ai văzut tu vreodată *pe mine* făcând astfel de trucuri fără sens? Să-mi crestez braţul ca să scriu vorbe pe hârtie cu sânge? De câte ori vreau să fac ceva, nu trebuie decât să vorbesc aerului – sau pietrelor – sau soarelui – sau mării – sau cui trebuie – şi să le rog frumos să mă ajute. Şi, cum

alianţele mele cu aceste spirite atotputernice datează de mii şi mii de ani, toate sunt bucuroase să-mi îndeplinească orice dorinţă.

— Înţeleg, spuse Stephen. Dar, cu toate că magicianul nu-şi dă seama de asta, încercarea lui a reuşit totuşi. La urma urmei, domnule, sunteţi aici, nu-i aşa?

— Da, aşa e, zise gentilomul iritat. Dar asta nu schimbă faptul că magia care m-a adus aici e stângace şi lipsită de eleganţă. Şi, la urma urmei, la ce i-a folosit? La nimic! Eu nu vreau să mă vadă, iar el nu cunoaşte nici o vrajă prin care să mă oblige. Stephen! Repede! Întoarce paginile cărţii de colo! În odaie nu se simte nici o adiere – o să fie nespus de nedumerit. Ha! Ia te uită la el ce ochi mari a făcut! Aproape că bănuieşte că suntem aici, dar nu poate să ne vadă. Ha, ha! Ce s-a mai înfuriat! Ciupeşte-l zdravăn de gât! O să creadă că-i un ţânţar!

52

Bătrâna doamnă din Cannaregio

Sfârşitul lui noiembrie 1816

Înainte să plece din Anglia, doctorul Greysteel primise o scrisoare de la un prieten din Scoţia care îl ruga ca, dacă ajunge cumva la Veneţia, să-i facă o vizită unei doamne de acolo. Avea să fie un gest caritabil, spunea prietenul acesta, căci bătrâna doamnă, odinioară înstărită, căzuse acum în mizerie. Doctorul Greysteel îşi amintea, parcă, o poveste auzită odată despre această doamnă – ceva despre originile ei ciudat amestecate poate că era pe jumătate scoţiancă şi pe jumătate spanioloaică, sau poate pe jumătate irlandeză şi pe jumătate evreică.

Doctorul Greysteel fusese hotărât încă de la plecare să o viziteze, dar, cu trecerea prin atâtea hanuri şi trăsuri, cu toate plecările bruşte şi schimbările de plan, descoperise, odată ajuns la Veneţia, că pierduse scrisoarea cu pricina şi nu mai ţinea minte datele trecute acolo. Nu-şi notase nicăieri cum se numea bătrâna doamnă – nu avea decât o bucăţică de hârtie cu adresa ei.

Mătuşa Greysteel spuse că, date fiind împrejurările neobişnuite, ar fi bine să-i trimită o scrisoare bătrânei, anunţându-i intenţia lor de a-i face o vizită. Cu toate astea, adăugă ea, era foarte neplăcut că nu-i ştiau numele – bătrâna doamnă va crede, fără îndoială, că are de-a face cu nişte persoane de o neglijenţă întristătoare. Doctorul Greysteel păru foarte atins de aceste vorbe; se frământă îndelung, pufnind întruna pe nas, dar nu-i veni în minte un plan mai bun; până la urmă compuseră împreună un bilet şi îl încredinţară gazdei lor, rugând-o să-l transmită fără întârziere bătrânei doamne.

Atunci se petrecu prima dintr-o serie întreagă de ciudăţenii – gazda citi adresa, se încruntă şi – din motive pe care doctorul Greysteel nu le înţelese pe

deplin – trimise scrisoarea cumnatului ei, pe insula Giudecca.

Peste câteva zile, sus-pomenitul cumnat – un avocat veneţian mărunţel şi elegant – se prezentă la doctorul Greysteel. Îi spuse acestuia că trimisese scrisoarea, conform instrucţiunilor, dar că era bine ca doctorul Greysteel să ştie că doamna cu pricina locuia într-o regiune a oraşului numită Cannaregio, în ghetou – zona evreiască. Scrisoarea îi fusese înmânată unui venerabil domn evreu. Nu se primise niciun răspuns. Cum dorea doctorul Greysteel să procedeze în continuare? Micul avocat veneţian îi stătea la dispoziţie.

Către seară, domnişoara Greysteel, mătuşa Greysteel, doctorul Greysteel şi avocatul (care se numea signor Tosetti) se aflau într-o gondolă, trecând prin acea parte a oraşului care se cheamă San Marco; văzură aici bărbaţi şi femei care se pregăteau pentru plăcerile nopţii –, trecură apoi de zona Santa Maria Zobenigo, unde domnişoara Greysteel se întoarse şi privi îndelung o mică fereastră luminată, poate chiar a lui Jonathan Strange –, trecură şi de Rialto, unde mătuşa Greysteel începu să ofteze, necăjită că vedea atâţia copii cu picioarele goale.

Coborâră din gondolă la Ghetto Nuovo. Toate casele din Veneţia sunt vechi şi ciudate, însă cele din ghetou le întreceau pe celelalte – de parcă vechimea şi bizareria ar fi fost două dintre mărfurile cu care făcea comerţ acest neam de negustori şi pe care le folosiseră şi la construcţia caselor. Toate străzile din Veneţia sunt melancolice, dar cele de aici aveau o melancolie diferită – de parcă tristeţea evreilor ar fi fost alcătuită după o cu totul altă reţetă decât cea a altor neamuri. Cu toate astea, casele erau foarte simple, iar uşa la care ciocăni signor Tosetti era neagră şi umilă, semănând ca două picături de apă cu cele de la casele de întruniri ale quakerilor din Anglia.

Uşa fu deschisă de un servitor care îi pofti înăuntru, conducându-i într-o odaie întunecoasă, cu pereţii acoperiţi cu lambriuri din lemn uscat şi vechi, având un iz puternic de mare.

Odaia avea o altă uşă, întredeschisă. De unde se afla, doctorul Greysteel vedea şiruri de cărţi foarte vechi, legate în coperte subţiri de piele, sfeşnice de argint cu braţe mai numeroase decât cele obişnuite din Anglia, cutii misterioase din lemn lăcuit – obiecte pe care doctorul Greysteel le asocie automat cu religia proprietarului casei. Pe perete atârna un fel de păpuşă, înaltă şi lată ca un bărbat, cu mâini şi picioare imense, dar îmbrăcată în veşminte femeieşti, având capul aplecat pe piept, astfel că nu i se vedea faţa.

Servitorul intră în camera alăturată să-i vorbească stăpânului. Doctorul Greysteel îi şopti surorii lui că servitorul avea o înfăţişare destul de decentă.

— Da, zise mătuşa Greysteel, atâta doar că nu poartă haină.

Mătuşa Greysteel mai spuse că observase adesea că servitorii aveau tendinţa de a apărea în cămaşă în faţa oaspeţilor, iar dacă se aflau în slujba unui gentilom burlac, atunci acest prost obicei nu mai putea fi cu niciun chip îndreptat. Mătuşa Greysteel nu ştia de ce se întâmpla aşa; presupuse doar că gentilomul evreu era văduv.

— Ah! făcu doctorul Greysteel, aruncând o privire prin uşa pe jumătate deschisă. L-am întrerupt de la masă.

Venerabilul domn evreu purta o haină lungă, neagră şi prăfuită, avea o barbă impresionantă, cenuşie şi cârlionţată, părul alb, iar pe cap purta o tichie neagră. Şedea la o masă lungă, aşternută cu o faţă de masă impecabilă; îşi agăţase de gât un colţ al feţei de masă, în chip de şervet.

Mătuşa Greysteel se arătă şocată văzând că doctorul Greysteel trage cu ochiul prin uşa întredeschisă şi încercă să-l oprească, împungându-l cu umbrela. Însă doctorul Greysteel venise în Italia hotărât să vadă cât mai multe, şi nu vedea niciun motiv să facă excepţie când venea vorba de locuinţa personală a unui gentilom evreu.

Acesta din urmă nu părea că are de gând să-şi întrerupă cina pentru vizita unei familii de englezi necunoscuţi; părea că-l instruieşte pe servitor ce să le spună.

Servitorul se întoarse şi vorbi ceva cu signor Tosetti. După ce sfârşi, acesta din urmă se înclină respectuos în faţa mătuşii Greysteel şi le spuse că doamna pe care o căutau se numea Delgado şi locuia la ultimul etaj. Signor Tosetti era uşor iritat că niciunul dintre servitori nu se arăta dispus să îi conducă şi să le anunţe sosirea; însă, cum spuse chiar el, erau cu toţii nişte aventurieri neînfricaţi, aşa că puteau să urce şi singuri scara în căutarea destinaţiei dorite.

Doctorul Greysteel şi signor Tosetti luară câte o lumânare. Scara urca în spirală către nişte regiuni cufundate în întuneric. Trecură pe lângă mai multe uşi care, deşi păreau destul de luxoase, aveau un aspect bizar, pipernicit – asta din cauză că, pentru a adăposti mulţimea impresionantă de evrei, casele din ghetou erau foarte înalte şi aveau multe etaje – cât de multe îndrăzniseră să construiască proprietarii – şi, în compensaţie, tavanele erau destul de joase, fără excepţie. Vizitatorii auziră voci din spatele acestor uşi, ba la un moment dat le ajunse la urechi o melodie într-o limbă necunoscută. Apoi ajunseră la alte uşi, larg deschise, dincolo de care era întuneric – un întuneric din care venea un curent de aer rece şi cu miros stătut. Ultima uşă, însă, era închisă. Ciocăniră, însă nu le răspunse nimeni. Atunci strigară că veniseră în vizită la doamna Delgado. Niciun răspuns. În cele din urmă, cum mătuşa Greysteel spuse că ar fi fost o prostie să se întoarcă după ce bătuseră atâta drum, împinseră uşa şi intrară.

Odaia – o simplă mansardă – era însăşi imaginea mizeriei date de bătrâneţe şi sărăcie. Toate obiectele dinăuntru erau fie rupte, fie stricate, fie zdrenţuite. Culorile erau şterse şi murdare, uniformizate într-un cenuşiu trist. Odaia avea o singură fereastră prin care intra aerul înserării şi se vedea luna – deşi părea de mirare că luna, cu chipul şi degetele ei curate, catadicsise să se arate în acea cămăruţă murdară.

Dar nu aceasta era pricina pentru care doctorul Greysteel se schimbă la faţă, îşi slăbi cravata, se înroşi, apoi păli şi trase aer adânc în piept. Un lucru nu suporta doctorul Greysteel: pisicile – iar odaia aceasta era plină de pisici.

În mijlocul pisicilor se afla o fiinţă extrem de slabă, aşezată pe un scaun prăfuit de lemn. Din fericire, cum spusese signor Tosetti, cei trei Greysteel erau nişte aventurieri neînfricaţi, căci înfăţişarea doamnei Delgado ar fi fost destul de şocantă pentru cineva mai slab de înger. Deşi şedea dreaptă pe scaun – într-o poziţie aproape maiestuoasă, de aşteptare, ai fi zis – era atât de desfigurată din cauza bătrâneţii înaintate, încât începuse să-şi piardă înfăţişarea omenească şi să semene cu alte creaturi. Braţele, pe care şi le ţinea în poală, erau atât de abundent pătate cu maroniu, încât păreau doi peşti. Avea tenul acela alb, aproape transparent, al oamenilor foarte în vârstă, fin şi ridat ca o pânză de păianjen, prin care se întrevedeau venele albăstrii şi întortocheate.

Nu se ridică la intrarea celor patru şi nici nu dădu semne că i-ar fi văzut. Dar poate că nu-i auzise. Căci, deşi în odaie era tăcere, tăcerea a cincizeci de pisici e un lucru straniu – ca şi cum cincizeci de tăceri separate ar fi îngrămădite laolaltă.

Cei trei Greysteel şi signor Tosetti, ca nişte oameni practici ce erau, se aşezară în odăiţa aceea îngrozitoare şi mătuşa Greysteel, cu zâmbetul ei amabil şi cu dispoziţia ei plină de solicitudine, dorind ca toţi să se simtă în largul lor, începu să-i vorbească bătrânei doamne.

— Sper, dragă doamnă Delgado, că ne veţi ierta pentru că am dat buzna peste domnia-voastră în felul acesta, însă nepoata mea şi cu mine doream nespus să vă vizităm. Mătuşa Greysteel se opri o clipă, aşteptând un eventual răspuns, însă bătrâna nu spuse nimic. Ce sus locuiţi, doamnă! O bună prietenă a mea – o anume doamnă Whilesmith – locuieşte într-o odăiţă aflată la mansarda unei case din Piaţa Queen din Bath – o cameră foarte asemănătoare cu a dumneavoastră, doamnă Delgado – şi spune că vara n-ar pleca de acolo pentru nimic în lume – zice că acolo, sus, bate o briză pe care cei de la etajele inferioare nu o simt, astfel că ea stă la răcoare în timp ce alţii se înăbuşă în apartamentele lor. În plus, are toate lucruşoarele bine aranjate şi foarte la îndemână. Singura ei nemulţumire e că fata de dedesubt are prostul obicei de a pune

ceainicul fierbinte pe scări – ceea ce e foarte neplăcut, doamnă Delgado, dacă se întâmplă să te loveşti de el cu piciorul. Pe dumneavoastră vă deranjează scara, doamnă?

Se lăsă tăcerea – sau, mai bine zis, trecură câteva clipe în care nu se auzi decât respiraţia celor cincizeci de pisici.

Doctorul Greysteel îşi tamponă cu batista fruntea năduşită, foindu-se.

— Am venit să vă vedem, doamnă, la cererea expresă a domnului John Mekean din Aberdeenshire. Acest domn ne-a rugat să vă aducem aminte de el; speră că sunteţi bine şi vă transmite cele mai calde urări de sănătate.

Doctorul Greysteel vorbise mai tare decât de obicei, căci bănuia acum că bătrâna era cam surdă. Nu reuşi însă decât să agite pisicile; multe dintre ele începură să

se plimbe prin cameră, frecându-se una de alta, astfel că atmosfera crepusculară se umplu de scântei. O pisică neagră ateriză de undeva pe spătarul scaunului pe care şedea doctorul Greysteel şi începu să se plimbe pe el, ca un acrobat la circ.

Doctorul Greysteel aşteptă o clipă ca să-şi revină din sperietură, apoi spuse:

— Vreţi să-i transmitem ceva despre starea dumneavoastră domnului Mekean, doamnă?

Bătrâna însă tăcea mai departe.

Domnişoara Greysteel îşi încercă şi ea norocul:

— Mă bucur, doamnă, că sunteţi înconjurată de atâtea prietene. Cu siguranţă că sunt o prezenţă mângâietoare pentru dumneavoastră. De pildă, pisicuţa aceea de culoarea mierii de la picioarele dumneavoastră – ce siluetă elegantă are! Şi cu câtă cochetărie îşi spală faţa! Cum o cheamă?

Bătrâna însă nu răspunse nici de această dată.

Atunci, încurajat de o privire a doctorului Greysteel, avocatul cel mărunţel reluă şi el ceea ce se spusese deja, însă de data asta în italiană. Singura diferenţă fu că acum bătrâna nici măcar nu se mai osteni să-i privească; se uita lung la o pisică cenuşie, care, la rându-i, se uita la o pisică albă, care, la rândul *ei,* se uita la lună.

— Spuneţi-i că i-am adus bani, îi spuse doctorul Greysteel avocatului. Spuneţi-i că e un dar din partea lui John Mekean. Spuneţi-i că nu are de ce să-mi mulţumească mie… aici, doctorul Greysteel flutură cu putere din mână, de parcă reputaţia de binefăcător generos era un ţânţar de care încerca să se apere în felul acesta.

— Domnule Tosetti, spuse mătuşa Greysteel, vă e rău. Sunteţi palid, domnule. Vreţi un pahar cu apă? Sunt sigură că doamna Delgado poate să vă ofere unul.

— Nu, madamina Greysteel, nu mi-e rău. Mi-e… Signor Tosetti privi în jur, căutând parcă un cuvânt… Teamă, şopti el.

— Teamă? şopti la rându-i doctorul Greysteel. Cum aşa? De ce?

— Vai, signor *dottore,* locul acesta e înfiorător! răspunse celălalt tot pe şoptite, privind întâi către una

dintre pisici care îşi lingea lăbuţa, pregătindu-se să-şi spele faţa, apoi către bătrâna doamnă, ca şi cum se aştepta s-o vadă şi pe ea făcând acelaşi lucru.

Domnişoara Greysteel şopti că, dornici cum erau să o vadă pe doamna Delgado, sosiseră prea mulţi şi prea pe neaşteptate în odaia ei. Era limpede că femeia nu mai primise musafiri de ani de zile. Era atunci de mirare că o găseau atât de tulburată? Vizita lor fusese o încercare prea grea pentru nervii ei osteniţi şi bătrâni!

— Vai, Flora, şopti mătuşa Greysteel. Gândeşte-te numai! Să stai ani de zile fără niciun fel de tovărăşie!

Felul în care şopteau cu toţii în odaia aceea atât de mică – la niciun metru de bătrâna doamnă – îi păru dintr-odată ridicol doctorului Greysteel care, neştiind cum să procedeze, deveni iritat, astfel încât sora şi fiica lui se gândiră că ar fi mai bine să plece.

Mătuşa Greysteel îşi luă pe îndelete la revedere de la bătrână, spunându-i că aveau să se întoarcă atunci când ea se va simţi mai bine – adică în curând, spera ea.

La ieşire, se întoarseră cu toţii s-o mai privească o dată. În clipa aceea apăru pe pervaz o altă pisică, ducând în gură ceva tare şi ţepos – ceva ce semăna foarte mult cu o pasăre moartă. Bătrâna doamnă scoase un sunet plin de voioşie şi sări de pe scaun cu o uimitoare agilitate. Fusese un sunet neînchipuit de straniu, un sunet ce nu semăna câtuşi de puţin cu vorbirea omenească. La auzul lui, signor Tosetti scoase şi el un strigăt înspăimântat şi închise uşa grăbit, ascunzând privirilor ceea ce avea să facă în continuare bătrâna.[149]

53

Un mic şoarece mort

Sfârşitul lui noiembrie 1816

În seara următoare, într-o încăpere în care se amestecau în chipul cel mai plăcut tristeţea şi splendoarea veneţiene, cei trei Greysteel şi Strange luau cina împreună. Podeaua era din marmură crăpată şi tocită, având toate culorile iernii veneţiene. Capul mătuşii Greysteel, acoperit cu o frumoasă bonetă albă, contrasta prin culoare cu uşa întunecată din fundal. Deasupra uşii se întrezăreau mai multe sculpturi, dându-i acesteia aspectul unui monument funerar încununat de umbre posomorâte. Pe pereţi se vedeau nălucile unor fresce pictate în culori fantomatice, slăvind cu toatele o străveche familie veneţiană al cărei ultim moştenitor se înecase demult. Proprietarii actuali erau săraci lipiţi pământului şi trecuseră mulţi ani de când făcuseră ultimele reparaţii la casă. Afară ploua şi, mai surprinzător, ploua şi înăuntru; de undeva din odaie se auzea sunetul neplăcut produs de cantităţi mari de apă ce curgeau din belşug pe mobilă şi podea. Însă astfel de fleacuri nu aveau darul de a-i tulbura pe membrii familiei Greysteel, hotărâţi să savureze pe deplin această cină minunată. Alungaseră umbrele funebre cu ajutorul unei risipe de lumânări şi acopereau sunetul apei ce picura cu râsete şi discuţii. Într-un cuvânt, umpleau acea parte a încăperii cu o voioşie tipic englezească.

— Dar nu înţeleg, zise Strange, cine are grijă de bătrână?

Doctorul Greysteel zise:

— Gentilomul evreu – care pare un bătrân foarte milostiv – i-a oferit această odaie în care să stea, iar servitorii lui îi lasă vase cu mâncare la piciorul scării.

— Dar nimeni nu ştie exact cum ajunge mâncarea la ea, exclamă domnişoara Greysteel. Signor Tosetti crede că i-o duc pisicile.

— Ce aiureală! făcu doctorul Greysteel. Cine a mai auzit de pisici care să facă ceva util!

— Doar că se uită critic la oameni, zise Strange. Asta are o anumită utilitate morală, aş zice, pentru că te fac să se simţi stânjenit şi te îndeamnă să reflectezi serios la propriile neajunsuri.

Ciudata aventură a celor trei Greysteel le oferise un subiect de conversaţie pe care îl discutau încă de când se aşezaseră la cină.

— Flora, draga mea, zise mătuşa Greysteel, domnul Strange va începe să creadă că numai despre asta ştim să vorbim.

— O! Nu vă faceţi griji din pricina mea, zise Strange. E o poveste curioasă şi, după cum ştiţi, noi, magicienii, suntem mari amatori de curiozităţi.

— Aţi putea să o vindecaţi cu ajutorul magiei, domnule Strange? întrebă domnişoara Greysteel.

— Să vindec nebunia? Nu. Asta nu înseamnă că nu am încercat. Odată mi s-a cerut să vizitez un bătrân domn nebun şi să încerc să-l ajut cumva; cred că niciodată nu am făcut vrăji mai puternice decât atunci, dar când l-am părăsit era la fel de nebun ca la început.

— Dar ar putea să existe reţete pentru vindecarea nebuniei, nu-i aşa? întrebă nerăbdătoare domnişoara Greysteel. Probabil că magicienii *Aureaţi* aveau aşa ceva. Domnişoara Greysteel căpătase în ultima vreme un puternic interes pentru istoria magiei şi pomenea adesea cuvinte *cu Aureaţi* sau *Argentini.*

— Poate că da, zise Strange, dar, chiar şi aşa, reţeta cu pricina s-a pierdut de sute de ani.

— O mie de ani să fie, tot nu cred că asta ar fi o piedică pentru *dumneavoastră.* Ne-aţi dat zeci de exemple de vrăji considerate pierdute, pe care însă dumneavoastră aţi reuşit să le recuperaţi.

— E adevărat, însă în toate aceste cazuri ştiam cel puţin de unde să încep. Însă n-am auzit nici măcar de un singur caz în care un magician *Aureat* să fi vindecat nebunia. Atitudinea lor faţă de nebunie pare să fi fost foarte diferită de a noastră. Îi considerau pe nebuni vizionari şi profeţi şi le ascultau aiurelile cu cea mai mare atenţie.

— Cât de ciudat! De ce?

— Mr Norrell crede că era vorba de simpatia pe care spiriduşii o arată nebunilor – şi de faptul că nebunii îi văd pe spiriduşi atunci când nimeni altcineva nu o face. Strange se opri o clipă, apoi urmă: Şi spuneţi că bătrâna asta e foarte nebună?

— O, da! Cred că da.

După cină, doctorul Greysteel adormi adânc în fotoliu. Mătuşa Greysteel moţăia şi ea, trezindu-se din când în când doar cât să-şi ceară scuze pentru cât îi era de somn şi adormind imediat la loc. Prin urmare, domnişoara Greysteel a avut parte de un foarte plăcut *tête-à-tête* cu Strange tot restul serii. Avea multe să-i spună. La recomandarea lui, începuse de curând să citească *Istoria Regelui Corb povestită copiilor* a lordului Portishead şi dorea să-l întrebe câte ceva despre această carte. El însă părea distrat şi de câteva ori fata avu impresia neplăcută că nici măcar nu o ascultă.

A doua zi, cei trei Greysteel vizitară Arsenalul şi admirară nespus atmosfera sumbră şi impunătoare de acolo, petrecură vreo două ceasuri în prăvălii de curiozităţi (în care negustorii păreau aproape la fel de bizari şi demodaţi ca şi obiectele pe care le vindeau) şi mâncară îngheţată la o cofetărie din apropierea Bisericii San Stefano. Strange fusese invitat să ia parte la toate distracţiile zilei, dar în cursul dimineţii mătuşa Greysteel primise un bileţel prin care acesta le transmitea complimente şi mulţumiri, spunând însă că dăduse din întâmplare peste un fir nou în cercetările lui şi nu îndrăznea să se întrerupă, […] „iar cercetătorii, după cum ştiţi chiar din exemplul fratelui dumneavoastră, sunt cele mai egoiste fiinţe de pe faţa pământului şi cred că devotamentul faţă de munca lor scuză orice”. Strange nu apăru nici în ziua următoare, când vizitară Scuola di Santa Maria della Carita, nici în următoarea, când luară o gondolă până la Torcello, o insulă singuratică, ascunsă într-un desiş de stuf înconjurat de ceţuri cenuşii, unde prima aşezare veneţiană fusese ridicată, ajunsese la măreţie, fusese părăsită şi se prăbuşise în ruine, toate astea cu multe veacuri în urmă.

Însă, deşi Strange era închis în camera lui din apropiere de Santa Maria Zobenigo cu vrăjile lui, doctorul Greysteel fu scutit de a-i duce dorul prea mult, căci numele lui era pomenit întruna. Dacă cei trei Greysteel se plimbau pe lângă Rialto – şi dacă, văzând acest pod, doctorul Greysteel amintea de Shylock, de Shakespeare şi de starea teatrului modern, auzea de îndată, negreşit, părerile domnului Strange despre toate aceste subiecte – căci domnişoara Greysteel le cunoştea pe toate şi putea să le susţină la fel de bine ca şi pe ale ei. Dacă, aflaţi într-o prăvălie de curiozităţi, cei trei Greysteel vedeau un tablou ciudat, înfăţişând un urs dansator, aceasta era o bună ocazie ca domnişoara Greysteel să-i povestească tatălui ei despre o cunoştinţă a domnului Strange care avea un urs brun împăiat într-o raclă de sticlă. Dacă cei trei Greysteel mâncau carne de oaie, domnişoara Greysteel îşi amintea negreşit cum Strange îi povestise odată că a mâncat şi el carne de oaie la Lyme Regis.

În seara celei de-a treia zile, doctorul Greysteel îi trimise lui Strange un mesaj prin care îi propunea să se vadă la o cafea şi un pahar de tărie. Cei doi se întâlniră la Florian's puţin după ora şase.

— Mă bucur să vă văd, zise doctorul Greysteel, dar sunteţi palid. Aveţi grijă, sper, să mâncaţi destul? Să dormiţi? Să faceţi mişcare?

— Cred că am mâncat ceva azi, făcu Strange, dar nu mai ţin minte ce.

Vorbiră o vreme despre nimicuri, dar Strange era distrat. De câteva ori îi răspunse aproape aiurea doctorului Greysteel. Apoi, luând ultima înghiţitură de *grappa* – rachiu - îşi scoase ceasul de buzunar şi spuse:

— Sper că mă veţi ierta că vă părăsesc atât de curând. Am o întâlnire. Vă spun deci noapte bună.

Uşor surprins, doctorul Greysteel nu putu să nu se întrebe ce fel de întâlnire era aceea. Bărbaţii pot avea un comportament reprobabil în orice colţ al lumii, dar se pare că doctorul Greysteel trăia cu impresia că în Veneţia toţi erau oarecum predispuşi la asta. Niciun alt oraş din lume nu oferea atâtea ocazii de a călca strâmb în diferite feluri, iar în acea perioadă doctorul

Greysteel ţinea morţiş ca Strange să aibă o conduită fără pată. Prin urmare, încercând să pară cât mai nepăsător, îl întrebă dacă se întâlnea cu lordul Byron.

— A, nu. Ca să vă spun drept, zise Strange pe un ton confidenţial, cu pupilele îngustate, cred că am găsit pe cineva care să mă ajute.

— Spiriduşul?

— Nu. O fiinţă umană. Îmi pun mari speranţe în această colaborare. Şi totuşi, nu ştiu cum va primi această persoană propunerile mele. Aşa că înţelegeţi, sper, de ce nu vreau să mai amân această întâlnire.

— Da, da, fireşte! Mergeţi atunci!

Strange se îndepărtă, amestecându-se în curând în masa de siluete întunecate din piaţă, toate cu chipurile negre şi lipsite de expresie, înaintând grăbite prin Veneţia scăldată în razele lunii. Luna însăşi era înconjurată de nori grandioşi, astfel că în cer părea să fi apărut un alt oraş luminat, de o măreţie ce rivaliza cu a Veneţiei şi ale cărui palate şi străzi impunătoare se prăbuşeau în ruine, de parcă vreun spirit răutăcios îl aşezase acolo numai şi numai spre a-şi râde de declinul treptat al oraşului pământean.

Între timp, mătuşa Greysteel şi domnişoara Greysteel profitaseră de absenţa doctorului pentru a se întoarce în odăiţa îngrozitoare de la mansarda casei din ghetou. Veniseră aici în taină, gândindu-se că doctorul Greysteel sau poate chiar Strange ar fi putut să încerce să le împiedice sau ar fi insistat să le însoţească – iar ele nu-şi doreau tovărăşia bărbaţilor de data asta.

— Vor dori să discute, zise mătuşa Greysteel, şi să încerce să înţeleagă cum a ajuns în această stare mizerabilă. Dar la ce bun? Cu ce ar ajuta-o asta?

Domnişoara Greysteel adusese nişte lumânări şi un sfeşnic. Aprinse lumânarea, apoi cele două scoaseră din coş o porţie de tocană de viţel ce umplu pe dată odaia neaerisită şi murdară cu o aromă minunată, nişte chifle albe şi proaspete, câteva mere şi un şal călduros. Mătuşa Greysteel puse farfuria cu mâncare în faţa doamnei Delgado, însă văzu că degetele şi unghiile acesteia erau ţepene şi încovoiate ca nişte gheare, astfel încât nu putea apuca furculiţa şi cuţitul.

— Ei, draga mea, zise mătuşa Greysteel în cele din urmă, pare că-i face poftă şi sunt sigură că are să-i facă bine. Dar cred că ar fi mai bine s-o lăsăm să mănânce aşa cum ştie ea.

Coborâră în stradă. De îndată ce ieşiră din clădire, mătuşa Greysteel exclamă:

— Vai, Flora! Ai văzut? Avea cina deja pregătită. Era acolo o farfurioară de porţelan – una chiar foarte drăguţă – semăna cu serviciul meu de ceai, cel cu boboci de trandafiri şi flori de nu-mă-uita – iar pe farfurie avea un şoarece – un mic şoarece mort!

Domnişoara Greysteel o privi gânditoare.

— Cred că un vârf de cicoare – fiert şi preparat cu sos, aşa cum se face aici – ar semăna puţin cu un şoarece.

— O, draga mea! zise mătuşa Greysteel. Ştii bine că nu era asta…

Înaintau prin Ghetto Vecchio către canalul Cannaregio; la un moment dat, domnişoara Greysteel se întoarse brusc şi dispăru în umbră.

— Flora! Ce s-a întâmplat? strigă mătuşa Greysteel. Ce-ai văzut? Întoarce-te, draga mea. E aşa de întuneric aici, între case. Flora, scumpa mea!

Domnişoara Greysteel apăru la loc la fel de repede cum dispăruse.

— Nu e nimic, mătuşă. Nu te speria. Mi s-a părut doar că mă strigă cineva şi m-am dus să văd. Mi s-a părut că era un cunoscut. Dar nu e nimeni acolo.

La *fondamenta,* gondola le aştepta. Gondolierul le ajută să se urce şi apoi începu a vâsli cu mişcări leneşe. Mătuşa Greysteel se aşeză comod sub prelata întinsă peste partea centrală a ambarcaţiunii. Picături de ploaie începură să lovească pânza.

— Poate că acasă îl vom găsi şi pe domnul Strange împreună cu papa, zise ea.

— Poate, zise domnişoara Greysteel.

— Sau poate că s-a dus iar să joace biliard cu lordul Byron, zise mătuşa Greysteel. E ciudat că cei doi s-au împrietenit. Par firi atât de diferite!

— O, da! Deşi domnul Strange mi-a spus că lordul Byron i s-a părut mult mai puţin agreabil atunci când l-a cunoscut în Elveţia. Înălţimea Sa era însoţit de alţi

poeţi care îi solicitau toată atenţia şi a căror companie o prefera mai presus de oricare alta. Domnul Strange mi-a spus că purtarea lui a fost atunci la limita politeţii.

— Asta e foarte rău. Dar nu mă miră deloc. Nu ţi-ar fi teamă să-l vezi, dragostea mea? Vorbesc despre lordul Byron. Mie cred că mi-ar fi – puţin.

— Nu, mie nu mi-ar fi teamă.

— Ei bine, draga mea, asta pentru că tu eşti mai lucidă şi mai calmă decât alţii. Chiar că nu ştiu ce te-ar face pe tine să te temi.

— O! Nu cred că e vorba de un curaj deosebit din partea mea. Cât despre o virtute ieşită din comun – nu ştiu ce să zic. Până acum n-am fost tentată să fac nimic cu adevărat rău. Atâta doar că lordul Byron nu ar putea avea niciodată vreo putere asupra mea, n-ar putea să-mi influenţeze în niciun fel gândurile sau acţiunile. Nu am a mă teme de nimic din partea lui. Dar asta nu înseamnă că nu există cineva pe lume – nu spun că l-am cunoscut deja – pe care nu mi-ar fi uneori puţin teamă să-l privesc – ca nu cumva să văd că e trist – sau pierdut – sau gânditor – sau, încă şi mai rău – cuprins de mânie sau durere, neştiind sau nepăsându-i că îl privesc.

În mica odaie de la mansarda casei din ghetou, lumânările aduse de domnişoara Greysteel pâlpâiră şi se stinseră. Luna lumina încăperea aceea de coşmar, iar bătrâna din Cannaregio începuse să devoreze tocana adusă de cele două doamne.

Tocmai se pregătea să înghită ultima îmbucătură, când se auzi dintr-odată un glas englezesc:

— Din păcate, prietenele mele nu au rămas aici ca să facă prezentările; e o situaţie stânjenitoare, nu-i aşa, doamnă, atunci când doi oameni străini rămân singuri şi sunt nevoiţi să se prezinte singuri? Eu mă numesc Strange. Iar dumneavoastră, doamnă, cu toate că nu o ştiţi, vă numiţi Delgado. Sunt încântat de cunoştinţă.

Strange se sprijinea de pervaz cu braţele încrucişate la piept, privind-o atent.

Ea însă nu-l luă în seamă câtuşi de puţin, tot aşa cum nu le luase în seamă pe mătuşa Greysteel, pe domnişoara Greysteel şi pe toţi vizitatorii din ultimele

zile. Era indiferentă ca o pisică faţă de cineva care nu o interesează.

— Mai întâi vreau să vă asigur, zise Strange, că nu sunt unul dintre acei musafiri obositori care vin în vizită fără niciun scop anume şi care nu au nimic de spus. Vreau să vă fac o propunere, doamnă Delgado. Am avut mare noroc, doamnă, să ne întâlnim acum, căci eu vă pot îndeplini cea mai arzătoare dorinţă, iar dumneavoastră mi-o puteţi îndeplini pe a mea.

Doamna Delgado nu dădu semne că ar fi auzit ceva din spusele lui. Devenise acum atentă la farfuria pe care se afla şoarecele, iar gura ei bătrână se deschise larg ca să-l înghită.

— Zău aşa, doamnă! strigă Strange. Insist să vă amânaţi cina o clipă şi să mă ascultaţi. Se aplecă şi îndepărtă farfuria. Pentru prima dată, doamna Delgado păru să-l observe. Scoase un mieunat slab, iritat, şi îl privi duşmănos.

— Vreau să mă învăţaţi să fiu nebun. Ideea e atât de simplă, încât e de mirare că nu mi-a venit mai devreme.

Doamna Delgado mârâi gutural.

— Ah! Credeţi că nu e înţelept să procedez aşa? Probabil că aveţi dreptate. Să-ţi doreşti să fii nebun e un gest extrem. Mentorul, soţia şi prietenii mei ar fi furioşi dacă ar şti ce încerc să fac. Se opri o clipă. Expresia sardonică i se şterse de pe chip şi tonul uşor cu care vorbea dispăru. Însă, vedeţi dumneavoastră, mi-am renegat mentorul, soţia mea a murit, iar de prietenii mei mă despart treizeci şi doi de kilometri de apă îngheţată şi o bună parte dintr-un continent. Pentru prima oară de când am îmbrăţişat această stranie profesie, nu sunt obligat să mă consult cu nimeni. Aşadar, de unde să începem? Trebuie să-mi daţi ceva – un obiect care să fie simbolul şi purtătorul nebuniei dumneavoastră. Apoi, după ce aruncase o privire în jur: Din păcate, se pare că nu aveţi nimic, cu excepţia rochiei… privi farfuria pe care o ţinea în mână… Şi a acestui şoarece. Cred că prefer şoarecele.

Strange începu să spună o vrajă. În odaie izbucniră raze argintii de lumină, ceva între flacără şi sclipirea orbitoare a artificiilor. Preţ de o clipă, mănunchiul de

raze rămase în aer, între doamna Delgado şi Strange. Apoi Strange făcu un gest, părând că vrea să îndrepte lumina către ea; razele zburară într-acolo şi, un singur moment, o strălucire argintie o înconjură. Dintr-odată, doamna Delgado dispăru; în locul ei apăru o fetiţă serioasă şi îmbufnată, îmbrăcată într-o rochie demodată. Apoi dispăru şi fetiţa, locul ei fiind luat de o femeie tânără şi frumoasă, cu o expresie plină de voinţă pe chip. Aceasta fu înlocuită rapid de o femeie mai în vârstă, cu statură maiestuoasă, dar cu o sclipire de nebunie în ochi. Toate femeile pe care le întrupase vreodată doamna Delgado trecură pe acolo într-o singură clipă. Apoi dispărură toate.

Pe scaun nu mai era decât o grămăjoară de mătase boţită. Din ea ieşi o mică pisică cenuşie. Pisica sări jos cu agilitate, făcu un salt până pe pervaz şi dispăru în întuneric.

— Bun, până aici a funcţionat, zise Strange.

Luă apoi de coadă şoarecele pe jumătate putrezit. Atrase pe dată atenţia mai multor pisici care începură să miaune, să toarcă şi să se frece de picioarele lui, încercând să-i capteze bunăvoinţa.

Strange se strâmbă. Şi oare John Uskglass ce-a trebuit să îndure, mă întreb, pentru a făuri magia englezească?

Se întreba dacă avea să simtă vreo diferenţă. Oare după ce va fi făcut vraja se va trezi că încearcă să ghicească dacă e nebun sau nu? Va încerca să se gândească la lucruri nebuneşti, căutând să vadă dacă vreunul i se pare firesc? Aruncă o ultimă privire lumii aşa cum o ştia, deschise gura şi coborî cu grijă şoarecele…

Parcă ar fi plonjat într-o cascadă sau i-ar fi sunat în urechi două mii de trompete. Tot ce gândise înainte, tot ce ştia, tot ce era se spulbera într-un şuvoi de emoţii şi senzaţii amestecate. Lumea se construia din nou, în culori înflăcărate, imposibil de suportat. Era săgetată de temeri,

dorinţe şi vrajbe noi. Era înconjurat de prezenţe impunătoare. Unele dintre acestea aveau guri rele, pline de dinţi şi ochi imenşi, arzători. În spatele lui apăruse ceva ca un păianjen groaznic de chircit, plin de răutate. Avea ceva în gură, ceva cu un gust cumplit. Fără să poată gândi, fără să ştie, găsi, Dumnezeu ştie de unde, prezenţa de spirit de a scuipa acel ceva. Se auzi un ţipăt…

Se trezi întins pe spate, având deasupra lui un amestec de întuneric, grinzi şi lumină selenară. Un chip umbrit apăru de undeva, privindu-l calm. Îi simţi respiraţia caldă, umedă şi urât mirositoare. Nu-şi amintea cum ajunsese acolo, dar nu-şi amintea nici multe alte lucruri. Se întrebă vag dacă se afla la Londra sau în Shropshire. Întregul trup îi era cuprins de o senzaţie extrem de stranie, ca şi cum mai multe pisici ar fi umblat pe el. După o clipă, ridică fruntea şi văzu că aşa şi era.

Se ridică în capul oaselor, iar pisicile fugiră. Luna plină strălucea prin geamul spart. Apoi, trecând de la o amintire la alta, reuşi să pună cap la cap tot ce se petrecuse în seara aceea. Îşi aminti vraja cu ajutorul căreia o transformase pe bătrână, planul lui de a-şi provoca nebunia pentru a-l putea vedea pe spiriduş. La început, toate acestea i se părură atât de îndepărtate, încât avu senzaţia că-şi aminteşte nişte întâmplări ce avuseseră loc cu cel puţin o lună înainte. Şi totuşi, se afla aici, în odaie, şi, consultându-şi ceasul de buzunar, descoperi că nu trecuse decât foarte puţin timp.

Reuşise să salveze şoarecele. Din fericire, căzuse cu mâna pe el, protejându-l astfel de pisici. Îl vârâ în buzunar şi ieşi grăbit din încăpere. Nu mai voia să rămână acolo nici o clipă; fusese un loc de coşmar încă de la început – iar acum i se părea că e plin de orori neînchipuite.

Se întâlni cu mai mulţi oameni pe scări, dar aceştia nu-l luară în seamă câtuşi de puţin. Făcuse el o vrajă înainte, astfel că toţi locuitorii casei respective erau convinşi că îl vedeau în fiecare zi, că frecventa aceste încăperi în mod regulat şi că nu era nimic mai firesc pe lume decât prezenţa lui acolo. Însă, dacă i-ar fi întrebat cineva cine era, niciunul n-ar fi ştiut ce să răspundă.

Se întoarse la locuinţa lui din Santa Maria Zobenigo. Încă nu părea să se fi lecuit pe deplin de nebunia bătrânei. Oamenii pe lângă care trecea pe stradă păreau altfel decât de obicei; pe chipurile lor vedea o ferocitate de neînţeles, până şi mersul lor i se părea greoi şi urât.

„Ei bine, un lucru e limpede, îşi spuse el, bătrâna era grozav de nebună. În niciun caz n-aş putea să chem spiriduşul în starea aceea.”

A doua zi, se trezi devreme şi imediat după micul dejun se apucă să transforme în pulbere carnea şi măruntaiele şoarecelui, folosindu-se de principii magice bine cunoscute. De oase nu se atinse. Apoi făcu din pulbere o tinctură. Acest lucru avea două avantaje. În primul rând (şi foarte important, de altfel), era mult mai puţin respingător să înghită câteva picături de tinctură decât să mănânce un şoarece mort. În al doilea rând, credea că astfel va putea să controleze gradul de nebunie pe care şi-l asuma.

La ora cinci terminase se preparat un lichid brun-închis, ce mirosea mai ales a coniac (căci asta folosise pentru a face tinctura). Îl decantă într-o sticlă, apoi numără cu grijă paisprezece picături, punându-le într-un pahar de coniac pe care îl bău.

După câteva minute, se uită pe fereastră în Piaţa Santa Maria Zobenigo. Locul era plin de lume. Toţi oamenii din piaţă aveau cefele scobite; feţele lor nu erau decât nişte măşti subţiri. În fiecare gol din capetele lor ardea câte o lumânare. Acest lucru îi apărea acum atât de limpede, încât nu-i venea să creadă că nu-l observase până atunci. Îşi închipui ce s-ar întâmplă dacă ar coborâ pe stradă şi ar începe să sufle în lumânări. Gândul acesta îl făcu să râdă.

Începu să hohotească atât de tare, încât nu mai putu sta în picioare. Râsul lui răsuna în toată casa. O umbră

de raţiune care îi stăruia încă în minte îl făcu să-şi dea seama că n-ar fi bine ca proprietarul şi familia lui să afle ce face el, aşa că se întinse pe pat şi îşi înăbuşi hohotele de râs în perne; din când în când dădea din picioare, amuzat peste poate de ideea ce-i venise.

A doua zi dimineaţă se trezi la el în pat, complet îmbrăcat şi cu ghetele în picioare. În afară de senzaţia de stătut cauzată în general de dormitul în haine de zi, nu descoperi nici o schimbare la el. Se spălă, se bărbieri şi-şi luă nişte haine curate. Apoi ieşi să ia micul dejun. La colţul dintre Caile de Cortesia şi Campo San Angelo se afla o cafenea care-i plăcea. Totul păru în regulă până când chelnerul veni la el la masă, aducând o cană de cafea. Strange ridică privirile şi văzu în ochii celuilalt o sclipire măruntă, ca flăcăruia unei lumânări. Îşi dădu seama atunci că nu-şi mai aminteşte dacă oamenii au lumânări în cap sau nu. Ştia că diferenţa dintre cele două idei era uriaşă: una era nebunească, cealaltă nu; dar nici în ruptul capului nu-şi putea aminti care era una şi care cealaltă.

Faptul acesta îl nelinişti întrucâtva.

„Singura problemă cu tinctura, îşi spuse el, e că e foarte greu de spus când îi dispare complet efectul. La asta nu m-am gândit. Presupun că ar trebui să mai aştept o zi-două înainte de a încerca iarăşi."

Însă la prânz nu mai reuşi să-şi stăpânească nerăbdarea. Se simţea deja mai bine. Înclina să creadă că oamenii *nu* au lumânări în cap. „Şi oricum, se gândi el, asta nici nu contează. Întrebarea nu are nici o relevanţă pentru ceea ce doresc eu să realizez acum." Cu asta, puse nouă picături din tinctură într-un pahar de vin Santo şi îl dădu pe gât.

Fu cuprins pe dată de convingerea că toate dulapurile din casă erau pline cu ananas. Era sigur că se găseau şi alţi ananaşi sub pat şi sub masă. Acest gând îl alarmă atât de mult, încât simţi cum îl trec valuri de căldură şi de frig şi fu nevoit să se aşeze pe podea. Toate casele *sipalazzi* din oraş erau pline de ananaşi, iar afară pe stradă oamenii duceau cu ei ananaşi, pe care îi ascundeau sub haine. Simţea de pretutindeni mirosul fructelor – un miros dulceag şi pătrunzător totodată.

Ceva mai târziu îi ciocăni cineva la uşă. Descoperi uimit că se făcuse seară şi odaia era cufundată în penumbră. Auzi iarăşi ciocănitul. Era proprietarul. Acesta începu să vorbească, dar Strange nu înţelegea ce-i spune, asta din cauză că omul avea un ananas în gură. Strange nu putea să-şi închipuie cum reuşise să-l îndese pe tot acolo. Frunze verzi şi ţepoase îi ieşeau încet din gură, trase iar înapoi atunci când vorbea. Strange se întrebă dacă n-ar fi bine să aducă un cuţit sau un cârlig cu care să încerce să scoată ananasul, temându-se că proprietarul se va îneca în cele din urmă. Pe de altă parte, nu-i păsa prea mult de toate astea.

„La urma urmei, îşi spuse el oarecum iritat, e vina lui. El şi l-a vârât acolo."

A doua zi, în cafeneaua din colţul străzii Caile de la Cortesia, unul dintre chelneri felia un ananas. Pe Strange, adus de spate deasupra ceştii lui de cafea, îl trecură fiorii la vederea scenei.

Descoperise că era uşor – mult mai uşor decât ţi-ai fi putut închipui – să devii nebun, dar, aşa cum se întâmpla întotdeauna cu procedeele magice, şi acesta era plin de obstacole şi greutăţi. Chiar dacă reuşea să cheme spiriduşul (ceea ce nu părea foarte probabil), n-ar fi reuşit să stea de vorbă cu el. În toate cărţile pe care le citise se spunea că magicianul trebuie să aibă mare grijă atunci când are de-a face cu spiriduşii. Exact atunci când va avea nevoie de luciditate mai mult decât oricând, luciditatea îl va părăsi aproape complet.

— Cum să-l impresionez cu talentul meu deosebit de magician dacă nu voi putea decât să bălmăjesc ceva despre ananaşi şi lumânări? cugetă el.

Îşi petrecu restul zilei măsurând camera în lung şi în lat, oprindu-se din când în când pentru a nota câte ceva pe bucăţele de hârtie. La sosirea serii, scrise o vrajă pentru invocarea spiriduşilor şi aşeză hârtia respectivă pe masă. Apoi turnă patru picături din tinctură într-un pahar cu apă şi îl bău.

De data asta, tinctura îl afectă într-un mod cu totul diferit. Nu mai fu cuprins de idei sau temeri ciudate. De fapt, din multe puncte de vedere, nu se mai simţise

atât de bine de multă vreme: era mai liniştit, mai calm, mai puţin frământat. Descoperi că nu prea îi mai păsa de magie. Cu ochii minţii vedea uşi care se trânteau, şi vizită încăperi şi holuri aflate în sufletul lui pe care nu le mai văzuse de ani de zile. Preţ de vreo zece minute, deveni cel care fusese la vârsta de douăzeci sau douăzeci şi doi de ani; după aceea se preschimbă într-o cu totul altă persoană – o persoană care sălăşluise mereu înlăuntrul său, dar căreia nu-i dăduse frâu liber niciodată.

După ce luă tinctura, prima lui dorinţă fu să se ducă la un *ridotto.* I se părea ridicol faptul că se afla în Veneţia de la începutul lui octombrie şi totuşi nu vizitase niciodată un astfel de loc. Uitându-se însă la ceas, descoperi că era de-abia ora opt.

— E mult prea devreme, spuse el fără adresă.

Avea chef de vorbă şi aruncă o privire în jur, căutând pe cineva căruia să i se destăinuiască. Negăsind pe nimeni mai bun, îşi concentră atenţia asupra micii statuete de lemn din colţ. „N-am să găsesc acolo pe nimeni interesant decât peste vreo trei sau patru ceasuri”, îi spuse el.

Ca să-şi umple timpul, îi veni ideea să-i facă o vizită domnişoarei Greysteel.

— Dar probabil că tatăl şi mătuşa ei sunt acolo. Scoase un mic icnet iritat. Plicticos! Plicticos! Plicticos! De ce trebuie întotdeauna ca femeile drăguţe să aibă după ele o hoardă întreagă de rude? Apoi, privindu-se în oglindă: Doamne sfinte! Cravata asta parcă ar fi fost legată de un plugar.

Îşi petrecu următoarea jumătate de oră legându-şi iar şi iar cravata, până când se declară mulţumit de rezultat. Apoi descoperi că avea unghiile prea lungi pentru gustul lui şi nu tocmai curate. Plecă în căutarea unei forfecuţe cu care să şi le taie.

Forfecuţa era pe masă. Iar lângă ea se mai afla ceva.

— Ce avem aici? făcu el. Hârtii! Hârtii cu vrăji! Descoperirea i se păru grozav de amuzantă. Ştii, e foarte ciudat, îi spuse el statuetei, dar îl cunosc pe individul care a scris asta! Îl cheamă Jonathan Strange – şi, dacă stau bine să mă gândesc, cred că şi cărţile astea sunt tot ale lui. Mai citi puţin, apoi urmă: Ha! N-

o să ghiceşti de ce tâmpenie s-a apucat acum! Face vrăji ca să cheme spiriduşi! Ha! Ha! Îşi spune că face asta pentru a găsi un servitor din neamul spiriduşilor care să-l ajute în lupta pentru cauza magiei englezeşti. Dar în realitate nu vrea decât să-l îngrozească pe Gilbert Norrell! A călătorit sute de kilometri, ajungând în cel mai luxos oraş din lume, dar nu se gândeşte decât la părerea unui bătrânei din Londra! Cât de ridicol!

Lăsă jos foaia de hârtie, dezgustat, şi luă forfecuţa. Întorcându-se, aproape că se lovi cu capul de ceva.

— Ce Dumnezeu…? începu el.

Din tavan atârna o panglică neagră, ce avea la capăt câteva mici oscioare, un flacon plin cu un lichid închis la culoare – poate sânge – şi o bucată de hârtie cu ceva scris pe ea, legate laolaltă. Panglica era atât de lungă, încât oricine s-ar fi plimbat prin cameră s-ar fi lovit negreşit, până la urmă, de obiectele legate de ea. Strange clătină din cap, nevenindu-i să creadă cât de proşti pot fi unii. Sprijinindu-se de masă, începu să-şi taie unghiile.

Trecură câteva minute.

— A avut o soţie, ştii, îi spuse el micii statuete de lemn. Apoi, apropiindu-şi mâna de flacăra lumânării pentru a-şi examina unghiile: Arabella Woodhope. O fată mai fermecătoare decât ea nici că s-a pomenit vreodată. Dar e moartă. Moartă, moartă, moartă. Luă de pe masă o pilă şi începu să-şi pilească unghiile. De fapt, dacă stau bine să mă gândesc, oare n-am fost şi eu îndrăgostit de ea? Cred că da. Avea un mod fermecător de a-mi spune numele, zâmbind în acelaşi timp, iar de câte ori făcea asta simţeam cum inima stă să-mi plesnească. Începu să râdă. Ştii, e de-a dreptul ridicol, dar nu mai ţin minte cum mă cheamă. Laurence? Arthur? Frank? Aş vrea să fie aici Arabella. Ea ar şti. Şi mi-ar spune pe dată! Nu e una dintre femeile acelea cărora le place să te necăjească şi care iau totul în râs, mult timp după ce a încetat să mai fie amuzant. Doamne, cât mi-aş dori să fie aici! Mă doare aici, zise el lovindu-se cu mâna în dreptul inimii, iar aici simt ceva fierbinte şi dur, continuă el, atingându-şi fruntea. Dar, dacă aş sta de vorbă cu Arabella jumătate

de ceas, m-aş simţi mult mai bine, sunt sigur. Poate că ar fi bine să chem spiriduşul individului ăstuia şi să-i cer să mi-o aducă. Spiriduşii pot să trezească oamenii din morţi, nu-i aşa? Luă de pe masă hârtia pe care era scrisă vraja şi o citi încă o dată. A, dar e floare la ureche. Nimic mai simplu.

Bălmăji grăbit vorbele vrăjii, apoi, fiindcă i se părea esenţial să facă asta, se întoarse la pilitul unghiilor.

În penumbra aruncată de dulapul pictat se afla o persoană îmbrăcată cu o haină verde ca iarba – o persoană cu părul de culoarea pufului de păpădie – o persoană care avea întipărit pe chip un zâmbet amuzat şi superior.

Strange era concentrat asupra unghiilor.

Gentilomul cu părul ca puful se duse grăbit către Strange şi întinse mâna ca să-l tragă de păr. Nu apucă însă să facă asta, căci Strange îl privi în ochi şi-i spuse:

— Presupun că nu se întâmplă să aveţi nişte tutun de prizat?

Gentilomul cu părul ca puful încremeni.

— Am căutat în toate buzunarele hainei ăsteia blestemate, urmă Strange, fără să-şi dea seama de uimirea gentilomului, dar nu găsesc nicăieri o cutie de tutun. Nu ştiu ce-a fost în mintea mea de nu mi-am luat una cu mine. În general folosesc Kendal Brown; aveţi cumva?

În timp ce vorbea, începu să se caute iar prin buzunare. Uitase însă de panglica atârnată din tavan şi, mişcându-se, se lovi cu capul de obiectele atârnate de ea. Legătura se balansă în spate, apoi reveni şi-l lovi drept în mijlocul frunţii.

54

O cutiuţă de culoarea melancoliei

şi 2 decembrie 1816

Se auzi un soi de trosnet, urmat imediat de o adiere uşoară şi de un val de prospeţime, ca şi cum un miros stătut fusese alungat brusc din odaie.

Strange clipi de două sau trei ori.

Primul gând care îi veni fu că planul lui atât de elaborat funcţionase; în faţa lui se afla cineva – un spiriduş, fără îndoială. Apoi se întrebă ce naiba făcuse până atunci. Îşi scoase ceasul şi se uită la el; trecuse aproape o oră de când înghiţise tinctura.

— Iertaţi-mă, zise el, ştiu că e o întrebare ciudată, dar v-am cerut ceva?

— Tutun, zise gentilomul cu părul ca puful.

— Tutun?

— Mi-aţi cerut puţin tutun de prizat.

— Când?

— Ce?

— Când v-am cerut tutun?

— Adineauri.

— Ah! Ah. Bine. Ei, nu e nevoie să vă mai deranjaţi. Acum nu-mi mai trebuie.

Gentilomul cu părul ca puful făcu o plecăciune.

Strange îşi dădea seama că se vede cât e de nedumerit. Îşi aminti de toate avertismentele serioase pe care le citise, ca nu cumva să-i laşi pe membrii acestei rase viclene să-şi închipuie că ştiu mai multe decât tine. Aşa că îşi ascunse uimirea în spatele unei expresii sarcastice. Apoi, amintindu-şi că este considerat şi mai periculos să-ţi iei un aer de superioritate, înfuriind astfel spiriduşii, renunţă la sarcasm şi arboră un zâmbet. În cele din urmă reveni la expresia nedumerită.

Nu observă însă că gentilomul era cel puţin la fel de stânjenit ca şi el.

— V-am chemat aici, spuse el, pentru că îmi doresc de mult ca unul din rasa dumneavoastră să mă ajute şi

să mă instruiască în ceea ce priveşte magia. Exersase de câteva ori această frază şi îşi dădu seama cu bucurie că vorbele lui fuseseră pline de încredere şi demnitate. Din păcate, efectul obţinut fu anulat imediat după aceea, când adăugă speriat: V-am spus asta deja?

Gentilomul nu spuse nimic.

— Mă numesc Jonathan Strange. Poate aţi auzit de mine? Mă aflu într-un stadiu foarte interesant al carierei mele. Cred că nu exagerez dacă spun că întreg viitorul magiei englezeşti atârnă de acţiunile mele din lunile ce urmează. Dacă acceptaţi să mă ajutaţi, veţi deveni la fel de faimos ca şi Col Tom Blue şi maestrul Witcherley![150]

— Ţţ! făcu gentilomul, dezgustat. Nişte ordinari!

— Într-adevăr? făcu Strange. Nu ştiam. Dar nu se dădu bătut. Ceea ce m-a făcut să vă remarc pentru prima dată a fost *atenţia delicată* pe care i-aţi arătat-o regelui Angliei. Câtă putere! Câtă inventivitate! Magiei englezeşti îi lipseşte spiritul! Îi lipsesc înflăcărarea şi energia! Nici nu vă pot spune cât m-am plictisit de aceleaşi vrăji monotone folosite iar şi iar pentru a rezolva aceleaşi probleme neinteresante. Puţinul pe care l-am văzut din magia dumneavoastră mi-a dovedit că e cu totul diferită. Aţi putea să mă surprindeţi. Iar eu îmi doresc nespus să fiu surprins!

Gentilomul ridică sprinceana lui perfectă de spiriduş, vrând parcă să spună că nu i-ar displăcea câtuşi de puţin să-l surprindă pe Jonathan Strange.

Strange îşi continuă aprins discursul:

— O! Şi ar fi bine să vă spun chiar acum că în Londra se află un bătrân pe nume Norrell – un fel de magician – care va face o criză de nervi când va auzi că v-aţi aliat cu mine. Va face tot ce-i stă în puteri ca să ne pună piedici în cale, dar cred că împreună îl putem dovedi cu vârf şi îndesat.

Gentilomul părea că nu mai ascultă. Privirile îi rătăceau prin cameră, oprindu-se din când în când asupra unui obiect sau altul.

— Vă deranjează ceva de aici, din odaie? întrebă Strange. Vă rog să-mi spuneţi dacă aşa este. Sunt sigur că sensibilitatea dumneavoastră magică e mult mai fină decât a mea. Dar chiar şi în cazul meu există

anumite obiecte ce pot să-mi tulbure capacitatea de a face vrăji – cred că la fel de întâmplă cu toţi magicienii. O solniţă, un scoruş, o bucăţică de anafură – toate aceste obiecte mă fac să devin neliniştit. Asta nu înseamnă că *nu pot* face vrăji în prezenţa lor, dar trebuie să ţin seama de ele în ceea ce fac. Dacă se află aici vreun obiect care vă deranjează, nu trebuie decât să spuneţi o vorbă şi îl voi scoate bucuros.

Gentilomul îl privi lung o clipă, ca şi cum nu avea habar despre ce vorbeşte Strange. Apoi exclamă dintr-odată:

— Da, da, sensibilitatea mea magică! Cât de inteligent din partea dumneavoastră! Sensibilitatea mea magică este, aşa cum presupuneţi, imensă! Şi, chiar acum, ea îmi spune că aţi intrat de curând în posesia unui obiect cu puteri impresionante! Un inel pentru eliberarea de vrăji? O urnă a vizibilităţii? Ceva de felul acesta? Daţi-mi voie să vă felicit! Arătaţi-mi obiectul cu pricina şi vă voi spune imediat care este istoria lui şi cum trebuie folosit!

— Ba nu, zise Strange surprins. Nu am niciun obiect de felul acesta.

Gentilomul se încruntă. Privi cu atenţie o oală de noapte pe jumătate ascunsă sub masă, apoi un inel de doliu împodobit cu miniatura unui înger, pictată pe fildeş, iar în cele din urmă un vas de lut ce conţinuse odinioară piersici şi prune zaharisite.

— Poate că l-aţi obţinut din întâmplare? întrebă el. Astfel de obiecte pot fi extrem de puternice, chiar dacă magicianul nu e conştient de existenţa lor.

— Nu, nu cred, zise Strange. De exemplu, vasul acela l-am cumpărat de la un cofetar din Genova. Iar în prăvălie mai erau zeci de borcane identice. Nu văd de ce unul ar avea proprietăţi magice, iar celelalte nu.

— Nu, aveţi dreptate, fu de acord gentilomul. Şi chiar că nu văd aici niciun obiect deosebit. Adică, adăugă el grăbit, nu sunt decât obiectele pe care te-ai aştepta să le găseşti în casa unui magician strălucit ca dumneavoastră.

Urmă o scurtă pauză.

— Nu mi-aţi răspuns, zise Strange. Probabil că nu puteţi să vă hotărâţi înainte de a afla mai multe despre

mine. Aşa şi trebuie. Peste o zi sau două, voi avea onoarea de a vă chema din nou; vom sta atunci de vorbă mai pe îndelete.

— A fost o conversaţie cât se poate de interesantă, zise gentilomul.

— Şi sper că vor mai fi multe altele asemănătoare, răspunse Strange politicos, făcând o plecăciune.

Gentilomul se înclină, la rându-i.

Strange îl eliberă pe gentilom din vraja de invocare, iar acesta dispăru pe dată.

Încântarea pe care o simţea Strange era imensă. Îi trecu prin minte că ar fi bine să se aşeze şi să-şi noteze cu seriozitate, ca un adevărat savant, tot ce se petrecuse, dar nu putea să se oprească din râs, ţopăit şi aplaudat. Execută chiar câteva figuri dintr-un dans de ţară, iar dacă statueta de lemn n-ar fi fost ţintuită de un soclu, s-ar fi învârtit cu siguranţă prin încăpere cu ea în braţe.

După ce-i trecu pofta de dansat, îl cuprinse o dorinţă aprigă de a-i scrie lui Norrell. De fapt, chiar se aşeză la masă şi începu o scrisoare triumfătoare şi plină de sarcasm. („Fără îndoială că veţi fi *încântat* să aflaţi…”) Dar îşi luă seama în curând. „N-o să reuşesc decât să-l provoc, şi parcă văd că-mi face casa să dispară sau ceva de genul acesta. Ha! Ce furios o să fie când o să mă întorc în Anglia. Trebuie să public vestea imediat după sosire. N-o să aştept până iese numărul următor din Famu*lus. Ar* dura prea mult. Murray o să se supere, dar n-am ce face. Cel mai bine ar fi să scriu la The *Times. Mă* întreb ce-a vrut să spună cu toate aiurelile alea despre inele ale puterii şi oale de noapte. Presupun că încerca să înţeleagă cum de am reuşit să-l chem.“

Una peste alta, n-ar fi fost mai încântat nici dacă l-ar fi invocat pe John Uskglass însuşi şi ar fi stat politicos de vorbă cu el preţ de un ceas. Singura parte neplăcută era amintirea – care îi revenea treptat – a formei pe care o luase nebunia lui de data asta. „Cred că m-am transformat în Lascelles sau Drawlight! Absolut oribil!”

A doua zi dimineaţă, Stephen Black avea de făcut nişte comisioane pentru Sir Walter. Îi făcu o vizită unui

bancher de pe strada Lombard; discută cu un pictor de portrete din Little-Britain; îi dădu instrucţiuni unei femei din Fetter-lane cu privire la o rochie pentru lady Pole. Mai departe trebuia să ajungă la biroul unui avocat. Începuse să ningă cu fulgi moi şi deşi. În jur se auzeau zgomotele obişnuite ale oraşului: fornăitul şi tropotul cailor, zuruitul trăsurilor, strigătele negustorilor ambulanţi, bubuitul uşilor şi târşâitul picioarelor prin zăpadă.

Se afla la colţul străzii Fleet cu Mitre-court. Tocmai îşi scosese ceasul de buzunar (un dar de la gentilomul cu părul ca puful), când toate zgomotele amuţiră brusc, de parcă le tăiase cineva cu cuţitul. Preţ de o clipă avu senzaţia că asurzise. Însă, înainte chiar să simtă vreun fior de spaimă, privi în jur şi îşi dădu seama că se petreceau şi alte lucruri ciudate. Strada se golise brusc. Nu mai erau nici oameni, nici pisici, nici câini, nici cai, nici păsări. Toate fiinţele dispăruseră.

Şi zăpada! Acesta era lucrul cel mai straniu dintre toate. Zăpada atârna, suspendată în văzduh, în fulgi imenşi, albi şi pufoşi, mari cât monedele de un sovereign.

— Magie! îşi spuse el dezgustat.

Mai merse puţin către Mitre-court, privind pe ferestrele prăvăliilor. Lămpile erau încă aprinse; mărfurile erau aşezate în grămezi sau împrăştiate pe tejghele – mătăsuri, tutun, partituri; focurile erau aprinse în sobe, dar flăcările lor încremeniseră. Privi înapoi şi descoperi că făcuse un fel de tunel prin dantelăria tridimensională de fulgi. Văzuse el multe lucruri stranii la viaţa lui, dar acesta le întrecea pe toate.

În clipa aceea se auzi un glas furios, venind de nicăieri:

— Credeam că sunt apărat de el! Oare ce şiretlicuri foloseşte? Gentilomul cu părul ca puful apăru dintr-odată în faţa lui Stephen, cu chipul aprins de mânie şi cu ochii strălucitori.

Şocul fu atât de mare, încât Stephen se temu o clipă că va leşina. Însă ştia prea bine cât de mult preţ punea gentilomul pe calm şi stăpânire de sine, aşa că îşi

ascunse teama cât putu de bine şi spuse, cu respiraţia tăiată:

— De cine să fiţi apărat, domnule?

— Cum de cine? De magician, Stephen! De magician! M-am gândit că a pus mâna pe vreun obiect cu puteri magice care îl ajuta să mă vadă. Dar n-am văzut nimic de felul acesta în încăpere, iar el mi-a jurat că nu deţine aşa ceva. Totuşi, ca să mă asigur, am dat roată pământului în ceasul care a trecut şi am cercetat toate inelele puterii, toate cupele şi pietrele magice. Dar nu lipseşte niciuna! Toate sunt exact acolo unde ştiam.

Din această explicaţie destul de fragmentară, Stephen deduse că magicianul reuşise, probabil, să-l cheme pe gentilomul cu părul ca puful şi să stea de vorbă cu el.

— Dar, domnule, spuse el, mai de mult voiaţi să-i ajutaţi pe magicieni, să faceţi vrăji împreună cu ei şi să le câştigaţi recunoştinţa. Aşa aţi ajuns să o salvaţi pe lady Pole, nu? Poate că nici de data asta nu va fi chiar atât de rău.

— Ah, poate! Dar nu prea cred. Îţi spun, Stephen, lăsând la o parte faptul deranjant că poate să mă cheme la el de câte ori are chef, de multe veacuri n-am petrecut o jumătate de oră mai plictisitoare. N-am mai întâlnit pe nimeni să vorbească atât de mult! E persoana cea mai îngâmfată pe care am văzut-o în viaţa mea. Mă dezgustă oamenii aceştia care vorbesc întruna, fără să asculte ce au şi alţii de zis.

— O, aşa e, domnule! E cât se poate de neplăcut. Să înţeleg că, ocupat fiind dumneavoastră cu magicianul, va trebui să amânăm înscăunarea mea ca rege al Angliei?

Gentilomul pronunţă câteva vorbe înflăcărate în limba lui – probabil un blestem.

— Cred că ai dreptate – şi asta mă înfurie mai mult decât orice altceva! Cumpăni o clipă, apoi urmă: Pe de altă parte, s-ar putea ca lucrurile să nu stea chiar atât de rău cum ne temem. Magicienii aceştia englezi sunt de regulă nişte proşti. Îşi doresc cu toţii aceleaşi lucruri. Cei săraci îşi doresc o sursă inepuizabilă de napi sau porridge; cei bogaţi vor şi mai multe bogăţii

sau îşi doresc să stăpânească lumea întreagă; iar cei tineri vor să fie iubiţi de vreo prinţesă sau regină. De îndată ce îmi cere unul dintre aceste lucruri, îi voi îndeplini dorinţa. Asta îi va aduce cu siguranţă o mulţime de necazuri. Aşa se întâmplă de fiecare dată. Atenţia îi va fi acaparată de probleme, iar în timpul acesta noi putem să ne vedem de planul nostru şi să te facem rege al Angliei! Ah, Stephen! Ce bine îmi pare că am venit la tine! Când vine vorba de o judecată lucidă şi sănătoasă, nu te întrece nimeni! Mânia gentilomului se evaporă pe dată şi se înveseli grozav. Chiar şi soarele apăru de după un nor, iar zăpada suspendată în văzduh în chipul acela ciudat scânteia în jurul lor (deşi Stephen nu-şi dădu seama dacă şi asta era tot opera gentilomului).

Tocmai se pregătea să spună că el, de fapt, nu sugerase nimic, dar gentilomul dispăru în aceeaşi clipă. Toţi oamenii, caii, trăsurile, pisicile şi câinii reapărură pe dată, iar Stephen se ciocni de o femeie grasă îmbrăcată într-o pelerină mov.

***

Strange se trezi extrem de binedispus. Dormise opt ceasuri fără întrerupere. Pentru prima oară după câteva săptămâni, nu se trezise în puterea nopţii ca să facă vrăji. Ca să se răsplătească pentru că reuşise să invoce spiriduşul, se hotărî să ia o zi de pauză. Puţin după ora zece, se prezentă la *palazzo* în care locuiau cei trei Greysteel; aceştia tocmai luau micul dejun. Strange acceptă invitaţia de a lua loc la masă, mâncă nişte chifle, bău cafea şi le spuse domnişoarei Greysteel şi mătuşii Greysteel că era cu totul la dispoziţia lor.

Mătuşa Greysteel renunţă bucuroasă la acest privilegiu, cedându-i-l în întregime nepoatei sale. Domnişoara Greysteel şi Strange îşi petrecură restul dimineţii împreună, citind cărţi despre magie. Erau nişte cărţi pe care el i le împrumutase sau pe care fata le cumpărase la recomandarea lui: *Istoria Regelui Corb povestită copiilor* de Portishead, *Viaţa lui Martin Pale* de Hickman *şi Anatomia unui minotaur* de Hether-Gray. Strange le citise atunci când se apucase de studiul magiei, iar acum descoperea amuzat cât de simple, aproape inocente, i se păreau. Îi plăcea grozav

să i le citească domnişoarei Greysteel, să-i răspundă la întrebări şi să-i asculte părerile – pasionate, inteligente şi, credea el, puţin cam prea serioase.

La ora unu, după un prânz uşor cu friptură rece, mătuşa Greysteel declară că leneviseră destul şi propuse o plimbare.

— Cred, domnule Strange, că are să vă facă bine puţin aer curat. Cărturarii uită adesea să facă mişcare.

— Suntem o rasă demnă de milă, doamnă, încuviinţă Strange, voios.

Era o zi frumoasă. Rătăcind pe străduţe şi alei înguste, descoperiră tot felul de obiecte curioase: statuia unui câine cu un os în gură; mormântul unui sfânt pe care nu-l recunoscură; nişte ferestre ale căror perdele li se părură la început făcute din falduri grele de dantelă neînchipuit de fină, dar care, privite mai atent, se dovediră a fi pânze de păianjen – pânze imense, încolăcite, ce umpleau cu totul odaia. Nu aveau pe nimeni care să-i îndrume şi să le explice tot ce vedeau; nu aveau pe cine întreba, aşa că se amuzau inventând ei înşişi explicaţii.

Chiar înainte de căderea serii, ajunseră într-o piaţetă răcoroasă, pavată cu piatră, având în centru o fântână. Era un loc ciudat de pustiu şi de inexpresiv. Pe jos erau dale străvechi de piatră. În ziduri nu se vedeau decât foarte puţine ferestre. Ai fi zis că piaţa făcuse ceva care jignise clădirile, astfel că acestea îi întorseseră hotărâte spatele, privind în altă parte. Nu se afla acolo decât o singură prăvălie minusculă, în care se vindea numai rahat turcesc, într-o varietate nesfârşită de forme şi culori. Prăvălia era închisă, dar domnişoara Greysteel şi mătuşa Greysteel se uitară pe fereastră şi se întrebară cu glas tare când ar fi putut să o găsească deschisă şi dacă vor mai reuşi să-şi amintească drumul până acolo.

Strange se plimba fără ţintă. Nu se gândea la nimic special. Aerul era foarte rece – şi plăcut – iar pe cer apăruse prima stea a serii. Auzi dintr-odată un fel de scârţâit ciudat în spatele lui, aşa că se întoarse să vadă ce anume era.

În cel mai întunecat colţ al piaţetei se afla ceva – ceva cum nu mai văzuse niciodată. Era negru – atât de

negru, încât părea alcătuit din noaptea ce cădea. Capul sau vârful acestui obiect avea forma unei lectici demodate, asemănătoare celor cu care se plimbă uneori matroanele din Bath. Avea ferestre cu draperii negre trase. Însă, sub nivelul ferestrelor, obiectul lua forma trupului şi picioarelor unei imense păsări negre. Aceasta purta o pălărie înaltă şi neagră şi avea un baston negru, subţire şi lung. Nu avea ochi, dar Strange îşi dădu seama că îl priveşte. Zgâria vârful bastonului de pavaj cu tresăriri înfiorătoare.

Presupuse că ar trebui să se înspăimânte. Presupuse că ar fi bine, poate, să facă nişte vrăji cu care să alunge creatura. Prin minte îi trecură rapid vrăji de împrăştiere, vrăji de alungare, vrăji de protecţie – însă nu reuşi să se oprească asupra nici uneia. Deşi creatura era însăşi întruchiparea răului şi a duşmăniei, avea senzaţia clară că, deocamdată, ea nu reprezenta o primejdie nici pentru el, nici pentru altcineva. Era mai degrabă prevestirea unor rele ce aveau să vină.

Apucă să se întrebe cum suportau cei trei Greysteel apariţia neaşteptată a acestei orori, când ceva se schimbă în mintea lui; creatura dispăru. În locul ei apăruse silueta bondoacă a doctorului Greysteel – doctorul Greysteel îmbrăcat în negru, având în mână un baston.

— Ei? strigă doctorul Greysteel.

— Vă… vă cer iertare, strigă Strange, la rându-i. Aţi spus ceva? Mă gândeam la… la altceva.

— V-am întrebat dacă luaţi cina cu noi diseară.

Strange îl privea fix.

— Ce s-a întâmplat? Vă e rău? întrebă doctorul Greysteel. Îl privi scrutător pe Strange, ca şi cum ar fi citit pe chipul sau în gesturile sale ceva neplăcut.

— Mă simt foarte bine, vă asigur, spuse Strange. Şi accept bucuros invitaţia la cină. Mi-ar face mare plăcere. Atâta doar că i-am promis lordului Byron să joc biliard cu el la ora patru.

— Ar trebui să găsim o gondolă cu care să ne întoarcem, zise doctorul Greysteel. Mi se pare că Louisa e mai ostenită decât vrea să recunoască. (Se referea la mătuşa Greysteel.) Unde vă întâlniţi cu

înălţimea Sa? Unde să-i spunem gondolierului să vă lase?

— Vă mulţumesc, spuse Strange, dar am să merg pe jos. Sora dumneavoastră avea dreptate. Am nevoie de aer curat şi de mişcare.

Domnişoara Greysteel se arătă cam dezamăgită auzind că Strange nu îi însoţea la întoarcere. Cele două doamne şi magicianul îşi luară un rămas-bun prelungit şi îşi amintiră reciproc de mai multe ori că aveau să se revadă peste numai câteva ceasuri, până când doctorul Greysteel îşi pierdu răbdarea.

Cei trei Greysteel se îndepărtară către Hotelul Rio. Strange îi urmă de la distanţă. În ciuda voioşiei cu care îl liniştise pe doctorul Greysteel, era foarte tulburat. Încercă să se convingă că apariţia fusese doar un truc al luminii, dar degeaba. Fu nevoit să recunoască în cele din urmă că, cel mai probabil, căzuse pradă unui nou acces al nebuniei bătrânei.

— Ah, cât de neplăcut! Efectele tincturii păreau să fi trecut de tot! Să mă ajute Dumnezeu să nu mai fie nevoie niciodată să beau din ea. Dacă spiriduşul acesta refuză să mă ajute, va trebui pur şi simplu să găsesc o altă cale prin care să invoc un altul.

Ieşi de pe alee, ajungând în zona mai luminată de la Rio şi văzu că cei trei Greysteel găsiseră o gondolă şi că cineva – un domn – o ajuta pe domnişoara Greysteel să urce. La început crezu că e vorba de un străin, dar văzu apoi că domnul respectiv avea o aureolă de păr strălucitor, ca puful de păpădie. Se grăbi să-i iasă în întâmpinare.

— Ce tânără frumoasă! spuse gentilomul, pe când gondola se îndepărta de chei. Ochii îi străluceau. Şi dansează, presupun, minunat?

— Dansează? zise Strange. Nu ştiu. Trebuia să mergem împreună la un bal în Genova, dar o durea un dinte, aşa că nu ne-am mai dus. Sunt uimit să vă văd. Nu credeam că veţi reveni înainte să vă chem.

— O, m-am mai gândit la propunerea dumneavoastră de a face magie împreună! Şi acum sunt convins că e un plan excelent!

— Mă bucur că spuneţi asta, zise Strange, ascunzându-şi zâmbetul. Dar mă intrigă un lucru. De

săptămâni întregi mă chinui să vă chem. De ce nu aţi venit mai devreme?

— O! Există o explicaţie cât se poate de simplă! declară gentilomul, şi se lansă într-o poveste interminabilă despre un văr al lui, o fiinţă răuvoitoare şi plină de invidie la adresa talentelor şi virtuţilor sale; care ura toţi magicienii englezi; şi care reuşise, nu se ştie cum, să distorsioneze vrăjile lui Strange, astfel că gentilomul nu-i auzise chemările până în seara dinainte. Era o istorie extrem de complicată, iar Strange nu crezu niciun cuvânt. Însă i se păru mai prudent să nu dezvăluie acest lucru, aşa că se înclină în semn de acceptare.

— Şi, ca să vă arăt cât de mult apreciez onoarea pe care mi-o faceţi, încheie gentilomul, vă voi da orice doriţi.

— Orice? repetă Strange, privindu-l cu mare atenţie. Şi oferta dumneavoastră este – dacă înţeleg bine – ca un fel de legământ. Odată ce spun ce-mi doresc, nu mă veţi putea refuza, nu-i aşa?

— Nici nu aş dori să fac asta!

— Şi pot să vă cer bogăţii sau stăpânire asupra întregii lumi? Ceva de genul acesta?

— Întocmai! zise gentilomul, cu un aer încântat. Ridică apoi braţele, pregătit.

— Ei bine, nu vreau nimic din toate astea. Îmi doresc mai ales anumite informaţii. Cine a fost ultimul magician englez cu care aţi avut de-a face?

O clipă de tăcere.

— O, nu aveţi de ce să mă întrebaţi asta! exclamă gentilomul. Vă asigur că e o poveste cât se poate de plictisitoare. Haideţi! Trebuie să fie ceva ce vă doriţi mai presus de toate. Un regat numai al dumneavoastră? O tovarăşă frumoasă? Prinţesa Pauline Borghese e o femeie absolut încântătoare, şi pot să v-o aduc aici într-o clipă!

Strange deschise gura să spună ceva, apoi se opri.

— Pauline Borghese, spuneţi? urmă el după o clipă. Am văzut un portret al ei la Paris.[151] Apoi, venindu-şi în fire, continuă: Dar deocamdată nu mă interesează asta. Vorbiţi-mi despre magie. Cum fac să mă transform în urs? Sau în vulpe? Cum se numesc cele

trei fluvii magice care curg prin regatul Agrace[152]? Ralph Stokesey era de părere că aceste fluvii au o înrâurire asupra celor ce se petrec în Anglia; e adevărat? În *Limbajul păsărilor* se spune ceva despre nişte vrăji ce se fac prin manipularea culorilor; ce îmi puteţi spune despre asta? Şi ce reprezintă pietrele din Doncaster Squares?

Gentilomul îşi ridică braţele către cer, prefăcându-se uimit.

— Câte întrebări! râse el; era evident că încerca să pară voios şi nepăsător, însă râsul lui sunase cam forţat.

— Ei bine, atunci daţi-mi răspunsul la una dintre ele. Oricare doriţi.

Gentilomul surise amabil, fără a spune însă nimic.

Strange îl privi lung, fără să-şi ascundă nemulţumirea. Se părea că oferta spiriduşului nu se referea la cunoştinţe, ci doar la obiecte. „Dacă aş vrea un cadou, mi l-aş cumpăra chiar eu! îşi spuse Strange. Iar dacă aş vrea să o văd pe Pauline Borghese, m-aş duce pur şi simplu şi m-aş prezenta. Nu am nevoie de magie pentru asta! Dar cum naiba să-l fac să…“ Se opri, lovit de un gând. Spuse cu glas tare:

— Vreau să-mi aduceţi un obiect pe care l-aţi obţinut la ultima întâlnire cu un magician englez!

— Cum? zise gentilomul, tresărind. Nu, nu vreţi asta! Este un lucru fără valoare, complet inutil! Mai gândiţi-vă!

Era vădit tulburat de cererea lui Strange – cu toate că Strange nu înţelegea de ce. „Poate că, îşi spuse el, magicianul i-a dat ceva de valoare, un obiect pe care nu vrea să-l piardă. Nu contează. După ce văd ce e şi aflu de la cine l-a primit, o să i-l dau înapoi. Aşa am să-l conving că sunt bine intenţionat.”

Zâmbi politicos:

— Un legământ, aţi spus, nu-i aşa? Aştept să primesc obiectul – oricare ar fi el – în seara asta!

***

La ora opt, luă cina împreună cu cei trei Greysteel, în sufrageria lor mohorâtă.

Domnişoara Greysteel îl întrebă de lordul Byron.

— Ah, zise Strange. Nu are de gând să se mai întoarcă în Anglia. El poate să scrie poezii oriunde s-ar afla. Însă, în ceea ce mă priveşte, magia englezească fost modelată de Anglia – tot aşa cum Anglia, la rându-i, a fost modelată de magie. Cele două merg mână în mână şi nu pot fi separate.

— Vreţi să spuneţi, zise domnişoara Greysteel încruntându-se uşor, că mentalitatea şi istoria englezească au fost influenţate de magie. Vorbiţi în sens metaforic.

— Nu, vorbeam în sens literal. De exemplu, oraşul acesta a fost construit în felul comun…

— Ah! îl întrerupse doctorul Greysteel, râzând. Ce vorbe tipice pentru un magician! Nuanţa aceea vagă de dispreţ, atunci când pomeniţi felul comun de a face lucrurile…

— N-a fost în intenţia mea să fiu dispreţuitor. Vă asigur că am cel mai mare respect pentru felul comun de a face lucrurile. Nu, voiam doar să spun că graniţele Angliei – însăşi forma insulei – au fost modelate prin magie.

Doctorul Greysteel pufni.

— Nu ştiu despre ce vorbiţi. Daţi-mi un exemplu.

— Prea bine. Odinioară, pe coasta Yorkshireului se afla un oraş foarte frumos, ai cărui locuitori au început să se întrebe de ce Regele lor, John Uskglass, le cerea să plătească taxe. La urma urmei, spuneau ei, un magician atât de puternic poate să scoată şi din pământ aur cât pofteşte. Acum, că se întrebau n-ar fi fost nimic, dar oamenii aceştia fără minte nu s-au oprit aici. Au refuzat să-şi mai plătească dările şi au început să comploteze cu duşmanii Regelui. Omul trebuie să se gândească bine înainte de a supăra un magician, şi încă şi mai mult atunci când e vorba de un rege. Însă când aceste două calităţi se întâlnesc în aceeaşi persoană, o, atunci primejdia e de o sută de ori mai mare. Mai întâi, prin oraş a început să sufle un vânt venit din nord. În clipa când suflarea vântului atingea animalele din oraş, acestea îmbătrâneau şi mureau pe dată – vaci, porci, păsări şi oi – ba chiar şi pisicile şi câinii. Când suflarea vântului a atins cetatea însăşi, casele s-au transformat în ruine chiar sub privirile nefericiţilor locuitori.

Uneltele se stricau, vasele se spărgeau, lemnul se îndoia şi plesnea, cărămizile şi pietrele se făceau mii de fărâme. Frescele de piatră din biserici se ştergeau, covârşite parcă de povara unor ani nenumăraţi, iar în cele din urmă, după cum se povesteşte, toate chipurile de sfinţi păreau că ţipă. Vântul ridica valurile mării, dându-le forme ciudate, ameninţătoare. Locuitorii cetăţii, venindu-le mintea la cap, au luat-o la goană şi, când au ajuns pe o culme, s-au întors tocmai la timp ca să vadă ultimele rămăşiţe ale oraşului care alunecau încet sub valurile reci şi cenuşii.

Doctorul Greysteel zâmbi.

— Oricine ar fi cei de la cârmuire – Whig, Tory, împăraţi sau magicieni – nici unii nu suportă ca poporul să nu-şi plătească dările. Aveţi de gând să includeţi aceste povestiri în următoarea dumneavoastră carte?

— O, da. Eu nu fac parte dintre acei autori zgârciţi care îşi măsoară cuvintele până la ultimul dram. Ideile mele despre scrisul cărţilor sunt foarte generoase. Toţi cei care sunt dispuşi să-i plătească domnului Murray guineea cuvenită vor afla că am deschis larg porţile cunoaşterii mele şi că o ofer tuturor. Cititorii mei se pot plimba şi-şi pot alege mărfurile după plac.

Domnişoara Greysteel cântări în minte, cu seriozitate, istoria auzită.

— L-au provocat, e adevărat, spuse ea în cele din urmă, dar el s-a comportat, totuşi, ca un tiran.

De undeva din umbră se auziră paşi care se apropiau.

— Ce s-a întâmplat, Frank? întrebă doctorul Greysteel.

Frank, servitorul doctorului Greysteel, apăru dintr-un colţ întunecat al încăperii.

— Am găsit o scrisoare şi o cutiuţă, domnule. Amândouă pentru domnul Strange. Frank părea tulburat.

— Ei, şi de ce stai acolo cu gura căscată? Iată-l pe domnul Strange, chiar lângă tine. Dă-i scrisoarea şi cutiuţa.

Din expresia şi atitudinea lui Frank se vedea limpede că acesta e măcinat de o mare nedumerire.

Strâmbătura de pe faţa lui sugera că se simte complet depăşit de situaţie. Mai încercă totuşi o dată să-i explice uimirea lui stăpânului:

— Am găsit scrisoarea şi cutiuţa pe podea, chiar lângă uşă, dar uşa era încuiată şi zăvorită!

— Atunci probabil că cineva a descuiat-o şi a tras zăvorul, Frank. Nu mai căuta atâtea mistere, zise doctorul Greysteel.

Aşa că Frank îi înmână lui Strange scrisoarea şi cutiuţa şi se retrase la loc în întuneric, mormăind în barbă şi întrebând scaunele şi mesele pe lângă care trecea dacă aveau cumva impresia că el e idiot.

Mătuşa Greysteel se grăbi să-l îndemne pe Strange să nu se formalizeze – era între prieteni, aşa că putea să-şi citească liniştit scrisoarea. Gestul ei fusese plin de drăgălăşenie, dar oarecum de prisos, căci Strange deschisese deja plicul şi parcurgea rândurile scrise.

— Ah, mătuşă! strigă domnişoara Greysteel, luând de pe masă cutiuţa adusă de Frank. Uite ce frumoasă e!

Cutia era mică şi lunguiaţă, părând făcută din argint şi porţelan. Avea o nuanţă frumoasă de albastru – dar nu chiar albastru, mai degrabă liliachiu – de fapt, nici tocmai liliachiu, căci avea şi o nuanţă de gri. Mai exact, avea culoarea melancoliei. Însă, din fericire, nici domnişoara Greysteel, nici mătuşa Greysteel nu suferiseră prea mult de melancolii, aşa că nu recunoscură culoarea.

— Într-adevăr, e foarte drăguţă, zise mătuşa. E italienească, domnule Strange?

— Mmm? făcu Strange, ridicând ochii. Nu ştiu.

— E ceva înăuntru? întrebă mătuşa Greysteel.

— Da, cred că da, zise domnişoara Greysteel, dând să o deschidă.

— Flora! strigă doctorul Greysteel, clătinând din cap mustrător în direcţia fiicei lui. Bănuia că în cutie se afla un dar pentru Flora de la Strange. Nu-i plăcea prea mult ideea aceasta, însă nu găsea că e de căderea lui să judece purtarea unui bărbat ca Strange – un bărbat umblat şi cu gusturi alese.

Strange, cufundat în lectura scrisorii, nu văzu şi nu auzi nimic din cele petrecute. În cele din urmă, luă cutia şi o deschise.

— E ceva înăuntru, domnule Strange? întrebă mătuşa Greysteel.

Strange închise la loc cutia cu repeziciune.

— Nu, doamnă, nu e nimic înăuntru. Puse cutia în buzunar şi îl chemă imediat pe Frank, cerându-i un pahar cu apă.

Plecă de la familia Greysteel la foarte puţin timp după cină şi se duse drept la cafeneaua aflată în colţul străzii Caile de la Cortesia. Fusese extrem de şocat văzând ce era în cutiuţă şi simţea nevoia să aibă lume în preajmă atunci când o deschidea iar.

Chelnerul îi aduse coniacul cerut. Strange luă o înghiţitură, apoi deschise cutiuţa.

În prima clipă crezu că spiriduşul îi trimisese copia unui deget tăiat, mic şi alb, făcută din ceară sau dintr-un material asemănător – o copie foarte reuşită. Era atât de palid, fără pic de sânge, încât părea că bate în verde, cu umbre trandafirii în şănţuleţele din jurul unghiei. I se părea uimitor ca cineva să se fi ostenit într-atât să facă ceva absolut oribil.

Însă, când îl atinse, îşi dădu seama că nu era făcut din ceară. Era rece ca gheaţa, însă pielea se mişca la fel ca cea de pe propriul lui deget, iar sub pielea subţire se întrezăreau şi se simţeau muşchii. Era, fără urmă de îndoială, un deget de om. Judecând după dimensiuni, îşi spuse că era probabil un deget de copil sau poate degetul mic al unei femei cu mâini foarte delicate.

„Dar de ce să-i fi dat magicianul un deget? se întrebă el. Poate că era degetul magicianului? Dar nu văd cum – doar dacă magicianul era un copil sau o femeie.“ Îi trecu prin minte că auzise odinioară ceva despre un deget, însă nu-şi aminti pe moment despre ce anume era vorba. În chip straniu, deşi nu-şi aducea aminte *ce anume* auzise, credea că ştie *de la cine* plecase povestea. Fusese Drawlight. „[…] Şi astfel se explică de ce nu i-am dat prea multă atenţie. Dar de ce să fi vorbit Drawlight despre magie? Nu ştia mai nimic despre asta şi nu-l interesa subiectul nici cât negru sub unghie.”

Mai luă o înghiţitură de coniac. „Credeam că, dacă găsesc un spiriduş care să-mi explice totul, atunci nu

va mai fi niciun mister. Însă n-am reuşit decât să mă procopsesc cu un mister nou!”

Începu să se gândească la diferitele istorii pe care le auzise cu privire la marii magicieni englezi şi servitorii lor din neamul spiriduşilor. Martin Pale cu jupân Witcherley, jupân Fallowthought şi toţi ceilalţi. Thomas Godbless cu Dick-cel-de-marţi; Meraud cu Coleman Gray; şi, cei mai faimoşi dintre toţi, Ralph Stokesey cu Col Tom Blue.

La prima întâlnire dintre Stokesey şi Col Tom Blue, acesta din urmă era o fiinţă sălbatică şi răzvrătită – ultimul spiriduş care şi-ar fi dorit o alianţă cu un magician englez. Aşa că Stokesey îl urmărise în Faerie, ajungând până la castelul lui[153], şi, făcându-se nevăzut, se plimbase pe acolo, aflând tot felul de lucruri interesante.[154] Strange nu era atât de naiv încât să creadă în adevărul poveştii, în forma în care ajunsese ea să fie povestită copiilor şi scrisă în cărţi de istorie a magiei. „Şi totuşi, trebuie să fie în ea un sâmbure de adevăr, îşi spuse el. Poate că Stokesey a reuşit să intre în castelul lui Col Tom Blue şi astfel i-a dovedit acestuia că e un magician cu care nu e bine să te pui. Nimic nu mă împiedică să fac şi eu la fel. La urma urmei, spiriduşul acesta nu ştie nimic despre talentul şi realizările mele. Dacă i-aş face o vizită neaşteptată, i-aş arăta cât sunt de puternic.”

Îşi aminti apoi de ziua aceea cu ceaţă şi zăpadă, petrecută la Castelul Windsor, când el şi regele aproape că intraseră în Faerie, ademeniţi de magia gentilomului. Se gândi la pădurea aceea şi la luminiţele ce sclipeau în ea – sugerând o aşezare străveche. Dacă o lua pe Drumurile Regelui ar fi putut negreşit să ajungă acolo, dar – lăsând la o parte promisiunea făcută Arabellei — nu voia să-l găsească pe gentilom cu ajutorul unei vrăji pe care o încercase deja. Voia ca acum să utilizeze ceva nou şi surprinzător. La următoarea întâlnire cu gentilomul voia să fie plin de încrederea şi euforia pe care le simţea negreşit ori de câte ori reuşea o vrajă nouă.

„Faerie nu e niciodată foarte departe, îşi spuse el, şi sunt mii de căi prin care poţi ajunge acolo. Ar trebui să fiu în stare să găsesc măcar una!“

Ştia o vrajă ce deschidea o cărare între oricare două fiinţe numite de magician. Era o vrajă din vechime – foarte apropiată de magia spiriduşilor. Cărarea pe care o deschidea ar fi pătruns, cu siguranţă, dincolo de hotarele dintre cele două lumi. Strange n-o folosise niciodată până atunci şi nu avea habar cum avea să arate cărarea sau cum ar fi putut să o urmeze. Cu toate astea, era încrezător în şansele lui de izbândă. Pronunţă în şoaptă incantaţia, însoţită de câteva mişcări, apoi se numi pe sine şi pe gentilom – cele două fiinţe pe care dorea să le lege cărarea.

În aer se schimbă ceva, aşa cum se întâmpla uneori când o vrajă începea să lucreze. Era ca şi cum s-ar fi deschis şi s-ar fi închis o uşă invizibilă, lăsându-l pe el de partea cealaltă. Sau ca şi cum toate clădirile din oraş s-ar fi întors cu faţa în altă parte. Magia părea să funcţioneze perfect – ceva se întâmplase, cu siguranţă – însă el nu vedea rezultatul. Cumpăni ce să facă mai departe.

„Probabil că totul se leagă de percepţie – iar pentru asta am un leac.“ Se opri o clipă. „Nu-mi place. Aş fi vrut să nu fi fost nevoit să mă folosesc iar de asta, dar, mă rog, cred că o singură dată n-are să-mi strice.”

Vârâ mâna în buzunarul hainei şi scoase de acolo licoarea nebuniei. Chelnerul îi aduse un pahar cu apă, iar Strange turnă cu mare grijă o singură picătură, apoi bău.

Privind în jur, văzu pentru prima oară o linie strălucitoare de lumină ce pornea de la picioarele lui, traversa podeaua înclinată şi dispărea dincolo de uşă. Semăna cu liniile acelea pe care le făcuse de atâtea ori să apară pe suprafaţa apei din vasul lui de argint. Descoperi că, dacă o privea direct, linia dispărea. Însă, dacă o urmărea din colţul ochiului, o vedea foarte limpede.

Îi plăti chelnerului şi ieşi în stradă.

— Ei, zise el, asta chiar că e grozav.

55

„Al doilea îşi va vedea cea mai de preţ comoară în mâinile duşmanului său.“

2 spre 3 decembrie 1816

Părea că destinul ce păruse că ameninţă Veneţia de atât timp o copleşise dintr-odată; însă, în loc să o înece marea, o înecau copacii. Arbori întunecaţi şi fantomatici umpleau străzile şi pieţele şi se îngrămădeau în canale. Zidurile nu reprezentau un obstacol pentru ei. Ramurile lor străpungeau piatra şi sticla. Rădăcinile lor erau adânc înfipte sub pavaj. Statuile şi coloanele erau acoperite de iederă. Dintr-odată, totul devenise – cel puţin pentru Strange – mult mai tăcut şi mai întunecat. Perdele curgătoare de vâsc camuflau felinarele şi lumânările, iar luna nici nu se mai vedea de după bolta deasă de crengi.

Cu toate astea, locuitorii Veneţiei nu păreau să observe că se schimbase ceva. Strange citise adesea despre felul în care oamenii pot ignora cu veselă nepăsare magia din jurul lor, dar nu mai asistase niciodată la aşa ceva. Un ucenic de brutar ducea o tavă cu pâine pe cap. Strange îl văzu cum ocoleşte cu agilitate toţi copacii despre care nici nu ştia că sunt acolo, ferindu-se grijuliu din calea ramurilor care i-ar fi intrat în ochi. Un bărbat şi o femeie în haine de bal, cu mantii şi măşti, coborau împreună pe Salizzada San Moise, braţ la braţ, cu capetele apropiate, şoptindu-şi ceva. În calea lor se afla un arbore imens. Cei doi se îndepărtară în chipul cel mai firesc, trecură de o parte şi de alta a copacului, apoi se luară din nou de braţ.

Strange urmări linia strălucitoare de lumină până la o alee de lângă chei. Copacii continuau şi dincolo de marginea oraşului, iar linia de lumină înainta printre ei.

Nu-i plăcea prea mult ideea de a intra în mare. La Veneţia nu există plajă uşor înclinată, care să coboare treptat în apă; lumea de piatră a oraşului se termină la chei, iar dincolo începe Adriatica. Strange nu ştia cât era de adâncă apa în acel loc, însă era aproape sigur că

era suficient de adâncă încât să se înece. Nu putea decât să spere că poteca cea strălucitoare care îl condusese prin pădure avea să-l protejeze şi de apă.

Nu putu totuşi să nu se gândească, vanitos, că era mult mai pregătit pentru genul acesta de aventuri decât Norrell. „Pe el n-ai putea să-l convingi în veci să intre în mare. Urăşte să îşi ude hainele. Oare cine a spus că un magician trebuie să fie iscusit ca un iezuit, viteaz ca un soldat şi isteţ ca un hoţ? Cred că vorba aceasta a fost gândită ca o insultă, dar e ceva adevăr în ea."

Coborâ de pe chei.

În aceeaşi clipă, marea deveni oarecum vaporoasă, ca într-un vis, iar pădurea căpătă un aspect mai solid. În curând, marea nu mai era decât o strălucire vagă, argintie, printre copacii întunecaţi – şi nu se mai simţea din ea decât o boare sărată în amestecul de mirosuri ce se simt de obicei pe timp de noapte într-o pădure.

„Eu, îşi spuse Strange, sunt primul magician care a pătruns în Faerie în ultimii trei sute de ani."[155] Gândul acesta îl umplu de încântare; şi-ar fi dorit să mai fie cineva de faţă, ca să-l vadă şi să se mire. Îşi dădu seama cât de mult se săturase de cărţi şi de tăcere, cât de mult tânjise după vremurile în care a fi magician însemna să ajungi în locuri pe care nu le mai văzuse niciun alt englez. Pentru prima oară după bătălia de la Waterloo, făcea cu adevărat ceva. Apoi îi trecu prin minte că ar fi mai înţelept să înceteze cu felicitările şi să-şi concentreze atenţia asupra a ceea ce vedea, încercând să înveţe câte ceva. Începu aşadar să studieze atent împrejurimile.

Pădurea nu era tocmai una englezească, deşi semăna foarte bine cu acestea. Arborii erau puţin prea bătrâni, puţin prea mari şi aveau forme puţin prea stranii. Strange avea impresia clară că aceştia aveau personalităţi independente şi bine determinate, cu iubiri, animozităţi şi dorinţe proprii. Păreau obişnuiţi să fie trataţi ca nişte egali de către oameni şi să fie consultaţi în orice chestiune care îi privea.

„Totul e aşa cum mă aşteptam, îşi spuse Strange, dar ar trebui să-mi fie învăţătură de minte: lumea în care am intrat e complet diferită de cea pe care am părăsit-

o. Cei pe care îi voi întâlni aici îmi vor pune cu siguranţă întrebări.

„Vor încerca să mă păcălească." Începu apoi să-şi imagineze tot felul de întrebări care i s-ar fi putut pune, pregătind totodată o mulţime de răspunsuri inteligente. Nu-i era teamă deloc; putea să-i apară în faţă chiar şi un dragon, că tot nu i-ar fi păsat. Avansase imens în ultimele două zile – iar acum simţea că putea face orice.

După ce merse vreo douăzeci de minute de-a lungul cărării de lumină, ajunse la o casă. O recunoscu pe dată – căci o văzuse nespus de limpede în ziua aceea, la Windsor. Şi totuşi, acum era altfel. La Windsor păruse strălucitoare şi primitoare. Acum însă, aceeaşi casă avea un aer pronunţat de mizerie şi părăsire. Avea multe ferestre, însă toate erau mici şi majoritatea întunecate. Era mult mai mare decât se aşteptase – mult mai mare decât toate clădirile pe care le văzuse el vreodată. „Poate ţarul Rusiei să aibă o casă la fel de mare, îşi spuse el, sau poate papa de la Roma. Nu ştiu, n-am fost niciodată acolo."

Casa era înconjurată de un zid înalt. Cărarea de lumină părea să se termine în dreptul zidului. Nu se vedea nici o deschizătură. Murmură vraja de revelaţie a lui Ormskirk, apoi, imediat, Scutul lui Taillemache, o incantaţie ce te ajuta să treci nevătămat prin locuri fermecate. Avu noroc: în faţa lui apăru imediat o poartă mică de tot. Trecu dincolo şi se trezi într-o curte vastă şi cenuşie. Locul era plin de oase ce sclipeau albicioase în lumina stelelor. Unele dintre schelete rămăseseră în armurile lor ruginite; armele care le aduseseră pieirea se vedeau limpede, înfipte între coaste sau ieşind dintr-o orbită.

Strange văzuse câmpurile de luptă de la Badajoz şi Waterloo, aşa că nu fu prea impresionat la vederea câtorva schelete străvechi. Cu toate astea, era interesant. Acum simţea cu adevărat că se află în Faerie.

În ciuda stării de ruină a casei, Strange avea o puternică bănuială că înfăţişarea ei fusese preschimbată cu ajutorul magiei. Încercă iarăşi vraja de revelaţie a lui Ormskirk. Casa îşi schimbă aspectul

pe dată, iar el văzu că era clădită numai parţial din piatră. Ceea ce înainte îi păruseră ziduri, contraforţi şi turnuri se dovedi acum a fi o ridicătură masivă de pământ – o colină, de fapt.

„E un brugh!” îşi spuse el, extrem de emoţionat.

Trecând printr-o uşă joasă, se trezi imediat într-o încăpere vastă, plină cu oameni care dansau. Aceştia erau cu toţii îmbrăcaţi în haine nespus de frumoase, însă încăperea era într-o stare jalnică. Pe una dintre laturi, peretele era chiar parţial prăbuşit şi se vedea acolo o grămadă de moloz. Mobilierul era puţin şi şubred, lumânările erau dintre cele mai proaste, iar de cântat nu cântau decât o scripcă şi un fluier.

Nimeni nu părea să-i dea nici o atenţie lui Strange, aşa că se opri printre cei de lângă perete, privindu-i pe dansatori. Din multe puncte de vedere, ceea ce vedea aici îi părea mai puţin străin decât, de pildă, o *conversazione*[156] din Veneţia. Comportamentul oaspeţilor părea mai apropiat de tiparul englezesc, iar dansul semăna cu cele la care iau parte cu plăcere, în fiecare săptămână, doamne şi domni din toată Anglia, de la Newcastle până la Penzance.

Îşi aduse aminte că odinioară îi plăcuse şi lui să danseze – la fel şi Arabellei. Însă, după războiul din Spania, aproape că nu mai dansase niciodată cu ea – şi nici cu altcineva, de altfel. Ori de câte ori se ducea la Londra – fie la un bal, fie la sediul guvernului – era prea multă lume cu care trebuia să discute despre magie. Se întrebă dacă Arabella dansase vreodată cu alţii. Apoi încercă să-şi aducă aminte dacă o întrebase asta vreodată. „Deşi, chiar dacă am întrebat-o, îşi spuse el oftând, e limpede că n-am fost atent la ce mi-a răspuns – căci nu mai ţin minte nimic.”

— Doamne sfinte! Ce faceţi aici, domnule?

Strange se întoarse să vadă cine vorbise. Singurul lucru la care nu se aşteptase era ca prima persoană întâlnită să fie majordomul lui Sir Walter Pole. Nu-şi amintea numele lui, deşi probabil că-l auzise pe Sir Walter pronunţându-l de cel puţin o sută de ori. Simon? Samuel?

Celălalt îl apucă strâns de braţ pe Strange şi îl scutură. Părea extrem de agitat.

— Pentru numele lui Dumnezeu, domnule, ce căutaţi aici? Nu ştiţi că vă urăşte?

Strange se pregătea să dea unul dintre răspunsurile inteligente pe care şi le pregătise, dar apoi se opri. Cine îl ura? Norrell?

Celălalt fu tras de lângă el, prins în vâltoarea dansului. Strange îl căută din priviri şi-l zări în cele din urmă în colţul opus al încăperii. Majordomul îl privea încruntat, parcă furios pe el că nu plecase de acolo.

— Cât de ciudat, îşi spuse Strange. Dar, de fapt, e normal ca ei să facă asta – să facă lucrul la care te aştepţi cel mai puţin. Probabil că nici nu e majordomul lui Pole. Probabil că e doar un spiriduş care i-a împrumutat înfăţişarea. Sau o iluzie magică. Începu apoi să se uite în jur, căutând spiriduşul cu care avea el treabă.

***

— Stephen! Stephen!

— Aici sunt, domnule! Întorcându-se, Stephen văzu că gentilomul cu părul ca puful se afla chiar lângă el.

— Magicianul e aici! E aici! De ce, de ce a venit?

— Nu ştiu, domnule.

— Ah! A venit ca să mă distrugă, sunt sigur!

Stephen era uluit. Atât timp crezuse că gentilomul era imun la orice primejdie. Şi totuşi, iată-l acum tremurând de groază şi agitaţie.

— Dar de ce să facă asta, domnule? întrebă Stephen, pe un ton liniştitor. Mi se pare mult mai probabil să fi venit ca să-şi salveze… să-şi ia acasă soţia. Poate că ar trebui să o eliberăm de vrajă pe doamna Strange şi să-i dăm voie să se întoarcă acasă cu soţul ei? Şi pe lady Pole de asemenea. Lăsaţi-le pe doamna Strange şi pe lady Pole să se întoarcă în Anglia cu magicianul, domnule. Sunt convins că, dacă faceţi asta, mânia lui se va potoli. Sunt sigur că l-aş putea convinge.

— Cum? Ce tot spui acolo? Doamna Strange? Nu, nu, Stephen! Te înşeli! Te înşeli amarnic! Nici măcar nu a pomenit-o pe draga noastră doamnă Strange. Tu şi cu mine, Stephen, ştim să apreciem compania unei asemenea femei. El, însă, nu. El a uitat-o complet. Are acum o nouă iubită – o tânără fermecătoare, de a cărei prezenţă strălucitoare sper că ne vom bucura şi noi

într-o zi la balurile noastre! O, englezii sunt întruchiparea nestatorniciei! Ascultă-mă când îţi spun, Stephen – a venit aici ca să mă distrugă! Din clipa în care mi-a cerut degetul lui lady Pole am ştiut că e mult, mult mai deştept decât bănuisem. Dă-mi un sfat, Stephen. Tu ai trăit ani de zile printre englezi. Ce să fac? Cum să mă apăr? Cum să pedepsesc o asemenea răutate?

Luptându-se cu vraja greoaie şi apăsătoare care îl subjuga, Stephen se strădui din răsputeri să gândească limpede. Trecea printr-un moment crucial, ştia asta. Niciodată nu-i mai ceruse gentilomul atât de deschis ajutorul. Ar fi trebuit, nu-i aşa, să poată întoarce această situaţie în favoarea lui. Dar cum? În plus, ştia din experienţă că toanele gentilomului nu ţineau niciodată prea mult; era fiinţa cea mai nestatornică din lume. Un cuvinţel cât de mic putea să-i transforme teama într-o explozie de mânie şi ură – dacă Stephen spunea ceva greşit acum, în loc să se elibereze pe sine şi pe ceilalţi, putea să-l provoace pe gentilom să-i distrugă pe toţi. Aruncă o privire în jur, căutând ceva care să-l inspire.

— Ce să fac, Stephen? gemu gentilomul. Ce să fac?

Ceva îi atrase atenţia lui Stephen. Sub una dintre arcadele întunecate văzuse o siluetă familiară: o femeie din neamul spiriduşilor ce purta întotdeauna un voal negru, lung din creştetul capului şi până la pământ. Nu lua parte niciodată la dans; se preumbla numai, plutind parcă, printre dansatori şi privitori. Stephen n-o văzuse niciodată vorbind cu nimeni, însă când trecea lăsa în urmă o vagă adiere ce te făcea să te gândeşti la cimitire, pământ jilav şi osuare. De câte ori se uita la ea îl trecea un fior rece – dar nu ştia dacă fiinţa aceasta era rea de la natură, blestemată – sau amândouă.

— Există oameni pe lume, începu el, pentru care viaţa nu e decât o povară. Un văl negru îi separă de lumea în care trăiesc. Sunt cu desăvârşire singuri. Rătăcesc ca nişte umbre în noapte, departe de bucurii, dragoste şi toate trăirile gingaşe ale oamenilor, neputând nici măcar să se aline unul pe altul. Zilele lor trec una după alta, pline de întuneric, nefericire şi

singurătate. Ştiţi la cine mă refer, domnule. Nu… nu vorbesc despre vină aici… Gentilomul îl privea cu o intensitate apăsătoare. Dar sunt convins că putem face să dispară mânia magicianului la adresa dumneavoastră dacă eliberaţi…

— Ah! exclamă gentilomul, cu ochii mari, înţelegând. Ridică mâna, cerându-i astfel lui Stephen să tacă.

Stephen era sigur că mersese prea departe.

— Iertaţi-mă, şopti el.

— Să te iert? făcu gentilomul, surprins. Pentru ce să te iert? De veacuri întregi nu mi-a mai vorbit cineva cu atâta francheţe – şi pentru asta te respect! Întuneric, da! Întuneric, nefericire şi singurătate! Se întoarse apoi pe călcâie şi se pierdu în mulţime.

***

Strange se simţea nemaipomenit de bine. Straniile contradicţii ale balului nu îl tulburau câtuşi de puţin; erau exact genul de lucruri la care se aşteptase. Era convins că şi aspectul sărăcăcios al sălii făcea parte dintr-o iluzie. Ochiul lui de magician vedea că o parte a încăperii se afla sub pământ.

Puţin mai la o parte se afla o femeie din neamul spiriduşilor care îl privea fix. Purta o rochie de culoarea apusului de soare într-o zi de iarnă şi ţinea în mână un evantai delicat şi strălucitor, împodobit cu ceva ce aducea a mărgele de cristal – dar care semănau şi mai bine cu bobiţele de gheaţă ce apar pe frunze şi cu micii ţurţuri fragili ce atârnă de crenguţe.

Tocmai atunci începu un nou dans. Nimeni nu părea să vrea s-o invite, aşa că, mânat de un impuls, Strange se înclină în faţa ei, zâmbi şi spuse:

— Aici nu mă cunoaşte aproape nimeni, aşa că nu are cine să ne prezinte. Cu toate acestea, doamnă, mi-aţi face o mare onoare dacă aţi accepta să dansaţi cu mine.

Femeia nu-i răspunse şi nici nu-i întoarse zâmbetul, dar luă mâna oferită şi se lăsă condusă pe ringul de dans. Cei doi îşi ocupară locurile în procesiune şi se priviră tăcuţi o clipă.

— Vă înşelaţi când spuneţi că nu vă cunoaşte nimeni, zise ea dintr-odată. Eu vă cunosc. Sunteţi unul

din cei doi magicieni destinaţi să readucă magia în Anglia. Apoi spuse, recitând parcă o profeţie cunoscută de toată lumea: „Unul se va numi Teamă. Iar celălalt se va numi Aroganţă…” Ei bine, e limpede că dumneavoastră nu sunteţi Teamă, aşa că trebuie să fiţi Aroganţă.

Nu fusese o introducere foarte politicoasă.

— Într-adevăr, acesta este destinul meu, fu de acord Strange. Şi încă ce mai destin!

— Ah, aşa credeţi? zise ea, privindu-l pieziş. Atunci de ce nu l-aţi împlinit încă?

Strange zâmbi.

— Şi ce vă face să credeţi că nu l-am împlinit, doamnă?

— Faptul că vă aflaţi aici.

— Nu înţeleg.

— N-aţi ascultat profeţia când v-a fost recitată?

— Profeţia, doamnă?

— Da, profeţia lui… încheie spunând un nume pe limba ei, aşa că Strange nu înţelese.[157]

— Poftim?

— Profeţia Regelui.

Strange îşi aminti de ziua în care Vinculus ieşise de sub tufişul acela uscat, cu hainele pline de fire maronii de iarbă şi de coji de seminţe; îşi aminti că Vinculus recitase ceva, stând în mijlocul uliţei îngheţate. Însă nu-şi mai amintea nimic din cele auzite atunci. În vremea aceea nu se gândea încă să se facă magician, aşa că nu dăduse nici o atenţie spuselor lui Vinculus.

— Cred că am auzit o dată un fel de profeţie, doamnă, dar ca să vă spun drept, a trecut mult timp de atunci şi nu mai ţin minte. Ce spune profeţia că vom face – celălalt magician şi cu mine?

— Că veţi da greş.

Strange clipi uimit.

— Nu… Nu cred… Să dăm greş? Nu, doamnă, nu. E prea târziu pentru asta. Deja am ajuns cei mai mari magicieni de la Martin Pale încoace.

Femeia nu spuse nimic.

Era oare prea târziu ca să dea greş? se întrebă Strange. Se gândi la Mr Norrell aflat în casa lui din Piaţa Hanover, la Mr Norrell aflat la Hurtfew Abbey, la Mr Norrell primind complimente de la toţi miniştrii şi vizitat de prinţul regent. Poate că era uşor ironic faptul că tocmai el se simţea întărit de succesul lui Norrell, dar în clipa aceea nimic altceva nu părea la fel de solid, de incontestabil. Femeia-spiriduş se înşela.

Preţ de câteva minute fură ocupaţi cu dansul şi nu mai spuseră nimic. După ce-şi reluară locul în procesiune, femeia spuse:

— Ai dat dovadă de mare îndrăzneală venind aici, magicianule.

— De ce? Ce mă ameninţă, doamnă?

Femeia râse.

— Câţi magicieni englezi credeţi că şi-au lăsat oasele în acest *brugh?* Sub lumina acestor stele?

— Nu am nici cea mai vagă idee.

— Patruzeci şi şapte.

Brusc, Strange începu să nu se mai simtă chiar în largul lui.

— Nu l-am pus la socoteală pe Peter Porkiss, dar acesta nu era magician. Era un simplu *cowan*[158].

— Da, într-adevăr.

— Nu vă prefaceţi că ştiţi la ce mă refer, zise ea cu asprime. E limpede ca lumina nopţii că habar nu aveţi.

Strange rămase iarăşi fără replică. Partenera lui de dans părea hotărâtă să fie nemulţumită. „Şi, la urma urmei, se gândi el, ce era aşa de neobişnuit în asta?” În Bath, în Londra şi în toate oraşele Europei, femeile se prefăceau nemulţumite de bărbaţii pe care voiau de fapt să-i atragă. Era foarte posibil ca şi femeia aceasta să fie la fel. Se hotărî deci să ia asprimea ei ca pe un flirt şi să vadă dacă astfel reuşea să o mulţumească. Râzând uşor, spuse:

— Se pare că ştiţi foarte multe despre cele petrecute în acest *brugh*, doamnă. Îl trecu un fior atunci când pronunţă acest cuvânt străvechi şi atât de romantic.

Femeia ridică din umeri.

— Sunt în ospeţie aici de patru mii de ani[159].

— Mi-ar face mare plăcere să stăm de vorbă despre asta atunci când sunteţi liberă.

— Mai bine zis, când veţi fi *dumneavoastră* liber! Atunci vă voi răspunde bucuroasă la toate întrebările.

— Sunteţi foarte mărinimoasă.

— Deloc. Atunci… ne vedem peste o sută de ani?

— Pof… Poftim?

Însă femeia părea că se săturase de vorbit; nu reuşi să mai scoată de la ea decât observaţii banale despre bal şi ceilalţi dansatori.

Dansul se sfârşi; cei doi se despărţiră. Fusese cea mai stranie şi mai neliniştitoare conversaţie pe care o purtase Strange în viaţa lui. De ce îşi închipuia femeia aceasta că magia nu fusese încă readusă în Anglia? Şi ce era aiureala aceea cu o sută de ani? Se consolă cu gândul că era puţin probabil ca o femeie ce-şi petrecea timpul într-un conac dărăpănat din mijlocul unui codru întunecat să fie foarte bine informată cu privire la cele ce se petreceau în lume.

Se duse iar lângă perete, alăturându-se cercului privitorilor. În timpul dansului următor, se apropie de el o femeie deosebit de încântătoare. Pe Strange îl uimi contrastul dintre frumuseţea chipului ei şi expresia profund nefericită pe care o arbora. Când ridică mâna, împreunând-o cu a partenerului, Strange văzu că îi lipsea degetul mic.

„Curios!“ îşi spuse el, ducând instinctiv mâna la buzunarul hainei unde avea cutia din argint şi porţelan. „Poate că…“ Dar nu reuşi să-şi imagineze cum ar fi putut un magician să ajungă să-i dea spiriduşului un deget ce aparţinea chiar unei persoane din casa spiriduşului. Nu avea sens. „Poate că cele două lucruri nu au nici o legătură, îşi spuse el în cele din urmă.

Dar mâna femeii era atât de mică şi de albă! Era convins că degetul pe care îl avea în buzunar i s-ar fi potrivit perfect. Îl rodea curiozitatea atât de mult, încât

se hotărâ să stea de vorbă cu femeia şi s-o întrebe în ce împrejurări îşi pierduse degetul.

Dansul se terminase. Femeia vorbea cu o altă doamnă, întoarsă cu spatele către el.

— Iertaţi-mă… începu el.

Cealaltă doamnă se întoarse pe dată. Era Arabella.

***

Era îmbrăcată într-o rochie albă, având pe deasupra un şal din dantelă bleu, presărat cu diamante. Îmbrăcămintea îi strălucea ca gheaţa şi zăpada bătute de soare; în Anglia nu avusese niciodată o rochie atât de frumoasă. În păr avea nişte floricele minuscule, ce sclipeau ca stelele, iar în jurul gâtului avea legată o panglică neagră de catifea.

Privi lung, cu o expresie ciudată – o expresie în care se amestecau surprinderea cu teama, încântarea cu neîncrederea.

— Jonathan! Uite, dragostea mea! îi spuse ea celeilalte femei. E Jonathan!

— Arabella… începu el. Dar uită pe dată ce voia să spună. Întinse mâinile către ea; dar ea nu i le luă. Părând că nu-şi dă seama ce face, se retrase uşor şi o luă de mână pe femeia necunoscută, de parcă aceasta era acum sursa ei de mângâiere şi sprijin.

Femeia necunoscută îl privi pe Strange, ascultând îndemnul Arabellei.

— Arată la fel ca majoritatea bărbaţilor, remarcă ea cu răceală. Apoi, simţind probabil că întâlnirea luase sfârşit: Vino, îi spuse ea Arabellei, încercând să o ia de acolo.

— Ah, stai puţin! zise Arabella cu blândeţe. Poate că a venit să ne ajute! Nu crezi?

— Poate, zise femeia necunoscută, cu îndoială în glas. Îl privi iarăşi pe Strange. Nu, nu cred. Cred că a venit pentru cu totul altceva.

— Ştiu că m-ai avertizat să nu-mi fac speranţe deşarte, zise Arabella, iar eu am încercat să te ascult. Dar uite, a venit! Eram sigură că nu mă va uita atât de curând.

— Să te uit! exclamă Strange. O, nu! Arabella, eu…

— Răspundeţi atunci, aţi venit sau nu ca să ne ajutaţi? întrebă femeia necunoscută, de data asta

adresându-i-se direct lui Strange.

— Poftim? spuse Strange. Nu, eu… Trebuie să înţelegeţi că până acum nici n-am ştiut… Vreau să spun că nu înţeleg prea bine…

Femeia necunoscută oftă, exasperată.

— Aţi venit aici să ne ajutaţi – da sau nu? Cred că e o întrebare destul de simplă.

— Nu, spuse Strange. Arabella, vorbeşte-mi, te implor. Spune-mi ce s-a…

— Ei? Ai văzut? îi spuse femeia necunoscută Arabellei. Acum haide să găsim un colţ în care să putem sta liniştite amândouă. Cred că am văzut o bancă liberă lângă uşă.

Însă Arabella nu voia încă să plece. Continua să-l privească pe Strange în felul acela ciudat; ai fi zis că se uită la un tablou, nu la el, în carne şi oase. Spuse:

— Ştiu că nu prea ai încredere în ceea ce pot face bărbaţii, dar…

— Nu am încredere în ei deloc, o întrerupse femeia necunoscută. Ştiu ce înseamnă să iroseşti ani întregi cu speranţe deşarte de ajutor din partea unuia sau a altuia. E mai bine să nu mai speri nimic decât să fii în mod constant dezamăgită!

Strange îşi pierduse răbdarea.

— Mă iertaţi că vă întrerup, doamnă, îi spuse el femeii necunoscute, cu toate că dumneavoastră m-aţi întrerupt întruna de când am început să vă vorbesc! Mă tem că trebuie să insist să-mi daţi voie să stau de vorbă între patru ochi cu soţia mea! Dacă sunteţi bună să vă retrageţi puţin…

Însă nici ea, nici Arabella nu-l mai ascultau. Priveau acum un punct aflat puţin mai la dreapta. Gentilomul cu părul ca puful era chiar lângă el.

***

Stephen îşi făcea loc printre dansatori. Conversaţia pe care o purtase cu gentilomul fusese cât se poate de neliniştitoare. Gentilomul hotărâse ceva, însă, cu cât se gândea Stephen mai mult la asta, cu atât îşi dădea seama mai bine că nu avea habar ce anume.

— Încă nu e prea târziu, murmură el în timp ce se străduia să treacă, împingând în stânga şi-n dreapta. Încă nu e prea târziu. O parte din el – acea parte rece,

nepăsătoare, aflată sub puterea vrăjii – se întreba ce anume voia să spună cu asta. Nu era prea târziu să se salveze? Să le salveze pe lady Pole şi pe doamna Strange? Pe magician?

Niciodată nu i se păruseră atât de lungi şirurile de dansatori; niciodată nu semănaseră atât de mult cu nişte obstacole în calea lui. I se păru că vede o coamă de păr strălucitor, ca puful de păpădie, în colţul opus al încăperii.

— Domnule! strigă el. Aşteptaţi! Trebuie să vă mai spun ceva!

Lumina se schimbă. Zgomotul muzicii, al dansului şi al conversaţiei încetă brusc. Stephen privi în jur, aşteptându-se să se trezească într-un alt oraş sau pe un alt continent. Însă se afla tot în sala mare de la Lost-hope. Încăperea era pustie; dansatorii şi muzicienii dispăruseră. Nu mai erau decât trei persoane: Stephen însuşi şi, ceva mai departe, magicianul şi gentilomul cu părul ca puful.

Magicianul o strigă pe soţia sa, apoi se repezi către o uşă întunecată, hotărât parcă să o caute prin toată casa.

— Stai! strigă gentilomul cu părul ca puful. Magicianul se întoarse, iar Stephen văzu că avea chipul negru de furie şi că buzele i se mişcau de parcă urma să izbucnească de pe ele o vrajă teribilă.

Gentilomul cu părul ca puful ridică braţele. *Încăperea se umplu de păsări. Cât ai clipi din ochi, apăruseră; şi, cât ai clipi din ochi, nu mai erau.*

Păsările îl loviseră pe Strange cu aripile, tăindu-i răsuflarea. Când îşi reveni suficient ca să ridice capul, văzu că gentilomul cu părul ca puful ridicase iar braţele.

Încăperea se umplu cu un vârtej de frunze. Frunze uscate, maronii, dansând hipnotizant într-un vânt ce se iscase din senin. Cât ai clipi din ochi, apăruseră; şi, cât ai clipi din ochi, nu mai erau.

Magicianul privea fix vârtejul, înnebunit. Părea că nu ştie ce să facă în faţa acestor manifestări atât de copleşitoare de magie. „E pierdut”, îşi spuse Stephen.

Gentilomul cu părul ca puful ridică braţele a treia oară. *În aceeaşi clipă, încăperea fu scăldată în ploaie -*

nu o ploaie de apă, ci o ploaie de sânge. Cât ai clipi din ochi, se pornise; şi, cât ai clipi din ochi, încetă.

Magia luă sfârşit. Instantaneu, magicianul dispăru, iar gentilomul cu părul ca puful se prăbuşi la podea, ca leşinat.

— Unde e magicianul, domnule? strigă Stephen, îngenunchind grăbit lângă el. Ce s-a întâmplat?

— L-am trimis înapoi în colonia de la mare a celor din Altinum[160], şopti el cu glas aspru. Încercă apoi să zâmbească, fără a reuşi însă. Am reuşit, Stephen! Am făcut ce m-ai sfătuit tu! A trebuit să mă folosesc de toate puterile mele. M-am îndatorat imens vechilor mei aliaţi. Dar am schimbat lumea! Ah! Ce lovitură i-am dat! Întuneric, nefericire şi singurătate! De acum înainte nu poate să ne mai facă rău! Încercă să râdă triumfător, dar hohotul se transformă într-un acces de tuse şi greaţă. Când se potoli, îl luă pe Stephen de mână. Să nu fii îngrijorat din pricina mea, Stephen. Sunt puţin ostenit, atâta tot. Dar tu, Stephen eşti un vizionar – câtă profunzime în gândire! De acum înainte, nu vom mai fi prieteni: vom fi fraţi! M-ai ajutat să-mi înfrâng duşmanul, iar drept răsplată eu îţi voi găsi numele. Te voi face rege! Glasul i se stinse.

— Spuneţi-mi ce aţi făcut! şopti Stephen.

Dar gentilomul închise ochii.

Stephen rămase îngenuncheat în sala de bal, ţinându-l strâns de mână pe gentilom. Lumânările de seu se stinseră şi umbrele îi împresurară pe cei doi.

56

Turnul cel negru

3 spre 4 decembrie 1816

Doctorul Greysteel visa. Se făcea că îl strigă cineva, cerându-i ajutorul. El îl căuta peste tot pe cel care-l chema, vrând să-l ajute; dar nu reuşea să-l găsească, ci auzea doar cum îl strigă. În cele din urmă deschise ochii.

— Cine-i acolo? întrebă el.

— Eu sunt, domnule. Frank sunt, domnule.

— Ce este?

— A venit domnul Strange. Vrea să stea de vorbă cu dumneavoastră, domnule.

— S-a întâmplat ceva?

— Nu mi-a zis, domnule. Da' eu cred că da.

— Unde e, Frank?

— Nu vrea să intre, domnule, cu niciun chip. E afară, domnule.

Doctorul Greysteel puse picioarele pe podea şi trase adânc aer în piept.

— Ce frig e, Frank! spuse el.

— Da, domnule. Frank îl ajută pe doctorul Greysteel să-şi pună halatul şi papucii. Trecură apoi tăcuţi prin numeroase camere cufundate în întuneric, traversând podele interminabile pardosite cu marmură. În vestibul ardea o lampă. Frank deschise uşile duble din fier, luă lampa şi ieşi. Doctorul Greysteel îl urmă.

Treptele de piatră din faţa casei coborau în întuneric. Doar mirosul mării, clipocitul apei ce se lovea de pietre şi câte o sclipire trecătoare în întuneric te făceau să-ţi dai seama că dincolo de trepte se afla un canal. La câteva dintre ferestrele sau balcoanele caselor din jur ardeau lămpi. Mai departe, totul era tăcere şi întuneric.

— Nu e nimeni aici! strigă doctorul Greysteel. Unde e domnul Strange?

Drept răspuns, Frank întinse mâna către dreapta. Sub un pod se aprinse brusc un felinar, iar la lumina lui doctorul Greysteel văzu o gondolă ce aştepta.

Gondolierul îndreptă ambarcaţiunea către mal, iar, în timp ce se apropia, doctorul Greysteel văzu că înăuntru se afla un pasager. În ciuda spuselor lui Frank, doctorul Greysteel avu nevoie de câteva clipe ca sa-l recunoască.

— Strange! strigă el. Doamne sfinte! Ce-ai păţit? Nici nu te-am recunoscut! Dragul… dragul meu prieten, se bâlbâi el, căutând cuvântul potrivit. În ultima vreme se obişnuise cu ideea că va avea în curând o relaţie mult mai apropiată cu Strange. Vino înăuntru! Frank, repede! Adu un pahar de vin pentru domnul Strange!

— Nu! strigă Strange cu un glas aspru, neobişnuit. Îi spuse grăbit ceva în italiană gondolierului. Vorbea italiana mult mai fluent decât doctorul Greysteel, iar acesta nu-l înţelese, dar în curând se văzu limpede că-i ceruse gondolierului să tragă ambarcaţiunea mai în larg.

— Nu pot să intru! strigă Strange. Nu-mi cereţi asta!

— Prea bine, dar spuneţi-mi ce s-a întâmplat.

— Sunt blestemat!

— Blestemat? Nu! Nu spuneţi asta.

— Ba da, o spun. M-am înşelat amarnic, de la început până la sfârşit. I-am spus gondolierului să mă ducă mai departe. Nu e bine să mă apropii prea mult de casa dumneavoastră. Doctore Greysteel! Trebuie să vă trimiteţi fata departe de aici!

— Pe Flora? De ce?

— Pentru că e cineva pe aproape care vrea să-i facă rău!

— Doamne sfinte!

Strange îl privea fix, cu ochii măriţi.

— Există cineva care vrea să o condamne la o viaţă de nefericire fără sfârşit! Să o facă sclava unui duh sălbatic! Să o ducă într-o închisoare străveche, făcută din vrăji nemiloase, amestecate cu piatră şi pământ. Câtă răutate, câtă răutate! Dar poate că nici nu e răutate – căci nu poate decât să se supună propriei firi! Cum să i se împotrivească?

Nici doctorul Greysteel, nici Frank nu înţelegeau nimic.

— Vă e rău, domnule, zise doctorul Greysteel. Aveţi febră. Haideţi în casă. Frank are să vă prepare o băutură calmantă, ca să scăpaţi de gândurile astea rele. Haideţi înăuntru, domnule Strange. Se retrase câţiva paşi, ca Strange să se poată apropia, dar Strange nu-l luă în seamă.

— Am crezut… începu Strange, dar se opri imediat. Tăcu atât de mult timp, încât ai fi zis că a uitat ce voia să spună, dar apoi începu iarăşi: Am crezut că Norrell m-a minţit doar pe mine. Dar m-am înşelat. M-am înşelat amarnic. A minţit pe toată lumea. Ne-a minţit pe noi toţi. Apoi îi spuse ceva gondolierului, care începu să vâslească, iar ambarcaţiunea se pierdu în întuneric.

— Staţi! Staţi! strigă doctorul Greysteel, dar degeaba; gondola nu se mai vedea. Scrută întunericul o vreme, sperând că Strange va reapărea, dar nu se întâmplă aşa.

— Vreţi să mă duc după el, domnule? întrebă Frank.

— Nu ştim unde s-a dus.

— Probabil că acasă, domnule. Aş putea să-l urmăresc pe jos.

— Şi ce să-i spui, Frank? N-ai văzut că nu ne-a ascultat deloc? Nu, haide să intrăm. Trebuie să se gândim la Flora.

Însă, ajuns în casă, doctorul Greysteel rămase nemişcat şi neputincios, neştiind cum să procedeze mai departe. Acum îşi arăta pe deplin vârsta. Frank îl luă cu blândeţe de braţ şi îl conduse pe o scară întunecoasă de piatră până la bucătărie.

Era o bucătărie foarte mică, mai ales având în vedere numărul mare de camere îmbrăcate în marmură de la etaj. În timpul zilei era o odaie întunecoasă şi umedă, având o singură fereastră, sus pe perete, chiar deasupra nivelului apei, şi acoperită cu un grilaj greu de fier. Bucătăria se afla, deci, sub nivelul canalului. Cu toate astea, după întâlnirea cu Strange, părea un loc cald şi primitor. Frank mai aprinse nişte lumânări şi scormoni în sobă, făcând ca focul să prindă viaţă. Apoi puse ceainicul să fiarbă.

Doctorul Greysteel, aşezat pe un scaun comod, privea focul, pierdut în gânduri.

— Când a spus că cineva vrea să-i facă rău Florei… zise el în cele din urmă.

Frank încuviinţă, ca şi cum ştia ce urmează.

— … N-am putut să nu mă gândesc că se referea chiar la el, Frank, zise doctorul Greysteel. Se teme că îi va face rău, aşa că a venit să mă prevină.

— Asta e, domnule! fu de acord Frank. A venit să ne prevină. Ceea ce înseamnă că are un suflet bun, până la urmă.

— Da, are un suflet bun, zise doctorul Greysteel, convins. Dar s-a întâmplat ceva. E din cauza magiei, Frank. Asta trebuie să fie. E o profesie tare stranie şi nu pot să nu-mi doresc ca el să se fi ocupat cu altceva – să fi fost soldat, sau preot, sau avocat! Ce să-i spunem Florei, Frank? N-o să vrea să plece – de asta poţi fi sigur! N-o să vrea să-l părăsească. Mai ales acum… acum că e bolnav. Ce aş putea să-i spun? Ar trebui să plec şi eu cu ea. Dar atunci cine va rămâne la Veneţia, să aibă grijă de domnul Strange?

— Dumneavoastră şi cu mine vom rămâne aici să-l ajutăm pe magician, domnule. Dar pe domnişoara Flora trebuie să o trimiteţi de aici, împreună cu mătuşa ei.

— Da, Frank! Asta el Aşa o să facem!

— Da' să ştiţi, domnule, adăugă Frank, că domnişoara Flora n-are nevoie să i se poarte de grijă. Nu e ca alte domnişoare. Frank era de mulţi ani în slujba familiei, astfel încât se molipsise şi el de obiceiul de a o considera pe domnişoara Greysteel ca având înzestrări excepţionale şi o inteligenţă ieşită din comun.

Simţind că făcuseră tot ce puteau deocamdată, doctorul Greysteel şi Frank se duseră înapoi la culcare.

Însă a face planuri în puterea nopţii e una, iar a le duce la îndeplinire a doua zi e cu totul altceva. După cum ghicise doctorul Greysteel, Flora avu multe obiecţii la ideea de a părăsi Veneţia şi pe Jonathan Strange. Nu înţelegea. De ce trebuia să plece?

Pentru că, îi spuse doctorul Greysteel, Strange era bolnav.

— Cu atât mai mult trebuia să rămână, spuse ea. Avea nevoie de cineva care să aibă grijă de el.

Doctorul Greysteel încercă să sugereze că boala lui Strange era contagioasă, dar era, din principiu şi din fire, un om onest. Nu minţise de prea multe ori în viaţă, aşa că nu reuşi să fie convingător. Flora nu-l crezu.

Mătuşa Greysteel nu înţelegea nici ea de unde îi venise ideea aceasta cu plecarea. Pus în faţa unei duble opoziţii, doctorul Greysteel nu avu de ales; îşi luă sora deoparte şi îi povesti ce se întâmplase în timpul nopţii. Din păcate, nu se pricepea să redea atmosfera unei întâmplări în timp ce o povestea. Senzaţia înfiorătoare pe care i-o lăsaseră cuvintele lui Strange lipsea cu desăvârşire din relatarea pe care i-o făcu mătuşii Greysteel, aşa că aceasta nu înţelese decât că Strange spusese nişte lucruri fără şir. Fireşte, ajunse la concluzia că magicianul trebuie să fi fost beat. Acesta, deşi un lucru foarte rău, nu era neobişnuit pentru un gentilom – şi în niciun caz nu părea un motiv valabil ca ele să plece în alt oraş.

— La urma urmei, Lancelot, spuse ea, ţi s-a mai întâmplat şi *ţie* să-ţi dai în petic din cauza băuturii. De exemplu, îmi aduc aminte de seara în care am cinat la doamna Sixmith, când tu ai ţinut morţiş să le spui noapte bună tuturor găinilor. Te-ai dus în curte şi le-ai scos una câte una din cuibarele lor, iar ele au fugit şi pe jumătate le-a mâncat vulpea. Ţii minte ce supărată a fost Antoinette pe tine? (Antoinette fusese soţia doctorului, acum decedată.)

Era o poveste veche şi foarte ruşinoasă. Doctorul Greysteel asculta din ce în ce mai exasperat.

— Pentru Dumnezeu, Louisa! Sunt medic! Ştiu cum arată un om beat!

Îl chemară atunci pe Frank. Acesta îşi amintea mult mai bine tot ce spusese Strange. Felul în care o zugrăvise pe Flora, prizonieră pentru vecie, o îngrozi pe mătuşa ei. Peste scurt timp, mătuşa Greysteel era convinsă că Flora trebuie să plece imediat din Veneţia. Cu toate astea, insistă asupra unui lucru – un lucru la care nu se gândiseră nici doctorul Greysteel, nici Frank: insistă să i se spună Florei adevărul.

Pe Flora o îndureră nespus vestea că Strange îşi pierduse uzul raţiunii. La început crezu că ceilalţi se

înşală, şi, chiar după ce reuşiră să o convingă că s-ar putea să fie totuşi adevărat, tot nu credea că e necesar ca ea să plece din Veneţia; era sigură că el n-avea să-i facă niciun rău. Dar acum înţelegea că tatăl şi mătuşa ei erau de altă părere şi că nu se puteau linişti până când n-o vedeau plecată.

La scurt timp după plecarea celor două, doctorul Greysteel se afla într-una dintre încăperile cele reci din *palazzo.* Îşi pusese un pahar de brandy ca să se mai liniştească şi încerca să-şi adune curajul ca să meargă să-l caute pe Strange, când Frank intră şi-i spuse ceva despre un turn negru.

— Poftim? spuse doctorul Greysteel. Nu avea dispoziţia necesară pentru a asculta bizareriile lui Frank.

— Haideţi la fereastră să vă arăt, domnule.

Doctorul Greysteel se ridică atunci şi se duse la fereastră.

În centrul Veneţiei se afla ceva – ceva ce s-ar putea descrie ca fiind un turn negru incredibil de mare. Baza lui părea să se întindă pe acri întregi. Se înălţa către cer, atât de sus, încât nu i se vedea vârful. De la distanţă, era complet negru şi părea făcut dintr-un material neted. Însă, în anumite momente, devenea aproape translucid, alcătuit parcă din fum negru. Se vedeau frânturi din clădirile din spatele lui – sau poate chiar *din interiorul* lui.

Doctorul Greysteel nu văzuse în viaţa lui ceva atât de misterios.

— De unde să fi apărut, Frank? Şi ce s-a întâmplat cu casele ce erau înainte acolo?

Înainte ca cei doi să găsească răspunsul la vreo întrebare, se auzi o bătaie puternică şi autoritară la uşă. Frank se duse să deschidă. Reveni după câteva clipe, însoţit de un mic grup de oameni pe care doctorul Greysteel nu-i mai văzuse niciodată. Doi dintre ei erau preoţi, şi mai erau vreo trei-patru tineri ofiţeri, purtând cu toţii uniforme viu colorate şi decorate cu o cantitate prodigioasă de dantelă şi şireturi aurii. Cel mai chipeş dintre tineri făcu un pas în faţă. Uniforma lui era cea mai strălucitoare dintre toate şi tânărul avea o mustaţă lungă, aurie. Se recomandă drept colonelul Wentzel

von Ottenfeld, secretar al guvernatorului austriac al oraşului. Îi prezentă apoi şi pe tovarăşii lui; ceilalţi ofiţeri erau austrieci ca şi el, dar preoţii erau veneţieni. Acest lucru fu suficient ca să trezească uimirea doctorului Greysteel; veneţienii îi urau pe austrieci, şi aproape niciodată nu-i vedeai să se întovărăşească unii cu alţii.

— Dumneavoastră sunteţi domnul doctor? spuse colonelul von Ottenfeld. Prieten cu *Hexenmeister*[161] -ul marelui Vellinton?

Doctorul Greysteel încuviinţă.

— Ah! Domnule doctor! Am venit astăzi să cădem la picioarele dumneavoastră! făcu von Ottenfeld cu o expresie melancolică, al cărei efect era mult sporit de mustăţile sale lungi ce atârnau în jos.

Doctorul Greysteel se arătă uimit.

— Am venit azi. Vă cerem… Von Ottenfeld se încruntă, apoi pocni din degete. Verm*ittlung. Wir bitten urn Ihre Vermittlung. Wie kann man das sagen? Dis*cutară puţin despre cum s-ar putea traduce cuvântul respectiv. Unul dintre preoţii italieni propuse varianta „mijlocire”.

— Da, da, încuviinţă grăbit von Ottenfeld. Vă cerem mijlocirea pe lângă *Hexmeister*-ul marelui Vellinton. Domnule doctor, avem mare respect pentru *Hexmeister-ul* marelui Vellinton. Numai că acum *Hexmeister*-ul marelui Vellinton a făcut ceva. Ce nenorocire! Locuitorii Veneţiei sunt înspăimântaţi. Mulţi trebuie să-şi părăsească locuinţele şi să plece cine ştie unde!

— Ah, spuse doctorul Greysteel, înţelegător. Cumpăni o clipă, apoi pricepu totul. Ah! Credeţi deci că domnul Strange are legătură cu acest Turn Negru.

— Nu! declară von Ottenfeld. Nu e un Turn. E Noaptea! Ce nenorocire!

— Poftim? zise doctorul Greysteel şi se uită la Frank, cerându-i pe tăcute ajutorul. Frank ridică din umeri.

Unul dintre preoţi, care vorbea ceva mai bine engleza, îi explică atunci că, în dimineaţa aceea, soarele răsărise peste tot în oraş cu excepţia unei zone

– cea a parohiei Santa Maria Zobenigo, unde locuia Strange. Acolo, domnia Nopţii nu luase sfârşit.

— De ce face asta *Hexmeister*-ul marelui Vellinton? întrebă von Ottenfeld. Noi nu ştim. Vă rugăm să vă duceţi, domnule doctor. Spuneţi-i, vă rugăm, să lase soarele să răsară şi în Santa Maria Zobenigo. Şi mai spuneţi-i că îl rugăm respectuos să nu mai facă magie în Veneţia, se poate?

— Fireşte că voi merge, spuse doctorul Greysteel. E o situaţie cât se poate de neplăcută. Şi, cu toate că sunt convins că domnul Strange nu a făcut asta intenţionat – şi că se va dovedi că totul a fost o greşeală – voi fi bucuros să vă ajut cum pot.

— Ah! zise preotul cu engleza bună, nerăbdător, şi întinse braţul, de parcă îi era teamă că doctorul Greysteel o va lua chiar atunci la goană către Santa Maria Zobenigo. Luaţi-vă servitorul cu dumneavoastră, vă rog! Nu mergeţi singur acolo, bine?

***

Începuse să ningă abundent. Toate culorile triste ale Veneţiei se transformaseră în nuanţe de cenuşiu şi negru. Piaţa San Marco părea o biată umbră schiţată pe o foaie albă de hârtie. Era pustie. Doctorul Greysteel şi Frank înaintau greoi prin zăpadă. Doctorul Greysteel ducea un felinar, iar Frank îl proteja de ninsoare cu o umbrelă neagră.

Dincolo de piaţă se înălţa Turnul Negru al Nopţii; trecură de arcul Atrio şi intrară printre casele tăcute. Întunericul începea de la jumătatea unui mic pod. Era lucrul cel mai straniu din lume să vezi cum fulgii de zăpadă ce cădeau pieziş erau brusc absorbiţi de întuneric, de parcă acesta ar fi fost o fiinţă vie ce îi înghiţea cu buze lacome.

Aruncând o ultimă privire către oraşul tăcut şi alb, cei doi păşiră în întuneric.

Străzile erau pustii. Locuitorii parohiei se refugiaseră pe la rude şi prieteni care locuiau în alte zone ale oraşului. Însă pisicile din Veneţia – nişte creaturi la fel de ciudate ca pisicile din orice alt oraş – se adunaseră cu toatele în Santa Maria Zobenigo, să dănţuiască, să vâneze şi să se joace în Noaptea Fără Sfârşit, care pentru ele era ca un fel de sărbătoare a

Anului Nou. În întuneric, pisicile se frecau tăcute de picioarele doctorului Greysteel şi de ale lui Frank; iar doctorul Greysteel surprinse de câteva ori priviri sticloase ce-l aţinteau din pragul câte unei uşi.

Când ajunseră la casa unde locuia Strange, totul era cufundat în linişte. Bătură la uşă şi strigară, dar nu veni nimeni să le deschidă. Descoperind că uşa nu era încuiată, o împinseră şi intrară. Înăuntru era întuneric. Găsiră scara şi urcară până sus de tot, în cămăruţa unde Strange îşi făcea vrăjile.

După toate cele petrecute, se aşteptau oarecum să dea acolo peste ceva uimitor – să-l găsească pe Strange adâncit în conversaţie cu un demon sau chinuit de năluciri înfiorătoare. Aşa că fură uimiţi când văzură o scenă cât se poate de obişnuită. Odaia arăta exact la fel ca întotdeauna. Era luminată de multe lumânări, iar soba de fier dădea o căldură plăcută. Strange era aşezat la masă, aplecat deasupra vasului său de argint, cu chipul scăldat într-o lumină albă ce radia din vas. Nu ridică privirea la intrarea celor doi. În colţul odăii se auzea ticăitul liniştit al unui ceas. Ca de obicei, în toată camera erau împrăştiate din belşug cărţi, hârtii şi ustensile de scris. Strange atinse cu vârful degetului suprafaţa apei şi o lovi uşor de două ori. Apoi se întoarse şi notă ceva într-un carneţel.

— Strange, zise doctorul Greysteel.

Strange ridică ochii. Nu mai părea atât de înnebunit ca în seara dinainte, dar avea aceeaşi privire hăituită. Îl privi îndelung pe doctor, fără să dea niciun semn că l-ar fi recunoscut.

— Greysteel, murmură el în cele din urmă. Ce căutaţi aici?

— Am venit să văd cum vă simţiţi. Sunt îngrijorat din pricina dumneavoastră.

Strange nu răspunse. Se întoarse la vasul lui de argint, făcând câteva pase deasupra apei. Însă păru imediat nemulţumit de ce făcuse. Luă un pahar şi turnă nişte apă în el. Apoi scoase o sticluţă şi turnă cu grijă două picături din conţinutul ei în pahar.

Doctorul Greysteel îl privea. Pe sticluţă nu era nici o etichetă; lichidul din ea era chihlimbariu; ar fi putut fi orice.

Strange văzu că doctorul Greysteel îl priveşte.

— Presupun că îmi veţi spune acum să nu beau. Ei bine, puteţi să nu vă mai osteniţi. Goli paharul dintr-o singură răsuflare. N-aţi fi de aceeaşi părere dacă aţi cunoaşte motivul pentru care o fac!

— Nu, nu, zise doctorul Greysteel, pe un ton ce se voia cât mai liniştitor cu putinţă – tonul pe care le vorbea celor mai dificili pacienţi ai lui. Vă asigur că nu aveam intenţia de a spune aşa ceva. Vreau doar să-mi spuneţi dacă vă doare ceva. Sau dacă vă simţiţi rău? Aseară aşa mi s-a părut. Mă gândeam că aş putea să vă dau un sfat… Se opri. Simţise un miros – un miros extrem de puternic, de mucegai uscat parcă, amestecat cu un altul, greu, de origine animală; iar lucrul cel mai curios era că recunoştea acest miros. Brusc, îşi aminti: avea în nări miasma odăii în care locuia bătrâna: bătrâna cea nebună, cu toate pisicile ei.

— Soţia mea trăieşte, spuse Strange, cu glas aspru şi îngroşat. Ha! Poftim! Pe asta n-o ştiaţi!

Doctorul Greysteel îngheţă. Dacă Strange încercase cumva să spună ceva care să-l îngrijoreze şi mai mult, atunci reuşise pe deplin.

— Mi-au spus că a murit! urmă Strange. Mi-au spus că au îngropat-o! Nu pot să cred că m-am lăsat păcălit în halul acesta! Când ea a fost de fapt fermecată şi răpită de lângă mine! Iată de ce am nevoie de asta! încheie el, agitând sticluţa cu lichid chihlimbariu sub nasul doctorului.

Doctorul Greysteel şi Frank făcură un pas înapoi. Frank îi murmură la ureche doctorului:

— E în regulă, domnule. E în regulă. N-am să-l las să vă facă rău. Îi vin eu de hac, nu vă temeţi.

— Nu pot să mă întorc în casa aceea, zise Strange. M-a scos de acolo şi nu mă lasă să mă întorc. Copacii nu mă lasă să trec. Am încercat să fac vrăji pentru desfacerea farmecelor, dar nu funcţionează. Nu funcţionează…

— Aţi făcut vrăji toată noaptea? întrebă doctorul Greysteel.

— Cum? Da!

— Regret să aud asta. Trebuie să vă odihniţi. Probabil că nu mai ţineţi minte foarte bine ce s-a

întâmplat azi-noapte…

— Ha! exclamă Strange pe un ton ironic şi amar în acelaşi timp. Toată viaţa voi ţine minte ce s-a întâmplat, până în cel mai mic amănunt!

— Chiar aşa? Chiar aşa? spuse doctorul Greysteel, pe acelaşi ton liniştitor. Ei bine, nu pot să vă ascund faptul că apariţia dumneavoastră m-a speriat. Nu eraţi în apele dumneavoastră. Şi asta, sunt sigur, din cauză că munciţi prea mult. Poate că, dacă aş…

— Iertaţi-mă, doctore Greysteel, dar, aşa cum v-am spus deja, soţia mea este *fermecată;* e ţinută prizonieră sub pământ. Oricât de mult mi-aş dori să continuăm această conversaţie, am treburi mult mai urgente de rezolvat!

— Prea bine. Liniştiţi-vă. Prezenţa noastră aici vă deranjează. Vom pleca acum şi ne vom întoarce mâine. Dar, înainte de a pleca, trebuie să vă mai spun ceva: guvernatorul a trimis o delegaţie la mine acasă azi-dimineaţă. Vă cere respectuos să nu mai faceţi vrăji deocamdată…

— Să nu mai fac vrăji! râse Strange – un hohot rece, dur, lipsit de voioşie, îmi cereţi să mă opresc acum? E imposibil! Pentru ce m-a făcut oare Dumnezeu magician, dacă nu pentru asta? Spunând acestea, se întoarse la vasul lui de argint şi începu să deseneze cu degetul nişte simboluri, chiar deasupra apei.

— Atunci eliberaţi cel puţin parohia de sub domnia acestei Nopţi nefireşti. Vreţi să faceţi măcar asta, vă rog, de dragul meu? De dragul prieteniei noastre? De dragul Florei?

Strange se opri brusc, lăsându-şi gestul neterminat.

— Despre ce vorbiţi? Ce Noapte nefirească? Ce e atât de nefiresc la ea?

— Doamne sfinte, Strange! E aproape miezul zilei!

O clipă, Strange nu spuse nimic. Se uită la fereastra întunecată, la întunericul din încăpere şi, în cele din urmă, la doctorul Greysteel.

— N-am ştiut, şopti el, înspăimântat. Credeţi-mă! Nu eu am făcut asta!

— Atunci cine?

Strange nu răspunse; privea absent diverse obiecte din cameră.

Doctorul Greysteel se temu că îi va face şi mai mult rău dacă va continua să-l întrebe despre întuneric, aşa că întrebă doar atât:

— Puteţi aduce înapoi lumina zilei?

— Nu… nu ştiu.

Doctorul Greysteel îi spuse lui Strange că vor reveni a doua zi şi profită de ocazie ca să-i recomande încă o dată câteva ore de somn ca pe un remediu excelent.

Strange nu-l asculta, dar, în clipa în care doctorul Greysteel şi Frank se pregăteau să iasă pe uşă, îl luă de braţ pe doctor şi-i şopti:

— Pot să vă întreb ceva?

Doctorul Greysteel încuviinţă.

— Nu vă temeţi că are să se stingă?

— Ce să se stingă? întrebă doctorul Greysteel.

— Lumânarea, zise Strange, arătând către fruntea doctorului Greysteel. Lumânarea pe care o aveţi în cap.

Afară, întunericul părea mai straniu decât oricând. Doctorul Greysteel şi Frank înaintau tăcuţi pe străzile cufundate în noapte. Când ajunseră la lumină, în partea de vest a Pieţei San Marco, amândoi scoaseră câte un oftat de uşurare.

Doctorul Greysteel spuse:

— Sunt hotărât să nu-i spun nimic guvernatorului despre faptul că şi-a pierdut minţile. Dumnezeu ştie ce ar putea să facă austriecii. Ar putea să trimită nişte soldaţi să-l aresteze – sau şi mai rău! O să-i spun doar că nu poate încă să alunge Noaptea, dar că nu doreşte să facă niciun rău locuitorilor oraşului – sunt convins că aşa şi e – şi că sunt încredinţat că-l voi putea convinge să îndrepte lucrurile cât de curând.

A doua zi, la răsăritul soarelui, parohia Santa Maria Zobenigo rămase în continuare cufundată în întuneric. La opt şi jumătate, Frank ieşi să cumpere lapte şi peşte. Ţărăncuţa cea drăguţă, cu ochi negri, care vindea lapte adus de pe vasul ancorat pe canalul San Lorenzo, îl plăcea pe Frank şi avea întotdeauna o vorbă bună şi un zâmbet pentru el. În dimineaţa aceasta, îi spuse, întinzându-i urciorul cu lapte:

— *Hai sentito che lo stregone inglese epazzo?* (Ai auzit că magicianul englez a înnebunit?)

În piaţa de peşte aflată lângă Canalul cel Mare, un pescar îi dădu trei chefali, dar aproape că uită să-i mai ia banii, fiind atent la discuţia pe care o purta cu negustorul de lângă el – se întrebau dacă magicianul englez înnebunise pentru că era magician sau pentru că era englez. În drum spre casă, întâlni două călugăriţe palide care spălau treptele de marmură ale unei biserici; acestea îi dădură bună dimineaţa lui Frank şi îi spuseră că se vor ruga pentru bietul magician englez care înnebunise. Apoi, când aproape ajunsese în pragul casei, o pisică albă ieşi de sub banca unei gondole, sări pe chei şi îl privi. Frank se aştepta ca şi aceasta să-i spună ceva despre Jonathan Strange, dar nu o făcu.

— Cum s-a putut întâmpla aşa ceva? întrebă doctorul Greysteel, aşezat în capul oaselor pe pat. Crezi că domnul Strange a ieşit din casă şi a stat de vorbă cu cineva?

Frank nu ştia. Mai târziu ieşi iar din casă pentru a face nişte cercetări. Se părea că Strange nu ieşise deloc din camera lui aflată la mansardă, în Santa Maria Zobenigo; dar lordul Byron (singurul, de altfel, căruia domnia Nopţii Eterne i se părea ceva distractiv) îl vizitase cu o seară înainte, pe la ora cinci, şi îl găsise ocupat cu vrăjile lui şi vorbind fără şir despre lumânări, ananaşi, baluri ce se întindeau pe durata a veacuri întregi şi păduri întunecoase ce umpleau străzile Veneţiei. Ajuns acasă, Byron îi povestise amantei lui, proprietarului casei în care stătea şi valetului ce văzuse; şi, cum cei trei erau nişte persoane sociabile care obişnuiau să-şi petreacă serile alături de grupuri mari de prieteni la fel de palavragii ca şi ei, până dimineaţă vestea se răspândise cam peste tot în oraş.

— Lordul Byron! Fireşte! strigă doctorul Greysteel. Am uitat cu totul de el! Trebuie să mă duc şi să-l avertizez să fie discret.

— E puţin cam târziu pentru asta, domnule, spuse Frank.

Doctorul Greysteel fu nevoit să admită că aşa era. Cu toate astea, simţea nevoia să se consulte cu cineva. Şi cine putea fi mai potrivit pentru asta decât celălalt prieten al lui Strange? Prin urmare, în seara aceleiaşi

zile se îmbrăcă grijuliu şi luă gondola până la locuinţa contesei Albrizzi. Contesa era o grecoaică inteligentă, aflată la vârsta maturităţii, care publicase mai multe cărţi despre sculptură; însă plăcerea ei cea mai mare era să organizeze *conversazioni,* unde tot soiul de persoane fine şi erudite aveau ocazia de a se întâlni. Strange luase şi el parte la una sau două astfel de petreceri, dar doctorul Greysteel nu-şi bătuse niciodată capul cu ele până atunci.

Fu poftit într-un salon vast, la *piano nobile.* Încăperea era bogat decorată, având pardoseală de marmură şi statui frumoase, iar pereţii şi tavanul erau pictate. Într-o parte a salonului stăteau doamnele, aşezate în semicerc în jurul contesei. Bărbaţii se aflau în colţul opus. Din clipa în care intră în salon, doctorul Greysteel simţi ochii tuturor celorlalţi oaspeţi aţintiţi asupra lui. Mai multe persoane îl arătau chiar cu degetul, şoptindu-le câte ceva celor de lângă ei. Vorbeau, fără îndoială, despre Strange şi despre întuneric.

Un bărbat mic de statură şi chipeş se afla lângă fereastră. Avea părul negru şi creţ şi o gură plină, moale şi roşie. Era o gură remarcabilă şi pentru o femeie, dar pentru un bărbat era de-a dreptul extraordinară. Cu statura lui măruntă, hainele alese cu grijă şi părul şi ochii negri, semăna puţin cu Christopher Drawlight – doar că avea în plus aspectul unui om periculos de inteligent. Doctorul Greysteel se duse direct la el şi spuse:

— Lord Byron?

Bărbatul se întoarse să vadă cine vorbise. Nu păru foarte încântat să vadă în faţa lui un englez între două vârste, bondoc şi cu aspect comun. Şi totuşi, nu putea să-şi nege identitatea.

— Da?

— Mă numesc Greysteel. Sunt un prieten al domnului Strange.

— Ah! spuse înălţimea Sa. Doctorul cu fata cea frumoasă!

La rândul lui, doctorul Greysteel nu fu tocmai încântat să audă această descriere a fiicei lui tocmai din gura unuia dintre cei mai notorii desfrânaţi din

Europa, dar nu putea să nege faptul că Flora era frumoasă. Lăsând la o parte aceste consideraţii pentru moment, spuse:

— Am fost să-l văd pe Strange. Mi s-au confirmat cele mai mari temeri. A înnebunit cu adevărat.

— O, da! fu de acord Byron. Am fost şi eu la el acum câteva ceasuri şi n-am scos de la el decât aiureli despre soţia lui moartă – cum că n-ar fi moartă cu adevărat, ci doar sub puterea unor farmece. Iar acum se înfăşoară în mantia întunericului şi face magie neagră! Toată povestea asta are ceva demn de admiraţie, nu credeţi?

— Demn de admiraţie? zise doctorul cu asprime. Mai degrabă demn de milă! Dar credeţi că el a provocat apariţia acestui întuneric? Mie mi-a spus limpede că nu.

— Fireşte că el a provocat-o! declară Byron. O lume neagră, pe potriva întunecimii spiritului său! Cine nu şi-ar dori câteodată să acopere lumina soarelui? Ei bine, iată că, pentru magicieni, acest lucru chiar este posibil.

Doctorul Greysteel se gândi câteva clipe.

— S-ar putea să aveţi dreptate, admise el în cele din urmă. Poate că el a creat într-adevăr întunericul şi apoi a uitat de asta. Cred că nu-şi aduce aminte mereu ce a făcut sau ce a spus. Am văzut şi eu că ţine minte foarte puţin din conversaţiile pe care le-am purtat cu el.

— Ah. Da. În fine, zise înălţimea Sa, ca şi cum ceea ce auzea nu i se părea surprinzător, părând la rându-i dornic să uite cât mai curând conversaţia purtată cu doctorul.

— Ştiţi că i-a scris cumnatului său?

— Nu, nu ştiam.

— I-a spus individului să vină la Veneţia ca să-şi vadă sora moartă.

— Şi credeţi că va veni? întrebă doctorul Greysteel.

— Habar nu am! zise lordul Byron, pe un ton ce părea să spună că era o îndrăzneală cam mare din partea doctorului Greysteel să-şi închipuie că celui mai mare poet al vremii ar fi putut să-i pese de astfel de fleacuri. După o tăcere de câteva clipe, adăugă pe un ton ceva mai firesc: Ca să vă spun drept, cred că n-are

să vină. Strange mi-a arătat scrisoarea. Era plină de aiureli fără sens şi de raţionamente pe care numai un nebun – sau un magician! — le-ar putea înţelege.

— E un lucru foarte trist, spuse doctorul Greysteel. Foarte trist! Acum două zile ne-am plimbat împreună cu el. Era atât de binedispus! Nu pot să înţeleg cum a trecut de la o stare perfect normală la această nebunie îngrozitoare într-o singură noapte. Mă întreb dacă nu cumva cauza e de natură fizică. Să fie oare o infecţie?

— Prostii! exclamă Byron. Cauzele nebuniei lui sunt pur metafizice. Îşi au rădăcinile în abisul dintre ceea ce suntem şi ceea ce ne dorim să fim, dintre suflet şi temniţa lui de carne. Iertaţi-mă, doctore Greysteel, dar am experienţă când vine vorba de acest subiect. Ştiu ce vorbesc.

— Dar… doctorul Greysteel se încruntă şi se opri o clipă ca să-şi adune gândurile. Dar perioada aceea de intensă frustrare prin care a trecut părea să fi luat sfârşit. Munca lui mergea bine, în sfârşit.

— Nu pot să vă spun decât atât: înainte să-l apuce obsesia asta stranie legată de soţia lui moartă, avea altă idee fixă: John Uskglass. Probabil că aţi remarcat şi dumneavoastră asta. Acum, eu nu ştiu foarte multe despre magicienii englezi. Mereu mi s-a părut că sunt cu toţii nişte bătrânei prăfuiţi şi plicticoşi – cu excepţia lui John Uskglass. Cu el e cu totul altă poveste! Magicianul care i-a îmblânzit pe Cei de Dincolo![162] Singurul magician care a reuşit să înfrângă Moartea! Magicianul pe care Lucifer însuşi a fost nevoit să-l trateze ca pe un egal! Ei bine, ori de câte ori Strange se compară cu această fiinţă sublimă – ceea ce face, cu siguranţă, din când în când – îşi dă seama cum e el de fapt: un muritor de rând, chinuit şi mediocru! Din toate faptele lui – atât de lăudate în insuliţa aceea amărâtă[163] – se alege praful! E şi normal să te apuce disperarea. „Cu asta se vor alege muritorii / Ce tind către cele ale nemuririi." Lordul Byron se opri o clipă, străduindu-se parcă să memoreze ultima frază, în caz că ar fi dorit vreodată să o folosească într-un poem. Şi pe mine m-a cuprins o melancolie asemănătoare în septembrie, când am fost în munţii Elveţiei. Rătăceam fără ţintă, auzind avalanşe la fiecare cinci minute – de parcă Dumnezeu

s-ar fi hotărât să mă distrugă! Sufletul îmi era plin de regrete şi tânjeam spre înălţimi nemuritoare. De câteva ori am simţit o mare ispită de a-mi zbura creierii – şi chiar aş fi făcut-o, dacă nu m-aş fi gândit ce mare bucurie i-aş fi făcut astfel soacră-mii.

Din partea doctorului Greysteel, lordul Byron putea să-şi zboare creierii oricând; dar Strange era cu totul altceva.

— Credeţi că e capabil de autodistrugere? întrebă el neliniştit.

— O, cu siguranţă!

— Şi ce putem să facem?

— Să facem? îl îngână înălţimea Sa, uşor perplex. De ce aţi vrea să faceţi ceva? Apoi, părându-i-se că vorbiseră destul despre altcineva, înălţimea Sa întoarse conversaţia către sine. Până la urmă mă bucur că ne-am cunoscut, doctore Greysteel. Mi-am adus cu mine un doctor din Anglia, dar am fost nevoit să-l concediez la Genova. Iar acum mi se pare că au început să mi se clatine dinţii. Priviţi![164] Byron deschise gura, arătându-şi dinţii doctorului Greysteel.

Acesta din urmă apucă un dinte mare şi alb şi trase uşor.

— Mie mi se par foarte sănătoşi şi fermi, spuse el.

— Ah! Credeţi? Mă tem însă că nu pentru mult timp. Îmbătrânesc. Mă veştejesc. Simt asta, oftă Byron. Apoi, venindu-i un gând mai vesel, adăugă: Ştiţi, criza aceasta a lui Strange nici nu putea să vină într-un moment mai bun. Întâmplarea face că tocmai acum scriu un poem despre un magician care se luptă cu Spiritele Nemuritoare care îi conduc destinul. Fireşte, ca model de magician Strange nu e nici pe departe perfect – îi lipseşte acea natură de erou veritabil; pentru asta voi fi nevoit să mă inspir din propria mea fire.

În clipa aceea trecu pe lângă ei o tânără italiancă fermecătoare. Byron înclină capul într-un unghi foarte ciudat, închise ochii pe jumătate şi pe chip i se întipări o expresie ce părea să sugereze că e pe cale să-şi dea duhul din cauza unei indigestii cronice. Doctorul Greysteel nu putu decât să presupună că o regala pe tânără cu o imagine a profilului şi expresiei byroniene.

57

Scrisorile negre[{165}]

Decembrie 1816

Santa Maria Zobenigo, Veneţia
3 decembrie 1816
Jonathan Strange către reverendul Henry Woodhope

Dragă Henry,

Pregăteşte-te să primeşti nişte veşti minunate. *Am văzut-o pe Arabella.* Am văzut-o şi am vorbit cu ea. Nu e extraordinar? Ai auzit vreodată veşti mai grozave? N-ai să mă crezi. N-ai să înţelegi. Te asigur însă că n-a fost un vis. N-am fost nici beat, nici nebun, nici sub influenţa opiului. Gândeşte-te puţin: nu trebuie decât să accepţi că anul trecut de Crăciun, la Clun, am fost pe jumătate vrăjiţi, şi atunci totul devine credibil, totul devine posibil.

Ce ironic, nu-i aşa, că tocmai eu, dintre toţi oamenii, nu am recunoscut magia care m-a învăluit? Ca să mă justific, pot spune că magia aceasta a fost de o natură cu totul neprevăzută şi a venit de unde nici nu mă aşteptam. Şi totuşi, spre ruşinea mea, alţii au fost mai ageri la minte decât mine. John Hyde şi-a dat seama că se petrecea ceva necurat şi a încercat să mă avertizeze, dar nu l-am ascultat. Chiar şi tu, Henry, mi-ai spus în faţă că eram prea preocupat de cărţile mele şi că îmi

neglijam responsabilităţile şi soţia. Nu mi-au plăcut aceste observaţii pe care mi le-ai făcut, ba chiar de câteva ori ţi-am răspuns aspru. Acum îmi pare rău pentru asta şi te rog cu smerenie să mă ierţi. Poţi să mă învinovăţeşti cât vrei – oricum, eu mă învinovăţesc şi mai mult. Dar hai să trec la subiect. Trebuie să vii la Veneţia. Arabella se află într-un loc nu foarte departe de aici, însă nu poate pleca, iar eu nu pot ajunge acolo – cel puţin [câteva rânduri şterse]. Prietenii mei de aici, din Veneţia, sunt bine intenţionaţi, dar mă chinuiesc cu nenumărate întrebări.

Nu am servitor şi mai e ceva aici care nu mă lasă să mă plimb prin oraş neobservat. Nu-ţi mai spun acum nimic despre asta. Dragul şi bunul meu Henry, te rog să nu te opui. Vino imediat la Veneţia. Vei fi răsplătit văzând-o pe Arabella nevătămată şi în mijlocul nostru. Căci pentru ce oare m-a făcut Dumnezeu cel mai mare magician al vremii, dacă nu pentru asta? Fratele tău,

S

Santa Maria Zobenigo, Veneţia
6 decembrie 1816

Jonathan Strange către reverendul Henry Woodhope

Dragă Henry,

M-a cam mustrat conştiinţa după ce ţi-am trimis ultima scrisoare. Ştii că nu te-am minţit niciodată, dar mărturisesc că nu ţi-am spus destule ca tu să-ţi poţi forma o idee corectă despre

situaţia prezentă a Arabellei. Nu e moartă, ci… (12 rânduri tăiate şi indescifrabile)… sub pământ, în dealul pe care ei îl numesc brugh. E *vie,* şi totuşi nu e vie – dar nici moartă – ci vrăjită. *Din vre*muri imemoriale ei au păstrat acest obicei de a răpi creştini şi creştine şi de a şi-i face slujitori sau de a-i obliga – ca în cazul nostru – să ia parte la distracţiile lor posomorâte: baluri, ospeţe şi serbări interminabile afundate în praf şi nimicnicie. Printre multele reproşuri pe care mi le fac, cel mai amar e că am trădat-o – pe ea, cea pe care trebuia să o apăr mai presus de orice.

Santa Maria Zobenigo, Veneţia
15 decembrie 1816

Jonathan Strange către reverendul Henry Woodhope

Dragă Henry,

Cu tristeţe îţi spun că am acum motive mai întemeiate pentru temerile de care îţi vorbeam în ultima scrisoare[166]. Am făcut tot ce mi-a venit în minte pentru a frânge gratiile închisorii negre în care se află, dar fără să reuşesc. Nu cunosc nici o vrajă care să poată ştirbi măcar magia aceasta străveche. Din câte ştiu, nu există o asemenea vrajă în tot canonul englezesc. Istoriile despre magicieni care au eliberat prizonieri din Faerie sunt puţine şi apar la mare distanţă una de alta. Acum nu-mi aduc aminte de niciuna. Într-una dintre cărţile lui Martin Pale, cineva povesteşte

cum spiriduşii se plictisesc uneori de oaspeţii lor din rasa oamenilor şi îi alungă fără veste din *brugh;* iar bieţii prizonieri ajung înapoi acasă, dar la sute de ani după ce au fost răpiţi. Poate că asta se va întâmpla şi acum. Arabella se va întoarce în Anglia la mult timp după ce tu şi eu nu vom mai fi. Gândul acesta face să-mi îngheţe sângele în vene. Nu-ţi voi ascunde că m-a cuprins o neagră tristeţe. M-am certat cu timpul, iar acum pentru mine e mereu miezul nopţii. Aveam un orologiu şi un ceas de buzunar, dar le-am distrus pe amândouă. Nu mai puteam suporta batjocura lor. Nu mai dorm. *Nu pot* să mănânc. Beau numai vin – şi încă ceva. Din când în când devin puţin sălbatic. Tremur, şi râd, şi plâng o vreme – n-aş putea spune *cât* de mult; poate un ceas, poate o zi. Dar gata, ţi-am spus destule despre asta. Nebunia e cheia. Cred că sunt primul magician englez care a înţeles asta. Norrell avea dreptate – a spus că nu avem nevoie de ajutorul spiriduşilor. A mai spus că nebunii şi spiriduşii au multe în comun, dar eu nu am înţeles atunci semnificaţia acestor vorbe, cum n-a înţeles-o nici el. Henry, nu-ţi poţi închipui câtă nevoie am să fii aici. De ce nu vii? Eşti bolnav? Nu am primit niciun răspuns la scrisorile mele, dar poate că asta înseamnă că eşti deja pe drum către Veneţia; poate că scrisoarea aceasta nici nu va ajunge la tine.

— Întuneric, nefericire şi singurătate! strigă gentilomul plin de voioşie. Cu asta l-am pedepsit şi asta trebuie să îndure vreme de o sută de ani! O! Cât e de abătut! Am câştigat! Am câştigat! Începu să bată din palme, iar ochii îi străluceau.

În odaia lui Strange din parohia Santa Maria Zobenigo ardeau trei lumânări: una pe birou, una pe dulăpiorul pictat şi una într-o firidă de lângă uşă. Ai fi zis, văzându-le, că sunt singurele trei lumini rămase pe lume. De la fereastra lui Strange nu se vedea decât noaptea fără sfârşit şi nu se auzea niciun sunet. Strange, nebărbierit, cu ochii roşii şi cu părul în neorânduială, făcea vrăji. Stephen îl privea cu un amestec de milă şi groază.

— Cu toate astea, nu e atât de singur cum mi-aş dori, remarcă gentilomul, pe un ton iritat. E cineva cu el.

Aşa şi era. Un bărbat mărunţel şi brunet, îmbrăcat în haine scumpe, stătea sprijinit de dulăpiorul pictat, privindu-l pe Strange cu o expresie de maxim interes şi amuzament. Din când în când scotea un carneţel şi îşi nota ceva.

— E lordul Byron, spuse Stephen.

— Şi cine e lordul Byron, mă rog?

— E un gentilom plin de vicii, domnule. Poet. S-a certat cu soţia şi şi-a sedus sora.

— Chiar aşa? Aş putea să-l ucid.

— O, nu faceţi asta, domnule! E adevărat că are păcate mari şi că a fost, într-un fel, alungat din Anglia, dar, chiar şi aşa…

— Ah! Nu-mi pasă mie cu ce le-a greşit altora! Îmi pasă de greşelile faţă de *mine!* N-ar trebui să fie aici. Ei, Stephen, Stephen! De ce eşti aşa speriat? Ce-ţi pasă ţie de soarta unui englez păcătos? Uite cum am să fac: pentru dragostea pe care ţi-o port, n-am să-l ucid acum. Poate să mai trăiască… cinci ani, să zicem! Dar după aceea va muri![167]

— Vă mulţumesc, domnule, zise Stephen recunoscător. Sunteţi foarte generos.

Dintr-odată, Strange ridică fruntea şi strigă:

— Ştiu că sunteţi aici! N-aveţi decât să vă ascundeţi de mine dacă vreţi, dar e prea târziu! Ştiu că sunteţi

aici!

— Cu cine vorbiţi? întrebă Byron.

Strange se încruntă.

— Mă urmăresc. Mă spionează!

— Chiar aşa? Cine anume?

— Un spiriduş şi un majordom!

— Un majordom, deci? începu să râdă înălţimea Sa. Ei, orice s-ar spune despre drăcuşori şi goblini, e limpede că majordomii sunt cei mai răi dintre toţi!

— Poftim? spuse Strange.

Gentilomul cu părul ca puful se uita agitat prin cameră.

— Stephen! Vezi pe undeva cutiuţa?

— Cutiuţa, domnule?

— Da, da! Ştii la ce mă refer! Cutiuţa în care se află degetul preaiubitei noastre lady Pole!

— Nu o văd nicăieri, domnule. Dar ce mai contează acum cutiuţa? Doar l-aţi învins deja pe magician!

— Ah, iat-o! strigă gentilomul. Vezi? N-o vedeam de braţul tău pe care l-ai sprijinit de masă.

Stephen mişcă braţul. Apoi, după o clipă, spuse:

— De ce nu o luaţi, domnule?

Gentilomul nu răspunse, ci începu imediat să-l batjocorească pe magician şi să se laude pentru victoria obţinută.

„Nu îi mai aparţine! îşi spuse Stephen, cuprins de un fior de bucurie. Nu poate să o ia! Acum îi aparţine magicianului! Poate că acesta o va putea folosi cumva ca să o elibereze pe lady Pole!” Stephen aşteptă să vadă ce va face magicianul. Dar, după jumătate de ceas, fu nevoit să admită că nu avea motive să spere la prea mult. Strange se plimba prin cameră, mormăind vrăji în barbă, cu o expresie de demenţă totală pe chip; lordul Byron îl întreba din când în când ce face, iar răspunsurile lui Strange erau stranii şi de neînţeles (deşi lordul Byron părea că le găseşte pe placul lui). Cât despre cutiuţă, Strange nu se uită la ea nici măcar o dată. Din câte îşi dădea seama Stephen, părea cu uitase cu totul de ea.

58

Henry Woodhope face o vizită

Decembrie 1816

— Aţi făcut bine că aţi venit la mine, domnule Woodhope. Am studiat atent scrisorile trimise de domnul Strange de la Veneţia şi, lăsând la o parte senzaţia de oroare pe care pe bună dreptate aţi încercat-o, sunt foarte multe lucruri în aceste scrisori ce rămân ascunse unui ochi de profan. Cred că pot spune, fără să cad în păcatul vanităţii, că în clipa de faţă sunt singurul om din Anglia care poate să le înţeleagă.

Era la apusul soarelui, cu trei zile înainte de Crăciun. În biblioteca din Piaţa Hanover încă nu fuseseră aprinse lumânările şi lămpile. Era momentul acela straniu al zilei când cerul e plin de lumină şi culoare, dar străzile sunt întunecoase şi pline de umbre. Pe masă se afla o vază cu flori, dar în penumbra înserării părea a fi o vază neagră, cu flori negre.

Mr Norrell era la fereastră, ţinând în mână scrisorile lui Strange. Lascelles şedea lângă foc, privindu-l cu răceală pe Henry Woodhope.

— Mărturisesc că am fost foarte tulburat de când am primit scrisorile acestea, îi spuse Henry Woodhope lui Mr Norrell. N-am ştiut cui să-i cer ajutorul. Ca să vă spun drept, pe mine nu mă interesează magia. N-am urmărit discuţiile la modă pe marginea acestui subiect. Dar toată lumea spune că dumneavoastră sunteţi cel mai mare magician al Angliei – şi aţi fost odinioară mentorul domnului Strange. V-aş fi deci recunoscător, domnule, pentru orice sfat.

Mr Norrell încuviinţă.

— Nu trebuie să-l învinuiţi pe domnul Strange, spuse el. Profesia aceasta a magiei nu e lipsită de pericole. Nimic nu-l expune mai mult pe om la primejdia vanităţii. Politica şi dreptul sunt de-a dreptul inofensive pe lângă ea. Trebuie să înţelegeţi, domnule

Woodhope, că am încercat din răsputeri să-l ţin aproape de mine, să-l îndrum. Dar însuşi geniul lui – pentru care îl admirăm cu toţii – a fost acela care i-a afectat judecata. Din scrisorile acestea îmi dau seama că s-a abătut de la calea raţiunii sănătoase mai mult decât mi-aş fi putut imagina.

— S-a abătut? Adică nu credeţi istoria aceasta stranie, cum că sora mea ar fi în viaţă?

— Nu cred niciun cuvânt, domnule, niciun cuvânt. Din păcate, totul e numai în închipuirea lui.

— Ah! Henry Woodhope rămase tăcut o clipă, încercând parcă să-şi dea seama dacă ceea ce simţea era mai mult dezamăgire sau mai mult uşurare. În cele din urmă, spuse: Şi cum rămâne cu cealaltă idee, cum că Timpul s-ar fi oprit? Înţelegeţi ceva din asta?

Lascelles spuse:

— Am aflat de la corespondenţii noştri din Italia că de mai multe săptămâni domnul Strange e înconjurat de întuneric Perpetuu. Nu se ştie dacă a făcut acest lucru intenţionat sau dacă e vorba de o vrajă care nu i-a ieşit cum trebuie. Ar mai fi şi varianta că a supărat vreo Mare Putere, care s-a răzbunat în felul acesta. Ceea ce ştim cu siguranţă este că o acţiune a domnului Stranie a provocat o tulburare în ordinea firească a lucrurilor.

— Înţeleg, spuse Henry Woodhope.

Lascelles îl privi destul de sever:

— E un lucru pe care Mr Norrell s-a străduit toată viaţa să îl evite.

— Ah, spuse Henry Lascelles. Apoi, către Mr Norrell: Bine, şi eu ce să fac, domnule? Să mă duc la Veneţia, aşa cum mă roagă?

Mr Norrell pufni.

— Întrebarea cea mai importantă, cred eu, este cât de repede putem să-l aducem înapoi în Anglia, unde prietenii lui vor putea să-l îngrijească şi să pună capăt iluziilor care îl chinuiesc.

— Ce-ar fi să-i scrieţi dumneavoastră, domnule?

— O, nu. Mă tem că puţina influenţă pe care am avut-o odinioară asupra domnului Strange s-a stins în urmă cu mai mulţi ani. Şi totul numai din cauza războiului din Spania. Înainte să plece în peninsulă,

era foarte mulţumit să stea aici şi să înveţe tot ce putea de la mine, dar după aceea… Mr Norrell oftă. Nu, trebuie să ne bazăm pe dumneavoastră, domnule Woodhope. Dumneavoastră trebuie să-l convingeţi să se întoarcă acasă şi, cum sunt de părere că mergând la Veneţia, nu veţi face decât să-i prelungiţi şederea acolo şi să-l faceţi să-şi închipuie că mai e cineva care crede în închipuirile lui, vă sfătuiesc serios să nu vă duceţi.

— Ei bine, domnule, mărturisesc că mă bucur că spuneţi asta. Chiar aşa voi face. Acum, dacă sunteţi bun să-mi daţi scrisorile, n-am să vă mai deranjez.

— Domnule Woodhope, spuse Lascelles. De ce atâta grabă, spuneţi-mi? Conversaţia noastră încă nu s-a încheiat. Mr Norrell v-a răspuns deschis la toate întrebările. Acum trebuie să-i întoarceţi favoarea.

Henry Woodhope se încruntă, nedumerit.

— Mr Norrell mi-a alinat temerile. Prin urmare, dacă îi pot fi de folos în orice fel, fireşte că sunt bucuros să-i stau la dispoziţie. Dar nu înţeleg prea bine…

— Poate că nu m-am exprimat destul de clar, zise Lascelles. Mă refer, fireşte, la faptul că Mr Norrell are nevoie de ajutorul dumneavoastră pentru a-l ajuta, la rându-i, pe domnul Strange. Ne mai puteţi spune ceva despre călătoria lui în Italia? Cum era înainte de a cădea în starea aceasta jalnică? Era binedispus?

— Nu! spuse Henry indignat, de parcă întrebarea ascundea o insultă. Moartea surorii mele l-a mâhnit nespus! Asta cel puţin la început. La început părea extrem de nefericit. Dar, când a ajuns la Genova, totul s-a schimbat. Se opri o clipă, apoi urmă: Acum nu mai pomeneşte nimic despre asta, dar scrisorile lui dinainte erau pline de laude la adresa unei domnişoare – o tânără din grupul cu care călătoreşte el. Şi n-am putut să nu mă gândesc că poate intenţionează să se însoare din nou.

— O a doua căsătorie! exclamă Lascelles. Şi atât de curând după moartea surorii dumneavoastră? Of, of! Ce lovitură! Ce dureros trebuie să fie pentru dumneavoastră.

Henry încuviinţă cu tristeţe.

După câteva clipe de tăcere, Lascelles urmă:

— Sper că nu şi-a manifestat această înclinaţie spre compania doamnelor şi înainte? Când trăia doamna Strange, adică. Asta ar fi făcut-o foarte nefericită.

— Nu! Nu, fireşte că nu! strigă Henry.

— Vă cer iertare dacă v-am jignit. N-am vrut în niciun caz să fiu lipsit de respect faţă de sora dumneavoastră – o femeie absolut fermecătoare. Dar astfel de lucruri nu sunt chiar ieşite din comun. Mai ales printre domnii de o anumită factură sufletească şi mentală. Lascelles se întinse să ajungă la masa pe care se aflau scrisorile lui Strange către Henry Woodhope. Frunzări printre ele cu un deget până când o găsi pe cea dorită. În scrisoarea asta, zise el, trecându-şi rapid privirea peste slove, domnul Strange scrie aşa: „Jeremy mi-a spus că n-ai făcut ce te-am rugat. Dar nu contează. Jeremy a făcut asta chiar el, iar rezultatul e exact cum mi-am imaginat”. Punând jos scrisoarea, Lascelles îi adresă un zâmbet afabil domnului Woodhope. Ce v-a cerut să faceţi domnul Strange, iar dumneavoastră aţi refuzat? Cine e Jeremy şi care e rezultatul despre care vorbeşte?

— Domnul Strange… Domnul Strange mi-a cerut să exhumez sicriul surorii mele, spuse Henry, cu ochii plecaţi. Am refuzat, fireşte. Atunci Strange i-a scris servitorului lui, pe nume Jeremy Johns. Un tip grozav de arogant!

— Şi acest Johns a exhumat cadavrul?

— Da. Are un prieten la Clun, de meserie gropar. Au făcut asta împreună. Nici nu pot să vă descriu ce am simţit când am aflat ce făcuse individul acesta.

— Da, da, îmi închipui. Dar ce-au descoperit?

— Ce puteau să descopere, dacă nu cadavrul bietei mele surori? Cu toate astea, ei au susţinut că n-a fost aşa; au răspândit o poveste absolut ridicolă.

— Ce anume au spus?

— Nu-mi stă în obicei să repet aiurelile servitorilor.

— Fireşte că nu. Dar Mr Norrell doreşte să lăsaţi la o parte, pentru o clipă, acest principiu admirabil şi să ne vorbiţi deschis şi sincer – aşa cum v-a vorbit şi el.

Henry îşi muşcă buza.

— Au spus că în sicriu se afla un buştean negru.

— Fără cadavru?

— Fără cadavru.

Lascelles îl privi pe Mr Norrell; acesta îşi privea mâinile, pe care le ţinea în poală.

— Dar ce legătură are moartea surorii mele cu toate astea? întrebă Henry, încruntându-se. Se întoarse apoi către Mr Norrell. Din ce mi-aţi spus mai devreme, am înţeles că moartea surorii mele nu a fost cu nimic ieşită din comun. Parcă spuneaţi că nu a avut loc magie de niciun fel?

— O, din contră! declară Lascelles. A avut loc, cu siguranţă, ceva magie. Nu există nici urmă de îndoială asupra acestui aspect! Întrebarea e a cui a fost.

— Poftim? făcu Henry.

— Fireşte, acesta e un lucru care pe mine mă depăşeşte! spuse Lascelles. Numai Mr Norrell poate să vă lămurească.

Fără să mai înţeleagă nimic, Henry privea când la unul, când la celălalt.

— Cine e acum cu Strange? întrebă Lascelles. Presupun că are servitori?

— Nu. Nu are servitorii lui. Cred că îl servesc cei ai proprietarului casei în care locuieşte. Prietenii lui din Veneţia sunt nişte englezi. Par o familie curioasă – le place nespus să călătorească, atât celor două femei, cât şi domnului.

— Cum îi cheamă?

— Greystone sau Greyfield. Nu mai ţin minte exact.

— Şi de unde sunt, aceşti oameni pe care îi cheamă Greystone sau Greyfield?

— Nu ştiu. Nu cred să-mi fi spus asta Strange vreodată. Cred că domnul a fost medic pe o navă, iar doamna – care a murit – era franţuzoaică.

Lascelles încuviinţă. Încăperea se întunecase atât de mult, încât Henry Woodhope nu le mai distingea chipurile celor doi.

— Sunteţi palid şi păreţi ostenit, domnule Woodhope, remarcă domnul Lascelles. Poate că aerul londonez nu vă prieşte?

— Nu reuşesc să dorm prea bine. De când am început să primesc scrisorile astea visez numai orori.

Lascelles încuviinţă iarăşi.

— Uneori, în sufletul nostru ştim unele lucruri pe care nu le-am rosti niciodată, nici măcar în şoaptă – nici măcar pentru sine. Îl îndrăgiţi mult pe domnul Strange, nu-i aşa?

Putem să înţelegem privirea nedumerită a lui Henry Woodhope, căci nu înţelegea câtuşi de puţin la ce se referea Lascelles; dar nu spuse decât atât:

— Vă mulţumesc pentru sfaturi, Mr Norrell. Voi face exact ce mi-aţi sugerat; acum, sunteţi bun să-mi daţi înapoi scrisorile?

— A! În legătură cu scrisorile, zise Lascelles, Mr Norrell ar vrea să ştie dacă nu puteţi să i le mai lăsaţi o vreme. Crede că mai are încă multe lucruri de aflat din ele. Henry Woodhope se pregătea să protesteze, aşa că Lascelles adăugă pe un ton de reproş: Asta numai pentru domnul Strange! Totul e pentru binele domnului Strange.

Aşa că Henry Woodhope le lăsă scrisorile.

După ce plecă, Lascelles spuse:

— Acum trebuie să trimitem pe cineva la Veneţia.

— O, da! fu de acord Mr Norrell. Tare aş vrea să cunosc adevărul acestei istorii.

— Ei, da, da. Lascelles scoase un mic hohot de râs dispreţuitor. *Adevărul…*

Mr Norrell clipi des de câteva ori către Lascelles, dar acesta nu-i explică ce voia să spună.

— Nu ştiu pe cine putem trimite, urmă Mr Norrell. Italia e foarte departe. Călătoria durează aproape două săptămâni, din câte am auzit. N-am cum să mă lipsesc de Childermass atât timp.

— Hmm, făcu Lascelles, nu mă gândeam nici eu neapărat la Childermass. De fapt, există mai multe motive să *nu-l* trimitem pe Childermass. Chiar şi dumneavoastră l-aţi bănuit adesea de simpatii *strangite*. Nu mi se pare deloc o idee bună ca cei doi să se afle împreună într-o ţară străină, unde pot complota împotriva noastră. Nu, ştiu eu pe cine să trimitem.

A doua zi, servitorii lui Lascelles fură trimişi în diverse zone ale Londrei. Vizitară mai multe locuri rău famate, ca mahalalele şi cocioabele din St Giles, Seven Dials şi Saffron-hill; dar şi locuri grandioase şi aristocratice, ca Golden-square, St James şi Mayfair.

Din drumurile lor adunară un amestec curios de oameni: croitori, mănuşari, pălărieri, cizmari, cămătari (foarte mulţi cămătari), vătafi şi temniceri; şi îi aduseră pe toţi acasă la Lascelles, pe strada Bruton. Odată adunaţi cu toţii în bucătărie (căci stăpânului casei nici nu-i trecea prin minte să primească astfel de oameni în salon), Lascelles coborâ şi le dădu tuturor câte o sumă de bani, din partea altcuiva. Era, le spuse el cu un zâmbet îngheţat, un act de milostenie. La urma urmei, când să fii generos, dacă nu de Crăciun?

Trei zile mai târziu, de Sfântul Ştefan, ducele de Wellington sosi pe neaşteptate la Londra. Alteţa Sa locuia cam de un an la Paris, ca responsabil al armatei aliate. De fapt, n-am exagera deloc dacă am spune că ducele de Wellington conducea atunci Franţa. Între timp se ridicase însă întrebarea dacă armata aliată ar trebui să rămână în Franţa sau să se întoarcă în ţările din care venise (ceea ce îşi doreau francezii). Ducele îşi petrecu ziua întreagă între patru ochi cu ministrul de Externe, lordul Castlereagh, discutând această problemă importantă, iar seara merse să cineze cu miniştrii într-o casă din Grosvenor-square.

Abia începuseră să mănânce, când conversaţia ajunse într-un punct mort (lucru ciudat, având în vedere că erau de faţă atâţia politicieni). Miniştrii păreau că aşteaptă să spună cineva ceva. Prim-ministrul, lordul Liverpool, îşi drese glasul uşor agitat şi spuse:

— Probabil că nu aţi aflat nimic despre asta, dar am primit veşti din Italia că Strange a înnebunit.

Ducele se opri o clipă cu lingura în aer. Le aruncă o privire fugară tuturor celor de la masă, apoi continuă să-şi mănânce supa.

— Nu păreţi foarte afectat de vestea aceasta, zise lordul Liverpool.

Alteţa Sa îşi apăsă şervetul pe buze.

— Nu, zise el, nu sunt.

— Ne spuneţi şi nouă de ce? întrebă Sir Walter Pole.

— Domnul Strange e un excentric, spuse ducele. Poate că celor din jurul lui li se pare că a înnebunit, dar părerea mea e că aceştia pur şi simplu nu sunt obişnuiţi cu magicienii.

Argumentul nu părea să-i fi convins pe miniştri. Îi dădură lui Wellington exemple privind felul în care se manifesta nebunia lui Strange: faptul că susţinea că soţia lui nu murise, convingerea lui curioasă că oamenii au lumânări în cap şi faptul şi mai curios că nu se mai putea transporta ananas la Veneţia.

— Luntraşii care transportă fructe de pe continent către oraş povestesc că ananaşii le zboară din bărci ca din tun, spuse lordul Sidmouth, un bărbat mărunţel şi sfrijit. Fireşte, ei mai transportă şi alte fructe – mere, pere şi aşa mai departe. Cu acestea nu e niciun fel de problemă, însă ananaşii zburători au ajuns să şi rănească mai multe persoane. Nimeni nu ştie de ce i-a căşunat astfel magicianului pe aceste fructe.

Ducele nu se arătă impresionat.

— Asta nu dovedeşte nimic. Vă asigur că în peninsulă a făcut lucruri cu mult mai excentrice. Iar dacă e cu adevărat nebun, sunt sigur că are un motiv pentru asta. După părerea mea, domnilor, nu e cazul să vă faceţi griji din pricina lui.

Se lăsară câteva clipe de tăcere, în timp ce miniştrii se străduiau să înţeleagă sensul spuselor lui Wellington.

— Vreţi să spuneţi că e posibil să fi înnebunit *în mod deliberat?* spuse unul dintre ei, nevenindu-i să creadă.

— Aşa ar fi cel mai probabil, zise ducele.

— Dar de ce? întrebă un altul.

— Habar n-am. În peninsulă am învăţat să nu-i punem la îndoială acţiunile. Mai devreme sau mai târziu, ne dădeam seama negreşit că toate faptele lui surprinzătoare şi de neînţeles făceau parte din magia pe care o înfăptuia. Trebuie lăsat să-şi facă treaba, dar fără să te arăţi uimit de nimic din ceea ce face. Asta e atitudinea corectă faţă de un magician, domnilor.

— A, dar n-aţi auzit încă totul, zise primul lord al Amiralităţii, plin de nerăbdare. S-au petrecut lucruri şi mai rele. Ni s-a spus că Strange e înconjurat de întuneric Continuu. Ordinea firească a lucrurilor a fost dată peste cap şi o întreagă parohie din Veneţia zace acum cufundată într-o Noapte Fără de Sfârşit!

Lordul Sidmouth spuse:

— Chiar şi dumneavoastră, Alteţă, cu toată părtinirea pe care i-o arătaţi acestui om, trebuie să recunoaşteţi că un văl de întuneric Etern nu e semn bun. Oricâte lucruri bune ar fi făcut omul acesta pentru ţară, nu putem pretinde că un văl de întuneric Etern e semn bun.

Lordul Liverpool oftă.

— Regret nespus ce s-a întâmplat. Strange era o persoană cu care puteai vorbi deschis şi limpede, ca şi cu orice om obişnuit. Speram că ne va ajuta chiar să înţelegem acţiunile lui Mr Norrell. Însă acum se pare că trebuie să găsim pe cineva care să ne ajute să-l înţelegem pe Strange.

— Am putea să-l rugăm pe Mr Norrell, sugeră lordul Sidmouth.

— Mă îndoiesc că vom avea parte de o judecată imparţială tocmai de la el, zise Sir Walter Pole.

— Şi atunci ce să facem? întrebă primul lord al Amiralităţii.

— Le vom trimite o scrisoare austriecilor, spuse ducele de Wellington, hotărât ca întotdeauna. O scrisoare în care să le reamintim de marele interes pe care îl vor resimţi întotdeauna prinţul regent şi guvernul britanic pentru binele domnului Strange; în care să le reamintim cât de mult îi datorează întreaga Europă domnului Strange, curajului şi magiei sale. Şi în care să le mai reamintim cât de supăraţi am fi dacă am afla că i s-ar întâmplat ceva rău.

— Ah! făcu lordul Liverpool. Vedeţi, aici părerile noastre diferă, Alteţă. Mie mi se pare că, dacă i se va întâmpla ceva rău lui Strange, acest ceva nu va fi din vina austriecilor. E mult mai probabil ca vina să fie chiar a domnului Strange.

***

La jumătatea lunii ianuarie, un librar pe nume Titus Watkins publică o carte intitulată *Scrisorile negre,* despre care pretindea că include scrisorile lui Strange către Henry Woodhope. Se zvonea că Mr Norrell plătise toate cheltuielile de editare. Henry Woodhope jură că nu-şi dăduse niciodată acordul pentru publicarea scrisorilor. Mai mult, spuse că unele dintre ele fuseseră modificate. Toate referirile la legătura

dintre Norrell şi lady Pole fuseseră scoase, în schimb se adăugaseră alte lucruri, dintre care multe păreau să sugereze că Strange îşi omorâse soţia prin magie.

Cam în aceeaşi perioadă, unul dintre prietenii lordului Byron – un om pe nume Scrope Davies – a provocat senzaţie anunţând că are de gând să-l dea în judecată pe Mr Norrell în numele lordului Byron, sub acuzaţia că încercase să pună mâna pe corespondenţa privată a lordului Byron prin mijloace magice. Scrope Davies se duse la un avocat din Lincoln's Inn şi depuse o declaraţie sub jurământ în care spunea următoarele: primise de curând câteva scrisori de la Byron, în care acesta vorbea despre Turnul de întuneric Nepieritor care acoperea parohia Mary Sobendigo [sic!] din Veneţia, precum şi despre nebunia lui Jonathan Strange. Scrope Davies pusese scrisorile pe masa de toaletă din apartamentul lui de pe strada Jermyn, din St James. Într-o seară – credea că pe 7 ianuarie – se îmbrăca să plece la club. Tocmai luase de pe masă o perie, când observă din întâmplare că scrisorile începuseră să fluture, ca nişte frunze uscate mişcate de o briză. Cum în odaie nu bătea briza, fu uimit la început. Luând scrisorile de pe masă, observă că şi slovele se manifestau ciudat. Literele se desprindeau de pe hârtie şi se zbăteau ca nişte haine agăţate în bătaia vântului. Îşi dădu seama brusc că scrisorile erau sub influenţa unei vrăji. Davies era cartofor de meserie şi, ca toţi cartoforii de succes, era ager la minte şi ştia să-şi păstreze calmul. Puse repede scrisorile într-o Biblie, între paginile Evangheliei după Marcu. Mai târziu le povesti unor prieteni că, deşi nu ştia absolut nimic despre istoria magiei, se gândise că nimic cu poate contracara mai eficient o vrajă răuvoitoare decât Sfânta Scriptură. Şi avea dreptate: scrisorile rămaseră în posesia lui, în forma lor originară. După această întâmplare, în toate cluburile de gentilomi circula o glumă mult îndrăgită: cum că lucrul cel mai extraordinar în toată afacerea nu fusese încercarea lui Mr Norrell de a pune mâna pe scrisori, ci faptul că Scrope Davies – un desfrânat şi un beţiv notoriu – avea în casă o Biblie.

59

Leucrocuta, Lupul Înserării

Ianuarie 1817

Într-o dimineaţă, pe la jumătatea lunii ianuarie, doctorul Greysteel ieşi pe uşa casei şi se opri o clipă în prag, să-şi potrivească mănuşile. Ridicând privirea, observă din întâmplare un bărbat mărunţel care se adăpostea de vânt în pragul uşii de vizavi.

Toate pragurile din Veneţia sunt pitoreşti – şi, uneori, la fel sunt şi oamenii pe care-i vezi în dreptul lor. Acest individ era destul de scund şi, în ciuda stării lui evidente de sărăcie, părea tare fandosit. Purta nişte haine extrem de uzate şi de ponosite, dar încercase să le îmbunătăţească aspectul lustruind ce era de lustruit şi periind temeinic restul. Folosise atâta cretă ca să-şi albească mănuşile vechi şi îngălbenite încât lăsase mici amprente albe pe uşa de lângă el. La prima vedere, părea înzestrat cu echipamentul complet al unui filfizon – un lanţ lung pentru ceas, câteva închizătoare tot pentru ceas şi o lornietă; însă, la o privire mai atentă, observai că lanţul era de fapt o panglică aurie pe care o aranjase cu grijă, făcând-o să atârne de la o butonieră. De asemenea, închizătorile pentru ceas se dovedeau a fi de fapt cu totul altceva: câteva inimi şi cruciuliţe de tinichea, precum şi talismane ale Sfintei Fecioare – de felul celor pe care le vând negustorii de mărunţişuri pe un franc-doi. Însă cea mai interesantă era lornieta – acest obiect atât de îndrăgit de orice filfizon sau dandy, pe care aceştia îl folosesc ca să se uite zeflemitor la cei mai puţin eleganţi decât ei. Probabil că omuleţul acesta ciudat se simţea gol fără un asemenea obiect, astfel că îşi agăţase pe post de lornietă o lingură de bucătărie.

Doctorul Greysteel observă atent toate aceste excentricităţi, cu gândul că le va povesti vreunui prieten, ca să-l amuze. Apoi îşi aminti că singurul lui prieten din oraş era Strange, iar pe Strange nu-l mai interesau astfel de lucruri.

Dintr-odată, omuleţul plecă din prag şi se îndreptă către doctorul Greysteel. Înclină capul într-o parte şi spuse în engleză:

— Dumneavoastră sunteţi doctorul Greyfield?

Uimit de această interpelare, doctorul Greysteel nu răspunse imediat.

— Sunteţi doctorul Greyfield, nu-i aşa? Prietenul magicianului?

— Da, spuse doctorul Greysteel, mirat. Dar mă numesc Greysteel, nu Greyfield.

— Mii de scuze, dragă doctore! O persoană fără minte mi-a spus greşit numele dumneavoastră! Sunt copleşit de ruşine. Sunteţi, vă asigur, ultima persoană din lume pe care aş vrea să o jignesc! Respectul pe care îl port profesiei dumneavoastră nu cunoaşte margini! Probabil că acum, cu demnitatea celui care se pricepe la cataplasme şi la luat pulsul, vă gândiţi: „Cine e creatura asta ciudată care îndrăzneşte să-mi vorbească pe stradă, de parcă aş fi un oarecare?" Ei bine, daţi-mi voie să mă prezint! Vin de la Londra – din partea prietenilor domnului Strange, care, auzind cât de rătăcite îi sunt minţile, au fost cuprinşi de o mare îngrijorare şi au îndrăznit să mă trimită pe mine aici ca să văd cum se simte!

— Hmm, făcu doctorul Greysteel. Ca să vă spun drept, mi-aş fi dorit să-i lovească îngrijorarea mai de mult. Eu le-am scris încă de la începutul lui decembrie – acum şase săptămâni, domnule! Acum şase săptămâni!

— O, da! De-a dreptul şocant, nu-i aşa? Sunt nişte leneşi îngrozitori! Nu se gândesc decât să le fie lor bine! Şi, în tot timpul acesta, dumneavoastră aţi rămas aici, la Veneţia – singurul prieten adevărat al magicianului. Se opri o clipă. E adevărat, nu-i aşa? întrebă el apoi, pe un ton cu totul diferit. Nu are alţi prieteni în afară de dumneavoastră?

— Păi, ar mai fi lordul Byron, începu doctorul Greysteel.

— Byron! exclamă omuleţul. Chiar aşa? Of, of! După ce că e nebun, mai e şi prieten cu lordul Byron! Din tonul lui ai fi zis că nu ştie care din cele două rele e mai mare. O! Dragă doctore Greysteel! Am atâtea să

vă întreb! Nu putem merge undeva să stăm de vorbă liniştiţi?

Uşa casei doctorului Greysteel era chiar în spatele lor, dar omuleţul acesta îi plăcea din ce în ce mai puţin. Oricât de mult îşi dorea să-l ajute pe Strange şi pe prietenii acestuia, nu-i venea deloc să-l poftească pe individul acesta la el în casă. Aşa că mormăi ceva despre servitorul lui care era plecat în oraş cu treabă, apoi pomeni o cafenea aflată la doar câteva străzi distanţă şi sugeră că ar fi mai bine să meargă acolo.

Omuleţul încuviinţă, cu faţa numai zâmbet.

Plecară deci către cafenea, mergând de-a lungul unui canal. Omuleţul mergea în dreapta doctorului Greysteel, pe partea dinspre apă. În timp ce el vorbea, doctorul Greysteel privea în jur. La un moment dat, uitându-se la canal, văzu cum apare din senin un val – unul singur. Ca şi cum acest lucru n-ar fi fost destul de ciudat, se petrecu apoi ceva şi mai uimitor. Valul se îndreptă către ei, trecu de bordura de piatră a canalului şi în aceeaşi clipă îşi schimbă forma; degete de apă se întinseră către glezna omuleţului, încercând parcă să-l tragă cu ele. În clipa în care îl atinse apa, omuleţul făcu un salt înapoi, înjurând, dar nu păru să fi observat că se întâmplase ceva neobişnuit, iar doctorul Greysteel nu spuse nimic despre ce văzuse.

Interiorul cafenelei era un refugiu bine-venit după plimbarea prin aerul rece şi umed de ianuarie. Înăuntru era cald şi fum – un pic cam întunecos, poate, dar era o penumbră plăcută. Pereţii şi tavanul zugrăvite în cafeniu erau înnegrite de vreme şi de fumul de tutun, dar le înveseleau licărirea sticlelor de vin, sclipirea cănilor de cositor şi strălucirea veselei frumos lăcuite şi a oglinzilor cu rame aurii. Un prepelicar cu blana umedă zăcea leneş pe ţiglele aşezate în faţa sobei. Câinele scutură din cap şi strănută sonor când doctorul Greysteel îi atinse din greşeală urechea cu vârful bastonului.

— Ar trebui să vă previn, începu doctorul Greysteel, după ce chelnerul le adusese cafea şi coniac, că în oraş circulă tot soiul de zvonuri cu privire la domnul Strange. Lumea spune că ar fi chemat vrăjitoare şi că şi-a făcut un servitor din flăcări. Dumneavoastră ştiţi

bine că nu e cazul să vă lăsaţi păcălit de astfel de aiureli, dar e mai bine fiţi pregătit. Veţi vedea că s-a schimbat mult în rău. Ar fi o prostie să pretindem altceva. Dar în sinea lui a rămas acelaşi. Toate calităţile lui vrednice de laudă şi toate meritele lui sunt neschimbate. De asta nu mă îndoiesc.

— Chiar aşa? Dar spuneţi-mi, e adevărat că şi-a mâncat pantofii? Şi e adevărat că a preschimbat mai mulţi oameni în sticlă şi apoi a aruncat cu pietre în ei?

— Că şi-a mâncat pantofii? exclamă doctorul Greysteel. Cine v-a spus aşa ceva?

— Ah! mai multă lume – doamna Kendal-Blair, lordul Pope, Sir Galahad Denehey, domnişoarele Underhill… Omuleţul continuă să recite o listă întreagă de nume de doamne şi domni englezi, irlandezi şi scoţieni ce locuiau atunci în Veneţia sau prin împrejurimi.

Doctorul Greysteel era uluit. De ce şi-ar fi dorit prietenii lui Strange să se consulte cu toţi acei oameni, şi nu cu el?

— Dar n-aţi auzit ce v-am spus adineauri? Exact despre genul acesta de aiureli vorbeam!

Omuleţul începu să râdă afabil.

— Răbdare! Răbdare, dragă doctore! Mintea mea nu e la fel de iute ca a dumneavoastră. În timp ce a dumneavoastră se muncea cu probleme de anatomie şi chimie, a mea lâncezea, nesolicitată. Mai pălăvrăgi un timp despre faptul că el nu studiase niciodată serios şi că îşi adusese toţi profesorii la disperare, insistând că talentele lui nu se manifestau câtuşi de puţin în direcţia învăţăturii.

Însă doctorul Greysteel deja nu se mai ostenea să-l asculte. Se gândea. Îşi aduse aminte că puţin mai devreme omuleţul îi ceruse permisiunea să se prezinte, dar că până la urmă nu o făcuse. Doctorul Greysteel tocmai se pregătea să-l întrebe cum îl cheamă, când omuleţul îi puse o întrebare care îl făcu să-şi uite toate celelalte gânduri.

— Aveţi o fată, nu-i aşa?

— Poftim?

Omuleţul, crezând probabil că doctorul Greysteel era cam tare de ureche, repetă întrebarea, ceva mai

tare.

— Da, am o fată, dar… începu doctorul Greysteel.

— Şi am auzit că aţi trimis-o în altă parte?

— Aţi auzit! De la cine aţi auzit? Şi ce legătură are fata mea cu discuţia noastră?

— Ah! Nu, atâta doar că am auzit că fata dumneavoastră a părăsit oraşul la foarte puţin timp după ce Strange şi-a pierdut minţile. S-ar zice că vă temeaţi să nu i se întâmple ceva rău!

— Presupun că şi pe asta aţi auzit-o tot de la doamna Kendal-Blair şi compania, zise doctorul Greysteel. Sunt nişte proşti cu toţii.

— O, cred şi eu! Dar spuneţi-mi, v-aţi trimis fata de aici sau nu?

Doctorul Greysteel nu spuse nimic.

Omuleţul îşi lăsă capul pe umărul stâng, apoi pe umărul drept. Zâmbi cu aerul cuiva care ştie un secret şi se pregăteşte să uimească lumea cu el.

— Ştiţi, fireşte, că Strange şi-a omorât soţia?

— Poftim? Doctorul Greysteel rămase tăcut o clipă, apoi izbucni într-un soi de râs nefiresc. Nu cred aşa ceva!

— O! Dar trebuie să credeţi, zise omuleţul, aplecându-se în faţă. Ochii îi străluceau de încântare. Toată lumea ştie asta! Însuşi fratele doamnei – un domn cât se poate de respectabil – Woodhope îl cheamă – a fost de faţă la moartea doamnei şi a văzut cu ochii lui.

— Ce a văzut?

— Tot felul de lucruri ciudate. Doamna a fost vrăjită. Era complet sub puterea farmecelor şi aproape că nu-şi dădea seama ce face, din zori şi până seara. Şi nimeni nu-şi dădea seama ce se întâmplă. Dar toate astea erau vrăjile lui Strange! Fireşte că va încerca să se folosească de magie pentru a scăpa de pedeapsă, dar Mr Norrell, pe care îl *macină,* da, îl *macină* îngrozitor gândul la soarta teribilă a acestei biete doamne, îl va împiedica. Mr Norrell e hotărât să-l vadă pe Strange adus în faţa justiţiei pentru crimele înfăptuite.

Doctorul Greysteel clătină din cap.

— Puteţi să spuneţi ce vreţi, eu tot nu voi crede această calomnie. Strange e un om de onoare!

— Ah, desigur! Şi totuşi, practicarea magiei a distrus minţi mult mai puternice decât a lui. Magia folosită de cine nu trebuie poate duce la anihilarea tuturor calităţilor şi la amplificarea tuturor defectelor unei persoane. Strange şi-a înfruntat mentorul – cel mai răbdător, înţelept, nobil, mărinimos…

Omuleţul, preocupat cu înşiruirea atâtor adjective, păru că a uitat de unde plecase; la un moment dat se opri din vorbit, văzând cu câtă atenţie îl priveşte doctorul Greysteel.

Acesta zâmbi.

— Ştiţi, e curios, zise el încet. Spuneţi că v-au trimis prietenii lui Strange, dar nu mi-aţi spus până acum cine anume sunt aceşti prieteni. Mie, unul, mi se pare cam ciudat ca un aşa-zis prieten să spună peste tot că Strange ar fi un ucigaş.

Omuleţul nu spuse nimic.

— Poate că v-a trimis Sir Walter Pole?

— Nu, zise omuleţul pe un ton gânditor, nu Sir Walter.

— Atunci elevii lui Strange? Am uitat cum îi cheamă.

— Da, toată lumea uită cum îi cheamă. N-am văzut în viaţa mea oameni mai puţin memorabili.

— În fine, ei v-au trimis?

— Nu.

— Atunci Mr Norrell?

Niciun răspuns.

— Cum vă numiţi? întrebă doctorul Greysteel.

Omuleţul îşi lăsă iar capul când mai întâi pe un umăr, apoi pe celălalt. Dar, neştiind cum să evite o întrebare atât de directă, spuse:

— Drawlight.

— O, ho, ho! Uite unde era acuzatorul! Da, nimic de zis, cuvântul dumneavoastră atârnă foarte greu împotriva unui om cinstit, împotriva magicianului personal al ducelui de Wellington! Christopher Drawlight! Cunoscut în toată Anglia ca mincinos, hoţ şi lichea!

Drawlight roşi, privindu-l cu reproş pe doctorul Greysteel.

— Păi sigur, dumneavoastră vă convine să vorbiţi! şuieră el. Strange e un om bogat, iar dumneavoastră aveaţi de gând să vă daţi fata după el! Unde e onoarea aici, dragă doctore? Unde e onoarea?

Doctorul Greysteel scoase un icnet ce trăda exasperare şi mânie totodată. Se ridică.

— Voi merge în vizită la toate familiile de englezi din Veneţia. Îi voi avertiza pe toţi să nu cumva să stea de vorbă cu dumneavoastră! Acum plec. Nu vă urez o dimineaţă bună! Şi nu vă spun nici la revedere! Spunând acestea, aruncă nişte monede pe masă şi ieşi.

Ultima parte a conversaţiei se desfăşurase pe un ton ridicat şi furios. Chelnerii şi clienţii cafenelei îl priveau curioşi pe Drawlight, rămas acum singur. Acesta aşteptă ca doctorul să ajungă destul de departe ca să nu se mai poată întâlni cu el pe stradă, apoi ieşi şi el din cafenea. Pe când trecea pe străzi, apa din canale se mişca într-un fel foarte ciudat. Apăreau valuri ce veneau către el, întinzându-se uneori până la picioarele lui, peste marginea canalului. Dar el nu vedea nimic din toate astea.

***

Doctorul Greysteel se ţinu de cuvânt. Făcu vizite tuturor familiilor britanice din oraş şi le avertiză să nu stea de vorbă cu Drawlight. Acestuia nu-i păsa însă. Îşi întorsese atenţia către servitori, chelneri şi gondolieri. Ştia din experienţă că aceşti oameni ştiu adesea mai multe decât stăpânii lor; iar dacă nu ştiau prea multe, putea să rectifice această situaţie, dezvăluindu-le chiar el câte ceva. În curând, foarte multă lume aflase că Strange îşi omorâse soţia; că încercase să se însoare cu domnişoara Greysteel cu forţa, în Catedrala San Marco, şi că singurul lucru care îl împiedicase să-şi ducă planul la bun sfârşit fusese sosirea unei trupe de soldaţi austrieci; şi că se înţelesese cu lordul Byron să-şi împartă viitoarele neveste şi amante. Drawlight răspândea toate minciunile care îi veneau în minte despre Strange, dar, cum nu avea o imaginaţie prea bogată, era bucuros ori de câte ori putea să se lege de orice amărât de zvon şi de orice gând numai pe jumătate limpede pomenit de informatorii săi.

Un gondolier îl prezentă nevestei unui postăvar, Marianna Segati – amanta lui Byron. Cu ajutorul unui interpret, Drawlight o copleşi pe aceasta cu complimente şi îi povesti secrete scandaloase despre marile doamne de la Londra, care, o asigură el, nu erau nici pe jumătate atât de frumoase ca ea. Ea îi povesti în schimb că, din spusele lordului Byron, Strange stătea numai la el în odaie, bând vin şi coniac şi făcând vrăji. Aceste amănunte nu erau deloc interesante, dar femeia îi mai spuse lui Drawlight şi puţinul pe care-l ştia despre magicianul din poemul lordului Byron – cum acesta se aliase cu spirite rele şi înfrunta binele şi întreaga omenire. Conştiincios, Drawlight adăugă aceste invenţii edificiului său de minciuni.

Însă, dintre toţi locuitorii Veneţiei, cel cu care îşi dorea cel mai mult Drawlight să stea la taclale era Frank. Insultele doctorului Greysteel îl înveninaseră şi se hotărâse curând că cea mai bună răzbunare ar fi să-l convingă pe servitorul lui să-l trădeze. Prin urmare, îi trimise lui Frank o scrisoare prin care îl invita într-o cramă din San Polo. Oarecum spre surprinderea lui, Frank acceptă.

La ora stabilită, Frank sosi. Drawlight comandă o carafă cu vin roşu ordinar şi turnă în pahare.

— Frank, începu el, pe un ton blând şi meditativ. Deunăzi am stat de vorbă cu stăpânul tău – după cum ştii, probabil. Mi s-a părut un bătrân foarte aspru – deloc mărinimos. Sper că eşti mulţumit de slujba asta, Frank. Nu ţi-aş vorbi despre asta, dar un bun prieten al meu, pe nume Lascelles, îmi spunea mai deunăzi cât de greu e să găseşti servitori buni la Londra şi că ar fi gata să plătească oricât pentru un valet priceput.

— Ah, făcu Frank.

— Crezi că ţi-ar plăcea să locuieşti la Londra, Frank?

Frank desena gânditor cercuri pe masă, cu nişte vin ce se vărsase.

— Poate, zise el în cele din urmă.

— Pentru că, urmă Drawlight nerăbdător, dacă ai fi de acord să-mi faci unul sau două mici servicii, eu aş putea să-i povestesc prietenului meu cât de îndatoritor

eşti şi sunt convins că el ar spune pe dată că eşti exact omul pe care îl caută!

— Ce fel de servicii? întrebă Frank.

— Ah! Ei bine, primul e neînchipuit de uşor! Ai să vezi că, în clipa în care îţi voi spune despre ce e vorba, vei fi nerăbdător să mă ajuţi – chiar şi dacă n-ar fi nici o răsplată la mijloc. Vezi tu, Frank, mă tem că în curând li se va întâmpla ceva îngrozitor stăpânului tău şi fiicei lui. Magicianul le-a pus gând rău. Am încercat să-l previn pe stăpânul tău, dar e atât de încăpăţânat că n-a vrut să mă asculte. Mi-a pierit şi somnul de atâtea griji. Blestemată să-mi fie prostia care nu m-a lăsat să-i explic mai limpede cum stau lucrurile! Dar, Frank, în tine au încredere. Ai putea să spui câte ceva – nu stăpânului tău, ci surorii şi fiicei lui – despre răutatea lui Strange, punându-le astfel în gardă. Drawlight îi vorbi apoi despre uciderea Arabellei şi despre pactul pe care Strange îl făcuse cu Byron, de a-şi împărţi femeile.

Frank încuviinţă îngrijorat.

— Trebuie să ne păzim de magician, spuse Drawlight. Ceilalţi au fost păcăliţi de minciunile şi înşelătoriile lui – mai ales stăpânul tău. Prin urmare, e vital ca noi doi să adunăm cât mai multe informaţii şi să dezvăluim lumii planurile lui malefice. Acum spune-mi, Frank, ai observat ceva, poate o vorbă scăpată din greşeală de magician, orice care să-ţi fi trezit bănuieli?

— Păi, acum că aţi pomenit de asta, zise Frank, scărpinându-se în cap, ar fi într-adevăr ceva.

— Zău?

— N-am mai spus nimănui despre treaba asta. Nici măcar stăpânului.

— Excelent! zâmbi Drawlight.

— Numai că nu prea pot să vă explic despre ce e vorba. Ar fi mai uşor să vă arăt.

— O, sigur că da! Unde trebuie să mergem?

— Haideţi până afară. Se vede şi de aici.

Frank şi Drawlight ieşiră din cramă, iar Drawlight se uită în jur. Era o scenă veneţiană cât se poate de obişnuită. Chiar în faţa lor se afla un canal, iar dincolo se înălţa o biserică roşiatică. În faţa unei uşi deschise,

o servitoare jumulea nişte porumbei; penele lor murdare erau împrăştiate într-un cerc cenuşiu-alburiu, în faţa ei. În orice parte te uitai, vedeai un talmeş-balmeş de clădiri, statui, rufe puse la spălat şi ghivece de flori. Iar în depărtare trona peretele vertical şi neted al întunericului.

— Ei, poate că nu exact aici, admise Frank. Nu se vede din cauza clădirilor. Faceţi câţiva paşi mai în faţă şi veţi vedea foarte limpede.

Drawlight înaintă câţiva paşi.

— Aici? întrebă el, tot uitându-se în jur.

— Da, exact aici, zise Frank, apoi îl împinse în canal.

Un plescăit sonor.

Frank mai rămase puţin pe mal, dând glas puternic unor reflecţii pe marginea caracterului moral al lui Drawlight, adică numindu-l ticălos mârşav şi mincinos; lichea; escroc laş şi veninos; şarpe; şi porc. Aceste observaţii avură darul de a-l răcori pe Frank, dar nu-şi atinseră ţinta, căci Drawlight era deja sub apă şi nu le mai putea auzi.

***

Apa îl lovise ca un ciocan, trimiţându-i înţepături în tot corpul şi tăindu-i respiraţia. Se scufundă în adâncurile întunecoase ale mării. Nu ştia să înoate, aşa că era convins că se va îneca. Dar, după numai câteva secunde, se simţi tras către suprafaţă de un curent puternic şi purtat cu mare viteză. În chip curios, apa îl scotea la suprafaţă din când în când, astfel că putea să mai ia câte o gură de aer. Se lăsă în voia curentului, încremenit de spaimă, fără să poată face nimic pentru a se salva. La un moment dat, apa ce curgea vijelios îl duse la o înălţime destul de mare, astfel că putu vedea cheiul însorit (într-un loc pe care nu-l recunoscu); mai văzu valuri albe de spumă ce se spărgeau de stânci, udând oameni şi case deopotrivă; văzu feţele uluite ale oamenilor. Înţelese că nu fusese purtat către largul mării, aşa cum crezuse, dar nici atunci nu-i trecu prin minte că acest curent care îl purta ar fi putut fi cumva *nefiresc.* Uneori se simţea purtat într-o direcţie clară; alteori, totul se învălmăşea şi era convins că i-a sunat ceasul. Apoi, fără veste, apa păru că s-a săturat de el;

mişcarea curentului încetă instantaneu şi Drawlight se trezi aruncat pe nişte trepte de piatră. Simţea vag un vânt rece şi îşi dădu seama că se află în apropierea unor clădiri.

Trase de câteva ori aer în piept – lacom, adânc, cu disperare, şi, când respiraţia îi reveni oarecum la normal, vomită o cantitate prodigioasă de apă sărată. Apoi zăcu vreme îndelungată cu ochii închişi, ca un om ce se odihneşte pe sânul iubitei. Mintea i se golise de gânduri. Cât despre dorinţe, singura care-i mai rămăsese era să zacă acolo pentru vecie. Mult mai târziu îşi dădu seama, în primul rând, că pavajul era probabil foarte murdar, apoi că îi era îngrozitor de frig. Începu să se întrebe de ce era aşa de linişte în jur şi de ce nu venea nimeni să-l ajute.

Se ridică în capul oaselor şi deschise ochii.

Era înconjurat de întuneric. Oare se afla într-un tunel? Într-un beci? Sub pământ! Oricare dintre aceste variante ar fi fost îngrozitoare, căci nu avea habar cum ajunsese acolo şi nici cum ar putea să iasă. Apoi însă simţi o adiere rece pe obraz; ridicând ochii, văzu stelele albe, iernatice. Era noapte!

— Nu, nu, nu! imploră el. Se ghemui apoi pe pietrele cheiului, scâncind.

Clădirile erau complet cufundate în întuneric şi tăcere. Singurele lucruri vii şi strălucitoare erau stelele. Constelaţiile îi apăreau lui Drawlight ca nişte litere imense, sclipitoare – litere într-un alfabet necunoscut. Cine ştie? Poate că magicianul se folosise de stele pentru a forma aceste litere cu care scrisese apoi o vrajă împotriva lui. Totul în jur nu era decât Noapte neagră, stele şi tăcere. La niciuna dintre ferestrele caselor nu se vedea lumină şi, dacă cele auzite de Drawlight erau adevărate, putea fi sigur că nici oameni nu erau în case. Cu posibila excepţie a magicianului, fireşte.

După multă şovăială, se ridică în picioare şi privi în jur. În apropiere se afla un podeţ. De partea cealaltă se vedea o alee ce dispărea între pereţii înalţi ai caselor întunecate. Putea să o ia fie pe acolo, fie pe trotuarul ce mergea de-a lungul canalului. Acesta, scăldat în

lumina îngheţată a stelelor, avea un aspect straniu şi părea foarte expus. Alese deci aleea şi întunericul.

Trecu peste pod şi intră printre case. Aproape imediat, aleea se lărgi, transformându-se într-o piaţă. De aici plecau alte câteva alei. Pe unde să o ia? Se gândi la toate umbrele negre pe lângă care va fi nevoit să treacă, la toate uşile tăcute. Dacă nu mai reuşea să iasă de aici în veci? Simţi că i se face greaţă şi că îi vine să leşine de groază.

În piaţă se afla o biserică. Chiar şi în lumina slabă a stelelor, se vedea că faţada acesteia e absolut monstruoasă. Era plină de stâlpi şi de statui. Îngeri cu aripile întinse şi cu trâmbiţe la buze; o siluetă umbrită, cu braţele întinse sub o boltă de piatră; chipuri oarbe, îndreptate către Drawlight de sub arcade întunecate.

„Şi dacă magicianul e aici?” îşi spuse el. Începu să examineze atent fiecare siluetă neagră, să vadă dacă nu cumva era Jonathan Strange. Odată ce începuse, nu mai putu să se oprească; îşi închipuia că, dacă se uită în altă parte o clipă, una dintre siluete se va mişca. Aproape că reuşise să se convingă că poate pleca de lângă biserică în siguranţă, când zări ceva – o umbră abia vizibilă pe fundalul negru ca smoala al uşii bisericii. Îşi încordă privirile. Pe trepte se afla ceva – sau cineva. Un om. Zăcea întins pe trepte, leşinat parcă, cu faţa în jos şi cu un braţ peste cap.

Preţ de câteva clipe – ah, dar clipele acestea i se părură o eternitate!— Drawlight aşteptă să vadă ce se întâmplă.

Nu se întâmplă nimic.

Apoi, într-o clipă, înţelese: magicianul era mort! Poate că, în nebunia lui, se omorâse! Copleşit de bucurie şi uşurare, începu să râdă – iar râsul lui sparse tăcerea în chipul cel mai straniu cu putinţă. Silueta cea întunecată din uşa bisericii nu se mişcă. Drawlight se apropie tot mai mult, până când ajunse să se aplece deasupra siluetei. Nu îi auzea respiraţia. Îşi dorea să fi avut la îndemână un băţ cu care să-l împungă pe cel întins la pământ.

Fără veste, silueta se întoarse cu faţa în sus.

Drawlight scheună, înfricoşat.

Tăcere. Apoi:

— Ştiu cine eşti! şopti Strange.

Drawlight încercă să râdă. Întotdeauna se folosise de râs ca un mijloc de a-şi linişti victimele. Râsul calmează, nu-i aşa? Râsul îşi are locul numai între prieteni, nu? Însă de data asta nu reuşi să scoată decât un soi de nechezat ciudat.

Strange se ridică în picioare şi se îndreptă către Drawlight. Acesta se dădu înapoi. La lumina stelelor, Drawlight îl vedea mai bine pe magician. Începu să recunoască vag trăsăturile omului pe care-l cunoscuse cândva. Strange era desculţ. Avea haina şi cămaşa descheiate, şi se vedea limpede că nu se bărbierise de multe zile.

— Ştiu cine eşti, şopti iarăşi Strange. Eşti… Eşti… îşi mişcă mâinile prin aer, trasând parcă simboluri magice. Eşti un Leucrocuta!

— Un Le…? îngână Drawlight.

— Eşti Lupul înserării! Te hrăneşti cu bărbaţi şi femei! Tatăl tău a fost o hienă, iar mama ta o leoaică! Ai trup de leu şi copite despicate. Nu poţi privi înapoi. Ai un singur dinte lung şi gingii deloc. Şi totuşi, poţi lua formă umană şi-ţi poţi ademeni victimele cu glas de om!

— Nu, nu! se rugă Drawlight. Voia să spună mai multe; voia să spună că nu era nimic din toate astea, că Strange se înşela amarnic, dar avea gura uscată de groază şi nu mai putea articula niciun cuvânt.

— Iar acum, spuse Strange calm, îţi voi reda forma adevărată! Ridică braţele, apoi strigă: Abracadabra!

Drawlight se prăbuşi la pământ, urlând; iar Strange izbucni în hohote de râs – un râs nepământean şi nebunesc – şi începu să meargă clătinându-se prin piaţă, aplecat de atâta râs.

Până la urmă, şi teama unuia, şi veselia celuilalt se potoliră; Drawlight îşi dădu seama că *nu* fusese transformat în creatura aceea oribilă, de coşmar; iar Strange deveni calm, aproape sever.

— Leucrocuta, şopti el, ridică-te.

Încă scâncind, Drawlight se ridică în picioare.

— Leucrocuta, de ce ai venit aici? Nu, aşteaptă. Asta ştiu deja. Strange pocni din degete. Eu te-am adus. Leucrocuta, spune-mi: de ce mă spionezi? Am avut eu vreodată secrete? De ce nu ai venit să mă întrebi deschis? Ţi-aş fi spus totul!

— Ei m-au obligat să fac asta. Lascelles şi Norrell. Lascelles mi-a plătit datoriile, scoţându-mă de la King's Bench[168]. Eu v-am fost întotdeauna prieten, încheie Drawlight, pe un ton uşor ezitant; i se părea puţin probabil să creadă cineva asta, chiar şi un nebun.

Strange ridică fruntea, ca pentru a-i adresa lui Drawlight o privire sfidătoare, dar întunericul îi ascundea expresia feţei.

— Am fost nebun, Leucrocuta, şuieră el. Ţi-au spus asta? Ei bine, e adevărat. Am fost nebun şi voi

înnebuni iarăşi. Însă, de când ai sosit în oraş, m-am abţinut de la… m-am abţinut de la anumite vrăji, ca să fiu în toate minţile la întâlnirea cu tine. Ca să fiu cum eram odinioară. Asta ca să te recunosc şi să îmi amintesc ce vreau să-ţi spun. Am învăţat multe lucruri în întuneric, Leucrocuta, iar unul dintre ele este acesta: nu pot să fac asta singur. Aşa că te-am adus aici să mă ajuţi.

— Într-adevăr? Mă bucur! Voi face orice! Vă mulţumesc! Vă mulţumesc! Dar, chiar în timp ce vorbea, Drawlight se întrebă cât de mult avea de gând Strange să-l ţină acolo; simţi cum i se înmoaie picioarele.

— Cum… Cum… Strange părea că nu-şi poate aduna gândurile. Agită braţele în văzduh, încercând parcă să pescuiască ceva de acolo. Cum se numeşte soţia lui Pole?

— Lady Pole?

— Da, dar mă refer la… celelalte nume ale ei?

— Emma Wintertowne?

— Da, asta e. Emma Wintertowne. Unde este? Acum?

— Au dus-o la un azil de nebuni din Yorkshire. Ar trebui să fie un mare secret, dar eu am aflat. La King's Bench am cunoscut pe cineva care are un băiat a cărui iubită e croitoreasă şi ştia toată povestea pentru că fusese angajată să-i facă haine lui lady Pole – ştiţi că în Yorkshire e foarte frig. Au dus-o într-un loc care se numeşte Star-nu-ştiu-cum – pe lady Pole, adică, nu pe croitoreasă. Stare-nu-ştiu-cum. Staţi aşa! Vă spun acuma! Ştiu cum îi zice, vă jur! Starecross Hall, în Yorkshire.

— Starecross? Ştiu numele ăsta.

— Da, da, îl ştiţi! Custodele azilului e un prieten al dumneavoastră. A fost odinioară magician la Newcastle, sau la York, sau într-unul dintre oraşele din nord – dar nu ştiu cum îl cheamă. Se pare că Mr Norrell i-a făcut un necaz o dată – sau poate chiar de două ori. Aşa că, atunci când lady Pole a înnebunit, Childermass s-a gândit să repare puţin lucrurile şi i-a recomandat azilul respectiv lui Sir Walter.

Se lăsă tăcerea. Drawlight se întreba cât de mult înţelesese Strange din cele auzite. Apoi Strange spuse:

— Emma Wintertowne nu e nebună. Pare doar. Dar asta e vina lui Norrell. El a chemat un spiriduş ca să o învie, iar în schimb i-a oferit spiriduşului tot felul de drepturi asupra ei. Acelaşi spiriduş a atentat la libertatea regelui Angliei şi a vrăjit cel puţin încă doi supuşi ai Maiestăţii Sale, inclusiv pe soţia mea! Se opri o clipă, apoi urmă: Prima sarcină pe care ţi-o dau, Leucrocuta, este să-i spui lui John Childermass tot ce ţi-am dezvăluit acum şi să-i dai asta.

Strange scoase un obiect din buzunarul hainei şi i-l dădu lui Drawlight. Părea a fi o cutiuţă asemănătoare cu o tabacheră, dar ceva mai alungită şi mai îngustă. Drawlight o vârâ în buzunar.

Strange oftă cu amar. Efortul de a vorbi coerent părea să-l fi extenuat.

— A doua sarcină pe care ţi-o dau… A doua sarcină e să le duci un mesaj tuturor magicienilor din Anglia. Mă înţelegi?

— O, da! Dar…

— Dar ce?

— Dar nu e decât unul.

— Poftim?

— Nu e decât un magician, domnule. Acum că dumneavoastră sunteţi aici, n-a mai rămas decât un singur magician în Anglia.

Strange păru că se gândeşte la cele auzite.

— Elevii mei, zise el în cele din urmă. Elevii mei sunt magicieni. Toţi bărbaţii şi femeile care şi-au dorit vreodată să fie elevii lui Norrell sunt magicieni. Childermass e magician. La fel şi Segundus. Apoi Honeyfoot. Cei abonaţi la jurnalele de magie. Membrii fostelor societăţi. Anglia e plină de magicieni. Sunt sute! Poate chiar mii! Norrell i-a respins. Norrell i-a negat. Norrell i-a redus la tăcere. Dar, cu toate astea, ei tot magicieni au rămas. Spune-le aşa. Strange se opri o clipă, trecându-şi mâna peste frunte şi respirând adânc, apoi urmă: Arborele îi vorbeşte stâncii; stânca îi vorbeşte apei. Nu e chiar atât de greu pe cât credeam. Spune-le să citească slovele scrise pe cer. Spune-le să întrebe ploaia! Toate vechile alianţe ale lui John

Uskglass sunt încă valabile. Eu trimit mesageri care să le reamintească stâncilor, cerului şi ploii de promisiunile făcute odinioară. Spune-le… dar aici Strange se opri iar, nereuşind să-şi găsească cuvintele. Desenă ceva în văzduh cu braţul. Nu pot să-ţi explic, zise el. Leucrocuta, înţelegi?

— Da. O, da! spuse Drawlight, deşi habar nu avea despre ce vorbea Strange.

— Bine. Acum repetă mesajele pe care ţi le-am spus. Spune-le încă o dată, să le aud şi eu.

Drawlight se supuse. După ani întregi în care adunase şi răspândise bârfe răutăcioase despre cunoscuţii lui, nu-i venea deloc greu să memoreze nume şi amănunte. Reţinuse primul mesaj la perfecţie, dar al doilea fu redus la câteva propoziţii fără cap şi fără coadă, despre magicieni ce stau în ploaie şi se uită la stânci.

— Am să-ţi arăt, zise Strange, şi atunci vei înţelege. Leucrocuta, dacă îndeplineşti aceste trei sarcini, nu te voi pedepsi în niciun fel. Nu-ţi voi face niciun rău. Du aceste trei mesaje pentru mine şi te voi lăsa să te întorci la vânătoarea ta de noapte, să sfâşii mai departe bărbaţi şi femei.

— Mulţumesc! Mulţumesc! răsuflă uşurat Drawlight, dar în curând îl lovi un nou gând îngrozitor. Trei! Dar, domnule, nu mi-aţi dat decât două mesaje!

— Trei mesaje, Leucrocuta, zise Strange, ostenit. Ai de transmis trei mesaje.

— Bine, dar nu mi-aţi spus care e al treilea!

Strange nu răspunse. Se întoarse cu spatele, mormăind ceva ca pentru sine.

În ciuda groazei pe care o simţea, lui Drawlight îi venea să-l ia de umeri pe magician şi să-l scuture zdravăn. Şi poate chiar ar fi făcut-o, dacă ar fi crezut că i-ar folosi la ceva. Începură să i se prelingă pe faţă lacrimi de milă pentru sine însuşi. Era sigur că Strange îl va omorî pentru că nu i-a îndeplinit cea de-a treia sarcină, fără ca el să aibă vreo vină.

— Leucrocuta, zise Strange, întorcându-se brusc. Adu-mi o înghiţitură de apă!

Drawlight privi în jur. În mijlocul pieţei se afla o fântână. Se duse până acolo şi găsi o cană oribilă şi

veche de fier, prinsă de ghizdul fântânii cu un lanţ lung şi ruginit. Dădu la o parte capacul fântânii, scoase o găleată de apă şi vârâ cana înăuntru. Îi era silă să o atingă. În chip curios, după tot ce păţise în ziua aceea, lucrul pe care îl ura cel mai mult era cana. Toată viaţa îi plăcuseră lucrurile frumoase, iar acum era înconjurat numai de orori. Şi asta numai din vina magicienilor. Ah, cât îi ura!

— Domnule? Stăpâne magician? strigă el. Trebuie să veniţi aici ca să beţi. Îi arătă lanţul de fier, ca să-l facă să înţeleagă.

Strange se apropie, dar nu luă cana ce i se întindea. Scoase în schimb un flacon minuscul din buzunar şi i-l dădu lui Drawlight.

— Pune şase picături în apă, spuse el.

Drawlight scoase dopul. Mâna îi tremura atât de tare, încât se temu că va vărsa tot lichidul pe jos. Strange însă păru să nu observe nimic; Drawlight scutură flaconul, lăsând să cadă în apă câteva picături.

Strange luă cana şi bău apa. Cana îi căzu apoi din mână. Drawlight îşi dădu seama – fără să înţeleagă cum – că Strange era schimbat. Profilată pe cerul înstelat, silueta lui se încovoie, iar capul i se înclină. Drawlight se întrebă dacă era beat. Dar cum ar fi putut să se îmbete cineva din şase picături de lichid – orice lichid ar fi fost acela? În plus, nu mirosea a tărie; mirosea ca un bărbat care nu-şi spălase nici trupul, nici hainele de câteva săptămâni; şi mai simţea un miros – unul care nu fusese acolo în urmă cu un minut – un miros al bătrâneţii şi a cincizeci de pisici.

Pe Drawlight îl cuprinse o senzaţie extrem de stranie. I se mai întâmplase să simtă acelaşi lucru şi înainte, ori de câte ori era pe cale să se înfăptuiască magie prin apropiere. Uşi invizibile păreau că se deschid peste tot în jurul lui; pale de vânt venite de departe suflau asupra lui, aducând cu ele parfum de păduri, de mlaştini şi de turbărie. Mintea îi era plină de imagini. Casele din jur nu mai erau goale. Vedea în interiorul lor, de parcă pereţii fuseseră daţi la o parte. În fiecare încăpere întunecată se afla ceva nu chiar ca o persoană – o Fiinţă, un Spirit Străvechi. Într-una se afla un Foc; în alta, o Piatră; şi în alta, o Ploaie; în alta

era un Stol de Păsări; în alta, o Colină; iar în alta, o Creatură Măruntă cu Gânduri înfocate şi Necurate; şi tot aşa mai departe.

— Ce sunt toate astea? şopti el uimit. Îşi dădu seama că părul din cap i se ridicase până la ultimul fir, de parcă ar fi fost electrocutat. Apoi îl cuprinse o senzaţie nouă: ceva ca o cădere, dar cu toate astea rămase în picioare. Era ca şi cum mintea însăşi i se prăbuşea.

Îi părea că se află în vârful unui deal din Anglia. Ploua, iar ploaia se răsucea în văzduh ca o adunare de năluci cenuşii. Ploaia cădea pe el, iar el se subţia întocmai ca ploaia. Ploaia îi spăla gândurile, amintirile, binele şi răul deopotrivă. Nu mai ştia cum îl cheamă. Totul era spălat de ploaie, aşa cum se spală noroiul de pe o stâncă. Ploaia îl umplea acum cu gândurile şi amintirile ei. Şiroaie argintii de apă acopereau dealul, ca o dantelărie complicată, ca ţesătura venelor unui braţ. Uitând că era, uitând că fusese vreodată om, deveni una cu şiroaiele de apă. Intră în pământ odată cu ploaia.

Îi părea că se află sub pământ, sub pământul Angliei. Trecură veacuri nenumărate; frigul şi ploaia îl pătrunseră; în el, pietrele îşi schimbau locul. În întuneric şi Tăcere, începu să crească. Deveni însuşi pământul; deveni Anglia. O stea îl privi, îi vorbi. O piatră îl întrebă ceva, iar el îi răspunse pe limba ei. Un râu se răsucea lângă el; dealurile înmugureau sub degetele lui. Deschise gura şi din răsuflarea lui ieşi primăvara…

Îi părea că se află într-un desiş, în mijlocul unei păduri întunecoase, iarna. Arborii se întindeau la nesfârşit, pilaştri întunecaţi separaţi de fâşii subţiri de lumină albă, iernatică. Privi în jos. Se văzu străpuns de puieţi ce creşteau prin trupul, mâinile şi picioarele lui. Nu mai putea închide ochii, căci pleoapele îi erau străpunse de rămurele. Insecte de tot felul i se plimbau în urechi; păianjenii îşi ţeseau plasele în gura lui. Înţelese că era prizonier în mijlocul pădurii de ani şi ani de zile. Cunoştea pădurea, iar pădurea îl cunoştea pe el. Nu se mai ştia unde se termina pădurea şi unde începea omul.

Totul era cufundat în tăcere. Ningea. Atunci ţipă…

Întuneric.

Ieşind parcă de sub ape negre şi adânci, Drawlight îşi veni în fire. Nu ştia cine îl eliberase – Strange, pădurea sau Anglia însăşi – dar simţi dispreţul acestei entităţi atunci când îl trimise înapoi în propria lui minte. Spiritele Străvechi se retraseră din el. Gândurile şi senzaţiile lui îşi pierdură vastitatea, devenind iarăşi cele ale unui Om. Era ameţit şi în minte i se învălmăşeau amintirile a ceea ce trăise. Îşi examină mâinile şi îşi frecă locurile de pe trup unde fusese străpuns de copaci. Pielea părea neatinsă, dar vai! Cât îl durea! scâncind, aruncă o privire în jur, căutându-l pe Strange.

Magicianul se afla ceva mai departe, ghemuit lângă un perete, murmurând cuvinte magice. Lovi peretele o dată; pietrele se umflară, îşi schimbară forma, se preschimbară într-un corb; corbul deschise aripile şi, cu un croncănit sonor, îşi luă zborul către cerul

întunecat. Lovi peretele iarăşi: un alt corb ieşi dintre pietre şi îşi luă zborul. Apoi încă unul, şi încă unul, şi alţii, şi alţii zburară – din ce în ce mai mulţi şi din ce în ce mai repede, până când stelele de sus nu se mai văzură din pricina învălmăşelii de aripi negre.

Strange ridică mâna, gata să lovească iar…

— Stăpâne magician, zise Drawlight cu respiraţia tăiată, nu mi-aţi spus care e al treilea mesaj.

Strange privi în jur. Apoi, fără veste, îl apucă pe Drawlight de haină şi îl trase lângă el. Drawlight simţi respiraţia rău mirositoare a lui Strange şi, pentru prima dată, îi văzu şi chipul. Lumina stelelor se reflecta din ochii lui aprigi şi sălbatici, în care nu se mai vedea nici urmă de umanitate sau raţiune.

— Spune-i lui Norrell că vin! şuieră Strange. Şi acum, pleacă!

Drawlight nu aşteptă să i se spună de două ori. O luă la goană prin întuneric. I se părea că e urmărit de corbi. Nu-i vedea, dar le auzea bătăile aripilor şi simţea curenţii de aer trimişi de aceleaşi aripi. Ajuns la jumătatea unui pod, intră pe neaşteptate într-o baie de lumină orbitoare. În aceeaşi clipă, auzi în jur ciripit de păsări şi glasuri de oameni. Bărbaţi şi femei se plimbau, stăteau de vorbă şi îşi vedeau de treburile zilnice. Aici nu mai era nici urmă de magie îngrozitoare – ci numai lumea de toate zilele – minunata, frumoasa lume de toate zilele.

Hainele lui Drawlight erau şi acum ude în urma băii în mare, iar vremea era extrem de rece. Se afla într-o zonă a oraşului pe care nu o ştia. Nimeni nu se oferi să-l ajute şi umblă un timp îndelungat, fără să ştie unde se află şi simţindu-se extenuat. Până la urmă ajunse într-o piaţă pe care o cunoştea şi reuşi să găsească drumul până la taverna unde închiriase o cameră. Când ajunse sus, era foarte slăbit şi tremura din tot trupul. Se dezbrăcă şi se spălă cum putu de sare, apoi se întinse pe patul îngust.

În următoarele două zile zăcu la pat, cuprins de febră. Visă orori inimaginabile – numai despre întuneric, magie şi evurile lungi şi reci ale Pământului. În tot timpul cât dormi, îl chinui groaza să nu se

trezească sub pământ sau crucificat în mijlocul unei păduri înzăpezite.

Spre amiaza celei de-a treia zile, îşi revenise suficient ca să se dea jos din pat şi să se ducă în port. Aici găsi o navă englezească ce urma să plece către Portsmouth. Îi arătă căpitanului scrisorile şi hârtiile pe care i le dăduse Lascelles, semnate de doi dintre cei mai faimoşi bancheri din Europa, prin care se promitea o recompensă grasă vasului care îl va duce pe Drawlight înapoi în Anglia.

***

În a cincea zi, se afla deja la bordul unui vas cu destinaţia Anglia.

Londra era acoperită de o ceaţă subţire şi rece, imitând parcă răceala şi lipsa de substanţă a vieţii lui Stephen. În ultima vreme, simţea că vraja îl apasă mai mult decât oricând. Nu mai ştia nici de bucurie, nici de afecţiune, nici de linişte. Singurele emoţii ce străpungeau norii de magie din jurul lui erau cumplit de amare – mânie, ranchiună şi frustrare. Înstrăinarea faţă de prietenii lui englezi se adâncea din ce în ce mai mult. Chiar dacă gentilomul era un duşman, atunci când vorbea despre mândria şi suficienţa englezilor, lui Stephen îi venea greu să nu recunoască faptul că avea dreptate. Chiar şi Lost-hope, aşa mohorâtă cum era, i se părea uneori un refugiu bine-venit din calea aroganţei şi răutăţii englezeşti; măcar aici Stephen nu fusese niciodată nevoit să-şi ceară scuze pentru ce era; aici fusese tratat mereu ca un oaspete de onoare.

În acea zi de iarnă, Stephen se afla în grajdurile lui Sir Walter Pole, pe strada Harley. Sir Walter cumpărase de curând doi ogari deosebit de frumoşi, spre încântarea tuturor servitorilor de parte bărbătească, ce pierdeau ceasuri întregi în fiecare zi uitându-se la câini, admirându-i şi schimbând impresii mai mult sau mai puţin avizate despre cât de ageri se vor dovedi la vânătoare. Stephen ştia că ar trebui să pună capăt acestui prost obicei, dar descoperise că, de fapt, nu prea îi mai păsa ce fac servitorii. Iar astăzi, când Robert, valetul, îl poftise să vină şi el să vadă câinii, Stephen, în loc să-l certe, îşi pusese pălăria şi

haina şi mersese cu el la grajduri. Se simţea parcă de partea cealaltă a unui geam gros şi murdar.

Dintr-odată, toţi cei din grajd se îndreptară de spate şi ieşiră. Pe Stephen îl trecu un fior. Ştia din experienţă că astfel de manifestări nefireşti anunţau sosirea gentilomului cu părul ca puful.

Şi iată-l acum, luminând grajdurile înghesuite şi întunecoase cu strălucirea părului său argintiu, cu sclipirea ochilor lui albaştri şi cu verdele viu al hainei pe care o purta; vorbind şi râzând tare şi voios; fără să se îndoiască vreun moment că Stephen era la fel de încântat să-l vadă cum era şi el la vederea lui Stephen. Îi plăcură câinii la fel de mult ca şi servitorilor şi îl îndemnă pe Stephen să se apropie şi să-i admire şi el. Le vorbi ogarilor pe limba lor, iar aceştia începură să sară şi să latre bucuroşi, cuprinşi de o dragoste nespusă pentru el.

Gentilomul spuse:

— Îmi amintesc că odată, în 1413, am venit în sud în vizită la noul rege al Angliei de Sud. Regele, un om amabil şi viteaz, m-a prezentat curtenilor, povestindu-le acestora despre multele şi uimitoarele mele talente, despre regatele mele întinse, despre firea mea cavalerească şi aşa mai departe. Ei bine, unul dintre nobilii de la Curte n-a găsit de cuviinţă să dea ascultare acestor vorbe înălţătoare şi pline de învăţăminte, ci a pălăvrăgit şi a râs întruna împreună cu cei de lângă el. M-am simţit – aşa cum îţi poţi închipui – foarte jignit de această atitudine, aşa că m-am hotărât să le dau o lecţie! A doua zi, aceşti netrebnici s-au dus la vânătoare de iepuri în apropiere de Pădurea Hatfield.

M-am apropiat de ei fără veste şi am avut bucuria de a-i transforma pe oameni în iepuri şi pe iepuri în oameni. Mai întâi, ogarii i-au sfâşiat pe stăpânii lor, iar după aceea iepurii – acum transformaţi în oameni – s-au putut răzbuna în chipul cel mai feroce pe ogarii care îi hăituiseră. Gentilomul se opri din povestit, aşteptând laudele lui Stephen pentru această ispravă, dar, înainte ca acesta din urmă să apuce să scoată vreun cuvânt, gentilomul exclamă:

— Ah! Ai simţit?

— Ce să simt, domnule? întrebă Stephen.

— Toate porţile s-au cutremurat!

Stephen aruncă o privire către porţile grajdului.

— Nu, nu acelea! spuse gentilomul. Mă refer la porţile dintre Anglia şi toate celelalte tărâmuri! Cineva încearcă să le deschidă. Cineva i-a vorbit cerului, iar acel cineva n-am fost eu! Cineva le dă instrucţiuni stâncilor şi râurilor, iar acel cineva nu sunt eu! Cine face asta? Cine? Vino!

Gentilomul îl apucă de braţ pe Stephen şi cei doi se ridicară în aer, ca şi cum ajunseseră dintr-odată pe vârful unui munte sau al unui turn foarte înalt. Grajdurile de pe strada Harley dispărură şi în faţa ochilor lui Stephen apăru o privelişte nouă – apoi alta, apoi alta. Văzu un port plin de catarge dese ca o pădure – dar portul le zbură parcă de sub picioare, înlocuit imediat de o mare cenuşie, iernatică, pe care vase cu pânzele întinse înaintau purtate de vânt – apoi apăru un oraş cu turnuri şi poduri splendide. În mod curios, Stephen aproape că nu simţea deloc că se mişcă. Părea mai degrabă că lumea zbura către Stephen şi gentilom, în timp ce ei rămâneau pe loc. Apărură în faţa lor munţi acoperiţi cu zăpadă, pe care se vedeau siluete minuscule de oameni care trudeau să urce – apoi un lac limpede ca oglinda, înconjurat de piscuri întunecate – apoi un ţinut plat, cu mici oraşe şi râuri presărate pe tot cuprinsul lui, ca nişte jucării.

În faţa lor apăru ceva. La început părea o dungă neagră ce tăia cerul în două, dar, pe măsură ce se apropiau, deveni un Turn Negru ce se ridica de la pământ, fără sfârşit.

Stephen şi gentilomul se opriră într-un punct aflat mult deasupra Veneţiei (Stephen nici nu vru să se gândească pe *ce* anume stăteau). Soarele era la asfinţit, iar străzile şi clădirile de sub ei erau întunecate, dar marea şi cerul erau pline de o lumină în care se împleteau armonios nuanţe de trandafiriu, albastru-lăptos, galben-topaz şi sidefiu. Oraşul părea că pluteşte într-un vid strălucitor.

Turnul cel Negru era neted ca obsidianul aproape pe toată înălţimea, însă, chiar deasupra nivelului caselor, din el se ridicau în valuri spirale de întuneric ce

pluteau apoi în văzduh. Stephen nu înţelegea ce puteau fi acestea.

— E fum, domnule? A luat foc turnul? întrebă Stephen.

Gentilomul nu răspunse, dar, când se apropiară mai mult, Stephen văzu că nu era vorba de fum. Un roi întunecat zbura din Turn. Erau corbi. Mii şi mii de corbi. Părăseau Veneţia, zburând către locurile din care veniseră Stephen şi gentilomul.

Unul dintre stoluri o luă către ei. Văzduhul începu să vibreze în bătaia miilor de aripi şi se iscă un zgomot asurzitor, ca dintr-o mie de tobe. Nori de praf şi nisip îi intrau lui Stephen în ochi, în nas, îi ajungeau pe gât. Se aplecă şi îşi acoperi nasul cu mâna, încercând să se apere de duhoare.

Odată stolul plecat, întrebă uluit:

— Ce-a fost asta, domnule?

— Sunt creaturi făcute de magician, zise gentilomul. Le trimite în Anglia să ducă instrucţiuni cerului, pământului, râurilor şi dealurilor. Invocă toate vechile alianţe ale Regelui. În curând, toate elementele vor asculta de magicienii englezi, nu de mine! Scoase un urlet de mânie şi disperare. L-am pedepsit aşa cum nu mi-am mai pedepsit niciun alt duşman! Şi, cu toate astea, el încă se luptă cu mine! De ce nu îşi acceptă soarta? De ce nu se lasă cuprins de disperare?

— N-am auzit niciodată că i-ar lipsi curajul, domnule, spuse Stephen. Se povesteşte că în peninsulă a dat dovadă de mult curaj.

— Curaj? Ce tot spui acolo? Ăsta nu e curaj! Asta e răutate, pur şi simplu! Am fost neglijenţi, Stephen! I-am lăsat pe magicienii englezi să ne-o ia înainte. Dar acum trebuie să găsim o cale de a-i înfrânge! Trebuie să ne dublăm eforturile de a te înscăuna rege!

60

Furtună şi minciuni

Februarie 1817

Mătuşa Greysteel închiriase o casă în Padova, foarte aproape de piaţa de fructe. De acolo se putea ajunge uşor în toate punctele importante ale oraşului şi casa nu costa decât optzeci de ţechini pe trimestru (adică vreo 38 de guinee). Mătuşa Greysteel părea foarte mulţumită de afacerea făcută. Însă uneori, dacă acţionezi repede şi foarte hotărât, toată nesiguranţa şi îndoiala încep să te chinuiască după aceea, când deja e prea târziu. Aşa s-a întâmplat şi acum: nu trecuse nici o săptămână de când mătuşa Greysteel şi Flora se mutaseră în casa închiriată, când mătuşa Greysteel începu să descopere tot felul de neajunsuri şi să se întrebe dacă nu cumva făcuse o greşeală. Deşi clădirea era foarte veche şi frumoasă, ferestrele ei gotice erau destul de mici, iar câteva dintre ele erau îngrădite cu balcoane de piatră; cu alte cuvinte, casa era mai degrabă întunecoasă. Acest lucru n-ar fi fost o problemă înainte, dar acum Flora nu era într-o dispoziţie foarte bună, iar întunericul şi penumbra (credea mătuşa Greysteel) – aşa pitoreşti cum erau – puteau să-i facă rău. În plus, în curtea casei se aflau mai multe statui de femei pe care anii le înveşmântaseră în voaluri şi mantii de iederă. Puteai spune chiar, fără a exagera, că femeile acestea erau în pericol să dispară cu totul, şi, ori de câte ori privirea mătuşii Greysteel se oprea asupra lor, îşi amintea de biata soţie a lui Jonathan Strange, care murise atât de tânără şi în împrejurări atât de misterioase şi a cărei soartă nefericită părea că l-a făcut pe soţul ei să-şi piardă minţile. Mătuşa Greysteel spera că Florei nu-i treceau prin minte astfel de gânduri melancolice.

Însă târgul era încheiat şi casa închiriată, aşa că mătuşa Greysteel încercă să o înveselească şi să o facă mai luminoasă. Nu fusese niciodată risipitoare când venea vorba de lumânări şi petrol pentru lămpi, dar

acum scopul ei era să o înveselească pe Flora, aşa că nu se mai gândi la cheltuială. Pe scări era un loc deosebit de întunecos, unde o treaptă se răsucea într-un chip ciudat pe care nu aveai cum să-l ghiceşti; ca nu cumva să cadă cineva acolo şi să-şi frângă gâtul, mătuşa Greysteel insistă să se aşeze o lampă pe un raft aflat chiar deasupra treptei respective. Lampa ardea zi şi noapte, ca un afront permanent adus Bonifaziei, menajera italiancă în vârstă ale cărei servicii fuseseră tocmite odată cu casa şi care era o persoană şi mai econoamă decât mătuşa Greysteel însăşi.

Bonifazia era o servitoare excelentă, dar avea tendinţa să critice totul şi să se lanseze în explicaţii îndelungate cu privire la motivele pentru care instrucţiunile primite de ea erau greşite sau imposibil de îndeplinit. O ajuta la treabă un tânăr mocăit şi uşor de păcălit pe nume Minichello, care reacţiona la orice ordin primit murmurând în barbă nişte vorbe în dialect, imposibil de înţeles. Bonifazia îl trata pe Minichello cu un dispreţ atât de familiar, încât mătuşa Greysteel presupuse că cei doi erau rude, cu toate că nu obţinuse nici o informaţie precisă asupra acestui punct.

Şi aşa, cu lucrările din casă, luptele zilnice cu Bonifazia şi cu toate descoperirile, mai mult sau mai puţin plăcute, de care are parte orice nou sosit într-un oraş, zilele mătuşii Greysteel erau pline de ocupaţii interesante; însă datoria ei de căpătâi era încercarea de a găsi distracţii pentru Flora. Aceasta devenise tăcută şi singuratică. Dacă mătuşa ei îi vorbea, Flora răspundea cu voioşie, dar ea însăşi nu începea decât foarte puţine conversaţii. La Veneţia, Flora fusese cea dornică de distracţii; acum nu mai făcea decât să accepte propunerile de plimbare şi explorare venite din partea mătuşii ei. Prefera ocupaţiile solitare. Se plimba singură, citea singură, şedea singură în salon sau în dreptul razei de soare ce ajungea uneori în curtea casei, cam pe la ora unu. Era mai puţin deschisă şi încrezătoare decât înainte; era ca şi cum cineva – nu neapărat Jonathan Strange – o dezamăgise, iar acum se hotărâse ca pe viitor să fie mai independentă.

În prima săptămână a lunii februarie, Padova fu lovită de o mare furtună. Totul se petrecu pe la ora

prânzului. Furtuna se iscă pe neaşteptate, venind dinspre est (direcţia în care se aflau Veneţia şi marea). Bătrânii care frecventau cafenelele din oraş spuseră că nu se arătase înainte niciunul dintre semnele obişnuite ale unei astfel de furtuni. Însă alţii nu-i luară prea mult în seamă; la urma urmei, era iarnă şi era de aşteptat să fie furtuni.

Mai întâi se porni un vânt puternic în oraş, un vânt ce nu ţinea seama de uşi şi ferestre. Părea să descopere crăpături pe care nu le ştia nimeni şi bătea aproape la fel de tare în case ca şi afară. Mătuşa Greysteel şi Flora stăteau împreună într-un mic salonaş aflat la primul etaj. Obloanele începură să zăngănească, iar câteva cristale ce atârnau dintr-un candelabru începură să zornăie. Apoi paginile unei scrisori la care lucra mătuşa Greysteel îi scăpară de sub mână şi zburară prin încăpere. Afară văzduhul se întunecă, devenind negru ca noaptea; ploaia începu să cadă în rafale orbitoare.

Bonifazia şi Minichello intrară în salonaş. Veniseră cu pretextul de a afla dispoziţiile mătuşii Greysteel cu privire la furtună, dar de fapt Bonifazia voia să împărtăşească exclamaţii de uimire cu mătuşa Greysteel, văzând violenţa vântului şi a ploii (şi zău că făceau un duet grozav, chiar dacă fiecare vorbea pe limba ei). Minichello venise probabil din cauză că venise şi Bonifazia; privea mohorât furtuna de afară, de parcă bănuia că fusese aranjată într-adins ca să-i dea lui de lucra.

Mătuşa Greysteel, Bonifazia şi Minichello erau toţi trei la fereastră şi văzură cum primul fulger transformă scena atât de familiară într-un tablou gotic şi destul de tulburător, scăldat într-o lumină palidă, nepământeană, şi plin de umbre stranii. Urmă apoi un tunet care făcu întreaga cameră să vibreze. Bonifazia începu să murmure rugăciuni către Sfânta Fecioară şi către diverşi sfinţi. Mătuşii Greysteel, care era la fel de speriată, i-ar fi plăcut să aibă parte de un refugiu asemănător, dar, fiind o membră a Bisericii Anglicane, nu putea să exclame decât: „Doamne sfinte!”, sau: „Zău aşa!“, sau: „Doamne, apără-ne!“ – ceea ce nu avea darul de a o linişti prea mult.

— Flora, draga mea, strigă ea cu glasul uşor tremurător, sper că nu te-ai speriat. E o furtună îngrozitoare.

Flora veni şi ea la fereastră, o luă de mână pe mătuşa ei şi o asigură că totul se va termina în curând. Un alt fulger lumină întreg oraşul. Flora dădu dramul mâinii mătuşii ei, trase zăvorul ferestrei şi ieşi grăbită pe balcon.

— Flora! exclamă mătuşa Greysteel.

Fata se oprise în mijlocul urletelor şi beznei de afară, cu mâinile pe balustrada balconului, fără să ia în seamă ploaia care îi uda rochia sau vântul care îi învolbura părul.

— Dragostea mea! Flora! Flora! Nu mai sta în ploaie!

Flora se întoarse şi îi spuse ceva mătuşii ei, dar cei din odaie nu auziră nimic.

Minichello ieşi după ea pe balcon şi, cu o delicateţe surprinzătoare (fără însă a abandona nici o clipă atitudinea lui obişnuită, posomorâtă), reuşi să o readucă înăuntru, conducând-o cu ajutorul palmelor lui mari şi tăbăcite, aşa cum păstorii se folosesc de garduri mobile pentru a-şi îndruma oile.

— Nu vezi? exclamă Flora. E cineva acolo! Acolo, în colţ! Nu poţi să-ţi dai seama cine e? Mie mi s-a părut… Tăcu brusc, fără să mai spună ce anume crezuse.

— Dragostea mea, sper că te-ai înşelat. Vai de cel care s-ar afla pe stradă acum! Sper că va găsi cât mai curând un adăpost. Of, Flora! Ce tare te-a udat ploaia!

Bonifazia aduse nişte prosoape şi ea şi mătuşa Greysteel începură să usuce rochia Florei, întorcând-o pe aceasta între ele, uneori încercând să o învârtă în direcţii opuse. În acelaşi timp, ambele îi dădeau instrucţiuni imperative lui Minichello – mătuşa Greysteel într-o italiană nesigură, dar insistentă, iar Bonifazia în dialectul rapid al regiunii Veneto. Probabil că instrucţiunile se băteau cap în cap, la fel ca felul în care cele două femei o răsuceau pe Flora, căci Minichello nu făcea nimic, ci le privea doar cu o expresie mâhnită.

Flora aruncă o privire în stradă, peste capetele aplecate ale celor două femei. Încă un fulger. Fata încremeni, parcă electrizată, iar în clipa următoare se smulse din strânsoarea mătuşii şi a menajerei şi fugi afară din cameră.

Ceilalţi nu avură timp să se întrebe unde plecase. În următoarea jumătate de oră fură cu toţii angrenaţi în eforturi titanice: Minichello încerca să închidă obloanele împotriva furtunii dezlănţuite; Bonifazia bâjbâia în întuneric, căutând lumânări; iar mătuşa Greysteel descoperi chiar atunci că acel cuvânt italian despre care ea crezuse că înseamnă „oblon" însemna de fapt „pergament". Rând pe rând, cei trei îşi pierdură răbdarea. În plus, nervii mătuşii Greysteel nu se liniştiră cu nimic atunci când toate clopotele din oraş începură să bată în acelaşi timp; conform tradiţiei, clopotele (ca obiecte binecuvântate) pot alunga furtunile şi tunetele (care sunt, fireşte, lucrări ale Necuratului).

În sfârşit, casa era în siguranţă – sau aproape în siguranţă. Mătuşa Greysteel îi lăsă pe Bonifazia şi Minichello să termine treaba şi, uitând că o văzuse pe Flora ieşind din salonaş, se întoarse acolo ducând o lumânare pentru nepoata ei. Flora nu era acolo, dar mătuşa Greysteel observă că Minichello uitase să închidă obloanele din camera aceea.

Urcă atunci în dormitorul Florei; dar fata nu era nici acolo. Nu era nici în mica sufragerie, nici în dormitorul mătuşii Greysteel, nici în celălalt salonaş, şi mai mic, în care stăteau uneori după cină. Căutară apoi în bucătărie, în vestibul şi în odaia grădinarului; dar Flora nu era nicăieri.

Pe mătuşa Greysteel o cuprinse spaima. Un mic glas plin de cruzime din mintea ei îi şoptea că soarta cea tragică şi misterioasă a soţiei lui Jonathan Strange începuse atunci când ea dispăruse pe neaşteptate pe timp de furtună.

„Dar aceea a fost o furtună de zăpadă“, îşi spuse ea. În timp ce trecea dintr-o cameră în alta a casei, căutând-o pe Flora, îşi spunea iar şi iar: „Zăpadă, nu ploaie. Zăpadă, nu ploaie." Apoi se gândi: „Poate că a fost în salon în tot acest timp. Era aşa de întuneric

acolo, iar ea e atât de tăcută – poate că n-am văzut-o eu.“

Se întoarse acolo. Un nou fulger străbătu cerul, învăluind salonul într-o lumină nefirească. Pereţii deveniră de un alb cadaveric; mobila şi celelalte obiecte se făcură cenuşii, ca nişte stane de piatră. Tresărind îngrozită, mătuşa Greysteel îşi dădu seama că mai era cineva, într-adevăr, în încăpere: o femeie, *dar nu Flora* – o femeie îmbrăcată într-o rochie închisă la culoare şi demodată, având în mână un sfeşnic cu o lumânare, privind-o – o femeie cu chipul ascuns în întuneric, cu trăsăturile complet indescifrabile.

Mătuşa Greysteel simţi cum îi îngheaţă sângele în vene.

Se auzi un tunet asurzitor, apoi odaia fu cufundată în beznă; nu se mai vedeau decât flăcările celor două lumânări. Însă, în chip ciudat, lumânarea femeii necunoscute părea să nu facă lumină deloc. Şi mai straniu încă, odaia părea să fi devenit mai mare, într-un mod cu totul misterios; femeia şi lumânarea ei păreau să se afle ciudat de departe de mătuşa Greysteel.

— Cine-i acolo? strigă mătuşa Greysteel.

Niciun răspuns.

„Sigur că da, îşi spuse ea, e italiancă. Trebuie să o întreb iar, în italiană. Poate că a greşit casa, ameţită fiind din cauza furtunii.” Dar, oricât de mult se strădui, nu-i venea în minte în clipa aceea nici măcar un singur cuvânt în italiană.

Un nou fulger. Femeia era tot acolo, în exact aceeaşi poziţie ca şi mai devreme, cu faţa la mătuşa Greysteel. „E năluca soţiei lui Jonathan Strange!” îşi spuse ea. Făcu un pas înainte; femeia necunoscută făcu şi ea unul. Dintr-odată, mătuşa Greysteel înţelese ce se petrecuse, cuprinsă în acelaşi timp de o mare uşurare; „E o oglindă! Ah! Ce prostie! Ce prostie! Să mă înspăimânt de propria mea reflexie!” Era atât de uşurată, încât aproape că izbucni în râs, dar apoi se opri; nu fusese deloc o prostie să se înspăimânte, chiar deloc; *în acea odaie nu se aflase până atunci nici o oglindă.*

La lumina următorului fulger văzu din nou oglinda. Era urâtă şi mult prea mare pentru încăperea respectivă; şi era sigură că n-o mai văzuse niciodată.

Ieşi grăbită din salonaş. Simţea că va putea să gândească mai limpede departe de oglinda aceea otrăvită. Ajunsese la jumătatea scării când, auzind un zgomot ce părea să vină din dormitorul Florei, se duse să arunce o privire înăuntru.

Flora era acolo. Aprinsese lumânările pe care i le duseseră şi tocmai îşi trăgea rochia peste cap. Stofa rochiei era plină de apă, juponul şi ciorapii la fel. Pantofii, pe care îi aruncase pe podea, lângă pat, erau şi ei muraţi de ploaie.

Flora îşi privi mătuşa cu o expresie în care erau amestecate deopotrivă vină, jenă, sfidare şi câteva alte lucruri, mai greu de interpretat.

— Nimic! Nimic! strigă ea.

Acesta era probabil răspunsul la o întrebare pe care se aştepta să o audă din gura mătuşii ei, dar mătuşa Greysteel nu spuse decât atât:

— Vai, draga mea! Unde ai fost? Ce ţi-a venit să ieşi pe o astfel de vreme?

— Am… am fost să cumpăr nişte mătase pentru brodat.

Probabil că pe chipul mătuşii se întipărise o expresie de uluire grozavă, căci Flora adăugă pe un ton nesigur:

— Am crezut că ploaia nu va ţine atât de mult.

— Ei, draga mea, a fost destul de nechibzuit ce-ai făcut; cred că te-ai speriat grozav; de asta ai plâns?

— Să plâng? Nu, nu! Te înşeli, mătuşă. N-am plâns deloc. E doar apă de ploaie, atâta tot.

— Dar şi acum… Mătuşa Greysteel se opri. Voise să spună: „Dar plângi şi acum“, însă Flora clătină din cap şi se întoarse cu spatele. Nu se ştie de ce, îşi mototolise şalul, făcându-l ghem, iar mătuşa Greysteel nu putu să nu se gândească la faptul că, dacă n-ar fi făcut asta, şalul ar fi apărat-o întrucâtva de ploaie şi n-ar fi fost acum atât de udă. Din şalul făcut ghem, Flora scoase o sticluţă pe jumătate plină cu un lichid chihlimbariu. Deschise apoi un sertar şi puse sticluţa înăuntru.

— Flora! S-a întâmplat ceva foarte ciudat. Nu prea ştiu cum să-ţi spun asta; a apărut o oglindă…

— Da, ştiu, zise Flora repede. E a mea.

— E a ta! exclamă mătuşa Greysteel, mai uimită decât oricând. Apoi, după câteva clipe de tăcere: De unde ai cumpărat-o? întrebă ea. Era singura întrebare care-i venise în minte.

— Nu mai ţin minte precis. Probabil că a fost adusă chiar acum.

— Cum să fie adusă în mijlocul furtunii! Şi, în orice caz, chiar dacă cineva ar fi fost atât de nechibzuit ca să facă asta, ar fi bătut la uşă – şi nu ar fi procedat în felul acesta straniu şi misterios.

Flora însă nu avu de dat niciun răspuns în faţa acestor argumente atât de rezonabile.

De altfel, nici mătuşa Greysteel nu vru să mai insiste asupra acestui subiect. Se săturase de furtuni, şi spaime, şi oglinzi apărute din senin. Aflase acum *de ce* apăruse oglinda şi, pentru moment, se hotărâ să nu se mai gândească la *cum anume* apăruse. Preferă să îşi concentreze atenţia asupra unor lucruri mai puţin ciudate – cum ar fi rochia Florei, pantofii Florei şi pericolul ca Flora să răcească, precum şi necesitatea ca Flora să se şteargă imediat, să-şi pună un halat, să vină în salon, lângă foc, şi să mănânce ceva fierbinte.

Odată revenite amândouă în salon, mătuşa Greysteel spuse:

— Vezi? Furtuna aproape că a trecut. Acum pare că o ia înapoi spre coastă. Ce ciudat! Credeam că de acolo a venit. Presupun că ploaia ţi-a udat mătăsurile pentru brodat, ca şi hainele, nu?

— Mătăsurile pentru brodat? spuse Flora. Apoi îşi aminti. Ah! N-am mai ajuns până la prăvălie. Cum ai

spus şi tu, a fost o prostie din partea mea să ies pe o asemenea vreme.

— Ei, putem să ieşim mai târziu ca să cumpărăm tot ce-ţi trebuie. Bieţii negustori de la piaţă! Probabil că toate mărfurile expuse au fost distruse. Bonifazia îţi prepară fiertură de cereale, draga mea. Oare i-am spus să folosească din laptele proaspăt?

— Nu mai ţin minte, mătuşă.

— Mai bine mă duc să-i spun.

— Mă duc eu, mătuşă, zise Flora şi dădu să se ridice.

Însă mătuşa nici nu vru să audă de aşa ceva. Insistă ca Flora să rămână exact unde era, lângă foc, cu picioarele ridicate pe un taburet.

Afară se lumina din ce în ce mai mult. Înainte de a pleca la bucătărie, mătuşa Greysteel cercetă oglinda. Era foarte mare şi bogat ornamentată; de fapt, semăna foarte bine cu oglinzile ce se fabrică pe Insula Murano, în laguna Veneţiei.

— Mărturisesc că mă surprinde faptul că îţi place oglinda asta, Flora. Are atât de multe spirale, modele şi flori de sticlă. În general, preferi lucrurile simple.

Flora oftă şi spuse că probabil căpătase gustul pentru lucruri mai somptuoase şi mai complicate acolo, în Italia.

— A fost scumpă? întrebă mătuşa Greysteel. Pare scumpă.

— Nu. N-a fost scumpă deloc.

— Ei, asta chiar că e ceva, nu-i aşa?

Mătuşa Greysteel coborâ apoi la bucătărie. Se simţea mult mai liniştită şi era convinsă că seria de şocuri şi alarme ale dimineţii luase sfârşit. Dar în această privinţă se înşela amarnic.

La bucătărie, împreună cu Bonifazia şi Minichello, se aflau doi bărbaţi pe care nu-i mai văzuse niciodată. Bonifazia nu părea să se fi apucat de fiertura pentru Flora. Nici măcar nu adusese făina de ovăz şi laptele din cămară.

În clipa în care Bonifazia o văzu pe mătuşa Greysteel, o luă de braţ şi dădu drumul unui torent agitat de vorbe în dialect. Vorbea despre furtună – asta era clar – şi spunea că era malefică, dar mai mult decât

atât nu prea reuşi să înţeleagă mătuşa Greysteel. Spre uimirea ei, Minichello fu cel care o ajută să înţeleagă. Într-o imitaţie foarte reuşită a limbii engleze, acesta spuse:

— Magician ingleze face esta. Magician ingleze face *tempesta.*

— Poftim?

Întrerupt frecvent de Bonifazia şi de ceilalţi doi bărbaţi, Minichello o informă că, în mijlocul furtunii, mai multe persoane priviseră cerul şi văzuseră o spărtură în perdeaua de nori negri. Iar ceea ce văzuseră dincolo de spărtură îi uimise şi îi îngrozise în acelaşi timp; căci nu era albastrul limpede la care se aşteptau, ci o porţiune de cer negru, plin de stele, ca în puterea nopţii. Furtuna nu fusese deloc firească; ea fusese provocată pentru a ascunde apropierea Turnului de întuneric al lui Strange.

Vestea se răspândi în curând peste tot în oraş, iar oamenii se arătară foarte tulburaţi. Până atunci, Turnul de întuneric fusese o oroare exclusiv veneţiană, iar cei din Padova, cel puţin, erau de părere că Veneţia era oricum un loc predispus la orori. Acum însă era limpede că Strange rămăsese până atunci la Veneţia de bună voie şi nu constrâns de vreo vrajă. Orice oraş din Italia – orice oraş din lume, de fapt – putea fi vizitat oricând de Noaptea Eternă. Situaţia era oricum destul de neliniştitoare, dar mătuşa Greysteel era tulburată şi din alte motive; lăsând la o parte teama de Strange, era acum chinuită de convingerea că Flora o minţise. Se gândi îndelung dacă nepoata ei minţise pentru că era sub puterea vreunui farmec sau dacă ataşamentul pentru Strange o făcuse să-şi încalce principiile morale. Mătuşa Greysteel nu se putea hotărâ care dintre variante ar fi fost mai rea.

Îi scrise fratelui ei aflat la Veneţia, rugându-l să vină cât mai repede. Se hotărâ ca până la sosirea lui să nu-i spună nimic Florei, în schimb o urmări cu atenţie tot restul zilei. Flora nu părea în niciun fel schimbată, cu excepţia faptului că uneori se simţea în purtarea ei o nuanţă de remuşcare, altfel inexplicabilă.

A doua zi la ora unu – cu câteva ceasuri înainte ca scrisoarea mătuşii Greysteel să fi apucat să ajungă la el

– doctorul Greysteel sosi de la Veneţia împreună cu Frank. Cei doi îi spuseră că toată lumea din Veneţia aflase că Strange părăsise parohia Santa Maria Zobenigo, plecând spre *terrafirma.* Turnul de întuneric fusese văzut din multe părţi ale oraşului, înaintând pe mare. Suprafaţa lui tremura, străpunsă de arcuri şi spirale de întuneric, părând alcătuită din flăcări negre. Nu se ştia cum anume trecuse Strange marea – dacă plecase cu o ambarcaţiune sau dacă se folosise numai de mijloace magice. Furtuna cu ajutorul căreia încercase să-şi ascundă apropierea fusese invocată abia când Strange ajunsese la Stra, la treisprezece kilometri de Padova.

— Îţi spun, Louisa, zise doctorul Greysteel, pentru nimic în lume n-aş vrea să fiu în locul lui acum. Toată lumea fuge din calea lui. Pe tot drumul de la Mestre la Stra sunt sigur că n-a văzut niciun suflet – doar străzi tăcute şi câmpuri abandonate. De acum înainte, lumea e un loc pustiu pentru el.

Cu câteva clipe înainte, mătuşa Greysteel nutrea nişte gânduri nu tocmai blânde la adresa lui Strange, dar tabloul zugrăvit de fratele ei era atât de şocant, încât ochii i se umplură de lacrimi.

— Şi acum unde e? întrebă ea pe un ton mult îndulcit.

— S-a întors în apartamentul lui din Santa Maria Zobenigo, zise doctorul Greysteel. Totul e ca înainte. De îndată ce am auzit că a fost la Padova, am ghicit pentru ce a venit. Am venit cât de repede am putut. Cum se simte Flora?

Flora era în salon. Îl aşteptase pe tatăl ei – părea uşurată că putea să stea în sfârşit de vorbă cu el. Doctorul Greysteel apucă să-i pună o singură întrebare, când Flora îi mărturisi totul, pe nerăsuflate – era descărcarea unei conştiinţe încărcate. Cu lacrimile curgându-i şiroaie pe obraji, recunoscu că îl văzuse pe Strange. Îl văzuse jos, în faţa casei, şi, ştiind că pe ea o aşteaptă, ieşise în goană să stea de vorbă cu el.

— Am să-ţi spun totul, îţi promit, zise ea. Dar nu acum. N-am făcut nimic rău. Adică… Roşi… Cu excepţia faptului că am minţit-o pe mătuşa – lucru

pentru care îmi pare foarte rău. Dar aceste taine nu sunt ale mele, aşa că nu le pot dezvălui.

— Dar de ce trebuie să existe taine, Flora? întrebă tatăl ei. Asta nu înseamnă oare că se petrece ceva necurat? Cei cu intenţii onorabile nu au secrete, ci acţionează deschis.

— Da, presupun că da… O, dar acest lucru nu e valabil şi în cazul magicienilor! Domnul Strange are duşmani – bătrânul acela îngrozitor de la Londra şi nu numai el! Dar să nu mă cerţi că am procedat greşit. Am încercat din răsputeri să fac bine şi cred că am reuşit! Vezi tu, există un fel de magie pe care a tot folosit-o în ultima vreme şi care îi face mult rău – iar eu l-am convins să renunţe la ea! Mi-a promis că va abandona complet aceste practici.

— Of, Flora! spuse tatăl ei, întristat. Asta mă supără mai mult decât toate celelalte. Explică-mi, te rog, de ce crezi că ai dreptul să-i ceri să-ţi facă astfel de promisiuni? Nu ţi se pare deplasat? Draga mea, te-ai logodit cu el?

— Nu, papa! Flora izbucni iarăşi în lacrimi şi fu nevoie de multe mângâieri din partea mătuşii ca să o readucă la starea aceea de calm provizoriu. Când fu din nou în stare să vorbească, fata spuse: Nu e vorba de nici o logodnă. E adevărat că am ţinut la el mai de mult. Dar totul a trecut. Să nu mă bănuiţi de aşa ceva! I-am cerut această promisiune numai şi numai de dragul prieteniei. Şi de dragul soţiei lui. El crede că face totul pentru ea, dar eu ştiu sigur că ea n-ar vrea ca el să folosească vrăji atât de primejdioase pentru sănătatea lui trupească şi mentală – oricare ar fi miza, oricât de grave ar fi împrejurările! Ea nu mai poate acum să-l îndrume – aşa că m-am simţit datoare să vorbesc în numele ei.

Doctorul Greysteel căzu pe gânduri.

— Flora, spuse el după un minut sau două, tu ai uitat, draga mea, că eu l-am văzut adesea în Veneţia. Nu e în stare să-şi respecte promisiunile. Nici măcar nu va mai ţine minte ce anume ţi-a promis.

— O! Ba da! Am făcut în aşa fel încât nu va avea încotro!

Un nou hohot de plâns păru să arate că dragostea ei pentru Strange nu era chiar atât de uitată cum pretindea. Însă spusele ei le aduseseră o oarecare uşurare tatălui şi mătuşii ei. Cei doi erau convinşi acum că sentimentele ei pentru Jonathan Strange aveau să dispară de la sine mai devreme sau mai târziu. Cum spuse şi mătuşa Greysteel în seara aceleiaşi zile, Flora nu era genul de fată care să tânjească ani de zile după o iubire imposibilă; era o fiinţă mult prea raţională pentru aşa ceva.

Acum că familia se reunise, doctorul Greysteel şi mătuşa Greysteel erau nerăbdători să-şi continue călătoria. Mătuşa Greysteel îşi dorea mult să ajungă la Roma, să vadă clădirile antice şi obiectele de artă despre care auziseră atâtea lucruri minunate. Însă Flora îşi pierduse orice urmă de interes pentru ruine sau opere de artă. Se simţea cel mai bine, spunea ea, acolo unde era acum. În majoritatea timpului nici măcar nu mai ieşea din casă, decât dacă nu avea încotro. De câte ori tatăl şi mătuşa ei propuneau o plimbare sau o vizită la o biserică ce avea un altar pictat în stil renascentist, Flora refuza să îi însoţească. Se plângea că plouă sau că străzile sunt ude – ceea ce era adevărat; ploua mult în Padova în iarna aceea, dar ploaia nu o mai deranjase niciodată până atunci.

Mătuşa şi tatăl ei erau răbdători cu ea, deşi doctorului Greysteel, mai ales, nu-i venea tocmai uşor să facă asta. Nu venise în Italia ca să stea fără să facă nimic într-un apartament pe jumătate cât casa lui atât de confortabilă din Wiltshire. Când Flora nu era de faţă, mormăia adesea că cititul romanelor şi brodatul (noile ocupaţii preferate ale Florei) se puteau face la fel de bine şi în Wiltshire, cu mult mai puţină cheltuială, dar mătuşa Greysteel îl certa de fiecare dată şi îi spunea să tacă. Dacă astfel voia Flora să plângă pierderea lui Jonathan Strange, atunci trebuia lăsată în pace.

Flora propuse totuşi o excursie, dar una cât se poate de ciudată. Cam la o săptămână după sosirea doctorului Greysteel la Padova, fata anunţă că îşi dorea nespus să iasă în largul mării.

Adică voia să facă o călătorie cu vaporul? o întrebară. Puteau foarte bine să meargă la Roma sau la Napoli pe mare.

Nu, nu voia o călătorie. Nu voia să plece din Padova. Nu, voia doar să iasă în larg cu un iaht sau un alt fel de ambarcaţiune. Un ceas sau două, atât – poate chiar mai puţin. Dar ar fi vrut să facă această plimbare cât mai curând posibil. A doua zi, cei trei se duseră într-un mic sat de pescari.

Satul nu avea nimic deosebit – nici privelişti frumoase, nici arhitectură deosebită, nici istorie interesantă – de fapt, singurul avantaj pe care îl prezenta era faptul că era atât de aproape de Padova. Doctorul Greysteel făcu nişte cercetări la cramă şi acasă la preot, găsind în cele din urmă doi pescari de încredere dispuşi să îi ducă în larg. Cei doi nu aveau nimic împotrivă să ia banii doctorului Greysteel, dar se simţiră obligaţi să-i spună că nu era nimic de văzut pe mare; nici pe vreme bună n-ar fi avut prea multe de văzut, iar acum nu era vreme bună; ploua – şi încă destul de tare ca să facă neplăcută orice ieşire în larg, dar nu destul de tare ca să împrăştie ceaţa deasă şi cenuşie.

— Eşti sigură că asta îţi doreşti, dragostea mea? întrebă mătuşa Greysteel. E un loc foarte posomorât, iar barca miroase rău a peşte.

— Sunt foarte sigură, mătuşă, spuse Flora, apoi se urcă în barcă şi se aşeză în capăt. Mătuşa şi tatăl ei o urmară. Uluiţi, pescarii începură să vâslească şi barca înaintă în larg până când fură înconjuraţi din toate părţile de marea cenuşie şi vălurită, mărginită de jur împrejur de ziduri mohorâte şi întunecate de ceaţă. Pescarii îl priviră întrebător pe doctorul Greysteel. La rândul lui, acesta o privi întrebător pe Flora.

Flora însă nu se uita la niciunul dintre ei. Şedea sprijinită de marginea bărcii, într-o atitudine gânditoare. Braţul ei drept atârna deasupra apei.

— Ah, iar a apărut! strigă doctorul Greysteel.

— Ce a apărut? întrebă mătuşa Greysteel, oarecum iritată.

— Mirosul acela de pisici şi mucegai! Miroase ca în camera bătrânei, a bătrânei pe care am vizitat-o în

Cannaregio. E vreo pisică în barcă?

Întrebarea era de-a dreptul absurdă. Interiorul bărcii se vedea limpede, de la un capăt la altul; nu era acolo nici o pisică.

— S-a întâmplat ceva, dragostea mea? întrebă mătuşa Greysteel. Era ceva în atitudinea Florei care nu-i plăcea. Te simţi rău?

— Nu, mătuşă, zise Flora, îndreptându-se de spate şi potrivindu-şi mai bine umbrela. Mă simt bine. Acum putem să ne întoarcem dacă vreţi.

Preţ de o clipă, mătuşa Greysteel văzu o sticluţă plutind pe valuri, o sticluţă fără dop. Sticluţa se scufundă apoi în valuri şi dispăru pentru vecie.

După această curioasă expediţie, trecură multe săptămâni în care Flora nu mai vru să iasă deloc din casă. Uneori, mătuşa Greysteel încerca să o convingă să stea pe un fotoliu lângă fereastră, ca să vadă ce se petrecea pe stradă. Pe străzile italiene vezi adesea multe lucruri amuzante. Dar Florei îi plăcea cel mai mult un fotoliu aşezat într-un colţ întunecos, sub oglinda cea stranie; şi căpătase un obicei ciudat, acela de a compara imaginea încăperii din oglindă cu cea adevărată. De pildă, devenea brusc interesată de un şal aruncat pe un scaun, îi privea reflexia în oglindă şi spunea:

— Şalul acela arată altfel în oglindă.

— Da? întreba uimită mătuşa Greysteel.

— Da. În oglindă pare maroniu, când în realitate e verde. Nu ţi se pare?

— Ei, draga mea, sunt convinsă că ai dreptate, dar mie mi se pare că arată la fel.

— Da, ofta Flora în cele din urmă, ai dreptate.

61

Arborele îi vorbește stâncii; stânca îi vorbeşte apei

Ianuarie-februarie 1817

Atunci când Mr Norrell distrusese cartea lui Strange, opinia publică din Anglia îl acuzase vehement, susţinându-l în acelaşi timp pe Strange. Se făcuseră tot felul de comparaţii, atât în public, cât şi în particular, între cei doi magicieni. Strange era cinstit, curajos şi energic, în timp Mr Norrell părea dedat numai şi numai la mistere şi taine. În plus, lumea nu uitase că, în timp ce Strange se afla în peninsulă, slujindu-şi patria, Norrell cumpărase toate cărţile de magie din biblioteca ducelui de Roxburghe, ca nimeni altcineva să nu le mai poată citi. Însă, la jumătatea lunii ianuarie, ziarele erau deja pline de istorii despre nebunia lui Strange, de descrieri ale Turnului Negru şi de speculaţii cu privire la magia care îl ţinea închis în el. Un englez pe nume Lister se aflase la Mestre, pe coasta Italiei, în ziua în care Strange părăsise Veneţia ca să meargă la Padova. Domnul Lister văzuse trecerea Turnului de întuneric peste mare şi trimisese în Anglia o relatare a acestei întâmplări; peste trei săptămâni, mai multe ziare londoneze tipăreau articole despre alunecarea tăcută a Turnului pe suprafaţa apei. În numai câteva luni, Strange devenise un simbol al ororii pentru compatrioţii lui; era acum considerat o fiinţă damnată – aproape neom.

Însă această cădere bruscă în dizgraţie a lui Strange nu-l ajută cu nimic pe Mr Norrell. Nu mai primea comisioane noi de la guvern şi, mai grav decât atât, i se anulaseră şi comisioanele primite din alte părţi. La începutul lunii ianuarie, vicarul Catedralei St Paul îl întrebase pe Mr Norrell dacă ar putea să găsească locul unde fusese îngropată o anumită tânără. Fratele acesteia dorea să ridice un nou monument funerar în memoria tuturor membrilor familiei, dar vicarul şi membrii capitulului descoperiseră încurcaţi că cineva

notase greşit locul mormântului şi nu ştiau unde se află acesta. Mr Norrell îl asigurase că va fi cât se poate de uşor să o găsească. Nu avea nevoie decât să i se spună numele tinerei şi încă unul sau două amănunte. Dar vicarul nu îi dezvălui până la urmă numele tinerei; îi trimise în schimb o scrisoare ciudată, prin care îşi cerea mii se scuze pe un ton pompos şi îi spunea că îşi dăduse de curând seama că nu se cade ca preoţii să angajeze magicieni.

Lascelles şi Norrell fură de acord că situaţia era îngrijorătoare.

— Va fi dificil să continuăm restaurarea magiei englezeşti dacă nu se mai face magie, spuse Lascelles. În acest moment de criză, e esenţial ca numele şi realizările dumneavoastră să fie aduse în mod constant în atenţia publicului.

Lascelles scrise articole pentru diverse ziare, denunţându-l pe Strange în toate jurnalele de magie. De asemenea, trecu în revistă toate vrăjile făcute de Mr Norrell în ultimii zece ani şi propuse anumite îmbunătăţiri. Hotărâ să plece împreună cu Mr Norrell până la Brighton, ca să cerceteze zidurile de magie pe care Mr Norrell şi Jonathan Strange le clădiseră de-a lungul coastei Marii Britanii. Această întreprindere ocupase majoritatea timpului lui Mr Norrell în ultimii doi ani şi costase guvernul o mulţime de bani.

Iată de ce, într-o zi deosebit de friguroasă şi cu mult vânt din februarie, cei doi se aflau la Brighton, contemplând întinderea nesfârşită a mării cenuşii, inexpresive.

— E invizibil, spuse Lascelles.

— Invizibil, da! încuviinţă grăbit Mr Norrell, dar nu mai puţin eficient! Va proteja stâncile de eroziune şi casele oamenilor de furtuni; vitele nu vor mai fi luate de ape, iar orice duşmani ai Angliei care ar încerca să debarce se vor trezi cu navele răsturnate.

— Dar n-aţi fi putut aşeza nişte semne ici şi colo, care să le reamintească oamenilor că zidul se află aici? De pildă, nişte flăcări care să plutească misterios deasupra apei? Sau coloane alcătuite din apa mării? Ceva de felul acesta?

— Ah! spuse Mr Norrell. Sigur că da! Aş putea crea astfel de iluzii magice. Nu sunt deloc greu de făcut, dar trebuie să înţelegeţi că n-ar servi decât unui scop ornamental. Nu ar face ca magia să fie cu nimic mai puternică. Nu ar avea niciun efect practic.

— Efectul lor, spuse Lascelles pe un ton sever, ar fi să le aducă aminte mereu tuturor celor care trec pe aici de realizările marelui Mr Norrell. Le-ar spune locuitorilor Marii Britanii că dumneavoastră aţi rămas apărătorul naţiunii, pururea vigilent, veghind asupra lor în timp ce ei îşi văd de treburi. Ar face cât zece, cât douăzeci de articole în reviste.

— Chiar aşa? făcu Mr Norrell. Promise apoi că pe viitor va ţine cont întotdeauna de necesitatea unor vrăji care să aprindă imaginaţia publicului.

Cei doi înnoptară la Taverna Old Ship şi a doua zi dimineaţă se întoarseră la Londra. În general, Mr Norrell nu putea suferi călătoriile lungi. Deşi trăsura lui făcea cinste artei fabricanţilor acestui soi de vehicule, având cele mai bune arcuri de oţel şi cele mai moi perne, Mr Norrell simţea totuşi până şi cele mai mici movile sau gropi de pe drum. După jumătate de ceas de drum, începeau să-l doară spatele şi capul şi îl apuca greaţa. Însă în acea dimineaţă aproape că nu se gândi deloc nici la spate, nici la stomac. Din clipa în care părăsise Taverna Old Ship fusese cuprins de o stare de nervozitate stranie; îi treceau prin minte tot soiul de idei neaşteptate şi îl încercau temeri tulburi.

Prin geamul trăsurii vedea o sumedenie de păsări mari şi negre – nu ştia dacă erau corbi sau ciori, iar în sufletul lui de magician era sigur că păsările acestea simbolizau ceva. Se profilau pe cerul palid de iarnă, învârtindu-se şi răsucindu-se, cu aripile încordate ca nişte mâini negre; şi fiecare dintre ele devenea astfel o personificare a Corbului-în-Zbor, flamura lui John Uskglass. Mr Norrell îl întrebă pe Lascelles dacă i se părea că păsările erau mai numeroase decât de obicei, dar Lascelles spuse că nu ştie. După păsări, închipuirea lui Mr Norrell fu chinuită de băltoacele îngheţate presărate din belşug pe câmp. Pe când trăsura trecea pe drum, fiecare baltă devenea o oglindă argintie în care se vedea cerul iernatic, fără pată. În ochii unui

magician, diferenţa între o oglindă şi o poartă e foarte mică. Anglia părea că îşi pierde consistenţa în faţa ochilor lui. Avea senzaţia că ar putea trece oricând printr-una dintre acele oglinzi-porţi, trezindu-se într-una dintre lumile care se învecinaseră odinioară cu Anglia. Şi mai rău, începu să se gândească la faptul că şi alţii ar putea trece dincolo. Ţinutul Sussex începea să semene, într-un chip cât se poate de neliniştitor, cu peisajul descris în vechea baladă:

Pământu-acesta e prea firav
Pictat pe cerul orb
Şi tremură ca în furtună
La pas de Rege Corb.[169]

Pentru prima oară în viaţă, Mr Norrell începu să simtă că poate era prea multă magie în Anglia.

Când ajunseră în Piaţa Hanover, Mr Norrell şi Lascelles se duseră imediat în bibliotecă. Childermass era acolo, aşezat la birou. Avea în faţă o grămadă de scrisori şi citea una dintre ele. Ridică privirea la intrarea lui Mr Norrell.

— Bun! V-aţi întors! Citiţi scrisoarea asta.

— De ce? Ce este?

— E de la un om pe nume Traquair. Un tânăr din Nottinghamshire a salvat viaţa unei copile cu ajutorul magiei, iar Traquair a fost martor.

— Zău aşa, domnule Childermass! zise Lascelles cu un oftat. Credeam că ştii bine că nu e cazul să-l deranjezi pe stăpânul dumitale cu asemenea prostii. Se uită apoi la maldărul de scrisori nedesfăcute; pe una dintre ele se vedea un sigiliu mare cu o emblemă. Lascelles se uită lung la plicul respectiv preţ de câteva clipe, până când îşi dădu seama că ştia foarte bine a cui era emblema; înhăţă plicul de pe masă.

— Mr Norrell! strigă el. Avem veşti de la lordul Liverpool!

— În sfârşit! exclamă Mr Norrell. Ce spune?

Lascelles zăbovi o clipă, citind scrisoarea.

— Numai că ne roagă să mergem la Fife House, ca să discutăm o problemă extrem de urgentă! se gândi rapid despre ce putea fi vorba. Probabil că e vorba de

ioaniţi, zise el în cele din urmă. Liverpool ar fi trebuit să vă ceară ajutorul în problema ioaniţilor cu ani în urmă. Mă bucur că a înţeles asta în sfârşit. Cât despre dumneata, se întoarse el către Childermass, spune, ţi-ai pierdut minţile? Sau ai şi dumneata anumite interese? Îi dai înainte despre false fapte de magie, în timp ce pe birou stă nedesfăcută o scrisoare de la prim-ministrul Angliei!

— Lordul Liverpool poate să mai aştepte, îi spuse Childermass lui Mr Norrell. Credeţi-mă când vă spun că trebuie să cunoaşteţi conţinutul acestei scrisori!

Lascelles pufni, exasperat.

Mr Norrell îi privi pe rând pe cei doi. Era complet debusolat. De ani de zile se obişnuise să se bazeze pe amândoi, iar certurile lor (din ce în ce mai frecvente) îl oboseau îngrozitor. Poate că ar fi stat acolo vreme îndelungată, neputând să aleagă între cei doi, dacă Childermass nu s-ar fi hotărât să rezolve problema luându-l de braţ şi trăgându-l cu putere într-o anticameră micuţă, cu pereţi lambrisaţi, ce dădea în bibliotecă. Childermass trânti uşa şi se sprijini cu spatele de ea.

— Ascultaţi-mă. Magia a fost înfăptuită la un conac din Nottinghamshire. Adulţii familiei stăteau de vorbă în salon; servitorii erau ocupaţi, iar o fetiţă s-a dus să se plimbe în grădină. S-a urcat pe un zid înalt ce mărgineşte o grădină de zarzavat şi a început să meargă pe el. Dar zidul era acoperit cu gheaţă, aşa că fetiţa a alunecat şi a căzut prin acoperişul unei sere. Sticla s-a spart şi i-a străpuns trupul în mai multe locuri. Un servitor a auzit-o ţipând. Cel mai apropiat chirurg se afla la cincisprezece kilometri distanţă. Unul dintre cei de faţă, un tânăr pe nume Joseph Abney, i-a salvat viaţa cu ajutorul magiei. I-a scos bucăţile de sticlă din corp şi i-a reparat oasele rupte cu vraja de restaurare şi rectificare a lui Martin Pale,[170] apoi i-a oprit sângerarea folosind o vrajă despre care a pretins că ar fi Mâna lui Teilo.[171]

— Ridicol! exclamă Mr Norrell. Mâna lui Teilo e pierdută de sute de ani, iar restaurarea şi rectificarea lui Pale e o vrajă foarte greu de realizat. Tânărul acesta ar fi trebuit să studieze ani şi ani de zile…

— Da, ştiu – iar el recunoaşte că nu a studiat aproape deloc. Abia dacă ştia numele vrăjilor, ca să nu mai vorbim de felul în care trebuiau făcute. Cu toate astea, Traquair spune că a făcut vrăjile cursiv, fără să ezite. Traquair şi ceilalţi oameni care erau de faţă l-au întrebat ce face – mai cu seamă tatăl fetei era foarte alarmat văzându-l pe Abney că îi face vrăji fetei – dar, din câte şi-au putut da seama, Abney nu-i auzea. După aceea s-a manifestat ca un om trezit dintr-un vis. N-a fost în stare să spună decât atât: „Arborele îi vorbeşte stâncii; stânca îi vorbeşte apei." Părea convins că arborii şi cerul îi spuseseră ce să facă.

— Ce aiureli mistice!

— Poate. Eu, însă, sunt de altă părere. De când am venit la Londra am citit sute de scrisori de la oameni care au impresia că pot face magie, dar care se înşală. Dar aici e altceva. De data asta e adevărat. Aş paria bani pe treaba asta. În plus, aţi mai primit şi alte scrisori de la oameni care au încercat să facă vrăji – iar vrăjile au funcţionat. Dar ceea ce nu înţeleg eu…

Dar în clipa aceea, uşa de care se sprijinea Childermass începu să se zguduie teribil. Urmă o lovitură, iar Childermass fu aruncat departe de uşă, lovindu-se de Mr Norrell. Uşa se deschise şi apăru Lucas, iar în spatele lui era Davey, vizitiul.

— Ah! făcu Lucas, oarecum surprins. Vă cer iertare, domnule. N-am ştiut că sunteţi aici. Domnul Lascelles ne-a spus că uşa s-a blocat, iar Davey şi cu mine am încercat să o deschidem. V-am pregătit trăsura, domnule, ca să mergeţi la lordul Liverpool.

— Haideţi, Mr Norrell! strigă Lascelles din bibliotecă. Lordul Liverpool ne aşteaptă!

Mr Norrell îi aruncă o privire îngrijorată lui Childermass, apoi plecă.

Drumul până la Fife House nu-i făcu nici o plăcere lui Mr Norrell: Lascelles era cumplit de furios pe Childermass şi se grăbi să-şi arate sentimentele.

— Iertaţi-mă că spun asta, Mr Norrell, începu el, dar numai dumneavoastră sunteţi de vină. Uneori pare un lucru înţelept să îi acorzi unui servitor o anumită independenţă – dar până la urmă ajungi negreşit să regreţi acest lucru. Secătura aia a devenit atât de

insolent, încât i se pare normal să vă contrazică şi să vă insulte prietenii. Tatăl meu m-ar fi biciuit pentru greşeli mult mai mici – mult mai mici, vă asigur. Şi aş vrea, ah, ce-aş mai vrea… Lascelles se frământă un timp, apoi se aruncă înapoi pe pernele trăsurii. După o clipă, spuse pe un ton mai liniştit: Vă sfătuiesc să vă gândiţi, domnule, dacă aveţi chiar aşa mare nevoie de el. Oare cât de mult simpatizează cu Strange, mă întreb? Da, până la urmă asta e întrebarea, nu? Aruncă o privire la clădirile mohorâte, cenuşii. Am ajuns, Mr Norrell. Vă rog din suflet să ţineţi minte ce v-am spus. Oricât de dificilă ar fi magia de care are nevoie înălţimea Sa, nu începeţi să vorbiţi despre asta. O explicaţie interminabilă nu va face ca lucrurile să fie mai uşoare.

Mr Norrell şi Lascelles îl găsiră pe lordul Liverpool la el în birou, stând în picioare lângă masa la care lucra de obicei. Împreună cu el era şi lordul Sidmouth, ministrul de Interne. Amândoi îi adresară priviri solemne lui Mr Norrell.

Lordul Liverpool spuse:

— Am aici scrisori primite de la lorzii locotenenţi din Lincolnshire, Yorkshire, Somerset, Cornwall, Warwickshire şi Cumbria… (Lascelles se abţinu cu greu să nu scoată un oftat de plăcere la gândul magiei şi banilor ce păreau să se profileze la orizont.)… Şi toţi se plâng de magia care a avut loc recent în toate aceste comitate!

Mr Norrell clipi agitat din ochii lui mici.

— Poftim?

Lascelles spuse repede:

— Mr Norrell nu ştie să se fi înfăptuit magie în acele locuri.

Lordul Liverpool îi aruncă o privire rece, vrând parcă să spună că nu îl credea. Pe masă se afla un teanc de hârtii. Lordul Liverpool luă una la întâmplare.

— Acum patru zile, în oraşul Stamford, zise el, o fată din societatea quakerilor şi prietena ei îşi spuneau secrete. Au auzit la un moment dat un zgomot şi i-au găsit pe fraţii lor mai mici ascultând la uşă. Pline de indignare, cele două i-au fugărit pe băieţi până în grădină. Ajunse aici, s-au luat de mâini şi au recitat o

incantaţie. Urechile băieţilor li s-au desprins de capete şi au zburat. Numai după ce băieţii au jurat solemn că nu vor mai face niciodată aşa ceva, urechile lor au putut fi aduse înapoi din tufişurile uscate de trandafiri – căci acolo se opriseră – cu ajutorul unei vrăji şi convinse să se întoarcă la locul lor firesc.

Mr Norrell era mai uimit decât oricând.

— Regret, fireşte, că aceste tinere femei nesăbuite s-au apucat să studieze magia. De fapt, eu mă opun cu totul ideii ca femeile să facă asta. Dar nu înţeleg…

— Mr Norrell, spuse lordul Liverpool, fetele acestea au *treisprezece ani.* Părinţii lor sunt absolut siguri că fetele nu au văzut în viaţa lor vreun text de magie. În Stamford nu există magicieni şi nici cărţi de magie.

Mr Norrell deschise gura ca să spună ceva, dar îşi dădu seama că nu ştie ce, aşa că rămase tăcut.

Lascelles spuse:

— E foarte ciudat. Ce explicaţie au dat fetele?

— Le-au spus părinţilor lor că s-au uitat în jos şi au văzut vraja scrisă pe alee, cu pietricele cenuşii. Au mai zis că pietrele le-au spus ce să facă. Mai mulţi oameni au examinat după aceea aleea; există, într-adevăr, nişte pietricele cenuşii acolo, dar acestea nu alcătuiesc niciun fel de simboluri şi nu iau forma vreunui scris mistic. Sunt nişte pietricele cenuşii obişnuite.

— Şi spuneţi că mai sunt şi alte cazuri în care s-au făcut vrăji, şi în alte oraşe? întrebă Mr Norrell.

— Multe alte cazuri, în multe alte oraşe – majoritatea dintre ele în nord, dar nu numai, şi aproape toate în ultimele două săptămâni. În Yorkshire s-au deschis şaptesprezece drumuri ale spiriduşilor. Fireşte, drumurile au existat acolo din vremea domniei Regelui Corb, dar au trecut multe secole de când drumurile nu mai duc nicăieri, iar oamenii din partea locului nu le-au mai curăţat, aşa că au rămas în părăsire. Acum, dintr-odată, drumurile sunt din nou curate şi practicabile. Buruienile au dispărut complet, iar localnicii povestesc că în lungul drumurilor se zăresc destinaţii ciudate – locuri pe care nu le-a mai văzut nimeni, niciodată.

— A venit cineva…? Mr Norrell se opri o clipă, umezindu-şi buzele, apoi reluă: A venit cineva de pe

drumurile acestea?
— Încă nu, spuse lordul Liverpool. Dar probabil că e doar o chestiune de timp.
Lordul Sidmouth era nerăbdător să spună şi el ceva.
— Acesta e lucrul cel mai rău dintre toate! exclamă el înfierbântat. Una e să modifici Spania cu ajutorul magiei, Mr Norrell, dar aici e vorba de Anglia! Dintr-odată ne învecinăm cu locuri despre care nimeni nu ştie nimic – locuri de care nimeni n-a auzit! Nici nu pot să vă spun cât sunt de indignat din cauza acestei întâmplări. Nu e vorba propriu-zis de trădare aici – cred că nici nu există un cuvânt pentru ceea ce aţi făcut dumneavoastră!
— Dar eu n-am făcut nimic! zise Mr Norrell pe un ton disperat. De ce aş face aşa ceva? Detest drumurile spiriduşilor! Am spus asta de atâtea ori. Se întoarse apoi către lordul Liverpool. Vă rog să vă amintiţi, înălţimea voastră. V-am dat eu vreodată motive să credeţi că sunt de acord cu spiriduşii sau cu magia lor? Oare nu i-am cenzurat şi nu i-am condamnat ori de câte ori am putut?
Fusese prima reacţie a lui Mr Norrell, iar prim-ministrul părea oarecum îmblânzit. Înclină uşor capul.
— Bine, dar, dacă n-aţi făcut dumneavoastră toate astea, atunci cine?
Întrebarea păru să-l atingă pe Mr Norrell la o coardă sensibilă. Rămase cu ochii mari, deschizând şi închizând la loc gura, incapabil să răspundă.
Lascelles, pe de altă parte, era perfect stăpân pe sine. Habar nu avea cine era responsabil de magia aceasta, dar nici nu-i păsa. Ştia însă foarte bine care era răspunsul cel mai favorabil pentru cauza lui şi a lui Mr Norrell.
— Sincer să fiu, mă mir că înălţimea Voastră mai întreabă, zise el rece. Nu vi se pare că această magie atât de ticăloasă îşi proclamă singură autorul? E vorba de Strange.
— Strange! clipi lordul Liverpool. Dar Strange e la Veneţia!
— Mr Norrell e de părere că Strange nu mai e stăpânul propriilor dorinţe, spuse Lascelles. A făcut tot felul de vrăji malefice; are legături cu nişte creaturi ce

duşmănesc Marea Britanie, creştinătatea, omenirea însăşi! Această catastrofă ar putea fi un experiment al lui care a ieşit prost. Sau poate că a făcut-o intenţionat. Mi se pare corect să-i amintesc înălţimii Voastre că

Mr Norrell a avertizat guvernul în mod repetat cu privire la marele pericol pe care îl reprezintă cercetările actuale ale lui Strange pentru naţiune. V-am trimis mai multe mesaje, dar n-am primit niciun răspuns. Din fericire pentru noi toţi, Mr Norrell a rămas acelaşi: ferm, hotărât şi vigilent. În timp ce vorbea, privirea lui Lascelles căzu asupra lui Mr Norrell, care în clipa aceea era însăşi imaginea disperării, a înfrângerii şi a neputinţei.

Lordul Liverpool se întoarse către Mr Norrell.

— Şi dumneavoastră sunteţi de aceeaşi părere, domnule?

Mr Norrell era pierdut în gânduri, murmurând neîncetat:

— E numai vina mea. E numai vina mea. Deşi vorbea pentru sine, o făcea destul de tare ca să-l audă toţi cei de faţă.

Lascelles făcu ochii mari, dar îşi recăpătă pe dată sângele rece.

— E firesc să simţiţi asta acum, domnule, zise el repede, dar după un timp veţi înţelege că nimic nu e mai departe de adevăr. Atunci când l-aţi învăţat magie pe domnul Strange, nu aveaţi de unde să ştiţi că se va ajunge aici. Nimeni nu avea de unde să ştie.

Lordul Liverpool părea destul de iritat de această încercare de a-l face pe Mr Norrell să apară în postura unei victime. De ani şi ani de zile, Mr Norrell se străduise să se impună ca prim magician al Angliei, aşa că lordul Liverpool îl considera cel puţin parţial răspunzător pentru magia care avusese loc acum.

— Vă mai întreb o dată, Mr Norrell. Şi vă rog să-mi răspundeţi limpede. Credeţi că Strange e responsabil pentru toate astea?

Mr Norrell se uită pe rând la fiecare dintre ei.

— Da, zise el pe un ton înfricoşat.

Lordul Liverpool îl fixă îndelung, cu răceală. Apoi spuse:

— Lucrurile nu se vor opri aici, Mr Norrell. Indiferent dacă e vorba de Strange sau nu, un lucru e clar. Marea Britanie are deja un rege nebun; un magician nebun ar fi mult prea mult. Ne-aţi cerut de mai multe ori să vă dăm de lucru; ei bine, acum vă cerem ceva: împiedicaţi-l pe elevul dumneavoastră să se întoarcă în Anglia!

— Dar… începu Mr Norrell. Apoi văzu privirea de avertizare a lui Lascelles şi tăcu.

Mr Norrell şi Lascelles se întoarseră în Piaţa Hanover. Mr Norrell se duse imediat în bibliotecă. Childermass lucra aşezat la masă, ca şi mai devreme.

— Repede! strigă Mr Norrell. Am nevoie de o vrajă care nu mai funcţionează!

Childermass ridică din umeri.

— Sunt cu miile. Chauntlucet[172]; Roza lui Dedal[173]; Doamnele Dezgolite[174]; vitrificaţia lui Stokesey[175]…

— Vitrificaţia lui Stokesey! Da! O am scrisă undeva!

Mr Norrell se repezi la un raft şi scoase de acolo o carte. Căută o anumită pagină, o găsi şi aruncă o privire grăbită prin încăpere. Pe o masă din apropierea şemineului se afla o vază cu vâsc, iederă, crengi de ilice cu boabe roşii şi câteva ramuri dintr-un arbust cu flori nemuritoare. Fixând vaza cu privirea, începu să murmure ceva.

Toate umbrele din încăpere făcură ceva ciudat, ceva ce nu se poate descrie sau explica uşor. Era ca şi cum s-ar fi întors cu toatele cu spatele. Chiar şi după ce se opriră, Childermass şi Lascelles n-ar fi putut spune precis dacă erau la fel ca înainte sau nu.

Ceva căzu din vază, se lovi de masă cu un clinchet şi se sparse.

Lascelles se duse să vadă ce se petrecuse. Una dintre ramurile de ilice fusese transformată în sticlă. Ramura de sticlă fusese prea grea pentru vază, de aceea se răsturnase; pe masă rămăseseră două sau trei frunze întregi de ilice.

— Vraja aceasta nu funcţionează de aproape patru sute de ani, spuse Mr Norrell. Watershippe o pomeneşte clar *în A Faire Wood Withering,* spunând că a fost una dintre vrăjile care funcţionau în tinereţea lui

şi care devenise complet inutilizabilă când avea douăzeci de ani!

— Talentul dumneavoastră deosebit… începu Lascelles.

— Talentul meu deosebit nu are nici o legătură cu asta! îl repezi Mr Norrell. Nu pot face vrăji care nu există. Magia se întoarce în Anglia. Strange a găsit o cale de a o aduce înapoi.

— Asta înseamnă că am avut dreptate, nu-i aşa? spuse Lascelles. Iar prima noastră sarcină e să-l împiedicăm să se întoarcă în Anglia. Dacă vom reuşi să facem asta, lordul Liverpool ne va ierta pentru o mulţime de alte lucruri.

Mr Norrell cumpăni o clipă.

— Pot să-l împiedic să vină pe mare, zise el.

— Excelent! spuse Lascelles. Apoi se opri, intrigat oarecum de formularea lui Mr Norrell.

— Ei bine, altfel nici nu prea are cum să vină. Doar nu poate să zboare! Începu să râdă uşor, amuzat de această idee, dar apoi îl lovi un alt gând. Sau poate?

Childermass ridică din umeri.

— Nu ştiu ce poate să facă Strange acum, zise Mr Norrell. Dar nu mă gândeam la asta. Mă gândeam la Drumurile Regelui.

— Credeam că Drumurile Regelui duc în Faerie, zise Lascelles.

— Da, aşa e. Dar nu numai în Faerie. Drumurile Regelui duc peste tot. În Rai. În Iad. În Camerele Parlamentului… Au fost construite cu ajutorul magiei. Fiecare oglindă, fiecare băltoacă, fiecare umbră din Anglia e o poartă către acele drumuri. Nu pot să le blochez pe toate. Nimeni n-ar putea face asta. Ar fi o muncă titanică! Dacă Strange va veni pe Drumurile Regelui, atunci n-am cum să-l împiedic.

— Dar… începu Lascelles.

— Nu pot să-l împiedic! strigă Mr Norrell, frângându-şi mâinile. Nu-mi cereţi asta! Dar… Se strădui din răsputeri să se calmeze. Dar aş p*utea să* fiu gata să-l întâmpin. Cel mai mare magician al vremurilor noastre. Ei, ne vom lămuri în curând, nu-i aşa?

— Dacă vine în Anglia, spuse Lascelles, unde se va duce mai întâi?

— La Hurtfew Abbey, zise Childermass. Unde altundeva?

Mr Norrell şi Lascelles se pregăteau să-i răspundă, dar în clipa aceea intră în odaie Lucas, aducând o tavă de argint cu o scrisoare, pe care i-o dădu lui Lascelles. Lascelles rupse sigiliul şi o citi grăbit.

— S-a întors Drawlight, spuse el. Aşteptaţi-mă aici. Mă întorc peste o zi.

62

„Am venit la ei ca un ţipăt ce sfărâmă liniştea unei păduri de iarnă”

Începutul lunii februarie 1817

Zori de zi, la începutul lui februarie; o răscruce în inima unei păduri. Spaţiul dintre copaci era ceţos şi nelămurit; întunericul trunchiurilor de arbori îl pătrundea, îl absorbea. Cele două drumuri erau înguste, brăzdate de făgaşe şi prost întreţinute; unul din ele era doar un drum de care. Era un loc izolat, nemarcat pe nici o hartă. Nici măcar nume nu avea.

Drawlight aştepta la răscruce. Nu se vedea în apropiere niciun cal, niciun rândaş cu vreo brişcă sau vreo trăsurică, nimic care să explice prezenţa lui acolo. Şi totuşi, se vedea că aştepta de ceva vreme la răscruce; mânecile hainei i se acoperiseră cu un strat alb de promoroacă. Auzi un clinchet slab în spatele lui şi se întoarse. Dar nu văzu nimic: doar acelaşi şir de copaci tăcuţi.

— Nu, nu, murmură el. N-a fost nimic. A căzut doar o frunză uscată – atâta tot. Se auzi atunci un trosnet ascuţit, ca de lemn sau piatră strânsă între degetele de gheaţă ale gerului. Drawlight se uită iar în jur, cu ochii măriţi de teamă. Doar o frunză uscată, murmură el iarăşi.

Apoi se auzi un sunet nou, diferit. Preţ de o clipă îl cuprinse panica, neştiind de unde vine sunetul; dar în curând îl recunoscu: era un cal ce se apropia. Se uită în susul drumului. În mijlocul ceţurilor apăruse o pată neclară, cenuşie – un cal şi călăreţul lui, ce se apropiau.

— A venit în sfârşit. A venit, murmură Drawlight şi se grăbi să-i iasă în întâmpinare. Unde ai fost? strigă el. Te aştept aici de ceasuri întregi.

— Şi? se auzi glasul lui Lascelles. Oricum n-ai altceva de făcut.

— Ah! Te înşeli! Te înşeli amarnic. Trebuie să mă duci la Londra cât mai curând posibil!

— Toate la timpul lor. Lascelles apăru în faţa lui Drawlight, ieşind din perdeaua de ceaţă, şi trase frâiele calului. Hainele şi pălăria lui elegante erau acoperite cu o pulbere fină şi argintie de rouă.

Drawlight îl privi o clipă, apoi, cu o expresie ce amintea de cel care fusese odinioară, spuse îmbufnat:

— Ce haine frumoase ai! Dar să ştii că nu e prea înţelept din partea ta să faci paradă de averea pe care o ai. Nu ţi-e teamă de tâlhari? Probabil că în apropierea unui loc ca acesta se găsesc o sumedenie de oameni disperaţi, care nu mai au nimic de pierdut.

— Probabil că ai dreptate. Dar vezi că am la mine pistoalele; în plus, să ştii că sunt la fel de disperat ca şi ei.

Pe Drawlight îl lovi un gând neaşteptat.

— Unde e celălalt cal? întrebă el.

— Poftim?

— Celălalt cal! Cel care trebuie să mă ducă la Londra! Ah, Lascelles, cap sec ce eşti! Cum vrei să ajung la Londra fără cal?

Lascelles începu să râdă.

— Nu te-aş fi crezut aşa de nerăbdător să ajungi acolo. E drept că datoriile tale au fost plătite – *eu* le-am plătit – dar Londra e totuşi plină de oameni care te urăsc şi care abia aşteaptă să-ţi facă rău.

Drawlight privea în gol, parcă neînţelegând nimic din ce i se spunea.

— Dar am primit instrucţiuni de la magician! strigă el cu un glas ascuţit şi agitat. Am de transmis mesaje din partea lui către diverse persoane! E foarte urgent! Nu pot întârzia nici măcar un ceas!

Lascelles se încruntă.

— Eşti beat? Visezi? Norrell nu ţi-a cerut să faci nimic. Dacă ar vrea să-ţi transmită vreo sarcină, ar face-o prin mine, şi în plus…

— Nu Norrell! Strange!

Lascelles înţepeni în şaua calului. Animalul se frământa pe loc, dar el nu se mişca deloc. Într-un sfârşit spuse, cu un glas aproape şoptit şi ameninţător:

— Ce tot spui acolo? Strange? Cum îndrăzneşti să-mi vorbeşti despre Strange? Te sfătuiesc să te gândeşti bine ce spui. Deja sunt cât se poate de nemulţumit.

Cred că ai primit nişte instrucţiuni foarte clare. Trebuia să rămâi la Veneţia până la plecarea lui Strange. Dar iată că tu eşti aici, iar el e acolo.

— N-am avut încotro! A trebuit să plec! Nu înţelegi. M-am întâlnit cu el, iar el mi-a spus…

Lascelles ridică mâna.

— N-am niciun chef să port această conversaţie într-un spaţiu deschis. Hai să mergem mai încolo, între copaci.

— Între copaci! Obrajii lui Drawlight, şi aşa palizi, îşi pierdură orice urmă de culoare. Nu, nu! Pentru nimic în lume! Nu vreau să merg acolo! Nu-mi cere asta!

— Ce naiba tot vorbeşti? Lascelles aruncă o privire în jur, ceva mai neliniştit decât înainte. Ce, a pus cumva Strange copacii să ne spioneze?

— Nu, nu. Nu e vorba de asta. Nu pot să-ţi explic. Mă aşteaptă. Mă cunosc! Nu pot să merg acolo! Drawlight nu avea cuvinte să explice ce păţise. Ridică braţele o clipă, ca şi cum ar fi crezut că-i poate arăta astfel lui Lascelles râurile care i se învolburaseră la picioare, arborii care îl străpunseseră, pietrele care îi ţinuseră loc de inimă, plămâni şi măruntaie.

Lascelles ridică biciul de călărie.

— Habar n-am despre ce vorbeşti. Îşi îndemnă calul înspre Drawlight şi plesni din bici.

Bietul Drawlight nu fusese niciodată înzestrat cu cine ştie ce forţă fizică sau curaj, aşa că se lăsă târât, scâncind, între copaci. O ramură de măceş îi agăţă mâneca hainei, iar el scoase un urlet.

— Ah, taci odată! zise Lascelles. Ai zice că-ţi fac felul.

Mai merseră un timp, până când ajunseră într-un mic luminiş. Lascelles descălecă şi priponi calul de un copac. Scoase din coburii şeii cele două pistoale şi le vârâ în buzunarele paltonului. Apoi se întoarse către Drawlight.

— Deci te-ai văzut cu Strange, da? Bine. Excelent, de fapt. Eram convins că eşti prea laş să dai ochii cu el.

— Am crezut că mă va preschimba în ceva oribil.

Lascelles se uită cu dezgust la hainele pătate şi la expresia hăituită de pe faţa lui Drawlight.

— Eşti sigur că n-a făcut-o?

— Poftim? spuse Drawlight.

— De ce nu l-ai omorât, pur şi simplu? Acolo, în întuneric? Eraţi singuri, nu-i aşa? N-ar fi aflat nimeni.

— Da, sigur. Floare la ureche, nu-i aşa? Strange e înalt, îndemânatic, iute şi crud. Eu n-am niciuna dintre aceste însuşiri.

— Eu aş fi făcut-o, spuse Lascelles.

— Într-adevăr? Ei bine, n-ai decât să te duci la Veneţia şi să încerci.

— Unde se află acum?

— În întuneric – la Veneţia – dar urmează să vină în Anglia.

— A spus el asta?

— Da, ţi-am mai spus – am de transmis trei mesaje: unul pentru Childermass, unul pentru Norrell şi unul pentru toţi magicienii din Anglia.

— Ce mesaje?

— Trebuie să-i spun lui Childermass că lady Pole nu a fost înviată aşa cum a povestit Norrell – ci că l-a ajutat un spiriduş care a făcut apoi multe lucruri necurate – şi trebuie să-i dau lui Childermass o cutiuţă. Acesta e primul mesaj. Lui Norrell trebuie să-i spun că Strange se va întoarce. Acesta e al treilea mesaj.

Lascelles cumpăni o clipă.

— Bine, şi ce conţine cutiuţa asta?

— Nu ştiu.

— De ce? E sigilată în vreun fel? Prin magie, poate?

Drawlight închise ochii şi clătină din cap.

— Nu ştiu nici asta.

Lascelles începu să râdă zgomotos.

— Doar nu vrei să-mi spui că ai la tine, de câteva săptămâni, o cutiuţă pe care n-ai încercat să o deschizi? Tocmai tu? Şi când mă gândesc că, atunci când veneai la mine acasă, nu îndrăzneam să te las singur nici o clipă. Atât mi-ar fi trebuit: mi-ai fi citit toate scrisorile şi până a doua zi tot oraşul ar fi aflat despre afacerile mele.

Drawlight lăsă privirea în pământ. Părea că se face din ce în ce mai mic. Deveni şi mai nenorocit, dacă

acest lucru mai era posibil. Văzându-l, ai fi crezut că se ruşinează auzind aceste vorbe despre păcatele lui de odinioară, dar nu era asta.

— Mi-e teamă, şopti el.

Lascelles pufni, exasperat.

— Unde e cutia? strigă el. Dă-o încoace!

Drawlight căută în buzunarul hainei şi scoase de acolo un obiect înfăşurat într-o batistă murdară. Batista avea o sumedenie de noduri extrem de complicate, ca nu cumva cutia să se deschidă singură. Drawlight i-o întinse lui Lascelles.

Cu chipul schimonosit de dezgust, Lascelles începu să desfacă nodurile. Apoi deschise cutia.

O clipă de tăcere.

— Eşti un prost, spuse Lascelles, apoi trânti la loc capacul cutiei şi o puse în buzunar.

— Ah! Dar trebuie să… începu Drawlight, întinzând aiurea mâna.

— Ai spus că ai de transmis trei mesaje. Care e al treilea?

— Nu cred că vei înţelege.

— Poftim? Adică tu l-ai înţeles, dar eu n-aş fi în stare? Văd că te-ai deşteptat grozav cât ai stat în Italia.

— Nu asta am vrut să spun.

— Atunci ce? Hai, spune repede. M-am săturat de conversaţia asta.

— Strange a spus aşa: arborele îi vorbeşte stâncii. Stânca îi vorbeşte apei. A spus că magicienii pot învăţa să facă magie de la păduri, pietre şi aşa mai departe. A spus că vechile alianţe ale lui John Uskglass sunt încă în picioare.

— John Uskglass, John Uskglass! Cât de silă îmi e de acest nume! Şi totuşi, mai nou toată lumea numai despre el vorbeşte. Până şi Norrell. Nu înţeleg de ce; vremea lui a apus acum patru sute de ani.

Drawlight întinse iarăşi mâna.

— Dă-mi înapoi cutia. Trebuie…

— Ce naiba te-a apucat? Nu înţelegi? Mesajele tale nu vor ajunge niciodată la destinaţie – cu excepţia celui pentru Norrell, iar pe acela îl voi transmite chiar eu.

Drawlight scoase un urlet îngrozit.

— Te rog, te rog! Lasă-mă să-i îndeplinesc porunca! Nu înţelegi. O să mă omoare! Sau şi mai rău!

Lascelles deschise braţele şi privi în jur, invitând parcă pădurea să fie martoră la ridicolul acestei situaţii.

— Chiar crezi că te voi lăsa să îl distrugi pe Mr Norrell? Adică să mă distrugi *pe mine?*

— Nu e vina mea! Nu e vina mea! Nu îndrăznesc să nu mă supun poruncilor lui!

— Vierme, ce se va alege de tine, prins în felul acesta între doi bărbaţi ca mine şi Strange? Vei fi zdrobit.

Drawlight scoase un fel de chiţăit înspăimântat. Îl privi pe Lascelles cu nişte ochi ciudaţi, măriţi de teamă. Părea că vrea să spună ceva. Apoi, cu o surprinzătoare rapiditate, se întoarse şi o luă la goană printre copaci.

Lascelles nici nu se osteni să-l urmărească. Ridică pur şi simplu unul dintre pistoale, ochi şi trase.

Glonţul îl nimeri pe Drawlight în coapsă; într-o clipă, în pădurea zugrăvită în alb şi cenuşiu înflori o pată umedă şi roşie de sânge şi carne. Drawlight ţipă şi căzu greoi într-o tufă de măceş. Încercă să se târască mai departe, dar piciorul nu-l mai ajuta, iar crengile de măceş îi agăţau hainele; nu putea să se elibereze. Întoarse capul şi văzu cum Lascelles înaintează către el; chipul i se schimonosi de teamă şi durere, ajungând de nerecunoscut.

Lascelles trase şi cu cel de-al doilea pistol.

Partea stângă a capului lui Drawlight plesni, ca un ou sau o portocală. Trupul îi fu scuturat de câteva convulsii, apoi rămase nemişcat.

Cu toate că nu era nimeni acolo să-l vadă şi cu toate că îşi simţea sângele pulsându-i în urechi, în piept, în tot trupul, Lascelles nu-şi îngădui să pară câtuşi de puţin tulburat: o astfel de reacţie, simţea el, n-ar fi fost demnă de un gentilom.

Avea un servitor căruia îi plăceau nespus istoriile cu crime şi spânzurători din *The Newgate Calendar* şi din *The Malefactor's Register*. Uneori, Lascelles se distra citind şi el din aceste volume. Elementul caracteristic al tuturor acestor poveşti era că ucigaşul, oricât de

neînfricat se arăta în timpul crimei, se lăsa copleşit curând după aceea de emoţii, ceea ce îl făcea să acţioneze în moduri stranii, iraţionale, care îl duceau negreşit la pieire. Lascelles se îndoia profund de adevărul acestor istorii, dar ca să fie sigur, îşi cercetă conştiinţa, căutând semne ale remuşcării sau groazei. Nu găsi niciunul. Singurul lucru la care se gândea era că scăpase lumea de ceva monstruos. „Zău aşa, îşi spuse, dacă ar fi ştiut acum trei sau patru ani că se va ajunge aici, m-ar fi implorat să fac asta."

Se auzi un foşnet. Spre uimirea lui, Lascelles văzu că din ochiul drept al lui Drawlight ieşise o crenguţă firavă (cel stâng fusese distrus de împuşcătură). Tulpini de iederă se încolăceau în jurul gâtului şi pieptului celui căzut. O ramură de ilice îi străpunsese mâna; un lăstar de mesteacăn îi crescuse prin picior; iar din burtă îi creştea un păducel. Părea că a fost crucificat de pădure. Însă arborii nu se opriră aici, ci continuară să crească. O sumedenie de tulpini încolăcite, arămii şi stacojii, îi astupară chipul desfigurat, iar membrele şi trupul lui se descompuseră pe dată, dând viaţă plantelor şi altor vietăţi. Peste puţin timp nu mai rămăsese nimic din Christopher Drawlight. Arborii, pietrele şi pământul îl asimilaseră, dar în forma lor se mai putea încă distinge ceva din bărbatul de odinioară.

„Cred că măceşul acela era braţul lui, cugetă Lascelles. Iar piatra aceea… inima, poate? E destul de mică şi destul de dură." începu să râdă, apoi spuse fără adresă:

— Asta e ridicol la magia lui Strange. Mai devreme sau mai târziu, se întoarce negreşit împotriva lui. Spunând acestea, încăleca şi o luă înapoi către drumul principal.

63

„Primul îşi va îngropa inima într-un codru întunecos, sub zăpadă, dar tot o va simţi îndurerată”

Jumătatea lunii februarie 1817

Trecuseră mai mult de douăzeci şi opt de ore de când Lascelles plecase din Piaţa Hanover, iar Mr Norrell era aproape înnebunit de grijă. Îi promisese lui Lascelles că îl vor aştepta, dar acum se temea că va ajunge la Hurtfew Abbey numai ca să descopere că Strange a pus deja stăpânire pe bibliotecă.

Nimănui din locuinţa din Piaţa Hanover nu i se permise să meargă la culcare în noaptea aceea, aşa că dimineaţa erau cu toţii osteniţi şi deprimaţi.

— Şi la urma urmei, de ce îl aşteptăm? întrebă Childermass. Cu ce vă închipuiţi că va putea *el* să vă ajute la venirea lui Strange?

— Mă bazez foarte mult pe sprijinul domnului Lascelles. Ştii asta doar. E singurul cu care mă mai pot sfătui.

— Mă mai aveţi şi pe mine, zise Childermass.

Mr Norrell clipi agitat din ochii lui mici. În ei aproape că se citi: „Dar tu eşti doar un servitor.” Mr Norrell nu spuse nimic.

Childermass păru însă că-l înţelege chiar şi pe tăcute. Icni dezgustat, apoi plecă.

La ora şase seara, uşa bibliotecii se dădu de perete şi intră Lascelles. Niciodată nu mai arătase în halul acesta: avea părul răvăşit, fularul pătat de praf şi sudoare, paltonul şi cizmele îi erau stropite cu noroi.

— Am avut dreptate, Mr Norrell! strigă el. Vine Strange!

— Când? întrebă Mr Norrell, pălind.

— Nu ştiu. Nu a avut amabilitatea de a ne oferi această informaţie, dar ar fi bine să plecăm de îndată la Hurtfew Abbey!

— Putem pleca imediat. Totul e pregătit. L-aţi văzut, aşadar, pe Drawlight? E aici? Mr Norrell se aplecă

într-o parte, căutându-l pe Drawlight în spatele lui Lascelles.

— Nu, nu l-am văzut. L-am aşteptat, dar nu a venit. Dar nu vă temeţi, domnule! (Mr Norrell se pregătea să-l întrerupă.) Ne-a trimis o scrisoare. Avem toate informaţiile care ne trebuie.

— O scrisoare! Pot s-o văd şi eu?

— Fireşte! Dar vom avea timp destul pentru asta pe drum. Trebuie să plecăm. Nu e nevoie să mai întârziem din cauza mea. Dorinţele mele sunt puţine şi pot să mă lipsesc lesne de tot ce nu am. (Această declaraţie era oarecum surprinzătoare. Dorinţele lui Lascelles nu fuseseră niciodată puţine. Din contră, fuseseră întotdeauna numeroase şi complexe.) Haideţi, haideţi, Mr Norrell. Grăbiţi-vă. Vine Strange! Spunând acestea, Lascelles ieşi din încăpere. Mai târziu, Lucas îi povesti lui Mr Norrell că Lascelles nu ceruse nici măcar apă de spălat, nici măcar ceva de băut. Se dusese direct la trăsură şi se aruncase pe banchetă, într-un colţ, aşteptând.

La ora opt plecaseră deja către Yorkshire. Mr Norrell şi Lascelles călătoreau în interiorul trăsurii. Lucas şi Davey erau pe capră; Childermass mergea călare. La bariera Islington, Lucas îi plăti celui ce strângea taxele de drum. Văzduhul mirosea a zăpadă.

Mr Norrell privea leneş vitrina luminată a unei prăvălii. Era o prăvălie de lux, cu interiorul spaţios şi aerisit şi cu scaune elegante şi moderne pentru clienţi; de fapt, era un loc atât de rafinat, încât nu era foarte clar ce anume se vindea acolo. O grămadă de obiecte viu colorate zăceau aruncate pe un scaun, dar Mr Norrell nu-şi putea da seama dacă erau şaluri, materiale pentru rochii sau altceva. În prăvălie se aflau trei femei. Una dintre ele era o clientă – o persoană elegantă şi stilată, purtând un sacou asemănător cu uniforma de husari, tivit cu blană şi împodobit cu nasturi mari. Pe cap avea o căciuliţă de blană în stil rusesc; femeia îşi tot ducea mâna la ceafă, de parcă se temea să nu-i cadă căciuliţă. Negustoreasa era îmbrăcată ceva mai discret, cu o rochie simplă şi închisă la culoare, iar cea de-a treia persoană era o mică asistentă, care le privea cu respect pe cele două

doamne şi făcea câte o reverenţă pripită ori de câte ori se uita cineva la ea. Clienta şi negustoreasa nu făceau negoţ, ci discutau şi râdeau cu multă însufleţire. Era o scenă cât se poate de îndepărtată de sfera obişnuită de interes a lui Mr Norrell, dar cu toate astea îi merse la inimă într-un fel de neînţeles. Îi veniră în minte, într-o clipă, doamna Strange şi lady Pole. Apoi ceva se interpuse între el şi scena aceea plină de viaţă – ceva ca un fragment de întuneric ce căpătase trup. I se păru că fusese un corb.

În fine, taxa fu plătită, Davey apucă hăţurile şi trăsura o luă către Archway.

Începu să ningă. Un vânt amestecat cu lapoviţă bătea în laturile trăsurii, făcând-o să se legene; pătrundea prin cele mai mici crăpături, îngheţând umerii, nasurile şi picioarele pasagerilor. În plus, neliniştea lui Mr Norrell era sporită de dispoziţia ciudată a lui Lascelles. Acesta era surescitat, aproape exaltat, deşi Mr Norrell nu înţelegea de ce. Când se auzea vântul urlând, Lascelles începea să râdă, de parcă îşi imagina că vântul încearcă să-l înspăimânte şi voia să-i arate că nu şi-a găsit omul.

Când îşi dădu seama că Mr Norrell îl priveşte atent, Lascelles spuse:

— Mă gândeam, domnule, că toată afacerea asta e o nimica toată! Dumneavoastră şi cu mine o să-i venim repede de hac lui Strange, cu toate trucurile lui. Ce mai adunătură de babe sunt cei de la minister! Mă dezgustă! Atât scandal pentru un nebun! Îmi vine să râd numai când mă gândesc. Şi, fireşte, Liverpool şi Sidmouth sunt cei mai răi dintre toţi! De ani de zile aproape că nu mai îndrăznesc să scoată nasul pe uşă de teama lui Bonaparte, iar acum Strange le-a produs crize peste crize nefăcând altceva decât să o ia razna.

— Ah, nu, vă înşelaţi! exclamă Mr Norrell. Vă înşelaţi foarte tare! Ameninţarea reprezentată de Strange e uriaşă – Bonaparte a fost o nimica toată pe lângă el; dar nu mi-aţi spus ce a spus Drawlight. Aş vrea mult să văd scrisoarea de la el. Am să-i spun lui Davey să oprească la Angel, în Hadley, şi acolo…

— Dar n-o am la mine. Am lăsat-o acasă, în strada Bruton.

— Ah! Dar…

Lascelles începu să râdă.

— Mr Norrell! Nu vă faceţi griji! Ascultaţi-mă pe mine, asta nu are nici o importanţă. Îmi aduc aminte precis ce-a scris.

— Ce anume?

— Că Strange e nebun şi captiv în întuneric Etern – ceea ce ştiam deja-şi că…

— Ce formă ia nebunia lui? întrebă Mr Norrell.

Lascelles ezită doar o fracţiune de secundă.

— Cel mai adesea spune aiureli. Dar asta făcea şi înainte, nu? Lascelles începu să râdă, dar, văzând expresia de pe chipul lui Mr Norrell, continuă pe un ton mai serios: Bălmăjeşte tot soiul de prostii despre copaci, pietre, John Uskglass, şi (uitându-se în jur ca să-i vină inspiraţia) trăsuri invizibile. Ah, da, şi încă ceva! Asta are să vă amuze! A furat câte un deget de la mai multe fecioare din Veneţia. Le-a furat, pur şi simplu! Şi ţine degetele furate în cutiuţe!

— Degete! zise Mr Norrell, pe un ton alarmat. În mintea lui părea să se fi făcut o asociere neplăcută. Cumpăni o clipă, dar fără să înţeleagă nimic. Şi Drawlight ţi-a descris acest întuneric? Ţi-a spus ceva care ar putea să ne ajute să-l înţelegem?

— Nu. S-a văzut cu Strange, iar Strange i-a încredinţat un mesaj pentru dumneavoastră: că vine încoace. Asta e ideea principală a scrisorii.

Cei doi tăcură. Mr Norrell începu să moţăie involuntar; însă, chiar şi aşa, pe jumătate adormit, îl auzi pe Lascelles de câteva ori cum şoptea ceva ca pentru el în întunericul trăsurii.

La miezul nopţii, călătorii schimbară caii la Hanul Haycock din Wansford. Lascelles şi Mr Norrell aşteptară în salonul pentru clienţi, o încăpere mare şi urâtă, având pereţi lambrisaţi, podeaua acoperită cu nisip şi două şemineuri imense.

Uşa se deschise şi intră Childermass. Acesta se duse drept la Lascelles şi îi spuse:

— Lucas mi-a zis că aţi primit o scrisoare de la Drawlight, în care acesta povesteşte ce a văzut la Veneţia.

Lascelles întoarse capul pe jumătate, fără să se uite însă la Childermass.

— Pot să o văd şi eu? întrebă Childermass.

— Am lăsat-o în strada Brutton, spuse Lascelles.

Childermass păru uşor surprins.

— Prea bine, zise el. Lucas poate să o aducă. Să închiriem de aici un cal pentru el. Are să ne prindă din urmă înainte să ajungem la Hurtfew.

Lascelles zâmbi.

— Am spus strada Brutton? Nu, ştii ceva? Nu cred că e acolo, totuşi. Cred că am lăsat-o la han, la hanul din Chatham unde l-am aşteptat pe Drawlight. Probabil că cei de acolo au aruncat-o deja, spuse el, apoi se întoarse iarăşi spre foc.

Childermass se strâmbă la el preţ de o clipă sau două, apoi ieşi din cameră.

Sosi apoi un servitor să-i anunţe că pregătise apă caldă, prosoape şi alte obiecte de toaletă în două dormitoare pentru Mr Norrell şi Lascelles.

— Dar pe coridor e beznă ca-n iad, domnilor, zise el voios, aşa că v-am aprins câte o lumânare.

Mr Norrell îşi luă lumânarea şi o luă înainte pe coridor (care era, într-adevăr, foarte întunecos). Dintr-odată, apăru Childermass şi îl apucă de braţ.

— Ce-a fost în mintea dumneavoastră? şuieră el. Cum aţi putut pleca de la Londra fără scrisoarea aceea?

— Dar zice că îşi aminteşte exact ce conţinea, pledă Mr Norrell.

— Aşa deci! Iar dumneavoastră îl credeţi, nu?

Mr Norrell nu răspunse. Se duse în camera ce fusese pregătită pentru el. Se spălă pe mâini şi pe faţă, iar la un moment dat zări în oglindă imaginea patului din spatele lui. Era un pat greu, demodat şi – cum se întâmplă adesea în hanuri – mult prea mare pentru dimensiunile odăii. Patru stâlpi din mahon, sculptaţi, un baldachin închis la culoare şi câte un mănunchi de pene negre de struţ la colţuri – toate astea îi dădeau un aspect funerar. Se simţea ca şi cum cineva l-ar fi adus aici, în odaie, ca să-i arate propriul lui mormânt. Se simţi cuprins de o senzaţie extrem de stranie – aceeaşi senzaţie pe care o încercase şi la barieră, privindu-le pe cele trei femei – senzaţia că ceva era pe cale să se sfârşească şi că toate alegerile lui fuseseră deja făcute. În tinereţe alesese un drum, dar drumul acesta nu-l dusese acolo unde crezuse; mergea acum acasă, dar casa lui era acum ceva monstruos. În penumbră, stând lângă patul cel negru, îşi aminti de ce se temuse mereu de întuneric pe vremea când era copil: întunericul era tărâmul lui John Uskglass.

În veci de veci, de-a pururi,
Aprins te rog, nu mă uita,
Pe dealuri sus, sub stele,
Cu aprig Rege-alăturea.

Se grăbi să iasă din încăpere, întorcându-se la căldura şi luminile din salonul comun.

***

Puţin după ora şase se iviră zorile – atât de cenuşii şi întunecate, încât nici nu semănau a zori. Fulgi albi de

zăpadă cădeau din cerul gri, acoperind o lume zugrăvită numai în alb şi gri. Davey avea pe el un strat atât de gros de zăpadă, încât îţi puteai imagina că cineva comandase o figurină de ceară cu chipul lui, iar acesta era mulajul din ghips.

Toată ziua, caii de poştă se străduiră să poarte trăsura prin vânt şi zăpadă. O serie întreagă de hanuri le oferiră călătorilor băuturi fierbinţi şi un adăpost temporar împotriva vremii de afară. Davey şi Childermass – unul pe capră, celălalt călare – erau, fără îndoială, cei mai osteniţi dintre toţi, dar aveau totuşi parte de cea mai puţină odihnă la aceste opriri, căci de cele mai multe ori şi le petreceau în grajd, certându-se cu hangiii pe tema cailor de închiriat. La Grantham, hangiul îl înfurie pe Childermass încercând să le închirieze un cal orb. Childermass se jură că n-o să-l ia; hangiul, pe de altă parte, se jură că era cel mai bun cal pe care îl avea. Cum nu prea aveau de ales, până la urmă îl închiriară totuşi. Mai târziu, Davey spuse că era un animal excelent, muncitor şi foarte supus, mai ales că singur nu ştia încotro să o ia sau ce să facă. Davey rezistă şi el până la Newcastle Arms, în Tuxford, dar acolo se văzură nevoiţi să-l lase în urmă. Mânase caii mai bine de două sute de kilometri şi era, după spusele lui Childermass, atât de obosit, că abia putea să mai vorbească. Childermass angajă un surugiu şi îşi urmară drumul.

Cam cu o oră înainte de asfinţit, ninsoarea încetă şi văzduhul se însenină. Câmpurile pustii erau pline de umbre lungi, negre-albăstrii. La opt kilometri după Doncaster, trecură pe lângă hanul numit Casa Roşie (din cauza pereţilor lui vopsiţi). În lumina de asfinţit a soarelui iernatic, clădirea părea cuprinsă de flăcări. Trăsura mai înaintă puţin, apoi se opri.

— De ce ne-am oprit? strigă Mr Norrell dinăuntru.

Lucas se aplecă de pe capră şi îi răspunse ceva, dar vorbele lui fură luate de vânt, iar Mr Norrell nu auzi nimic.

Childermass părăsise drumul principal şi călărea de-a curmezişul unui câmp. Câmpul era plin de corbi. La trecerea lui, păsările se ridicau în zbor, croncănind asurzitor. De partea cealaltă a câmpului se afla un gard

viu străvechi, cu o deschizătură mărginită de doi arbuşti înalţi de ilice. Deschizătura dădea într-un alt drum – sau drumeag – mărginit de garduri vii. Childermass se opri acolo şi se uită mai întâi într-o parte, apoi în cealaltă. Ezită câteva clipe, apoi scutură hăţurile şi calul o luă la trap printre copaci, intră pe drumeag şi dispăru din vedere.

— A luat-o pe drumul spiriduşilor! strigă Mr Norrell alarmat.

— Ah! făcu Lascelles. Asta era?

— Da, asta era! zise Mr Norrell. E unul dintre cele mai bine cunoscute. Se spune că unea odinioară Doncaster de Newcastle, trecând pe lângă două cetăţi de spiriduşi.

Aşteptară.

După vreo douăzeci de minute, Lucas coborâ de pe capră.

— Cât trebuie să stăm aici, domnule? întrebă el.

Mr Norrell clătină din cap.

— Niciun englez, de la Martin Pale încoace, acum trei sute de ani, nu a mai trecut dincolo de hotarele ţinutului Faerie. E foarte posibil să nu se mai întoarcă niciodată. Poate că…

Exact în clipa aceea, Childermass reapăru şi traversă în galop câmpul.

— Ei bine, e adevărat, îi spuse el lui Mr Norrell. Drumurile către Faerie sunt din nou deschise.

— Ce ai văzut? întrebă Mr Norrell.

— Drumul înaintează puţin, apoi intră într-o pădure de arbuşti ţepoşi. La intrarea în pădure se află statuia unei femei cu braţele întinse. Într-o mână ţine un ochi de piatră, în cealaltă o inimă de piatră. Cât despre pădure… Childermass făcu un gest ce putea să reprezinte neputinţa lui de a descrie ce văzuse sau neputinţa de a face ceva. Din fiecare copac atârnau cadavre. Unii dintre cei de acolo puteau să fi murit şi ieri. Din alţii n-au mai rămas decât nişte schelete străvechi, îmbrăcate în armuri ruginite. Am ajuns la un turn înalt, clădit din pietre grosolane. În pereţii turnului erau tăiate câteva ferestre minuscule. La una dintre ferestre se vedeau lumină şi umbra unei persoane care privea afară. La poalele turnului se afla

un luminiş străbătut de un pârâu, iar în luminiş era un tânăr. Era palid şi bolnăvicios, cu o privire lipsită de viaţă, şi purta o uniformă britanică. Mi-a spus că e apărătorul Castelului Ochiului şi Inimii Smulse. Că a jurat să o apere pe domniţa de la Castel, provocându-i la luptă pe toţi cei care se apropiau cu intenţia de a-i face rău sau de a o jigni. L-am întrebat dacă el i-a omorât pe toţi cei pe care-i văzusem atârnând din copaci. Mi-a spus că omorâse o parte dintre ei şi îi atârnase de arbuşti, aşa cum făcuseră şi predecesorii lui. Apoi l-am întrebat în ce fel îl va răsplăti domniţa pentru faptele lui. Mi-a spus că nu ştie. N-a văzut-o şi n-a vorbit niciodată cu ea. Ea nu ieşea niciodată din Castelul Ochiului şi Inimii Smulse, iar el rămânea mereu între pârâu şi pădurea de arbuşti. M-a întrebat apoi dacă vreau să mă lupt cu el. I-am amintit atunci că nu-i făcusem niciun rău domniţei lui, şi nici nu o insultasem. I-am mai spus că sunt servitor şi că trebuie să mă întorc la stăpânul meu care mă aşteaptă. Apoi am întors calul şi am plecat.

— Poftim? strigă Lascelles. Un bărbat îţi cere să te lupţi cu el şi dumneata fugi? Chiar nu ai niciun pic de onoare? De ruşine? Un chip bolnăvicios, ochi fără viaţă, iar la fereastră o persoană necunoscută! pufni batjocoritor. Toate astea nu sunt decât scuze pentru laşitatea dumitale!

Childermass tresări ca lovit şi păru gata să dea un răspuns usturător, dar fu întrerupt de Mr Norrell.

— Din contră! Childermass a făcut foarte bine că a plecat de acolo atât de repede. În astfel de locuri există întotdeauna mai multă magie decât îţi poţi da seama. Sunt unii spiriduşi cărora le plac nespus lupta şi moartea. Nu ştiu de ce. În orice caz, aceştia sunt gata de orice eforturi pentru a-şi satisface dorinţele.

— Vă rog, domnule Lascelles, zise Childermass, dacă locul acela vi se pare atât de atrăgător, duceţi-vă acolo! Nu e nevoie să rămâneţi aici de dragul nostru.

Lascelles privi gânditor câmpul din faţă şi deschizătura din gard, dar nu se mişcă din loc.

— Poate că nu vă plac corbii? zise Childermass pe un ton uşor batjocoritor.

— Nimănui nu-i plac corbii! declară Mr Norrell. Ce caută aici? Ce vor să însemne?

Childermass ridică din umeri.

— Unii cred că fac parte din întunericul ce-l învăluie pe Strange; că Strange, dintr-un motiv sau altul, i-ar fi creat din întuneric şi i-ar fi trimis înapoi în Anglia. Alţii cred că prevestesc întoarcerea lui John Uskglass.

— John Uskglass. Fireşte, zise Lascelles. Primul şi ultimul gând al minţilor simple. Orice s-ar întâmpla se întâmplă cu siguranţă din cauza lui John Uskglass! Cred, Mr Norrell, că a sosit timpul să scriem un nou articol pentru *Prietenii magiei englezeşti* în care să-l denigrăm pe acest domn. Ce să zicem oare? Că n-a fost creştin? Că n-a fost englez? Că a fost un demon? Mi se pare că am pe undeva o listă cu sfinţii şi episcopii care l-au acuzat. Nu mi-ar fi greu să scot ceva de acolo.

***

Mr Norrell păru stânjenit de vorbele acestea; se uită agitat la surugiul din Tuxford.

— Dacă aş fi în locul dumneavoastră, Mr Norrell, zise Childermass încet, aş avea mai multă grijă ce spun. Vă aflaţi în nord acum. În ţara lui John Uskglass. Oraşele, cetăţile şi bisericile noastre au fost construite de el. Legile noastre au fost făcute de el. John Uskglass e prezent în minţile, în inimile şi în vorbele noastre. Dacă ar fi vară, aţi vedea un covor de floricele sub fiecare şir de arbuşti, nişte floricele albastre-alburii. Se numesc părăluţele lui John. Când vremea e nefirească – ierni calde sau veri ploioase – oamenii de la ţară spun că John Uskglass s-a îndrăgostit iar şi nu-şi mai vede de treabă.[176] Iar când suntem convinşi că ceva e sigur, spunem că e ferit de primejdii ca o pietricică în buzunarul lui John Uskglass.

Lascelles începu să râdă.

— Departe de mine, domnule Childermass, să vorbesc de rău zicătorile dumitale învechite. Dar trebuie să fii de acord că una e să pomeneşti fapte din vechime în vorbirea de zi cu zi şi cu totul altceva să discuţi despre revenirea unui Rege care îl avea pe însuşi Lucifer drept aliat şi stăpân! Nimeni nu-şi

doreşte asta, nu-i aşa? Bine, sigur, cu excepţia câtorva ioaniţi şi lunatici!

— Eu sunt un englez din nord, domnule Lascelles, zise Childermass. Nimic nu m-ar bucura mai mult decât întoarcerea acasă a Regelui meu. Asta mi-am dorit toată viaţa.

Era aproape de miezul nopţii când ajunseră la Hurtfew Abbey. Nu se vedea nici urmă de Strange. Lascelles se duse la culcare, dar Mr Norrell se plimbă mult timp prin casă, cercetând starea unor vrăji ce acţionau de mult timp acolo.

A doua zi dimineaţa, la micul dejun, Lascelles spuse:

— Mă întrebam dacă există ceva relatări despre dueluri magice din trecut. Despre lupte între doi magicieni. — ceva de felul acesta.

Mr Norrell oftă.

— E greu de spus. Se pare că Ralph Stokesey s-a luptat cu vreo doi-trei magicieni, folosindu-se de vrăji – dintre aceştia, unul era un magician scoţian foarte puternic, magicianul din Athodel.[177] Iar Catherine de Winchester a trimis odată un tânăr magician în Granada cu ajutorul magiei. Acesta o tot sâcâia cu cereri în căsătorie când ea nu voia decât să studieze, iar Granada a fost locul cel mai îndepărtat care i-a venit în minte la momentul respectiv. Mai e şi istoria curioasă a cărbunarului din Cumbria[178]…

— Şi s-a întâmplat vreodată ca astfel de dueluri să se încheie cu moartea unuia dintre magicieni?

— Poftim? Mr Norrell îl privi lung, îngrozit. Nu! Adică… nu ştiu, nu cred.

Lascelles zâmbi.

— Şi totuşi, trebuie să existe vrăji pentru asta, nu? Dacă vă gândiţi puţin la asta, sunt sigur că puteţi găsi imediat cel puţin o jumătate de duzină de vrăji care ar rezolva problema. Ar fi ca un duel obişnuit cu pistoale sau spade. Nu s-ar pune problema urmăririi în justiţie după aceea. Şi, de altfel, ar fi perfect justificat ca prietenii şi servitorii celui victorios să-l ajute pe acesta să ascundă cele întâmplate.

Mr Norrell tăcu câteva clipe, apoi spuse:

— Nu se va ajunge la asta.

Lascelles începu să râdă.

— Dragă Mr Norrell! La ce altceva ar putea să se ajungă?

În mod curios, Lascelles nu mai fusese niciodată la Hurtfew Abbey. Mai de mult, ori de câte ori Drawlight se ducea în vizită acolo, Lascelles îşi găsea altceva de făcut. Pentru Lascelles, un sejur la ţară, în comitatul Yorkshire, era echivalentul unei şederi în purgatoriu. În cel mai bun caz, îşi imagina casa de la Hurtfew ca fiind pe potriva stăpânului ei: prăfuită, demodată şi bântuită de tăceri nesfârşite; în cel mai rău, îşi închipuia o fermă bătută de ploaie, aşezată într-o pustietate întunecoasă şi mohorâtă. Fu deci extrem de uimit când văzu că realitatea era cu totul alta, neavând niciunul dintre elementele gotice de care se temuse. Casa era modernă, elegantă şi confortabilă, iar servitorii nu erau câtuşi de puţin ţăranii neciopliţi pe care şi-i imaginase. De fapt, erau aceiaşi care îl slujeau pe Mr Norrell şi în locuinţa din Piaţa Hanover. Fuseseră instruiţi la Londra şi cunoşteau foarte bine toate preferinţele lui Lascelles.

Însă orice locuinţă de magician are ciudăţeniile ei, iar Hurtfew Abbey – la prima vedere atât de spaţioasă şi elegantă – părea să fi fost construită după un plan atât de aiurit, încât era imposibil să ajungi dintr-o parte a casei în cealaltă fără să te rătăceşti. Mai târziu, în decursul aceleiaşi dimineţi, Lucas îi spuse lui Lascelles să nu cumva să încerce să ajungă singur în bibliotecă, ci doar însoţit de Mr Norrell sau de Childermass. Aceasta era, îi mai spuse Lucas, prima regulă a casei.

Fireşte, Lascelles nici nu se gândea să se supună acestei interdicţii ieşite din gura unui servitor. Se plimbă prin aripa de est a casei şi găsi odăile obişnuite – salonul pentru micul dejun, sufrageria, camera de zi – dar nici urmă de bibliotecă. Ajunse deci la concluzia că aceasta se află în aripa pe care nu o explorase, cea de vest. Plecă într-acolo şi se trezi imediat înapoi în odaia din care tocmai plecase. Crezând că o luase într-o direcţie greşită, mai încercă o dată. De data asta ajunse într-un spălător unde o slujnică mărunţică, murdară şi mucoasă îşi şterse mai întâi nasul cu dosul

palmei, apoi folosi aceeaşi mână ca să spele cratiţele. Pe oriunde o lua, Lascelles ajungea negreşit fie în salonaşul din care plecase, fie în spălător. I se făcu silă de slujnica cea mărunţică – şi, de altfel, nici ea nu părea foarte încântată să-l tot vadă intrând. Dar, cu toate că irosise o întreagă dimineaţă cu aceste căutări neizbutite, nu-i trecu prin minte nici o clipă că eşecul lui s-ar putea datora vreunei alte cauze decât caracterului ciudat al arhitecturii din Yorkshire.

Mr Norrell îşi petrecu următoarele trei zile aproape numai în bibliotecă. Ori de câte ori îl vedea pe Lascelles, acesta avea ceva de comentat la adresa lui Childermass; iar Childermass îl sâcâia întruna, cerându-i să caute scrisoarea lui Drawlight cu ajutorul magiei. Până la urmă, găsi că cel mai simplu era să-i evite pe amândoi.

Mai mult, nu le spuse nimic celor doi despre o descoperire care îl îngrijora foarte tare. De când se certase cu Strange, Mr Norrell căpătase obiceiul de a invoca viziuni, încercând să descopere ce face Strange. Dar nu reuşise niciodată. Într-o noapte, cam cu o lună în urmă, neavând somn, se dăduse jos din pat şi făcuse vraja invocării de viziuni. Imaginea obţinută nu fusese foarte clară, dar văzuse totuşi un magician învăluit de întuneric, făcând vrăji. Se felicitase pentru reuşita de a fi străpuns în cele din urmă farmecele de protecţie ale lui Strange; asta până când îi trecu prin minte că ceea ce văzuse era de fapt o imagine a lui, făcând vrăji în bibliotecă. Încercase încă o dată. Folosise alte vrăji. Îl numise pe Strange în mai multe feluri. Degeaba. Fusese nevoit să accepte că magia englezească nu mai percepea nici o diferenţă între el şi Strange.

Soseau întruna scrisori de la lordul Liverpool şi de la miniştri, conţinând relatări furioase despre noi manifestări de magie pe care nimeni nu putea să le explice. Mr Norrell le răspunse, promiţând că îşi va îndrepta întreaga atenţie către aceste probleme de îndată ce va reuşi să-l învingă pe Strange.

În a treia seară după sosirea lor la Hurtfew Abbey, Mr Norrell, Lascelles şi Childermass se aflau toţi trei în camera de zi. Lascelles mânca o portocală pe care o decojise cu un cuţit cu mâner de sidef şi cu lama

zimţată. Childermass îşi întindea cărţile pe o măsuţă. Citea în cărţi de două ceasuri încheiate. Faptul că Mr Norrell nu făcea nici o obiecţie arăta cât de tulburat era de situaţia prezentă. Pe Lascelles însă îl înnebuneau cărţile lui Childermass. Era convins că unul dintre motivele pentru care Childermass le întorcea şi le întindea iar şi iar pe masă era chiar el. Şi avea perfectă dreptate.

— Ah, ce plictiseală! zise el răstit. Oare ce aşteaptă Strange? Nici măcar nu ştim sigur că are să vină.

— Are să vină, zise Childermass.

— Şi de unde ştii dumneata, mă rog? întrebă Lascelles. I-ai spus dumneata să vină?

Childermass nu răspunse. Văzuse ceva în cărţi care îi atrăsese atenţia. Le mai privi fugar o clipă, apoi se ridică brusc de la masă.

— Domnule Lascelles! Aveţi un mesaj pentru mine!

— Eu? spuse Lascelles, uimit.

— Da, domnule.

— Ce vrei să spui?

— Vreau să spun că cineva v-a încredinţat de curând un mesaj pentru mine. Cărţile îmi spun asta. V-aş fi recunoscător dacă mi-aţi spune despre ce e vorba.

Lascelles pufni dispreţuitor.

— Nu sunt mesagerul nimănui – şi cu atât mai puţin al dumitale!

Childermass nu-i luă în seamă ieşirea.

— De la cine e mesajul? întrebă el.

Lascelles nu răspunse, ci îşi făcu de lucru mai departe cu cuţitul şi portocala.

— Prea bine, zise Childermass, aşezându-se la masă şi întinzând iar cărţile.

Mr Norrell îi privea temător. Întinse mâna să sune, dar, după o clipă de gândire, se ridică şi plecă singur să caute un servitor. Lucas se afla în sufragerie, aşezând masa. Mr Norrell îi povesti ce se petrecea.

— Nu putem face ceva să-i despărţim? întrebă el. Poate că aşa se vor mai linişti. N-a sosit niciun mesaj pentru domnul Lascelles? Childermass nu are nimic de făcut? Nu poţi să inventezi ceva? Sau cina? Nu poţi servi cina?

Lucas clătină din cap.

— Nu a sosit niciun mesaj. Domnul Childermass va face ce pofteşte – ca întotdeauna. Iar cina aţi comandat-o pentru ora nouă şi jumătate, domnule. Ştiţi asta prea bine.

— Aş vrea să vină domnul Strange, zise Mr Norrell nefericit. El ar şti ce să le spună celor doi. Ar şti ce să facă.

Lucas atinse braţul lui Mr Norrell, ca şi cum ar fi vrut să-l trezească.

— Mr Norrell? Parcă încercam să-l împiedicăm pe domnul Strange să vină aici – nu mai ţineţi minte?

Mr Norrell îl privi oarecum iritat.

— Da, da! Ştiu asta! Şi totuşi…

Mr Norrell şi Lucas se întoarseră în camera de zi împreună. Childermass tocmai întorcea ultima carte. Lascelles privea fix o pagină de ziar, cu chipul plin de hotărâre.

— Ce spun cărţile? îl întrebă Mr Norrell pe Childermass.

Deşi cel care întrebase fusese Mr Norrell, Childermass îi răspunse lui Lascelles.

— Spun că sunteţi un mincinos şi un hoţ. Spun că nu e vorba doar de un mesaj. Vi s-a dat ceva – un obiect – ceva de mare valoare. Acest obiect este pentru mine, şi cu toate astea dumneavoastră nu mi-l daţi.

Câteva clipe de tăcere.

Lascelles spuse rece:

— Mr Norrell, cât mai aveţi de gând să-i permiteţi să mă insulte astfel?

— Vă întreb pentru ultima oară, domnule Lascelles, zise Childermass. Vreţi să-mi daţi ceea ce-mi aparţine?

— Cum îndrăzneşti să-i vorbeşti astfel unui gentilom? întrebă Lascelles.

— Dar a fura de la mine e fapta unui gentilom? i-o întoarse Childermass.

Lascelles se făcu alb ca varul de furie.

— Cere-ţi scuze! şuieră el. Cere-ţi scuze sau îţi jur, fiu de târfă, scursură a canalelor din Yorkshire, că o să te învăţ eu cum să te porţi.

Childermass ridică din umeri.

— Mai bine fiu de târfă decât hoţ!

Cu un urlet de mânie, Lascelles se repezi la el şi îl lipi de perete cu atâta putere, încât picioarele lui Childermass se ridicară de la pământ. Îl scutură pe Childermass; toate tablourile de pe pereţi zdrăngăniră în ramele lor.

În chip curios, Childermass părea lipsit de apărare în faţa lui Lascelles. Braţele lui se lipiseră cumva de trupul acestuia şi, oricât de tare se zbătu, nu putu să se elibereze. Lupta nu dură decât o clipă. Childermass plecă tăcut capul în faţa lui Lascelles, recunoscându-se parcă înfrânt.

Dar Lascelles nu-i dădu drumul. Dimpotrivă, se lipi şi mai tare de el, ţintuindu-l la perete. Apoi se întinse şi luă de pe masă cuţitul cu mâner de sidef şi cu lama zimţată. Încet, trecu lama de-a curmezişul feţei lui Childermass, făcându-i o tăietură ce se întindea din colţul ochiului până la gură.

Lucas ţipă, dar Childermass nu scoase niciun sunet. Reuşi cumva să-şi elibereze braţul stâng şi îl ridică, cu pumnul strâns. Rămaseră o clipă în această poziţie – ca un tablou – apoi Childermass lăsă braţul în jos.

Lascelles zâmbi larg. Îi dădu drumul lui Childermass, apoi se întoarse către Mr Norrell. Cu o voce calmă şi blândă îi spuse aşa:

— Nu vreau să aud nici o scuză în numele acestui individ. Am fost insultat. Dacă acest individ ar avea un rang demn de luat în seamă, l-aş provoca negreşit la duel. Ştie şi el asta. Inferioritatea lui îl protejează. Dar, dacă vreţi să mai rămân o singură clipă în această casă, dacă vreţi să vă rămân prieten şi sfătuitor, atunci acest individ trebuie dat afară chiar acum! După cele petrecute în seara asta, nu vreau să-i mai aud numele pomenit nici de dumneavoastră, nici de servitorii dumneavoastră. Sper, domnule, că am vorbit destul de limpede!

Lucas găsi un moment propice şi îi trecu pe furiş un şervet lui Childermass.

— Ei bine, domnule, îi spuse Childermass lui Mr Norrell, în timp ce îşi ştergea sângele de pe faţă, pe cine alegeţi?

O clipă lungă de tăcere. Apoi, cu un glas hârâit, cu totul diferit de tonul lui obişnuit, Mr Norrell spuse:

— Trebuie să pleci.

— La revedere, Mr Norrell, zise Childermass, cu o plecăciune. Aţi ales greşit, domnule – ca de obicei! Cu acestea, îşi adună cărţile de pe masă şi ieşi.

Se duse în micul lui dormitor pustiu de la mansardă şi aprinse lumânarea de pe masă. Pe perete atârna o oglindă crăpată, cu aspect ieftin. Îşi cercetă faţa. Tăietura era urâtă. Eşarfa de la gât şi umărul drept al cămăşii îi erau pline de sânge. Spălă rana cât putu de bine, apoi îşi clăti mâinile şi se şterse.

Cu mare atenţie, scoase ceva din buzunar. Era o cutie, de culoarea melancoliei, cam de dimensiunile unei tabachere, dar ceva mai lunguiaţă.

— N-ai cum să te descotoroseşti de instruirea primită,[179] şopti el.

Deschise cutia. Preţ de o clipă sau două, păru că nu înţelege; se scărpină în cap şi apoi trase o înjurătură, căci fusese cât pe aci să păteze cu sânge ceea ce se afla înăuntru. Trânti capacul la loc şi puse cutia în buzunar.

Nu-i luă prea mult să-şi adune averea. Într-un cufăr de mahon avea două pistoale, o mică pungă cu bani, un brici, un pieptene, o perie de dinţi, o bucăţică de săpun, câteva haine (toate la fel de vechi ca şi cele de pe el) şi o mică legătură de cărţi, printre care o Biblie, *Istoria Regelui Corb povestită copiilor* de lordul Portishead şi un exemplar din *Revelaţii din treizeci şi şase de alte lumi* de Paris Ormskirk. Mr Norrell îl plătea bine de ani de zile pe Childermass, dar nimeni nu ştia ce făcea acesta cu banii. După cum spuneau adesea Davey şi Lucas, de cheltuit nu-i cheltuia, cu siguranţă.

Childermass strânse totul într-o valiză uzată. Pe masă se afla o farfurie cu mere. Le înfăşură într-o cârpă şi le puse şi pe ele în valiză. Apoi, apăsându-şi un şervet pe faţă, coborî. Ajunsese deja în curtea din faţa grajdului, când îşi aminti că îşi lăsase cerneala, tocul şi carneţelul în camera de zi. Le pusese pe o măsuţă când începuse să dea în cărţi. „Ei, acum e prea târziu să mă întorc după ele, îşi spuse el. Va trebui să-mi cumpăr altele.”

În grajd îl aşteptau mai mulţi: Davey, Lucas, rândaşii şi câţiva servitori care reuşiseră să iasă pe

furiş din casă.

— Ce căutaţi toţi aici? întrebă el surprins. V-aţi adunat să spuneţi rugăciuni?

Ceilalţi se uitară unii la alţii.

— Vi l-am înşeuat pe Brewer, domnule Childermass, zise Davey. Brewer era calul lui Childermass, un armăsar mare şi urât.

— Mulţumesc, Davey.

— De ce l-aţi lăsat să facă asta, domnule? întrebă Lucas. De ce l-aţi lăsat să vă taie?

— Nu-ţi mai face griji din pricina asta, băiete. N-are nici o importanţă.

— Am adus nişte bandaje. Lăsaţi-mă să vă leg rana.

— Lucas, în noaptea asta trebuie să fiu foarte atent şi nu pot să gândesc limpede dacă am faţa plină de bandaje.

— Dar o să rămâneţi cu o cicatrice urâtă de tot dacă rana nu se închide.

— Şi ce dacă? N-o să se plângă nimeni că nu mai sunt aşa frumos ca înainte. Dă-mi numai un alt *clout*[180] să opresc sângerarea. Asta s-a îmbibat deja. Aşa… băieţi, când vine Strange… Oftă. Nu ştiu ce să vă spun. N-am niciun sfat să vă dau. Dar, dacă puteţi să-i ajutaţi în vreun fel, faceţi-o.

— Cum? întrebă un servitor. Să-i ajutăm pe Mr Norrell şi pe domnul Lascelles?

— Nu, cap sec ce eşti! Să-i ajutaţi pe Mr Norrell şi pe domnul Strange. Lucas, spune-le lui Lucy, Hannah şi Dido la revedere din partea mea şi că le urez numai bine – şi să-şi găsească bărbaţi buni şi ascultători când or să vrea asta. (Cele trei erau slujnicele preferate ale lui Childermass.)

Davey rânji.

— N-aţi vrea mai bine să fiţi dumneavoastră unul dintre ei, domnule?

Childermass începu să râdă – apoi se strâmbă de durere.

— Ei, poate că pentru Hannah nu m-aş da înapoi, spuse el. Cu bine, băieţi.

Dădu mâna cu toţi şi fu uşor descumpănit când Davey, care, deşi înalt şi puternic, era sentimental ca o şcolăriţă, ţinu morţiş să-l îmbrăţişeze şi chiar vărsă

câteva lacrimi. Lucas îi oferi ca dar de despărţire o sticlă din cel mai bun vin de Bordeaux al lui Mr Norrell.

Childermass îl scoase pe Brewer din grajd. Răsărise luna. Nu-i fu deloc greu să iasă din grădină şi să ajungă în parc. Tocmai trecea podul, când îşi dădu brusc seama că în jurul lui se înfăptuia magie. Avea senzaţia că îi răsunaseră dintr-odată în urechi o mie de trâmbiţe sau că întunericul fusese străpuns de o lumină orbitoare. Lumea era complet diferită faţă de ce fusese cu numai o clipă în urmă, dar Childermass nu-şi dădu seama imediat în ce anume consta diferenţa. Aruncă o privire în jur.

Chiar deasupra parcului şi a casei apăruse o bucată de cer înstelat ce nu fusese acolo până atunci. Constelaţiile erau frânte. Stele noi apăruseră – stele pe care Childermass nu le mai văzuse niciodată. Erau, probabil, stelele întunericului Etern al lui Strange.

Aruncând o ultimă privire către Hurtfew Abbey, Childermass se îndepărtă în goana calului.

***

Toate orologiile începură să bată în acelaşi timp. Lucrul acesta singur era destul de neobişnuit. Vreme de cincisprezece ani Lucas se străduise să convingă orologiile de la Hurtfew să meargă la fel, dar asta nu se întâmplase niciodată, până acum. Era însă greu de spus ce oră băteau. Orologiile continuară să sune mult după a douăsprezecea bătaie, marcând începutul unei ere noi şi stranii.

— Ce naiba e sunetul acela odios? întrebă Lascelles.

Mr Norrell se ridică. Îşi frecă mâinile – ceea ce la el indica întotdeauna o stare de maximă încordare şi agitaţie.

— A venit Strange, spuse el grăbit. Apoi, la o vorbă a lui, toate ceasurile se opriră din bătut.

Uşa se dădu de perete. Mr Norrell şi Lascelles se întoarseră cu feţele schimonosite de agitaţie, aşteptându-se să-l vadă pe Strange în prag. Dar nu era decât Lucas, însoţit de încă doi servitori.

— Mr Norrell! începu Lucas. Cred că…

— Da, da! Ştiu! Du-te în magazia aflată în josul scărilor de la bucătărie. În cufărul de sub fereastră vei

găsi lanţuri, lacăte şi chei de plumb. Adu-le pe toate aici! Repede!

— Iar eu mă duc să aduc două pistoale, zise Lascelles hotărât.

— Pistoalele nu ne vor ajuta la nimic, spuse Mr Norrell.

— Ah! Nici nu ştiţi dumneavoastră câte probleme pot rezolva două pistoale!

În cinci minute se întoarseră cu toţii. Lucas, cu o expresie îndârjită şi nefericită pe chip, ţinea în mână lanţurile şi lacătele; Lascelles adusese pistoalele; şi mai veniseră încă patru sau cinci servitori.

— Unde credeţi că se află? întrebă Lascelles.

— În bibliotecă. Unde altundeva? spuse Mr Norrell. Să mergem.

Ieşiră din camera de zi şi intrară în sufragerie. De aici trecură într-un mic coridor unde se aflau un bufet de abanos încastrat în perete, statuia de marmură a unui centaur cu puiul său şi un tablou ce o reprezenta pe Salomeea ducând capul Sfântului Ioan Botezătorul pe un platou de argint. În faţa lor se aflau două uşi. Cea din dreapta îi părea necunoscută lui Lascelles – nu-şi amintea să o mai fi văzut vreodată. Mr Norrell îi conduse pe acolo şi se treziră imediat înapoi în camera de zi.

— Staţi, zise Mr Norrell confuz. Privi în urmă. Probabil că am… Nu. Staţi. Acum ştiu. Să mergem!

Trecură încă o dată din camera de zi pe coridor. De data asta o luară pe uşa din stânga. Şi aceasta ducea tot în camera de zi.

Mr Norrell scoase un strigăt puternic, disperat.

— Mi-a stricat labirintul şi a ţesut un altul ca să se ascundă de mine!

— Uneori, domnule, remarcă Lascelles, îmi doresc ca dumneavoastră să nu fi fost un profesor atât de bun.

— Ah! Nu l-am învăţat eu să facă aşa ceva – şi puteţi fi sigur că nici altcineva n-a făcut-o! Dacă nu i-a spus chiar Diavolul ce să facă, atunci a învăţat totul singur, chiar în seara asta, aici în casă. Acesta e geniul duşmanului meu! Pune-i în faţă o uşă ferecată şi nu vei reuşi decât să-l faci să înveţe cum să forţeze o

încuietoare şi apoi cum să construiască una şi mai bună împotriva ta!

Lucas şi ceilalţi servitori aprinseră mai multe lumânări, de parcă lumina i-ar fi ajutat să vadă prin vrăjile lui Strange şi să distingă realitatea de magie. În curând, toate cele trei odăi străluceau ca ziua. Peste tot erau împrăştiate sfeşnice şi candelabre, dar asta nu făcu decât să-i încurce şi mai mult. Treceau fără oprire din sufragerie în camera de zi, din camera de zi în coridor – „Ca vulpile prinse în capcană”, spuse Lascelles. Dar, oricât de mult se străduiră, nu reuşiră să iasă din cele trei încăperi.

Timpul trecea. Era imposibil de spus câte ceasuri se scurseseră. Toate orologiile arătau acum miezul nopţii. La toate ferestrele se vedeau Noaptea Eternă şi strălucirea stelelor necunoscute.

Mr Norrell se opri. Închise ochii. Avea faţa întunecată şi încordată ca un pumn strâns. Rămase complet nemişcat; doar buzele i se mai mişcau, aproape imperceptibil. Apoi deschise brusc ochii şi spuse:

— Urmaţi-mă.

Închizând iar ochii, se îndepărtă. Părea că urmăreşte planul unei cu totul alte case, care se strecurase cumva într-a lui. Cotea întruna, când la dreapta, când la stânga, urmând un drum nou – un drum pe care nu mai mersese niciodată.

După trei sau patru minute, deschise ochii. În faţa lui se afla coridorul pe care îl căutase – cel cu podeaua pietruită – iar la capătul coridorului se vedea silueta înaltă şi umbrită a uşii bibliotecii.

— Aha, acum o să vedem noi ce face! strigă el. Lucas, să ai pregătite lanţurile şi lacătele de plumb. Nu există material mai bun împotriva magiei decât plumbul. Îi vom lega mâinile şi asta îl va întârzia puţin. Domnule Lascelles, cât de repede credeţi că putem trimite o scrisoare către unul dintre miniştri?

Uşor surprins că nu-i răspunde nimeni, Mr Norrell se întoarse.

Era complet singur.

De undeva, de la mică distanţă, îl auzi pe Lascelles spunând ceva; vocea lui rece şi tărăgănată era

inconfundabilă. Auzi apoi răspunsul unuia dintre servitori, apoi glasul lui Lucas. Însă glasurile își pierdură treptat din intensitate. Foşnetul făcut de servitorii ce alergau dintr-o cameră în alta dispăru. Se lăsă tăcerea.

64

De două ori lady Pole

Jumătatea lunii februarie 1817

— Ei, poftim! spuse Lascelles. La asta chiar că nu mă aşteptam.

Se afla, împreună cu servitorii, lângă peretele de nord al sufrageriei – peretele prin care tocmai trecuse Mr Norrell, cum nu se poate mai liniştit.

Lascelles puse mâna pe perete; era perfect solid. Îl apăsă cu putere; nici nu se clinti.

— Credeţi că a făcut asta intenţionat? întrebă unul dintre servitori.

— Cred că nu mai contează acum ce intenţie a avut, zise Lucas. Fapt e că s-a dus la domnul Strange.

— Am putea la fel de bine să spunem că s-a dus la dracu'! adăugă Lascelles.

— Şi acum ce are să se întâmple? întrebă un alt servitor.

Nimeni nu-i răspunse. În minţile tuturor celor de faţă se zugrăveau imagini ale unor bătălii magice: Mr Norrell aruncând ghiulele magice către Strange; Strange invocând diavoli care să-l ducă departe pe Mr Norrell. Ascultară atenţi, dar nu se auzeau zgomote ale vreunei lupte.

Din cealaltă încăpere se auzi un strigăt. Unul dintre servitori deschisese uşa camerei de zi şi găsise în partea cealaltă salonaşul pentru micul dejun. Dincolo de acesta se aflau camera lui Mr Norrell, apoi garderoba. Vechea ordine a camerelor fusese restabilită; labirintul nu mai exista.

Cu toţii se simţiră uşuraţi în urma acestei descoperiri. Servitorii îl părăsiră de îndată pe Lascelles şi coborâră la bucătărie, refugiul firesc al tagmei lor. Lascelles – în chip la fel de firesc – rămase singur în camera lui Mr Norrell. Se gândea să stea acolo până la întoarcerea lui Mr Norrell. Sau, dacă Mr Norrell nu se mai întorcea, să-l aştepte acolo pe Strange şi să-l împuşte. „La urma urmei, se gândi el, ce poate face un

magician împotriva unui glonţ de plumb? Între momentul în care voi apăsa pe trăgaci şi cel în care inima i se va face fărâme, mă îndoiesc că va avea timp pentru magie!”

Dar gândurile acestea nu îl linişteau prea mult. Casa era prea tăcută, penumbra era prea încărcată de magie. Era prea conştient de faptul că toţi servitorii se adunaseră în acelaşi loc, că cei doi magicieni făceau cine-ştie-ce în altă parte, iar el rămăsese singur altundeva. În colţul încăperii se afla un orologiu înalt şi vechi, ultima rămăşiţă a casei din York în care copilărise Mr Norrell. Ca şi toate celelalte ceasuri din casă, şi acesta îşi întorsese limbile ca să arate miezul nopţii la sosirea lui Strange. Dar nu făcuse asta de bunăvoie; protesta extrem de volubil împotriva acestei întâmplări neaşteptate. Ticăia acum complet aiurea; părea beat – sau chiar cuprins de febră – iar din când în când scotea un sunet ce semăna izbitor cu respiraţia adâncă a unui om; şi, ori de câte ori auzea sunetul acesta, Lascelles avea impresia că Strange intrase în cameră şi vrea să spună ceva.

În cele din urmă, se ridică şi se duse la bucătărie, după servitori.

Bucătăria de la Hurtfew Abbey semăna foarte bine cu beciul boltit al unei biserici spaţioase – plină de unghiuri şi colţuri tăiate în stil clasic şi cufundată într-o penumbră la fel de clasică. În centrul acestei încăperi imense se afla o cantitate impresionantă de lumânări de seu, iar în jurul acestora se strânseseră toţi servitorii pe care-i văzuse vreodată Lascelles la Hurtfew şi mulţi alţii pe care nu-i văzuse niciodată. Se sprijini de o coloană aflată pe platforma de sus a unei scări.

Lucas îi aruncă o privire, apoi spuse:

— Tocmai discutam ce să facem, domnule. Vom pleca într-o jumătate de ceas. Nu putem să-l ajutăm cu nimic pe Mr Norrell rămânând aici, dar s-ar putea în schimb să ne facem nouă rău. Asta vrem noi să facem, domnule, dar, dacă aveţi o altă părere, mi-ar face plăcere să o ascult.

— O altă părere! exclamă Lascelles. Părea de-a dreptul siderat, şi nici măcar nu se prefăcea prea mult. E prima oară în viaţa mea când un valet îmi cere

părerea. Mulţumesc, dar cred că prefer să nu iau parte la această manifestare de… Se gândi o clipă, alegând cu grijă cel mai jignitor cuvânt pe care-l cunoştea… democraţ*ie.*

— Cum doriţi, domnule, zise Lucas neutru.

— În Anglia trebuie că s-a făcut deja ziuă, spuse una dintre slujnice, privind cu melancolie ferestrele aflate la înălţime.

— Şi aici e tot Anglia, toanto! exclamă Lascelles.

— Nu, domnule. Vă cer iertare, zise Lucas, dar nu-i aşa. În Anglia, legile firii încă funcţionează. Davey, cât îţi ia să scoţi caii?

— Ah! strigă Lascelles. Dar ştiu că aveţi curaj, nu glumă, să vă puneţi la cale hoţiile de faţă cu mine! Cum? Credeţi poate că nu voi spune nimănui ce faceţi? Dimpotrivă, am să am grijă să vă văd pe toţi atârnând în ştreang!

Mai mulţi servitori priviră temători pistoalele din mâinile lui Lascelles. Lucas, însă, nici nu-l băgă în seamă.

Servitorii stabiliră în curând ca aceia dintre ei care aveau rude sau prieteni în apropiere să meargă acolo. Ceilalţi aveau să ia caii şi să se îndrepte spre diversele ferme de pe proprietatea lui Mr Norrell.

— Vedeţi, domnule, îi spuse Lucas lui Lascelles, nu fură nimeni nimic. Nu suntem hoţi. Întreg avutul lui Mr Norrell va rămâne pe pământul domniei-sale – şi vom avea grijă de cai la fel de bine ca aici, în grajd – dar ar fi o cruzime să lăsăm orice vietate în acest întuneric Fără Sfârşit.

Ceva mai târziu, servitorii plecară de la Hurtfew (nu se putea şti exact cât timp trecuse – ceasurile lor de buzunar, ca şi orologiile din casă, arătau toate miezul nopţii). Cu coşuri şi valize pe umeri şi cu raniţe în spinare, înaintau ducând caii de dârlogi. Pe lângă cai, aveau cu ei şi doi măgari şi un ţap care locuise toată viaţa în grajd deoarece cailor le plăcea tovărăşia lui. Lascelles îi urma de la distanţă; nu voia să pară că face parte din această procesiune pestriţă de oameni de cea mai joasă speţă, dar nici nu voia să rămână singur în casă.

Când mai aveau zece metri până la râu, ieşiră din întuneric şi intrară în lumina zorilor. Văzduhul se umplu dintr-odată de miresme – mirosul zăpezii, al pământului îngheţat şi al râului ce curgea în apropiere. Culorile şi formele parcului păreau cumva simplificate, de parcă Anglia fusese reconstruită peste noapte. Pentru bieţii servitori, care se îndoiseră întrucâtva că vor mai vedea vreodată lumina zilei, priveliştea era extrem de bine-venită.

Ceasurile lor începuseră din nou să meargă şi, consultându-se cu toţii, aflară că era ora opt fără un sfert.

Dar neliniştile nopţii nu luaseră încă sfârşit. Râul era acum traversat de două poduri, acolo unde înainte nu fusese decât unul.

Lascelles se apropie grăbit.

— Ce-i asta? întrebă el, arătând către noul pod.

Un servitor bătrân – cu o barbă ce părea un norişor alb lipit de bărbia lui – spuse că era un pod al spiriduşilor. Îl mai văzuse în tinereţe. Fusese construit cu mult timp în urmă, pe vremea când John Uskglass domnea încă în ţinutul Yorkshire. Podul rămăsese însă nefolosit, se stricase şi pe vremea unchiului lui Mr Norrell fusese dărâmat.

— Şi iată că acum a apărut din nou, zise Lucas cu un fior.

— Şi de partea cealaltă ce e? întrebă Lascelles.

Bătrânul servitor spuse că odinioară drumul ducea la Northallerton, trecând prin multe locuri ciudate.

— Nu se întâlneşte cu drumul pe care l-am văzut în apropiere de Casa Roşie? întrebă Lascelles.

Bătrânul servitor clătină din cap. Nu ştia.

Lucas începu să dea semne de nerăbdare. Voia să plece de acolo.

— Drumurile spiriduşilor nu sunt precum cele ale creştinilor, spuse el. De multe ori, acestea nu duc unde ar trebui. Dar ce contează asta? Niciunul dintre noi nu va face nici măcar un pas pe blestemăţia aia de drum.

— Mulţumesc, spuse Lascelles, dar cred că asupra acestui punct vreau să mă hotărăsc singur. Ezită o clipă, apoi o porni către podul spiriduşilor.

Câţiva servitori îi strigară să se întoarcă.

— Ah, lăsaţi-l să se ducă, strigă Lucas, apucând mai bine coşul în care îşi ducea pisica. Lăsaţi-l să se ducă la pieire dacă asta pofteşte! Sunt sigur că nimeni nu merită asta mai abitir decât el. Îi aruncă lui Lascelles o ultimă privire încărcată de dezgust, apoi îi urmă pe ceilalţi în parc.

În urma lor, Turnul cel Negru se înălţa pe cerul gri al ţinutului Yorkshire, fără să i se vadă capătul.

***

La treizeci de kilometri depărtare, Childermass tocmai trecea podeţul pentru animale de povară ce ducea în satul Starecross. Traversă satul până la conac, unde descălecă.

— Hei! Hei! Bătu la uşă cu mânerul biciului. Mai strigă de câteva ori, apoi lovi cu piciorul în uşă.

Doi servitori îşi făcură apariţia. Erau deja speriaţi din pricina strigătelor şi a bocăniturilor, dar, când ridicară lumânarea şi văzură că autorul lor era un individ cu o privire sălbatică, de asasin, cu o tăietură pe faţă şi cu cămaşa plină de sânge, nu se simţiră cu nimic mai liniştiţi.

— Nu mai căscaţi gura la mine! le spuse Childermass. Chemaţi-vă stăpânul! Mă cunoaşte!

Zece minute mai târziu, îşi făcu apariţia şi domnul Segundus, îmbrăcat într-un halat. Childermass, care aştepta nerăbdător chiar lângă uşă, văzu, pe măsură ce domnul Segundus se apropia de pe coridor, că acesta avea ochii închişi şi că servitorul îl ducea de mână. Oricine ar fi crezut, văzându-l, că orbise. Servitorul îl aduse până în faţa lui Childermass şi abia atunci domnul Segundus deschise ochii.

— Doamne sfinte, domnule Childermass! strigă el. Ce-aţi păţit la faţă?

— Cineva a avut impresia că e o portocală. Şi dumneavoastră, domnule? Ce-aţi păţit? Sunteţi bolnav?

— Nu, nu sunt bolnav, zise domnul Segundus, stânjenit. E din cauză că trăiesc constant în apropierea magiei acesteia atât de puternice. Nu mi-am dat seama cât de mult te poate vlăgui aşa ceva. Asta, fireşte, dacă eşti o persoană sensibilă, aşa cum sunt eu. Din fericire, servitorii nu simt nimic.

Domnul Segundus părea afectat de o stranie lipsă de substanţă. Părea doar o imagine pictată în văzduh. O boare abia simţită, venită printr-o crăpătură a uşii, îi răsuci şuviţele de păr, de parcă acestea nu aveau greutate deloc.

— Presupun că de asta aţi venit, urmă el. Dar să-i spuneţi lui Mr Norrell că n-am făcut decât să studiez cele întâmplate. Mărturisesc că mi-am notat câte ceva, dar zău că nu are de ce să se plângă.

— Ce magie? întrebă Childermass. Despre ce vorbiţi? În orice caz, nu trebuie să vă mai faceţi griji din pricina lui Mr Norrell. Are şi el destule pe cap; de altfel, nici nu ştie că sunt aici. Ce-aţi făcut în ultima vreme, domnule Segundus?

— Am observat şi am reţinut – aşa cum trebuie să facă orice magician. Apoi, aplecându-se în faţă, plin de nerăbdare: Şi am ajuns la nişte concluzii surprinzătoare cu privire la boala lui lady Pole!

— A, da?

— După părerea mea, nu e vorba de nebunie. E vorba de magie!

Domnul Segundus aşteptă o reacţie de uimire din partea lui Childermass.

Văzând că acesta doar încuviinţează tăcut, păru uşor dezamăgit.

— Am ceva care îi aparţine înălţimii Sale, spuse Childermass. Un lucru pe care l-a pierdut de mult. Vă rog, deci, să fiţi bun şi să mă conduceţi la ea.

— Ah, dar…

— Nu vreau să-i fac niciun rău, domnule Segundus. Dimpotrivă, cred că voi putea să-i fac un bine. Jur pe pasăre şi carte. Pe pasăre şi carte.[181]

— Nu pot să vă duc la ea, zise domnul Segundus, ridicând apoi mâna să oprească protestele lui Childermass. Asta nu înseamnă că nu vreau să o fac. Pur şi simplu *nu pot.* Ne va conduce Charles, încheie el, arătând spre servitorul de lângă el.

Era o atitudine destul de excentrică, dar Childermass nu avea chef de discuţii. Domnul Segundus îl apucă de braţ pe Charles şi închise ochii.

În spatele holurilor de piatră şi lemn de stejar din Starecross Hall apăru viziunea unei alte case.

Childermass văzu coridoare înalte ce se întindeau la nesfârşit. Era ca şi cum cineva pusese două folii într-un lampion magic în acelaşi timp, astfel că imaginile erau suprapuse. Impresia că merge cu rapiditate prin ambele case în acelaşi timp îi provocă lui Childermass o senzaţie asemănătoare cu răul de mare. Fu cuprins de o stare de confuzie şi, dacă ar fi fost singur, în curând n-ar mai fi ştiut pe unde să o ia. Nu-şi dădea seama dacă merge sau cade, dacă urcă o treaptă sau o scară fără sfârşit. Uneori i se părea că pluteşte peste hectare întregi de dale de piatră, deşi în acelaşi timp aproape că nu se mişca deloc.

— Staţi! Staţi! strigă el, apoi se lăsă la pământ cu ochii închişi.

— Vă afectează tare de tot, zise domnul Segundus. Mai tare chiar decât pe mine. Închideţi ochii şi luaţi-mă de braţ. Charles ne va conduce pe amândoi.

Merseră mai departe, cu ochii închişi. Ghidaţi de Charles, cotiră la dreapta, apoi urcară o scară. Ajunşi la capătul ei, domnul Segundus purtă o scurtă conversaţie pe şoptite cu cineva. Charles îl trase pe Childermass înainte. Acestuia din urmă i se păru că au intrat într-o încăpere. Mirosea a rufărie curată şi a trandafiri uscaţi.

— Aceasta e persoana pe care doreaţi să o văd? spuse un glas de femeie; glasul avea ceva ciudat – ca şi cum ar fi venit din două direcţii deodată, ca şi cum ar fi avut ecou. Dar îl cunosc! E servitorul magicianului! E…

— Sunt cel pe care l-a împuşcat înălţimea Voastră, zise Childermass şi deschise ochii.

Nu văzu o femeie, ci două – sau, mai bine zis, văzu o femeie dublată. Ambele aveau aceeaşi postură, ambele îl priveau. Ocupau acelaşi spaţiu; privindu-le, pe Childermass îl cuprinse aceeaşi senzaţie de ameţeală pe care o încercase la trecerea prin coridoarele casei.

Prima versiune a lui lady Pole se afla în casa din Yorkshire; purta o rochie de zi de culoarea fildeşului şi îl privea cu calmă indiferenţă. Cealaltă versiune era mai neclară – mai fantomatică. Aceasta se afla în casa cea mohorâtă ca un labirint şi purta o rochie de seară

roşie ca sângele. În părul negru avea bijuterii sau stele şi îl privea plină de furie şi ură.

Domnul Segundus îl trase pe Childermass puţin mai la dreapta.

— Staţi aici! zise el cu însufleţire. Acum închideţi un ochi! Vedeţi? Priviţi cu atenţie! Un trandafir roşu cu alb în locul gurii ei.

— Magia ne afectează în mod diferit, spuse Childermass. Văd şi eu ceva foarte straniu, dar nu asta.

— E o mare îndrăzneală din partea dumneavoastră să veniţi aici, îi spuseră ambele versiuni ale lui lady Pole lui Childermass, având în vedere cine sunteţi şi pe cine reprezentaţi.

— Nu am venit trimis de Mr Norrell. Ca să vă spun sincer, nu sunt foarte sigur nici eu pe cine reprezint. Probabil că pe Jonathan Strange. Cred că el mi-a trimis un mesaj – un mesaj despre înălţimea Voastră. Însă mesagerul a fost oprit înainte de a ajunge la mine, iar mesajul s-a pierdut. Ştiţi cumva, înălţimea Voastră, ce ar fi vrut să-mi spună Jonathan Strange despre dumneavoastră?

— Da, spuseră ambele versiuni ale lui lady Pole.

— Vă rog, îmi spuneţi şi mie?

— Dacă vorbesc, spuseră ele, voi spune numai aiureli.

Childermass ridică din umeri.

— Am petrecut douăzeci de ani în compania magicienilor. Sunt învăţat cu aiurelile. Vorbiţi.

Atunci ea (sau ele) începură. Imediat, domnul Segundus scoase un carneţel din buzunarul halatului şi începu să noteze grăbit. Dar, în ochii lui Childermass, cele două versiuni ale lui lady Pole nu mai spuneau acelaşi lucru. Lady Pole din Starecross Hall istorisea o poveste despre o fetiţă ce locuia în apropiere de Carlisle[182], dar femeia în rochia roşie ca sângele părea că spune cu totul altceva. Aceasta avea o expresie sălbatică pe chip şi îşi sublinia vorbele cu gesturi înflăcărate – dar Childermass nu reuşi să înţeleagă ce spunea; povestea bizară a fetiţei din Cumbria acoperea orice altceva.

— Ei! Aţi văzut? exclamă domnul Segundus, terminând de notat. De asta o cred cu toţii nebună –

din cauza poveştilor acestora ciudate. Dar eu am făcut o listă cu tot ce mi-a spus şi am început să găsesc corespondenţe între aceste istorii şi folclorul străvechi al spiriduşilor. Sunt sigur că, dacă am face nişte cercetări, am descoperi că există un anumit neam de spiriduşi care au legături strânse cu păsările cântătoare. Poate că nu tocmai păzitori de păsări cântătoare – aceasta pare, într-adevăr, o ocupaţie prea liniştită pentru o rasă atât de fluşturatică – dar poate că foloseau un anume fel de magie legată de păsările cântătoare. Şi poate că uneia dintre femeile-spiriduşi i-a venit cheful să-i spună acestei fetiţe necoapte că ar fi păzitoarea păsărilor cântătoare.

— Poate, spuse Childermass, nu foarte interesat. În orice caz, nu asta a vrut să ne spună lady Pole. Mi-am adus aminte care e semnificaţia magică a trandafirilor. Aceste flori simbolizează tăcerea. De asta vedeţi dumneavoastră un trandafir alb cu roşu la gura ei – e o vrajă de înăbuşire a vorbelor.

— O vrajă de înăbuşire! spuse domnul Segundus uimit. Da, da! Acum înţeleg! Am citit despre astfel de lucruri. Şi cum să rupem vraja?

Din buzunarul hainei, Childermass scoase o cutiuţă de culoarea melancoliei.

— Înălţime, spuse el, daţi-mi mâna stângă.

Femeia puse mâna ei mică şi albă în palma cafenie şi brăzdată de linii a lui Childermass. Acesta deschise cutia, scoase degetul şi îl puse la locul lui.

Nu se întâmplă nimic.

— Trebuie să-l găsim pe domnul Strange, spuse domnul Segundus. Sau pe Mr Norrell. Poate că ei vor reuşi să-l pună la loc!

— Nu, spuse Childermass. Nu e nevoie. Nu acum. Şi dumneavoastră, şi eu suntem magicieni, domnule Segundus. Iar Anglia e plină de magie. Câţi ani de zile am studiat amândoi? Trebuie să găsim ceva potrivit. Ce ziceţi de vraja de restaurare şi rectificare a lui Pale?

— Ştiu formula magică a vrăjii, spuse domnul Segundus. Dar eu n-am fost niciodată un magician *practicant.*

— Şi nici nu veţi fi vreodată, dacă nu încercaţi. Faceţi vraja, domnule Segundus.

Aşa că domnul Segundus făcu vraja.[183]

Degetul se lipi de mână, întregind-o. În aceeaşi clipă, imaginea coridoarelor sumbre şi fără sfârşit din jurul lor dispăru; cele două femei pe care le vedea Childermass deveniră una singură.

Lady Pole se ridică încet de pe scaun. Privirea îi alerga în toate părţile, de parcă atunci vedea lumea pentru prima oară. Toţi cei din odaie îşi dădură seama că era schimbată. Trăsăturile chipului ei erau însufleţite şi pline de mânie. În ochi avea o lumină nouă şi aprigă. Ridică braţele, cu pumnii strânşi, părând că vrea să izbească pe cineva în cap.

— Am fost *vrăjită!* izbucni ea. Am fost dată plocon de dragul carierei unui om fără suflet!

— Doamne sfinte! strigă domnul Segundus. Dragă lady Pole…

— Liniştiţi-vă, domnule Segundus! spuse Childermass. Nu avem timp de banalităţi acum. Lăsaţi-o să vorbească!

— Am fost moartă pe dinăuntru şi aproape moartă pe dinafară! Ochii i se umplură de lacrimi şi se lovi cu pumnii în piept. Şi nu numai eu! Sunt alţii care suferă şi acum! Doamna Strange şi servitorul soţului meu, Stephen Black!

Le povesti apoi despre balurile reci şi fantomatice pe care trebuise să le îndure, despre procesiunile mohorâte la care fusese nevoită să ia parte şi despre ciudatul handicap de care suferiseră şi ea, şi Stephen Black, ce nu îi lăsa să povestească nimănui cele îndurate.

Pe domnul Segundus şi pe servitori îi cuprinse o groază crescândă la auzul acestor orori; Childermass însă asculta impasibil.

— Trebuie să le scriem redactorilor de ziare! strigă lady Pole. Sunt hotărâtă să-l dau în vileag!

— Pe cine să daţi în vileag? întrebă domnul Segundus.

— Pe magicieni, fireşte! Pe Strange şi pe Norrell!

— Pe domnul Strange? se bâlbâi domnul Segundus. Nu, nu, vă înşelaţi! Dragă lady Pole, gândiţi-vă puţin ce spuneţi. De Mr Norrell nu zic nimic - ceea ce v-a făcut el este de-a dreptul monstruos! Dar domnul

Strange n-a făcut nimic rău – nu în mod conştient, în orice caz. Nu credeţi că e mai degrabă o victimă decât un călău?

— Ah! strigă lady Pole. Din contră! Eu cred că el e de departe cel mai rău. Prin neglijenţă şi prin magia lui rece, masculină, a trădat-o pe cea mai bună dintre femei, pe cea mai desăvârşită dintre soţii!

Childermass se ridică.

— Unde mergeţi? întrebă domnul Segundus.

— Să-i găsesc pe Strange şi pe Norrell, spuse Childermass.

— De ce? strigă lady Pole, îndreptându-şi mânia către el. Ca să-i preveniţi? Ca să fie pregătiţi să se apere de răzbunarea unei femei? Ah, cum se mai protejează bărbaţii între ei!

— Nu, mă duc să le ofer ajutorul meu ca să-i eliberăm pe doamna Strange şi pe Stephen Black.

***

Lascelles mergea înainte. Cărarea intră într-o pădure. La marginea pădurii se afla statuia femeii care ţinea în mâini ochiul şi inima smulse – exact cum povestise Childermass. Din arbuştii ţepoşi atârnau cadavre în diverse stadii de descompunere. Pământul era acoperit cu zăpadă şi nu se auzea niciun sunet.

După o vreme ajunse la turn. Şi-l închipuise ca pe un loc straniu, ca de pe alt tărâm. „Dar iată că de fapt e foarte comun, îşi spuse el. Seamănă cu castelele de la graniţa cu Scoţia.”

Sus, în turn, se afla o singură fereastră luminată de o lumânare, umbrită de cineva care privea afară. Lascelles mai observă ceva, un lucru pe care Childermass fie nu-l văzuse, fie nu se gândise să-l povestească: copacii erau plini de nişte creaturi ce semănau cu şerpii, cu trupuri grele şi arcuite. Una dintre aceste creaturi era pe cale să înghită cu totul un cadavru proaspăt şi cărnos.

Între şirul de copaci şi pârâu se afla tânărul cel palid. Avea ochii goi şi fruntea umezită ca de rouă. Lui Lascelles i se păru că uniforma pe care o purta era cea a Regimentului 11 de dragoni uşori.

Lascelles îi spuse:

— Un individ din ţara mea a venit aici acum câteva zile. A vorbit cu dumneata, iar dumneata l-ai provocat la luptă, dar el a fugit. Un individ slut, cu pielea măslinie, cu apucături vrednice de dispreţ şi de origine umilă.

Tânărul cel palid nu dădu niciun semn că l-ar fi recunoscut pe Childermass din această descriere. Cu un glas inert, începu să vorbească:

— Sunt apărătorul Castelului Ochiului şi Inimii Smulse. Îi provoc la luptă pe cei care…

— Da, da! strigă Lascelles nerăbdător. Nu mă interesează asta. Am venit aici ca să lupt. Ca să şterg pata pe care laşitatea acelui individ a pus-o pe obrazul Angliei.

Silueta de la fereastră se aplecă în afară, cuprinsă de nerăbdare.

Tânărul cel palid nu spuse nimic.

Lascelles scoase un icnet exasperat.

— Prea bine atunci! N-ai decât să crezi că vreau să-i fac femeii aceleia toate relele din lume. Nu-mi pasă nici cât negru sub unghie. Pistoale?

Tânărul cel palid ridică din umeri.

Cum nu aveau martori, Lascelles îi spuse tânărului că vor sta la douăzeci de paşi unul de altul, apoi măsură chiar el distanţa.

Cei doi îşi ocupaseră poziţiile şi se pregăteau să tragă când Lascelles îşi aduse aminte de ceva.

— Stai! strigă el. Cum te cheamă?

Tânărul cel palid îl privi nepăsător.

— Nu mai ţin minte, spuse el.

Traseră amândoi în acelaşi timp. Lascelles avu impresia că, în ultima clipă, tânărul îşi întorsese ţeava pistolului şi trăsese în gol intenţionat. Lui Lascelles însă nu-i păsa: dacă tânărul era laş, cu atât mai rău pentru el. Glonţul lui zbură cu o precizie încântătoare şi străpunse pieptul tânărului. Îl privi cum moare cu aceeaşi senzaţie puternică de interes şi mulţumire pe care o încercase la moartea lui Drawlight.

Atârnă leşul de cel mai apropiat arbust. Apoi se distră o vreme trăgând în cadavrele putrezite şi în şerpi. La mai puţin de un ceas după ce începuse această plăcută activitate, auzi tropot de copite pe

cărarea din pădure. Din direcţia opusă celei din care venise el, dinspre Faerie mai degrabă decât dinspre Anglia, se apropia o siluetă întunecată pe un cal negru.

Lascelles se întoarse.

— Sunt apărătorul Castelului Ochiului şi Inimii Smulse, începu el…

65

Cenuşa, perlele, cuvertura şi sărutul

Jumătatea lunii februarie 1817

Pe când Lucas şi ceilalţi plecau de la Hurtfew Abbey, Stephen era în camera lui de la mansarda locuinţei de pe strada Harley şi se îmbrăca. Londra nu duce lipsă de excentricităţi, dar dintre toate locurile uimitoare aflate în oraş la vremea aceea, cel mai grozav era fără îndoială dormitorul lui Stephen. Era plin de obiecte preţioase, rare sau minunate. Dacă membrii cabinetului sau domnii de la conducerea Băncii Angliei ar fi reuşit cumva să pună mâna pe obiectele de acolo, toate grijile lor ar fi luat sfârşit. Cu ce era acolo ar fi putut să plătească toate datoriile Angliei şi să reconstruiască Londra din temelii. Graţie gentilomului cu părul ca puful, Stephen avea bijuterii ale coroanei din regate neştiute de nimeni şi robe brodate ce le aparţinuseră odinioară papilor copţi. În ghivecele de pe pervaz nu avea flori, ci crucifixuri din rubine şi perle, bijuterii lucrate manual şi însemnele unor ordine militare de mult desfiinţate. În micul lui dulap se aflau o bucată din tavanul Capelei Sixtine şi femurul unui sfânt basc. Casca Sfântului Cristofor era agăţată după uşă, iar cea mai mare parte a podelei era ocupată de o statuie din marmură a lui Lorenzo de Medici de Michelangelo (care, până de curând, se aflase la Florenţa, pe mormântul marelui om).

Stephen tocmai se bărbierea, uitându-se într-o oglinjoară aşezată în echilibru pe genunchiul lui Lorenzo de Medici, când gentilomul îşi făcu apariţia lângă el.

— Magicianul s-a întors în Anglia! strigă el. L-am văzut aseară pe Drumurile Regelui, învăluit în întuneric ca într-o mantie mistică! Ce vrea? Ce pune la cale? Ah! Mi-a sunat ceasul, Stephen! Simt asta! Are să-mi facă mult rău!

Pe Stephen îl trecu un fior. Gentilomul era întotdeauna cel mai primejdios atunci când se afla în

starea aceasta de agitaţie şi alarmă.

— Trebuie să-l omorâm! zise gentilomul.

— Să-l omorâm? O, nu, domnule!

— De ce nu? Am putea să scăpăm de el definitiv! Aş putea să-i leg mâinile, ochii şi limba cu ajutorul magiei, iar tu l-ai înjunghia în inimă!

Mintea lui Stephen lucra cu repeziciune.

— Dar poate că întoarcerea lui în Anglia nu are nici o legătură cu dumneavoastră, domnule, încercă el. Gândiţi-vă numai câţi duşmani are în Anglia – mă refer la duşmanii din rasa omenească. Poate că a venit să-l înfrunte pe unul dintre aceştia.

Gentilomul nu părea convins. Îi era de regulă greu să urmărească orice raţionament care nu se referea la el.

— Nu mi se pare foarte probabil să fie aşa, zise el.

— O, ba da! zise Stephen, căpătând din ce în ce mai multă încredere. S-au scris nişte lucruri îngrozitoare despre el în ziare şi în revistele de magie. Se zvoneşte chiar că şi-ar fi omorât soţia. Mulţi cred asta. Dacă lucrurile ar sta altfel, probabil că ar fi fost de mult arestat. În plus, toată lumea ştie că celălalt magician e autorul tuturor acestor minciuni şi zvonuri. Probabil că Strange a venit să se răzbune pe maestrul lui.

Gentilomul îl privi fix pe Stephen preţ de o clipă sau două, apoi începu să râdă; era acum la fel de voios pe cât fusese adineauri de încrâncenat.

— N-avem de ce să ne temem, Stephen! strigă el încântat. Magicienii s-au certat şi se urăsc! Şi totuşi, nu reprezintă nimic unul fără celălalt. Cât mă bucur! Ce fericit sunt că te am pe tine drept sfătuitor! Şi iată că tocmai azi vreau să-ţi fac un dar minunat – ceva ce îţi doreşti de mult!

— Într-adevăr, domnule? spuse Stephen, oftând. Ce încântare!

— Şi totuşi, ar trebui să omorâm pe cineva, zise gentilomul, revenind imediat la subiectul anterior. M-am supărat grozav în dimineaţa asta, aşa că cineva trebuie să moară. Ce zici de magicianul cel bătrân? Ah, dar stai! Astfel i-aş face un serviciu celui tânăr şi nu vreau asta! Ce zici de soţul lui lady Pole? E înalt şi arogant şi te tratează ca pe un servitor!

— Dar chiar *sunt* un servitor, domnule.

— Sau regele Angliei! Da, acesta e un plan excelent! Hai să mergem chiar acum la regele Angliei, iar tu o să-l omori şi o să fii înscăunat rege în locul lui! Mai ai globul, coroana şi sceptrul pe care ţi le-am dat?

— Dar legile Marii Britanii nu îngăduie… începu Stephen.

— Legile Marii Britanii! Poloboc, cioc-poc! Ce aiureli! Credeam că ai înţeles deja că legile Marii Britanii nu sunt decât însemne trecătoare ale dorinţelor şi viselor deşarte ale omenirii! Potrivit legilor străvechi pe care le respectă rasa mea, un rege e urmat la tron cel mai adesea de cel care l-a ucis.

— Dar, domnule! Aduceţi-vă aminte cât de mult v-a plăcut bătrânul domn atunci când l-aţi cunoscut!

— Hmm, e adevărat. Dar pentru un motiv atât de important sunt gata să las la o parte sentimentele mele. Partea mai dificilă e că avem prea mulţi duşmani, Stephen! Sunt prea mulţi oameni negri la suflet în Anglia! Ştiu! Le voi cere unor aliaţi ai mei să ne spună care e cel mai mare duşman al nostru. Trebuie să fim şireţi. Trebuie să formulăm întrebarea cu mare precizie.[184] Le voi cere Vântului de Miazănoapte şi Zorilor să ne ducă imediat lângă acea persoană din Anglia a cărei existenţă reprezintă cea mai mare ameninţare pentru mine! Apoi, oricine ar fi aceasta, îl vom omorî. Vezi, Stephen, că vorbesc despre o ameninţare la adresa mea, dar consider că destinele noastre sunt atât de legate unul de altul că aproape nu mai e nici o diferenţă între noi. Cel care reprezintă o primejdie pentru mine e o primejdie şi pentru tine! Acum ia-ţi coroana, globul şi sceptrul şi ia-ţi adio de la locurile sclaviei tale! Poate că n-ai să le mai vezi niciodată!

— Dar… începu Stephen.

Era însă prea târziu. Gentilomul îşi flutură braţele lui lungi şi albe.

Stephen se aştepta să ajungă în faţa unuia din cei doi magicieni – poate chiar în faţa amândurora. Însă se trezi, împreună cu gentilomul, pe un câmp vast şi pustiu, acoperit cu zăpadă. Ningea. Într-o parte, pământul se ridica şi se unea cu văzduhul încărcat, de

culoarea ardeziei; în partea cealaltă se vedeau contururile înceţoşate şi îndepărtate ale dealurilor înzăpezite. Pe tot câmpul acela pustiu se afla un singur copac – un păducel cu trunchiul răsucit, nu departe de ei. Lui Stephen i se păru că peisajul aduce cu cel din apropierea azilului Starecross Hall.

— Ce ciudat! zise gentilomul. Nu văd pe nimeni aici; tu?

— Nu, domnule. Nu văd pe nimeni, zise Stephen uşurat. Să ne întoarcem la Londra.

— Dar nu înţeleg… Ah, dar stai! Vine cineva!

Cam la cinci sute de metri se întrezărea un soi de drumeag sau cărare, pe care înainta o căruţă trasă de un cal. Când căruţa ajunse în dreptul păducelului, se opri şi cineva se dădu jos. Individul începu să înainteze greoi peste câmp, în direcţia lor.

— Excelent! strigă gentilomul. În curând îl vom vedea pe cel mai rău şi mai puternic duşman al nostru! Pune-ţi coroana pe cap, Stephen! Să tremure în faţa puterii şi a măreţiei noastre! Excelent! Ridică sceptrul! Aşa, aşa! Ţine în faţă globul! Cât eşti de frumos! Ce înfăţişare regală! Şi acum, Stephen, cum mai durează puţin până când individul va ajunge aici… Gentilomul privi silueta îndepărtată ce se chinuia să înainteze pe câmpul înzăpezit… Vreau să-ţi mai spun ceva. În ce dată suntem azi?

— În 15 februarie, domnule. E ziua Sfântului Anton.

— Ha! Ce sfânt plicticos! Ei bine, pe viitor englezii vor avea ceva mai bun de sărbătorit pe 15 februarie decât amintirea unui sfânt care apără oamenii de ploaie şi le găseşte degetarele pierdute![185]

— Chiar aşa, domnule? Şi ce anume vor avea de serbat?

— Botezul lui Stephen Black!

— Cum aţi spus, domnule?

— Ţi-am spus, Stephen, că îţi voi găsi adevăratul nume!

— Cum! Mama chiar mi-a dat un nume, domnule?

— Da, chiar aşa! Este exact aşa cum crezusem – ceea ce nu e deloc surprinzător, având în vedere că nu mă înşel aproape niciodată când vine vorba de astfel de lucruri. Mama ta ţi-a dat un nume în limba ei. Un

nume pe care îl auzise adesea pomenit de ai ei pe când era doar o copilă. Ţi-a dat un nume, dar nu l-a dezvăluit nimănui. Nici măcar ţie nu ţi l-a şoptit la ureche. N-a avut timp să facă asta, căci Moartea a răpit-o pe neaşteptate.

În mintea lui Stephen apăru o imagine – cala întunecoasă şi încinsă a navei – mama lui, sfârşită de durerile facerii, înconjurată de străini – el însuşi, un prunc abia născut. Oare vorbea măcar limba celor de la bord? Stephen nu avea de unde să ştie. Cât de singură trebuie să se fi simţit! Ar fi dat aproape orice în clipa aceea să poată întindă mâna şi să o mângâie, dar îl despărţeau de ea toţi anii vieţii lui. Simţi cum duşmănia pe care o simţea faţă de englezi se adânceşte. Trecuseră doar câteva minute de când se străduise să-l convingă pe gentilom să nu-l omoare pe Strange, dar la urma urmei de ce i-ar fi păsat de soarta unui englez? De ce să-i pese de soarta întregii acelei naţii reci şi superficiale?

Cu un oftat, îşi alungă aceste gânduri din minte şi descoperi că gentilomul nu se oprise din vorbit.

— … E o poveste din care reies cât se poate de limpede toate acele calităţi pentru care sunt renumit: sacrificiul de sine, prietenia plină de devotament, nobleţea, perspicacitatea, ingeniozitatea şi curajul.

— Poftim, domnule?

— Povestea găsirii numelui tău, Stephen, pe care ţi-o voi spune acum! Află, deci, că mama ta a murit în cala unei nave pe nume *Penlaw*[186], ce naviga din Jamaica spre Liverpool. Iar după aceea, adăugă el pe un ton nepăsător, marinarii englezi au dezbrăcat-o şi i-au aruncat trupul în mare.

— Ah! suspină Stephen.

— Acum, după cum îţi imaginezi probabil, situaţia aceasta a făcut recuperarea numelui tău extrem de dificilă. După treizeci sau patruzeci de ani, tot ce mai rămăsese din mama ta erau patru lucruri: ţipetele pe care le-a scos în timpul naşterii, ce pătrunseseră în scândurile corăbiei; oasele ei, căci carnea şi părţile moi fuseseră de mult devorate de peşti…

— Ah! exclamă iar Stephen.

— … Rochia ei din bumbac trandafiriu, ce fusese luată de un marinar; şi un sărut pe care i-l furase căpitanul navei cu două zile mai devreme. Aşa… zise gentilomul (care, era evident, se simţea nemaipomenit de bine), vei vedea acum de câtă inteligenţă şi fineţe am dat dovadă în eforturile mele de a căuta prin toată lumea după aceste patru rămăşiţe ale mamei tale, până când am reuşit să le găsesc pe toate şi astfel să ghicesc numele tău minunat! Vasul Penlaw a *ajuns* în cele din urmă la Liverpool, unde ticălosul de tată al ticălosului de soţ al lui lady Pole a debarcat împreună cu servitorul lui – care te-a dus în braţe pe tine, pruncul nou-născut. La următoarea călătorie a vasului Penlaw, *cu dest*inaţia Leith, în Scoţia, vasul a fost lovit de o furtună şi a naufragiat. Mai multe traverse şi fragmente ale calei au fost aruncate pe malul stâncos, inclusiv scândurile în care se impregnaseră strigătele mamei tale. Pe acestea le-a găsit un sărac şi le-a luat acasă să-şi facă din ele un acoperiş şi pereţi pentru casă. Nu mi-a fost deloc greu să găsesc casa. Se afla pe un promontoriu bătut de vânturi, cu faţa la marea agitată. Înăuntru, mai multe generaţii din familia săracului trăiau într-o mizerie de nedescris. Trebuie să-ţi spun, Stephen, că lemnul are o fire mândră şi încăpăţânată; nu îi place să dezvăluie ceea ce ştie – nici măcar celor ce-i sunt prieteni. E mult mai uşor să ai de-a face cu cenuşa decât cu lemnul ca atare. Aşa că am ars din temelii casa săracului, am pus cenuşa într-o sticlă şi mi-am văzut de drum.

— Aţi ars-o! Domnule, sper că n-a fost nimeni rănit!

— Ei, au fost şi ceva răniţi. Bărbaţii mai tineri şi în putere au reuşit să fugă la timp din flăcări, dar membrii mai în vârstă şi mai neputincioşi ai familiei, precum şi femeile şi copiii, au pierit în incendiu.

— Vai!

— Mai departe am căutat să văd ce s-a întâmplat cu oasele mamei tale. Mi se pare că ţi-am spus deja că trupul ei a fost aruncat în ocean, unde, din cauza mişcării apei şi a intervenţiei inoportune a peştilor, trupul a ajuns oase, oasele au ajuns pulbere, iar pulberea a fost transformată în curând de o colonie de stridii în câţiva pumni de perle dintre cele mai

frumoase. Cu timpul, perlele au fost recoltate şi vândute unui bijutier din Paris, care a făcut din ele un colier cu cinci şiraguri perfecte. A vândut apoi colierul unei frumoase contese franceze. Peste câţiva ani, contesa a fost ghilotinată, iar bijuteriile, rochiile şi celelalte obiecte ale ei au ajuns în proprietatea unuia dintre capii revoluţiei. Acest ticălos a fost, până de curând, primarul unui orăşel de pe Valea Loarei. Noaptea târziu, după ce toţi servitorii mergeau la culcare, acesta, în dormitorul lui singuratic, îşi punea bijuteriile şi rochiile contesei, precum şi alte obiecte fine, şi se plimba astfel îmbrăcat prin faţa unei oglinzi imense. Aşa l-am găsit într-o noapte – şi pot să-ţi spun că arăta extrem de ridicol. L-am sugrumat pe dată – folosind colierul de perle.

— Vai, spuse Stephen.

— Am luat perlele, am abandonat leşul ticălosului şi mi-am văzut de drum. Am început apoi să caut frumoasa rochie trandafirie a mamei tale. Marinarul la care ajunsese a păstrat-o cam un an sau doi printre lucrurile sale, până când a ajuns din întâmplare într-un cătun rece şi mizerabil de pe coasta de est a Americii, pe nume Piper's Grave. Aici a cunoscut o femeie înaltă şi subţire şi, vrând să o impresioneze, i-a dăruit rochia. Rochia nu i s-a potrivit femeii acesteia (căci mama ta, Stephen, avea un trup cu dulci şi feminine rotunjimi), însă ei i-a plăcut culoarea, aşa că a tăiat rochia în bucăţi şi a făcut din ea o cuvertură, folosind şi alte bucăţi de material ieftin. Restul poveştii acestei femei nu e deloc interesant – a avut mai mulţi soţi şi i-a îngropat pe toţi; când am găsit-o eu, era deja bătrână şi sfrijită. Am luat cuvertura de pe patul ei în timp ce dormea.

— N-aţi omorât-o, nu-i aşa, domnule?

— Nu, Stephen. De ce s-o omor? Sigur, era o noapte geroasă, cu omăt de un metru şi bătea un crivăţ cumplit de la nord. E posibil să fi murit de frig. Nu ştiu. Şi aşa am ajuns, în sfârşit, la sărut şi la căpitanul care i l-a furat mamei tale.

— L-aţi omorât, domnule?

— Nu, Stephen – deşi aş fi făcut-o cu siguranţă, ca să-l pedepsesc pentru insulta adusă dragii tale mame,

însă fusese spânzurat în oraşul Valetta cu douăzeci şi nouă de ani înainte. Din fericire, sărutase multe alte tinere înainte de a muri, iar virtutea şi tăria sărutului mamei tale le fuseseră transmise acestor femei. Aşa că n-a trebuit decât să le găsesc şi să iau de la ele ceea ce mai rămăsese din sărutul mamei tale.

— Şi cum aţi făcut asta, domnule? întrebă Stephen, deşi se temea că ştie deja răspunsul.

— Ah! E destul de uşor de făcut, odată ce femeile sunt moarte.

— Atâţia oameni ucişi numai ca să-mi găsiţi numele, oftă Stephen.

— Şi aş fi ucis bucuros de două ori mai mulţi – ba chiar de o sută – ba chiar de o mie de ori mai mulţi, şi chiar mai mulţi decât atât! — atât de mare e dragostea pe care ţi-o port, Stephen. Din cenuşa ţipetelor ei, din perlele oaselor ei, din cuvertura care fusese odinioară rochia ei şi din esenţa magică a sărutului ei am reuşit să aflu numele tău – pe care, ca prieten adevărat şi nobil binefăcător al tău, ţi-l voi… Ah, dar iată-l pe duşmanul nostru! După ce îl ucidem îţi voi dărui numele. Ai grijă, Stephen! Probabil că va avea loc un soi de luptă magică. E posibil să fiu nevoit să iau diferite forme – de bazilisc, de cap jupuit sau oase sângerânde, de ploaie de foc – şi cine mai ştie câte! Ar fi bine să te dai puţin mai încolo.

Necunoscutul se apropie. Era slab ca brânza de Brambury, cu o faţă urâtă, ca de pasăre de pradă. Haina şi cămaşa îi erau zdrenţuite, iar ghetele îi erau rupte şi pline de găuri.

— Ei, drăcie! spuse gentilomul după o clipă. Sunt cât se poate de uimit! L-ai mai văzut vreodată pe acest om, Stephen?

— Da, domnule. Mărturisesc că da. Acesta e omul despre care v-am povestit. Cel însemnat în chipul acela straniu, care mi-a recitat profeţia. Se numeşte Vinculus.

— Bună ziua, rege! îi spuse Vinculus lui Stephen. Nu ţi-am spus că ceasul era aproape? Şi iată, acum a venit! Ploaia îţi va face o uşă şi vei trece prin ea!

Pietrele îţi vor face un tron pe care te vei aşeza! Îl privi pe Stephen cu o satisfacţie misterioasă, de parcă

globul, coroana şi sceptrul ar fi fost meritul lui.

Stephen îi spuse gentilomului:

— Poate că nobilele Fiinţe la care aţi apelat se înşală, domnule. Poate că ne-au adus în faţa unei persoane greşite.

— Tot ce se poate, fu de acord gentilomul. Vagabondul ăsta nu e o ameninţare pentru nimeni, cu atât mai puţin pentru mine. Dar, având în vedere faptul că Vântul de Miazănoapte şi Zorile şi-au dat osteneala de a ni-l indica, ar fi o mare lipsă de respect faţă de ei să nu-l omorâm.

În chip curios, Vinculus nu părea deloc speriat de această întorsătură a lucrurilor. Dimpotrivă, începu să râdă:

— N-ai decât să încerci, spiriduşule! Vei descoperi că sunt foarte greu de omorât!

— Chiar aşa? spuse gentilomul. Mie, drept să-ţi spun, mi se pare că nimic n-ar fi mai uşor! Vezi tu, eu sunt obişnuit să omor tot felul de creaturi! Am ucis dragoni, am înecat armate şi am convins cutremure şi uragane să înghită oraşe întregi! Tu eşti doar un om, şi eşti singur – aşa cum sunt toţi oamenii. Eu sunt înconjurat de vechi prieteni şi aliaţi. Tu ce ai, haimana, care să se ajute să lupţi cu toate astea?

Vinculus îşi ridică bărbia murdară în direcţia gentilomului, într-un gest de dispreţ nemăsurat.

— O carte! spuse el.

Era o replică extrem de ciudată. Stephen nu putu să nu se gândească la faptul că, dacă Vinculus avea într-adevăr o carte, ar fi făcut mai bine să o vândă şi să-şi cumpere o haină mai bună.

Gentilomul întoarse brusc capul, privind fix silueta îndepărtată a dealurilor înzăpezite.

— Ah! exclamă el atât de violent de parcă îl lovise cineva. Ah! Mi-au furat-o! Hoţii! Hoţii! Hoţii de englezi!

— Pe cine, domnule?

— Pe lady Pole! Cineva a rupt farmecul!

— Magia englezilor, spiriduşule! strigă Vinculus. Magia englezilor se întoarce!

— Acum vezi cât sunt de aroganţi, Stephen! strigă gentilomul, răsucindu-se pe călcâie şi ţintuindu-l pe

Vinculus cu o privire încărcată de furie. Acum vezi ce inimi de piatră au duşmanii noştri! Stephen, fă-mi rost de o funie!

— Funie, domnule? Sunt sigur că nu se găseşte funie nicăieri prin apropiere. Haideţi mai bine să…

— N-ai funie, spiriduşule! rânji Vinculus.

Dar în văzduh, chiar deasupra lor, se petrecea ceva. Linia de culoarea ardeziei a cerului şi cea albă a zăpezii se împleteau într-un chip ciudat şi şerpuiau către Stephen. Fără veste, se trezi că-i cade în mâini o bucată de funie.

— Aşa! strigă gentilomul triumfător. Stephen, uite! Uite aici un copac! Un copac în tot pustiul acesta, exact când avem nevoie de el! Sigur, Anglia mi-a fost întotdeauna prietenă. M-a slujit întotdeauna cu credinţă. Aruncă funia peste o creangă şi hai să-l spânzurăm pe derbedeu!

Stephen ezită, neştiind cum să împiedice această nouă nenorocire. Funia din mâna lui părea cuprinsă de nerăbdare; i se smulse din mână şi se împărţi singură în două lungimi egale. Una din părţi înaintă şerpuind către Vinculus şi îl încolăci strâns, iar cealaltă luă repede forma unui ştreang zdravăn şi se atârnă cuminte de o creangă.

Gentilomul era cuprins de voioşie; ideea spânzurătorii îi readusese buna dispoziţie.

— Ştii să dansezi, haimana? îl întrebă el pe Vinculus. Am să te învăţ nişte paşi noi!

Totul începu să semene cu un coşmar. Evenimentele se desfăşurau cu atâta rapiditate şi atât de cursiv, încât Stephen nu apucă să intervină şi nici nu găsi nimic potrivit de spus. Cât despre Vinculus, acesta se comportă foarte ciudat pe parcursul întregii execuţii. Nu părea că înţelege ce i se întâmplă. Nu mai spuse nici o vorbă, dar scoase câteva exclamaţii de exasperare, de parcă era supus unor neplăceri care îl scoteau din sărite.

Aparent fără niciun efort, gentilomul îl apucă pe Vinculus şi-l duse sub ştreang. Ştreangul alunecă în jurul gâtului său şi-l ridică dintr-odată în aer; în aceeaşi clipă, cealaltă bucată de funie i se descolăci din jurul trupului şi se aşeză frumos pe pământ.

Vinculus dădu de câteva ori din picioare, fără să găsească niciun punct de sprijin; trupul începu să i se smucească şi să se rotească. Degeaba se lăudase că e greu de ucis; gâtul i se frânse aproape imediat – trosnetul se auzi limpede de jur împrejur, pe câmpul pustiu. Mai tresări o dată sau de două ori, apoi totul se sfârşi.

Stephen, uitând că se hotărâse să-i urască pe toţi englezii, îşi îngropă faţa în palme şi începu să plângă.

Gentilomul dansa şi cânta încetişor, ca un copil peste măsură de bucuros; în cele din urmă, spuse pe un ton nepăsător:

— Ei, dar n-a fost deloc spectaculos! Nu s-a zbătut deloc. Mă întreb cine era.

— V-am spus, domnule, zise Stephen, ştergându-se la ochi. E cel care mi-a recitat profeţia. Are pe trup nişte semne ciudate. Ca un fel de scris.

Gentilomul îi scoase haina, cămaşa şi fularul.

— Da, ai dreptate! zise el uşor uimit. Zgârie cu unghia un mic cerc de pe umărul drept al lui Vinculus, să vadă dacă se şterge. Văzând că albăstreala nu se ia, îşi pierdu interesul.

— Aşa! spuse el. Să mergem acum să facem o vrajă asupra lui lady Pole.

— O vrajă, domnule! spuse Stephen. De ce să facem asta?

— Ei! Ca să moară peste o lună sau două. Este – lăsând la o parte orice alte considerente – un lucru tradiţional. Rar se întâmplă ca celor ieşiţi de sub puterea farmecelor să li se îngăduie să mai trăiască mult după aceea – mai ales când e vorba de farmecele mele! Lady Pole nu e departe de aici, iar magicienii trebuie să înţeleagă că, dacă se pun cu noi, vor avea de suferit! Haide, Stephen!

66

Jonathan Strange şi Mr Norrell

Jumătatea lunii februarie 1817

Mr Norrell se întoarse şi privi în lungul coridorului ce lega odinioară biblioteca de restul casei. Dacă ar fi crezut cât de cât că îl va duce înapoi la Lascelles şi la servitori, s-ar fi întors pe acolo. Dar era convins că magia lui Strange l-ar fi adus înapoi aici.

Auzi un sunet din interiorul bibliotecii şi tresări, cuprins de groază. Aşteptă o vreme, dar nu apăru nimeni. O clipă mai târziu, îşi dădu seama că ştia acel sunet. Îl mai auzise de o mie de ori – era exclamaţia de exasperare a lui Strange când nu înţelegea un pasaj dintr-o carte. Era un sunet atât de familiar – şi atât de strâns legat, în mintea lui Mr Norrell, de perioada cea mai fericită a vieţii lui – încât îi insuflă acestuia curajul să deschidă uşa şi să intre.

Primul lucru care îl izbi fu cantitatea imensă de lumânări. Încăperea era luminată ca ziua. Strange nu se ostenise să caute sfeşnice; lipise pur şi simplu lumânările de mese sau de rafturi. Pe unele le lipise chiar de teancuri de cărţi. Biblioteca era în pericol iminent să ia foc. Erau cărţi pretutindeni – împrăştiate pe mese, trântite pe podea. Multe dintre ele erau puse cu faţa în jos pe podea, ca Strange să nu uite unde rămăsese.

Strange stătea în picioare în partea cealaltă a încăperii. Era mult mai slab decât şi-l amintea Mr Norrell. Se bărbierise destul de neglijent, iar părul îi era în dezordine. Nu ridică ochii când Mr Norrell se apropie.

— Şapte persoane din Norwich în 1124, citi el din cartea pe care o ţinea în mână. Patru din Aysgarth, Yorkshire, de Crăciun în 1151, douăzeci şi trei din Exeter în 1201, una din Hathersage, Derbyshire în 1243 – cu toţii fermecaţi şi duşi în Faerie. O problemă pe care n-a rezolvat-o niciodată.

Vorbise atât de calm, încât Mr Norrell – care se aşteptase întrucâtva să fie întâmpinat cu un trăsnet magic – întoarse capul să vadă dacă mai era cineva de faţă.

— Poftim? întrebă el.

— John Uskglass, zise Strange, tot fără să se întoarcă. N-a reuşit să-i împiedice pe spiriduşii care răpeau creştini. De ce să-mi închipui că aş putea eu să fac un lucru de care nici el n-a fost în stare? Continuă să citească. Îmi place labirintul dumneavoastră, zise el pe un ton de conversaţie. L-aţi folosit pe Hickman?

— Poftim? Nu. Pe de Chepe.

— De Chepe! Chiar aşa? Pentru prima oară, Strange îl privi drept în faţă pe maestrul său. Am crezut întotdeauna că de Chepe a fost un învăţat complet lipsit de importanţă, fără nici o idee originală.

— N-a fost niciodată pe gustul celor cărora le place magia spectaculoasă, zise Mr Norrell agitat, neştiind cât avea să dureze accesul acesta de politeţe al lui Strange. Îl interesau labirinturile, drumurile magice, vrăjile ce se pot realiza făcând anumiţi paşi şi întoarceri – lucruri de felul acesta. Magia lui e descrisă pe larg în *Instrucţiunile* lui Belasis… Se opri o clipă, apoi urmă:… pe care nu le-aţi văzut niciodată. Singurul exemplar se află aici. E pe al treilea raft de lângă fereastră. Arătă cu degetul într-acolo, dar văzu imediat că raftul era gol. Sau poate că e pe podea, sugeră el. În teancul acela.

— O să caut îndată, îl asigură Strange.

— Şi labirintul dumneavoastră e de-a dreptul remarcabil, zise Mr Norrell. Am pierdut jumătate de noapte încercând să ies din el.

— Ah, am procedat ca de obicei în astfel de împrejurări, zise Strange nepăsător. Am copiat vraja dumneavoastră şi am rafinat-o puţin. Cât a trecut?

— Poftim?

— De când sunt în întuneric?

— De la începutul lui decembrie.

— Şi acum în ce lună suntem?

— În februarie.

— Trei luni! exclamă Strange. Trei luni! Credeam că au trecut ani întregi!

Mr Norrell îşi imaginase de multe ori această conversaţie. De fiecare dată şi-l închipuise pe Strange furios şi dornic de răzbunare, iar pe el se vedea oferind argumente convingătoare cu care să se justifice. Şi iată că acum, când în sfârşit se întâlniseră, Strange manifesta o nepăsare uluitoare. Durerea înăbuşită pe care Mr Norrell o simţea de mult în sufletul lui mic şi uscat se trezi la viaţă. Începu să-l zgârie cu gheare de oţel. Mâinile începură să-i tremure.

— V-am fost duşman! izbucni el. V-am distrus cartea – n-am lăsat decât un exemplar, al meu! V-am mânjit numele cu noroi şi am complotat împotriva dumneavoastră! Lascelles şi Drawlight au spus peste tot că v-aţi ucis soţia! Iar eu i-am lăsat să creadă asta!

— Da, spuse Strange.

— Am făcut nişte lucruri îngrozitoare! De ce nu sunteţi furios?

Strange păru să accepte că era o întrebare rezonabilă. Cumpăni o clipă, apoi spuse:

— Probabil din cauză că m-am întrupat în multe forme de când ne-am văzut ultima oară. Am fost arbore, şi râu, şi deal, şi stâncă. Am vorbit cu stelele, cu pământul şi cu vânturile. Nu poţi să devii canalul prin care curge întreaga magie englezească şi să rămâi apoi neschimbat. În mod normal aş fi fost furios, spuneţi?

Mr Norrell încuviinţă tăcut.

Strange îi adresă atunci vechiul lui zâmbet ironic.

— Atunci liniştiţi-vă! Probabil că voi fi furios din nou. Cu timpul.

— Şi aţi făcut toate astea numai ca să mă înfrângeţi pe mine? întrebă Mr Norrell.

— Să vă înfrâng? zise Strange uluit. Nu! Am făcut toate astea ca să-mi salvez soţia!

Urmară câteva clipe de tăcere, timp în care Mr Norrell nu reuşi cu niciun chip să-l privească în ochi pe Strange.

— Ce doriţi de la mine? întrebă el pe un ton scăzut.

— Ceea ce am dorit mereu – ajutor.

— Ca să rupeţi vrăjile?

— Da.

Mr Norrell cumpăni o clipă.

— Momentul în care se împlinesc o sută de ani de la instaurarea vrăjii e adesea foarte propice, zise el. Există mai multe ritualuri şi procedee…

— Mulţumesc, spuse Strange, pe un ton ce amintea puternic de sarcasmul lui de odinioară, dar cred că aş dori ceva mai rapid.

— Moartea celui care a făcut farmecul pune capăt tuturor legămintelor, dar…

— A, da! Aşa el îl întrerupse Strange nerăbdător. Moartea celui care a făcut farmecul! M-am gândit adesea la asta în timp ce eram la Veneţia. Având toată magia englezească la dispoziţie, erau atâtea feluri în care aş fi putut să-l ucid. Să-l arunc de la o înălţime ameţitoare. Să-l fac scrum cu o lovitură de fulger. Să înalţ munţi şi să-l zdrobesc sub greutatea lor. Dacă ar fi fost în joc libertatea mea, aş fi încercat cu siguranţă aşa ceva. Dar nu era vorba de libertatea mea, ci de a Arabellei – iar dacă încercam şi dădeam greş – dacă aş fi fost ucis – atunci soarta ei ar fi fost pe veci pecetluită. Aşa că am început să caut altceva. Şi m-am gândit că există un singur om în toată lumea – în toate lumile ce au existat vreodată – care ar şti cum să-l înfrângă pe duşmanul meu. Un om care ar putea să mă înveţe ce să fac. Mi-am dat seama că a sosit timpul să stau de vorbă cu el.

Mr Norrell părea mai alarmat decât oricând.

— Ah! Dar trebuie să vă spun că eu nu mă mai consider superiorul dumneavoastră. E adevărat că am citit mult mai mult decât dumneavoastră, şi sunt gata să vă ajut cum pot, dar nu pot să vă garantez în niciun fel că aş avea mai mulţi sorţi de izbândă decât dumneavoastră.

Strange se încruntă.

— Poftim? Ce tot spuneţi acolo? Nu mă refer la dumneavoastră! Mă refer la John Uskglass. Vreau să mă ajutaţi să-l chemăm pe John Uskglass.

Mr Norrell respiră adânc. Aerul din jurul lor păru să vibreze, ca străpuns de o notă gravă. Era conştient, într-un chip aproape dureros, de întunericul ce-i înconjura, de stelele noi se străluceau deasupra lor şi de tăcerea ceasurilor oprite. Se simţea prins într-o nesfârşită Clipă Neagră care îl apăsa, îl sufoca. Iar în

acea Clipă nu era deloc greu să creadă că John Uskglass era aproape – la o singură vrajă distanţă; umbrele adânci din colţul îndepărtat al încăperii erau faldurile mantiei lui; fumul ce se ridica din lumânări lua forma penelor de corb de pe coiful lui.

Strange însă nu părea deloc tulburat de astfel de temeri mistice. Se aplecă uşor în faţă, cu un fel de zâmbet nerăbdător pe chip.

— Haideţi, Mr Norrell, şopti el. Munca pentru lordul Liverpool e cumplit de plictisitoare, nu credeţi? Lăsaţi alţi magicieni să facă vrăji cu care să protejeze stâncile şi plajele. În curând vor fi destui care să facă asta! Haideţi să facem noi doi ceva extraordinar!

Iarăşi tăcere.

— Vă e teamă, zise Strange, retrăgându-se nemulţumit.

— Teamă! izbucni Mr Norrell. Fireşte că mi-e teamă! Ar trebui să fiu nebun – cu totul nebun – să *nu-mi* fie teamă! Dar nu de asta ezit. Nu vom reuşi. Orice speraţi dumneavoastră să obţineţi făcând asta, să ştiţi că nu vom reuşi. Chiar dacă izbutim să-l aducem aici – şi e foarte posibil să izbutim, dacă lucrăm împreună – el n-are să vă ajute aşa cum speraţi. Regii nu au obiceiul de a satisface simpla curiozitate a oamenilor de rând – şi acest Rege cu atât mai puţin.

— Vi se pare că e o simplă curiozitate…? începu Strange.

— Nu, nu! îl întrerupse grăbit Mr Norrell. *Mie* nu mi se pare. Nu fac decât să vă dau o idee despre ce va crede *el.* De ce i-ar păsa lui de două femei pierdute? Dumneavoastră vă gândiţi la John Uskglass ca la un om obişnuit, un om ca dumneavoastră sau ca mine. Dar el a fost crescut şi educat în Faerie. Legile *brugh*ului erau fireşti pentru el – şi în majoritatea *brugh*-urilor existau creştini captivi – el însuşi a fost unul dintre aceştia. Nu i se va părea câtuşi de puţin o situaţie ieşită din comun. Nu va înţelege.

— Atunci îi voi explica, Mr Norrell. Am schimbat Anglia ca să-mi salvez soţia. Am schimbat lumea întreagă. Nu voi ezita să chem un om, oricât de măreţ ar fi el. Haideţi, domnule! N-are rost să mai discutăm. Mai întâi trebuie să-l aducem aici. Cum să procedăm?

Mr Norrell oftă.

— Va fi complet diferit faţă de invocarea oricui altcuiva. Orice vrajă legată de John Uskglass ridică nişte probleme speciale.

— De pildă?

— Păi, în primul rând nu ştim cum să-l numim. Pentru vrăjile de invocare, magicianul trebuie să folosească numele cu mare precizie. Niciunul dintre numele pe care le folosim noi pentru John Uskglass nu a fost de fapt al lui cu adevărat. După cum ne spun relatările istorice, el a fost răpit şi dus în Faerie înainte să fi fost botezat – şi astfel a devenit copilul fără nume din *brugh.* Chiar el îşi spunea uneori „sclavul fără nume". Fireşte, spiriduşii i-au dat un nume pe limba lor, dar el s-a lepădat de acest nume la întoarcerea în Anglia. Cât despre toate titlurile care i s-au dat – Regele Corb, Regele Negru, Regele din Nord – acestea sunt nume date de alţii, nu folosite de el însuşi.

— Da, da! exclamă Strange nerăbdător. Ştiu toate astea! Dar totuşi, John Uskglass era numele lui adevărat, nu-i aşa?

— O, nu! Acesta era numele unui tânăr aristocrat normand care a murit, dacă nu mă înşel, în vara anului 1097. Regele – John Uskglass al nostru – pretindea că acest tânăr a fost tatăl lui, dar mulţi au susţinut că cei doi nu erau înrudiţi în niciun fel. De altfel, nu cred că această încurcătură de nume şi titluri e întâmplătoare. Regele ştia că va atrage mereu atenţia celorlalţi magicieni, aşa că s-a apărat de efectele neplăcute ale magiei lor luând această măsură care avea să le facă vrăjile imprecise.

— Şi atunci ce să fac? zise Strange, plesnind din degete. Sfătuiţi-mă!

Mr Norrell clipi din ochii lui mici. Nu era învăţat să gândească atât de repede.

— Dacă folosim o vrajă englezească obişnuită de invocare – şi sunt de părere că aşa trebuie să facem, căci altele mai bune nu există – atunci putem să ne folosim de elementele vrăjii pentru identificare. Vom avea nevoie de un sol, o cale şi un gaj.[187] Dacă alegem nişte instrumente care îl cunosc pe Rege, care îl cunosc bine, atunci nu va mai conta că nu putem să-l

numim cu precizie, căci elementele vrăjii îl vor găsi, îl vor aduce şi îl vor ţine aici, fără ca noi să facem nimic! Înţelegeţi?

În ciuda groazei pe care o simţea, devenea din ce în ce mai însufleţit la gândul de a face magie – magie nouă! — împreună cu domnul Strange.

— Nu, spuse Strange. Nu înţeleg deloc.

— Casa aceasta a fost construită pe pământul Regelui, cu pietre luate din abaţia Regelui. Pe lângă ea trece un râu – la nu mai mult de două sute de metri de camera asta; acest râu a purtat adesea şlepul Regelui. În grădina mea de zarzavat se află un păr şi un măr – răsăriţi din sâmburii pe care i-a scuipat Regele într-o seară de vară, pe când stătea în curtea abatelui. Vechile pietre ale abaţiei vor fi solul nostru; râul va fi calea; iar roadele de anul viitor ale mărului şi părului vor fi gajul. Astfel, putem să-l numim pur şi simplu „Regele”. Aceste pietre, acest râu şi aceşti porni nu cunosc niciun alt rege!

— Bine, spuse Strange. Şi ce vrajă recomandaţi? Belasis are vreuna?

— Da, are trei.

— Merită încercate?

— Nu, nu prea. Mr Norrell deschise un sertar şi scoase de acolo o foaie de hârtie.

— Asta e cea mai bună vrajă pe care o ştiu. De obicei nu folosesc vrăji de invocare, dar, dacă aş face-o, aş folosi-o pe aceasta.

Îi dădu foaia lui Strange.

Hârtia era acoperită cu scrisul mărunt şi îngrijit al lui Mr Norrell. În partea de sus scria: „Vraja de invocare a domnului Strange.”

— E vraja pe care aţi folosit-o ca să o chemaţi pe Maria Absalom[{188}], îi explică Mr Norrell. I-am adus câteva îmbunătăţiri. Am renunţat la florilegiul pe care dumneavoastră l-aţi copiat cuvânt cu cuvânt din Ormskirk. După cum ştiţi, în general mi se par inutile florilegiile, iar acesta mi s-a părut o aiureală completă. Am adăugat un *epitom* de apărare şi izbăvire, precum şi un *skimmer* de implorare – deşi mă îndoiesc că vreunul din aceste elemente ne va fi de folos în acest caz.[{189}]

— Vraja e acum a dumneavoastră în aceeaşi măsură ca şi a mea, remarcă Strange.

În glas nu i se citea nici urmă de rivalitate sau duşmănie.

— Nu, nu, spuse Norrell. Structura de bază e a dumneavoastră. Eu n-am făcut decât să o finisez pe ici, pe colo.

— Bun! înseamnă că suntem gata, nu-i aşa?

— Mai e ceva.

— Ce anume?

— Trebuie luate anumite măsuri de precauţie pentru siguranţa doamnei Strange, explică Mr Norrell.

Strange îi aruncă o privire fugară, parcă spunând că această grijă a lui Mr Norrell pentru siguranţa Arabellei venea cam târziu, dar Mr Norrell se repezise deja la un raft şi căuta de zor într-un volum gros, aşa că nu observă nimic.

— Vraja se găseşte în *Liber Novus* a lui Chaston. Ah, da! Am găsit! Trebuie să construim un drum magic şi să facem o poartă prin care doamna Strange să poată ieşi din Faerie fără primejdii. Altfel s-ar putea să rămână acolo pe vecie. Ar putea dura secole întregi până s-o găsim.

— Ah, asta era! spuse Strange. M-am ocupat deja de asta. Şi am pus pe cineva să o întâmpine la ieşire. Totul e pregătit.

Luă apoi un ciot minuscul de lumânare, îl puse într-un sfeşnic şi îl aprinse.[190] Apoi începu să recite vraja. Numi pietrele abaţiei ca sol trimis să-l caute pe Rege. Numi râul ca fiind calea pe unde Regele avea să vină. Numi roadele de anul viitor ale mărului şi ale părului lui Mr Norrell ca fiind gajul pe care Regele avea să-l primească. Numi momentul stingerii flăcării ca fiind ceasul în care Regele era aşteptat să vină.

Lumânarea pâlpâi şi se stinse…

…şi în aceeaşi clipă…

…în aceeaşi clipă, încăperea se umplu de corbi. Aripi negre umplură aerul, ca nişte mâini negre ce gesticulau, şi îl orbiră pe Strange ca un tumult de flăcări negre. Din toate părţile îl loveau aripi şi gheare. Croncănitul era asurzitor. Corbii zdrobeau pereţii, zdrobeau ferestrele, îl zdrobeau pe Strange însuşi. Îşi

acoperi capul cu mâinile şi se aruncă la podea. Zgomotul şi învălmăşeala de aripi continuau.

Apoi, cât ai clipi din ochi, păsările dispărură şi liniştea se lăsă în odaie.

Toate lumânările fuseseră stinse. Strange se întoarse cu faţa în sus, dar preţ de câteva clipe nu putu decât să stea aşa, cu ochii deschişi, privind întunericul.

— Mr Norrell? spuse el în cele din urmă.

Niciun răspuns.

În întunericul negru ca smoala, Strange se ridică în picioare. Reuşi să găsească una dintre mese şi, pe pipăite, descoperi o lumânare răsturnată. Îşi scoase cutia cu iască din buzunar şi o aprinse.

Ridicând lumânarea deasupra capului, văzu că în odaie domneau un haos şi o dezordine de nedescris. Toate cărţile fuseseră aruncate de pe rafturi. Mai multe mese şi scăunele erau răsturnate. Câteva scaune elegante fuseseră transformate în grămăjoare de lemne de foc. Un strat gros de pene de corb acoperea totul, ca o zăpadă neagră.

Norrell zăcea pe podea, cu spatele sprijinit de un birou. Avea ochii deschişi, dar privirea îi era goală. Strange îi trecu lumânarea prin faţa ochilor.

— Mr Norrell? spuse el iarăşi.

Cu glasul stins din cauza şocului, Norrell spuse:

— Cred că putem presupune că i-am atras atenţia.

— Cred că aveţi dreptate, domnule. Ştiţi ce s-a întâmplat?

Tot în şoaptă, Norrell spuse:

— Toate cărţile s-au preschimbat în corbi. Tocmai priveam *Fântâna inimii* a lui Hugh Pontifex şi am văzut transformarea. Ştiţi, se folosea adesea de acest procedeu – de haosul acesta de păsări negre. Am citit mult despre asta, încă de când eram mic. Dar nu credeam, domnule Strange, că voi ajunge să-l văd cu ochii mei! Cu ochii mei! Are şi un nume în limba *Sidhe,* în limba copilăriei lui, dar numele acesta s-a pierdut.[191] Îl apucă brusc de mână pe Strange.

— S-a întâmplat ceva cu cărţile?

Strange ridică unul dintre volumele de pe podea. Scutură penele de corb, apoi se uită la titlu: *Şapte uşi şi patruzeci şi două de chei* de Piers Russinol. O

deschise şi începu să citească la întâmplare. „[…] şi acolo vei găsi o ţară ciudată ca o tablă de şah, unde terenurile sterpe şi stâncoase alternează cu livezi roditoare, câmpurile de spini cu lanuri mănoase de porumb, pajiştile înverzite cu pustiuri uscate. Iar în această ţară, regele magicienilor, Hermes Cel De-Trei-Ori-Mare, a pus paznici la fiecare poartă şi la fiecare punte: într-un loc un berbece, într-un loc un şarpe." E bine? întrebă el pe un ton lipsit de convingere.

Mr Norrell încuviinţă. Apoi îşi scoase batista din buzunar şi îşi şterse sângele de pe faţă.

Cei doi magicieni se aşezară pe podea, în mijlocul haosului de cărţi şi pene, şi o vreme nu spuseră nimic. Lumea părea că se opreşte acolo unde se oprea raza lumânării.

În cele din urmă, Strange spuse:

— Cât de aproape de noi trebuie să fie pentru a face o astfel de vrajă?

— John Uskglass? Din câte ştiu eu, ar putea să facă o vrajă ca asta şi de la o sută de lumi distanţă – şi din inima Iadului.

— Şi totuşi, merită să încercăm să aflăm, nu?

— Oare? întrebă Mr Norrell.

— Da, de exemplu, dacă am afla că e undeva în apropiere, am putea… Strange cumpăni o clipă, apoi urmă: Am putea să mergem la el.

— Prea bine, oftă Mr Norrell. Nu părea foarte animat de speranţă.

Primul – şi, de fapt, singurul – lucru necesar pentru vrăjile de localizare este un vas de argint plin cu apă. La Hurtfew Abbey, vasul lui Mr Norrell fusese aşezat pe o măsuţă aflată în colţul încăperii, dar măsuţa fusese distrusă în urma violentului atac al corbilor, iar vasul nu se vedea nicăieri. Căutară o vreme şi îl găsiră în cele din urmă în şemineu, răsturnat cu gura în jos, în mijlocul unei grămezi de pene de corb şi pagini umede rupte din cărţi.

— Avem nevoie de apă, zise Norrell. Eu îl puneam întotdeauna pe Lucas să-mi aducă apă de la râu. Pentru vrăjile de localizare e cel mai bine să foloseşti o apă care a curs cu repeziciune – iar râul din Hurtfew e rapid şi învolburat chiar şi vara. Mă duc eu.

Dar Mr Norrell nu era învăţat să facă singur aproape nimic, aşa că dură destul de mult până ieşi din casă. Se opri pe pajişte şi privi lung stelele, pe care nu le mai văzuse niciodată. Nu se simţea captiv într-un Turn de întuneric în mijlocul comitatului Yorkshire; mai degrabă avea senzaţia că lumea întreagă dispăruse şi că el şi Strange rămăseseră singuri pe o insulă solitară sau pe un promontoriu. Ideea îl tulbura mult mai puţin decât s-ar putea crede. Niciodată nu iubise prea mult lumea, iar acum suporta pierderea ei ca un filosof.

Ajuns pe malul râului, îngenunche printre tufele de iarbă îngheţate să umple vasul cu apă. Stelele necunoscute străluceau din depărtări. Se ridică (uşor ameţit din pricina efortului cu care nu era obişnuit) şi imediat fu cuprins de senzaţia extrem de intensă că în jurul lui se înfăptuieşte magie – o senzaţie mult mai puternică decât îi fusese dat vreodată să simtă. Dacă i-ar fi cerut cineva să descrie ce se petrecea, ar fi spus că întreg ţinutul Yorkshire se întoarce pe dos. Preţ de o clipă, nu-şi dădu seama în ce direcţie se afla casa. Se întoarse, se împiedică şi se lovi de domnul Strange care, nu se ştie de ce, se afla exact în spatele lui.

— Credeam că rămâneţi în bibliotecă! zise el surprins.

Strange se uită urât la el.

— Păi acolo am şi rămas! Acum o clipă citeam din *Paznicul lui Apollo* de Goubert, iar în clipa următoare m-am trezit aici!

— N-aţi venit după mine? întrebă Norrell.

— Nu, normal că nu! Ce se întâmplă? Şi de ce Dumnezeu aţi stat atât de mult?

— Nu mi-am găsit paltonul, spuse Norrell sfios. Nu ştiam unde l-a pus Lucas.

Strange ridică o sprânceană, oftă şi spuse:

— Presupun că aţi avut aceeaşi senzaţie ca şi mine? Chiar înainte să fiu luat pe sus şi adus aici, am simţit parcă vânt, şi apă, şi flăcări, învălmăşite toate în jurul meu.

— Da, spuse Norrell.

— Şi un miros discret, ca de ierburi sălbatice şi aer de munte?

— Da, spuse Norrell.

— Magie a spiriduşilor?
— Ah! făcu Mr Norrell. Fără îndoială! Face parte din aceeaşi vrajă care vă ţine aici, în întunericul Etern. Aruncă o privire în jur, apoi urmă: Până unde se întinde?
— Ce?
— Întunericul.
— Păi e destul de greu să-mi dau seama, având în vedere că se mişcă odată cu mine. Dar am auzit de la alţii că are dimensiunile parohiei din Veneţia unde am locuit. Poate o jumătate de acru?
— O jumătate de acru! Staţi aici!
Mr Norrell puse vasul cu apă pe pământul îngheţat şi se îndepărtă în direcţia podului. În curând, nu se mai vedea din el decât peruca gri. În lumina stelelor, aceasta semăna izbitor cu o mică ţestoasă ce înainta legănându-se.
Lumea tresări iarăşi, iar cei doi magicieni se treziră brusc unul lângă altul, pe podul ce traversa râul la Hurtfew.
— Ce naiba…? începu Strange.
— Aţi văzut? zise Norrell încruntat. Vraja nu ne permite să ne îndepărtăm prea mult unul de altul. Acum sunt şi eu sub puterea ei. Probabil că în magia spiriduşului s-a strecurat o regretabilă lipsă de precizie. A fost neglijent. Probabil că v-a numit „magicianul englez” – sau într-un alt fel tot aşa de vag. De aceea, vraja lui – care trebuia să vă afecteze numai pe dumneavoastră – se aplică acum oricărui magician englez ce ajunge în sfera ei de influenţă.
— Oh, spuse Strange, apoi tăcu. Nu mai ştia ce să spună.
Mr Norrell se întoarse şi o luă către casă.
— În orice caz, domnule Strange, toată întâmplarea asta ilustrează perfect faptul că e nevoie de multă precizie la folosirea numelor în vrăji.
În spatele lui, Strange ridică ochii la cer.
Ajunşi înapoi în bibliotecă, puseră vasul de argint cu apă pe o masă, între ei.

În chip foarte ciudat, descoperirea că era acum prizonier în întunericul Etern împreună cu Strange părea să-l fi înveselit pe Mr Norrell. Voios, îi aminti lui Strange că tot nu găsiseră un nume potrivit pentru John Uskglass şi că din cauza asta avea să le fie foarte greu să îl găsească – fie prin magie, fie prin orice alte mijloace.

Strange, cu capul sprijinit în mâini, îl privea mohorât.

— Încercaţi totuşi cu John Uskglass, spuse el.

Aşa că Norrell făcu vraja, numindu-l pe John Uskglass drept cel căutat, împărţi în patru suprafaţa apei cu linii strălucitoare de lumină. Fiecărui pătrar îi dădu câte un nume: Rai, Iad, Pământ şi Faerie. În aceeaşi clipă, un punct albăstrui de lumină apăru în partea ce reprezenta Pământul.

— Aha! zise Strange, sărind în sus triumfător. Aţi văzut, domnule? Lucrurile nu sunt întotdeauna atât de dificile cum credeţi.

Norrell lovi uşor suprafaţa pătrimii respective; liniile despărţitoare dispărură. Le trasă apoi din nou, numindu-le altfel: Anglia, Scoţia, Irlanda, Altundeva. Punctul luminos apăru în Anglia. Lovi uşor pătrimea aceea, trasă din nou liniile şi examină rezultatul. Şi tot aşa, încă o dată şi încă o dată, vraja devenea din ce în

ce mai precisă. Punctul luminos devenea din ce în ce mai mare.

În cele din urmă, scoase o exclamaţie înăbuşită.

— Ce este? întrebă Strange.

Pe un ton uimit, Norrell răspunse:

— Cred că am reuşit, până la urmă! Se pare că e aici. Aici, în Yorkshire!

67

Păducelul

Februarie 1817

Childermass înainta pe un câmp ierbos şi pustiu. În mijlocul lui se afla un păducel singuratic, iar de păducel era spânzurat un om. Fusese dezbrăcat de haină şi de cămaşă, lăsând vederii acum, în moarte, ceea ce în timpul vieţii se străduise probabil să ascundă: faptul că pielea lui era însemnată într-un chip ciudat. Pieptul, spatele şi braţele îi erau acoperite cu nişte simboluri albastre complicate, atât de multe, încât omul părea mai mult albastru decât alb.

Apropiindu-se de copac, Childermass se întrebă dacă nu cumva ucigaşul îi mâzgălise trupul în batjocură. Pe vremea când era marinar auzise poveşti despre ţări unde mărturisirile criminalilor erau scrise pe trupurile lor folosind diverse mijloace barbare, înainte ca aceştia să fie ucişi. De la distanţă, semnele semănau într-adevăr cu nişte litere, dar când se apropie văzu că se aflau sub pielea mortului.

Descălecă şi întoarse leşul cu faţa la el. Mortul avea chipul vânăt şi umflat; ochii ieşiţi din orbite erau injectaţi cu sânge. Childermass îl cercetă îndelung, iar în cele din urmă, în ciuda trăsăturilor desfigurate, îl recunoscu.

— Vinculus, spuse el.

Scoţând briceagul din buzunar, tăie funia cu care era spânzurat. Apoi îi scoase pantalonii şi cizmele şi îl analiză cu atenţie: un leş de animal întins pe câmpul pustiu şi acoperit cu zăpadă.

Semnele cele ciudate îi acopereau pielea în întregime – cu excepţia feţei, a mâinilor, a organelor genitale şi a tălpilor. Părea un om albastru ce-şi luase mănuşi şi o mască albă. Cu cât se uita mai mult la el, cu atât Childermass simţea că semnele acelea aveau un înţeles.

— E Alfabetul Regelui, spuse el în cele din urmă. Asta e cartea lui Robert Findhelm.

În clipa aceea se porni o ninsoare abundentă, cu fulgi mărunţi şi îngheţaţi. Vântul începu să bată mai tare.

Childermass se gândi la Strange şi la Norrell, aflaţi la treizeci de kilometri depărtare, şi începu să râdă cu poftă. Ce importanţă avea cine citea cărţile de la Hurtfew? Cea mai valoroasă dintre ele zăcea goală şi fără viaţă în faţa lui, bătută de vânt şi zăpadă.

— Aşa deci, spuse el, a căzut în sarcina mea, nu-i aşa? Cea mai grozavă cinste şi cea mai mare povară purtată de vreun om în veacul acesta.

Deocamdată însă, avea parte mai mult de povară decât de cinste. Cartea se prezenta într-o formă prea puţin convenabilă. Nu ştia cu cât timp în urmă murise Vinculus, şi nici cât avea să mai dureze până să înceapă să putrezească. Ce era de făcut? Putea să-şi încerce norocul şi să urce leşul în spinarea calului. Dar i-ar fi fost cam greu să le explice celor întâlniţi în cale de ce ducea cu el un mort spânzurat de curând. Putea să ascundă leşul şi să plece în căutarea unei căruţe. Dar cât ar fi durat asta? Şi dacă între timp găsea cineva cadavrul şi îl lua de acolo? În York erau destui medici care plăteau bine pentru cadavre, fără să pună întrebări.

„Aş putea face o vrajă de tăinuire”, îşi spuse el.

Sigur, o vrajă de tăinuire ar fi făcut leşul invizibil pentru oameni, dar trebuia să se gândească şi la câini, lupi şi ciori. Animalele nu puteau fi păcălite cu nici o vrajă dintre cele cunoscute de Childermass. Cartea fusese deja mâncată o dată; nu voia să rişte ca ea să fie devorată din nou.

Lucrul cel mai simplu ar fi fost să o copieze pe ceva, dar carneţelul lui, pana şi cerneala se aflau pe masa din salon, învăluite în întuneric, la Hurtfew Abbey. Şi atunci? Putea să zgârie semnele cu ajutorul unui băţ pe pământul îngheţat – dar asta nu l-ar fi ajutat cu nimic. Dacă ar fi fost mai mulţi copaci prin preajmă, ar fi putut să le jupoaie scoarţa, să ardă nişte lemn şi să scrie cu cenuşă pe scoarţă. Dar nu era acolo decât păducelul cel strâmb.

Îşi privi briceagul. Oare să copieze cartea chiar pe trupul lui? Erau mai multe argumente în favoarea

acestei idei. În primul rând, poate că însăşi poziţia semnelor pe trupul lui Vinculus avea un înţeles anume; de pildă, poate că textul aflat mai aproape de cap era mai important. Orice era posibil. În al doilea rând, cartea ar fi fost tăinuită şi în siguranţă totodată. N-ar fi trebuit să-şi facă griji că ar putea să i-o fure cineva. Încă nu se hotărâse dacă să le-o arate lui Strange sau lui Norrell.

Dar scrisul de pe trupul lui Vinculus era extrem de dens şi de complicat. Chiar dacă reuşea să facă tăieturi care să imite toate acele puncte, cercuri şi înflorituri delicate – lucru de care se îndoia – avea să fie nevoit să taie destul de adânc în carne pentru ca semnele să nu se şteargă cu timpul.

Îşi scoase paltonul şi haina. Îşi desfăcu nasturele de la cămaşă şi îşi suflecă mâneca. Făcu o încercare: îşi tăie în pielea de pe interiorul braţului unul dintre simboluri, aflat în acelaşi loc pe braţul lui Vinculus. Rezultatul nu fu deloc încurajator. Din cauza sângerării abundente nu vedea prea bine ce făcea, iar durerea îl ameţise.

„Pentru o astfel de cauză ar merita să pierd nişte sânge, dar e atâta de scris – aş muri, cu siguranţă. Şi, de altfel, cum aş putea să copiez ceea ce are scris pe spate? Nu, am să-l sui pe cal şi, dacă se leagă cineva de mine – ei bine, am să-l împuşc, dacă trebuie. Da, e o idee. Nu e o idee prea grozavă, dar e totuşi o idee." Se îmbrăcă la loc cu haina şi paltonul.

Brewer se îndepărtase puţin şi acum păştea nişte iarbă uscată pe care vântul o scosese la suprafaţă de sub zăpadă. Childermass se duse într-acolo. Scoase din valiză o bucată de funie groasă şi cutia în care avea pistoalele. Vârâ câte un glonţ pe ţeava şi îndesă praful de puşcă.

Se întoarse apoi să verifice dacă totul era în ordine cu cadavrul. Cineva – un bărbat – era aplecat deasupra lui. Îşi îndesă pistoalele în buzunarele paltonului şi o luă la goană într-acolo, strigând.

Nou-sositul era încălţat cu cizme negre şi purta o manta neagră de călătorie. Aproape că îngenunchease în zăpadă, lângă Vinculus. Preţ de o clipă, lui Childermass i se păru că e Strange – dar bărbatul

acesta era mai scund şi ceva mai plăpând. Hainele lui închise la culoare erau scumpe, asta se vedea limpede, şi păreau moderne. Cu toate astea, părul lui negru şi drept era prea lung pentru canoanele modei; îl făcea să semene oarecum cu un pastor metodist sau cu un poet romantic. „Îl cunosc, îşi spuse Childermass. E magician. Îl cunosc foarte bine. Oare de ce nu-mi aduc aminte cum îl cheamă?”

Cu glas tare spuse:

— Cadavrul e al meu, domnule! Lăsaţi-l în pace!

Celălalt ridică privirea.

— Al dumitale, John Childermass? zise el pe un ton uşor ironic. Eu credeam că e al meu.

Era curios, dar, în ciuda hainelor elegante şi a aerului de calmă autoritate, vorbirea îi era necizelată – chiar şi pentru urechile lui Childermass. Avea un accent nordic – fără urmă de îndoială – dar Childermass nu-l recunoscu. Putea să fie din Northumbria, dar părea amestecat cu altceva – cu ceva din vorbirea ţărilor îngheţate de dincolo de Marea Nordului; în plus – lucrul cel mai ciudat – în pronunţia lui se simţea destul de limpede un accent franţuzesc.

— Ei bine, v-aţi înşelat. Childermass ridică pistoalele. Voi trage dacă trebuie, domnule. Dar aş prefera să nu fac asta. Lăsaţi cadavrul în pace şi vedeţi-vă de drum.

Celălalt nu spuse nimic. Îl mai privi o clipă pe Childermass şi apoi, ca şi cum s-ar fi plictisit de el, se întoarse şi începu iarăşi să examineze cadavrul.

Childermass se uită în jur după un cal sau o trăsură – ceva care să explice prezenţa bărbatului acolo. Nu văzu nimic. Pe tot câmpul acela pustiu nu se aflau decât cei doi bărbaţi, calul, cadavrul şi păducelul.

„Şi totuşi, trebuie să fie pe undeva o trăsură, îşi spuse el. Nu are nici măcar o pată de noroi pe haină sau pe cizme. Ai zice că acum a ieşit din mâinile valetului. Şi unde i-or fi servitorii?”

Gândul acesta îl nelinişti. Childermass nu se îndoia că l-ar fi învins pe individul acesta palid şi slab, cu înfăţişare de poet, dar cu totul altfel ar fi stat lucrurile dacă apăreau un vizitiu şi doi-trei lachei zdraveni.

— Ale dumneavoastră sunt pământurile acestea, domnule? întrebă el.

— Da.

— Şi unde vă e calul? Dar trăsura? Dar slujitorii?

— Nu am nici cal, nici trăsură, John Childermass. Cât despre slujitorii mei, unul singur e aici.

— Unde?

Fără a se osteni să mai ridice capul, celălalt ridică braţul şi întinse un deget subţire şi alb.

Childermass privi în urmă, nedumerit. Nu era nimeni acolo. Nu era decât vântul ce bătea peste ierburile acoperite de zăpadă. Ce voia oare să spună? La ce se referea, la vânt sau la zăpadă? Auzise de unii magicieni din Evul Mediu care pretindeau că astfel de forţe ale naturii le erau slujitori. Apoi înţelese.

— Cum? Nu, domnule, vă înşelaţi! Eu nu sunt slujitorul dumneavoastră!

— Acum trei zile te lăudai că eşti, spuse bărbatul.

Un singur om pe lume putea pretinde că e stăpânul lui Childermass. Oare omul acesta era Norrell? O manifestare a lui Norrell? În trecut, magicienii apăreau uneori sub înfăţişări diferite, în funcţie de însuşirile lor sufleteşti. Childermass se strădui să-şi închipuie ce laturi a caracterului lui Gilbert Norrell ar fi putut să apară dintr-odată sub forma unui bărbat palid şi frumos, cu un accent ciudat şi cu un aer de distinsă autoritate. Deşi se petrecuseră multe lucruri ciudate în ultima vreme, asta parcă era prea de tot.

— Domnule! strigă el. V-am avertizat! Lăsaţi cadavrul în pace!

Bărbatul se aplecă şi mai mult peste trupul lui Vinculus. Apoi scoase ceva din gură – o mică mărgea de lumină, cu vagi nuanţe trandafirii şi argintii.

O puse în gura lui Vinculus. Trupul acestuia fu cuprins de un fior – un fior ce nu semăna nici cu cel al unui trup bolnav cuprins de febră, nici cu cel al unui om sănătos, dar înfrigurat; semăna cu fiorul ce trece printr-o nuia tânără de mesteacăn la primul suflu de primăvară.

— Plecaţi de lângă cadavru, domnule! strigă Childermass. E ultima oară când vă spun!

Celălalt nici măcar nu se osteni să ridice ochii. Îşi trecu vârful degetului peste cadavru, de parcă scria ceva pe el.

Childermass ochi un punct aflat la o distanţă destul de mare de umărul stâng al bărbatului, vrând doar să-l sperie şi să-l facă să plece. Fu o împuşcătură perfectă; pe lângă cocoş ieşi un nor de fum şi un miros de praf de puşcă, iar pe ţeavă izbucniră scântei şi fum.

Dar plumbul nu vru să zboare. Rămase atârnat în văzduh, ca într-un vis. Începu apoi să se răsucească, să se umfle şi să-şi schimbe forma. Fără veste, îi crescură aripi, se preschimbă într-un nagâţ şi îşi luă zborul. În aceeaşi clipă, mintea lui Childermass se înceţoşă şi se opri.

Bărbatul îşi plimbă degetul peste trupul lui Vinculus, iar toate semnele începură să se mişte şi să se unduiască, de parcă ar fi fost scrise pe apă. Bărbatul continuă să facă asta o vreme, apoi se opri şi se ridică în picioare.

— Te înşeli, îi spuse el lui Childermass. Nu e mort. Veni apoi şi se opri chiar în faţa lui Childermass. Cu la fel de multă naturaleţe ca un părinte care-şi curăţă copilul pe faţă, bărbatul îşi linse degetul, apoi desenă ceva ca un simbol pe fiecare din pleoapele lui Childermass, apoi pe buze şi pe inimă. Lovi apoi uşor mâna stângă a lui Childermass, făcând pistolul să cadă pe pământ. Mai desenă un simbol şi în palma lui Childermass. Se întoarse şi păru gata să plece, dar apoi întoarse privirea şi, mai venindu-i o idee, făcu un ultim gest peste tăietura de pe faţa lui Childermass.

Vântul se juca cu fulgii de zăpadă, făcându-i să se răsucească şi să se legene. Brewer scoase un fornăit, de parcă îl deranjase ceva. Preţ de o clipă, zăpada şi umbrele părură că se întrupează în imaginea unui bărbat subţire şi brunet, cu manta şi cizme. În clipa următoare, iluzia dispăruse.

Childermass clipi.

„Unde naiba mă duc? se întrebă el iritat. Şi de ce vorbesc singur? N-am vreme acum să umblu după cai verzi pe pereţi!” Mirosea a praf de puşcă. Unul dintre pistoalele lui zăcea pe pământ. Ridicându-l, simţi că era cald, de parcă trăsese cu el de curând. Era ciudat,

dar nu apucă să se mire prea mult, căci auzi un sunet ce-l făcu să ridice privirea.

Vinculus se ridica de la pământ. Se mişca cu stângăcie, smucit, ca un nou-născut ce n-a învăţat încă la ce-i folosesc membrele. Rămase o clipă în picioare, cu trupul clătinându-i-se şi cu capul tresărindu-i într-o parte şi-n alta. Apoi deschise gura să strige la Childermass. Dar sunetul ce-i ieşi din gură nu era deloc un sunet; era doar pielea uscată a unui sunet, fără carne, fără oase.

Era, fără îndoială, cel mai ciudat lucru pe care-l văzuse vreodată Childermass: un om albastru şi gol, cu ochii injectaţi cu sânge, ţipând tăcut în mijlocul unui câmp acoperit cu zăpadă. Era o situaţie atât de ieşită din comun, încât preţ de câteva clipe Childermass nu ştiu ce să facă. Se gândi să încerce vraja numită Restaurarea Liniştii Pierdute a lui Giles de Marston, dar apoi îi veni o idee mai bună. Scoase sticla de bordeaux primită de la Lucas şi i-o arătă lui Vinculus. Acesta se mai linişti, cu privirea aţintită la sticlă.

Un sfert de oră mai târziu, cei doi şedeau împreună pe iarbă, sub păducel, ospătându-se cu vin Bordeaux şi cu mere. Vinculus îşi pusese pe el cămaşa şi pantalonii şi se înfăşurase cu pătura lui Brewer. Îşi revenise cu uimitoare repeziciune din experienţa spânzurătorii. Avea şi acum ochii injectaţi, dar nu mai erau atât de înspăimântători ca înainte. Vorbea răguşit şi îl apucau frecvent accese de tuse, dar te puteai totuşi înţelege cu el.

— Cineva a încercat să te spânzure, îi spuse Childermass. Nu ştiu nici cine, nici de ce. Din fericire, te-am găsit la timp şi te-am dat jos. În timp ce spunea asta, în minte îi răsări o vagă nelămurire. Cu ochii minţii îl văzu pe Vinculus, mort şi întins pe pământ, precum şi o mână subţire şi albă ce arăta cu degetul. A cui era mâna? În clipa următoare însă, amintirea i se şterse cu totul din minte. Spune-mi, urmă el, cum ajunge un om să devină o carte? Ştiu că tatălui tău i-a fost încredinţată cartea lui Robert Findhelm şi că trebuia să o ducă unui om de pe dealurile din Derbyshire.

— Ultimul om din Anglia care ştia să citească Alfabetul Regelui, croncăni Vinculus.

— Dar tatăl tău nu i-a dus cartea, ci a mâncat-o în timpul întrecerii de băut de la Sheffield.

Vinculus mai luă o gură de vin, apoi se şterse la gură cu dosul palmei.

— Patru ani mai târziu m-am născut eu, iar pe trupul meu de nou-născut erau imprimate Literele Regelui. Când am împlinit şaptesprezece ani, m-am dus să-l caut pe cel de pe dealurile din Derbyshire – care a trăit exact cât a trebuit ca să apuc să-l găsesc. Ce mai noapte a fost şi aia! O noapte de vară, în care, la lumina stelelor, Cartea Regelui şi ultimul cititor al Alfabetului Regelui s-au întâlnit şi au băut vin împreună. Ne-am aşezat pe culmea dealului de la Bretton, privind Anglia ce se întindea la picioarele noastre, iar el a citit destinul Angliei de pe trupul meu.

— Şi asta a fost profeţia pe care le-ai spus-o lui Strange şi Norrell?

Vinculus, pe care îl apucase un nou acces de tuse, încuviinţă. Apoi, când fu din nou în stare să vorbească, adăugă:

— Şi sclavului fără nume.

— Cui? spuse Childermass, încruntându-se. Cine e ăsta?

— Un om, răspunse Vinculus. Am fost însărcinat să-i duc cu mine povestea. S-a născut în sclavie, iar în curând va fi rege. Adevăratul nume i s-a pierdut la naştere.

Childermass cântări în minte această descriere preţ de o clipă sau două.

— Te referi la John Uskglass? spuse el.

Vinculus oftă exasperat.

— Dacă m-aş fi referit la John Uskglass, aş fi spus asta! Nu, nu. Cel despre care vorbesc nu e magician. E un om ca oricare altul. Se gândi o clipă, apoi urmă: Atâta doar că e negru.

— N-am auzit niciodată de el.

Vinculus îl privi amuzat:

— Fireşte că nu. Ţi-ai trăit viaţa stând în buzunarul magicianului din Mayfair. Nu ştii decât ce ştie şi el.

— Şi? zise Childermass, atins. Nu e puţin lucru, nu-i aşa? Norrell e un om deştept – la fel şi Strange. Au şi ei păcatele lor, ca toată lumea, dar realizările lor sunt totuşi remarcabile. E adevărat că sunt omul lui John Uskglass. Sau asta aş fi, dacă şi el ar fi aici. Dar trebuie să recunoşti că restaurarea magiei englezeşti a fost înfăptuită de Strange şi Norrell, nu de el.

— Înfăptuită de ei! îl îngână Vinculus, batjocoritor. De ei? Tot nu înţelegi? *Ei* sunt vraja făcută de John Uskglass. Asta au fost mereu, nimic mai mult. Iar John Uskglass îşi face vraja chiar acum!

68

„Da.“

Februarie 1817

Punctul de lumină din vasul cu apă pâlpâi şi se stinse.

— Cum! strigă Strange. Ce s-a întâmplat? Repede, Mr Norrell!

Norrell lovi uşor suprafaţa apei, trasă din nou liniile luminoase şi şopti câteva cuvinte, dar apa din vas rămase întunecată şi nemişcată.

— A plecat, spuse el.

Strange închise ochii.

— E foarte ciudat, urmă Norrell pe un ton mirat. Oare de ce a venit în Yorkshire?

— Ah! strigă Strange. Probabil că a venit special ca să mă înfurie pe mine! Apoi, cu un strigăt de mânie amestecată cu milă faţă de sine însuşi, întrebă: De ce nu mă bagă în seamă? După tot ce am făcut, de ce nu vrea nici măcar să se uite la mine? Să-mi vorbească?

— E un magician bătrân şi un rege bătrân, îi răspunse scurt Norrell. Două motive să nu fie uşor impresionabil.

— Toţi magicienii tânjesc să-şi uimească maeştrii. Pe *dumneavoastră* v-am uimit cu siguranţă. Aş fi vrut să-l uimesc şi pe el.

— Dar scopul dumneavoastră real e să o eliberaţi pe doamna Strange din puterea farmecului, îi aduse aminte Norrell.

— Da, da. E adevărat, zise Strange supărat. Aşa e, fireşte. Doar că… Dar nu-şi mai sfârşi gândul.

Urmară câteva clipe de tăcere, apoi Norrell, care păruse că se gândeşte la ceva, spuse:

— Aţi spus adineauri că magicienii îşi doresc mereu să-şi impresioneze maeştrii. Mi-am amintit de o întâmplare din anul 1156…

Strange oftă.

— … În anul acela, John Uskglass a suferit de o maladie stranie – aşa cum i se întâmpla uneori. Când

şi-a revenit, s-a organizat o petrecere la castelul lui din Newcastle. Regi şi regine i-au adus daruri nepreţuite şi nemaipomenit de frumoase – aur, rubine, fildeş, mirodenii rare. Magicienii i-au adus obiecte magice – nori ai revelaţiei, arbori cântători, chei ale unor uşi mistice şi aşa mai departe – fiecare încercând să fie mai grozav decât ceilalţi. Regele le-a mulţumit tuturor în aceeaşi manieră gravă şi solemnă. Ultimul dintre cei sosiţi a fost Thomas Godbless, magicianul. Acesta venise cu mâinile goale. Nu avea niciun dar. Ajuns în faţa Regelui, ridică bărbia şi spuse: „Stăpâne, ţi-am adus arborii şi dealurile. Ţi-am adus vântul şi ploaia“. Regii şi reginele, toată nobilimea şi ceilalţi magicieni s-au arătat uimiţi de insolenţa lui. Li se părea că nu făcuse nimic. Însă în clipa aceea, pentru prima oară de când căzuse bolnav, Regele zâmbi.

Strange se gândi puţin, apoi spuse:

— Mă tem că sunt de acord cu regii şi cu reginele. Nu înţeleg nimic. Unde aţi găsit istoria asta?

— În *Instrucţiunile* lui Belasis. În tinereţe am studiat *Instrucţiunile* cu mare devotament şi pasiune, iar acest pasaj m-a intrigat în mod deosebit. Am ajuns la concluzia că Godbless reuşise cumva să facă arborii, dealurile şi aşa mai departe să-l salute pe John Uskglass într-un fel mistic, să se încline în faţa lui, cum s-ar spune. M-am bucurat că am înţeles ceva ce lui Belasis îi scăpase, dar apoi nu m-am mai gândit la asta – nu aveam ce să fac cu un asemenea soi de magie. Cu mulţi ani mai târziu, am găsit o vrajă în *Limbajul păsărilor* de Lanchester. Lanchester a găsit-o, la rându-i, într-o carte mai veche, acum pierdută, şi recunoaşte la un moment dat că nu ştie nici el la ce anume serveşte; dar eu cred că e vraja folosită de Godbless – sau una foarte asemănătoare. Dacă vreţi atât de mult să staţi de vorbă cu John Uskglass, ce-ar fi să facem vraja asta acum? Să-i cerem Angliei să îl salute?

— Şi ce vom obţine cu asta? întrebă Strange.

— Să obţinem? Nimic! Cel puţin nu direct. Dar vom reuşi să-i amintim lui John Uskglass de legăturile dintre el şi Anglia. Şi va fi un semn de respect din

partea noastră, ceea ce corespunde mult mai bine purtării pe care un rege o aşteaptă de la supuşii lui.

Strange ridică din umeri.

— Ei bine, spuse el, n-am nici o sugestie mai bună. Unde se află exemplarul din *Limbajul păsărilor?*

Aruncă o privire în jur. Cărţile zăceau de-a valma, acolo unde căzuseră când îşi pierduseră înfăţişarea de corbi.

— Câte cărţi sunt cu totul? întrebă el.

— Cam patru-cinci mii, zise Norrell.

Cei doi magicieni îşi luară câte o lumânare şi începură să caute.

***

Gentilomul cu părul ca puful înainta grăbit pe cărarea mărginită de ziduri ce ducea în satul Starecross. Stephen îl urma împleticindu-se, plecat de la o moarte şi îndreptându-se către alta.

Anglia îi părea acum plină numai de orori şi nefericire. Până şi formele arborilor îi păreau nişte ţipete încremenite. Un mănunchi de frunze uscate atârna pe o creangă, foşnind în bătaia vântului – în mintea lui apăru Vinculus, spânzurat de păducel. Trupul unui iepure sfâşiat de o vulpe zăcea pe cărare – se gândi imediat la lady Pole, care avea să fie ucisă în curând de gentilom.

Moarte după moarte, oroare după oroare; iar Stephen nu putea face nimic ca să le împiedice.

***

La Starecross Hall, lady Pole era aşezată la biroul din camera ei, scriind cu înfrigurare. Biroul era plin de foi acoperite cu scris de mână.

Se auzi o bătaie în uşă şi intră domnul Segundus.

— Vă cer iertare! spuse el. Îmi daţi voie să vă întreb dacă îi scrieţi lui Sir Walter?

Lady Pole clătină din cap.

— Scrisorile acestea sunt pentru lordul Liverpool şi pentru redactorul ziarului *The Times!*

— Într-adevăr? zise domnul Segundus. De fapt, adineauri am terminat şi eu o scrisoare către Sir Walter – dar sunt convins că nimic nu l-ar bucura mai mult decât să-i scrieţi şi dumneavoastră două-trei rânduri,

să-i spuneţi că vă simţiţi bine şi că aţi fost eliberată de sub puterea vrăjii.

— Dar va afla asta din scrisoarea dumneavoastră. Îmi pare rău, domnule Segundus, dar, atât timp cât draga mea doamnă Strange şi bietul Stephen se află încă în puterea acelui spirit malefic, nu pot să mă gândesc la altceva! Trebuie să trimiteţi aceste scrisori imediat! După aceea le voi scrie arhiepiscopului de Canterbury şi prinţului regent!

— Nu credeţi că Sir Walter ar fi mai potrivit să li se adreseze unor persoane cu rang atât de înalt? Desigur că…

— Nu, nu cred! strigă ea, cuprinsă de indignare. Nici nu-mi trece prin cap să mă rog de alţii să mă ajute cu nişte lucruri pe care le pot face foarte bine şi singură. N-am de gând să trec, în decurs de numai un ceas, de la sclavia în care m-au înlănţuit farmecele la un alt soi de sclavie! În plus, Sir Walter nu va fi în stare să explice nici pe jumătate la fel de bine ca mine hidoşenia crimelor lui Mr Norrell!

În clipa aceea, în odaie mai intră cineva – servitorul domnului Segundus, Charles, care venise să le spună că în sat se petrecea ceva foarte ciudat. Negrul cel înalt – cel care o adusese pe înălţimea Sa la Starecross – apăruse purtând pe cap o diademă de argint, iar împreună cu el se afla un gentilom cu părul ca puful, îmbrăcat într-o haină verde ca iarba.

— Stephen! Stephen şi vrăjitorul! strigă lady Pole. Repede, domnule Segundus! Adunaţi-vă toate puterile! Trebuie să-l învingeţi! Trebuie să-l eliberaţi pe Stephen, aşa cum m-aţi eliberat şi pe mine!

— Să înving un spiriduş! exclamă domnul Segundus, cuprins de groază. O, nu! N-am cum! E nevoie de un magician mult mai puternic…

— Prostii! strigă ea, cu ochii strălucitori. Amintiţi-vă ce v-a spus Childermass. Anii de studiu v-au pregătit pentru asta! Nu trebuie decât să încercaţi!

— Dar nu ştiu… începu el, neajutorat.

Dar deja nu mai conta ce ştia. În clipa în care termină de vorbit, lady Pole fugi din cameră – şi, cum domnul Segundus se simţea dator să o apere, se văzu nevoit să fugă după ea.

***

La Hurtfew, cei doi magicieni găsiseră *Limbajul păsărilor* – volumul era acum deschis la pagina cu vraja spiriduşilor. Însă tot nu găsiseră un nume pentru John Uskglass. Norrell stătea aplecat peste vasul de argint cu apă, făcând vrăji de localizare. Încercaseră deja toate numele şi titlurile care le veniseră în minte, dar vraja nu recunoscuse niciunul. Apa din vas rămânea întunecată şi mută.

— Dar numele lui în limba spiriduşilor? spuse Strange.

— S-a pierdut, răspunse Norrell.

— Am încercat deja „Regele Nordului”?

— Da.

— Ah! Strange cumpăni o clipă, apoi spuse: Care era apelativul acela ciudat pe care l-aţi pomenit mai devreme? Aţi spus că aşa îşi spunea chiar el uneori. Ceva fără nume?

— „Sclavul fără nume“?

— Da. Încercaţi asta.

Norrell nu părea deloc convins, dar făcu vraja pentru sclavul fără nume. Imediat apăru în vas un punct de lumină albăstruie. Merse mai departe cu vraja şi se dovedi că sclavul fără nume se afla în Yorkshire – exact în acelaşi loc unde apăruse John Uskglass mai înainte.

— Aha! exclamă Strange triumfător. Ne-am făcut griji degeaba. E tot aici.

— Dar nu cred că e aceeaşi persoană, îl întrerupse Mr Norrell. Parcă arată altfel.

— Mr Norrell, vă rog, nu începeţi cu închipuirile! Cine altcineva ar putea să fie? Câţi sclavi fără nume credeţi că sunt în Yorkshire?

Era o întrebare atât de rezonabilă, încât Mr Norrell nu mai obiectă.

— Să facem acum vraja, spuse Strange.

Luă cartea şi începu să recite incantaţia. Se adresă arborilor din Anglia; dealurilor din Anglia; luminii soarelui, apei, păsărilor, pământului şi pietrelor. Le vorbi tuturor, pe rând, şi le îndemnă să se plece în faţa sclavului fără nume.

Stephen şi gentilomul ajunseră la podeţul pentru animale de povară aflat la intrarea în Starecross.

Satul era liniştit; pe uliţe aproape că nu era nimeni. În pragul unei case, o fată îmbrăcată cu o rochie înflorată şi cu un şal de lână turna lapte din vedre de lemn în vasele pentru brânză. Un bărbat care purta ghetre şi o pălărie cu boruri largi ajunse lângă casa aceea, sosind de pe o uliţă lăturalnică; pe lângă el mergea voios un căţel. Fata şi bărbatul se salutară zâmbind, iar câinele începu să latre de bucurie. În mod normal, această scenă simplă, domestică, l-ar fi umplut pe Stephen de încântare, dar, în starea în care se afla, nu simţi decât un fior rece pe şira spinării; dacă bărbatul s-ar fi întins şi ar fi lovit-o pe fată – sau ar fi strâns-o de gât – Stephen nu s-ar fi mirat câtuşi de puţin.

Gentilomul ajunsese deja pe podeţ. Stephen îl urmă şi…

…şi totul se schimbă. Soarele ieşi din spatele unui nor şi străluci printre ramurile arborilor desfrunziţi; apărură pe dale sute de pete mici şi strălucitoare de lumină solară. Lumea se transformă într-un fel de basm în bucăţele sau un fel de labirint. Era ca superstiţia aceea potrivit căreia nu e bine să calci pe liniile ce despart dalele din pardoseală – sau ca vraja aceea ciudată, numită Pătratele din Doncaster, ce se face pe o suprafaţă ca o tablă de şah. Dintr-odată, totul căpătă un înţeles. Stephen nu mai îndrăznea să facă niciun pas, căci, dacă înainta – călcând, de pildă, pe acea *umb*ră sau pe acea *pat*ă de soare – lumea ar fi putut să se schimbe pentru vecie.

„Stai! îşi spuse el, agitat. Nu sunt pregătit pentru asta! Nu m-am gândit. Nu ştiu ce să fac!“

Dar era prea târziu. Privi în sus.

Ramurile desfrunzite scriau ceva în văzduh şi, fără să vrea, Stephen înţelese. Văzu că arborii îi adresau o întrebare.

— Da, le răspunse.

Vârsta şi înţelepciunea arborilor erau acum ale lui.

În spatele arborilor se afla o culme înaltă, acoperită cu zăpadă, ca o linie trasată pe cer. Dealul arunca o umbră albastră pe zăpadă. În el se aflau închise

suflări de gheaţă şi vitregii neînchipuite. Îl salută pe Stephen ca pe un rege mult dorit. La o vorbă a lui Stephen, era gata să se prăbuşească, zdrobindu-i pe duşmani. Dealul îl întrebă ceva pe Stephen.

— Da, îi răspunse acesta.

Dispreţul şi puterea dealului erau acum în mâinile lui.

Pârâul cu apă neagră ce curgea pe sub podeţ îi susură şi el o întrebare.

— Da, spuse el.

Pământul spuse…

— Da, spuse el.

Ciorile, coţofenele, mierlele şi piţigoii spuseră…

— Da, spuse el.

Pietrele spuseră…

— Da, spuse Stephen. Da. Da. Da.

Acum ţinea întreaga Anglie în căuşul palmei lui negre. Soarta tuturor englezilor era în mâinile lui. Acum se putea răzbuna pentru toate insultele. Acum putea să-i pedepsească înmiit pentru tot răul suferit de biata lui mamă. Putea să dărâme casele peste cei aflaţi înăuntru. Putea să le poruncească dealurilor să se prăbuşească şi văilor să se închidă. Putea să cheme herghelii întregi de centauri, să stingă stelele, să fure luna de pe cer. Acum. Acum. Acum.

Dar iată că acum îi văzu pe lady Pole şi pe domnul Segundus, alergând dinspre Starecross Hall în lumina palidă a soarelui de iarnă. Lady Pole îl privi pe gentilom cu ochii înflăcăraţi de ură. Bietul domn Segundus era plin de nedumerire şi teamă.

Gentilomul se întoarse către Stephen şi spuse ceva. Dar Stephen nu-l auzi: dealurile şi arborii vorbeau prea tare.

— Da, spuse el totuşi.

Gentilomul râse voios şi ridică mâinile, gata să-şi îndrepte vrăjile împotriva lui lady Pole.

Stephen închise ochii, apoi le spuse o vorbă pietrelor ce alcătuiau podeţul.

Da, spuseră pietrele. Podul se ridică aidoma unui cal furios şi îl aruncă pe gentilom în pârâu.

Stephen îi spuse o vorbă pârâului.

Da, spuse pârâul. Îl prinse pe gentilom într-o strânsoare de fier şi îl purtă cu repeziciune la vale.

Stephen era conştient că lady Pole îi vorbea, că încerca să-l prindă de braţ; văzu chipul palid şi uluit al domnului Segundus, îl văzu vorbind; dar nu avea timp să le răspundă. Cine ştie cât timp avea să-l mai asculte lumea întreagă? Sări de pe pod şi o luă la fugă pe malul râului.

Arborii păreau că îl salută în timp ce alerga; îi vorbeau despre vechi alianţe şi îi aminteau de vremurile de odinioară. Soarele îl numea „rege“ şi îi spunea cât de bucuros e să-l vadă. Stephen nu avea timp să le spună că nu era cine credeau ei.

Ajunse într-un loc unde pământul se ridica abrupt de o parte şi de alta a pârâului, formând o vâlcea adâncă, din care se scoteau pietre de moară. Pe ambele laturi ale vâlcelei erau împrăştiaţi bolovani imenşi şi rotunzi, tăiaţi din cariera de piatră, înalţi cât un stat de om.

Pârâul fierbea în locul unde îl ţinea pe gentilom în strânsoare. Stephen îngenunche pe o piatră netedă şi se aplecă deasupra apei.

— Îmi pare rău, spuse el. Ştiu că nu mi-aţi dorit niciodată răul.

Părul gentilomului se răsfirase aidoma unor şerpi argintii în apă. Chipul i se schimonosise înfiorător. Cuprins de furie şi de ură, nu mai semăna cu un chip de om: ochii i se depărtaseră unul de altul, pe faţă îi crescuse blană, iar buzele îi dezveleau dinţii într-un rânjet înspăimântător.

În mintea lui Stephen răsună un glas:

— Dacă mă ucizi, nu-ţi vei afla niciodată numele!

— Sunt sclavul fără nume, spuse Stephen. Asta am fost mereu – iar astăzi nici nu vreau să fiu mai mult.

Le spuse o vorbă pietrelor de moară. Acestea zburară în văzduh şi se aruncară asupra gentilomului. Le vorbi apoi bolovanilor şi stâncilor, iar acestea făcură la fel. Gentilomul era mai bătrân decât veacurile şi extrem de puternic. Mult după ce oasele şi carnea ar fi trebuit să-i fie zdrobite, Stephen simţea că tot mai rămăsese ceva din el, ceva ce încerca să se recompună cu ajutorul magiei. Atunci Stephen le vorbi umerilor stâncoşi ai vâlcelei, cerându-le să îl ajute. Pământ şi

stâncă se prăbuşiră, îngrămădindu-se deasupra pietrelor de moară şi a bolovanilor, până când în locul acela se înălţă un deal la fel de înalt ca vâlceaua.

De ani de zile, Stephen trăia parcă în spatele unui geam cenuşiu şi murdar, interpus între el şi restul lumii; în clipa în care ultima suflare de viaţă a gentilomului se stinse, geamul se sparse în mici fărâme. Stephen rămase o clipă nemişcat, umplându-şi plămânii cu aer.

Însă aliaţii şi slujitorii lui deveneau neîncrezători. În conştiinţa dealurilor şi a arborilor răsărise o întrebare. Începură să-şi dea seama că cel din faţa lor nu era cine crezuseră – că gloria lui era de împrumut.

Îi simţi cum se retrag, unul câte unul. Când cel din urmă aliat îl părăsi, Stephen căzu la pământ, cu sufletul pustiit şi nesimţitor.

***

La Padova, familia Greysteel luase deja micul dejun şi se aflau acum toţi trei în micul salonaş de la primul etaj. Nu erau într-o dispoziţie prea grozavă în dimineaţa aceea, căci avusese loc o discuţie în contradictoriu. Doctorul Greysteel se apucase să fumeze pipă în casă – lucru cu care Flora şi mătuşa Greysteel nu erau deloc de acord. Mătuşa Greysteel încercase să-l convingă să nu facă asta, dar doctorul Greysteel se încăpăţânase. Îi plăcea în mod deosebit să fumeze pipă şi era de părere că merita din când în când câte o concesie, având în vedere că oricum nu mai ieşeau nicăieri. Mătuşa Greysteel îl îndemnă să fumeze afară, dar doctorul Greysteel răspunse că nu putea face asta, fiindcă afară ploua. E dificil să fumezi pipă în ploaie – se udă tutunul.

Aşa că doctorul Greysteel îşi fuma pipa înăuntru, iar mătuşa Greysteel tuşea; iar Flora, care avea tendinţa de a se simţi vinovată pentru orice, se uita când la unul, când la celălalt, cu o expresie nefericită pe chip. Trecuse astfel cam un o oră; la un moment dat, doctorul Greysteel ridică din întâmplare ochii, apoi exclamă uimit:

— Am capul negru! Cu totul negru!

— Păi nici nu e de mirare, având în vedere că fumezi pipă! răspunse sora lui.

— Papa, zise Flora, punând deoparte lucrul de mână, ce vrei să spui?

Doctorul Greysteel privea fix oglinda – acea oglindă care apăruse în felul acela misterios atunci când ziua se transformase în noapte şi Strange venise la Padova. Flora se duse în spatele lui, ca să vadă şi ea ce vedea el. Exclamaţia ei de uimire o făcu şi pe mătuşa Greysteel să se ridice.

În oglindă, acolo unde ar fi trebuit să se afle capul doctorului Greysteel, se vedea o pată neagră ce se mişca şi îşi schimba forma. Pata se făcu din ce în ce mai mare, ajungând treptat să semene cu o siluetă ce fugea către ei, de-a lungul unui coridor imens. Silueta se apropie din ce în ce mai mult şi cei trei văzură că era o femeie. Mai observară că întorcea din când în când capul în timp ce alerga, de parcă ar fi urmărit-o cineva.

— Oare ce a speriat-o de aleargă aşa repede? se întrebă mătuşa Greysteel. Lancelot, tu vezi ceva? O urmăreşte cineva? Ah, biata femeie! Lancelot, nu poţi face nimic?

Doctorul Greysteel se duse la oglindă, puse mâna pe ea şi împinse, dar suprafaţa era tare şi netedă, ca orice oglindă. Ezită o clipă, întrebându-se parcă dacă să folosească mai multă forţă.

— Ai grijă, papa! strigă Flora speriată. Să nu cumva să o spargi!

Femeia din oglindă se apropie şi mai mult. Preţ de o clipă o văzură cum se opreşte chiar în spatele oglinzii, astfel că reuşiră să distingă broderiile complicate cu care îi era împodobită rochia; apoi urcă pe rama oglinzii ca pe o treaptă. Suprafaţa oglinzii deveni mai fluidă, ca un nor dens sau ca un văl de ceaţă. Flora împinse grăbită un scaun lângă perete, ca femeia să poată coborî mai uşor. Trei perechi de braţe se ridicară, gata să o susţină, să o tragă departe de orice primejdie.

Avea, poate, treizeci sau treizeci şi doi de ani. Purta o rochie în culori de toamnă, dar respira greu şi avea hainele uşor în dezordine din cauza goanei, îşi aruncă speriată ochii prin încăperea necunoscută, privi chipurile străine şi toate obiectele pe care nu le ştia.

— Mă aflu în Faerie? întrebă ea.
— Nu, doamnă, răspunse Flora.
— În Anglia, atunci?
— Nu, doamnă. Pe obrajii Florei începură să şiroiască lacrimi. Îşi duse mâna la piept ca să se liniştească. Vă aflaţi la Padova. În Italia. Eu mă numesc Flora Greysteel. Ştiu că numele acesta nu vă spune nimic, dar v-am aşteptat aici la rugămintea soţului dumneavoastră. I-am promis că voi fi aici ca să vă întâmpin.
— Jonathan e aici?
— Nu, doamnă.
— Sunteţi Arabella Strange, spuse doctorul Greysteel uluit.
— Da, spuse ea.
— O, draga mea! exclamă mătuşa Greysteel, ducând o mână la gură şi cealaltă la inimă. O, draga mea! Mâinile ei mângâiară chipul şi umerii Arabellei. O, draga mea! exclamă ea pentru a treia oară. Apoi izbucni în lacrimi şi o îmbrăţişă pe Arabella.

***

Stephen se trezi. Zăcea pe pământul îngheţat, într-o vâlcea îngustă. Lumina soarelui dispăruse. Văzduhul era cenuşiu şi îngheţat. Vâlceaua era înfundată cu un perete imens de pietre de moară, bolovani şi pământ – un straniu mormânt. Peretele oprise curgerea râului ca un baraj, dar un firicel de apă reuşise totuşi să treacă dincoace şi umezea pământul. Coroana, sceptrul şi globul lui Stephen se aflau ceva mai departe, zăcând într-o băltoacă murdară. Cu mare greutate, se ridică în picioare.
Din depărtare auzi pe cineva care striga:
— Stephen! Stephen!
Se păru că recunoaşte glasul lui lady Pole.
— M-am lepădat de numele sclaviei mele, spuse el. A pierit. Îşi luă de jos coroana, sceptrul şi globul şi plecă la drum.
Nu ştia încotro se îndreaptă. Îl ucisese pe gentilom şi îl lăsase pe acesta să-l ucidă pe Vinculus. Nu se mai putea întoarce acasă – dacă aceea fusese vreodată casa lui. Ce s-ar fi ales, într-o curte de judecată din Anglia, de un negru de două ori ucigaş? Stephen îşi încheiase

socotelile cu Anglia, iar Anglia îşi încheiase socotelile cu el. Merse mai departe.

După o vreme, i se păru că peisajul din jurul lui nu mai părea atât de englezesc ca până atunci. Arborii care îl înconjurau acum erau imenşi şi foarte bătrâni, cu crengi de două ori mai groase decât trupul unui om, răsucite în forme stranii, fantastice. Deşi era iarnă şi tufele de măceş erau desfrunzite, ici şi colo se vedeau câţiva trandafiri, roşii ca sângele şi albi ca zăpada.

Anglia rămăsese în spatele lui. Nu simţea niciun regret. Nu privi în urmă nici măcar o dată. Îşi continua drumul.

Ajunse în faţa unui deal alungit şi scund, în mijlocul căruia văzu o deschizătură. Era mai mult o gură decât o uşă, dar nu părea a fi un loc malefic sau primejdios. Acolo, chiar în dreptul deschizăturii, îl aştepta cineva. „Cunosc locul acesta, îşi spuse el. E Lost-hope! Dar cum se poate?“

Pe lângă faptul că locuinţa însăşi se transformase într-un deal, totul în jur părea schimbat. Pădurea era străbătută de un suflu proaspăt şi nevinovat. Arborii nu-l mai ameninţau pe călător. Printre ramurile lor se vedeau sclipirile de un albastru intens ale cerului senin de iarnă. Ici şi colo zărea strălucirea pură a unor stele – deşi Stephen nu-şi mai amintea dacă erau stele de seară sau de dimineaţă. Privi în jur, căutând oasele străvechi şi armurile ruginite – însemnele acelea înspăimântătoare ale firii însetate de sânge a gentilomului. Spre surprinderea lui, văzu că acestea erau peste tot – sub tălpile lui, îndesate între rădăcinile copacilor, agăţate în tufele de măceş şi în rugii de mure. Dar erau într-o stare de descompunere mult mai înaintată decât îşi amintea el – erau acoperite cu muşchi, mâncate de rugină şi pe jumătate transformate în pulbere. În scurt timp nu avea să mai rămână nimic din ele.

Cel care-l aştepta în dreptul deschizăturii îi era cunoscut; participase adesea la balurile şi procesiunile de la Lost-hope. Dar şi el era schimbat; trăsăturile lui semănau mai mult cu cele ale unui spiriduş; ochii îi erau mai strălucitori, sprâncenele mai stufoase. Avea părul foarte creţ, ca lâna mieilor sau ca ferigile tinere,

primăvara, iar pe faţă îi creştea o blană scurtă şi moale. Părea mai în vârstă, dar totodată mai inocent.

— Bun venit! strigă el.

— Aici e într-adevăr Lost-hope? întrebă cel care fusese odată Stephen Black.

— Da, bunicule.

— Dar nu înţeleg. Lost-hope era un conac impunător. Acesta e… Cel care fusese odată Stephen Black se opri. Nu ştiu ce e acesta.

— E un *brugh,* bunicule! E lumea de sub deal. Lost-hope se schimbă! Fostul rege a murit. Noul rege se apropie! Iar la apropierea lui, lumea se leapădă de tristeţe. Păcatele fostului rege se topesc precum ceaţa dimineţii! Lumea se îmbracă în firea celui nou. Virtuţile lui umplu codrul şi câmpul!

— Noul rege? Cel ce fusese odată Stephen Black îşi privi mâinile. Într-una ţinea sceptrul, în cealaltă globul.

Spiriduşul îi zâmbi, de parcă nu înţelegea mirarea lui.

— Schimbările pe care le-ai adus aici depăşesc cu mult tot ce ai făcut în Anglia.

Trecură împreună prin deschizătură şi intrară într-o sală imensă. Noul rege se aşeză pe un tron străvechi. În jurul lui se strânse o mulţime. Unele feţe îi erau cunoscute, pe altele nu le ştia, dar bănui că asta se datora faptului că nu-i văzuse niciodată aşa cum erau în realitate. Rămase tăcut multă vreme.

— Casa aceasta, începu el într-un târziu, zace în dezordine şi mizerie. Locuitorii ei şi-au irosit zilele cu plăceri deşarte şi cu serbări date în cinstea unor vechi fapte de cruzime – fapte ce n-ar trebui nici măcar amintite, şi cu atât mai puţin celebrate. Am observat adesea aceste lucruri şi mi-am simţit sufletul îndurerat din cauza lor. Cu timpul însă, voi îndrepta toate aceste neajunsuri.[192]

***

În clipa în care vraja îşi făcu efectul, la Hurtfew se porni un vânt grozav. Uşile se trânteau în întuneric; draperii negre fluturau în camere întunecate; hârtii negre zburau de pe mesele negre şi dănţuiau sălbatic în văzduh. Un clopot – luat cu mult timp în urmă din

fosta abaţie şi uitat cu desăvârşire – începu să bată frenetic într-un mic turn aflat deasupra grajdurilor.

În bibliotecă apăreau tot felul de viziuni în oglinzi şi pe feţele de sticlă ale orologiilor. Vântul despărţi draperiile, şi apărură noi viziuni şi pe ferestre. Imaginile se succedau rapid, atât de rapid, încât erau aproape imposibil de înţeles. Mr Norrell văzu unele imagini familiare – creanga ruptă de ilice din biblioteca lui din Piaţa Hanover; un corb ce zbura în faţa Catedralei St Paul, o întrupare de o clipă a Corbului-în-Zbor; marele pat negru din hanul de la Wansford. Dar altele îi erau complet necunoscute: un păducel; un om crucificat într-un desiş; un zid grosolan de piatră, aflat într-o vâlcea îngustă; o sticlă fără dop ce plutea pe valuri.

Apoi toate imaginile dispărură, cu excepţia uneia. Aceasta era desfăşurată pe toată suprafaţa uneia dintre ferestrele înalte ale bibliotecii, dar Mr Norrell nu reuşea să-şi dea seama *ce anume* reprezenta. Semăna cu o piatră neagră imensă, perfect rotundă, incredibil de strălucitoare şi lucioasă, prinsă într-un inel de piatră aspră şi urcată pe ceva ca un deal negru. Mr Norrell îşi închipui că era un deal pentru că semăna întrucâtva cu un câmp cu iarba arsă - atâta doar că acest deal nu era negru ca iarba carbonizată, ci negru ca mătasea umedă sau ca pielea bine lustruită. Dintr-odată, piatra făcu ceva – se mişcă sau se roti. Mişcarea fusese aproape imperceptibil de rapidă, dar Mr Norrell avea senzaţia înfiorătoare că piatra *clipise.*

Vântul se potoli, clopotul din turn încetă să mai bată.

Mr Norrell răsuflă adânc, uşurat că totul se terminase. Strange era adâncit în gânduri, cu braţele încrucişate la piept, cu privirea aţintită în podea.

— Aţi înţeles ceva din toate astea? întrebă Mr Norrell. Ultima a fost cea mai rea dintre toate. Preţ de o clipă mi s-a părut că ar fi un ochi.

— Chiar era un ochi, spuse Strange.

— Dar ce creatură are un astfel de ochi? Un monstru, probabil! Foarte tulburător!

— A fost o imagine monstruoasă, într-adevăr, fu de acord Strange. Dar nu aşa cum credeţi dumneavoastră.

Era ochiul unui corb.

— Ochiul unui corb! Dar era cât fereastra!

— Da. Fie corbul era foarte mare, fie…

— Fie? zise Mr Norrell cu glas tremurător.

Strange scoase un hohot de râs scurt şi lipsit de voioşie.

— Fie noi eram ridicol de mici! Ce drăguţ, nu-i aşa, să te vezi aşa cum te văd alţii? Am spus că vreau ca John Uskglass să se uite la mine şi cred că, pentru o clipă, a făcut-o. Sau, dacă nu el, atunci unul dintre locotenenţii lui. Iar în clipa aceea, şi dumneavoastră, şi eu eram mai mici decât un ochi de corb – şi probabil că la fel de neînsemnaţi. Apropo de John Uskglass, presupun că nu ştim unde se află.

Mr Norrell se aşeză în faţa vasului de argint şi începu să lucreze. După aproximativ cinci minute în care trudi răbdător, spuse:

— Domnule Strange! Nu apare niciun semn al prezenţei lui John Uskglass - absolut nimic. Dar le-am căutat pe lady Pole şi pe doamna Strange. Lady Pole e în Yorkshire, iar doamna Strange în Italia. În Faerie n-a mai rămas nici o umbră a prezenţei lor. Au fost eliberate amândouă din puterea farmecelor!

Câteva clipe de tăcere, apoi Strange se întoarse brusc cu spatele.

— E foarte ciudat, urmă Mr Norrell pe un ton mirat. Am reuşit tot ce ne propusesem, dar nu înţeleg deloc *cum* am făcut asta. Nu pot decât să presupun că John Uskglass a văzut ce nu era în ordine şi a îndreptat el lucrurile! Din nefericire, n-a avut bunătatea să ne şi elibereze din întuneric. Acesta a rămas.

Mr Norrell se opri. Acesta, deci, îi era destinul! Un destin plin de teamă, orori şi pustiire! Aşteptă răbdător câteva clipe să-l cuprindă vreunul dintre aceste sentimente îngrozitoare, dar până la urmă fu nevoit să recunoască faptul că nu simţea nimic. Dimpotrivă, ceea ce i se părea acum cu adevărat ciudat era că petrecuse atâţia ani la Londra, departe de bibliotecă, stând la dispoziţia miniştrilor şi amiralilor. Se întreba cum suportase toate astea.

— Mă bucur că n-am recunoscut ochiul acela de corb, zise el voios, căci altfel cred că m-aş fi

înspăimântat îngrozitor!

— Da, domnule, zise Strange cu glasul răguşit. Aţi avut mare noroc! Iar mie cred că mi-a trecut pofta de a mai fi privit! De azi înainte, John Uskglass n-are decât să mă ignore cât vrea.

— O, da! încuviinţă Mr Norrell. Ştiţi, domnule Strange, ar trebui să încercaţi să renunţaţi la acest obicei de a vă dori tot felul de lucruri. Pentru un magician, asta e cât se poate de periculos! Începu apoi să spună o poveste lungă şi nu deosebit de interesantă despre un magician care trăise în Lancashire în secolul al XIV-lea, care îşi dorea tot felul de lucruri absurde şi provoca tot felul de neajunsuri în satul lui natal, căci vacile se preschimbau în nori şi oalele în vapoare, iar sătenii începeau să vorbească în culori, şi nu în cuvinte – şi alte neplăceri magice de felul acesta.

La început, Strange îi răspundea monosilabic sau complet aiurea. Apoi însă, încetul cu încetul, începu să-l asculte cu mai multă atenţie şi să vorbească în felul său obişnuit.

Mr Norrell avea multe talente, însă darul de a citi în sufletul oamenilor îi lipsea cu desăvârşire. Strange nu scosese o vorbă despre salvarea soţiei sale, aşa că Mr Norrell presupuse că asta nu-l afectase în mod deosebit.

69

Strangiţi şi norrelliţi

Februarie-primăvara anului 1817

Childermass şi Vinculus înaintau unul lângă altul, primul călare, al doilea pe jos. Erau înconjuraţi din toate părţile de câmpul înzăpezit, presărat cu tot felul de coline şi deluşoare, ce îl făceau să semene cu o uriaşă saltea de puf. Probabil că asemănarea aceasta îl izbise şi pe Vinculus, căci tocmai descria cu lux de amănunte patul moale şi plin de perne în care avea de gând să doarmă în noaptea aceea, precum şi cina copioasă cu care voia să se delecteze înainte. Nu era nici o îndoială că se aştepta ca Childermass să plătească pentru toate astea, şi în mod normal poate că Childermass ar fi avut câte ceva de comentat, dar iată că de data asta nu spunea nimic. Mintea îi era ocupată cu un singur lucru: dacă să-l ducă sau nu pe Vinculus în faţa lui Strange şi Norrell. Era sigur că cei doi erau cei mai în măsură din toată Anglia să-l examineze pe Vinculus; pe de altă parte, Childermass nu era sigur cum vor reacţiona cei doi magicieni dacă se prezenta în faţa lor cu un om-carte. Childermass îşi scărpină obrazul. Pe el avea o cicatrice abia vizibilă, vindecată de mult – doar o vagă dungă argintie pe obrazul lui măsliniu.

Vinculus se oprise din vorbit şi stătea în mijlocul drumului. Lăsase pătura să cadă la pământ, iar acum îşi ridica nerăbdător mânecile hainei.

— Ce este? întrebă Childermass. Ce s-a întâmplat?

— M-am schimbat! spuse Vinculus. Priveşte! Se dezbrăcă de haină şi îşi descheie cămaşa. Cuvintele s-au schimbat! Pe braţe! Pe piept! Peste tot! Înainte spuneam altceva! În ciuda frigului, începu să se dezbrace. Apoi, complet despuiat, sărbători transformarea dănţuind voios, ca un diavol cu pielea albastră.

Childermass descălecă, cuprins de panică şi disperare. Reuşise să salveze cartea lui John Uskglass

de la moarte şi de la distrugere; şi acum, când orice primejdie părea să fi trecut, cartea însăşi îl biruise, preschimbându-se în altceva.

— Trebuie să ajungem cât mai repede la un han! declară el. Trebuie să facem rost de hârtie şi cerneală! Trebuie să transcriem exact ce stătea scris pe pielea dumitale înainte. Iar dumneata va trebui să-ţi scotoceşti toate cotloanele memoriei!

Vinculus se uită la el ca la un nebun.

— De ce? întrebă el.

— Pentru că toate astea sunt magia lui John Uskglass! Gândurile lui John Uskglass! E singurul loc în care au fost scrise vreodată. Trebuie să păstrăm cât de mult putem din ele!

Vinculus tot nu înţelegea.

— De ce? întrebă el iarăşi. John Uskglass însuşi nu a găsit că toate astea merită păstrate.

— Dar de unde această schimbare neaşteptată? Nu are nici o logică!

— Ba are foarte multă logică, spuse Vinculus. Până acum am fost o profeţie; dar lucrurile prezise s-au îndeplinit. Era şi timpul să mă schimb – căci altfel aş fi devenit o istorie – o istorie uscată şi plictisitoare!

— Şi acum ce eşti?

Vinculus ridică din umeri.

— Poate că sunt o carte de bucate! Poate că sunt un roman! Poate că sunt o carte de predici! Extrem de amuzat de toate aceste gânduri, Vinculus începu să chicotească şi mai ţopăi de câteva ori.

— Eu sper că ai rămas ce ai fost întotdeauna – o carte de magie. Dar stai puţin – ce tot spui acolo? Vinculus, vrei să zici că dumneata n-ai învăţat niciodată acest alfabet?

— Sunt o carte, spuse Vinculus, oprindu-se brusc din ţopăit. Sunt *Cartea.* Menirea Cărţii e să poarte în ea cuvintele. Asta şi fac. Înţelegerea sensului lor e menirea Cititorului.

— Dar cel din urmă Cititor a murit!

Vinculus ridică din umeri, ca şi cum asta nu-l privea câtuşi de puţin.

— Trebuie să ştii ceva! strigă Childermass, aproape înnebunit. Îl apucă de braţ pe Vinculus. Uite, ce

înseamnă asta? Simbolul acesta ca un cerc cu coarne, tăiat de o dungă. Apare peste tot. Ce înseamnă?

Vinculus îşi eliberă braţul din strânsoare.

— Înseamnă marţea trecută, spuse el. Înseamnă trei porci, dintre care unul poartă o pălărie de paie! Înseamnă că Sally s-a dus la dans în umbra lunii şi a pierdut o punguţă trandafirie! Rânjind, Vinculus îl ameninţă pe Childermass cu degetul. Ştiu ce vrei să faci! Speri că vei fi dumneata următorul Cititor!

— Poate, spuse Childermass. Deşi habar n-am de unde să încep. Cu toate astea, nu ştiu cine ar fi mai îndreptăţit decât mine să ajungă următorul Cititor.

În orice caz, de acum înainte nu te voi mai scăpa din ochi nici o clipă. De azi înainte, Vinculus, suntem legaţi pe vecie!

Dispoziţia jovială a lui Vinculus se topi instantaneu. Îmbufnat, începu să se îmbrace.

***

În Anglia era iar primăvară. Păsările zburau în urma plugurilor. Pietrele se încălzeau în soare. Ploaia şi vântul deveniră mai blânde şi purtau acum cu ele miresmele pământului reavăn şi ale plantelor tinere. Pădurile se înveşmântaseră într-o culoare atât de blândă, atât de fină, încât aproape că nici nu semăna a culoare. Era mai mult *ideea* unei culori – de parcă arborii visau în verde sau gândeau în verde.

În Anglia era iar primăvară, dar Strange şi Norrell nu mai erau acolo. Turnul de întuneric acoperea Hurtfew Abbey, iar Norrell nu ieşi niciodată de acolo. Oamenii făcură tot felul de speculaţii – că Strange l-ar fi omorât pe Norrell sau că Norrell l-ar fi omorât pe Strange, se gândiră apoi care dintre cei doi ar fi meritat mai mult o asemenea soartă şi cumpăniră dacă ar fi bine să meargă cineva acolo să afle ce se întâmplase.

Dar, înainte să ajungă la vreo concluzie referitoare la aceste întrebări extrem de interesante, întunericul dispăru – şi odată cu el dispăru şi Hurtfew Abbey. Casa, parcul, podul şi o parte din râu pieriseră fără urmă. Drumurile ce duceau odinioară la Hurtfew acum făceau nişte bucle curioase, întorcându-se, sau se opreau în dreptul unor lanuri de porumb sau crânguri complet neinteresante. Casa din Piaţa Hanover şi

ambele case ale lui Strange – cea din Piaţa Soho şi casa lui natală din Clun[193] – avură parte de aceeaşi soartă ciudată. La Londra, singura fiinţă care mai ştia să ajungă în casa din Piaţa Soho era motanul lui Jeremy Johns, Bullfinch. Acesta nu părea să-şi dea seama că se petrecuse ceva cu casa şi continua să meargă acolo ori de câte ori avea chef, alunecând tăcut între numărul 30 şi numărul 32, iar cei care-l vedeau erau de acord că în viaţa lor nu văzuseră ceva mai ciudat.[194]

Lordul Liverpool şi ceilalţi miniştri declarară de mai multe ori, în public, cât de mult regretau dispariţia lui Strange şi Norrell, dar în particular se bucurau că au scăpat de o problemă atât de ciudată. Nici Strange, nici Norrell nu se dovediseră atât de respectabili cum păruseră a fi odinioară. Amândoi ajunseseră să folosească o magie care, dacă nu era chiar magie neagră, era în orice caz mult prea întunecată ca să fie dezirabilă sau legitimă. Miniştrii îşi întoarseră în schimb atenţia către numeroşii magicieni care apăruseră între timp. Aceşti magicieni făcuseră foarte puţine vrăji şi erau în mare parte neinstruiţi; cu toate astea, promiteau să fie la fel de arţăgoşi ca Strange şi Norrell, aşa că era nevoie să se găsească repede un mijloc de a-i controla. Dintr-odată, planurile lui Mr Norrell de a reînfiinţa Curtea celor Cinci Dragoni (care înainte păruseră complet inutile) deveniră cât se poate de pertinente.[195]

În a doua săptămână a lunii martie, în ziarul *York Chronicle* apăru un paragraf adresat foştilor membri ai Societăţii Savante a Magicienilor din York, precum şi tuturor celor care doreau să devină membri ai acestei societăţi. Toţi aceştia erau invitaţi miercurea următoare la Hanul Old Starre (miercurea fiind ziua tradiţională de întâlnire a membrilor societăţii).

Mulţi dintre foştii membri ai societăţii din York se bucurară la citirea acestui anunţ, dar cel puţin la fel de mulţi se simţiră jigniţi. Cum fusese tipărit într-un ziar, anunţul putea fi citit de oricine avea un penny în buzunar. Mai mult, autorul (care nu-şi dădea numele) părea că se simte îndreptăţit să invite lumea să se

înscrie în societatea din York – lucru pe care nu avea niciun drept să-l facă, oricine ar fi fost.

Când sosi în cele din urmă promiţătoarea seară de miercuri, foştii membri ai societăţii sosiră la Old Starre şi găsiră acolo vreo cincizeci de magicieni (sau aşa-zişi magicieni) adunaţi în Sala Lungă. Cele mai confortabile locuri erau toate ocupate, iar foştii membri (printre care şi domnul Segundus, domnul Honeyfoot şi doctorul Foxcastle) fură nevoiţi să se aşeze pe o mică estradă aflată destul de departe de foc. Aveau totuşi şi un avantaj: de aici îi vedeau foarte bine pe noii magicieni.

Priveliştea nu avu darul să-i bucure pe foştii membri. Era o adunare cât se poate de pestriţă. („Iar prea puţini dintre ei par a fi gentilomi”, îşi spuse doctorul Foxcastle.) Erau acolo doi fermieri şi mai mulţi negustori. Mai era şi un tânăr palid şi blond, cu un temperament nervos, care îi spunea celui de lângă el că era sigur că anunţul fusese scris de însuşi Jonathan Strange şi că Strange avea să apară dintr-o clipă în alta, ca să-i înveţe pe toţi magie! Mai era acolo şi un preot – o prezenţă ceva mai promiţătoare. Acesta era un bărbat bărbierit cu grijă, cu o înfăţişare sobră, cam la cincizeci-şaizeci de ani, îmbrăcat în negru. Era însoţit de un câine, la fel de cărunt şi de respectabil ca şi el însuşi, precum şi de o femeie tânără cu o înfăţişare remarcabilă, îmbrăcată într-o rochie roşie de catifea. Una peste alta, femeia nu părea chiar atât de respectabilă; avea părul negru şi o expresie feroce pe chip.

— Domnule Taylor, îi spuse doctorul Foxcastle unuia dintre acoliţii lui, vreţi să fiţi bun şi să-i daţi a înţelege acelui domn că la aceste întruniri nu venim însoţiţi de membrii familiilor noastre?

Domnul Taylor se îndepărtă grăbit.

Din locul în care se aflau, foştii membri ai Societăţii din York observară că preotul cel bărbierit cu grijă era mai dur decât o sugera chipul lui blând şi că îi dăduse o replică destul de aspră domnului Taylor.

Domnul Taylor se întoarse cu următorul mesaj:

— Domnul Redruth le cere iertare membrilor societăţii, dar spune că el nu e magician. Îl interesează

foarte mult tot ce ţine de magie, dar nu are deloc talent în acest domeniu. Magicianul e fiica lui. Are patru copii, un fiu şi trei fiice, şi spune că sunt cu toţii magicieni. Ceilalţi n-au vrut să vină la întrunire, preferind să stea acasă liniştiţi şi să-şi vadă de studii.

Urmară câteva clipe de tăcere, timp în care foştii membri încercară, fără a reuşi, să înţeleagă ceva din toate astea.

— Poate şi câinele lui e magician, spuse doctorul Foxcastle în cele din urmă, la care foştii membri ai societăţii izbucniră în râs.

Se vădi curând că nou-veniţii făceau parte din două tabere distincte. Domnişoara Redruth, tânăra îmbrăcată în roşu, se află printre primii vorbitori. Avea glasul scăzut şi vorbea destul de repede. Nu era învăţată să vorbească în public şi nu toţi magicienii îi înţeleseră discursul, dar vorbi cu multă pasiune. Ideea principală a discursului ei părea a fi că Jonathan Strange era totul! Iar Gilbert Norrell nu era nimic! Strange avea să fie răzbunat în curând, iar Norrell respins de toată lumea! Magia avea să fie descătuşată din lanţurile cu care o legase Gilbert Norrell! Aceste observaţii, precum şi câteva referiri la capodopera pierdută a lui Strange, *Istoria şi practica magiei englezeşti,* atraseră după sine replici furioase din partea mai multor magicieni: cum că lucrarea lui Strange era plină de magie malefică şi că Strange însuşi era un ucigaş. Se ştia precis că îşi omorâse soţia[196] şi probabil că-l omorâse şi pe Norrell.

Discuţia devenea din ce în ce mai încinsă, până când fu întreruptă de sosirea a doi bărbaţi. Niciunul din ei nu avea o înfăţişare cât de cât respectabilă. Amândoi aveau părul lung şi neîngrijit şi purtau haine foarte vechi şi ponosite. Cu toate astea, unul dintre ei părea a fi un simplu vagabond, în timp ce al doilea avea o înfăţişare mai îngrijită şi avea un aer preocupat şi serios – aproape autoritar, s-ar fi putut spune.

Vagabondul nici nu catadicsi să se uite la membrii societăţii din York; se aşeză direct pe podea şi ceru gin şi apă caldă. Celălalt înaintă către centrul sălii şi se uită pe rând la toată lumea, zâmbind cu subînţeles.

— Domnilor! Doamnă! Poate că unii dintre dumneavoastră îşi amintesc de mine. Am fost de faţă acum zece ani, când Mr Norrell a făcut vraja aceea în Catedrala din York. Mă numesc John Childermass. Până acum o lună, am fost servitorul lui Gilbert Norrell. Iar acesta, arătă el către bărbatul aşezat pe podea, e Vinculus, care a fost odinioară magician de stradă la Londra.

Childermass nu apucă să spună mai mult. Toată lumea începu să vorbească în acelaşi timp. Foştii membri ai societăţii din York erau furioşi să afle că plecaseră din casele lor confortabile şi bine încălzite pentru a veni aici să asculte discursul unui servitor. Dar, pe când aceşti gentilom îşi exprimau cu glas tare indignarea, majoritatea nou-veniţilor se manifestau într-un fel cu totul diferit. Aceştia erau fie strangiţi, fie norrelliţi; dar niciunul dintre ei nu dăduse vreodată ochii cu aceşti eroi, iar prezenţa în odaie a unui om care chiar îi cunoscuse şi vorbise cu ei îi aduse în culmea agitaţiei.

Childermass nu era câtuşi de puţin tulburat de tumultul pe care îl provocase. Aşteptă liniştit să se potolească puţin gălăgia, apoi spuse:

— Am venit să vă spun că acordul pe care l-aţi semnat cu Gilbert Norrell e nul. Nul şi neavenit, domnilor. Puteţi fi iarăşi magicieni dacă doriţi asta.

Unul dintre magicienii cei noi ridică vocea să întrebe dacă Strange avea să-şi facă apariţia. Altul vru să ştie dacă venea Norrell.

— Nu, domnilor, spuse Childermass. Nu vine niciunul. Va trebui să vă mulţumiţi cu mine. Nu cred că Strange sau Norrell vor mai fi vreodată văzuţi în Anglia. Cel puţin nu în vremurile acestea.

— De ce? întrebă domnul Segundus. Unde s-au dus?

Childermass zâmbi.

— Acolo unde se duc toţi magicienii. Dincolo de cer. De partea cealaltă a ploii.

Unul dintre norrelliţi spuse că Jonathan Strange procedase înţelept părăsind Anglia, căci altfel ar fi fost cu siguranţă spânzurat.

Tânărul cel blond şi agitat răspunse înciudat că toată ceata de norrelliţi se va trezi în curând într-un mare impas. La urma urmei, primul principiu al magiei norrelliene era că totul trebuie să se bazeze pe cărţi. Şi cum aveau să respecte acest principiu, acum că toate cărţile dispăruseră odată cu Hurtfew Abbey?[197]

— Nu aveţi nevoie de biblioteca de la Hurtfew, domnilor, spuse Childermass. Şi nici de biblioteca din Piaţa Hanover. V-am adus ceva mult mai valoros. O carte pe care Norrell şi-a dorit-o nespus, dar nu a văzut-o niciodată. O carte despre care Strange nici n-a ştiut că există. V-am adus cartea lui John Uskglass.

Strigătele se înteţiră şi mai mult. Zarva era asurzitoare. Şi, în mijlocul acestui scandal, domnişoara Redruth părea că ţine un discurs în apărarea lui John Uskglass, pe care insista să-l numească Alteţa Sa, Regele, de parcă dintr-o clipă în alta acesta avea să-şi facă intrarea triumfală în Newcastle şi să preia din nou conducerea Angliei de Nord.

— Staţi! strigă doctorul Foxcastle, iar glasul lui puternic şi autoritar îi reduse la tăcere mai întâi pe cei de lângă el, apoi pe toţi cei din sală. Eu nu văd nici o carte în mâinile acestui vagabond! Unde e cartea? E o şmecherie, domnilor! Vrea să ne ia banii, sunt sigur! Ei bine, domnule? (Către Childermass.) Ce aveţi de spus? Să vedem cartea – dacă există vreo carte!

— Dimpotrivă, domnule, zise Childermass, adresându-i rânjetul lui prelung, întunecat şi şui. Nu vreau niciun sfanţ din banii domniilor voastre. Vinculus! Ridică-te!

***

În casa din Padova, prima grijă a celor trei Greysteel şi a servitorilor lor fusese să-i asigure tot confortul posibil doamnei Strange; şi fiecare făcea asta în felul său. Mângâierea doctorului Greysteel îmbrăca o formă filosofică. Căuta să-şi aducă aminte de tot felul de exemple de oameni – mai ales femei – care reuşiseră să învingă vitregiile sorţii, mai ales cu ajutorul prietenilor. Minichello şi Frank, cei doi servitori, alergau să-i deschidă uşile doamnei Strange – chiar dacă, uneori, ea nu voia să iasă. Bonifazia, fata în casă, prefera să trateze şederea ei în Faerie ca pe un soi mai

grav de răceală, astfel că îi aducea băuturi întăritoare de mai multe ori pe zi. Mătuşa Greysteel trimitea să se aducă din oraş cele mai fine vinuri şi cele mai rare delicatese; şi cumpără multe perne şi pernuţe moi, umplute cu puf, parcă sperând că Arabella avea să uite tot ce pătimise de îndată ce punea capul pe ele. Însă, dintre toate aceste felurite mângâieri ce i se ofereau, cea care părea să-i facă cel mai bine Arabellei erau compania Florei şi conversaţiile cu ea.

Într-o dimineaţă, cele două brodau împreună. Arabella îşi lăsă deoparte broderia cu un gest nerăbdător şi se duse la fereastră.

— Mă simt cuprinsă de nelinişte, spuse ea.

— E firesc să fie aşa, zise Flora cu blândeţe. Ai răbdare. Cu timpul, îţi vei recăpăta dispoziţia de odinioară.

— Oare? zise Arabella cu un oftat. Ca să fiu sinceră, nu prea mai ţin minte cum eram înainte.

— Atunci am să-ţi spun eu. Erai întotdeauna veselă – deşi de multe ori erai lăsată singură. Nu-ţi ieşeai din fire aproape niciodată – deşi de multe ori erai serios provocată. Fiecare vorbă pe care o spuneai era spirituală şi inteligentă – deşi nu primeai niciodată laude pentru asta, ba chiar de multe ori erai contrazisă pe faţă.

Arabella începu să râdă.

— Doamne sfinte! Ce mai minune de femeie eram! Dar, urmă ea privind-o cu subînţeles pe Flora, nu prea îmi vine să cred în fidelitatea acestui portret, având în vedere că tu nu m-ai cunoscut niciodată.

— Mi-a spus domnul Strange. Acestea sunt vorbele lui.

— Ah! spuse Arabella, apoi îşi întoarse faţa.

Flora lăsă ochii în jos şi spuse încet:

— Când se va întoarce, te va ajuta să-ţi revii mai mult decât ar putea-o face oricine altcineva. Atunci vei fi iarăşi fericită, sfârşi ea ridicând privirea.

Arabella rămase tăcută o clipă, apoi spuse:

— Nu sunt sigură că ne vom mai revedea vreodată.

Flora îşi reluă broderia. După o clipă, spuse:

— E foarte ciudat că s-a reîntors până la urmă la fostul lui maestru.

— Zău? Mie nu mi se pare deloc ciudat. N-am crezut niciodată că cearta lor va ţine atât de mult. Credeam că se vor împăca în cel mult o lună..

— Mă uimeşti! spuse Flora. Atunci când domnul Strange era împreună cu noi, nu avea nici măcar o vorbă bună de spus la adresa lui Mr Norrell – iar Mr Norrell a publicat nişte lucruri înfiorătoare despre domnul Strange în jurnalele de magie.

— O, de asta nu mă îndoiesc! zise Arabella, fără să se arate câtuşi de puţin impresionată. Dar astea au fost nişte aiureli! Sunt al naibii de încăpăţânaţi amândoi! Eu n-am niciun motiv să-l iubesc pe Mr Norrell – dimpotrivă. Dar ştiu asta despre el: în primul rând e magician – tot restul e pe locul al doilea - şi Jonathan e la fel. Nici unuia, nici celuilalt nu le pasă cu adevărat decât de cărţi şi magie. Nimeni nu înţelege acest domeniu la fel de bine ca ei – aşa că, vezi tu, e firesc să le placă să stea împreună.

Odată cu trecerea săptămânilor, Arabella începu să zâmbească şi să râdă mai des. Începu să o intereseze din ce în ce mai mult viaţa noilor ei prieteni, îşi petrecea timpul cu prânzuri şi cine însufleţite, plimbări, cumpărături şi alte plăcute obligaţii prieteneşti – mici îndeletniciri casnice care îi înveseleau mintea şi sufletul atât de greu încercate. Se gândea foarte rar la soţul ei absent – deşi simţea o profundă recunoştinţă faţă de el pentru că o adusese în sânul familiei Greysteel.

În vremea aceea, la Padova se afla un tânăr căpitan irlandez, iar lumea spunea că acesta o plăcea pe Flora – deşi Flora nu voia să recunoască. Acest căpitan se aflase în fruntea unei companii de cavalerie în timpul cruntei bătălii de la Waterloo; şi totuşi, curajul părea să-l părăsească de tot când venea vorba de Flora. Nu putea nici să se uite la ea fără să roşească şi îl apuca panica de câte ori o vedea intrând în odaie. În general, îi venea mai uşor să afle de la doamna Strange când urma să se plimbe Flora prin Prato de la Valle (o grădină foarte frumoasă, aflată chiar în centrul oraşului) sau când avea de gând să meargă în vizită la familia Baxter (nişte prieteni comuni); iar Arabella îl ajuta de fiecare dată cu plăcere.

Însă perioada petrecută în captivitate lăsase nişte urme de care Arabella nu putea scăpa uşor. Se obişnuise să danseze toată noaptea şi de multe ori nu putea să doarmă. Uneori, seara, i se părea că aude iarăşi muzica tristă a viorii şi a fluierului şi se simţea îmboldită să danseze – deşi era ultimul lucru pe care voia să-l facă.

— Vorbiţi-mi, le spunea ea atunci Florei şi mătuşii Greysteel. Vorbiţi-mi şi cred că voi reuşi să mă abţin.

Şi atunci una din ele sau chiar amândouă stăteau treze şi îi povesteau Arabellei tot ce le trecea prin cap. Dar uneori Arabella simţea că imboldul de a se mişca – în orice fel – era prea puternic, şi atunci începea să se plimbe prin dormitorul pe care îl împărţea cu Flora; iar alteori, doctorul Greysteel şi Frank, îndatoritori, renunţau la somn şi se plimbau cu ea pe străzile cufundate în întuneric ale Padovei.

Într-o astfel de noapte, în luna aprilie, se plimbau în apropiere de catedrală; Arabella şi doctorul Greysteel vorbeau despre plecarea lor în Anglia, ce fusese stabilită pentru luna următoare. Pe Arabella o tulbura puţin gândul de a reveni în mijlocul prietenilor ei din Anglia, iar doctorul Greysteel încerca să o liniştească. Dintr-odată, Frank scoase o exclamaţie de uimire şi arătă în sus.

Stelele se mişcau şi se transformau; pe peticul de cer aflat deasupra lor apăruseră nişte constelaţii noi. Puţin mai departe se afla o boltă de piatră cu aspect antic. În sinea lui, acest lucru n-ar fi fost deloc neobişnuit, căci Padova e un oraş plin de porţi, bolţi şi arcade interesante. Dar bolta aceasta nu semăna cu celelalte. Padova e clădită din cărămizi medievale, aşa că multe dintre străzi au o culoare plăcută, trandafirie-aurie. Bolta aceasta era construită din pietre negre, din nord, iar de fiecare parte a ei se afla câte o statuie a lui John Uskglass, cu chipul pe jumătate ascuns de un coif cu pene de corb. În cadrul bolţii se afla o siluetă înaltă.

Arabella ezită o clipă.

— Vă rog să nu vă îndepărtaţi prea mult, bine? îi spuse ea doctorului Greysteel.

— Voi sta cu Frank chiar aici, îi spuse doctorul Greysteel. Nu ne vom mişca din locul acesta. Nu

trebuie decât să ne strigaţi.

Arabella înaintă singură. Cel din cadrul bolţii citea ceva. Când ea se apropie, ridică privirea, având pe chip expresia aceea atât de familiară şi atât de dragă ei, ce părea să spună că nu ţine minte prea bine unde se află sau ce legătură are cu lumea aflată dincolo de paginile cărţii.

— De data asta văd că n-ai adus cu tine o furtună, îi spuse ea.

— Ah, deci ai aflat despre asta? râse Strange, uşor încurcat. Poate că am exagerat puţin atunci. N-am dat dovadă de prea mult bun-gust. Cred că am petrecut prea mult timp în compania lordului Byron la Veneţia. Stilul lui m-a cam molipsit.

Făcură câţiva paşi împreună; în fiecare clipă, deasupra lor apăreau noi şi noi constelaţii.

— Arăţi bine, Arabella, spuse el. Mă temeam… de ce mă temeam oare? Ah! De o mie de lucruri. Mă temeam că n-ai să vrei să-mi vorbeşti. Dar iată-te aici, lângă mine. Mă bucur mult să te văd.

— Şi acum poţi să laşi deoparte cele o mie de temeri ale tale, spuse ea. Cel puţin pe cele care mă privesc pe mine. Ai găsit vreo modalitate de a scăpa de întuneric?

— Nu, încă nu. Deşi, ca să-ţi spun drept, am fost atât de ocupaţi în ultima vreme – nişte probleme noi cu naiadele – încât n-am prea avut timp să ne ocupăm serios de această problemă. Însă în *Păzitorul lui Apollo* de Goubert sunt nişte vrăji ce par destul de promiţătoare. Suntem optimişti.

— Mă bucur. Sunt foarte nefericită când mă gândesc că suferi.

— Să nu fii nefericită, te rog. Nu sufăr. Poate că am suferit puţin, la început, dar acum nu. Şi, de altfel, Norrell şi cu mine nu suntem primii magicieni care lucrează sub puterea unui farmec. Robert Dymoke s-a certat cu un spiriduş în secolul al XII-lea, iar de atunci n-a mai putut niciodată să vorbească – putea numai să cânte. Şi a mai fost un magician din secolul al XIV-lea care avea un picior de argint – ceea ce probabil că nu era plăcut deloc. În plus, cine ştie, poate că întunericul e un avantaj pentru noi! Vrem să părăsim Anglia şi probabil că ne vom întâlni cu tot felul de fiinţe

dubioase. Un magician englez impune respect. Doi magicieni englezi sunt, presupun, de două ori mai impresionanţi. Dar, când cei doi magicieni sunt înconjuraţi de un văl de întuneric Impenetrabil – ei bine! Cred că asta e destul să bage spaima în oricine, până la semizei!

— Unde vreţi să mergeţi?

— O, sunt multe locuri de vizitat. Lumea aceasta e doar una între atâtea, iar unui magician nu-i stă bine să devină prea – cum să spun? — prea *provincial.*

— Dar Mr Norrell ce zice? întrebă ea, fără să pară prea convinsă. Lui nu i-a plăcut niciodată să călătorească – nici măcar până la Portsmouth.

— Ei! Tocmai acesta e avantajul modului nostru de a călători. Nu trebuie să iasă din casă deloc, dacă nu vrea. Lumea… toate lumile, de fapt, vor veni ele la noi. Se opri o clipă, privind în jur. Ar fi bine să nu merg mai departe. Norrell e puţin mai încolo. Din diverse motive ce ţin de farmecul acesta, e mai bine să nu ne îndepărtăm prea mult unul de altul. Arabella, spuse el, pe un ton mult mai serios decât de obicei, am suferit mai mult decât îţi pot spune la gândul că te aflai sub pământ. Aş fi făcut orice – absolut orice – ca să te scot de acolo.

Arabella îi luă mâinile într-ale ei; ochii îi străluceau.

— Şi ai reuşit, îi şopti. Se priviră în ochi îndelung, şi totul fu iarăşi ca odinioară – de parcă nu s-ar fi despărţit niciodată; dar ea nu se oferi să îl însoţească în întuneric, iar el nu îi ceru să facă asta.

— Într-o zi, spuse el, voi găsi vraja potrivită şi voi alunga întunericul. În ziua aceea voi veni la tine.

— Da. În ziua aceea. Te voi aştepta.

El încuviinţă şi păru gata să plece, dar apoi se opri.

— Bell, îi spuse el, să nu te îmbraci în negru. Să nu fii văduvă. Fii fericită. Aşa vreau să mă gândesc la tine.

— Îţi promit. Iar eu cum să mă gândesc la tine?

Strange cumpăni o clipă, apoi începu să râdă.

— Gândeşte-te… că stau cu nasul într-o carte!

Se sărutară o singură dată. Apoi el se întoarse şi pieri în întuneric.

Mulţumiri

Îi datorez mulţumiri în primul rând extraordinarului Giles Gordon, căruia îi ducem dorul nespus. A fost o mândrie pentru mine să-l am agent – mândrie pe care o simt şi acum.

De asemenea, îi transmit mulţumiri deosebite lui Johnny Geller pentru tot ce a făcut după ce Giles ne-a părăsit.

Le mulţumesc pentru că m-au încurajat în momentele când această carte abia prindea viaţă lui Geoff Ryman, Alison Paice (şi ea mult regretată), lui Tinch Minter şi membrilor grupului ei de creaţie literară, mai ales lui Julian Hall.

Le mulţumesc că m-au încurajat pe parcurs: părinţilor mei Janet şi Stuart, lui Patrick şi Teresei Nielsen Hayden, lui Ellen Datlow, lui Terri Windling şi lui Neil Gaiman, a cărui generozitate faţă de confraţii scriitori este absolut uimitoare.

Le mulţumesc tuturor celor care m-au ajutat la rezolvarea problemelor lingvistice: Stuart Clarke, Samantha Evans, Patrick Marcel şi Giorgia Grilli. Mulţumiri celui care m-a ajutat la descâlcirea problemelor spinoase de strategie militară napoleoniană şi de istorie navală: Nicholas Blake (fireşte, responsabilitatea pentru eventualele erori îmi aparţine în întregime). Îi mulţumesc Antoniei Till pentru comentariile şi sugestiile extraordinar de fine şi utile. Le mulţumesc pentru că au scris cărţi ce m-au ajutat necontenit lui Elizabeth Longford (*Wellington*), lui Christopher Hibbert şi lui Ben Weinreb *(The London Encyclopedia).*

Îi mulţumesc lui Jonathan Whiteland, care îşi pune bucuros la dispoziţia celorlalţi timpul şi priceperea pentru ca Mac-urile să funcţioneze şi cărţile să poată fi scrise.

Şi, mai mult decât oricui, îi mulţumesc lui Colin, care a făcut totul pentru ca eu să pot scrie, care nu s-a plâns niciodată şi fără de care această carte probabil că nu ar fi văzut niciodată lumina zilei.

***

***   ***

{1} Istoria şi practica magiei englezeşti, Jonathan Strange, vol. I, cap. 2, pub. John Murray, Londra, 1816.

{2} Mai exact, *Aureaţii sau magicienii Erei de Aur.*

{3} Hurtfew Abbey - Abaţia Hurtfew (n. tr.).

{4} Descrierea completă a slujitorilor spiriduşi ai Dr. Pale - numele, istoria, caracterele lor, precum şi serviciile pe care le-au îndeplinit pentru acesta de John Segundus, pub. de Thomas Burnham, librar, Northampton,1799.

{5} Dr. Martin Pale (1485-1567), fiul unui tăbăcar din Warwick, a fost cel din urmă dintre magicienii Aureaţi sau ai Erei de Aur. Alţi magicieni i-au urmat (cf. Gregory Absalom), însă reputaţiile acestora sunt îndoielnice. Este un fapt sigur că Pale a fost ultimul magician englez care s-a aventurat în Faerie.

{6} Magicienii, după cum ştim din maxima lui Jonathan Strange, se ceartă din pricinile cele mai mărunte; astfel că nu e de mirare că s-au dedicat mulţi ani şi mult efort intelectual unei probleme spinoase: a stabili dacă volumul cutare sau cutare intră în categoria cărţilor de magie. Majoritatea celor neiniţiaţi, însă, se mulţumesc cu această regulă simplă: cărţile scrise înainte ca magia să ia sfârşit în Anglia sunt cărţi de magie, iar cele scrise mai târziu sunt cărţi despre magie. Principiul ce stă la baza acestei reguli generale a neiniţiaţilor este că o carte de magie trebuie să fie scrisă de un magician practicant, şi nu de un teoretician sau istoric al magiei. Ce poate fi mai logic? Şi totuşi ne lovim deja de dificultăţi. Marii maeştri într-ale magiei, cei pe care îi numim magicieni ai Erei de Aur sau magicieni Aureaţi (Thomas Godbless, Ralph Stokesey, Catherine de Winchester, Regele Corb), au scris puţin, sau în orice caz puţine din scrierile lor au supravieţuit. E probabil chiar ca Thomas Godbless să nu fi ştiut deloc să scrie. Stokesey a învăţat limba latină la o mică şcoală secundară din ţinutul său natal, Devonshire, însă tot ce ştim despre el provine din alte surse.
Magicienii nu au început să scrie cărţi decât atunci când magia intrase deja în declin. Se apropia deja întunericul ce avea să umbrească zilele de glorie ale magiei englezeşti; aceşti magicieni, numiţi ai Erei de Argint sau Argentini (Thomas Lanchester, 1518-1590; Jacques Belasis, 1526-1604; Nicholas Goubert, 1535-1578; Gregory Absalom, 1507-1599), au fost ca nişte lumânări pâlpâinde în lumina asfinţitului; ei au fost în primul rând savanţi şi abia apoi magicieni. Desigur, au pretins că săvârşeau lucrări magice, iar unii dintre ei au avut chiar unul sau doi slujitori spiriduşi, însă prea multe nu au realizat în acest sens, iar unii savanţi moderni şi-au exprimat chiar îndoiala privind capacitatea lor de a folosi magia.

{7} Primul pasaj citit de domnul Segundus se referea la Anglia, la Faerie (pe care magicienii o mai numesc câteodată şi „Tărâmul Celălalt") şi la un ţinut straniu care zice-se că s-ar afla de partea cealaltă a Iadului. Domnul Segundus auzise ceva despre legătura simbolică şi magică dintre aceste trei tărâmuri, însă nu citise niciodată o explicaţie atât de clară ca cea de aici cu privire la aceasta.
Cel de-al doilea pasaj vorbea despre unul dintre cei mai de seamă magicieni ai Angliei, Martin Pale. În cartea lui Gregory Absalom, Arborele cunoaşterii, există un pasaj bine cunoscut în care se povesteşte cum, călătorind prin Faerie, ultimul dintre marii magicieni Aureaţi, Martin Pale, i-a făcut o vizită unui prinţ spiriduş. Ca majoritatea celor din neamul său, spiriduşul avea o multitudine de nume, titluri onorifice şi pseudonime, însă era îndeobşte cunoscut ca Henry cel Rece. Henry cel Rece i-a adresat oaspetelui său un discurs lung şi respectuos. Discursul acesta a fost plin de metafore şi aluzii obscure, însă ceea că părea că vrea să spună Henry cel Rece era că zânele şi spiriduşii sunt creaturi rele prin natura lor, care nu îşi dau seama întotdeauna că greşesc. La care Martin Pale a replicat scurt şi oarecum enigmatic că nu toţi englezii au picioarele la fel de mari.
Vreme de câteva secole n-a ştiut nimeni ce sens ar putea avea toate acestea, deşi s-au înaintat câteva teorii - iar John Segundus le cunoştea pe toate. Cea mai populară dintre ele a fost cea dezvoltată de William Pander la începutul secolului al XVIII-lea. Pantler spunea că Henry cel Rece şi Pale se refereau de fapt la teologie. Zânele (aşa cum ştie toată lumea) sunt cu totul în afara influenţei Bisericii; Hristos n-a venit niciodată printre ei, şi nici nu o va face - şi nimeni nu ştie ce soartă vor avea în Ziua Judecăţii de Apoi. După spusele lui Pantler, Henry cel Rece voia de fapt să-l întrebe pe Pale dacă exista vreo speranţă ca zânele şi spiriduşii să primească, la fel ca oamenii, Mântuirea Eternă. Răspunsul lui Pale - şi anume că picioarele englezilor sunt de mărimi diferite - a fost modul lui de a spune că nu toţi englezii vor fi mântuiţi. Plecând de aici, Pantler îi atribuie lui Pale o credinţă destul de ciudată, şi anume că în Rai nu ar încăpea decât un număr finit dintre Cei Binecuvântaţi; şi, cu fiecare englez condamnat la flăcările Iadului, se

eliberează un loc în Rai pentru cineva din neamul zânelor. Reputaţia lui Pantler ca teoretician al magiei se bazează exclusiv pe cartea pe care a scris-o pe marginea acestui subiect.

In Instrucţiunile lui Jacques Belasis, domnul Segundus a citit însă o explicaţie cu totul diferită. Cu trei secole înainte ca Martin Pale să intre în castelul lui Henry cel Rece, acesta din urmă primise vizita unui alt om, un magician englez şi mai important decât Pale - Ralph Stokesey - care lăsase acolo, la plecare, o pereche de cizme. Cizmele, spunea Belasis, erau vechi şi probabil că din acest motiv Stokesey nu le luase cu el, însă prezenţa lor în castel provocase multă îngrijorare spiriduşilor de acolo, care aveau mare respect pentru magicienii englezi. Mai ales Henry cel Rece era extrem de neliniştit, temându-se că într-un chip ciudat şi de neînţeles morala creştină îl va socoti pe el vinovat pentru pierderea cizmelor. Astfel că a încercat să scape de groaznicele obiecte, trecându-i-le lui Pale, care însă n-a vrut să le ia.

{8} George al II-lea - monarh britanic (1683-1760) (n. tr.).

{9} E drept că, în Roma Imperială, cuceritorii primeau în semn de laudă cununi de laur; îndrăgostiţii şi cei favorizaţi de soartă au calea presărată cu roze; însă magicienii englezi n-au primit niciodată altceva decât iederă.

{10} Biserica principală din York este în acelaşi timp o *catedrală* (adică biserica adăposteşte tronul episcopului sau arhiepiscopului) şi o *biserică de mânăstire* (adică o biserică înfiinţată cu foarte mult timp în urmă de un misionar). Ambele denumiri au fost utilizate în diferite perioade. Cu secole în urmă, era numită mai adesea *Mânăstire,* dar acum locuitorii din York preferă termenul *Catedrală,* deoarece acesta reflectă superioritatea bisericii lor faţă de cele din oraşele învecinate Ripon şi Beverley. În Ripon şi Beverley există mânăstiri, însă nu şi catedrale.

{11} Bine cunoscuta baladă *Regele Corb* descrie chiar o astfel de răpire.

Curând, curând pleci de la mine,
Curând, tata-mi spusese,
Regele Corb ştie prea bine
Găsirea florilor alese.

Cu tot cu rugăciuni şi clopot
E prea legat popa de lume.
Trei lumânări Regele Corb
Aprinse; bine, popa spune.

Braţele ei au fost prea slabe
Oricât spunea că m-a iubit,
Regele Corb întinse mâna,
Ea, suspinând, m-a părăsit.

Pământu-acesta e prea firav
Pictat pe cerul orb
Şi tremură ca în furtună
La pas de Rege Corb

În veci de veci, de-a pururi,
Aprins te rog, nu mă uita,
Pe dealuri sus, sub stele,

Cu aprig Rege-alăturea.

{12} Exemplul citat de domnul Honeyfoot era acela al unei crime ce avusese loc în 1279 în mohorâtul oraş Alston, aflat în inima unui ţinut mlăştinos. Trupul unui băiat fusese găsit în curtea bisericii, atârnând de un porumbar aflat în faţa uşii bisericii. Deasupra uşii se afla o statuie a Fecioarei cu Pruncul. Aşa că oamenii din Alston au trimis vorbă la castelul Regelui Corb, iar Regele Corb a trimis acolo doi magicieni care au făcut cele două statui să vorbească, iar Fecioara şi Pruncul au povestit că văzuseră cum un străin îl omorâse pe acel băiat, însă nu ştiau de ce. După aceea, ori de câte ori sosea un străin în oraş, oamenii din Alston îl târau în faţa uşii bisericii şi întrebau: „Acesta e?“, dar Fecioara şi Pruncul răspundeau de fiecare dată că nu. La picioarele Fecioarei se aflau un leu şi un dragon încolăciţi unul în jurul celuilalt într-un chip cât se poate de ciudat şi care îşi muşcau unul altuia gâtul. Aceste creaturi fuseseră sculptate de cineva care nu văzuse în viaţa lui un leu sau un dragon, dar care văzuse în schimb mulţi câini şi multe oi, iar în sculptura sa se strecurase ceva din caracterul câinilor şi oilor. Ori de câte ori era adus câte un amărât în faţa Fecioarei cu Pruncul pentru a fi cercetat, leul şi dragonul îşi desprindeau gurile din strânsoarea gâtului celuilalt şi ridicau privirile, ca nişte stranii câini de pază ai Fecioarei; leul începea să latre, iar dragonul behăia furios.

Au trecut anii şi toţi cei care şi-l mai aminteau pe băiat au murit, şi era foarte probabil ca ucigaşul să fi avut aceeaşi soartă. Însă Fecioara şi Pruncul se obişnuiseră într-un fel cu vorbirea, astfel că, ori de câte ori trecea câte un nefericit de străin prin raza privirii lor, îşi întorceau capetele şi spuneau: „Nu este el.“ Aşa încât Alstonul a căpătat reputaţia unui loc straniu, şi oamenii au început să evite trecerea pe acolo dacă puteau.

{13} Pentru a înţelege mai bine caracterul şi puterile magice ale lui Mr Norrell, domnul Segundus a încercat să pună pe hârtie o descriere clară a vizitei la Hurtfew Abbey. Din păcate, a descoperit că memoria îi juca feste când venea vorba de această împrejurare. De câte ori recitea ceea ce scrisese, descoperea că acum îşi aminteşte totul altfel. De fiecare dată începea prin a tăia cuvinte şi fraze din pasajul scris, înlocuindu-le cu altele, şi sfârşea prin a rescrie complet pasajul. Patru sau cinci luni mai târziu a fost nevoit să recunoască faptul că nu mai ştia deloc ce-i spusese domnul Honeyfoot lui Mr Norrell, nici ce răspunsese Mr Norrell, nici ce văzuse el - domnul Segundus - în acea casă. A ajuns la concluzia că orice încercare de a scrie ceva pe marginea acestui subiect era zadarnică şi a aruncat în foc tot ce scrisese până atunci.

{14} La un moment dat, acesta se afla în aceeaşi încăpere cu pisica albă, cu păr lung, a doamnei Bessborough. Din întâmplare, el purta un costum negru impecabil şi de aceea s-a arătat foarte alarmat din cauză că pisica se învârtea în jurul lui neîncetat, părând că are intenţia de a i se urca în braţe. A aşteptat până când a crezut că nu-1 vede nimeni, apoi a luat pisica de jos, a deschis o fereastră şi a aruncat-o afară. În ciuda căderii de la etajul trei, pisica a supravieţuit, dar s-a rănit la una dintre lăbuţe, care nu i s-a mai vindecat niciodată, iar după aceea animalul a manifestat o duşmănie făţişă faţă de domnul îmbrăcat în negru.

{15} Se spune despre Merlin că ar fi fost întemniţat în trunchiul unui păducel de vrăjitoarea Nimue.

{16} Domnul Lascelles exagerează. Regatele Regelui Corb nu au fost niciodată mai mult de trei la număr.

{17} Tubbs versus Starhouse: caz celebru prezentat în faţa Tribunalului Trimestrial de la Nottingham în urmă cu câţiva ani.

Un bărbat din Nottingham, pe nume Tubbs, îşi dorea foarte mult să vadă un spiriduş şi, gândindu-se zi şi noapte la spiriduşi şi citind tot felul de cărţi despre aceştia, i-a intrat în cap că ssurugiul său e un spiriduş.

Surugiul (care se numea Jack Starhouse) era brunet, înalt şi taciturn, ceea ce îi deranja pe ceilalţi servitori, care îl credeau îngâmfat. Fusese angajat de curând în serviciul domnului Tubbs şi spusese că înainte îndeplinise slujba de surugiu pentru un bătrân pe nume Browne, într-o zonă îndepărtată din nord, la Coldmicklehill. Avea un talent remarcabil: toate animalele îl iubeau. Caii erau întotdeauna foarte ascultători când ţinea el frâiele şi nu se agitau. În plus, putea face pisicile să i se supună într-un fel nemaivăzut de localnicii din ţinutul Nottinghamshire. Le vorbea pe şoptite; ori de câte ori îi vorbea unei pisici, aceasta rămânea marcată cu o expresie oarecum surprinsă, ca şi cum nu auzise lucruri mai rezonabile în viaţa ei şi nici nu se aştepta să mai audă vreodată. Putea şi să le facă să danseze. Pisicile din gospodăria domnului Tubbs erau serioase şi demne ca şi toate celelalte reprezentante ale rasei lor

dar Jack Starhouse putea să le facă să danseze sălbatic, sărind pe picioarele din spate şi aruncându-se într-o parte şi-n alta. Reuşea această performanţă cu nişte oftaturi, fluierături şi şuierături stranii.

Unul dintre ceilalţi servitori a remarcat că, dacă pisicile ar fi fost bune de ceva - ceea ce nu erau - atunci toate astea poate că ar fi avut vreun rost. Însă măiestria nemaipomenită a lui Starhouse nu era de nici un folos, şi nici măcar nu îi distra pe ceilalţi servitori; din contră, îi făcea să nu se simtă în largul lor.

Nu se ştie dacă această măiestrie sau faptul că Starhouse avea un chip frumos, cu ochii puţin cam depărtaţi, l-a făcut pe domnul Tubbs să ajungă la convingerea că e vorba de un spiriduş; în orice caz, domnul Tubbs a început să facă în secret cercetări cu privire la surugiul său.

Intr-o zi, domnul Tubbs l-a chemat pe Starhouse la el în birou. Domnul Tubbs i-a spus că aflase că domnul Browne era foarte bolnav - şi că fusese la fel de bolnav în toată perioada în care Starhouse pretindea că lucrase pentru el - şi că nu ieşise din casă de ani de zile. Astfel că domnul Tubbs se arătă curios cu privire la motivul pentru care domnul Browne avusese în serviciul său un surugiu.

Jack Starhouse a rămas tăcut câteva momente. Apoi a recunoscut că nu fusese angajat la domnul Browne. A spus că lucrase, de fapt, pentru o altă familie din regiune. Muncise acolo din greu, condiţiile erau bune, fusese mulţumit; însă ceilalţi servitori nu-l plăcuseră; nu ştia de ce, acest lucru i se mai întâmplase şi înainte. Una dintre servitoare spusese nişte minciuni despre el şi fusese concediat. Pe domnul Browne îl văzuse o singură dată, cu ani în urmă. A declarat apoi că îi pare foarte rău că îl minţise pe domnul Tubbs, dar că nu ştiuse ce altceva să facă.

Domnul Tubbs i-a explicat că nu era nevoie să mai inventeze şi alte poveşti. Ştia că Starhouse e un spiriduş şi i-a spus că n-are a se teme; el nu avea să-l trădeze; nu voia decât să stea de vorbă cu el despre tărâmul său natal şi despre fiinţele de acolo.

La început, Starhouse n-a înţeles deloc la ce se referea domnul Tubbs, iar când a înţeles în cele din urmă, a protestat în zadar spunând că e o fiinţă umană, un englez, căci domnul Tubbs nu l-a crezut.

După aceea, orice ar fi făcut Starhouse şi oriunde s-ar fi dus, domnul Tubbs era şi el acolo, cu un torent de întrebări despre spiriduşi şi despre ţinutul Faerie. Starhouse a devenit atât de nefericit din cauza acestui tratament (deşi domnul Tubbs se arăta mereu bun şi politicos), încât a fost nevoit să renunţe la slujbă. Rămas fără loc de muncă, s-a întâlnit cu cineva într-o crâşmă din Southwell, iar acest cineva l-a convins să-l dea în judecată pe fostul lui stăpân sub acuzaţia de defăimare de caracter. În urma unui verdict faimos, Jack Starhouse a devenit primul om declarat ca aparţinând speciei umane în conformitate cu legile englezeşti.

Acest curios episod a avut însă un sfârşit nefericit, atât pentru Tubbs, cât şi pentru Starhouse. Tubbs a fost pedepsit pentru ambiţia sa inofensivă de a vedea un spiriduş prin aceea că a devenit ţinta râsului tuturor. Caricaturi batjocoritoare care îl înfăţişau au fost tipărite în ziarele din Londra, Nottingham, Derby şi Sheffield, iar vecinii cu care se înţelesese de minune ani de zile refuzau acum să-l mai vadă. Pe de altă parte, Starhouse a descoperit curând că nimeni nu voia să ia în slujbă un surugiu care îşi dăduse în judecată stăpânul; a fost nevoit să accepte cele mai degradante munci şi a ajuns foarte repede la limita de jos a sărăciei.

Cazul Tubbs versus Starhouse este interesant şi pentru că reprezintă un bun exemplu al credinţei extrem de răspândite potrivit căreia spiriduşii nu au părăsit de tot pământurile Angliei. Mulţi englezi, bărbaţi şi femei deopotrivă, cred că spiriduşii sunt printre noi în fiecare zi. Unii dintre ei sunt invizibili, iar alţii se dau drept creştini; aceştia din urmă se pot număra chiar printre cunoştinţele noastre. Oamenii de ştiinţă au dezbătut această problemă secole de-a rândul, fără a ajunge însă la vreo concluzie.

{18} Slujitorul spiriduş al lui Simon Bloodworth a apărut din senin, şi-a oferit serviciile şi a declarat că vrea să i se spună „Buckler". După cum vă poate spune azi orice copil de şcoală, ar fi fost mult mai bine pentru Bloodworth să întrebe în dreapta şi-n stânga şi să se străduiască mai mult să afle cine era acest Buckler şi pentru care motiv anume se hotărâse el să părăsească ţinutul Faerie numai şi numai pentru a deveni slujitorul unui magician englez de mâna a treia.

Buckler era îndemânatic şi rapid când venea vorba de săvârşirea a tot soiul de vrăji, iar afacerile lui Bloodworth în orăşelul Bradford on Avon, unde ocupaţia principală era prelucrarea lânii, au început să prospere şi să se extindă. O singură dată a provocat Buckler un necaz, când, cuprins de o furie neaşteptată, a distrus o cărţulie ce aparţinea capelanului lordului Love.

A trecut mai mult timp de când se angajase Buckler în slujba lui Bloodworth, iar spiridușul devenea din ce în ce mai puternic; primul lucru pe care l-a făcut, odată devenit mai puternic, a fost să-și schimbe înfățișarea; zdrențele prăfuite s-au preschimbat într-un costum de calitate; o foarfecă ruginită pe care o furase de la un lăcătuș din oraș s-a transformat într-o sabie; chipul lui slab și pestriț, ca de vulpe, a devenit unul omenesc, palid și cu trăsături frumoase; în plus, s-a înălțat dintr-odată cu mai bine de jumătate de metru. S-a grăbit apoi să le spună doamnei Bloodworth și fiicelor ei că aceasta era adevărata lui înfățișare– cea pe care o avusese până atunci se datorase unor farmece.

Într-o dimineață frumoasă de mai în anul 1310, în timp ce domnul Bloodworth nu era acasă, doamna Bloodworth descoperi un dulap înalt în colțul bucătăriei, care nu fusese acolo până atunci. Întrebat, Buckler a răspuns imediat că e vorba de un dulap magic pe care el îl adusese acolo. Mai spuse că fusese întotdeauna de părere că era mare păcat că nu se folosește magia mai des în Anglia; că suferea nespus văzând-o pe doamna Bloodworth și pe fiicele ei cum spală, mătură, gătesc și fac curat din zori și până-n seară, când n-ar fi trebuit, după părerea lui, decât să stea pe perne, îmbrăcate cu rochii împodobite cu nestemate, și să mănânce dulciuri. Doamnei Bloodworth i se păru că celălalt are perfectă dreptate în ceea ce spune. Buckler îi mai spuse că l-a dojenit de multe ori pe soțul ei pentru că nu făcea în așa fel încât viața doamnei Bloodworth să fie plăcută și ușoară, dar că acesta nici nu-l băgase în seamă. Doamna Bloodworth spuse atunci că asta nu o miră câtuși de puțin.

Buckler spuse apoi că, dacă intra în dulap, doamna va ajunge într-un loc magic, unde va putea învăța vrăji care o vor ajuta să termine orice treabă într-o clipă, o vor face să pară frumoasă în ochii tuturor celor care o priveau, vor face să apară grămezi mari de aur oriunde dorea ea, îl vor face pe soțul ei întru totul supus și așa mai departe.

„Și câte vrăji erau de învățat? întrebă doamna Bloodworth.“

„Vreo trei, credea Buckler.“

„Și erau greu de învățat?”

„O, nu! Chiar foarte ușor.“

„Și avea să dureze mult?“

„Nu, chiar foarte puțin – avea să se întoarcă înainte de liturghie.”

Șaptesprezece persoane au intrat în dulapul lui Buckler în dimineața cu pricina și nici că au mai fost vreodată văzute în Anglia după aceea; printre ele, doamna Bloodworth, cele două fete mai mici ale ei, cele două slujnice și cei doi servitori, unchiul doamnei Bloodworth și șase vecini. Singura care a refuzat să intre a fost Margaret Bloodworth, fiica cea mare a lui Bloodworth.

Regele Corb a trimis doi magicieni de la Newcastle să cerceteze întâmplarea și povestirea de față s-a păstrat în scrierile lor. Martorul principal a fost Margaret, care a povestit cum, întors acasă, „bietul tata a intrat hotărât în dulap ca să încerce să-i salveze pe ceilalți, deși l-am rugat să nu facă asta. N-a mai ieșit de acolo”.

Două sute de ani mai târziu, Dr. Martin Pale călătorea prin Faerie. Ajuns la castelul lui John Hollyshoes (un prinț bătrân și puternic din neamul spiridușilor), a descoperit o copilă de oameni, de vreo șapte-opt ani, foarte palidă și slabă. Fetița îi spuse că se numește Anne Bloodworth și că se afla în Faerie cam de două săptămâni, așa credea. I se dăduse de spălat un maldăr de vase murdare. Mai spuse că spăla întruna la ele de când sosise și că, după ce le termina, avea să se întoarcă acasă la părinți și la surori. Cam două zile mai avea de lucru, spuse ea.

[19] Francis Sutton-Grove (1682-1765), magician teoretician. A scris două cărți: De Generibus artium magicarum anglorumy 1741, și Prescrieri și descrieri, 1749. Chiar și Mr Norrell, cel mai mare (și, de fapt, singurul) admirator al lui Sutton-Grove, era de părere că lucrarea Prescrieri și descrieri (in care autorul încerca să prezinte regulile magiei practice) era îngrozitor de proastă, iar elevul lui Mr Norrell, Jonathan Strange, a urât-o atât de mult, incit și-a rupt propriul exemplar în bucățele și i l-a dat măgarului unui tinichigiu să-l mănânce (vezi Viața lui Jonathan Strange de John Segundus, 1820, pub. John Murray).

De Generibus artium magicarum anglorum era recunoscută drept cea mai anostă dintre

toate cărţile de magie englezeşti (printre care sunt destule lucrări plicticoase, de altfel). A fost prima încercare a unui englez de a defini domeniile magiei pe care ar trebui să le studieze un magician modern; potrivit lui Sutton-Grove, acestea erau în număr de treizeci şi opt de mii nouă sute patruzeci şi cinci, iar autorul le-a inventariat pe toate în diverse capitole.

Sutton-Grove este premergătorul marelui Mr Norrell şi în altă privinţă: pe nici una dintre liste nu sunt menţionate formele de magie asociate în mod tradiţional cu păsările şi animalele sălbatice, iar Sutton-Grove exclude în mod intenţionat din discuţie acele feluri de magie pentru care se folosesc în mod normal spiriduşii, ca de exemplu învierea morţilor.

{20} Ducele de Portland, prim-ministru şi prim lord al Trezoreriei între 1807 şi 1809.

{21} „O, Spirit. Am mare nevoie de ajutorul tău. Fecioara a murit, iar familia ei doreşte ca ea să se reîntoarcă la viaţă."

{22} „Iată moarta pe drumul între pământ şi Rai! Află, o, Spirit, că te-am ales pe tine pentru această sarcină grea pentru că..."

{23} Burlington House, aflată în Picadilly, era reşedinţa londoneză a ducelui de Portland, prim-ministrul Trezoreriei (pe care mulţi îl numesc astăzi *prim-ministru,* după moda franţuzească). Clădirea fusese ridicată într-o perioadă în care nobilii englezi nu se temeau să rivalizeze cu însuşi Regele în ceea ce privea afişarea puterii şi bogăţiei lor, şi era cea mai frumoasă din capitală. Cât despre duce, acesta era un bătrân foarte respectabil, însă, bietul de el nu îndeplinea deloc cerinţele generale despre cum ar trebui să arate şi să se comporte un prim-ministru. Era foarte bătrân şi bolnav. Chiar acum zăcea într-o încăpere cu draperiile trase, pe undeva prin clădire, ameţit de laudanum şi murind încetişor. Nu aducea vreun folos ţării sale şi nici celorlalţi miniştri. Singurul avantaj al faptului că era la putere, după părerea celorlalţi, era că le permitea să folosească această locuinţă magnifică drept loc de întâlnire şi să-i pună pe servitorii săi la fel de magnifici să le aducă te miri ce din pivniţă. (In general, găseau că guvernarea Marii Britanii e o trebuşoară care le face o sete grozavă.)

{24} William Pitt cel Tânăr (1759-1806). Este îndoielnic că se va mai naşte vreodată un asemenea om, căci el a devenit prim-ministru la vârstă de douăzeci şi patru de ani şi a condus ţara de atunci până în ziua morţii sale, cu o perioadă de întrerupere de numai trei ani.

{25} Marea Germaniei - denumire alternativă pentru Marea Nordului, folosită până în secolul al XVIII-lea (n. tr.).

{26} Aproximativ 30 cm (n.tr.)

{27} HMS = His/Her Maiesty's Service (în serviciul Maiestăţii Sale) (n. tr.).

{28} Patru ani mai târziu, în timpul războiului din peninsulă, elevul lui Mr Norrell, Jonathan Strange, a adus critici asemănătoare acestei forme de magie.

{29} Domnul Lascelles a reuşit aici să combine toate cărţile lordului Portishead într-una singură. Atunci când a renunţat la studiul magiei, la începutul anului 1808, lordul Portishead publicase trei cărţi: *Viaţa lui Jacques Belasis,* pub. Longman, Londra, 1801, *Viaţa lui Nicholas Goubert,* pub. Longman, Londra, 1805, şi O *istorie pentru cei mici a Regelui Corb,* pub. Longman, Londra, 1807, cu gravuri de Thomas Bewick. Primele două erau discuţii savante despre doi magicieni din secolul al XVI-lea. Mr Norrell nu avea o părere prea bună despre nici una, iar faţă de *Istoria pentru cei mici* avea chiar o antipatie puternică. Jonathan Strange, pe de altă parte, găsea că aceasta e o cărţulie admirabilă.

{30} „E un lucru ciudat că un om atât de bogat - căci printre proprietăţile lordului Portishead se numărau teritorii vaste de pe tot cuprinsul Angliei - era şi atât de modest, însă chiar aşa stăteau lucrurile. În plus, era un soţ devotat şi tată a zece copii. Domnul Strange mi-a spus că nimic nu putea fi mai încântător pe lume decât să-l vezi pe lordul Portishead jucându-se cu odraslele sale. De fapt, el însuşi era oarecum copilăros. Deşi era foarte învăţat, nu era în stare să recunoască manifestările răului, tot aşa cum nu putea înţelege spontan limba chineză. A fost cel mai blând dintre toţi lorzii pe care i-a avut vreodată Marea Britanie."

Viaţa lui Jonathan Strange de John Segundus, pub. John Murray, Londra, 1820.

{31} Prietenii Magiei Englezeşti a fost publicată prima dată în februarie 1808 şi s-a bucurat de un succes imediat. În 1812, Norrell şi Lascelles se lăudau că revista ajunsese la un tiraj de peste 13 000 de exemplare, cu toate că această cifră nu e verificabilă.

Din 1808 până în 1810, lordul Portishead a fost redactor-şef, însă nu există nici o urmă de îndoială că atât Mr Norrell, cât şi Lascelles s-au amestecat destul de mult în treburile lui. Norrell şi Lascelles nu erau întru totul de acord asupra scopurilor principale ale publicaţiei. Mr Norrell dorea ca, în primul rând, Prietenii Magiei Englezeşti să prezinte publicului britanic importanţa magiei moderne englezeşti; în al doilea rând, să corecteze anumite convingeri greşite din domeniul istoriei magiei; iar în al treilea rând, să pună la zid magicienii şi grupurile de magicieni pe care le ura. Nu dorea să explice procedeele folosite în magia englezească în paginile acestei reviste - cu alte cuvinte, nu dorea să fie câtuşi de puţin bogată în informaţii. Lordul Portishead, care avea o admiraţie neţărmurită pentru Mr Norrell, a considerat că prima sa îndatorire ca redactor este să respecte întocmai numeroasele instrucţiuni primite de la Mr Norrell. Ca urmare, primele numere din Prietenii Magiei Englezeşti sunt destul de anoste şi adesea greu de înţeles - pline de omisiuni ciudate, contradicţii şi afirmaţii evazive. Lascelles, pe de altă parte, ştia foarte bine în ce fel ar fi putut fi folosită revista pentru a atrage susţinători ai revenirii la viaţă a magiei englezeşti, aşa că încerca din răsputeri să-i dea un ton mai uşor. II irita din ce în ce mai mult stilul precaut al lui Portishead, aşa că a tras nişte sfori şi, începând cu 1810, el şi lordul Portishead au devenit coredactori.

John Murray a publicat Prietenii Magiei Englezeşti până la începutul anului 1815, când el şi Mr Norrell s-au certat. Fără sprijinul lui Mr Norrell, Murray s-a văzut nevoit să-i vândă revista lui Thomas Norton Longman, un alt editor. În 1816, Murray şi Strange au pus la cale înfiinţarea unei reviste concurente, intitulată Famulus, însă nu s-a publicat din aceasta decât primul număr.

{32} Potrivit tradiţiei, Regele Corb avusese în stăpânire trei regate: unul în Anglia, altul în Faerie şi al treilea într-un ţinut straniu, de partea cealaltă a Iadului.

{33} Thomas Lanchester, Tratat despre limbajul păsărilor, capitolul 6.

{34} În cele din urmă, în ambele procese verdictul s-a pronunţat în favoarea fiului lui Laurence Strange.

{35} Din contră, Laurence Strange s-a felicitat pentru că reuşise să scape de cheltuielile aferente hranei şi îmbrăcămintei băiatului vreme de mai multe luni. Iată cum iubirea de arginţi poate să transforme un om cu scaun la cap într-unul îngust la minte şi ridicol.

{36} Biograful lui Strange, John Segundus, remarcă în mod repetat că Strange prefera societatea femeilor inteligente celei a bărbaţilor. *Viaţa lui Jonathan Strange,* pub. John Murray, Londra, 1820.

{37} „Speranţa pierdută" (n.tr.)

{38} Teoria a fost expusă prima dată de un magician din Cornwall pe nume Meraud, în secolul al XII-lea. Au existat multe variante. În forma ei extremă, teoria pleacă de la premisa că orice om care a fost vindecat, salvat sau înviat cu ajutorul magiei nu mai este un supus al lui Dumnezeu şi al Bisericii, ci îi poate datora supunere magicianului sau spiriduşului care l-a ajutat.

Meraud a fost arestat şi adus în faţa lui Stephen, regele Angliei de Sud, şi a episcopilor, la Consiliul din Winchester. A fost ars cu fierul roşu, bătut şi lăsat pe jumătate despuiat, apoi alungat. Episcopii au poruncit să nu-1 ajute nimeni. Meraud a încercat să meargă pe jos de la Winchester până la Newcastle, unde se afla castelul Regelui Corb. A murit însă pe drum.

Credinţa specifică zonei de nord a Angliei, potrivit căreia anumiţi ucigaşi nu sunt nici supuşii lui Dumnezeu, nici ai diavolului, ci ai Regelui Corb, este o altă formă a ereziei meraudiene.

{39} *Trei feluri de fiinţe perfectibile* de William Pantler, pub. Henry Lintot, Londra, 1735. Cele trei categorii de fiinţe perfectibile sunt îngerii, oamenii şi spiriduşii.

{40} Se vede limpede din această remarcă faptul că Mr Norrell nu înţelesese deocamdată cât de mult îl apreciau miniştrii şi cât de nerăbdători erau să se folosească de puterile lui în război.

{41} Peep-O'Day-Boys, în traducere aproximativă „Băieţii de la revărsatul zorilor11, este şi numele unei organizaţii de irlandezi protestanţi, înfiinţate în jurul anului 1785, al cărei scop era de a proteja ţărănimea protestantă şi de a se răzbuna pe romano-catolici.

Numele organizaţiei provine de la faptul că membrii obişnuiau să intre cu forţa în casele adversarilor lor (numiţi „apărători11 – Defenders), unde căutau arme sau se dedau la jafuri, (n.tr.)

{42} Joc de cuvinte intraductibil: *mistress,* în limba engleză, înseamnă „stăpână“, dar şi „amantă" (n.tr.)

{43} Reşedinţa din Londra a prinţului de Wales, aflată în Pall Mail.

{44} Robert Banks Jenkinson, Lord Hawkesbury (1770-1828). La moartea tatălui său, în decembrie 1808, a devenit duce de Liverpool. În următorii nouă ani a fost unul dintre cei mai constanţi susţinători ai lui Mr Norrell.

{45} Mansion House, reşedinţa oficială a primarului Londrei (n.tr.)

{46} Marionete tradiţionale britanice (n.tr.)

{47} Regele era un tată foarte iubitor şi devotat celor şase fiice ale lui, însă afecţiunea ce le-o purta îl transformase într-un fel de temnicer. Nu suporta gândul ca vreuna dintre ele să se mărite şi să-l părăsească. Erau obligate să ducă o viaţă îngrozitor de plictisitoare, în Castelul Windsor, împreună cu regina cea irascibilă. Dintre cele şase, numai una a reuşit să se mărite înainte de patruzeci de ani.

{48} Se pare că Strange nu a abandonat atât de uşor ideea unei cariere poetice. În *Viaţa lui Jonathan Strange,* pub. John Murray, Londra, 1820, John Segundus vorbeşte despre momentul în care, dezamăgit în eforturile sale de a găsi un poet, Strange s-a hotărât să scrie chiar el poezii. „Totul a mers foarte bine în prima zi; de la micul dejun până la cină a rămas în halat, aşezat la măsuţa de scris din budoar, şi a umplut grăbit câteva foi de hârtie de format quarto. Era foarte încântat de tot ce scrisese, la fel şi valetul său, el însuşi un om de litere care l-a ajutat cu sfaturi legate de problemele spinoase ale metaforelor şi retoricii, alergând în acelaşi timp prin cameră să strângă foile care zburau pretutindeni, apoi aşezându-le în ordine şi dând fuga la parter ca să-i citească părţile cele mai încântătoare prietenului său, ajutorul de grădinar. Viteza cu care scria Strange era de-a dreptul uimitoare; valetul spunea că, dacă îşi apropia mâna de fruntea lui Strange, simţea cum se degajă de acolo un val de căldură, asta din cauza imensei energii creatoare încătuşate în interior. A doua zi, Strange s-a aşezat la masa de scris ca să producă încă vreo cincizeci de pagini, însă s-a lovit imediat de o dificultate: nu reuşea să găsească o rimă pentru «amorul să ajungă». «Păcate să se strângă» nu suna foarte promiţător; «doi şoareci într-o pungă» nu avea sens, iar «o coadă cât mai lungă» era de-a dreptul vulgar. S-a chinuit preţ de vreun ceas, a ieşit apoi la o plimbare călare ca să-şi limpezească mintea, după care n-a mai aruncat nici măcar o privire către poemul său.“

{49} Un sat aflat la opt sau zece kilometri de locuinţa lui Strange.

{50} Mr Norrell pare să fi adaptat această vrajă plecând de la descrierea unui descântec originar din Lancashire găsit în cartea lui Peter Watershippe, *Biblioteca morţii* (1448).

{51} Unii cercetători (printre care şi Jonathan Strange) susţin că Maria Absalom ştia foarte bine de ce lasă casa să se ruineze. Aceştia cred că domnişoara Absalom a procedat astfel cu gândul la credinţa populară că toate clădirile în ruină aparţin Regelui Corb. Astfel s-ar explica, se pare, faptul că magia din Casa Umbrelor a devenit mai puternică după ce casa a căzut în paragină.

„Toate lucrările Omului, toate cetăţile, imperiile şi monumentele lui se vor face praf şi pulbere într-o zi. Chiar şi casele iubiţilor mei cititori trebuie – chiar dacă numai pentru o zi, sau un ceas – să ajungă ruine şi să se transforme în clădiri în care cărămizile sunt legate nu cu mortar, ci cu lumina lunii, în care ferestrele au nu sticlă, ci lumina stelelor, iar în loc de mobilier nu se mai află în ele decât vântul pustiei. Se spune că în acea zi, în acel ceas, casele noastre devin proprietatea Regelui Corb. Deşi deplângem sfârşitul magiei englezeşti, deşi spunem că magia a dispărut de mult şi ne întrebăm cum a fost posibil să pierdem ceva atât de preţios, nu trebuie să uităm că ea ne aşteaptă în zilele de pe urmă ale Angliei şi că într-o zi nu vom putea să mai scăpăm de Regele Corb, tot aşa cum în zilele noastre nu putem cu niciun chip să-l aducem înapoi.11 Istoria şi practica magiei englezeşti de Jonathan Strange, pub. John Murray, Londra, 1816.

{52} Atunci când oamenii vorbesc despre „Tărâmurile Celelalte", se gândesc în general la Faerie sau la ceva asemănător. În general, o astfel de definiţie este destul de bună, însă un magician trebuie să înveţe să fie mai exact. După cum se ştie, Regele Corb a cârmuit trei regate: primul era Regatul Angliei de Nord, care cuprindea ţinuturile Cumberland, Northumberland, Durham, Yorkshire,

Lancashire, Derbyshire şi o parte din Nottinghamshire. Celelalte două ţinuturi se numeau „Tărâmurile Celelalte ale Regelui". Unul din ele făcea parte din Faerie, iar despre celălalt se credea că e un ţinut aflat într-o regiune îndepărtată a Iadului, numit uneori „Tărâmul Amar". Duşmanii Regelui spuneau că el închiriase acest ţinut de la însuşi Lucifer.

{53} Paris Ormskirk (1496-1587), învăţător din satul Clerkenwell, aflat în apropiere de Londra. A scris câteva tratate de magie. Fără a fi un gânditor foarte original, dădea în schimb dovadă de multă sârguinţă în muncă; şi-a propus să strângă şi să cerceteze toate vrăjile de invocare pe care le găsea, cu scopul de a descoperi o versiune funcţională. Eforturile sale în acest sens au durat doisprezece ani, timp în care căsuţa lui de pe Clerkenwell-green s-a umplut cu mii de bucăţi de hârtie pe care erau scrise vrăji şi descântece. Doamna Ormskirk nu s-a arătat foarte încântată de această situaţie; biata femeie a devenit după aceea tiparul nevestei de magician în farse şi romane de mâna a doua - o persoană gălăgioasă, cicălitoare şi nemulţumită.

Descântecul pe care l-a produs în cele din urmă Ormskirk a devenit foarte popular şi a fost folosit pe scară largă atât în veacul în care a trăit el, cât şi în cele două care au urmat; însă, înainte ca Jonathan Strange să aducă anumite modificări acestui descântec, reuşind să o
invoce pe Maria Absalom în visul său şi al domnului Segundus, nu am auzit să mai fi avut cineva vreodată şanse de izbândă în folosirea acestei vrăji - poate din motivele pe care le menţionează Jonathan Strange.

{54} Se pare că pe domnul Segundus îl părăsise inspiraţia. Charles Hether-Gray (1712-1789) a fost un alt istoric-magician care a publicat o bine cunoscută vrajă de invocare. Aceasta însă este la fel de slabă ca şi cea a lui Ormskirk; nu există nici un temei de a o alege pe una în defavoarea celeilalte.

{55} În Evul Mediu, conjurarea spiritelor celor morţi era o formă de magie bine cunoscută; se pare că toată lumea credea că cel mai uşor de invocat e spiritul unui magician mort; în plus, discuţia cu un astfel de spirit era cea mai fructuoasă.

{56} Au existat foarte puţini magicieni care nu au învăţat magia de la un alt practicant. Regele Corb nu a fost primul magician al Marii Britanii. înaintea lui au mai fost şi alţii - mai ales Merlin, acea fiinţă jumătate om, jumătate demon care a trăit în secolul al VII-lea - însă, atunci când a sosit Regele Corb în Anglia, aici nu mai rămăsese nici un alt magician. Se ştiu prea puţine lucruri despre anii de început ai Regelui Corb, însă putem presupune că acesta a deprins atât magia, cât şi meşteşugul cârmuirii la Curtea vreunui Rege din Faerie. Primii magicieni ai Evului Mediu englezesc au deprins această artă la Curtea Regelui Corb, iar aceşti magicieni i-au învăţat la rândul lor pe alţii.

O excepţie ar putea fi magicianul din Nottinghamshire, Thomas Godbless (1105?—1182). Nu ştim aproape nimic despre viaţa acestui om. Este un fapt cert că a petrecut o perioadă de timp alături de Regele Corb, dar se pare că acest lucru s-a întâmplat către sfârşitul vieţii sale, când era deja magician de mulţi ani. Iată de ce putem spune că Godbless e o dovadă că un magician poate fi şi autodidact - bineînţeles, ca şi Gilbert Norrell şi Jonathan Strange.

{57} *Magicianul modern* era unul dintre cele câteva periodice pe tema magiei înfiinţate după apariţia magazinului *Prietenii magiei englezeşti* în 1808. Deşi nu fuseseră numiţi în posturi de Mr Norrell, editorii acestor periodice nici nu visau să se abată de la căile ortodoxe ale magiei, aşa cum erau ele stabilite de Mr Norrell.

{58} Horace Tott a dus o viaţă obişnuită în Cheshire, având intenţia de a scrie un volum de dimensiuni mari despre istoria magiei englezeşti, pe care nici măcar nu l-a început. A murit la şaptezeci şi patru de ani, crezând că va începe săptămâna viitoare, sau poate cealaltă.

{59} Fireşte, în realizarea acestei programe de studiu, Mr Norrell s-a folosit de clasificarea din *De Generibus artium magicarum anglorum* de Francis Sutton-Grove.

{60} Richard Chaston (1620-1695). Chaston a scris că atât oamenii, cât şi spiriduşii au un simţ al raţiunii şi unul al magiei. La oameni, raţiunea este puternică şi magia slabă. La spiriduşi, lucrurile stau invers: magia este foarte naturală pentru ei, însă, potrivit standardelor omeneşti, sunt aproape nebuni.

{61} Cartea albastră: o încercare de a da în vileag cele mai răspândite minciuni şi amăgiri folosite de magicienii englezi împotriva supuşilor regelui şi împotriva semenilor lor, de Valentine Munday, pub. 1698.

{62} Povestea fiicei Maestrului din Nottinghamshire (la care Mr Norrell n-a mai revenit) merită spusă, aşa că iat-o în cele ce urmează.

Târgul la care s-a dus tânără se ţinea în Nottingham, în ziua Sfântului Matei. Fata petrecu o zi foarte plăcută, plimbându-se printre tarabe şi cumpărând pânzeturi, dantele şi mirodenii. La un moment dat, în cursul după-amiezii, se întoarse brusc ca să vadă nişte acrobaţi italieni aflaţi în spatele ei, iar pulpana mantiei pe care o purta, din cauza mişcării rapide, lovi o gâscă din apropiere. Pasărea începu să fugă furioasă către ea, fâlfâind din aripi şi ţipând. Surprinsă, fata scăpă inelul tatălui ei, care căzu drept în ciocul deschis al gâştei; iar gâsca, la fel de surprinsă la rândul ei, îl înghiţi. Înainte ca fiica Maestrului din Nottingham să apuce să spună sau să facă ceva, păzitorul gâştelor îşi luă pasărea şi dispăru cu ea în mulţime.

Gâsca fu cumpărată de un om pe nume John Ford, care o duse la el acasă, în satul Fiskerton; a doua zi, nevasta omului, Margaret Ford, tăie pasărea, o jumuli şi îi scoase măruntaiele. În pipotă găsi un inel din argint masiv, împodobit cu un chihlimbar galben tăiat neregulat. Femeia puse inelul pe o masă, lângă trei ouă de găină luate din cuibar în aceeaşi dimineaţă.

Ouăle începură de îndată să tremure, apoi se crăpară şi din fiecare ou ieşi câte o minunăţie. Din primul ieşi un instrument cu coarde ca o violă, dar având nişte mâini şi picioare în miniatură, care începu să cânte singur cu un arcuş micuţ de tot. Din următorul ou ieşi o corabie făcută din fildeşul cel mai fin, cu velatura din pânză albă şi cu vâsle din argint. Iar din ultimul ieşi un pui cu pene ciudate, roşii şi aurii. Aceasta a fost, de altfel, singura dintre minuni care a rezistat mai mult de o zi. Peste un ceas sau două, viola plesni ca o coajă de ou şi se făcu bucăţi, iar la asfinţit vâslele corăbiei începură să se mişte şi ambarcaţiunea se îndepărtă prin văzduh; pasărea, însă, crescu şi mai târziu aprinse un foc ce distruse aproape tot Grantham-ul. În timpul incendiului, cineva a observat pasărea care se îmbăia în flăcări. Din acest motiv s-a presupus că era vorba de o pasăre Phoenix.

Atunci când Margaret Ford îşi dădu seama că pusese mâna, din întâmplare, pe un inel cu puteri magice, ea se hotărî să-l folosească pentru a face magie. Femeia însă avea, din păcate, o inimă neagră ca fundul iadului; îşi tiraniza soţul cel blând şi petrecea ceasuri întregi clocind planuri de răzbunare împotriva duşmanilor ei. John Ford era stăpânul conacului din Fiskerton, iar în lunile următoare au început să curgă darurile – pământuri şi alte bogăţii – din partea unor lorzi mai importanţi, care se temeau de vrăjile periculoase ale nevestei sale.

Veştile despre minunile înfăptuite de Margaret Ford au ajuns curând şi la Nottingham, unde Maestrul din Nottingham zăcea în pat, trăgând să moară. Îşi pierduse atât de multe puteri odată cu inelul, încât îl cuprinsese mai întâi melancolia, apoi disperarea, iar în cele din urmă căzuse grav bolnav. Când află în sfârşit ceva despre inel, era prea sfârşit ca să mai poată face ceva.

Fiica lui, pe de altă parte, era cuprinsă de remuşcări pentru că adusese o asemenea nenorocire asupra părintelui său şi socoti că e de datoria ei să încerce să recupereze inelul; prin urmare, fără a dezvălui nimănui planurile ei, plecă la drum, urmărind cursul râului, către satul Fiskerton.

Nu trecuse încă de Gunthorpe când zări o privelişte înspăimântătoare. O pădurice ardea: flăcări vii şi înalte săreau în toate părţile. Fumul negru şi amar îi înţepa ochii şi-i usca gâtul, însă pădurea nu se mistuia în flăcări. Dinspre arbori se auzea un geamăt slab, de parcă aceştia plângeau din cauza chinului nefiresc la care erau supuşi. Fiica Maestrului se uită în jur, sperând să vadă pe cineva care ar fi putut să-i explice această minune. Un tânăr pădurar aflat în trecere îi spuse:

— Acum două săptămâni, Margaret Ford a poposit în păduricea asta pe când se întorcea de la Thurgarton. S-a odihnit la umbra copacilor, a băut din pârâu şi a mâncat alune şi fructe sălbatice, însă, tocmai când pleca, o rădăcină i-a prins piciorul şi a făcut-o să cadă, iar când s-a ridicat, un măceş a avut neobrăzarea să o zgârie pe braţ. Atunci ea a făcut farmece şi a jurat că pădurea asta va arde în veci.

Fiica Maestrului îi mulţumi pentru lămuriri şi-şi continuă drumul. După o vreme i se făcu sete şi se lăsă pe vine ca să bea din apa râului. În aceeaşi clipă, din apă apăru o femeie – sau o creatură care semăna foarte bine cu o femeie. Avea trupul acoperit cu solzi, pielea cenuşie şi pătată ca un păstrăv, iar pe cap avea o claie dezordonată de aripioare ţepoase şi gri de păstrăv. Părea că se încruntă

la fiica Maestrului, dar ochii ei rotunzi şi reci, ca de peşte, şi pielea rigidă nu puteau reproduce expresiile omeneşti, aşa că era greu de spus ce vrea să transmită.

— Ah! Vă cer iertare! spuse fiica Maestrului, speriată.

Femeia deschise gura, lăsând vederii un gât de peşte şi un şir de dinţi urâţi, tot de peşte, dar părea incapabilă de a scoate vreun sunet. Apoi se rostogoli pe o parte şi se aruncă la loc în apă.

O femeie ce spăla rufe pe malul râului îi spuse fiicei Maestrului:

— Asta e Joscelin Trent, care are ghinionul de a fi nevasta unui bărbat de care-i place lui Margaret Ford. Geloasă, Margaret Ford i-a făcut farmece femeii, astfel încât biata de ea trebuie să-şi petreacă zilele şi nopţile deopotrivă scufundată în apa puţin adâncă a râului, pentru ca pielea şi carnea ei vrăjită să nu se usuce, dar, cum nu ştie să înoate, e chinuită de teama că se va îneca.

Fiica Maestrului îi mulţumi femeii pentru lămuriri.

Apoi, fiica Maestrului ajunse în satul Hoveringham. Întâlni un om cu soţia lui, înghesuiţi amândoi în şaua unui ponei micuţ, care o sfătuiră să nu intre în sat şi o conduseră pe un drum ocolit, de-a lungul unor uliţe şi poteci înguste. Ajungând în vârful unei coline înverzite, fiica Maestrului privi la vale şi văzu că toţi oamenii din sat erau legaţi la ochi. Nu erau deloc obişnuiţi cu această stare de orbire autoimpusă, aşa că se loveau tot timpul de ziduri, se împiedicau de scaune şi cărucioare, se tăiau cu cuţitul şi cu alte obiecte ascuţite şi se ardeau cu focul. Prin urmare, erau plini de răni şi cicatrice, însă niciunul nu-şi lua legătura de la ochi.

— Ah! spuse femeia. Preotul din Hoveringham a avut îndrăzneala de a acuza din amvon răutatea lui Margaret Ford. Episcopi, abaţi şi canonici n-au scos un cuvânt, dar acest bătrân firav a înfruntat-o, iar ea a aruncat un blestem asupra întregului sat. Acum văd cu toţii în faţa ochilor imagini ale lucrurilor de care se tem cel mai mult. Bieţii de ei îşi văd copiii murind de foame, părinţii înnebunind, văd cum cei iubiţi îi batjocoresc şi îi trădează. Îşi văd soţul sau soţia ucişi în chipul cel mai groaznic. Aşa că, deşi toate aceste viziuni nu apar decât în închipuirea lor, sătenii sunt nevoiţi să se lege la ochi, căci altfel grozăvia celor văzute i-ar face să-şi piardă minţile.

Clătinând din cap, înfiorată de răutatea fără margini a lui Margaret Ford, fiica Maestrului îşi continuă drumul către conacul lui John Ford; ajunsă aici, le văzu pe Margaret Ford şi pe servitoarele acesteia care, înarmate fiecare cu câte un băţ, mânau vacile către grajd, pentru mulsul de seară.

Plină de îndrăzneală, fiica Maestrului se duse drept la Margaret Ford. Aceasta se întoarse pe dată şi o lovi cu băţul.

— Fată rea ce eşti! strigă ea. Ştiu foarte bine cine eşti! Inelul mi-a dat de ştire. Ştiu că vrei să mă minţi – pe mine, care nu ţi-am făcut niciodată vreun rău, şi să-mi ceri să te iau servitoare. Ştiu că ai de gând să-mi furi inelul. Ei bine, ascultă aici! Află că inelul meu e apărat de vrăji puternice. Dacă s-ar găsi un hoţ destul de nesăbuit încât să-l atingă, la scurt timp ar ieşi din pământ roiuri întregi de albine, viespi şi alte soiuri de insecte care l-ar înţepa; din cer ar veni vulturi şi şoimi şi alte soiuri de păsări care l-ar lovi cu ciocurile; apoi ar apărea urşi, mistreţi şi alte soiuri de fiare care l-ar sfâşia şi l-ar face bucăţi!

Spunând acestea, Margaret Ford îi trase o bătaie zdravănă fiicei Maestrului, după care le spuse slujnicelor să-i dea de lucru la bucătărie.

Servitoarele lui Margaret Ford, foarte nefericite din cauza traiului mizerabil pe care-l aveau de îndurat, lăsară treburile cele mai grele în seama fiicei Maestrului; şi, de câte ori Margaret Ford le bătea sau striga la ele – ceea ce se întâmplă foarte adesea – slujitoarele se consolau aplicându-i acelaşi tratament fiicei Maestrului. Cu toate acestea, ea nu se dădu bătută. Vreme de câteva luni munci la bucătărie, gândindu-se tot timpul cum ar putea să o păcălească pe Margaret Ford, făcând-o să scape sau să piardă inelul.

Margaret Ford era o femeie plină de cruzime, iute la mânie şi ranchiunoasă. Şi totuşi, îi plăceau la nebunie copiii mici; avea grijă de copii de câte ori putea, iar când ţinea în braţe un prunc devenea însăşi întruchiparea blândeţii. Nu avea copii ai ei, iar toţi cei care o cunoşteau erau convinşi că acest lucru îi pricinuieşte o mare tristeţe. Toată lumea credea că Margaret Ford încercase tot soiul de vrăji pentru a rămâne însărcinată, dar fără rezultat.

Într-o zi, în timp ce se juca cu fetiţa unei vecine, Margaret Ford spuse că, dacă ar fi să aibă vreodată un copil, i-ar plăcea să fie fetiţă, o fetiţă cu pielea albă ca laptele, cu ochi verzi şi cu bucle arămii (trăsături pe care Margaret Ford le avea ea însăşi).

— Ah! spuse fiica Maestrului cu nevinovăție, soția epitropului din Epperstone are o fetiță exact așa cum ați spus, o dulceață de copil.

Atunci Margaret Ford o puse pe fiica Maestrului să meargă cu ea până la Epperstone și să-i arate fetița nevestei epitropului; iar când văzu că fetița era, într-adevăr, neînchipuit de drăguță (exact cum spusese fiica Maestrului), o anunță pe mama cea îngrozită că are de gând să-i ia copilul.

După ce aduse copila nevestei epitropului la ea acasă, Margaret Ford deveni aproape de nerecunoscut. Își petrecea zilele îngrijind fetița, jucându-se cu ea și cântându-i. Margaret Ford era plină de mulțumire. Folosea acum inelul magic mult mai puțin decât înainte, și nu se mai înfuria aproape niciodată.

Și așa trecură zilele până când se împlini aproape un an de când fiica Maestrului sosise în casa lui Margaret Ford. Într-o zi de vară, Margaret Ford, fiica Maestrului, fetița și alte câteva sslujnice luau prânzul pe malul râului. După masă, Margaret Ford se duse să se odihnească la umbra unei tufe de trandafiri. Era o zi călduroasă și erau toate somnoroase.

De îndată ce văzu că Margaret Ford adormise, fiica Maestrului scoase o bomboană și i-o arătă fetiței. Aceasta, care știa prea bine la ce folosesc bomboanele, deschise larg gurița, iar fiica Maestrului îi vârî bomboana înăuntru. Apoi, cât putu de repede și având grijă să n-o vadă celelalte slujnice, scoase inelul de pe degetul lui Margaret Ford.

Apoi începu să strige:

— Vai! Vai! Treziți-vă, doamnă! Fetița v-a luat inelul și l-a băgat în gură! Vai! Aveți milă de biata fetiță și desfaceri vraja! Desfaceți vraja!

Margaret Ford se trezi și văzu că fetița avea ceva în gură, dar fiind încă somnoroasă nu înțelese imediat ce se petrecea.

Atunci trecu o albină în zbor prin apropiere, iar fiica Maestrului o arătă cu degetul și scoase un țipăt. Toate celelalte slujnice începură și ele să țipe.

— Repede, doamnă, vă implor! strigă fiica Maestrului. Vai! țipă ea, privind cerul. Iată vulturii și șoimii! Vai! țipă iarăși, privind undeva în depărtare. Iată cum aleargă urșii și mistreții încoace, să o facă bucăți pe biata copilă!

Margaret Ford îi strigă inelului să oprească vraja, ceea ce se și întâmplă pe dată, iar aproape în aceeași clipă fetița înghiți bomboana. În timp ce Margaret Ford și slujnicele încercau în toate felurile să convingă fetița să scuipe inelul, fiica Maestrului din Nottingham o luă la goană de-a lungul râului către Nottingham.

Restul poveștii urmează tiparele obișnuite. De îndată ce Margaret Ford descoperi că fusese păcălită, trimise să i se aducă cai și câini, apoi plecă în urmărirea fetei Maestrului. De câteva ori fata păru că și-a găsit pieirea – călăreții aproape o ajunseseră, iar câinii erau chiar în spatele ei. Însă povestea spune că în ajutorul fetei au sărit toți cei vrăjiți de Margaret Ford: sătenii din Hoveringham și-au dat jos legăturile de la ochi și, în ciuda imaginilor groaznice pe care le vedeau, s-au grăbit să construiască baricade pentru a opri înaintarea lui Margaret Ford; biata Joscelin Trent s-a ridicat din râu și a încercat să o tragă pe Margaret Ford în apa noroioasă; iar pădurea cuprinsă de flăcări a început să arunce în ea cu crengi aprinse.

Inelul a ajuns înapoi la Maestrul din Nottingham, care a pus capăt tuturor relelor făcute de Margaret Ford și și-a recăpătat averea și reputația.

Mai există și o altă versiune a acestei povești, una în care nu se pomenește nimic de vreun inel fermecat, nici de pădurea cuprinsă de flăcări, nici de pasărea Phoenix – de fapt, în care nu se vorbește deloc despre miracole. Potrivit acestei versiuni, Margaret Ford și fiica Maestrului din Nottingham (care se numea Donata Torel) nu erau dușmance, ci conducătoarele unei congregații de femei-magicieni care s-a dezvoltat în Nottinghamshire în secolul al XII-lea. Hugh Torel, Maestrul din Nottingham, s-a opus acestei congregații și s-a străduit foarte mult s-o distrugă (cu toate că din ea făcea parte și propria lui fiică). Aproape că reușise să o desființeze, dar atunci femeile și-au părăsit casele, tații și bărbații și s-au dus să trăiască în pădure, sub protecția lui Thomas Godbless, un magician mult mai puternic decât Hugh Torel. Această versiune mai puțin colorată a poveștii nu s-a bucurat niciodată de popularitatea celeilalte, însă este cea pe care Jonathan Strange a declarat-o adevărată și a inclus-o în Istoria și practica magiei englezești.

{63} „Am o foame pentru care supa nu e de ajuns!"

{64} Beltane, festival al vechilor celţi, serbat la 1 mai (n. tr.).

{65} Stephen povesti cum, la puţin timp după ce Iuliu Cezar debarcase aici, el îşi părăsi soldaţii şi se afundă într-un crâng înverzit. Nu ajunsese foarte departe, când dădu peste doi tineri care oftau de zor şi izbeau în pământ de supărare. Amândoi erau extrem de plăcuţi la înfăţişare şi purtau haine foarte fine, colorate cu vopseluri dintre cele mai rare. Pe Iuliu Cezar îl impresionă atât de mult înfăţişarea nobilă a acestor tineri, încât începu să le pună tot felul de întrebări, la care cei doi îi răspunseră cu nevinovăţie şi fără urmă de înfumurare. Ii explicară că erau amândoi reclamanţi ce-şi căutau dreptatea la Curtea locală de judecată. Curtea se întrunea în fiecare trimestru pentru a rezolva conflictele şi a-i pedepsi pe răufăcători, însă din nefericire rasa din care făceau parte era una deosebit de rea şi de certăreaţă, iar acum nu se mai putea ţine nici un proces pentru că nu reuşeau să găsească un judecător imparţial; toţi membrii venerabili ai comunităţii erau fie acuzaţi de vreo nelegiuire, fie aveau legături cu vreunul din cazurile ce trebuiau judecate. Auzind acestea, pe Cezar îl cuprinse mila faţă de cei doi şi se oferi pe dată să le fie el judecător - iar cei doi se grăbiră să primească.

conduseră mai departe prin pădure, până când ajunseră într-o poiană aflată între mai multe coline blânde şi înverzite. Aici se aflau cam o mie de bărbaţi şi femei, cu toţii frumoşi aşa cum lui Cezar nu-i fusese prea des dat să vadă. El se aşeză atunci pe pământ şi ascultă cu răbdare toate plângerile şi acuzaţiile lor; după aceea îi judecă atât de înţelept, încât cu toţii fură mulţumiţi şi nimeni nu plecă de acolo crezând că i s-a făcut o nedreptate.

Şi, fiind ei atât de încântaţi de felul în care Iulius Cezar le făcuse dreptate, îi spuseră că-i vor da drept răsplată orice îşi doreşte. Iuliu Cezar se gândi o clipă, apoi spuse că vrea să ajungă conducătorul întregii lumi. Atunci ei îi promiseră că aşa va fi.

{66} Pe 14 mai 1810, Strange îi scria lui John Segundus:

„[…] Aici tuturor le place nespus să li se arate viziuni, iar eu le fac pe plac bucuros de câte ori pot. Orice ar spune Mr Norrell, e un lucru lesne de făcut şi nimic nu-i încântă mai mult pe neiniţiaţi. Singurul neajuns e că oamenii sfârşesc mereu prin a-mi cere să le arăt ce fac rudele lor. Marţi, de pildă, eram în Piaţa Tavistock, în vizită la o familie cu numele Fulcher. Am vărsat nişte vin pe masă, am spus incantaţia şi le-am arătat o bătălie pe mare ce avea loc chiar în acel moment în Bahamas, apoi ruinele unei mânăstiri napolitane scăldate în lumina lunii şi, în cele din urmă, pe împăratul Napoleon Bonaparte care bea o ceaşcă de ciocolată, ţinându-şi picioarele într-un lighean cu apă fierbinte.

Gazdele mele au arătat destulă bună-creştere ca să se prefacă interesate de ceea ce vedeau, însă către sfârşitul serii m-au întrebat dacă pot să le-o arăt pe mătuşa lor, care locuieşte în Carlisle. În restul timpului petrecut acolo, Arabella şi cu mine am fost nevoiţi să vorbim între noi, căci ceilalţi priveau ca hipnotizaţi imaginea unei bătrânici cu bonetă albă, ce tricota aşezată lângă foc.“ *Scrisori şi diverse documente ale lui Jonathan Strange,* ed. John Segundus, pub. John Murray, Londra, 1824.

{67} Una dintre cărţile lui Mr Norrell. Mr Norrell o pomenise, oarecum pe ocolite, cu ocazia vizitei pe care i-o făcuseră domnul Segundus şi domnul Honeyfoot în ianuarie 1807.

{68} E vorba de acele tablouri veneţiene pe care Mr Norrell le văzuse acasă la doamna Wintertowne în urmă cu doi ani. Doamna Wintertowne îi spusese lui Mr Norrell atunci că are de gând să dăruiască aceste tablouri lui Sir Walter şi domnişoarei Wintertowne, ca dar de nuntă.

{69} Iată ce vrăji au făcut, printre altele, Strange şi Norrell în 1810: au făcut ca, într-un perimetru din Golful Biscaia, apele mării să se transforme în nămol şi să apară acolo o pădure vastă cu arbori monstruoşi (reuşind astfel să distrugă douăzeci de vase franţuzeşti); au provocat apariţia unor maree şi furtuni neobişnuite care au dejucat planurile vaselor franţuzeşti, distrugând în plus recolte şi omorând vite în ţara duşmanilor; au făcut ca ploaia să ia diverse forme: flote de război, cetăţi bine apărate, siluete

gigantice, cete de îngeri şi aşa mai departe, totul pentru a-i înspăimânta, încurca sau fermeca pe soldaţii şi marinarii francezi; au adus noaptea în locul zilei şi ziua în locul nopţii.

Toate acestea sunt menţionate în *De Generibus artium anglorum* de Francis Sutton-Grove.

{70} Fostul ministru de Război, lordul Castlereagh, se certase urât cu domnul Canning la sfârşitul anului 1809. Cei doi gentilomi se duelaseră, iar ca urmare fuseseră amândoi nevoiţi să demisioneze din guvern. Actualul ministru de Război, lordul Liverpool, era de fapt una şi aceeaşi persoană cu lordul Hawkesbury, care a mai fost pomenit aici. Acesta renunţase la un titlu şi îl luase pe celălalt la moartea tatălui său, în decembrie 1808.

{71} Taumatoman, persoană pasionată de magie şi miracole, *Dicţionarul limbii engleze* de Samuel Johnson.

{72} Castelul Floors este reşedinţa ducilor de Roxburghe.

{73} Comitetul pentru Privilegii ajunse în cele din urmă la un verdict în favoarea lui Sir James Innes şi, exact cum prevăzuse domnul Lascelles, noul duce scoase imediat biblioteca la vânzare.

Licitaţia din vara anului 1812 (perioadă în care Strange se afla în Peninsula Iberică) poate să fi fost cel mai notabil eveniment bibliografic după incendiul care a mistuit biblioteca din Alexandria. Licitaţia a durat patruzeci şi una de zile şi a fost cauza a cel puţin două dueluri.

Printre cărţile ducelui s-au descoperit şapte texte de magie, toate extraordinare.

Rosa et Fons era o meditaţie mistică asupra magiei scrisă de un magician necunoscut din secolul al XIV-lea.

Thomas deDundelle, un poem până atunci, necunoscut al lui Chretien de Troyes, era o versiune pitorească a vieţii lui Thomas Dundale, primul servitor din rasa oamenilor al Regelui Corb.

Cartea lui Loveday Ingham era o relatare a vieţii de zi cu zi a unui magician din Cambridge ce trăise în secolul al XV-lea.

Exercitatio magica nobilissima era o încercare de a prezenta domeniul magiei englezeşti în totalitatea sa, datând din secolul al XVII-lea.

Istoria Şaptelui era o lucrare foarte încâlcită, scrisă parţial în engleză, parţial în latină şi parţial într-o limbă necunoscută a spiriduşilor. Era imposibil de stabilit vechimea manuscrisului, autorul era complet neidentificabil, iar scopul scrierii era cu totul obscur. În linii mari, părea a fi istoria unui oraş din Faerie, numit „Şapte”, însă informaţiile erau prezentate într-un stil foarte amestecat, iar autorul îşi întrerupea frecvent naraţiunea pentru a acuza nişte persoane nespecificate care îl supăraseră cu nişte fapte obscure. Aceste părţi din manuscris păreau a fi pur şi simplu fragmente de scrisori de revoltă.

Parlamentul femeilor era o alegorie datând din secolul al XVI-lea ce vorbea despre înţelepciunea şi magia specifice femeilor.

Însă volumul cu adevărat minunat era Oglindirea vieţuirii lui Ralph Stokesie, care a fost scoasă la licitaţie în ultima zi, împreună cu un exemplar din prima ediţie a Decameronului lui Boccaccio. Nici măcar Mr Norrell nu ştiuse de existenţa acestei cărţi până în ziua respectivă. Părea scrisă de doi autori: unul din ei era un magician din secolul al XV-lea, pe nume William Thorpe, iar celălalt era servitorul lui Ralph Stokesey din neamul spiriduşilor, Col Tom Blue. Pentru această comoară nepreţuită, Mr Norrell a plătit incredibila sumă de 2 100 de guinee.

Respectul faţă de Mr Norrell era atât de mare, încât niciun gentilom din încăpere nu a licitat împotriva lui. Totuşi, era de faţă o doamnă care a licitat pentru toate cărţile pentru care o făcuse şi el. În săptămânile dinaintea licitaţiei, Arabella Strange fusese foarte ocupată. Trimisese numeroase scrisori rudelor lui Strange şi îşi vizitase toţi prietenii din Londra, încercând să facă rost de suficienţi bani pentru a cumpăra câteva dintre volume pentru soţul ei, dar Norrell a câştigat licitaţia pentru absolut toate cărţile pomenite.

Sir Walter Scott, scriitorul, a fost de faţă la licitaţie; iată cum descrie el sfârşitul acesteia: „Doamna Strange a fost atât de dezamăgită când a pierdut Viaţa lui Ralph Stokesey, încât a izbucnit în lacrimi. Chiar în acea clipă, Mr Norrell a trecut pe lângă ea, ţinând cartea în mână. Omul acesta nu i-a spus măcar o vorbă, nu i-a aruncat măcar o privire soţiei elevului său. Nu ştiu când am văzut ultima dată o purtare atât de dezagreabilă. Mai multe persoane au observat acest lucru, şi le-am auzit după aceea făcând comentarii acide la adresa lui Mr Norrell. Chiar şi lordul Portishead, a cărui admiraţie pentru magician nu are limite, a recunoscut că Mr Norrell s-a purtat inadmisibil de urât cu doamna Strange”.

Nu numai purtarea lui Mr Norrell față de doamna Strange a atras însă comentarii nefavorabile. În săptămânile care au urmat licitației, numeroși învățați și istorici se așteptau să afle ce informații valoroase conțineau cele șapte minunate cărți. Sperau mai ales că Oglindirea viețuirii lui Ralph Stokesie va oferi răspunsuri la unele dintre cele mai mari mistere ale magiei englezești. Se credea că Mr Norrell își va face publice descoperirile în paginile revistei Prietenii magiei englezești sau că va da la tipărit copii ale cărților achiziționate. El, însă, n-a făcut niciuna, nici alta. Vreo două persoane i-au trimis scrisori în care îi adresau întrebări precise, fără a primi însă niciun răspuns. Când, în cele din urmă, în ziare au început să apară scrisori care criticau atitudinea lui Mr Norrell, acesta se arătă extrem de revoltat. La urma urmei, el făcea ce făcuse dintotdeauna – achiziționa cărți valoroase, pe care le ascundea apoi de ochii tuturor. Diferența era că, pe vremea când fusese un gentilom necunoscut, nimănui nu-i păsase ce face, dar acum ochii tuturor erau ațintiți asupra lui. Oamenii începeau să se mire din cauza tăcerii păstrate de Mr Norrell și își aduceau aminte și de alte ocazii în care purtarea lui fusese nepoliticoasă sau arogantă.

{74} *Binecuvântarea Sfântului Serlo* fusese capturată de la francezi. Numele său franțuzesc era *Le Temple Foudroye.*

Binecuvântarea Sfântului Serlo era, firește, numele uneia dintre cele patru păduri magice ce înconjurau și protejau cetatea de scaun a Regelui Corb, Newcastle.

{75} Desigur, se poate obiecta aici că Wellington era de fapt *irlandez,* însă un condei englezesc minat de patriotism nu ține seama de astfel de detalii.

{76} Granița cu Spania era apărată de trei mari fortărețe: Almeida, Badajos și Ciudad Rodriguez. În primele luni ale anului 1811, toate cele trei fortărețe erau sub stăpânirea francezilor. Wellington înainta către Almeida și îl trimisese pe generalul Beresford împreună cu armata portugheză să asedieze fortăreața Badajos, aflată mai la sud.

{77} Comitatul Yorkshire făcea parte din regatul Angliei de Nord cârmuit de Regele Corb. Respectul lui Childermass și al lui Norrell față de Vinculus va fi crescut la dezvăluirea că acesta era, ca și ei, originar din Nord.

{78} Nu doar Lascelles, ci și mulți alții au remarcat faptul curios că Mr Norrell, care nu suporta nici să audă pomenindu-se numele Regelui Corb, locuise totuși într-o casă clădită din pietre aduse din carieră la instrucțiunile Regelui, aflată într-o regiune pe care Regele o stăpânise odinioară și o cunoscuse foarte bine.

{79} Uciderea de carte a fost adăugată destul de târziu sistemului legilor magiei din Anglia. Se considera că distrugerea cu bună știință a unei cărți de magie merită aceeași pedeapsă ca și uciderea unui creștin.

{80} Nu toate personalitățile pomenite de gentilom au fost creștini. Tot așa cum folosim un singur termen, „spiriduși", pentru a ne referi la o mare varietate de triburi și rase, aceștia ne numesc pe noi „creștini" indiferent de religie, rasă sau perioada în care trăim.

{81} *Guerilla,* cuvânt spaniol ce înseamnă „mic război“. Trupele de *guerilla* erau grupuri de spanioli din care puteau face parte între câteva duzini și câteva mii de oameni și care se luptau cu Armata franceză, hărțuind-o. Unele trupe erau conduse de foști soldați și păstrau o impresionantă disciplină militară. Altele erau aproape la fel de rele ca niște bande de tâlhari și petreceau la fel de mult timp terorizându-i pe nefericiții lor compatrioți ca și luptând cu francezii.

{82} Jonathan Strange către John Segundus, Madrid, 20 august 1812:

„Ori de câte ori este nevoie să fie găsit cineva sau ceva, lordul Wellington îmi cere negreșit să invoc o viziune. Procedeul însă nu funcționează niciodată. Regele Corb și ceilalți *Aureați* foloseau o anume vrajă pentru găsirea de lucruri și persoane. Din câte am înțeles, vraja începea de la un vas de argint plin cu apă. Acești magicieni împărțeau suprafața apei în patru, folosind linii strălucitoare de lumină. (Că tot veni vorba, John, nu pot să cred că ți-e atât de greu să trasezi aceste linii. Chiar *nu știu* cum aș putea să-ți descriu procedeul mai limpede. E cât se poate de simplu!) Sferturile reprezintă Raiul, Iadul, Pământul și Faerie. Se pare că trebuie folosită o vrajă de selectare pentru a stabili în care dintre aceste tărâmuri se găsește persoana sau obiectul pe care îl cauți - însă n-am nici cea mai vagă idee ce trebuie făcut mai departe, iar Norrell nu știe nici el. O, dacă aș ști vraja asta! Wellington și oamenii lui îmi dau tot timpul sarcini pe care nu le pot îndeplini sau pe care le îndeplinesc numai până la jumătate pentru că nu știu mai mult. Ii simt lipsa lui Norrell aproape în fiecare zi. Însă nici timp să fac experimente nu am. Iată de ce, John, ți-aș fi nespus de

recunoscător dacă ai putea să dedici puţin timp acestei vrăji, să o încerci şi să-mi dai de ştire *imediat* dacă obţii un succes cât de mic.“

In hârtiile rămase de la John Segundus nu există nici o indicaţie că ar fi reuşit să recupereze această vrajă. Totuşi, în toamna anului 1814 Strange şi-a dat seama că un pasaj din *Revelaţii din treizeci şi şase de alte lumi* de Paris Ormskirk - fragment despre care se crezuse până atunci că e prezentarea unei poezii a unui păstor - era de fapt o versiune trunchiată exact a acestei vrăji. La sfârșitul anului 1814, atât Strange, cât şi Mr Norrell făceau fără probleme această vrajă.

{83} Strange ştia că aceasta era o vrajă întrebuinţată de Regele Corb. Regele folosea în general vrăji misterioase, frumoase, subtile - aşa că e de mirare să aflăm că a întrebuinţat una atât de brutală.

La jumătatea secolului al XIII-lea, câțiva duşmani ai Regelui încercau să formeze o alianţă împotriva lui. Majoritatea membrilor acestei alianţe îi erau cunoscuţi: unul dintre ei era regele Franţei, altul era regele Scoţiei, şi mai erau câțiva spiriduşi căzuţi în dizgraţie care îşi atribuiau singuri titluri grandioase şi care e posibil să fi stăpânit - sau nu - teritoriile vaste cu care se lăudau. Din alianţă mai făceau parte şi alte personaje, mai misterioase, dar şi mai puternice. În timpul domniei sale, Regele se înțelesese în general bine cu majoritatea îngerilor şi demonilor, însă acum se zvonea că se certase cu doi dintre aceştia: Zadkiel, stăpânul milei, şi Alrinach, cel care răspunde de naufragii.

Se pare că pe Rege nu îl îngrijorau în mod deosebit activităţile acestei alianţe. Însă deveni brusc interesat atunci când anumite semne magice îi arătară că unul dintre nobilii de la Curte se alăturase acestei alianţe şi complota acum împotriva lui. Cel pe care îl bănuia era Robert Barbatus, duce de Wharfdale, un om atât de vestit pentru firea lui vicleană şi înşelătoare, încât era supranumit „Vulpea". În ochii Regelui, trădarea era cea mai grea vină.

Atunci când fiul cel mai mare al Vulpii, Henry Barbatus, muri de friguri, Regele Corb porunci să se scoată leşul acestuia din mormânt şi îl readuse la viaţă pe băiat ca să afle de la el tot ce ştia. Thomas de Dundale şi William Lanchester simţeau un dezgust profund pentru acest soi de magie şi încercară să-l convingă pe Rege să folosească un alt mijloc pentru a afla ceea ce dorea. Însă Regele era cumplit de mânios şi nu s-a lăsat înduplecat cu nici un chip. Ar fi putut să folosească o sumedenie de alte vrăji, însă nici una nu era la fel de rapidă şi de directă ca aceasta şi, ca majoritatea marilor magicieni, Regele Corb era o fire practică prin excelenţă.

Se mai povesteşte că, în mânia lui, Regele Corb l-a bătut pe Henry Barbatus. În timpul vieţii Henry fusese un tânăr splendid, foarte admirat pentru chipul lui frumos şi pentru manierele lui elegante, dar şi foarte temut pentru vitejia lui neabătută. Văzând modul în care un cavaler atât de nobil fusese adus, prin magia folosită de Rege, la stadiul de marionetă laşă şi plângăcioasă, William Lanchester se înfurie foarte tare; cei doi s-au certat rău din această pricină, iar conflictul a durat câţiva ani.

{84} Pentru a pune capăt „vieţii“ cadavrelor trebuie să li se scoată ochii şi inima şi să li se taie limba.

{85} „In ceea ce ii priveşte pe soldaţii italieni decedaţi, nu pot să spun decât că am regretat nespus cruzimea cu care am fost nevoiţi să-i tratăm după tot ce suferiseră deja. Însă nu am avut de ales. Morţii nu puteau fi convinşi să-l lase în pace pe magician. Dacă nu l-ar fi ucis, atunci cu siguranţă l-ar fi făcut să-şi piardă minţile. Am fost nevoiţi să punem doi soldaţi să-l păzească in timp ce dormea, pentru ca morţii să nu-1 mai atingă şi să-l trezească. Fuseseră atât de hărtăniţi după moarte! Nu erau, săracii de ei, o privelişte tocmai plăcută. În cele din urmă am făcut un foc în aer liber şi i-am aruncat în el.“

Lordul Fitzroy Somerset către fratele lui, 2 septembrie 1812.

{86} Colonelul Vickery fusese în recunoaştere în această pădure şi descoperise că era plină de soldaţi francezi care aşteptau să tragă în Armata britanică. Ofiţerii lui tocmai discutau ce e de făcut când sosi în mijlocul lor Lordul Wellington.

- Presupun că am putea să o ocolim, spuse Wellington, dar asta ar dura prea mult, iar eu mă grăbesc. Unde e magicianul?

Cineva se duse după Strange.

- Domnule Strange! spuse Lordul Wellington. Sunt convins că nu poate să iţi fie prea greu să muţi copacii aceştia de aici! În orice caz, va fi cu siguranţă mai uşor să facem asta decât să punem patru mii de oameni să facă un ocol de zece kilometri. Ia pădurea de aici, te rog!

Strange făcu ceea ce i se ceruse, mutând pădurea de partea cealaltă a văii. Soldaţii francezi rămaseră descoperiţi, tremurând, pe o coastă de deal pustie şi se predară imediat britanicilor.

{87} Din cauza unei erori de pe hărţile lui Wellington ce reprezentau Spania, britanicii nu găsiră oraşul Pamplona acolo unde se aşteptau. Wellington se arătă extrem de dezamăgit când, după ce armata făcuse un marş de treizeci de kilometri într-o singură zi, nu ajunsese totuşi la Pamplona, care era de fapt cincisprezece kilometri mai la nord. După o discuţie scurtă asupra problemei, s-a considerat că e mai uşor să-l pună pe Strange să mute oraşul decât să modifice toate hărţile.

{88} Povestea bisericilor din St Jean de Luz e una destul de jenantă. Nu existase, de fapt, nici un motiv pentru a le muta de la locul lor. Iată cum s-au petrecut lucrurile: într-o duminică dimineaţă, Strange bea nişte brandy la micul dejun la un han din St Jean de Luz, împreună cu trei căpitani şi doi locotenenţi din Regimentul 16 dragoni uşori. Tocmai le explica acestor domni teoria ce stă la baza transportării pe cale magică a diverse obiecte. Efortul era complet inutil: cei cinci nu l-ar fi înţeles prea bine nici dacă ar fi fost treji, iar nici ei, nici Strange nu mai fuseseră complet treji de două zile încheiate. Ca să-şi ilustreze spusele, Strange inversă locurile celor două biserici, în timp ce credincioşii se aflau înăuntru. Avea de gând să le mute la loc înainte să apuce să iasă oamenii, însă

curând după aceea fu chemat să joace biliard şi uită complet de biserici. De fapt, în ciuda tuturor asigurărilor oferite de Strange, magicianul n-a avut niciodată nici timp, nici chef să pună la locul lor râul, pădurea, oraşul sau orice altceva.

{89} Guvernul britanic îl făcuse duce pe lordul Wellington. În aceeaşi perioadă s-a vorbit foarte mult despre posibilitatea de a-i acorda un titlu nobiliar lui Strange.

Probabil că se aşteaptă să primească cel puţin un titlu de baron, îi spuse lordul Liverpool lui Sir Walter, dar firesc ar fi să-i oferim mai mult - ce ziceţi, să-l facem viconte?

Motivul pentru care nu s-a întâmplat nimic din toate astea a fost că, după cum a arătat Sir Walter, era imposibil să-i fie oferit un titlu lui Strange fără să i se ofere ceva şi lui Mr Norrell; şi, nu se ştie de ce, cei din Guvern nu-1 plăceau pe Mr Norrell suficient pentru a fi de acord cu aşa ceva. Gândul că ar fi trebuit să i se adreseze lui Mr Norrell cu „Sir Gilbert" sau „milord" era oarecum deprimant pentru ei.

{90} În *Viaţa lui Jonathan Strange,* John Segundus vorbeşte şi despre alte moduri în care acţiunile lui Strange au fost influenţate de ducele de Wellington.

{91} Probabil că nici Ormskirk nu ştia. Acesta notase pur şi simplu textul unei vrăji auzite de la cineva sau pe care o găsise în vreo carte. Acest lucru este foarte des întâlnit în cazul scrierilor magicienilor *Argentini.* Dornici cum erau să păstreze orice frântură de ştiinţă magică, erau adesea nevoiţi să noteze lucruri pe care nici ei nu le înţelegeau.

{92} Acest bazin şi şirul de copaci erau ultimele rămăşiţe ale unei grădini ornamentale proiectate de regele William al III-lea, care rămăsese neterminată. Se hotărâse abandonarea lucrărilor atunci când s-a dovedit că era nevoie de prea mulţi bani. Terenul respectiv fusese lăsat de izbelişte şi revenise la starea lui iniţială, de parc şi păşune.

{93} Christian James Fox, politician cu orientare radicală care murise cu vreo opt ani în urmă. Această observaţie dovedeşte cât de rătăcită era mintea regelui: domnul Fox fusese un ateu convins, care n-ar fi intrat cu nici un chip într-o biserică.

{94} Când Strange reflectă, mai târziu, asupra întâmplărilor din dimineaţa aceea, nu putu decât să presupună că cel cu flautul nu încercase să-l amăgească în nici un fel prin simţul gustului.

{95} E discutabil dacă Mr Norrell avea dreptate în presupunerea sa că drumurile spiriduşilor nu pot face vreun rău cuiva. Aceste drumuri sunt nişte locuri stranii şi există zeci de poveşti în care se vorbeşte despre păţaniile ciudate prin care trec cei care încearcă să călătorească pe ele. Povestea următoare e una dintre cele mai cunoscute. E greu de spus ce anume s-a întâmplat cu oamenii de pe drum - însă cu siguranţă că nu ne-am dori o asemenea soartă.

In Yorkshire, la sfârşitul secolului al XVI-lea, trăia un om care avea o fermă. Într-o dimineaţă de vară, acesta se trezi devreme şi plecă la câmp împreună cu două sau trei ajutoare, ca să înceapă cositul finului. Se lăsase o ceaţă albă şi era destul de rece. Pe una dintre laturile câmpului cu fin se afla un drum foarte vechi al spiriduşilor, mărginit de tufe înalte de păducel. Pe drum creşteau ierburi înalte şi arbuşti tineri, iar zona respectivă era cufundată în umbră chiar şi în zilele cele mai însorite. Fermierul nu văzuse niciodată pe nimeni călătorind pe acel drum, însă în dimineaţa aceea el şi ajutoarele lui văzură un grup de oameni venind pe acolo. Chipurile acelor oameni erau ciudate şi aveau veşminte ca de pe altă lume. Unul dintre ei - un bărbat - mergea înaintea celorlalţi. Acesta părăsi drumul şi intră pe câmp. Era îmbrăcat în negru şi era tânăr şi frumos; şi, cu toate că nu-1 văzuseră niciodată până atunci, fermierul şi oamenii lui l-au recunoscut imediat - era Regele Magician, John Uskglass. Îngenuncheară înaintea lui, iar el îi ridică de jos. Le spuse că plecase într-o călătorie, iar ei i-au adus un cal, merinde şi apă. Apoi şi-au adus nevestele şi copiii, iar John Uskglass i-a binecuvântat şi i-a dăruit cu noroc.

Fermierul i-a privit neliniştit pe oamenii cei ciudaţi care rămăseseră pe drumul spiriduşilor; însă John Uskglass i-a spus să nu-i fie teamă, căci acei oameni nu-i puteau face nici un rău. După aceea s-a îndepărtat călare.

Oamenii cei ciudaţi de pe drum au mai rămas acolo o vreme, dar, când primele raze ale soarelui de vară i-au atins, s-au topit odată cu ceaţa.

[96] Portretul, acum pierdut, a fost expus în biblioteca lui Mr Norrell din noiembrie 1814 până în vara anului următor, când a fost luat de acolo. De atunci nu l-a mai văzut nimeni.

Următorul fragment dintr-un volum de memorii prezintă dificultăţile prin care a trecut domnul Lawrence (devenit ulterior Sir Thomas Lawrence) în timp ce picta acest portret. Fragmentul este interesant şi pentru că aduce oarecare lămuriri despre relaţia dintre Norrell şi Strange, aşa cum era ea spre sfârşitul anului 1814. Se pare că, în ciuda numeroaselor provocări la care era supus, Strange se străduia mai departe să se arate răbdător cu magicianul mai în vârstă şi să-i încurajeze şi pe alţii să facă acelaşi lucru.

„Cei doi magicieni au pozat în biblioteca lui Mr Norrell. Domnului Lawrence i se păru că domnul Strange e o persoană foarte agreabilă, şi pictă cu mare plăcere şi repeziciune jumătatea de tablou în care era reprezentat acesta. Pe de altă parte, Mr Norrell se arătă foarte agitat încă de la început. Se foia întruna pe scaun şi întindea gâtul de parcă ar fi vrut să zărească mâinile domnului Lawrence – lucru imposibil, de altfel, pentru că între ei se afla şevaletul. Domnul Lawrence presupuse că e curios să vadă cum iese portretul, aşa că îl asigură că totul mergea bine. Îi mai spuse şi că putea să arunce o privire dacă dorea, însă foiala lui Mr Norrell tot nu încetă.

Dintr-odată, Mr Norrell i se adresă domnului Strange, care era ocupat cu redactarea unei scrisori către unul dintre miniştri.

— Domnule Strange, simt un curent! Cred că fereastra din spatele domnului Lawrence e deschisă! Vă rog, domnule Strange, mergeţi să vedeţi dacă e deschisă fereastra!

Fără să ridice privirea, Strange răspunse:

— Nu, nu e deschisă. Vă înşelaţi.

Peste câteva minute, lui Mr Norrell i se păru că aude strigătele unui plăcintar în piaţă şi îl rugă pe domnul Strange să se ducă la fereastră şi să verifice, însă domnul Strange refuză şi de această dată. După aceea lui Mr Norrell i se păru că aude trecând trăsura unei ducese. Pe scurt, încercă tot felul de tertipuri pentru a-l face pe domnul Strange să meargă la fereastră, dar fu refuzat de fiecare dată. Situaţia era foarte ciudată, iar domnul Lawrence începu să creadă că agitaţia lui Mr Norrell nu avea nici o legătură cu plăcintari, ducese sau curenţi de aer imaginari, ci cu tabloul.

Prin urmare, atunci când Mr Norrell ieşi din cameră, domnul Lawrence îl întrebă pe domnul Strange ce se întâmplase. La început domnul Strange spuse că nimic, dar domnul Lawrence era hotărât să afle şi insistă ca domnul Strange să-i spună adevărul. Domnul Strange oftă atunci.

— Ah, fie! I-a intrat în cap că, stând în spatele şevaletului, dumneavoastră copiaţi vrăji din cărţile lui.

Domnul Lawrence fu şocat să afle asta. Pictase portretele celor mai de seamă oameni din ţinut şi nimeni până atunci nu îl bănuise de furt. Nu se aşteptase la un asemenea tratament.

— Haideţi, spuse domnul Strange cu blândeţe, nu vă supăraţi. Dacă merită cineva în toată Anglia să-i arătăm răbdare, acesta este Mr Norrell. Întregul viitor al magiei englezeşti atârnă de el şi vă asigur că simte din plin greutatea acestei răspunderi. Din acest motiv este uşor excentric. Cum v-aţi simţi, domnule Lawrence, dacă v-aţi trezi într-o dimineaţă şi aţi descoperi că sunteţi singurul pictor din Europa? Nu v-aţi simţi puţin singur? Nu aţi simţi aţintite asupra dumneavoastră privirile atente ale lui Michelangelo, Rafael, Rembrandt şi ale tuturor celorlalţi, parcă provocându-vă şi implorându-vă în acelaşi timp să vă ridicaţi la acelaşi nivel de măiestrie ca şi ei? Nu aţi fi uneori deprimat şi prost dispus?”

Din Amintiri despre Sir Thomas Lawrence din decursul unei prietenii de aproape treizeci de ani, de domnişoara Croft.

[97] Francis Pevensey, magician din secolul al XVI-lea. A scris *Optsprezece minuni ce se pot întâlni în Casa Albionului.* Se ştie că Pevensey l-a avut drept profesor şi instructor pe Martin Pale. În *Optsprezece minuni* se întâlnesc toate caracteristicile magiei lui Pale, inclusiv înclinaţia acestuia către diagrame complicate şi un sistem încâlcit de magie.

Vreme de mulţi ani, Francis Pevensey a ocupat un loc mărunt, dar respectabil în istoria magiei englezeşti, ca adept al lui Martin Pale; a fost o mare surpriză pentru toată lumea când Pevensey a devenit brusc subiectul uneia dintre cele mai înflăcărate dispute pe care le-a cunoscut vreodată teoria magiei, în secolul al XVIII-lea.

Totul a început în 1754, odată cu descoperirea mai multor scrisori în biblioteca unui domn din Stamford, comitatul Lincolnshire. Scrisorile erau foarte vechi şi semnate de Marin Pale. învăţaţii vremii care studiau magia nu-şi mai încăpeau în piele de bucurie. La o examinare mai atentă însă, s-a descoperit că era vorba despre *scrisori de dragoste,* care nu conţineau nici măcar un singur cuvânt despre magie. Conţineau în schimb nişte pasaje extrem de pasionale: Pale îşi compara iubita cu o ploaie blândă şi dulce căzând asupra lui, cu un foc la care se încălzea, cu o tulburare pe care o prefera de o mie de ori liniştii. Erau pomeniţi acolo sâni albi ca laptele, picioare parfumate şi cascade de păr lung, castaniu şi moale, în care erau împletite stele şi alte asemenea lucruri, deloc interesante pentru comunitatea magicienilor care sperase să descopere nişte formule magice.

Pale pomenea adesea numele de botez al iubitei lui - care era Francis - iar într-una dintre scrisori exista un soi de poem-ghicitoare bazat pe numele ei de familie: Pevensey. La început, învăţaţii din secolul al XVIII-lea au încercat să susţină că iubita lui Pale era probabil sora sau soţia celuilalt Francis Pevensey. În secolul al XVI-lea, Francis era un nume des întâlnit şi la bărbaţi, şi la femei.

Mai târziu însă, Charles Hether-Gray a publicat mai multe fragmente din scrisori în care era pomenită lucrarea *Optsprezece minuni ce se pot întâlni în Casa Albionului* şi care dovedeau limpede că iubita lui Pale era una şi aceeaşi persoană cu autorul cărţii.

William Pantler susţinu atunci că scrisorile erau nişte falsuri. Ele fuseseră găsite în biblioteca unui anume domn Whittlesea. Domnul Whittlesea avea o soţie care scrisese câteva piese de teatru, dintre care două se şi jucaseră la Drury Lane Theatre. E limpede, spunea Pantler, că o femeie care se umileşte într-atât încât să scrie piese de teatru nu s-ar da în lături de la nimic; el sugeră că doamna Whittlesea falsificase scrisorile „[...] pentru a ridica ginta femeiască mai presus de locul firesc pe care i-1 hărăzise Dumnezeu*'.

Domnul Whittlesea îl provocă atunci pe William Pantler la duel, iar Pantler, care era un savant până în vârful unghiilor şi nu ştia nimic despre arme şi lupte, îşi ceru scuze şi publică o dezminţire formală a acuzaţiilor sale împotriva doamnei Whittlesea.

Mr Norrell folosea cu dragă inimă vrăjile lui Pevensey, căci era convins de mult că Pevensey fusese bărbat. Cât despre scrisori - având în vedere că nu conţineau nici un cuvânt despre magie - Mr Norrell nici nu le luase în seamă. Jonathan Strange era de altă părere. El credea că, pentru a rezolva acest mister, nu era nevoie decât să se găsească răspunsul la următoarea întrebare: i-ar fi dat Martin Pale lecţii de magie unei femei? Tot Strange era de părere că da. La urma urmei, Martin Pale pretindea că fusese chiar el învăţăcelul unei femei - Catherine de Winchester.

{98} Thaddeus Hickman (1700-1738), autor al unei biografii a lui Martin Pale.

{99} „Iedera a promis să-i lege pe duşmanii Angliei,

Măceşii şi mărăcinii au promis să-i biciuiască,

Păducelul a promis că va răspunde la orice întrebări,

Mesteacănul a spus că va face să apară uşi către alte tărâmuri,

Tisa ne-a adus arme,

Corbul i-a pedepsit pe duşmani,

Stejarul a vegheat asupra dealurilor din zare,

Ploaia a spălat toată tristeţea."

Această zicătoare tradiţională englezească enumeră diferitele înţelegeri pe care John Uskglass, Regele Corb, le-a făcut cu pădurile în numele Angliei.

{100} Joc de cuvinte: Nothing-shire = aproximativ „Ţinutul de nimic" (n.tr.)

{101} Les Cinque Dragownes (Cei Cinci Dragoni). Numele acestei curţi de judecată provenea nu de la ferocitatea judecătorilor, aşa cum se crede în general, ci de la o încăpere din locuinţa din Newcastle a lui John Uskglass, Regele Corb, în care se ţineau iniţial judecăţile. Se spunea despre această încăpere că avea douăsprezece laturi şi că era decorată cu sculpturi minunate, unele realizate de oameni şi altele de spiriduşi. Cele mai frumoase dintre ele erau cinci sculpturi reprezentând dragoni.

La curtea celor Cinci Dragoni se judecau nelegiuiri ca: Porniri rele - înfăptuirea de vrăji în scopuri răuvoitoare; Falsa magie - când cineva pretindea că face magie sau promitea înfăptuirea anumitor vrăji pe care nici nu putea, nici nu avea de gând să le facă; vânzarea de inele, pălării, pantofi, haine, curele, lopeţi, boabe, instrumente muzicale şi multe alte obiecte cu puteri magice unor

persoane care nu aveau cum să controleze astfel de articole primejdioase; când cineva se dădea drept magician sau pretindea că acţionează în numele unui magician; dezvăluirea principiilor magiei unor persoane nepotrivite, ca de pildă beţivi, nebuni, copii, oameni cu vicii; şi multe alte nelegiuiri magice înfăptuite de magicieni şi de alţi creştini. De asemenea, nelegiuirile înfăptuite împotriva lui John Uskglass erau judecate de Curtea Cinque Dragownes. Singura categorie de nelegiuiri magice în judecarea cărora această curte nu se amesteca deloc erau nelegiuirile comise de spiriduşi. Acestea erau judecate de un tribunal separat, cel de la Folflures.

In Anglia secolelor al XL-lea, al XIII-lea şi al XIV-lea exista o comunitate înfloritoare de magicieni şi spiriduşi care făceau întruna vrăji. Magia e un domeniu, se ştie, foarte dificil de reglementat şi, fireşte, nu toate vrăjile care se făceau erau bine intenţionate. Se pare că John Uskglass a dedicat foarte mult timp şi energie înfiinţării unui organism juridic care să controleze activităţile magice şi pe magicieni. Atunci când practicarea magiei s-a răspândit în toată Anglia, regii din sud au fost bucuroşi să se folosească de înţelepciunea vecinului lor de la nord. Un lucru ciudat din acea perioadă este că, deşi Anglia era împărţită în două state cu sisteme juridice distincte, legile ce guvernau magia erau aceleaşi în ambele regiuni. În sudul Angliei, curtea de judecată omoloagă celor Cinci Dragoni se numea Micii Dragoni din Londra şi îşi avea sediul în apropiere de Blackfriars.

{102} Doctors Commons - nume dat unei societăţi de avocaţi ecleziaşti din Londra, dizolvată în 1857, precum şi clădirii aflate în apropiere de Catedrala Sfântul Pavel unde îşi avea sediul această societate, (n. tr.)

{103} Către sfârşitul secolului al XVI-lea trăia în oraşul Regelui, Newcastle, un mănuşar care avea o fiică - un copil tare îndrăzneţ. Într-o bună zi s-a descoperit că fata aceasta, despre care toată lumea crezuse că se joacă în vreo odaie din casa tatălui ei, lipseşte. Au căutat-o părinţii, fraţii, chiar şi vecinii, însă n-au găsit-o nicăieri. Către seară au văzut-o dintr-odată cum coboară de pe dealul plin de noroi şi bolovani. Unora li s-a părut preţ de o clipă că alături de ea, pe uliţa întunecată, mai e cineva - însă când a ajuns lângă ei fata era singură. Era nevătămată şi povestea pe care le-a spus-o celorlalţi era cam aşa:

Plecase din casa tatălui ei să se plimbe prin oraş şi ajunsese repede pe o stradă pe care n-o mai văzuse niciodată. Uliţa aceasta era largă, bine pavată şi urca destul de abrupt, astfel că fata ajunsese la o altitudine nouă pentru ea, în faţa unei porţi dincolo de care se aflau o curte şi o casă mare de piatră. Intrase în casă şi cercetase multe încăperi, însă toate erau tăcute, pustii, pline de praf şi de păianjeni. Într-una din aripile casei se afla un şir de încăperi în care pe pereţi şi pe podele cădea umbra deasă a unor ramuri înfrunzite, ca şi cum afară s-ar fi aflat nişte arbori stufoşi, însă aceşti arbori nu existau (şi, în orice caz, afară era iarnă). Într-una dintre odăi nu se afla decât o oglindă mare. Odaia şi oglinda păreau să se fi certat la un moment dat, căci în oglindă se vedeau o sumedenie de păsări, iar odaia era goală. Şi totuşi, fata mănuşarului auzea ciripit de păsări în jur. Mai era acolo şi un coridor lung şi întunecos, pe care se auzea sunetul unei ape învolburate, ca şi cum la capătul coridorului s-ar fi aflat o mare sau un râu întunecat. De la ferestrele unora dintre odăi fata văzuse oraşul Newcastle, dar de la altele văzuse un oraş cu totul diferit şi de la altele doar nişte smârcuri înalte şi sălbatice şi cerul albastru şi rece.

Văzuse multe scări spiralate în acea casă, scări ce la început erau foarte largi şi deveneau din ce în ce mai înguste şi mai abrupte pe măsură ce urca, iar sus de tot nu mai erau decât nişte spărturi şi goluri în zidărie pe care numai un copil poate să le observe şi prin care se poate strecura. Ultima dintre aceste spărturi o adusese în faţa unei uşiţe simple din lemn.

Neavând nici un motiv să se teamă, fata împinsese uşa, dar ceea ce văzuse dincolo o făcu să scoată un ţipăt. I se păruse că mii şi mii de păsări înţesau aerul din încăpere, astfel că nu mai era nici zi, nici noapte, ci doar o învolburare de aripi negre. Simţise parcă suflarea unui vânt venit de foarte departe şi avusese senzaţia că se află într-un spaţiu nemărginit, de parcă urcase până la cer, un cer plin de corbi. Fiica mănuşarului se înspăimântase grozav, dar apoi auzise pe cineva pronunţându-i numele. Păsările dispăruseră şi fata se trezise într-o odăiţă cu pereţi şi podea de piatră, complet goală. Nu era acolo nici un fel de mobilă, dar pe podea şedea un bărbat care îi făcuse semn să se apropie, strigând-o iarăşi pe nume şi spunându-i să nu se teamă. Avea părul negru şi lung şi era îmbrăcat cu nişte veşminte ciudate, negre şi zdrenţuite. Nimic din înfăţişarea lui nu te făcea să te gândeşti la un rege şi singurul lucru care arăta că e magician era un mare vas de argint plin cu apă pe care îl avea alături. Fiica mănuşarului petrecuse câteva ceasuri împreună cu acest bărbat, până la ora asfinţitului, când el o condusese înapoi în oraş, apoi acasă.

{104} Vezi capitolul 33, nota 3.

{105} Povestea cea mai stranie, poate, despre întoarcerea lui John Uskglass este cea relatată de un marinar basc, supravieţuitor din marea Armada a regelui Spaniei. După ce corabia lui fusese distrusă de furtuni pe coastele nordice îndepărtate ale Angliei, acest marinar se refugiase în interiorul teritoriului împreună cu doi tovarăşi. Nu îndrăzniseră să se apropie de sate, însă era iarnă şi pământul era îngheţat bocnă; se temeau că vor muri de frig. La căderea nopţii, găsiseră o clădire părăsită din piatră aflată pe o coastă înaltă de deal, complet îngheţată, înăuntru era aproape întuneric, dar pereţii aveau nişte deschizături înalte pe unde intra lumina stelelor. Cei trei se întinseseră pe pământ şi adormiseră.

Marinarul basc visase că îl priveşte un rege.

Se trezise. Deasupra lui, întunericul iernii era îmblânzit de nişte raze cenuşii. I se păruse că zăreşte în mijlocul umbrelor aflate în capătul îndepărtat al clădirii o platformă de piatră înălţată de la podea. Lumina devenise mai puternică şi văzuse că pe platformă se afla ceva: un scaun sau un tron. Pe tron şedea un bărbat palid, cu părul lung şi negru, înveşmântat într-o robă neagră. îngrozit, marinarul îi trezise pe camarazii lui şi le arătase priveliştea stranie a celui de pe tron. Acesta părea să-i privească, însă nici nu se clintise; cu toate astea, cei trei nu aveau nici o îndoială că era viu. Se ridicaseră, alergaseră împleticindu-se până la uşă şi se îndepărtaseră în goană pe câmpul îngheţat.

Marinarul basc îşi pierduse apoi camarazii: unul din ei murise de frig şi inimă rea în mai puţin de o săptămână; iar celălalt, hotărât să ajungă înapoi în Golful Biscaia, o luase către sud; nu se ştie ce s-a întâmplat cu el. Însă marinarul basc rămăsese în Cumbria şi fusese primit în casa unor ţărani. Ajunsese slugă în casa aceea şi se însurase mai târziu cu o fată de la o fermă învecinată. Toată viaţa repetase povestea clădirii de piatră de pe deal, iar noii lui prieteni şi vecini îl încredinţaseră că bărbatul aşezat pe tronul cel negru era Regele Corb. Marinarul basc nu mai găsise niciodată clădirea respectivă, tot aşa cum nu o găsiseră nici prietenii şi copiii lui.

De la acea întâmplare şi până la sfârşitul zilelor lui, ori de câte ori intra într-un loc întunecos spunea: „Te salut, Stăpâne, şi îţi urez bun-venit în inima mea“ - gândindu-se că poate regele cel palid cu părul lung şi negru era acolo, în întuneric, aşteptîndu-1. Pe tot cuprinsul Angliei de Nord - mii şi mii de locuri întunecoase, mii şi mii de ascunzişuri pentru Regele Corb. „Te salut, Stăpâne, şi îţi urez bun-venit în inima mea.“

1 *A Faire Wood Withering (Veştejirea frumoasei păduri)* (1444) de Peter Watershippe. Este o prezentare extrem de amănunţită, realizată de un magician din perioada respectivă, a modului în care s-a prăbuşit magia englezească după plecarea lui John Uskglass din Anglia. În 1434 (anul plecării lui Uskglass), Watershippe avea douăzeci şi cinci de ani; era un tânăr ce tocmai începuse să practice magia în Norwich. *A Faire Wood Withering* conţine relatări exacte despre vrăji care funcţionaseră foarte bine cât timp Uskglass şi supuşii lui spiriduşi fuseseră în Anglia, dar care după plecarea lor nu mai aveau nici un efect. Este într-adevăr remarcabil cât de multe aflăm de la Watershippe despre magia englezească din perioada *A ureaţilor. A Faire Wood Withering* pare o carte plină de mânie, dar asta numai până când o comparăm cu două dintre scrierile ulterioare ale lui Watershippe: *O pledoarie întru apărarea mea scrisă în temniţa din Castelul Newark, în care pe nedrept m-au aruncat duşmanii* (1459/60) şi *Crimele falsului rege* (scrisă în 1461?, publicată în 1697, Penzance).

{106} Reşedinţa londoneză a lordului Liverpool, un conac vechi, demodat, cu multe încăperi şi coridoare, aflat pe malul Tamisei.

{107} Locuitorii oraşului Bruxelles şi numeroşii soldaţi şi ofiţeri din oraş au aflat cu surprindere că ajunseseră într-o ţară atât de îndepărtată. Din nefericire, erau prea ocupaţi cu pregătirile pentru bătălia iminentă (sau, în cazul părţii mai bogate şi mai frivole a populaţiei, cu pregătirile pentru balul ducesei de Richmond, ce avea loc în seara aceea) ca să iasă din oraş şi să cerceteze ţinuturile înconjurătoare şi să descopere cine locuia acolo. Prin urmare, mult timp nu s-a ştiut unde anume dusese Strange oraşul Bruxelles în acea după-amiază de iunie. În 1830, un vânător şi negustor de blănuri pe nume Pearson Denby călătorea prin ţinutul Plains. Se întâlni acolo cu o cunoştinţă a lui, un şef de trib din neamul Lakota, numit Cel-ce-se-teme-de-apă. Cel-ce-se-teme-de-apă îl întrebă pe Denby dacă nu poate să-i facă rost de nişte mingi negre de foc. Cel-ce-se-teme-de-apă spuse că are de gând să pornească la război împotriva duşmanilor săi şi că are mare nevoie de astfel de mingi. Mai zise că avusese odată cincizeci de mingi şi că, deşi le

folosise cu mare cumpătare, rămăsese fără nici una. Denby nu înțelegea. Îl întrebă pe Cel-ce-se-teme-de-apă dacă se referea la muniție. Nu, zise Cel-ce-se-teme-de-apă. Ceva asemănător cu amuniția, dar mult mai mare. Îi duse apoi pe

Denby la așezarea lui și îi arătă o mortieră din alamă de cinci țoii și jumătate, fabricată de Carron Company of Falkirk, din Scoția. Uimit, Denby îl întrebă pe Cel-ce-se-teme-de-apă de unde avea tunul. Cel-ce-se-teme-de-apă îi povesti că pe niște dealuri din apropiere locuia un trib numit Cei Neterminați. Aceștia fuseseră creați brusc, într-o vară, însă Creatorul lor nu îi înzestrase decât cu unul dintre darurile necesare omului: cel de a lupta. Nu se pricepeau la nimic altceva; nu știau să vâneze bizoni și antilope, nu știau să îmblânzească mustangi sau să-și clădească locuințe. Nici măcar nu se înțelegeau unii cu alții, căci Creatorul lor trăsnit le dăduse patru sau cinci limbi diferite. Însă aveau acest tun, pe care i-1 dăduseră lui Cel-ce-se-teme-de-apă, primind în schimb mâncare.

Intrigat, Denby se duse să-i caute pe cei din tribul Neterminaților. La început i se păru că sunt la fel ca toate celelalte triburi, dar după aceea Denby observă că cei mai în vârstă dintre ei aveau o înfățișare stranie, europeană, iar unii dintre ei vorbeau engleza. O parte dintre obiceiurile lor erau cele ale tuturor triburilor Lakota, dar altele păreau preluate din tradiția militară europeană. Limba pe care o foloseau semăna cu Lakota, dar conținea multe cuvinte englezești, olandeze și germane.

Un om pe nume Robert Heath (supranumit Mărunțelul-care-vorbește-prea-mult) îi spuse lui Denby că toți dezertaseră din mai multe armate și regimente în după-amiaza zilei de 15 iunie 1815, deoarece a doua zi urma să aibă loc o mare bătălie și fuseseră încercați de un puternic presentiment că și-ar fi găsit moartea dacă rămâneau să lupte. Știa Denby cine era acum regele Franței - ducele de Wellington sau Napoleon Bonaparte? Nu, Denby nu știa.

Ei bine, domnule, încheie Heath filosofic, oricare ar fi, viața merge înainte la fel pentru cei ca matale și ca mine.

{108} Generalul Rebecq a compus și o versiune în limba olandeză a acestui refren, cântată de soldați în timpul marșului către Quatre Bras. Aceștia i-au învățat și pe camarazii lor englezi cântecelul, care a devenit mai târziu o poezioară spusă de copii la săritul cu coarda, atât în Anglia, cât și în Olanda.

{109} Copenhagen, faimosul cal roib al ducelui, 1808-1836.

{110} În 1810, domnii George și Jonathan Barratt, proprietarii Grădinilor Vauxhall, le oferiseră lui Strange și lui Norrell o sumă foarte mare de bani ca să ofere spectacole de magie în fiecare seară în grădini. Vrăjile pe care le doreau cei doi Barrat erau exact de acest fel - iluzii ale unor creaturi magice, personaje cunoscute din Biblie și din istorie etc. Firește, Mr Norrell a refuzat.

{111} Tehnica magică general acceptată pentru a produce confuzie în cazul drumurilor, diferitelor regiuni, încăperilor și altor spații fizice este de a crea un labirint în zona respectivă. Însă Strange învăță vraja necesară pentru aceasta de-abia în februarie 1817.

Cu toate acestea, vrăjile lui din acea după-amiază au avut fără îndoială un efect decisiv asupra desfășurării campaniei. Fără ca Strange să știe asta, generalul francez D'Erlon încercase să ajungă la câmpul de luptă, însoțit de 20 000 de oameni. A petrecut însă câteva ceasuri de o importanță crucială mărșăluind printr-o regiune ce se modifica inexplicabil o dată la câteva minute. Dacă el și oamenii lui ar fi reușit să ajungă la Quatre Bras, probabil că francezii ar fi câștigat și bătălia de la Waterloo n-ar mai fi avut loc niciodată. Iritat din cauza modului în care îi vorbise ducele mai devreme, Strange nu spuse nimănui ce făcuse. De-abia mai târziu le-a povestit toată întâmplarea lui John Segundus și lui Thomas Levy. Prin urmare, cronicarii bătăliei de la Quatre Bras n-au reușit să-și explice eșecul lui D'Erlon până în 1820, când s-a publicat *Viața lui Jonathan Strange* de John Segundus.

{112} De fapt, domnul Pink nu a fost singurul civil pe care ducele l-a folosit ca aghiotant neoficial în ziua aceea. Au mai fost, printre alții, un tânăr gentilom elvețian și un alt comis-voiajor, de data aceasta din Londra.

{113} William de Lanchester a fost seneșalul lui John Uskglass și slujitorul lui preferat; prin urmare, era de asemenea unul dintre cei mai importanți oameni din Anglia.

{114} Thomas de Dundale, primul slujitor din neamul oamenilor al lui John Uskglass. Vezi capitolul 45, nota 2.

{115} Dyke este un zid imens din pământ și piatră, acum foarte deteriorat, care desparte Țara Galilor de Anglia - a fost construit de Offa, un rege mercian din secolul al VIII-lea, care învățase din experiență să nu aibă încredere în vecinii lui galezi.

{116} Când Strange s-a căsătorit cu Arabella, Henry era paroh în satul Grace Adieu, din Gloucestershire. Dorea pe atunci să se însoare cu o tânără din sat, o anume domnişoară Parbringer. Însă lui Strange nu-i plăcuseră nici fata, nici prietenii acesteia. Exact atunci se întâmplase să rămână vacant postul de paroh din Great Hitherden, aşa că Strange îl convinsese pe Sir Walter Pole, cârmuitorul regiunii respective, să-l numească pe Henry în acel post. Henry fusese încântat. Great Hitherden era un sat mult mai mare decât Grace Adieu, iar el uită curând de tânăra cea nepotrivită.

{117} Cărţile lui Strange erau, fireşte, cărţi *despre* magie, nu cărţi *de* magie. Acestea din urmă se aflau toate în posesia lui Mr Norrell. Cf. capitolul 1, nota 5.

{118} Semnificaţia proverbului era ceva mai largă. încă din secolul al XII-lea se spunea că preoţii şi magicienii sunt oarecum rivali. Şi unii, şi alţii cred că în univers există o mare varietate de fiinţe şi de forţe supranaturale. Şi unii, şi alţii cred că aceste fiinţe pot fi contactate prin intermediul vrăjilor sau al rugăciunilor şi convinse să-i ajute sau să-i încurce pe oameni. În multe privinţe, cele două cosmologii sunt foarte asemănătoare, însă concluziile la care ajung preoţii, respectiv magicienii, sunt foarte diferite.

Magicienii sunt interesaţi mai ales de utilitatea acestor fiinţe supranaturale; doresc să ştie în ce condiţii şi prin ce mijloace pot fi convinşi îngerii, demonii şi spiriduşii să le acorde ajutorul în întreprinderile lor magice. Pentru scopurile lor, este aproape irelevant faptul că fiinţele din prima categorie sunt caracterizate de o bunătate divină, cele din a doua de o răutate infernală, iar cele din a treia de o moralitate îndoielnică. Pentru preoţi, pe de altă parte, acest lucru este esenţial.

In Anglia Evului Mediu, încercările de a împăca cele două viziuni diferite asupra universului au fost sortite eşecului. Biserica a găsit rapid o sumedenie de erezii de care se făceau vinovaţi magicienii neştiutori. Despre erezia meraudiană am pomenit deja.

Alexander din Whitby (1230-1302) susţinea că universul e ca un covor din care noi nu vedem decât anumite părţi. După ce murim vom vedea imaginea întreagă şi atunci ne vom da seama cum se leagă între ele diferitele părţi cunoscute nouă. Alexander a fost obligat să anunţe public că-şi retrage această teorie, iar din acel moment preoţii au început să caute manifestări ale ereziei whitbyene. Până şi cei mai umili magicieni se văzură nevoiţi să-şi cultive calităţile diplomatice pentru a evita acuzaţiile de erezie.

Asta nu înseamnă că toţi magicienii se străduiau să separe religia de magie. Multe dintre vrăjile care au ajuns până la noi sunt de fapt cereri de ajutor către cutare sau cutare sfânt sau ascet. În mod surprinzător, de multe ori confuzia se producea din pricina servitorilor spiriduşi ai magicienilor. Majoritatea spiriduşilor erau botezaţi cu forţa de îndată ce ajungeau în Anglia, astfel că în curând făceau referire la sfinţi sau apostoli în vrăjile lor.

{119} În Anglia zilelor noastre, nimeni nu mai cunoaşte această limbă; tot ce ne-a rămas din ea sunt câteva cuvinte împrumutate, referitoare la nişte metode magice obscure. Martin Pale scria în *De tractatu magicarum linguarum* că această limbă era înrudită cu vechile limbi celtice.

{120} Cunoscut şi ca Thomas de Dundelle sau Thomas de Donvil. Se pare că mai mulţi nobili de la curtea lui Henric l-au recunoscut pe Thomas ca fiind băiatul cel mic al unui magnat normand, care dispăruse în ziua de Crăciun, cu paisprezece ani în urmă. Date fiind împrejurările întoarcerii lui, nu se ştie dacă aceşti nobili s-au bucurat foarte mult să-l regăsească.

{121} Pe când era copil, în Faerie, *Sidhe* zi dăduseră un nume în limba lor care, din câte ştim, însemna „graur“, însă băiatul renunţase deja la acest nume la sosirea lui în Anglia. Mai târziu începu să folosească numele tatălui său - John d'Uskglass - însă la începutul domniei sale era cunoscut sub numeroasele titluri date de prieteni şi duşmani deopotrivă: Regele; Regele Corb; Regele Negru; Regele din Nord.

{122} Numele acestui rege din *Daoine Sidhe* era deosebit de lung şi de dificil. Tradiţia îl pomeneşte sub numele de Oberon.

{123} Vraja pentru detectarea magiei apare în *Instrucţiunile* lui Jacques Belasis.

{124} Pe stindardul lui John Uskglass era reprezentat Corbul-în-Zbor (denumirea propriu-zisă fiind Raven Volant), un corb negru pe un câmp alb.

{125} Probabil numele original al Regelui Corb, în limba *Sidhe,* despre care Jonathan Strange credea că înseamnă „graur".

{126} *Famulus:* cuvânt latinesc ce înseamnă „servitor”, mai ales servitorul unui magician.

[127] Sir Walter dă glas unei îngrijorări destul de răspândite. Vrăjile pentru preschimbarea formei au fost dintotdeauna privite cu suspiciune. *Aureaţii* le foloseau în general atunci când călătoreau în Faerie sau în alte ţinuturi dincolo de graniţele Angliei. Erau şi ei conştienţi că acest gen de magie se pretează la tot felul de abuzuri. De exemplu, în Londra anului 1232, soţia unui nobil, pe nume Cecily de Walbrook, a găsit un motan foarte frumos, cenuşiu, ce zzgrepţăna la uşa iatacului ei. L-a luat înăuntru şi l-a botezat Sir Loveday. Motanul mânca din mâna stăpânei şi dormea la ea în pat. Ba mai mult, o urma pretutindeni, chiar şi la biserică, unde stătea pe tivul fustei ei, torcând. Apoi, într-o bună zi, în timp ce se plimba însoţită de Sir Loveday, fu zărită de un magician pe nume Walter de Chepe. Acesta a devenit imediat bănuitor, s-a apropiat de Cecily şi i-a spus:

— Doamnă, motanul acesta care se ţine după dumneavoastră – mă tem că nu e deloc motan.

Au fost chemaţi încă doi magicieni şi împreună cei trei au spus mai multe incantaţii deasupra lui Sir Loveday. Acesta şi-a reluat pe dată forma originară – cea a unui magician mărunt pe nume Joscelin de Snitton. La scurt timp după aceea, Joscelin a fost judecat de curtea Petty Dragownes din Londra şi a fost condamnat să i se taie mâna dreaptă.

[128] Am arătat deja în ce fel devoţiunea manifestată de It. -col. Colquhoun Grant faţă de uniforma lui stacojie a dus la capturarea lui de către francezi în 1812.

[129] Oamenii de rând din nordul Angliei considerau că suferiseră prea mult în ultimii ani – şi pe bună dreptate. Sărăcia şi lipsa locurilor de muncă sporiseră starea generală de mizerie cauzată de războiul cu Franţa. Apoi, exact după terminarea războiului, apăruse o nouă ameninţare a fericirii lor – maşini şi unelte noi, remarcabile, care produceau ieftin tot soiul de bunuri şi le luau lor pâinea de la gură. Nici nu e de mirare că unii dintre ei începuseră să distrugă maşinile, încercând să-şi păstreze sursele de venit.

[130] Nici că se poate ilustra mai bine curioasa relaţie dintre guvernul de la Londra şi partea de nord a regatului. Guvernul îl reprezenta pe regele Angliei, dar regele Angliei era suveran doar în partea de sud. În mod legal, era doar administratorul părţii de nord, menţinând ordinea acolo până la întoarcerea lui John Uskglass.

[131] Fireşte, au apărut de mai multe ori persoane care pretindeau că sunt John Uskglass şi care au încercat să preia conducerea Angliei de Nord. Cel mai faimos dintre aceştia a fost un tânăr pe nume Jack Pharaoh, încoronat în catedrala din Durham în 1487. Acesta era susţinut de un mare număr de nobili din nord şi de câţiva spiriduşi care rămăseseră în oraşul Regelui, Newcastle. Pharaoh era un tânăr foarte frumos, cu o ţinută regească. Putea face câteva vrăji simple şi susţinătorii lui spiriduşi se grăbeau să facă şi alte vrăji ori de câte ori era şi el de faţă, atribuindu-i-le lui. Era fiul unui cuplu de magicieni vagabonzi. Pe când era copil, fusese zărit la un târg de contele de Hexham, care a observat asemănarea izbitoare a băiatului cu descrierile lui John Uskglass. Hexham l-a cumpărat pe băiat de la părinţii lui cu şapte şilingi. Pharaoh nu i-a mai văzut niciodată |>e aceştia. Hexham l-a ţinut într-un loc tăinuit, în Anglia de Nord, şi l-a învăţat artele regale. În 1486, contele l-a scos la iveală pe Pharaoh şi acesta şi-a început scurta domnie ca rege al Angliei de Nord. Problema principală a fost însă că prea multă lume ştia de înşelătorie. Pharaoh şi Hexham s-au certat în curând. În 1490, Pharaoh a dat ordin ca Hexham să fie ucis. Cei patru fii ai lui Hexham s-au alăturat regelui Henric al VIII-lea al Angliei de Sud într-un atac împotriva lui Pharaoh şi, în bătălia de la Worksop din 1493, Pharaoh a fost înfrânt. A fost apoi închis în Turnul Londrei şi executat în 1499.

Alţi pretendenţi, care s-au bucurat de mai mult sau mai puţin succes, au fost Piers Blackmore şi Davey Sans-Chaussures. Ultimul pretendent a fost cunoscut doar sub numele de Regele Verii, căci identitatea lui n-a fost niciodată descoperită. A apărut prima oară în apropiere de Sunderland, în mai 1536, la scurt timp după ce Henric al VIII-lea desfiinţase mânăstirile. Se crede că acesta era un călugăr de la una dintre marile abaţii din nord - Fountains, Rielvaux sau Hurtfew. Regele Verii era diferit de Pharaoh şi de Blackmore prin aceea că nu se bucura de sprijinul aristocraţiei din nord, şi nici nu avea de gând să-l câştige. El se adresa oamenilor de rând. Într-un fel, destinul lui a fost mai mult mistic decât magic. Ii vindeca pe cei bolnavi şi îşi învăţa discipolii să respecte natura şi animalele sălbatice - un crez ce părea mai apropiat de învăţăturile magicianului din secolul al XII-lea, Thomas Godbless, decât de oricare dintre principiile lui John Uskglass. Banda lui de zdrenţăroşi nu a încercat niciodată să pună stăpânire pe Newcastle - de fapt, n-a încercat niciodată să pună stăpânire pe nimic. De-a lungul verii anului 1536, au rătăcit de-a lungul şi de-a latul Angliei de

Nord, adunând noi susţinători de pretutindeni. În septembrie, Henric al VIII-lea a trimis o armată împotriva lor. Nu erau echipaţi de luptă. Mulţi au fugit pe la casele lor, dar câțiva au rămas să lupte pentru regele lor şi au fost masacraţi la Pontefract. E posibil ca Regele Verii să fi fost printre cei ucişi, dar se poate la fel de bine să fi dispărut pur şi simplu.

{132} Consultarea magicienilor decedaţi ar putea să ni se pară un fapt senzaţional, dar e vorba, de fapt, de un procedeu magic cu o istorie cât se poate de respectabilă. Martin Pale pretindea că a învăţat magie de la Catherine de Winchester (la rândul ei, elevă a lui John Uskglass). Catherine de Winchester murise cu două sute de ani înainte de naşterea lui Martin Pale. Şi despre John Uskglass însuşi se spunea că a purtat conversaţii cu Merlin, cu vrăjitoarea din Endor, cu Moise şi cu Aaron, cu Iosif din Arimateea şi cu alţi venerabili magicieni din vechime.

{133} Învăţaţii care studiază magia sunt întotdeauna foarte interesaţi de orice noi descoperiri privind lucrările marelui Dr. Pale. Acesta ocupă un loc unic în istoria magiei englezeşti. Până la apariţia lui Strange şi a lui Norrell, fusese singurul magician practicant demn de luat în seamă care îşi notase vrăjile întrebuinţate, spre folosul altora. E firesc, prin urmare, ca lucrările lui să fie preţuite mai mult decât oricare altele.

{134} Secole întregi, acest pasaj a fost considerat o curiozitate interesantă, dar fără valoare practică, întrucât în zilele noastre nimeni nu mai crede că moartea e o persoană ce poate fi interogată în modul sugerat de Pale.

{135} Mulţi dintre noi suntem înclinaţi să ne opunem restricţiilor pe care ni le impun prietenii sau rudele, însă, dacă avem nenorocul de a pierde pe cineva drag, ei bine, ce diferenţă! Atunci restricţia devine o promisiune sacră.

{136} Până şi John Uskglass, care avea trei regate de cârmuit şi toată magia Angliei de controlat, avea obiceiul să plece din când în când în călătorii lungi şi misterioase. În 1241 şi-a părăsit castelul din Newcastle într-un fel misterios, cunoscut doar magicienilor. I-a spus unui servitor că va fi găsit dormind pe o bancă, în faţa focului, în ziua următoare.

A doua zi, servitorul şi toţi curtenii l-au căutat pe Rege pe banca din faţa focului, însă acesta n-a apărut. L-au căutat în fiecare dimineaţă şi în fiecare seară, dar fără folos.

William, contele de Lanchester, a preluat cârmuirea în locul Regelui şi multe decizii au fost amânate „până când Regele se va întoarce". Însă, pe măsură ce trecea timpul, mulţi începură să creadă că el nu se va mai întoarce niciodată. Apoi, la un an şi o zi după plecare, Regele a fost găsit dormind pe banca din faţa focului.

Nu părea să-şi dea seama că se întâmplase ceva ciudat şi nu a spus nimănui unde fusese. Nimeni n-a îndrăznit să-l întrebe dacă intenţionase de la bun început să stea plecat atât de mult timp sau dacă se întâmplase ceva îngrozitor. William de Lanchester l-a chemat pe servitor şi l-a pus să-i repete cu exactitate ce-i spusese Regele la plecare. Era oare posibil să fi spus că va fi plecat vreme de un an şi o zi?

Poate, a spus servitorul. Regele vorbea în general destul de încet. Era foarte posibil să nu fi auzit el bine.

{137} Acest lucru nu era deloc adevărat. Nemulţumirea cea mare a ducelui de Wellington în timpul războiului din Spania fusese tocmai că guvernul se amesteca în mod constant în treburile lui.

{138} Lordul Byron a părăsit Anglia în aprilie 1816, alungat de datorii copleşitoare, acuzaţii de cruzime faţă de soţia sa şi de zvonurile că şi-ar fi sedus propria soră.

{139} În ciuda aparentei antipatii dintre cei doi, Strange trebuie să-l fi impresionat într-un fel pe Byron. În următorul poem pe care l-a scris, *Manfred,* început în luna septembrie sau octombrie a aceluiaşi an, e vorba despre un magician. E drept că Manfred nu-i seamănă prea mult lui Strange (sau, cel puţin, nu lui Strange cel respectabil care-i plăcuse atât de puţin lui Byron). Eroul poemului pare mai degrabă croit după chipul lui Byron însuşi, cu obsesiile şi ura lui faţă de propria persoană, cu semeţia lui dispreţuitoare faţă de semenii lui, cu ideile lui legate de tragedii imposibile şi de dorinţe misterioase. Şi totuşi, Manfred e un magician care îşi petrece timpul invocând spiritele aerului, ale pământului, ale focului şi ale apei şi cerându-le să-i vorbească. S-ar zice că Byron, după ce cunoscuse un magician de care fusese dezamăgit, a creat un altul care să-i fie pe plac.

{140} Walter de Chepe a fost un magician londonez de la începutul secolului al XIII-lea. Procedeul folosit de el, Prophylaxis, poate apăra o persoană, un oraş sau un obiect de vrăji. Se presupune că acest procedeu e copia fidelă a unei vrăji a spiriduşilor şi se spune că ar fi extrem de eficace. De fapt, problema cu această vrajă este tocmai eficacitatea sa remarcabilă. Uneori, obiectele devin imune la acţiunea oamenilor sau a spiriduşilor deopotrivă, fie că e vorba de magie sau nu. Astfel, dacă elevii lui Strange ar fi reuşit să aplice vraja asupra uneia dintre cărţile lui Strange, ar fi fost foarte posibil ca nimeni să nu mai poată lua cartea în mână sau să-i întoarcă filele.

In 1280, locuitorii din Bristol le-au cerut magicienilor din oraş să aplice vraja Prophylaxis a lui de Chepe asupra întregii aşezări, pentru a o proteja de vrăjile duşmanilor. Din nefericire, magia a fost atât de eficace, încât toţi cei din oraş, toate animalele şi toate vasele din port au devenit nişte statui însufleţite. Nimeni nu se mai putea mişca; râurile încetaseră să mai curgă între zidurile cetăţii; chiar şi flăcările din sobe încremeniseră. Bristolul a rămas aşa vreme de o lună încheiată, până când John Uskglass a venit de la Newcastle să repare lucrurile.

{141} Scrisoarea conţinea două implicaţii considerate deosebit de jignitoare: în primul rând, aceea că persoanele care cumpăraseră cartea nu erau destul de inteligente pentru a înţelege cartea lui Strange; iar în al doilea rând, că nu aveau un simţ al moralei care să le permită să stabilească singuri dacă magia pomenită de Strange era bună sau rea.

Norrelliţii se aşteptaseră ca distrugerea cărţii lui Strange să genereze controverse şi erau pregătiţi să dea piept cu o mulţime de critici, însă răul provocat cauzei lor de această scrisoare fusese cu totul neaşteptat. Mr Norrell ar fi trebuit să-i arate scrisoarea lui Lascelles înainte de a o trimite. Dacă Lascelles ar fi văzut-o, limbajul şi expresiile folosite ar fi suferit modificări considerabile şi probabil că destinatarii nu s-ar fi simţit atât de jigniţi.

Din nefericire, avusese loc o neînţelegere. Mr Norrell l-a întrebat pe Childermass dacă Lascelles făcuse modificările necesare. Childermass a crezut că vorbea despre un articol pentru *Prietenii magiei englezeşti* şi a răspuns că da. Astfel, scrisoarea a fost trimisă aşa cum era. Lascelles se arătă de-a dreptul furios şi îl acuză pe Childermass că-1 încurajase pe Norrell să facă un lucru ce avea să dăuneze propriei cauze. Childermass negă cu vehemenţă că ar fi făcut aşa ceva.

Din acel moment, relaţiile dintre Lascelles şi Childermass (niciodată grozave) se înrăutăţiră rapid şi Lascelles ajunse în curând să-i şoptească la ureche lui Mr Norrell că Childermass simpatiza cu tabăra lui Strange şi că uneltea pe ascuns împotriva stăpânului său.

{142} „După roadele lor îi veţi cunoaşte", Evanghelia după Matei, 7:16.

{143} „ [...] Nu pot să-ţi spun nimic despre Piacenza, îi scria Strange lui Henry Woodhope, din pricină că am stat foarte puţin acolo şi n-am apucat să văd nimic. Am ajuns seara. După cină m-am gândit să mă plimb vreo jumătate de ceas, dar, când am intrat în piaţa centrală, privirea mi-a fost pe dată atrasă de o urnă înaltă aşezată pe un piedestal şi de umbra ei prelungă şi neagră întinsă pe pavaj. De gâtul urnei erau agăţate două sau trei fire de iederă sau altă plantă agăţătoare, complet uscate însă. Nu ştiu de ce, dar imaginea aceasta mi s-a părut atât de tristă, încât n-am mai putut sta nici o clipă acolo. Era ca o alegorie a pierderii, a morţii şi a suferinţei. M-am întors la han, m-am culcat imediat şi a doua zi dimineaţă am plecat la Torino."

{144} *Arborele învăţăturii* de Gregory Absalom (1507-1599).

{145} O faimoasă cafenea din Piaţa San Marco.

{146} Mătuşa Greysteel se referă probabil la Derwent. Cu mult timp în urmă, pe când John Uskglass era încă un copil ţinut prizonier în Faerie, un rege din acest ţinut a prezis că, dacă pruncul va ajunge adult, toţi regii spiriduşi vor fi înfrânţi. Regele şi-a trimis slujitorii în Anglia să-i aducă un cuţit de fier cu care să-l ucidă. Cuţitul fusese făurit de un fierar pe malul râului Derwent şi în apa acestui râu a fost răcit metalul înroşit. încercarea de a-1 ucide pe John Uskglass a dat greş însă, iar regele şi clanul acestuia au fost distruşi de către băiatul-magician. Când John Uskglass a venit în Anglia şi a pus bazele regatului său, supuşii săi din neamul spiriduşilor au plecat în căutarea fierarului. L-au ucis pe el şi întreaga lui familie, i-au dărâmat casa şi au vrăjit râul Derwent, ca pedeapsă pentru rolul pe care-1 jucase la făurirea cuţitului blestemat.

{147} Părerile exprimate aici de Strange sunt foarte optimiste şi romantice. Literatura magică englezească abundă în exemple de spiriduşi ale căror puteri erau foarte slabe sau care erau proşti sau ignoranţi.

{148} Despre Jacques Belasis se spunea că alcătuise o vrajă excelentă pentru invocarea spiriduşilor. Din păcate, singurul exemplar existent din capodopera lui Belasis, *Instrucţiunile,* se afla în biblioteca din Hurtfew şi Strange nu-l văzuse niciodată. Nu cunoştea decât relatări vagi despre această carte din volume ulterioare, aşa că trebuie să presupunem că încerca să recreeze această vrajă şi nu ştia decât foarte vag ce anume urmăreşte.

Dimpotrivă, vraja atribuită de obicei Maestrului din Doncaster este foarte bine cunoscută şi apare în mai multe opere răspândite. Identitatea Maestrului din Doncaster nu se cunoaşte. Existenţa lui a fost dedusă din mai multe referiri din volumele de istorie magică din perioada *Argentinilor,* în care se spune că anumiţi magicieni din secolul al XIII-lea învăţaseră vrăji „de la Doncaster".

{149} Signor Tosetti le mărturisi mai târziu celor trei Greysteel că ştia cine era bătrâna doamnă din Cannaregio. Auzise de nenumărate ori povestea ei, însă până să o vadă cu ochii lui pe bătrână fusese convins că e doar o snoavă menită să-i sperie pe cei tineri şi fără minte.

Se pare că tatăl ei fusese evreu, iar prin venele mamei ei curgea, amestecat, sângele a jumătate dintre neamurile Europei. Copil fiind, învăţase mai multe limbi şi le vorbea pe toate la perfecţie. Nu era lucru pe care să nu izbutească să-l deprindă dacă îşi punea asta în minte, învăţa de plăcere. La şaisprezece ani, vorbea - pe lângă franceză, italiană şi germană, limbile străine cunoscute în mod frecvent de tinerele fete - toate limbile lumii civilizate (şi necivilizate). Vorbea limba folosită în ţinuturile muntoase ale Scoţiei (un dialect melodios ca un cântec). Vorbea limba bască, atât de greu de reţinut pentru cei care nu o vorbesc nativ, încât, oricât de mult ai auzi-o vorbită, nu-ţi poţi aminti după aceea nici măcar o silabă. învăţă chiar şi limba unei ţări de departe despre care, auzise signor Tosetti, unii credeau că mai există şi azi, deşi nimeni nu avea habar unde anume se află. (Era vorba despre Ţara Galilor.)

Călători în lumea întreagă şi cunoscu mulţi regi şi regine; arhiduci şi arhiducese; prinţi şi episcopi; conţi şi contese. Şi tuturor acestor oameni importanţi, ea le vorbea în limba maternă a fiecăruia - şi toţi o declarau o minune.

In cele din urmă, ajunse la Veneţia.

Însă femeia aceasta nu deprinsese niciodată moderaţia. Pofta ei de învăţătură era dublată şi de alte pofte şi se mărită cu un bărbat care îi semăna în această privinţă. Femeia şi soţul ei veniră la Veneţia pentru *carnevale* şi nu mai plecară niciodată. îşi risipiră întreaga avere pariind în *ridottos* (cluburi - n. red.). îşi pierdură sănătatea cu alte plăceri. Iar într-o dimineaţă, pe când canalele Veneţiei erau argintii şi trandafirii în lumina zorilor, soţul se întinse pe pietrele umede din Fondamenta dei Mori şi muri, fără să-i poată veni nimeni în ajutor. Şi poate că ar fi fost mai bine ca şi soţia să facă acelaşi lucru - căci nu avea bani şi nici locuinţă. Însă evreii îşi amintiră că femeia aceasta avea dreptul la milostenia lor, căci era ea însăşi evreică, într-un fel (cu toate că nu recunoscuse niciodată acest lucru), sau poate că li se făcu pur şi simplu milă de suferinţele ei (căci evreii au avut şi ei destule de îndurat în Veneţia). Oricum ar fi fost, i-au oferit adăpost în ghetoul lor. Despre ceea ce s-a petrecut mai departe circulau diferite poveşti; toate însă aveau în comun faptul că femeia locuia printre evrei, fără însă a fi una de-a lor. Trăia singură - dar nu se ştie dacă din vina ei sau din a lor. Trecu astfel mult timp fără ca ea să mai spună vreo vorbă cuiva, iar minţile îi fură rătăcite de un val necruţător de nebunie, ce-i dădu peste cap toate limbile ştiute. Uită italiana, uită engleza, uită latina, uită basca, uită velşa, uită tot, cu excepţia limbii pisicilor - iar pe aceasta se spune că o vorbea minunat.

{150} Col Tom Blue a fost, desigur, cel mai cunoscut servitor al lui Ralph Stokesey; maestrul Witcherley l-a ajutat pe Martin Pale.

{151} E vorba despre cea mai frumoasă şi cea mai temperamentală dintre surorile lui Napoleon Bonaparte, căreia îi plăcea nespus să-şi găsească noi amanţi şi să pozeze nud pentru sculptori.

{152} Agrace este denumirea dată uneori celui de-al treilea regat al lui John Uskglass. Se credea despre el că se află într-o regiune îndepărtată a Iadului.

{153} *Brugh*, străvechiul cuvânt din limba *Sidbe* ce se referă la locuinţele spiriduşilor, se traduce de obicei prin „castel" sau „conac", cu toate că de fapt este interiorul unui gorgan - o ridicătură de pământ goală pe dinăuntru.

{154} Stokesey l-a chemat mai întâi pe Col Tom Blue în locuinţa sa din Exeter. Când spiriduşul refuză să-l ajute pentru a treia oară, Stokesey se făcu nevăzut şi îl urmări pe Col Tom Blue când acesta ieşi din oraş. Col Tom Blue merse pe un drum al spiriduşilor şi ajunse în curând într-un loc ce nu mai era pe tărâm englezesc. Se aflau acolo o colină scundă şi cafenie şi un iaz. La o vorbă a lui Col Tom Blue, se deschise o poartă în peretele dealului şi el intră. Stokesey merse după el.

In mijlocul dealului, Stokesey văzu o sală fermecată, plină de lume care dansa. Aşteptă ca una dintre dansatoare să se apropie, apoi rostogoli către ea un măr fermecat, iar ea îl ridică. Era, fireşte, cel mai bun şi mai frumos măr ce existase vreodată. De îndată ce femeia din neamul spiriduşilor îl mâncă, o cuprinse o dorinţă arzătoare să mai primească unul exact la fel. Se uită în jur, dar nu văzu pe nimeni.

Cine mi-a dat mărul? întrebă ea.

Vântul de Răsărit, şopti Stokesey. În seara următoare, Stokesey îl urmări iar pe Col Tom Blue şi intră în deal. Ii privi iarăşi pe dansatori şi rostogoli încă o dată un măr în direcţia aceleiaşi femei. Când aceasta întrebă cine i-1 dăduse, el îi răspunse şoptit: „Vântul de Răsărit”. În a treia seară, ţinu mărul în mână. Femeia se desprinse de restul dansatorilor şi privi în jur.

Vântule de Răsărit! Vântule de Răsărit! şopti ea. Unde mi-e mărul?

Spune-mi unde doarme Col Tom Blue, şopti Stokesey, şi ţi-1 voi da. Atunci femeia îi spuse: într-o groapă adâncă, pe latura cea mai nordică a *brugh-ului.*

In serile următoare, Stokesey se dădu drept Vântul de Apus, Vântul de Miazănoapte şi Vântul de Miazăzi şi se folosi de merele cele fermecate pentru a convinge alţi locuitori ai colinei să-i dea informaţii despre Col Tom Blue. De la un păstor află ce animale îl păzeau pe Col Tom Blue în timpul somnului - o scroafă sălbatică şi un ţap şi mai sălbatic. De la doica lui Col Tom Blue află ce ţinea acesta în mână în timp ce dormea - o pietricică anume, foarte importantă. Iar de la un ajutor de bucătar află cele trei vorbe pe care le spunea Col Tom Blue în fiecare dimineaţă, la trezire.

Aşa află Stokesey lucruri care îl ajutară să câştige putere asupra lui Col Tom Blue. Însă nu apucă să se folosească de aceste cunoştinţe, căci Col Tom Blue veni singur la el şi-i spuse că se răzgândise şi că accepta să-l slujească.

Iată ce se întâmplase: Col Tom Blue aflase că Vântul de Răsărit, Vântul de Apus, Vântul de Miazăzi şi Vântul de Miazănoapte voiau să afle câte ceva despre el. Fără să ştie cu ce anume le supărase pe aceste personaje atât de importante, se speriase totuşi. Dintr-o dată, o alianţă cu un magician englez puternic şi învăţat devenise o perspectivă mult mai atrăgătoare.

{155} Ultimul magician care intrase în Faerie de bunăvoie înaintea lui Strange fusese doctorul Martin Pale. Acesta a vizitat de multe ori acel tărâm. Probabil că ultima sa călătorie într-acolo s-a petrecut undeva în jurul anului 1550.

{156} Petrecere italienească (n.tr.)

{157} Probabil numele lui John Uskglass în limba *Sidbe.*

{158} O problemă deosebită în Anglia medievală o constituia marea abundenţă de cowan-i. Acest termen (acum învechit) se referă de fapt la orice meşteşugar nepriceput sau ratat, dar aici se leagă în mod special de magicieni.

{159} Mai mulţi specialişti în domeniu au remarcat că spiriduşii, care trăiesc atât de mult, au tendinţa de a se referi la orice perioadă mare de timp ca „patru mii de ani“. Femeia doreşte să spună aici că ştia respectivul brugh din timpuri imemoriale, dinainte ca vremea să înceapă a fi socotită în ani, secole şi milenii. Mulţi spiriduşi, când sunt întrebaţi ce vârstă au, răspund„patru mii de ani“ - ceea ce înseamnă că nu-şi cunosc vârsta; sunt mai bătrâni decât toate civilizaţiile omeneşti - şi poate chiar decât însăşi omenirea.

{160} Adică la Veneţia: Altinum a fost oraşul de pe coasta de est a Italiei de unde au plecat primii locuitori ai Veneţiei.

{161} Magician, în limba germană.

{162} Denumire oarecum poetică dată spiriduşilor

{163} Lordul Byron se referă la Marea Britanie.

{164} A se vedea scrisoarea lui Byron către Augusta Leigh, 28 octombrie 1816

{165} Cele din urmă scrisori trimise de Strange de la Veneţia (mai ales cele către Henry Woodhope) sunt cunoscute sub acest nume după publicarea lor la Londra, în ianuarie 1817. Avocaţii şi specialiştii într-ale magiei vor continua fără îndoială să se contrazică în legătură cu legalitatea publicării acestor scrisori. Ceea ce e sigur e că Strange nu şi-a dat niciodată acordul pentru publicare, iar Henry Woodhope a susţinut mereu că nici el. Henry Woodhope a mai spus şi că scrisorile publicate fuseseră modificate şi că li se făcuseră nişte adăugiri, probabil de către Henry Lascelles şi Gilbert Norrell. În *Viaţa lui Jonathan Strange,* John Segundus a publicat o versiune despre care el şi Woodhope susţineau că e cea originală. Această versiune este reprodusă şi aici.

{166} Această scrisoare n-a fost găsită niciodată. E probabil ca Strange să n-o fi trimis. După spusele lordului Byron (în scrisoarea lui către John Murray din 31 decembrie 1816), Strange scria adesea scrisori lungi către prieteni, pe care apoi le rupea. Strange i-a mărturisit lui Byron că pierduse curând socoteala scrisorilor trimise şi a celor rupte.

{167} Byron a murit în urma unei răceli, cinci ani mai târziu, în Grecia.

{168} închisoarea unde fusese închis Drawlight din cauza datoriilor, în noiembrie 1814.

{169} Vezi capitolul 3, nota 1.

{170} Vraja de restaurare şi rectificare se folosea pentru a anula efectele unei nenorociri recente.

{171} Mâna lui Teilo era o vrajă străveche a spiriduşilor ce avea puterea de a opri tot felul de lucruri: ploaia, focul, apa curgătoare sau sângele. Se presupune că numele i se trage de la spiriduşul care i-a prezentat-o prima oară unui magician englez.

{172} Chauntlucet: o vrajă misterioasă şi foarte veche care face Luna să cânte. Cântecul pe care îl ştie Luna este, se pare, foarte frumos şi are darul de a-i vindeca pe bolnavii de lepră şi pe nebunii care îl ascultă.

{173} Roza lui Dedal: o procedură destul de complicată inventată de Martin Pale, prin care se pot conserva emoţii, vicii şi virtuţi în chihlimbar, miere sau ceară de albine. Atunci când mediul de conservare este încălzit, însuşirile dinăuntru sunt eliberate. Roza are - sau, mai degrabă, avea - un număr extrem de mare de aplicaţii. Putea fi folosită pentru a insufla curaj sau pentru a-ţi face duşmanii să fie cuprinşi de laşitate; putea provoca dragoste, poftă trupească, nobleţe sufletească, mânie, gelozie, ambiţie, sacrificiu de sine etc. etc.

{174} Ca multe alte vrăji cu nume neobişnuite, şi Doamnele Dezgolite era mult mai puţin incitantă decât sugerează numele. Doamnele cu pricina reprezentau de fapt un anumit soi de flori de câmp, folosite într-o vrajă ce împiedică spiriduşii să-şi folosească puterile. Florii respective trebuia să i se rupă frunzele şi petalele - şi de aici „dezgolirea".

{175} Vitrificaţia lui Stokesey transformă obiectele - şi oamenii - în sticlă.

{176} S-a remarcat adesea că englezii din nord, fără a-şi încălca vreodată loialitatea faţă de John Uskglass, nu îi arată întotdeauna acestuia respectul pe care îl inspiră în sud. De fapt, supuşilor lui Uskglass le plac grozav poveştile şi baladele în care Regele se află în încurcătură, *cf.* povestea lui John Uskglass şi a cărbunarului din Ullswater sau povestea cotoroanţei şi a vrăjitoarei. Aceasta din urmă are multe variante (dintre care unele sunt chiar foarte vulgare); e vorba de felul în care Uskglass aproape că şi-a pierdut inima, regatele şi puterea pentru o vrăjitoare de rând din Cornwall.

{177} Ca şi John Uskglass, magicianul din Athodel cârmuia propria lui insulă - de fapt, un regat. Se pare că Athodel era o insulă ce făcea parte din Arhipelagul de Vest al Scoţiei. Nu se ştie însă dacă această insulă s-a scufundat sau dacă este invizibilă, aşa cum cred unii. Unii istorici scoţieni consideră că Athodel reprezintă o dovadă a superiorităţii magiei scoţiene asupra celei englezeşti; regatul lui John Uskglass, spun aceştia, a decăzut, ajungând în mâinile englezilor din sud, în timp de Athodel şi-a păstrat independenţa. Cum Insula Athodel este invizibilă şi inaccesibilă, această teorie e dificil de dovedit sau contrazis.

{178} În povestea lui John Uskglass şi a cărbunarului din Ullswater, Uskglass ia parte la un concurs împreună cu un cărbunar sărac şi pierde. Povestea seamănă cu alte istorii din vechime, în care un stăpânitor puternic e întrecut în isteţime de unul dintre cei mai umili supuşi ai lui şi, din această cauză, mulţi savanţi au susţinut că nu are nici o bază istorică.

{179} Pe când se aflau în casa gravorilor din Spitalfields, la începutul primăverii anului 1816, Strange îi spusese lui Childermass: „N-ai cum să te descotoroseşti de instruirea primită, ştii...“

Childermass urmase mai multe cariere înainte de a deveni slujitorul şi sfătuitorul lui Mr Norrell. Copil fiind, învăţase prima lui meserie, devenind un mic, dar foarte iscusit hoţ de buzunare. Mama lui, Black Joan, fusese odinioară şefa unei mici bande de hoţomani murdari şi zdrenţăroşi, care operau în oraşele din East Riding la sfârşitul anilor 1770.

{180} Regionalism din Yorkshire, însemnând „cârpă“ (n.tr.)

{181} Acesta e un vechi jurământ din nordul Angliei. Blazonul lui John Uskglass reprezenta un Corb-în-Zbor deasupra unui câmp alb (Argent, Raven Volant); cel al cancelarului său, William Lanchester, reprezenta acelaşi lucru, având în plus o carte deschisă (Argent, Raven Volant deasupra unei cărţi deschise).

O bună parte din secolul al XIII- lea, John Uskglass s-a dedicat doar studiului şi magiei, lăsând toate îndatoririle cârmuirii în seama lui Lanchester. Blazonul lui Lanchester era afişat din acest motiv în toate curţile superioare de judecată şi era tipărit pe multe documente legale importante. Iată de ce oamenii căpătară obiceiul de a jura pe pasăre şi carte, elementele acestui blazon.

{182} Într-o dimineaţă de toamnă, fetiţa din Cumbria a ieşit în grădina bunicii ei. Într-un colţ părăsit a găsit o casă mare cam cât un ştiubei, construită din pânze de păianjen întărite şi albite cu chiciură. În interiorul casei dantelate se afla o fiinţă minusculă ce uneori părea extrem de bătrână, alteori nu mai în vârstă decât fetiţa însăşi. Creatura aceasta îi spuse fetiţei din Cumbria că era păzitoarea păsărilor cântătoare şi că de veacuri întregi avea grijă de sturzii cântători, mierlele şi sturzii de vâsc din regiunea aceea a Cumbriei. Toată iarna, fetiţa din Cumbria şi păzitoarea păsărilor cântătoare s-au jucat împreună, iar faptul că erau atât de diferite ca mărime nu le-a împiedicat să se împrietenească la toartă. De fapt, păzitoarea păsărilor cântătoare elimina de obicei acest obstacol făcându-se la fel de mare ca fetiţa din Cumbria - iar alteori se făceau amândouă mici cât păsările sau cât albinele, sau cât fulgii de zăpadă. Păzitoarea păsărilor cântătoare i-a prezentat fetiţei din Cumbria multe personaje stranii şi interesante, dintre care unele locuiau în case şi mai excentrice şi mai încântătoare decât cea a păzitoarei.

{183} Ca pentru majoritatea vrăjilor lui Martin Pale, şi pentru restaurare şi rectificare e nevoie de o unealtă sau o cheie confecţionată special pentru asta. În acest caz, cheia e un mic obiect în formă de cruce, făcut din două bucăţi subţiri de metal. Cele patru braţe ale crucii reprezintă starea trecută şi starea viitoare, desăvârşirea (sau starea de sănătate) şi nedesăvârşirea (sau starea de boală). După cum a relatat chiar el mai târziu în *Magicianul modem,* domnul Segundus a folosit o lingură şi un ac de năvădit luat din trusa lui lady Pole, pe care camerista lui lady Pole le-a legat cu o panglică.

{184} În poveşti e foarte uşor să întrebi: „Cine e cea mai frumoasă din ţară?" Dar în realitate nici o vrajă, fie ea a spiriduşilor sau a oamenilor, nu poate răspunde la o întrebare atât de vagă.

{185} Sfântul Anton de Padova. Printre minunile înfăptuite de el se numără şi faptul că a apărat de ploaie mulţimile în faţa cărora predica, precum şi pe nişte servitoare cu care se împrietenise. De asemenea, acest sfânt îi ajută pe oameni să găsească ceea ce au pierdut.

{186} Penlaw este numele aşezării din Northumbria unde John Uskglass şi armata lui de spiriduşi şi-au făcut prima oară apariţia pe teritoriul Angliei.

{187} Acestea sunt cele trei elemente obişnuite ale unei vrăji englezeşti tradiţionale de invocare. Solul găseşte persoana invocată, calea îl aduce la cel care face vraja, iar gajul (sau darul) o obligă să vină.

{188} La Casa Umbrelor, în iulie 1809, de faţă cu domnul Segundus, domnul Honeyfoot şi Henry Woodhope.

{189} Termenii „florilegium", *„epitom“ şi „skimmer*“ se referă la diferite părţi ale vrăjilor.

In secolele al XIII-lea şi al XIV-lea, spiriduşilor din Anglia le plăcea să adauge la magia pe care o făceau apeluri către diverşi sfinţi creştini. Spiriduşii nu înţelegeau mare lucru din doctrina creştină, însă erau foarte atraşi de sfinţi, pe care îi considerau nişte fiinţe cu mari puteri magice, a căror protecţie putea fi extrem de utilă. Aceste apeluri se numeau „florilegii“ (în traducere literală, „cules de flori"), iar spiriduşii le-au transmis stăpânilor lor creştini. Atunci când religia protestantă a ajuns la putere în Anglia şi sfinţii au

căzut în dizgrație, florilegiile au degenerat, ajungând nişte colecţii fără sens de cuvinte magice şi fragmente ale altor vrăji, folosite la grămadă de magician, în speranţa că unele dintre ele vor avea efect.

Un *epitom* reprezintă o vrajă în formă foarte condensată introdusă în altă vrajă, pentru a o face mai puternică sau mai cuprinzătoare. În acest caz, *epitomul* de apărare şi izbăvire are rolul de a-1 proteja pe magician de persoana invocată. Un *skimmer* este o presărare de cuvinte sau farmece (termenul provine dintr-un cuvânt din dialectul folosit în nordul Angliei, ce înseamnă „a lumina“ sau „a face să scânteieze"). Un *skimmer* de implorare încurajează persoana invocată să-l ajute pe magician.

{190} Ultimul element necesar pentru reuşita unei vrăji de invocare este unul temporal. Magicianul trebuie să îi transmită cumva persoanei chemate *când anume* trebuie să apară, pentru că altfel (după cum observase Strange însuși) cel invocat putea veni oricând, convins că şi-a îndeplinit obligaţiile. Folosirea unui muc de lumânare e o găselniţă foarte bună: magicianul îi spune persoanei invocate să apară atunci când flacăra se stinge.

{191} Haosul de corbi şi vânt apare şi în povestea fiicei mănuşarului din Newcastle (capitolul 39, nota 1).

{192} Un număr surprinzător de mare de regi şi prinţi din Faerie au fost oameni. John Uskglass, Stephen Black şi Alessandro Simonelli sunt doar trei exemple. În general, spiriduşii sunt caracterizaţi de o indolenţă incorigibilă. Deşi îndrăgesc rangurile înalte, onorurile şi bogăţiile, nu le place deloc munca grea a cârmuirii.

{193} Mulţi ani după aceea, oamenii din Clun povesteau că, dacă te duceai iarna, în nopţile cu lună plină, lângă un anumit copac şi dacă, ridicat uşor pe vârfuri, îţi lungeai gâtul şi priveai printre ramurile unui alt copac, puteai să vezi în depărtare conacul de la Ashfair. Luminată de lună şi de strălucirea zăpezii, casa avea o înfăţişare stranie, pustie şi însingurată. Cu timpul însă, copacii crescură mai înalţi şi mai deşi, iar conacul nu se mai văzu deloc.

{194} Acest lucru nu e deloc neobişnuit, aşa cum se arată în următorul pasaj din *Magicianul modern* (ediţia de toamnă a anului 1812): „Unde e casa lui Pale? Dar cea a lui Stokesey? De ce nu le-a văzut nimeni, niciodată? Casa lui Pale era în Warwick. Se ştie până şi pe ce stradă era. Casa lui Stokesey era chiar în faţa catedralei din Exeter. Unde e castelul din Newcastle al Regelui-Corb? Toţi cei care l-au văzut au spus că era cea mai frumoasă şi mai impunătoare locuinţă din toată lumea - dar l-a văzut oare cineva în epoca modernă? Nu. Există relatări că ar fi fost distrus? Nu. A dispărut, pur şi simplu. Toate aceste case există undeva, dar, atunci când magicianul pleacă sau moare, ele dispar. *El* poate să intre şi să iasă din ele când pofteşte, dar nimeni altcineva nu le mai poate găsi.“

{195} Mulţi dintre noii magicieni le cerură permisiunea lordului Liverpool şi miniştrilor să plece în căutarea lui Mr Norrell. Unii dintre ei avură grijă să întocmească liste cu obiecte, atât magice, cât şi lumeşti, de care considerau că vor avea nevoie, în speranţa că guvernul se va arăta generos şi le va oferi aceste obiecte. Unul dintre ei, un bărbat pe nume Beech din Plymouth, ceru să i se dea cu împrumut regimentul de dragoni Inniskilling.

{196} Această calomnie nu a fost retrasă complet decât atunci când Arabella Strange însăşi s-a întors în Anglia, la începutul lui iunie 1817.

{197} Sunt foarte puţini magicieni moderni care nu se declară fie strangiţi, fie norrelliţi; singura excepţie notabilă este John Childermass însuşi. De câte ori i se pune această întrebare, el declară că aparţine ambelor tabere. Cum acest lucru e similar cu a susţine că eşti şi Whig, şi Tory în acelaşi timp, nimeni nu înţelege ce vrea să spună.

Table of Contents

Table of Contents

Table of Contents